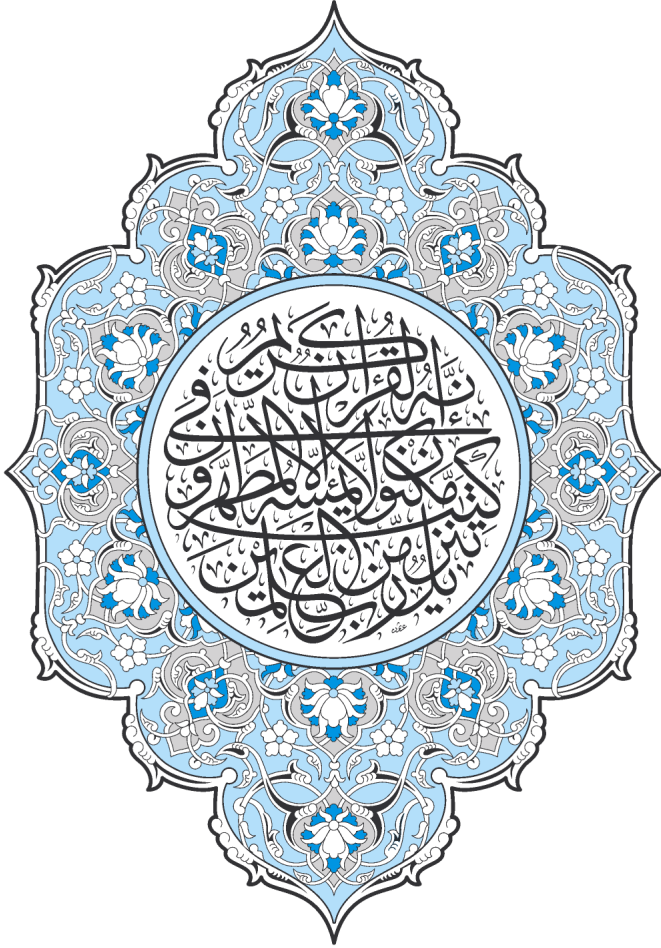

إِنَّا نَحْنُ قُرْآنُكَ الْكَرِيمُ وَإِنَّا لَمُحْفَظُونَ

(خادم الحرمين الشريفين) شاه سه لمان كورئى عه بدول عه زيز ثال سعود
مهلكى شاهنشينا عه رهستانا سعودى شهره فمه ند بوو ب فهر مانا چاپكرونا قورثانا پيرز د گهل وهر گيرانا امانيت وئى

تَرْفَعُ بِالْأَفْطَانَةِ هَذِهِ الرَّحْمَةُ لِعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ
خَادِمِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ الْمَلِكِ سَلْمَانَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ السَّعُودِي
مَلِكِ الْمَمْلَكَةِ الْعَرَبِيَّةِ السَّعُودِيَّةِ

وَقَفَّ لِلَّهِ تَعَالَى مِنْ خَادِمِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ
الْمَلِكِ نَيْسَانَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ آلِ سُعُودٍ
وَلَا يَجُوزُ بَيْعُهُ
يُوزَعُ مَجَانًّا

تَرْجُمَةُ مَعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ
عَنْ
إِلَى اللُّغَةِ الْكُرْدِيَّةِ
(اللَّهُجَّةُ الْكُرْمَانْجِيَّةُ)

إعداد:
الدكتور إسماعيل علي طه

مُجَمَّعُ الْمَلِكِ فَهْدٍ الطَّبَاعَةُ الْمُصَنَّفُ الشَّرِيفُ
بِالْمَدِينَةِ الْمُنَوَّرَةِ

ئەف قورئانا پىرۆز ۋە قفە ژ (خادم الحرمين الشريفين)

شاھ سەلمان كورئى عەبدول عەزىز ئال سعوود

نايىت بىتە فروتن

ھەر ۋە دەھىتە بە لافكرن

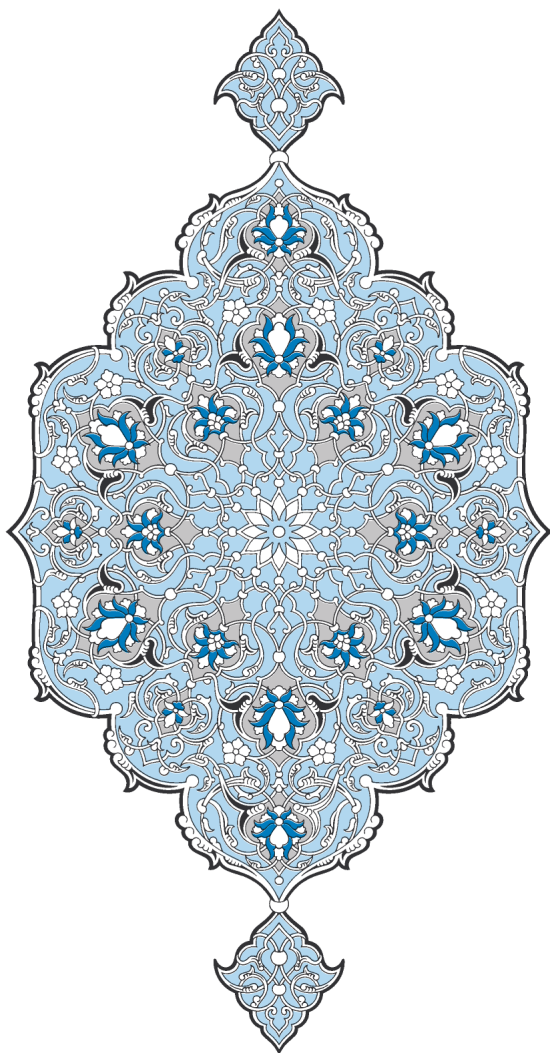
قورئانا پىرۆز د گەل راقە كرنا وئى ب زمانى كوردى

تامادە كرن دوكتۆر:

ئىسماعىل عەلى تاھا

كۆمەلگەھا مەلك فەھەدىا چاپكرنا قورئانا پىرۆز

ل مەدېنەيا مۇنەۋۋەر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمة

بقلم معالي الشيخ الدكتور
عبد اللطيف بن عبد العزيز بن عبد الرحمن آل الشيخ
وزير الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد
المشرف العام على المجمع

الحمد لله رب العالمين، القائل في كتابه الكريم:

﴿... قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ﴾.

والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
القائل: «خيركم من تعلم القرآن وعلمه».

أما بعد:

فإنفاذاً لتوجيهات خادم الحرمين الشريفين، الملك سلمان بن عبدالعزيز
آل سعود - حفظه الله - بالعباية بكتاب الله، والعمل على تيسير نشره، وتوزيعه
بين المسلمين في مشارق الأرض ومغاربها، وتفسيره، وترجمة معانيه إلى
مختلف لغات العالم.

وإيماناً من وزارة الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد بالمملكة العربية
السعودية، بأهمية ترجمة معاني القرآن الكريم، إلى جميع لغات العالم المهمة؛
تسهيلاً لفهمه على المسلمين الناطقين بغير العربية، وتحقيقاً للبلاغ، المأمور به
في قوله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً».

وخدمةً لإخواننا الناطقين باللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية)، يطيب
لمجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة، أن يقدم للقارئ
الكريم هذه الترجمة إلى اللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية)، التي قام بها
الدكتور إسماعيل علي طه؛ وراجعها من قبل المجمع الدكتور مصطفى مسلم
محمد، وعمار محمد طاهر محمد.

ونحمد الله سبحانه وتعالى أن وفق لإنجاز هذا العمل العظيم، الذي
نرجو أن يكون خالصاً لوجهه الكريم، وأن ينفع به الناس.

إننا لنذكر أن ترجمة معاني القرآن الكريم -مهما بلغت دقتها- ستكون
قاصرة عن أداء المعاني العظيمة التي يدل عليها النص القرآني المعجز، وأن
المعاني التي تؤديها الترجمة إنما هي حصيلة ما بلغه علم المترجم في فهم كتاب
الله الكريم، وأنه يعترها ما يعترى عمل البشر كله من خطأ ونقص.

ومن ثم نرجو من كل قارئ لهذه الترجمة أن يوافي مجمع الملك فهد
لطباعة المصحف الشريف بالمدينة النبوية، بما قد يجده فيها من خطأ أو نقص
أو زيادة؛ للإفادة من الاستدراكات في الطباعات القادمة إن شاء الله.

والله الموفق، وهو الهادي إلى سواء السبيل، اللهم تقبل منّا إنك أنت
السميع العليم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگوئن

ب پینووسی ریزدار شیخ دوکتور

عبدوله تیف کورئ عه بدول عه زیز کورئ عه بدول رحمان ئال شیخ

وه زیرئ کاروباریت ئیسلامی و بانگهلدیری

و راسته پرئکرنئ سه ره رشتئ گشتی یئ کوری

سو پاس هه می بو خودایئ گشت جیهانان، ئه وی د پهرتو کا خو
یا پرؤزدا گوئی:

﴿... قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ﴾

و سلا ف و سه له وات ل سه ر پله بلندترین پیغه مبه ر و هنارتی،
پیغه مبه ری مه موحه مه د، ئه وی گوئی:

«خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ».

ئانکو:

باشترینی هه وه ئه وه یئ فیری قورئانی بووی و خه لک فیئ کریی.

ل دویش پینماییت خزمه تکاری هه ردو حه ره می ت پله بلند،
شاه سه لمان کورئ عه بدول عه زیز ئال سه وود، خودئ بیاریزیت،
بو چاقدیرییا په رتو کا خودئ و کار کرن ل سه ر ب سانا هی خستنا
وه شاندا وئ، و به لافکرنا وئ ل سه ر موسلمانان، ل پوژ هه لات و
پوژ ئافاییت ئه ردی، و رافه کرنا وئ، و وه رگیرانا رامانی ت وئ بو
جودا جودا زمانیت جیهانی.

ژ باوهرییا و هزاریه کاروباریت ئیسلامی و بانگ هولدیری و
راسته پیکرنی ل شاهنشینا عهره بی یا سعوودی ب گرنکیا وهرگیرانا
رامانیت قورئانا پیرۆز بۆ ههمی زمانیت جیهانی ییت گرنگ ژ بۆ
ب ساناهی خستنا تیگه هشتنا وئ بۆ وان موسلمانیت ب غیری زمانی
عهره بی دئاخفن، و ژ بۆ ب جهئینا فهرمانا مه پی هاتییه کرن د
گوتنا پیغه مبه ریدا (سلاقیت خودی ل سهر بن): «بَلَّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً».
ئانکو: ژ من بگه هینن خو هه که ئایه ته ک بیت.

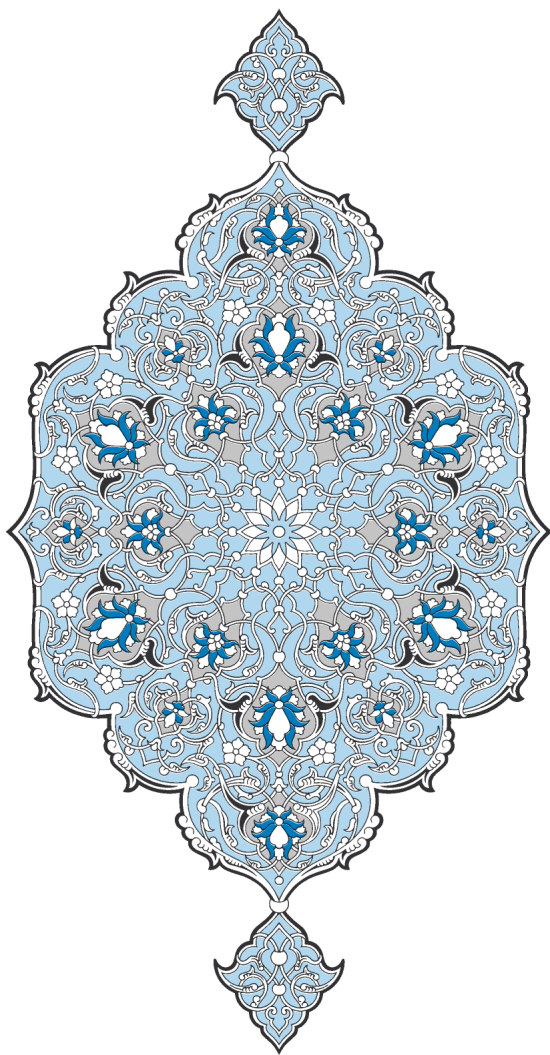
وهك خزمهت بۆ براییت مه ییت ب زمانی کوردی (شیوازی
کرمانجی) دئاخفن کۆری شاه فیهه دی چا پکرنا (مصحف) ا پیرۆز ل
مه دینه یا مونه وهر پی خوشه ئی وهرگیرانا بۆ زمانی کوردی (شیوازی
کرمانجی) پیشکیش بکهت، ئهوا دوکتۆر ئیسماعیل عه لی تاها؛
سگیزی پی رابوو بی، و دوکتۆر مسته فامسلم محهمه د، و عه مار محهمه د
تا هر محهمه د، لی زفرین ل سهر کری.

سوپاسییا خودی مه زن دکه یین هاریکاری بۆ ب جهئینا فی
کاری مه زن کری، هیفیدارین ههمی د پیکا خودیدا بیت، و خه لک
مفایلی ژ بیینیت.

ئه م دزانین وهرگیرانا رامانیت قورئانا مه زن - هندی یا
هویر و بنه جه بیت - ناگه هیه وان رامانیت مه زن ئه ویت د ناڤا
ده قی قورئانیدا، و ئه و رامانیت وهرگیران ئه دا دکهت ئه نجامی
وئ چه ندیه یا زانستی وهرگیرانی گه هشتیی د تیگه هشتنا په رتۆکا
خودی یا پیرۆزدا، و هند دی ژ گرت هندی ژ کاری مروڤان هه میا
گرتی ژ خه له تی و کیاسیان.

و پاشی داخوای ژ هەر خوانده فانه کی قی وەر گیرانی دکهین..
هەر خه له تی و کیم و کاسی و زیده ییه کا تیدا بینیت کۆرئ شاه
فه هه دی چا پکرنا (مصحف) ا پیرۆزل مه دینه یا مونه و وهر پی
ئاگه هدار بکهت دا ب ئانه هییا خودی د چاپکرن و وه شانیت بیندا
بینه چاره سه رکرن و مفایی ژئ بینیت.

هەر خودییه هاریکار، و ئه وه رینیشاندەر بوړیکه راست،
خودیوۆ توژ مه قه بویل بکه، ب راستی هەر تویی گوهدار وزانا.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگوئنا وەرگیرانیت رامانیت قورئانا پیروژ ریخو شکر

قورئانا پیروژ ئاخفتنا خودایى مهزنه یاب پیت و رامانیت و یقه بۆ پیغه مبهرى خو موحه مەدى (سلاقییت خودی ل سهربن) هنارتى وهك دلوفانى بۆ هه مى جیهانا، مزگینئین و ئاگه هداركه ر و بانگهلدیر د پىكا خودیدا ب دهستویرا وى، و چرایه كى پۆنكه ر و گه شه، ئەقە ژى دانه نیاسینه كا كورته بۆ قورئانا پیروژ و په یاما وى.

دانه نیاسینه كا گشتى ب قورئانا پیروژ

ئىك: دانه نیاسینا قورئانا پیروژ، و دیار كرنا ناف و سالو خەتیت وى:

قورئانا پیروژ ئەو ئاخفتنا خودایى مهزنه ئەوا ب پىكا وه حیى بۆ پیغه مبهرى خو موحه مەدى (سلاقییت خودی ل سهربن) ب په یق و رامانیت و یقه هنارتى. ئەوا د (مصحف) یدا هاتییه نفیسین، و دەست بۆ دەستى هاتییه فه گوه استن، و خواندنا وى په رستنه.

و خودایى - مهزن و سه رده ست - ئەوه نافى وى وه حیا بۆ پیغه مبهرى خو موحه مەدى (سلاقییت خودی ل سهربن) هنارتى کرییه قورئان، خودایى مهزن گوت: ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا﴾ [الإنسان: ۲۳]، چونكى هیژای هندیه بیته خواندن و خو ژى دویر نه ئیخن.

ههروه سا خودایى مهزن نافى وى كره (الكتاب)، خودایى مهزن گوت: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ﴾ [الزمر: ۲]، چونكى هیژای هندیه بیته نفیسین و پشت گوه نه ئیخن.

و خودایى مهزن قورئانا پىروژ یا سالوخ دایى کو: راستى و پويچيى و حهلالی و حهرامى ژيک فاقير دکهت، و بيرئينانه، و راستهريسيه، و پروناهيه، و ساخى و سلامهتيه، و حهکيمه، و شيرهته، و چهندين سالوخهتيت دى ييت مهزنا تيا قورئانا پىروژ و تهماميا په ياما وى ديار دکهن.

و په يشا (مصحف) ژوان بهر په را هاتيه و هر گرتن ييت قورئانا پىروژ ل سهر هاتيه نفيسين، ئەف نافکر نه سه حاييان دانايه سهر بو ديار کرنا وى په رتوکى ئەوا قورئانا پىروژ ل سهر بهر په ريت وى هاتيه نفيسين.

و قورئانا پىروژ وه حيه ژ دهف خودايى مهزن، جبريلى - سلاف ل سهر بن - ئينايه خوارى سهر دل موحه مه د پيغه مبهري (سلاقيت خودى ل سهر بن)، خودايى مهزن گوت: ﴿وَأَنَّهُ لَنَزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ * نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ * عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ * بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ﴾ [الشعراء: ۱۹۲-۱۹۵].

و موحه مه د پيغه مبهري (سلاقيت خودى ل سهر بن) دقئى چه نديدا نه يى جودايه ژ پيغه مبهريت دى، جبريلى - سلاف ل سهر بن - وه حى ژ دهف خودايى مهزن بو هه مى برايت وى ييت پيغه مبهري (سلاف ل سهر وان بن) ئينايه خوارى، و خودايى مهزن - يى پاك و پاقر - بو قى ئيمانه تى مهزن وى هه لدبژيريت يى وى بقيت، خودايى مهزن گوت: ﴿اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ﴾ [الحج: ۷۵]، و ئەو چير دزانيت كى ب كيړ وى چه ندى دئيت و كى ب كيړ نائيت، چونكى چيكرى چيكر ييت وينه، خودايى پاك و پاقر گوت: ﴿وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ﴾ [الفصص: ۶۸].

دوو: هاتنه خوارا قورئانا پىروژ:

روژا دوشه نبي ريكه فتى هه فدهى په مهزانيى سالا (۶۱۰ ز) ل شكه فتا حهرايى - ل ئيك ژ چيايت مه كه ها پىروژ - هاتنه خوارا

وهـ حى بؤ پيغه مبهري خودي (سلافييت خودي ل سهر بن) ب فان
 ثايه تا ده ست پي كر: ﴿ أَقْرَأُ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ
 مِنْ عَلَقٍ * أَقْرَأُ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ * الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ
 يَعْلَمْ ﴾ [العلق: ۱-۵]، و ئه فه ئيکه مين ثايه ت بوون ژ قورئانا پيرؤز بؤ
 پيغه مبهري خودي (سلافييت خودي ل سهر بن) هاتين خوارى.

پيغه مبهري (سلافييت خودي ل سهر بن) زقري مالا خو وړپ
 رپا دل و ييه ي دلهرزيت ژ ترسيانا ل سهر خو، و سهر هاتيا خو بؤ
 هه قژينا خو ده يکا خودان باوهران خه ديچا کچا خوهيلدى (خودي
 ژي رازى بيت) گوت، و گوتى: «ئه ز ژ خو ترسيام»، خه ديچايى گوتى:
 (نه خير، مزگيني بؤ ته بيت، ب خودي.. خودي چو جاراته
 شهر مزار ناکه ت، تو سهر اکه س و کاريت خو دده ي، و راستگويى د
 ئاخفتنيده، و تويى خه مخوري، و پيزي ل ميثاني دگري، و کار دکه ي
 بؤ ب جهننا حه قيي)، و خه ديچايى ئه و دگه ل خو بر و چؤنه
 ده ف (وه ره قه کوري نه وفه ل)، ئه و مروقه کي شاره زا و تيگه هشتي
 بوو، ئينا خه ديچايى گوتى: (پسام گوهي خو بده برازيى خو دا
 به حسي خو بؤ ته بکه ت)، ئه و تشي پيغه مبهري (سلافييت خودي
 ل سهر بن) ديتي، بؤ گوت، وه ره قه ي گوتى: (ئه فه ئه و ملياکه ته^(۱)
 يى خودي بؤ مووسا پيغه مبهري ئينا ييه خوار، خو زي ئه ز مابامه
 ساخ و شيا بام، ده مي مله تي ته ته ده رد ئيخن بشته فانييا ته بکه م)،
 پيغه مبهري (سلافييت خودي ل سهر بن) گوتى: «مادى ئه و من
 ده ر ئيخن»؟ گوتى: (به لى.. ههر زه لامه کي ب وي تشي هاتي يى
 تو پي هاتي، دژمنا تيا وي يا هاتييه کرن، ئه گهر ئه ز گه هشتمه وي

۱- مه ره م پي جبريله (سلا ف ل سهر بن)، ئه و ملياکه ته يى هنارتنا وه حى بؤ
 پيغه مبهريان پي هاتييه سپارتن.

رؤږی.. دې پشته فانییا ته که م و ته سه ریځم)، پاشی گه له ک ب سه ر
فی چاڅپکه فتنی نه چو و هره قه مر.

و قورئانا پیرؤز هه می پیکفه ب ئیک جاری بو پیغه مبه ری
خودی (سلافیت خودی ل سه ر بن) نه هاته خواری هه روه کی
کتبییت پیغه مبه ریته به ری (سلاف ل سه ر وان بن) هاتین، قورئان
پیچ پیچه دیست و سی سالاندا هاته خوار، فیجا یان دا سوره ته که
ب ته مامی ئیته خوار، یان هنده که ئایه ت ژ سوره ته کی.

و حکمه ت ژ پیچ پیچه هاتنه خوارا قورئانی و نه پیکفه^(۱)
موکومکرنا دلی موحه مه د پیغه مبه رییه (سلافیت خودی ل سه ر بن)
و بهیز کرنا وییه و بشته فانییا وییه ب نویبونا هاتا جبریل (سلاف ل سه ر
بن) ب وه حیی، دا بهیز تر و موکومتر و خورا گرت بیت ل بهر امبه ر
سه ر ره قیا هه فیشکچیکه را و بهر هنگاریا وان بو وی ل ده می ده سپیکا
هنارتنای، خودای پاك و پاقر گوت: ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِيُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ
تَرْتِيلاً﴾ [الفرقان: ۳۲].

هه روه سا هاتنا قورئانا پیرؤز پیچ پیچه و نه پیکفه حکمه ته کا
دی یا په روه رده یی یا مه زن تیدایه ئه و ژی ئه وه دا خودان باوه ر
هیدی هیدی و پله پله زانینی و هربگرن و کار ب ئه حکامیت ئاینی
بکه ن، دا ب ساناهیت بیت بو فیربوون و تیگه هشتنی و ده رکه فتنی ژ
تاریاتییت نه زانین و گاوری و هه فیشکچیکرنی یا هینگی ئه و تیدا
بوړونا هییا باوه ری و تاکه پرستی و زانینی.

سی: نفیسینا قورئانا پیرؤز:

ژ گرن گترین ریځیت پاراستنا ده قا نفیسینا وانه، و ئه و ئاخفتنا
نه ئیته نفیسین یا بهر هنگاره بو ژ بیر کرنی، و ماده م قورئانا پیرؤز

۱- به ری خو بده: ته فسیرا (الطبری) ۱۰/۱۹، و (المشرد الوجیز لأبی شامة المقدسی ص: ۲۸).

هاتییه هنارتین وهك راسته ریئی بو هه می جیهانا، هه تا قیامت
رادییت، دئییا بیته نفیسین.

پیغه مبهری (سلاقییت خودی ل سهر بن) گرنگی و پویته کی
باش دایه نفیسینا وی، پیغه مبهری (سلاقییت خودی ل سهر بن)
فهрман ل هندهك سه حابییت خو کرئه قییت نفیسینی دزانن ئه و
قورئانا پیروز بنفیسین و ئه و کرئه نفیسه ری و هحیی و ناقدارترینی
وان زهید کوری (ثابت) ئی ئه نساری بوو (خودی ژئی رازی بیت)^(۱).

ههر ده می و هحیی بو پیغه مبهری خودی (سلاقییت خودی ل
سهر بن) هاتبا دا ژ بهر کهت پاشی ئه و تشتی بو هاتی دا بوئیکی
ژ نفیسه ری و هحیی بیژییت دا بنفیسیت، و دگوت: «ئان ئایه تا دانه
دوی سور هتیدا ئه و ئه قه و ئه قه تییدا هاتین»^(۲)، دا ناخی سور هتی
بو بیژییت، و دا فهرمانی ل وان کهت ئایه تا تییدا بنفیسین، پاشی دا
فهرمانی ل سه حابییان کهت خو فیروی وی تشتی بکهن یی ژ قورئانا
پیروز هاتی و ژ بهر بکهن، قیجا قورئانا پیروز هه می ل سهر ده می
وی (سلاقییت خودی ل سهر بن) دهاته نفیسین د (الرقاع)^(۳) دا.

و جبریلی (سلاف ل سهر بن) سالی جاره کی د گهل پیغه مبهری
(سلاقییت خودی ل سهر بن) لیژفرین ل قورئانا پیروز دکر، و
سالا پیغه مبهر (سلاقییت خودی ل سهر بن) تییدا مری دو جارا
لیژفرین د گهل کرب ریژه ندکرنا ئایهت و سور هتی و هه وه کی
دوی (مصحف) انوکه دا هه ی ئه فا د نا ف ده ستییت موسلماناندا

۱- تفسیر الطبری ۲۸/۱.

۲- سنن أبي داود رقم الحديث: ۷۸۹، وسنن الترمذي رقم الحديث: ۳۰۸۶، وأخرجه
الحاكم في المستدرک (رقم الحديث: ۳۳۲۵)، وقال: (هذا حديث صحيح على شرط
الشيخين ولم يخرجاه).

۳- صحيح البخاري رقم الحديث: ۴۵۹۴ و ۴۵۹۳.

وهك ب جهئنان بو گوتنا خودايى پاك و مهزن: ﴿إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ
وَقُرْآنَهُ﴾ * فَإِذَا قَرَأْتَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿[القيامة: ١٧-١٨]، و ﴿سَنُقْرِئُكَ فَلَا
تَنسَى﴾ [الأعلى: ٦].

چار: کۆمکرنا قورئانا پیرۆز د بهر په راندا:

پشتی مرنا پیغه مبهری (سلاقیته خودی ل سهر بن) خه لیفه یی
راشد (أبو بکر الصديق) (خودی ژئی رازی بیت) فهرمان ب
کۆمکرنا قورئانی دا دهندهك بهر په ریته پیکه سته، دا چوژ
قورئانی نه چیت ده می ژبه رکه ریته قورئانی دمرن یان نه و پارچیت
قورئان ل سهر نفیسیای (الرقاع) ژناف دچن، و نفیسه ری وه حیی
زهید کورپی (ثابت) (خودی ژئی رازی بیت) بقی ته رکی رابوو،
و پشتی لی ژفرین لی کری و پشت راست بووی ژدانه به ریکا یال
سهر (الرقاع) نفیسیای و نه واد سینگادا (دلاندا) ژبه ر.. نه و بهر په ره
همه می دانانه مالا (أبو بکر الصديق) (خودی ژئی رازی بیت) هتا
چویه بهر دلوفانییا خودی، پاشتی ل مالا خه لیفه یی دووی عومه ری
کورپی (خطاب) (خودی ژئی رازی بیت) هاتنه پاراستن، و پشتی
مرنا وی ل مالا هه ژرینا پیغه مبهری دهیکا خودان باوهران (حفصه)
کچا عومه ری خودی ژهه ردووکا رازی بیت هاتنه پاراستن^(١).

و ده می ئیسلام به لاف بووی، موسلمان پیدقی گه لهك
(مصحف) با بوون لی بخوینن، وهندهك سه حابیا گوته خه لیفه یی
راشد (عثمان) ئی کورپی عه فانی (خودی ژئی رازی بیت) پیدقیه
ئیك (مصحف) هه بیت خه لکی بو خواندن لی سهر کۆم بکهین،
و بیته پیشهنگ موسلمان د خواندنا خودال دویف بچن. ئینا

١- صحیح البخاری رقم الحدیث: ٤٩٨٦، وسنن الترمذی رقم الحدیث: ٣١٠٣،
ومسند الإمام أحمد رقم الحدیث: ٧٦.

(عثمان) ی فەرمان ل کۆمه کا ژ بهر که ریست قورئانا پیرۆز کر
 ئه ویست نفیسنی دزانن ب فی ئه رکی رابین، و ل پیشیا وان زهید
 کورپی (ثابت) (خودی ژئی رازی بیت) و پشتگهرمی وان بهر پهرا
 بوون ئه ویست قورئان تیدال سهر ده می (أبو بکر الصديق)
 (خودی ژئی رازی بیت) هاتییه کۆمکرن، فوجا ئه و بهر پهرا هه می د
 (مصحف) هه کیدا کۆمکرن، و چه ندين دانه ژئی کۆپیکرن، و ههر
 دانه یه ک هه نارت هه وه لات هه کی ژ وه لاتیت ئیسلامی یست مه زن، و فەرمان
 ل موسلمانا کر چه ندين (مصحف) ل ژئی کۆپی بکه ن.

و هندی (مصحف) هه کا ئه فرۆ ل جیهانی ل بهر دهست، چ دهست
 خهت بن ئان ل چاپخانا چاپکری.. بنیاتی وان ژ وان (مصحف) لایه
 ئه ویست هاتییه کۆپیکرن و هه نارت بن بۆ وه لاتا، ژئی جودا نینن نه
 دهقی واندا نه د ریز به نديیا واندا.

و هه تا نوکه ژی موسلمان پویته ی دده نه چاپکرنا (مصحف) ل
 پیرۆز و ل دویشت تشتی نوی دچن د ریک و شیواز و ته کنیکیت
 چاپکر نیدا پیخه مهت ب جهئینا بلندترین پله یست باشی و جوانی
 و ریک و پیکیی د نفیسنه دهقی قورئانیدا ب وینه یی وئی یی پی
 هاتییه نفیسن ل سهر ده می (عثمان) ئی کورپی عه فان (خودی ژئی
 رازی بیت) یا بهر نیاس ب وینه یی (عثمان) ی.

و کورپی شاه فه هه دیی چاپکرنا (مصحف) ل پیرۆز ل مه دینا
 پیغه مبه ری ئیکه ژ سیمایست بهر چاف و به لگه یه ل سهر چاقدیری و
 پویته پیکرنا باش ب قورئانا پیرۆز، و رژدییا کار بده ستال شاهنشینا
 عه ره بی یا سعوودی ل سهر په رتۆکا خودای ی مه زن و پویته پیکرنا
 وان ب خزمه تکرنا وئی و ب سانا هیی خستنا ب ده ستفه ئینا (مصحف) ل
 پیرۆز ژ لای ی موسلمانانقه ب باشتین و جوانترین چاپ و بهرگ و
 جوانی و پاراستن و ریک و پیکیی و بنه جهی.

پینج: ریزبہ ندیا (مصحف) ی و جوزئ کرنا وی:

قورئانا پیرۆز ب سۆرہ تا فاتیحی دەست پی دکەت، و ب سۆرہ تا ئەلناس ب دویمای دیئت، پیکھاتییە ژ (۱۱۴) سۆرہ تا، و ئەف ریزبە ندییە تەوقیفییە، ئانکو ژ پیغەمبەری (سلاقیئت خودی ل سەر بن) وەرگرییە، نە ل دویف ریزبە ندیا هاتنە خوارییە، چونکی ئیکەمین سۆرەت هاتییە خوار ی سۆرە تا ئەلەلەق بوو، بەل ریزبە ندیا وی د (مصحف) یدا (۹۶) ه، و سەحابیان ریزبە ندیا ئایەت و سۆرە تا ژ خواندنا پیغەمبەری (سلاقیئت خودی ل سەر بن) بو قورئانا پیرۆز دزانین^(۱).

ئەفرۆ قورئان یا لیکفە کرییە ل سەر سیھ جوزئا (پشکا)، و هەر جوزئە ک لیکفە کرییە بو دو حزباً، و هەر حزبە ک لیکفە کرییە بو چار چاریکا، و باراپتر ژ فی لیکفە کرنی ئجتیهاده ژ دەف زانایان، پیخەمەت ب سانامیکرنا خواندنا قورئانا پیرۆز ل سەر موسلمانان.

شەش: فیربونا قورئانا پیرۆز:

موسلمانا پویتە یەکی مەزن یی دایییە فیربونا قورئانا پیرۆز و ژبەر کرنا دەقی وی و خواندنا وی هەروەکی بو پیغەمبەری خودی (سلاقیئت خودی ل سەر بن) هاتییە خوار ی، و خواندە فانیئت سەحابیان و ژبەر کەر یئت وان نیشا تابعیان دایە و ئەو فیرکرینە هەتا دەقی وی گرتی و پاراستی، و ل سەر هەر ئایەتەکی راوەستاندینە هەتا د رامتیت وی گەشتین، قیجا فیژی زانین و کریاری هەمیی بووینە، پاشی تابعیی ژبەر کەر قوتابخانە بو فیرکرنا خواندنا وی دامەزراندینە، و پیگری ب وی تشتی کرییە یی ژ سەحابیان فیر

۱- نقله الدانی فی المقنع (ص: ۸) عن الإمام مالک بن أنس.

بووین ژ ئالییت خواندنا وی و گرتنا دهقی وی و هژمارتنا پیت و په یقییت وی، و ړیز بهندییا سوړهت و ئایه تییت وی، و باش خواندنا وی (ته جوید)، و بنه جهکړنا ب جهئینانا وی و چهوانییا خواندنا وی ب دورستی، فیجا قورئانا پیروژ و ملی هات بیته فیترکرن و ژبه رکرن و خواندن، و فیترخواز (قوتابی) ژ شیخی خو ژ ییت قورئان ژ بهر و هر گرتیه ب دهقی و ئیکسه و ب زمانی عه ربه یی په تی زیندی و ته ر هه روه کی بو پیغه مبه ری خودی (سلاقییت خودی ل سهر بن) هاتییه خوار هتا روژا مه یا نه فرو.

و قورئانا پیروژ ب چه ند ړیکه کا (خواندنه کا) دئیته خواندن کو چهوانییا خواندنا په یف و تییت قورئانی و ړیکا خواندنا وانه، نه و تابعیان ژ خوانده فانییت ژ بهر که ر ژ سه حابیان و هر گرتی، نه ویت (ئانکو سه حابیان) ژ پیغه مبه ری (سلاقییت خودی ل سهر بن) و هر گرتیه، نافداترین خواندن د سهرده می مه دا خواندنا (عاصم) ژ فه گیرانا قوتابی وی (حفص) کوړی سلیمان، و خواندنا (نافع) ژ فه گیرانا قوتابی وی (عثمان) کوړی سه عید یی به ریاس ب (وهرش)، و ژ وان فه گیرانا (الدوری) یه ژ نه بی عه مری به صری، و فه گیرانا قالون ژ نافع.

حه فت: رافه کرنا قورئانا پیروژ:

رافه کرنا قورئانی ئانکو دیار کرنا رامانییت وی^(۱)، و ئارمانجا ئاخفتنی ب جه نانییت هتا مروف ل سهر نافه پروک و رامانا وی نه راوه ستیت، و خودای می مه زن خوانده فانی قورئانا پیروژ هان دایه د رامانییت وی بگه هیت، خودای پاك گوټ: ﴿كَتَبَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لَيْدَبَّرُوا ءَايَاتِهِ ۚ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾ [ص: ۲۹]، و هزرکرن ئانکو: تیگه هشتن.

و پيغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) ئەو تىشى سەھابى
 ژ راماڧىت قورئانا پىرۆز تى نەگەھىشتان بۆرۈن دكرن^(۱)، بەلى
 شارەزايىيا وان د زمانى عەرەبىدا ل وى دەمى و ھاتنا قورئانا پىرۆز
 ب زمانى وان ھەل وان كر گەلەك پىدڧى پىسار كرنا راماڧىت ئايەتت
 قورئانا پىرۆز نەبن، ب بۆرىنا سالا پىدڧىيا خەلكى بۆر اڧە كرنى
 زىدە بوو.

و ئەو تىشى ژ پيغەمبەرى خودى (سلاڧىت خودى ل سەر بن)
 ھاتىيە زانين و ڧەگىران و ژ سەھابىيىت وى و قوتايىيىت وان ژ تابىيان
 سەبارەت رافە كرنا قورئانا پىرۆز دىتتە ھژمارتن ھەك كاكلك (نافوك)
 بۆ زانستى رافە كرنى، گۆتنى رافە كرن ب وى تىشى ھاتىيە ڧەگىران
 ئەڧا دىتتە ھژمارتن گرنگىرىن رىك بۆ تىگەھىشتنا قورئانا پىرۆز،
 چونكى تىگەھىشتنا بابكى ئىكى بۆ ئايەتت قورئانا پىرۆز بۆ مە
 ديار دكەت، ب رىكا شارەزايىيا وى بابكى د زمانى عەرەبىدا، و ژيانا
 وان دگەل رويدان و سەروبەرا ئەو پىت ل دەمى ھاتنا قورئانا پىرۆز
 ھاتى رويداين.

(۱) جۆرىت رافە كرنى:

ئاراستەيىت زاناڧىت رافە كرنى بوونە گەلەك ل دويڧ گەلەكيا
 پويەپىكرنىت وان يىت زانستى، ڧىجا ھندەك رافە كرن دەر كەڧتن
 گرنگى ددا ديار كرنا لايى زمانى يى قورئانا پىرۆز، و ھندەك
 رافە كرنا گرنگى ددا ديار كرنا ھوكمىت ڧقھى، و ھندەك يىت دى
 گرنگى ددا لايىت مېژوويى يان عەقلى يان رەڧتارى و يىت ھەكى
 وان، و ب ئاڧاكرن ل سەر ڧى چەندى زاناڧان تەڧسىر بۆ دو پىشكا
 لىكڧە كر:

۱- بەرى خۇبدە: تفسیر الطبری ۳۷/۱، و مقدمة في أصول التفسير لابن تیمیة ص: ۳۵.

يا ئىككى: تەفسىر كىر ب وى تىشى ھاتىيە ڧەگىران، كوئەو
تشتە يى ھاتىيە ڧەگۇھاستىن ژ پىغەمبەرى خودى (سلاڧىت خودى
ل سەر بن) و سەحابىيىت وى و تابعيان.

يا دووى: ڤاڧە كىر ب بوچۇنى يان ئىجتىھادا ئاڧاكىرى ل سەر
شەنگستەيىت زانستى يىت دورست.

۲) باشتىن رىڭكىت تەفسىرى و پىگىڭىت وى:

ڤاڧە كىر ب وى تىشى ھاتىيە ڧەگىران ئەو ڧەگىران ڧەگىران ڤاڧە كىرنا
قورئانا پىرۇزدا، چونكى ژ پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن)
يان ژ سەحابىيىت وى ڧەگۇھاستىيە، و قوتابىيىت وان ژ تابعيان، و ئەو
ڧى چەندى ژ ھەمىيان باشتىر دزانن، بەلى ئەگەر تىگە ھىشتا ئايەت
قورئانا پىرۇز پىدڧى پىرۇنكرنى بىن كو د ڤاڧە كىر ب وى تىشى
ھاتىيە ڧەگىراندا نەيىت.. پىدڧىيە ڤاڧە كىر ڧان پىگىڭىت ل خوارى
بەرچاڧ وەر بگىرىت:

۱- بەرچاڧ وەر گىرنا وى تىشى ھاتىيە سەلماندىن ڤاڧە كىرنا
ب وى تىشى ھاتىيە ڧەگىران ژ ديار كىرنا ڤامانىت ئايەتان، و
خۇدو پىرۇنكرنى ژ وى تىشى ھەڧىدژ د گەل.

۲- ھەڧگۇنجىنا ڤاڧە كىر بىر ڤامانىت گىشتى يىت قورئانا پىرۇز
پى ھاتى و سوننەتا پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن)
پىرۇنكرىن، ڧى نايىت ڤاڧە كىر ڤاڧە كىر ڧەگىران ڧەگىران ڤاڧە
گەل وان ڤامانا، چونكى قورئانا پىرۇز ھەندەك ھەندەك ڤاڧە
دكەت و د گەل ئىك ھەڧىدژ نىنە، و سوننەتا پىغەمبەرى يا
ھاتى وەك پىرۇنكر و ڤاڧە كىر بو وى تىشى ب تەڧگىرى د قورئانا
پىرۇزدا ھاتى.

۳- زانینا شه‌نگسته و بنه‌ماییت زمانیی عهره‌بی درامانا په‌یشان و د‌پیکه‌تا پرسته‌یان و ئالیییت کارئینانیدا، و قورئانا پیرۆز ب زمانیی عهره‌بی هاتییه خوار، و د‌قیت ل بهر پرۆناهییا شه‌نگسته و بنه‌ماییت وی تی بگه‌هن.

۴- زفراندنا ئایه‌تییت مه‌خسه‌د فه‌شارتی بو‌ ئایه‌تییت پرۆن و ئاشکه‌را، چونکی قورئانا پیرۆز هنده‌ك هنده‌كی رافه‌ دكه‌ت، و رامانا پتریا ئایه‌تییت قورئانا پیرۆز یا پرۆن و ئاشکه‌رایه، و رامانا هنده‌ك ئایه‌تان ژ یی رافه‌شارتییه و باش پرۆن نینه و قی دیت هنده‌ك ب دورستی ق نه‌گه‌هن، و زفراندنا وان بو‌ وان ئایه‌تییت رامان پرۆن و ئاشکه‌را دی بیته‌ هاریکار بو‌ تیگه‌هشتنا وان و دیاربوونا رامانیت وان، خودایی پاك و پاقر گوت: ﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۚ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ﴾ [آل عمران: ۷].

۵- مفاوه‌ر گرتن ژ راستیییت زانستی ییت خو‌جه و نه‌گو‌هو‌ر ده‌می رافه‌کرنا ئایه‌تییت گه‌ردوونی، و خو‌دویرئیخستن ژ کارئینانا بیردۆزیت زانستی درافه‌کرنا قورئانا پیرۆزدا، دا قورئانا پیرۆزدا ب هنده‌ك رامانیت نه‌هه‌ین ب کۆته‌کی ژئ نه‌ئینه زانین.

۶- خو‌دویرئیخستن ژ رافه‌کرنیت خراب ته‌قیت رامانیت ئاخفتنا خودایی مه‌زن دویر دئیخن ژ راستیییت شه‌ریعه‌تی پاك و پاقر، و ژ شه‌نگسته و بنه‌ماییت زمانیی عهره‌بی ده‌ردئیخن، چ ب مه‌رما لادانی، یان ژئ نه‌زانینا زمانیی عهره‌بی و رامانیت وی و ئالیییت کارئینانا وی، یان ژئ گه‌ری هزرکرنا هنده‌ك رامانیت خراب کو‌ ئاخفتنا خودی یا پاك و پاقره‌ ژ وان هزرا.

ههشت: ئيعجازا قورئانا پيرۆز:

ئيعجاز د ئيديه ميده: سالو خدانه كا مه زنتره ژ شيانا ئينانا تشته كي ژ كاري يان بوچوني يان رېقه برني، و موعجيزه سالو خه تدانا رويدانه كتيه بو ديار كرنا هنده ك نيشان و گروقه ييت قاسد و پيغه مبه ران (سلافل سه ر وان بن) و ئه ف دهر برينه د قورئانا پيرۆزدا نه هاتييه، به لي نيشان (آيه) و گروقه (برهان) و ييت وه كي وان هاتييه.

و قورئانا پيرۆز ئاخفتنا خودايي مه زنه، و هند ته مامي د رامانيت ويده، و جواني د ثايهت و پهي ف و (مباني) ييت ويده هه نه، كو ژ شيانيت مروفا مه زنتره و مروف نه شيت ييت وه سا چي كه ن، خودايي مه زن گوت: ﴿الرَّكْتَبُ أَحْكَمْتُ عَائِشَةَ، ثُمَّ فَصَلْتُ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَيْرٍ﴾ [هود: ۱].

و هه فېشك چي كه را يي كۆل كر گو ماني بيخه ژي ده ري قورئانا پيرۆز و خه لكی ژي دوير بيخن ب ريكا چي كرنا دره وا و ئازراندنا گو مانا^(۱)، فيجا خودايي پاك و پاقر هنده ك ثايهت ئينانه خوار تيدا قه بي وان خواست ئه و بشيت قورئانه كا وه كي قورئانا پيرۆز ضي كه ن، يان ده ه سوره تا ژ قورئاني، يان سوره ته كي ب تني، ئه گه ر ئه و راست ديژن^(۲)، به لي نه شيان وي چهندي بكه ن، و گه هشتنه وي باوه ري كو هه رچه نده قورئانا پيرۆز ب زما ني عه ره بيه به لي ئه و نه شين خو ل به ندا وي باثيرن يان ئيكا وه كي وي چي كه ن، خودايي مه زن گوت: ﴿أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرَلَهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ [يونس: ۳۸].

۱- به ري خو بده ئان ثايه تان: (الأنعام: ۷ و ۲۵)، و (الأنبياء: ۵)، و (سبا: ۴۳)، و (يس: ۶۹) و (الصفات: ۳۶)، و (ص: ۴)، و (الطور: ۳۰).

۲- به ري خو بده ئان ثايه تان: (البقرة: ۲۳)، و (يونس: ۳۸)، و (هود: ۱۳)، و (الطور: ۳۴).

و قورئانا پیرۆز ب رهنگه کی ئاشکرا و دهنگه کی بلند پراگه هاند
 کو مروّف هه می و ئه جنه ژێ بچنه هاری وان نه شین قورئانه کا
 وه کی قورئانا پیرۆز بینن، خو ئه گهر هاریکاریا ئیکدو ژێ بکه ن:
 ﴿قُلْ لِّیْنَ اَجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰی اَنْ یَّاتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا یَأْتُوْنَ
 بِمِثْلِهٖ ۚ وَلَوْ کَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِیْرًا﴾ [الاسراء: ۸۸].

و قورئانا پیرۆز موعجیزه یه چونکی ئاخشتنا خودییه و نه وه کی
 ئاخشتنا چیکریانه، و ئه و نیشان و گروّفیه ب په یف و ئایهت و زمانێ
 خوّفه و ئه و رهنگیت ره وانبیژیی ییت تیدا، و ئه و دهنگ و باس
 و چپوکییت تیدا، و ئه و حوکم و یاساییت تیدا، و هیزا کارتی کرنا
 دهروونی و وژدانێ، و ئه و راستیی زانستی ییت جهی شانازیی
 ییت تیدا.

و چه ند زاناییت سروشتی، و ستێرناسیی، و ئه و یت کاری د
 بیاقی زانستی ژیانێ و نوژداریی و ییت وه کی واندا دکه ن ماینه
 حییه تی ژ به سکرنا قورئانا پیرۆز بو راستیی زانستی و ئاماژه ییت
 گهردوونی ئه و یت په یوهندی ب وان زانستانقه هه ی ییت ئه و کار
 تیدا دکه ن، ب ده ربهرینه کا زانستی یا هویر، کو نایته هزر کرن
 ده رکه فن ژ پیغه مبه ره کی نه خوانده فان د ناف ئومه ته کا نه خوانده فاند،
 و د جیهانه کیدا کو چو ژ وان دیارده یان نه دزانی، و بوو ئه گهر کو
 هژماره ک ژ وان موسلمان بین، چونکی ئه و وان زانی کو ئه و تشتی
 د قورئانا پیرۆزدا هاتی چی ناییت ئاخشتنا مروّفان بیت، به لئ ئه و
 ئاخشتنا ئافرانده ری گهردوونی و مروّفانه.

و چه ند ئایهت د قورئانا پیرۆزدا هه نه به لگه و گروّفن ل سه ر
 ئیکینیا خودایێ مه زن و جوانی و داهینانا چیکریییت وی، خودایێ
 مه زن گو ت: ﴿سَنُرِيْهِمْ ءَايٰتِنَا فِی الْاَفَاقِ وَفِیْ اَنْفُسِهِمْ حَتّٰی یَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنْهُ
 الْحَقُّ ۗ اَوَلَمْ یَكْفِ بِرَبِّكَ اَنْهُ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ شَهِیْدٌ﴾ [فصلت: ۵۳].

نەھ: وەرگىرانا رامانیت قورئانا پىرۆز:

وەرگىرانا ۋەكۈھاستنا زمانەكییە بۆ زمانەكى دى^(۱)، و وەرگىرانا يا بى زەھمەت نینە، چونكى دانەبەرئىكا زمانى ئىكە ژ پىكھاتیت دەقى، و دبیت يا ب زەھمەت بیت پاراستن ل سەر رامانا زمانى بیتە کرن بۆ وى دانەبەرئىكى دەمى دەق دئیتە وەرگىرانا بۆ زمانەكى دى^(۲).

ئىجائە گەر ئەۋفە حال و سەرۋەرى وەرگىرانى بیت دوان دەقاندا يیت مروۋف ددەنە بەرىك، چوپى نەۋىت زەھمەتا وەرگىرانا قورئانا پىرۆز دى گەلەك پتر بیت، چونكى ئەو ئاخفتنا خودیئە يا ب زمانى عەرەبى ژ دەف خودى ھاتییە خوار، و ئەو - قورئان - ب گۆتن و رامانا خۇۋفە ب رىكا وەحییى يا ژ دەف خودایى مەزنفە ھاتى، و بۆ چو كەسان نینە بیژیت: ئەز رامانا قورئانا پىرۆز ھەمییى دزانم، ئان ژى بیژیت: ئەز دشیم پەیقیت وى ب ئاوايەكى دى بدەمە بەرىك وەكى دەقى وى يى عەرەبى.

و د گەل زەھمەتا وەرگىرانا قورئانا پىرۆز، زاناییت موسلمان دوپات دكەن كو پىدقییە قورئانا پىرۆز و پەياما وى بگەھیتە ھەمى ئومەتیت ئەردى ب چ زمان باخفن، و ئەف چەندە ب جەھ نائیت ئىللا ب رىكا وەرگىرانى^(۳).

و وەرگىرانا قورئانا پىرۆز بۆ زمانیت دى دى بیتە^(۴):

۱- بەرى خۇبدە: لسان العرب لابن منظور (مادە ترجم ورجم).

۲- بەرى خۇبدە: دلالة الألفاظ لإبراهيم قيس ص: ۱۷۱-۱۷۵، وفن الترجمة لمحمد عوض محمد ص: ۱۹.

۳- بەرى خۇبدە: ابن تیمیة: مجموع الفتاوى ۱۱۱/۴.

۴- بەرى خۇبدە: مجموع الفتاوى لابن تیمیة: ۱۱۵/۴ و ۵۴۲، والتفسير والمفسرون، لمحمد حسين الذهبي ۲۴/۱.

۱- ئان وەرگيرانا رامانیت قورئانا پیرۆزه، و ئەو وەرگيرانا بى تهفسیره، و یافه برییهل سهردیار کرنا گۆتیت دهقی قورئانى.

۲- ئان ژى وەرگيرانه کا تهفسیرییه دئیه زهنگینکرن ب شۆفه کرن و رۆنکرئى، ئەو وهکی تهفسیرا قورئانا پیرۆزه ب زمانه کی نهی عهره بى.

و هندی وەرگيرانا رامانیت قورئانا پیرۆز یا هویر و بنهجه بیت، و هندی وەرگیزی شیانیت ههردو زمانان ههبن، و شارهزایی ب رامانیت ئایه تان هه بیت، ئەو وەرگيران نائیه نافکرن ب قورئان، ژ بهر دو ئه گهران^(۱):

ئیک: قورئانا پیرۆز ئاخشتنا خودایی مهزنه، یا ب زمانى عهره بى هاتییه خوار، و ئەو یال گوپیتکا ئە زمان و ئاخشتن و ئە حکامان، ئیجا دوباره کرنا ب بهر یکه ئینانا ئایه تیت وئ ب زمانه کی دی نهی عهره بى و هناکهت ب قورئان بیته نافکرن.

دو: وەرگيران دهر برینى ژ تیگه هشتنا وەرگیزی دکهت بو رامانیت قورئانا پیرۆز، و ئەو ژ فی ئالیقه وهکی تهفسیرییه، و کا چاوا نایژنه تهفسیرى قورئان، ههروهسا نابیت بیژنه وەرگيرانى ژى قورئان.

و ژ بو کو وەرگيرانا رامانیت قورئانا پیرۆز بیته قه بولکرن پیدئیه ئەوا زانایان بو دانایی ژ پنگرکیت دیار کرنا رامانیت قورئانا پیرۆز بینه ب جهئیان، دگهل هندی ژى هشیاری و ئاگه هى هه بیت نه کو وەرگیز په ردهیه کی بو خو ب کار بینیت کو رامانیت فارى بو قورئانا پیرۆز بینیت. ئان ژى کریتی و نه شرینی بهرام بهر رى و

رەسمىيەت مۇسۇلمانان و پىرۋىيىت وان تىدا بىت. و ئەقەيە گەلەك ژ وەرگىرائىت رۇژھەلاتناسان ئان ئەويىت ژ بىيەختى و درەو خۆب مۇسۇلمان ددانن شىلى كرىن، و وانا ھندەك عەقىدە و بىر و باوەر يىت رىزى و گەنى يىت ل دەف، پىكۆلى دكەن بنەما و پىر بىيىت دىنى ئىسلاما مەزن ژ بن بىەن، و عەقىدەيا راست و دورست و شىرىعەتى وئى يى نەنجى بىرىندار بىكەن.

لەوا كورئى شاھفەھەدىي چاپكرنا (مصحف) پىرۋىل مەدىنەيا پىغەمبەرى وەشانان وەرگىرائىت بنەجھ و موكوم يىت قورئانا پىرۋىل سىتۆيى خۇفە گىرىيە، وەك خەخوارن كوپەياما قورئانا پىرۋىل بلند و پىر بىا بگەھىتە وان يىت ب غەيرى زمانى عەرەبى دئاخفن و ب زمانىت وان يىت رەسەن.

و سوپاس ھەمى بۆ خودايى گشت جىھانان، و سلائيىت خودى ل سەر پىغەمبەرى مە موحەمەدى بن ول سەر مال و سەھابىيىت وى ھەمىيان، و تابعيان، و يىت ب قەنجى ب دوى كەفتىن ھەتارۇژا قىامەتى.

سوره فاتحه

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۷) ثایه ته

﴿۱﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، ب نافی خودای دلوفان
و پر دلوفان. ﴿۲﴾ سوپاس همه می بؤ خودای گشت
جیهانان. ﴿۳﴾ [ئه و خودای] دلوفان و پر دلوفان.
﴿۴﴾ [ئه و خودای] خودانی رؤژا جزادانی. ﴿۵﴾
[خودیؤ] تنی ئه م ته دپه ریسین، و هاریکارییی ژ ته
ب تنی دخوازین. ﴿۶﴾ مه راسته ری بکه. ﴿۷﴾ ریکا
وان که سیئت ته که ره م [قه نجی] د گهل کرین، نه ریکا
وان که سیئت ته که رب و غه زه ب لی کری، و نه ریکا
که سیئت ری به رزه کری.

* پیغه مبهری (سلاقیئت خودئ ل سهر بن) گۆت: «ئه ز ب وی که مه یی روحا مه د دهستی ویدا
خودی نه د تهوراتیدا و نه د ئنجیلیدا و نه د زه بووریدا و نه د قورئانیدا و هکی سوره فاتحی نه ئیناییه
خوار».

* دیسا پیغه مبهر (سلاقیئت خودئ ل سهر بن) د فهر مووده کا قودسیدا دبیزیت: «خودای مه زن دبیزیت:
من نفیژ د ناڤه را خو و بهنده یی خودا ب نیفی یی ژیکفه کری، و بهنده یی من چ بخوازیت دی ده می،
فیجا ئه گهر بهنده یی گۆت ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ خودی دی دبیزیت: بهنده یی من شوکور و سوپاسیا
من کر، و ئه گهر گۆت ﴿الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ خودی دی دبیزیت: بهنده یی من په سن و مه دحیت من کرن،
و ئه گهر گۆت: ﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾ خودی دی دبیزیت: بهنده یی من ئه ز مه زن و خودان دهسته لات
دانام. و ئه گهر گۆت: ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ خودی دی دبیزیت: ئه فه د ناڤه را من و بهنده یی من
دایه، و بهنده یی من چ بخوازیت دی ده می. و ئه گهر گۆت ﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ﴾ خودی دی دبیزیت: ئه فه بؤ بهنده یی منه، و کا بهنده یی من چ
بخوازیت ئه ز دی ده می.

سُورَةُ بَقَرَه

ل مهدينه یی هاتییه خواری (۲۸۶) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فی رهنگی دتیه خواندن (ئهلف، لام، میم) و ئهفه ته مامییا تییت عهره بینه کو (۲۸) تیپن، نشانن ل سهر ئیعیازا قورئانی کو عهره بان پی چی ناییت قورئانه کا وه کی فی چی بکهن، د گهل هندئ ههر ژ وان حهرفان پیک هاتییه ئه ویت ئه و ئا حقتنا خو پی چی دکهن. ﴿۲﴾ ئهفه ئه و قورئانه کو گومان تیدا نینه [ژ دهف خودئ هاتییه] و ریکا راسته ریکرنیه بو پاریزکاران. ﴿۳﴾ [پاریزکار] ئه و ن ئه ویت باوهریپی ب غه یپی [تشی نه پهنی و نه دیار] دئینن، و بهرده وام نشیژان دکهن، و ژ تشی مه داییی سدهقه یان ژئ دهن. ﴿۴﴾ و ئه و ئه و ن ییت باوهریپی ب وئ دئینن ئه و ا بو ته و بو [پیغه مبهری] بهری ته هاتی و ژ ئاخره تی ژئ بی گومانن. ﴿۵﴾ ئه ها ئه فه نه ل سهر راسته ریکرنا خودایی خو، و ههر ئه فه نه د سهر فه راز.

* پیغه مبهری (سلاقییت خودئ ل سهر بن) دیژیت: «مالیت خو نه که نه گۆر، ب راستی ئه و مالا سُورَه تا به قهره تیدا دهیته خواندن شهیتان ناچیته تیقه».

* ئه بو هورهیره دیژیت: پیغه مبهری (سلاقییت خودئ ل سهر بن) شانده کی پیکهاتی ژ چهنده کان هنارت، ئینا پیغه مبهری پسارا خواندنا وان کر کا ههر ئیکی چهند قورئان ژ بهره، ههر ئیکی گۆت کا چهند قورئان ژ بهره، هه تا گه هشتیه زه لامه کی ژ وان هه میان بجویکتر گۆتی: «فلان کهس ته چ قورئان ژ بهره؟»، ئینا گۆت: فلان سُورَه و فلان سُورَه و سُورَه تا به قهره ژئ. ئینا پیغه مبهری گۆت: «ته سُورَه تا به قهره ژ بهره؟» گۆت: به لی.. ئینا پیغه مبهری گۆت: «ههره تو میرئ وانی» ئینا زه لامه کی ژ رپسپییت وان گۆت: ئه ز ب خودئ که مه چو تشان ئه ز ژ بهر کرنا سُورَه تا به قهره نه دامه پاش تر سا هندئ نه بیت ئه ز نه شیم پی رابم، ئینا پیغه مبهری (سلاقییت خودئ ل سهر بن) گۆت: «قورئانی بزائن و بخوینن ب راستی نموونه یا وی یی دخوینیت و پی رادبیت وه کی هه مانکه کییه یا تژی مسک و بیهن خوشی بیت و بیهن وئ بده ته هه می جهان، و نموونه یا وی یی دزانییت و پی نه رابیت وه کی هه مانکه کا تژی مسکه و یا گریدا یی بیت».

* دیسا پیغه مبهری (سلاقییت خودئ ل سهر بن) گۆت: «سُورَه تا به قهره بخوینن، خواندنا وئ بهره که ته و هیلانا وئ په شپانییه، و سیز به ند نه شیتی».

﴿٦﴾ راستی ئەو کەسێت گاور بووین ل دەف وان ئیکە، تو چ وان بترسینی چ نەترسینی، ئەو هەر باوەریی نائین. ﴿٧﴾ خودی مۆرا ل سەر دل و گوھیت وان دانایی و پەردە یا ئیخستییە بەر چاقت وان، و ئیزایە کە مەزن بو وان یا هە ی. ﴿٨﴾ و هەندە هەنە ژ خەلکی دبیژن: مە باوەری ب خودی و رۆژا ئاخەرتی [دوایەیی] هە یە، بە لێ ب راستی ئەو ب خۆ بی باوەرن. ﴿٩﴾ دقین خودی و خودان باوەران بخاپین، و ژ خۆ پیقە تر کەسی ناخاپین و پی نوزانن زی. ﴿١٠﴾ د لێ [دەروونی] واندا نەساخی هە یە، فێجا خودی نەساخی وان پتر ل کر، و ژ بەر درەوکرنا وان بەر هەنگاری ئیزایە کە ب ئیش کرن. ﴿١١﴾ و هەر گافە ک ژ وانرا بیته گۆتن: خرابیی د ئەردیدا نە کەن، دبیژن: ئەم تنی قەنجیکەر و باشی خوازی. ﴿١٢﴾ بە لێ هەر ئەقەنە خرابیی دکەن، بە لێ ب خۆ ناحەسن. ﴿١٣﴾ و هەر گافە ک ژ وانرا بیته گۆتن: دئ هوین زی، وەکی خەلکی دی باوەریی بین، دبیژن: ئەم زی وەکی نەفامان باوەریی بین؟! [هشیار بن] هەر ئەون نەفام و پی نوزانن زی. ﴿١٤﴾ هەر دەمە کئ گە هشتەنە کەسیت باوەری ئیناین دبیژن:

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَسَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشْوَةً وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يُخَادِعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ لَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا كَمَا ءَامَنَ الْاَسْفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السَّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذْ قَالُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شُيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزَؤُونَ ﴿١٤﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَشْرَوْا الْاَضْلَلَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَارَ بَحتَ تَجَدَّ لَهُمْ وَمَكَانُ مَّهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

ئەم زی باوەری ئیناییە، و هەر وەختە کئ د گەل هەفالیت خۆ ییت شەیتان ئەدەربوون [مانە ب تنی] دبیژن: ئەم هەر د گەل هەوینە، ئەم بەس تپانەیان بو خۆ ب وان دکەین. ﴿١٥﴾ خودی دئ جزایی تپانەیی وان دەتی، و مۆلە تا هندی دەتی هەر د خرابیا خۆدا بزقن. ﴿١٦﴾ ئەقە ئەون ییت بەرزەبوون [تاریاتی] ب راستە پێی کرین، فێجا کرین و فروتتا [بازر گانییا] وان فایده [قازانج] نە کریه و ئەو ب خۆ زی ب سەر پیا راست هەنە بووینە.

﴿١٧﴾ مه تە لا وان وه کی مه تە لا وی که سییه ئەوی ئاگره ک هه لکری [دۆرماندۆریت خو بینیت] گافا ئاگری پۆناهی داییی، چار کناریت وی خودایی مه زن پۆناهییا وان بر و هیلانه د تاریه کیدا کو ئیدی ئەو نه بینن. ﴿١٨﴾ ئەقە د که پ، لالن، کۆره نه، قیجا ئەو بهر ب ریکا راستقه نازفر نه قە. ﴿١٩﴾ [یان مه تە لا وان وه کی مه تە لا شان که سانه] بارانه کا ب ریژ و ره شه عه وه کی تاری تیدا شریقه شریقا عه ورانه و برسقین و قه دانا برویسیان، و ژ بهر برویسیان و ژ ترسا مرنی تلایت خو بکه نه د گو هیت خو دا [بهی دقیا زانیانه] خودی ب سهر بی باوه راندا [گاواران] سه رده سته و ژ وان ب ئاگه هه. ﴿٢٠﴾ نیزیکه [رۆناهییا برویسیی وان کۆره بکه ت، ههر گافه کا پۆناهی دا وان دچن، و گافا لی بوو تاری ره ق رادوه ستن، و هه که خودی حه زکریابه، دا وان ژ گو و چا شان که ت. ب راستی خودی ل سهر هه می تشتی خودان شیانه. ﴿٢١﴾ گه لی مرقفان، خودایی خو بهر یسن، ئەو خودایی هوین و ییت بهری هه وه ئافران دین، دا

هوین بینه پارستن. ﴿٢٢﴾ ئەو خودایی ئەرد بو هه وه دهشت کری [کو ب کیر ژیان ی بهیت] و ئەسهان کریه ئافاهی، باران بو هه وه ژ ئەسهانی [ژ ئەوران] ئیناییه خوار ی، و هه می رهنگیت فیتی [بو هه وه پی شین کر] و ده ر ئیخستن. ئیدی هوین ژ ی چو هه قبه ران بو خودی [چی نه که ن] و هوین ب خو دزان [خودی چو هه قبه ر نین]. ﴿٢٣﴾ و ئەگه ر هوین ژ وی [نامه یا] مه بو به نده می خو [کو پیغه مبه ره] ئیناییه خوار ب گۆمانن [کیم کیم] سوره ته کی ب تنی وه کی وی بینن، و ژ بلی خودی گازی هه می هاریکاریت خو ژ ی بکه ن [بلا بینه هاری هه وه] ئەگه ر هوین راست دبێژن. ﴿٢٤﴾ قیجا ئەگه ر هوین [فی کاری] نه که ن و هوین ناکه ن ژ ی [چونکی هوین نه شین] ئیدی خو ژ وی ئاگری بپاریژن ئەوی داردووی وی، مرقف و بهر، و بو گاواران هاتییه بهر هه فکرن.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكُهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّ بُكْمٌ عُمْى فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَنَارٌ يَجْعَلُونَ أَصْلِحَهُمْ فِي إِذْ أَنْهَمُ مِنَ الصَّوْعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطِفُ أَبْصَرَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ عَبْدًا رَبِّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَأْزَنُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

الحزب

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ شَمْرَةٍ
رَزَقُوا لَهَا هَذَا الَّذِي رَزَقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأَتُوا بِهِءَ مُتَشَبِهًا
وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ
اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا
الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا
الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا
يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ
إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَّا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ
تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ ءَمَوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمَيِّتُكُمْ
ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ
لَكُمْ مَّا فِى الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ
فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

۵

﴿٢٥﴾ مزگینیی بده وان که سیّت باوهری ئیناین و کار و
کریاریت قهنج کرین کو بارا وان ئەو به حەشتن ئەوێت
پویبار د بنرا دهه رکەن (دچن)، هەر گاهه کا فقییه ک
ژی ژێ دایێ، دێ بیژن: ئەفه بوو بهری نوکه داییه
مه، و ئەو فقییی بو وان دئیه دان (به ردهست کرن)
وه کی ئیکه [به ئی تام نه ئیکه] و بو وان [د به حەشتیدا]
هه فسه ره پت پاک و باقر هه نه و ئەو هه ره و هه ر تیدانه.
﴿٢٦﴾ ب راستی خودی هه ره مه ته له کا بینیت شه رمی
ژی ناکهت، فێجا [ئه وه ته له] پێشی بیت یان تشته کی
ماستر و پته له تر بیت، و ئەو که سیّت باوهری ئیناین
دزانن [ئینانا شان مه ته له و نموونه یان] راستیه ژ
خودایی وان، و هندی ئەون ییت گا ور بوو بین دبێژن:
خودی چ ژ فان نموونه یان فیا بیه؟ [خودی] گه له کان
پێ سه ردا دهت و گومرا دکهت، و گه له کان پێ
راسته ری دکهت و که سی پێ گومرا ناکهت ئە گه ر
ئه و ب خو ئەو نه بن ییت ژ ری ده ره که فتی. ﴿٢٧﴾ ئەو
ژ پیده ره که فتی پیه یانا خودی پشته مومکر نی
دشکێن، و هه فبه ندیییت خودی فه رمان پێ دایین

دبړن، و خرابیی د ئه ر دیدا دکهن، ئەها ئەفه نه به ر زیان و خوسارهت. ﴿٢٨﴾ فێجا چاوا هوین باوهریی ب
خودایی نائینن؟ و هوین د مری بوون، هوین زیندی کرن، پاشی دێ هه وه مری نیت، پاشی دێ هه وه زیندی
که ته فه، و پاشی دێ هه ره به ر ب ویشه زهړن. ﴿٢٩﴾ [ئه و خودایی] هه می تشت بو هه وه د ئه ر دیدا ئا فراندی،
پاشی به ری خو دا ئه سهانی و کر نه حه فت ئه سهان، و هه ره ئەوه ب هه می تشتان زانا.

﴿٣٠﴾ ده می خودایی ته گوتیه ملیاکه تان نه ز دی جهگره کی [جهی ئیک و دو بگرن] ب سهر نه ردی ئیخیم، ملیاکه تان گوت: نه ری تو دی وی ئیخییه سهر نه ردی [دنیایی] یی خرابیی تیدا بکته، و خوینی بریژیته، و ئهم ب حمدا ته ته سیب و ته قدیسا ته دکهین [ئانکو ته ژ ههر کیاسیه کی پاک و پاقر دکهین] [خودایی] گوت: راستیا نه ز دزانم هوین نوزانن. ﴿٣١﴾ [فتیجا خودی] ههمی ناف نیشا ئادهم دان، و پاشی [خودی] نه و ناف [ئیخستنه بهر وکا] بهر چاقیت [ملیاکه تان، و گوت: نه گهر هوین راست دیژن، نافی فان بو من بیژن. ﴿٣٢﴾ ملیاکه تان گوت: ههر تویی ژ ههمی کیاسیان پاک و پاقر، مه ژ وی زانیی پیقه تر نینه یا ته نیشا مه دایی، ب راستی ههر تویی زانا و کار بنه جه. ﴿٣٣﴾ [خودی گوت]: ههی ئادهم: کا نافیته وان بو وان بیژه [دا بزانن کیم زانیین]، ده می ئادهم نافیته وان گوتین [ئینا] خودی گوت: ما من نه گوته هه وه نه ز نه په نییته نه رد و نه سانان دزانم، و ههروه سا نه ز ئاشکرا و نه ئاشکرا یا هوین

دکهن ری نه ز دزانم. ﴿٣٤﴾ ده می من گوتیه ملیاکه تان سوجه یی [سوجه یا سلافا و ریژگرتنی] بو ئادهم بهن هه مییان سوجه بر، ئلیس تی نه بیت، خو دا پاش و خو مه زن دیت [ب فی چه ندی] بوو ئیک ژ گاوران. ﴿٣٥﴾ و مه گوت: ههی ئادهم تو و کابانیا خو د به حه شتیدا ئاکنجی بین و ژ ههر جهی هه وه بقیته بی منهت [به رفره] ژ بی بخون، به لی خو نیزیکی فی داری نه کهن، هوین دی ژ سته مکاران ئینه هه ژمارتن. ﴿٣٦﴾ [به لی پاشی شه یثانی] نه و پی هنگافتن [د بهر خه له تییرا کرن] و ده ریخیستن [ژ به حه شتی] ژ وی یا نه و تیدا، مه ژ ی گوت ته وان: ژ ده ره کفن هه رنه خواری، هنده ک ژ هه وه ل هنده کان نه یار و دژمن، و هه تا ده مه کی دیار کری [ل دهف خودی] د نه ردیدا ئاکنجی بین و مفایی ژ و ده گرن. ﴿٣٧﴾ پاشی ئادهم چه ند ئاخفتنه ک ژ خودایی خو و ده رگرتن [و بو خو پی هیثیا لینه گرتنی ژ خودایی خو خواست] خودی لی خوش بوو، و توبه یا وی قه بویل کر، ب راستی خودییه توبه و ده رگر و دلوفان.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَآءِ هٰٓؤُلَآءِ إِنْ كُنْتُمْ صٰٓدِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَا بِأَسْمَآءِكَ إِنَّا نَسْمِعُ مَا نَحْنُ بِأَعْلٰمٍ لَّكَ إِنَّا نَكُونُ فِي غَلٰٓظِ سَمْعِنَا إِنَّا نَسْمِعُ وَأَنۢبِئُكَ إِنَّا كُنَّا بِهٖمْ عَلٰٓمِينَ ﴿٣٢﴾ قَالُوا أَتَعْٰدِمُ عَنْ آيٰتِنَا يَا آدَمُ قَالَ بَلٰٓئِيسَ إِنِّي وَاسْتَخَرْتُ رَبِّي وَأَنَا مِنَ الْكَٰفِرِينَ ﴿٣٣﴾ وَفَقُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبٰى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَفَقُلْنَا يٰٓأٰدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّٰلِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿٣٧﴾

﴿۳۸﴾ مه گوته [وان] هوبن ههمی ژ به حه شتی داکه فن [بۆ سه ره هردی]، ههر گافه کا راسته پیکر نه ک ژ به ری منفه بۆ هه وه هات [کو کتیبه خودیه یان هنارتنا پیغه مبه ریه]، فینجا ههر که سی ب دویف راسته ری کرنا من بکه فیت [رؤزا قیامه تی]، نه ترس بۆ هه یه و نه خهم دگه هیتی. ﴿۳۹﴾ به لی ئه وه که سی ت گاور بووین و ثایه تیت مه دره وه دره و ده ریختین ئه وه دۆزه هینه [جهنمه مینه] و ههر وه ره دی د دۆزه هیدا بن. ﴿۴۰﴾ [گه لی سرائیلیان] ئه وه قه نجیبت من د گهل هه وه کرین بیننه بیرا خو، و په یانا هه وه د گهل من دایب ب جهه بکه ن، ئه ز ری دی ئه وئ په یانا هه وه ب جهه ئینم، و ب تنی ژ من بترسن (ژ من ب تنی بترسن). ﴿۴۱﴾ و باوه ریسی ب وئ کتیبه مه ئیناییه خواری [کو قورئانه] بینن، کو راستیا وان کتیبانه ییت بهر دهستی هه وه [کو ئنجیل و تهوراتن]، و نه گاوریت پیشیی بن [ب فی قورئانی]، و ثایه تیت من ئه رزانه فروشن، و پارێزکاریا من ب تنی بکه ن. ﴿۴۲﴾ و هه قیسی [کو قورئانا هنارتیه] تیکه لی نه هه قیسی

الحزب ۱

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ تَّبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۳۸﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۳۹﴾ يٰبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِنِّي فَأَرْحَبُكُمْ ﴿۴۰﴾ وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَاقِبَتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِنِّي فَاتِكُونِ ﴿۴۱﴾ وَلَا تَلْسَنُوا الْحَقَّ بِالْبُطْلِ وَتَكْفُرُوا بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ غَافِلُونَ ﴿۴۲﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿۴۳﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَكْتَلِبُونَ ﴿۴۴﴾ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۴۵﴾ وَاسْتَعِذُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَأَتَاهَا لِكِبْرَةٍ أَلَا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿۴۶﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَاوٌ رَّبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿۴۷﴾ يٰبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿۴۸﴾ وَأَتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿۴۹﴾

نه که ن [و رابین] هه قیسی فه شیرن، و هوبن ژئ ب ئاکه هـ [و هوبن درانن کو هوبن تیکه لیسی دکه ن]. ﴿۴۳﴾ نفیژان بکه ن و زه کاتا مالی خو بدن [وه کی موسلمانان] و د گهل داچه میایان [راکعان] داچه من [فه رمانا وان ب شه نکستی ئیسلامی هاته کرن، و د گهل موسلمانان نفیژان ب کوم (ب جه ماعت) بکه ن، و وه کی وان بچه رکوعی، چونکی داچه میان د نفیژا واندانینه]. ﴿۴۴﴾ هوبن چاوا فه رمانا خه لکی ب خیری [باشیسی] دکه ن، و هوبن خو ب خو [خو] ژ بیر دکه ن، و هوبن خو ب خو کتیبیت بهر دهستی خو [کو ئنجیل و تهوراتن] دخوینن، فینجا ما هوبن ئاقله کی بۆ خو ناگرن. ﴿۴۵﴾ و پشتا خو ب بینفه رهیبی و نفیژئ گری بدن [قاهیم بکه ن]، و ئه فه یا گرانه ل سه ره ههر که سه کی، ئه وه بن ییت ژ خودی ترس. ﴿۴۶﴾ ئه وه [خودی ترس] ئه ون ییت بی گو مان ژ هندئ کو دی ههر بهر دهستی خودایی خو را وهستن، و ههر دی ب بال وشفه زفرن. ﴿۴۷﴾ گه لی سرائیلیان بیرا خو و وان خیر و خو شییبت من د گهل هه وه کرین بینن، [ب راستی و هنگی] من قه درئ هه وه ب سه ری ههمی خه لکی تیخت. ﴿۴۸﴾ و ژ رۆزه کی [رؤزا قیامه تییه] بترسن و خو پارێزن، کو که س تیدا شوینا که سی نه ئیته سزا کرن، و مه هدر و به ره فانی تیدا چو ناگرن، و به دهل ژ که سی نائیته وه گرتن، و هاریکاریا که سی ژئ نائیته کرن.

﴿٤٩﴾ بیننه بیرا خو پوژا مه هوین ژ دهستیت فیرعهونیان قورتال کرین، کو [وان] نیزا و نهخوشیهکا پیس ددا بهر هه وه، کورپت هه وه سه ره ژئی دکر، و کچیت هه وه [بو خدامینیا خو] دهیلان، و ب راستی [نیزا و نهخوشیا هه وه ددیت، و رزگار کرنا خودی بو هه وه] نهزمونهکا [ئمیحانهکا] مهزنه ژ خودی. ﴿٥٠﴾ [ههروهسا] بیرا خو بینن دهمی مه دهریا بو هه وه کریهه دو فلق [و ریک بو هه وه یخستی]، و مه هوین دهرباز کرین [قورتالکرین]، و ل پیش چاقیت هه وه فیرعهونی خه ندقاندین. ﴿٥١﴾ و بیرا خو بینن دهمی مه ژشان ب چل شهان داییه موسایی، [ود پشتر هه وه له زکر]، و پشتی هنگی هه وه گولک په راست [کره په رستی]، و ب فی رهنگی هه وه سته م ل خو کر. ﴿٥٢﴾ (دگهل هندئی ژ) پاشی مه ل هه وه نه گرت وهکی ئەفا دیت، [بیرا خو بینن] دا هوین د سوپاسدار بن. ﴿٥٣﴾ ههروهسا بیرا خو بینن دهمی مه ته وراتا فاقیر کهر [جودا کهر] [د ناهه راهه قیسی و نههه قییدا] بو موسایی هنارتی، دا هوین [پی] راسته ری بین. ﴿٥٤﴾ بیننه بیرا خو دهمی موسایی گوتیه مله تی خو: مله تی من! هه وه [ب په رستنا گولکی] سته م ل خو کر، فیجا دقیت هوین توبه بکه ن و ل خودی بزقرنه فه، و خو بکوژن، ئەفه ل دهف خودایی هه وه بو هه وه چیتره [پشتی دهست ب کوشنتی کرین] توبه یا هه وه وهر گرت، و ب راستی هه ره ئەوه توبه وهر گرت و دلوفان. ﴿٥٥﴾ و بیرا خو بینن دهمی هه وه گوتیه موسایی: هه تا ئەم ب چاقیت خو خودایی ته نه بینن، ئەم [د بپرا] باوهریی ب ته نائین، ژ بهر هندئی بروسییی هوین هنگافتن، و هه وه ب چاقیت خو دیت. ﴿٥٦﴾ پاشی مه هوین پشتی مرنا هه وه زیندی کرن [ساخ کرن]، بهلکی هوین سوپاسیا [خیر و خوشی و که ره میت] خودی بکه ن. ﴿٥٧﴾ مه عه ور ل هنداقی هه وه کر نه سهوانه [کو سهی ل هه وه بکه ن] و گه زو و سه لوا (سویسک) مه بو هه وه هنارتن، فیجا ژ حه لالی پاک و پاقرئی مه ب رزقی هه وه کری، بخون. و ئەوان [ب کار و کریاریت خو ییت نه دریدا و نه دورست] زیان نه گه هاندیه مه، بهلکی هه ر زیان ل خو کرینه.

وَأَذِجْتُمْكُمْ قِنَاءَ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
يَدَبْحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ
مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَأَذِقُوا بَكْمُ الْبَحْرِ فَأَمَّجَتْكُمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَذِجْنَا مُوسَى
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ أَخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَأَذِجْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
وَأَذِجْنَا مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُومُوا إِنَّكُمْ تَظَاهَرْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ
الْعِجْلَ قَتْلًا إِلَىٰ بَارِيكُمْ فَأَقْبَلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَأَذِجْنَا بِمُوسَى لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ اللَّهَ
جَهْرَةً فَأَخَذْتُمُ الصَّخْرَةَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ
مِّن بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِن كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

﴿۵۸﴾ [گهی اسرائیلیان] بیننه بیرا خو وهختی مه گوئییه هه وه، هه رنه د فی گوندی [مه قدس] دا و ب به رفره هی و ل جهی هه وه بقیث ژی بخون، و چه مانندی [خوشکانندی بو خودایی هوین ژ بهرزه بوونی پژگار کرین] بده نه ژور، و بیژن: خودیو گو نه هیث مه داقوته، دا ئه م ژ ی ل گو نه هیث هه وه ببورین و نه هیلین، خیرا قه نجیکاران ئه م دی پتر لی کهین. ﴿۵۹﴾ به لی ئه ویت سته م و زورداری کرین، ئه و فهرمانا خودی لی کری [کو بیژن گو نه هیث مه داقوته] ب تشته کی دی یی ژی نه هاتییه خواستن گو هارت، [قیجا ژ بهر هندی] و ژ بهر نه گوهداری و ژیدره که فتنان، مه ئیزایه که ژ ئهسانی ب سهر واندا باراند ئه ویت سته م کرین. ﴿۶۰﴾ بیننه بیرا خو دهمی موسایی داخوازا ئافی [بو هه وه] کری [پشتی هوین تینی بووین]، ئینا مه گوئی: داری خو ل که فری بده [هه ر که فیه کی هه بیت]، [پشتی موسایی داری خو ل که فری دایی، دوازه کانی ژی زان] ته مه تی هه ژمارا ئویجاخیت وان]، و هه ر ئیکی کانی خوزانی [نیاسی]

الجزء
الثانی

وَاذْقُلْنَا اَدْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَمَلَأُوهَا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَاَدْخُلُوا الْاَبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ وَسَيِّرْ يَدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿۵۸﴾ قَدْ اَلَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَانزِلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿۵۹﴾ وَاِذْ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرِبَهُمْ كُؤًا وَاَشْرَبُوا مِنْ رَزَقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿۶۰﴾ وَاِذْ قُلْتُمْ يٰمُوسَىٰ لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُثْمِثُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصِلَهَا قَالَ اَنْتُمْ سُبْدُلُونَ الَّذِي هُوَ اَدْنَىٰ اِلَٰلِي هُوَ خَيْرٌ اَمْ هَاطُوا ضَرَبْنَا لَكُمْ مَآ سَأَلْتُمْ وَضَرَبْنَا عَلَيْهِمُ الذَّلَّةَ وَالْمَسْكَنَةَ وَبَاءُ وِبَعْضٍ مِّنَ اللّٰهِ ذٰلِكَ يَأْتِيهِمْ كَاثِرًا يَكْفُرُونَ يٰاَيُّهَا الَّذِيْنَ كَفَرُوا اَللّٰهُ يَغْيِرُ اَلْحَقَّ ذٰلِكَ يَمَآ عَصَاوَا كَانُوا يَغْتَدُونَ ﴿۶۱﴾

[و مه گوئی]، ژ رزقی خودی بخون و فه خون، و د ئه دیدا بهر ب خرابیی شه نه چن [و نه به نه ژ خرابان]. ﴿۶۱﴾ و بیننه بیرا خو دهمی هه وه گوئییه [پنجه بهری خو]: هه ی موسا ئه م نه شین بیبا خو ل سهر ئیک رهنگی خوارنی فرهه بکهین، بو مه داخوازی ژ خودایی خو بکه، کاچ ژ ئه ردی دهر دکه فیت: ژ ره زه وات و خیار و سیر و نیسک و بیقازان، بو مه شین بکهت، [موسایی] گوئی: ئه ری [هه وه دقیت] یی باش [ژ خوارنی] ب یی بیخیر بگوهورن. هه رنه باژیری [هه ر باژیره کی هه بیت] یی هه وه خواستی دی بو هه وه ئیته جه، خودی رسوایی و بی پرویمه تی ب سهر واندا داریتییه، ب کهر با خودی شه فه گهریان، ئه فه هه می ژ بهر هندی چونکی وان باوهری ب ئایه تیت خودی نه دئینان، و ب بی بهختی و نه هه قی پیغه به ریث خودی دکوشتن، هه ر ژ نه گوهداری و زیده گافیا وان.

﴿۶۲﴾ ب راستی ئەوێت باوهری ئینایی [کو موسلمانن بهیکه قتیبت پیغه مبهری] و ئەوێت بووینه جوهری [بهیکه قتیبت مووسایی] و فلهیان [بهیکه قتیبت عیسایی] و سابییان [جوینه که ژ جوهری و فلهیان فه بووینه ستیران دهریسن، و هندهك دیبژن: ملیاکه تان دهریسن]. ههر کهسی ژ فان ب دورستی باوهریی ب خودی و رۆژا قیامه تی بینیت، و کار و کاریت چاک بکهت، دئی ژ بهری خودی خوڤه ئیتته خه لانتکرن [رۆژا قیامه تی] نه ترس بۆ ههیه، نه ژ ی ب خه م دکه قیت.

﴿۶۳﴾ و بیننه بیرا خوڤه می مه په یانانا موکومکرنی ژ هه وه وه گرگی [کو هوین ل سه ر تهوراتی بچن و کار پی بکهن]، و مه چیاپی (طوور) ل هنداف هه وه بلندکر، و مه [گۆته هه وه] ئەفا مه بۆ هه وه هنارتی ب مجداهی وه ر بگرن و لی دژد بن، و بیننه بیرا خوڤه کاج تیدایه و خوڤه بیر شه نهکن، دا بیننه پارسن ژ ئیزایی. ﴿۶۴﴾ به لی پشتی فی [دان و وه رگرتنا په یانانا موکومکری] هه وه پشتا خوڤه دا په یانی، و ئەگه ر نه ژ که ره م و دلۆفانییا خودی بایه، هوین دا راست

ژ خوساره ت و به رزیانان بن. ﴿۶۵﴾ بی گۆمان هوین دزانن کا مه چ ب سه ری وان ئینا [ئه ویت دایینه سه ر بریارا خودی]، و رۆژا شه نبیی ده ست دریزی کرین، مه گۆته وان بینه مه میونکیت رسوا و ره زیل.

﴿۶۶﴾ و ئەف سزایه مه که ره پاشقه بر نه ک بۆ خه لکی هنگی و بۆ ییت پشتی وان ژ ی، و مه که ره چامه بۆ پاریز کاران. ﴿۶۷﴾ بۆ مله تی خوڤه ده می مووسایی گۆتییه مله تی خوڤه: [ب راستی] خودی فەرمانا هه وه دکه ت هوین چیله کی سه رژیکن، گۆتن: تو بۆ خوڤه ترانه یان ب مه دکه ی؟! [مووسایی] گۆت: ئەز خوڤه ب خودی دباریزم کو ئەز نه زانان بم. ﴿۶۸﴾ گۆتن: کا ژ خودایی خوڤه بخوازه بۆ مه دیار بکه ت، کا ئەو چ چیله ؟ [مووسایی گۆت: خودی] دببژیت: نه یا پیره و نه یا جوانه ژ ی [بچوپک] دا نابه را هه ر دو یاندا یه، ئیدی وئ بکه ن یا فەرمانا هه وه پی هاتییه کرن. ﴿۶۹﴾ گۆتن: کا ببژه خودایی خوڤه بلا بۆ مه دیار بکه ت، رهنگی وئ [چیلی] یی چاوا یه ؟ [مووسایی گۆت خودی] دببژیت: ئەو چیله [رهنگی وئ] زه ره کی تارییه ییت به ر لی [ب دیتنا وئ] که یف خوڤه دبن.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْنَا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ قُلُوبَنَا فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُفُّوا قِرْدَةَ حَسِينِ ﴿٦٥﴾ فَفَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلَفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبُحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُؤًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفَرَاءُ فَاقِعٌ لَوُحُهَا تَشْبُهُ أَثْمَارَ النَّخْلِ ﴿٦٩﴾

قَالُوا أَنْعِلْ لَنَا رَبِّكَ بَيْنَ لَمَاهِي إِنَّ الْبَقْرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا
 إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّدُنَّوْلُ
 تَشِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةً لَا شِئَ فِيهَا قَالُوا
 أَلَنْ جَنَّتْ بِالْحَقِّ لَدُنَّوْلُهَا وَمَا كَادُوا يَقْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ
 قَتَلْتُمْ نَفْسًا قَدْ زُرْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾
 فَقُلْنَا أَضْرِبُوهُ بِبَعْضِ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٣﴾ نَزَّلْنَا
 آيَاتِنَا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٤﴾ نَزَّلْنَا قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
 فِيهِ كَالْحِجَارِ أَوَّاشِدَ قَسْوَةً وَإِنْ مِنَ الْحِجَارِ لَمَّا يَنْفَجَّرُ
 مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنْ مِنْهَا لَمَّا يَنْسَقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنْ
 مِنْهَا لَمَّا يَغْطِي مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٥﴾
 * أَفَظَنُّوا أَنْ يُؤْمِنُوا بِالْكَرِّ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ
 يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يَنْحَرِفُونَ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ
 يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾ وَإِذْ أَلْقَاوُا الذِّبْنَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا
 خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا اتَّخَذُوا لَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ لِحَاجَةً إِيَّاهُ عِنْدَ رَبِّكَمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٧﴾

الحزب

﴿٧٠﴾ گوتن: کار خودایی خو بخوازه بو مه دیار
 بکته نهو چ چیله؟ [چیل ب شان سالوخته تان
 گهله کن] ل بهر مه بهرزه بوو، نه گهر خودی حهز
 بکته نهو دئ ب سهر ههلبین. ﴿٧١﴾ [مووسایی
 گوت] خودی دبیژیت: نهو چیله نهیا سهر نه رمه
 نهردی بکیلیت، و نه زی چاندنیی ثاف ددهت، و با
 بی کیساییه و ئیک رهنگه زی، گوتن: نهو هار نوی ته
 راستی بو مه گوت. [پشتی به دست خو ئیخستین]
 سهر زی کرب و هند نه مابوو و نه کنه. ﴿٧٢﴾ بینه بیرا
 خو [گهلی ئسرائیلیان] ده می ههوه مروفه ک کوشتی
 و ل سهر کوشتنا وی، ههوه جره بر کری و ههر ئیک
 ژ ههوه کوشتنا وی دکره د ستوی یی دیدا، و خودی
 دئ ناشکهر اکته، یی هوین فه دشیرن!!!. ﴿٧٣﴾ مه
 گوت: کاهنده ک گوستی چیلی [چیل سهر زی کری]
 و گوستی وی ئیک بدن [دئ ساخ بیت و بو ههوه
 بیژیت: کاک کی کوشتی]، نهو ههوه سا و ب فی رهنگی
 خودی مریان زیندی دکه ته فه، و نشانیت [شیانا
 خو] بهر چاف دکهت، بهلکی هوین عه قله کی بو

خو بگرن. ﴿٧٤﴾ پشتی فی [هه میی] دلیت ههوه رهق بوون، وهکی کهفران لی هاتن، بیژه ره قتر زی،
 چونکی ب راستی هنده ک کهفر ییت ههین رویار زی دهر دکهفن و هنده ک ییت ههین دده رزن ثاف زی
 دزیّت، و هنده ک زی ییت ههین ژ تر سا خودی دادکهفن، و خودی ژ وی تشتی هوین دکه نه یی بی ناگه هه.
 ﴿٧٥﴾ [گهلی موسلمانان] ههوه چافه [مله ته کی هوسا] باوه رییب ب ههوه بینن [موسلمان بین] و دهسته کهه
 ژوان هه بوون گوهداریا ناخفتنا خودی دکرن، و پشتی تی دگه هشتن فاری دکرن و بی زی دزانین کو بی
 فی دکهن. ﴿٧٦﴾ و نه گهر گه هشتنه خودان باوه ران دئ بیژن: مه زی باوه ری ئینایه، و نه گهر ب تنی دگه هه
 ئیک و ئیک دکهفن، دبیژنه [ئیکدو] هوین چاوا سو حبه تا [به سن و رهوشا پیغه مبه ری نهو] دته وراتیدا هاتی
 دگهل وان دکهن، دال دهف خودایی ههوه ل سهر ههوه بکه نه مهانه، ما هوین ناقله کی ناگرن.

﴿٧٧﴾ قُيُجَا مَا نَوَازَنَنْ؟! چ یی قه شیرن و چ یی
 ناشکرا بکهن، خودی پی ئاگه هه؟! ﴿٧٨﴾ هندهك
 ژ وان نه خوانده وارن، چو ژ کتیی [ته وراتی] نوزانن
 هیشی تی نه بن [ئهو درهون ییت وان ژ پی شییت
 خو وهر گرتین کو دیژن: ژ چل پوژان پیقه تر ئهو
 نائینه ئیزادان]، و وان ژ بلی هزر و ته خینی چو یی
 دی [مه خسه د راستی و بهلگنه] نینه. ﴿٧٩﴾ وهی
 نه خوشی و ئیزا بو وان بیت ییت کتیی ب ده ستیت
 خو دنقیسن، و پاشی دیژن: ئهف [کتیبه] ژ دهف
 خودیه، دائه رزان بفروشن، ئیزا و نه خوشی بو وان
 بیت، ژ بهر تشتی ب دهستی وان هاتیبه نقیسن و ژ بهر
 تشتی ب دهست خو فیه ئیناین. ﴿٨٠﴾ و گو تن هه ما
 چهند پوژه کان [پوژیت تیدا گولك په راستین] دی
 ئاگر ب مه که فیت! بیژه وان: ئه ری ما هه وه په یهانهك
 ب فی چهن دی ژ خودی وهر گرتیه و خودی ل په یهانا
 خو لیقه ناییت؟ [هوین هو د پشت راست] یان زی
 تشتی هوین ژ نه پی ئاگه د دهره قی خودیدا
 دیژن. ﴿٨١﴾ [نه خیر وه نینه] ب راستی هه که سه کی
 گونه هه کی بکه ت، و گونه ها وی سه ری ژ بیستینیت [لی یته ئیک کو ژ دهر نه که فیت] ئه فیه دوژه هینه و
 ههروهره دی تیدا بن. ﴿٨٢﴾ به لی ئه ویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت قهنج کرین، ئه فیه به حه شتینه و
 ههروهره دی تیدا بن. ﴿٨٣﴾ بو مله تی خو بیژه ده می مه په یهانا موکوم ژ ئسرائیلیان وهر گرتی، کو ژ بلی
 خودی چو نه په ریسن و چاکییی دهره قی دهیباب و کهس و کار و سیوی و بهلنگازاندا بکه ن، و ئاخفتنا
 خیری و شرین د گهل خه لکی بکه ن، و بهر دهوام نفیژان بکه ن و زه کاتی بدن، پاشی هه وه کیمهك تی نه بن
 [په یهانا خو شکاند] و پشتا خو دایی و هوین هه ره په یهان شکینن.

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُرْسُونَ وَ مَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
 وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنَّهُمْ
 إِلَّا يُظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ قَوْلُ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
 ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
 قَوْلُ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَ قَوْلُ لَهُمْ مِمَّا يَكْتُمُونَ ﴿٧٩﴾
 وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ
 أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ
 تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً
 وَأَحْطَتْ بِهِ خَطِئْتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
 فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
 مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَ بِالْوَالِدَيْنِ
 إِحْسَانًا وَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَ قُولُوا
 لِلنَّاسِ حُسْنًا وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ
 تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَ أَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
 أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِينِكُمْ ثُمَّ أَقَرُّكُمْ وَانْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٦﴾
 ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فِرَقًا
 مِنْكُمْ مِنْ دِينِهِ تَظَاهِرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
 وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسْرَى تَقْتُلُوهُمْ وَهُمْ مَحْرُومٌ عَلَيْكُمْ
 إِخْرَاجُهُمْ أَفْئُتُوهُمْ مِنْ بَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
 فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَبِئْسَ الْقِسْمَ يَرِثُونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ
 بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اسْتَرَوْا الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُصْرُونَ ﴿٨٨﴾
 وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَفَقَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ
 بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ
 الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ
 اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِّقَا كَذَبَتْكُمْ وَفَرِّقَا تَقْتُلُونَ ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا
 غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٠﴾

نهی بی ناگهه ژ وی یا هوین دکهن. ﴿٨٦﴾ [ب راستی] نه فنه بیت ژ یانا دنیایی ب ناخره تی کرین، و نه
 ئیزال سهر وان سقک دیبت، و نه هاریکاریا وان دئیته کرن. ﴿٨٧﴾ ب سویند کتیب [کو ته وراته] مه بو
 موسایی ئینا و مه پیغه مبهرد پشتر اهنارتن، و مه موعجیزه و نشانیت ناشکرا دانه عیسایی و مه پشتا وی
 ب جانی پیروز [جبرائیلی] گرت و قاهیم کر. ئه ری ههر جاره کا پیغه مبهره ک ب وی بوه وه هات یانه ب
 دلئ هه وه هوین دئ رابن خو مه زن کهن و دهسته که کی دره وین دهر تیخن [وه کی عیسایی و موحه مدهی]،
 و دهسته که کی کوژن [وه کی زه که ریایی و یه حیایی]؟ ﴿٨٨﴾ دبیزن دلئت مه ب کافلانکن [د کافلانکندانه]
 [ر بهر هندئ یا موحه مده، دبیزن: هم تی ناگه هین] [وه نینه وه کی نه و دبیزن] به لکی خودئ ژ بهر گاورییا
 وان نه و بیت ژ دلوفانییا خو بی بار کرین، و کیمه ک ژ وان [نه گله ک] باوه ریئی دئین.

﴿٨٦﴾ بینه بیرا خو [گهل ئیسرائیلیان] ده می مه په یانا
 موکوم کری ژ هه وه ستاندی، کو خوینا ئیکدو نه ریژن
 و ئیکدو ژ سهر جه و واربت خو ب خو دهر نه تیخن،
 هه وه ب خو نه فنه په سه ندر، و هوین ب خو شاهدن.
 ﴿٨٧﴾ پاشی نه ها هوین نه فنه ئیکدو دکوژن و
 دهسته که کی ژ خو ب خو ژ واری وان دهر دتیخن و ب
 گونه ه و دژمنایی لی دادجرن [کوم دین]. [پشته فانییا
 ئیکدو دکهن ل سهر دهر تیخستنا وان] و نه گهر هنده ک
 ژ وان ب ناخی دیلاتیسی هاتنه ده ف هه وه، هوین به ده لی
 پیشفه دهن [کا چاوا حهرامه هنده ک ژ هه وه بمینه د
 تیخسیرییدا و هوین به ده لی پیشفه بدهن، نه ها و سا
 حهرامه زی هوین ئیکدو بکوژن یان ژ جهیت ئیکدو
 دهر تیخن] و ل سهر هه وه یا حهرام بوو دهر تیخستنا
 وان. قیجا هوین باوه ریئی ب هنده ک کتیبی دئین و
 باوه ریئی ب هنده کی نائین. ههر که سه کی ژ هه وه فی
 چهندئ بکه ت جزایی وی د دنیایدا ژ شهر مزاری و
 رسوایی پیغه تر نینه، و پوژا رابوونی [پوژا قیامه تی]
 زی دئ به ری وی که فته دژوارترین ئیزایی، خودئ

﴿٨٩﴾ و دهمی کتیب بو وان ژ دهف خودی هاتی [کو قورئانه] راستده ریخا وان [کتیبانه] ییت د گهل وان و بهری هنگی [بهری هاتنا قورئانی] داخوازا سهرکه فتی پی [ژ خودی] دخواستن ل سهر [نه یاریت خو] ییت گاور، به لی دهمی ئەو کتیب و وان ژ دگوت و دنیا سی بو وان هاتی، باوهری پی نه نیان و گاور بوون و له عنه تا خودی ل گاوران بیت. ﴿٩٠﴾ پیسه فروتنه وان خو پی فروتی، و ژ زکړه شی گاور بووین ب وئ کتیب مه ئینا پیسه خوارئ، کو خودی ژ که ره ما خو ل سهر هر بهنده یه کی بقیث [وئ کتیبی بینته خوارئ]، فیجا هیژیایی غه زبه ک ل سهر غه زبه کی فه گه ریان [ژ بهر گاوریا وان ب (عیسای و موحه مه دی)]، و ئیزا یه کا هه تکبه ر بو گاوران هیه. ﴿٩١﴾ و ههر ده مه کی بو وان ییته گوتن: باوهری بی بین ب ئەوا خودی ئینا پیسه خوارئ [کو قورئانه] دبیزن: ئەم بهس باوهری بی ب وئ دئینن ئەوا بو مه هاتیسه هارتن [کو ته وراته] و باوهری بی ب ئەو ییت دیر نائینن، و ئەو [ئانکو قورئان] راستده ریخا وان کتیبانه ییت د گهل

وان، بیژه [وان هه که راسته هوین باوهری بی ب ته وراتی دئینن] پا هه وه بو چی پیغه مه ریث خودی بهری نوکه دکوشتن [وه کی یه حیایی و زه که رایئ]. ﴿٩٢﴾ بی گومان مووسا بو هه وه [بهری نوکه] ب موعجیزه و نیشانیت ئاشکه را هات، و پشتی هنگی هه وه گولک په راست [کره په رستی]، و ب فی په رنکی هه وه سته م ل خو کر. ﴿٩٣﴾ بیننه بیرا خو ده می مه په یانا موکومکری ژ هه وه ستاندی [کو کار ب ته وراتی بکه ن]، و مه چیا پی (طور) ل هنداقا هه وه بلندکر [و مه گوتنه هه وه] ئەفا مه بو هه وه هنارتی لی د مجد بن و گوهداریا وئ بکه ن، گوتن: مه [ئاخشتنه] بهیست به لی ئەم پی [ب گوتنه] ناکه یین، و فیانا گولکی ژ بهر گاوریا وان تیکه لی دلی وان بوویه، بیژه [وان]: پیسه تشته باوهریا هه وه، هه وه د بهر را دکهت [کو په رستنا گولکیه] ئەگه ر هوین خودان باوهرن.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ
وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْخِمُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا
جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾
بِسْمِ اللَّهِ الرَّؤُوفِ الرَّحِيمِ أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ
بَعَثْنَا نَبِيًّا أَن يُنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩٠﴾
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا تَأْتُونَنَا بِمَبْذُولٍ
وَإِنَّا لَنَرَاهُ فِي صَدَقَاتِنَا يُعْطَىٰ لَهُمْ فَكُلُوا مِن مَّا لَكُمْ
مِنْهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِمَا لَكُمْ إِن كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ
اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٩٢﴾ وَإِذْ
أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا
مَاءَ آتَيْنَاكُمْ يَحْيَوْنَ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأَشْرَيْنَا فَلَئِنْ أَعْجَلْنَا لَنُعَذِّبَنَّكَ لَئِنْ كُنْتُمْ
يَآمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

﴿۱۰۲﴾ [ئسرائیلی] ب دویف خواندنا شه یتانی که تن نهوا ل سهر وه ختی سلیمان [پیغمه مبری] ل سهر خه لکی دهاته خواندن، سلیمان ب خو گاور نه بوو بوو [و کهس فیری سیر به ندیی نه کربو] به لی شه یتان گاور بوو بوو، و خه لک فیری سیر به ندیی دکر، و خودی سیر به ندی ب سهر دو ملیکا تاندا نه ئیناییه خوار [به لی شه یتانان خه لک فیری سیر به ندیی دکر، ژوان هارووت و مارووت کوژ مروشان دئینه هه ژمارتن] و شان هه ردویان هارووت و مارووت ل بابل سیر به ندی نیشا خه لکی ددان، و کهس فیر نه دکر نه تا نه گو تانی هندی ئه مین ئه م ژموون و جه به ینه، هشیار به گاور نه به، و وی ژوان فیر دین یا پی ژن و میران ژیک دکن، و نه شین زبانی بگه هیننه کهسه کی ئه گهر ده ستوریا خودی پی نه هاتیت [خودی ته قدیر نه کربیت] خو فیری وی دکن یا زبانی دگه هیننه وان، نه مفایی [فایده ی]. و راستی ئه وی سیر به ندی ب کتیت خودی کری زانی وی ل ناخره تی چو بار و پشک نین، چ پیسه تشته یی وان خو پی فروتی،

ئه گهر بزائن. ﴿۱۰۳﴾ ئه گهر وان باوهری ئینابایه و پاریزکاری کربایه [ژئیزا و رۆژا قیامه تی ترسیابانه]، خه لاتی خودی بو وان چیربوو ئه گهر زانیا به. ﴿۱۰۴﴾ گه لی خودان باوهران [دهمی هه وه دئیت دگه ل پیغمه مبری باخشن و هه وه دئیت بیژنی خو ل مه بگره، مؤله تی بده مه] نه بیژنی: [راعنا] [ژ بهر کو جوهی قی پی یقی دیژن و پامانه کا کریت دده نی] به لی بیژن: [انظرنا] خو ل مه بگره و مؤله تی بده مه [ژ بهر کو قی پی یقی ژ پامانه کی پیغه تر ژ ناچیت و جوهی نه شین پامانه کا دی بده نی] و گوهداری بی بکن، و بو گاوران ئیزایه کا دژوار هه به. ﴿۱۰۵﴾ ئه وی گاور بووین ژ خودان کتیبان و بو ته پهرسان، نه قیت و پی خوش نینه، خیر و که ره مه ک ژنک خودایی هه وه ب سهر هه وه دا بیت. و خودی دلوثانیا خو ب سهر ویدا داد پرژیت یی وی دقیت، و ب راستی خودی خودان که ره مه کی مه زنه.

وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمَنَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَنَ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يَعْلَمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ بِبَابِلَ هُرُوتَ وَمَرُوتَ وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَآئِرِينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَيْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمُذِبَةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَعَيْنَا وَفَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ الْتَصْرَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصْرَى
لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ
قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ
مَنْعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا
أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا لَخَائِفَتٍ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ الشَّرْقُ
وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولُوا فَجْهَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَسَّعَ عَلَيْهِ ﴿١١٥﴾
وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ رَبُّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَدِينٌ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَبَّهَتْ
قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

﴿١١٣﴾ جو هیان گوت: فهله، نه ل سهر هه قییینه، و
فهله یان گوت: جو هی نه ل سهر هه قییینه. [ههر دو
جوبن باوهرییی ب دینی ئیکدو و ب پیغه مبه ریت
ئیکدو نائینن] و ههر دو زی کیتی [تهورات و ئنجیلی]
دخوبینن، ههر و هسا ئه ویت نه زان و نه خوانده وار
زی [کو بوتپهر یسن] وه کی گوتنا وان [دهره قی
موحه مه د پیغه مبه ریدا] گوت، قیجا رورزا قیامه تی
خودتی دئی که فیه د نافهرا واندا [دئی نافهرا وان
سافی که ت]، ل سهر وی تشتی ئه ویتدا ژیک جودا.
﴿١١٤﴾ ما کی ژ وی سته مکارتره؟ [که س ژ وی
سته مکارتر نینه] ئه وی نه هیلیت نافی خودتی ل
مزگه فیت خودتی بیتنه ئینان و ل بهر دگه ریت کافل
و ویران بکه ت، ئه ف مروقه [ئه ویت ل کافل کرن و
ویران کرنا مزگه فتان دگه ریئین] دفا ئه ف مروقه بی
ترس نه چنه د مزگه فتانقه، پسوایی و شه رمزاری د
دنیا ییدا بو وان هیه، و رورزا قیامه تی زی دئی ب بهر
ئیزیه کا دژوار که شن. ﴿١١٥﴾ رورزه لات و رورزا فا
[ههر دو] ههر ییت خودینه، ههر جهه کی هوین بهری

خو بدنه یی، خودتی لییه، ب راستی [دلوفانی و کهرهما خودا] خودتی یی بهر فره و زانایه. ﴿١١٦﴾ گوتن
[مه خسه د جو هی و فهله و بوت پهر یسن]: خودتی زارویه ک بو خو پاکریه، و خودتی ژفی چه ندی یی
پاک و باقره، و هندی دئهر د و ئه سماندا هیه یی ویه، و ل بهر فرمانا ویه [خودتی چو هه وجهی ب
را کرنا زارویی نینه]. ﴿١١٧﴾ دائینه ری ئهر د و ئه سمانان گا فا کار و فرمانه ک فیادئی بیژتی هه به دئی بیت.
﴿١١٨﴾ و ییت نه زان و بی ئاگه ژ کتیان [بوت پهر یسیت عه ره بان] گوتن: بلا خودتی دگه ل مه باخفیت،
یان نیشانه ک ژ ده ف بو مه بیت، [دا بو مه دیاربیت موحه مه د پیغه مبه ره وه کی ئه و دیبژیت]. هوسا ئه فیت
بهری وان زی، وه کی گوتنا وان دگوتن، دلیت وان دچنه سه ریک [وه کی ئیکن]، و ب راستی مه به لگه و
نیشان ییت رونکرین بو ییت هه قییی په سهند که ن و خو دده نه بهر. ﴿١١٩﴾ ب راستی مه توب هه قی یی
هنارتی دا ببیه مزگین ئین و ئاگه هدار کهر، و پسارادوژه هیان ژ ته نایته کرن.

﴿۱۲۰﴾ ب راستی جو هی و فله ژ ته قابل نابن هه تا تو نه چیه سهر دینی وان، بیژنه وان: ب راستی راسته پرییا خودی، شه وه راسته پرییا دورست، نه گهر تو ب دویف دلخوازییا وان بکه فی، پستی [هه قی بو ته ناشکه رابووی] راستی ته زانی، پاشی ته چو هاریکار و پشته فان ل دهف خودی نابن. ﴿۱۲۱﴾ شه ویست مه کتیب بو ئینابن و دورست [کا چاوا هاتییه خواری وه سا] دخوینن، نه ها شه فله باوه ریئی پی دینن و ههر که سی [باوه ریئی پی نه ئینیت] و گاوربیست شه و بهر زیان و خوشاره تن. ﴿۱۲۲﴾ گه لی ئسرائیلیان بیننه بیرا خو شه و کهره م و خو شییست من د گهل هه وه کرین و [هنگی] من قه درئی هه وه ب سهر یی هه می خه لکی ئیخست. ﴿۱۲۳﴾ و روزه کی [کو روزه قیامه تییه] بترسن، و خو پاریزن کو که س تیدا ژ پیش که سیقه نایته جزادان، و به ده ل ژ که سی نایته وه رگرتن، و مه هدر و به ره فانی تیدا چو ناگرن، و هاریکاریا که سی ژ نایته کرن. ﴿۱۲۴﴾ و بو مله تی خو [هه می موحه مه د] بیژنه: ده می خودی ئیبراهیم

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنْ هَدَىٰ اللَّهُ هَؤُلَاءِ لَمَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ هُم بَعْدَ الَّذِي جَاءَكُمْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكُمُ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ ۖ فَإِنَّ لَهُمُ الْقِسْرُونَ ۖ يَبْتَئِي أَمْرَهُمْ يَلْذَكُّوهُ ۖ وَنَعْمَتِ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَعَةُ ۖ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٢﴾ * وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ ۖ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٥﴾

الجزء الأول

ب چهند په یقه کان جهرباندی و [ئبراهیم] ب دورستی شه و په یف ب جه ئینابن و پی رابووی، خودی گوتی: دئی ته که مه پیشی بو خه لکی، ئبراهیم گوتی: دوینده ها من زی [بکه پیشی]، خودی گوتی: سوز و په یانا من ژ سته مکاران ناگریت. ﴿۱۲۵﴾ و بو مله تی خو [هه می موحه مه د] بیژنه ده می مه که به بو خه لکی کریه جهی لی زفرینی و جهی ته ناهیی. و هوین جهی ئبراهیم بو خو بکه نه جهی نفیژان، و مه فرمان ل ئبراهیم و ئیسماعیل کرن کو مالا من بو ته و افکه ر و ئیعنی کافکه ران [خلوه نشینی] و داچه میایی و سوجه بران [نفیژکه ران] پاقر بکه ن. ﴿۱۲۶﴾ و بو مله تی خو بیژنه: ده می ئبراهیم [دوعا ژ خودایی خو کرین] گوتی: خودیو تو فی جهی بکه بازیره کی ئیمن، و خه لکی وی یی باوه ری ب ته و روزه قیامه تی ئینا، ژ تقییان بدی، [خودی] گوت: یی گاور بیت ژ ته دئی پی خوشکه م و پاشی شه دئی کیشمه دئاگری دوزه هیدا [ژ بهر گاوریا وان]، و پیسه بنه جهه.

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ صَاطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّا فِي الْآخِرَةِ لَمُنَ الصَّاحِلِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَبْنَئِي إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهُكُمْ وَحْدًا وَنَحْنُ لَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

﴿۱۲۷﴾ و بۆ مله تى خۆ بئۆ: ده مى ئىبراهيم و ئىسماعيل بنسترا [ئافاهىي] كه عبيى رادكرن [دگۆتن] خوديؤو ژ مه قه بويل بكه، ب راستى هه ر تويى گوهدار و زانا. ﴿۱۲۸﴾ خوديؤو تو مه بكه ژ مرقئيت خۆ سپارتيه ته، و دوينده ها مه زى بكه مله ته كى خۆ سپارتيه ته [ل بهر فرمانا ته راوه ستيايى]، و رى و نيشانيته جه جى نيشا مه بده، و توبه يا مه قه بويل بكه، و ب راستى تويى يى هه ر توبه و هر گر و دلوفان. ﴿۱۲۹﴾ خوديؤو پيغه مبه ره كى ژ وان بۆ وان بهنيره، نيشانيته [ئايه تيت] ته بۆ وان بخوينيت و كتيب و ئاقلداريى نيشا وان بدهت، و دلى وان پاك و باقر بكهت، ب راستى هه ر تويى يى سه رده ست و كار به جه و فهرمانه و ا. ﴿۱۳۰﴾ كى دى خۆ ژ ريكا ئىبراهيم ده ته پاش ئه و نه بيت يى خۆ بكه ته ساويلكه، و ب راستى دنيائيدا مه ئه و [ئانكو ئىبراهيم] هه لبارت، و ئه و د ئاخره تيدا زى ژ كيزه اتى و سه رراسته نه. ﴿۱۳۱﴾ بۆ وان بئۆ: ده مى خودى گۆت يى: خۆ بسپيره من [ئانكو ل بهر فرمانا من راوه سته] گۆت: من خۆ سپارته خودانى

هه مى جيهانان. ﴿۱۳۲﴾ و ئىبراهيم قه وياتى [وه سيهت] ل كورپيت خۆ كرن ب فى دىنى، و يه عقووب زى هه ره و سا [گۆت]: كورپيت من بى گۆمان خودى ئه ف دينه بۆ هه وه هلبزارت، [هشيار بن] نه مرن هوين نه موسلمان. ﴿۱۳۳﴾ گه لى جو هييان ما هوين د حازر بوون ده مى يه عقووب ل بهر مرنى [ئانكو هوين نه د حازر بوون] گۆتيه زاروييت خۆ: پشتى من هوين دى چ په ريسن؟ گۆتن: ئه م دى خودايى ته و خودايى باب و بايرپيت ته ئىبراهيم و ئىسماعيل و ئيسحاق په ريسين (عه بدنين)، خودايه كى ب تنييه، و ئه م [به س] ل بهر فرمانا وى ب تنييه. ﴿۱۳۴﴾ ئه و مله ته ك بوو چۆ، كار و كرياريته وان بۆ وانن، و ييت هه وه بۆ هه وه نه، و هوين ب بهر كار و كرياريته وان ناكه فن [پرسا وان ژ هه وه نايته كرن].

الجزء ۲
القرآن ۳

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَن قِبَلِهِمُ الَّذِي كَانُوا
عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا
شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا
جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعَ الرَّسُولَ
مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقِبَيْهِ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ
هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ عِبْرَتَكُمْ إِنَّا اللَّهُ
بِالنَّاسِ لَرُءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٣﴾ قَدْ تَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ
فَلْيَوَلِّ يَنَّا قِبْلَةً تَرْضَوْنَهَا قَوْلَ وَجْهِكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِن
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ
بِعَاقِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٤﴾ وَلَئِن آتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَتَّبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ
وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِن اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِن
بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمَرْءٌ فَظْلِيمٌ ﴿١٢٥﴾

﴿۱۲۲﴾ ساویلکه و نه فامیت خه لکی [ژ جو هی و
مونافقان] نیریک دئی بیژن: چ بهرئ وان ژ قبیلہ یا
وان، ئەوا ئەو ل سەر، وەرگێرا [د بهرسفا واند]
بیژر: پۆژەهلەت و پۆژنافا [هەردو] بیژ خودینە،
هەچیئ [خودئ] بقیژ دئی بهرئ وی دەتە پیکا
راست [هەق]. ﴿۱۲۳﴾ و هەروەسا مە هوین کره
کۆمەکا نافنجی، دا هوین بینە شاهد ل سەر خه لکی،
و دا پیغەمبەر زی ل سەر هەوە بیته شاهد. و مە
فرمانا ته نه کر، بهرئ خو بدیه [بهیتوله قدسی].
پاشی بهرئ خو ژئ وەرگێریه که عبهیی، بو هندئ
نه بیت دا [ئەم] بزاین کا کی [ل هەر جهه کی هەبیت]
دئی گوهداریا ته کهت، و کی دئی پاشقه زقریت و
گاور بیته فه، دیب ئەف گوهورینه ل سەر هندەکان
یا گران بیت، ژ بلی وی یی خودئ راسته پری کریت،
ب فئی فرمانی خودئ پەرستنا هەوە [نقیژیت هەوە
بو بهیتوله قدسی] بهرزە ناکەت، ب راستی خودئ د
راستا خه لکیدا گه له ک یی دلۆفانه. ﴿۱۲۴﴾ ب راستی
مه ددیت ته بهرئ خو ل ئەسانی دگێرا [ب هیشیا

هندئ بهرئ ته بیته وەرگێران بو که عبهیی]. [بی گۆمان] دئی بهرئ ته دهینه قبیلەیه کا تو پی قایل. بهرئ
خو بدە راستا که عبهیی، و هەر جهه کی هوین لی بن بهرئ خو بدەنه راستا که عبهیی، ب راستی ئەو ویت
[بهری نوکه] کتیب بو هاتین، دزان کو ئەفه [ئەف بهروەرگێرانه] هەقییه ژ خودایی وان، و خودئ نه یی
بی ئاگه هه ژ وی یائەو دکەن. ﴿۱۲۵﴾ خو تو بو وان که سیژ کتیب بو هاتین، چ نیشانا گۆمانپر بین، ئەو ب
دويف قبیلەیا ته ناکهفن، [بلا بی هیقی بین] تو ژئ نایب [سەر ژنوی] ب دويف قبیلەیا وان بکهفی، و ئەو
ب خو ژئ [مه خسه د جو هی و فهله] ب دويف قبیلەیا ئیکدو ناکهفن، و ئەگەر تو ب دويف دلخوازیا وان
بکهفی پشتی زانین بو ته هاتی، ب راستی وی کافی تو ژئ دئی ژ سته مکاران ئییه ههژمارتن.

﴿۱۴۶﴾ ب راستی نه ویت مه کتیب [ئنجیل و تهورات] بۆ هنارتین، یان دایینی نه وی [پیغه مبهری] وه کی زار ویت خو دناسن، ب راستی دهسته که ژ وان، هه قیسی فه دشیرن [ئانکو سالوخته تیت پیغه مبهری] و دزانن کو هه قیسی فه دشیرن. ﴿۱۴۷﴾ [نه ف قیلله گوهارتنه] هه قیه، ژ نک خودایی ته، فیتجا ژ دودلان نه به. ﴿۱۴۸﴾ و هه ر ئیکی قیلله یه که هه یه به ری خو دده تی [ئانکو هه ر دینه کی قیلله یا خو هه یه]، خودی بۆ وان ئاشکه را کریه، و به ری وان دایسی. فیتجا دهست ب خیران بکه ن و بکه نه به به زینک، و هه ر جهه کی هوین لی بن، خودی دی هه وه هه میان ئینیت [کۆم کهت، دا هه ر ئیک جزایی خو وهر بگریت]، بی گۆمان خودی ل سه ره هه می تشتی دهسته لاتداره. ﴿۱۴۹﴾ و هه ر جهه کی تو پیغه بچی به ری خو بده راستا که عبه یی، ب راستی هه قی هه ر نه قیه، و ب راستی خودی نه یی بی ئاگه هه ژ وئ یا هوین دکهن. ﴿۱۵۰﴾ و هه ر جهه کی تو ژئ ده ر که فتی به ری خو بده راستا که عبه یی، و هه ر جهه کی هوین لی بن به ری خو بده نه راستا وئ، دا خه لکی چو هه جهت ل سه ره هه وه نه مینن، ژ بلی وان نه ویت سه مکار، ئیدی هوین ژ [ئاخفتنیت] وان نه ترسن و ژ من بترسن، دا نه ز که ره ما خو ل سه ره هه وه تمام بکه م، [به ری هه وه بده مه قیلله یا بابی هه وه ئیراهیم] و دا هوین راسته پئی بین. ﴿۱۵۱﴾ له و ما مه پیغه مبه ره که هه ر ژ هه وه بۆ هه وه هنارت، دا نیشانیت مه بۆ هه وه بخوینیت، و دل و دهروونی هه وه بشۆت و پاقر بکهت، و کتیب [کو قورئانه] و سونه تی [ریکا پیغه مبهری] نیشا هه وه بدهت، و تشتی هه وه نه دزانی نیشا هه وه بدهت. ﴿۱۵۲﴾ فیتجا [ب گوهداری و په رستن] من بیننه بیرا خو، نه ز ری [ب خه لاتکرن و گونه ه ژیرنی] دی هه وه ئینمه بیرا خو. و هوین سوپاسی و شوکورا من بکه ن و که ره میت من ژ بیرا خو نه بن [ژ بهر چافیت خو نه بن]. ﴿۱۵۳﴾ گه لی خودان باوه ران، هوین پشتا خو ب بینفره هییی و نفیژان گری بدهن، [هاریکاریان بۆ خو بخوازن]، و ب راستی خودی دگهل بینفره هه و سه بر کیشانه.

الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا رَبُّهُمْ يَعْلَمُ ۚ كَذَّبُوا بِآيَاتِهِمْ
وَأَن فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ الْحَقُّ
مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلِّ وُجْهَةٍ
هُمُومٌ لِّهَا فَأَسْتَخِفُّوا الْحَبْرَاتِ ۚ إِنَّ مَا كُتِبُوا بِكُفْرِهِمْ
لَأَجْمَعًا ۚ إِنَّا لَنَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمَن حَبِثَ خَرَجَتْ
قَوْلُ وَجْهِكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ
وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمَن حَبِثَ خَرَجَتْ قَوْلُ
وَجْهِكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَبِثَ مَا كُنتُمْ تَقُولُوا
وَجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۚ لَيَلَا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ
ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي ۚ وَلَآتِيَنِّي نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُو
عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُعَلِّمُكُمُ مَا تَمْتَرُونَ ۚ فَادْكُرُونِي أذكُرْكُمْ
وَأَشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥١﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٢﴾

﴿١٥٤﴾ و هوین د راستا ئه ویت د ریکا خودیدا دئینه کوشتن، نه بیژن: د مرینه [نه] به لکی ئه و د ساخن، به لی هه وه های ژئ نینه. ﴿١٥٥﴾ [گهلی خودان باوهران] ب راستی ئهم دئ هه وه ب هنده ک ترسی و برسی، و کیمکرنا مال و مالداریی و جان و بهر و بهرهمان، جهربین و [تو هه ی موحه مه د] مزگینی بده بینفره ه و سه برکشان. ﴿١٥٦﴾ ئه ویت هه ر گافه کا به لایه ک [ئاتفه ک] ب سه ری وان هات، دبیزن: ب راستی ئهم هه رییت خودینه [ئانکو ئهم بهنده ییت وینه]، و هه ر دئ ب بال ویشه زفرین. ﴿١٥٧﴾ سلاف [لینه گرتن و گونه زبرن] و دلوفانییا خودی بؤ ئه فانه، و هه ر ئه فنه راسته ری و دورسته ری. ﴿١٥٨﴾ ب راستی سه فا و مهروه، [نافن بؤ دو چیا کیت مه که هه ی] ژ ری و نیشانیت [دینی] خودینه. فینجا هه ر که سی جهی بکه ت یان عومره یی، چول سه ر نینه [ئه گه ر] د نافه را هه ردوو کانداییت و بهیت، و هه چیی ژ ده ف خو باشی بکه ت [خودی باشیا وی بی بهرانبه ر ناهیلیت]. ب راستی خودی سو پاسدار [بهرانبه ری تشتی کیم گه له کی دده ت] و زانایه. ﴿١٥٩﴾ ب راستی که سی ت نیشانیت ئاشکه را که ر و راسته رییا مه ئیناییه خواری، پشتی مه بؤ خه لکی دکتیاباندا [ئانکو د تهورات و ئنجیلیدا] رۆنکری، فه دشیرن، خودی له عنه تی ل فان دکه ت، و له عنه تکه ر ژی له عنه تان لی دکهن. ﴿١٦٠﴾ ژ بلی وان ئه ویت پشتی هنگی توبه کرین و قه نجی کرین و تشتی فه شارتی ئاشکه را کرین، ئه قیت هه نی ئه ز دئ توبه یی دهمه سه ر وان، و ئه زم توبه وه ر گر و دلوفان. ﴿١٦١﴾ ب راستی ئه ویت گاور بووین، و مرین و ئه و گاور، ئه وان له عنه تا خودی و ملیاکه تان و هه می مروفان ل سه ر بیت. ﴿١٦٢﴾ ههروهه ر ئه و دئ تیدا [دئاگر و له عنه تیدا] مین، ئیزال سه ر وان سفک ناییت، و مؤله ت بؤ وان نایته دان. ﴿١٦٣﴾ [گهلی خودان باوهران] خودای هه وه هه ر ئیک خودایه، ژ بلی وی چو په رستی [خودا] نینن، ئه وه دلوفانی پر دلوفانی.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتَ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَيَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٦﴾ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْتَخِرُونَ ﴿١٥٧﴾ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَابِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوَاعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرَ فَاِتَّ اللَّهُ شَاكِرٌ عَلَيْهِ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعْنُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّاهُ لَكَ أَوْبٌ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿١٦٢﴾ وَاللَّهُ كُفُّوا إِلَهُ وَحْدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَخَلْقِ الْبَلَدِ وَالنَّهَارِ
وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ يَمَافَعُ النَّاسِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَخْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَثَبَّتَ فِيهَا
كُلَّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ
آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ سِئِىَ الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَسْأَلُونَ
الْعَذَابَ أَنْ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾
إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ
لَنَا كَذَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّأُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرْهِمُ اللَّهُ
أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾
يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُفُّوا عَنِّي الْأَرْضَ حَلَالًا لَّطَيْبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ
بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

﴿۱۶۴﴾ ب راستی چیکرنا ئهرد و ئهسمانان و هاتن و
چونا شهف و روژان، و گهمییئت دهریاییدا دگهړن،
و مفای دگههیننه خه لکی، و ئه و ئافا [بارانان] خودی
ژ ئهسمانان دادپړیژیت، و پی ئهردی پشستی مرنا وی
[هشکاتی] زیندی دکه تهغه [شین دکهت]، و ههمی
رهنگیت جانموهران تیدا [د ئهردیدا] به لاف کرین،
و ئینان و برنا بایی و عهوریئت دانایی دناغه راءهرد
و ئهسماناندا، ئهغه ههمی نیشانان [ل سهر ههمی و
دهسته لاتداریا خودی]، بو وان که سیئت ژیر و
ناقلدار. ﴿۱۶۵﴾ [شوینا هزرا خو د نیشانیت تاک و
ته نیاییا خودیدا بکهن] هنده که مروف هه نه به فل و
ههغه ران بو خودی چی دکهن، و هکی ههژیکرنا
خودی ههژ دکهن، به لی یئت باوهری ئیناین پتر
ههژ خودی دکهن، و ئه گهر ئه ویت سسته مکار زانیا به
دهمی ئیزایی دبینن، کو ههمی هیژ و شیان یا خودی به
[و که سی چو شیان نینه]، و ب راستی ئیزایا خودی
گه له که یا دژواره. ﴿۱۶۶﴾ هنگی که نکه نه و گرگره
دهمی ئیزایی دبینن، و ژ ههمی ههغه ندیان هه دقه تیپن
و ژ خو بیزار دبن، و دهستی خو ژ دویکه فتییئت خو بهر ددهن و خو ژ ی بهری دکهن. ﴿۱۶۷﴾ و دویکه فتیینان
گوت: خوژی جاره کادی ئهم هه گه رپا باینه سهر دنیا یی، دامه ژی خو ژ وان شویشتابیه ههروه کی وان خو ژ
مه شویشتی، هؤسا خودی کار و کریاریت وان ددهته پوییی وان، دا بینه کول و کوژان و په شیانی و که سهر،
و ئه و ژ ئاگری ژی [چوجا] دهرناکه فن. ﴿۱۶۸﴾ گه لی مروژان ههر تشتی د ئهردیدا پاکژ و حه لال بخون، و
ب دویف پینگافیت شهیتانی نه که فن. ب راستی ئه و دژمنه کی ئاشکه رایه بو هه وه. ﴿۱۶۹﴾ [چونکی] ئه و
فه رمانا هه وه بهس ب هندی دکهت، هوین خرابی و ته ریغیی [کریییی] بکهن، و د راستا خودیدا وی بیژن
یا هوین نه زانن.

وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا لَدَيْنَا عَالِيَهُ إِبْرَاهِيمَ إِسْحَاقَ وَيُحْيَىٰ وَمَنْ يُشِيقْ لِقَاءَ رَبِّهِ فَإِنَّ أَصْحَابَ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٢٧﴾ وَمِمَّنْ أَلْزَمُوا اللَّهَ عَهْدَ غَيْرِهَا لَمَّا نَحْنُ مُعْتَدٍ عَلَيْهِمْ قَالُوا بَلْ لَكُمْ فِيهِ حَسْرَةٌ وَأَنْتُمْ كَاذِبُونَ ﴿١٢٨﴾ وَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٢٩﴾ وَأَنْتُمْ كَاذِبُونَ ﴿١٣٠﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣١﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣٣﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣٤﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣٥﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣٦﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣٧﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣٩﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَطَعَنُوكُمُ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ يُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٤٠﴾

﴿۱۷۰﴾ و هەر گافه کا گوتابیی: [مه خسه د بوت پهریسن] ب دویف وئ بکهفن یا خودی هنارتی، دگوتن: نه خیر ئەم دئی ب دویف وئ کهفین ئەوامه باب و باپیریٹ خو ل سهر دیتین، بلا باب و باپیریٹ وان چو نه زانن ژئی، و کهسه کئی ژئی [بو هه قیسی] راسته ری نه کهن؟ ﴿۱۷۱﴾ مه ته لا ئەو یٹ گا ور بووین وهکی مه ته لا وی [شفانی] یه یی ل ته رشی خو دکه ته قیری و ته رش ب خو، ژ بلی دهنگ دور و قیریسی چو یی دی نابیسیت، [ئهف گا وره ژئی وهکی وی ته رشینه، ناخفتنی دهیسن بهس تی ناگه هن]. کهرن، لالن، کوره نه، چو ب ناف عه قلی واندا ناچیت. ﴿۱۷۲﴾ گه لی خودان باوهران ژ وی حه لالی مه ب رزقی هه وه کری بخون، و سوپاسیا خودی بکهن، ئەگهر [راست] هوین وی ب تنی دپهریسن. ﴿۱۷۳﴾ ب راستی خودی، بهس مرار و خوین [یا رۆن] و گوشتی به رازان و تشتی نه بو خودی هاتییه سه رژی کرن، ل سهر هه وه حه رام کرییه. به لی ههر کهسه کئی نه چار بیته خو ارنا ئەفان ژئی، بیی دل تی هه بیت و بهس

هه و جه بیسا خو پی بقه تینیت، چو گونه دل سهر نینه، ب راستی خودی گونه هژیه ر و دلۆفانه. ﴿۱۷۴﴾ ب راستی ئەو کهسه یٹ ئەوامه خودی دکتیبیدا ئینایییه خو ار قه دشیرن و ئه رزان دفروشن، ئەفه ژ ئاگری پیقه تر چو یی دی ناخون، و رۆژا قیامه تی خودی [ب دلۆفانی] وان نا ناخیقیت، و گونه هیٹ وان ژئی نابته، و ئیزایه کا دژوار دئی ده ته بهر وان. ﴿۱۷۵﴾ ئەفه نه، ئەو یٹ راسته ریی داینه ب گۆمراپیسی، و گونه هژیه رن داینه ب ئیزایی، چهند بینا وان یا فرهه ل سهر ئاگری، [ئانکو چهند بینفره ه و رکۆیینه ل سهر وان کار و کریاریٹ به ری وان دده ته ئاگری دۆزه هی]. ﴿۱۷۶﴾ ئەف ئیزایه ژ بهر هندیییه، کو خودی کتیب [قورئان] ب هه قی و راستی هنارت [وان باوهری پی نه ئینا]، و ب راستی ئەو یٹ دودل بووین [کو جو هی و فه له نه] ل سهر کتیبی [قورئانی]، د رکۆیییه کا دویری هه قیسی دانه.

الحديث

* لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ
وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ
الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ بَيَّأَتْهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ
عَلَيْهِمُ الْقَصَاصُ فَإِن كُنِيَ الْخُرُؤُ بِالْخُرُوعِ وَالْعَبْدُ بِالْأَنْثَىٰ
بِالْأُنثَىٰ فَمَنْ عَمِيَ لَهُ مِنْ خِيَرَتَيْ قَاتِلَيْهِ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءُ
إِلَيْهِ بِإِحْسَنٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنِ اعْتَدَىٰ
بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا ضَرَأْتُمْ
أَحَدُكُمْ أَلْمُوتَ أَنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ لِلْوَلَدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ
بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ
فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

﴿۱۷۷﴾ [چاکى] قهنجيا راست و درست، نه بهس نه وه هوين [دهمى نڅيز کړنى] بهرئ خو بدهنه رږژه لاتى يان رږژناځايى، چاکيا راست و درست نه وه مړوف باوهر ييى ب خودئ و رږژا قيامه تى و ملياکه تان و کتيبان [بيت ته سمانى] و پيغه مبه ران بينيت، و مالى د سهر چه ږيکړنا ويرا بده ته کهس و کار و سيوى و بهلنگاز و پښينگ و خواز خوازوک و ديلا ن [و کوله يان ژ بو رږژاگرکړنا وان]، و نڅيزان بهر ده وام بکته، و زه کاتى بده ت، و نه و په يانا دايى ب جه بينيت، و بپهنا خو ل سهر ترس و تنگافى و هه ژارى و نه ساخييان و دهمى شهرى، بکيشيت. [خودانيت فان سالوخنه تان] د راستن و هه ر نهغه نه ته قوادار. ﴿۱۷۸﴾ گهلى خودان باوهران، [د دهره قى کوشتنيدا] مه تول [قساس] ل سهر هه وه دانا [نانکو گونه هکار ب گونه ها خو بيته جزا کړن، و کوژه ب تنى بيته کوشتن]. مړوفى نازاد ب مړوفى نازاد، يى بهنده ب يى بهنده، و ژن بهر انبه رى ژنى، و دښت کهسى ژ بهرئ برايى خوځه ب دانا خوښى هاتيه عه فو وکړن،

رپکا باش بگريت، و تازه ژى بخوازيت، دښت کوژه څى بى کيماسى و بى گير وکړن خوينا وى بده تى. و نهف برياره [گوهارتنا کوشتنى ب دانا خوښى] بارسڅکاتى و دلوفانيه ژ خودايى هه وه. و هه کهسى پشنى پيکها تنى زېده گاښيى بکته، نيزا و نه خوښيه کا دژوار [رږژا قيامه تى] بو وى هيه. ﴿۱۷۹﴾ گهلى ناقلداران د توليدا [کوشتنا کوژه کى ب تنى] بو هه وه ژيانه [خو دانه پاشا کوژه کى ژيانا وى د گهل يا خه لکى دى نيت به پارستن]، بهلکى هوين پاريز کاريى بکهن. ﴿۱۸۰﴾ ل سهر هه وه هاته دانان، نه گهر نيك ژ هه وه کهښه بهر مرنى، و ماله کى مه زن ب پاش خوځه هپلا، وهسيه تى ب قهنجى بکته بو ده يابان و کهس و کاران، و نهف وهسيه ته نه ر که ل سهر پاريز کاران. ﴿۱۸۱﴾ فيجا هه ر کهسه کى پشنى هپستى بگوهر پيت، ب راستى گونه هه د ستويى وانه بيت [وهسيه تى] دگوهر وړن، و ب راستى خودئ گوهدير و زانايه.

﴿١٨٢﴾ [بشتی هنگی] هه چیی یی حهسیا وهسیه تکهه
 بهر ب گونه هی چۆیه، چ ژ خهله تی بیت [بی دهستی]
 چ ژ ی ژ قهستان، و راپیت ناڤههرا وهسیه تلکرییان
 [نانکو میراتخووران] خوښ بکهت چو گونه هل سهر
 نینه، ب راستی ههر خودییه یی گونه هان ژ ی دبهت،
 و ههر نه وه یی دلوفان. ﴿١٨٣﴾ گهلی خودان باوهران،
 رۆژی ل سهر هه وه هاته نفیسین، ههر وه کی ل سهر
 ییت بهری هه وه ژ ی هاتییه نفیسین، بهلکی هوین
 باریز کارییی بکهن. ﴿١٨٤﴾ چهند رۆژه کن [دیار کرینه]
 فئيجا هه چییی ژ هه وه یی نه ساخ بیت [تیدا] یان ل
 سهر وه غهره کی بیت، بلا تمه تی هه ژ مارا رۆژیییت
 خوارین بگریته فه، و نه وه کسیت گهله ک زه ههت و
 نه خوشیی ب گرتا وانفه دهن، بلا دپیش خوارنا
 ههر رۆژییه کئیه، خوارنا بهلنگازه کی ل سهر خو
 بیخن و بدهن، و هه چییی پتر ژ ی ل سهر خو بیخیت
 و بدت بو وی گهله ک خیرتره، و رۆژیگرتن بو
 هه وه چیرته نه گهر هوین بزائن. ﴿١٨٥﴾ [ئهف چهند
 رۆژه] هه یفا ره مه زانییه، نه وه هه یفا قورئان تیدا هاتییه
 خواری، راسته پئییه بو خه لکی، و نیشانیت راسته پئییه و فافار تئینه [ژیک جودا کرنا هه قییی و نه هه قییی] فئيجا
 ههر کس ی ژ هه وه ئهف هه یفه ب سهر داهات [ل مال بیت و نه ل سهر وه غهری بیت] بلا رۆژییان بگریت،
 و هه چییی [تیدا] یی نه ساخ بیت، یان ل سهر وه غهره کی بیت، [بو وی هه یه بخوت] و بلا تمه تی هه ژ مارا
 رۆژیییت خوارین وخته کی دی بگریته فه، خودی دفت ل سهر هه وه سانا هی بکهت، نه فیت ل سهر هه وه
 گران بکهت [ب زه ههت بیخیت]، دا هوین هه یفا ره مه زانی ته مام بکهن پاشی خودایی، مه زن بکهن [بیژن:
 (الله اکبر)] ل سهر راسته پیکرنا وی بو هه وه، و دا هوین سوپاسی و شوکورا خودی بکهن. ﴿١٨٦﴾ و نه گهر
 بهنده ییت من، پر سامن ژ ته کرن، نه زی تیزیکم، یی گازی من بکهت دی ده واری تيم، و بهر سفا گازییا
 وی دم، فئيجا بلا گوهدارییا من بکهن و باوهرییی ب من بینن، دا راسته پئی بین.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوسٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بِنَهْمِهِ فَلَا إِثْمَ
 عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٢﴾ يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ
 عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
 لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ
 مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى
 الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
 فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾
 شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ
 وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ
 الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
 مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ
 الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا
 هَدَيْتُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ
 عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ
 فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِلَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

﴿۱۸۷﴾ چونا هه وه بۆ نقينا ژنی شه قيت هه يشا ره مه زانی هاته دور سترن. ئەو کراسن بۆ هه وه و هوین کراسن بۆ وان، خودی زانی هوین خو ناگرن، و دی خیانته تی ل خو کهن، تبه دا سهر هه وه و ل هه وه بۆری، قی گاڤی [ژ ئیره و پيدا] [شه قيت ره مه زانی] هه رنه نقينا هه قسه ریت خو، و وی بخوازن یا خودی بۆ هه وه نفیسی، و [ب شه ف] بخون و قه خون هه تا سپاتییا رۆژی بۆ هه وه ژ تارباتییا شه قی جودا دبیت [دیار دبیت]، و رۆژیی زی هه تا شه قی [کو پشتی رۆژ ئاڤابو و نییه] ته مام بکهن، و نه چنه نشینا خو ده می خلوه بییا مزگه فتی [ده می هوین دکه فنه دعتیکافیدال مزگه فتی] ئەفه، تان و په ر ژانیت خودینه، خو نیزی که نه کهن [و نه دهنه سهر] هوسا خودی نیشانیت خو بۆ خه لکی دیار دکه ت، به لکی پارێزکاریی بکهن. ﴿۱۸۸﴾ و مالی یتکدو ب نه هه قی نه خون، و نه که نه به رتیل بۆ فه رمان به ران، دا پشکه کی ژ مالی خه لکی ب نه هه قی بخون ژ به ری ده سته که کی ژ هه وه فه، و هوین دزانن نه هه قیه. ﴿۱۸۹﴾ و پسیرا هه یقی ژ ته دکهن [بۆ چی دتیته گوهورین زراف دبیت و پاشی به ره بهر ستور دبیت هه تا ته کووز دبیت] بیژه: ئەو نیشانیت وه ختانه بۆ خه لکی، و بۆ چه جی [ده میت په رستنا خو و ده می کار و باریت خو پی دنیا سن]. و نه ژ قه نجیییه هوین د پشت خانرا بیته د ژورفه، به لی قه نجی ئەوه پارێزکاریی بکهن، و د ده رگه هانرا بیته د مالانقه، و پارێزکارییا خودی بکهن، دا هوین سه ره راز ببن. ﴿۱۹۰﴾ و [گه لی خودان باوه ران] د ریکا خودیدا شه ری وان بکهن ییت شه ری هه وه دکهن، و زیده گاڤیی [سته مکاری] نه کهن، ب راستی خودی چه ژ زیده گاڤان [سته مکاران] ناکه ت.

أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَاوْنَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالْآنَ بَشِّرْهُنَّ وَأَبْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ مِنَ الْابْيَضِ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَشِّرْهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْرُوبُوهَا كَذَلِكَ يبين الله آياته للناس لعلهم يتقون ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتَذَلُّوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾ *يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَأَتَفَوْا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَقْتُلُونََكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

الجزء الثاني

﴿۱۹۱﴾ و [گهلی خودان باوهران]، ئەوان [بوت پەریسان] بکوژن، ل هەر جەهەکی ب دەست هەو بەکەشن، و کا چاوا وان هۆین [ژ مەکهەیی] دەریخستن، هۆین ژێ وان دەریخن، ب راستی ئەو نەخۆشییا ئەوان بۆ موسلمانان چیکری، داژ دینی وان وەر گیرن، مەزنتەر ژ کوشتنی. و شەڕی وان ل دەف حەرەمی [مەکهەیی] نەکەن، هەتا ئەو شەڕی هەو نەکەن، ئەگەر وان شەڕی هەو کر هۆین ژێ شەڕی وان بکەن، جزایی گاوران هۆسانه. ﴿۱۹۲﴾ قیجا ئەگەر وان دەست ژ [ئیزادانا موسلمانان و شەڕی وان] بەردا [و موسلمان بوون]، ب راستی خودی یی لێنەگەر و دلۆقانه. ﴿۱۹۳﴾ و هۆین [گهلی موسلمانان]، شەڕی وان بکەن، داڕپکا ئیسلامی نەئیتە گرتن، و دینی خودی بێتە سەریشکی هەمی دینان، و ئەگەر [گاوران] دەست ژ دژناییی و شەڕی کێشان، شەڕی وان نەکەن، شەڕ و دژمنایی بەس د گهل سته‌مکارانه. ﴿۱۹۴﴾ و هه‌ی‌شا حه‌رام [و ب حورمه‌ت] ب هه‌ی‌شا حه‌رامه [ئەگەر وان حورمه‌تا هه‌ی‌شی شکاند و شەڕ

تیدا د گهل هەو کر، هۆین ژێ بشکێن و شەڕی د گهل بکەن]، و هەر تشتەکی نەدورست هۆین پی لێ بن، و دەستدریژیی ل سەر بکەن، تۆل (قساس) تیدایه [ئانکو ئێک د پێش ئیکه‌یه و ئەگەر وان حورمه‌تا هه‌ی‌ت حه‌رام‌کری شکاند، دێ ب سەڕی واندا شکیت]. و هه‌چی‌ی دەستدریژی ل سەر هەو کر، هۆین ژێ تەمەت دەستدریژی وان، دەستدریژی ل سەر بکەن، و ژ خودی بترسن و بزائن خودی د گهل پارێز کارانه. ﴿۱۹۵﴾ و د رپکا خودیدا [د جهادیدا] مالی خۆ به‌زیخن، و خۆ ب دەستیت خۆ نه‌ه‌افێژنه د مالوێرانییدا [خۆ د هیلاک نەبەن]، و قه‌نجیی بکەن، ب راستی خودی هه‌ژ قه‌نجیکاران دکه‌ت. ﴿۱۹۶﴾ [گه‌لی موسلمانان] هه‌ج و عومره‌یا خۆ، ئەگەر هەو دەست پی کر و ئی‌حرام گریدان بیه‌نه‌ سەری، و ئەگەر هۆین ئاسی بوون [چ ژ نه‌شیان و رپگرتنی، چ ژ نه‌ساخیی] چ پی به‌رده‌ست و سانه‌ی، ژ قوربانان بده‌ن [و ژ ئی‌حرامان وەر نه‌دری] و سەڕی خۆ نه‌تراشن هه‌تا قوربان نه‌گه‌هنه‌ جه‌ی خۆ [ل وێری سەر ژێ بکەن، پاشی سەڕی خۆ بتراشن] و هه‌چی‌ی ژ هەو یی نه‌ساخ بیت، یان ئەزیه‌ته‌ک د سەریدا بیت [و نه‌چار بیت سەڕی خۆ بتراشیت] بلا ئێک ژ شان به‌ده‌لان بده‌ت [سی] ر‌وژیان بگری‌ت، یان خوارنا [شه‌ش م‌رو‌فان] بده‌ت، یان ژێ په‌زه‌کی بکه‌ته‌ خیر، و ئەگەر هۆین ئێمن بوون، و ئیکی ثیا پشی دویا هیه‌اتنا عومره‌یی ب خۆ خۆش ببیت [ژ ئی‌حرامان بێته‌ده‌ره‌تا ده‌می هه‌جی] چ قوربان سانه‌یه‌ره‌ بلا وی بده‌ت، و ئەگەر ب دەست نه‌که‌فت، بلا سی ر‌وژیان هەر د هه‌جیدا بگری‌ت، و حه‌فتان پشی دز ق‌ریته‌فه، ئەفه‌ بوونه‌ ده‌ه‌ ر‌وژیت دورست، ئەف بریاره (حکم) [خۆ خۆشبوون (ژ ئی‌حرام ده‌رکه‌فتن)، د نا‌فه‌را عومره‌یی و هه‌جیدا] به‌س بۆ وانه‌ ییت مالی‌ت وان نه‌ ل حەرەمی [مەکه‌ه‌ی] و ژ خودی بترسن [پارێزکاریا خودی بکەن] و بزائن جزایی خودی [ب راستی] جزایه‌کی د‌رواره‌.

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقْتُلُوهُمْ وَأَخْرُجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجُوهُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقْتُلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يَقْتُلُوهُمْ فِيهِ فَإِنْ قَتَلْتُمُوهُمْ فَآتُواهُمْ ذَلِكَ جِزَاءَ الْكَافِرِينَ ﴿١٩١﴾ فَإِنْ أَنْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٢﴾ وَقَتْلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الَّذِينَ لِلَّهِ فَإِنْ أَنْتَهُوا فَلَا عُدُونَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾ الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ فَمَنْ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾ وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾ وَأَيُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُخْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَخْلُقُوا زُرُوسًا حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ رَضًا وَهُوَ أَذَى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسْكِ فَإِذَا أَنْتُمْ عَنْ نَمَاحٍ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوا كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ ﴿١٢٨﴾ ثُمَّ أَفِضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتْ مَنَاسِكُكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ إِشَادَ ذِكْرِكُمْ إِنَّ النَّاسَ مِنْ يَقُولٍ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ﴿١٣٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٣١﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٣٢﴾

بخوازن، بپاستی خودییه گونه هر ژیه و دلوفان. ﴿۲۰۰﴾ فیجا نه گهر هه و پری و نیشانیت خو بیئت حه جی ب دوپاهی ئیان، خودی بیننه بیرا خو کا چاوا هوین باب و باپریت خو دیننه بیرا خو، [به حسنی باشییت وان دکن] به لکو و [ژ باب و باپریت خو] پتر خودی بیننه بیرا خو، هنده ک مروف هه نه [ب فی رهنکی داخوای دکن]، دیژن: خودایی مه، د دنیایدا چاکییی د گهل مه بکه و دئاخره تیدا وان چو بار و پشک نین و دز بارن. ﴿۲۰۱﴾ و هنده ک ری [ژ مروقان] هه نه [ب فی رهنکی داخوای دکن] دیژن: خودایی مه، تود دنیایدا قهنجیی د گهل مه بکه، و دئاخره تیدا قهنجیی د گهل مه بکه، و مه ژ ئیزا و نه خو شیا ناگری دؤره هی بیاریزه. ﴿۲۰۲﴾ فیجا نه شان ژ بهر کار و کرباریت کربن بار و پشکه ک هیه و خودی د حسابیدا بی دهست سفکه.

﴿۱۹۷﴾ هندی حه جه هه یقیئت خو بیئت دیار و ئاشکه را هه نه، و هه ر که سی [تیهرام گریدان] حه ج ل سه ر خو بیخست، [دقیئت بزانیئت د حه جیدا] چونا نفینا ژنی و ئاخشنیئت که شه فریت و جره بر و مه ده رکی د حه جیدا نینه، و نه دورسته. هه ر خیر و قهنجیه کا هوین بکه ن خودی پی ئاگه هه. و کاری خو بکه ن [بو و غه را دنیا یی] و بپاستی چیت رین خو کار کرن [بو و غه را قیامه تی] پاریز کارییه، و گهل ئاقلداران پاریز کارییا من بکه ن. ﴿۱۹۸﴾ چو گونه بو هه و تیدا نینه هوین [دهمی حه جی] که ره م و خیران ژ خودایی خو بخوازن [ئانکو باز رگانییی بکه ن]، فیجا نه گهر هوین ژ عه رفاتی دارژیه خواری زکری خودی ل مه شعهر و لهرامی (جهه که کو دیژنی موزده لیه) بکه ن و هوین و هه سا زکری وی بکه ن، هه روه کی وی [خودی] هوین پاسته ری کرین، و هوین ب خو بهری نوکه ژ ری بهرزه یان بوون. ﴿۱۹۹﴾ پاشی دارژنه خواری ژ [موزده لیه یی]، وی جهی خه لک ژی دادرژته خواری، و داخوایا گونه هر ژیه ری ژ خودی

الجزء

وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٣﴾
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٤﴾
وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَيْسَ الْمِهَادُ ﴿٢٦﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْصَاتٍ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٧﴾ بَلَايَهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْخَلُوا فِي السَّلَاطِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٨﴾ فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٩﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٣٠﴾

﴿۲۰۳﴾ و هوین خودی دچهند روزه کیت هه ژمارتیدا [کو روزه یازدی و دوازدی و سیزدهی ژ زیلحه جیهی] بیننه بیرا خو [و زکری (الله اکبر) ل دویف نفیژان و دگهل ره جیی بکهن]، و ههر که سی له زئی ل ره جیی بکته و ددو روزه اندا ب جه بینیت چو گونه هبو نینه، و یی گیروبیت [بو ههر سی روزهان بهیلت] چو گونه هل سهر نینه، ئەفه بو ویه یی ژ خودی برسیست، و پاریزکاریا خودی بکته، و بزنان هوین دی بهر ب ویشه تیئه کۆمکرن. ﴿۲۰۴﴾ ژ مروژان هنده که هه نه ئاخشتنا وان د دنیا ییدا گه له که یاب دلی تهیه، و خودی دکه ته شاهدل سهر یا دلی خوډا، و ئەو ب خوډا دژوارترین دژمنن. ﴿۲۰۵﴾ و ههر گافه کا پشت دا هه وه، و ژ دهف هه وه چو د ئه ردیدا دگهریت، دا خرابیی تیدا بکته، و ده رامهت و ره فیژئی پویچ و ویران بکته، و خودی حه ژ پویچاتی و ویران کرنی ناکته. ﴿۲۰۶﴾ و ههر ده مه کی بو [فی دوروی] بیته گۆتن: ژ خودی برسه، سهری وی مه زن دیت ب گونه هی [ژ خو ناگریت بهیلت]، هه ما دۆزه هه به سی

وییه، و ئەو چ بیسه جهه. ﴿۲۰۷﴾ و هنده که ژ مروژان زی هه نه، جانی خو د بهر رازیبونا خودیدا ددهن، و خودی دگهل به ندهیان دلوفانه. ﴿۲۰۸﴾ گه لی خودان باوه ران، ب سهر و زار و دلی خوډه ببه موسلمان، و ئیسلامه تییی هه مییی وهر گرن، و نه دهنه دویف دهوسیت شه یسانی، ب راستی ئەو بو هه وه دژمنه کی ئاشکه را ئاشکه راهه. ﴿۲۰۹﴾ و ئەگه ر پشتی نیشانیت ئاشکه را بو هه وه هاتین، هوین ته حسین، و ژ هه قییی [کو ئیسلامه] فاریبوون، بزنان خودی یی سهر دهست و کاربته جهه. ﴿۲۱۰﴾ ل هیثیا چنه؟! خودی دناف سیبه را عه ورانرا و دگهل ملیکه تان ب سهر واندا بیست [هاتنه کا بی چاواپی کوشایی (لایقی) مه زاناییا خودی بیت]، [دا حسابی دگهل هه وه بکته]، و فهر مانا خودی [ب نيزادانا هه وه] دویاھی پی هات، و هه می کاروبار ههر ب بال خودی شه دژفرن و [ئه وه ههر کاره کی جزایی وی دده تی].

سَلِّ بَنِي إِسْرَءِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ وَمَنْ يَبْدُلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢١٣﴾ زَيْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٤﴾ كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَ تَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١٥﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسْتَهْمِكُمُ الْبُاسَاءُ وَالضَّالَّةُ الَّذِينَ خَلَوْا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٦﴾ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا ابْنَفَقْتُمْ قُلْ مَا ابْنَفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ قَلِيلًا لِلَّذِينَ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢١٧﴾

﴿٢١٣﴾ [هه ی موحه مه د و گه لی موسلمانان] ژ ئسرائیلیان پیرسه! کامه چهنه نیشان و موعجیزه بیت ئاشکهره دایینه وان [ل سهر دهستی پیغمبریت وان]، فیتجا که سی خیر و که ره میت خودی، پشتی بۆ هاتین بگوهوریت، [راسته پیکرنا خودی بدهته ب گاورییی]، ئیزا و نه خوشیا خودی [د راستا ویدا] گه له کا دژواره. ﴿٢١٤﴾ ژین و ژبارا دنیایی بۆ گاوران یا هاتییه خه ملاندن، [ژ بهرئ شهیتانیقه چافل وان هاتییه تاریکرن، ئاخره تی ناینن] و ترانه یان بۆ خو ب خودان باوهران دکهن، و ئه ویت پاریزکاریا خودی کرین رۆژا قیامه تی د سهر وانرانه، و بی خودی بقیت دی بی هه ژمار ده تی. ﴿٢١٥﴾ ژ ریشه خه لک هه می ئیک بوون [هه تا ده می نوح پیغمبره زی ئیک دین بوون، ژ نوحی و پیدایه جودایی که فته نایه را وان]، فیتجا خودی پیغمبره هنارتن مزگینین و ئاگه هدارکهر، و کتیب ب هه قیسی پیرا [دگهل وان] هنارتن، دا حوکمی د نایه را خه لکیدا بکه ن ل سهر تشی خه لک تیدا نه ئیک و ژیک جودا، د راستا

فی هه قیسیدا هه ژیک جودا بوون، ئه ویت کتیب بۆ هاتین [دا ژیک جودا بوون نه مینیت] ئه فیه زی پشتی نیشانیت ئاشکهره که هه شتینه وان، و ژ زکړه شی. ئه ویت باوهری ئیناین خودی ب ده ستوریا خو ب سهر هه قییا خودان کتیب تیدا نه ئیک، هلکرن. و بی خودی بقیت دی بهرئ وی ده ته ریکه کا راست [هه ق]. ﴿٢١٤﴾ [گه لی موسلمانان]، هه وه ل به ره هوین بچنه به حه شتی، و هیز ئه وه هاتییه سهرئ هه وه یا هاتییه سهرئ بیت به ری هه وه. ترس و ته نگافی و نه خوشیاان هنگافتن، هنده هه ژیان [هنه نه خوشی و ئیزا بۆ وان چیبوو]، هه تا وی راده یی کو پیغمبره و بیت باوهری پی ئینایی پیکفه دگۆتن: کا که نگی هاریکاریا خودی دی بۆ مه ئیت؟ [دوی ده میدا مزگینیا خودی بۆ وان هات]. و ب راستی هندی هاریکاری و پشته فانییا خودییه یا نیزیکه [نه یا دیره]. ﴿٢١٥﴾ ژ ته دپرسن: کا دی چ مه زیخن [دریکا خودیدا]؟ بیژه: هه ره خیره کا هوین به دن، بلا بۆ ده یباب و نیزیك (کهس و کار) و سیوی و به لنگاز و رتیفنگان بیت، و هه ره خیره کا هوین بکه ن ب راستی خودی پی ئاگه هه.

﴿٢١٦﴾ شەر کرڼ [دړیکا خودیدا]، ل سهر هه وه هاته
نڅیسین، و ئه و ب خو بؤ هه وه نه خو شه، و ل سهر
هه وه یا گرانه، دبیت هه وه تشتهک نه قیت، و ئه و ب
خو باشی بیت بؤ هه وه، و دبیت هوین هډ تشتهکی
بکهڼ، و ئه و ب خو خرابی بیت بؤ هه وه، و خودی
دزانت [کا باشیا هه وه دچ رایه] و هوین نوزانن.
﴿٢١٧﴾ پسیارا برپارا (حکم) شەر کرڼی د هه یقیت
هرامکریدا [زیلغیعه، زیلجیجه، و موحه رهم و
ره جه بی] ژ ته دکهڼ، کا شەر تیدا هه به؟! بیژه:
شەر کرڼ د واند [گونه هه کا] مه زنه، و رڼگرتن ژړیکا
خودی و نه باوهری ښان پي، و دهر گه هډگرتن که عه بی
ل سنگی خه لکی، و دهر څیخستنا خه لکی مه که هی
[کو نه هه می گاوریت مه که هی دکر]، مه زتره
ل دهف خودی [ژ شەر ډی د هه یقیت هرامکریدا]،
و ئیزا و نه خو شیا هوین دده نه بهر موسلمانان، دا بهری
وان ژ دینی وان بیته وهر گپران، ژ کوشتنی مه زتره.
و [بوت په ریښ و گاور] دی ههر شه پری د گهل هه وه
کهڼ، هه تارپیکا هه وه ل سهر دینی هه وه دگو هیزن

- ته گهر شیان - چ یی ژ هه وه ژ دینی خو وهر گهریت و بمریت و ئه و یی گاور نه ها نه هه نه کار و کریاریت وان
د دنیایی و ناخه تیدا پوېچ دین، و نه هه نه دژ هه و هه وهر دنی تیدا بن. ﴿٢١٨﴾ ب راستی ته ویت باوهری
ښاین، و ته ویت مشه ختوین، و جهاد دړیکا خودیدا کریڼ ته هه ل هیثیا دلوفانیسا خودینه، و خودی
لینه گر و دلوفانه. ﴿٢١٩﴾ پسیارا مهی و قوماری ژ ته دکهڼ، بیژه: زیان و گونه هه کا مه زن یا دهر دوکاندا،
و قازانچ زی دهر دوکاندا هه یه، به لی زیانا وان پتره ژ قازانچی وان، [هه وه سا] پسیاری ژ ته دکهڼ، کا چ
[ژ مالی] خو بدهڼ، بیژه: یی ژ هه و جهیا هه وه زیده. هوسا خودی ښانیت [هه یین و زه بهر ده ستیا خو] بؤ
هه وه دیار دکهت، دا هوین هزا خو بکهڼ.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا
شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ
لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفُسِ
الْحَرَامِ قُلْ فِيهِ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدَّ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَكَفَّرَ بِهِ وَالْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَأَخْرَجَ أَهْلَهُ مِنْهُ
أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ
يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَعُوا وَمَنْ
يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ قُتِلَ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ
حَبِطَ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ
هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ
اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْتَفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ
مِنْ نَّفْعِهِمَا يُسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الَّتِي مَلَّهَا إِصْلَاحُ لَهُمْ
خَيْرٌ أَوْ مَخَالِطُوهُمْ فَارْجِعْ إِلَيْكَ وَأَلِّهِمْ أَجَلًا قَلِيلًا
الْمُضِلِّمْ وَأَوَّسَاءَ اللَّهِ لَا تُعَذِّبُهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٢﴾
وَلَا تَتَّبِعُوا الْاَشْرَاقَ الَّذِينَ يَكُونُ بَيْنَهُمُ الْمُبْرُكَةُ وَالْمُؤْمِنَةُ
خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُتَّبِعُوا الْاَشْرَاقَ
حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبُدُوا مُؤْمِنًا خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ اَعْجَبَكُمْ
أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ
بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢٣﴾
وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحْضِ قُلْ هُوَ ذِي فَاَعْتَرَلُوا النِّسَاءَ فِي
الْمَحْضِ وَلَا تَفْرُقُوا هُنَّ حَتَّى يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ
مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّوِّبِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٤﴾
نِسَاءُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ إِنْ شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا
لِأَنْفُسِكُمْ وَأَتَقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مَّلَاقُوهُ وَيُنَبِّئُ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٥﴾ وَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَرْضَةً لِأَيْمَنِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا
وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٦﴾

﴿٢٢٢﴾ د دنیاوی و ئاخره تیدا [بزانن یی ژ هه وجهیا هه وه زیده د دنیا تیدا بیخنه د خزمه تا ئاخره تیدا]. و پسارا یتیم و سیویان ژ ته دکه، بیژه: قه نجی د گهل وان چیتره، و نه گهر هوین مالی وان د گهل یی خو یتکهل بکه، [و پیکفه بژین] برایت هه وه [ییت دینی]، و خودی خراب و قه نجان ژیک دنیا سیت، و نه گهر خودی قیابیه دا هه وه ته نگاف که، ب راستی خودی زال و کار بنه جهه. ﴿٢٢٣﴾ ته قیت هه فال و هوگران بو خودی چی دکه، ماره نه کهن هه تا موسلمان نه بن، و جاریه کا موسلمان ژ نه کا [موشرک] چیتره هه که خو دلای هه وه زی ل سهر بیت، و کجیت خو ل موشرکان ماره نه کهن هه تا موسلمان نه بن. بهنده یه کی موسلمان ژ زه لاهه کی موشرک چیتره، هه که خو ب دلای هه وه زی بیت، [تهو هه فال و هوگر چیکه] به ری مروقی دده نه ناگری، و خودی ب ده ستویرا خو به ری مروقی دده ته به حه شتی ولی خو شبونوی و نیشانیت [هه یین و دهسته لاتاریا] خو بو خه لکی دیار دکه، به لکی [پتفه چۆن و توبه] بیته

بیرا وان. ﴿٢٢٢﴾ و پسارا بی نفیژی [چونا نفینا ژنی د بی نفیژییدا] ژ ته دکه [هه ی موحه مه د]، بیژه: بی نفیژی [نفینا ژنی د بی نفیژییدا] زیان و ئیزایه، نه چنه نفینا ژنان د بی نفیژییدا، و نیزیکی وان نه بن [نه چنه نفینا وان] هه تا پاقر نه بن [ژ بی نفیژی خلاس نه بن و خوینا وان رانه وه سیت]، قیجا نه گهر خو شویشن، و خو ب نفیژیی خستن، هه رنه نفینا وان، هه وه کی خودی گو تیه هه وه، ب راستی خودی حه ژ توبه داران دکه، و هه وه سا حه ژ پاقران ژی دکه. ﴿٢٢٣﴾ ژ نکیت هه وه زه قینه بو هه وه [جهی شینکرنا دوینده هینه]، قیجا کا هه وه چاوا بقیت هه رنه زه قیا خو [هه رنه نفینا ژنا خو]، و کار و کریاریت باش بده نه پیشیا خو [به ری خو هینر]، و ژ خودی بترسن و بزانن هوین هه دئ گه هه خودی، و مزگینی بدیه باوه داران. ﴿٢٢٤﴾ و سوبند خواریا خو ب خودی نه کهنه هه جهت و مهانه، بو نه کرنا باشیی و پاریزکارییی و خو شکرنا ناقه را خه لکی، و خودی یی گوهدار و زانایه.

﴿۲۲۵﴾ خودی ب سویندا بی ثیهت و یا بوییه ناخشن ل ههوه ناگریت، بهلی دی وئ سویندی ل ههوه گریت، یا ژ دلی ههوه دهر دکه فیت، و خودی گونه هژ بهر و بیفهره هه [لهژی ل جزا کرنی ناکهت].

﴿۲۲۶﴾ ئەو زهلامیت سویند دخون کو نه چنه نفینا ژنیت خو، بو وان ههیه چار هه یشان خو بگرن، و ئە گهر لیقه بوون و [سویندا خو شکاندن] دقیت بزنان خودی لینه گر و دلوفانه. ﴿۲۲۷﴾ [و ئە گهر لیقه نه بوون] و بهردان کر نه دلی خو، [دقیت بزنان] ب راستی خودی یی گوهدار و زانایه. ﴿۲۲۸﴾ و ژنیت بهردایی [شکرا ییت فه گوهاستیه] دقیت بهری شوی بکن، سی ژفانان [بی نفیزیان، یان پاقزیان] خو بگرن، و بو وان نه دورسته تشتی خودی د مالبچوکی و اندا چیکری فه شیرن، ئە گهر [راست] باوهرییی ب خودی و رۆژا قیامه تی دینن. و بو زهلامیت وان [بهری ژفانیی (بی نفیزیی) وان ب دویاهی بین] پتر ههق ههیه وان بزفرینه شه، ئە گهر [ئینه تا وان یا خیری بیت] و پیکهاتن بشین ب قهنجی. و ژنان زی ههقی عهده تی

لَا يُؤْخَذُكُمُ اللَّهُ بِالْفَعْوَىٰ إِنَّمَنْ كُفِّرْ وَلَكِنْ يَأْخُذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرِيصٌ أَرْبَعَةٌ أَشْهُرٌ فَإِنْ فَاءَ فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبَعُولَهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَنٍ وَلَا يَحِلُّ لَكَ أَنْ تَأْخُذَ بِمَا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ إِنَّكُمُ الْفَاعِلُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِنْ طَلَقَهَا فَلَا جُنَاحَ لَكَ عَلَيْهَا بِمَا آتَيْتُمُوهُنَّ عَرَّةً أَوْ مِثْلَ نِكَاحٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٢٣٠﴾ فَإِنْ طَلَقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهَا أَنْ تَرَاجَعَا إِنْ طَلَّ أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣١﴾

ل سهر زهلامان ههیه ههروهکی زهلامان ههق ل سهر وان ههی، و زهلامان پهیسکهک ههیه د سهر وانرا [ئهو زی ژ بهر مالخویاتی و بهر پساریا ویه ژ کاروباریت مالی] و خودی یی سهردهست و کاربه جهه.

﴿۲۲۹﴾ بهردان [بهردانا لی زفرین تیدا - الطلاق الرجعی] دو جارانه، [پشتی ههر جارهکی ژ فان] فیجا یان دهست دهینانه سهر ب قهنجی، یان دهست ژ سهررا کر نه ب قهنجی، و نه دورسته بو ههوه هوین تشتهکی ژ مههرا ههوه داییه وان بهن، ئەو نه بییت ئە گهر ههردو خو ل تخویبیت خودی نه گرن، فیجا ئە گهر هوین ترسیان ههردو خو ل تخویبیت خودی ناگرن. گونه ه ل سهر ههردو کان نینه [ژن بهرانبهر بهردانا خو، هندهک ژ مههرا خو بو زهلامی خو بهیلت، و زهلام وه بگریت بهرانبهر بهردانا وئ] ژن تشتهکی د پیش بهردانا خو قه بلدهت، و ئەفه بریار و تخویبیت خودی نه دهنه سهر، و ییت ددهنه سهر بریار و تخویبیت خودی، ئەو سته مکار ب خو نه. ﴿۲۳۰﴾ فیجا ئە گهر [جارا سی] بهردا، ئیدی ب کی وئ [میتری ئیکی] ناییت، ههتا شوی ب میرهکی دی نه کهت، فیجا ئە گهر میتری دوی ژی بهردا، چول سهر وان [میتری ئیکی و ژنکی] نینه جارهکا دی لیک بزفرینه شه، ئە گهر دوی هزریدا بن کو دی فرمان و بریاریت (ئه حکامیت) خودی ب جه ئینن، و ئەفه نه تخویب و بریاریت خودی، بو وان که سی دزان و تی دکه هن، [خودی] دیار دکهت.

﴿۲۳۱﴾ هەر گافه‌کا هه‌وه ژێ [ب دو ته‌لاقان (به‌رکان)] به‌ردان، و ئه‌و گه‌ه‌شتنه‌ دو‌ب‌یا‌ه‌ی‌کا ده‌می‌ خو‌گر‌ت‌نی، قی‌جا یان ب قه‌نجی ده‌ستی خو‌دانه‌ سه‌ر وان، یان ژێ ب قه‌نجی ده‌ستی خو‌ژ سه‌ر وان را‌که‌ن (نان‌کو به‌ردن)، و ب مه‌ره‌ما ئیزادان و ده‌ست‌در‌ی‌زی ده‌ستی خو‌نه‌دانه‌ سه‌ر وان، و هه‌ر که‌سی قی ب‌که‌ت، ئه‌وی [ب راستی] س‌ته‌م ل خو‌گر، و نیش‌ان و پ‌ری‌اریت خو‌دی نه‌که‌نه‌ ترانه‌ و یاری، و نی‌عمه‌ت و که‌ره‌ما خو‌دی د‌گه‌ل هه‌وه‌ کری بین‌ه‌ ب‌یرا خو‌ (ژ ب‌یر نه‌که‌ن)، و [هه‌روه‌سا] ئه‌و ک‌تیب و ناقل‌داریا [ر‌ی‌کا پی‌غه‌م‌به‌ری] ب سه‌ر هه‌وه‌دا د‌اری‌تی، ئه‌وا هه‌وه‌ پی‌ شیر‌ه‌ت د‌که‌ت، بین‌ه‌ ب‌یرا خو‌ و ژ ب‌یر نه‌که‌ن و ژ خو‌دی ب‌تر‌سن، و بز‌ان‌ن [ب‌ی‌ گۆ‌مان] خو‌دی ژ هه‌می تش‌تی ب‌ئا‌گه‌هه‌.

﴿۲۳۲﴾ و هه‌ر گافه‌کا هه‌وه‌ ژن به‌ردان، و ژف‌انی خو‌ ته‌ما‌م‌کر‌ن [و قی‌ان ل زه‌لام‌یت خو‌ بز‌ف‌ر‌ن] نه‌که‌فه‌ در‌ی‌کا وان‌دا، و نه‌به‌ ئاس‌ته‌نگ، کول زه‌لام‌یت خو‌ بز‌ف‌ر‌نه‌فه‌، ئه‌گه‌ر هه‌ردو د‌نا‌قه‌را خو‌دا ب قه‌نجی پی‌ک خو‌ش بو‌ون. ئه‌قی ئه‌و بو‌ خو‌ د‌که‌نه‌ ده‌رس ی‌یت

الجزء الثاني

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ بِعَظْمِ بَهَاءٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَبْكُنَّ أَوْ يَخْرُجُنَّ إِذَا تَرَضُوا بَيْنَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ أَزْكَى لَكُمْ وَأَظْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضَعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِّمَن أَرَادَ أَنْ يُنْمِزَ الرِّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا ضَرَّ أَوْلَادِهِ يُولَدِيهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ يُولَدُ عَنْهُ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِن أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِن أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْرِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

باوه‌ری ب خو‌دی و رۆ‌زا قی‌امه‌تی هه‌بین، و ئه‌فه [ئه‌ف پ‌ری‌ار و راسته‌ر‌ی‌کر‌نه] بو‌ هه‌وه‌ چ‌ی‌تره‌ و پا‌ق‌تره‌ و خو‌دی د‌زان‌یت و هو‌ین نوز‌ان‌ن. ﴿۲۳۳﴾ و ده‌یک‌یت ب‌چو‌یک شیر [ئه‌وی‌ت به‌ردای] د‌ی دو‌ سال‌یت دور‌ست شیر‌ی ده‌نه‌ ب‌چو‌یک‌یت خو‌، ئه‌فه بو‌ یا ب‌قی‌ت شیر‌دانا خو‌ ته‌مام ب‌که‌ت، و باب‌ی ب‌چو‌یک‌ی ل دو‌یف ش‌ی‌انا خو‌، خو‌ارن و فه‌خو‌ارن و جل‌ک‌یت ژنی [ده‌ی‌کا ب‌چو‌یک‌ی] ل سه‌رن، و هه‌ر ئ‌یک‌ی هند‌ژی د‌ی‌ته‌ خوا‌ستن ه‌ندی بش‌یت، نه‌ ده‌یک باب‌ی ب‌چو‌یک‌ی ئ‌یزا ب‌ده‌ت و ب‌ئ‌یش‌ین‌یت (هند‌ژی ب‌خو‌از‌یت کو‌ پی‌ چ‌ی نه‌ی‌یت)، و نه‌ باب‌ ده‌یک‌ی ب‌چو‌یک‌ی ئ‌یزا ب‌ده‌ت و ب‌ئ‌یش‌ین‌یت (هند‌ی نه‌ده‌تی کو‌ بش‌یت د‌به‌ر خو‌دا ب‌ده‌ت)، و میر‌ات‌خو‌ری ب‌چو‌یک‌ی ژێ د‌قی‌ت ی‌ی هۆ‌سا ی‌یت. و ئه‌گه‌ر وان قی‌اب د‌ل‌خۆ‌شی و مش‌ی‌وره‌ت [به‌ری و ه‌ختی] ب‌چو‌یک‌ی ژ شیر‌فه‌ ب‌که‌ن، چو‌ گۆ‌نه‌ه‌ل سه‌ر وان ن‌ینه‌، و ئه‌گه‌ر هه‌وه‌ قی‌ا د‌ای‌نان بو‌ ب‌چو‌یک‌یت خو‌ ب‌گرن، چو‌ گۆ‌نه‌ه‌ ل سه‌ر هه‌وه‌ ن‌ینه‌ ئه‌گه‌ر هو‌ین هه‌قی شیر‌ی وان ب دور‌ستی ب‌ده‌نی، و ژ خو‌دی ب‌تر‌سن و بز‌ان‌ن تش‌تی هو‌ین د‌که‌ن خو‌دی د‌ی‌نین‌یت.

﴿٢٣٤﴾ ژ هه وه ئه ویت دمرن و ژنان ب پاش خوڤه دهیلن، دڤیت [ئهف ژنه بهری شوی بکهن] چار هه یف و دهه رږژان خو بگرن، ڤیجا ئه گهر گه هشتنه دویماهییا ده می خو گرتنی، چو گونه هل سهر هه وه نینه، ئه و دویف عاده تی کارئ خو بکهن [دا بینه خواستن و جاره کا دی شویکهن] و خودئ ب کار و کریاریت هوین دکهن ئاگه هدار و شاره زایه. ﴿٢٣٥﴾ و گونه هل سهر هه وه نینه [نه د گونه هکارن]، هوین [بیژنی بهری رږژیت خو گرتنی ب دویماهی بین] ب رهنگه کی تی بگه هینن کو هه وه دل یی ل سهر. یان بیخنه د دلی خو دا [چ گاڤا رږژیت خو گرتنی ته مامبون مار بکهن]، [بهلی نابیت هوین ئیکسهر بخوازن] خودئ زانی هوین دی سوجه تا وان کهن [کو هه وه دلی ل سهر وان] بهلی چو ژفانان ب دزیکفه نه دهنه وان ژ بلی هندئ هوین ئاخشنه کا عه ده تی بیژن [بدهنئ] [وه کی هیژ تو یال سهر خو، من دل تی هه یه ئیکا وه کی ته بو خو بینم، کو تی بگه هیت پی، ته چ ل بهره]، و مار نه کهن هه تا ده می

وئ یی خو گرتنی ب دویماهیك نه یت، و بزنان خودئ یا د دلی هه وه دا دزانی، [ڤیجا ژ بهر هندئ] خو ژئ پاریژن [ب کرنا تاعه تان و دانه پاشا گونه هان] و گوهدارییا وی بکهن، و بزنان بی گو مان خودئ گونه هژیه ر و بینفره هل سهر جز ادانی. ﴿٢٣٦﴾ چو گونه هل سهر هه وه نینه، ئه گهر هوین ژنان به ردهن بهری هوین بچنه نشینا وان، یان مه ره کی [ماره کی] بو وان فه برن، ده ستره هل دویف ده ستره هییا خو، ده سته نگ ل دویف ده سته نگیا خو، دڤیت ههر ئیک متا و پهر گاله کی [ئانکو تشته کی بو دلی وان] بده ته وان، تشته ک بیت ب وی رهنگی خودئ پی رازی و ل دویف ئیجادا (عورڤ) خه لکی، ئه فه ئه رکه که ل سهر قه نجیکاران. ﴿٢٣٧﴾ و هه که هه وه [ژن] به ردان بهری هوین بچنه نشینا وان، و هه وه بهری هنگی مارا وئ دیار کریبت. نیفا هه وه فه بری [دڤیت هوین بدهنئ] ژ بلی هندئ ئه و ب خو وئ نیفی هیلیت، یان ئه وئ مار کرن د ده سته، هه میی (هه می مه رئ) بو ژنی هیلیت. و ئه گهر هوین [مه خسه د پی هه ردوکن و باراپتر زه لاهمه] هیلن [وه می مارئ بدهنئ و ب نیفی نه کهن]، و هه چیی یی دی ئازا بکه ت پتر نیژی پاریژ کارییه، و قه نجی و چاکیی دنا به را خو دا ژ بیر نه کهن، ب راستی خودئ ب کار و کریاریت هوین دکهن ب ئاگه هه و دینیت.

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ مِنكُمْ وَيَدْرُونَ اَرْوَجَا يَتَرْتَمِنَ بِانْفُسِهِنَّ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِيْ اَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ اَوْ اَكْتُمْتُمْ فِيْ اَنْفُسِكُمْ عَلٰى لِهِّ اَنْكُمْ سَتَدْكُرُوْنَهُنَّ وَلٰكِنْ لَا تُوَاعِدُوْهُنَّ سِرًّا اِلَّا اَنْ تَقُوْلُوْا قَوْلًا مَّعْرُوفًا وَلَا تَعْرَضُوْا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتٰبُ اَجَلَهُ وَاَعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِيْ اَنْفُسِكُمْ فَآخِذُوْهُ وَاَعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٣٥﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوْهُنَّ اَوْ تَفْرَضُوْا لَهُنَّ فَرِيْضَةً وَتَمَتَّعُوْهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرَهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُخْسِنِيْنَ ﴿٢٣٦﴾ وَاِنْ طَلَقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمْسُوْهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَوَضُّفْ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّا اَنْ يَّعْقُوْا اَوْ يَّعْقُوْا الَّذِيْ بَيْنَهُمْ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَاِنْ تَعْقُوا اَوْ تَتَّقُوا لِلتَّقْوٰى وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٣٧﴾

﴿۲۳۸﴾ [گهی موسلمانان] به رده و ام بن ل سهر نفیژیت خو، و نفیژا ئیشاری [ژ بیر نه کهن] و ب گوهداری ب بهر خودیقه رابن، و هوین وی ژ دل بهر پیرسن [نفیژان بکهن]. ﴿۲۳۹﴾ فئججا نه گهر هوین [ژ بهر شه ری یان ژ بهر ههر تشته کی دیر] ترسیان، [نفیژیت خو] په یاده یان سویار بکهن، [و پاشی] نه گهر هوین ئیم بوون، و هسا خودی بهر پیرسن [نفیژان بکهن] و هکی وی هوین فیرکرین و بهری هنگی هه وه نه دزانی. ﴿۲۴۰﴾ و ژ هه وه ئه ویت دمرن و ژنان ب پاش خو قه دهیلن، دقیت و هسیه تی بۆ هه قسه ریت خو بکهن کو ساله کی دمالدا بمین، و بیته خودانکرن و نه بیته دهر ئیخستن، [ب وی شهرتی کو مالا هه قسه ریت خو نه هیلن و دقیت ده میدا شوی نه کهن]، و نه گهر ئه و ژ ده ف خو دهر که فتن، چو گونه هل سهر هه وه نینه، چ یا ئه و ل دویف عه ده تی ل خو بکهن [کو خو بخه ملین و هنده ک بیته پیش بۆ دیتی] خودی سهر ده ست و کار به جهه. ﴿۲۴۱﴾ و ژ نیت بهر دایی، دقیت متا و خه لاته کی قهنج بۆ بیته قه برین [ژ بهری

الجزء الرابع
٤

حَفَظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الَّتِي تَسْطُونَ وَقَوْمًا إِلَهُ قَلْبَيْنِ ﴿٢٣٨﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجًا لَا أُوْرِكِبَانًا فَإِذَا أَمْسَمْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لَا أَرْوَجَهُمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْتُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلَّهِ طَلَقَتْ مَتَّعَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمَتَّعِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ وَأُضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْضِي وَبِضْطٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

زه لا مانقه بیته دان]، و نه قه هه قه ل سهر که سیته ته قوادار و ژ خودی ترس. ﴿۲۴۲﴾ هۆسا خودی بریار و نیشانیت خو بۆ هه وه دیار دکته، به لکی هوین نه قه لکی بۆ خو [ژئی] بگرن. ﴿۲۴۳﴾ ماته چیر و کا وان نه بهیستییه نه ویت ژ وار و وه لاتئ خو دهر که فتن و ئه و ب هزاران ژ مرئی ره فین [ژ ترسا مرئی]، خودی گوته وان بمرن [مرن] پاشی ساخکر نه قه، ب راستی خودی گه له قه نجی و که ره م ل سهر خه لکی هه نه، به لی بار اپتر ژ خه لکی [ژ مرو فان] ناشو کورین و سو پاسی ناکه ن [قه نجی و که ره ما خودی نایته بهر چافان]. ﴿۲۴۴﴾ فئججا [گهی خودان باوه ران] د ریکا خودیدا شه ری بکهن و بزائن [بی گومان] خودی گوهدیر و زانایه. ﴿۲۴۵﴾ فئججا کییه قهره کی باش د گهل خودی بکهت [قه نجیی بکهت دا خودی خه لات بکهت]، دا خودی هندی وی [قه ری] و ته مه تی وی بۆ زیده بکهت، و خودییه، بی کیم و زیده دکته، و نه وه یی هوین دی چنه بهر ده ستان و ب بالقه زقرن.

﴿٢٤٦﴾ ما ته چپرؤکا کهنکه نه بیټ سرائیلیان پشٹی موسا پیغه مبه ره هبستییه، گاڤا گۆتینه پیغه مبه ره کی خو: میره کی بۆ مه راکه [فریکه دا ئهم د بن سهرؤکاتییا ویشه] شه ری د ریکا خودیدا بکه ی، پیغه مبه ری وان گۆت: ئه ز د ترسم شه ر ل سهر هه وه بیته نفیسین و هوین شه ری نه که ن، [خو پاشقه بکیشن]. گۆتن: ئیجا ما بۆچ ئهم شه ری د ریکا خودیدا ناکه ین و [پشٹی] ئهم ژ ناف وار و کچ و کوربت خو هاتینه ده ریئخستن؟! به لی ده می شه ر (جیهاد) ل سهر وان هاتییه نفیسین، هه مییان پشت دا شه ری، کیمه ک تی نه بن، و خودی ب ئاگه ه ژ سته مکاران. ﴿٢٤٧﴾ و پیغه مبه ری وان گۆته وان: خودی طالوت بۆ هه وه ب میرینی هنارییه، گۆتن: [گۆتنه پیغه مبه ری خو] دی چاوا بیته میری مه و ئهم ژ وی هیژاتری میرینیینه، و ئه وه نه گه له کی ب ماله؟! [پیغه مبه ری وان] گۆت: خودی ئه و ل سهر هه وه هلبژارتیه [و خودی ژ که ره ما خو] زیده زانین و قه لافه ت و گه وده کی باش زی بی دای، و خودی ملک و

مالداریا خو دده ته وی یی وی بقیټ، ب راستی [دلوفانی و که ره ما خودا] خودی یی به رفه هه و زانایه. ﴿٢٤٨﴾ پیغه مبه ری وان گۆته وان: نیشانا میرینییا وی ئه وه: سندرویک بۆ هه وه بیټ کو دلرچه ته و دلخوشی ژ نک خودای هه وه و شوینا بیټ به مالا موسا پیغه مبه ره و هاروونی تیدا بن، و ملیاکه ت هه لگرن. ب راستی ئه ف چهنده نیشانه کا ئاشکه رایه بۆ هه وه، ئه گه ره هوین خودان باوه ر بن.

الَّذِينَ آمَنُوا مِن بَنِي إِسْرَءِيلَ مِن بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِن دِيَارِنَا وَأَبْنَاءِنَا قُلْنَا كَيْتَبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلِكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلَيْهِمْ ﴿٢٤٧﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَن يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُم إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

﴿۲۴۹﴾ فَيَجَا دَهْمِي طالووتی له شکهر [ژ بازیری] ده رئیخستی، گوته وان: ب راستی خودی دی هه وه ب رویاره کی جه ربینیت، فئجا هه چیی ژئی فه خوار نه ژ [له شکهری] منه، و بی ژئی نه فه خوت ژ [له شکهری] منه، ژ بلی هندئی کو ئیک مسته کی ژئی فه خوت [دا تینا خو پی بشکینیت] هه مییان ژئی فه خوار، که ته کا کیم تی نه بیت، و دهمی طالووت و نه ویت باوهری د گهل ئیناین ژ [رویاری] ده رباز بووین گوتن: نه فرو مه شیانا شهرئی جالووت و له شکهری وی نینه. به لی نه ویت پشت راست کو دی به رانه ری خودی بن، گوتن: چهند جار ان کومه کا بجویک ب ئانه هییا خودی ب سهر کومه کا مهن که قتییه؟! و خودی د گهل سه برکیش و بینفره هانه. ﴿۲۵۰﴾ دهمی [طالووت و له شکهری وی] به رانه ری جالووت و له شکهری وی بووین، گوتن: خودیوو بینفره هییی ب سهر مه دا دارپژه و مه قاهیم بکه [بییت مه موکوم بکه و راگره]، و مه ب سهر گاوران (جالووت و له شکهری وی) بیخه. ﴿۲۵۱﴾ فَيَجَا ب ئانه هییا خودی [طالووت و له شکهری وی]، نه و [جالووت و له شکهری وی] شکندن، و داوودی جالووت کوشت، فئجا خودی میرینی و پیغه مبه راتی دانی، و تشتی خودی قیایی نیشا دا. و نه گهر خودی هنده ک ب هنده کان نه دابانه پاش، دا ئه رد پویچ بیت، [خودانیت پویچاتییان دا ده ستی خو داننه سهر و ویران کن]. به لی خودی خودان که ره مه ل سهر هه می جیهانان. ﴿۲۵۲﴾ نه فه [نه فه چیرۆکه] ژ نیشانیت خودینه نه بۆ ته دخوینین، و توب خوژی [ب راستی] ژ پیغه مبه رانی.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرَبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَاوُا اللَّهَ كَرِهَ مِنْهُمْ فِئَةً قَلِيلًا غَلَبَتْ فِئَةُ كَثِيرٍ يُبَازِئُ اللَّهُ وَاللَّهُ مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَسْتِ أَفْدَأْمَنَا وَأَنْصِرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَسْلُوهَا عَلَيْكَ الْحَقُّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الظُّلُمَاتُ يُخْرِجُهُم مِّنَ
النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
أَنِ اعْتَنَى اللَّهُ الْمَلَكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّیْ الَّذِیْ یُحِیْ
وَمُمِیتُ قَالَ أَنَا أُحِیْ وَأُمِیتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ بَآئِ
بِالْشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِیْ
كَفَرَ وَاللَّهُ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الظَّالِمِینَ ﴿٢٥٨﴾ أَو كَالَّذِی
مَرَّ عَلَى قَرْبَةٍ وَهِيَ خَاوِبَةٌ عَلَىٰ غُرُوبِهَا قَالَ أَنَّىٰ یُحِیْ
هَٰذَا اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَّا اللَّهُ أَنَّهُ مَاتَ عَامَ ثَمَرٍ بَعَثَهُ
قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ یَوْمًا أَوْ بَعْضَ یَوْمٍ قَالَ بَلْ
لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ یَتَسَنَّهْ
وَأَنْظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِلنَّاسِ وَأَنْظُرْ إِلَىٰ
الْعِظَامِ كَفَیْ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهُمَا لَاحِمًا فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمْتُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَیْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

﴿۲۵۷﴾ خودی هاریکار و پشته فانی وانه ییت باوهری
ئیناین، وان ژ تاریستانان دهر دئیخیته رونا هییی، و
ئهو ییت گاوریوین، شهیتان و سهر ییت گاورییی،
هاریکار و پشته فانییت وانن، وان ژ رونا هییی
دهر دئیخنه تاریستانان، ئه شه دۆزه هینه و ههروهه ر دی
تیدا مینن. ﴿۲۵۸﴾ ئه ری ما ته چیرۆکا وی نه بهستییه،
ئهو یی جره بر د گهل ئیراهیم [پیغه مبه ر] د راستا
خودیدا کری، پستی خودی ب ملک و مال ئیخستی
و مه ز ن کری، [فیجا ب ملک و مالی خو خریایی و
د سهر دا چویی] ده می ئیراهیم گوتی: خودایی منه
یی ساخ دکهت و دمرینیت، گوت: ئه ز ری ساخ
دکه م و دمرینم! [دو مرو ف ئینان، ئیک به ردا و ئیک
کوشت] ئیراهیم گوت [گوتی]: خودی رۆژی ژ
ملی رۆژه لاتیفه دئینیت (دهر دئیخیت)، [ئه گهر تو
راست دبیژی] تو ژ ملی رۆژ نا فایفه بینه (دهر بیخه)،
زمان ل فی گاوری شکه ست و گو هشی، و خودی
مله تی سته مکار راسته ری ناکهت. ﴿۲۵۹﴾ دیسا ما
ته چیرۆکا یی د بهر گونده کیرا بۆری نه بهستییه، ئه و

گوندی کا فل و خانیییت وی ب سهر دیوار اندا هه رافنی [ده می] گوتی: کهنگی خودی دی فی گوندی پستی
کا فل بو نا وی ئافاکه ته فه؟! فیجا خودی ئه و ب خو سه د سالان مراند، پاشی ساخ کره فه، [خودی ب ریکا
ملیا که تی] پسیر ژ کر، گوتی: تو چه ند [مری] مایی؟ گوت: رۆژی یان دانه کی رۆژی، [خودی ب ریکا
ملیا که تی] گوتی: نه، تو سه د سالان [مری] مایی، به ری خو بده خوارن و فه خوارنا خو، نه هاتیه گو هورین
[هیژ ل سهر تام و په نگی خو یی به ری ماییه]، و به ری خو بده که ری خو [دا بزانی کا چاوا مری ساخ
دبنه فه] و دا ته بکه ینه نیشان و ده لیل بو خه لکی، [ل سهر ساخ بو نا پستی مرنی]، و به ری خو بده هه سستیان
ئه م چاوا دده ینه ئیک و پاشی ب گوشتی کراس دکه ین، فیجا ده می بو دیار بو ویی [و ب سهری وی ب خو
هاتی]، گوت: ئه ز دزانم کو خودی خودان شیانه ل سهر کرنا هه می تشتی.

﴿٢٦٠﴾ و [و بؤ مله تی خو بیڑه] ده می ئیبراهیم گوتی: خودپوؤ، نیشا من بده کا تو چاوا مریان ساخ دکهی؟ [خودی] گوت: ما ته باوهری [ب شیانا من] نه ئیناییه؟ گوت: به لی [من باوهری ههیه]، بهس دا دلی من نهنا بیت، [خودی] گوتی: چار بالهفران بینه، [سه رزیکه] و گۆشتی وان ل دهف خو لیک بده [دناف ئیک هه لکه]، پاشی هه ر چیا به کی پارچه به کا گۆشتی هه ر ئیک ژوان دانه سه ر، پاشی گازی بکه وان، ب له ز دی ئینه دهف ته، و بزانه کو [ب راستی] خودی پیقه هاتی و کاربنه جهه. ﴿٢٦١﴾ مه ته لا ئه ویت مالی خو د ریکا خودیدا دمه زیخن و هکی مه ته لا دندکه کییه حهف گولی دابن، هه ر گولی به کی سه د دندک تیدا بن، و خودی بؤ یی بقیته هندی دی لی دکته، و ب راستی [د دلوثانی و که ره ما خودا] خودی یی به رفره ه و زانایه. ﴿٢٦٢﴾ ئه ویت مالی خو د ریکا خودیدا دمه زیخن، نه دکهنه منه ت و نه دکهنه چکی [کو نه زیه تی پی بگه هینه یی مال دایینی و هه رۆ بده نه رویی وان]، ئه فان خه لاتنی خو

ل دهف خودایی خو ههیه، و نه ترس [رؤزا قیامه تی] بؤ وان ههیه و نه زی ب خه م دکهن. ﴿٢٦٣﴾ ئاخفتنه کا خو ش و لینه گرتن [ژی یی دده ت بؤ یی دخوازیت] چیتره ژ خیره کی نه زیه ت ددویقرا بیت، و خودی یی ده وله منه ده [منه ت ب مالی هه وه نینه] و له زئی ل جزادانی ناکه ت. ﴿٢٦٤﴾ گه لی خودان باوهران خیر و قه نجییت (سه ده قه ییت) خو ب منه ت و چکیی (نه زیه تی) پویچ نه کهن، و هکی ئه وئی مالی خو بؤ رویمه تی دمه زیخیت، و ئه و ژ خودی و رؤزا ئاخره تی بی باوهر، مه ته لا وی و هکی مه ته لا ته حته کییه ئاخ ل سه ر بیت و تافیه کا بارانی ژئی بگریت [ئاخی ژئی بشوت] و رویت و حولی به یلیت، [ئه قیت هؤسا، ئه ویت مالی خو دکهنه منه ت و چکی بؤ یی دده نی و پی دتیشین] مالی وان هه می ژ ده ست وان دهر دکه قیت [ژ خیرا وی بی بارن، نه شین مالی خو ژئی بزفرینه فه، پشتی بؤ رویمه تی دایین] و خودی مروقیت گاور راسته ری ناکهن.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُخْرِجُ الْمَوْتَى قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ مِتُّمْ قَالَ بَلَىٰ وَلَكِنَّ لِيُطَمِّنَ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْأً ثُمَّ آدْهُنَّ بِتَابِيكَ سََّعِيًّا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سَنَابِلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَتًا وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ عَنِّي حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثَرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

﴿٢٦٥﴾ و مه ته لا نه وي ت مالي خو ژ بو رازي بونا خودي و موکومکرن و راگرتنا دليت خو دمه زيخن وه کي مه ته لا باغه کي [جنيکه کي] به ل سه ر گره کي، تافيه کا باراني لي بده ت دوقات به ري خو بگريت، نه گهر تافيا باراني لي نه ده ت، هویر بارانه ک لي بيت. و خودي ب هه ر کار و کرياره کا هوين دکهن ناگه هداره و دينيت. ﴿٢٦٦﴾ نه ري نيک ژ هه وه هه يه بشت چمه هک ژ دارقه سپ و ميوان هه بيت، و رويار د به ردا بچن، و هه مي فيقي تييدا هه بيت، و پيراتي ب سه ردا بيت، و وي لاوازي هه بيت و دوينده هه کا لاواز هه بيت، و بابله يسکه کا ب ناگر ل چه مي وي بده ت، فيجا بسوژيت. وه کي في مه ته لي خودي نيشانيت خو بو هه وه ديار دکه ت، به لکي هوين [راست] هزرا خو بکهن. ﴿٢٦٧﴾ گهل خودان باوه ران ژ حه لال باشي هه وه ب ده ست خو فنه ئينايي و په يداکري، و ژ وي يي مه بو هه وه ژ نه ردي ده ريخستي بمه زيخن [دريکا خوديدا بدن] وي بيخير ژي نه که نه خير، نه وي هوين ب خو، نه گهر نه ژ نيکا شهرمي بيت

وَمَثَلِ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَنْبِيْهَا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَاتَتْهُ أَكْطَافُهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُضِبْهَا وَابِلٌ فَطُلَّ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَّدُ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ ضُعْفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا انْفِقُوا مِمَّنْ طَبَقَتْ مَآ كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَتِمَّمُوا الْحَبِيْثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِأَخَذِيْهِ إِلَّا أَنْ تُغْضُوْا فِيْهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفِيْرٌ حَمِيْدٌ ﴿٢٦٧﴾ الشَّيْطٰنُ يُعِدُّ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدْكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٦٨﴾ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَّشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيْرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

وه ناگرن و چاقي ت خو ژ بيخرييا وي ناگرن [وي قایل نابن] و بزنان خوديه ده وله مه ند و شايي سوپاسي. ﴿٢٦٨﴾ شهيتان هه وه ژ هه ژاريي دترسينيت و هه وه د به رقه لسي و چرويکاتنيي را دکه ت، و خودي سوژا ليبورين و زيده داني ده ته هه وه، و خودي [د دلواني و که ره ما خودا] ده ستفه ره و زانايه. ﴿٢٦٩﴾ زيده زانين و کاربنه جهيي ده ته وي يي وي بشت، وي خودي زيده زانين و کاربنه جهي دايي، که ره مه کا مه زن د گهل هاته کرن، و ژ ناقلداران پيغه تر که س هزرا خو د فيدا ناکه ت و وه ناگريت.

﴿٢٧٠﴾ هەر تشته کئی مه زاختنی، یی هه وه مه زاختی و هەر نه زره کئی هه وه ل سه ر خو ئیختی، خودی پی درانیت، و سته مکاران چو پشته فان و هاریکار نین. ﴿٢٧١﴾ ئە گەر هوین خیر و سه ده قه ییت خو ئاشکهره کهن، ئە فه خو ش شو له، و ئە گەر هوین ب فه شارتن بدنه ژار و خیرانان، هیژ خیرتر و چیرته بو هه وه، [ب فی کاری باش خودی] دی هه وه ژ گو نه هان شو ت، و خودی ب کار و کرباریت هوین دکهن شاره زایه. ﴿٢٧٢﴾ [هه ی پیغه مبه ر] پاسته ریکرنا وان [ب کو ته کی] نه ل سه ر ته یه، به لی خودیه، یی وی بقیته راسته ری دکته، و چ خیرا هوین بدن و به مزیخن بو هه وه ب خو یه، و تشتی هوین ب خیر بدن و به مزیخن، بلا به س ژ بو رویی خودی بیت، و هه ر خیره کا هوین بکهن و به مزیخن دی [خه لات و جزایی وئ ب زیده یی] گه هیته هه وه و غه در (سته م) ل هه وه نائیته کرن. ﴿٢٧٣﴾ [هوین خیرا خو] بدنه [وان] ده ست ته نگ و ژاران، ئە ویت درپکا خودیدا هاتینه گریدان. [ئه ویت مایینه ب جهادیفه و خو فروتینه خودی] و

نه شین ژ بهر جهادی دهر که فنه بازار گانییه کئی یان شو له کی، یی نه شاره زا هه ر ده وه له مه ندان ژ وان دکته، (چونکی) ژ پا قزییا خو، ل خو ده ر نائیخن ده ست ته نگ و ژاران. تو دی وان ب ره نگ و سیایی وان نیاسی [کو ده ست ته نگ و ژاران] تشتی ژ که سی ناخوازن و خوازوکیی ناکهن، هه ر تشته کئی باشی هوین بدن و به مزیخن، خودی ژئ ب ئاگه هه. ﴿٢٧٤﴾ ئە ویت مالی خو ب شه ف و روژ، نه په نی و ئاشکهره دده ن و به مزیخن، ئە وان خه لاتئ خو ل ده ف خودایئ خو هه یه و [روژا قیامه تی] نه ترس ل سه ر وان هه یه و نه ژئ ب خه م دکهن.

تَبٰی
الْحَزْبِ

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهَا وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِنَّ تَبَدُّوا الْأَصْدَاقَ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْوُواهَا الْأَفْقَارَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ * لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا يُفْسِدُكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

﴿۲۷۵﴾ ئه ویت سه له فی و زیده بییی دخون، [رؤژا قیامه تی] وه کی وی [ژ گوران] رادین، ئه وئی ته بویی (طه بویی)، ئه وئی شهیتانی دین کری و هنگاقتی، چونکی ئه وان دگوت: هه ما کرین و فروتن زی وه کی سه له فییه، و خودی کرین و فروتن دورست کریه، و سه له ف دورست نه کریه، فیجایی شیرها خودی گه هشتی و سه له ف هیلا و دهست زئی کیشا، ئه فا کری و بوری خودی لی ناگریت [ئانکو ئه ف حوکه ژ یا بوری ناگریت]. و ئه و دهست خودیایه [بفیت لی ناگریت و بفیت دی ئیزا دهت]، و هه چییی لی زفریقه [سه له فی بخوت پستی پریار و شیرها خودی گه هشتی] دۆژه هییه، هه ره هه ر دی تیدا مینیت. ﴿۲۷۶﴾ خودی سه له فی بی به ره که دهت، و مالی خیر و سه ده قه ژئی بیته دان زیده دهت و به ره که تی دئیختی [سه ده قه یان رادکهت]، و خودی حه ژ زیده گاور و تیرگونه هان ناکهت. ﴿۲۷۷﴾ ب راستی ئه ویت باوه ری ئیناین و کار و کریاریت قه نهج کرین، و به رده وام نقیژ کرین و زه کاتا

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَخْطُلُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۲۷۵﴾ يَمْحُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُزِيلُ الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿۲۷۶﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۲۷۷﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۲۷۸﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتِغُوا فَلََكُمْ أَمْؤَالُكُمْ لَا تُظْلَمُونَ وَلَا تَظْلِمُونَ ﴿۲۷۹﴾ وَإِنْ كَانَ دُونُ عَشْرٍ فَنظَرٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۲۸۰﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿۲۸۱﴾

مالی خو داین، ئه شان خه لاتئی خو ل دهف خودی هیه، و [رؤژا قیامه تی] نه ترس ل سه ر وانه و نه زی ب خه م دهفن. ﴿۲۷۸﴾ گه لی خودان باوه ران ژ خودی بترسن، و ئه و سه له فا هه وه ماییه ل خه لکی بهیلن، ئه گه ر [راست] هوین خودان باوه رن. ﴿۲۷۹﴾ فیجا ئه گه ر هه وه [ئه قه] نه کر، خو بؤ شه ری خودی و پیغه مبه ری وی کار بکه ن [چونکی ب راستی ئه قه د راستا خودی و پیغه مبه ری ویدا شه ره هوین ده ن]. و ئه گه ر هوین لیقه بوون و هه وه تۆبه کر، سه ری مالی هه وه یی هه وهیه [ب فی ره نگی] نه هوین سته می [ل دهینداران] ده ن [ب وه رگرتنا زیده بییی] و نه سته م ل هه وه دئیته کرن [ب گیرۆکرنا دانا مالی هه وه ژ به ری وانه]. ﴿۲۸۰﴾ و ئه گه ر [دهینداری هه وه] دهست ته نگ بیت، خو لی بگرن هه ته دهستی خو دگریت، و ئه گه ر هوین [دهینی خو] بؤ بهیلن و گه رده نا وی ئازا بکه ن، بؤ هه وه چیره ئه گه ر هوین بزائن. ﴿۲۸۱﴾ و ژ وئی رؤژی بترسن یا هوین تیدا ب بال خودیقه دزفین، پاشی هه ر ئیکی ل دویف کار و کریاریت وی حسیب دی دگه ل ئیته کرن، و سته م ل که س ژ وان نایته کرن [نه خیریت وان کیم دین، نه زی گونه هییت وان پتر لی دئین].

يَتَّخِذُهَا الذِّبْنَ ءَامِنًا إِذَا تَدَايَنُكُمْ بَيْنِي إِلَى أَجَلٍ مُّسَقًّى
فَإِنَّكُمْ تَكُفُّونَ وَلَا يَكُفُّ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْتِ
كَاتِبٌ أَنْ يَكُفُّ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكُفُّ وَلْيُعْلِلِ
الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا
فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْطِيعُ
أَنْ يُعْلِلَ هُوَ فَيُعْلِلْ عَلَيْهِ بِالْعَدْلِ وَأَسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ
مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ
مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى وَلَا يَأْتِ الشَّهَادَةُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا
أَنْ تَكُفُّوا صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى أَجَلٍ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ
عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ
بِجَرَّةٍ حَاصِرَةٍ تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
أَلَّا تَكُفُّوا وَأَشْهَدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَ كَاتِبٌ
وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فِائَةً فُسُوفُ بِكُمْ وَانْفُوا
اللَّهُ وَبَعَلِّمُوا اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

﴿٢٨٢﴾ گهلی که سیئت هه وه باوه ری ئینایی، ئە گەر هه وه دهنهك هه تا دهمه كي دهستنيشانكري و فه بري د گهل ئيك دو كر، بنقيسن. و بلا قه له مدارهك د ناڤه را هه وه دا ب وژدان بنقيسيت، و بلا كه س ژ قه له مداران خو ئاسي نه كهت كو بنقيسيت، وه كي خودي نيشادايي بنقيسيت. بلا بنقيسيت، و يي دهيندار ب خو بلا بو [يي دنقيسيت] بيژيت (بو بخوينيت)، و بلا ژ خودايي خو بترسيت، و چو [ژ دهيني] كييم نه كهت، و ئە گەر ئە وئ دهيندار يي كييم ئاقل و نه زان بيت يان يي بي چاره و لاواز بيت [چ ژ يراتي يان ژ بچويكاتي]. يان ئە و ب خو نه شيئ بيژيت و بخوينيت، بلا ئە وئ ژئ بهر پرس، ب وژدان و دورست بو [يي دنقيسيت] بيژيت، و دو زه لامان، ژ بيت خو، ل سهر بكه نه شاهد، و ئە گەر دو زه لام نه بن، بلا زه لامهك و دوژن بن، ژ وان بيت هوين ژئ رازي، ئە گەر ئيكي ژ بير كر، دا يا دي بينته بيراي، و بلا شاهد خو ئاسي نه كهن ئە گەر هاتنه داخوازر، [بو شادهييي]. و زفير نه بن [بي خيرت نه بن] كو [دهيني] هه تا دهمي وي يي

دهستنيشانكري بنقيسن، چ بچويك بيت چ مەزن. ئە فه بو هه وه دورستره ل دهف خودي و بو شادهييي ژي بنه جهتره و راستره و نيزيكره كو هوين [دان و هه ژماريدا] ب گو مان نه كهفن، ژ بلي هندئ كو كرپن و فروتنه كا دهست ب دهست بيت هوين د ناڤه را خو دا بكه ن، [هنگي] چو گون هه ل سهر هه وه نينه، هوين نه نقيسن. و شاهدان بگرن، ئە گەر هه وه كرپن و فروتن كر، و بلا زيان نه كه هيته يي دنقيسيت و شاهدان، و ئە گەر هوين زباني بگهيينه وان، [كربارا هه وه] ئە فه ژرئ دهر كهفن و گون هه كارييه بو هه وه. و ژ خودي بترسن، خودي دي هه وه تيگه هينيت و نيشا هه وه دهت، و خودي ژ ههر تشته كي ب ئاگه هه.

الجزء الثالث

﴿٢٨٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهْنَ مَقْبُوضَةً ۚ فَإِنْ أَفْنِ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِمِنَ أَمْتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ۚ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ ۖ ءَاشِرٌ قَلْبُهُ ۖ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَإِنْ تُبَدُّوْا مَآفِ أَنْفُسِكُمْ أَوتُخَفَوْا يُحَاسِبُكُمْ بِهِ اللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَامِنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ ۚ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ۚ لَا تَفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ غُفِرَ لَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ۚ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا أَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ ۚ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۚ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۚ أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

﴿٢٨٢﴾ و ئە گەر هوین ل سەر وه غه رێ بن، و کهس نه بیت بنقیسیت، تشته کی بکه نه گه ره و [ره هینه]، [شوینا نفیسینا دهینی] کو پیشقه بیته دان، و ئە گەر هوین ژیک ئیمن بوون [خودانی دهینی باوهری ب دهینداری هات، و دهین ل سەر نه نفیسی و ب گه ره وی پازی بوو]، فئجا بلا ته وی خودانی دهینی باوهرییا خو دای [کو دهینداره] دهینی خو بدت، بلا ژ خودایی خو بترسیت، و هوین شادهییی (شادهیییا خو) نه فشیرن، و هه چیی فه شیریت یی گونه هکاره، و خودی ب هه ر کار و کریاره کا هوین دکهن ئاگه هداره. ﴿٢٨٣﴾ هندی د ئه رد و ئە سهاناندا یی خودییه، فئجا تشتی د دلی خو دا هوین چ دیار بکه ن چ هوین فه شیرن، خودی دی هه ر حسابا وی د گهل هه وه کهت. فئجا یی وی بقیث لی ناگریت و یی بقیث دی ئیزا دهت، و خودی ل سەر [کرنا] هه می تشتان خودان شیان. ﴿٢٨٤﴾ پیغه مبهری باوهری ئیناییه ب تشتی بو [وی] ژ دهف خودی هاتی، و خودان باوه ران ژی، هه مییان باوهری ب خودی و ملیا که تیت وی و

کتیبیت وی و پیغه مبه ریت وی ئیناییه [و دیژن] ئەم فهرقی (جودایییی) نایئخینه نا به را چو پیغه مبه ریت وی، و هه مییان تیکدا (پیغه مبهری و خودان باوه ران) گۆت: [خودیوو] مه بهیست و مه گو هاری کر، ل مه ببۆره خودیوو، جهی مه هه ر تویی [دویا هیکا مه ته وه یال دهف ته]. ﴿٢٨٦﴾ خودی هه ر که سه کی ژ بارئ وی زیده تر لی ناکهت، فئجا چ یا بکهت [چ قهنج چ خراب] بو خو دکهت و ل خو دکهت، خودیوو ل مه نه گره ئە گه ر مه تشته ک ژ بیر کریان ئەم خه لهت بووین، خودیوو باره کی هند گران ل مه نه که وه کی وی یی ته ل ییت بهری مه کری [کو جو هی بوون] خودیوو وی باری ل مه نه که یی ئەم نه شیرین راکهین (هلگرین)، و ل مه ببۆره، و گونه هیث مه ژی به، و دلۆفانیی ب مه به، تو پشته فانی مه یی، و مه ب سەر کۆما گاوران بیخه.

سُورَةُ نَالِيعُومَرَان

ل مهدينه يى هايتيه خوارى (٢٠٠) ثايله

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [ب فى رهنكى دئيه خواندن] ثلف، لام، ميم [وئهفه تهماميا تيبث عهريه كى (٢٨) تين، و نشانن ل سهر ثيعجازا قورئانئى كو عهريهان پئى چئى نايبت قورئانه كا وهكى فئى قورئانئى بدانن، ههر چنده ژ وان تيبان پيك هايتيه و ناخفتنا خو پئى چئى دكهـ]. ﴿٢﴾ خودا ههر ئيك خودايه، ژ وى پئقهـتر چو بهرستى [خودا] نينن، ئه وه يى چو بهرستىـت دورست ژ وى پئقهـتر نه يى، ئه وه يى ههر وهـر ماى و [ههمى كاروباريت هه بو نيدا] رپهر. ﴿٣﴾ ب هه قيبئى كتيب ب سهر تهـدا دارپت (ئانكو بو ته ئينا خوار) [كو قورئانه] راستدر ئيخا كتيبـت بهرى خو، كو تهـورات و ئنجيل ژى [بهـرى ته ب سهر موساى و عيساى] دا دارپتـينه. ﴿٤﴾ بهرى نوكه [ئانكو بهرى

قورئانئى] راستدر ئيخ بوون بو خه لكى و [ئه و كتيب هنارتن] يبت فافكره (جودا كهر) [دنا بهـرا هه قى و نه هه قيبـدا] ب راستى ئهـويت باوهـرى ب نيشايت خودئى [كتيبـت وى] نه ئيناين، ئيزا و نه خو شيه كا دؤار ل پيشيا وانه (بو وان هه يه) و خودئى يى سهـردهـست و تولفه كهره. ﴿٥﴾ ب راستى چو تشت ل بهـر خودئى بهـرزه نابن، نه ل بهـردى و نه ل بهـسانى. ﴿٦﴾ و ئه وه يى ههر زال و كاربهـجهـ. ﴿٧﴾ ئه وه يى كتيب [كو قورئانه] ب سهر تهـدا ئينا ييهـ خوار، هندهـك ثايلهـت وى درؤن و ئاشكهـرانه [مهـخسهـد و مهـرما وان يا ديار دياره] و ئهـون هيـقين و ماكا كتيبئى و [بناخه و بنا تا ثايلهـت دى]. و هندهـكيت دى [ههـنه] د مهـخسهـد فهـشارتى (ئانكو مهـخسهـدا وان نهـيا ئاشكهـرا ئاشكهـرايه) فيـجا ئهـقبت، فارپـيوون راسـتـيـى دلى و انـدا هـهـى، ب دويـف وان دكهـفن (ب و انـشهـد مينـن) ئهـويت مهـخسهـد نهـئاشكهـرا، ژ بو هـليـخـسـتا فـتنهـيـى يان ژ بو فارپـكرنا مهـخسهـدئى [كو وى مهـخسهـدئى بدهـئى يا وان دقبت]. و ژ خودئى پئقهـتر كهـس مهـخسهـدا وان نوزايت. و ئهـقبت زپـدهـزانا دبـيژن: مهـ باوهـرى ب ههـمـيـى ههـيه، ههـمى ژ دهـف خودايـى مهـ هايتيه، و ژ بلى ئاقلـداران كهـسئى دى هـزرا خو دقئى چهـنديـدا ناكهـت [ول خو نازقريت]. ﴿٨﴾ خودئو تو دليت مهـ پشتى تهـم [دراستا ثايلهـت خودا] راستهـرئى كرين، خوار نهـكه، و ژ كنارى خوـفه دلؤفـانيهـ كئى ب سهر مهـ دارپـژه، ب راستى ههر تويـى يى تـركهـرم. ﴿٩﴾ خودئو [ب راستى] تويى خرـفه كهرئى مروـفان بو رؤـژه كا بئى گزماـن، و خودئى ل سوـزا خو ليـقه نايبت.

سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَرَبُ ۝ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۝ نَزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ۝ مِنْ قَبْلُ هَذَى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۝ هُوَ الَّذِي يَصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۝ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَبِهَاتٌ ۝ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۝ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَأَمَّنَّا بِهِ ۚ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۝ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ۝ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۝ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۝

﴿۱۰﴾ ب راستی ئەوێت گاوری بووین نە مالی وان، نە زی عەمالی وان فایدهیی وان ناکەت، و وان ژ ئیزا و نەخۆشییا خودی ناپارێزن [بزانن] هەر ئەون داردووویی ئاگرێ دۆزەهی. ﴿۱۱﴾ ئەو زی هەر وەکی بنەمالا فیرعەونی و ییت بەری وی [کو مال و عەمالی وان چو مفا نەگەهاندنە وان] ئایەتێت مە درەو دەریخستن، فێجا خودی ژ بەر گونەهێت وان ئەو هنگافتن و ئیزادان، و خودی گەلەك یی ئیزا دژوارە. ﴿۱۲﴾ بێژە ئەوێت گاوری بووین [و باوەری نەئینان]: نێزیک هوین دێ شکین، و هوین [رۆژا قیامەتی] بەر ب دۆزەهی دێ ئینە کۆمکرن، و ئەو چ پیسە جەه [فێجا ب سەرکەفتنا ئوحدی خۆش نەبن]!. ﴿۱۳﴾ و ب سویند بۆ هەو دەرس و نیشان د هەردو جویاندا هەبوون، دەمی کەفتینە بەرێک [د شەری بەدریدا]، کۆمەك (تپەك) ژ وان د ریکا خودیدا شەری دکەن، و کۆما دی گاوری [سی جارن تەمەتی موسلمانان بوون د گەل هندی ژی]، کۆما باوەری ئینایی ب دیتنا چاقان دوجا هندی خو دینن، و

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿۱۰﴾ كَذَابٌ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاحْذَرُوا اللَّهَ يَذْبُوبُهُمُ اللَّهُ سَيْدُ الْعِقَابِ ﴿۱۱﴾ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْلَابٌ وَتُعْزِزُهُمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَيَسُوءُ أَلْمِهَادُ ﴿۱۲﴾ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِتْنَةِ الْبَنِي إِسْرَءِيلَ إِذْ قَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَأَفْوَةٍ يَرْوْنَهُمْ شَالِيَهُمْ رَأَىٰ الْعَيْنُ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بَصْرَهُ مَنْ يَشَأْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿۱۳﴾ زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْخَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَتَابِ ﴿۱۴﴾ قُلْ أُوذِيْتُ بِكُم بِحَيْرٍ مِّنْ ذَلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَوُجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿۱۵﴾

الْحَزْنَةُ

خودی ب پشته فانییا خو وی ب سەر دتخییت یی وی بقیت، د قی چەندیدا چام و دەرسەك هەیه بۆ ئاقلدار و ئاقلگران. ﴿۱۴﴾ هەژێکنا دخوازیان ژ ژنان و کوران، و مالداریا گەلەك و ل سەریك ژ زیر و زیشان و هەسپیت دوریکری و تەرش و کەوالان و ڕەز و زەفیان، ئەقە هەمی پەرگالیت ژیان دنیایینە و د چاقیت خەلکیداتینە شریکرن، و دویاھیکا باش ئەو یال دەف خودی. ﴿۱۵﴾ [هەی موخەمەد] بێژە [وان]: ئەری ئەز بۆ هەو، یا ژ قی خری چێتر بێژم؟ بۆ وان ئەوێت پارێزکاری کرین، ژ بەری خودایی وانقە بەحەشیت رۆیار د ناقر دچن هەنە و هەر وەر دێ تیدا بن، و ژنکیت هەفسەریت پاقر، و قایل بوونا خودی، هەنە، و خودی بەندەهیت خو دینیت [کو هەر ئیک شایی چیه].

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٦﴾ الصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالْمُتَّقِينَ
وَالْمُتَّقَاتِ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ اللَّهُ
أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا
بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
عِنْدَ اللَّهِ لَا يُسْأَلُونَ عَمَّا أُخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَإِنْ حَاجُّوكَ
فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعْتُ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ أَسْلَمْتُ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا
وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾
إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّ
بَعِيرَ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ بَأْمُرَتِ بِالْقِسْطِ مِنْ
النَّاسِ قَبِضَتْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ أَيْمُهُمْ ﴿٢١﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ
أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٢﴾

﴿١٦﴾ ۞ و پارتیزانان دین: خودیو ب راستی مه
باوهری ئیناییه، گونه هیت مه ژئ بیه، و مه ژئیزا و
نه خوشیا دۆزه هی بپارزه. ﴿١٧﴾ ۞ و ویت بینفره و
راستگور و گوهدار، و مالمه زیخ د ریکا خودیدا، و
وویت بهر سپیدهان [خودی دیه رستن و] داخوازا
ژبیرنا گونه هان ژ خودی دکهن. ﴿١٨﴾ ۞ ب راستی
خودی شادهیی دا و دیار کر کو چو په رستی نین
ژ بلی وی، و ملیاکهت و خودان زانین زی [عهنی
شاده ییی دهن] کو نه و خودانی ترازیا دورست، و
ژ وی پیقه تر چو په رستی نین، و نه و بی سهرده ست
و کاربنه جه. ﴿١٩﴾ ۞ ب راستی دینی راست و دورست
ل دهف خودی ئیسلامه، و وویت کتیب بو هاتین،
[د راستا ئیسلامیدا] هنگی ژیک جودابوون ده می
نیشانیت ناشکهره و زانین بو وان هاتی، و زکره شی
که تیه د ناف و اندا. و ههر که سی باوهریی ب نایه تیت
خودی نه نیت، [دقیت بزانت] ب راستی خودی
یی حساب سفکه [د حسابا خودا، گله کی دست
سفکه]. ﴿٢٠﴾ ۞ و نه گهر وان جره بر [د راستا دینی

خودیدا] د گله ته کر، تو بیژه [وان]: من بهر ی خودا خودی، و من و هندی د گله من، مه خو سپارتی، و
بیژه و ویت کتیب بو هاتین [جوهری و فله] و نه خوانده واران [بوت په رستیت مه که هی]: هوین زی موسلمان
بوون [هه وه زی خو سپارته خودی؟ نانکو هوین زی موسلمان ببن؟] فیجا نه گهر نه و موسلمان بوون، ژ خو
نه و راسته ری بوون، و نه گهر رویی خو ژ ئیسلامی وهر گپران [دقیت بزانت] یال سهر ته گه هاندنا گوتنا
خودییه، و خودی به نده ییت خو هه میان دینیت. ﴿٢١﴾ ۞ ب راستی و ویت بی باوهر ژ نایه تیت خودی، و ژ
بی بهختی و ب نه هقی پیغه مبه ریت خودی دکورن، و وان دکورن و ویت داخوازا باشی و راستیی دکهن،
مز گینیا ئیزایه کا د ژوار بده وان. ﴿٢٢﴾ ۞ نه ها نه نه و ویت کار و کریاریت وان د دنیا و ئاخره تیدا پویج دبن،
نه ون د بی پشته فان و بی هاریکار.

أَوَلَمْ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَدْعُونَ إِلَى كِتَابِ
 اللَّهِ لِيَحْكُمَ بِهِمْ فَتَتِّلَىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
 تَاللَّهِ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ
 وَغَرَّبُوا فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جُمِعُوا
 لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ
 لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُوتِي الْمُلُوكَ مَن
 تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلُوكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن
 تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ اللَّيْلَ
 فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ
 وَتُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾
 لَا تَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
 وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَن تَتَّقُوا مِنْهُمُ
 تُقَةً وَوَحِّدْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ. وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلِ
 إِن تَخَفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ بُشِّرُوا بِعَلَمَةِ اللَّهِ وَبِعَلَمِ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

﴿٢٣﴾ ما تو ٿو ڀڄي خودي ٻار ڪڍي ڇڏي؟ ٻو ڪٿي ڇڏي؟
وان [ڪو جو هي و فله نه] نايبي؟ ٻو ڪٿي ڇڏي؟
[ڪو ته ورا ته] ڏيڻه داخواز ڪرن، دا حوڪمي دا ٺاهه را
اندا بڪهت، پاشي دهسته ڪه ڪڍي ڇڏي وان رويي ڇو
ڙي وهر دگيرن و ٿو پشته پڙيڻه. ﴿٢٤﴾ [وان ٿو ڪه ڪڍي
چونڪي گوتن: هه ما چهند رڙهه ڪان [رڙي ڇڏي ٿي
گولڪ پهراستين] ڏي ٺاگر ب مه ڪه ڦيٽ. و ٿو ٿي
ٿو اب سهر ديني ڇو ٿو ڏيڏه ڏڪر ٿو خراندن و د
سهر دابرن. ﴿٢٥﴾ ڦيٽا ٿو ڏي چ ڪه نه ده مي ٿو وان
ٻو رڙهه ڪا بي گومان ڪو ڏهين، و ههر ڪه سه ڪي ٿي
دگه ٿي و يا وي ڪري [جزايي ڇو دستينيت]،
و سته مل ڪه سڙي وان نايبي ڪرن. [نه خيريت وان
ڪيم دين، نه ڙي گونه ٿي وان پتر لي ڏيڻ].
﴿٢٦﴾ بيڙه: خوديو ٿو ٿو خوداني ملڪ و مالداري:
ي ٿو ٻيٽ مال و مالداري ڏهين، و ي ٿو ٻيٽ
ملڪ و مالداري ڏي دستيني، و ي ٿو ٻيٽ خوشفي
و پ رويمهت ڏهين، و ي ٿو ٻيٽ رسوا ڏهين.
خير هه مي ٿو ٿو ڏهست ته دا، چ يا ته ٻيٽ ٿو

دشمنی بکھی و شیانداري. ﴿٢٧﴾ شه فی دکیه د نائف پوژیدا و پوژئی دکیه د نائف شه فیدا [ههردوکان ب فی چه ندئی کورت و دریژ دکهی]، و تویی زیندی ژئی مری و یئی مری ژئی زیندی دهر دئیخی، و یئی ته بقیث [خیر و کهره ما خو] بئی کار و بئی هه ژمار ددهیئ. ﴿٢٨﴾ بلا [خودان باوهر] گاوران [ئهوئت گاورو و یین] شوینا خودان باوهران نه کهنه دؤست و پشته فان، و هه چیئ فی بکته نه ژ خودییه ب چو رهنگان، ژ بلی هندئی هوین خو ژ وان ب دورستی پپاریزن، خودئی هه وه هشیاری [ئیزا] خو دکته [و هه وه ئاگه هدار دکته] و [بزائن] دویا هیک ههر خودییه هوین لی بزف نه شه. ﴿٢٩﴾ بیژه: تشئی ددلی خو دا، هوین چ فه شیرن چ دیار کهن، خودئی پی ئاگه هه [و دزائیت]، دزائیت کاج دئهر د و ئه سئاناندا هیهه، و ب راستی خودئی هه می پی چیئ دیت، و ل سهر هه می تشئی دهسته لاتدار و خودان شیان.

﴿٣٠﴾ رَوَّزَا هەر ئێك چ خێرا کری بهرچاڤ دینییت، و چ خرابییا کری ژێ [وهسا دینییت]، [هنگی] وی پی خۆشه، دهمهکی دویر و درێژ، دناڤهرا وی و وان کریاراندا ههبايه [و دهفتهرا کار و کریاریت خۆ نه دیتبايه]. و خودی ههوه هشیاری خۆ دکهت (ژ خۆ دترسینییت)، و خودی دراستا بهندهییت خۆدا پر دلۆڤانه. ﴿٣١﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: [وان] ته گهر هوین [ب دورستی] حه ژ خودی دکهن، ل دویف من وهرن [رێکا من بگرن] خودی دی حه ژ ههوه کهت، و گونه هیته ههوه دی ژ ئی بهت، [و ب راستی] خودی گونه هژیهر و دلۆڤانه. ﴿٣٢﴾ و بیژه [وان]: گوهداریا خودی و پیغه مه ره ی وی بکهن، فیجا ته گهر وان رویی خۆ وهر گێرا، [بلا بزانن] ب راستی خودی حه ژ گاوران ناکهت. ﴿٣٣﴾ ب راستی خودی ئادهم و نوح و بنه مالا ئیبراهیم و بنه مالا عمران ژ ناف هه می جیهانان ته و هلیزارتن. ﴿٣٤﴾ [ته فه هه می] دوینده هه کن، هنده ک ژ هنده کانه [د ئیته و پارێزکاری و موسلمانه تییا خۆدا ژیکن]، و [ب راستی]

خودی گوهدار و زانیه. ﴿٣٥﴾ بینه بیره خۆ دهمی ژنا عمرانی گوتی: خودیو [ب راستی] ته فێ دزکی خۆدا، خۆسه ره من گوری ته کریه [بو ته کریه نه در]، [ژ بو خزمه تا مالا ته بکهت]، [خودیو] ژ من وهر گره، ب راستی هه ره تویی گوهدیر و زانا. ﴿٣٦﴾ فیجا دهمی بووی، گوت: خودیو، ب راستی من کچا بووی [نانکو بی من ب خۆ دفا کور بوو] و خودی چیر دزانیته کچا بوویه، و کوپ نه وه کی کچییه [و وه کی وی ب کیر خزمه تا من فیایی نایته]، و ب راستی من نافێ وی کریه مه ره یه م، و ته ز وی و دوینده ها وی ب ته دپاریزم ژ شه تانی دویری دلۆڤانیی. ﴿٣٧﴾ فیجا خودایی وی ب ئاوايه کی جوان [مه ره یه م] ب نه در قه بویل کر (وهر گرت)، و لا و په ره وهر ده کر و جوان پاکر، و زه که ریایی سه ره گوهی لی کر و خودانی ژ ئی کر، چه نه زه که ریایه چوبایه ده ف دجه ی په رستنا ویدا، فیقی و خوار ل ده ف ددیت، و دگوت: مه ره می، ته فه بو ته ژ کیفه دئیت؟! گوت: ته فه ژ نک خودی [بو من دئیت]، و خودی یی بقیته بی هه ژمار که ره م و خیران د گهل دکهت و دده تی.

الجزء الثالث

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّخَضَّرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ وَوَحَاوَاءٌ لِّأَنبِيَائِهِمْ وَآلِ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةَ بَعْضِهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَدَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَئِنَّكَ لَآتِكُنَّ إِنِّي وَابْنِي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي عُيِدُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ نَنْصُرُهُ إِنِّي لَكَ هَدًى قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

﴿۳۸﴾ هنگی زه که ریایی داخواز ژ خودی کر، گوت: خودیو تو ژ نك خو دینده هه کا پاقر بده من، ب راستی تویی دوعاوهر گر. ﴿۳۹﴾ فیجا ملیاکه تان گازی کری، وئه ول سهر نفیژی یی راوهستیایی بوو د میحرا بییدا، گوتی: خودی مز گینیا په حیایی دده ته، باوه رییی ب [هاتنا] په یفا خودی [کو عیسایه] دینیت، و سهر وهر و خو راگره و پیغه مبه ره که ژ قه نجان. ﴿۴۰﴾ زه که ریایی گوت: خودیو چاوا دی من کوره که هه بیت، وئه ز هو یی بیر و دانعه مر، و ژنا من زی یا خرش [زارو ک نابن] گوت: وه سایه هه کاره کی خودی بقیث دی کهت. ﴿۴۱﴾ [زه که ریا] گوت: خودیو تشته کی بو من بکه نیشان، [خودی] گوت: نیشانا ته ئه وه سی روران [تو نه شی] د گهل خه لکی باخفی، ب ئیشاره تان نه بیت، و گهل که نافی خودایی خو بینه [گهل که به ریسه]، و سپیده و ئیشاران خودایی خو ژ کیاسییان پاقر بکه. ﴿۴۲﴾ بینه بیرا خو دهمی ملیاکه تان گوتی مهریه می: ب راستی خودی تو یا هلبزارتی [وژ کار و کریاریت نه دورست] یا پاقر کری

هَذَاكَ دَعَاكَ رَبُّكَ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾ فَدَآتَهُ الْمَلَكُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيحْيَى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَأَمْرَاتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَنْ تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا زَمْرًا وَأَذْكُرَ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَرِ ﴿٤١﴾ وَآذْ قَالَتِ الْمَلَكُةُ يَمْرُؤُا إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَمْرُؤُا اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُ أَفْلَمْ نَكُنْ لَكُمْ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾ إِذْ قَالَتِ الْمَلَكُةُ يَمْرُؤُا إِنَّ اللَّهَ بَشَّرَكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمَقَرَّرِينَ ﴿٤٥﴾

و قه دری ته ب سهر یی هه می ژنیت جیهانی ئیخستییه. ﴿۴۳﴾ مهریه می [به رانه ر شان که ره مان] به رده وام خودایی خو به ریسه، ول بهر فهر مانا وی به، و د گهل نفیژ که ره ان نفیژان بکه. ﴿۴۴﴾ ئه فه (ئه فه به حسه) ژ سالو خیت غه بیینه، ب وهی ئه م بو ته ده نیژین، تو نه ل ده ف وان بووی دهمی قه له میث خو [بو پشک کیشانی] ددانان، کا کی دی سهره گو هییا مهریه می کهت، هه ره و هسا تو نه ل ده ف وان بووی دهمی وان [ل سهر فی سهره گو هییی] جره بر دکر. ﴿۴۵﴾ د وی گافیدا ملیاکه تان گوت: مهریه می ب راستی خودی مز گینییی ب په یقه کا خو [کو عیسا بوو] دده ته ته، نافی وی مه سیحه (ئانکو یی پیروزه، یان دهستی وی یی پیروزه هه ره که سی ب دهستی خو قه مالی نه خوشیا وی نه ما، یان جبریلی ئه وه قه مالییه ژ بهر هندیی دیترئی مه سیح، یان ژ بهر هندیی یی گهروک بوو و ل چو جهان ئاکنجی نه بوویه، یان پیییت وی د حولی بوون و گوزه که نه بوون) عیسایه کورپی مهریه می، د دنیا و ئاخره تیدا خودا د رویمه ته و ژ نیژیکانه زی [بو خودی].

﴿٤٦﴾ [هَيْثُ] د لاندکېدا و ب پراتی ژی د گهل خه لکی دناخښت و ژ چاکانه [ژی]. ﴿٤٧﴾ [مهریه می] گوت: خودیو دى چاوا من کور هېیت، و کهسى خو نه گه هاندیه من و نيزیکى من نه بووى؟! [خودى] گوت: هو سايه، نه وى خودى بښت چى دکهت، و گاغا کار و فهرمانهک فیا [بهس] دى بیژتې به، دى بیت. ﴿٤٨﴾ و خودى دى وى [نانکو عيسايى] فىرى نفيسين و زانين و تهورات و نجيلى کت. ﴿٤٩﴾ و دى کهته پیغه مبهرهک بو ئسرائیلیان، [هه ی عيسا بیژه وان] من نيشانهک ژ نک خودایى هه وهفه بو هه وه ئیناییه، نهز بو هه وه ژ ته قنئى تشتى ل سهر پهنگى بالهفران چى دکهم و پف دکهمى، ب دهستویرا خودى دبته بالهفر، و کوره یی دزکاکدا کوره و یى لهش بهلهک نهز ساخ دکهم، و مریان نهز زیندى دکهم ب دهستویرا خودى، و دزانم کا هوین چ دمالدا دخون و چ هلدگرن. ب راستى نهفه هه می نيشانهکا ناشکراهه بو هه وه، نه گهر هوین خودان باوهر بن. ﴿٥٠﴾ و نهزى هاتیم کتیا بهرى خو کو تهوراته راست دهريخیم

(کو نه وى مزگینیا هاتنا من دابو وه وه و سالو خه تیت من دابو ونه هه وه)، و داهندهک ژ وان تشتیت بو هه وه هاتینه هه رامکرن، بو هه وه حه لال بکه م، و من نيشانهک ژ نک خودایى هه وهفه بو هه وه ئیناییه، قیجا پاریز کاریا خودى بکه ن و گو هى خو بدنه من. ﴿٥١﴾ ب راستى خودى خودایى من و هه وه یه، قیجا وى بهر یسن، ریکا راست نهفه یه. ﴿٥٢﴾ ده مى عيسايى زانى کو نه و باوهر یی پى نائینن، گوت: کى د ریکا خودیدا هاریکار و پشته فانی منه؟ سهر پشک و سهر بژاره یان گوت: نه م هاریکار و پشته فانیت [دینى] خودینه، مه باوهرى ب خودى ئیناییه، و تو شاهد به [روژا قیامه تى] کو نه م [ب راستى] موسلمانین.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾
قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرًا قَالَ كَذَلِكَ
اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾
وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِسْمَةَ وَالْتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾
وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّن
رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلَقْتُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ
فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ
وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدْخِرُونَ
فِي بُيُوتِكُمْ إِن فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾
وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيَّنَّتْ يَدَىٰ مِنَ التَّوْرَةِ وَلِأَحْلُلَ لَكُمْ
بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّن رَّبِّكُمْ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿٥٠﴾ إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾ * فَلَمَّا أَحْسَسَ عِيسَىٰ مِنْهُمُ
الْكُفْرَ قَالَ مَن أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْخَوَارِئُوتُ نَحْنُ
أَنْصَارُ اللَّهِ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُّسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

الجزء الثالث

﴿۵۲﴾ خودیو مه باوهری ب یا ته دارپتی و ټیابییه خواری ټینا، و ټم ب دویف پیغه مبهری که ټتین [و مه رپکا وی گرت]، ټیجا تو مه د گهل شاهدان بنقیسه [شاهدیت باوهری ب ته و کتیب و پیغه مبهریته ته دټینن، و شاده یی بی بویه کتاییا ته ددهن].

﴿۵۳﴾ و [جو هیان بوی کوشتنا عیسایی] پیلان و ټوین گپران، و خودی بهرسنگی وان گرت، و ټوینت خو دانان، و خودی چترین ټوینگی و نه خشکیشه.

﴿۵۴﴾ و بوی مله تی خو بیژه ده می خودی گوتی: هه ی عیسا ټه دتی ته پاریم ژ وان هه تا دویا هیکا ته دټیت، و دتی ته کیشمه دهف خو، و دتی ته قورتال که م [ژ خرابیان و ژ خرابیا] ټه ویت گاوربووین. و ټه ویت ب دویف ته که ټتین دتی وان ب سهر وان ټه ویت گاوربووین ټیخم هه تا رږوژا قیامه تی، پاشی زفرینا هه وه همیان ب بال منقه یه، و ټه دتی حو کمی د ناڅه را هه وه دا که م، ل سهر تشتی هوین تیدا نه ټیک. ﴿۵۶﴾ ټیجا ټه ویت گاوربووین، ب راستی ټه دتی وان د دنیایی و ټاخره تیدا ب بهر ټیازی که دژوار ټیخم، و ټه وان

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أُنزِلَتْ وَأَتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْ مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿۵۲﴾ وَمَكْرُؤًا مَكَرَ اللَّهِ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِيْنَ ﴿۵۳﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعْقُوبَ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَىٰ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَخَذَكُمْ بَيْنُكُمُ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿۵۴﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعْدِدْ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿۵۵﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمُ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿۵۶﴾ ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿۵۷﴾ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿۵۸﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿۵۹﴾ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿۶۰﴾

چو هاریکار و پشته ټان زی نینن. ﴿۵۷﴾ و ټه ویت باوهری ټیناین و کار و کرباریت چاک کرین، خودی دتی خه لاتتی وان ب دورستی ده ته وان، و خودی حه ژ سته مکاران ناکه ت. ﴿۵۸﴾ [هه ی موحه مه د] ټه ټا ټم بوی ته دبیزین ژ نیشان و بیر ټینایت بنه جهه [قورئانه]. ﴿۵۹﴾ ب راستی مه ته لا عیسایی ل دهف خودی وه کی مه ته لا ټاده مه، [خودی] ټاده م ژ ټاخی چیکر، پاشی گوتی: به [مرؤف]، بوو [مرؤف]. ﴿۶۰﴾ ټه ټه هه قیبه [د ده ره قه بونا عیساییدا] ژ دهف خودایی ته، ټیجا تو [تیدا] نه به ژ دودلان. ﴿۶۱﴾ هه چیی جر به ری د ده ره قی ویدا [د ده ره قی عیساییدا] د گهل ته بکه ت پستی راستی [د ده ره قه ویدا] بوی ته هاتی، بیژه [وان]: وهرن [کوم بین] دا کورپت خو و یت هه وه، ژ نکیت خو و یت هه وه، و خو و هه وه ټه خوینن، و پاشی ټیکرا نفرینان بکه یین، و له عنه تان ل دره وینان ببارینن [بیژین له عنه ت ل دره وینان بن].

﴿٦٢﴾ ب راسِتي ئەفەيه ئەو سەرھاتيا دورست و راست، [دەرھەقی عیسايدا ھاتيه گوتن] و چو پەرستی ژ بلی خودی نین، و ب راسِتي خودییه یی سەردهست و کاربنه جه. ﴿٦٣﴾ فێجا ئەگەر روویی خو [ژ فێ راستیی] وەرگیران، ب راسِتي خودی ژ خرابکاران ب ئاگههه. ﴿٦٤﴾ [هه ی موحهمه د] بیژره [وان]: گهلی خودان کتیبان (جوھی و فله نه)، وەر نه سەر و ئی ئاخقننی یا ئەم و هوین تیدا ئیک، کو ئەم و هوین ژ خودی پیقهتر چو نه پهریسن، و چو هه قال و هه فیشکان بو چی نه کهین، و هنده ک ژ مه هنده کان نه داننه جهی خودی [و بو داچه من]، فێجا ئەگەر روویی خو وەرگیران و پشت تی کرن، بیژره وان: ئەفه هوین شاهد کو ئەم موسلمانین [و مه سهری گوهدارییی بو خودی چهماند]. ﴿٦٥﴾ گهلی خودان کتیبان بوچ هوین جرهبړی ل سەر ئیبراهیم دکهن [هه ر ئیک ژ هه وه دیژیت: ئیبراهیم ژ مهیه]، و تهورات و ئنجیل پشتی وی ییت هاتینه خواری، ما هوین ئاقلی خو نائینه سهری خو؟!

﴿٦٦﴾ [گهلی جوھی و فله یان] ئەها ئەفه هوین یی جرهبړی دکهن ل سەر وی تشتی هوین ژ دزانن [هه ر چهنده هوین ب جه ژ ی نائینن]، فێجا ما بوچ هوین دئ جرهبړی ل سەر وی کهن یی هوین چو ژ ی نه زانن؟! خودی دزانیات [کا ئیبراهیم چ بوو] و هوین نوزانن. ﴿٦٧﴾ ئیبراهیم نه جوھی بوو و نه فله. به لکی ئیبراهیم ژ هه می نه راستی و خوارییان یی فهدهر بوو، و سهری گوهدارییی بو خودی چهماندبوو، و نه ژ وان بوو ییت هه قال و هه فیشکان بو خودی چی دکهن. ﴿٦٨﴾ ب راسِتي ییت ژ هه می مرؤفان پتر نیزیکی ئیبراهیم ئەو بوون ییت ریکا وی گرتین، و ئەف پیغه مبه رهیه و ییت باوهری پی ئیناین، و خودی هاریکار و پشته فانی خودان باوهرانه. ﴿٦٩﴾ دهسته که کی ژ خودان کتیبان، فیا هه وه د سهر دا بیهن، و بخپرن، به لی ئەو ژ بلی خو که سئ دیت د سهر دانابهن، و پی نوزانن ژ ی [ب خو ژ ی ناحه سن کو خو د سهر دادبهن]. ﴿٧٠﴾ گهلی خودان کتیبان (جوھی و فله یان): هوین بوچ باوهرییی ب قورئانی نائینن، و هوین [ب خو] دزانن کو هه هه.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَنْ إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾
قُلْ يَتَّخِذِ الْكَتِبَ تَعَالَى إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ لَا تَعْبُدُ إِلَّا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ
بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا
بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَتَّخِذِ الْكَتِبَ لِمَنْ تَحَاجُّونَ فِي أَنْبَاهِهِمْ
وَمَا أَنْزَلَتْ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾
هَآأَنْتُمْ هَآؤُلَآءِ حُجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
تَحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِإِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا
وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾
إِنَّا أَوَّلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَذَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
لَوْ يَضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَتَّخِذِ
الْكَتِبَ لِمَنْ تَكْفُرُونَ يَتَّيَّبِتِ اللَّهُ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

﴿۷۱﴾ گهلی خودان کتیبان بۆچ هوین هه قیسی [کو قورانا هنارتیه] تیکهلی نه هه قیسی دکهن، و [رادبن] هه قیسی فه دشیرن، و هوین درانن [کو هوین تیکه لکرنی دکهن]. ﴿۷۲﴾ دهسته کهکی ژ خودان کتیبان [کو جوهمی بوون] گۆت: سحاری باوهریسی ب وی بینن، ئەو بۆ ئەوێت باوهری ئیناین هاتی، و ئیقاری جاره کا دی پشته خۆ بدەنی، دا ئەو زی لێقه بین، [و گومان بکه فته د دلی واندا بهرانبهری ئیسلامی]. ﴿۷۳﴾ و بهس ژ وی باوهر بکه ن یی ل سهر دینی هه وه [باوهرییا خۆ ب کهسی دیر نه ئینن]، [ئاخفتن یا جوهمیانه، پشته پیلانا موسلمان بوونا سهری رۆژی و گاوروبونا دویماییا وی داناین]. بیژه [وان]: ب راستی راسته پیتی، راسته پیتییا خودییه. فیجائەو یا مایی تشتهک بۆ بییت، وهکی یا بۆ هه وه هاتی، و ل دهف خودی هه وه شهر مزار دهر بیخیت، و ئاخفتن وی ب سهر یا هه وه بکه فیت. [ههی موحه مه د] تو بیژه [وان]: دان و که ره م ب دهستی خودینه دده ته وی یی وی بشیت، و خودی [د که ره م و دانا خودا] یی

الْحُزْنَةُ الثَّالِثُ

يَتَّاهِلُ الْكَتِبَ لِيَتْلِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَطْلِ وَتَكْثُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكَتِبِ آمِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجِئَتْ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ الْأُمُورُ لَعَلَّكُمْ تَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا بِالَّذِي نَبَّيْتُكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ وَمِنْ أَهْلِ الْكَتِبِ مَنَ إِن تَأْمَنُوا بِقِطَارٍ يُؤَدِّيهِ إِلَيْكُ وَمِنْهُمْ مَنَ إِن تَأْمَنُوا بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّيهِ إِلَيْكُ إِلَّا مَا دُمْتُ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمُورِ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ بَلَىٰ مَن أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٦﴾

دهستفره و پر زانایه. ﴿۷۱﴾ و دلۆفانییا خۆ ب سهر ویدا دادر پزیت یی وی بشیت، و ب راستی خودی خودان که ره مه کا مه زنه. ﴿۷۲﴾ هندهک ژ خودان کتیبان [ئانکو جوهمی] هه نه، نه گهر تو ماله کی مه زن ب ئەمانهت بدیهه فی، دئ ل ته زفرینیت، و هندهک زی هه نه نه گهر تو دیناره کی ب ئەمانهت بدیهه فی نه گهر تو ب دویقشه نه بی و داخوازا هه فی خۆ ژ نه که ی ل ته نازفرینیت، چونکی دبێژن: خوارنا مالی نه خوانده واران [ئانکو عه ره بان]، نه گونه هه بۆ مه، و دره وی ژ کیسی خودی دکهن، و ئەو درانن ئەفا ئەو دکهن دره وه. ﴿۷۳﴾ [ئەفا ئەو دبێژن کو مالی نه خوانده واران بۆ وان دورسته] و هسانینه، ههر کهسی سۆز و په یاننا خۆ ب جه بینیت و پارێزکاریا خودی بکهت [بلا بزانیته] خودی زی حه ژ ته قواداران دکهت. ﴿۷۴﴾ ب راستی ئەو که سیته سۆز و په یانیت دایینه خودی و سويندیت خۆ ئه رزان دفروشن، ئەفان چو بار و پشک د ئاخره تیدا نینه، و خودی [ب دلۆفانی] وان نااخیتیت، و رۆژا قیامه تی به ری خۆ ناده ته وان، و گونه هیته وان ژ نابهت، و ئیزایه کا دژوار دئ ده ته بهر وان.

﴿٧٨﴾ و دهسته كهك ژ وان ههيه [گاڤا كتيبا خودی دخوين] ئەزمانی خو خوار و مار دكەن، دا هوین هزر بکەن ئەو [ڤار پکرن] (تحریر) وان کری و ئەو خواندنا ئەو دخوين] ژ کتیبیه [و ژ که لامی خودیه] و ئەو ب خو نه ژ کتیبیه [و نه ژ که لامی خودیه] دبیزن: (مهخسه د خواندنا ئەو دخوين): ئەڤه ژ نك خودی هاتیه، و ئەو ب خو، نه ژ دڤ خودی هاتیه، و دره وان ژ کیسی خودی دكەن، و ئەو دزانن کو درهون زی. ﴿٧٩﴾ بۆ چو مروفان دورست نینه، خودی کتیب و ئاقلداری و پیغمه بهراتیی بدەتی، پاشی بیژته خەلکی: بینه بهنده ییت من، نه ییت خودی (من به ریسن شوینا خودی)، بهلکی دی بیژته وان: مروفیت خودی بن د نیشادانا خو یا کتیبیدا، [د خواندنا خو دا ده می هوین کتیب خودی دخوين]. ﴿٨٠﴾ و نابیزته هه وه ملیاکەت و پیغمه بهران بکەنه خودی، ما دی به ری هه وه ده ته گاوریی پشی هوین موسلمان بووین؟! ﴿٨١﴾ بیننه بیا خو [هه ی خودانیت کتیبان] (مهخسه د جو هی و فله)، ده می خودی په یانا موکو مکرری ژ

پیغمه بهران ستاندى، ئەگەر من کتیب و پیغمه بهراتیهك دا هه وه، پاشی پیغمه بهرهك بۆ هه وه هات، ئەو تشی من دابییه هه وه راست ده ئیخست، هوین دی باوهریی پی ئین، و پشتە فانییا وی کەن. خودی گۆته وان: هه وه په سه ند کر [ئەڤا من گۆتی] و هه وه ل سەر هندى په یانا من قه بویه؟ گۆتن: [به لی] مه په سه ند کر، [خودی] گۆت: پا شاهد بن ئەز زی د گهل هه وه [ل سەر په سه ند کړن و قایل بوونا هه وه و شاده ییا هه وه] ژ شاهدانم. ﴿٨٢﴾ ئیجا هه چیی پاشی رویی خو [ژ قی په یانی] وەرگیریت [و په یانی بشکینیت و باوهریی ب ته نه ئینیت]، ب راستی ئەو ژ ږده رکەفتی و پشتە ږیانە. ﴿٨٣﴾ ئەری ما ئەو دینه کى دی ژ بلی دینی خودی دخوازن؟! و خودی ئەو یی هندی دئەرد و ئەسهاندا [ژ ملیاکەت و مروف و ئەجنەیان] چ ب فیان چ ب نه فیان سەری گوهداریی بۆ چه ماندین و خو سپارتنی، و هه می ژى هەر دی ب بال و یشە زڤرن.

وَإِنْ مِنْهُمْ لَمَنْ يَلُوْنُ الْآسِنَّهٗ بِالْكِتٰبِ لِتَحْسَبُوْهُ مِنْ الْكِتٰبِ وَمَا هُوْ مِنْ الْكِتٰبِ وَيَقُوْلُوْنَ هُوْ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوْ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبُ وَهُمْ يَعْمُوْنَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِشَيْءٍ أَنْ يُوْثِقَهُ اللّٰهُ الْكِتٰبَ وَالْحَكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُوْلُ لِلنَّاسِ كُفُوْا عِبَادًا لِّىْ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُفُوْا رَبَّنٰى بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ اَلْكِتٰبَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوْا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّنَ اَرْبَابًا اَيَاْمُكُمْ بِالْكَفْرِ بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿٨٠﴾ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ النَّبِيِّنَ لَمَآ اَتَيْنَكُمْ مِنَ الْكِتٰبِ وَحَكْمَةً ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنْصُرُنَّهُۥ قَالَ اَۤأَقْرَبُ ثُمَّ وَاخَذُوْهُ عَلَىٰ ذٰلِكُمْ اٰصْرًا قَالُوْا اَقْرَبْنَا قَالَ فَاشْهَدُوْا وَاَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٨١﴾ فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُوْلٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٨٢﴾ اَفَغَيْرِ دِيْنِ اللّٰهِ يَبْعُوْنَ وَلَهُۥ اَسْمَآءٌ مِّنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَاِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ﴿٨٣﴾

قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
وَأِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُم مَّسْلُومُونَ ﴿٨١﴾ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن
يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْأُخْرَىٰ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٨٢﴾ كَيْفَ
يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ
الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿٨٣﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُم أَن عَلَيْهِمُ لَعْنَةُ اللَّهِ
وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٤﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ
عَنَّهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن
بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ أَزْدَادُوا كُفْرًا لَّن نَقْبَل تَوْبَهُمْ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٨٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَن يَقْبَلَ مِن أَحَدِهِمْ مِلءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوْ
أَفْتَدَىٰ بِهِ أُولَٰئِكَ لَهُمُ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٨٨﴾

﴿٨١﴾ [هه ی موحه مه د] تو بیژه وان: مه باوهری
ب خودی و تشتی ب سهر مه د هاتییه خوار ی
[کو قورئانه] و یی ب سهر ئیبراهیم و ئیسماعیل
و یه عقوب و دوینده ها وی و یی بؤ مووسایی و
عیسایی و پیغه مبه ران ژ نک خودی هاتی، هه یه، و ئهم
جودایییی نایخیه د نافه را که س ژ و اندا، و ئهم ل بهر
فه رمانا وینه، و سه ری گوهدارییی بؤ دجه مینین و خو
دسپیرییی. ﴿٨٢﴾ چ که سی ژ بلی ئیسلامی دینه کی دی
بگریت، ژئی نائیته قه بویلکرن، و [دقیت بزنان] کو
ئهو دئاخره تیدا ژ خوساره تانه. ﴿٨٣﴾ چاوا خودی دی
مله ته کی راسته ری که ت، کو پستی باوهری ئیناین،
و شاده یی داین کو پیغه مبه ر راست پیغه مبه ره و
نیشانیت ناشکه را [و موعجیزه] بؤ وان هاتین [ژ نوی]
گاور بووین؟! و خودی مله تی سته مکار راسته ری
ناکه ت. ﴿٨٤﴾ ئه فان جزایی وان ئه فه یه: له عنه تا
خودی و یا ملیاکه تان و یا هه می مرفان دی ل سهر
وان بیت. ﴿٨٥﴾ هه روه ره دی [دئاگر و له عنه تیدا]
مینن، و ئیزا و نه خوشی ل سهر وان سقک نابیت،

و نائیته مؤلته دان ری. ﴿٨٦﴾ ژ بلی وان ئه ویت پستی هنگی توبه کرین و قه نجی کرین، [کار و کریاریت
باش کرین] ب راستی خودیه گونه هژیه ره و دلوفان. ﴿٨٧﴾ ئه قیت پستی باوهر ئینانا خو گاور بووین،
و پاشی زیده تر گاور بووین، توبه یا وان [ل بهر مرنی] نائیته وه گرتن، و ئها ئه فه نه ریبه رزه و گومرا.
﴿٨٨﴾ ب راستی ئه قیت گاور بووین، و مرین و ئهو گاور، ئه گهر ئیک ژ وان رویی ئه ردی تری زیر به ده لی
بده ت، ژئی نائیته وه گرتن، و ئه فان ئیزایه کا زیده دژوار بؤ هه یه، و وان چو بشته فان و هاریکار نین.

﴿٩٢﴾ ب راسِتي، هوين ناگه هنه راستيا قهنجیسی، هه تا هوين وی نهمه زیخن [د رپکا خودیدا] یی هوين گهله جه ژئ دکهن، و چ تشتی هوين بهمه زیخن خودی پی دزانیست. ﴿٩٣﴾ همه می خوارن بو ئسرائیلیان یا دورست بوو [چه لال بوو] نه و تئ نه بیت یا ئسراییل [یه عقوب پیغه مبه ر] ل سه ر خو دورست نه کری [چه رام کری] بهری تهورات بیته خوارئی، [موحه مه د] بیژه [وان]: نه گهر هوين راست دیژن [د راستن] تهوراتی بینن و بخوینن [کا تهوراتی چ د دره هقی هه وه دا گوئیسه]. ﴿٩٤﴾ فیجا پشتی فئ هه چیی دره وان ژ کیسی خودی بکهت، ب راسِتی هر تهون بیت ستمکار. ﴿٩٥﴾ ههی موحه مه د [بیژه: خودی راست گوئیسه [کا چ د دره هقی ئیراهیمدا گوئیسه، و کا چ بو ته د قورائیدا ئیناییسه]، فیجا ب دویش دینی ئیراهیم بکهتن، کو دینه کئی فه ده ره ژ خواری و خرابیی، و تهو ب خوژی (فیراهیم پیغه مبه ر) نه ژ وانه ییت هه فال و هوگران بو خودی چی دکهن. ﴿٩٦﴾ ب راسِتی ئافاهیسی ئیکئی

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا حُبَبْتُمْ وَمَا يُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ كُلُّ الْأَعْمَالِ كَانَ جَلَالِيًّا -
اسْتَرِدَّ بِهٖ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَءِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ
التَّوْرَةُ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾
فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ
هُمْ الظَّالِمُونَ ﴿٢٦﴾ قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٢٧﴾ إِنْ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي
بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ
إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ
مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾
قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ
عَلَى مَا تَعْمَلُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُرْصَدُونَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ مِنْ أَمِنْ يَجْعَلُهَا عُجُوًّا وَأَنْتُمْ سُوءُ شُهَدَاءَ وَمَا اللَّهُ
بِغَفْلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ طُبِعُوا فَرِيقًا
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَالْفُرِّقَيْنِ ﴿٣٢﴾

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرٍ مَمْنُونِ ﴿١٠٣﴾
الَّذِينَ أَنْقَذَكُم مِّنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَتَكُنْ مِّنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٥﴾
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٧﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَتْ وُجُوهُهُمْ فَمِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٨﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ الْحَقُّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾

﴿١٠١﴾ فَيَجَا هوين دئ چاوا گاور بن و ثايه تيت خودئ ل سهر هه وه دئنه خواندن، و پيغه مبهري خودئ [ب خو ژي] د ناف هه وه ده؟! و هه چيي ريكا خودئ بگريت و پشتا خو پي گريده ت، نه و راسته ري بوو، و بهري وي كه فته ريكا راست. ﴿١٠٢﴾ گهلي مروفيت هه وه باوهري ئينايين، ب دورستايي پاريزكارييا خودئ بكه، [و هشيار بن] نه مرن هوين نه موسلمان. ﴿١٠٣﴾ و هوين هه مي خو ب ديني خودئ و كتيا و يشه بگرن، و ژيك به لاف نه بن، و نيعمه ت و كه ره ما خودئ د گهل هه وه كري بينه بيرا خو [ژ بير نه كه] ده مي هوين [هيژ موسلمان نه بوويين] ليك دژمن، [خودئ] دليت هه وه گه هاندنه ئيك و هوين ژ ده وله ت و كه ره ما خودئ بوونه براييت ئيك، و هوين ل سهر ليثا كوره كا ئاگري بوون [نيزيك بوو بده رييي]، خودئ هوين ژي قورتال كرن، هؤسا خودئ نيشانيت خو بو هه وه ديار دكه ت، دا هوين راسته ري بن. ﴿١٠٤﴾ بلا هوين هه مي بنه مله ته ك، داخوازا قه نجياي بكه و فەرمانا چاكيي

بكه، و خه لكی ژ خرابيی بده نه پاش، و ههر ته فنه د سهر فه راز. ﴿١٠٥﴾ و وه كي وان نه بن ته وييت ژيكفه بوويين و به لاف بوويين، پستي نيشانيت خودئ ييت ئاشكه را بو هاتين، نه هاييزايه كا مه زن بو ته فانه. ﴿١٠٦﴾ روژا هنده ك روي [ب گوهداريي و په رستنا خودئ] سپي دبن، و هنده ك ژي [ب گاوربيي و گونه هان] رهش دبن، ته فيت روييت وان رهش بوويين دئ بيژني: هوين گاور بوون پستي هه وه باوهري ئينايي؟ دئ فيجا تامكه نه ئيزايا گاور بوونا خو. ﴿١٠٧﴾ و هندي نه ون ته وييت روي سپي بوويين نه و د دلو فانييا خودئ دانه، [د به حه شتا وي دانه]، و هه روه ر دئ تيدا بن. ﴿١٠٨﴾ ته فه ثايه ت و نيشانيت خودينه، نه م ب راست و دورستي ل سهر ته دخوينين و خودئ نه وه يي سته مي ل به نده يان بكه ت [خي را وان كي م بكه ت يان گونه هي ت وان زيده بكه ت، يان ئيكي شوي نا ئيكي دي جزا بكه ت].

﴿١٠٩﴾ هندی د ټهر د و ټه سماناندا، هه می یی خودیته، و هه می کاروبار دی هه ب بال و یقه زفرن. ﴿١١٠﴾ هوبن [گهلی موسلمانان] باشرین مله تن بؤ خه لکی هاتین، چونکی هوبن فهرمانی ب کرنا قهنجیی دکهن و ریکی ل خرابیی دگرن، و هوبن باوهرییی ژی ب خودی دینن، و ټه گهر خودان کتیبان باوهری ټینابیه، بؤ وان باشریو، هنده ک ژ وان (ژ خودان کتیبان) خودان باوهرن [ټانکو باوهری یا ب پیغمهبری ټینایی] و بارپتر ژ ژ ری دهر که ټینیه. ﴿١١١﴾ چو زیانی ناگه هیینه هه وه، ټه زیته [ب ده فی، و ب بی به ختییی] تی نه بیت. و ټه گهر شه ری د گهل هه وه بکه ن، [دی شکین و خو ناگرن] و دی بازدهن، و پاشی هاریکاریا وان ژی نائیته کرن. ﴿١١٢﴾ هه ر جهه کی ټه ولی بن، خودی رسوایی و بی پرویمه تی ب سهر واندا گرتیه [دارپتیه]، نابیزم خو ب وهریسی خودیته بگرن [موسلمان بن] و خو ب وهریسی [عهدی] موسلمانانقه بگرن. و ب که رب و کینا خودیته زفرین، و رسوایی ل وان هاته ټیک، ټه قه

هه می ژ بهر هندی، چونکی وان باوهری ب ټایه تیته خودی نه دینا و ژ بی به ختی و ب نه هه قی پیغمه مبریت خودی دکوشتن، ټه قه ژ هه ب نه گوهدارییا خو و زیده کافی ژی [د سهرپا] دکرن. ﴿١١٣﴾ هه می [خودان کتیب مه خسه د جو هی] وه کی ټیک نین، هنده ک ژ وان هه نه دورستن، و ل بهر فهرمانا خودی در اوه ستاینه، و ب شه ف ټایه تیته خودی [کو قورټانه] دخوینن، و بؤ خودی ټه نیا خو ددانه ټاخیی [ب شه ف قورټانی ل سهر نفیژان دخوینن]. ﴿١١٤﴾ باوهرییی ب خودی و پوژا ټاخره تی دینن، و فهرمانی ب باشیی دکهن و ری ل خرابیی دگرن، و له زی ل قهنجییان دکهن، و ټه قه (ټانکو خودانیت ټان سالوخته تان) ژ کپرهاتی و سهرپاستانه. ﴿١١٥﴾ و چ قهنجییا ټه و بکه ن، ژ بی ببار نابن و خودی ژ پاریز کاران ب ټاگه هه.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿١٠٩﴾
كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَتُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَلَوْ اَمَنَ اَهْلُ الْكِتٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لّٰهُم مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ وَاَكْثَرُهُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿١١٠﴾ لَنْ يَضُرَّكُمْ اِلَّا اَذًى ۚ وَاِنْ يَمْتَلَوْكُمْ يُوْلُوْكُمْ اِلَّا ذَبَارِكُمْ لَا يَنْصُرُوْنَ ﴿١١١﴾ ضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الدَّلٰلَةَ اَبْرَتَ مَا تَقِفُوْا اِلَّا بِحَبْلِ مِّنَ اللّٰهِ وَحَبْلِ مِّنَ النَّاسِ وَبَآءُ ۙ يَعْصِبُ مِّنَ اللّٰهِ وَضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةَ ۚ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَاٰوُا يَكْفُرُوْنَ بِتَاِبَتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ الْاَنْبِيَاۗءَ يَغْيِرُوْنَ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوْا عٰتِدُوْنَ ﴿١١٢﴾ لَيْسُوْا سَوَآءً مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ قٰلِمَةٌ يَّتَلَوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اَنۡاۗءَ اَلَيْلٍ وَهُمْ لَا يَسْجُدُوْنَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَأْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسْرِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ وَاُولٰٓئِكَ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوْهُ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِالْمُنۡفِقِيْنَ ﴿١١٥﴾

الْحَزْبُ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ تُقْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَدَهُمْ مِنْ
 اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾
 مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا
 صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُمْ وَمَا
 ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأُولُونَكُمْ خَبَالًا
 وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي
 صُدُورُهُمْ أَكْثَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾
 هَآؤُنْظُرْ أَوْلَاءَ يُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتَوَمَّنُونَ أَنْ يَكُتَبَ
 عَلَيْهِمْ وَإِذَا الْقَوْمُ كَفَلُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَصَوْا عَنْكُمْ
 الْأَتَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُؤْمِنُوا بِعَظِيمِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
 الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ إِنْ تَسْأَلُهُمْ حَسَنَةً سَأَلُوكَ وَإِنْ تَسْأَلُهُمْ
 سَيِّئَةً يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تَصِرْ وَادًّا مُجْتَظًا لَا يَصْرُوكُ كَذِبُهُمْ
 سَيِّئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ عَدَّتْ مِنْ أَهْلِكَ
 تَبَوَّأُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

﴿۱۱۶﴾ ب راستی ئه ویت گاور بووین، مال و زاروکتیت وان مفایى وان ناکهت، و ئیزایا خودی ژ وان ناده ته پاش، و ئه فه دۆزهینه و ههروهه ر دى تیدا بن. ﴿۱۱۷﴾ مه ته لا که سى مالى خو ب پویمه تی دى دنیا ییدا دمه زیتیت وه کی مه ته لا بیه کی ب سر و سه قه مه ب سه ر چاندنییا مله ته کی سته مکاردا بیت و پو یچ بکه ت، [و چو مفایى بو خو ژى و هرنه گرن، هوسا گاور ژى، مفایى ژ کاریت خو ییت قهنج ناکهن]. خودی سته م ل وان نه کریه به لى وان [ب کار و کریاریت خو ییت نه دریدا و نه دورست] سته م و زیان ل خو کرینه. ﴿۱۱۸﴾ گه لی خودان باوه ران ژ بلی خو [موسلمانان] که سى دیر [شوینا خودان باوه ران] نه که نه دۆست و بزار تییت خو، ئه و ته خسیری یی دئه زیه تگه هاندنا هه وه دا ناکهن، هیقیان دکهن [و دخوازان] به رته نگى و وهستیان بو هه وه چى بیت، کین و نه فیان ژ ده فی وان دیار بوو [و دباریت]، و یا د لى و اندا هیژ مه زنتره ژى. ب راستی مه بو هه وه، ئایه ت و نیشان [ل سه ر پیدقییا دلسوژیی د

دینیدا و دۆستینییا موسلمانان و نه دۆستینییا گاوران] ناشکه را کرن، ئه گه ر ئاقله ک د سه ری هه وه دا هه بیت. ﴿۱۱۹﴾ ئه ها ئه فه هوینی حه ژ وان دکهن، و ئه و حه ژ هه وه ناکهن، و هوین باوه ری یی ب کتییت هاتیته خواری هه میان دئینن [دگه ل هندى ژى ئه و هه ر حه ژ هه وه ناکهن]. و ئه گه ر گه هشتنه هه وه و هوین دین دى بیژن: مه ژى باوه رى ئینا، و ئه گه ر فه ده ربوون و مانه ب تنى، و پشتا هه وه که فته وان، ژ که ر باندا بو هه وه تلان دگه زن و دکرینن، بیژه: ب که رب و کیتییت خو فه بمرن، ب راستی خودی ژ و ی ب ئاگه هه یاد سینگاندا [فه شار تی]. ﴿۱۲۰﴾ ئه گه ر خو شیه ک بگه هیته هه وه، پى نه خو ش دبن، و ئه گه ر نه خو شیه ک بگه هیته هه وه، که یفا وان پى دئیت، و ئه گه ر هوین بیئا خو [ل سه ر ئه زیه تا وان بکیشن] و پارێز کاری یی بکه ن، فند و فیلیت [نه خشکیشانا] وان چوزیانى ناگه هینه هه وه، ب راستی ئه و کارى ئه و دکهن خودی پى ئاگه هه. ﴿۱۲۱﴾ [بیننه بیرا خو] وى ده مى سپیدى زوى تو ژ مال ده ر که فتى، دا چه په ران بو خودان باوه ران کار بکه ی، و خودی یی گوهدار و زانایه.

﴿١٢٢﴾ دهمی دو دستهك ژ ههوه، نيزيك بوو دا شكين و ژ ههوه فهبن [و زقرنهفه] و سست بن، و خودی پشتهفانی وانه [ژ بهر هندى پارسستن و نهیلا سست بین و د گهل دورویان بزقرن]. و بلا خودان باوهر پشتا خو ب خودی موکوم بکهن. ﴿١٢٣﴾ ب سویند خودی شهرى بهدری، هوین ب سهريخستن و هاریکاریا ههوه کر، و هوین پیچهك. فیجا پاریزکاریا خودی بکهن، دا هوین سوپاسییا [خیر و خویشی و کهرمیت] وی بکهن. ﴿١٢٤﴾ بیننه بیرا خو [روژا بهدری] دهمی ته گوتیه خودان باوهران، ما نه بهسی ههویه خودی بو هاریکاریا ههوه سی هزار ملیاکهتان بیننه خوارى. ﴿١٢٥﴾ بهلى، ئه گهر هوین بینا خو [ل سهر شهرى] فرهه بکهن و خو پپاریزن، د فى گافیدا [دژمن] بیننه ههوه و ب سهر ههوه دا بگرن، خودی دى پشتهفانی ههوه ب هنارتا پینج هزار ملیاکهتیت نیشانکری کت. ﴿١٢٦﴾ خودی [نهف هاریکاریه] نه دکر ئه گهر ژ بهر هندى نه بایه دا بیتنه مزگینییهك بو ههوه [کو هوین دى ب سهرکهفن].

و دا دلیت ههوه پى ته نا بین [و ترسا دژمنی ژ بهر پیچهکیا ههژمارا ههوه، ژ دلی ههوه دهرکهفیت] و هندى سهرکهفته ژ نك خودایى سهردهست و کار بنه جهه. ﴿١٢٧﴾ [و خودی نهف پشتهفانی و هاریکاریه کرییه] دا گوهره کی [ثالییه کی] ژ بهر گاوران فه کت و ژ ناف بهت، یان دا دلی وان ب کول و خم بیتخت، و وان [وهسا] شهر مزار بکته کو سهرشور و بى هیقى بزقرنهفه. ﴿١٢٨﴾ [ههوى موحه مهده، بزانه] ته چو دهست د فى کار و باریدا نینه [ههوى دهست خودی دایه چ یا وی بقیت دى ل وان کت]، چ توبه یی بده ته سهر وان [پشتی په شیان دبن] و چ ژى وان ئیزا بدهت [ئه گهر هه ل سهر گونه هی مان]. و ب راستی ئه و سته مکارن. ﴿١٢٩﴾ چ دئهر د و نه سماناندا ههیه، هه مى یی خودییه، فیجا یی وی بقیت لى ناگریت و دى گونه هییت وی ژى بهت، و یی بقیت دى ئیزا دهت، و خودی گونه هژبهر و دلوفانه. ﴿١٣٠﴾ گهلى خودان باوهران، سه له ف ب زیده ییا گه له جار کی نه خو ن [مه خسه د سه له ف بهیلن و سه ری مالی خو ب تنی وهر گرن بى زیده یی]، و پاریزکاریا خودی بکهن، هیشیا هندى دا هوین سهر فراه بین. ﴿١٣١﴾ و خو پپاریزن ژ ناگریت [دوژها] بو گاوران هاتیه بهر هه فکرن. ﴿١٣٢﴾ و گوهداریا خودی و پیغه مبهری بکهن، دا خودی دلوفانیی ب ههوه بهت.

إِذْ هَمَّتْ طَافِقَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْسَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى اللَّهِ فَلَيْتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرِ وَاتَّخَذَ إِلَهًا فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُعَذِّبَ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُزِيلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَى إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فُورِهِمْ هَذَا يُمْدِدْ زَكْرُوكُمْ بِخَمْسَةِ آفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْتَسِبُ غُرَبًا يَلْعَبُوا بِأَرْبَابٍ لَيْسَ لَكُمُ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٧﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٨﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٢٩﴾ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَارَاتُوا إِلَيْهِ أَعَدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣٠﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣١﴾

الحزب

﴿١٣٣﴾ [گهلى خودان باوهران] له ز ل ژيېرنا
 گونه هان ژ بهرئى خودايى خوځه و ل بهحه شتا
 فرههيا وئ فرههيا نهرد و نهسمانان بکه،
 نهو بهحه شتا بؤ پاريزکاران هاتيه بهره فکرن.
 ﴿١٣٤﴾ [نهو پاريز کاريت] د بهر فرههيا و نهنگافيييدا
 [ددهوله مندى و دهستکورتييدا] مالى خوځدمه زيخن،
 و کهربا خوځدادعويرن و فه دشيرن [سته مئ ژ کهرباندا
 ل کهسئ ناکه] و د راستا خوځدا خه لکى نازا دکه، و
 خودئ ژى حه ژ قهنجيکاران دکهت. ﴿١٣٥﴾ و نهوئ
 (پاريز کاريت) نه گهر گونه هه کئ دکه يان ژى سته مئ
 ل خوځ دکه، نافي خودايى خوځ دئين و خودئ دئينه
 بيرا خوځ، و داخوازا گونه ه ژيړنئ ژ خودئ دخوازان،
 ما کئ ژ بلى خودئ گونه هان ژى دبهت، و پکمانئ
 ل سهر گونه ها کرين ناکه (ههر نامينه ل سهر و
 دهيلن و نيه تالى نه زفريئى دکه نه دلئ خوځ). و نهو
 دزانن [وان خه له تئى کر و نايبت ههر ل سهر بمينن،
 و دثيت توبه بکه، و دزانن کهس ژ خودئ پئشه
 گونه هئ و ان ژى نايهت]. ﴿١٣٦﴾ نه فان خه لاتئ وان

ژيېرنا گونه هان ژ بهرئى خودايى وانقه و بهحه شتيت رويبار د بپرا ده پکن و دچن، و هره وهر دئ تيدا بن،
 و بهحه شت چ خوځ خه لاته بؤ کريار کهريت قهنج. ﴿١٣٧﴾ [گهلى خودان باوهران] بئ گو مان بهرى هه وه
 رويدائيت بؤرين [ريکا (سونه تا) خودئ د راستا نهوئت نايهتيت وى دهر ئيخستين و باوهرى ب پئغه مبهريت
 وى نه ئينابن]. قيچا هوين د نه رديدا بگهرن بهرئى خوځ بدهنئ و بزنان کا دويها هیکانهوئت [نايهتيت خودئ]
 دهر و دهر ئيخستين يا چاوا بوو و چ بوو؟ ﴿١٣٨﴾ نه ف قورئانه بهيانه بؤ هه مئ خه لکى و راسته ريکرن و
 چامهيه بؤ پاريزکاران. ﴿١٣٩﴾ و هوين [گهلى خودان باوهران] سست نه بن و ب خه م نه کهفن، و هوين د سهر
 وانپانه، نه گهر هوين خودان باوهر بن [نه سست بن و نه ب خه م بکهفن]. ﴿١٤٠﴾ نه گهر هوين [دئو حديدا]
 بريندار بووين [و بوبت پهريسان شيا بنه هه وه]، ب راستى وه کئ فئ ب سهرئى وان ژى هاتبوو [روژا بهدرئى،
 بهلئ سست نه بوون و دهستيت خوځ د بهر خوځدا نه بهردان، و جاره کا دى زفرينه شه پئ هه وه، قيچا يا باش
 نه وه هوين ژ وان چيتر بن، د بئ هيشئ نه بوون و سست نه بوونيدا]. و فان روژان [جار شکهستن و جار
 سهر کهفتن] د نافههرا خه لکيدا ديکړپنين [نهز موونه بؤ خه لکى]، دا خودئ نهوئت باوهرى ئينابن [و سهرى
 دکيشن] بنياسيت، و هنده کان ژ هه وه ب شه هيدبوونئ خه لات بکهت، و ب راستى خودئ حه ژ سته مکاران
 ناکهت.

﴿١٤١﴾ ودا خودی ئەوێت باوەری ئینیین ژ گونەهان بشۆت و گاوران ژێ قەر بکەت. ﴿١٤٢﴾ [گەلی موسلمانان] هوین هزر دکەن بچەنە بەحەشتی بێی خودی بزانیەت کە ئەوێت جیهاد کرین و سەبر کێشایین ژ هەو، کی بوون؟! ﴿١٤٣﴾ ب سویند بەری هوین مرنی ببینن هەو، مرن دخواسەت [هەو، هەز دکر شەرەک چێ ببیت، دا هوین تیدا شەهید بین]، و ب راستی هەو، مرن دیت [و هوین ب خو ژێ نیزیکی مرنی بوون و هەفالیەت هەو، ل پێش چافیت هەو، هاتە شەهیدکرن]. و هەو، ددیت [و هەختی هەفالیەت هەو، دهاتە کوشتن]. ﴿١٤٤﴾ و مو حەمەد پێغەمبەر، کە ژ پێغەمبەران، و گەلە ک پێغەمبەر بەری وی هاتینە و چۆیینە، قیجا ئە گەر مەر، یان هاتە کوشتن، هوین دێ ب پاشقە زفەن، [و هەلگەرنە سەر گاوریی] و هەچی ژ هەو، ب پاشقە بزفەن، [و گاور ببیت] چو زیانی ناگەهینیەتە خودی، و خودی دێ خەلاتی سوپاسداران [ئەوێت خو راگرتین و ب پاشقە نەزفەین] دەتی. ﴿١٤٥﴾ نینە کە سەک بمریت بێ دەستویرا خودی

[ئانکو بێ دەستویرا خودی کەس نامریت] [مرن] ب رۆژا خو تشەکی نفیسی بێ دیار کریه [ئانکو نفیسیه، نە پێش دکەفیت و نە پاش دکەفیت]، و هەچی [ب کار و کریاریەت خو] خیرا ئاخەرەتی بقیەت دێ ژێ دەینی، و سوپاسداران دێ خەلات کەین. دەینی و بێ [ب کار و کریاریەت خو] گەلە مروفیت خودی [ژ زانا و چاکان] دگەل وان شەر [دریکا خودیدا] چەند پێغەمبەر هەبوون، گەلە مروفیت خودی [دریکا خودیدا دیتین، و بێ هیژ و لاواز نەبوون و ستوپی خو خوار نەکرن] [سەریت خو نەچەماندن]. و خودی ژێ حەر بێنفرەهان دکەت. ﴿١٤٦﴾ و ئاخقتنا وان ژێ هەر ئەقە بوو: خودیوول گونەهیت مە و زیده گافیا مە ببۆرە، و مە قاهیم بکە [پییەت مە موکم بکە و پابگرە] و مە ب سەر ملەتی گاور بیخە. ﴿١٤٧﴾ قیجا خودی خیرا دنیا و ئاخەرەتی دا وان [سەرکەفتن و دەستکەفتن دانێ] و خودی حەر قەنجیکەران دکەت.

وَلِيْمَحْصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمَحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿١٤١﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ كُثِّرَتْ مَمَوَاتِ الْمَوْتِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ أَلْقَلْبُتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئاً وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كُنْتَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كَتَبْنَا مُوَجَلًّا وَمَنْ يَرِدْ ثَوَابُ الدُّنْيَا نُؤْتِيهِ مِنْهَا وَمَنْ يَرِدْ ثَوَابُ الْآخِرَةِ نُؤْتِيهِ مِنْهَا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيِّ قَتَلْنَا مَعَهُ رِيبُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا أَسْتَكْبَرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَنَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾ فَآتَاهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

﴿۱۴۹﴾ [گهلی موسلمانان] ته گهر هوین ب گوتنا
 تهویت گاور بووین بکه دى هه وه خرینن و
 زفریننه سهر گاورییی، قیجا هوین دى فه گهر نه شه،
 زیاندار و خوساره ت. ﴿۱۵۰﴾ [تهو نه دوسیت هه وه نه،
 گوهداریا وان نه کن] به لکی خودی هاریکار و
 پشته فانی هه وه یه و تهو باشتین هاریکار و پشته فانه.
 ﴿۱۵۱﴾ [تهم نیزیك دى ترس و له زى تیخینه د نافع دلی
 گاوراندا، ژ بهر شرکا وان دکر ژ نه هه قی و بی تشتهك
 بؤ هه بیت، و جهی وان دوزه هه و چ پیسه جهه جهی
 سته مکاران. ﴿۱۵۲﴾ ب سویند گاغا هه وه نه یاری خو
 ب ده ستور و ژنه ها خودی [تیخستیه پیشیا خو]
 و شکاندی و قوتپر کری [ب کوشتی] خودی تهو
 به یانا داییه هه وه [کو هه وه ب سهر بیخیت] ب جهه
 ئینا. به لى پشتی خودی تهو هه وه دقیا نیشا هه وه
 دایى، دوى گاقتدا هوین سست بوون و ژیکفه بوون
 و هه وه نه گوهداری کر [تهو جهیت پیغه مبهری بؤ
 هه وه دانایین، هه وه هیلان]. هنده کان ژ هه وه دنیا
 [ده سته کفتی] دقیا [جهیت خو بهردان و هیلان]، و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا
 يَرُدُّكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾
 بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِي
 فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ
 مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ
 مَثْوًى لِّلظَالِمِينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ
 وَعْدَهُ إِذْ تَحْسُونَهُم بِإِذْنِهِ حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ
 وَتَنَزَّعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا أَرْسَلَكُمْ
 مِّنَ الْمُجْبُوتِ مِّنْكُمْ مَّن يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّن
 يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ
 وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾
 إِذْ نَصْعَدُونَ وَلَا تَلُوتَ عَلَىٰ أَحَدٍ
 وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَجَكُمْ فَأَتْبَعَكُمْ
 عَمَّا بَعَرَكُمْ لِكَيْ لَا تَحْزَنُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا
 مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

الجزء الرابع
٧

هنده کان ژ هه وه ئاخره ت دقیا [ل جهیت خو مان و بهر نه دان]، پاشی [خودی] هوین ژ وان پرگار کرن
 [ب شکه سستی] دا هه وه بجه پینیت، و خودی هوین ئازا کرن [پشتی هوین به شیمان بووین]، و خودی
 خودان که ره م و منه ته ل سهر خودان باوه ران. ﴿۱۵۳﴾ بیننه بيرا خو [گهلی موسلمانان] ده می هوین ل دیوف
 سهری خو دره فین و ل که سی نه دزفرین، و پیغه مبهری ل پشت هه وه د گهل ته قیت مایی گازی هه وه دکر
 [به لى هوین ل پاش خو نه دزفرین و هوین هه دره فین]، و خودی کوفان ل سهر کوفانی ب سهر هه وه دا
 داریت، دا هوین خه می ژ وی تشتی نه خو ن یی ژ ده ست هه وه چوی [کو سهر که فتن بوو]، و خه می ژ وی
 نه خو ن یی هوین هنگاقتین [کو شکه ستن بوو]، و خودی ب ئاگه هه ژ وی یی هوین دکهن.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَى طَافِقَةً
 مِنْكُمْ وَطَافِقَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ
 الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ
 قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ
 يَقُولُونَ لَوْ كَانِ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قَاتَلْنَا هَهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ
 فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ
 وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ
 وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ
 يَوْمَ أَلْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ
 مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٧﴾ يَأْتِيهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا
 ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرَى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا
 وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُخَيِّ
 وَيُخَيِّتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٨﴾ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ أَوْ مِتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٩﴾

﴿١٥٤﴾ پاشی خودی پستی کوفانی یمناهی و ته ناهی و هینژین [خه و چافگرتن] ب سهر هه وه داریت، دهسته که ک ژ هه وه د نقرۆسک دچن [پستی وه ستیانی تهنا دب] و دهسته که ک ژ ی که تبوونه د دهر دی خودا و بهس د خه ما خودا بوون [ژ ترساندا خه و ژ چافان فهره فی] و هزارانه د ریذا [کو خودی پیغه مبه ری خو سهر ناتیخت] ژ خودی دکرن، وه کی نه زانان، دیژن: ما کار و باره ک دهستی مه هیه؟ [ژ سهر که فتنی یان شکه ستی] بیژه: [ههی موحه مه د] ههی کار و بار ب خودینه [چاوا بقیت دی وه ساییت]. وی د سینگی خودا فهدشیرن یا بو ته ناشکرا نه کهن، دیژن: ته گهر کار و باره ک دهست مه د هه بایه، ته م ل قیری نه دهاتینه کوشتن، بیژه: ته گهر هوین خو د خانیسی خوفه زی بانه، دیسا ته ویت کوشتن ل سهر وان هاتییه نفیسین، دا بو کوشتنا خو دهر که فن، دا خودی ته و د سینگی هه وه د ههی بجه ربینیت، و دا یا د دلی هه وه د [ژ بانگ و ئاوازیته شهیتانی] باقر بکته. و خودی ئاگه هه داره ژ وی یا د سینگ و دلاندا.

﴿١٥٥﴾ ب راستی ته ویت رۆژا هه ردو کۆم فیک که فتین [رۆژا ئوحدی] و پشت دایینه شه پری و ره فین، ب راستی شهیتانی ته و د سهر دابرن و ته حساندن ژ بهر گونه هیت وان کرین، ب راستی خودی ل وان بۆری و ئازاکرن. و ب راستی خودی گونه ه ژ بهر و بیفره هه ل سهر جزادانی. ﴿١٥٦﴾ گه لی خودان باوهران، هوین زی وه کی وان نه بن، ته ویت گاور بووین و بو برایت خو [چ ییت بابی یان ییت دوپویا تی] دگۆتن چ گاڤا دهر که فتبانه بازر گانییه کی یان وه غه ره کی، یان زی خه زا که ربانه [مربان یان زی هاتبانه کوشتن]: ته گهر ل دهف مه بانه نه دمرن و نه دهاتنه کوشتن، دا خودی فی باوهر و وان بکه ته کول و کوفان د دلی واندا. و خودیه ساخ دکته و دمرینیت، و خودی ئاگه هه داره ب کار و کرباریت هوین دکهن و دبینیت. ﴿١٥٧﴾ و ته گهر هوین د ریکا خودیدا هاتنه کوشتن یان زی مرن، ب راستی لیپورینا خودی و دلوفانییا وی بو هه وه ژ وان تستان ته ویت هوین [بوژین و ژبارا دنیایی] کۆم دکهن چیتره.

وَلَيْنَ مُتَمَدٍّ أَوْ يُفْزَعُ إِلَّا إِلَى اللَّهِ تَحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَيْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَالِيًا لَ الْقَلْبِ لَأَقْتَضُوا مِنْ حَوْلِكَ تَأَعَفَ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمْ وَيَتَوَارَعُونَ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ إِنْ بَصُرَكُمْ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذِلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ أَفَقَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانُ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَا وَدَّهٖ جَهَنَّمُ يَبْسُطُ الْمَصِيرَ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١٦٤﴾ أَوَلَمْآ أَصْبَحْكُمْ مُصِيبَةً قَدْ أَصْبَحْتُمْ مَثَلًا فَلَمْ تُؤْنِ هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

فَأَقْبَلُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّ فِيهِمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا
 رِضْوَانَهُ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧١﴾ إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ
 يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٢﴾
 وَلَا يَخْزِيكَ الَّذِينَ يَسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُوا اللَّهَ
 شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ الْأَلْبَجِلَ لَهُمْ حِطَّافِي الْأَخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ
 عَظِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَا كُفْرُ بِالْإِيمَانِ لَن يَضُرُوا اللَّهَ
 شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ وَلَا يَخْسِبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّمَا
 نُمَلِّ لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمَلِّ لَهُمْ لِيَظْهَرُوا أَنَّ لَهُمْ
 عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٥﴾ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ
 عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَيْرَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِعَكُمْ
 عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيٰ مِن رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ
 وَرُسُلِهِ ۚ وَإِن تَوَلَّوْا يَتَعَفَّوْا فَكُلُوا مِن آخِرِ عَظِيمٍ ﴿١٧٦﴾ وَلَا يَخْسِبَنَّ
 الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ
 بَلْ هُمْ يُسْرِفُونَ سَبَّحُوا بِحَمْدِ اللَّهِ فِي حَمْدِهِ ۚ وَلِلَّهِ
 مِيرَاتُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٧٧﴾

﴿١٧٤﴾ فَيُجَا [ژ بهر پشتگه رميا وان ب خودی، بی
 شهر] و ب خیر و کهره میت خودی فه گه ریان و چو
 نه خوشی نه گه هشتنه وان، و ب دویف قایلبون و
 رازیبون خودی که فتن [دهمی ب برنیت خوفه ب
 دویف له شکهری قوره یشیان که فتن]، و خودی
 خودانی کهره مه کا مه زنه. ﴿١٧٥﴾ ب راستی نه وی
 [گوتیه هه وه خه لک و نه یاریت هه وه بوه هه وی
 کوم بووین دا هه وه بترسین و سار بکه ن ژ جهادی]
 نه و شه یثانه، دوستیت خو دترسینیت، فیجا ژ وان
 نه ترسن، و ژ من بترسن، نه گهر ب راستی هوین
 خودان باوهرن. ﴿١٧٦﴾ و خه می ژ وان نه خو، نه وی
 له زی ل گاوریی دکهن، ب راستی نه و چو زیانی
 ناگه هیننه خودی، و خودی دقیت چو پشک و باران
 [ژ خه لاتنی] رۆژا ئاخهره تی بۆ وان تهرخان نه که ت و
 نه خوشی و نيزیه کا مه زن [وی رۆژی] بۆ وان هه یه.
 ﴿١٧٧﴾ ب راستی نه وی ت گاورى ب باوهریی کرى
 چو زیانی ناگه هیننه خودی، و بۆ وان نيزیه کا دژوار
 هه یه. ﴿١٧٨﴾ نه وی ت گاور بووین بلا هزر نه که ن

مۆله تا [ببندنا] نه م ددهینه وان [چ ژى دريژى بيت چ خوشحالی] بۆ باشيا وانه، نه و ببنا نه م ل وان فره
 دکهن ژ بۆ هندیه کو گونه هیت وان زیده ببن، و نيزیه کا هه تکبه ر ژى بۆ وان هه یه. ﴿١٧٩﴾ [هه ی موحه مه د]
 خودی خودان باوهران [موسلمانان] ل سه ر قى ده ستوداری هوین تیدا [تیکه ل] ناهیلیت، هه تا قه نج و
 خرابان ژیک نه فاقیریت. و خودی هه وه ب سه ر وی تشتی نه ل بهر چافان و نهینی هلناکه ت [کو غه یه]،
 به لی خودی ژ ناف پیغه مبه ریت خو بی بقی ت دى هه لیزیریت و [ناگه هدار که ت، هه ره وکی پیغه مبه رى خو
 موحه مه د (سلا قیت خودی ل سه ر بن) ب سه ر دور و بیان هلکری]، فیجا باوهریی ب خودی و پیغه مبه ریت
 وی بینن، و نه گهر هوین باوهریی بینن و پاریزکارییی بکه ن خه لاته کی مه زن بۆ هه وه هه یه. ﴿١٨٠﴾ و بلا
 نه وی ت قه لسییی دوی تشتیدا دکهن یی خودی ژ که ره ما خو داییه وان، هزر نه که ن نه فه باشیه بۆ وان،
 به لکی نه فه بۆ وان خرابیه، رۆژا قیامه تی نه ف چرویکی و قه لساتیه دى ل وان یتنه تیک [نانکو دى بی یتنه
 نيزادان] و میراتی نه رد و نه سلمانان هه ر بۆ خودیه، و خودی ب هه ر کار و کرباره کا هوین دکهن ناگه هداره.

﴿١٨١﴾ ب سویند خودی گوتنا وان نه ویت گوتین خودی یی هه زاره (فه قیره) و ئهم دهوله مه ندین، بهیستییه. ب راستی ئه فا وان گوتی [د راستا خودیدا] و کوشتنا وان ژ بی به ختی بو پیغه مبه ران [به رى نوکه] ئهم دى نئیسین، [و وان دى ل سهر جزاکه یین]، و دى بیژینه وان تامکه نه ئیزایا دۆزه هی. ﴿١٨٢﴾ [ئه ف ئیزایه] ژ بهر و ییه یا هه وه ب ده ستیت خو به رى نوکه کرى. و خودی ب راستی د راستا به نده ییت خودا نه یی سته مکاره. ﴿١٨٣﴾ ئه و ئه ون ییت گوتین خودی په یمان ژ مه وه رگرییه کو ئهم باوه رییى ب چو پیغه مبه ران نه ئینین، هه تا ئه و پیغه مبه ر قوربانه کی بو مه نه ئینیت و ئاگره ک [ژ و ردا نه ئیت] بسوژیت، [هه ی موحه مه د] بیژه [وان] نى پیغه مبه ر به رى من ب نیشانیت ئاشکه را و ب وى تشتی هوین دبیزن هاتبون، پا هه وه بو چى کوشتن، هه که هوین راست دبیزن؟! ﴿١٨٤﴾ فئيجا ئه گهر وان تو دره وین دانایى [باوه ر ژ ته نه کرن] [خه مى نه خو]، ب راستی گه له ک پیغه مبه ر به رى ته ژى ب نیشانیت ئاشکه را و ب

کتیبیت ئه سمانی و ب کتیب پرونکه ر هاتبون، [د گهل هندى ژى] دره وین هاتنه دانان. ﴿١٨٥﴾ هه ر جانداره کى هه بییت دى تامکه ته مرنى [و دى شه ره تا مرنى فه خوت]، و ب راستی رۆژا قیامه تى هوین [هه مى] دى جزایى خو وه رگرن. فئيجا هه ر که سى ژ ئاگرى دویر که فت و چۆ د به حه شتیدا، ئه ها ئه و ب سه ر که فت و سه رفه راز بوو، و هندى زيانا دنیا بییه ژ خه مل و خیر و په رتالى خاپاندنى پیغه تر نینه. ﴿١٨٦﴾ ب سویند هوین دى ب مال و حال و جانى خو ئینه جه رباندن، و هوین دى گه له ک ئیزا و نه خو شیى ژ وان بینن ییت به رى هه وه کتیب بو هاتین و ژ وان ییت هه فال و هوگر بو خودی چیکرین، فئيجا ئه گهر هوین بیئا خو فره به بکه ن و پاریز کارییی بکه ن، [بزائن] کو ئه فه [بیئفه هه ی و پاریز کارى] ژ وان کارانه ییت دقیت مروفل سهر یی هشیار و رۆژد بیت.

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ
سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلُ
ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتِ أَيْدِيكُمْ
وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
عَهْدُ الْإِنْسَانِ الْأَتَمُّ مَن لِّرَّسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَ بَقُرْبَانٍ
تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُم رُسُلٌ مِّن قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ
وَبِالْذِّكْرِ قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾
فَإِن كَذَّبُوكُمْ فَقَدْ كَذَّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ جَاءُوا
بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ
ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّتْ أَجُورُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فَمَن زُحْجِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا
الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ * لَسْتُ بِلَؤُوفٍ فِي
أَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَسْمَعْتُ مَن لِّلَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ مَن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذَىٰ كَثِيرًا
وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِّنْ عِزِّ الْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ الَّذِيْنَ اٰتٰوْا اَلْكِتٰبَ لَشَبِيْئَتِهِۦ لَلنَّاسِ
وَلَا تَكْفُرُوْهُنَّ فَبَيَّضُوْهُ وَرَّآ ظُهُوْرَهُمْ وَاَسْتَرَوْا بِهٖ ثُمَّ
قَلِيْلًا فَيَسْـَٔلُ مَا يَشْرُوْنَ ﴿١٧٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَفْرَحُوْنَ بِمَا
اٰتَوْا وَيُجِبُوْنَ اَنْ يُخَمِّدُوْا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوْا فَلَا تَحْسَبْهُمْ
بِمَفَازٍ مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٧٩﴾ اِنْ فِيْ
خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاٰخِلَافِ الْاَنْبِيَآءِ وَالنَّهَارِ لَا اَيَاتٍ
لَّاۤ اُولٰٓئِكَ اَلْاَلْبَابُ ﴿١٨٠﴾ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ اَللّٰهُ فَيَمَّا وَفَعُوْا
وَعَلٰى جُنُوْبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُوْنَ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَطْلًا سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٨١﴾
رَبَّنَا اِنَّكَ مِنْ تَدٰخُلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْرَجْتَهُ وَمَا لِلظَّٰلِمِيْنَ مِنْ
اَنْصَارٍ ﴿١٨٢﴾ رَبَّنَا اِنَّا سَعَعْنَا مِمَّا دُوْنَا يَدٰى لِلْاَيْمٰنِ اَنْ
ءَاْمُرُوْا بِرَبِّكُمْ فَاَمَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّتْنَا مَعَ الْاَنْبِيَآءِ ﴿١٨٣﴾ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلٰى
رُسْلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْاَيْمٰنَ ﴿١٨٤﴾

﴿۱۸۷﴾ و بۆ مله تى خو بیژە: دەمى خودى ژ وان ئەو یت کتیب بۆ هاتین سۆز و پەیمان ستاندى [و گو تیه وان] کو هوین بى گومان دى فى کتیبى بۆ خەلکى رۆن و ناشکەر اکەن و چو یى ژى نافەشیرن، [بەلى ئەو سۆز و پەیمانا وان دایى] ب پشت خو فە هیلان [نانکو پشتا خو دانى]. و [سۆز و پەیمانا خو] ب بهایەکی کیم فروتن، و نه چو بازار بوو وان کرى. ﴿۱۸۸﴾ [هەى موحه مه د] هزر نه که ئەو یت ب کریاریت خو دلخۆش دبن [کو ئەو جو هینه ییت نیشایت موحه مه د پیغه مبه ر ئەو یت د تهورا تیدا هاتین فەشارتین ب فى کارى خو دلخۆش بووین دى ژ ئیزیا خودى رزگار بن] و د فبن دهستخۆشیا وان بیته کرن ل سهر وى یا نه کرىن. هزر نه که ئەهه دى ژ ئیزایى قورتال بن، ئیزا و نه خو شیهه کا دژوار بۆ ئان ههیه. ﴿۱۸۹﴾ و سهر و سامانى ئەرد و ئەسهانان هه رى خودیهه، و خودى ب خو ژى ل سهر هه مى تشان دهسته لاتدار و خودان شیهه. ﴿۱۹۰﴾ ب راستى چیکرنا ئەرد و ئەسهانان، و هاتن و چۆنا شه ف و رۆژان نیشانن [ل سهر هه بوون و دهسته لاتداریا

خودى]. بۆ که سیٹ ژیر و ئاقلدار. ﴿۱۹۱﴾ [که سیٹ ژیر و ئاقلدار] ئەو یت راوهستیایى [ل سهر پیمان] و روینشتى و ل سهر ته نشتى [کیله کى] درێژ کرى، خودى دئینهه بیرا خو و زکرى خودى دکەن و هزرا خو د چیکرنا ئەرد و ئەسهاناندا دکەن، [و دیژن]: خودیو [ئەف جیهانه] ته ژ قهستا چى نه کرىه. پاکى [ژ هه مى کیماسیان] هه ر بۆ تهیه، [و ئەم ته ژ کیماسیان و ته ژ چیکرنا ژ قهستا و پوچ باقر دکەین]. ئیدی تومه ژ ناگرى دۆزه یى پاریزه. ﴿۱۹۲﴾ خودیو، ب راستى که سی تو بکهیه د ناگریدا ته رسوا و شه رمزار کر، و سته مکاران چو پشته فان و هاریکار نینن. ﴿۱۹۳﴾ خودیو، ب راستى مه گولى بوو، بانگهلدره ک بۆ باوه رینانى یى گازی دکەت [باوه رییى ب خودى و پیغه مبه رى بینن]، قیجا مه باوه رى ئینا، خودیو ل مه ببۆره و دانگى ل سهر گونه هیته مه بگره [نانکو ژى بهه]، و خه له تى و خرابییته مه ژى بهه و مه د گهل قهنجیکاران به مرینه [نانکو مه ژى ژ وان حسیب بکه، و مه ب هه فالینیا وان شایى بکه]. ﴿۱۹۴﴾ خودیو، چ پەیمانا ته ل سهر زمانى پیغه مبه ران دایى بده مه [کو به حه شته و بۆ ی ژ گوهداریا فەرمانا ته ده ر نه که قیت]، و [خودیو] مه رسوا و شه رمزار نه که رۆژا قیامه تى، ب راستى تو ژ سۆزا خو لیقه نابى.

فَأَسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أَضِيعُ عَمَلَ عَمِلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ
ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۚ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا
وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي ۚ قَاتِلُوا وَقَاتِلُوا
لَا كُفْرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخْلَ لَهُمْ جَنَّتِ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ تَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ
حُسْنُ التَّوَابِ ﴿١٥٥﴾ لَا يَعْرُوكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي
الْبَلَدِ ﴿١٥٦﴾ مَتَّعٌ قَلِيلٌ لَّهُمْ وَأُولَٰئِهِمْ جَهَنَّمُ بِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٥٧﴾
لَٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ
اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِّلْآبِرِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ
إِلَيْهِمْ خَشِيعِينَ ۚ لِلَّهِ لَا يَشْرُونَ بَيِّنَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا
قَلِيلًا ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٥٩﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَصْبِرُوا
وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٦٠﴾

﴿۱۵۵﴾ ڦڻجا خوديٰٰ دوعايا وان وەرگرت [ب گوتنا خو]: ڏهه کار و کرباريٽ چو کربارکهران ڙ هه وه بهرزه ناکه مچ ميٽرچ ڙن، ههر هندهڪ ڙ هه وه ڙ هنده کانن [ڻانکو ڙيدهري هه وه ڙن و ميٽران ههر ڻيڪه و فهرق و جودايي د نافيهر اه وه دانيه]. ڦڻجا ڏهويٽ مشهخت بويين و ڙ وه لاتي خو هاتينه دهر ڻيخستن، و دريا مندا هاتينه ڻيڻاندن و شهر [شهر يٰٰ دڙمنيٽ خوديٰٰ] کرين و شهر يٰٰ وان [ڙ ڻاليسي نه ياريٽ خوديٰٰ] هاتيه کرن، ب راستي ڏهه دي گونه هيٽ وان ڀاڪه م و ڙيهه، و ڏهوان دي که مهه د وان به حه شتاند ڏهويٽ رويبار د بندا دهه رکن (دجن). [ڏهه ف خه لاتي هه ني] که ره مهڪ و خه لاته که ڙ خوديٰٰ [دده ته وان]، و ني خوديٰٰ باشتين خه لات و جزال دهه هيه. ﴿۱۹۶﴾ گهريان و هاتن و چونا ڏهويٽ گاور بويين د باڙيراندا، بلا ته نه خاينيت. ﴿۱۹۷﴾ خوڻي و په رگاله کا کيمه [يا دنيايٰٰ بهرانبهري يا ڻاخره تي]، پاشي دويباهي و جهي وان ههر دڙهه وه ڏهه چ پيسه جهه. ﴿۱۹۸﴾ به لي ڏهويٽ پاريزکارييا خودايي خو کرين، به حه شيت

رويبار د بندا دهه رکن بو وان هه نه، و هه وهه دي تيدا بن، ڏيورگه هه که ڙ نڪ خوديٰٰ، و يٰٰ ل نڪ خوديٰٰ هه ي بو قه نجیکاران چنيره [ڙ وي خوڻي و په رگالا ب ريکا گهريانا دنيايٰٰ دڏيٽ]. ﴿۱۹۹﴾ ب راستي هندهڪ ڙ خودانيٽ کتيان هه نه کو باوهريي ب خوديٰٰ دڏينن و ب ڏهوا بو هه وه هاتي [ڙ نڪ خوديٰٰ کو قورڻانه]، و ب وي يا بو وان هاتي، و ڙ خوديٰٰ دترسن [ل بهر فهرمانا وي دراوه ستاينه] و نيشانيٽ خوديٰٰ ب بهايه کي کيم نافروشن [ڻانکو سالوخيٽ پيغه مبهه ران د کتيبيٽ خوڏا ڦاري ناکه نه رانبهري بهايه کي کيم]. ڏهه فان خه لاتي خو ل نڪ خوديٰٰ هيه و خوديٰٰ د حسابدا يٰٰ سڻکه. ﴿۲۰۰﴾ گه لي ڏهويٽ هه وه باوهري ڻينايي بيٺا خو [ل سهه رگوهاريي] فرهه بکهه و [ل سهه ر جيهدا گاوران] بيٺه رهن و خو رابگرن، و دل و دهه روئي خو ب خوديٰٰ گري بدنه، و پاريزکارييا خوديٰٰ بکهه، هيڻيهه ب ڦي چهنديٰٰ هوين سهه ر فرهه رابزين.

سوره نساء

ل مهدينه يي هاتيه خوارى (۱۷۶) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ خه لکينؤ پاريزکارييا خودايى خو بکه ن
[باوه ريبي پى بينن و بهريسن] نه وي هوين ژ تيك
گيانى ب تنى ئافراندين [و نه وي خودايى ژ وى گيانى]
هه فسه راوى ژى چيکر [ئافرانند] و ژ فان هه ردوکان
گه له ک ژن و ميردان و به لافکرن، و هوين پاريزکارييا
خودى بکه ن، نه وي هوين ب نافى وى تشتان ژ
تيکدو دخوازن، و هسيارى مرفوانيى بن [نه قه بينن]
ب راستى خودى ل سهر هه وه زي ره فانه. ﴿۲﴾ و مالى
سيوييان بدهنى، مالى خو يى بيخير [و حه لال] ب يى
وان يى باش [و حه رام بو هه وه] نه گوهورن، و مالى
وان د ناه مالى خو دا نه خو ن [ئانکو مالى وان تیکه لى
يى خو نه که ن، ب ثنه تا خوارنا مالى وان]. ب راستى
[نه ف کاره] گونه هه کا مه زنه. ﴿۳﴾ و نه گهر هوين

ترسيان د راستا کچيت سيويدا [نه وي هوين خودانيى ژى دکهن] [نه گهر مار بکه ن] دادوهر يي نه که ن
[و مافيت وان ب دورستى نه دهنى، وان بهيلن]، فيجا ژيت ديترييت هه وه پى خو ش، دويان، سييان، چاران
مار بکه ن، به لى نه گهر هوين بترسن د ناهه را واندا وه کهه فيي [عه داله تى] نه که ن، ژنه کى ب تنى بينن
[و ناييت پتر بينن] يان ژى جارى ييت خو مار بکه ن، نه فقه [هيلا نا هه وه بو سيويان، دا خورتيي لى نه که ن
و مافى وان نه خو ن و تيك ژن ب تنى، نه گهر هوين بترسن داد گه ريي د ناهه را واندا نه که ن] ريکار ژ هه ميسان
نيزيکتره کو هوين خو ژ سته مکرني پياريزن و بدهنه پاش. ﴿۴﴾ و مارا ژنان ب خوشى بدهنى، و هه که وان
[ژنان] تشته ک ژ مارا خو ب خوشى [و ب دلى خو] بو هه وه هيلا [و گهر دهنه هه وه نازا کر]، تيدى بخون ل
هه وه حه لال بيت و نوشى جان بيت. ﴿۵﴾ و هوين مالى ساويلکه يان [ژ بچويک و دين و دهست درياييان]
نه دهنه فى، نه و [مالى] خودى بو هه وه کرييه نه گهرى بهرده و اميا ژيانى [و ژيان ل سهر رادوه ستيت] بى
خودان بکه ن و ب جلک بيخن، و ئاخشتنا خيرى بو وان بيژن [ئانکو نه گهر هوين ب ئاقل که تن دى مالى
هه وه دهينه هه وه]. ﴿۶﴾ و سيوييان بجه ربينن هه تا بالق دين [و دئنه ژنان يان شوييان]، و نه گهر هه وه ديتن
بالق بوون و ب ئاقل که تن، مالى وان بدهنه فى، و له زى لى نه که ن بخون ژ ترسا مه زبونوان [ترسا هندى
کوى مالى ژ هه وه بستينن]. و هه چيى دهوله مه نديت بلا [چو مالى بهرانه رى خودانييا خو ژ سيوييان
رانه که ت] و يى دل پاقر بيت. و هه چيى خيزان (فه قير) بيت بلا ته مه تى زه هه تا خو و ل دويف هه وجهييا
خو بخوت، و نه گهر هه وه مالى وان دا وان، شاهدان ل سهر بگرن [کا هه وه مالى سيوييان هه مى داييى
يان ژى نه]، و خودى بو هه وه به سه زي ره فان و حسابدار.

سورة النساء

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا
زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنَسَاءً ۚ اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ
وَالْأَحْامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ وَأَوَّا إِلَيْنَا مَنَ أَمْلَأَكُمْ مِنْهُ وَلَا تَتَّبِعُوا
الْمَلِئَاتِ بِالطَّبِيعِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ إِلَى أَمْوَالِكُمْ إِنَّهَا كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾
وَأَنْ خِفْتُمْ أَنْ تَفْسُدُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ
مَعْنًى ۚ وَذَلِكَ وَرِعٌ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
ذَٰلِكَ أَدْوَىٰ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ وَأَوَّا إِلَيْنَا نِسَاءً صَدَقْتِهِنَّ نِعْلَةً فَإِنْ طِبْنَ
لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُنَّ فَكُفُّوا عَنْهُنَّ ذَٰلِكَ خُبْرًا ﴿٤﴾ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ
أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا وَلَا رُفُوهًا ۚ فَفِيهَا وَأَكْسُوهُمْ ۖ وَقُولُوا لَهُمْ
قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ
رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا
وَمَنْ كَانَ عَنِينًا فَليَسْتَعْفِفْ ۖ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ
فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ
مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا
مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةُ أُولَاؤُا الْقُرْبَىٰ وَأَلْتَمَعْنَ
وَالْمَسْكِينُ فَأَزْذِقُوهُنَّ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٨﴾
وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعْفًا
خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ
الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي
بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي
أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِي ۚ إِن كَانَ كُنْ نِسَاءً
فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا
النِّصْفُ ۚ وَلَا يُؤْتِيهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُّ مِمَّا تَرَكَ إِنْ
كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَتْهُ أَبَوَاهُ فَلِلْمُتَّكِفِ إِنْ
كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِلْمُتَّكِفِ الشُّدُّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا
أَوْ دَيْنٍ ؕ أَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
تَقَعًا فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

﴿٧﴾ زهلامان د وی (مالی) دهیاب و کەس و کاران ب پاش خۆفه هیلای، بار و پشکه هیه، و ژنان زی ژ وی (مالی) دهیابان و کەس و کاران ب پاش خۆفه هیلای، بار و پشکه هیه، چ کیم چ زیده، پشکه که [ژ بهری خودیقه] هاتییه دانان. ﴿٨﴾ و ئەگەر دەمی لیکه کړن، کەس و کار و سیوی و بهلنگاز نامادهبون، تشته کی ژ وی میراتی بده وانه، و ئاخفتنه کا بی ئەزیهت بیژنه وان. ﴿٩﴾ و ئەوێت ژ هندی بترسن، ئەگەر ب پاش خۆفه دینده هه کا بی چاره بهیلن، سته م لی بته کړن [دقیته هه رب وی چاشی بهری خو بدهنه سیوییت ئەو خودانیسی ژ دکهن، و پا ئەگەر ئەفرۆ ئەوی مربایه، کا وی دقیا چاوا سهره گوھیا زاروکیت وی هاتبایه کړن، ئەها دقیت ئەو زی یی وەساییت دگهل سیوییت ئەو سهره گوھیا وان دکته]، قیجا بلا ژ خودی بترسن و ئاخفتنا راست دگهل وان بکهن [ئانکو چاوا دگهل زاروکیت خو دئاخفن، و دبیزنی: کورپی من، کچا من، هه رفی ئاخفتنی دگهل سیوییان زی بکهن].

﴿١٠﴾ ئەوێت مالی سیوییان ژ بی بهختی و ب نههقی دخۆن، ب راستی تنی ئەوی ئاگری تژی زکی خو دکهن و دخۆن، و زوی دی چنه د ئاگری دۆزههیدا. ﴿١١﴾ د دهرهقی زاروکیت هه وهدا خودی [ب فی رهنگی] فرمانا هه وه دکته، کو بارا کورپی ته مته تی بارادو کچانه، و ئەگەر زاروکیت هه وه کچ بن و ژ دویان پتر بن، دوسیکا میراتی بو وانه، و ئەگەر [میراتخۆر] کچهک ب تنی بیت، نیف [یا میراتی] بو وییه، و دهیابییت وی [یی مری] هه ر ئیکی شه شیک دگه هیتی، ئەگەر [ئهوی مری] زاروک هه بییت [چ کور بن، چ کچ] و ئەگەر چو زاروک [چ کور، چ کچ] نه بن و دهیابییت وی بوونه میراتخۆریت وی، سیک بو دهیکا وییه، و ئەگەر [ئهوی مری] برا هه بن [خویشک و برا، دویان پتر]، شه شیک بو دهیکا وییه، [ئهف پشک و باره دی ئینه لیکه کړن] پشته جهینانا و هسیه تا مری کری یان زی [دهر ئیختسنا] قهران [دهینان]. بابیت هه وه و زاروکیت هه وه، هوین نوزان کی ژ وان پتر دخیرا هه وه دایه [ژ بهر هندی خودی هه ر ئیکی پشک و باریت وی دیار کړن]، ئەف ئەر که ژ بهری خودیقه ل سهر هه وه هاته دانان، ب راستی خودی یی زانا و کار بنه جهه.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١٢﴾ وَنِيفَا مِرَاتَى زَنْبِت [هه فسه ریت] هه وه هیلا یی
 بۆ هه وه یه [پشتی مرنی] ته گهر وان چو زارۆك
 [كوپ یان كچ] نه بن [نه ژ هه وه، و نه ژ چو زه لامیت دی]
 و ته گهر وان زارۆكه هه بیت، چاریكه ژ میراتی وان
 هیلا یی بۆ هه وه یه [هه لبه ت] پشتی جهننا و هسیه تا
 کری و [دهر ئیخستنا] قهران [ده بنان] و ته گهر هه وه
 چو زارۆك نه بن [كوپ یان كچ، ژ وئی یان ژ ئیكا
 دی]، چاریكا میراتی هه وه بۆ هه فسه ریت هه وه یه،
 و ته گهر هه وه زارۆكه هه بیت هه شتیكا میراتی
 هه وه بۆ وانه، پشتی جهننا و هسیه تا هه وه کری و
 دهر ئیخستنا قهران، و ته گهر زه لامه ك یان ژنه ك بی
 عه یال و بی باب [مه خسه د یابی دوینده ه و باب و
 باپیر بیت] مر، و برایه ك یان خویشكه كا [ژ ده یكی]
 هه بیت شه شیک بۆ ههر ئیكیه و ته گهر ژ ئیكی پتر بن
 هه می دسیكیدا ده فیشكن، پشتی جهننا و هسیه تا
 بی زیان و دهر ئیخستنا قهران، ته فه فهرمانه ژ خودی،
 و خودی زانا و حه لیمه [ئانكو له زئی ل جزادانی
 ناكه ت]. ﴿١٣﴾ ته فه فهرمان و تخویبیت خودینه، و ههر

ئیکێ گوهداریسا خودی و پیغه مبه ری وی بکه ت، دی ئیخیته ده هه شتاندائو بیت روپار د به رپا و دنا فرا
 ده رکن، و ههروهه ر دی تیدا بن، و ته فه یه سه رکه فتنه مه زن. ﴿١٤﴾ و بی گوهداریسا خودی و پیغه مبه ری وی
 نه که ت و بده ته سه ر تخویبیت وی [فه رمایت وی ب جه نه ئینیت] دی ئیخیته دنا ف ئاگریدا کو ههروهه ر
 تیدا بیت، و ئیزایه کا ب رسوا و ره زاله ت بۆ ویه.

وَالَّذِي يَأْتِيَنَّ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَ
 أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَلَمْ يَكُنْ لَهُنَ فِي الْبُيُوتِ
 حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾
 وَالَّذَانِ يَأْتِيَانِيَا مِنْكُمْ فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا
 فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٦﴾
 إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهْلَةٍ
 ثُمَّ يَتَوُفُّونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ
 يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ
 قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْفَنِّ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَرَاءُ
 أُولَئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ
 لِيَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَاءِ اتِّبَتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ
 مُبَيَّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى
 أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

﴿۱۵﴾ و ئەوێت زانیی دکهن ژ ژنکیته ههوه، چار
 شاهدان ژ خوێل سهر بگرن، قیجا ئەگەر شادهیی ل
 سهر دان، د مالیت وانقه ئاسی بکهن ههتا دمرن، یان
 ژێ ههتا خودی پیکه کا قورتالبوونی بۆ فه دکهت و
 ددانیت [ههلبهت ئەف فه رمانه یا دهستیپیکا ئیسلامی
 بوو، پاشی هاته را کرن]. ﴿۱۶﴾ و ئەوێت دکهفنه
 د زانییدا ژ ههوه [چ ژن چ میتر] بئیشین، و ئەگەر
 توبه کرن و خوێ باشکرن، ژێ بگهرن، ب راستی
 خودی بی توبه وهرگر و دلۆفانه. ﴿۱۷﴾ ب راستی
 توبه یا وان ب تێ دئیه وهرگرتن و قه بویل کرن ئەوێت
 ژ نه زانین گونه هێ دکهن، پاشی ژ نیزی و زوی [ژ وێ
 کرنی په شیما دبن] ل خوێ دزفرن و توبه دکهن، قیجا
 خودی توبه یا فان قه بویل دکهت [و توبه یی ددهته
 سهر] و خودی زانا و کاربنه جههه. ﴿۱۸﴾ و توبه بۆ
 وان نینه، ئەوێت کار و کرباریت خراب و گونه هان
 دکهن [دمینه د گونه هیدا، و ل خوێ نازفرن] ههتا ئیک
 ژ وان دکهفیه بهر مرئی [ژ نوی] بیژیت: نه ها ژ نوی
 من توبه یه [و ئەز په شیانم]، و [توبه] بۆ وان ژێ نینه
 ییت دمرن، و ئەو گاور، ئیزابه کا ب دهر د و دژوار مه بۆ فان بهر هه فکریسه. ﴿۱۹﴾ گهلی ئەوێت ههوه باوه ری
 ئیناین نه دورسته هوین ب کۆته کی بنه میرا تخوریت ژنان [ئانکو وه کی ههر میراته کی بگه هینه خو و دهستی
 خو داننه سهر]، و بۆ ههوه نه دورسته هوین پیکه وان بگرن و نه هیلن شوی بکهن، دهنده کی ژ وی مالی
 ههوه داییه وان [ژ مه هرا وان] ژێ وهرگرن، ژ بلی وێ، ئەگەر خه له تیه کا ئاشکه را بکهت، و ب پاشی و
 قه نجی د گه لدا بن و سهر دهریسی د گه ل بکهن. و ئەگەر ههوه نه فیان [بئینا خو لێ فره هکهن و بهر نه دهن]
 چونکی دبیت هوین ژ تشته کی بزار بن و ههوه نه فیته، و خودی خیره کا مه زن قیخسته تیه تیدا.

وَأِنْ أَرَدْتُمْ أَسْبَدَّالَ زَوْجَ مَكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ
 إِحْدَهُنَّ قَطْرًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ سَنِيًّا أَتَأْخُذُونَهُ
 بُهْتَانًا وَإِفْكَامٍ مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى
 بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾
 وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنْ النِّسَاءِ
 إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ
 سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبنَاتُكُمْ
 وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبنَاتُ
 الْأَخِ وَبنَاتُ الْأَخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ
 وَأَخَوَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ
 وَرَبِّبُكُمْ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمْ
 اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا
 جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ
 أَصْلَابِكُمْ وَأَبْ تَحْمَعُونَ ابْنَاتِ الْأَخْتَيْنِ إِلَّا
 مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٣﴾

﴿۲۰﴾ و ئەگەر هەوێ ئێکێ شوینا ژێهەکا دی [پشتی
 بەردانی] بینن، و ئێک ژ وان هەوێ مالهەکا مەزن
 [ب نافی مەهری] دابیت، چو ژ وی [مالی] ژێ نەستین
 [هۆین وی مالی] چاوا دی ژ بێ بەختی و ب گونەهەکا
 مەزن ژێ ستین. ﴿۲۱﴾ ئەری چاوا هۆین دی وی مالی
 ژێ ستین و هۆین چۆینە دەف ئێکدو [و هۆین ب تنی
 مایینە د گەلیک] و [وەختی مەهر کرنی] وان پەیان
 موکوم ژ هەوێ ستانیدیە. ﴿۲۲﴾ و هۆین وان ژنان
 مار نەکن ئەوێت بابێت هەوێ مار کرین، ژ بلی وێ
 ئەوا هەوێ بەری فی فەرمانی ئینابیت، ب راستی ئەو
 کارەکی زیده کریت بوو، و پیسەکار و پیسەرێک بوو.
 ﴿۲۳﴾ ل سەر هەوێ هاتە حەرەمکرن و نەدورستکرن
 [مار کرنا] دەیکێت هەوێ، و کچێت هەوێ، و
 خویشکێت هەوێ، و مەتێت هەوێ، و خالەتێت هەوێ، و
 برازاییت هەوێ، و خوارزاییت هەوێ، و دەیکێت هەوێ
 ییت شیرێ [دایینێت هەوێ]، و خویشکێت هەوێ
 ییت شیرێ، و خەسویییت هەوێ، و نەفسیییت هەوێ
 ییت د مالا هەوێ مەزن بووین، ژ وان ژنێت نغین د

ناقبەرا هەوێ و واندا چێوویی، و ئەگەر نغین نەبیت دناقبەرا هەوێ و واندا چو گونەهەبو هەوێ تیدا نینە هۆین
 وان نەفسیان مار بکەن. و بویکێت هەوێ ییت کوریت هەوێ ییت دورست، و [دیسە حەرەم] هۆین د ناقبەرا
 دو خویشکان د مار کریدا کۆم بکەن، ئەو نەبیت ئەوا هەوێ بەری فی فەرمانی کریت، ب راستی خودی
 گونەهەرێبەر و دلۆفانە.

الجزء ۵
القرآن ۹

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النَّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ إِنْ تَبَتَّغُوا
بِأَمْوَالِكُمْ مُخْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ
مِنْهُمْ فَعَاتُوهُمْ أَجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا
تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ١١ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ
الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ
فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ
مِنْ بَعْضٍ فَانْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسْفَحَاتٍ وَلَا مَتَّجِدَاتٍ
أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَيْتُمْ قَانَ أَتَيْنَ بِفَحْشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ
مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ١٢
يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١٣

﴿۲۴﴾ و [مارکنا] ژنیّت شویکری و ب میر [بو هوه
حهرامه] ژ بلی وان ییت [ب خهزایی بووینه]
جیرییت هوه [و نه گهر جیری یا شویکری بیت بو
خودانی (سهرکاری وئ) دورست نینه هه تا زه لامی
وئ دمریت یان دئیته بهردان] نه هه فهرمانا خودیته
ل سهر هوه هاته دانان و نفیسین [بو که سی ناییت
بدهته سهر] و ژ بلی فان ییت بو رین، هه که هوین
مارا وان بدهنی و دههمه ن پاقژ بن و زناکهر نه بن، بو
هوه دورست و حه لال، فیجا هه چیا هوه هه خو شی
ب نفینا وان دیت [ئانکو مارکر] مارا وان [ئهوا هوه
دناف خو دا دیار کری] ب ئه رک بدهنی، و گونه هل
سهر هوه نینه پشتی هوه مه هر دیار کری دگه لیک
پیک بئ [ئانکو ژ وئ مارا دیار کری ب قایلبونا
هوه ههر دوکان، کیمتری بدهنه وان، یان ژ وئ
مارئ پتر بدهنه وان]، ب راستی خودی یی زانا و
کاربنه جهه. ﴿۲۵﴾ و هه چیی ژ هوه نه شیا [ب مالی
خو] ژ نه کا ئازاد و خودان باوهر و دههمه ن پاقژ مار
بکهت [و بو خو بینیت] فیجا بلا جیرییت خو ژ

کچیّت موسلمان مار بکهت [نه گهر شیان هه بن یا ئازاد مار بکهن، نه دورسته یا جیری مار بکهن، و دیسا
نه دورسته جیرییا نه موسلمان مار بکهن]، و خودی ب باوهریا هوه چیتر دزانیّت [ئانکو دبیت باوهریا
هنده جیرییا ب هیژ و موکو متر بیت ژ یا ئازاد کری] هوین ژ ئیکن [ئانکو هوین ههر دو مروفن چ
هوین بهنده بن چ هوین ئازاد کری بن هوین د مروفا تییدا ئیکن]. ئیدی ب دهستویرا سهرکاریّت وان مار
بکهن، و مهرا وان ب قهنجی [ب ئاویه کی دورست و شهرعی و گونجایی دگه ل سهر بهری] بدهنه وان
[ئهف جیرییه بو هوه دورسته مار بکهن ب وی شهرتی] د دههمه ن پاقژ بن و زناکهریّت ئاشکهرانه بن، و
خودانیّت یاریّت نه بن، فیجا وه ختی شویکرن و کهفتنه درکی تییدا [ئانکو دزانییدا] نیفا جزایی ژنیّت
ئازاد ل سهر وانه، ئهف فهرمانه [مارکنا جیرییا] بو وی دورسته، یی ژ خو بترسیت [نه گهر ژنی نه ئینیّت]
دی که فیته دگونه هیدا [ئانکو دزانییدا] و نه گهر خو رابگرن [و جیرییی مار نه کهن] بو هوه باشتره، و
خودی گونه هژیه ر و دلوفانه. ﴿۲۶﴾ خودی [ب فان فهرمانان] دقیت بو هوه دیار کهت [کاچ ل سهر هوه
حلاله و چ حهرامه]، و بهری هوه بدهته ری و رهوشتیّت ییت بهری هوه [ژ پیغه مه ر و چاکان]، و توبه یی
بدهته سهر هوه، و خودی زانا و کاربنه جهه.

﴿۲۷﴾ خودی دثیت [ب فان برپاران] توبه یی بدانته سهر ههوه، و ئه ویت ب دویف دخوازیان [مه خسه د ژئ ییت حه رام] دکه فن، دثیت هوبن گه له ک ب ره خئ وانفه بچن [ئانکو کار و کریاریت وان بکه ن]. ﴿۲۸﴾ و خودی دثیت ل سهر ههوه سقک بکه ت [ئانکو کاری ههوه ب ساناهی بیخیت، ب دانا وی بو ههوه شه ربه ته کئ ساناهی و گونجایی د گهل سروشتی مرؤفی]، ب راستی مرؤف بی هیز و لاواز هاتییه چی کرن [ئانکو نه شیت بینا خو ل سهر دخوازیان فره ه بکه ت]. ﴿۲۹﴾ گهل خودان باوه ران مالی خو [ئیکدو] دناقه را خودا ب نه هه قی نه خو ن [وه کی سه له فی و قوماری و زه بکرنی] (احتکار) و دزیی... هتد، [بازرگانییه کا هوبن ل سهر قایل نه بن تی نه بیت] [ئانکو ب کرین و فروتنان هه ردو ئالیییت قایل بخو ن و ب ریکیت دورست] و خو [ژ بی هیثیوونی] نه کوژن یان ئیکدو نه کوژن ب راستی خودی د گهل ههوه یی دلؤ فانه. ﴿۳۰﴾ و هه چیی [ژ ههوه فان نه دورستییت بوری] ژ سته می و زیده کافی

وَاللّٰهُ يُرِيدُ اَنْ يُّتُوْبَ عَلَیْكُمْ وَيُرِيْدَ الَّذِیْنَ یَتَّبِعُوْنَ الشَّهْوَاتِ اَنْ یَّمْلِؤْا مِیْلًا عَظِیْمًا ﴿۲۷﴾ یُرِیْدُ اللّٰهُ اَنْ یُّخَفِّفَ عَنْكُمْ وِجْلَ الْاِنْسَانِ ضَعِیْفًا ﴿۲۸﴾ یَاٰیُّهَا الَّذِیْنَ ءَامَنُوْا لَا تَاْكُلُوْا اَمْوَالَكُمْ بَیْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّا اَنْ تَكُوْنَ تِجْرَةً عَنْ كِرَاحٍ مِّنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوْا اَنْفُسَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِیْمًا ﴿۲۹﴾ وَمَنْ یَفْعَلْ ذٰلِكَ عُدُوْنَا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِیْهِ نَارًا وَّكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ یَسِیْرًا ﴿۳۰﴾ اِنْ تَجْتَنِبُوْا كَبَاۡیِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نَکْفُرْ عَنْكُمْ سَبْعًا وَّتَذْخُلُوْا مِیْلًا عَظِیْمًا ﴿۳۱﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضُكُمْ عَلَی بَعْضٍ لِّلرِّجَالِ نَصِیْبٌ مِّمَّا كَسَبُوْا وَلِلنِّسَاءِ نَصِیْبٌ مِّمَّا كَسَبْنَ وَسَلُوْا اِلَیَّ مِنْ قَضِیَّاتِكُنَّ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمًا ﴿۳۲﴾ وَلِیْكُلِ جَعَلْنَا مَوْلٰی مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُوْنَ وَلِذٰلِكَ عَقَدْتُ اٰیْمَنُكُمْ فَاَتَوْهُم نَصِیْبُهُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ شَهِیْدًا ﴿۳۳﴾

فی بکه ت، دی وی کهینه دئاگری دۆژهییدا، و ئه فه ب خو ل دهف خودی ب ساناهییه. ﴿۳۱﴾ ئه گهر هوبن خو ژ گونه هیئت مه زن [شرکی و کوشتنی و دزیی و سیر به ندیی... هتد] بده نه پاش، گونه هیئت ههوه ییت بچویک دی په رده پۆش کهین و ژبه یین و فه شیرین، و ههوه دی بهینه جهه کی دلخۆش و باش. ﴿۳۲﴾ و هوبن دخوازییا وی تشتی کو خودی هنده ک ژ ههوه پی ب سهر هنده کیت دی ئیخستین، نه که ن [ئانکو خو زییا هندی بکه ی خودی ژ وی بستینیت و بده ته ته]، و زه لاما ن پشک و بار ژ کار و کریاریت کرین هه نه، و ژنان پشک و بار ژ کار و کریاریت کرین هه نه، و داخوازا که ره ما خودی بکه ن، ب راستی خودی ب هه می تشتی ئاگه هداره. ﴿۳۳﴾ و مه میرانگر بو هه ر ئیکی دانینه ژ میراتی ده بیاب و کهس و کاران هیلا یی، و ئه ویت ههوه په ییان داینی [کو ببنه میرانگریت ههوه] پشک و باریت وان بده نی [هه له بت ئه ف فره مانه ل ده سته ییکا ئیسلامی بوو، پاشی هاته را کرن ب گوژنا خودی] ﴿وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلٰی بِبَعْضٍ﴾ ب راستی خودی ل سهر هه می تشتان به ره هف و شاهده.

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى
بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَلَا صَلَاحَ لَكُمْ فِي شَيْءٍ
حَفِظْتُمْ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّتِي تُحَاوُونَ
تُنْزِرُهُنَّ فَعُظْمُهُنَّ وَهَجَرُهُنَّ فِي الْأَصْصِاجِ
وَأَضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْتَكُمْ فَلَا تَتَّبِعُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا
فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ
يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
خَبِيرًا ﴿٣٢﴾ * وَأَعِدُوا لِلَّهِ وَأَلْزَمُوا بَئِذٍ شَيْئًا
وَالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ
وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ
وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ
لَأَيْحِثُ مَنْ كَانَ يُخْتَلَا فَخُورًا ﴿٣٣﴾ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ
وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ
اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٣٤﴾

الجزء

﴿۳۴﴾ زهلام سهرکار و سهرپهرشتیت کاروباریت
ژنانه [ئانکو دقیت ئەول بەر خزمەتا وان بن و ب
کاروباریت وان رابن] ژ بەر کو خودی هندهک ب
سهر هندهکان ئیخستینه، و ژ بەر کو [زهلام] مالی
خو [د بەر واندا] دمه‌زیخن، فئيجا ژنیت چاک
[کارراست] گوهداریت خودی و زهلامیت خونه
[وب ئەرکی خو رادبن د راستا خودیدا، و پاشی د راستا
زهلامیت خودا] و بو مال و نامویسا [زهلامیت خو]
د پشت ویرا، ب هاریکاریسا خودی پارێزەرن، و ئەو
ژنیت هوین ژنی دترسن کو گوهداریسا هه‌وه‌نه‌که‌ن
[خو ل سهر زهلامی خو مه‌زن بکه‌ن و مافیت وان
نه‌ده‌نی] شیرەتان ل وان بکه‌ن [و ژ خودی و ئیزایا
رؤژا قیامەتی بترسین] [و ئەگەر باشقە‌چۆن باشە،
و ناییت چو ریکیت دی بگری، و ئەگەر نه‌] خو ژ
نشینا وان بدەنه‌ پاش [ئانکو ل سهر نفینا وئ بی، بە‌لی
پشتا خو بدەیی و پوێته‌ پی نه‌که‌ی، و هه‌که‌ ب فی
چه‌ندی زی نه‌هاته‌ ری] فئيجا لی بدەن [بە‌لی لی‌دانه‌کا
بی ئیش] فئيجا ئەگەر گو‌ه‌ی خو دانە‌هه‌وه‌، هوین
چو هیجه‌تان هلنه‌تێخن [کو هوین خورتی و سته‌می لی بکه‌ن]، ب راستی خودی یی بلند و مه‌زنه
[ئانکو پشتی گوهداریسا هه‌وه‌هه‌و کرین، ئەگەر سته‌می لی بکه‌ن، بزانی خودی ژ هه‌می‌یان مه‌زنتره‌ و ل سهر هه‌وه‌
ده‌سته‌ه‌لاتداهه‌وه‌وه‌کی هوین ل سهر وان ده‌سته‌ه‌لاتدار، و بو هه‌وه‌ ناهیلیت]. ﴿۳۵﴾ و ئەگەر هوین ترسیان
نافه‌را وان نه‌خو‌ش بیت و ژیک نه‌گرن، دادوه‌ره‌کی ژ مرو‌فیت زه‌لامی و دادوه‌ره‌کی دی ژ مرو‌فیت ژنی
هه‌لبێژن [و فریکه‌نه‌ ده‌ف ئیک، دا پیکه‌ به‌ری خو بدەنه‌ ئاریشه‌یی و چاره‌سهر بکه‌ن] فئيجا هه‌که‌ ب راستی
وان [هه‌ردو دادوه‌ران] بقی‌ن وان پیک بینن و نافه‌را وان خو‌ش بکه‌ن، خودی دی وان ئیخیت به‌ریک، ب
راستی خودی زانا و شارەزایه‌. ﴿۳۶﴾ و هوین خودی په‌ریسن و چو هوگر و هه‌قه‌ه‌ران بو چی نه‌که‌ن، و د
گه‌ل ده‌یابان د چاک بن [دیسا] و د گه‌ل که‌س و کار و سیوی و به‌لنگاز و جیرانیت دینه‌ مرو‌فیت هه‌وه‌، و
جیرانیت چو مرو‌فانی د گه‌ل هه‌وه‌ نه‌یی و هه‌قالی رپکی یان هه‌قه‌ه‌را خو و رپینگ و به‌نده‌ییت هه‌وه‌، ب
راستی خودی هه‌ژ قه‌به‌یی په‌سه‌نده‌ر ناکه‌ت [ئه‌وئ که‌سی ژ خو مه‌زنتر و بلندتر نه‌بینیت و ببینیت ئەول
سهر غه‌یری خو‌دایه‌]. ﴿۳۷﴾ ئەو‌یت [ئانکو قه‌به‌ و دفن بلند] چرویکیی دکه‌ن [د راستا فه‌رمانا خودیدا و د
راستا ده‌یباب و که‌س و کاراندا... هتد]، و فه‌رمانا خه‌لکی زی ب چرویکیی دکه‌ن، و وئ که‌ره‌ما خودی د
گه‌ل کری قه‌دشێرن، و خودی ئیزایه‌کا هه‌تکه‌ر بو گاوران به‌ره‌هه‌فکریه‌.

وَالَّذِينَ يُفْقِرُونَ أَمْوَالَهُمْ رِيَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَمَرَّ
قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَا ذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا
مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً فُضِّلْنَا بِهَا وَبُوتَ مِنْ لَدُنْهُ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ
وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَعَصَوُوا الرِّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ
اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ
سُكَرَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي
سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ
أَحَدُكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً
فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ
الْكِتَابِ يَشَرُّونَ الصَّلَاةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَتْلُوا السَّيْلَ ﴿٤٤﴾

﴿۳۸﴾ و ئەوئەت مالى خۆ ب ڕویمەتیا مەرفان
دەمەزىخەن، و باوەرىيى نە ب خودى دىنين و نە ب
پۆزا قىامەتئى، و ھەر كەسى شەيتان ھەفالى وى بيت
[ب يا وى بكەت و ل دويٹ وى بچيت] پيسە ھەفاله
[چونكى دى بەرى وى دەتە خرايىيى وەكى قەبەيى
و خۆمەزىكرنى و چرويكى و ڕویمەتئى... ھتدا].
﴿۳۹﴾ ما چ زيان دا گەھيتە وان ئەگەر باوەرى ب
خودى و پۆزا قىامەتئى ئىنابانە، و ژ تىشتى خودى دايسىيە
وان سەدەفە ژئى دابانە، و خودى ب وان ئاگەھدارە
[كاهەر ئىكى ئىتەتە وى چيە]. ﴿۴۰﴾ بى گۆمان خودى
تەمەت دندكە كئى [ئەوا دناف تىرۆژكار پۆژيدا] ستەمئى
ل كەسى ناكەت، ئەگەر [ئەو دندك] باشى بيت
[خودى] چەندجار كى لئى دكەت، و دى خەلاتە كئى
مەزن دەتئى. ﴿۴۱﴾ فئىجا ئەو دى دچ كراسدا بن دەمئى
ئەم بۆ ھەر ملەتە كى شاھدە كى دىنين [پئىغەمبەرئى
وان شادەيىيى ل سەر وان ددەن] و ئەم تەژى ل سەر
ئان دكەينە شاھد. ﴿۴۲﴾ وئى پۆژى [پۆزا قىامەتئى]
ئەوئەت گاوروبووين و گوھدارىيا پئىغەمبەرى نەكرين،

ھەز دكەن ئەرد بئىتە كەلاشتن، و تىدا بچن و دگەل ئاخى بىنە ئىك، [وئى پۆژى] نەشتين چو ئاخشتنان ژ
خودى فەشتين. ﴿۴۳﴾ گەل خودان باوەران، نيزىكى نقيژئى نەبن دەمئى ھوين سەرخۆش ھەتا ھوين بزانن
كا ھوين چ دىيژن، ديسا دەمئى لەش دىي نقيژئىيدا [جەناپەتئىدا] ژ بلى كو ھوين پيبار بن ھەتا خو دشۆن،
و ئەگەر ھوين نەخۆش بن [نەشتين ئافى ب كاربين] يان ژى ريشينگ و پيبار بن [دسەفەريدا بن] يان ئىك
ژ ھەوہ ژ دەستافى ھات يان چۆبىتە نقينا ژنى، و ئاف [بۆ دەستفئىز و لەش پاقر كرنى] ب دەست ھەوہ
نەكەفئىت، تەيەمومئى ب ئاخەكا پاقر بكەن، سەر و چاف و دەستان فەمالن، ب راستى خودى گونەھ ژئىيەر
و دلۆفانە. ﴿۴۴﴾ ما تە نەددىت ئەوئەت [خودى] بارەك ژ زانىنا كتييى [كو تەوراتە] دايسىيى، گومرايى و
بەرزەيىيى پئى دكرن، و وان دقئىت ھوين ژى دسەردا بچن.

﴿٤٥﴾ و خودی چیتَر درمنیت هه وه دنیا سیت [ژی ب ئاکه ه بن]، و به سی هه وه یه خودی [بۆ هه وه] سه میان و به سی هه وه یه خودی [بۆ هه وه] پشته فان. ﴿٤٦﴾ جو هی ئاخفتنی فاری دکهن [ئانکو دگوهۆرن] و دبیزن: ب ئه زمان خواری یان ب تان هافیتن ل دینی مه ئاخفتنا ته بهیست، به لی ئهم پی ناکه یین، و گولی بیه و ته گولی نه بیت [مه خسه دا وان نفرینه ئانکو بمری یان که ی بیی] و [دبیزن] [راعنا] [مه خسه دا وان ژی رامانه کا نه یا جوانه] و ئه گهر وان گۆنبايه، مه [گۆتنا ته] بهیست و ئهم ب گۆتنا ته دکه یین، و [انظرنا] [شوینا] [راعنا] ئانکو خو ل مه بگره و مؤله تی بده مه [بۆ وان باشت و دورستر بوو، به لی ژ بهر گاورییا وان خودی ئه و دویری دلۆفانییا خو ئیخستن، فیجا ژ بلی باوهره کا کیم باوهری بی ناینن] [ئهو ژی باوهرییه کا لاوازه ب هنده ک پیغه مبه ر و کتیبا ن]. ﴿٤٧﴾ هه ی گه لی ئه ویت کتیب بۆ هاتین [ئانکو جو هی و فه له] باوهری بی ب وئ کتیبا مه ئینا بییه خواری [کو قورئانه] بینن کو ب راستی ژ وان کتیبا نه ییت بهر دهستی

هه وه [کو ئجیل و ته وراتن] بهری ئهم هنده سه روچافان به ره فاژی به کین و لی ک بزفرینن یان ژی دویری دلۆفانییا خودی بینخین، ههروه کی ئه ویت دایینه سه ر برپارا خودی رۆژا شه نیسی مه دویری دلۆفانییا خو ئیخستین و له عنه ت لی کرین، و ب راستی فه رمانا خودی هه ر دی ئینه جه [ئانکو لیقه بوون بۆ نینه]. ﴿٤٨﴾ ب راستی خودی گونه ها چیکرنا هه فال و هو گران بۆ خودی ژی نابهت و گونه هیت دیتر ئه قیت مایین [ژ بلی شرکی] ژی دبهت بۆ یی بقیت، و ب راستی هه ر که سی هه فاله کی بۆ خودی چیکهت، ب سویند وی گونه هه کا مه زن کر. ﴿٤٩﴾ ما تو وان نابینی و نانیاسی ئه ویت خو پاک و پاقر [ژ گونه هان] دبیین و ددانن [کو جو هی و فه له نه ده می دبیزن: ئهم مروقیت خودیینه و ئهم ییت بی گونه هین]، خودییه یی بقیت ژ گونه هان پاک و پاقر دکهت، و ته مهت ده زیسی بهر کی قه سپی ژی سته م لی نائیته کرن. ﴿٥٠﴾ بهری خو بدی کا چاوا ئه و دره وان ب ناخی خودی دکهن؟ و به سی وانه ئه ف گونه ها مه زن و ئاشکه را. ﴿٥١﴾ ئه ری تو دبیین ئه ویت باره ل ژ زانیان بۆ هاتی، باوهری بی ب بوت و شه یانی دئین، و دبیزنه ئه ویت گاوریو ویین [مه خسه د ژی قوره ییشینه] ئه فه ژ وان ییت باوهری ئینا یین [کو موسلمانن] باشت و راسترن.

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَائِكُمْ وَلَٰكِنَّ بِاللّٰهِ وَلِيًّا وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾
مِنَ الَّذِيْنَ هٰذَا وَاُخْرُوْنَ اَلْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهِ وَيَقُولُوْنَ
سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاَسْمَعُ غَيْرَ سَمْعٍ وَرَعَيْنَا لِيَّا بِالْاِسْمِ
وَطَعْنَا فِي الدِّينِ وَلَوْ اَنَّهُمْ قَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاَسْمَعُ وَاَنْظُرْنَا
لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاَقْوَمَ وَلٰكِنْ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ
اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٤٦﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَلِكُتٰبِ ؕ اٰمِنُوْا بِمَا نَزَّلْنَا
مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّنْ قَبْلُ اَنْ تَطْلُوْسَ وُجُوْهُكُمْ فَرَدَّهَا
عَلٰى اَذْبَارِهَا اَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا اَصْحٰبَ السَّبْتِ وَكَانَ اَمْرُ
اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿٤٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ
ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ افْتَرٰى اِثْمًا عَظِيْمًا ﴿٤٨﴾
اَلْتَرٰى اِلَى الَّذِيْنَ يُزَكُّوْنَ اَنْفُسَهُمْ بِاللّٰهِ يَزِيْزِيْ مَنْ يَّشَآءُ
وَلَا يَظْلُمُوْنَ فِتْيًا ﴿٤٩﴾ اَنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُوْنَ عَلٰى اللّٰهِ اَلْكَذِبَ
وَكَفٰى بِهِ اِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٥٠﴾ اَلْتَرٰى اِلَى الَّذِيْنَ اٰوْتُوْا نَصِيْبًا
مِّنَ الْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ بِالْجِبْتِ وَالطَّلُوعِ وَيَقُولُوْنَ
لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا هٰؤُلَاءِ اَهْدٰى مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا سَبِيْلًا ﴿٥١﴾

﴿۵۵﴾ ئەفە ئەھون ئەوئەت خودئە لەعەت لى كرىن [دویری دلوفانیسا خوئەتخستین]، و هەر ئیکى خودئە دویری دلوفانیسا خوئەتخستین، ب راستى تو چو هاریکاران بۆ نایینی [دەستى وى بگری و راسته پى بکەت]. ﴿۵۶﴾ یان ژى وان بارەك د خودایینییدا هەیه [ئانكو وان چو پشك و بار د خودایینییدا نین، و ئەگەر هەبانه ژى ژ چرویکى و قەلسى] تەمەت تیغلى بەركى قەسپى ژى نەدوانە خەلکى. ﴿۵۷﴾ یان حەسودییى ب خەلکى [ب پیغمهبرى و موسلمانان] دىبەن، ژ وئ کەرەما خودئە د گەل كرى [بۆ چى حەسودییى ب موحەمەدى دىبەن و ئەو نە کەسى ئیکى پیغمهبرى خودئە کەرەم د گەل كرى و کریه پیغمهبرى]، و ب سویند [بەرى وى] مە پیغمهبراتی و کتیب دابوونە بنەمالا ئیبراھیمی [ئانكو مە پیغمهبرى ژ دوینەها ئیبراھیمی ژى هنارتەن ژ بەنى ئسرائیلیان]، و مە مالدارى و سەرداریه کە مەزن دابوو وان. ﴿۵۸﴾ [دگەل هندى ژى کو پیغمهبرى هەر ژ وان بوون] بەلى هندەکان باوهرى پى ئینان، و هندەکان ژى پشتا

الجزء

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿۵۵﴾ أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿۵۶﴾ أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُم مِّلْكَ عَظِيمًا ﴿۵۷﴾ فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَى بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿۵۸﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُضِلُّهُمْ أَتَرَأَوْا كَمَا تَضَعَتِ جُلُودُهُمْ بَدَنَهُمْ جُلُودًا غَيْرَ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا لَئِنِ اتَّخَذَ النَّاسُ حِزْبًا خَلَفُوا مِن بَيْنِ يَدَيْهِمْ أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا جُلُودٌ مِّثْلَ بِلَاسٍ ﴿۵۹﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿۶۰﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿۶۱﴾

خو دانى و باوهرى پى نه ئینان [فیتجا چاوا دى باوهریى ب تە ئینان؟!]. ئاگر و سۆتتا دۆره هى بهسى وانه. ﴿۵۶﴾ ب راستى ئەوئەت باوهرى ب نیشان و ئایەتت مە نه ئینایین، ئەم دى وان هافیتینە د ناف ئاگریدا، هەر گافە کا چەرمى وان سۆت و هاتە براشتن، ئەم دى چەرمى وان ب هندەك چەرمى دى گوهورپین داما مەکنە ئیزایى، ب راستى خودئە یى زال و کاربەجەه. ﴿۵۷﴾ و ئەوئەت باوهرى ئینایین و کار و کراریت قەنج کرین، ئەم دى وان کەینه د بەحەشتاندا، ئەوئەت پروبار د بنرا دچن، و هەر وهەر تیدانە، و بۆ وان [د بەحەشتیدا] هەفسەریت پاک و پاقر هەنە دى وان ئیخینە بن سیهەرەکا درێژ و تیر سیهەر. ﴿۵۸﴾ ب راستى خودئە فەرمانا هەهە دکەت هوین ئەمانەتە بدەنە خودائیت وان، و هەر گافەکا هوین دادوهریى د نافهرا خەلکیدا بکەن، ب دادقانى دادوهریى بکەن، ب راستى ئەفە باشتەین شیرەتە خودئە ل هەهە دکەت، ب راستى خودئە گوهدیر و بینەره. ﴿۵۹﴾ گەلى ئەوئەت هەهە باوهرى ئینایین، گوهدارییا خودئە بکەن، و گوهدارییا پیغمهبرى بکەن، و کار ب دەستت خو. فیتجا ئەگەر هوین ل سەر تەشتەکی ژیکفەبوون و ب هەفەرک چۆن، هوین ل خودئە و پیغمهبرى بۆن ئەگەر هەهە باوهرى ب خودئە و پۆزا قیامەتت هەبیت، ئەف کارى هەهە [تەشتى هوین ل سەر ب هەفەرک چۆین بۆن پینە خودئە و پیغمهبرى]، بۆ هەهە چیتەرە و دویمهیک خیرترە.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ احْرُجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَنبِيْهًا ﴿٦٦﴾ وَإِذْ أَلَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ وَمَنْ يَطْعَمْهُ اللَّهُ وَالرَّسُولُ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ فَرَادَىٰ جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ لَمَنْ لَبِطَ طَرَفًا فَإِنْ أَصَبَكُمْ مُصِيبَةٌ قَالْ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ أَصَبَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ يَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلَيْسَ لِي بِشَيْءٍ مِّنْكُمْ مَّعَهُمْ فَأَفُوزُ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ فَلْيَقْتُلِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقْتَلِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿٦٦﴾ و ب راستی هه که مه ل سهر وان نفیسیابه خو بکوژن، یان ژ وه لاتی خو دهر که فن ب فهرمانا مه نه دکرن ژ بلی کیمه کی ژ وان، و نه گهر وان ب شیره تیت ل وان دهاتنه کرن کربایه، بو وان چیت و بنه جهتر بوو [مه خسه د بو دنیا و ئاخره تا وان چیتر بوو، و باوهرییا وان دا چیتر و پتر بنه جه و موکوم بیت]. ﴿٦٧﴾ و ب راستی هنگی ثم دا خه لاته کی مه زن دهینه وان. ﴿٦٨﴾ و ثم دا وان راسته ری کهین. ﴿٦٩﴾ [ژ خو وه سایه] ههر که سی گوهدارییا خودی و پیغه مبه ری بکه ت، فیجائو هه فالیت وانن بیت خودی قهنجی د گهل کرین ژ پیغه مبه ر و راستگو و شه هید و قهنجیکاران، و نه فقه چ خو ش هه فالن. ﴿٧٠﴾ نه ف خنیکه [نیعمه ته] ژ خودی ژ بهر وانن، و به س خودی دزائیت کا کی هیژای که رهم و خنیکا ویسه. ﴿٧١﴾ گه لی خودان باوهران [هوین بهر انبه ری نه یاریت خو ئاماده بن] و هشیار و کار کری بن، ده ست ده ست یان ری ب هه فرا و پیکفه هیرشی ببه نه سهر نه یاران. ﴿٧٢﴾ و ب راستی هنده ک ژ هه وه ییت ههین خو فدهیلن و گیر و دکن، فیجا [به ری خو دده نی] نه گهر ئاتافه ک [ژ کوشتنی و شکه ستنی] ب سهر هه ودها ت، دبیزن: ب سویند خودی قهنجی د گهل مه کر [خیرا مه فیا]، ثم د گهل وان نه بو ویسن. ﴿٧٣﴾ و نه گهر که رهمه ک ژ خودی گه هشته هه وه [ژ سهر که فن و ده سته فتیسان] دی بیژن: هه روه کی به ری نوکه چو فیان و نیاسین د نافه را هه وه و ویدانه یی: خو زی نه ز د گهل وان بامه، دائه ز ری ب سهر فراهیسه کا مه زن سهر فراهی بامه. ﴿٧٤﴾ فیجا بلا نه ویست ژ یانا ئاخره تی ب ژ یانا دنیا یی کرین، د ریکا خودیدا جیهادی [شه ری] بکه ن، و ههر که سی د ریکا خودیدا جیهادی بکه ت، فیجا بیته کوشتن یان سهر فراهی سهر بکه فیت، ب راستی ثم دی خه لاته کی مه زن دهینی.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ
أَهْلُهَا وَأَجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَأَجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾
الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِ الظَّالِمِينَ قَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ
كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ
يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كُتِبَ
عَلَيْنَا الْقِتَالُ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ
وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ إِنَّمَا تَكُونُوا
يُذْرِكُكُمْ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ حَسَنَةٌ
يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ
عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ قُلْ هَلْ أَتَاكُمْ الْقُرْآنُ لِيُبَدِّلَ دِينَكُمْ
حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَا أَصَابَكُمْ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ سَيِّئَةٍ
فَمِنْ نَفْسِكُمْ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

﴿٧٥﴾ هه وه خیره؟ بۆچی هوین در یکا خودیدا شهر ی
ناکهن ژ بهر ته په سهر و بی دهستهه لانا ژ زه لام و ژن و
بجو یکان، نه ویت [گازی دکهن] دبیزن: خودیو و تو
مه ژ فی گوندی خه لک سته مکار دهر بیخه، و بۆ مه
هاریکاره کی ژ دهف خو بهنیره، و بۆ مه پشته فانه کی ژ
دهف خو بهنیره. ﴿٧٦﴾ نه ویت باوهری ئیناین، در یکا
خودیدا شهر ی دکهن، و نه ویت گاورووین در یکا
سهر ی گاورو بییدا [نه وئ شوینا خودی دئته په رستن]
شهر ی دکهن، فیجا [گهی خودان باوهران] هوین
شهر ی دۆست و یاریت شه یثانی بکهن، ب راستی
کاری شه یثانی [به ران بهر یی خودی] یی بی هیژ بوو.
﴿٧٧﴾ نه ری ما ته هه نه دیتن نه ویت [ل مه که هی]
بۆ دهاته گوتن، هوین دهستی خو بکیشن [و شهر ی
نه کهن] و نفیژان بکهن و زه کانا مالی خو بدهن، فیجا
گافا [ل مه دینه یی] شهر [در یکا خودیدا] ل سهر
وان هاتیسه نفیسین، د وی گافیدا دهسته کهک ژ وان ژ
مرو فان دترسیان وه کی ترسا وان ژ خودی، به لکی پتر
ژ مرو فان دترسیان، و گوتن: خودیو و بۆچی ته شهر

ل سهر مه نفیسی، بلا ته نهف شهر ب پاش تیخستبایه و دهرهت دابایه مه [مه خوشی ب خو برایه و
هم ب مرن چوبایه]، بیژ: خوشییا دنیایی یا کیمه و ئاخرهت بۆ یی پاریز کارییی بکهت چیتره، و ته مهت
دهزییی نیفا بهر کی قه سهپی سته م ل هه وه نایته کرن [نه خیریت هه وه کیم دبن و نه گونه هیته هه وه دئینه
زیده کرن]. ﴿٧٨﴾ هوین ل کیشه بن [ل ویری بن]، خو هوین د که هیته ئاسیقه ژ ی بن، ههر مرن دی گه هیته
هه وه، و نه گهر قه نجی و خیره که ههسته وان، دبیزن: نهفه ژ خودییه، و نه گهر نه خوشییه که ب سهر ی وان
هات، دبیزن: نهف نه خوشییه [ژ بی و هه غریبا] ته یه، بیژ [نه وه سایه وه کی هوین دبیزن] هه می تشت
[خوشی و نه خوشی و دان و چیکرن] ژ خودییه، فیجا فان مرو فان خیره چو ئاخفتنان تینا گه هن [کو چو بیی
خودی نایت]. ﴿٧٩﴾ ههر خیره که بگه هیته ته ژ خودییه، و ههر نه خوشییه که ب سهر ی ته بیت ژ ته یه [ئانکو
نهفه هه یا دهستیته ته کری و ته ب کار و کریاریت خو ب سهر ی خو ئینایی] و مه توب پیته مبه رینی
بۆ خه لکی هنارتی [وقه دهره خودی ژ بهر ته نگی و بهر فره می و خوشی و نه خوشییه نه ب دهستی ته یه] و
شاده یییا خودی [ل سهر فی چهن دی] به سه.

﴿۸۰﴾ هەر کهسی گوهداریا پیغه مبهری بکهت، ب راستی ئهوی گوهداریا خودی کریمه، ویی رویی خو [ژ پیغه مبهری] وه گپریت [و گوهداریا وی نه کهت]، مه تو نه هئارتی کول سهر وان پارێزقان بی [ب کۆته کی بهری وان بدهیه باشی و باوهرییی].

﴿۸۱﴾ [به رانهری ته] دبێژن: [فه رمانا ته ل سهر چافیت مه] ئهم دی گوهداریا ته کهین، ههر گافه کا ئهو ژ دهف ته چۆن، دهسته کهک ژ وان د شه قیدا وی دکهن وی دبێژن نه ئهاته گۆتی، و کاچ ب شهف دبێژن و دکهن خودی د نهفیسیت، ئیدی تو دهست ژ وان بهرده و پوخته پی نه که و خو ب خودی پشت گهرم بکه، و بهسی تهیه خودی پشته فانی ته بیت.

﴿۸۲﴾ فیجا بوجی هزرا خو [باش] د قورئانیدا ناکهن، و ئه گهر قورئان ژ دهف ئیکی دی هاتبایه ژ بلی خودی، دا گه لهک تشیت ئیکه کهفتی و نه وه کههف تیدا بینن [و وهکی فی تیدا نه بینن، بلا بزانن بی گومان ژ دهف خودییه و موحه مه د پیغه مبهره]. ﴿۸۳﴾ و ئه گهر خه به رهک ژ سهر کهفتی یان شکه ستنی گه هشته وان

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا ﴿۸۰﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَأُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿۸۱﴾ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفَرُءَانْ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿۸۲﴾ وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَفُتِنْتُمْ لَشَيْطَانٍ إِلَّا قَلِيلًا ﴿۸۳﴾ فَقِيلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسُكَ وَخَرَضَ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكْفِ بِأَسْ الذِّينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ﴿۸۴﴾ مَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقِيمًا ﴿۸۵﴾ وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنِ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿۸۶﴾

[ئانکو دور و بیان دی به لافکهن، و ئه گهر وان ئه و خه بهر گه هاندبایه پیغه مبهری [پسیار ژ کرانه] یان ژ [گه هاندبایه] سهر کاریت خو، ئه ویت فان خه بهران ژیک دنیا سن، و راستیی ژ نه راستیی جودا دکهن، و ئه گهر که ره م و دلوقانییا خودی ل سهر هه وه نه بایه کیمه ک تی نه بن ییت دی هه می دا ب دویف شهیتانی کهفن. ﴿۸۴﴾ فیجا تو دریکا خودیدا شهری بکه، خو هه که تو بی ب تنی ژ بی، تو دی ژ کار و کراریت خو ب تنی به پرس بی، و خودان باوه ران سهر گهرم بکه [پالده بو شه پر کرنی]، بی گومان خودی خرابی و زیانا ئه ویت بووینه گاور دی ژ هه وه ده ته پاش و فه گریت، و خودی ب هیزتره و جزادانا وی دژوار تره.

﴿۸۵﴾ ههر کهسی بهر فانییه کا خیری بکهت [مه هدره افه نجیی بکهت] وی بارهک ژ وی مه هدری ههیه، و ههر کهسی بهر فانییا خرابیی بکهت، بارهک ژ گونه ها وی بهر فانییی بو ویه، و خودی ل سهر هه می تستان دهسته ه لاتدار و شاهده [جزایی به رانه ره هه می تستان ددهت]. ﴿۸۶﴾ ههر گافه کا سلاف ل هه وه هاته کرن، هوین چیر بهر سفا وی بدنه یان ژ وهکی وی فه گپرین، ب راستی خودی ل سهر هه می تستان حسیداره.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَ كُمُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٩٧﴾ فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ أَرْكَسُهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَلَّا تَرْضَوْا أَنْ يَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ وَدُّوا أَنْ تُكْفَرُوا كَمَا كَفَرُوا فَاتَّكُفُّوا سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّى يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَأَقْلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ زُلَمًا وَلَا تَصْبِرُوا ﴿٩٩﴾ إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَأَجَاءَكُمْ حَصْرَتٌ صُدُّوهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يَقْبَلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَاطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلقَتُوكُمْ فَإِنْ آغَرَتْكُمْ فَلَمْ يَقْبَلُواكُمْ وَالْقَوْلُ إِلَيْكُمْ أَلَسْتُمْ بِمَعْلَمِينَ ﴿١٠٠﴾ سَتَجِدُونَ أَخْرَيْنَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَا رَدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أَرْكَسُوا فِيهَا فَإِنَّهُمْ يَعْبَرُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمْ أَلْسِنَتَهُمْ وَيَكْفُرُوا بِمَا أُخْذُوا فَخُذُوهُمْ وَأَقْلُوهُمْ حَيْثُ تَقْبَلْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٠١﴾

﴿۹۷﴾ [گهی مرقشان] خودیِ تهوه بی ژ وی پیغه تر چو په رستی [خودی] نهی، بی گومان دی هه وه همیپان پوژا قیامه تی کو چو گومان دی پوژیدا نینه دی کو م کت، و کی ژ خودیِ تاخفتن راستر ههیه [نانکو کس نینه]؟! ﴿۹۸﴾ هه وه خیره هوین هو د راستا دورویاندا بووینه دو جوین؟ و خودیِ تهو ژ بهر کار و کریاریت کرین فه گه راندنه فه [گوریی]. نه ری هه وه دقتی یی خودیِ گومرا و بهرزه کری راسته ری بکه ن؟ و هه چیی خودیِ گومرا و بهرزه کریدی تو چو ریکان بو نایینی [کوئیک بو بیته راسته ری کرا]. ﴿۹۹﴾ [وان دورویان] پی خو شه و حزه دکه ن هوین ژ ی گاور بین، هه وه کی تهو گاوربووین، دا هوین و تهو وه کی ئیک لی بهین، فیجا هوین چو دوست و پشته فانان ژ وان نه گرن، هه تاتهو ب دورستی باوره یی ب نارمانجا مشه ختبونو نا دریکا خودیدا نه ئینن، فیجا ته گهر وان پشته خو دای، بگرن و بکوژن، هه ر جهی لی بن و ب ده ست هه وه بکه فن، و هوین قهت چو دوست و هاریکاران ژ نه گرن.

﴿۹۰﴾ تهو نه بن تهو یت خو بگه هینه هنده کان [نانکو خو دثاقینه به ختی وان] کو په یان دا نابه را هه وه و واندا ههیه [دهستی خو نه که نه فان و نه کوژن] یان تهو یت دثینه دهف هه وه و دلی وان نه گریت [و بهر ته نگ بیت] نه شه ری هه وه بکه ن و نه شه ری مله تی خو .. و ته گهر خودیِ فیابایه [دلته نگ نه دبوون] دال سهر هه وه زال و دهسته لاتدار کت و شه ری هه وه کت. فیجا ته گهر بهر هنگاری هه وه نه بوون، و شه ری هه وه نه کرن، و ناشتی فیان و دهستی دوستینی و ناشتی بو هه وه دریژ کر، [بزانن] خودیِ بو شه ری وان چو ری نه داینه هه وه. ﴿۹۱﴾ ب راستی هوین دی جوینه کی دی [ژ دورویان] بینن، دثین ژ هه وه [ب دورویاتیی] پشت راست و یمین بین و ژ مله تی خو ژ ی [ب گوریی] پشت راست و یمین بین. و هه ر گافه کا هاتنه داخواز کرن بو گاوریی و بو شه ری هه وه، لی دزفرن. فیجا ته گهر تهو دهستی خو ژ شه و بهر هنگارییا هه وه نه کیشن و ناشتی ژ هه وه نه خوازن، بگرن و بکوژن ل کیشه بینن، ته ها مه بو هه وه ل سهر فان هیه ته کا ناشکه را ژ ی دا [کو هوین ژ بهر دژمنییا وان یا ناشکه را بکوژن].

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ
 مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ
 إِلَى أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ
 لَكُمْ وَهُمْ مُؤْمِنُونَ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ
 مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ قَدِيمَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى
 أَهْلِهِمْ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
 شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ
 عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا
 فَجَزَاءُ لَهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا
 لِمَنْ أَلْفَى إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمْنَا لَسَلَّمْنَا مِنْ قَوْمٍ تَبْتَغُونَ
 عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَازٍ كَثِيرَةٌ
 كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْكُمْ
 فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

﴿۹۲﴾ بۆ چو باوهریدار و موسلمانان نابیت و نه دورسته باوهریداره کی بکوژیت، ب بی دهستی نه بیت، و ههر که سی باوهریداره کی ب بی دهستی بکوژیت، دقیت [جزایی خو] بهنده یه کی موسلمان ئازا بکهت، و خوینی بدهته مروفتی وی، ژ بلی هندئی هه که نه و خوینی پی بهیلن، و هه که نه و [کوشتی] ژ مله ته کی دژمن بیت بۆ هه وه، و نه و [کوشتی] بی موسلمان بیت، دقیت بهس بهنده یه کی موسلمان ئازا بکهت، و نه گهر نه و [کوشتی] ژ مله ته کی بیت په یان دنا به را هه وه و واندا هه بیت، ئیدی [جزایی وی نه فیه] خوینا وی بدهته مروفتی وی، و بهنده یه کی موسلمان ئازا بکهت. فیتجا یی بهنده ب دهست نه که فیت [یان شیان نه بن ب دهست خو بیخیت] توبه یا وی [نه وه]: دو هه یقان ل سه رتیک [بی فیه برین نه و نه بیت یی دهستویری هه بیت، و هکی نه ساخیی، ژقان و چلکان و... ب رۆژی بیت، ب راستی خودی یی زانا و کار به جهه. ﴿۹۳﴾ و ههر که سی موسلمان هکی، بی غالی و غهره ز و ژ قهستا بکوژیت، جزایی وی دۆزه هه، ههروهه دئی

تیدا مینیت، و خودی که رب ژ پکارییه و دویری دلوفانیسا خو ئیخستیه، و خودی بۆ وی ئیزیه که مهن به ره فکرییه. ﴿۹۴﴾ گه لی خودان باوهران ههر گافه که هون د پیکا خودیدا بۆ جیهادی دهر که فتن، [له زی ل شه پری نه کهن] و موسلمان و گاوران ژیک بنیاسن، و نه وی سلافا [یا موسلمان هتیی] ل هه وه کر، نه بیژنی تو نه موسلمان، بۆ متا و په رتاله کی ژیا نا دنیایی، و ل دهف خودی دهستکه فیتی مهن هه نه، [ژ بیر نه کهن] هون زی بهری نوکه و سها بوون، فیتجا خودی که ره م د گه ل هه وه کر [و هون راسته پری کرن] [له زی ل کوشتنی نه کهن] و ب دورستی بزائن و ژیک بنیاسن، ب راستی خودی ب تشتی هون دکهن بی ئاگه هداره.

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِّ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَلَا وَعَدَ اللَّهُ الْخُسْفَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَالِمَى أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا قَالُوا لَيْكَ مَا وَهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حَبْلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ قَالُوا لَيْكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَغْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا عَفُورًا ﴿٩٩﴾ وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يُخْرَجْ مِنْ بَيْتِهِ هَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرِبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَلْكَفَرْتُمْ كَانُوا أَكْثَرُ عَدُوًّا مِيمًا ﴿١٠١﴾

الجزء

﴿۹۵﴾ موسلمانیت پروینشتی [ژ جیهادی] ټه و نه بن بیت زیان پی که قتی، نه و ه کی وانن، بیت ب خو و مالی خو جیهادی د ریکا خودیدا دکهن، ب راستی خودی ټه ویت ب خو و مالی خو جیهادی د ریکا خودیدا دکهن، په ییسکه کی ب سهر ټه ویت پروینشتی [و عوزرا خو ه هی] ټیخستینه، و خودی ژفانی چاکیبی ب هم میان داییه، و خودی مواهد (جیهادکر) ب خه لات ه کی مه زن ب سهر پروینشتیان ټیخستینه. ﴿۹۶﴾ پله و پایه و گونه ه ژبیرن و دلوفانی ل ده ف خودینه، و خودی پی گونه ه ژبیر و دلوفانه. ﴿۹۷﴾ ب راستی ټه ویت سته م ل خو کرین [مشهخت نه بووین و مایینه د ناف گاوارندا] ملیاکهت جانئ وان دکیشن و دبیزنی: هوین ل سهر چ بوون؟ دی بیژن: ب راستی ټهم د ټه ریدیدا به لنگاز و بیچاره بووین [ټهم نه دشپاین مشهخت بین و ټهم نه دشپاین موسلمانیه تسیا خو ژی ناشکرا بکه یین] ملیاکهت دی بیژنی: ټه ری ما ټه ردی خودی پی به رفره ه نه بوو هوین مشهخت ببنی؟ ټیجا ټه فان جهی وان دوزه ه و چ پیسه دوپا هیکه.

﴿۹۸﴾ ژ بلی وان بیت [ب دورستی] به لنگاز و نه چار، ژ زه لام وژن و بچویکان، ټه ویت بی ریک و نه شین ریکه کا ده رکه قتنی بگرن. ﴿۹۹﴾ ټیجا ټه فان خودی دی لی بژریت، و ژ خو خودی لیبور و گونه ه ژبیره. ﴿۱۰۰﴾ و هه ر که سی بژ ریکا خودی مشهخت بیت، دی ل سهر دفنا مله تی خو، جهی بو خو د ټه ریدیدا کهت، و به رفره هیپی در ز قیدا بینیت. و هه ر که سی بو خودی و پیغه مبه ری وی ب مشهخت ژ مالا خو ده رکه فیت، پاشی [د ریکیدا به ری بکه هیته جهی قیایی] بمریت، بی شک خیرا وی [ته مام] ل سهر خودی کهفت [بو بنفیسیت]، و خودی ب خو پی گونه ه ژبیره و دلوفانه. ﴿۱۰۱﴾ و ټه گه ه ه وه وه غه ره ک [ټانکو سه فه ره ک] د ټه ریدیدا کر، چو گونه ه ل سهر ه ه وه نینه، هوین نفیژا [چار رکاهت] کورت بکه ن، ټه گه ه هوین ترسیان ټه ویت گا ور ه ه وه ټه زیهت بدن، ب راستی گا ور بو ه ه وه دژمنیت ناشکرا نه.

﴿۱۰۲﴾ و گافا تو [مه خسه د پیغه مبه ره و بیّت د دویقدا دئین - ژ سهر وهران - هه تا روژا قیامه تی] د ناف و اندا بی، و ته فیا نفیژا جه ماعه ت [وه ختی د ترسیدا] بو بکه ی، بلا دهسته که ک ژ وان [پشتی دبنه دو جوبن] د گه ل ته نفیژئ بکه ن، و بلا چه کی خو هلگرن [و جوبنا دی دقیت بهرانبهر دژمنی راوه ستیت]، فیجا ههر گافه کا سوجه برن [و نفیژا خو رکعه ته ک یان ب ته مامی ل پشت ته کرن] ئیدی بلا نه ول پشت هه وه راوهستن [و زیره فانییی بکه ن] و بلا دهسته که کا دی [نه واهه بهرانبهر نه یاران راوه ستیایی] یا نفیژ نه کری بهیت و د گه ل ته نفیژئ بکه ت، و بلا د هشیار و سهر خو بن و چه کی وان د گه لدا بیت. نه ویت گاوربووین، هیثییان دکه ن، کو هوین ژ چه ک و که ل و په لیت خو بی ئا که ه بن، دا نه و ژئ ئیدی پیکه ب سهر هه ودا بگرن و هیژشی بکه نه هه وه. چو گونه ه ل سهر هه وه نینه نه گهر نه زیه ته ک ژ بارانی ب هه وه که فبیبت یان ژئ هوین د نه ساخ بن، چه کی خو دان، به لی هه وه باش ئا که ه ژ خو هه بیت و هشیار بن، ب

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِن وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِمًّا ﴿۱۰۳﴾ فَإِذَا أَقَضْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْخُلُوا إِلَى اللَّهِ قِيَمًا وَقُعودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿۱۰۴﴾ وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿۱۰۵﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُن لِّلْخَائِبِينَ حَصِيمًا ﴿۱۰۶﴾

راستی خودئ ئیزیه که هه تکبه ر بو گاوران به ره فکریه. ﴿۱۰۳﴾ فیجا ههر گافه کا [ب ئاویئ بۆری] هه وه نفیژا خو کر، ئیدی هوین ل سهر پییان و روینستی ول سهر کیله کان دریز کری زکری خودئ بکه ن و خودئ بینه بیرا خو، فیجا نه گهر هوین ژ دژمنی ئیمن بوون [کو چو هیژشان نائینه سهر هه وه] هوین نفیژا خو [ب وی رهنگی، نه وئ خودئ فره مانا هه وه پی کری و د ده می ده ستیشانکریدا] بکه ن، ب راستی نفیژ ل سهر باوهریداران نه رکه و ده مداره [ئانکو ده می خو پی ده ستیشانکری یی هه ی]. ﴿۱۰۴﴾ [گه لی خودان باوهران] هوین ب دویف گه ریان و داخواز کرنا نه یاران سست و بیزار نه بن، [چونکی] نه گهر هوین [ب دویف وانقه و د شه ری و اندا] دئیشن، ب راستی کا چاوا هوین دئیشن نه و ژئ دئیشن [و نه گهر نه و بینا خو ل سهر نه هه قییا خو فره دکه ن و خو ل بهر فان ئیش و نه خو شییان دگرن، دقیت هوین ژ وان چیتو خو راگرن چونکی] نه و هیقییا هوین ژ خودئ دخوازن [ژ خه لاتی مه زن و خیری] نه و ناخوازن، ب راستی خودئ یی زانا و کاربنه جهه. ﴿۱۰۵﴾ ب راستی مه نه ف کتیبه [کو قورئانه] ب هه قی و راستییی بو ته ئینا خوار، دا تو حو کمی د نا فبه را و اندا ب وئ بکه ی یا خودئ نیشا ته دایی، و بو خائینان پشته فان نه به.

وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تَجِدُ
عَنِ الَّذِينَ يَخْتَفُونَ أَنفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ
خَوَّانًا أَنِيمًا ﴿١٠٧﴾ يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ
مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَٰ أَنتُمْ هَٰؤُلَاءِ
جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَن يُجِدِ اللَّهَ عَنْهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾ وَمَن يَعْمَلْ
سُوءًا أَوْ يَطْلُبْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿١١٠﴾ وَمَن يَكْسِبْ إِنَّمَا يَكْسِبُ عَلَىٰ نَفْسِهِ
وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾ وَمَن يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا
ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيقًا فَقَدْ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿١١٢﴾
وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ
أَن يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ
مِنْ شَيْءٍ وَأَنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

﴿١٠٦﴾ و داخو ازا گون هـ ژيړنئ بکه [ژ بهر نه و]
ته کړي به دلي خو، کو تو بهرۀ فانيئ ژ طوعمئ
کورئ ئيريقئ و دهسته کا وي بکه ي بان يئ جوي
سزايده ي، ب راستي خودئ گون هـ ژيړه و
دلوفانه. ﴿١٠٧﴾ هه پرکي و جره پرئ ژ پيش وانقه
نه که، نه ویت [ب گون هـ ان] خيانه تي ل خو دکهن. ب
راستي خودئ حه ژ زيده خائيئ گون هـ کار ناکه ت.
﴿١٠٨﴾ [نه ویت دوروي.. خيانه تا خو] ژ مرو فان
[ژ ترس و شهرمان] قه دشيرن و ژ خودئ نافه شيرن،
و خودئ د گهل واندا بوو وهختئ ب شهف وان
ره ئيئيت، خودئ پئ نه خو ش و پئ نه رازي، د گهل
ئيك دگيران. و ب راستي خودئ ب وي تشتي
نه و دکهن باش ناگه هداره. ﴿١٠٩﴾ نه ها نه قه هه وه
پشته فاني و بهرۀ فاني د ژيانا دنيا ييدا ژ وان کر، فيجا
کي دي رورژا قيامه تي بهر انبه ري خودئ بهرۀ فانيئ ژ
وان که ت؟! يان کي دي خو ده ته بهر وان و کريارا
وان ب ستويئ خو قه گريت [کو وان ژ ئيزايا دوژه ي
ره ها بکه ت]. ﴿١١٠﴾ و هه ر که سي کاره کي خراب

بکه ت [کو نه زيه تا وي بگه هيه تنده کيت دي و پئ بيئشن] يان سته مي ل خو بکه ت [نانکو گون هـ ان
بکه ت] پاشي داخو ازا گون هـ ژيړنئ ژ خودئ بخوازي ت، دي بينيت خودئ يئ گون هـ ژيړه و دلوفانه.
﴿١١١﴾ و هه ر که سي گون هـ کي بکه ت، زيانئ ل خو دکه ت، ب راستي خودئ يئ زانا و کار بنه جهه.
﴿١١٢﴾ و هه ر که سي گون هـ کا بچويک يان يا مه زن [يان خه له تيه کي] بکه ت پاشي ب ئيکي بي غاليغره ز
فه ني ت، ب راستي وي بي به ختي و گون هـ کا ئاشکه را ئيخسته سه ر خو. ﴿١١٣﴾ [هه ي موحه مه د] نه گه ر
که ره م و دلوفانيا خودئ ل سه ر ته نه بايه، ده سته که ک ژ وان ل بهر بوو ته د سه ردا بهن، به لي نه و ژ خو پي قه تر
که سي د سه ردا نابه ن [چونکي سه ره نجامئ کاري وان هه ر ل وان دز فريت] و نه و قه ت نه شين چو زيانئ
بگه هيننه ته، ژ لايئ خو قه خودئ قورئان و سونه ت بو ته هنارتن [فيجا دي چاواشين زيانه کي گه هيننه ته،
خودئ دي ته پار يريت نه و چهن د بزا ئي بکه ن] و تشتي ته چو ژئ نه دزاني ب ته دا زانين، ب راستي خودئ
که ره مه کا مه زن د گهل ته کړي به.

الجزء

﴿۱۱۴﴾ چو خیر دگه لهك ئاخفتن و پسته پستا واندا نینه، ئەو تنی نه بیت یی فەرمانا خیری یان قهنجیی یان ئاشتکرن و پیکینانا دنا به را هه فرکاندا بکهت، و ههر کهسی [ئهقا بۆری] بۆ رویی خودی بکهت، ب پاستی ئەم دئی خه لاته کئی مه زن ده نیی. ﴿۱۱۵﴾ و ههر کهسی پشتی ریکا راست بۆ دیار بووی و دژاتیسا پیغه مبه ری بکهت، و ریکا بی باوهران بگری، ئەم زی دئی به ری وی دهینه وئ ریکا ئەو لی زفری، و ئەم دئی وی کهینه د دۆژه هیدا، کو پیسه دو به هیك و پیسه قویناخه. ﴿۱۱۶﴾ ب پاستی خودی [گونه ها] بیت هه قال و هو گران بۆ چی دکهن ژئ نابهت، و ژ بلی فی [گونه هی] خودی بۆ وی یی بقیه گونه ها وی ژئ دبهت، و ههر کهسی شریکان بۆ خودی چیکهت ب سویند ئەو به رزه بوونه کا پس [دویر] به رزه بوویه. ﴿۱۱۷﴾ [ئەو موشرک] ژ بلی خودی گازی و په رستنا هنده ک په رستییت می دکهن [وه کی لات و عوززا و مه نات و نائيله ... هتد، و ب فی په رستی و گازیکرنی]، ب تنی شه یسانی خریابی دپه رستن و هه وار دکهنی. ﴿۱۱۸﴾ خودی دویر ئیخست ژ دلوفانیسا خو [له عهت لی باراندن]، سویند خوار و گوژ: ئەز دئی باره کا ئاشکه را ژ به نده ییت ته بۆ خو ئیخه. ﴿۱۱۹﴾ و ئەز دئی وان ژ ریکا راست به رزه کهم، و دئی وان ب هیقی ئیخه [کو دئی ژئ دیری بن و دئی هزرکه ن هیژ زویسه تۆبه بکهن، و ل خو بزقن هه تا ژیا نا خو هه میی ب فان هیقیان دبه نه سه ری] و ئەز دئی فەرمانا وان کهم، فینجا ئەو دئی گو هیت ته رشان ژ یقه کهن [کو بینه نیشانکرن ئەو پیشکیشن بۆ په رستی و بوتان]، و ئەز دئی فەرمانا وان کهم کو ئەو چیکریان یان دینی خودی بگو هۆرن. و ههر کهسی شه یسانی ل جهی خودی بۆ خو بکه ته هاریکار و پشته فان، ئیدی ب سویند ئەو ب بهر زیانه کا ئاشکه را که فت. ﴿۱۲۰﴾ [شه یتان] ژ فان و په یانیت [دره و] دده ته وان و وان ب هیقی دتیخیت، و شه یتان ژ خاپاندنی پیغه تر ناده ته بهر وان. ﴿۱۲۱﴾ ئەفان [دویکه فیتییت شه یسانی] جهی وان [پۆژا قیامه تی] دۆژه هه، و چو ریکیت ژئ دهر کهفتن و په هابوونی نابین.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾ لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا لِمَنْ يَتَّبِعُهُ أَهْلُ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا يَصِّرْهُ أَهْلًا يَعْمَلُ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْزِلَ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَبْرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٤﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ﴿١٢٥﴾ وَبَسِّتُوا نَفْسًا فِي الْيَسَاءِ فَلِلَّهِ يَفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُنَالَنَّ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ يَتَنَصَّى النَّسَاءُ الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلنِّسَاءِ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٦﴾

﴿۱۲۲﴾ و ئەوێت باوەری ئینایین و کار و کرباریت قەنج کربن، ب راستی ئەم دئی وان بەینە د وان بەحەشتاندا ئەوێت پویبار د بندا دەهەرکن (دچن) و ئەو هەر و هەر دئی تیدا مینن، ئەفە سۆز و پەیانەکا راستە ژ خودئی، و ماکی ژ خودئی راستگۆتر هەیه؟ ﴿۱۲۳﴾ گەلی ئەوێت هەهە باوەری ئینایین، و گەلی خودانێت کتیبان [جزا و خەلاتی خودئی] نە ب هێقییت هەهەیه و نە ب هێقییت خودانێت کتیبانە [کو جوھی و فەلەنە]، هەر کەسێ [ژ هەهە یان ژ وان] خرابی و گونەهەکی بکەت، دئی پێ ئیتە جزادان، و ژ خودئی پێفەتر چو هاریکار و پشەقانان بۆ خۆ نایینیت. ﴿۱۲۴﴾ و هەر کەسێ کار و کرباریت قەنج بکەت چ ژن چ میر، و ئەو خودان باوەر بیت، ئەها ئەفە دئی چنە بەحەشتی، و تەمەت خێچا بەرکی قەسپی سەتەم لێ نائیتە کرن [ئانکو کێمترین سەتەم لێ نائیتە کرن]. ﴿۱۲۵﴾ ما دینی کێ ژ بێ وی چێترە ئەوێ ب دورستی خۆ سپاریتیه خودئی و ئەو کارپاست و قەنج ژێ، و بووییە دویکەفتیبی دینی ئیبراھیمی، کو دینەکی فەدەرە

ژ خوارێ و خرابیی، و خودئی ژێ ئیبراھیم کرە زێدەخۆشقیی خۆ. ﴿۱۲۶﴾ هندی دئەرد و ئەسەاناندا هەمی بێ خودنیه، و خودئی ژێ ب هەر تەشتەکی [چ بچویک چ مەزن] باش یێ ئاگەھدارە. ﴿۱۲۷﴾ [هەمی موخەمەد] ئەوا دەرەهەقی ژنیدا [کاچ بریار و ئەحکام دەرەهەقی ویدا هەنە] ژ تەدپرسن، بێژە: خودئی دئی بۆ هەهە فێ چەندی رۆن کەت، و ئەوا بۆ هەهە ژ قورئانی دئیتە خواندن رۆنکرن و بەرسقە، [ئیشارەتە بۆ ئایەتە سییی ژ سۆرەتا (ئەلنيساء)، و پامانا وئ ژێ ئەفەیه] ئەگەر هوین ترسیان د راستا کچیت سیویدا ئەوێت هوین خودانویی ژێ دکن، ئەگەر مار بکن، دادگەریی نەکن، و مافیت وان ب دورستی نەدەنی، وان بھیلن، و ژنیت دی بیت هەهە پێ خۆش مار بکن، [خودئی دئی بۆ هەهە دیارکەت و ئەوا ژ قورئانی بۆ هەهە دئیتە خواندن]، کاچ د راستا سیویدایا هەیه ئەوا هوین میراتی خودئی بۆ فەبری نەدەنی، و هەهە دقیت مار بکن [ژ بەر جوانیا وئ، دامەهرا ئەو هەژی نەدەنی، یان ژێ هەما هەر نەهیلن شوی بکەت، دامالی وان بۆ هەهە بھینیت] [ئانکو خودئی بۆ هەهە دیارکەت، هوین چو ژ فان د راستا سیویدایا نەکن، و سەتەمی لێ نەکن نە ژ پێکا میراتیفە نە ژ پێکا مەهر و شوپکرن و پێشە] و خودئی پریارا کورپیت بچویک دئی بۆ هەهە دیارکەت [ماف و میراتی وان بدەنی و بێ بار نەکن] و خودئی بۆ هەهە پریارا سیویان [چ کورچ کچ] دیارکەت کو هوین دادوەریی د هەمی کاروباریت واندایا بکن، هەر خێر و قەنجییا هوین بکن ب راستی خودئی یێ پێ ئاگەهە.

وَأَنَّ أُمَّرَأَةً حَافَتُ مِنْ بَعْلِهَا نُشُورًا أَوْ إِعْرَاصًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُخْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٨٨﴾ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ الْبَنَاتِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُوهَا كَالْمِغْلَقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٨٩﴾ وَإِنْ يَتَفَرَّقَا فَعِنَ اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعْيِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَسْعًا حَكِيمًا ﴿١٩٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٩١﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٩٢﴾ إِنَّ يَسَاءَ يَدْعُبُ كُفْرَ الْإِنْسَانِ وَيَأْتِي بَنَاتٍ حَرِيمًا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ قَلِيلًا ﴿١٩٣﴾ مَنْ كَانَ يَرْجِدُ نَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ نَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٩٤﴾

﴿۱۸۸﴾ و نه گهر ژن ترسیا زه لامی وی ژنی دویر که فیت و رویی خو ژنی و هر گیزیت یان ده ست ژنی به رده ت، گونه هل سهر وان نینه هه ردو د گهل ئیک پیکبن [تفاقه کی د گهل ئیک بکه ن]، [روژیت خو یان هنده کان ژنی یان هنده که نه فقه ی یان مه هری یان هنده کی ژنی، پی به لیت و رازی بیت، و ب فی بیلائی زه لام د گهل بمینت]، و پیکهاتن و ناشبون چیره، و چرویکاتی د گهل نه فستی هاتییه به ره فکرن، [نانکو نه فسل سهر چرویکاتی پابووییه و یا پیقه گریدایییه، نه ژن چوب زه لامی خو ده لیت و نه زه لام مافی وی دده تی، نه گهر دلی خو دا سهر ئیکا دی پاشی دئیه پالدان کو فی سروشتی به لیل] فیجا نه گهر هوین قه نجیی بکه ن [ول ئیکدو ب هه جه ت نه بن و د گهل ئیک بقه تینن] و خو ژسته م و مافخوارنی پاریزن [بزنان] ب راستی خودی ب تشتی هوین دکهن ناگه هداره. ﴿۱۸۹﴾ چوجا هوین نه شین د نافه را ژناندا دادوهریی بکه ن [مه خسه د عه داله تا راست و دورست و ته کووز]، خو هوین د مجدژی بن. فیجا

[ئه و دلی هه وه ل سهر نه مایی] ب ئیکجاری به ری خو ژنی و نه نه گهرن، فیجا هوین وی و هکی یا هه لاویستی به لیل [نه یا ب زه لامه، و نه یا بی زه لامه]، و نه گهر هوین خه له تیست خو چیکه ن [و فهرق و جوداییی نه که ن] و پاریزکارییا خودی بکه ن [ژهمی کار و کریاریت خودی ژنی نه رازی، و هکی: سته م و فهرق و جودایییا د نافه را ژناندا] ب راستی خودی گونه هژبهر و دلوفانه. ﴿۱۳۰﴾ و نه گهر ئه وه هردو [ژن و میز] ژیکفه بوون [ژن هاته به ردان] خودی وان هه ردو و کان دی ژ که ره ما خو ژه نگین و بی منه ت که ت [نانکو وان هه وجه یی ئیکدو ناکه ت] ب راستی خودی [د دلوفانی و که ره ما خودا] یی به رفهره و و کاربه جهه. ﴿۱۳۱﴾ هندی دهر د و ئه سماناندا یی خودییه، ب راستی مه فهرمانا، ئه ویت به ری هه وه مه کتیب دایینی، کر و یا هه وه ژنی دکهن کو پاریزکارییا خودی بکه ن، و نه گهر هوین گاوریبون ب راستی هندی دهر د و ئه سماناندا یی خودییه، [و هوین چو زبانی ناگه هینه خودی] خودی یی بی منه ته و هیژابی سوپاسیییه. ﴿۱۳۲﴾ هندی دهر د و ئه سماناندا یی خودییه، و خودی به سه پشته فان بیت. ﴿۱۳۳﴾ و نه گهر خودی بقیت دی هه وه به رئاتافکه ت [هه وه مرینیت و قرکه ت] گه لی مروشان، و هنده کیت دی [شوینا هه وه] دی ئینیت، و ب راستی خودی ل سهر فی کاری یی ده سته لاتداره. ﴿۱۳۴﴾ و هه ره که سی خیرا دنیایی [ب تنی به رانه ر کار و کریاریت خو] بقیت، [بلا بزنان] خودی خیرا دنیا و ئاخهر تی ل ده شه [فیجا بوچی هوین خو شیا کیم دده نه ب یا گه له ک و بوچی هوین ب دنیایی ب تنی د رازینه]، و خودی ب وی کاری هوین دکهن بهیسه ر و بینه ره.

الجزء الخامس

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلَوْا أَوْعَضُوا فَأَنْتَ اللَّهُ كَانَ يَمَّا تَعْمَلُونَ خَيْرًا ﴿١٣٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ إِنْ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أَرَادُوا كُفْرًا لَوْ يَكُن اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا يَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿١٣٧﴾ يَشِرُّ الْمُتَفَقِقِينَ بَأْسَ لَهُمْ عَذَابُ الْإِيمَانِ ﴿١٣٨﴾ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَلِيتَعُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتَ اللَّهِ يَكْفُرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَعْدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذَا مَثَلْتُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُتَفَقِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

﴿١٣٥﴾ گهلی خودان باوهران ب دادوهریی رابن [خو ژئی نه دهنه پاش و د بنیرا سته می نه کهن] و شاده ییی بو خودی بدهن، نه گهر خو ل سهر هه وه و ده بیاب و کهس و کاران زی بیت. نه گهر نه و د زهنگین بن یان د هه ژار بن، خودی ژ وان هه ردو کان هه ژیره [هوین خاتری بو بگرن] فیجا ب دویف دلووازیسا خو نه کهفن، کو هوین دادوهریی نه کهن. و نه گهر هوین نه زمانی خو تیک بدهن [و شاده ییی بگو هوژن] یان زی نه دهن [و فه شیرن] بزائن خودی ب تشتی هوین دکنه ناگه هداره. ﴿١٣٦﴾ گهلی خودان باوهران، خو ل سهر باوهریسا ب خودی و پیغه مبهری و کتیبا وی ب سهر پیغه مبهری خو دا ئیناییه خواری و کتیبت بهری نوکه هنارتین، راگرن و بمینن، و ههر کهسی باوهریسی ب خودی و ملیکه تیت وی و کتیبت وی و پیغه مبهری و و رورزا قیامه تی نه ئینیت، ب سویند نه و کویر و دویر بهرزه بوو. ﴿١٣٧﴾ ب راستی نه ویت باوهری ئیناین، پاشی گاوروبوین، پاشی دیسا باوهری ئیناین، پاشی د دویفرا دیسا گاوروبوین،

پاشی گاوریسا وان زیده بووی و ل سهر گاوریی مرین، ئیدی خودی وان نازا ناکهت، و گونه هیئت وان ژئی نابهت و راسته ری ناکهت. ﴿١٣٨﴾ [هه ی موحه مه د] مزگینییی بده دوپویان کو ب راستی ئیزایه کاب ژان بو وان هه یه. ﴿١٣٩﴾ نه ویت گاوران شوینا خودان باوهران بو خو دکنه دوست و پشته فان، نه ری وان ریز و سهر فرهازی ژ وان دقیت؟! ب راستی ریز و سهر فرهازی هه ی خودییه [ئانکو ریز و سهر فرهازیی بهس ژ خودی بخوانن]. ﴿١٤٠﴾ ب راستی خودی د قور ئانیدا بو هه وه ئیناییه خواری، و ههر گافه کا هه وه بهیست ترانه یان گاوری ب نایه تیت خودی دئیته کرن، د گهل وان [ئانکو ترانه کهران] نه رویننه خواری هه تا سوچه ته کا دی دکنه [ئانکو هه تا سوچه تا خو دگو هوژن]. و نه گهر هوین وی گافی د گهل روینشتن، هوین زی دی و هکی وان لی ئین، بی گومان خودی دوپویان و گاوران پیکشه د دوژه هیدا دی کو مکته.

الجزء ٦
الجزء ١١

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ
 اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِنَّ تَبَدُّلَ أَخِيْرًا أَوْ تَحْفُوفًا أَوْ تَعْفُوًا عَنْ
 سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنَّ أَلْبَنِيَّ يَكْفُرُونَ
 بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُقْرِضُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُوا
 نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا
 بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا
 لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
 وَلَمْ يُقْرِضُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ
 أَجُورُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا رَحِيمًا ﴿١٥٢﴾ نَسْأَلُكَ أَهْلَ الْكِتَابِ
 أَنْ تَنْزِلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَعْزَرَ
 مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ
 ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا
 عَنْ ذَلِكَ وَإِنَّا لَمُوسَىٰ سُلْطٰنًا مُبِينًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ
 الطُّورَ بِمِثْقَلِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا
 لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

﴿١٤٨﴾ خودیٰ چه ژ دیار کرنا ناخشنیت کریت
 ناکهت، ژ وی نه بیت یی سته ملیکری [ئهو زی دا
 به ره فانییی ژ خو بکته]. و خودیٰ گوهدیر و زانیه.
 ﴿١٤٩﴾ ئه گهر هوین قه نجی و خیریٰ ئاشکهره بکهن
 یان زی قه شیرن یان زی ژ خرابیه کی بیژن، قیجا ب
 راستی خودیٰ لینه گر و خودان شیانه. ﴿١٥٠﴾ ب راستی
 ئه ویت باوهریی ب خودیٰ و پیغه مبه ریت وی نه نین
 و دقین فهرق و جوداهییی بیخنه د ناچه را خودیٰ و
 پیغه مبه ران دینین و ب هنده کان نائینین، و دقین بو
 خو ریکه کا ناخنجی د ناچه را [باوهری و گاوریییدا]
 بگرن. ﴿١٥١﴾ بی گومان ئه قه ب دورستی گاورن،
 و مه نزیاهه کا هه تکبر بو گاوران به ره فکریه.
 ﴿١٥٢﴾ و ئه ویت باوهری ب خودیٰ و پیغه مبه ریت وی
 نینابین و فهرق و جوداهی د ناچه را واندا نه کرین،
 [و باوهری ب هه می پیغه مبه ران نینایی] ئه ها ئه فان
 خودیٰ دی خه لاتئی وان ده تی، و خودیٰ ب خو زی
 گونه ه ژ به ر و دلوفانه. ﴿١٥٣﴾ خودانیت کتیبان ژ ته

دخوازن، تو کتیه کی بو وان ژ ئهسانی بینه خوارئ ب سویند وان ژ قی مه زنتر ژ مووسایی خواست،
 گوژتنه [مووسایی] کا خودیٰ ب ئاشکهرایی نیشا مه بده، و ژ بهر سته مکارییا وان برویسییا ئاگری ل ئهسانی
 ئه و گرتن، و پشتی نیشانیت ئاشکهره اکر زی بو هاتین، دیسا گولک بو خو گرتن و په رستن، پاشی ئه م
 لی بو رین، و مه نیشانیت ئاشکهره اکر دانه مووسایی. ﴿١٥٤﴾ ژ بهر کودا په یانا وان یا موکوم بیت، مه
 [چیایی] (طور) پاکره هنداف سه ری وان و مه فهرمانا وان کر: داچه میایی [و خو شکاندی بو خودایی ئه و
 ژ بهر زه بوونی رزگار کرین] د دهر گه هی قودس پرا بده نه ژور، و مه فهرمانا وان کر زیده گافییی د شه نیییدا
 نه کهن [و نه دهنه سه ر پیرا خودیٰ] و مه په یانا موکوم کری ژ وان ستاندن.

﴿۱۵۵﴾ فَيُجَازُّ بِهَرِ پەيمان شكاندن و باوهرى نه ئينانا وان ب نيشان و ثايه تيت خودى، و كوشتنا وان ژ بى به ختى و نه هه قى بۆ پيغه مبه ران، و گوټنا وان دلئت مه ب كافلانكن [ژ بهر هندى تى ناگه هين]. [وه نينه وهكى ئه و ديژن] بهلكى خودى ژ بهر گاورىبا وان ييت په رده سهر كرين، فَيُجَا كَيَمَه ك ژ وان [نه گه لهك] باوهرى پى دئين. ﴿۱۵۶﴾ ديسا ژ بهر نه باوهر ئينانا وان ب عيسايى و گوټنا وان يا زنده بى بهخت ل سهر مەريەمى. ﴿۱۵۷﴾ ديسا ژ بهر گوټنا وان ب راستى مه عيسايى كورپى مەريەمى كو پيغه مبه رى خوديه، مه پى كوشتى، و وان ب خوژى نه عيسا كوشتيه و نه ل دار دايبه [ئانكول سهر داران نه كوشتيه و ههلاويستيه] بهلى ل بهر وان [ئهوئى كوشتى و عيسا] وهكى ئيك لى هاتن، و ئه و ب خوژى ل سهر كوشتنا عيسايى ب گوټمانن، و چو زانين پى نين ژ بلى دوكه فټنا گوټمانى، و ب راستى وان عيسا نه كوشتيه. ﴿۱۵۸﴾ بهلى خودى ئه و ب بال خوڤه بلندكريه، و خودى ب خو پى سهردهست و كاربه جهه و

فَيَمَانَقُصْهُمْ مَيْشَقَهُمْ وَكُفْرَهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾ وَكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن سُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ مِنَ أَهْلِ الْكِتَابِ الْإِلْيُومَنَ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾ فَيُظَاهِرُ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا عَلَيْهِمْ طَبَعَتْ أُحُلَتْ لَهُمْ وَبَصَدَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخَذَهُمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾ لَكِنَّ الْأَرْسُحُونَ فِي الْأَعْلَامِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

فهه مانپه وایه. ﴿۱۵۹﴾ چو كهس ژ خودانيټ كتيان [مه خسه د جوهى و فه له نه] نامين باوهرى پى ب عيسايى نه ئينن بهرى مرناوى [دهمى دئيتته خواري بۆ كوشتنا ده جالى]، و رۆژا قيامه تى ل سهر هه ميان دى بيته شاهد [كووى پى گه هاندى ئه و بهنده پى خوديه و پيغه مبه ره]. ﴿۱۶۰﴾ فَيُجَا ژ بهر سته ما جو هيينان دكر و ژ بهر ريگر تانا وان يا گه لهك بۆ ريكا خودى، مه ژى هندهك تشيت پاقژ و بۆ وان دورست و هه لال، ل سهر نه دورستكرن. ﴿۱۶۱﴾ و ديسا ژ بهر وهه گرتن و خوارنا وان بۆ سه له ف و ئه و ب خو فهه مانا وان هاتبوو كرن وهه كهن، و ژ بهر خوارنا وان بۆ مالى خهلكى ژ بى بهختى و ژ نه هه قى [من ژى تشيتى بۆ وان پاقژ و دورست، نه دورست كرا]. و ب راستى مه ئيزايه كا ب ژان بۆ گاوران ژ وان بهر هه فكريه. ﴿۱۶۲﴾ بهلى ژ وان ييت په هوان و شاره زاد زانيندا [وهكى عه بدوللا پى كورپى سه لامى و ئه سه ده پى عوبه يدى و ئه سه ده پى كورپى سه عيه] و ييت باوهرى ئينايين، باوهرى پى ب ئه و بوټه و بۆ [پيغه مبه ريت] بهرى ته هاتى دئين، و بهرده وام نفيزان دكه و زهكاتى ددهن، و باوهرى پى ب خودى و رۆژا قيامه تى دئين، ب راستى ئه م فان دى خه لاته كى مه زن دهينى.

الْحَرْبِ

﴿١٦٨﴾ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآدَمَ دَاوُدَ زَكَرِيَّا وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١٦٩﴾ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾ لَئِنْ اللَّهُ يَشَاءْ لَنَنْزِلَنَّ إِلَيْكَ أَنْزَلُهُ، يَعْلَمُهُ، وَالْمَلَكُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٧١﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٧٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَئِنْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا يَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٧٣﴾ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٧٤﴾ بَيَّأْنَهُمُ النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُرْالُ الرُّسُلِ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمَنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٥﴾

﴿١٦٨﴾ ب ږاستی مه وهڅی بۆ ته هنارت ههروهکی مه وهڅی بۆ نوح و پیغه مبه ریت پشتی وی هاتین هنارتی. و مه وهڅی بۆ ئیبراهیمی و ئیسماعیل و ئیسیحاق و یه عقووب و کوریت وی و عیسا و ئه ییووب و یوونس و هاروون و سوله یان، و [مه کتیب ب ناڅی] زه بوور دا داوودی. ﴿١٦٩﴾ و پیغه مبه مه هنارتن ژ وان ییت مه بهری نوکه سه ر هاتییا وان بۆ ته څه گیرایی و هنده ک پیغه مبه ریت دی ژی مه هنارتن، و به حسی وان مه بۆ ته نه کریسه، و ب ږاستی خودی د گهل مووسا ئاخفتیسه. ﴿١٧٠﴾ تهو پیغه مبه ر مز گینین و ئاگه هدار که ر بوون، دا مروڅان به رانه ری خودی پشتی هنارتنا پیغه مبه ران، چو هیجه ت نه مین، و خودی ب خو ژی یی زالکه ر و کاربنه جهه. ﴿١٧١﴾ به لی خودی شاده ییی ب وی کتیب ب زانینا خو بۆ ته ئینایسه خواری دده ت [کو ته ف قورانه ژ ده ف خودییه و تو پیغه مبه ری] و ملیاکه ت ژی شاده ییی دده ن، و شاده ییا خودی به سه. ﴿١٧٢﴾ تهو ییت گاوروبو یین و مروڅان ژی ژ ږیکا خودی دده نه پاش، ب ږاستی تهو به رزه بوونه کا دویر

به رزه بووینه. ﴿١٦٨﴾ ب ږاستی تهو ییت گاوروبو یین و سته م کرین، ب ږاستی خودی لی نابوری ت و به ری وان ناده ته چو ږیکیت [سه رفه رازیی]. ﴿١٦٩﴾ ژ بلی ږیکا دوژه یی کو ههروه ر دی تیدا مین، و ته څه ب خو ل ده ف خودی ب ساناهییه. ﴿١٧٠﴾ گهل مروڅان ب ږاستی پیغه مبه ره ک ژ لایی خودایی هه وه څه ب دینه کی هه ق و راست هات، ښجا باوه رییی پی بین بۆ هه وه چیره، و ته گه ر باوه رییی پی نه ئین و بینه گا ور [بزنان] هه ر تشتی دهر د و ته سه ناندا هه ی بۆ خودییه، و خودی ب خو یی زانا و کاربنه جهه.

﴿۱۷۱﴾ هه ی خودانیت کتیبان [مه خسه ده له نه] هوین توندییی د دینی خودا نه کهن [کا دینی هه وه یی چاوایه وه سا وه بگرن، عیسا پیغه مبه ره و بهنده یی خودییه، و حاشا نه کوری خودییه]. و ژ راستی و هه قییی پیغه تر د راستا خودیدا نه بیژن، ب راستی هندی عیسا یه مه سیحی کوری مه ریه می، پیغه مبه ری خودییه و ب په یقا خو [ببه] چیکرییه، کو ئاراسته ی مه ریه می کربوو، و نهو جانه که ژ خودی. فینجا باوه ریی ب خودی و پیغه مبه ری و ی بینن، و هوین [ده ره قی خودیدا نه بیژن] [خودی] سیینه، فی ئاخفتنی بهیلن، بۆ هه وه چیره. ب راستی خودی په رستییه کی ته ک و تنییه، یی پاک و باقر و بلنده ژ هندی کوزار که ک بۆ هه بیت. و کاج دهر د و ئه سماندا هه یه یی خودییه و به سه کو راگر و ریغه به ری [ئهر د و ئه سمانانه و هه چیی تیدا هه ی]. ﴿۱۷۲﴾ عیسا خو مه زن ناکه ت کو بهنده یی خودی بیت و ملیاکه تیت نیزیکیت خودی ژ ی، و هه که سی خو ژ په رستنا وی بلندتر لی بکه ت و خو مه زن بکه ت، ب راستی خودی دی وان هه مییان ل ده ق خو

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِیْ دِیْنِكُمْ وَلَا تَقُولُوْا عَلٰی اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ اِنَّمَا الْمَسِيْحُ عِیْسٰی ابْنُ مَرْیَمَ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَكَلِمَتُهُ اَنْزَلْنٰهَا اِلٰی مَرْیَمَ وَرُوْحٌ مِّنْهُ فَعَمَّامُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَلَا تَقُولُوْا ثَلٰثَةٌ اُنْتَهُوا خَيْرَ لَّكُمْ اِنَّمَا اللّٰهُ اِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحٰنَهُ اَنْ يَّكُوْنَ لَهُ رُوْلٌ لَّهٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَكَفٰی بِاللّٰهِ وَكِیْلًا ﴿۱۷۱﴾ لَنْ یَسْتَكْفِرَ الْمَسِيْحُ اَنْ یَّكُوْنَ عَبْدًا لِلّٰهِ وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ الْمُقَرَّبُوْنَ وَمَنْ یَسْتَكْفِرْ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَیَسْتَكْفِرْ فَسَبْحُ رُحْمٰی رَبِّهٖ اِلَیْهِ جَمِیْعًا ﴿۱۷۲﴾ فَاَمَّا الَّذِیْنَ ءَامَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَبِیْنَهُمْ اَجْرٌ کَبِیْرٌ وَّیَزِیْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ وَاَمَّا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَلَمْ یَكُنْ لَهُمْ اَسْتَكْبَرُوْا فَعَزَّزْنٰهُم بِعَذَابٍ اَلِیْمًا وَلَا یَجِدُوْنَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِیًا وَلَا نَصِیْرًا ﴿۱۷۳﴾ یٰۤاَهْلَ الْاٰثٰرِ قَدْ جَآءَ كُمْ بُرْهٰنٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَا اِلَیْكُمْ كُتٰبًا مُّبِیْنًا ﴿۱۷۴﴾ فَاَمَّا الَّذِیْنَ ءَامَنُوْا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوْا بِهٖ فَسَبِّحْهُمْ فِی رَحْمَةِ رَبِّهٖ وَفَضْلِیْ وَیَهْدِیْهُمْ اِلَیْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِیْمًا ﴿۱۷۵﴾

﴿۱۷۳﴾ فینجا ئه ویت باوه ری ئیناین و کار و کریاریت قه نج کرین، ئه فانه خودی دی کرییا وان ده تی، و ژ که ره ما خو هیژ پتر دی ده تی، به لی ئه ویت خو بلند دیتین و خو مه زن کرین، ئیدی خودی دی وان ب بهر ئیزا یه کا ب ژان ئیخیت. و ژ بلی خودی چو هاریکار و پشته فانان بۆ خو نابینن. ﴿۱۷۴﴾ گه لی مروفان ب راستی نیشان و به لگه یه کا گو مانپر ژ لایی خودای ی هه وه فه بۆ هه وه هات [کو پیغه مبه ره و چو هیجه تان بۆ هه وه نه هیلیت، هه می تشتان بۆ هه وه راست و دورست دیار بکه ت]، و مه رپناه یه کا رنکه ر [کو قورئانه] بۆ هه وه هنارت. ﴿۱۷۵﴾ فینجا ئه ویت باوه ری ب خودی ئیناین و خو ب وئی باوه ریی و قورئانیقه گرتین. خودی وان دی گه هینیته دلوفانی [به حه شتا] و که ره ما خو و دی وان راسته ری که ت.

﴿۱۷۶﴾ [هه ی موحه مه د] پسیارا میراتی وی مری نه وی نه باب و باپیر و نه کور و نه نه فی ههین، ژ ته دکهن [کا چوانه] بیژه: ژ خو خودی دی بۆ هه وه میراتی وی دیار کهت، نه گهر مروفه که مر و چو زاروک و نه فی [دوینده هـ] نه بن و چو باب و باپیر زی نه بن و خویشکه کا [دهیابی یان یا بابی نه یا ده یکی ب تنی] هه بیت، نیقا میراتی وی بۆ خویشکا و بیه، و نه گهر خویشک مر و چو دوینده هـ و باب و باپیر نه بن، برا دبیته میراتخوری وی، و نه گهر ژ دو خویشکان و پتر بن، دوستیکا میراتی بۆ وانه، و نه گهر خویشک و برا د گه لیک بن، بارا برای تمه تی بارا دو خویشکانه. دا هوبن مافی که سی نه خون و د سهر دا نه چن، خودی بۆ هه وه پون دکهت، و ب راستی خودی ب هه می تستان یی زانا و ناگه هداره.

سُورَةُ مَائِدَةٍ

ل مه دینه یی هاتیه خوار ی (۱۴۰) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ گه لی نه ویته هه وه باوهری ئینابن، سۆز و په یانیت خودی ژ هه وه وهر گرتین، ب جهه بینن، گیانداریت راگر تنی ییت گیاخور [وه کی که والی و حیشران و چیلان] بۆ هه وه دورست بوون، ژ بلی نه فیته دی بۆ هه وه ئینه خواندن، و دیسا ژ بلی نیچیر کرنا وان و هوبن دئیراماندا [بۆ چه جی یان عومره یی] و نیچیری بۆ خو دورست نه کهن و هوبن دئیراماندا. ب راستی خودی چ بقیت دی بریاری پی دته و حوکی پی کهت. ﴿۲﴾ گه لی نه ویته هه وه باوهری ئینابن، نه دهنه سهر ری و نیشانیت دینی خودی، و حورمه تا هه یقیته هه رامکری و ب پرویمهت [کو (زی القعه)، و (زی الحجه)، و موحه رهم، و ره جه بن] نه شکینن [و شه ری تیدا نه کهن] و ریکا قوربانان و ته رشیت رستک د ستویدا [کو دیارینه بۆ که عبه یی] نه گرن، و بۆ خو دورست نه کهن، و بۆ خو دورست نه کهن هوبن ریکا وان بگرن، نه ویته ژ بهر ده سته ئینانا که رهم و رازیبونا خودایی خو قه ستا مالا خودی دکهن. هه ره وختی هوبن ژ ئیرامان دهر که فتن فیجا نیچیرا خو بکهن. و بلا نه فیانا هه وه بۆ ده سته که کی کو [سالا حوده بییه] ریکا که عبه یی ل هه وه گرتوو وه ل هه وه نه کهت هوبن ده ستر یی بکهن، و ل سهر باشی و پاریز کاریا خودی هاریکاریت ئیک بن. و ل سهر گونه وه ده ستر یی هاریکاریت ئیک نه بن. و پاریز کاریا خودی بکهن، و ب راستی جزایی خودی جزایه کی دژواره.

الْجُزْءُ السَّادِسُ

سُورَةُ الْمَائِدَةِ

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنْ أَمَرُوا هَلْكَ لَيْسَ لَهُمْ وَلَدٌ وَلَهُمْ أُخْتُ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتْ أَثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلْهُانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رَجُلًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

سُورَةُ الْمَائِدَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوفُوا بِالْعُقُودِ أَحَلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُبْتَلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُجَلًّى الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرُمٌ إِنْ اللَّهُ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعِيرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آتِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَحْرُمَنَّكُمْ شَتَاءَ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوا عَنْ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِلْمِ وَالْعُدُوتِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

۱۰۶

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِزْيَرِ وَمَا أَهْلُ الْغَيْرِ لَاحِقَ بِهِ
وَالْمُنْخَفَقَةُ وَالْمَوْفُوذَةُ وَالْمُرْدِيَّةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ
السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْقَسُوا
بِالْأَزْلَمِ ذَلِكُمْ فَسُقِ الْيَوْمَ يَسْ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا
تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْصَصَةٍ
غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا
أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ تَعْلَمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا فُكِّحَ عَلَيْكُمْ
وَاذْكُرُوا أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَأَتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيمٌ ﴿٤﴾
الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَلٌ لَكُمْ
وَطَعَامُكُمْ حَلَلٌ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَفِّحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥﴾

﴿۳﴾ [گوشتی] مراران و خوین [یا رَوْن] و گوشتی
به رازان و یی نه ژ بؤ خودی هاتیسه سهر ژ یکران و
[گوشتی] ترشا هاتیسه فه تساندن، و [گوشتی ترشا]
ب دارو به ران هاتیسه کوشتن و [گوشتی ترشا] که فتی
[و مری] و [گوشتی ترشا] ب قوچان مریب و
[گوشتی] ده به بیان خواری، نهو نه بیت یا هوین فیرا
دگه هن و فه دکوژن، و [گوشتی ترشا] کول سهر
که فیریت چکلانندی دقته فه کوشتن، ل سهر هه وه
هاته حرام کرن، دیسا هوین به خت و تیغبالا خو
ژ فالقه گرتنی بخوازان ل سهر هه وه هاته حرام کرن
[ژ ریز و سهر و به ریت عهره بان نهو بوو نه گهر وان کاره ک
ل بهر بایه چ و هه بهر بایه چ ژ نینان یان ههر تشته کی دی،
به ختی خو ب ریکا فالقه گرتنی دجه رباندن، سی تیر
هه بوون ل سهر نیکئی نفیسی بوو، «خودی فه رمانا من
دکه ت»، یا دووی «خودی من ناهیلیت» و یا سییی یا
بی نفیسین بوو، و دایکی ژ کافلانکی کیشن، نه گهر
دهر که فتبایه «بکه»، دا که ت و نه گهر دهر که فتبا «نه که»،
نه دکر، و نه گهر یا بی نفیسین بایه دا که ته د ناقد و

جاره کا دی کیشیت]، و کارینانا فی گونه هی دهر که فتنه ژ ریکا راست، نه فوژ نه ویت گاور بووین بیت بی
هیفی بووین دینی هه وه پویچ بکه ن، و هه وه ژی دهر بیخن، فیجا هوین ژ وان نه ترسن و ژ من برسن، نه فوژ
من دینی هه وه ته مام کر [کیناسی تیدا نه مایه ژ بهر هندئ نایت چو ژ بیته کیمرن و چولی زیده بیت] و
من خینک و که ره میت خو بؤ هه وه ته کووز کرن. [بگهر ژ راسته ریکرنی و ته کووز کرنا دینی و فه کرنا مه که هی
و بی هیفیکرنا گاوران ژ دینی هه وه کو بشین پویچکه ن و نه هیلن] و من دینی ئیسلامی بؤ هه وه هه لبزارت و
نهو دینه ل ده ف خودی و چیت دی نه، به لی ههر که سی ژ برساندا نه چار بیته [خوارنا مراری و نه دورستکری
بیت ددویشدا] بیی کو دل ل سهر گونه هی هه بیت [و بخوت گونه هل سهر نینه] ب راستی خودی گونه هه
ژ بهر و دلوفانه. ﴿۴﴾ [هه ی موحه مه د] نهو ژ ته دهر سن کاچ بؤ وان هاتیسه دورستکر [حه لالکرن] بیژه:
تشتی پاقر بؤ هه وه هاته دورستکر، و نهو نیچیرا جانوه ره بیت جهر باندی [فیزکری و کی سه و شاهینی] ب
وی شهرتی کو هوین فیری وی بکه ن یا خودی نیشا هه وه دایی، [ئانکو نه گهر گوئی هه ره، بهیت، نه گهر
گوئی و ره بهیت، و نه گهر گرت بؤ خودانی خو بگریت، نه بؤ خو، و نه گهر گوئی بهیله، بهیلت]. فیجا
نهو نیچیرا بؤ هه وه دگر، نافی خودی ل سهر بینن [وه ختی هوین دهنرنی، یان فیرا دگه هن و فه دکوژن]
و بخون، و پاریزکاریا خودی بکه ن، ب راستی خودی د حسابیدا یی ده ست سفکه. ﴿۵﴾ نه فوژ تشتی پاک
و پاقر بؤ هه وه هاته دورستکر، و ده ستکوژی خودان کیتبان [ئانکو جو هی و فه له یان] بؤ هه وه دورسته، و
یی هه وه زی بؤ وان یی دورسته، و کچیت شهریف و پاک و پاقر و ئازاد ژ موسلمانان، و کچیت ده همهن پاقر ژ
نه ویت بهری هه وه کتیب بؤ هاتین [کو جو هی و فه له نه] بؤ هه وه دورسته مار بکه ن، نه گهر هوین مهه را وان
بدنه ی، و دده همهن پاقر بن، و زناکه نه بن، و وان ب دزیفه بؤ خو نه که نه یار، و ههر که سی شوینا باوه ریی
بینیت گاور بیت، بی گو مان وی کار و کریاریت خو پویچ کرن، و روظا قیامه تی ژ یی نهو یی بهر زیانه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَرُوا
وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ
الْعَابِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا
طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ فَمَنْ مَرِدَ اللَّهُ
لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَئِنْ يُرِيدُ لِيُطْهَرَكُمْ
وَلِيَتِمَّ رِغْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾
وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيقَاتِهُ الَّتِي وَافَّقَكُمْ
بِهَا إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ
يَدَاتُ الصُّدُورِ ﴿٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ
لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ أَنْ قَوْمٍ عَلَى
أَلَّا تَعْدِلُوا غَدِلُوا هَؤُلَاءِ قُتِلُوا أَلَّا تَعْدِلُوا إِنَّ
اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

﴿٦﴾ گهلی خودان باوهران، نه گهر هه وه فیا رابن
نفیژئی بکهن [و هوین ییت بی دهستنفیژ بن]
ئییدی هوین سهروچافیت خو و دهستیّت خو هه تا
نهیشکا بشون، و سه ریّ خو فه مالن، و پییت خو
هه تا گوزه کان بشون، و نه گهر هوین د بی نفیژ بن
[ب جه ناهت بن] خو بشون، و نه گهر هوین د نه ساخ بن،
یان ل سه ره و غه ریّ بن، یان یتک ژ هه وه ژ تاره تی
[دهستاقی] هات، یان هوین چۆنه نشینا ژنی، و
ثاف ب دهست هه وه نه که هت [کو تیرا هه وه بکهت
دهستنفیژئی پی بگرن یان سه ریّ خو پی بشون]، ب
ناخه کا باقر تهیه مومی بکهن، و سهروچاف و دهستیّت
خو پی فه مالن، خودی [ب فی فرمانی کو هوین
ب ثافی یان ب ناخی خو باقر بکهن، و هختی هه وه
دقیّت نفیژان بکهن یان ب هه می فرمانیت خو]
نه فیّت بهر ته نگی و زه هه تی بو هه وه چیکهت، به لی
دقیّت هه وه ژ گونه هان باقر بکهت و خنیکیت خو
ل سه ره هه وه ته مام بکهت، دا هوین سوپاسیا وی
بکهن. ﴿٧﴾ [گهلی خودان باوهران] خنیک و که ره میّت

خودی و وی په بیانا خودی د گهل هه وه گریدایی بیننه بیرا خو [کو په بیانا عه قه بهیه] و هختی هه وه گوتی
مه بهیست و مه گوهداری کر، و پاریزکارییا خودی بکهن، بی گۆمان خودی ب ناگه هه ژ وی یاد سنگ
و دلاندا فه شارتی. ﴿٨﴾ گهلی خودان باوهران ل بهر فرمانا خودی د پارهوستیایی بن [و هه می تشنان ژ بو
خودی پی رابن]، و ب راستی شادهیسیی بدهن، و بلا نه فیانا هه وه بو دهسته که کی، هه وه پال نه دهت هوین
دادوهریسی [عه داله تی] نه کهن، [بلا هه وه نه فین زی] و دادوهریسی بکهن نه و نیزیکتره بو پاریزکاریسی، و
پاریزکارییا خودی بکهن، ب راستی کاری هوین دکهن خودی پی ناگه هه. ﴿٩﴾ خودی په بیانا دایسیه نه ویت
باوهری پی ینایین و کار و کریاریت قه نهج کرین، کو گونه هژ بېرن و خه لاته کی مه زن بارا وانه.

﴿۱۰﴾ به لئی ئەو کەسێت گاوربووین و ئایەتێت مە درەو دەرتێخستین، ئەو دۆژەهینە [جەهەنمە]، ﴿۱۱﴾ گەلی خودان باوەران قەنجیا خودی د گەل هەوە کری بینە بێرا خو، وەختی دەستەکەکی فیایی دەستێت خو ب خرابیی درێژ بکەنە هەوە، دەستێت وان ژ هەوە دانە پاش، و پارێزکاریا خودی بکەن، و بلا خودان باوەر پشتا خو ب خودی موکوم بکەن. ﴿۱۲﴾ بئ گۆمان خودی پەیانا موکوم ژ ئسرائیلیان وەرگرت، و دوازدە شاهد و بەرپرس نافدار کرن و بو هەنارتن، و خودی گۆتە وان ب راستی ئەز پشته فان و هاریکاری هەوەمە، ئەگەر هوین نغیژان ب دورستایی بکەن، و زەکاتاً مالی خو بدەن، و باوەریی ب پیغەمبەریت من بینن و پشته فانییا وان بکەن و قەدری وان بگرن، و قەرەکی باش د گەل خودی بکەن [ئانکو خیر و خیراتان د ریکا خودیدا بکەن]. ب راستی ئەز دئ گونهیەت هەوە ژئ بەم و دئ هەوە ئیخەمە د وان بەحەشتاندا ئەوێت روپیار د بنپا دەهەرن، فێجا هەچی پستی فی گاور ببیت بئ گۆمان وی ریکا

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ﴿١٠﴾ بَآيَاتِهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ لَا يَسْطُونَا إِلَيْكُمْ يُدْبِرُهُمْ
فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَعَسْنَا أَمْنَهُمْ أَتَىٰ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي
مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ
وَوَاتَمْتُم بِرُسُلِي وَعَزَرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا
حَسَنًا لَّا أَكْفِرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَا دَخَلَكُم
جَنَّتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٢﴾ فِيمَا نَقَضَهُمْ
مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ
الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا
بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

بە لای
خۆی

راست بەرزە کر. ﴿۱۳﴾ و ژ بەر شکاندنا وان بو سۆز و پەیانیت خو، مە لە عەتە ل وان کر [مە ژ دلۆ فانییا خو دویرتێخستن] و مە دلی وان رەق کر، تەوراتی فاری دکن و دگوهۆرن، و پشکەکا باش [ژئ] کو فەرمانا وان پئ دەهاتە کرن، هیلان و ژ بێرا خو برن، [هەمی موخەمەد] کێمە ک ژ وان نەبن [ئەو ژئ ئەو ن ییت موسلمان بووین] ییت دی بەردەوام دئ خیانەتی [و شکاندنا سۆز و پەیانان هەتا روژا قیامەتی] ژئ بینی، فێجا لی ببۆرە و چاقیت خو ژئ بگرە. ب راستی خودی حەژ قەنجیکاران دکەت.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنْفِئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١﴾ يٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٢﴾ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٣﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَأُمُّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يُخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤﴾

﴿۱۱﴾ ژ وان زی ئه ویت گوتین، ئه م هاریکار و پشته فانیت عیسا یینه، مه په یان وهر گرت، پشکه کا باش ژئ ئه فا په یان ل سهر هاتیسه ستاندن ب پشت گوئی خو فیه هافیتن و ژ بیر کرن، [و ژ بهر هندئ] مه در مناتی و نه فیان تیخسته دناف و اندا هه تا پو ژا قیامه تی، و خودئ دئ وان ب کار و کریاریت وان کرین ئاگه دار کت [و دئ جزایی شکاندنا په یانا خو خون]. ﴿۱۲﴾ گه لی خودان کتیبان ب راستی پیغمبه ری مه [موحه مه د] بو هه وه هات، دا گه له کا هه وه ژ کتیبی خو فیه شار تی [وه کی سالو خیت پیغمبه ری، برپارا ره جی، سهراتیبا خودانیت شه نبی... هتد]. [ئاشکه را بکه ت، و ژ گه له کی زی دبوری ت] ئه واهوین ژ ته ورات و ئیجیلی فه دشیرن، ئاشکه را ناکه ت. ب سویند ژ ده ف خودایی هه وه رو ناهییه ک [کو پیغمبه ره] و کتیه کا ئاشکه را که ر [کو قورئانه] بو هه وه هات. ﴿۱۳﴾ خودئ ب وئ [کتیبی] ئه ویت ب دویف رازیبونا خودئ دکه فن راسته پئ دکه ته ریکا سلامه تی بی و رزگار بوونی، و ژان راسته پئ دکه ت. ﴿۱۴﴾ ب راستی ئه ویت گوتین: مه سیحی کو پئ مه ریهمی خودییه ئه و گاور بوون [ژ بهر فئ گوتنی]. [هه ی موحه مه د] بی ژه وان: ئه ری ئه گه ر خودئ بقیت، عیسا یی کو پئ مه ریهمی و ده یکا وی، و هندئ د ئه ردیدا هه یین بهر زیان و ویران بکه ت، کی دشیت نه هیلیت و خو بده ته بهر برپارا خودئ؟ و سهر و سامانی ئه رد و ئه سلانان و تشتی د نافه را هه ردو وکاندا هه ری خودییه، چ یا بقیت دئ چیکه ت. نئ خودئ ل سهر هه می تشتان دهسته ه لاتدار و خودان شیان ه.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبُّهُ رَبُّ قُل
فَلَمْ يَعْذِبْكُم بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن
يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ
رَسُولُنَا يَبَيِّنُ لَكُمُ الْفُرْقَةَ مِّنَ الرِّبَا إِن تَقُولُوا مَا جَاءَنَا
مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَنْقُورُ آذْكُمُوا
نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَرْبَابًا وَجَعَلَ لَكُم مَّلُوكًا
وَأَن تَكْفُرُوا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾ يَنْقُورُ آذْكُمُوا
الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْدُوا
عَلَىٰ آذَانِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خِيسِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّ
فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَنَدْخُلُهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن
يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخْفَاؤُنَ
أَنعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَالْقَوْمَ
غَلِبْتُمْ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

﴿۱۸﴾ جوہی و فہلہ دبیرن: ئەم زارپۆکیت خودی و خۆشچییت وینە، بیژن: ئەگەر وەہە وەکی ھوین دبیرن] پا بۆچی ھەوہ ب گونەھیٹ ھەوہ ئیزا ددەت، بەلێ ھوین مروقن وەکی ھەمی مروقیت خودی چیکرین. فیجایی وی بقیٹ لێ ناگریٹ، و بی بقیٹ دی ئیزا ددەت. و سەر و سامانی ئەرد و ئەسمانان و تشتی دانقەر و اندا ھەر بی خودییە، و [بزانی] دویاھیک ھەر خودییە ھوین لێ بزقنەفە. ﴿۱۹﴾ گەلی خودان کتیبان: دا ھوین نەبیژن [پشتی فەبرینا پیغەمبەر] چو مزگینین و ئاگەھدار کەر بۆ مە نەھاتینە، پیغەمبەری مە، پشتی فەبرین و سستبونا ھنارتنا پیغەمبەران بۆ ھەوہ ھات دا کاروباریٹ دینی بۆ ھەوہ ئاشکەرە بکەت، بی گۆمان مزگینین و ئاگەھدار کەر بۆ ھەوہ ھات، و خودی ل سەر ھەمی تستان دەستەھ لاتدارە. ﴿۲۰﴾ [گەلی ئسرائیلیان] بیننە بیرا خو دەمی موسایی گۆتییە ملەتی خو: ملەتی من بیرا خو ل وان خیر و خۆشییٹ خودی دگەل ھەوہ کرین بینن، وەختی پیغەمبەر ژ ھەوہ راکرین، و ھندەک ژ ھەوہ کرینە میر

و مەلک [یان ھوین خانەدان و حالخۆش کرن، ب ژن و مال و خدام و خولام ییخستن]. و ئەو قەدر دا ھەوہ یی نەدایییە کەسی ژ دنیایی ھەمیسی. ﴿۲۱﴾ ملەتی من ھەرنە سەر ئەردی پیرۆز [کو قودسە] ئەووی خودی بۆ ھەوہ نفیسی [ئەفە ھندی ئەو دچاک و باش بوون، بەلێ وەختی خراب بووین ژئ ھاتنە دەر ییخستن]. و ب پاشدا نەزقن ژ ترساندا، ھوین دی خوسارەت بن. ﴿۲۲﴾ گۆتن: یا موسا ب راستی ھندەک کەسیٹ ب ھیز و زەبر دەست تیدانە، و ئەم ناچینە تیدا ھەتا ئەو ژئ دەر نەکەفن، و ئەگەر ئەو ژئ دەر کەفتن ئەم دی چینە تیدا. ﴿۲۳﴾ دوزەلامان ژ وان ئەو یٹ ژ خودی دترسن، و خودی کەرەم دگەل کری گۆتن: [ژ ھیز و کەلەخ و مەزنیسا وان نەترسن] ب سەر و اندا بگرن دەر گەھیدا، فیجائە گەر ھوین چۆنە تیدا دی ئەو شکین و ھوین دی ب سەر کەفتن. و پشتا خو ب خودی موکوم بکەن ئەگەر ھوین خودان باوەر بن.

قَالُوا يَمُوسَى إِنَّا لَنَدْخُلُهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ
 أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَدِ لَنَا إِنَّا هُمْ نَا قَعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي
 لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرِقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ
 الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً
 يَتَيَهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾
 * وَأَنْزَلَ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنِ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبْنَا قَبْلَ
 مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ
 قَالَ إِنَّمَا يَنْتَقِبُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَنْ يَسُطَّ إِلَيْكَ
 لِيَتَّقِيَ مَا أَنَا بِبَاسِطِ يَدِي إِلَيْكَ لِأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ
 رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نَبُولَ أَيْمَانِي وَاِشْمَكَ فَتَكُونَ
 مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ
 لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٠﴾
 فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِي
 سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يُوزِيلُ أَخْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
 الْغُرَابِ فَأُوْرِي سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣١﴾

الجزء ۱۲

﴿٢٤﴾ گوتن: هه ی موسا ب راستی هندی ته و تیدا
 بن، هم قهت ناچینه تیدا [مه خسه د بارزیری قودسییه]
 تو و خودایی خو هه پن شه ری بکه ن هم دی ل فی ری
 درویشی بین [نانکو تو و خودایی خو وان دهر یخن،
 مه تاقهتا وان نینه]. ﴿٢٥﴾ [موسایی گوت:] خودیو
 بهس من شوله ب خو و برایی خو هه یه، فیجا
 نافه را مه و فی مله تی ژ ری دهر که قتی ناقر بکه.
 ﴿٢٦﴾ [خودی] گوت: ته و نهر د هه تا چل سالان ل وان
 حه رامه و نه دورسته، دهر دیدا بزقرن و نه که قته ل سهر
 چور یکان [نانکو هه تا چل سالی دی ته و دی ل وی
 دهشتی مینن به رزه و ناچنه د بارزیری قودسیدا]. فیجا
 خه می بو مله تی گاور نه خو. ﴿٢٧﴾ سالوخی کوریت
 ئاده م ب دورستی ل سهر وان بخوینه، هه ریکی ژ
 وان قوربان هه دابوو، ژئیکی هاته وهر گرتن و ژیی
 دی نه هاته وهر گرتن، [ته وئی قوربانئ وی نه هاتیسه
 وهر گرتن] گوت: بی گومان ته دی ته کورم.
 [برایی وی ته وئی قوربانئ وی هاتیسه وهر گرتن]
 گوت: هندی خودییه ب راستی بهس ژ پاریز کاران

وهر دگریت. ﴿٢٨﴾ ته گهر تو دهستی خو دیری که یه من، دا من بکوژی، ته دی دهستی خو دیری ناکه مه ته دا ته
 بکوژم، ب راستی ته ز ژ خودایی هه می جیهانی دترسم. ﴿٢٩﴾ و من دقیت تو گونه ها من و خو هه لگری،
 و ببیسه دوره هی. نی هه ره ته فیه جزایی سته مکاران. ﴿٣٠﴾ دلی وی گرت برایی خو بکوژیت و گوهداریسا
 دلی خو کر و برایی خو کوشت. فیجا بوو ژ وان یت خوسارهت. ﴿٣١﴾ یتدی خودی قهره ک هنارت و ب
 دمی خو نهر د کولا، دانیسا بدت کا دی چاوا تهر می برایی خو فیه شیریت، گوت: خو لی ب سهری من، من
 نه شیا ته و هکی فی قری ژ بی تهر می برایی خو فیه شیرم، فیجا بوو ژ په شیانان.

﴿۳۲﴾ ژ بهر قی [کوشتنا کوریت ئاده می بو ئیکدو] مه ل سهر ئسرائیلیان نفیسیه، ب راستی ههر که سی مروفه کی بی بهرانه ر یان ژ ی ژ بو خرابیی د ئه ردیدا بکوژیت، ههر وه کی وی هه می مروف کوشتن، و ههر که سی ببته ئه گهری ژبانا ئیکی ههر وه کی بوویه ئه گهری ژبانا هه می مروفان، ب راستی پیغه مبه ریت مه بو وان ب نیشانیئ ئاشکه راکه ر هاتن، پاشی ب راستی پشتی هاتنا وان ژ ی [پا پیغه مبه ران ژ ی] گه له ک ژ وان زیده خرابیی د ئه ردیدا دکهن.

﴿۳۳﴾ ب راستی ئه ویت دژاتی و شه ری د گهل خودی و پیغه مبه ری وی دکهن، و د ئه ردیدا دگه رن دا خرابیی تیدا بکه ن، جزایی وان ئه وه بینه کوشتن یان ب دارانقه بینه هلاویستن، یان ژ ی ده ست و پیی و وان چه پ و راست بینه ژیفه کرن، یان ژ ی ژ وه لاتی خو بینه دویر ئیخستن، ئه ف جزایه د دنیا ییدا بو وان هه تکبه ریسه، و د رۆژا قیامه تیدا ئیزایه کا مه زن بو وان هه یه. ﴿۳۴﴾ ژ بلی وان ئه ویت ل خو ژفرین و تۆبه کرین، به ری هوین بشین بگرن [و جزا بکه ن]،

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرُسُلَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِّنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْفَوْا مِّنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لِمُحْزَنِي فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن قَبْلِ أَنْ تَقْدُرُوا عَلَيْهِمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾ يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

بزانن ب راستی خودی لینه گر و دلۆفانه. ﴿۳۵﴾ گه لی خودان باوه ران، پاریز کاریسا خودی بکه ن، دا هوین بگه هه رازیوونا وی ل ریکان بگه رن، [ئانکو ریکیت رازیوونا وی بگرن و لی بگه رن] و جیهادی د ریکا خودیدا بکه ن، دا هوین سه رفه راز بین. ﴿۳۶﴾ ب راستی ئه ویت گاوربووین، ئه گه ر هندی د ئه ردیدا بی و ان بیت و هندی دی ژ ی دگهل، دا پیش خو فیه بده ن، و ژ ئیزایا رۆژا قیامه تی رزگار بین، ژ وان نائیته وه رگرتن [و ئه و ژ وی ئیزایی په ها نابن] و ئیزایه کا ب ژان بارا وانه.

﴿۳۷﴾ وان دقيت [رؤا قيامه تي] ژ ناگري دهر كه فن، به لي شهو ژي دهر ناكه فن و بو وان ئيزايه كا ب دوّم و به رده وام هه يه. ﴿۳۸﴾ و زه لامى دز و ژاندز ده ستيّت وان [دگر چكپرا] بېرن، جزايى كارى وان كرى، و نه فه پاشقه بر نه كه ژ خودى [دانه و ب پاشقه بچن و دزيى نه كن و خهلك وان بو خو بكه نه چامه]، و خودى ب خو ژى سهرده ست و كاربه جهه. ﴿۳۹﴾ قيجا ههر كه سى [دزه كى] پشتى [ب دزييا خو] ستم ل خو كرى، په شتيان بيت و ل خو بز قريت و توبه بكهت و خو چيكهت و باش بكهت، ب راستى خودى دى توبه يى ده ته سهر، ب راستى خودى گونه هژيهر و دلوفانه. ﴿۴۰﴾ ماتو نوزانى كو ب راستى سهر و سامانى ئه رد و نه سانان يى خوديه، يى بقت دى ب بهر ئيزايى ئيخت، يى بقت دى ئازاكهت، و خودى ب خو ژى ل سهر هه مى تستان يى ده سته لاتداره. ﴿۴۱﴾ هه ي پيغه مبه ر، بلا ته ب خه م نه ئيخن شهو يت خوش ب بهر گاوريي شه دچن [ژ دورويان] شهو يت سهرده ف ديژن: باوه رى مه ئينا ييه، و شهو ب خو

هيژ دليت وان دى باوه رن، و ديسا [بلا ته ب خه م نه ئيخن] شهو يت بوويينه جو هى، زيده گوهدارييا دره وان دكه ن، و گوهداريى بو ده سته كه كا دى دكه ن كو [ژ مه زنا تى] نه هاتينه ده ف ته، ئاخفتان فارى دكه ن و ژ جهى وان دبه ن، ديژنه [هه فاليت خو]: ئه گهر موحه مه د ب وي هاته هه وه يا مه فارى كرى ژي وه رگرن، و ئه گهر ب وي نه هاته هه وه، هشار بن [باوه رى نه كه ن] و يى خودى به رزه بوون و گاورى بو فيايى، قيجا تونابىنى ئيك هه بيت تشى خودى فيايى نه هيليت چى بيت. نه فه شهو ن يى خودى نه فيايى دليت وان پاقر بكهت، روى ره شى و شهر مزارى بو وان بيت دنيا ييدا و ئيزايه كا مه زن دئاخره تي ژيدا بو وان هه يه.

يُرِيدُونَ أَن يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَعْفُو لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾ يَأَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزَنْكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا وَسَمِعُونَ لِلْكَذِبِ سَمْعًا وَلَمْ يَؤْمِرُوا بِأَعْيُنِهِمْ فَحُفَّتْ أَلْسِنُهُمْ لَقَدْ عَلِمُوا أَن لَوْ أَنَّهُمْ إِذْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَحَذُّوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْمِنُوا فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَن يُطَهِّرْ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

سَمِعْتُمْ لِلْكَذِبِ أَكْثَرُونَ لِلسَّحْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ
فَأَحْكُم بَيْنَهُمُ أَوْ أَعِزُّ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ
يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَأَحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ وَكَيفَ يَحْكُمُونَكَ
وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ
فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يُحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا
لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ
كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَحْشَوْا النَّاسَ
وَأَحْشَوْنَ اللَّهَ وَلَا تَتَّبِعُوا بِمَا يَتَّبِعُونَ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا
عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنْ تَقْسِمَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنِ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفِ
بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنُ بِالْأُذُنِ وَاللِّسَنُ بِاللِّسَنِ وَالْجُرُوحُ
قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ
لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾

﴿٤٢﴾ گوهدار بیا دره وان دکهن، و بهر تیل و مالی حهرام و نه دورست دخون، فیتجا نه گهر نه هاتنه دهف ته [دا حوکمی د نافهرا واندا بکهی] فیتجا ته دقت حوکمی د نافهرا واندا بکه و یان رویی خوژئی و هر گیره. د بنیرا نه شین زیانه کی بگه هیننه ته، و نه گهر ته حوکم د نافهرا واندا کر، فیتجا حوکمی ب دادوهری د نافهرا واندا بکه، ب راستی خودی حهژ دادوهران (عادلان) دکهت. ﴿٤٣﴾ و چاوا نه و قهستا ته دکهن و حوکمی ته دخوازن؟! و تهورات ل دهف وانه، پریارا خودی تیدابه [کا حوکمی زناکهری چیه] و پاشی پشتا خو ددهنه حوکمی ته [نه وی و هکی یی تهوراتی]، و ب راستی فان باوهری نه ئیناییه و نه ژ خودان باوهرانن. ﴿٤٤﴾ ب راستی مه تهورات ئیناییه خوار، راسته پریی و رونا هی تیدابه، و پیغمبه ریث خو سپار تینه خودی ل دویف تهوراتی حوکم بو جو هییان دکرن، دیسا خودیناس و زانایان ژی حوکم ب وی دکر نه و ژئی هاتییه خواستن کو بیارین ژ گوهورین و فاریکرنی، و نه و زیره فان بوون ل سهر وان [ل سهر جو هییان، دا

نه ئیسته گوهورین]، [گهی زانا و ریبه ریث جو هییان] ژ مرو فان نه ترسن [کو نه گهر هوین راستی بیژن، دی زینانی گه هیننه هه وه]، و هوین ژ من بترسن، و ثایه تیت من نه رزان نه فروشن، و ههر که سی حوکمی ب وی نه کهت یا من ئیناییه خوارئ نه و ژ گا و رانه. ﴿٤٥﴾ و ههر د وی [کتییدا کو تهوراته] مه ل سهر ئسرائیلییان نئیس، جانی کوشتی [نه فسا هاتییه کوشتن] ب نه فسا کوژه کییه، و چاف ب چافییه، و دفن ب دفنییه و گوهر ب گو هییه، و ددان ب ددانییه، و برینان تول یا تیدا [ئانکو برین ب برینییه و بهرانبهری ئیکن]. و ههر که سی [مافی خو بهیلت، و ل گونه هکاری] بیوریت [و تولی لی قه نه کهت]، نه و لیبورین دی بو بیته گونه هراکهر. و ههر که سی حوکمی ب نه و مه ئیناییه خوارئ نه کهت، نه و ژ زوردارانه.

﴿٤٦﴾ و د دویف وانرا [پیغمبریت اسرائیلیان]، مه عیسای کورئ مهربه می هنارت، کو راستدرئیخی کتیا بهری خوږه کو ته وراته، و مه ئنجیل دای، راسته پئی و پونا هی تیدایه، و راستدرئیخا کتیا بهری خوږه، کو ته وراته، و راسته پئی و شیرته بو پاریزکاران. ﴿٤٧﴾ و خودانیت ئنجیلی، بلا حوکمی ب وی بکن نه و خودی د ئنجیلیدا ئیناییه خوار، و هر که سی حوکمی ب وی نه که ت نه و خودی ئیناییه خوار، نه و ژ ریکا راست و باوهری پی فدهرن. ﴿٤٨﴾ [هه ی موحه مه د] مه کتیب [کو قورئانه] ب هه قیسی بو ته هنارت، راستدرئیخا کتیب بهری خوږه و شاهده ل سهر وان [کاچ راسته و چ نه، و کاچ ژئ هاتیه گوهورین]، فیجا حوکمی ب نه و خودی ئیناییه خوار د ناقه را وندا بکه، و هه قیسی بو ته هاتی کو قورئانه نه هیله، و ب دویف دلخوازییا وان نه که فه. مه هر ئیک ژ هه وه [مه خسه د پی جو هی و فه له و موسلمانن] ریکه ک و بهرنامه یه ک یی دای، و نه گهر خودی فیابایه، دا هه مییان که ته ئیک مله ت [ئیک دین

و ئیک بهرنامه] دا هه وه ب نه و داییه هه وه [کو هوین کرینه گه له ک دین] بهر پینیت، فیجا ده ست ب خیران بکنه، و بکه نه بهر بهرینک. زقرینا هه وه هه مییان ب بال خودیقه یه، فینجا [وی پوژئی، پوژا قیامه تی] نه ز دی هه وه ب وی تشتی هوین تیدا نه ئیک و جودا ناگه دار که م. ﴿٤٩﴾ [و مه نه ف قورئانه ب هه قیسی بو ته هنارتیه] دا تو حوکمی ب نه و خودی بو ته ئیناییه خوار د ناقه را وندا بکه ی، و ب دویف دلخوازییا وان نه که فه، هشیار به، نه کو نه و بهرئ ته ژ هنده کا خودی بو ته ئیناییه خوارئ و هر گپرن، فیجا نه گهر وان روپی خوژ [حوکمی] ته و هر گپران، بزانه خودی دقت وان ب هنده ک گونه هیت وان، نیزا بده ت. ب راستی گه له ک خه لک ژ ریکا راست د فه دهرن. ﴿٥٠﴾ نه ری وان حوکمی غه ری خودی دقت؟! ما حوکمی کی ژ یی خودی چیره، و نه ویت موکوم باوهری ئینابین باش فی دزانن.

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ ۖ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فِيهِ ۖ وَمَن لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّئًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ فِرْقَةً وَمِنْهَا جَاءَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَأَسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۚ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَن أَحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَن بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ دُورِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوفُونَ ﴿٥٠﴾

الحزب
۱۳

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فإِنَّهُ مِنَّهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ ﴿٥١﴾ قَرَأَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَحْشِي أَنْ تُصِيبَنَا آيَةٌ فَعَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ وَأَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُصِيبُوا عَلَىٰ مَا سَرُّوا فِي أَنْفُسِهِمْ فَلَمَّا دُمِّي ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَعْيُنِهِمْ أَنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِيَ اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ أَمْرَةَ لَئِمَّ ذَٰلِكَ فَضَّلَ اللَّهُ بَنِيَّهِ مِنْ رِشَاءِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَقُولِ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنْ حَزَبَ اللَّهُ هُمْ لَعَلَّوْنَ ﴿٥٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْكُمْ مُّؤْمِنُونَ ﴿٥٧﴾

﴿٥١﴾ گهلی خودان باوهران، جو هی و فله یان بۆ خۆ نه که نه دۆست و پشته فانی، و ئەو خۆ ب خۆ پشته فانی ت ئیکدونه، و هه چیی ژ هه وه وان بۆ خۆ بکه ته دۆست و پشته فانی. فیجبا ب راستی ئەو ژ وانه، و خودی مله تی زۆردار راسته پئی ناکه ت. ﴿٥٢﴾ فیجبا تو دینی ئەو ویت نه ساخی د دل و ده روونی واندا هه ی، بۆ دۆستینی و هاریکاریا وان ب له زن، [د دلی خۆدا] دیبژن: ئەم دتر سین نه خۆشییه ک بۆ مه چی ببیت [کو هه وجهی وان ببین]. فیجبا هیخی هه به، خودی سه ره که فته کی یان ژ ی فه رمانه کی ژ ده ف خۆ [ب پاشقه برن و شکه ستنا جو هییان و دیار کرنا نه نیی دۆروییان] بده ته هه وه، فیجبا ئەو [دۆرو] ل سه ره ئەو دلی خۆدا فه شار تین [کو دۆستینی و هاریکاریا جو هییانه، ژ تر سا کو رۆژ ل موسلمانان بقولیت] په شیما ن ببن. ﴿٥٣﴾ و ئەو ویت باوه ری ئیانی د بیزنه وان [جو هییان]: ئەو ویت هه نی بوون ژ هه می دلی خۆ سویند خوارین کو د گهل هه وه نه، کار و کریاریت وان پویچ بوون و ئەو ب خۆ ژ ی خوساره ت بوون. ﴿٥٤﴾ گهلی خودان باوهران

هه چیی ژ هه وه، ژ دینی خۆ ده ره که فیت، [زانیی ناگه هییه ته خودی] خودی دئ هنده کی ت دی شوینا وان ئینیت، کو خودی چه ژ وان دکه ت، و ئەو ژ ی چه ژ دکه ن، د راستا موسلماناندا خۆ دشکینن و به رانه ر گاوران خورت و سه ربلندن، جیهادی د ریکا خودیدا دکه ن، و بۆ خودی ژ لۆ مه یییا که سی ناترسن و پاکی پی نینه، و ئەفه که ره ما خودییه، دده ته وی بی بشیت، و خودی [د دلو فانی و که ره ما خۆدا] پی به ر فه ره و زانایه. ﴿٥٥﴾ ب راستی پشته فانی هه وه به س خودییه، و پیغه مبه ری و ی، و ئەو ویت باوه ری ئیانی، ئەون ییت به ر ده وام نه ئیزان دکه ن، و زه کاتی دده ن و خۆ بۆ خودی ده مینن و دشکینن و ل به ر فه رمانا وی د راوه ستیایی. ﴿٥٦﴾ و هه ره که سی خودی و پیغه مبه ری و ی و موسلمانان بۆ خۆ بکه ته پشته فانی و هاریکار [بلا بزانی ت] ب راستی هاریکاریت دینی خودی و کۆ ما وی د سه ره که فته نه. ﴿٥٧﴾ گهلی خودان باوهران هوین وان ئەو ویت دینی هه وه دکه نه ترانه و یاری، ژ ئەو ویت به ری نوکه کتیب بۆ هاتین [مه خسه د جو هی و فه له نه] و گاوران بۆ خۆ نه که نه دۆست و هاریکار، و پاریز کاریا خودی بکه ن [نانکو هشیار بن وان نه که نه پشته فانی و هاریکار و خۆ شقی] ئە گه ر هوین خودان باوه ر بن.

﴿۵۸﴾ و وهختی هوین بانگی نغیژی ددهن، ئەو ترانه و یارییان بۆ خو پئی دکهن، چونکی ئەو مله ته کی نه فام و بی ئەقلن. ﴿۵۹﴾ بیژه: خودان کتییینۆ [مه خسه د جوهری و فهله نه] هوین چو کیم و کاسییان ل سهر مه ناگرن، ئەو نه بیت کو مه باوهری ب خودی ئیناییه، و ب وئی یا بۆ مه هاتییه خوارئ کو قورئانه، و ب وئی یا بهری نوکه [بۆ پیغه مبه ران] هاتییه خوارئ، ئەفه و باراپرت ژ هه وه ژ ری دهر که قینیه. ﴿۶۰﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه وان: ئەری ئەز بۆ هه وه بیژم کا کی ل دهف خودی عه بیدارتر و ئیزا خرابتره؟! ئەوه یی خودی له عه نه لی کری، و ژ دلۆفانییا خو دوبر ئیخستی، و خودی [ژ بهر گو نه هی ت وی] لی کهربگری بووی، و هنده ک ژ وان کرینه مه یموینک و بهراز و کۆره کۆله ییت سهر گاوران، ئەفان [رۆژا قیامه تی] خرابترین جه بۆ وانه، و ری بهرزه ترن زی. ﴿۶۱﴾ ئەگهر بینه دهف هه وه دئی بیژن: مه باوهری یا هه ی [و ئەو ب خو نه وه سایه] ب راستی ئەو ب گاورییقه هاتن و ههر ب گاورییی ژیشه دهر که قتن.

و خودی چیت دزانیست کا چ فه دشارتن. ﴿۶۲﴾ و تودی بینی گه له ک ژ وان له زئی ل گونه هه و دهستدریژی و نه یارییی و خوارنا ههرامی دکهن. چ پیسه کاره ئەو دکهن. ﴿۶۳﴾ بلا خودیناس و زانیان، ئەو ژ گۆنیت وان ییت ب گونه هه، و ژ خوارنا ههرامی، دابانه پاش، و چ پیسه کاره ئەو دکهن. ﴿۶۴﴾ و جو هیان گۆت: دهستی خودی یی گرتیه، دهستی وان ییته گریدان [نفرینه ل وان دئیته کرن، ب چرویکیی، یان ژ ی ب هندی دهستیت وان ب زنجیریت دۆژه یی بینه گریدان]، و ژ دلۆفانییا خودی دوبر که قتن ژ بهر گۆت نا کرین، به لی هه ردو دهستیت وی [ئانکو ییت خودی] دقه کرینه، چاوا بقیته وه سا دمه ز یخیت. و ب راستی ئەف قورئانا بۆ تهاتییه خوارئ، گاوری و زیده گاخی و خرابییا وان پتر لی دکهت، و مه کهرب و کین و دژمناتی ئیخستییه دنا بهر و اندا هه تا رۆژا قیامه تی، ههر گافه کا فیان ناگره کی شه ری [ل سهر پیغه مبه ری] هه لکه ن، خودی دقه مرینیت، و دئه ریددا دگه رن خرابییان بکه ن، و خودی جه ژ خرابکاران ناکه ت.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ أَفْتَدُوها هُرُوا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يٰ أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَقُومُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنْ أَكْثَرُكُمْ فَسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَاءَ وَكُفَّالُوا أَمَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي الْأَيْمِ وَالْعُدْوِ وَأَكْثِلَهُمُ الشُّحَّتْ لَيْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَعُهُمُ الرَّبُّ رَبُّنَا وَالْأَخْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْإِيمِ وَأَكْثِلَهُمُ الشُّحَّتْ لَيْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ عَلَتْ أَيْدِيهِمْ وَلَعْنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَلَقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَذَابَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

﴿٦٥﴾ ۛ ٲه ګهر ځودان کټيبان باوهرى ټينبايه، و پاريزکاريا خودى کربايه، ٲهم دا ګونه ٲيت وان ل سهر راګهين و دا به ٲنه به حشيت تيز خټک و څوشى. ﴿٦٦﴾ ۛ ٲه ګهر وان ته ورات و ټنجيل و يا بؤ وان ژ خودايى وان ها تيه خوارى را ګر تبايه و کار پى کربايه، ب راستى داد سهر څوړا و د ٲن څوړا و دال هندافى، څوڼ [ټانکو خودى د بؤ وان ريګان ساناهى که ت کوړ زقى ژ ٲهر د و ٲه سلمانان بڅوڼ]. ژ وان هنده ک د نا ټنجينه [ٲه و ژى ٲه و ن يټ باوهرى ټينباين، وهکى عه بدوللايى کوړى سه لامى و يټ وهکى وى] و ګه له ک ژ وان د څرابن و پيسه کاره دکه ن. ﴿٦٧﴾ ۛ هه ي پيغه مبه ر چ بؤ ته ها تيه خوارى ژ خودايى ته بګه هينه [چو ژى نه ٲه شيرن] و ٲه ګهر تو وه نه کهى، [نه ګه هينى و ٲه شيرى] ته په ياما وى نه ګه هاند. و خودى دى ته ژ مړو ٲان پاريزيت. ب راستى خودى مړو ٲيت ګاور راسته پى ناکه ت. ﴿٦٨﴾ ۛ [هه ي موحه مه د] بيژه: ګه لى ځودان کټيبان، هوين ل سهر چو هه قيسى نينن، هه تا هوين ته ورات و ټنجيلى و ٲه و ا ژ خودايى هه وه

بقره
الحزب
١٢

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكُنَّا عَنْهُمْ سَيِّئَاتٍ ۖ وَأَخْلَنَّا عَنْهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكْمَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ ۖ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مَقْنَصَةٌ ۚ وَمَقْصُودُهُ كَثِيرٌ ۖ وَفَهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾ يٰٓأَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ ۚ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُفِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ ۚ وَلَيَذَرَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَّا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالْمُصَدِّقِينَ ءَالِ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَارْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا قَالَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

[کو ٲه قور ټانه يه] بؤ هه وه ها تيه خوارى، رانه ګرن و کار پى نه که ن، و ب راستى ٲه ٲ قور ټانا بؤ ته ها تيه خوارى ګاورى و زيډه ګافى و څراييا و ان ٲتر لى دکه ت. ٲينجا بؤ مړو ٲيت ګاور ب څه مه نه که ٲه. ﴿٦٩﴾ ۛ ب راستى ٲه و ٲ باوهرى ټينباين [کو موسلمانن دو يکه ٲتييټ پيغه مبه رى] و يټ بو ويينه جو هى [دو يکه ٲتييټ مو وسا يى] و ٲه له [دو يکه ٲتييټ عيسايى] و سابى [جو ينه که، ژ جو هى و ٲه له يان ٲه بو ويينه، ستيران دپه ري سن، و هنده ک ديژن مليا که تان دپه ري سن] هه ر که سى ژ ٲان ب دور ستى باوهر يى ب خودى و ٲوژا قيامه تى بينيت، و کار و کريارت چا ک بکه ت [دى ژ به رى خود ٲه ٲيټه څه لا تکر ن، و ٲوژا قيامه تى] نه ترس بؤ هه يه، و نه ژى ب څه م دکه ٲن. ﴿٧٠﴾ ۛ ب راستى مه په يانا مو کو مکرى ژ سر ايلييان وه ر ګرت، و مه پيغه مبه ر بؤ هنار تن، و هه ر ګافه کا پيغه مبه ر ه ک بؤ وان ب وى يا نه ب دلى وان ده ات، ده سته که ک دره وين ده ر دي خستن [وهکى عيسا و موحه مه د]، و ده سته که ک دکو شتن [وهکى زه که ر يا و يه حيا يى].

وَحَسِبُوا الْأَتُكُونَ فَتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ
 عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾
 لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ
 يَبْنِيْ إِبْرَاهِيْمَ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ
 بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا
 لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
 ثَلَاثٌ ثَلَاثَةٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِن لَّمْ يَنْتَهُوا
 عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾
 أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٤﴾
 مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ
 صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ انْظُرْ كَيْفَ نَبِّئُ لَّهُمُ الْآيَاتِ
 ثُمَّ انْظُرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾ قُلْ أَعْبُدُونِ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
 يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾ قُلْ
 يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ
 قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَصْلُوا كَيْدًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾

﴿٧١﴾ وان هزر دكر كو چو ئيزا و به لا ب سهرى
 وان نائين [ژ بهر وى يا وان ب سهرى پيغه مبهران
 دئينا، و نهو په يمانيت وان ددان و شكاندن]، فيجا
 [ژ هه قى و راسته پيښى] كوره و كهړ بوون، [پاشى
 په شيمان بوون و ل خو ژفرين] پاشى خودى توبه
 داسه روان، پاشى گه له ك ژ وان كوره و كهړ بوون.
 و خودى دينيت كا نهو چ دكهـ. ﴿٧٢﴾ ب راستى
 نه وىت گوتين: خودى مه سحي كورى مهربه ميه
 گاوربوون [بوونه گاور]، و مه سحي ب خو ژى
 گوتيه: گهلى اسرائيليان خودى په ريسن كو خودايى
 من و خودايى ههويه، و ب راستى هه كه سى
 هه فېشكان بو خودى چي كهت، ب سويند خودى
 به حشست ل سهر وى حه رام كرييه و جهى وى ناگر
 و دژه هه، نى سته مكاران قهت چو هاريكار بو نين.
 ﴿٧٣﴾ ب راستى نه وىت گوتين: خودى تيكه ژ
 سيمان گاوربوون [بوونه گاور]، و چو په رستى نين
 ژ خودى پيغه تر و نه گهر نهوا ديژن بهس نه كهن و
 نه هيلن، بى گومان دى ئيزايه كا ب ژان ژ وان نه وىت

گاوربووين گريت. ﴿٧٤﴾ فيجا ما نهو [ژ فان ناخفتنيت پويچ و نه هه ق دهره قى خودى و پيغه مبهري وى
 عيسايى كورى مهربه ميه] توبه ناكهن و داخوازا گونه هژيرنى ناكهن؟ ب راستى خودى لينه گر و دلوفانه.
 ﴿٧٥﴾ مه سحي كورى مهربه ميه ژ پيغه مبهري پيغه تر نينه، و بهرى وى پيغه مبهريت هاتين و چوين، و دهيك
 وى ژى زنده يا راستگو بوو، هه ردوكان ژى خوارن دخوار، بهرى خو بدى چاوا هم نيشانان بو وان
 ناشكه را دكهين [ل سهر نهو هيسيا گوتنا وان دهره قى عيسايى و دهيك ويدا] و بهرى خو بدى كا چاوا
 [ژ هه قيسى و نيشانيت ناشكه را ل سهر راستيا عيسايى] دئنه فارېكرن. ﴿٧٦﴾ [هه وى موحه مه د] بيژه:
 هوين چاوا وى شويانا خودى په ريسن نه وى نه مفايى دگه هينته هه وه نه زيانى. و خوديه گوهدير و زانا.
 ﴿٧٧﴾ بيژه گهلى خودان كتبان زنده گافيسى دينى خودا و د دويچو نا هه قيسىدا نه كهن [فيجا هوين تشتى،
 ژ جهى وى بلندتر لى بكهن، هه وه كى هه وه عيساـ ژ زنده گافىـ ژ پيغه مبهريتيى بلندتر لى كرى] و ب
 دويث دلخوازيا هنده ك مرو فان [نه وىت بهرى هه وه] نه كه فن، ب راستى بهرى نوكه ييت بهرزه بووين، و
 ژ ريكا راست دهر كه فتين، و گه له ك ژى د گهل خو ييت بهرزه كرين و سهر دابرين، و ريكا راست بهرزه كرن.

﴿۷۸﴾ له عنته ل وان ئسرائیلیان هاته کرن، ئەوئیت گاوربووین، ل سەر ئەزمانی داوودی و عیسی کورئ مەریه می، ژ بەر نه گوهداریا وان، و زیده گافی ژ ی دکر. ﴿۷۹﴾ وان [جوهیان] ئیکدو ژ چو خرابیی دکر، نه ددانه پاش. چ پیسه کار بو وان دکر. ﴿۸۰﴾ [هه ی موحه مه د] تو گه له ک ژ وان دئ بینی [ژ که ربیّت موسلماناندا] دۆستینی و پشته فانییا ئەوئیت گاوربووین [ژ موشرکان] دکه ن. ب راستی ئەفه پیسه شۆله وان داییه بهری خو، که رب و غه زها خودئ ل سەر وان بیت، و ئەو دئ هەر د دۆزهیدا مینن. ﴿۸۱﴾ ئەگەر وان باوهری ب خودئ و پیغه مبهری و وان ئایه تیت بۆ پیغه مبهری هاتین ئینابایه، وان دۆستینی و پشته فانییا وان [موشرکان] نه دکر، به لی باراپتر ژ وان ژ ری دهر که قتییه. ﴿۸۲﴾ ب راستی دئ بینی یی ژ هه مییان دژمنتر بۆ ئەوئیت باوهری ئیناین، جوهینه و ئەوئیت هه فیشک بۆ خودئ چیکرین. و ب راستی دئ بینی یی چه ژیکرنا وی پتر بۆ ئەوئیت باوهری ئیناین، ئەون ئەوئیت دیژن ئەم هاریکارین [دویکه قتییت

الجزء ۷
الحزب ۱۲

لَعَنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿۷۸﴾ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُكْرِفِ عَالُوهُ لَيْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿۷۹﴾ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿۸۰﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ آتٍ وَآمَنُوا إِلَيْهِ مَا اخْتَدَوْهُمْ أُولَئِكَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿۸۱﴾ * لَنَجْذَنَّ أَشْدَّ لِلنَّاسِ عَذَابَ لِّلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَنَجْذَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةَ لِّلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي ذَلِكَ يَأْتِي مِنْهُمْ فَسَيَسِيَرُ وَرُحْبَانَا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿۸۲﴾ وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿۸۳﴾

عیسایینه، [ئەف ئایه ته د دهره قی نه جاشیدا هاتبو خوارئ] چونکی زانا و خودیناس د ناف و اندا هه بوون، و وان ب خو ژ ی خو مه زن نه دکر. ﴿۸۳﴾ هەر وهخته کی ئەو ئایه تیت بۆ پیغه مبهری هاتین دهبستن، چاقیت وان تژی پۆندک دبوون ژ بەر وی هه قییا وان دزانی، دیژن: خودیو مه باوهری ب ته ئینا، قیجا تو مه ژ شاهدان بنقیسه، [شاهدیت باوهریی ب ته و کتیب و پیغه مبهریت ته دئین، و شادهییی بۆ به کتاییا ته ددهن].

﴿٨٤﴾ و ما بوجي ئهه باوه ريسى ب خودى و ب هه قيسا بؤ مه هاتى نائين، و ئهه دخوازين خودايى مه، مه بيخيته د گهل مرقوت چاك و باش [ئانكو مه بكه ته هه فاليت پيغه مبهري و خود يناسان، و مه ببه ته به حشستى]. ﴿٨٥﴾ فيجا خودى به رانه رى ئهوا گوتين، ب به حشستى رويار دنبرا دچن خه لاتكرن، كو ههروهه ردى تيدا بن، و ئهه فيه خه لاتى قهنجيكاران. ﴿٨٦﴾ و ئهويت گاوربووين، و ئايهت مه دره دانايين، ئهه دوز هينه. ﴿٨٧﴾ گهلى خودان باوه ران، ئهه تشيت خوش ئهويت خودى بؤ هه وهه لال كرين ل خو حه ران نه كهن، و زيده گافيسان نه كهن، ب راستى خودى حه ز يده گافان ناكهت [ئهه ف ئايه ته د دره هه قى هندهك سه حابيساندا هاته خواري، ل بهر بوون ژ ترستى خوديدا گوستى و ژنان و تشيت خوش بهيلن و ل خو حه ران بكهن]. ﴿٨٨﴾ گهلى خودان باوه ران [ئهه تشيت مه داييه هه وهه لال و باقر بخون. و پاريز كاريسا خودى بكهن، ئهه خودايى هه وهه باوه رى پى هه ي. ﴿٨٩﴾ خودى ب سويندا پى

ئيهت و ئهوا بووييه ئاخفتن، ل هه وهه ناگريت، بهلى دى وى سويندى ل هه وهه گريت ئهوا ژ دلى هه وهه ده ركه فيت. فيجا [ئه گهر ب فى رهنكى هه وهه سويند خوار و هه وهه شكاند، يان هه وهه فيا بشكينن] جزايى وى [و ژيبرنا گونه ها سويندى] زادانا دهه مرقوت به لنگازه ژ زادى نافتى، ئهوى [پوژرانه] هوين ددنه مالا خو، يان ژى ب جلك ئيخستنا وانه [وان دهه ان هه رتيكى جلكهك] يان ژى ئازادكرنا به نديه كييه، فيجا هه چيى چو ژ فان نه ديت [و پى چى نه بوو] دفت سى پوژيسان بگريت، ئهه فيه راکرنا [كه فاره تا] سويندا هه وهه، ئه گهر هه وهه شكاند. و سويندىت خو پاريژن [نه له زى ل سويند خواري بكهن، و نه له زى ل شكاندنا وى بكهن، و بى كه فاره نه هيلن ئه گهر هه وهه شكاند]. ب فى رهنكى خودى ئايهتت خو بؤ هه وهه ئاشكه را دكهت، دا هوين سوپاسيا وى بكهن. ﴿٩٠﴾ گهلى خودان باوه ران، ب راستى مه ي و قومار و بوتيت چكلاندى و دانايى [ل دوز كه بهيى و تيدا] هه رمى و پيسن، ژ كار و عه مه لى شه يتانيه، فيجا هوين خو ژى بده نه پاش و خو ژى دوير بيخن، دا هوين سه رفه راز بين.

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَضْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَنْبَهُهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَا تَحْزَمُوا طَيْبَاتٍ مَّا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَلًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِإِنَّكُمْ أَعْيُنُكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَرْتُمْهُ بِإِعْلَامٍ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كَسَوْتُمْهُمُ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَرٌ أَيْمَانَكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ رَجَسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَأَجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ
فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ
الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
الرَّسُولَ وَأَحْذَرُوا فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا إِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا
الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿٩٢﴾ لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جُنَاحٌ فِيمَا طَعُمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
تُرْءَوْا وَأَعْلَمُوا نُرْءَوْا اتَّقُوا وَاحْسِنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَبْلُغَكُمْ اللَّهُ بُنَىٰ
مِنَ الصَّبْرِ تَنَالَهُ يَدَيْكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَخَافُهُ
بِالْغَيْبِ فَمَنْ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَعُذِبْ عَذَابَ أَلِيمٍ ﴿٩٤﴾ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرُّمْ وَمَنْ قَتَلَهُ
مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا
عَدْلٍ مِنْكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَرَةٌ طَعَامُ مَسْكِينٍ
أَوْ عَدْلٌ ذَلِكَ صِبَاً لِّدَوْقٍ وَإِلَّا أَمْرٌ عَفَا اللَّهُ عَنْمَا
سَلَفٌ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

﴿٩١﴾ ب راستی شهیتانی دفتیت دژمنایی و نه فیانی
ب مهی و قوماری بیخیته دناقهرا هه وهدا، و هه وه
ژ بیرئینا خودی و نفیژی بدته پاش، فیجا ما هه وه
نه به سه؟! [ئانکو به سه بهیلن]. ﴿٩٢﴾ و گوهداریا
خودی بکن، و گوهداریا پیغه مبهری بکن، و هشیار
بن [ژ وی بی ئه مری یا هوین بی ژ فهرانا خودی و
پیغه مبهری دهر کفن]، و هه که هه وه بهری خو وهر گبرا
و نه گوهداری کر بزائن ب راستی بهس گه هاندنا
فی به یاما ئاشکه راکهر ل سهر پیغه مبهری مهیه.
﴿٩٣﴾ [هندهک ژ سهحابییت پیغه مبهری (سلافتیت
خودی ل سهر پیغه مبهری بن) مربوون بهری
هرامکرنا مهی و قوماری، فیجا هندهک سهحابیان
گوت: ئه ری پائه فیت بهری نوکه مرین، بهری مهی
و قومار هه رام ببین، حوكمی وان چیه؟! ئینا ئه ف
ئایه ته هاته خوارئ] چو گونه هل سهر وان نینه،
ئهویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت چاک کری ل
سهر ئه و وان کری [ژ فه خوارنا مهیی و کرنا قوماری
بهری هه رام ببین]. ئه گهر بهری هنگی خو ژ هه رامی

یان شرکی پاراستیت، و باوهری ب خودی ئینایت و کار و کریاریت قهنج کرین، پاشی خو ژ وی هه رامی
داینه پاشیی وان باوهری پی ئینایی، و پاشی بهرده وام بووین ل سهر خو پاراستنی و کار و کریاریت قهنج
کرین، و خودی ب خو ژی هه ژ قهنجیکاران دکهت. ﴿٩٤﴾ گهلی خودان باوهران، ب راستی خودایی هه وه
[وهختی هوین دئیراماندا] ب وی نیچیرا هوین ب دهست و رومیت خو دکهن هه وه دهه ربینیت، دا خودی
دیار بکته کاکی نه پهنی ژ خودی دترسیت، فیجا ههر که سی پشته فی [ئانکو پشته هاتییه دیارکر، کاچ
هه رامه ل سهر وان که سی دئیراماندا] زیده کافی بی بکته [بلا بزائیت] ب راستی ئیزایه کا ب ژان و دژوار
بو هیه. ﴿٩٥﴾ گهلی خودان باوهران، نیچیری نه کوژن، و هوین دئیراماندا [هه تا هوین ژئ دهر نه کفن]،
و هه چیی ژ هه وه ژ قهستا [نیچیری] بکوژیت، جزایی وی ته ر شه کی و هکی نیچیرا کوشتییه، [بکته ته قوربان
شوینا نیچیرا کوشتی] دو مروفیت دادوهر بریاری پی بدهن، دیارییه که [ئه و قوربان] بگه هیته که عبهیی
[ئانکو دفتیت ئه و قوربان ل مه که هه بیته سهر ژیکرن] یان شوینا قوربانی [ته متی بهایی نیچیری] بکته
خوارنا بهلنگازان یان بهرانبهر [وی خوارنی] ب پوژی بیت، دا تامکته جزایی کاری خو، و خودی ل یا
بهری نوکه بوژی [بهری ئه ف ئایه ته دهر هه قی ئیرامکهریدا بیته خوارئ]. بهلی ههر که سی لی بزفریته فه
خودی دی تولی لی فه کهت، و نی خودی دهسته لانداری و تولفه کهره.

الجزء السابع

أَحَلَّ لَكُمْ صَيْدَ الْبَحْرِ وَطَعَامَهُ مَتَّعْنَا لَكُمُ وَلَاسِيَرَةً
وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدَ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٠١﴾ * جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْآبِتَةَ الْحَرَامَ
فِيمَا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلْبِدَ ذَلِكَ لِيَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠٢﴾ * أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٠٣﴾ * مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْأَبْلَغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٠٤﴾ * قُلْ لَا يَسْتَوِي الْحَبِيبُ وَالطَّيِّبُ
وَلَوْ أَحَبَبَكَ كَثْرَةُ الْحَبِيبِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٠٥﴾ * يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَن
أَشْيَاءَ إِن تَبْدَ لَكُمْ سُبُوحٌ وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ
الْقُرْءَانُ تَبَدَّدَ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠٦﴾
فَدَسَّأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾ * مَا جَعَلَ
اللَّهُ مِنْ بَحِيرٍ وَلَا سَابِقٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَثُرُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٨﴾

﴿٩٦﴾ نیچیرا دهریایان و خوارنا وان بۆ هه وه دورست بوو، دا بۆ هه وه ئاکنجی و ریباران بیته متا، و مفایی ژێ وەرگرن، به لئی هندی هوین د ئیحراماندا بن نیچیرا کوشی و چۆلی ل سهر هه وه هاتییه حهرامکرن، و پارێزکارییا خودی بکهن، ئەوئ هوین ل دهف دئینه کۆمکرن. ﴿٩٧﴾ خودی کهعبه، ئەوا ب بهیتولحهرام دئینه نافکرن، بۆ مرۆفان کره جهی سهر بهر کرنا کاروباران، و هه یقیت حهرامکری کره ئەگهرا بهردهوامییا ئیتماهی و ژیانئ، و قوربانیت [دیاری بۆ کهعبهیی] نیشانکری و ییت نهنیشانکری کره ئەگهرا قه تاندنا هه وه یییا هه ژاران، دا بزنان خودی ئەوا د ئهرد و ئەسناناندا دزانیت، و هندی خودییه ب راستی ب هه می تشتان زانا و ئاگه هداره. ﴿٩٨﴾ و بزنان جزایی خودی ب راستی جزایه کی دژواره، و ب راستی خودی لینه گر و دلۆفانه. ﴿٩٩﴾ یا پیغه مبهری ژ گه هاندنا په یاما خودی پیغه تر نینه، و خودی ب خو ئاشکهره و نه ئاشکهرایا هوین دکهن، دزانیت و پی ئاگه هه. ﴿١٠٠﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه وان: پیس و پاقر

[ئانکو حهرام و حه لال، یان گاور و موسلمان، یان گهنه هکار و گوهدار] وه کی ئیک نین، خو هه که توب گه له کی و بۆ شاتییا پیساتیی عه جنیگرتی ژێ بی، فئيجا گه لی ئاقلداران پارێزکارییا خودی بکهن دا هوین سهر فهراز بین. ﴿١٠١﴾ گه لی خودان باوه ران پرسا وان تشتان [ژ پیغه مبهری] نه کهن ئەو ییت ئەگه ر بۆ هه وه ئاشکهره بین هوین پی نه خو ش بین، و ئەگه ر هوین د و هختی هاتنا قور ئانیدا پرسا وان بکهن، دی بۆ هه وه ئاشکهره بن، خودی هوین ژ پرس و پیساریت بۆری ئازاکرن. و خودی ب خو ژێ گهنه ر ژیه ر و دلۆفانه و سزا له زلینه کهره. ﴿١٠٢﴾ ب راستی بهری هه وه هنده ک مله تان ئەف پرسه [ژ پیغه مبهریت خو] کرن، پاشی کار پی نه کرن و پی گاور بوون. ﴿١٠٣﴾ خودی دورست نه کرییه و فهرمان پی نه داییه ئەف کاره بیته کرن، حیشترا پینج جار ان زاییت و جارا پینجی نیر ئینابیت، گو هی وئ بیته درو یکر و بیته بهردان بۆ بوتان، و حیشترا بیته ئازاکرن بۆ بوتان چونکی خودان یی ژ گرفتارییه کی دهر که فنی، و حیشترا جه مکه کی نیر و می بینیت دگۆتن: می و نیر گه هشتنه ئیک و هه ردو [بۆ بوتان بیته ئازاکرن، و حیشترا نیرا دهه سالان دهاته بهردان د ناف حیشترا نندا ئازاکرن بۆ بوتان. به لئی ئەو ییت گاور بووین دره وان ب نافئ خودی دکهن، و باراپتر ژ وان نوزانن ژێ [کو دره وان دکهن].

وَإِذْ أَقْبَلَ لَهُمْ نَعَالُوا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٤١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَبَيِّنُوا لِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهْدَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ صَرِيحُونَ فِي الْأَرْضِ فَاصْبِرْ لِمَا مُصِيبُكَ الْمَوْتُ تَحْسِبُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الْوَصِيَّةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ أَرْتَبْتُمْ لَا كُشْرِيَ بِهِ ثُمَّ نَمَّا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا تَكُنْ مِنْ شُهَدَاءِ اللَّهِ إِنَّمَا إِذَا لَمِنَ الْأَشْمِئِينَ ﴿١٤٣﴾ فَإِنْ غُثِرَ عَلَىٰ أَنْهَمَا اسْتَحَقَّا إِفْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأُولَىٰ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَدَتْنَا أَحَقَّ مِنْ شَهَدَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّمَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾ ذَلِكَ أَذَىٰ أَنْ تَأْمُرُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهَيْهَا أَوْ يُخَافُونَ أَنْ تُزَادَ أَيْمَنُ بَعْدَ أَيْمَنِمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَسْمِعُوا لِلَّهِ يُهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٤٥﴾

﴿١٤٠﴾ و گافا بؤ وان هاته گوتن: وهرن بؤ وئ یا خودئ ئیناییه خوار، و وهرنه دهف پیغمبهری [ئانکول دویف وئ ههرن یا خودئ ئیناییه خوار کو قورئانه، ول دویف پیغمبهری ههرن]. دیئرن: ئەفامه باب و باپیریت خؤل سهر دیتی بهسی مهیه، ئەرئ ئەگەر باب و باپیریت ههوه چو نهزانن و راسته پیکرنئ زئ نهکن [دیسار پیکا وان ههر بهسی ههوهیه؟!]. ﴿١٤١﴾ گهل خودان باوهران، ههوه ئاگهه ژ خو ههیت، ئەگەر هوین د راسته پیکری بن، بیت سهر داچوئی و بهرزه، زبانی ئاگههیننه ههوه، زفرینا ههوه هه مییان ب بال خودیقهیه، فیجا دئ ههوه ئاگههداری وئ کهت یا ههوه کری [ئانکو دئ ههوه ل دویف کار و کرباریت ههوه جزاکهت]. ﴿١٤٢﴾ گهل خودان باوهران، گافا ئیک ژ ههوه وهختئ وهسیه تی، کهفته بهر مرئ، دو مروفیت دادور ژ خو [ئانکو موسلمان] وهک شاهد بگرن، فیجا ئەگەر هوین د پئ و رپباراندا بن [ئانکو د وهغیریدا] و کهفتنه بهر مرئ [و موسلمان ب دهست ههوه نه کهفتن] دو

کهسیت دی نه ژ ههوه بگرن [بکه نه شاهد]، و ئەگەر هوین ل وان شاهدان ب گومان کهفتن [کو راستیی بیئرن]، هوین وان ههر دو شاهدان پشتی نقیئرئ [ئانکو نقیئر ئیشاری، یان ههر نقیئر که ههیت] بینن، و بلا ههر دو [هؤسا] سویند بخوئن [ب خودئ] ئەم ژ دره و بهرانه ر تشته کی سویند ب خودئ ناخوین خو هه که مروفئ مه زئ بیت، و ئەم شاده یییا خودئ نافه شیرین، ئەگەر مه شاده یییا خو فیه شارت وئ گافئ ئەم ژ گونه کارانین. ﴿١٤٣﴾ فیجا ئەگەر بؤ ههوه دیاربوو کو ههر دو شاهد هه زئ گونه ی بووینه [و شاده یییا خو دورست نه دایینه]، بلا دو میراتخوئر، یان دوییت ژ هه مییان نیزیکتر بؤ مرئ ل جهئ وان ههر دو شاهدان رابن، و ب خودئ سویند بخوئن، کو شاده یییا وان ژ شاده یییا ییت دی راستره، و ئەم [ب سویندا خو] ژ راستیی دهر نه کهفتینه، ئەگەر مه [ژ بی بهختی] شاده یی ل سهر وان دا هنگی ئەم دئ ژ سته مکاران بین. ﴿١٤٤﴾ ئەف شاده یییا ب فی رهنگی بؤ ههوه چیتره دا شاده یی وهکی خو بیتنه دان [ئانکو ب دورستی بیتنه دان]، یان بترسن [ئانکو شاهد] سویند ییت وان ب هنده سویند ییت دی زئ بیتنه فیه گیران [و دره و وان ئاشکهره بیت و شهر مزار بین]. و پاریز کارییا خودئ بکه و گوهدار بن. و نئ خودئ مروفیت ژ پئ دهر کهفتی راسته رئ ناکهت.

الجزء
١٣

*يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا
إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّمُ الْعُلُوبِ ﴿١٠٩﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعْقُوبَ ابْنُ مَرْيَمَ
أَذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِكَ إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ
الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ
مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ
طَائِرًا بِإِذْنِي وَتَبْرَأُ إِلَىٰ أَكْثَمِهِ ۖ وَالْأَرْضُ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ تَخْجُجُ
الْمَوْتِ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَنْكَ إِذْ
جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُكُمْ مِينٌ ﴿١١٠﴾ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَىٰ الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا
بِي وَبِرَسُولِي قَالُوا أَأَمَّاؤُا شُهَدَاءُ إِنَّتُمْ مَلَكُوتُكُمْ ۖ فَاجْتَنِبُوا
إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ لِيَعْقُوبَ ابْنِ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ
أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ ۖ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ قَالُوا لَوْ رِئْدُنَا نَأْكُلَ مِنْهَا وَنَقْطَمِنَ فَلَوْ بَنَّا
وَنَعْلَمَنَّ أَنَّ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونُ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٢﴾

﴿١٠٩﴾ [هشيار بن] رۆژا خودی پیغمبران کوم دکهت، دی بیژیته وان: چاوا بهرسفا ههوه [ژ بهری مله تیته ههوه شه] هاته دان؟ دی بیژن: ئەم نوزانین، ب راستی هه رتویی زانایی نهینان [ئانکو تو چیت درانی]. ﴿١١٠﴾ و بۆ مله تی خۆ بیژه ده می خودی گوتی: عیسی کوری مه ریه می، ئەو نيعمهت و که ره میته من د گهل ته و دهیکا ته کرین بینه بیرا خۆ، بینه بیرا خۆ وهختی مه ب جانی پیروز [ب جبریل] پشته فانیسا ته کری، وهختی د لاندکیدا و پشتی تو مه زن بووی [وهکی ئیک] تو د گهل خه لکی دناخفتی، و بینه بیرا خۆ وهختی من تو فیژی نفیسین و تیگه هشتن و کاربنه جهیسی و تهوراتی و ئنجیلی کری، و بینه بیرا خۆ وهختی ته ب دهستورا من ژ ته قنی پهیکه ری بالندهیان چیدکر، و ته پف دکرئ و ب دهستورا من دبوو بالندهیهک، و ب دهستورا من ته یته دزکا کدا کۆره و بهله کهیی ساخ دکرن، بینه بیرا خۆ وهختی ته مری ب دهستورا من زیندی دکرن، و بینه بیرا خۆ وهختی من ئەزیه تا ئسرا ئیلیان

ژ ته داییه پاش، وهختی تو ب نیشانیته ئاشکه را کهر بۆ وان هاتی، و ئەویته گا و ربو وین ژ وان، گۆت: ئەفه ژ ستره ب ندییه کا ئاشکه را پیقه تر نینه. ﴿١١١﴾ و بۆ مله تی خۆ بیژه ده می مه ئیلهام داییه هاریکاریته عیسی [و ئیخستیه سه ره دلئ وان] کو باوه ریسی ب من بین و ب پیغمبره ری من، گۆتن: مه باوه ری ئینا، و تو شاه دبه کو ب راستی ئەم موسلمانین. ﴿١١٢﴾ بۆ مله تی خۆ بیژه ده می هاریکاران (هه وارییان) گۆتییه عیسی کوری مه ریه می: ئەری خودایی ته دشیته سفیره یه کا خوارنی بۆ مه ژ ئەسمانان بیته خوارئ؟! [عیسی] گۆت: ژ خودی بترسن [ئانکو فی نه بیژن و نه کهن] ئەگه ره هوین خودان باوه رن. ﴿١١٣﴾ گۆتن: مه دقیت ئەم ژئ بخۆین و دلئ مه ئیمن بیت، و بزانی تو راست بۆ مه راستی دیژی، و دا ئەم ژئ ل سه ره بینه شاهد.

﴿۱۱۴﴾ عیسیٰ کورئ مه‌ریه‌مئ گوت: خودیو خودای مه، سفره‌یه‌کئ ژئه‌سه‌نان بو مه‌بینه‌خواری، دا بو مه‌بیته‌جه‌ژن، بو بیته‌سه‌رده‌مئ مه و پشتی مه، و بیته‌نیشانه‌ک ژئه [ل‌سه‌ر شینا ته و راستیا پیغه‌مه‌راتیا من]، و بکه‌رزقئ مه [فئ سفره‌یئ] و تو‌چیرین‌رازقئ. ﴿۱۱۵﴾ خودئ گوت: ب‌راستی ئەز دئ بو هه‌وه‌ئینه‌خواری، فئجا کئ ژه‌ه‌وه‌پشتی هنگی گاور بیته، ئەز دئ ب‌ئیزایه‌کئ وی ئیزاده‌م کو که‌سئ د‌جیهانی‌دا وه‌سا ئیزا ناده‌م. ﴿۱۱۶﴾ و بو‌مله‌تئ خو‌بیژه‌ده‌مئ خودئ گوتیه [عیسیٰ کورئ مه‌ریه‌مئ]: عیسیٰ کورئ مه‌ریه‌مئ، ئەرئ ما ته‌گوتیه‌خه‌لکی من و ده‌یکا من شوینا خودئ به‌ریسن، [عیسیٰ] گوت: ئەز ته‌ژ گوتیت وان‌پاقر دکه‌م و پاقرئ بو ته‌بیته، و من هه‌ق‌نینه‌یا بو من نه‌دورست بیژم، ئەگه‌ر من وه‌گوتیت بئ گومان تو‌دزانی، تو‌دزانی کاج د‌لئ من دایه، و ئەز چو ژ نه‌ینیا ته‌نوزانم. ب‌راستی هه‌ر تویی زانایئ تشئ نه‌دیار و نه‌ینیان. ﴿۱۱۷﴾ ژ بلی تشئ ته‌

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا اَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُوْنُ لَنَا عِيْدًا لَا وَّلَانَا وَءَاخِرًا وَّءَايَةً مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّزُقِيْنَ ﴿١١٤﴾ قَالَ اللّٰهُ اِنِّیْ مُنْزِلُهَا عَلَیْكُمْ فَمَنْ یَكْفُرْ بَعْدَ مِنْكُمْ فَاِنِّیْ اَعْدِبُهُ عَذَابًا لَا اَعْدِبُهُ اَحَدًا مِنَ الْعَالَمِیْنَ ﴿١١٥﴾ وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ یَعِیْسَى ابْنَ مَرْیَمَ اَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُوْنِیْ وَاَعْمٰی الْهٰٓئِلِیْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ قُلْ سُبْحٰنَكَ مَا یَكُوْنُ لِیْ اَنْ اَقُوْلَ مَا لَیْسَ لِیْ بِحَقٍّ اِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُوْا فِیْ نَفْسِیْ وَلَا اَعْلَمُوْا فِیْ نَفْسِیْ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُیُوْبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ اِلَّا مَا اَمَرْتَنِیْ بِهٖ اِنْ اَعْبُدُوْا اللّٰهَ رَبِّیْ وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلٰیھُمْ شَهِیْدًا مَّا دُمْتُ فِیْھُمْ فَلَمَّا تَوَفَّیْتَنِیْ كُنْتُ اَنْتَ الرَّقِیْبُ عَلَیْھُمْ وَاَنْتَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ شَهِیْدٌ ﴿١١٧﴾ اِنْ تَعَدَّیْھُمْ فَاِنَّھُمْ عِبَادُكَ وَاِنْ تَعَفَّرْ لَهُمْ فَاِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِیْزُ الْحَكِیْمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللّٰهُ هٰذَا یَوْمُ یَنْفَعُ الصّٰدِقِیْنَ صِدْقُھُمْ لَهُمْ جَنَّٰتٌ جَرٰی مِنْ تَحْتِھَا الْاَنْھَارُ خٰلِدِیْنَ فِیْھَا اَبَدًا رَضِیَ اللّٰهُ عَنْھُمْ وَرَضُوْا عَنْہُ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِیْمُ ﴿١١٩﴾ لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا فِیْھِنَّ وَھُوَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ﴿١٢٠﴾

فەرمانا من پئ کرى، چوئ دى من نه‌گوتیه وان، خودئ، خودای من و خو‌به‌ریسن، و ئەز شاهد بووم ل‌سه‌ر وان‌ه‌ندئ ئەز د‌ناف و‌اندا، به‌لئ و‌مختئ ته‌ئەژ ژ‌ناف و‌ان‌پاکریم، تو‌زیره‌فان بووی ل‌سه‌ر وان، و‌توب خو‌ژئ هه‌مئ تشتان‌دینی و‌ل‌سه‌ر‌شاهدئ. ﴿۱۱۸﴾ ئەگه‌ر تو‌وان‌ئیزا‌بده‌ئ ئەو‌به‌نده‌ییته‌نه، و‌ئەگه‌ر تو‌ل‌وان‌نه‌گرئ ب‌راستی تویی ده‌سته‌لاتدار و‌کاربه‌جه‌ئ. ﴿۱۱۹﴾ خودئ گوت: ئەفه‌ئەو‌رژه‌یا‌پاستیژ‌مفایئ ژ‌پاستیژ‌یا‌خو‌دینن، به‌حه‌شتیت‌پویار د‌بن‌پا‌دچن بو‌وانن، هه‌روه‌ر دئ تیدا‌بن، خودئ ژ‌وان‌پازییه، و‌ئەو‌ژئ ب‌خه‌لاتئ خودئ د‌قایلن، و‌سه‌رفه‌رازییا‌مه‌زن ئەه‌ئەفه‌یه. ﴿۱۲۰﴾ ملک و‌مالدار‌یا‌ئەرد و‌ئەسه‌نان و‌ه‌ندئ تیدا‌یئ خودیه، و‌خودئ ب‌خو‌ژئ ل‌سه‌ر‌هه‌مئ تشتان‌ی ده‌سته‌لاتداره.

سُورَةُ الْأَنْعَامِ

ل مه کههئ هاتیهه خواری (۱۶۵) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ ﴿پهسن و سوپاسی بوی خودایی شه وی شهرد و
 هسان دایین و تاریاتی و پوناھی [یان شهف و پوژ
 یان باوهری و گاوری] چیکرین، پستی فی ههمیی
 شهویت باوهری ب خودایی خو نهیناین ههقهه ران
 بو [خودایی خو] ددان، و بهری خوژی و هر دگیرن.
 ۲ ﴿خودییه [شهوه] یی هویین ژ تهقنی چیکرین،
 پاشی وهخته کی نه دیار بو مرئی دانا، وهختی دیار
 ل دهف و بییه، و پستی فی هویین ژ فهژینی دودل
 دبن؟! ۳ ﴿و ههر شه و خودییه ههژی په رستی د
 شهرد و هساناندا، و شهوه هینی و ناشکه رایسیا ههوه
 دزانی، و ههر تشتی هویین دکن پی ناگه هه.
 ۴ ﴿و چو نشان ژ نشانیته خودایی وان ژ قورنایی بو
 وان نائین ته گهر شه و بهری خوژی و هرنه گیرن و پاتکا

خو نه دهنی. ۵ ﴿فیجاب راستی ده می شهف راستییه [کو قورنانه] بو وان هاتی، وان دره و ده رتیخت،
 نیریک به حس و خه به ریت وان ترانه پی دکن دئی بینن [ده می ئیزایا خودی پوژا قیامه تی ب سهر واندا
 دتیت]. ۶ ﴿ما نابینن چهنده ملت بهری وان مه بهرئاتاف کرینه، و مه شه و هیژ و شیان دابوو وان دته ردیدا،
 یا مه نه دایسیه ههوه، و مه بارانیته ب ریژ و بوش ب سهر واندا باراندن و مه رویبار دناف داروباری وانرا
 و دبن وانرا برن، بهلی ژ بهر گونه هیته وان، مه شه و بهرئاتافکرن، و شوینا وان مه هنده ملتیت دی ئینان.
 ۷ ﴿[ههی موحه مه د] ته گهر شه هم کیته کا و هسا ب سهر ته دایبینه خواری [وه کی شه و دیژن] یا نفیسی
 د کاغه زاندا، شه و ب خو ده سستی خو بکه نی، دیسا شهویت گاوروبو یین ههر دایژن، شهفه ژ سیربه ندیسیه کا
 ناشکه را پیقه تر نینه. ۸ ﴿گو تن: دئی بلا ملیاکه ته ک دگهل [موحه مه دی] هاتبایه هنارتن [دامه زی باوه
 ژئی کربایه] و ته گهر مه ملیاکه ته ک هنارتابیه [وه کی شه و دخوازن] نی دایته دویا هیکا وان، پاشی نه دهاته
 گیر و کرن زی.

سُورَةُ الْأَنْعَامِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ
 وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ۝ هُوَ الَّذِي
 خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَى أَجَلًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ
 تَمْتَرُونَ ۝ وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ
 وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ۝ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ
 آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝ فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ
 لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا يَستَهْزِئُونَ ۝
 أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُمْ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمًا فِي الْأَرْضِ
 مَا لَهُمْ مِنْكُمْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْتَهُمْ بِدُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَوْمًا
 آخَرِينَ ۝ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ
 لَقَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُ مِنْهُمْ ۝ وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ
 عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُبْطَرُونَ ۝

﴿۹﴾ و ئەگەر ئەو پیغمبەر مە کرابە مەلیاکەت، دا کەینە زەلام، و دا هەر جلکی ئەو [پیغمبەر] دکەنە بەر خۆ کەینە بەر وان. ﴿۱۰﴾ [هەی موحەمەد] ب سویند ئەو پیغمبەریت بەری تە ژێ هاتین، تێرە ب وان ژێ هاتبونە کرن، فێجا ئەو وان تێرە پێی دکر ئەو هنگافتن و بەرئاتف کرن. ﴿۱۱﴾ [هەی موحەمەد] بێژە [وان]: دەریددا بگەرن، پاشی بەری خۆ بدەنی کا دویاھیکا درەودەر ئیخان [ئەو پێ نیشانیت خودی درەو داناین] بوو چ. ﴿۱۲﴾ بێژە: ئەری هندی د ئەرد و ئەسناندا هە، یی کێیە؟ [نەشین بەر سەفی بدن و دی بی دەنگ مین] بێژە: یی خودییە، ئەوی دلۆفانی ل سەر خۆ نفیسی. ب راستی ئەو دی هەوەر پۆژا قیامەتی کۆمکەت، چو گۆمان تیدا [دەهاتنا ویدا] نینە. ئەو پێت خۆ سارەت کرین ئەون یی تە باوەری نەئینابین. ﴿۱۳﴾ و کا چ د شەف و پۆژاندا هە، هەر یی وییە، و ئەو ب خۆ ژێ یی گوھدیر و زانایە. ﴿۱۴﴾ بێژە: ئەری ئەز هاریکار و پشەفانەکی ژ بلی خودی بگرم؟ و ئەو [ئانکو خودی] چیکەری ئەرد و ئەسنانە، و ئەو رزقی

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِ مَآ يَلْبَسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزَيْتُ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿١١﴾ قُلْ لِّمَن مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ لِيَجْمَعَ كُم إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَهُ مَآ سَكَنَ فِي الْآلِ وَالتَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ اتَّخَذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يَطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَنْ يَصْرِفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذٰلِكَ الْقَوْرٰءُ الْمُنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمَسُّكَ بِضُرٍّ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

الجزء السابع
١٣

دەت و ئەو ناخۆت [هەوجەیی ب هندی نینە کەس خوارنی بدەتی]، بێژە: ب راستی فەرمانا من هاتیە کرن ئەز موسلمانێ ئیکێ بێ، و نەبمە ژ وان یی تە هەشکان بۆ خودی چی دکەن. ﴿۱۵﴾ بێژە ب راستی ئەز ژ ئیزایا پۆژا مەزن دترسم، ئەگەر ئەز نە گوهدارییا خودایی خۆ بکەم. ﴿۱۶﴾ و هەر کەسی و پۆژی ئیزا ژێ نەگرت و ژێ هاتە وەرگیران، ب راستی [خودی] دلۆفانی پێی بر، و ئەو ئەقەیه سەر کەفتنا ئاشکەرا. ﴿۱۷﴾ و ئەگەر خودی زیانەکی بگەهینیته تە، کەس نینە ڕاکەت، ئەو نەبیت، و ئەگەر باشییەکی بگەهینیته تە [ژ خێر و بەرفرەهی و سلامەتی... هتد کەس نینە ل تە فەگرت]، نێ هەر ئەو دەستە لاتدار ل سەر هەمی تستان. ﴿۱۸﴾ و هەر ئەو یی سەردەست ل سەر بەندەیی ت خۆ، و هەر ئەو یی کاربنەجە و شارەزا.

بَلْ يَدَاهُم مَّا كَانُوا يَحْفُوتُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ
وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمُعَذِّبِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَقُولُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ قَالَ الْإِنْسُ هَذَا
بِالْحَقِّ قَالُوا لَئِنْ رَبَّنَا قَالَ فَذُقُوا الْعَذَابَ بِمَا كَذَبْتُمْ كُفْرُونَ ﴿٣٠﴾
قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمُ السَّاعَةُ
بَغْتَةً قَالُوا أَنَحْضُرُتَنَا لَعَنَ اللَّهُ فِرْعَوْنَ وَهُم بِخَمْلُونَ أَوْ أَنَا هُمْ
عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ أَلْسَاءٌ مَا يَرْوُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَلَدَارٌ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّ الَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾
قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزَنُنَاكَ الْإِذَىٰ يَقُولُونَ فَأِنَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَكَ
وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِنَاتِ اللَّهِ يَبْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ
رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبْرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأَوْدُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا
وَلَا مُدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَائِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾
وَإِنْ كَانَ كِبَارُكَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ أُسْطِغَتْ أَنْ تَتَّبَعِيَ
نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ وَلَوْ سَاءَ
أَلَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾

﴿٢٨﴾ [نه... وەسا نینە وەکی ئەو دخوازان] بەلکی
[فی خۆزیی دخوازان] ژ بەر ئەوا وان بەری نوکە
د دنیا ییدا د هه شار ت [ژ گاوری و دورویاتی و
کریاریت خراب] بو وان دیار بوو [و زانی بئ
گومان ئەفرۆ ئەو بەر ئاتافن]، و ئەگەر بێنە زفراندن
[بو دنیا یی] جاره کا دی دئ زفر نه وئ یا فەرمانا
وان هاتییه کرن ژئ دور کهفن، و ب راستی ئەو
دره وکەرن. ﴿٢٩﴾ گۆتن: ژ زینا دنیا یی پیقه تر چو
ژیانیت دی نین، و ئەم پستی مرنی زیندی نایینه شه.
﴿٣٠﴾ و ئەگەر تو وان بینی و هختی ئەو بەرانبەر خودایی
خو رادو هستن [دئ تشته کی مەزن بینی] [کو خودی]
دبیژیت: ما ئەفه نه ئەو راستییه [ئەوا هه وه باوهری
بی نه دنیا]؟ دیژن: بەلی سویند ب خودایی مه [ئەفه
راستییه و ههقه] خودی گۆت: دئ فیجا تامکه نه
ئیزی ژ بەر وئ گاورییا هه وه ذکر. ﴿٣١﴾ ب راستی
ئەو یت دیدارا خودی دره داناین خوساره ت بوون،
هه تا ژ نشکه کیشه روژا قیامه تی ب سەر وانداهاتی،
و بارئ وان یی گۆنهان یی ل سەر پشتا وان و

گۆتن: وهی بو فی په شیانیی ل سەر ته خسیری و سستییا مه کری، وهی چ باره کی پیسه ل سەر پشتا وان.
﴿٣٢﴾ ب راستی زینا دنیا یی ژ ترانه و دلخوازی پیقه تر نینه، و ب راستی ئاخه رت بو ئەو یت پارێزکاری یی
دکه ن چیه ر، ما هوین ئاقلی خو نایننه سه ری خو؟! ﴿٣٣﴾ ب راستی ئەم دزانی ئەوا ئەو دیژن: [کو تو
سیره بندی یان خیفزانکی یان هه لبه ستفانی یان دینی] ته ب خه م دئیخیت، نی ئەو نه، ته دره وین ددان،
به لکی سته مکار باوهریی ب نیشان و ئایه تی ت خودی ناینن. ﴿٣٤﴾ ب راستی به ری ته ژئ [خه لکی] هنده ک
پیغه مبه ر ییت ب دره وین نافکرین و داناین، به لی بینا خو ل سەر دره و دانانا خو فره هکر و هاتنه ئیشاندن،
هه تا هاریکارییا مه بو وان هاتی، و چو گوهورین بو په یانیت خودی نینه [کو دئ هه ر هاریکارییا خودان
باوهران که ت]، و ب راستی ژ به حس و خه به ریت پیغه مبه ران بو ته هاتن [ئەو پیغه مبه ریت باوهری پی
نه هاتییه ئینان، و هاتییه ئیشاندن، و کا چاوا مه ئەو زرگار کرن و هاریکارییا وان کر]. ﴿٣٥﴾ و ئەگەر روی
وه رگیرانا وان [ژ فی دینی] ل سەر ته یا گران بیت، فیجا ئەگەر ته پی چی ببیت کو بنیقه کی [نه فهقه کی]
د ئه ر دیدا چیکه ی یان پیستر که کی ب ئەسانیه به ی، دا نیشانه کی [د ئه ر دیدا یان د ئه ساندیدا] بو وان بینی،
بکه، [به لی تو نه شی، فیجا خو هند ب خه م نه ئیخه، و بلا هند ل سەر ته یا گران نه بیت] و ئەگەر خودی
فیابایه دا وان هه مییان ل سەر راسته ری یی گۆم که ت، فیجا نه به ژ نه زانان.

الجزء ۱۱

۳۶ ﴿إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ فَرًّا إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ﴾ ۳۷ ﴿وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ ۳۸ ﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا ظَيْرٍ يُطِيرُ يَجْنَحُهُ إِلَّا أَتَمَّ مَقْلَهُ مَا قَرَضْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ﴾ ۳۹ ﴿وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَاءِ اللَّهُ يُضِلَّهُ وَمَنْ يَشَاءِ يُجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾ ۴۰ ﴿قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمْ السَّاعَةُ أَغْتَرَّ اللَّهُ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ ۴۱ ﴿بَلْ إِنَّمَا تَدْعُونَ فِتْنَةً مِمَّا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ﴾ ۴۲ ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَآخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ﴾ ۴۳ ﴿فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَّ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ ۴۴ ﴿فَلَمَّا تَسَاءَلُوا أَذْكَرُوا بِهِ فَتَحَنَّا عَلَيْهِمْ أَوْبَ كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا حَقَّ إِذَا فَرَّجُوا بِمَاءٍ أَوْ قَوَّاءٍ أَخَذْنَاهُمْ بِغَتَّةٍ فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ﴾ ۴۵

۳۶ ﴿ب راستی ئەو دى باوەریی ئینن ئەوێت [ب گوهر و دلان] دەپیس، و ئەوێت دلری [ئانکو گاور] خودی دى وان پشتی مرئی [پوژا قیامەتی] ساخکەتەفە، پاشی هەر دى ب بال ویشە [ب بال خودی] تێنە زفراندن. ۳۷ ﴿و گۆتن: کا بلا نیشانەك ژ خودایى وى بۆ مە هاتبايە [وەكى ملیاکەتان، یان چیا بۆ بلند ببانە، دامە باوەر ژى کربايە]. بیژە وان: ب راستی خودی دشتی نیشانەکی بێیت، [کو وان بقیث نەقیث باوەریی بین، بەلى خودی ئەو د گەل هەرتنا پیغەمبەرەن سەر بەست و ئازاد هیلا یینە بۆ جەرباندن]، بەلى بارپارێ ژ وان نوزانن [پشتی نیشانی دى چ ب سەری وان یت]. ۳۸ ﴿نینه جانەوەرەك ل سەر رویی ئەردی بچیت یان بالەفرەك ب چەنگیت خو، بقریت، هەکە ئەو ژى [دژین، و مرن، و چیکرن، و فەژین و هەو جەیییا خودا] وەکی هەو کۆم نەبن، و مە جو [ژ هەو جەیییت هەو] د کیتییدا [مەخسەد پى دەپی پاراستییە] نەهیلا یە ژ بیر نەکرە، فیجا پاشی ئەو دى ب بال خودایى خو فە تێنە کۆمکر.

۳۹ ﴿و ئەوێت نیشان و ئایەتیت مە درەو دانایین ئەو کەر و لالان داریستانیدا، و هەر کەسى خودی بقیث دى گۆمرا کەت و هەر کەسى بقیث دى راستەپى کەت. ۴۰ ﴿[هەى موخەمەد بیژە وان]: کا بۆ من بیژن: ئە گەر ئیزایا خودی ب سەر هەو هەدا هات، یان پوژا قیامەتی، ئەرى هوین [دقی کراسیدا] ژ خودی پیقەتر دى هەوارا خو گەهیننە ئیکى دى؟! ئە گەر هوین راست دبێژن. ۴۱ ﴿نە، هوین ژ وى پیقەتر گازی کەسى دى ناکەن [ئە گەر وى بقیث] ئەوا هوین بۆ لافلاقی دکەن، دى ژ سەر هەو پراکەت، و ئەوێت هەوە کرینە هەفیشک، هوین دى ژ بیرکەن [نە هەوارا خو دگەهیننى و نە هوین ل هیشیینه ئیزایى ژ هەو بەدەتە پاش، چونکی دى بۆ هەو دیار بیت چو مفا ئەفرۆ دواندا نینه]. ۴۲ ﴿ب راستی مە پیغەمبەر بۆ ملەتیت بەرى تە هەرتینە [چونکی دى وان راوەستیا یینە، و نە گوهدارییا وان کرینە]، فیجا مە ژى ئەو ب هەژاری و نەساخییان هەنگاقتن، بەلکی [ل خو بزقرن] خو بۆ خودی بشکینن و لافلاقی ژى بکەن. ۴۳ ﴿بلا وەختی ئیزایا مە گەهشتییە وان خو شکاندان و لافلاف کربان، بەلى دلێت وان رەق بوون، و ئەو کارى وان دکر شەیتانى بۆ دخەملاند و ل بەر چاقیت وان جوان دکر. ۴۴ ﴿فیجا وەختی وان چام بۆ خو ژ تشتی هاتییه سەری وان وەرەگرتی و ژ بیرا خو بری، مە ژى دەرگەهیت هەمی تستان بۆ وان فەکر [ژ خیر و کەرەمان]، هەتا کەیفایان هاتی ب ئەفا بۆ وان هاتییه دان، ژ نەشکە کێفە مە هەنگاقتن و بەرئاتفان کرن، فیجا ژ نوی بى هیشى بوون.

﴿۵۳﴾ [ب قى رهنگى] مه هندهك ژ وان ب هندهكيت دى جهرباندى، دا [گرهگر و كهنكهنه] بيژن: ئهري ئهفنه ييت خودى د ناه مهدا كه رهم د گهل كرى؟ ئهري ما خودى شو كورداران چيتر نانياسيت؟! ﴿۵۴﴾ و گافا ئهوييت باوهري ب نيشان و ئايهتيت مه ئيناين هاتنه دهف ته، بيژه: [وان] سلافل سهر هه وه بن، خودايى هه وه دلوفانى ل سهر خو نفيسييه، كو ب راستى هه چيى ژ هه وه ژ نه زانين خرابيسييه كى بكهت، پاشى توبه بكهت و قهنجيى بكهت [خودى دى وي ئازاكهت]، ب راستى خودى لينهگر و دلوفانه. ﴿۵۵﴾ و ب قى ئاوايى ئهم نيشانان باش و ب دريژى ئاشكهرا دكهين، دا ريكا گونه هكاران [گاواران] ئاشكهرا بيت. ﴿۵۶﴾ [هه ي موحه مه د] بيژه وان: ب راستى ئه ز ژ په رستنا وان، ئه ويته هوين ژ بلى خودى دپه ريسن، يى هاتييه پاشفه ليدان [ئانكو پشت راست بن ئه ز وان ناپه ريسم] بيژه: ب راستى ئه ز ب دويش دلخوازييا هه وه ناكه قم [ئه گهر ئه ز ب دويش دلخوازييا هه وه كه فتم]، وئى گافى ئه ز دى د سهردا

چم، و ئه ز ژ وان نابم ئه ويته هاتييه راسته ريكرن. ﴿۵۷﴾ [هه ي موحه مه د] بيژه [وان] ب راستى من نيشانه كا گو مانبر ژ خودايى خو هه يه [كو ب راستى ئه ز يى ل سهر ريكا راست] و هوين دره و ددانن. [و باوه ريى پى نائين] و ئه وا [ئيزايا] هوين له زى لى دكه ن، نه ل دهف منه. بريار بهس يا خودييه، و ئه وه راستيى ديژيت و رۆن دكهت، و ئه وه چيترين حاكم. ﴿۵۸﴾ بيژه: ئه گهر ئه و ئيزايا هوين له زى لى دكه ن، ب من بايه، نوكه ئه وا د ناهه را من و هه وه دا سافى بيا. نى خودى سته مكاران چيتر دنيا سيت. ﴿۵۹﴾ و كلييت (خزينه ييت) غه يى (نه په نى و فهارتيان) ل دهف وينه و ژ وى پيڅه تر (ژ خودى پيڅه تر) كه س پى نوزانيت و [خودى] تشتى ل سهر ئه ردى و د ئاڤيدا هه ي دزانيت، و به لگه ك [ژ جهى خو] ناكه فته ئه گهر پى نوزانيت، و چو دندك د ناه ئه رديدا نين، و چو تهر و هشك نين ئه گهر ئه و نوزانيت، و د ده پى پارسيدا يى نفيسى نه بيت.

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الْرحمةَ أَنَّهُمْ مِنْ عَمَلٍ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَكَذَلِكَ نَقُصُّ الْأَلْقِيَاءَ وَلِنَسْخِبَ سَيْلُ الْمَجْرَمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَنْتُمْ أَهْوَاءُكُمْ قَدْ ضَلَّكُمُ إِذَا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّي عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنْ لَكُمْ إِلَّا اللَّهُ يَقْضِي الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاضِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ * وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يُعْلِمُهَا إِلَّا هُوَ يَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمَةٍ إِلَّا لَاحِظٌ وَلَا رُطْبٌ وَلَا يَبْسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٥٩﴾

الجزء السابع

﴿٦٠﴾ ۞ هُوَ د شَهِيدًا هَهُوَه دَنفِينِت، وَ دزَانِت د رُؤُودَا كَا هَهُوَه چ ب دَهسَت وَ پَیْآن کَرِیْه، وَ پَاشِی هَهُوَه تَیْدَا هَشیَار دَکَهت، دَا [رُؤُوزَا هَهُوَه] بَگَه هِیْتَه وَهَخْتِی خَوِیِ دِیَار کَرِی وَ تَه مَام بَیْت، پَاشِی زَفَرِیْنَا هَهُوَه بُو دَهف وَ یِیَه، پَاشِی تَهوَا هَهُوَه کَرِی، دِیِ هَهُوَه پَیِ تَاگَه هَدَار کَهت. ﴿٦١﴾ ۞ وَ هَهَر تَهوَه زَال ل سَهَر بَه نَدَه یِیْت خَوِ سَهَر دَهسَت، وَ تَهوَه مِلیَا کَه تِیْت پَارِیْز فَا نَب سَهَر هَهُوَه دَا دَه نَیْزِیْت، هَه تَا دَه مِیِ مَرْنَا تِیْکُ ژ هَهُوَه دِیْت هَنَارِیْیْت مَه دَمَرِیْن [جَانِی وَی دَکِیْشَن]، وَ تَهوَه تَه خَسِیْری وَ کِیَا سِیْیِ نَا کَهَن. ﴿٦٢﴾ ۞ پَاشِی تَهو [پَشْتِی مَرْنِی] دِیِ ب بَال خَوْدَا یِیِ خَوِیِ دُور سَتَقَه تِیْه زَفَرَا نَدَن هَشیَار بَن، وَ [بَزَانَن] بَرِیَار هَهَر یَا وَ یِیَه وَ تَهوَه دَهسَت سَفَکْ تَرِیْن حَسِیْدَارَه. ﴿٦٣﴾ ۞ [هَه یِ مَوَحَه مَه د] یِیْزَه: کِی هَهُوَه ژ تَه نَگَا فِیْیْت هَشیَا کَاتِی وَ ثَا فِیِ رَز گَار دَکَهت وَهَخْتِی تَاشْکَه رَا وَ نَه پَه نِی دِیْتَه لَافْ لَافْ وَ هَهوَا رَهوَا رَا هَهُوَه، [هَهُوَه دَگُوت] ب رَاسْتِی تَه گَهَر فِیِ جَارِیِ ژِی مَه رَز گَار بَکَهت تَه م دِیِ ژ شُو کُور دَارَان بِن. ﴿٦٤﴾ ۞ یِیْزَه: خَوْدِیْه

وَهُوَ الَّذِي تَوَفَّقَكُمْ بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّقْتَهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفْزَعُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ أَلَا لَهُ الْخُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحُسْبَانِ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَنْ يُنَبِّئُكُمْ مِّنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَجَبْنَا مِنْ هَٰذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلِ اللَّهُ يُنَبِّئُكُمْ مِّنْهَا وَكُلَّ كَرْبٍ تُنَادُّهُمْ نَعْتَرُونَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ لُتُفًا وَيُذِيقَ بَعْضُكُم مِّنْ بَعْضِكُمْ أَلَّا تَعْلَمُونَ ﴿٦٥﴾ وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾ لِّكُلِّ نَبِيٍّ مُّسَدِّقٌ وَهُوَ لَنُفَعِّلَنَّ ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَرِيبٍ ۚ وَمَا يُنْصِرُكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِ فِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٨﴾

هَهُوَه ژ وَان هَه مِیِ تَه نَگَا فِیِ وَ نَه خَوِشِی وَ کُوفَا نَان رَز گَار دَکَهت، وَ هَوِیْن [هَیْژ] هَه پَشْکَان بُو جِیِ دَکَهَن!! ﴿٦٥﴾ ۞ یِیْزَه: تَهو [خَوْدِیِ] دَشِیْت هَنْدَا فِیِ هَهُوَه یَان د بِن پِیْیْت هَهُوَه دَا ئِیْزَا یَه کِیِ ب سَهَر هَهُوَه دَا بِنِیْت، یَان ژِی هَهُوَه ژِیْکَفَه کَهت وَ بَکَه تَه دَه سَتَه کُ دَه سَتَه کُ، وَ هَنَدَه کَان ژ هَهُوَه ب هَنَدَه کَان بَنِیْشِیْنِت، بَه رِیِ خَوِ بَدِیِ کَا تَه م چَاوَا نِیْشَانَان ب هَه مِیِ رَه نَگَان تَاشْکَه رَا دَکَه یِن، دَا تِیِ بَگَه هَن [خَرَابِیْیَا خَوِ بَه یِلَن وَ بُو خَوِ تَوْبَه بَکَهَن]. ﴿٦٦﴾ ۞ وَ مَلَه تِیِ تَه قُورْئَان دَرَهو دَانَا [و بَاوَه رِیِ پِیِ نَه یِنَا]، وَ رَاسْتِی وَ هَه قِیِ هَهَر تَهوَه. یِیْزَه: تَه زَه بَه رِیْ سَم ژ هَهُوَه. ﴿٦٧﴾ ۞ هَهَر سَالُوْخَه کِیِ (خَه بَه رَه کِیِ) دُوبِیِ هِیْکَه کَا هَه یِ [کَا رَاسْتَه تَان نَه]، وَ پَاشِی هَوِیْن ب خَوِ ژِی دِیِ زَانَن [کَا تَهو قُورْئَان رَاسْتَه تَان نَه]. ﴿٦٨﴾ ۞ وَ هَهَر گَا فَه کَا تَه تَهو دِیْتَن تَهوِیْت تَرَا نَه یَان بُو خَوِ ب نِیْشَان وَ تَا یَه تِیْت مَه دَکَهَن، رُویِیِ خَوِ ژ وَان وَهَر گَیْزَه [و د گَه ل نَه رُویِنَه] هَه تَا تَهو نَه چَنَه سَوَحَبَه تَه کَا دِیِ، قِیْجَا تَه گَهَر شَه یِتَانِی ژ بِیْرَا تَه بَر [کُو دِیْت تُو د گَه ل وَان نَه رُویِنِی وَ پَاتَا کَا خَوِ بَدِیِیِ]، پَشْتِی بِرَهَاتِیِ تُو ل دَهف سَتَه مَکَارَان نَه رُویِنَه.

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَٰكِنْ ذَكَرُوا لِمَ لَمْ يَتَّقُوا ﴿٦٩﴾ وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَعَزَّوهُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَذَكَرَ لَهُمْ أَن تَبْسُلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلُّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذَ مِنْهَا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانًا لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَىٰ انْتَظِرْ قُلْ إِنْ هَدَىٰ اللَّهُ هُوَ الْهُدَىٰ وَأَمَّا الْإِشْرَارُ لَيْسَ لَهُ عَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَأَن أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُخْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ عَلَى الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

﴿٦٩﴾ و چو حسیب و گونه‌ها وان [ئه‌وئیت ترانه‌یان بو خو ب ئایه‌تیت خودی دکه‌ن] ناکه‌فته سهر ئه‌وئیت پاریزکارییا خودی دکه‌ن [ئه‌گهر خو ژ وان پاراستن و ل جفاتیت وان نه‌روینشتن] به‌لی شیره‌تکرن و ئاگه‌هدارکرن و بیرنیان ل سهر وانه [ئانکو پاریزکاران]، دال خو بزقرن و ترانه‌یان بو خو ب ئایه‌تیت خودی نه‌که‌ن. ﴿٧٠﴾ تو [هه‌ی موحه‌مه‌د] ده‌ست ژ وان به‌رده ئه‌وئیت دینی خو کرینه ترانه و مژویلاهی و ژيانا دنیایی ئه‌و دسه‌ردا برین، و توب قورئانی وان شیره‌ت بکه و بینه‌بیرا وان، داکار و کریاریت که‌سه‌کی خودانی خو ب به‌ر ئیزیی نه‌ئیت، و وی ژ خودی پیقه‌تر چو به‌ره‌قان و هاریکار و مه‌ده‌رچی نینن، [و داژ فی ئیزیی رزگار بیت] هندی ب پیش خو‌فه [مالی] بده‌ت ژئ نائیته وەرگرتن، ئه‌فه ئه‌ون ییت که‌فتینه به‌ر ئیزیی ژ به‌ر کار و کریاریت وان دکرن، فه‌خوارنا ئافه‌کا که‌ل و شاریایی و ئیزیه‌کا ب ژان و دژوار بو وان هه‌یه ژ به‌ر گاورییا وان دکر. ﴿٧١﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] بیژه: ئه‌ری

ئهم دئ چاوا ئینکی ژ بلی خودی به‌ر یسین، نه‌مفایی دگه‌هینته مه‌ و نه‌ ژ یزانی...؟ و جاره‌کا دی پاشداکیش بین [مه‌خسه‌د فه‌گه‌رینه تاریاتی و گاوریی]، پشتی خودی ئهم راسته‌رئ کرین، وه‌کی وی یی شه‌یتانی پاکیشایی و ژ ریکا راست ده‌ر ئیخستی، و په‌ریشان کری، و هنده‌ک هه‌قال هه‌بن فه‌خوینن بو راسته‌ر پییی؟! بیژه ب راستی، راسته‌ر پیی، راسته‌ر پیییا خودییه [ئانکو ئیسلامه] و فه‌رمانا مه‌ یا هاتییه کرن ئهم خو بسپزینه خودایی هه‌می جیهانان. ﴿٧٢﴾ و [دیسا فه‌رمانا مه‌ هاتییه کرن] ئهم به‌رده‌وام نفیژان بکه‌ین و پاریزکارییا خودی بکه‌ین، و هه‌ر ئه‌وه‌ یی هوین هه‌می [رؤژا قیامه‌تی] ل ده‌ف کۆم دبن. ﴿٧٣﴾ و هه‌ر ئه‌وه‌ ئه‌رد و ئه‌سمان ب راستی چیکرین، و رؤژا بیژیت هه‌به‌ دئ بیت، گۆتنا وی راسته‌ و خودانی و سه‌روه‌ری یا وییه رؤژا بوق دئیته‌ فکرن، ئه‌وه‌ زانایی به‌ر چاف و نه‌به‌ر چافان، و هه‌ر ئه‌وه‌ شاره‌زا و کارینه‌جه‌.

الحزب

﴿۷۴﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ لَآبِيْهٖ اَزَّرَ اَتَّخِذُ اَصْنَامًا ؕ اِلٰهًا ؕ اِنِّىۤ اَرٰكَ وَقَوْمَكَ فِىۤ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۷۵﴾ وَكَذٰلِكَ نُرِىۤ اِبْرٰهِيْمَ مَلٰكُوْتِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلِيَكُوْنُ مِنَ الْمُتَوَقِّئِيْنَ ﴿۷۶﴾ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اَلْبُلَدُ اَرَآكَ كَبًّاۙ قَالَ هٰذَا رَبِّىۤ فَلَمَّا اَقْلَ قَالَ لَا اُحِبُّ الْاٰفَلِيْقِيْنَ ﴿۷۷﴾ فَلَمَّا رَاَ الْقَمَرَ بَارِعًاۙ قَالَ هٰذَا رَبِّىۤ فَلَمَّا اَقْلَ قَالَ لَیْنُ لَّمْ يَهْدِنِ رَبِّىۤ لَآ كُوْنَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّآلِّیْنَ ﴿۷۸﴾ فَلَمَّا رَاَ الشَّمْسُ بَارِعَةًۙ قَالَ هٰذَا رَبِّىۤ هٰذَا اَكْبَرُۙ فَلَمَّا اَقْلَتْ قَالَ یٰقَوْمِ اِنِّىۤ بَرِیٕءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿۷۹﴾ اِنِّىۤ وَجَّهْتُ وَجْهِيَۤ لِلَّذِیۤ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ حَنِیْفًاۙ وَمَا اَنَاۤ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۸۰﴾ وَحَآجُّهُ قَوْمُهُۥۙ قَالَ اَتُحٰجُّوْنِیۤ فِیۤ اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰیۙ وَلَا اَخَافُ مَا تُشْرِكُوْنَ بِهٖۤ اِلَّا اَنْ یَّشَآءَ رَبِّیۤ شَیْئًاۙ وَسِعَ رَبِّیۤ كُلَّ شَیْءٍ عِلْمًاۙ اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۸۱﴾ وَكَيْفَ اَخَافُ مَاۤ اَشْرَكْتُمْ وَلَا تُخَافُوْنَ اَنْتُمْۤ اَشْرَكْتُمْۙ یٰلَآءِیۤ مَا لَمْ یُنْزَلْ بِهٖۤ عَلَیْكُمْ سُلٰطٰنًاۙ فَاٰیُّ الْفٰرِیْقَیْنِ اَحَقُّۙ بِاَلَّاۤمِنِۙ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۸۲﴾

﴿۷۴﴾ و گافا ئیبراهیمی گوتیسه بابی خو نازم: چاوا تو بوتان دکهیه پهرستی، ب راستی نه ز ته و مله تی ته د بهرزه بوونه کا ئاشکهرادا دبینم. ﴿۷۵﴾ و هوسا مه مه ز ناتیسا نه رد و ئه سنانان ب ئیبراهیم دا دیتن، دا ببیته ژ وان ییت ژ دل باوهریسی دینن. ﴿۷۶﴾ فیجا وهختی شهف ب سهردهاتی و تار ی بووی، ستره ک دیت، گوت: ئهفه خودایی منه ئهفه دا بهر سقا وان بدت و پیچ پیچه وان ب نک خو فیه بینیت، و بو وان نه زانین و خه له تیسا وان دیار بکته دهمی ئه و ئیککی دی ژ بلی خودی دپهریسن. بهلی دهمی ئه و [ستیر] ئافا بووی، [ئیبراهیمی] گوت: ب راستی من ئه و نه فین ییت ئافا دبن. ﴿۷۷﴾ فیجا گافا وی دیتی هه یف دهرکهفت، گوت: ئهفه خودایی منه، بهلی وهختی ئافا بووی گوت: ب راستی ته گهر خودایی من، من راسته ری نه کته، ئه ز دی ژ مله تی بهرزه بووی بم. ﴿۷۸﴾ و گافا وی دیتی روژ دهرکهفت، گوت: ئهفه خودایی منه، ئهفه مه ز نتره، بهلی وهختی ئافا بووی، گوت: گهلی مله تی من ب راستی نه ز ژ وان یی بهریمه

ئه ویت هوین دکه نه هه فیشک [بو خودی]. ﴿۷۹﴾ ب راستی من بهری خو دا وی [ئانکو من خو ب گیان و پهرستنقه سپارته خودی] ئه وئ نه رد و ئه سنان چیکرین، بهری خو ژ هه می تشتان و هر دگیرم بو ئیسلامی، و ب راستی نه ز نه ژ وانم ییت هه فیشکان چی دکهن. ﴿۸۰﴾ و مله تی وی [دراستا خودیدا] جره بر و گه نگه شه دگهلدا کر، ئینا گوت: ئه ری هوین چاوا جره بری دهره قی خودیدا دگهل من دکهن، و بی شک وی نه ز یی راسته ری کریم؟ و نه ز ژ وان ناترسم ئه ویت هوین [بو خودی] دکهنه هه فیشک [کو زهره کهی بگه هیننه من]، ئه و نه بییت یا خودی حه ز کری. زانینا خودی هند یا بهر فره هه می تشتان دگریت [و بی زانینا وی چو زیان و مفا ناگه نه که سی]. فیجا ما هوین بو خو چو دهرس و چامه یان ناگرن. ﴿۸۱﴾ و نه ز چاوا ژ وان تشتان ئه ویت هوین دکهنه هه فیشک بترسم؟! و هوین بی ترس و بی هه وه بهلگه و نیشانه ک هه بیته هه فیشکان بو خودی چی دکهن، ئه ری کی ژ مه هیژا تر ی ئیمینییه ئه گهر هوین ئه و بن ییت دزان؟!.

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمَنُ
وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَبِئْسَ أَتَيْنَهَا بِتِلْكَ الْبَرِّهِيمِ عَلَى
قَوْمِهِ تَرَفَعَ دَرَجَتٍ مِّنْ شَأْنٍ إِنْ رَّبُّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾
وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا
مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ
وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾
وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيُوسُفَ وَلُوطًا كُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى
الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِن آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَأَخَوَانِهِمْ وَاجْتَنَبْنَاهُمْ
وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي
بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنَّبُوَّةَ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا
بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدْهُمْ أَقْتَدَ
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾

﴿٨٢﴾ ئەوئەت باوەری ئیناین و سەتەم و شەڕ
تەیکەل باوەریا خۆ نەکرین، ئەها ئێمەنی [ژ ئیزایا
خودئ] بۆ وانە و ئەون یێت هاتینە راستەپێکرن.
﴿٨٣﴾ ئەفە بەلگە و نیشانێت مەنە، مە دایینە ئیبراھیمی
داھەمبەری ملەتێ خۆ سەربکەفیت، مە کی بقیئت ئەم
دئی وی پایەبلند کەین، ب راستی خودایی تە یی
کاربنەجھ و زانیە. ﴿٨٤﴾ و مە ئیسحاق و [کوری
ئیسحاق] یەعقوبوب دانئ، و مە ھەمی راستەپێ
کرن و مە بەری وان، نووح ژێ راستەپێ کربوو، و
ژ دویندەھا وی ژێ داوود و سولەیمان و ئەییوب و
یوسف و موسا و ھاروون [مە راستەپێ کربوون] و
ھۆسا ئەم قەنجیکاران خەلات دکەین. ﴿٨٥﴾ و زەکەریا
و یەحیا و عیسا و ئلیاس [ژێ مە راستەپێ کرن]، ئەفە
ھەمی ژ قەنجان بوون. ﴿٨٦﴾ و ئیسماعیل و ئەلیەسەع
و یوونس و [لووط] [ژێ مە راستەپێ کرن]، ئەفە
ھەمی مە [ب پیغەمبەراتیی] قەدرئ وان ب سەری
ھەمی خەلکی ئیخست. ﴿٨٧﴾ و مە ھندەک ژ باب
و باپیر و دویندەھ و براپیت وان ھەلبژارتن، و مە

راستەپێ کرن. ﴿٨٨﴾ ئەفە راستەپیییا خودیە، ژ بەندەییئ خۆ یی بقیئت پێ راستەپێ دکەت، و ئەگەر
وان ھەفال و ھەفیشک بۆ خودئ چیکرانبە، دا کار و کریاریت وان کرین پویچ بن. ﴿٨٩﴾ ئەقیئت بۆری
(پیغەمبەریئ بۆری) ئەون ییت مە کتیب و زانین و پیغەمبەراتی داییی، فێجا ئەگەر [قورەیشی] باوەریی
[ب شان پیغەمبەران] نەئینن، ئیدی ب راستی ئەم دئی ئیخینە بەری ملەتەکی دی، کو قەت گاوریی پێ
نەکەن. ﴿٩٠﴾ ئەفە ئەون ییت خودئ راستەپێ کرین، فێجال دویف راستەپێکرن وان ھەپرە، بیژرە: ئەز
[بەرانبەری پیغەمبەراتییا خۆ] چو کرئ ژ ھەوہ ناخوازم، ب راستی ئەفە [مەخسەد پێ قورئانە] شیرەت و
بیرئینانە بۆ ھەمی خەلکی.

﴿۹۱﴾ و ب راستی و هختی وان گوئی: خودی چو تشت بو چو مرو فان نه هار تیه، وان [تانکو ئسرائیلیان] ب دورستی و هک پیدفی ریزل خودی نه گرتیه، [و ب دورستی و هک پیدفی وان خودی نه نیاسیه]، [ههه موحه مه د] بیژه: نه ری کی ته و کتیا موسا پی هاتی، کو رونا هی و راسته ری ییه بو خه لکی هار تیه، نه واهوین پارچه پارچه ل سهر به ران دنقیسن، [با هه وه پی خوش] تاشکهر ا دکه [بو خه لکی دبیزن] و گه لکی [ژبا هه وه پی نه خوش] هوین فده شیرن، و هه وه [ب وئ کتیبی کو ته وراته] نه وزانی یا نه هه وه و نه ده بیایت هه وه زانی؟. بیژه: خودیه [بیئ نیاییه خوارئ]، پاشی وان بهیله بلا د نه هه قیا خودا بله یزن. ﴿۹۲﴾ و نه فده [نه ف قورانه] کتیه که مه نیاییه خوارئ، یا پیروز و پر خیر و بهر که ته [بو خه لکی] و راسته ری یخا کتیبیت به ری خو به، دا تو خه لکی مه که هی و ده ورو به ریت وئ پی ئاگه هدار بکه ی و بر سینی، و نه ویت با وهری پی ب پوژا قیامه تی دینن، با وهری پی (ب قورثانی) دینن و نه و نفیژا

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ قُلْ مَن أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قُرْآنًا طَبَسُ بُدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلِّمْتُم مَّا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَن حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَن أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَن قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرَجُوا أَنفُسَهُمْ يَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرْدًا كَمَا خَلَقْتُمُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرْكُنتُمْ مَا خَوَّلْتُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ لَقَدْ نَقَطَ بَيْتُكُمْ وَصَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

خو دپار یزن. ﴿۹۳﴾ ما کی ژوی سته مکار تره یی دره وی ژ کیسی خودی بکه ت، یان بیژیت: و هحیا بو من هاتی و چو و هحی بو نه هاتیه، یان ژی نه وی بیژیت: نه زری و هکی وئ یا خودی نیاییه خوارئ دی ئینمه خوارئ. قیجا هه که تو سته مکاران ببینی و هختی نه و سه که راتا مر نیدا، و ملیاکه ت ده ستیت خو دریژ دکه نی [دا جانی وان بکیشن دا دیمه نه کی عه جیب و ب ترس ببینی] [قیجا دبیزنی]: خو خلاس بکه ن [خو ژفی سه که راتی دهر بیخن، یان ژی خو ژ ده ستیت مه رزگار بکه ن یان ژی جانی خو ب ده ست مه فده بهر نه دهن]، نه فو رو هوین ب ئیزایه کا ب ژان و هه تکبه ر دی ئینه جزا کرن، ژ بهر نه واهو به نه هه قی دراستا خودیدا دگوت، و هه وه خو ل سهر نیشانیت خودی مه زن دکر [و هه وه با وهری پی نه دینا]. ﴿۹۴﴾ ب سویند هوین هه می دی ئیک ئیکه بهر ب مه ئین، هه ره وکی مه جارائیکئ هوین دایین. و هه وه ده ست ژ وئ بهر دا و پشت دا وئ یا مه داییه هه وه [ژمال و سامان و خوژی و کهل و په لیت دینایی]، و کا مه هدر چیییت هه وه، نه ویت هه وه دگوتن نه فده هه فال و هه فوشکی ت خودینه، کا نه م دگه ل هه وه نابیین؟ ب سویند نه واهو د ناهه را هه وه دا نه ما، و نه ویت هه وه مه هدرچی و پشته فان بو خو ددانان ل هه وه بهر زه بوون.

الْجُودِ

* إِنَّ اللَّهَ قَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ
 الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكُمْ اللَّهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٩٥﴾ قَالِقُ الْأَصْبَاحِ
 وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ
 الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النَّجْمَ لِتَهْتَدُوا
 بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾
 وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ
 قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ
 السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ
 خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ
 دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ
 مُشْتَبِهٍ أَنْظِرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَكُمُ
 لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِبَتِ وَخَلَقَهُمْ
 وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٠٠﴾
 يَدْبِعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ إِنِّي بَكُونٌ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ
 صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠١﴾

﴿٩٥﴾ ب راسِتى خودييه دندك و بهر كان ديه قينيت
 [ئانكو ئه وه دندك و بهر كان كهر دكهت و بستيك و
 كيزيكى ژى دهر دئخيت داشين بيت]، زيندييان ژ
 مريان دهر دئخيت و ژ مريان زيندييان دهر دئخيت،
 ئه قيه خودى، قيجا چاوا هوين خو ژ هه قيسى ددنه
 پاش. ﴿٩٦﴾ ئه وه سپيده دهر دئخ و ئه وه شهف كرييه
 جهى بيته دانى (تيورينى)، و رور و هه يث كرينه
 جهى حسيان [كو خهلك و هختيت خو پى بزنان]،
 ئه قيت هه نى ژ دانانا خودايسى سهردهست و پرزانا.
 ﴿٩٧﴾ و ههر ئه وه ستير بو هه وه دايين [تيخستينه
 ئه سانى] دا هوين ريكا خو دتارستانيت هسكاتى و
 دهر ياباندا پى بزنان، ب راسِتى مه نشان باش و ب
 دريژى ئاشكهر اكرن بو وان ييت دزان. ﴿٩٨﴾ و ئه وه
 هوين ژ ئيك جان دايين، پاشى هوين د پشتا باباندا
 بنهجه بوون و كه قتنه د مالچويكاندا، ب راسِتى مه
 ثايت و نشان باش و ب دريژى ئاشكهر اكرن بو ييت
 تى دگه ن. ﴿٩٩﴾ و ئه وه باران ئه سانى (ژ عه وران)
 ئيناييه خوار، و مه ب وى ئافى زيلك و بستيك هه مى

تستان دهر ئيخستيه، و مه شينكاتى ژى دا، و ژ وى شينكاتى دندكيت پينكه و ل سهرىك دهر دئخين، و مه
 [ب وى ئافى] دارقه سب ژى دهر ئيخستينه، و ژ گوليسا وى، ئوئيشى ييت پيدا شوو و بهر دهست دهر دئخين،
 و مه [ب وى ئافى] پوز و باغ ژى دهر ئيخستينه، ژ ترى و زهيتوين و هاران، ييت وهكى ئيك و نه وهكى ئيك
 [تهمه تى ئيك و ئيك رهنگ و نه ئيك تام]، بهر ئى خو بدنه بهر ئى وى وهكى دهر دكه قيت و دگه هيت [كا چاوا
 دهر دكه قيت، بشكوژ كه كا بچويك و هه تا مه زن ديت و دگه هيت]. ب راسِتى د فاندان نيشانيت هه ين بو ييت
 باوهرى هه ين. ﴿١٠٠﴾ و وان ئه جنه، كو خودى چيكرينه، كرينه هه قيشك بو خودى و ژ نه زانين كو و كچ
 [ژ بى به خنى] بو دانايينه، خودى پاك و پاقر و بلند ژ سالو خهت و نيشانيت ئه وه ديژن. ﴿١٠١﴾ يى ئه رد و
 ئه سمان چيكرين چاوا دى كو و كچ هه بن و وى چوژن نه يى؟! و وى ب خو هه مى تشت ييت چيكرين،
 و ئه وه ب هه مى تستان ئاگه هداره.

﴿۱۰۲﴾ [تهوئ په سنکری ب سالوڅه ت و نیشانیت پوری] تهو خودایې هوهویه، ژوی پیښه تر چو پهرستی [خودئ] نینن، تهوه چیکه ری ههمی تستان، وی بهرینسن، و تهوه چاقدیر ل سهر ههمی تستان. ﴿۱۰۳﴾ چاف ناگه نئی [ب دورستی ناینن، بهلی ئاخره تی باوه ریدار دئ بینن ههروهکی وی ب خو ژفان پی دایې ﴿۱۰۴﴾ وَجُوهُ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ * إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿۱۰۵﴾]، و تهو ب خو باش دینیت، و راستیا چافان ل بهر بهرزه نایت، و تهو هویرین و شاره زایه. ﴿۱۰۶﴾ ب راستی بهلگه و نیشانیت بهر چاف [کو وه حی و قورثانه] ژ بهری خودایې هوهوه بهو هوه هاتن، فیجا هه که سی راستی دیت [باوه ری پی ئینا] بو خویه، و هه که سی ژ دیتا راستیی کوره بیت زیانی ل خو دکه ت، و تهو نه زیره فانم ل سهر هوه [تهو بهس پیغه مبه و بانگهلدیرم]. ﴿۱۰۷﴾ و هوسا هم بهلگه و نشانان ب دریژی ئاشکهره دکهین، و تهو دیژن [مه خسه د موشرکن ده می گولی دبن]، تهو ته یا خواندی [ئانکو تهو ته یا دکتیبت فله و جو هیاندا خواندی]

ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدْ عُدُّوهُ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿۱۰۲﴾ لَا تَدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ
يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿۱۰۳﴾ قَدْ جَاءَكُمْ
بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَٰ فَعَلَيْهَا
وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيفٍ ﴿۱۰۴﴾ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْأَلْبَتِ
وَلَيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنَبَيِّنَنَّ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۵﴾ أَتَسْبِ
مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۰۶﴾
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيفًا
وَمَا أَنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿۱۰۷﴾ وَلَا تَسْأَلُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ فَسَبِّحُوا اللَّهَ عَدُوَّ الْبَغِيِّ عَلَيْهِ كَذَٰلِكَ رِيتَ لِكُلِّ أُمَّةٍ
عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۰۸﴾
وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَّيُؤْمِنَنَّ
بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْأَلْبَتِ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۱۰۹﴾ وَتَقَلِّبْ أَقْدَانَهُمْ وَأَبْصُرْهُمْ كَمَا لَمْ
يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَكَذَرُوهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿۱۱۰﴾

و دا بو تهوئ دزانن ئاشکهره بکهین. ﴿۱۰۶﴾ ل دویف وئ هه ره یا ب و حی بو تهو هاتی ژ بهری خودایې تهو، ژوی پیښه تر چو پهرستی [خودئ] نینن، و ژ موشرکان بگهړه [هه لبت تهو بهری ئایه تا شه ری بیته خواری]. ﴿۱۰۷﴾ تهو گهر خودئ فیابایه وان هه فیشک بو چی نه دکرن. و مه تول سهر وان نه کر بیه زیره فان، و تول سهر وان نه چاقدیری. ﴿۱۰۸﴾ و خه بهرا نه بیژنه وان تهوئ شوینا خودئ دئنه پهرستن [ژ بوت و پهرستیان]، تهو گهر تهو ژ زیده گافی و نه زانی و نه یاره تی دئ خه بهران بیژنه خودئ. ب فی رهنگی مه کار و کریاریت هه مله ته کی د چاقیت و اندا خه ملاندینه [هه ر ئیک ب کار و کریاریت خو بی شایی و رازییه]، پاشی زفرینا وان ب بال خودایې و انقهیه. فیجا دئ وان ب کار و کریاریت وان کرین ناگه هدار که ت. ﴿۱۰۹﴾ و ب خودئ سویند خواری سویند خوئیت مه زن. تهو گهر ئایه تهو و معجیزه یه که بو وان بیت دئ باوه ری پی ئینن، بیژنه: [مه خسه د پیغه مبه ره] ب راستی نشان و معجیزه ل ده ف خودینه. ما هوین چ دزانن تهو گهر نشان و معجیزه بو بین دئ باوه ری پی ئینن [ئانکو تهو گهر معجیزه و نشانان ب چافی سهری خو بینن هه باوه ری پی ئینن]. ﴿۱۱۰﴾ و هم دل و چاقیت وان دئ و هر گیزین [کو هه قیسی تی نه گه هن و نه بینن، هه که معجیزه بو بین زی] ههروه کی جارائیکی باوه ری پی نه ئینایین، و هم دئ وان هیلین د خراییا خودا بزقرن.

الجزء ۸
الجزء ۱۵

﴿وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَاهُ إِلَيْهِمُ الْمَلَأَكَّةَ وَكَأَنَّهُمُ الْمَوْتَى وَحَبَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ جَاهِلُونَ﴾ ١١٠ ﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَاطِئِينَ إِلَّا نِسَاءً وَالْجَنِّ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفُ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ قَدْ زُكِّرُوا وَمَا يُفْتَرُونَ﴾ ١١١ ﴿وَلِتَضَعِ إِلَيْهِ أَفْعَدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِتَرْضَوْهُ وَلِيَفْتَرُوا مَا هُمْ بِمُقَرَّفُونَ﴾ ١١٢ ﴿أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغَى حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ أَتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنْزَلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ﴾ ١١٣ ﴿وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ ١١٤ ﴿وَإِنْ تُطِيعُوا أَكْثَرَكُمْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ﴾ ١١٥ ﴿إِنْ رَبُّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ﴾ ١١٦ ﴿فَكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ مِنْ أَمْرٍ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ﴾ ١١٧

﴿۱۱۰﴾ و ئەگەر مەملىكەت بۆوان ھەنارتانە، و مری ژى دگەل وان ئاخىقتانە، و مەھەمى تىشت ل بەر چاغان كۆمكرانە، ھەر باوەرى نەدئىنان، ئەو نەبن ئەوئىت خودئى قىايى باوەرىيى بىنن، بەلى باراپت ژ وان نوزانن [كو راستەپركن ژ خودئىيە]. ﴿۱۱۲﴾ و ب قى رەنگى مە بۆ ھەر پىغەمبەرەكى شەيتانىت مروف و ئەجنەيان كرىنە دژمن، ژ بۆ سەردابرنى ئاخىقتىت خەملاندى و جوانكرى د گوهى ئىكدودا دپژن. و ئەگەر خودايى تە قىابايە وان ونەدكر [ئانكو دژمنىيا پىغەمبەران نەدكر]. قىچا [ژ بەر ھندى] وان و درەوئىت وان بپەلە. ﴿۱۱۳﴾ و دال دلى وان بپت، ئەوئىت بى باوەر ژ رۆژا قىامەتى، و داب دويف بكەفن و پى [ب نەھەقىي] قايل بىن، و داوى بكەن ئەوا دكەن. ﴿۱۱۴﴾ [ھەى موھەدەد بپژە: ئەرى ئەز ژ خودئى پىقەتر حاكمەكى [دادوھەكى] دى بخوازم؟! وى ئەف كتيبە [كو قورئانە] يا كو ب دوير و دريژى تىشتان ديار دكەت بۆ ھەو ىنايىيە خوارى. و ئەوئىت مە كتيب بۆ ئىنايىن دزانن كو ئەف [قورئانە] يا ھەقە،

ژ بەرى خودايى تەقە ھاتىيە، قىچا ژ گۆمانداران نەبە [كو ئەو قى راستىيى دزانن]. ﴿۱۱۵﴾ و ب راستى پەيقتىت خودايى تە [پەبانا خودئى دايىيە پىغەمبەرى خۆب سەركەفتنى] راست و دورست ھاتن، و چو گوھورپىن بۆ فەرمانىت خودئى نىنە، و ئەو [خودئى] يى گوھدپر و زانايە. ﴿۱۱۶﴾ و ئەگەر تو گوھى خۆ بدەيە باراپت ژ ئەوئىت دەرديد، دى تە ژ رپكا خودئى دەرئىخن و بەرزەكەن، ئەو بەس ل دويف گۆمانى دچن، و ژ درەوان پىقەتر ناكەن. ﴿۱۱۷﴾ ب راستى خودايى تە ئەوئىت ژ رپكا وى دەرەكتىن ژ وان چپتر دناسيت، و ئەو راستەپركر بيان ژى چپتر دناسيت. ﴿۱۱۸﴾ قىچا ژ وى يى نافى خودئى ل سەر ھاتى بخۆن، ئەگەر ھەو ھەو باوەرى ب نىشان و ئايەتت وى ھەنە.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ إِلَيْكُمْ أَنَّهُ لَكُمْ حَرَامٌ ۚ وَمَا خُطِرْتُمْ بِهِ ۚ وَإِنْ كَثُرَ
لِيُضِلُّوا بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾
وَذُرُوا ظَاهِرَ الْأَثَرِ وَباطنه ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْأَثَرَ
سَيَجْزُونَ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ
يُذَكِّرْ إِلَيْكُمْ أَنَّهُ لَكُمْ حَرَامٌ ۚ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُؤْخِرَ
إِلَىٰ أَوَّلَاتِهِمْ لِيُجْدِلُوهُمْ ۚ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾
وَمَنْ كَانَ مِثْلًا فَاخِينًا لِّرَبِّهِ ۚ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ
فِي النَّاسِ كَمَنْ مِثْلُهُ ۚ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَلِكَ
زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا
فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مَّجْرُمًا ۚ لِيَمْلَأُوا قُلُوبَهُمْ
يَمْكُرُونَ إِلَّا بِالْأَنفُسِ ۚ هُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَاءَهُمْ
آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِحَقِّ نُبِيِّ مِثْلِ مَا أَوْفَتْ رُسُلُ اللَّهِ ۚ اللَّهُ
أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ۚ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ
عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ لِّمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

﴿١١٩﴾ فَيَجَا هَوِين بُوْجِي ژ وی [گۆشتی] یی نافی خودی ل سهر هاتییه ئینان ناخون؟ و ب سویند تشتی بو هوه نه دورست ب دریژی دیار کرییه، [نا بیت بدنه سهر] ژ بلی کو هوین نه چار بینی. و ب راستی گه له ک خه لک ژ نه زاین ب دویف دلخوازییا خو دکه فن و خه لکی ژی سهر دا دبه. و ب راستی خودایی ته، ئه ویت زیده گا فیی دکه، چیتر دنیاسیت. ﴿١٢٠﴾ و هوین دهست ژ گونه ها پیشچاف و نه پیشچاف به رده و بهیلن. ب راستی ئه ویت گونه ها دکه، دتی ب وان گونه هیئت کرین ئینه جزا کرن. ﴿١٢١﴾ و هوین ژ وی [گۆشتی] یی نافی خودی [ژ قهستا و بی ژ بیر کرن] ل سهر نه هاتییه ئینان، نه خون، و ب راستی [خوارنا گۆشتی شان ته رشان] ده که فتنه ژ ریکا خودی. و ب راستی شهیتان نیشا هه فالیت خو دکه [د گوئی و اندا بانگ دده، و گومانان نیشا وان دده] دا جر بهری د گه له هوه بکه، و ئه گهر هوین گوئی خو بدنه وان، ب راستی هوین ژی دتی بنه ژ موشرکان. ﴿١٢٢﴾ ما ئه ویت [دلی وی ب

گاوریی] مری بیت، و پاشی مه ئه و [ب باوهریی] زیندی کرییت، و مه رو ناهییه که بو چی کرییت، بی دناف خه لکیدا بچیت، ما وهکی ویه یی د تاریستائیدا [تاریستانا گاوریی] کو قهت ژی ده رنه که قیت؟! [ئهری وهکی ئیکن؟ قهت وهکی ئیک نابن]، ئه ها هوسا ئه ویت گا وران دکر بو هاتییه خه ملاندن. ﴿١٢٣﴾ و ههر ب فی رهنگی مه ده می گونداندا که نکه نه و گره گریت وان گونه هکار دانایینه، دا ئه و [مه زن] خاپاندن و خرابییی تیدا بگپینن، و ژ خو پیقه تر که سی ناخپینن، و ب خو ناهه سن زی. ﴿١٢٤﴾ گا فا ئایهت و نیشانه که بو وان هات، [ئه و که نکه نه] دیبژن: ئه م باوهرییی نائینن هه تا بو مه ژی [ئایهت و نیشان ژ خودی] نه ئین، هه ره وهکی بو پیغه مبه ریت خودی هاتین. و خودی ب خو چیتر دزانیست کا دتی پیغه مبه راتییا خو ده ته کی. ئه ویت گونه ه کرین دتی ژ خودی به رهنکاری سقکی و ره زالهت و ئیزایه کا دژوار بن، ژ بهر خرابییا وان دکر.

الحزب

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الْوَيْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾ وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَضَّلْنَا الْآلِيفَ لِقَوْمٍ يَذْكُرُونَ ﴿١٢٦﴾ لَهُمْ دَارُ الْآلَمِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوْمَ يُخْشَرُهُمْ جَمِيعًا يَمْعُرُ الْجَنِّ قَدْ أَسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَّغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوًى لَكُمْ فَخَلَّيْنِ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾ وَكَذَلِكَ نُفَوِّضُ بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾ يَمْعُرُ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُذَرُّونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا وَعَرَّضْنَاهُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَمَشْهُدًا وَعَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٣٠﴾

﴿١٢٥﴾ فَيُجَا هَر كَهْسَى خُودَى بَقِيَّتِ رَاسْتَهْرِى بَكَت، دَى سَنَكَى وى بُو وەر گرتنا ئىسلامى فُه كَهت، و هَر كَهْسَى بَقِيَّتِ گومرا بَكَت، دَى سَنَكَى وى و هسا تَهنگ كَهت [و هختى دىبىزنى موسلمان بيه] ههروهكى سهرئه فراز دبته ئه سمانى، ب فى پهنكى، خُودَى پيساتى و ئيزايى ددانپته سهر وان، ئه وىت باوهرىيى نه ئينن. ﴿١٢٦﴾ و ئه فُه [دينى تول سهر، ههوى موحه مه د] رىكا خُودايى تيهه و يا راسته، و ب سويند مه ب درىزى ثايهت و نيشان ئاشكهره كرن بُو كه سىت چام وەر گرت. ﴿١٢٧﴾ به حه شتا تهنه و ئيتمن بُو وانه ژ به رى خُودايى و انفه، و ئه وه پشته فاني وان، ژ بهر كار و كرىارىت وان دكرن. ﴿١٢٨﴾ و ئه و رُوژا كو ههميسان كُوم دكهت [دى بىز ته وان] گهلى ئه جنه يان [مه خسه د پى شه يتانن] هه وه گه له ك ژ مروفان كيشانه تايى خُو و د سهر دا برن، و هه فال و دُوسيتىت وان ژ مروفان گُوتن [دى بىزن]: خُودىو مه هه ردو و كان مفا بُو خُو ژ ئيكده وەر گرت [مروفان رىكىت دلخوازيى ژ وان وەر گرتن، و شه يتان ژى گه هشتنه مرادا خُو،

دهمى مروفان گوهدار بيا وان كرى، و بووينه هه فال و دُوسيتىت وان] و ئه م گه هشتينه وى و هختى ته بُو مه دانايى و ئاشكهره كرى، [خُودى] دى بىزيت: ئاگر جهى هه وه يه، دى ههروههر تيدا بن، هندی خُودى بَقِيَّت. ب راستى خُودايى ته كار به جهه و پرزانياه. ﴿١٢٩﴾ و ئه ها ب فى پهنكى هنده ك سته مكاران دى ب سهر هنده كيت دى ئيخين، ژ بهر كار و كرىارىت خراب ئه وىت وان دكرن. ﴿١٣٠﴾ گهلى ئه جنه و مروفان ئه رى ما پيغه مبه ر ژ هه وه ب خُو بُو هه وه نه هاتن، نيشان و ثايه تيت من بُو هه وه بىزن، و هه وه ژ فى رُوژى بترسينن؟ گُوتن [دى بىزن]: به لى ئه م شاده بىيى ل سهر خُو دده ين [كو پيغه مبه ر هاتبوون]، به لى ژيانا دنيايى ئه و خاپاندن و د سهر دا برن، و شاده بىيى ل سهر خُو دان كو ب راستى ئه و د گاور بوون.

وَقَالُوا هَذِهِ أَعْنَمُ وَحَرَّتْ جَنَّتٌ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ
بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَمَ حَرَمَتٌ ظُهُورُهَا وَأَنْعَمَ لَا يَذْكُرُونَ
أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ خَالِصَةٌ
لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى الْأَرْوَاحِ وَإِنْ يَكُن مَقِيتَةً
فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ فَذَخِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا
وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ * وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ
مَّعْرُوسَاتٍ وَعَبَّرَ مَعْرُوسَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا
أُكْلُهُمْ وَالزَّيْتُونَ وَالرَّمَّاتِ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ
كُلُّوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ
وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِنَ الْأَنْعَمِ
حَمُولَةٌ وَقَرْشًا كُلُّوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٤٢﴾

الجزء الثامن
١٤٦

﴿١٣٨﴾ [ژ دهف خو] گوتن ئەف تەرش و چاندنە د
قەدەغە کرینە [ئانکو نابیت کەس دەستی خو بکەتی،
چونکی پشکا بوتانە] نابیت کەس ژئ بخۆت، ژ بلی
وی یئ مە بقیئت [ژ خو لام و خزمە تکاریت بوتان]،
[و گوتن]: ئەفە هەندەک تەرشن سویار بونا وان
نەدورستە و حەرەمە، و هەندەک تەرشان ژئی [دگەل
سەرژیکرنی] نافئی خودی ل سەر نائین، و قئی
کریاری ژ درەو ب بال خودی ئەفە لی دەن، خودی
دی وان ب درەو وان دکر، جزاکەت. ﴿١٣٩﴾ و وان
[موشرکان] گوت: تشتی دزکی فان تەرشاندا هەمی
بەس بۆ زەلامی مەیه، و حەرەمە ل سەر ژئیت مە،
بەلی ئەگەر بوو، یئ مری، هەمی [ژن و میر] تیدا
پشکدارن، تیریکی خودی دی وان ب سالو خە کرنا وان
جزاکەت [ژ بەر حەلال کرن و حەرەم کرنا بی دەلیل و
بی نیشان]. ب راستی خودی یئ کاربە جەه و زانیە.
﴿١٤٠﴾ ب سویند، ئەو یئ بچوکیئت خو ژ نەفامی
و خشیمی کوشتین بەرزیان و خوسارەت بوون، و
ئەو یئ ئەو رزقی خودی داییی، ژ درەو ژ کیسی

خودی ل سەر خو حەرەم کرین، بەرزیان و خوسارەت بوون، ئەفە گومرا بوون، و قەت نە دپاستەرپی
بوون. ﴿١٤١﴾ و هەر ئەوە جنیک و باغ [ژ گەلەک جویان] دایین، سەر ئەرد [وەکی میوی و گوندوری و شتی
و کولندی... و هتد] و بلند ل سەر بنی خو، [وەکی داریت فیقی] و دار قەسپ و شینکاتی کو فیقیی وان
رەنگ و رەنگە، و زەیتوین و هەناریت دایین، وەکی ئیک و نەوەکی ئیک [دبیت تەمەتی ئیک بن، و نە ئیک
تام بن، و نە تەمەتی ئیک بن]، فیجا وەختی ئەو دار هاتنە بەری و فیقی دان، ژئ بخۆن و زەکاتا وان پۆژا
چینی ب دەن، و دەریژیی [ئیسراف] نە کەن، ب راستی خودی حەژ دەستداریان ناکەت. ﴿١٤٢﴾ و تەرش
[گەلەک جویان] دایینە هەو، هەندەک بۆ باری [و هەندەکان ژئ فەکوژن، و شیریی ژئ بدۆشن، و مفاپی ژ موی
و هریا وان وەرگرن] و نغیان ژئ چیکەن، و ژوئی یا خودی کریه رزقی هەوە بخۆن، و ب دویف پینگاقت
شەیتانی نە کەشن، ب راستی شەیتان بۆ هەوە دژمنەکی ئاشکەرە و دیارە.

﴿۱۴۳﴾ و ژ تهرشان ههشت جوت [گوشت حلال] [دایینه]، ژ په زئی سپی نیر و می، و ژ بزنی نیر و می. بیژه: ئه ری خودی ژ فان یی نیر حهرام کریه؟ یان ژ وان یی می؟ یان ژ ی (تیزکا) د مالچویکی میاندا؟ کا ژ زانین بو من بیژن، ئه گهر هوین راستگونه. ﴿۱۴۴﴾ و ژ حیستران جوت هک [نیر و می] و ژ چیلان جوت هک [نیر و می]، [مه دایینه هه وه]. بیژه: ئه ری خودی ژ فان یی نیر حهرام کریه؟ یان ژ وان یی می؟ یان ژ ی (تیزکا) د مالچویکی میاندا؟ یان ژ ی هوین بیت ناماده و حازربوون و هختی خودی فهران ب فی چه ندی دایینه هه وه؟! فیجا ما کی ژ وی سته مکارتره ئه وی دره وی ژ کیسی خودی بکته، دا ژ نه زانین خه لکی د سهردا بهت؟ و ب راستی خودی مروفیت سته مکار راسته ری ناکته. ﴿۱۴۵﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: [گاوریت مه که هی] ئه ز دوی و ه حییدا یا بو من هاتی [کو قورانه] تشته کی حهرام و نه دورست ل سهر هه ریکی هه بیت نابینم، ژ بلی مراری یان ژ ی خوینه کا روون یان ژ ی گوشتی به رازی، نی ئه وی پیسه، یان ژ ی ژ گونه هه نا فی غه ری خودی ل سهر ئینا بیت، فیجا هه که سی نه چار بیت [ژ برساندا ژ حهرامی بو ری بخوت] به لی بیی کو دل ل سهر هه بیت و زیده بده ته بهر [چو گونه هل سهر نینه]، ب راستی خودای ته گونه هه ژ بهر و دلوفانه. ﴿۱۴۶﴾ و مه هه می جان هه ری ب په نچ ل سهر جو هییان حهرام و نه دورست کرن، و ژ چیل و په زان، مه به زئی وان ژ بلی ب پشته و انقه ژ لای ی زکیته و ب عویر و رویشیکانقه، یان یی تیکه لی هه سستی، مه ل سهر وان حهرامکر، و ئه ف جزایه ژ بهر سته م و خرابیا وان، مه دا بهر وان، و بی گومان هم راست بیژن.

ثَمَنِيَّةً أَزْوَاجٍ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ أَلَّذَكْرَيْنِ هَرَمَ أَمْ الْأُنثَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيْنِ يُبَيِّنُ لِعِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۱۴۳﴾ وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ أَلَّذَكْرَيْنِ هَرَمَ أَمْ الْأُنثَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّيْكُمُ اللَّهُ بِهِذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿۱۴۴﴾ قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خنزيرٍ فَإِنَّهُ رَجَسٌ أَوْ فِسْقًا أَوْ لَحْمَ غَيْرِ بَاسٍ وَلَا عَادِ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿۱۴۵﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا عَلَيْهِمْ شُحُومُهُمْ إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمْ أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَاءُهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿۱۴۶﴾

﴿١٤٧﴾ فُجِئَا نَهْ گهر باوهر ژ ته نه کړن، و وان تو دره وین دانایی، بیژنه: خودایی هه وه خودان دلوفانییه کا به رفره هه [له زئی ل جزادانا هه وه ناکته، به لئی د گهل دلوفانیای وی یا به رفره هه]، ئیرابا وی ژ مروفت گوه نه هکار نائیته وه رگتیران. ﴿١٤٨﴾ نه ویت هه قال و هه فُشک بۆ خودی چیکرین دی بیژن: نه گهر خودی فُیابایه، نه مه و نه باب و بایریت مه، هه فُشک چی نه دکر، و مه چوتشت [ل دهف خو] حهرام نه دکر، ههر هؤسا نه ویت به ری وان ژ ییغه مبه ریت خو دره وین دانان و باوهری پی نه ئینان، هه تا تامکرینه ئیرابا مه، بیژنه: ئه ری هه وه دهلیل و زانینه ک [ل سهر وئ گوتنا هوین دکه ن] هه یه؟ [نیشا مه بده ن] ب راستی هوین ژ گومانی پیفته ر ل دویف چو یی دی ناچن، و هوین ژ بلی دره وئ چو یی دی نایبژن. ﴿١٤٩﴾ بیژنه: نئی ده لیلی ب هیز و گومانبر یی خودییه، نه گهر فُیابایه [هه وه راسته ری بکه ت] دا هه وه هه میبان راسته ری که ت. ﴿١٥٠﴾ بیژنه: کا شاه دیت خو بینن، نه ویت [وئ] شاده یی دی دده ن کو خودی نه شه ییت

﴿۱۵۲﴾ و نيز يکي مالى سيوى نه بن، نه گهر بؤ خيرا وى نه بيت [کو بؤ پاريزن و بؤ شؤل پى بکه ن]، هتا ب دورستى تى نه گه هيت و بالق نه بيت، و هوين ب دورستى پيشان و کيشانى [د کرين و فروتنيت خودا] بکه ن، و هم که سى ژ شيانا وى زنده تر ژى ناخوازين، و نه گهر هوين ناخفتن، راستيى بيژن، خو هه که نه وى هوين د دهره قى ويدا دناخن مروقى هه وه ژى بيت، و په يانا هه وه د گهل خودى دايى ب جه بينن، نه فقيه خودى نه مرئى هه وه پى کرى، دا هوين پيغه بچن و توبه بيته بيرا هه وه. ﴿۱۵۳﴾ و ب راستى نه فقيه ريکا من، کو ريکه کا راست و دورسته، فيجا بگرن و ل دويث هه رن، و چو ريکيت دى نه گرن، دى هه وه ژ ريکا خودى دهر ئيخن و هه وه ژيکشفه کن. نه ها نه فقيه خودى فرمانا هه وه پى دکه ت، دا هوين پاريزکارييا خودى بکه ن. ﴿۱۵۴﴾ و مه تهورات دا موسايى، کو ته مامکرنا قهنجيى ل سهر وى يى قهنجى کرى، و ناشکه راکره ب دريژى بؤ هه مى تشتان [نه و برپاريت نه و د دينى خودا هه و جه دبنى]، و راسته ريکه ره [ريکا

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ
وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا تُكَلِّفُوا نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدُوا وَلَوْ كَرِهَ آذُنُكُمْ وَعَبْهُدِ
اللَّهُ أَوْفُوا ذَٰلِكُمْ وَصَّكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾
وَأَنْ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَّكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي
أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يُلْقَا
رَبَّهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾ وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مَبَٰرَكٌ فَاتَّبِعُوهُ
وَأَتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾ أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلَى
طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَفْلِينَ ﴿١٥٦﴾
أَوْ تَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ
مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ بَيِّنَاتٍ لِّلَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَٰعِجَى الَّذِينَ
يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَادَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

راسته ريکرنه] و دلؤ فانيه، دا نه و باوهر يى ب ديدارا [ليقانا] خودايى خو بينن. ﴿۱۵۵﴾ و نه ف قورثانه کتيبه کا پيروزه مه بؤ ته ئيناييه خوارى، فيجا ل دويث هه رن، و هشيار بن ژى دهر نه که فن، دا هوين ب بهر دلؤ فانييا خودى بکه فن. ﴿۱۵۶﴾ [و نه ف قورثانا پيروز مه ئيناييه خوارى] دا هوين نه بيژن: [گهل قوره شيان] کتيب بهس بؤ هه ردو دهسته کيت بهرى مه [جوهى و فهله يان] يىت هاتينه خوارى، و هم ب خو ژى چو ژ خواندنا کتيبى وان نوزانين، و ژى بى ناگه يين. ﴿۱۵۷﴾ و دا هوين نه بيژن: ب راستى نه گهر کتيب بؤ مه هاتبايه، هم دا ژ وان [ژ جوهى و فهله يان] راسته پيتر بين، فيجا ب راستى نشان و دهيله ک ژ خودايى هه وه [کو قورثانه] بؤ هه وه هات، کو ريکا راسته پيى و دلؤ فانييى، فيجا ما کى ژ وى سته مکارتره يى ثايه تيت خودى دره و دانايين [و دانيت]، و رويى خو ژى و وردگيريت و خه لکى ژى ژى دده ته پاش؟ نه ويىت رويى خو ژ قورثانا مه و وردگيرن، و خه لکى ژى ژى دده نه پاش، هم دى وان ب ئيزيه کا دژوار ئيزا دهين ژ بهر روى و هرگيرانا وان.

﴿١٥٨﴾ ل هیڅیا چنه؟ ټول هیڅیینه ملیاکهت [روح کیښان] بډوان بیت [وړوحا وان بکیشیت]، یان ژی ل هیڅیا هانتا خودایي ته نه [پوژا قیامه تی، دا حوکمی د ناقبه را واند بکته]، یان ژی ټولو هیڅیا هنده ک نشان و نایه تیټ خودایي ته نه [بیت پوژا قیامه تی، وژنوی باوهریسی بینن]. پوژا نیشایت قیامه تی دین ټیډی باوهریسانا که سی مفای ناگهینتی، ټه گهر بهری هنگی باوهری نه ټینایت، یان ژی باشی و قهنجی د باوهریسا خودا نه کریت. بیژه: ل هیڅیا وی پوژي بن، ب راستی ټهم ب خو ژی یی ل هیڅی. ﴿١٥٩﴾ ب راستی ټه ویت دینی خو پارچه پارچه کرین و ل سه ژیک جودا بووین [کو هنده کی ودرگرن و هنده کی دهیلن، و باوهریسی ب هنده ک پیغه مبه ران دینن و ب هنده کان نائینن، و هکی جو هی و فله یان]، و ټهو ب خو ژی بووینه دهسته ک دهسته ک، ته شوله ژوان نینه [کا خودی دی چ سزا دته بهر وان، و توژ وان نه بهر پرسی]، و حسابا وان بهس ل دهف خودییه، پاشی ټهو دی وان ب کار و

کریاریت وان ناگه دارکته. ﴿١٦٠﴾ هره که سی [پوژا قیامه تی] ب خیره کی بیت، خودی دی دهه جار و هکی وی خیری دته یی بقیث دی ب پتر لی کهت هه تا حفت سه د قاتان و پتر]، و هره که سی ب گونه ه کی بیت، ب گونه ه کا و هکی وی پیغه تر نایته جزا کرن، و سته م لی نایته کرن [نه خیریټ وی کیم دین و نه گونه هل سه زیده دین]. ﴿١٦١﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ب راستی خودایي من ټه زیی راسته ری کریمه پیکه کا (دینه کی) راست و بی خواریه، دینی ټیرا هی مییه، کو دینه کی ټه دهره ژ خواری و خرابیسی، و ټهو ب خو ژی [ټانکو ټیرا هی م] نه ژ موشرکان بوو. ﴿١٦٢﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ب راستی نفیثا من، و هره تشی ټه ټه کوژم، یان په رستن و عیاده تی من، و ژيانا من و مرنا من، خرپه ک ب خودایي هه می جیهانانه. ﴿١٦٣﴾ هه فال و هه فیشک بو نینن، و فهرمانا من ب فی هاتییه کرن، و ټه ز ب خو موسلمان یی ټیکیمه. ﴿١٦٤﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ټه ز چاوا ژ بلی خودی خودایه کی دی بو خو بگرم، و ټهو ب خو خودایي هه می تشنه؟ و کهس نایته ټیز ادا ب وی گونه هی نه بیت یا وی کری، و کهس گونه ها که سی هه ل ناگریت، پاشی زفرینا هه وه هره ب بال خودایي هه وه ټه یه، ټیجا [وی پوژي کو پوژا قیامه تییه] دی [خودی] هه وه ب وی تشی هوین تیدا ژیک جودا و نه ټیک، ناگه دارکته. ﴿١٦٥﴾ و ټه وه هوین دهریدیدا کرینه جهگرتی [پشتی مله تیټ بوری ټه بریان]، و هنده ک ژه وه ب پیټ و په یسیکان ب سه ر هنده کیت دی ټیخستن، دا هه وه ب وی تشی داییه هه وه بهر بیت، ب راستی خودایي ته زوی ټیزای دده ته بهر وان ییت جهرباندي، و ب راستی ټهو گونه هر ټیبه ر دلؤ فانه.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِمْدَانُهَا لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلْ انْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَفَّوْا أَدْبَاهُمْ وَكَانُوا شَيْعًا لَأَسْتَمُ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَلِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالْسَيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا أَمثلُهَا وَهُوَ لَا يَظْلُمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلْ إِنِّي هَدَيْتُ رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَتْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلْ إِن صَلَاتِي وَنُفْسِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أُبَدِّلُ رِبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْمِمْ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَىٰهَا وَلَا تَرِزْ وَازِرَةً وَرِزْ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَبَيِّنْ لَهُمْ مَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

سوره تاء عراف

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۲۰۶) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فئ رهنگی دئیتته خواندن: تهلف، لام، میم، صاد، و تهفه ژ تیپت عهره بینه کو هه می تیکدا (۲۸) تیبن، نیشانن ل سهر ئیبعجازا قورئانی رمان ژئی تهفهیه کو عهره بان پئ چئ نابیت قورئانه کا وهکی فئ قورئانی بدانن، ههرچه نده زمانئ وان ههر ژ فان حهر فان پئک هاتیه. ﴿۲﴾ تهف قورئانه کتیه که بو ته هاتیه خوارئ، فئجا بلا سینگی ته نهنگ نه بیت [ژ بهر ههلویستی موشرکان ژ ته و فئ کتیبئ]، دا تو وان ب فئ قورئانی بترسینی و هشیار بکهی، و دا ببیته بیرئینان بو خودان باوهران. ﴿۳﴾ [گهل موسلمانان] ل دویف وئ هه رن تهوار دهف خودایئ هه وه بو هه وه هاتیه خوارئ [کو قورئانه] و ژ بلی خودئ ب دویف چو هاریکار و دؤستان نه کهفن [چ بوت و چ خیفزانک

و چ سهره گاور]، و هوین کیم پئفه دچن و دئینه بیرا خو. ﴿۴﴾ و گه له ک گوند و باژیر مه ویرانکرن، ئیزایا مه ب شفف و تهو نقستی [وهکی مله تی] (لوط) پیغه مبه ر] یان ژئی دنیفا رۆژیدا و دهخوا نیفرودا [وهکی مله تی شووعیب پیغه مبه ر] ب سهر واندا هات. ﴿۵﴾ فئجا وهختئ ئیزایا مه ب سهر واندا هاتی، وان چو ناخشتن نه بوو، ژ بلی کو گوتن: ب راستی ته م سته مکار بووین [لهوا تهفه هاته سهرئ مه، و چو سته م ل مه نه هاتیه کرن]. ﴿۶﴾ بئ گؤمان ته م دئ پسیرا وان [مله تان] کهین، تهوئیت پیغه مبه ر بو چۆین [کا وان چاوا پئشوازیبا وان کر، و چاوا به رسفا وان دا؟] و دئ پسیرا پیغه مبه ران ژئی کهین [تهوئیت بو وان هاتینه هنارتن کا وان مله تان گوئی خو دایینه وان یان نه؟]. ﴿۷﴾ بئ گؤمان ته م دئ ژ زانین بو وان بیژین کا چ دناقهرا واندا چئوویسیه، و نه کو ته م نه یئت حازر و دیار بووین [هه تا تشته ک ل بهر مه بهرزه بیت]. ﴿۸﴾ وئ رۆژئی کیشان و سهنگ یاراست و دورسته [بئ کیم و کاسیه] فئجا ههر که سئ ترازیا وی گران بوو، [و سهرئ ترازیا کار و کریاریت وی یئت قهنج ژ یئت خراب گرانتر لی هات] تهفه تهون یئت سهره راز. ﴿۹﴾ و ههر که سئ ترازیا وی سفک بوو [و سهرئ ترازیا کار و کریاریت وی یئت خراب ژ یئت قهنج گرانتر لی هات]، تهفه تهون یئت وان خو خساره ت کرین، ژ بهر وئ گاوری و باوهری نه ئینانا وان ب نشان و ثایه تیته مه ذکر. ﴿۱۰﴾ و مه هوین دئردیدا به جهکرن، و هه می ته گهریت ژئی ژ خوارن و فه خوارنئ مه بو هه وه کر نه تیدا، [دگهل هندئ ژئی] کیمه ک ژ هه وه شوکورا خودئ دکهن. ﴿۱۱﴾ و ب سویند مه هوین چئکرینه [ئادم بابئ هه می مرو فان مه ژ هه پیئ چئکرینه] پاشی مه [ئادم] ب وینه و شکل ئیخست، پاشی مه گؤته ملیا که تان سوجه دیئ [سوجه دی سلاف و ریز گرتئ] بو ئاده می بهن، هه مییان سوجه بر، ئبلیس تی نه بیت، نه ژ سوجه بران بوو.

سورة الاعراف

بسم الله الرحمن الرحيم

الاص ﴿۱﴾ كَتَبْنَا اَنْزِلَ اِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِيُنْذِرَ بِهِ وَيُذَكِّرَ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿۲﴾ اتَّبِعُوا مَا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مَن دُونِهِ اَوَلَيْسَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿۳﴾ وَكَمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَا فَمَا جَاءَهَا بَأْسُنَا بَيِّنًا اَوْ هُمْ قَائِلُونَ ﴿۴﴾ فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ اِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا اِلَّا اَنْ قَالُوا اِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿۵﴾ فَلَنَسْتَلِزَّ الَّذِينَ ارْسَلْنَا إِلَهُهُمْ وَلَنَسْتَلِزَّ الْمُرْسَلِينَ ﴿۶﴾ فَلَنَقْصُصَ عَلَيْهِمْ بَعثُهم وَمَا كُنَّا بِعَبِيدٍ ﴿۷﴾ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۸﴾ وَمَن خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ يَمَّا كَانُوا يَعْبَتُونَ ﴿۹﴾ وَلَقَدْ مَكَرَكُمُ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشٌ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿۱۰﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿۱۱﴾

﴿۱۲﴾ [خودى] گوتى: چ وەل تە كر تو سوجدهيى نەبەي، دەمى من فەرمانا تە پى كرى؟ گوت: ب راستى ئەز ژ وى چيترىم، تە ئەز يى ژ ئاگرى چيكرىم، و تە ئەو يى ژ ھەريى چيكرى. ﴿۱۳﴾ [خودى] گوت: ژ جھى خو و ژ بەحەشتى داکەفە [سەر ئەردى] چونكى بۆ تە دورست نينه تو خو تيدا [ل سەر ئەمرى من] مەزىن بکەي. ژى دەرکەفە، [ب راستى] تو ژ رەزىل و رسوايانى. ﴿۱۴﴾ [بليسى] گوت: مۆلەتى بدە من ھەتا پوژا مرى ژ گوران پادىن [من بھيلە ساخ]. ﴿۱۵﴾ [خودى] گوت: ب راستى تويى مۆلەت دايى. ﴿۱۶﴾ [بليسى] گوت: ژ بەر کو تە ئەز گومرا کرم و د سەردا برم، ب سويند ئەز دى بۆ وان د ريکا تە يا راستدا پوينم [و دى وان ژى دهمە پاش، و کەفمە د ريکا و اندا]. ﴿۱۷﴾ پاشى ئەز دى ژ پيشيا و انشە و ژ پشتا و انشە و ژ ملئى وان يى راستيشفە و ژ ملئى وان يى چەپيشفە تيمە وان [مەخسەد ژ ھەمى پەخانشفە دى ريکيت خراب ب بەر وان تىخم و وان د سەردا بەم] کو تو باراپتر ژ وان شوکوردار و خودان باوەر

نەبينى. ﴿۱۸﴾ [خودى] گوت: ب رسوايى و عەيدارى و دەر تىخستى ژى دەرکەفە، ب سويند ھەر کەسى ب دويشف تە بکەفيت [بلا بزانن] ئەز دى دۆژەھى ب ھەو ھەمىيان تژى کەم. ﴿۱۹﴾ و ھەي ئادەم، تو و کابانيسا خو د بەحەشتىدا ئاکنجى بين، و ژ ھەر جھى ھەو ھەي بى منەت ژى بخوون، بەلى خو نيزيکى فئى دارى نەکەن، ئەگەر ھوين دى ژ ستەمکاران ئينە ھەژمارتن. ﴿۲۰﴾ بەلى شەيتانى وەسواس و گوژمان تىخستە دلى وان [و دەر خەلە تيسپرا کرن] دا شەر مگەھى (عورەتئ) وان يى فەشارتى بۆ وان ديار بکەت، و گوت (گوتە وان): خودايى ھەو ھوين ژ فئى دارى نەدايسنە پاش ژ بەر ھندى نەبيت دا ھوين ھەردو نەبنە ملياکەت يان ژى ھەر و ھەر د بەحەشتىدا نەمينن. ﴿۲۱﴾ و [شەيتانى] بۆ وان سويند خووار کو ب راستى من خيرا ھەو ھەي. ﴿۲۲﴾ فيجا ب فند و فيلان ئەو خاپاندن و نزمکرن و ئينانە خواري [و دەر خەلە تيسپرا کرن] فيجا وەختى ژ دارى خواري شەر مگەھا وان بۆ وان ديار بوو، و دەست ھاقيتنى بەلگيت بەحەشتى ژيشفە کرن و خو پى نخافتن، و خودى وان گازى کرە وان: ما من ھوين ژ وئى دارى نەدابوونە پاش [و نەھيا ھەو ھەي نە کر بوو]، و ما من نە گوتبوو ھەو، ب راستى شەيتان بۆ ھەو ھەي دژمنە کى ديار و ئاشکەرايە.

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يَبْعَثُونَ ﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فِيمَا أُغْوِيَنِي لَأَفْعَدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَا يَذْبَحُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَنِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا لَّنْ يَبْعَثَ مِنْهُمُ لَافٍ لَّا تَجِدُ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾ وَيَتَادَمُّ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ فَوَسَّوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءِيهُمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَن تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَنَاصِحٌ حَقٌّ ﴿٢١﴾ فَذَلَّهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِي الْجَنَّةِ وَتَادَهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ يَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٢﴾

﴿۲۳﴾ و ههردووكان [ئادهم و سه وايي] گۆت: خودايي مه، مه سسته مل خو كر، و ته گهر تول مه نه بوري و گونه يته مه ژي نه بهي و دلوفاني بي ب مه نه بهي، ب سويند ئهم دي ژ خوشاره تان بين. ﴿۲۴﴾ مه گۆت [وان]: هوين هه مي ژ به چه شتي داكه فن، هه رنه خواري، هندهك ژ هه وه ل هنده كان نه يار و دژمن، و هه تا دهمه كي ديار كري [ل دهف خودي]، د ئه رديدا ئاكنجي ببين، و مفايي ژي و هه رگرن. ﴿۲۵﴾ [خودي] گۆت: هوين دي تيدا (د ئه رديدا) ژين و تيدا مرن، و هوين دي ژي ده ركه فن [بو قيامه تي]. ﴿۲۶﴾ گه لي دوينه ها ئاده مي ب راستي مه جل كه ك بو هه وه هنارت [ئانكو مه نيشا هه وه دا كو هوين هه مي رهنگيت به روك و جل كان چي بكه ن] كو شه رمگه ي هه وه فه شيري، و جل كه ك هه وه جوان بكه ت و بخه ملبني، و جل كي ته قواداري و باوه ري بي باشته ر، ئه فه ژ نيشان و كه ره مي ت خودينه به لك ي بينه بيرا خو. ﴿۲۷﴾ گه لي دوينه ها ئاده مي: [هشيارى خو بن] شه يتان هه وه د سه ردا نه به ت، هه ره كه ده ياي ت هه وه ژ به چه شتي

قَالَ رَبِّنا ظَلَمْنا اَنْفُسَنا وَاِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنا وَتَرْحَمْنا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ اَهْطُلُوا بِعَصْكُمْ لِعَصِّ عَوْ وَاَكْمُرْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرًّا وَمَنْعًا اِلَيَّ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيْها تَحِيْرٌ وَفِيْها تَمْوُتُوْنَ وَمِنْها تَخْرُجُوْنَ ﴿٢٥﴾ يَبْنِيْ اَدَمُ قَدْ اَنْزَلْنا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُورِي سَوْءَ تَكْمُرْ وَرِيشًا وَلِبَاسًا التَّقْوَى ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ اٰيَاتِ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ يَذْكُرُوْنَ ﴿٢٦﴾ يَبْنِيْ اَدَمُ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ كَمَا اَخْرَجَ اٰبُوْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَ تَهُمَا اِنَّهٗ يَرِيْكُمْ هُوَ وَقَبِيْلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ اِنَّا جَعَلْنا الشَّيْطٰنَ اَوْلِياءَ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَاِذَا فَعَلُوا فَجْسَةً قَالُوْا اَوْجَدْنا عَلَيْها اِلٰهًا نَا وَاللّٰهُ اَمْرًا يَّهَا قُلْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشٰءِ اَتَقُوْلُوْنَ عَلٰى اللّٰهِ مَا لَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٨﴾ قُلْ اَمْرٌ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ وَاَقِيْمُوْا وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَاَدْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُوْدُوْنَ ﴿٢٩﴾ فَرِيقًا هَدٰى وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلٰلَةُ اِنَّهُمْ اَتَّخَذُوْا الشَّيْطٰنَ اَوْلِياءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنْهُمْ مُّقْتَدُوْنَ ﴿٣٠﴾

ده ريخستين، جل كي وان ژ بهر وان دكه ت، دا شه رمگه ي وان نيشا وان بده ت، ب راستي ئه و (شه يتان) و ده سته كا خو هه وه دببن و هوين وان ناببن. ب راستي مه شه يتان كرينه دۆست و هه قال بو وان ييت باوه ري بي نه ئبن. ﴿۲۸﴾ و [ئه وي ت باوه ري بي نه ئبن] هه ر گافه كا كريا ره كا كري ت و پيس كرن [وه كي شر كي يان زفرين ب روي سي ل دۆر كه عبه يي ... هتد] ديژن: مه باب و باپيري ت خو ييت ل سه ر [في كاري] ديتن و خودي ب خو فه رمانا مه يا پي كرى. بيژه: ب راستي خودي فه رمان ي ب كريا ري ت كري ت ناكه ت، هوين وي ژ كيس خودي ديژن يا هوين نه زانن؟! ﴿۲۹﴾ بيژه: خودايي من فه رمان ب راستي و هه قيسي كريس ه، و هوين هه مي دوه ختي هه ر نقيژه كي دا و ل هه ر جهه كي هه بيت به ري خو بده نه خودي، و ژ دل وي ب تني به ري سن، و كا چاوا وي جارا ئي كي هوين چي كرينه، دي جاره كا دي و هه هه وه ساخكه ته فه (دي زفنه فه). ﴿۳۰﴾ ده سته كه ك [خودي] راسته ري كرن [كو موسلمان]، و ده سته كه ك زي هي ژايي گو مر ابو ني بوون [كو گاورن]، وان شه يتان شوينا خودي پشته فان و هاريكار بو خو گرتن و هه ر دكه ن زي كو ئه و د راسته ري كرينه.

يَكْبَتِي ۖ أَدَمَ خَذُلُوا زَيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا
وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ
الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ ۖ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْأَلْوَانِ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَفْعُ الْقَوَاحِشِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطْنٌ وَالْأَثَرُ وَالْبَغْيُ بَعْضُ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَهُ يُزِيلُ
بِهِ سُلْطَانَنَا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا نَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٤﴾
يَكْبَتِي ۖ أَدَمَ إِنَّمَا بَأْسُنَا بِرُسُلٍ مِنْكُمْ يَقْضُونَ عَلَيْهِمْ نَافِثَتِي فَهِيَ
أَتَقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَذَبُوا
بِعَاثِنَا وَأَسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾ هُنَّ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ
بِعَاثِنَةٍ ۖ أُولَئِكَ يَتْلُونَ صُنُوفًا مِمَّنْ الْكَتَبِ حَتَّى إِذَا جَاءَهُمْ
رُسُلُنَا يَتَوَفَّوهُمْ قَالُوا إِنَّ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

﴿٣١﴾ گهلی دوینده‌ها ناده‌می، د گهل هەر نفیژه‌کی
یان ته‌وافه‌کی جلکیت خو ییت جوان بکهنه بهر
خو و بخوون و فه‌خوون و ده‌پژیبی و ده‌ستدریانی
نه‌کهن، ب راستی خودی چه‌ژ ده‌ستدریایان ناکه‌ت.
﴿٣٢﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] بیژه: [وان ته‌ویت پرویس ل
دور که‌عه‌بی دزفرن و تشتی خودی بو وان دورست
کری ژ خوارنان ل سهر خو حهرام دکهن] کی ل
سهر هه‌وه حهرام کریهه، ب وان جلکیت خودی
دایینه هه‌وه هوین خو جوان بکهن، یان خو‌شییی
ب وان خوارنیت خو‌ش بیه، ته‌ویت خودی دایینه
به‌نده‌یی خو؟ بیژه: نه‌فه دژیان دنیایدا بو وان
ییت باوه‌ری ئیناین [و گاور ژی د گهل هه‌پشکن]
به‌لی رورژا قیامه‌تی خو‌سه‌ر بو وان ب تینه، [نانکو
بو خودان باوه‌ران]، هوسا ئهم نیشان و ئایه‌تیت
خو‌روون و ئاشکه‌را دکه‌ین بو وان ییت دزانن و تی
دگه‌هن. ﴿٣٣﴾ بیژه: ب راستی خودایی من گوته‌یت
مه‌زن، ییت ئاشکه‌را و ییت نه‌په‌نی و هه‌می په‌نگیت
گونه‌هان د گهل زورداریا ژ بی به‌ختی حهرام‌کریه

و [دیس‌ا حهرام کریهه] هوین هه‌شال و هه‌پشکان بی دهلل و نیشانه‌ک بی هاتیت بو خودی چی‌کهن و
[دیس‌ا حهرام کریهه]، هوین وی ژ کیسی خودی بیژن یا هوین نه‌زانن. ﴿٣٤﴾ و هه‌ر مله‌ته‌کی و هه‌خته‌کی
دیار کری یی هه‌ی، فیجا هه‌ر گافه‌کا و هه‌خته‌ی وان هات نه‌بیسته‌کی پاش دکه‌فن و نه‌بیسته‌کی پیش دکه‌فن.
﴿٣٥﴾ گه‌لی دوینده‌ها ناده‌می ته‌گه‌ر پیغه‌مه‌ره ژ هه‌وه بو هه‌وه هاتن ئایه‌ت و نیشانیت مه‌ل سهر هه‌وه خواندن
[کتیبا من بو هه‌وه خواندن و ته‌حکامیت من بو هه‌وه دیار کرن، گوهدارییا وان بکهن و ریکا وان بگرن]،
فیجا هه‌ر که‌سی پاریز کاریا خودی بکه‌ت و کار و کریاریت قه‌نج بکه‌ت، نه‌ترس ل سهر وان هه‌یه و نه‌ب
خه‌م ژی دکه‌فن [ژ به‌ر ته‌وا د دنیا‌یدا به‌ره‌نگاری وان بووی]. ﴿٣٦﴾ و ته‌ویت ئایه‌ت و نیشانیت مه‌د ره‌و
دانایین و خو‌ژی مه‌زتر دیتن، نه‌فه دۆزه‌هینه و هه‌روه‌ره دئی دئاگری دۆزه‌هیدا بن. ﴿٣٧﴾ فیجا ما کی ژ
وی سه‌ته‌مکار ته‌ه‌وه‌ی دره‌وی ژ کیسی خودی دکه‌ت، یان ژی نیشان و ئایه‌تیت وی دره‌و بدانیت؟ نه‌فه دئی
گه‌هنه بارا خو‌ته‌وا بو وان هاتیه‌ نه‌فیسین [ژ دنیا‌یی]، هه‌تا ملیاکه‌تیت مه‌دئینه وان و جانی وان دستین، و
دیژن: کا ته‌ویت هه‌وه شوینا خودی دپه‌راستن؟ دئی بیژن: ته‌ول مه‌به‌ره‌زه‌بوون، و شاده‌یی ل سهر خو‌دان
کوب راستی ته‌و د گاوربوون.

قَالَ ادْخُلُوا فِي اَمْرٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجَنِّ وَالْاِنْسِ
 فِي النَّارِ كَمَا خَلَتْ اُمَّةٌ لَعَنَتْ اُخْتَهَا حَتَّىٰ اِذَا اَذْكُرُوا
 فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ اُخْرِنَهُمْ لَوْلَهُمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ اَصْلُونَا فَاَنْتَهُمْ
 عَذَابٌ مُّضَاعَفٌ مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾
 وَقَالَتْ اُولَاهُمْ لِاُخْرِنَهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ
 فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ
 كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاَسْتَكْبَرُوْا عَنْهَا لَا تَفْتَحْ لَهُمْ اَبْوَابُ السَّمَاءِ
 وَلَا يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلْبِغَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ
 نَجْزِي الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٤٠﴾ لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ
 وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِيْنَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا اُولَٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ
 فِيْهَا خَالِدُونَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُوْرِهِمْ مِنْ غِلٍّ تَجْرٰى
 مِنْ تَحْتِهِمُ اَنْهٰرٌ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ هَدٰىنَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا
 لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا اَنْ هَدٰىنَا اللّٰهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ
 وَنُودُوا اَنْ تَلَٰكُمُ الْجَنَّةُ اَوْرِثُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

﴿٣٨﴾ [و خودی ئهفه] گوت [وان]، هوبن د گهل
 مله تیت بهری هه وه بۆرین ژ ئهجنه و مروشان هه رنه
 د نافا ئاگریدا، هه ر وهختی کۆم و دهسته کهک چۆنه
 تیدا، له عهتانه ل یی بهری خوۆ دکهن [چونکی وان
 ددانن ئه گهر بۆ سه ردا چۆنا خوۆ] هه تا هه می تیدا
 دگه هه ئیک، ییت پاشییی [ئه ویت دو یا هیا هه مییان
 چۆرینه تیدا دو یکه فیتییت گره گر و که نکه نانه] د راستا
 ییت پیشییدا دی بیژن: خودایی مه، ئه ها ئه فه نه ئه م
 گو مپا کرین و د سه ردا برین، قیجا تو دوقات نیزایی
 بده بهر وان، [خودی] دی بیژیت: بۆ هه ر ئیکی ژ
 هه وه نیزا دوقاته، به لی هوبن پی ناهه سن [ئانکو
 چو کۆم و دهسته که نوزانن کا نیزایا کۆم و دهسته کا دی
 چهنده]. ﴿٣٩﴾ پیشییت وان دی بیژنه دو یکه فیتییت
 خوۆ [ییت دو یف خوۆرا] هوبن ژ مه چیت نین، قیجا
 نیزایی بخوۆ و تامکه نی [هه ره کی مه خواری] ژ بهر
 کار و کریاریت هه وه دکرن [ژ گونه هه و خرابیان].
 ﴿٤٠﴾ ب راستی ئه ویت با وه ری ب نشان و ئایه تیت
 مه نه ئینایین و دره و دانایین و خوۆل سه ر مه زن دیتن،

دهر گه هیئت ئه سهانی بۆ وان نایینه فه کرن [کو جانی وان یان دو عاییت وان یان کاری وان سه ربکه فیت]
 و ئه و ناچه بهحه شتی هه تا حیشت د کونا ده رزیکپرا نه چیت، و ئه م هۆسا گونه هه کاران نیزا دده یین.
 ﴿٤١﴾ دۆشه کا بن وان و لخیفال سه ر وان دی ژ جهه نه می بن، و ب فی رهنگی ئه م سه ته مکاران نیزا دده یین.
 ﴿٤٢﴾ و ئه ویت با وه ری ئینایین و کار و کریاریت قهنج کرین، ئه م که سه کی ژ باری وی زیده تر ژئی ناخوازین،
 ئه و بهحه شتینه، و هه ره وه ره دی د بهحه شتیدا بن. ﴿٤٣﴾ و مه که رب و نه فیان ژ دلیت وان ئیناده ر، رو بیار د
 بن وانرا دچن، و گۆتن سو پاسی هه می بۆ خودی، ئه وئی ئه م بۆ فی راسته پری کرین [و ئه فه کرییه رزقی
 مه] و ئه گهر خودی ئه م راسته پری نه کر باینه، ئه م راسته پری نه دبوو یین [و ئه فه نه دبوو رزقی مه]، ب سویند
 پیغه مبه ریت خودایی مه ب هه قییی هاتبوون، و گازی وان هاته کرن: ئه و [ئهف بهحه شتا نو که هوبن تیدا]
 ئه و بهحه شته ئه و هه وه ب کار و کریاریت خوۆ گه هاندییه خوۆ.

﴿٤٤﴾ به‌حشیتیان گازی دۆژه‌هیان کر: [گه‌لی جه‌هنه‌میان] ب راستی ئەم گه‌هشتینه وی پهبانا خودایی مه‌داییه مه و مه‌دیت، ئەری هه‌وه‌ری ئەو پهبانا خودایی هه‌وه‌داییه هه‌وه‌ب دورستی دیت؟ گۆتن: به‌لی [مه‌دیت] پاشی بانگهلدی‌ره‌کی دناف واندا گازی کر: ب راستی له‌عنه‌تا خودی ل سهر سته‌مکاران بیت. ﴿٤٥﴾ ئەوی‌ت دکه‌فه د ریکا خودیدا [و خه‌لکی ژێ دده‌نه پاش] و دفتین یا خواروفیچ بیت [و ل به‌ر دلی خه‌لکی ره‌ش دکهن و دزانن ژێ ریکا راست و دورست ههر ئەوه]، و ئەو ب خو‌ژی باوه‌ریی ب پۆزا ئاخ‌ره‌تی ناینن. ﴿٤٦﴾ و دناقه‌را ههر دوکاندا [جه‌هنه‌می و به‌حشیتیان] نافه‌ره‌که هه‌یه، و ل سهر نافه‌ری هنده‌که زه‌لام هه‌نه [ئەون ییت خیر و گونه‌هیت وان هندی ئیک لی هاتین، نه‌خیریت وان پترن کو بچه‌نه دۆژه‌هی، ل ویری ییت هاتینه‌راوه‌ستاندن هه‌تا خودی فرمانی دهره‌قه‌ی واندا دده‌ت] ئەو ههر دوکان [جه‌هنه‌می و به‌حشیتیان] ب سیما و

سهر و چافیت وان دنیاسن، گازی خه‌لکی به‌حشیتی دکهن: سلافل هه‌وه‌بن، ئەو ب خو‌هیژ نه‌چۆینه به‌حشیتی به‌لی چه‌ز دکهن و ل وی هیثیینه. ﴿٤٧﴾ ههر وه‌خته‌کی به‌ری وان پۆره‌خی جه‌هنه‌میان هاته‌وه‌گیران، دیژن: خودایی مه‌تومه‌نه‌به‌د گهل مرو‌قی‌ت سته‌مکار. ﴿٤٨﴾ و خودانی‌ت نافه‌ری [ئه‌عرافیان] گازی هنده‌که زه‌لامان [ییت دۆژه‌هی] کر، ب سهر و چافان دنیاسین، گۆتن: کۆمکران [یا مالی و خزمه‌تکاران] و خو‌مه‌زنکرنا هه‌وه‌چه‌مفا گه‌هاند هه‌وه. ﴿٤٩﴾ ئەری ئەفه [به‌حشیتی] ئەون ئەوی‌ت هه‌وه‌سویند دخوار خودی دلوقانیی ب وان نابه‌ت [و ناچه‌به‌حشیتی]؟ هه‌ر نه‌به‌حشیتی، نه‌ترس بۆ هه‌وه‌هه‌یه و نه‌هوبن ب خهم دکهن. ﴿٥٠﴾ و دۆژه‌هی گازی دکهنه‌به‌حشیتیان، هنده‌که ژئافی یان ژئوا خودی داییه‌هه‌وه‌ب سهر مه‌دا دارپۆن، دی‌بیژن: ب راستی خودی ئەفه ههر دوی ل سهر گاوران ههرامکرین. ﴿٥١﴾ ئەوی‌ت دینی خو‌کرینه‌مژویلاهی و ترانه، و زیانا دنیایی ئەو دسه‌ردا برین. فیجا ئەفه‌رو [پۆزا قیامه‌تی] ئەم‌زی دی وان برسی و تینی هیلینه‌دئاگریدا، هه‌روه‌کی وان‌زی دیتنا‌فی پۆزی ژبیرا خو‌بری، و باوه‌ری ب‌ئایه‌ت و نیشانی‌ت مه‌نه‌ئینایی.

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ النَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَن لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَفُورُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن سَلِّمُوا عَلَيْنَا لَنَعْلَمَ خُلُوعَ الْكُفُورِ وَتَعْظِيمَ عِوَجِ السَّيِّئِينَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تُسَبِّحُونَ ﴿٤٨﴾ أَهْلُولَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن أَفِضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ خَرَعَ هُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتُهُمْ لَاحِظَةُ أَلْبَابِهِمْ فَانْتَبَهُوا كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

﴿٥٤﴾ و ب راستی مه کتیبه ک [کو قورئانه] بؤ وان [قورهیشیان] ئینا، و مه ئەحکامیت وئ ژ زانین ب دریژی دیار کرن، و بؤ وان ییت باوهرییی دئینن راسته پیکره [و ریکا هیدایه تییه] و دلوفانییه. ﴿٥٥﴾ ئه ری خؤ دگرن کا دویا هییا وئ دئ چیه سه ر چ؟ ئەو ل هیفییا چو نینن ئاشکه ر ابونا دویا هییا فی نه بیت [ئانکول هیفییا هندی نه ژفان و گه فیت دئی کتیبیدا هاتین ژ خه لات و جزایان دئ راست دهر که فن بیان نه؟]. ئیجا وهختی دویا هییا وئ دتیت [کو رؤژا قیامه تییه] ئەو ییت به ری نوکه پشتا خؤ دایینی و ژ بیرا خؤ برین، دئ بیژن: ب سویند پیغه مبه ریت خودایی مه ب هه قییی بؤ مه هاتبون، ئه ری ئیجا ئەفرو مه هده رچی هه نه ل مه هده را مه بئ [ئانکو خؤزی ئەفرو ئیک بؤ مه بایه به ره فان و مه هده رچی] یان ژ [بؤ دنیایی] هاتباینه ژفراندن، دا مه ئەو کاره کربایه نه ئەوئ مه دکر؟ ب سویند وان خؤ خوساره ت کر، و ئەو دره و وان دکر [به ره فانی و مه هده را بوتان] ل وان به رزه بوو. ﴿٥٦﴾ ب راستی خودانی هه وه خودییه

وَلَقَدْ جِئْنَهُمْ بِكُتُبٍ قَصِصْنَاهُ عَلَىٰ عِلِيٍّ هَدَىٰ وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٤﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُعَاءٍ فَيَسْأَلُونَكَ أَوُورِدْ فَعَمَلْ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلْ قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٥٥﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُعْشَىٰ لَيْلَ النَّهَارِ يَطْلُبُهُ حَيْثُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالْجُومُ مُسْحَرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٦﴾ ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٧﴾ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّىٰ إِذَا أَقْلَتِ سَحَابًا طِفَالًا سُقْنَاهُ إِلَىٰ بَنَاتٍ فَأَبَرْنَا لَهُنَّ الْأَمْهَاءَ فَأَوْخَرْنَاهُنَّ مِنْ كُلِّ أَلْفَمَةٍ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٩﴾

ئەوئ ئەرد و ئەسمان د شه ش پوژاندا دایین، پاشی بلند بوو سه ر عهرشی [بلندبوونه کا هیژایی خودئ، و بئ چاواپی] شه فی ب سه ر پوژئی دادده ت [و پوژناهییا وئ هلدچنیت] ب لهز ب دویف دکه فیت، و پوژ و هه یف و ستیژی ییت دایین، و ئەو ل بهر فەرمانا وی دراوه ستایینه. بزائن: دان و دانه کار [یا گه ردوونی] ب ویه، پاکی و بلندی و پر خیر و بهر که ت بوو خودانی هه می جیهانان. ﴿٥٥﴾ هوین خؤ شکاندی و ب ترس و ب ئاشکه رای و بهرزیی دوعا ژ خودایی خؤ بکه ن، ب راستی خودئ حه ژ زیده گا فان ناکه ت [ئەو ییت زیده دده نه بهر د دوعایاندا، و دهنگی خؤ گه له ک بلند دکه ن]. ﴿٥٦﴾ و خرابییی د ئه ر دیدا نه که ن پشتی چاک کرنا وی (ب هاتنا پیغه مبه ران و دیار کرنا بهرنامه یی خودئ) و ب ترس و هیفی دوعا ژ خودئ بکه ن، ب راستی دلوفانییا خودئ نیزیکی قهنجخوازانه. ﴿٥٧﴾ و هه ر ئەو هه ی به ری ره ها خؤ [ئانکو بارانی] ب مزگینی ده نیریت، گا فا عه وریت گران [بای] ب ئافی هه لگرتن، ئەم به ری وان دده یه و له ته کی هه شک، و پئ ئاف دده یه، و ئەم ئافی بؤ وان ژ عه وران دئینن، و ب وئ ئافی هه می ره نگیت فیتی مه دهر ئیخستن، و هؤ سا [کا چاوا ئەردئ مری و هه شک مه ساخ و شین کر] مرییان ژ [پوژا قیامه تی] دئ زیندی که یه نه شه [و ژ گوران دئ پاکه یه نه شه] دا هوین دهر سان ژئ و هه رگرن [و بزائن چو فهرقی دنا بهر ساخکرنا ئەردی و مرییاندا نینه].

﴿٥٨﴾ ٥٨. ئەردی ب خیر و بێر و باش، دەرامەتی وی ب دەستویرا خودی [باش] دئیت (نموونه یه بۆ مروفی ئیئاندار هاتییه گۆتن، کوئە ویی باشه و کار و کرپاریت وی ژ ی دئ د باش بن) و ئەردی پیس و کێرنه هاتی، ژ دەرامەتی بێخیر پیقه تر ژ ی نائیت [نموونه یه بۆ مروفی گاور هاتییه گۆتن، کوئە ویی کێرنه هاتییه و کار و کرپاریت وی ژ ی کێرنه هاتی دئین]، و ئەم هۆسا و ب هەمی رەنگان نیشانان بۆ ییت سوپاسییا خودی دکن ئاشکەرا دکەین. ﴿٥٩﴾ ٥٩. و ب سویند مه نوح [ب پیغه مبه راتی] بۆ مله تی وی هنارت، گۆت: گه لی مله تی من، خودی ب تنی به ریسن، ب راستی هه وه ژ وی پیقه تر چو خودی نین، ب راستی [ئه گهر هوین ییکی دی ژ وی پیقه تر به ریسن] ئەز ژ ئیزایا رۆژه کا مه زن [رۆژا قیامه تی، یان توفانی] ل سه ره هه وه دترسم. ﴿٦٠﴾ ٦٠. که نکه نه یییت مله تی وی گۆتن: ب راستی ئەم [ب فی داخوازا ته کو ئەم خودیه کی ب تنی به ریسن] ته دگو مرایی و به رزه بونه کا ئاشکەرا دا دبیین. ﴿٦١﴾ ٦١. نوو حی گۆت:

وَالْبَدِّ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاطُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبَتْ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكَبًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾
لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَتَقَوْمُ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾
قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرِيكَ فِي صَلَكٍ مُبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَتَقَوْمُ لَيْسَ بِصَلَاةٍ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾
أَتُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأُنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوْعَجِبُوا أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾
فَكَذَّبُوهُ فَأَجْنَبْنَاهُ وَالدَّيْتِ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَاعْرَضْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ * وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَتَقَوْمُ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرِيكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنُظَنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٦﴾
قَالَ يَتَقَوْمُ لَيْسَ بِسَفَاهَةٍ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

گه لی مله تی من، چو گو مرایی و به رزه بوون ل دهف من نینه، به لی ئەز پیغه مبه رم [بۆ هه وه] ژ نك خودانی هه می جیهانان. ﴿٦٢﴾ ٦٢. په یامیت خودایی خو دگه هینمه هه وه، و هه وه شیره ت دکهم، و یا ئەز ژ خودی دزانم هوین نوزانن. ﴿٦٣﴾ ٦٣. ئەری هوین حییه تی دبن و دویر ددانن کتیه ک ژ خودایی هه وه ل سه ره ئەزمانی زه لاهه کی ژ هه وه بۆ هه وه به ییت؟ دا هه وه [ژ دو یا هییا هه وه] بترسینیت، و دا هوین پاریز کارییا خودی بکه ن، دا ب به ر دلۆفانییا خودی بکه فن. ﴿٦٤﴾ ٦٤. باوه ری پی نه ئینان و دره وین دانان، فێجا مه ئەو [ئانکو نوح] و ییت دگه ل دگه مییدا، رزگار کرن، و ئەویت باوه ری نه ئیناین، و نیشان و ئایه تیت مه دره و داناین، مه [د ئافیدا] خه ندقاندن. و ب راستی ئەو، مله ته کی کۆره بوون [هه قی نه ددیتن و دل ییت ژ ی تاری بوون]. ﴿٦٥﴾ ٦٥. بۆ مله تی عادی هه ر ژ وان ب خو مه هوود [ب پیغه مبه راتی] هنارت، گۆت: گه لی مله تی من، خودی به ریسن، ب راستی هه وه ژ وی پیقه تر چو خودی نین، ئەری ما هوین ژ ئیزایا وی ناترسن. ﴿٦٦﴾ ٦٦. که نکه نه یییت مله تی وی ئەویت گاور بووین گۆتن: ئەم ته دبیین تو یی عه قل سفکی، و ب راستی ئەم ته ژ دره وینان ددانین. ﴿٦٧﴾ ٦٧. گۆت: گه لی مله تی من، چو عه قل سفکی ل دهف من نینه، به لی ئەز پیغه مبه رم ژ نك خودانی هه می جیهانان.

أَبْلَغُكُمْ رَسُولًا مِّنْ أَنَا لَكُمْ ناصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾ أَوْ عَجِبْتُمْ أَن جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَأَذُنْكُمْ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءً مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَضْطَةً فَأَذْكُرُوا لَآلِهَةَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا أَاجْتَنَبْنَا لِلْعَبْدِ اللَّهِ وَحْدَهُ وَنَذَرْنَا مَا كَانَ بَعْدُ آبَاءُنَا قَاتِلِينَ أَيْمَانًا تَعْدُوْنَ إِنَّ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧٠﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَعَذَابٌ أُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاءُكُمْ مَّا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانْظُرُوا إِلَىٰ مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٧١﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَّعْتَ أَيْدِي الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِلَىٰ شَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَنْقُورُ عَبْدُوا اللَّهِ مَا لَكُمْ مِّنَ إِلَهِ عِزُّهُ قَدْ جَاءَكُمْ بَيْنَهُ مِّن رَّبِّكُمْ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ قَدْ رُوحَتْ بِهَا كُلُّ فِي الْأَرْضِ اللَّهُ وَلَا تَمْسُوهَا يُسُوءَ فَمَا خَذَكُمْ عَذَابُ الْإِلَهِ ﴿٧٣﴾

﴿٦٨﴾ ئەز پەيام و بپايريت خودايي خو دگه هينمه ههوه، و ئەز بۆ ههوه شيره تکاره کي دلسوز و دلبيشم. ﴿٦٩﴾ ئەري هوين حيه تي دبن و دوير ددانن کتبه ک ژ خودايي ههوه ل سهر ئەزمانی زه لامه کي ژ ههوه بۆ ههوه بهيت؟ دا ههوه [ژ ئيزا و دیدارا خودی] بترسينيت. و بينه بيرا خو وهختی خودی هوين کرينه ئاکنجیيت ئەردی بشتی د هيلاکرنا مله تی نووحي، و هيز و قه لافهت ژ وان پتر دا ههوه، فيجا نيعمهت و کهرميت خودی بينه بيرا خو دا هوين سهر فەراز ببن. ﴿٧٠﴾ گۆتن: ئەري تو بۆ مه هاتی دا ئەم خودی ب تنی بهريسين؟! و ئەويت باب و باپيريت مه دپهرستن بهيلن؟! فيجا وئ ئيزا تو پي گه فان ل مه دکهي و دترسيني، بۆ مه بينه ئە گهر تو ژ راستبیرانی. ﴿٧١﴾ [هوود پیغه مبهري] گۆت: هوين ههزی جزا و کهربا خودی بوون، هوين چاوا جر بهري دهنده ک نافاندا د گهل من دکهن کو ههوه و باب و باپيريت ههوه [ژ نک خو] ييت دانايين؟ خودی چو دهليل و نيشان پی نه ئينايينه خواري، خو [ل هيشيا ژ فان و

ئيزا خودی ئەوا هوين دخوازن] بگرن، ئەز ژي د گهل ههوه دی ژ چاھرييان بم. ﴿٧٢﴾ فيجا [وهختی ئيزا ب سهر واندا هاتی] مه هوود و ييت د گهل ب دلوفانيا خو زرگار کرن، و ئەويت باوهری ب ئايه تيت مه نه دئينان و دره و ددانان، مه بنرکرن و هه که هيلابان ژي ههر باوهری نه دئينان. ﴿٧٣﴾ و بۆ [ئهموود] براي وان صالح مه [ب پیغه مبهراتی] هنارت، گۆت: گه لی مله تی من، خودی بهريسن، ب راستی ههوه ژ وی پیغه تر چو خودی نين. ب راستی نيشانه کاشکه را [مه خسه د موعجيزه يه کاهه زن، ئەو ژي دهر که فتننا حيشترتیه ژ بهري] ژ خودايي ههوه، بۆ ههوه هات. ئەفه حيشترا خودیيه موعجيزه يه که بۆ ههوه [ل سهر راستيا من]، فيجا بهيلن ئەردی خودی دا بچه ريت، و دهستی خو ب خرابی نه گه هينتي، ئە گهر دی بهر هنگاری ئيزا يه کاهه ب ژان و دژوار بن.

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ
فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ
الْجِبَالَ بُيُوتًا فَاذْكُرُوا الْآءَ اللَّهِ وَلَا تَعْتَوْا فِي
الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٦﴾ قَالَ الْمَلَأَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ
قَوْمِهِ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا مِنَ الْآمَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ
أَنْ صَالِحًا مَرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ
مُؤْمِنُونَ ﴿٧٧﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي
ءَامَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٨﴾ فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ
أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُصْلِحْ أَتَيْنَا بِمَا نَعُدُّ أَنْ كُنْتَ
مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٩﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
جِثْمِينَ ﴿٨٠﴾ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَ قَوْمٍ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ
رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّصِيحِينَ ﴿٨١﴾
وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ
بَهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٢﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ
شَهْوَةً مِنْ دُونِ الْنِسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨٣﴾

﴿٧٦﴾ و بینہ بیرا خو و ہختی خودی ہوین ئینایین و د ئردیدا ئاکنجی کرین پستی خودی عیلا عاد بہرئاتاف کری. ل دەشتیت وئی [ہوین] قہسران ئافا دکہن و چیاپان دکۆلن دکہنہ خانى، ئیجا قہنجی و کہرہمیت خودی بینہ بیرا خو، و د ئردیدا بہر ب خرایییفہ نہ چن. ﴿٧٥﴾ کەنکەنہییت ملەتیی وی ئەوێت خو مەزن کرین، گۆتنە وان ئەوێت ھاتینە تەپەسەرکرن، ژ وان ئەوێت باوہری ئینایین. ئەرئى ھوین ل وئی باوہرینہ کو (صالح) ژ بہرئى خودایى خوڤہ [ب پیغەمبەراتی] ھاتیہ ھنارتن. [تەپەسەران] گۆت: بەلئى [وہسانہ] ب راستی ئەو تەشتئى ئەو پئى ھاتى ئەم ژئى ب باوہرین. ﴿٧٦﴾ بەلئى ئەوێت خو مەزن کرین گۆتن: ب راستی ئەم ب وی بئى ھەوہ باوہری پئى ئینایى، بئى باوہر و گاوریین. ﴿٧٧﴾ ئیجا وان حیشتەر کوشت، و ژ فەرمانا خودایى خو دەرکەفتن [خۆل سەر مەزن دیتن و رکمانا فەرمانا خودی کرن] و گۆتن: یا (صالح)، ھەکە راست تو ژ پیغەمبەراتی، وئی ژفانا تو گەڤئى پئى ل مە دکەى بۆ مە بینە.

﴿٧٨﴾ ئیجا بیفەلەرزاب ھیز ئەو ھنگاڤتن [ھەر وەکى وان داخواز دکر] ئیجا ئەول سەر چۆکان د خانیییت خۆدا مری و بئى بزاف مان. ﴿٧٩﴾ ئیجا [صالحی] پشتا خو داوان و گۆت: گەلى ملەتئى من، ب سویند من پەياما خودایى خو گەھاندە ھەوہ [و من ھوین ژ ئیزایا وی ترساندن] و من شیرەت ل ھەوہ کرن، بەلئى پا ھوین ھەژ شیرەتکاران ناکەن. ﴿٨٠﴾ و [مە (لووط) ژئى ب پیغەمبەرینى بۆ ملەتئى وی ھنارت] و ہختی (لووطی) گۆتییە ملەتئى خو: ئەرئى ھوین چاوا وئى پویچاتییی دکہن، یا کەسئى ل چو جیھانان بەرى ھەوہ نەکرى؟! ﴿٨١﴾ ب راستی ھوین ھەر ژ حیزاتى دچنە دەڤ زەلامان شوینا ژنان، بەلئى ھوین نفشەکن زیدە گاڤییان دکەن.

وَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّطَهَّرُونَ ﴿٨٦﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرَاتَهُ وَكَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَأَنْظَرُوا كَيْفَ كَانَ عِقَابُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٨﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَبْقَوُوا عَبْدُوا اللَّهِ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٩﴾ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنِ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِجْلًا وَاذْكُرُوا إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ وَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عِقَابُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩٠﴾ وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِّمَّكُمْ ءَامِنُوا بِالَّذِي أَرْسَلْنَا بِهِ وَطَائِفَةٌ لَّا يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَخُصِمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٩١﴾

﴿۸۶﴾ و مله تی وی چو بهر سف نه بوون ژ بلی کو گوتن [لووط]ی و ییت باوهری پی ئیناین: فان ژ گوندی خو دهر بیخن، ب راستی نه و خو پاقر ددان. ﴿۸۷﴾ فیجا مه نه و مروفیت وی [نهویت باوهری پی ئیناین] رزگار کرن، ژنا وی تی نه بیت، ژ ییت مایی بوو [دناف عزا پیدا]. ﴿۸۸﴾ و مه بارانه ک ب سهر و اندا داریت [بارانه ک نه نیکه، بهریت سوتی ب سهر و اندا باراندن]، فیجا بهری خو بدی کا دویا هییا گونه هکاران بوو چ. ﴿۸۹﴾ و مه بو خه لکی مه دهنی برای وی وان شو عیب پیغه مبه ر هنارت، گوت: گه لی مله تی من، خودی [ب تنی] بهر یسن، ب راستی هه وه ژ وی پیغه تر چو خوداییت دی نین، ب راستی نیشانه ک و موعجیزه یه ک ژ خودای وی هه وه بو هه وه هات، فیجا ب دورستی کیشان و پیشان بکه ن، و تشیت خه لکی [د کیشان و پیشانیدا] کیم نه که ن، و خرابیی د نه ردیدا نه که ن پستی دورستکرا وی [ب هنارتنا پیغه مبه ران و ئینانه خوارا کتیبان]. نه شه [کیشان و پیشانا دورست] بو هه وه چیره نه گه ر هوین

باوهر [ژ من] بکه ن. ﴿۸۶﴾ و ل سهر هه می ریکان نه روینن، و خودان باوهران ب کوشتنی بر سینن، و پی باوهری ب خودی ئینایی هوین ژ ریکان دده نه پاش و هه وه [ریکا خودی] خوار و فیچ دفت [ول بهر دلی خه لکی په ش دکه ن]، و بیننه بیرا خو [نانکو سوپاسییا خودی بکه ن]، و هختی هوین د کیم [خودی] هوین زیده کرن، و بهری خو بدنی کا دویا هییا خرابکاران بوو چ. ﴿۸۷﴾ و نه گه ر دهسته که کی ژ هه وه باوهری ب وی ئینا یانه ز پی هاتیمه هنارتن، و دهسته که کی باوهری نه ئینا، بیتا خو فره بکه ن هه تا خودی حوکی د نافه را مه دا دکه ت و نه و چیره ن حاکمه.

الجزء ٩
الجزء ٧

* قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَسْعَيبُ
 وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُولُنَّ فِي مَلْتَمَسَاتٍ أُولُو
 الْكُرْهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدْ أَفْرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنَّ عَذَابَنَا فِي مَلْتَمَسِكَ بَعْدَ
 إِذْ أَخَذْنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَسْأَلَ
 اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبُّنَا أَفْتَحْ
 بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنْ اتَّبَعْتُمْ يَسْعَيبًا إِنَّكُمْ إِذَا الْحَسِرُونَ ﴿٩٠﴾
 فَأَخَذْتَهُمُ الرِّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿٩١﴾ الَّذِينَ
 كَذَبُوا شُعَيْبًا كَأَنْ لَيْسَ بِهَا الَّذِينَ كَذَبُوا شُعَيْبًا كَانُوا
 هُمُ الْحَسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَنَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَ قَوْمٍ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ
 رَسُولَكِي رَدًى وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ آسَأْتُمْ عَلَى قَوْمٍ
 كَافِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا
 بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَضُرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَلْنَا
 مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّى عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا
 الضَّرَاءُ وَالسَّرَاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

﴿٨٨﴾ كه نكه نه يٲٲ مله تٲى وى ٲه وٲٲ خو مه زن
 دكرن، گوٲن: هه ى شو عه ب، ب راسٲى ٲه م دٲى
 ته و يٲٲ د گهل ته باوه رى ٲٲنا يٲن ژ گوندى خو
 ده رٲٲخٲن، يان ژى هو يٲن دٲى زفر نه فه سه ر دٲٲى مه.
 [شوعه بٲى] گوٲ: خو هه كه مه دٲٲى هه وه نه فٲٲ
 زى؟ ﴿٨٩﴾ ب راسٲى ٲه فه مه دره و د گهل خودٲى
 كر، گهر ٲه م بزفر يٲنه سه ر دٲٲى هه وه پشٲى خودٲى
 ٲه م زى رزگار كرىٲن، و زفر اندن بو مه قهٲ چٲٲا بٲٲ.
 ٲاگه هدارى و زانٲنا خودا يٲى مه هه مى ٲشٲ يٲٲٲ
 گرٲٲن، مه پشٲا خو ب خودٲى گرٲٲدا، خودٲو و ب
 هه قٲٲى حو كمى د ٲاقيه را مه و مله تٲى مه دا بكه و
 ٲو چٲٲرىٲن حا كمى. ﴿٩٠﴾ و كه نكه نه يٲٲ مله تٲى
 وى، ٲه وٲٲ گاور بو يٲٲن گوٲن: [گهل مله تٲى مه]
 ب راسٲى ٲه گهر هو يٲن ب دو يٲف شو عه بٲى كه فٲٲن
 هو يٲن دٲى د خوسارهٲ بن. ﴿٩١﴾ فٲٲجا بٲٲه له رزا ب
 هٲز ٲه و هنگا فٲن، و ٲه و ل سه ر چوكان و مرى د
 خانٲٲٲ خو دا مان. ﴿٩٢﴾ ٲه وٲٲ شو عه ب دره و يٲن
 دانا يٲن هه روه كى ٲه و نه دفى گوندىدا و نه ٲاكنجٲٲٲ

فى گوندى، [ٲانكو بى سه ر و شو يٲن چوٲن] و ٲه وٲٲ شو عه ب دره و يٲن دانا يٲن ٲه و يٲٲ خوسارهٲ بوون.
 ﴿٩٣﴾ فٲٲجا پشٲا خو دا وان و گوٲ: گهل مله تٲى من، ب راسٲى من په يام و فهر مانٲٲ خودٲى گه هانده هه وه
 و من شٲٲهٲ ل هه وه كرن، فٲٲجا ما ٲه ز دٲى چاوا بو مله ته كى گاور ب خه م كه فم. ﴿٩٤﴾ و مه چو پٲٲه مبه ر
 بو چو گوندا ن نه هٲارهٲٲنه، ٲه گهر مه ب به ر ته نكگى و نه سا خٲٲان خه لكى وان نه جه ر باندين، دا هشىار بٲن و
 خو بو خودٲى بشكٲٲن. ﴿٩٥﴾ پاشى مه به ر فره ى ل جه ى به ر ته نكگى دانا [دا سوپاسٲٲا خودٲى بكن] هه تا
 هه ى بو يٲن [بو ويٲنه ٲٲر مال و ٲٲر زار و ك] و گوٲن: باب و با پٲٲٲٲ مه به ر ته نكگى هنگا فٲٲوون، پاشى
 به ر فره هٲٲى [نه دانه هز را خو كو ٲه فه جه ر بانده]، فٲٲجا ژ نشكه كٲفه مه ٲه و به ر ٲاٲا فكرن و وان هاى ژ خو نه.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَأَتَّقُوا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ
 مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا
 يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
 بَيِّنَاتٌ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٧﴾ وَأَوَّسَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ
 بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يُلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ
 فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ
 لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِن بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّوْنُ شَاءَ
 أَصْبَنَهُم بِذُنُوبِهِمْ وَطَعْنٌ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾
 تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِهَا وَلَقَدْ جَاءَهُمْ
 رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ
 قَبْلُ كَذَٰلِكَ يَطْغَىٰ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا جَدْنَا
 لَكُم مِّنْ عَهِدٍ وَإِن جَدْنَا لَكُمُ لَفَاسِقِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا
 مِن بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
 فَظَلَمُوا بِهَا فَأَنظَرْنَاهُ كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾
 وَقَالَ مُوسَىٰ يُفْرِعُونَكَ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

﴿٩٦﴾ و ئەگەر خەلکى وان گوندان [ئەوێت مە پیڤه مبهەر بو هنارتین و بهرئاتاف کرین] باوهرى ب خودى ئینابانه و پارێزکارى کربانه، دا دهر گههئى بهرکه تیت ئەرد و ئەسنانان بو ڤه کهین، بهلى نیشان و پیڤه مبهریت مە دره و دانان [نە باوهرى ئینان و نە ته قوايا خودى کران] ڤیجا مە ئەو ب وان کار و کرباریت وان دکران گرتن، و ب بهر ئیزایی ئیخستن. ﴿٩٧﴾ ئەرى خەلکى وان گوندان ژ خو پشست راست و ئیمن بوون، کو ئیزایا مە ب شەف ب سەر و اندا نه ئیت، و ئەو د نفستی. ﴿٩٨﴾ یان ژى ئەرى خەلکى وان گوندان پشست راست بوون کو ئیزایا مە [دەملدهست و ژ نشکه کڤه] تیشته گههئى وان نه گریت، و ئەو ییت مژویل ب تشتى بى مفاشه. ﴿٩٩﴾ یان ژى ئەو ئیمن بوون ژ ته کبیرا خودى [کو وان ب بهر ئیزایی بیخیت چ ب شەف چ ب ڤوژ]. و کەس ژ ته کبیرا خودى ئیمن ناییت، ئەو نه بن ییت خوسارهت. ﴿١٠٠﴾ ئەرى بو وان دیار نه بوو ئەوێت ئەرد ب میراتى گههشتی پشستى خودان نه مایین، کو ب راستى ئەگەر مە [خودى] بڤیت

دئى وان ب گونه هیت وان هنگیڤین و ئیزادهین [ههروه کى مە ییت بهرى وان هنگاڤتین]، و دلئت وان دئى مۆرکهین [نە هه قى بچیته تیدا و نه نه هه قى ژئى دهرکه ڤیت]، کو وان گول هه قیى نه بیت. ﴿١٠١﴾ گوندیت بۆرین [ژ مله تى نوح پیڤه مبهەر بگره هه تایی شو عه یب پیڤه مبهەر] [ئەڤه] چەند به حس و خه بهر کهیت وانه ئەم بو ته دبیزین [کا چ ب سه رى وان هات و کارکنا وان بوو چ؟] ب راستى پیڤه مبهریت وان ب نیشائیت ئاشکهرا و موعجیزه یان بو وان هاتن، بهلى ئەو، ئەو نه بوون باوهریى بین [چ بهرى هاتنا موعجیزه یان، چ پشستى هاتنا وان] چونکى وان ئەو [پیڤه مبهەر] بهرى هنگى دره وین دانابوون، و هؤسا خودى دلئت گا واران مۆر دکهت. ﴿١٠٢﴾ و باراپتر ژ وان مە خودان سۆز و په یان نه دیتن [ئانکو کارى وان شکاندنا په یانان بوو]، و مە باراپتر ژ وان ژ رى دهرکه ڤتى دیتن. ﴿١٠٣﴾ پشستى فان [پیڤه مبهریت بۆرین] مە مووسا ب نیشان و موعجیزه ییت خو بو ڤیره وونى و دهسته کا وى هنارت، ڤیجا وان باوهرى پى نه ئینا، کا برینى دوياهییا خرابکاران بوو چ؟ ﴿١٠٤﴾ مووسایى گۆت: ڤیره و نو ب راستى ئەز پیڤه مبهرى خودانى هه مى جیهانام [ب پیڤه مبهرى بو هه وه هاتیمه].

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَن لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ
مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٥٥﴾ قَالَ إِن كُنتَ
جِئْتَ بِآيَةٍ فَآتِ بِهَآئِنَ كُنتَ مِنَ الصّٰدِقِیْنَ ﴿١٥٦﴾ قَالَ لَقَدْ
عَصَاہُ فَإِذَا هِیَ تُعَصِّبُ مِیْنًا ﴿١٥٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِیَ یَضَآءُ
لِلنَّظْرِیْنَ ﴿١٥٨﴾ قَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسِحْرٌ
عَلِیْہُمْ ﴿١٥٩﴾ یُرِیدُ أَنْ یُخْرِجَکُمْ مِّنْ أَرْضِکُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١٦٠﴾
قَالُوا أَنِجْہُ وَأَخَآہُ وَأَرْسِلْ فِی الْمَدَآئِنِ خَشِرِیْنَ ﴿١٦١﴾ یَأْتُوکَ
بِکُلِّ سِحْرٍ عَلِیْہِمْ ﴿١٦٢﴾ وَجَآءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ
لَنَا لَأَجْرًا إِن کُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِیْنَ ﴿١٦٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنِّکُمْ
لَمِنَ الْمُقَرَّبِیْنَ ﴿١٦٤﴾ قَالُوا یٰمُوسٰی إِنَّمَا أَنَا شُلُحٰی وَإِنَّمَا أَنَا
تُكُونُ نَحْنُ الْمُطْلَقِیْنَ ﴿١٦٥﴾ قَالَ الْفُلُوفُ لَمَّا الْفُلُوفُ اسْحَرُوا
أَعِیْنِ النَّاسِ وَأَسْرَہُوبُهُمْ وَجَآءُوا بِسِحْرِ عَظِیْمٍ ﴿١٦٦﴾
* وَأَوْحِیْنَا إِلَىٰ مُوسٰی أَنْ أَلْقِ عَصَاکَ فَإِذَا هِیَ تَلْفَافٌ مَّا یَأْفُکُونَ ﴿١٦٧﴾
فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا کَانُوا یَعْمَلُونَ ﴿١٦٨﴾ فَعُلُوا
هَٰذَا لَکَ وَانْقَلَبُوا صَغِرِیْنَ ﴿١٦٩﴾ وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سِجْدِیْنَ ﴿١٧٠﴾

﴿١٥٥﴾ بیدفشیه ل سهر من، ژ راستی وهه قیسی پیقه تر
د راستا خودیدا نه بیژم. ب راستی من موعجیزه و
نیشانه کا ناشکهر ژ دهف خودایی هه وه بۆ هه وه
ئیناییه [کو راستیا پیغه مبه راتیا من دیار بکهت]
فیجا ئسرائیلیان د گهل من بهنیره. ﴿١٥٦﴾ [فیجا
فیرعه ونی بهرسفا موسایی دا و گوت]: ته گهر
راست تو ب موعجیزه کی هاتی کا بینه ته گهر تو
ژ راستگویان بی. ﴿١٥٧﴾ فیجا دارئ خو هافیت،
بوو ماره کی مهزن و دورست. ﴿١٥٨﴾ و دهستی
خو ژ پاخلا خو ده ریخست، سپی ده رکهفت بو
ته ماشه فانان. ﴿١٥٩﴾ که نکه نه یان ژ مله تی فیرعه ونی
گوتی: ب راستی ته فه سیره بهنده کی زیده زانایه.
﴿١٦٠﴾ دقیت هه وه ژ نه ردی هه وه [کو (مصر) ه ب
سیره بهندیسا خو] ده ربیخت، فیجا کا هوین چ دبیزن،
و کاچ فهرمانی ددهن. ﴿١٦١﴾ گوتن: وی و برای وی
فی کافی گیرۆکه، و تو کو مته که رهان بهنیره باژیران.
﴿١٦٢﴾ بلا هه می سیره بهندیت زیده زانا بو ته بینن.
﴿١٦٣﴾ [هنارته د دویف هه می سیره بهندانرا] فیجا

وهختی هاتینه دهف فیرعه ونی، گوتن: نه ری مه خه لاتئ خو هیه ته گهر ته م سهر که فتن؟ ﴿١٦٤﴾ [فیرعه ونی]
گوت: به لی.. [هه وه خه لاتئ خو یی هه ی] و هوین دی ژ نیزیکیت من ری بن [ئانکو به نه ندهامیت جشاتا
من]. ﴿١٦٥﴾ سیره بهندان گوت: هه ی موسا، یان تو دی ئافیژی [نوکه] یان ته م دی ئافیژین [ئانکو بو
خو هه لبیره ته دقیت دهسپیکی تو دارئ خو بافیژه، ته دقیت ته م دی ئافیژین]. ﴿١٦٦﴾ موسایی گوت:
هوین بافیژن، فیجا وهختی وان وهریس و داریت خو ئافیتین، سیره ل چافیت خه لکی کرن و ترساندن
[و هزر کرن ته فه ب دورستی مارن نه کو سیره یه]، و سیره بهندیسه کا مهزن ئینان و کرن. ﴿١٦٧﴾ و مه وه حی
بو موسایی هنارت، دارئ خو بافیژه [فیجا وهختی دارئ خو ئافیتی]، وی داری وهریس و داریت وان ب
ئیکجاری داعویران. ﴿١٦٨﴾ و ب راستی هه قی ناشکهر ابو و کارئ وان [سیره بهندان] کری، پویچ بوو.
﴿١٦٩﴾ و سیره بهند ل ویری شکهستن و رهزبل و رسوا فه گهریان. ﴿١٧٠﴾ و سیره بهند که فتن و سوجه برن.

قَالُوا ءَاَمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١٢٢﴾ قَالَ
فِرْعَوْنُ ءَاَمِنْتُمْ بِهِ قَبْلَ اَنْ اَدُنَّ لَكُمْ اَنْ هَذَا لَكُمْ
مَكْرُومٌ ﴿١٢٣﴾ فِي الْمَدِينَةِ لَخُفْرُ جُورِهَا أَهْلُهَا فَسُوفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٤﴾
لَا قُطْعَانَ اَيْدِيكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خَلْفٍ فَرُّ لَا صِلَىٰ لَّكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿١٢٥﴾ قَالُوا اِنَّا اِلَىٰ رَبِّنَا مُقْلِبُونَ ﴿١٢٦﴾ وَمَا نَقُصُّم مِّنْ
اِلَّا اَنْ ءَاَمَنَّا بِرَبِّنَا لَمَّا جَاءَ تَنَزَّلًا اَوْفَعَ عَلَيْنَا صَرْبًا
وَتَوَفَّاءَ مُسْلِمِينَ ﴿١٢٧﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ اَنْذَرْتُمُوْسَى
وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ وَيَذَرُكَ وَاَهْلَكَ قَالَ سَقِئْتَ
اِبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَاِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٢٨﴾
قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْعَوْا بِاِلٰهِكُمْ وَاَصْبِرُوْا اِلَّا الْاَرْضَ
لِلّٰهِ يُوْرِثُهَا مَن يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَاَلْعِقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٩﴾
قَالُوا اَوْدِيْنَا مَن قَبْلَ اَنْ تَاْتِيْنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ
عَسَىٰ رَبُّكُمْ اَنْ يُّهْلِكَ عَذُوْكُمْ وَيَسْتَخْلِفَ فِي الْاَرْضِ
فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٣٠﴾ وَلَقَدْ اَخَذْنَا اٰلَ فِرْعَوْنَ
بِالْيَمِيْنِ وَنَقَصْنَا مِنَ الثَّمَرِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣١﴾

﴿۱۲۱﴾ گوتن: مه باوهری ب خودانی هه می جیهانان
ئینا. ﴿۱۲۲﴾ خودی و خودانی موسا و هارونی.
﴿۱۲۳﴾ فیرعهونی گوت: ئهری هه وه باوهری پی ئینا
بهری ئه ز دهستویری بی بده مه هه وه؟ ب راستی ئه فه
فند و فیله که هه وه دخی بازیریدا گیرایی، دا هوین
خهلکی وی ژئی دهریخن، نی هوین دی زانن [کا
ئه ز دی چ ئینمه سه ری هه وه]. ﴿۱۲۴﴾ ب راستی ئه ز
دی دهست و پییئت هه وه چه پ و راست ژیفه که م،
باشی ئه ز دی هه وه هه مییان [ب دارانقه] هه لا ویسم
[هه تا هوین دمرن]. ﴿۱۲۵﴾ [سیره بندان گوت:
خه م نینه]، ب راستی ئه م دی ب بال خودایی خو فه
فه گهرین. ﴿۱۲۶﴾ و تو مه عه بیدار و له که دار ناکه ی ژ
به ر هندی نه بیت، کو مه باوهری ب نیشان و ئایه تیئت
[موعجزه ییئت] خودایی خو ئیناییه، وه ختی بؤ مه
هاتین، خودیو سه بری ب سه ر مه دا داریره، و مه
راگره، و مه موسلمان بمرینه. ﴿۱۲۷﴾ که نکه نه ییئت
مله تی فیرعهونی گوتن: ئهری ما دی [تو] موسایی
و مله تی وی هیلی خرابییی د ئه ردیدا بکه ن، و ته

و په رستییئت ته به یلن؟ [فیرعهونی] گوت: کوریت وان [ئانکو زه لامیت وان] دی کورین، و ژنیئت وان
دی هیلینه ساخ [دا خدامینییا مه بکه ن]، و ئه م سه ردهستی وانین و ئه و بن دهستی منه. ﴿۱۲۸﴾ موسایی
گوته مله تی خو: پشتا خو ب خودی گریده ن، و هاریکارییی ژ وی بخوازن، و بینا خو فره بکه ن و خو
راگرن، ب راستی ئه ردیی خودییه دده ته وی بنده یی ژ بنده ییئت خو یی وی یثیئت، و دوباهیک هه ر بؤ
پاریزکارانه. ﴿۱۲۹﴾ گوتن: به ری تو بیی ئه م ییئت هاتینه ئیشاندن، و پشتی تو هاتی ژئی ئه م ییئت دئینه
ئیشاندن [فیجا نوزا که نگی دی رزگار بین؟] [موسایی] گوت: هیقییا من ئه وه خودایی هه وه دژمنی هه وه
دیلاک بهت، و هه وه شوینا وان د ئه ردیدا ئاکنجی بکه ت، فیجا دی به ری خو دته تی کا هوین دی چ که ن.
﴿۱۳۰﴾ و ب سویند مه فیرعهون و مله تی وی ب هسکه سالان و کیم دهرامه تییی هنگافتن، دال خو بزفرن.

﴿۱۳۱﴾ فَيَجِا هەر گافه کا باشی و که ره مه که گه هشتباه وان، دگوتن: ئەفە ژ بەر مه یه، و ئە گەر نه خو شیه کێ [ژ بەر ههشکه سالان] ههنگافانه، مووسا و ییت د گهل دکر نه ئە گه را بێ وه غه ریا خو، بز ان ب راستی، هەر تشتی ژ خو شی و نه خو شیه ی بگه هیه وان ژ خودییه، به لێ پا بارا پتر ژ وان نوز انن [کو هەر نه خو شیه کا ب سه ری وان هاتی ژ بهر گونه هی ت وانه، و نه ژ بهر مووساییه]. ﴿۱۳۲﴾ گوتن [هه ی مووسا]: هەر مو عجزیه کا تو بو مه ی نی، دامه ژ سه ر وی دینی به ی ئە و ئی ئە م ل سه ر، ئە م با وه ری ی ب ته نائین. ﴿۱۳۳﴾ فَيَجِا مه ژ ی بارانه کا دژ وار و کولی و سپیه و به ق و خوین ب سه ر واندا ئینان کو ئە فە نیشانیت گه له ر ڤنگن، فَيَجِا [پشتی هاتنا فان نیشانان ژ ی] خو مه زن کرن [و با وه ری نه ئینان]، ب راستی ئە و مله ته کێ گونه هکار بوون. ﴿۱۳۴﴾ فَيَجِا ده می ئیرا و عه زاب ب سه ر واندا هاتی، دگوتن: هه ی مووسا، تو بو مه ب وی قه در ئی خود ئی داییه ته [کو بیغه مه ره اتیه] داخواز بکه، هه که تو ف ئی ئیرا و به لای ی

فَإِذَا جَاءَهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطْفِرُوا يَمُوسَىٰ وَمِنْ مَعَهُ ۖ إِلَّا تَمَاطِلُهُمْ عَنِ اللَّهِ وَلَكِنَّ آيَاتِهِ لَتُسْحَرَنَّ بِهَا فَمَا تَجِدُ لَكَ يَمُومِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ مُفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَمُوسَىٰ اأَنْعِ لَنَا رَبِّكَ يَمَا عَهْدَ عِدَّتِكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ هُمْ بِلَاغِهِ إِذَا هُمْ بِكُنُوزٍ ۖ فَاتَّقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَعْرَفْنَاهُمْ فِي الْبُيُوتِ بِأَنْفُسِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٣٥﴾ وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضَعُونَ مَشْرِقَ الْأَرْضِ وَمغربَهَا أَلَيْسَ بِدَرْكِنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَرْنَا مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ فَعَوَّنَا وَتَوَقَّعْنَا مَا كَانُوا يَعْرَشُونَ ﴿١٣٦﴾

﴿۱۳۸﴾ و مه ئسرائیلی ژ دهریایی دهر باز کرن، گه هشتنه دهف مله ته کی ب بوتیت خوڤه بوون، دهرستن. ئینا گوتن: هه ی مووسا تو ژ ی بو مه پهرستییه کی بدانه ههروه کی فان پهرستی ههین. [مووسایی] گوت: ب راستی هوین مله ته کی نه زانن. ﴿۱۳۹﴾ ب راستی تهغه د هیلاک چۆینه و کاری تهو دکهن [کو پهرستنا بوتانه] یی پویچه. ﴿۱۴۰﴾ [مووسایی] گوت: ئه ری ئه ز ژ خودی پښه تر پهرستییه کی دیتر بو ههوه بخوازم؟! و وی قه درئی ههوه ب سهر یی هه می خه لکی ئیخستییه. ﴿۱۴۱﴾ بیننه بیرا خو ده می مه هوین ژ دهستیت فیرعه ونیان قورتال کرین، کو وان ئیزا و نه خو شیه کا پیس و دژوار ددا بهر ههوه، کوریت ههوه دکوشتن، و کچیت ههوه [بو خدامینییی] دهیلان، و ب راستی ته ها د قیدا [ئیزا و نه خو شیه هاوه ده دیت، و رزگار کرنا ههوه ژ به ری خودیغه] نه زمونه کا [ئمتیحانه کا] مه زن بوو ژ خودایی ههوه. ﴿۱۴۲﴾ و مه سیه شه فان ژشان دا مووسایی، و مه ده هیت دی ژ ی لی زیده کرن، قیجا وهختی [دیداری دگهل] خودایی

وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَمُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ مَتَّبِعُوا مَا هُمْ فِيهِ وَبَطُلُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ اغْبِرْ إِلَهُاتِهِمْ إِنَّكُمْ أَهْلُ الْإِلَهِاتِ وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَخْبَرْنَاكَ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ أَنَّهُمْ مُنَافِقُونَ كُنْتُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُقْتُلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ وَوَعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَمْتَهَا يَعْشِرَ فَمِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي إِلَٰهَكَ قَالَ لَن تَرَنِي وَلَٰكِن أَنظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَنِي فَلَمَّا تَخَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَبَقًا فَلَمَّا آفَقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

الجزء
الخامس
١٧

وی بوونه چل شه قیت دورست، و مووسایی گوته برایی خو هاروونی جهی من بگهه دناف مله تی مندا، و قهنجیی بکه و ریکا خرابکاران نه گره. ﴿۱۴۳﴾ قیجا وهختی مووسا ل دویت و هختی مه دانایی هاتی، و خودایی وی دگهل ناخفتی [بیی کو ئیک دناقهه را و اندا هه بیت]، [مووسایی] گوت: خودیو خو نیشا من بده، ته ببینم، [خودی] گوت: ب راستی تو قهت من نابینی، به لی به ری خو بده چیا یی، ته گهر ل جهی خو ما، دبیت تو من ببینی، قیجا وهختی خودایی وی بو چیا یی دیاربوی [دیاربوونه کا هیژیی وی و یا بی چاوا یی]، قیجا چیا پرت پرت بوو، و دگهل ئه ردی راست بوو. و مووسا کهفت و های ژ خو نه ما، قیجا ده می ب سهر خوڤه هاتی و هشیار بووی، گوت: نه ز ته ژ هه می کییاسیان پاقر دکم، من توبیه جاره کا دی فی داخوایی بکه م و نه ز خودان باوه ری ئیکیمه.

قَالَ يَمْؤُوسَىٰ إِنِّي أُصْطَفِيكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَلِمَتِي
فَخُذْ مَا آتَيْنَاكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٦٥﴾ وَكَتَبْنَا
لَهُ فِي الْأَلْوَحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ
شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ بِأَخْسِيئِهَا وَسَاوِرِكَ
دَارَ الْقُسِيِّينَ ﴿١٦٦﴾ سَأَصْرِفُ عَنْ آيَتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كَلَّاءَ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا
وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ
الْغَىِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٦٧﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَلَقَاءَ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦٨﴾ وَأَنذَرْتُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِمْ فِي حُلِيِّهِمْ
عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خَوَاطِرٌ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ
وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿١٦٩﴾
وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ
لَمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٧٠﴾

﴿١٦٥﴾ [خودى] گوت: هه‌ی مووسا، ب‌راستی من
ب‌پیغمبره‌راتیا خو و ب‌ئاخفتنا خو، تول‌سه‌ر
خه‌لکی هه‌لبزارتی و کرییه‌سه‌رپشک، قیجا نه‌فا
من داییه‌ته [ژ‌تیگه‌هشتن و پیغمبره‌راتیی] بگه‌ه، و
ژ‌شوگورداران به. ﴿١٦٥﴾ و مه‌بو مووسایی ل‌سه‌ر
ده‌پیت ته‌وراتی هه‌می تشت ژ‌شیره‌ت و نه‌حکامان
ب‌دریژی نفیسینه. قیجا ب‌هیز و ژ‌دل وه‌ر بگه‌ه، و
فه‌رمانا مله‌تی خو ژ‌ی بکه‌یا چیت‌ر وه‌ر بگرن [وه‌کی
لی‌بۆرین و تولفه‌کرنی، ئانکو وی‌بکه‌ن یا پتر خیر
بو وان بی‌دئیه‌ نفیسین]، و ب‌راستی نیزیك نه‌ز
دی‌خانیی ژ‌ری ده‌رکه‌فتیان [وه‌کی فیره‌وونی و
مله‌تی وی] نیشا هه‌وه‌ده‌م [کا چ‌ل واری وان هاتییه‌].
﴿١٦٦﴾ نه‌ز ناهیلیم نه‌ویت ژ‌بی به‌ختی و ژ‌نه‌ه‌قی
خو د‌ته‌ردیدا مه‌زن دکه‌ن، د‌نیشان و ئایه‌تیت من
بگه‌هن، و نه‌گه‌ر هه‌می نیشان و ئایه‌تان زی‌بینن،
دیسا باوه‌رییی پی‌نائینن، و نه‌گه‌ر رپکا هی‌دایه‌تی
و راستیی بینن زی‌ناگرن، و ناکه‌نه‌رپکا خو، و
نه‌گه‌ر رپکا خراییی و به‌رزه‌بوونی بینن دی‌بو خو

که‌نه‌رپک، چونکی ئایه‌ت و نیشانیته‌مه‌د ره‌و ددانان، و ژ‌ی دی‌ئاگه‌ه‌بوون. ﴿١٦٧﴾ و نه‌ویت نیشان و
ئایه‌تیت مه‌و دیتنا ئاخره‌تی ده‌و ددانان، کار و کریاریت وان [ییت‌چاک] پویچ بوون، ما نه‌و دی‌ژ‌جزایی
کاری خو پیقه‌تر بینن! ﴿١٦٨﴾ و مله‌تی مووسایی، پشتی [چونا] وی، [پشتی مووسا چۆیییه‌ ژ‌فانی خودایی
خو] ژ‌چه‌کیت خو [ژ‌زیر و زینه‌تی دگه‌ل وان] گۆلکه‌ک چیکرن، له‌شه‌کی بی‌گیان بوو ده‌نگی چیلی
هه‌بوو، ما نه‌ددیتن وی [گۆلکی] نه‌و نه‌دئاخفتن و به‌ری وان نه‌ددا چورپکان، [و گۆلک] ب‌پهرستی بو
خو کرنه‌پهرستی، و نه‌و ب‌خو د‌سته‌مکاران بوون. ﴿١٦٩﴾ قیجا وه‌ختی په‌شیان بووین و زانین ییت
گومرا بووین، گۆتن: نه‌گه‌ر خودایی مه‌دلوفانییی ب‌مه‌نه‌به‌ت، و گونه‌هیت مه‌ژ‌ی نه‌به‌ت، ب‌راستی نه‌م
دی‌ژ‌خوساره‌تان بین.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي
مِنْ بَعْدِي ۖ أَتَعْلَمُونَ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۖ وَأَلْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ
أَخِيهِ يَحْرُجُهُ إِلَىٰهِ ۖ قَالَ أَبْنِ أُمَّ إِنْ الْقَوْمَ اسْتَضَعُّهُنَّ وَكَادُوا
يَفْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَتِي وَادْخُلْنَا فِي رَحْمَتِكَ
وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَبِيلًا لَهُمْ
عَذَابٌ مِنْ رَبِّهِمْ ۖ وَذَلِكَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَكَذَلِكَ نَجْزِي
الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٣﴾
وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبَ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ ۖ وَفِي شَحْنِهَا
هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٥٤﴾ وَأَخْتَارَ مُوسَىٰ
قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِمِيقَاتِنَا فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ
رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَأَلَيَّ أَنْتَ بِهَذَا بَعْدَ
السَّفَاهِ ۖ مَتَىٰ إِنَّ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ وَتَهْدِي
مَنْ تَشَاءُ ۖ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٥٥﴾

﴿۱۵۰﴾ و وهختی موسا [ژ ژفانا خودایی خو] ب سهر
مله تی خودا فه گه ریایی، زیده که ربگرتی و خه مگین
فه گه ریا، گوت: پیسه شول بوو هه وه پستی من
کری [دهمی هه وه گولک په رستی] تهری هه وه له ز
ل فره مانا خودی کر [هه وه چ بوو؟ هه وه گولک
په رست، و هه وه خو نه گرت هه تا نه ز ژ ژفانی خودی
دز قرم، و فره مانا خودی بو هه وه دبترم] و موسایی
ده پیست تهوراتی ثاقتین، و دهست ثاقتیه سهری برایی
خو، گرت و ب بهر خو شه کیشا، [هاروونی] گوت:
ههی کورپی دهیکا من، ب راستی مله تی نه ز بزار کریم
و نیریک بوو من بکوژن، فیجا تو که یفا نه یاران
ب من نه ئینه، و من نه ده د گهل مله تی سته مکار
[و من ژ وان حسیب نه که]. ﴿۱۵۱﴾ [موسایی] گوت:
خودیوو، گونه هیست من و برایی من ژئی ببه و مه
ههر دوکان ب بهر دلوفانیسا خو بیخه، و تویی ژ همی
دلوفانان دلوفانتر. ﴿۱۵۲﴾ ب راستی نه ویت گولک
په رستین نیزی که دی که ربا خودایی وان و رسوایی د
ژیا نا دنیا ییدا وان گریست، و هوسا ته م دره وینان ئیزا

ددهین. ﴿۱۵۳﴾ و نه ویت کار و کریار پیست خراب کرین، پاشی توبه کرین، و دلپیشی و دلسوزی د باوهریسیا
خودا کرین، ب راستی خودایی ته پستی فی توبه یی، گونه هژبهر و دلوفانه. ﴿۱۵۴﴾ فیجا دهمی که ربا
موسایی داهاتی، ده پیست تهوراتی پاکرن، تهوا [تهوراتا] ریکا پاسته ریایی و دلوفانیسی تیدا نفیسی، بو وان
پیست ژ خودایی خو دترسن. ﴿۱۵۵﴾ و موسایی ژ مله تی خو حه فتی زه لام ژئی گرتن بو وهختی مه دانایی
[دا داخوازا لیبوری نی و لیته گرتنی ژ خه له تیسیا خو یا مه زن بکه ن، و هختی گولک په رستین]، فیجا دهمی
بیقه له رزا ب هیز تهو گرتین [که فتن و نه هشبوون]، ئینا [موسایی] گوت: خودیوو ته گهر ته فیابایه بهری
نوکه دا من و وان هیلاک بهی، مادی مه ب کریار ساویلکه یان دیلاک بهی؟ ته شه ژ جهرباندن و نه زموونا
ته پیقه تر نینه، یی ته بقیست ب وئ جهرباندنی گومرا دکهی، و یی ته بقیست پی پاسته ری دکهی، تویی
سه میان و هاریکاری مه، فیجا ل گونه هیست مه ببوره و دلوفانیسی ب مه ببه، و ب راستی تو چیرین لیته گری.

الجزء التاسع
١٧٠

وَأَكْتَسَبْنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
إِنَّا هَذَا النَّيْلُكَ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ وَرَحْمَتِي
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَاءَ كِتَابُهَا لِلَّذِينَ لَا يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٦﴾ الَّذِينَ يَسْتَعِينُونَ
الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْنُوءًا عِنْدَهُمْ
فِي الْتَوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُخْلِئُ لَهُمُ الطَّلِبَاتِ وَيُخْرِجُهُمْ عَلَيْهِمْ
الْحَبِيبَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ
عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا
النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾
قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي
لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ
فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾ وَمِنَ
قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْتَدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾

﴿١٥٦﴾ و تو دئی جیهانیدا قهنجیی بۆ مه بنقیسه [ژ
ژیانه کا خوش، و دویماهیکه کا باش، و سهره رازی بۆ
کاری باش] و ل ئاخره تی ژ ی قهنجیی بده مه [کو
به حه شته]، ب راستی مه ب بال تهفه تۆبه کریه.
[خودی] گۆت: ههر که سی من بقیث دی ب ئیزایا
خۆ هنگیثم، و دلۆفانییا من هه می تشتان فه دگریت،
فئجا ئه ز دی [فئی دلۆفانیی] سپه می و خۆ سه ر
[رۆژا قیامه تی] بۆ وان نفیسیم ئه ویت پاریزکارییا
من دکهن، و زه کاتا خۆ دده ن، و باوه ریی ب هه می
کتیب و پیغه مبه ری ت مه دئینن. ﴿١٥٧﴾ و ئه ویت ل
دویف هنارتی و پیغه مبه ری نه خوانده وار دجن، ئه و
سالوخته و نیشانی ت وی ل ده ف خۆ د تهورات و
ئنجیلیدا دبینن، فه رمانا وان ب قهنجیی دکه ت، و وان
ژ خرابیی دده ته پاش، و تشتی پاقر بۆ وان دورست
دکه ت، و تشتی پیس ل سه ر وان حه رام دکه ت، و
باری وان یی گران ل سه ر وان رادکه ت، و قهیدی ت
وان خۆ پی گریدایی ل سه ر وان رادکه ت [ئانکو وی
باری وان، ژ وان ئه حکامیت وان خۆ پی گریدایی ژ
نه دورست کرنا هنده ک خوارنان و ژیفه کرنا جهی پیس ژ جلکی وان و سۆت نا ده سته که فئییان (الغنائم)... هتد،
سفل کر]، فئجا ئه ویت باوه ری پی ئینایین، و ریز لی گرتین، و هاریکارییا وی ل سه ر نه یاران کری، و ب
دویف وی رۆناهییی که فئین ئه واد گهل وی هاتی [کو قورئانه]، تهفه ئه ون ییت سه ره راز. ﴿١٥٨﴾ بیژه:
گهل مرو فان، ب راستی ئه ز پیغه مبه ری خودیمه بۆ هه وه هه مییان، ئه و خودایی ملکئ ئه رد و ئه سلانان یی
وی، چو په رستی نینن ژ وی پیقه تر، ئه وه ژیانن دده ت، و دبه ت، فئجا باوه ریی ب خودی و پیغه مبه ری وی
بینن، ئه و پیغه مبه ری نه خوانده وار، ئه و (ئه و پیغه مبه ری) باوه ریی ب خودی و کتیبت وی دئینیت، و ل
دویف وی هه رن، داوه یین راسته ری بین. ﴿١٥٩﴾ و ده سته که ک ژ مله تی موسایی هه یه، به ری خهلکی ب
راستی و هه قیبت دده نه ریکا راست، و ب هه قیبت و راستی ژ ی فه رماندارییی و حوکی دکهن.

وَقَطَّعْنَهُمْ اثْنَيْ عَشَرَ نَبِطًا ۖ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ
 مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ ۖ أَن أَضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
 فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ
 مِّنْهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَمَ ۖ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ
 الْمَنَّاءَ وَالسَّلَوى ۖ كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ۖ وَمَا
 ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾
 وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا
 حَيْثُ شِئْتُمْ وَفُولُوا حِطَّةً ۖ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
 نَّعْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۚ سَازِغُوا لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾
 فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ
 لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِم رِجْزًا قَرِيبًا ۖ السَّمَاءُ بِمَا كَانُوا
 يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسَاءَ لَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
 حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ
 حِثَابُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَاعًا وَيَوْمَ لَا تَأْتِيهِمْ
 كَذَٰلِكَ تَبْلُغُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

قہنجیکاران پتر لی کہین. ﴿۱۶۲﴾ بہ لئٰی تہویت ستم و زورداری کرین، تہو فہر مانا خودیٰ ل وان کری [کو بیژن گونہہیت مہ ژ مہ دافوتہ]، ب تشہ کی دی یی ژئی نہ ہاتیسہ خواستن، گوارتن [فیجا ژ بہر ہندی]، و ژ بہر نہ گوہداری و ستمہ وان دکر مہ ئیزایہک ژئہسانی ب سہر واندا ہنارت. ﴿۱۶۳﴾ و تو [ہی موحمہد] پسارا وی گوندیٰ نیزیکی دہریائی [ژئسرائیلیان] بکہ، وختیٰ وان د پوژا شہنبییدا دہستدریژی کرین، وختیٰ پوژا شہنبیٰ ماسییٹ وان سہر ئاف دہون، و پوژا نہ شہنبی [کو یا بو وان دورست تیدا بگرن] نہ دہاتن، مہ ہوسا و ژ بہر ژ پئی دہرکہفتتا وان ب فی بہ لایٰ جہرباندن [کو پوژا بو وان نہ دورست ماسیان بگرن، ماسییٹ ئاشکہرا سہر ئاف ببین، و پوژا بو وان دورست بگرن، ماسی نہئین و دیار نہبن].

﴿۱۶۰﴾ و مہ ملہتیٰ موسایی کرہ دوازده دہستہک و ئویجاخ، و دہمیٰ ملہتیٰ وی ئاف ژئی خواستی، مہ وەحی بو ہنارت: داریٰ خوٰل کہفری بدہ [ہہر کہفہرہ کیٰ ہہیت]، پشتیٰ موسایی داریٰ خوٰل کہفری دابی، دوازده کانی ژئی زان و دہرکہفتن [تہمہت ہہ ژمارا ئویجاخت وان]، و ہہر ئیکی کانیا خوٰ زانی و نیاسی، و مہ عہور ل ہنداقی وان کرنہ سہوانہ [کو سہیٰ ل وان بکہن] و گہزو و سویسک مہ ب سہر واندا باراندن، فیجا ژ حہلالی پاک و باقژی مہ ب رزقیٰ ہہوہ کری بخون، وئہوان [ب کار و کریاریت خوٰیبت نہ دریدا و نہ دورست] زیان ل مہ نہ کریسہ، بہلکی ہہر یال خوٰ کرین. ﴿۱۶۱﴾ و وختیٰ خودیٰ گوتیسہ وان [مہخسہد پیٰ ئسرائیلیان] ہہر نہ دفی گوندیدا [قودسی] و ب بہرفرہمی و ل جہیٰ ہہوہ بقیٹ ژئی بخون، و بیژن: خودیو و گونہہیت مہ ژ مہ دافوتہ، و داچہ میایی [و خوٰشکاندی بوٰ خوادییٰ ہوین ژ بہر زہبونیٰ رزگار کرین] بدہنہ ژور، دئی ل گونہہیت ہہوہ بوٰرم و ناہیلیم، وئہم دئی خیرا

﴿۱۶۴﴾ و وهختی دهسته که کی ژ وان گوتی [گهلی دهسته کا شیره تکاران] هوین بۆچ خه لکه کی شیره ت دکهن، کو خودی دئی وان دیلاک بهت، بیان ری دئی وان ب بهر ئیزایه کا دژوار ئیخت، [کوما شیره تکار] گوت: بۆ هندیه دا بۆ مه ل دهف خودایی هه وه بیته هه جهت (مهانه)، و بهلکی شهول خو بزقرن و خو پاریزن. ﴿۱۶۵﴾ فیجا وهختی وان، شهو شیره تیته ل وان دهاته کرن، ژ بیرا خو برین و پویته پی نه کرین، مه شهویتی بهر گهریان دکرن کو خرابی نه تیته کرن رزگار کرن، و مه شهویتی ستهم دکرن [یته د شهومونا خودا که قین و یته خو ل سهر خرابیی بی دهنگ کرین] ب ئیزایه کا ب ژان و دژوار هنگاقتن، ژ بهر ژ ری دهر که قتنا وان. ﴿۱۶۶﴾ فیجا وهختی وان خو مه زن کرین ل سهر تشتی نه هییا وان ژئی هاتیسه کرن، و زیده گا فییا خو نه هیلایین، مه گوته وان: بینه مه یونکیته رسوا و ره زیل. ﴿۱۶۷﴾ و بۆ مله تی خو بیته: وهختی خودایی ته [پیشییته ئسرائیلیان] ناگه دار کرین، کو خودایی ته هندهک مروقیته وهسا

ب سهر واندا دئی هنریت، کو هه تار ژا قیامه تی ئیزا و نه خوشیه کا ب ژان و دژوار بدهنه بهر وان، و ب راستی خودایی ته جزا ب لهزه [ئانکو جزا کرنا وی یا ب لهزه]، و خودایی ته ب راستی گونه ه ژیه ر و دلوفانه. ﴿۱۶۸﴾ و مه شهو (ئسرائیلی) دئه ردیدا کر نه کوم کوم [و مه ژیکفه کرن]، هندهک ژ وان دقهنج و کیرهاتی بوون [شهویتی باوهری ب موحه مه د پیغه مه بهر ئینایین، و یته بهری هاتنا وی مرین]، و هندهک ژ وان دوهسا نه بوون، فیجا مه شهو ب خوشی و نه خوشییا جهر پانندن، دال خو بزقرن. ﴿۱۶۹﴾ و ددویف فانرا [شهویتی تیکه ل، قهنج و خراب] دهسته که هات چو خیر تیدا نه، بوونه ویرسیته تهوراتی [دخوینن، بهلی کار پی ناکن] و له زلی نه فا نئریک و کیم دکهن [کو دنیا، و پشته خو ددهنه هه قیسی] و دبیزن: دئی خودی مه نازا که ت و ل مه ناگریته، و شه گهر متایه کی دی ژئی وهکی وئ ب دهسته وان بکه قیته دئی راکهن [ل نک نه خه مه، حه لاله یان حه رامه ؟] نه ری ما په بیان د تهوراتیدا ژ وان نه هاتبوو ستانندن، کو شهو ژ راستیی پیقه تر چو یی دی ل سهر نافی خودی نه بیژن؟ [فیجا چاوا حهرامی دخون و دبیزن: خودی ل مه ناگریته] و وان تهورات یا خواندی کا چ تیدا یه. و ئاخهرت بۆ وان، یته پاریز کاریسا خودی دکهن چیره، فیجا ما هوین ئاقلی خو نایینه سهری خو. ﴿۱۷۰﴾ و شهویتی تهوراتی دکرن و کار پی دکهن، و نفیزان [کا چاوا فهرمانا وان پی هاتیسه کرن] بهر دهوام دکهن، ب راستی شه خیرا قهنجیکاران بهرزه ناکنه.

وَإِذْ قَالَتِ امْهِنَّ مِنْهُمْ لِرَبِّكَ يُعَذِّبُكُم مَّا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَى رَبِّكُم وَلَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَدَابِ بَيْبِسٍ يَمَّا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَنَاهِمِهِمْ فَلَمَّا كُنَّا لَهُمْ قُرْدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٦٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْفِتْنَةِ مَن سُبُوهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعٌ أَلْعَابٍ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٧﴾ وَقَطَّعْنَاهُمْ فِ الْأَرْضِ أُمَمًا مِّنْهُمْ أَصْلَحَ خُوتٍ وَمِنْهُمْ دُورٌ ذَلِكَ وَبَلَّوْنَهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعدِهِمْ خَلْفٌ وَرَثُوا أَلْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَذَى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلَهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِّمَّا تَلْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَاللَّذَانِ الْأَخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾ وَالَّذِينَ يُعَسِّكُونَ يَأْلِكُتْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِغُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

الجزء
١٨

* وَإِذْ تَنْفَعْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَذَنُ رُطْلَةٍ وَظَنُوا أَنَّهُ وَقَعٌ بِيَهُمْ
خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ يِقْوَةً وَادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾
وَإِذْ أَخَذَرُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ
عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتَ بِرَبِّكَمْ قَالُوا بَلَىٰ سَهْدًا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ
الْقِيَمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٢﴾ أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ
آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ الْمُنْظِلُونَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذَلِكَ نَقُصُّ الْأَلْيَتِ وَلَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾ وَأَنْتَ عَلَيْهِمْ نَبَأُ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَاسْلَخَ
مِنْهَا فَاثْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْعَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ بَشَتْنَا
لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَبَثَلُهُ
كَمَلٍ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثُ أَوْ تَرَكَهُ
يَلْهَثُ ذَلِكَ مِثْلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَافْضُصْ
الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿١٧٦﴾ سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ
كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسُهُمْ كَالْأَوْثَانِ الْبُتُولِ ﴿١٧٧﴾ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ
فَهُوَ الْمُهْتَدَىٰ وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَا وَلِيكَ هُمْ الْخَاسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

۱۷۳

﴿١٧١﴾ و بیننه بیرا خو دهمی مه چیاپی (طور) ل هندافی
وان وهکی بانه کی یان سهوانه کی بلندکری، هزر دکر
دئی ب سهر واندا تیت، [مه گوته وان] تهفا مه بو
هه وه هنارتی ژ دل و ب هیز وهریگر و لی د پرد بن.
و بیننه بیرا خو کا چ تیدایه و خو ژ بیرفه نه کهن، دا
ژ تیزایی بینه پارستن. ﴿١٧٢﴾ و وهختی خودایی ته ژ
پشتا ئاده می، دوینده ها وی دهر تیخستی، و ههر نه
[دوینده ها] ل سهر دوینده هی ب خو کر نه شاهد،
[وی وهختی خودی گوته وان]: ما نه ز نه خودایی
هه وه مه؟ گوتن: به لی، ئەم شاده بیسی دده بن، ئەفه
دا هوین پورزا قیامه تی نه بیژن، ئەم ژ فی دبی ناگه ه
بووین. ﴿١٧٣﴾ یان ژ ی دا هوین نه بیژن [ئەم چ
بکه ین] باب و باپی رت مه به ری مه هه فال و هه فیشک
[بو خودی] چیکر بوون، و ئەم ژ ی دوینده هه ک بووین
پشتی وان هاتین [مه ژ نک خو هه فال و هه فیشک
چی نه کرینه، مه چا ل وان کر]، فیجا ما دی مه ب
کریارا گومر ایان د هیلاک به ی؟ ﴿١٧٤﴾ و هوسا ئەم
نیشانان ب دریزی و ب هه می ئاویان پورن دکه بن، دا

[پوچییا ئەول سهر به یلن] بزقرن [بو هه قیسی]. ﴿١٧٥﴾ [هه ی موحه مه د] تو بو وان [ئانکو ئسرائیلیان]،
سهر هاتییا وی مرو فی بیژ و بخوینه، ئەو ی مه زانینا نیشان و ئایه تیت خو داییسی، پاشی ئەو ژ زانینا وان
ئایه تان دهر که فت و خو ژ ی کیشا [هه وه کی مار ژ که فلی خو دهر دکه فیت]، فیجا شه یتان ب دو یف که فت و
خو گه هاندی، و بوو ژ وان بیژ زیده گومر و به رزه. ﴿١٧٦﴾ و ئەگه ره فیابایه ئەم دا وی ب وی زانینا مه
داییسی بلند که یین و قه دری دینی، به لی ئەو ما ب دنیا بیقه، و ب دو یف دلخوازییا خو که فت، فیجا مه ته لا
وی [د خرا بییدا] و هکی مه ته لا سه بییه ئەگه ر لی بخو ری و دهر بیخی، دی حلکه حلکی که ت [ئانکو دی
ئه زمانی خو دهر تیخیت] و ئەگه ره بیلی و دهر نه تیخی ژ ی، هه ر دی حلکه حلکی که ت، و ئەف مه ته له مه ته لا
وانه بیژ نیشانیت مه دره و دانایین و باوهری پی نه ئینابین [ئانکو ئەو ژ ی و هکی سه بیینه چ شیر ه تان ل وان
بکه ی یان لی نه که ی، و هکی ئیکه، نائینه سهر ریکا راست]. فیجا فان چیر و کان بو فه گیره، دا هه زرا خو تیدا
بکه ن. ﴿١٧٧﴾ چ مه ته له کا پیسه وان که سان هه ی، ئەو ی نیشان و ئایه تیت مه دره و دانایین، و ئەوان سته م ل
خو ب خو کرییه [نه ل که سی دی]. ﴿١٧٨﴾ ئەو ی خودی راسته ری بکه ت هه ر ئەو ه راسته ری کری، و هه ر
که سی [ژ بهر کار و کریاریت وی] گومر و به رزه بکه ت، نی هه ر ئەو ه ییت خوشاره ت.

﴿١٧٩﴾ ب سویند مه گه لهك ئەجنه و مروڤ بۆ دۆژههیی ییټ چنكرین، وان دل ییټ ههین، ههقیبی یی تی ناگهه، و چاف ییټ ههین، یی نابین، و گوهر ییټ ههین یی گولی نابین (ناهیسن)، ئەفه وهکی تهرش و كهوالانه [مفایی بۆ خوژ ئەندامیټ ههستكرنی نابین] بهلكی هیژ بهرز و گوهراترن، ئەفه نه ییټ ئاگههژ خو نهیی. ﴿١٨٠﴾ و [هه می] باشناڤ بۆ خودینه، قیجا ب وان دو عایان ژئ بکه، و هوین وان بهیلن ئەویټ دهستکاریبی د ناڤیټ ویدا (ییټ خودی) دکه، دئ ئەو گه هههه جزیبی کارئ خو. ﴿١٨١﴾ و ژ وان ئەویټ مه چنكرین (دهستهكهك) ههیه، ب ههقیبی راسته ریسی دکه و پئ [ب ههقیبی] دادوه ریسی دکه. ﴿١٨٢﴾ و ئەویټ نشان و ئایه تیټ مه دره و دانابین، دئ مۆله تی دهینی، پیچ پیچه دئ وان نیزیکی وی تشتی کهین یی وان بهر ئاتاف بکهت بیی ب خو بههسن. ﴿١٨٣﴾ ئەز دئ مۆله تی ده می [و جزا کرنا وان ب پاش ئیخیم]، ب راستی گرتن و ئیزایا من یا ب هیژ و دژاره. ﴿١٨٤﴾ ئەری ما ناده نه هزرا خو

کو چو دیناتی ل دهف هه فالئ وان (کو پیغه مبه ره) نینه؟ بهلی ئەو ژ ئاگه هدار که ره کی ئاشکه را پیغه تر نینه. ﴿١٨٥﴾ ئەری ما ئەو هزرا خو د مه زانییا ئەرد و ئەسانان و د تشتی خودی چنکریدا ناکه، و دبیت وهختی مرنا وان [یان ئیزادانا وان ژ بهر گاوریا وان] نیزیك بوو بیت، قیجا ما ئەو پشتی قورئانی باوه ریسی ب کیژ ئاخفتنی دئین؟ ﴿١٨٦﴾ و ههر که سی خودی [ب کار و کریاریټ وی ییټ خراب] گوهر و بهرز بههت، نی کهس نینه وی راسته ریټ بکهت، و دئ وان هیلین هه د خرابیا خو دا بزفرن. ﴿١٨٧﴾ [هه می موحه مه د] پسارا رۆژا قیامه تی ژ ته دکه، کا کهنگیه و کهنگی دئ تیټ؟ بیژه: ب راستی زانییا وهختی هاتنا وی بهس ل دهف خودایی منه، کهس نه شیت وهختی وی بده ته ئاشکه را کرن خودی نه بیت، ژ ئەرد و ئەسانان مه زنتره بزائن [یان رۆژا دئیت یا گرانه ل سه ره ئەرد و ئەسانان] ب سه ره هه وه دا نا ئیټ ژ شکه کیغه نه بیت، پسارا وی ژ ته دکه، هه ره کی تو دزانی ولئ دگه ری، بیژه: ب راستی زانییا [هاتنا] وی [رۆژی] بهس ل دهف خودیه، بهلی باراپتر ژ خه لکی [فی راستی] نوزان.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كُفْرًا مِنَ الْبَرِّ وَالْإِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ أُذُنٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِن كُذِّبَتْ مَتَّىٰ ﴿١٨٣﴾ وَلَهُمْ يَتَفَكَّرُونَ مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ حِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾ أُولَئِكَ يَنْظُرُونَ فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ وَإِن عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَن يَضِلَّ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُّرْسَلُهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجِيبُهَا لَوْفُهَا إِلَّا هُوَ يُفَلِّتُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ الْبَعْثَةُ يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ خَافِيَةٌ عَلَيْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِن أَسْأَلُ النَّاسَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ
 أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَا سْتَكْبَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ
 إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا
 تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيًّا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَفْقَلَتْ دَعَوَا
 اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحًا لَنُكَفِّرَنَّ مِنَ السَّيِّئَاتِ ﴿١٨٩﴾
 فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَمْ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَلَّى
 اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾ أَيْسُرُكُمْ مَا لَا يَخْلُقُ سَيِّئًا وَهُمْ يَحْلُقُونَ ﴿١٩١﴾
 وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرٌ وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٢﴾
 وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سِوَاكُمْ عَلَيْهِمْ أَدْعَاؤُهُمْ
 أَمْ أَنْتُمْ صَالِحُونَ ﴿١٩٣﴾ إِنْ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ
 أَمْثَلُكُمْ فَأَدْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿١٩٤﴾ أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ
 بِهَا أَمْ لَهُمْ آعِينٌ يَبْصُرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ
 بِهَا قُلْ أَدْعُوا شُرَكَاءَكُمْ كُفُّوا عَنْهُمْ وَلَا تَنْظُرُوا ﴿١٩٥﴾

﴿۱۸۸﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: نه ب دهستی منه
 مفایه کی بگه هینمه خو، یان زیانه کی ژ خو بدمه
 باش، نهو نهیت یا خودی حه زکری، و نه گهر من
 غهیب [تشتی نه ناشکرا و نه بووی] زانیایه، دا پتر
 فایده کهم و خوسارهت نه دبووم [و زیان نه دگه هشته
 من] و نه ز ژ ناگه هدارکه ر و مزگینینی پیغه تر نینم،
 بو وی مله تی باوهری بی بیت. ﴿۱۸۹﴾ و نه وه [نانکو
 خودییه] هوین ژ ئیک کهس ب تنی چیکرین، و
 هه فسه را وی ژ ی چیکر، دا بینا (سه را) وی پی
 بیت و ل دهف فه هه سییت، فیتجا وهختی چو یییه
 نقینا وی، ب حال کهفت، حاله کی سفتک، و ما د
 فی حالیدا، فیتجا وهختی گران بووی، [و بچو یک د
 زکیدا مه زن بووی] وی و زه لامی خو دوعا ژ خودی
 کرن: نه گهر تو زارو که کی ب کیزهاتی بدیه مه، نه
 دی ژ شوکورداران بین. ﴿۱۹۰﴾ فیتجا وهختی خودی
 [دوعایا وان قه بویل کری] و زارو که کی ب کیزهاتی
 داییی، هنده دوینده ها وان هه فیشکان [ب فی دانی]
 بو [خودی] چی دکهن، و خودی بلندتر و پاقرتره ژ

وی شرا که و دکهن. [نهف ئایه ته به حسی هنده دوینده ها ئادهم پیغه مبه ر و حه وایی دکهن ده می خودی
 دوینده داییی شوینا سوپاسیا خودی بکهن هه فیشکان بو خودی چی دکهن چ ب نافکرنا وان ب
 ناقت خه لهت بکهنه بنده نه بو خودی یان غیری خودی - نه وی نهو که رم د گهل کری - دپهریسن].
 ﴿۱۹۱﴾ نه ری نهو وی بو خودی دکهنه هه فیشکی چی چو چی نه کهت، و نهو ب خو بیت هاتینه چیکرن.
 ﴿۱۹۲﴾ و نهو نه شین هاریکاریا وان بکهن [خو نه گهر ژ ی بخوازن ژ ی]، و نه شین هاریکاریا خو ژ ی
 بکهن. ﴿۱۹۳﴾ و نه گهر هوین گازی وان [بوتان] بکهن بو راسته ریییی، ل دویف هه وه نائین [چونکی
 بهرن و دبئی پوحن]، وهکی ئیکه چ هوین گازی وان بکهن یان بی دهنک بمین و گازی وان نه کهن.
 ﴿۱۹۴﴾ ب راستی نه ویت هوین دپهریسن چیکریییت خودینه، وهکی هه وه، فیتجا گازی وان بکهن بلا
 بهر سقا هه وه بدنه!! نه گهر هوین راست دیژن. ﴿۱۹۵﴾ نه ری ما وان [بوتان] بی هه نه پی ب ریتفه بجن؟
 یان دهست هه نه پی دربان بدانن؟ یان چاف هه نه پی ببینن؟ یان گو هه نه پی گولی بین!! بیژه:
 هوین گازی هه می هه فیشکیت خو بکهن، پاشی هوین و نهو پیکشه پیلانی بو من بگپرن و چو دهره تی
 ژ ی نه دهنه من.

﴿۱۹۶﴾ ب راستی پشته‌شان و هاریکاری من خودییه،
 نه‌وی قورئان شیناییه خوارئ، و نه‌وه هاریکارییا
 قهنجیکاران دکهت. ﴿۱۹۷﴾ و نه‌ویت هوین ژ بلی
 خودئ دپه‌ریسن، نه‌شین هاریکارییا هه‌وه بکه‌ن،
 و نه‌شین هاریکارییا خو ژ بکه‌ن. ﴿۱۹۸﴾ و نه‌گر
 هوین گازی وان [بوتان] بکه‌ن بو ریکا راست،
 گول هه‌وه نابن، و تو دینی به‌ری وان بی ل ته،
 به‌لی نه‌وه ب خو نابین. ﴿۱۹۹﴾ لینه‌گرتنی و کار و
 نالیبی ساناهی بگره، و فرمانی ب کار و کریاریت
 قهنج بکه، و رویی خو ژ نه‌فامان وهرگیره.
 ﴿۲۰۰﴾ و هه‌ر وه‌خته‌کی و هسواسه‌ک ژ شه‌یتانی بکه‌هیته
 ته، خو ب خودئ پاریزه، ب راستی نه‌وی گوهدیر
 و زانایه. ﴿۲۰۱﴾ ب راستی نه‌ویت پاریزکاری کرین،
 هه‌ر وه‌خته‌کی و هسواسه‌ک ژ شه‌یتانی گه‌هسته
 وان، [فه‌رمانا خودئ] هاته‌ بیرا وان، قیج ب خو
 ده‌سن، و چاقیت وان باش پون دین، [و دزانن
 نه‌شه و هسواسا شه‌یتانییه، خو ژ گونه‌هی فه‌دکیشن
 و گوهی خو ناده‌نه شه‌یتانی]. ﴿۲۰۲﴾ و برایت

وان [ژ شه‌یتانان] هاریکارییا وان [گاواران] دکه‌ن د خرابییدا، و پاشی ده‌ست ژ خرابییا وان به‌رناده‌ن.
 ﴿۲۰۳﴾ و نه‌گره‌ر تو بو وان چو موعجیزه‌یان نه‌ئینی، دئ بیژن: بلا ته‌ئیک ژ ده‌ف خو شینابایه [بو ترانه]،
 بیژه: نه‌زل دویف وی تشتی دچم یی کو و‌هی بو من پی هاتیت ژ به‌ری خودایی منشه، نه‌ف قورئانه
 نشان و ده‌لیلیت ئاشکه‌رانه ژ خودایی هه‌وه، و ریکا هیدایه‌تی و دلوفانییییه بو مله‌تی باوه‌رییی بینیت.
 ﴿۲۰۴﴾ و نه‌گره‌ر قورئان هاته‌ خواندن [د نفیژیدا و ژ ده‌ر‌ه‌ی نفیژئی ژ] گوهی خو بدنه‌ی و بی ده‌نگ بین،
 دا دلوفانی ب هه‌وه بیته‌ برن. ﴿۲۰۵﴾ و خودایی خو ب ترس و ئاشکه‌راییفه و ب نه‌ینی و نافنجیقه (نافه‌را
 ده‌نگی نزم و یی بلند) سپیده و ییشاران بینه‌ بیرا خو، و ژ بی ئاگه‌هان نه‌به. ﴿۲۰۶﴾ ب راستی نه‌ویت ل ده‌ف
 خودایی ته [کو ملیاکه‌تن] خو ل سه‌ر په‌رستنا خودئ مه‌زن ناکه‌ن و خودئ [ژ هه‌می کییاسیان] پاقر دکه‌ن،
 و هه‌ر بو خودئ سوجه‌یان دهن.

إِنَّ وَلِيَ اللَّهِ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿١٩٦﴾
 وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ نَصَرَكُمْ
 وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَصُدُّونَ ﴿١٩٧﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا
 وَتَرَاهُمْ يُظْرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ الْعَفْوَ
 وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿١٩٩﴾ وَإِنَّمَا يَنْزَعُكَ
 مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
 فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْغَى ثُمَّ
 لَا يُفْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِنَايَةٍ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا
 قُلْ إِنَّمَا اتَّبَعْتُ مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَإٌ مِنْ رَبِّكُمْ
 وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ
 فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾ وَادْكُرْ رَبَّكَ
 فِي نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
 وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٠٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
 لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٢٠٦﴾

سجدة

سوره نفا

ل مه دینه یی هاتیه خوارئ (۷۵) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ پسارا ده سته قتیبت (خه زایی) ژ ته دکه ن [کا دی چاوا تینه به لافکرن، نه خاسمه پشتی ژیک جودابوون ل سهر ده سته قتیبت به درئ په دابوویی، بیژ: ده سته قتی بؤ خودئ و پیغه مبه رینه [ثانکو به لافکرنا وان ب هیشیا پیغه مبه ریشه به]، فیجا پاریزکارییا خودئ بکه ن [ل سهر ده سته قتیبتان ژیکفه نه بن، و ل بهر فهرانا خودئ راوهستن]، و نافه را خو دورست بکه ن، و گوهدارییا خودئ و پیغه مبه رئ وی بکه ن ته گهر هوین خودان باوهر بن. ﴿۲﴾ ب راستی خودان باوهر بهس ته ون، ته ویت ته گهر نافئ خودئ هاته ئینان، دلیت وان ژ ترساندا خو دقوتن، و ته گهر قورئان ل سهر وان هاته خواندن، باوهرییا وان پتر لی دتیت، و پشتا خو ب خودئ

موکوم و گهرم دکه ن. ﴿۳﴾ و ته ویت به رده وام [وب رهنگی پیدئی] نفیژان دکه ن، و ژ تستی مه دابیئی خیران ددهن. ﴿۴﴾ ته ها ته فنه نه خودان باوهریت راست و دورست، وان ل دهف خودایی خو بییک و پایه و گونه هر ژیرن و رزقه کی به رفه ده هیه. ﴿۵﴾ [حوکمی ژیکفه کرنا ده سته قتیبتان ب دویا هیك هات، دی ب وی رهنگی بیت یی خودئ بقیت، دگه ل هندئ کو ب دلئ هنده کان نینه زی] ههروه کی خودایی ته توژ مه دینه یی ده ریختی بؤ به درئ [بؤ کاره کی ته قدیرا وی ل سهر بوو]، و هنده ک ژ خودان باوهران ته فیه پی نه خوش بوو. ﴿۶﴾ پشتی بؤ وان راستی دیار بوویی کو دی سهر که فن، چره برئ [ده رهه قئ شه پید] دگه ل ته دکه ن، [و وان شه پئ نه خوشه] دی بیژئ بؤ کوشتنی دتینه هاروتن، و کوشتنی ب چاقیت خو دبیین. ﴿۷﴾ و بیننه بیرا خو وختی خودئ ژفان ب ئیک ژ دویان دابییه هوه [کاروانی قوره شیبیان، یان سهر که فتن ل سهر له شکه ری وان]، به لی هوین حه ز دکه ن یا بی شه ر بگه هیته هوه [کو کاروانه]، و خودئ دقیت ب ثایه تیت خو ته ویت هاتینه خوارئ ل سهر شه ری، هه قیئی بنه جه بکه ت، و گاوران بنر بکه ت. ﴿۸﴾ و داهه قیئی [کو ئیسلامه] بنه جه بکه ت، و پویچاتییی پویچ بکه ت، چهنده ب دلئ گونه هکاران [بوت په ريسان] زی بیت.

سوره النفا

بسم الله الرحمن الرحيم

يَسْتَلُوْكَ عَنِ الْاَنْفَالِ فِى الْاَنْفَالِ لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلُ فَاتَّبِعُوْا اَمْرَ اللّٰهِ
وَاَصْلِحُوْا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَاَطِيعُوا اَمْرَ اللّٰهِ وَرَسُوْلَهُ اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١﴾ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اِذَا دُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ
قُلُوْبُهُمْ وَاِذَا نُصِرَتْ عَلَيْهِمْ اَيْتُهُ رَاَدْتُهُمْ اِيْمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿٢﴾ الَّذِيْنَ يَقِيْمُوْنَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُوْنَ ﴿٣﴾ اُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَتٌ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٤﴾ كَمَا اَخْرَجَكَ رَبُّكَ
مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّ فَيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ لَكَرْهُوْنَ ﴿٥﴾
يَجِدُوْنَكَ فِى الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَاَنَّمَا يُسَافِرُوْنَ اِلَى الْمَوْتِ
وَهُمْ يَظُنُّوْنَ ﴿٦﴾ وَاذْيَعِدُّكُمْ اللّٰهُ اِحْدَى الْاَطْلَافَتَيْنِ اَنَّهُمَا
لَكُمْ وَتُؤَدُّوْنَ اَنْ عَيَّرَ ذَاتَ الشُّوْكَ تَكُوْنُ لَكُمْ وِيْرِيْدُ
اللّٰهُ اَنْ يُحَقِّقَ الْحَقَّ بِكَلِمَتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِيْنَ ﴿٧﴾
لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْاَبْطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٨﴾

﴿٩﴾ بیننه بیرا خو وهختی [د شه ری به دریډا] لافلاڅ و ههوار ههوارا ههوه: ههوه سهرکهفتن و هاریکاری ژ خودایی خو دخواست، ینا بهرسفا ههوه دا، ب راستی نه ز دی ب هزار ملیاکهتیت ل دویف یتک پشته فانیا ههوه کهم. ﴿١٠﴾ و ئەف هاریکارییه بو ههوه کر، دا بو ههوه بیته مزگینی ژ بهری خودیقه، و دالیت ههوه پی تهنا بین [کو هوین دی سهرکهفن]، و ب راستی سهرکهفتن بهس ب دهستی خودییه، ب راستی خودی یی سهردهست و کاربه جهه. ﴿١١﴾ و بیننه بیرا خو دهمی خهوه کا سئک دلی ههوه گرتی، و خودی ژ نک خو هوین پی دلته نا کرین و باران بو ههوه ژ ئهسانی باراندی، دا ههوه پی پاقر بکهت [شویشتی ل سهر خو راکهن، و دهستفیزیت خو بگرن و نفییزت خو بکهن]، و دا ئاوازیته شهیتانی ژ دهف ههوه بهت [هوین نه بیژن نهیم دکیمین و نهو گهلهکن]، و دا دلیت ههوه ب بینفره هییی موکوم بکهت، و پییان پی رابگریت [ول بن پیییت ههوه گزر بکهت و نهبنه تهقن]. ﴿١٢﴾ بیننه بیرا

خو دهمی خودایی ته وهی بو ملیاکهتان هنارتی، ب راستی نه زی یی د گهل ههوه، فیجا مزگینی ب سهرکهفتنی بدهنه ئهویت باوهری ئینایین و وان راگرن، نه ز دی ترس و لهرزی ئیخمه دلیت و اندا ئهویت گاور بووین، فیجا هوین دربان داننه ستو و سهرتلیت وان. ﴿١٣﴾ چونکی وان دژاتیا خودی و پیغه مبهری و ی دکر، و ههر کهسی دژاتیا خودی و پیغه مبهری وی بکهت [بلا بزانیته] هندی جزایی خودییه، ب راستی جزایه کی دژاره. ﴿١٤﴾ نهغه ئیزایا ههوه یه فیجا تامکه نی، [و بزنان] ب راستی [پوژا قیامه تی] ناگری دژره می بو گاورانه. ﴿١٥﴾ گهلی ئهویت ههوه باوهری ئینایین، نه گهر هوین [د شه ریډا] کهفتنه بهر سینگ گاوران، پشتا خو نه دهنه وان و ژ وان نهرفن. ﴿١٦﴾ و ههر کهسی وی پوژی پشتا خو بدهته وان و ژ وان برهفیت، ژ بلی وی یی ل بهر بیت بهیته چهنگه کی دی یی شه ری یان خو فه کیشیت، دا جاره کا دی ب هیزتر بزفریته، یان خو بدهته د گهل دهسته که کا دی، فیجا ب راستی ئهوی پشتا خو بدهته وان و ژ وان برهفیت [ژ بلی ئهویت مه بهستا وان هاتینه دیاریکرن] هیژیایی غزه با خودی بوو، و جهی وی دژره هه و پیسه جهه.

إِذْ تَسْتَفِثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدِّمُ الْفَلَاحِ مِنَ الْمَلَأَيْكَةِ مُرْدِفِينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلَظْمَيْنَ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا الْغَضَبُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذْ يُغَشِّبُكُمُ النُّعَاسُ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَكُمْ بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿١١﴾ إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَأَيْكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَلِكَ بَأْنُهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَلِكَ فَذُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحَفًا فَلَا تُولُوهُمْ إِلَّا دُبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَنْ يُولُوهُمْ يُومِدْ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِقَالِ أَوْ مُتَحَيِّيًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

﴿۱۷﴾ فَيُجَانِه هه وه وه دكوشتن، به لى خودى وه كوشتن و نه تو بوى [هه پيغمبر وه خي گه هشتيه سهرو چاقت هه ميان] ته هافتي وه خي ته هافتي، به لى خودى هافتي، و دا خودى ب فى [هارى كرن و سهريختى] قه نجى و كه ره مه كا باش د گهل خودان باوه ران بكهت، ب راستى خودى گوهدير و زنده زانايه. ﴿۱۸﴾ مه خسه د [ژ فان هاريكاريان] وه [خودى قه نجى] د گهل خودان باوه ران بكهت، و پيلانيت گاوران سست بكهت، ب راستى خودى لاوازه رى پيلانيت گاورانه. ﴿۱۹﴾ [گهل موشركان] نه گهر هوين سهركه فتى دخوازن [بو وى يى راست و دورست]، فيجا سهركه فتن ل دويف داخوازا هه وه هات [كا كى چتر و دورستره، خودى وه ب سهريخت]، و نه گهر هوين نه ياره تيا [پيغمبرى و موسلمانان] بهيلن و بهس بكهن، نى نه فقه بو هه وه چتره، و نه گهر هوين بزفرنه فقه [گاورى و درمنايى]، ثم رى دى [بو هاريكاريان پيغمبرى و شكاندنا گاوران] زفرينه فقه،

سورة
الأنفال
۱۸

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ تَرَىٰ وَلِئَلَّيْكَ الْمُؤْمِنُونَ مِنْهُ بَلَاءٌ حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۱۷﴾ ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَرِيمٌ الْكَافِرِينَ ﴿۱۸﴾ إِنْ تَسْتَفْتُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْقَضَاءُ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَعُدُّوا نَعْدُولَنْ نَغْنِيَّ عَنْكُمْ فِتْنَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كُفِّرْتُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۹﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿۲۰﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿۲۱﴾ إِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكُنْ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿۲۲﴾ وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿۲۳﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَهُ تَخْشَوْنَ ﴿۲۴﴾ وَأَتَّقُوا فِتْنَةً لِّلضَّيِّغِينَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۲۵﴾

و كوم و هه ژمارا هه وه چو مفايى ناگه هيته هه وه، هوين چهنده كه ژى بن، و ب راستى خودى يى د گهل خودان باوه ران. ﴿۲۰﴾ گهل خودان باوه ران، گوهداريان خودى و پيغمبرى وى بكهن، و پيغمبرى نه هيلن و پشتا خو نه دهنى، و گوهى هه وه ب دورستايى لى كا چ ديترت. ﴿۲۱﴾ و وهكى وان نه بن نه ويث گوتين مه بهيست [كوته و دوروى و جوهينه] و وه ب خو [بهيستنه كا ب مفا] ناهيسن. ﴿۲۲﴾ ب راستى خرابترين جاندار ل دهف خودى، نه ون نه ويث كه و لال، نه ويث تى نه گهن [كا چ د خيرا و اندايه چ د خيرا و انداينه، هه ليهت نه ف ثايه ته دهره قى هندهك مروفان ژئوچاخا (عبدالدار) دا هاته خوار، دگوتن: ثم د راستا وى تشيدا يى موحه مه د پى هاتى د كه و كوره و لالين]. ﴿۲۳﴾ و نه گهر خير كه د و اندا [د كه و و لالاندا] هه بيه، دا خودى هه قيسى ب گوهى وان ئيخت، و نه گهر ب گوهى وان ئيختبايه ژى، هه ر دا پشتا خو دهنى و رويى خو ژ باوه ريسى و هر گيرن. ﴿۲۴﴾ گهل خودان باوه ران، به رسفا خودى و پيغمبرى بدهن [ئانكو ب لهز گوهداريان خودى و پيغمبرى بكهن] ده مى بو وى تشي گازی هه وه دكهت يى هه وه زيندى دكهت، و بزنان خودى مروفى و دلى مروفى زينك دكهت [ئانكو دلى دمريت و دگوهرت]، و ب راستى هوين دى ب بال ويقه ئينه كومكرن. ﴿۲۵﴾ و خو ژ ئاتافه كى بپاريزن، نه بهس دى وان ب تى گريت، ژ هه وه، نه ويث ستم كرين، و بزنان جزا يى خودى ب راستى جزا يه كى دژواره.

وَأَذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قِلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ فَخَافُوا
 أَنْ يَخْطَفَكُمْ النَّاسُ فَوَازِلَكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِبَصَرِهِ وَرَزَقَكُمْ
 مِنَ الْأَطْيَفَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
 لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَحُونُوا أَمْنَتَكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾
 وَاعْلَمُوا أَنَّمَا آمَاؤُكُمْ وَأَوْلَدُكُمْ فَتْنَةٌ وَأَنْتَ اللَّهُ
 عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا
 اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ
 وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ
 الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ
 وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٣٥﴾ وَإِذْ أَنْتَ عَلَىٰ
 آلِ بْنِ قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ شَاءَ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا
 إِلَّا أَسْطِيزٌ أَلْوَيْتَ ﴿٣٦﴾ وَإِذْ قَالُوا أَلَلَّهُمْ إِنْ كَانَ هَذَا
 هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ
 أَوْ أُنْزِلْ عَلَيْنَا آيَاتٌ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ
 فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾

﴿٣٦﴾ و بیننه بیرا خو و هختی هوین ل مه که هی د کیم و بنده ست، هوین دترسیان خه لک [ئانکو موشرکیت مه که هی] ب له ز هه وه بگرن، قیجا [خودی] هوین چه واندن [و مه دینه بو هه وه کره ئیورگه ه و په ناگه ه]، و ب هاریکاریا خو [پوژا به درئ] پشته فانیسیا هه وه کر، و رزقی پاک و باقر دا هه وه، دا هوین سوپاسییا خودی بکه ن. ﴿٣٧﴾ گه لی خودان باوهران: خیانه تی ل خودی و پیغه مبه ری نه که ن [کو هوین فهرمانیت وان بهیلن و ریکا وان نه گرن، و گونه هان بکه ن]، و خیانه تی د ئه مانه تیبت خودا نه که ن، و هوین دزانن ئه فا هه وه د راستا ئه مانه تیبتا کری خیانه ته. ﴿٣٨﴾ و بزنان ب راستی زارووک و مالی هه وه، جه رباندنه بو هه وه، و [بزنان] ب راستی خودی خه لاته کی مه زن ل ده فه [قیجا خه می ژ وی خه لاتی بخون، و بلا زارووک و مالی هه وه وی خه لاتی ژ ده ست هه وه نه که ن]. ﴿٣٩﴾ گه لی خودان باوهران ئه گهر هوین پاریزکارییا خودی بکه ن، دی فاقی ری دته هه وه [کو هوین راستی و پویچی بی ژیک فاقی رن و ژیک جودا بکه ن]،

و گونه هیبت هه وه دی پویچکه ت و دی ل هه وه بو ریت، و نی خودییه خودانی کره ما مه زن. ﴿٣٠﴾ و بیننه بیرا خو و هختی ئه ویت گاور بووین، ئوین و نه خشه بو ته ددانان، دا ته زیندان بکه ن و گری بدنه یان ته بکوژن، یان ته [ژ مه که هی] ده ریخن، و فند و فیلان دکه ن و نه خشه یان ددانن، و خودی ژی نه خشه یان ددانیت [ته کبری دکه ت]، و خودی چتری ن ته کبری کره. ﴿٣١﴾ و هختی ئایه تیبت مه ب سه ر و اندا دهاتنه خواندن، دگو تن: مه بهیستن، ئه گهر مه فیابایه، ئه م ژی دا وه کی فان ئایه تان بیژین، و ئه فه ژ ئه فسانه ییبت پیشیان پنه تر نینه. ﴿٣٢﴾ و بیننه بیرا خو ده می وان گو تی: خودیو ژه گهر ئه فه [ئه فا موحه مه دی هاتی] هه قی بیت ژ نک ته هاتیت، تو بهرانه ک ژکه فران ژ ئه سمایی ب سه ر مه دا ببارینه، یان ئیزایه کا ب ژان و دژوار بو مه بینه. ﴿٣٣﴾ و خودی وان ئیزا ناده ت [هه مییان ب گشتی ب بهر ئیزا نائیخت] و تو [هه ی موحه مه د] د ناف و اندا.. و خودی وان ب بهر ئیزایی نائیخت، و ئه و داخوازا گونه ره ژیری ن بکه ن.

وَمَا لَهُمْ آلَا يَعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ بَصُدُوتٍ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أُولِيَاءُهُ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيَةً قَدْ قُورُوا الْعِدَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾ إِنْ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكَبُكُمْ رَجِيمًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ لِلَّهِ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَقَدِّ سَلَفٍ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَتْلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنَّ أَوَّلَ مَا قَاتَ اللَّهُ بَيْنَا يَعْمَلُوتَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

﴿۳۴﴾ و وان چ هه یه نه هیلیت خودی وان ب بهر نیزا بیخیت [پشتی تو و موسلمانیت لاواز ژ ناف وان ده که فتن] و ما بوچی خودی وان نیزا نادهت، و نهو ریکا خه لکی ژ مزگه فتا حه رام [که عبهیی] دگرن، و نهو ب خو نه خودانیت مزگه فتی... خودانیت وی ژ پاریز کاران پیغه تر که سی دی نینه، به لی باراپتر ژ وان فی نوزانن. ﴿۳۵﴾ و نفیژا وان د مزگه فتیدا ژ فیتیسان و دهستقوتانی پیغه تر چو یی دی نه بوو، فیجا ژ بهر وی گاوربیا هه وه دکر نیزایی بخون. ﴿۳۶﴾ ب راستی نهویت گاور بووین، مال و سامانی خو دمه زیخن، داریکا خودی ژ خه لکی بگرن، فیجا نهو دی مال و سامانی خو دمه زیخن، و پاشی دی بو وان بته کول و کوژان و پاشی دی شکین زی، و نهویت گاور بووین دی د جهه نه میدانینه کو مکرن. ﴿۳۷﴾ دا خودی باش و خرابان [نانکو موسلمان و گاوران] ژیک فافیریت، و خرابان ب دانیه سهر خرابان و خپان کو مکته سهریک، فیجا هه میسان دی که ته د دوژه هیدا، و نه فنه بیخ خوسارهت. ﴿۳۸﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه

وان: نهویت گاور بووین، نه گهر دهست ژ دژمناتیا خودی و پیغه مبهری بهر دهن و موسلمان بن، تشتی بوری ل وان نایته گرتن، و نه گهر بزفرنه فه [ژ شه ری پیغه مبهری و دژمناتیا وی]، ب سویند ریکا خودی د راستا وندا و نهویت وه کی وان یا دیاره کاچ بوو! ﴿۳۹﴾ و هوین [گه لی موسلمانان] شه ری وان بکه دا ریکا ئیسلامی نه ئیته گرتن، و دا دینی خودی بیته سهرپشکی هه می دینان، فیجا نه گهر [گاوران] دهست ژ دژمناتیسی و شه ری و گاوریی بهردان [و موسلمان بوون]، ب راستی تشتی نهو دکه خودی دینیت. ﴿۴۰﴾ و نه گهر وان [دهست ژ کریاریت خو بهر نه دا] پشتا خو دا هه وه، فیجا هوین بزنان خودی پشته فانی هه وه یه، و نهو باشتین پشته فان و باشتین هاریکاره.

الجزء ١٠
القرآن ١٩

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَلِالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ إِنْ
كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ
يَوْمَ التَّلَاقِ الْجَمْعَاتِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١١﴾ إِذْ
أَنْتُمْ بِالْعُدُوِّ الدَّنِيَّةِ وَهُمْ بِالْعُدُوِّ الْفُصُوءِ وَالرَّكْبُ
أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ
وَلَكِنْ لَيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ
هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيَىٰ مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ
لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾ إِذْ يُرِيكُهُمُ اللَّهُ فِي مَنَايِكَ قَلِيلًا
وَلَوْ أَرَادَكَ هُمْ كَثِيرًا لَفُشِلْتُمْ وَلَتَنَزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ
وَلَكِنْ اللَّهُ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٣﴾ وَإِذْ
يُرِيكُمْ هُمْ إِذِ التَّمِيزُ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَقِلَابُكُمْ
فِي أَعْيُنِهِمْ لَيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ
تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿١٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً
فَأَقْبُوا وَادْعُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٥﴾

﴿١١﴾ و بزانب ب راستی هه دهسته فتيه كي ب دهست هه وه بکفیت، پینجیک ژئی بۆ خودی و پیغمهه ری و مروفتی وی [ژ بابکی هاشم و (موطه لب) ی] و سیویان و قهله ندر و ریفتنگانه، نه گهر هه وه باوهری ب خودی و ب ئه واه مه رۆژا بهدری بۆ بهندهیی خو ئیناییه خواری، ئینایت [رۆژا هه قی و نه هه قی ژیک هاتینه فافارتن] رۆژا ههردو دهستهك [گاور و موسلمان] كه فتيه بهرئيك، و خودی ب خو ل سهر هه می تشتان یی دهسته لانداره. ﴿١٢﴾ وهختی هوین ل رهخی نهالا نیزیکی مه دینهیی و ئه و [قورهشی] ل رهخی نهالا دوبری مه دینهیی، و کاروان [یی قورهشیان] د بن هه وه دابوو، و نه گهر هه وه ژفان دابایه ئیکدو، هه وه ژیک نه دگرت و هوین نه دبونه ئاخفتنهك [کیمییا هه وه، دا هه وه سست كهت، و ترسا پیغمهه ری د دلیت واندا، دا وان سست كهت، و هوین نه دكه فتنه بهرئيك]، بهلی خودی بی ژفان هوین ل فی جهی گه هاندنه ئيك، دا خودی وی بكهت یا دفیا بیت [کو

سهر ئیخستنا موسلمانان بوو، و شاندا نا گاوران بوو]، و دایی گاور بووی ب بهلگه و نیشان گاور بیت، و دایی باوهری ئینایی ب بهلگه و نیشان باوهری بی بیت، و ب راستی خودی گوهدیر و زیده زانایه. ﴿١٣﴾ و بینه بیرا خو و هختی خودی ئه و کیم د خه و نیدا نیشا ته دایین، و نه گهر ئه و گه لهك نیشا ته دابانه، هوین دا سست و نه چار بن و دا ترسن، و دا ل سهر کاری شه ری ب جره چن، بهلی خودی سلامه تی دا [ئه فیه هه می چی نه دبوو]، ب راستی خودی ئاگه هه داری و ییه یا د سینگاندا [فهشارتی]. ﴿١٤﴾ و بینه بیرا خو و هختی هوین [د شه ریدا] كه فتيه بهرئيك، مه ئه و ل بهر چافیت هه وه کیمکرن [دا جه ساره تا هه وه پتر لی بهیت]، و مه هوین ژی ل بهر چافیت وان کیمکرن [دا ژ خو پشت راست بین و کاری خو ب دورستی نه کهن]، دا خودی وی بكهت یا دفیا بیت، و هه می کاروبار هه رب بال خودی فیه دزقرن [هه ره کاره کی جزایی وی دده تی]. ﴿١٥﴾ گه لی خودان باوهران نه گهر هوین كه فتنه بهرانبه ری کۆم و دهسته کا گاوران خو راگرن، و خودی گه لهك بینه بیرا خو، دا هوین سهر فه راز بین.

﴿٤٦﴾ و هوین [گهلی خودان باوهران] گوهداریا خودی و پیغه مبه ری وی بکه ن و بهر هنگاری ئیکدو نه بن، هوین دی سست بن و هه وه هیز و شیان نامینیت، و بیئنا خو فره بکه ن، ب راستی خودی د گهل بیئره ه و سه برکیشانه. ﴿٤٧﴾ و هکی وان نه بن ئه ویت ژ مه ز ناتی و بو ناف و دهنگی خو، ژ مالا خو دهر که تین، و ریکا خودی ل خه لکی دگرن، و ب راستی ئه و کارئ ئه و دکه ن خودی پی ئاگه هه داره. ﴿٤٨﴾ و وهختی شهیتانی کارئ وان د چائی واندا جوانکری و گوئییه وان: ئه ورو که س نه شیته هه وه و که س ب سهر هه وه ناکه فیت، و ئه ز پشته فان و هاریکارئ هه وه مه. فیتجا وهختی هه ردو دهسته ک بهر هه مبه ری ئیک بووین، ل سهر پاشپانیییت خو زفری [وره فی] و گوئ: من شو له ب هه وه نینه، ب راستی یا ئه ز دینم هوین نابین، و ب راستی ئه ز ژ خودی دترسم و خودی یی جزا دژوار و جزا گرانه. ﴿٤٩﴾ و بیژه وان وهختی دور و ییان و ئه ویت نه ساخی دلنیت واندا هه ی، دگوئ: فان موسلمانان، دینی وان

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَتَزَوَّجُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ يَمَّا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾ وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَآتِ الْفَلَاتِانَ نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي أَزَى مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ الْمُتَّقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ عَزَّ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَذْهَبَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنْتُمْ لِلَّهِ لَاطِعِينَ ﴿٥١﴾ كَذَٰبٌ أَلْفَرَعُونَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

ئه و د سهر دا برن [دینی وان ئه و د بهر کاره کپرا کرن ژ وان یی مه ز نتر]، و ههر که سی پشته خو ب خودی موکوم بکه ت، ب راستی خودی سهر ده سست و کارب نه جهه. ﴿٥٠﴾ و ئه گهر تو وان بیینی وهختی ملیاکه ت رو حه وان ئه ویت گاور بووین دسیتین، و بهر و پشتیت وان دقوتن [دا دیمه نه کئ ب ترس بینی] [و ملیاکه ت دی بیژنه وان] تامکه نه ئیزایا دۆژه یی. ﴿٥١﴾ و ئه فه ئه وه یا ده سیت هه وه کری، و ب راستی خودی چو سته می ل به نده یان ناکه ت. ﴿٥٢﴾ وان زی و هکی فیرعه ونی و ییت بهری وی باوهری ب نیشان و ئایه تیت مه نه ئینان، فیتجا خودی ئه و ب گونه هیت وان هنگافتن و ئیزادان، و ب راستی خودی یی ب هیز و ئیزا دژواره.

﴿٥٣﴾ ئەقە خودی ب سەری وان ئینا، چونکی ب راستی ئەو قەنجی و کەرەما خودی د گەل ملەتەکی کری، خودی وئ قەنجیی ناگوهوریت [ژی ناستینی و وان ئیزا ناداتە] هەتا ئەو ملەت خۆ ب خۆ، خۆ نەگوهورن [سوپاسییا وی بهیلن و فرمانیت وی ب پشت گوھی خۆقە باقیژن]، و ب راستی خودی یی گوهدیر و زانیە. ﴿٥٤﴾ و وان زی وەکی بنەمالا فیرەونی و یت بەری وان [ب دەستیت خۆ ئەو قەنجی و کەرەم ژ خۆ کرن، ژ بیر کرن کا کی ئەف خیر و کەرەمە د گەل وان کرن] نیشان و موعجیزە یت خودایی خۆ درەو دانان، قیجا مە زی ژ بەر گونە یت وان ئەو د هیلاک برن، و مە بنەمالا فیرەونی [د ئاقیدا] خەنداقاندن، و ب راستی ئەو هەمی [بنەمالا فیرەونی و یت د گەل خەندقین و کوشتییت قورەیشیان] د ستەمکار بوون. ﴿٥٥﴾ ب راستی خرابترین جاندار ل دەف خودی ئەون، ئەو یت ل سەر گاوریی گاور بووین و ڕژد بووین، و د بنپرا ئەو باوەریی نائین. ﴿٥٦﴾ ئەو یت تە سۆز و پەیمان ژئ ستاندين،

باشی هەر جار سۆز و پەیمان خۆ دشکین، و ئەو خۆ ژ ترس و شەرما دووبەیکا قی شکاندنی ناپارژن. ﴿٥٧﴾ [هەمی موحەمەد] هەر دەمەکی تۆل سەر وان سەردەست و دەستەلاتدار ببی، تۆ وئ بریندار کرن و کوشتنی ب سەری وان بینە کو بو یت پشت خۆ بنە چام و عیبرەت [و ئیدی جورئەت نەکەن شەری د گەل تە بکەن، ژ ترسا ئەفاب سەری هەفالیت وان هاتی]، دا پیقە بچن. ﴿٥٨﴾ و هەر وەختەکی تۆ ترسیایی کو هەندەک پەیمان خۆ د گەل تە بشکین و خیانهتی د گەل تە بکەن، قیجا وان ئاگە هدار بکە کو پەیمان د ناڤەرا هەو هەدا نەما، وەکی وان ل بەر، ب راستی خودی حەژ خائینان ناکەت. ﴿٥٩﴾ و بلا ئەو یت گاوربووین [و ڕۆژا بەدری ژ کوشتن و ئیخسیرییی ڕزگار بووین] وئ هزری نەکەن ئەو ژ ئیزا یا خودی قورتالبوون، ئەو مە نە چار ناکەن [ئەم وان ب بەر ئیزا نە ئیخین]. ﴿٦٠﴾ و هوین زی [گەلی خودان باوەران] هندی هەو هە پی جی ببیت ژ هیزی و هەسپیت گریدایی بو وان بەر هەف بکەن کو هوین پی [ب وئ هیزی] دژمنیت خودی و دژمنیت خۆ و هەندەکی ژ بلی فان هوین نانیاسن، خودی وان دنیاسیت، چاقرساندی بکەن و هەر تشتەکی هوین د ریکا خودیدا بەمە زیخن، دی خیرا وی ل هەو ب خۆ زفیت، پی ستەم ل هەو ب یتە کرن [خیریت هەو ب یتە کیمکرن یا ب یتە ژ بیر کرن]. ﴿٦١﴾ و ئەگەر ئەو [دژمن] بەر ب ئاشتییقە هاتن، قیجا تۆ زی بەر ب ئاشتییقە هەپە، و پشتا خۆ ب خودی گەرم و موکوم بکە، ب راستی ئەو یی گوهدیر و زی دەزانا.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُعْتَرِضًا بَيْنَهُمَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُعْزِرُوا مَا بَأْنُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾ كَذَّابٌ أَلْ فِرْعَوْنُ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا رَبَّهُمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَاهُ أَلْ فِرْعَوْنَ وَكُلًّا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٥٤﴾ إِنَّ سَرَ أَلْ وَأَبْ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾ الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْفُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرْقٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ فَإِنَّمَا تَتَفَقَّهُنَّ فِي الْحَرْبِ فَقَدْ دَبَّحَ مِنْ خَلْفِهِمْ لَعْنَهُمْ بَدْ كَرُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِنَّمَا تَخَافُونَ مِنْ قَوْمٍ خِبَانَةٍ فَالْيَدُ لِلَّهِ وَالْيَدُ لِلَّهِ لَا يُحِبُّ الْخَائِبِينَ ﴿٥٨﴾ وَلَا يَخْشَى الَّذِينَ كَفَرُوا سُبُوتًا إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٥٩﴾ وَأَعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾ وَإِن جَحَّوْا لِلْسَّلَامِ فَأَجْزَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

الجزء

وَأَنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنْ حَسِبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي ابْتَدَكَ
بِنَصْرِهِ ۖ وَالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَالْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ
مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَنَاتِ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ
أَلَفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾ يَأَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ
اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَأَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضَ
الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ
يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ أَلَنْ خَفَّفَ
اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلَّمَ أَنَّ فِيكُمْ صَعَقًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ
صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا
أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ
أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُبْخِنَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَصَ
الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾ لَوْلَا كِتَابُ
مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾ فَكُلُوا
مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٩﴾

﴿٦٢﴾ و ئە گەر وان [ب وئ ئاشتیبوونی] فیا ته بخاپین
[مۆله تی بۆ خو چیکه، دا کارئ خو باش بکهن]،
[خه می نه خو] فئجا ب راستی خودی بهسی تهیه،
ئه وه یی تو ب پشته فانییا خو و یا موسلمانان ب هیز
ئێخستی. ﴿٦٣﴾ و ئە وه یی دلێت وان [بیئت ئەوس
و خه زره جییان] گه هاندینه ئێک، و ئە گەر هندی د
ئه ردیدا هه ی، هه می ته دابایه، ته نه دشیا تو دلێت
وان بگه هینییه ئێک، به لی خودی گه هاندنه ئێک،
ب راستی خودی یی سه رده ست و کاربنه جهه.
﴿٦٤﴾ هه ی پیغه مبه ر، خودی به سی تهیه و به سی
وانه زی ئه ویت ریکا ته گرتین ژ خودان باوه ران.
﴿٦٥﴾ هه ی پیغه مبه ر تو نا فیل خودان باوه ران بده و
وان گهرم بکه ل سه ر شه ری، ئە گەر بیستیت سه برکیش
ژ هه وه هه بن، دئ شینه دوسه دان، و ئە گەر سه د که س
ژ هه وه هه بن دئ شینه هزاران ژ گا وران، چونکی ئەو
مله ته کن [هه قیسی] تی ناگه هن [فئجا به ره مبه ری
خودان باوه ران خو رانا گرن]. ﴿٦٦﴾ ئە ها فئ گا فئ
خودی ل سه ر هه وه سفک کر، و زانی لاوازییه کال

ده ف هه وه هه ی، فئجا ئە گەر سه دیت سه برکیش و چه سپان ژ هه وه هه بن، دئ شینه دوسه دان، و ئە گەر هزار
ژ هه وه هه بن، ب ده ستویرا خودی دئ شینه دو هزاران، و ب راستی خودی دگهل بینفهره و سه برکیشانه.
﴿٦٧﴾ بۆ چو پیغه مبه ران دور ست نینه ئێخسیر هه بن [و به ده لی به رانبه ر وه رگرن]، هه تا کو شسته کا زیده د
ئه ردیدا نه که ن [دا گا ور پسوا بن و پشته فانییت وان کیم بین] و هه وه [ب وه رگرتنا به ده لی به رانبه ر ئازا کرنا
وان]، په رتال و متایی دنیا یی دفت، و خودی خیرا ئاخره تی بۆ هه وه دفت، و خودی ب خو سه رده ست و
کاربنه جهه. ﴿٦٨﴾ و ئە گەر ژ به ر حو کمئ خودی یی به ری نوکه نه بایه [کو خودی ژ به ر ئجتیه ادا خه له ت
که سی ئیزا ناده ت]، دا ئیزایه کا مه زن ژ به ر به ده لا هه وه وه رگرتی، هه وه هنگیفیت. ﴿٦٩﴾ فئجا ژ وی مالی ب
ده ست هه وه که فتی [کو غه نیمه یه] بخۆن، حه لال و پاقره، و [ژ نوکه و ئقه] ژ خودی بترسن [و نه ده نه سه ر
وی تشتی یی خودی ده ستویر پی نه دایی] و خودی گونه هه ژ به ر و زیده دلۆ فانه.

﴿۷۰﴾ هه ی پیغه مبه‌ر، بیژنه وان ئیخسیریت د ناف ده‌ستیت هه‌وه‌دا، نه‌گه‌ر خودی بزانیته خیرا ده‌وه‌دا هه‌ی و ئینه‌تا هه‌وه‌یا دورسته، دی ژ وی چیرته ده‌ته هه‌وه‌یا ژ هه‌وه‌هاتییه‌وه‌ر گرتن، و دی ل گونه‌هیت هه‌وه‌بو‌ریت، و خودی گونه‌ه‌ژبیر و دلوفانه. ﴿۷۱﴾ و نه‌گه‌ر وان بقیته خیانه‌تی ل ته‌بکه‌ن، ب راستی وان به‌ری نوکه‌خیانه‌تال خودی کری، قیجا تو ب سهر وان ئیخستی [و نه‌گه‌ر نه‌وه‌جاره‌کا دی بزفرنه‌سهر خیانه‌تا خو، جاره‌کا دی خودی دی ته‌ب سهر وان ئیخیت]، و خودی زیده‌زانا و کاربنه‌جهه. ﴿۷۲﴾ ب راستی ئه‌ویت باوه‌ری ئیناین و مشه‌خت بو‌وین، و ب سهر و مالی خو جیهاد دریکا خودیدا کرین، و ئه‌ویت موسلمان فه‌حه‌واندین و هاریکارییا وان کرین، نه‌فه‌هه‌می هاریکار و میراتخوریته ئیکن، و ئه‌ویت باوه‌ری ئیناین و مشه‌خت نه‌بو‌وین، ل سهر هه‌وه‌نه‌واجبه‌هوین هاریکارییا وان بکه‌ن، و میراتخوری دناقه‌ه‌را هه‌وه‌دا نینه، هه‌تا مشه‌خت نه‌بن، و نه‌گه‌ر هاریکاری ژ هه‌وه‌خواستن، هاریکارییا وان

بکه‌ن، ژ بلی هندئی هاریکارییا هه‌وه‌ل سهر مله‌ته‌کی بخوازن دناقه‌ه‌را هه‌وه‌ و واند پهیانه‌ک هه‌بیت، و کارئ هوین دکه‌ن خودی دینیت. ﴿۷۳﴾ و ئه‌ویت گا‌وربو‌وین هنده‌ک هاریکاریته هنده‌کانه [ئانکو هاریکار و پشته‌فانیت ئیکن]. و نه‌گه‌ر هوین ژی هاریکاری و پشته‌فانییا ئیکدو نه‌که‌ن، دی به‌لا و خراییه‌کا مه‌زن د ئه‌ردیدا چینیته. ﴿۷۴﴾ و ئه‌ویت باوه‌ری ئیناین و مشه‌خت بو‌وین، و جیهاد دریکا خودیدا کرین، و ئه‌ویت مشه‌خت فه‌حه‌واندین و هاریکارییا وان کرین، ئه‌ها نه‌فه‌نه‌خودان باوه‌ریت راست و دورست. گونه‌ه‌ژبیرن و دانه‌کا ب ریز و ب قه‌در بو‌وان هه‌یه. ﴿۷۵﴾ و ئه‌ویت پشته‌هنگی باوه‌ری ئیناین و مشه‌خت بو‌وین، و جیهاد دگه‌ل هه‌وه‌کرین، ئه‌ها نه‌فه‌ژ هه‌وه‌نه. و دبه‌رنامه‌ و حوکمی خودیدا مرقیت ئیک ژ بیانان هه‌ژبیرن بینه‌میراتخوریته ئیکدو. ب راستی خودی ئاگه‌ه‌ژ هه‌می تشتی هه‌یه.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي آيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرِ إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٠﴾ وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ لِلَّهِ وَانْفُسَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَانْتَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَهِاجِرُوا مَا لَكُم مِّنْ وَلِيَّتِهِم مِّن شَيْءٍ حَتَّى يَهِاجِرُوا وَإِنْ اسْتَفْضَرُوا فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ التَّنْصُرُ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ يَبِينُوا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَهُ وَاللَّهُ يُعَلِّمُهُمْ بَصِيرَتَهُ ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَعْلَمُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَانْتَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ أَمَعَكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ التَّوْبَةِ

الحزب
۱۲

سُورَةُ تَهْوِيَةِ

ل مەدینەیی ھاتییە خوارئ (۱۲۹) ئایەتە

﴿۱﴾ ئەفە بەرائتە [ژ پەیانئ دەرکەفتنە] ژ خودئ و پیغمبەرئ وی، بۆ وان ئەوئیت ھەوہ پەیان د گەل دایین ژ موشرکان. ﴿۲﴾ فێجا [گەلی گاوران] چار ھەیشان [مەخسەد ھەقیقت ھەرامکرینە کو شەر تیدا بێتە کرن: (رجب، رئی القعدە، رئی الحجە، محرم)] بئ ترس و ئیمن د ئەردیدا بگەرن، و بزنان ھوین نەشین خودئ نەچار بکەن [کو ھەوہ ب بەر ئیزایی نەئخیت]، و ب راستی خودئ پساواکەرئ گاورانە. ﴿۳﴾ و ئەفە ئاگە ھدار کرنە ژ بەرئ خودئ و پیغمبەرئ ویقە، د پۆزا جەژنا ھەجیاندا، بۆ ھەمی خەلکی، کو خودئ و پیغمبەرئ وی د بەرینە ژ موشرکان [ئەوئیت پەیاننا خو دشکینن]، فێجا ئەگەر تۆبە بکەن، ئەفە د خیرا ھەوہ دایە و ئەگەر ھوین روویی خو وەرگێرن [ول سەر شرکا خو بمینن] فێجا بزنان ھوین نە

نەچار کەرئیت خودپنە، [کو ولئ بکەن نەشیئ ھەوہ ئیزا بدەت] و [تو ھەمی موخەدەد] مزگینیئ ب ئیزا ھەکا ب ژان و دژوار بدە ئەوئیت گاوری بووین. ﴿۴﴾ و ژ بلی وان [موشرکان] ئەوئیت ھەوہ پەیان دایینی پاشی وان چو ژ پەیاننا خو کیم نەکریت و نەبووینە پشتەفان و ھاریکاریت کەسە کئ ل سەر ھەوہ، پەیاننا وان بگەھیننە و ھەختئ وی یئ دیارکری، ب راستی خودئ ھەژ پارێز کاران دکەت [ئەوئیت پارێز کاربیا خودئ دوی تشتیدا دکەن ئەوئ ل سەر وان ھەرامکری و پەیاننا خو ب جە دینن]. ﴿۵﴾ فێجا ئەگەر ھەقیقت ب رویمەت و ھەرامکری بۆرین و دەرکەفتن، ھەمی موشرکان بکوژن، ل ھەر جەھە کئ ھوین لی ببین و ب دەست ھەوہ بکەفن، و بگرن و ئیخسیر بکەن و ل دۆر بزقن و ھەمی زیرە فەنگە ھان لی بگرن، فێجا ئەگەر تۆبە کرن و نفیژ کرن و زەکات مالئ خو دان، فێجا رێکا وان بەردەن، ب راستی خودئ گونە ھەر ژبەر و دلۆفانە. ﴿۶﴾ و ئەگەر ئیک ژ موشرکان خو ھافیتە بەختئ تە، بھەوینە دا کە لامئ خودئ گولی بیت [و قورئانی بۆ بخوینە]، پاشی بگەھینە وی جھئ یئ لی ئیمن ببیت، چونکی ب راستی ئەو ملەتە کئ نەزانن.

﴿۷﴾ چاوا موشرکان دئی په بیان ل دهف خودی و پیغه مبه ری وی هه بن، ژ بلی وان نه ویت هه وه په بیان ل که عبه یی داییی، هندی نه و د گهل هه وه د راست بن، هوین ژی د گهل وان د راست بن، ب راستی خودی چه ژ پاریزکاران دکته [جهینانا په یانی ژ پاریزکاریینه]. ﴿۸﴾ چاوا [دئی وان په یانا خودی و پیغه مبه ری هه بیت] نه گهر نه و ب سهر هه وه بکه فن، مرو فانی و په یانی بهر چاف ناگرن، ب ده فی خو هه وه رازی دکهن [نانکو ده فنه رمیسی د گهل هه وه دکهن، و دلی وان ل سهر هه وه تری کهر ب و کینه]، و دلی وان ناگریت [نه و نه و د گهل هه وه دبیتن ب جه بیت]، و بارپتر ژ وان ری دهر که فتنیه. ﴿۹﴾ ثایه و نیشانیت خودی ب بهایه کی کیم فروتن، و ریکا خودی ل خه لکی گرتن، ب راستی نه فا نه و دکهن گله ک کرپته. ﴿۱۰﴾ [نه بهس د راستا ته ب تنیدا و هسانه] نه و د راستا چو خودان باوه راندا په بیان و مرو فانیسی بهر چاف ناگرن، و نه ها نه فنه، زیده گافیکه ر [بییت ددنه سهر تان و په ژانی خودی]. ﴿۱۱﴾ نه گهر

توبه کرن و نفیژ کرن و زه کات دان، فیجا براییت هه وه نه د دیندا، و نه م ب دریژی و ب هه می رهنگان نیشان و ثایه تیت خو بو وان دیار دکهن، نه ویت دزانن. ﴿۱۲﴾ و نه گهر په یانیت خو نه ویت ب سویند موکوم کرین، پستی د گهل هه وه دایین بشکینن، و نه زماندریژی د راستا دینی هه ودا کرن [تان تی قوتان]، فیجا سهریت گاوریمی بکوژن، ب راستی وان چو سویند و په بیان نینن، به لکی بهس بکه ن و ب پاشفه بچن. ﴿۱۳﴾ نه ری ما هوین [گهلی موسلمانان] شه ری وان ناکهن، نه ویت سویند و په یانیت خو شکاندین، و ل بهر بوون پیغه مبه ری دهر بیتخن، و ده سته پکی وان شه د گهل هه وه کربوو، ما هوین ژ وان دترسن [له واهوین شه ری وان ناکهن]؟ خودی هه زیتره هوین ری بترسن نه گهر هوین خودان باوه ر بن.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ
إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقْلَمُوا
لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾
كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْفُقُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا
ذِمَّةَ يُرْضُونَكُمْ بِأَقْوَاهُمْ وَتَأْتِي فُلُوبُهُمْ وَأَكَرَّهُمْ
فَيَسْقُونَ ﴿٨﴾ أَشَرُّ أَوْبَاجِ اللَّهِ تَمَنَّا قَلِيلًا فَوَسَدُوا عَنْ
سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرْفُقُونَ
فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةَ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾ فَإِنْ
تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي
الدِّينِ وَنُقِصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ وَإِنْ
تَكَفَرُوا بَعْدَ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ
فَقَاتِلُوا أَيْمَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَنَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ
يَنْتَهُوْا ﴿١٢﴾ أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَنَهُمْ
وَهُمْ يُاخِرَاجُ الرُّسُولَ وَهُمْ بَدَّوْكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
أَتُخْسِنُونَهُمْ فَلَا اللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

﴿۱۴﴾ شهرى وان بکهن، خودى دى وان ب دهستيت هه وه [ب کوشتنى] ئيزاده ت و [ب ئىخسیر کرنى] رسوا که ت، و هه وه ب سهر وان ئىخيت و دليت دهسته که کا موسلمانان هين که ت. ﴿۱۵﴾ و دى که ربا دليت وان [موسلمانان] دارپزيت، و خودى توبه يى دده ته سهر وى يى بقت، و خودى ب خو يى زانا و کاربنه جهه. ﴿۱۶﴾ ئه رى هوين ل وى هز رينه [هوسا بى جهرباندى] بینه هيلان، و خودى نه زانيت کى ژ هه وه جيهاد کریه و کى ژ هه وه ژ بلى خودى و پیغه مبه رى وى و موسلمانان، که سه ک بو خو نه کر بته نيزک و خوشتشی، و خودى ژ هه ر کاره کى هوين دکه ن ناگه داره [نانکو هوين ل وى هز رينه بینه هيلان، بى کو جيهادى بکه ن و خو ژ موشرکان بشون]. ﴿۱۷﴾ بو موشرکان ناييت و نه دورسته، و ئه و ب خو شاده يى ب گاوریى ل سهر خو دده ن، کو ئه و مزگه فتيت خودى ئافا بکه ن، کار و کریاريت فان [ئه ویت شانازیى پى دبه ن] پویچ بوون، و ههروهه ر دى دئاگریدا مینن. ﴿۱۸﴾ ب راستى بهس ئه و دى مزگه فتيت خودى

قَتَلُوهُمْ يَْعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيَمْنُزُهُمْ وَيَضْرِكُهُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴿۱۴﴾ وَيَذْهَبَ عَذِطُ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿۱۵﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِجَنَّةٍ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۶﴾ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ بِالْكَفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿۱۷﴾ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُتَهَدِّينَ ﴿۱۸﴾ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿۱۹﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿۲۰﴾

ئافا که ت، ئه وى باوه رى ب خودى و ب پوژا ئاخه تى ئینایى، و نفیژى بکه ت و زه کاتى بده ت، و ژ خودى پیقه ژ که سى نه ترسیت، قیجا هیقییه ئه فه ژ راسته ریکریان بن. ﴿۱۹﴾ ئه رى هوین [کارى] ئافا دانا جه جیسان و ئافا کرنا [سه خبیکرنا ئاهاهیى] که به یى، وه کى [کارى] وى ددانن ئه وى باوه رى ب خودى و پوژا قیامه تى ئینایى و جيهاد دریکا خودیدا کری، ئه فه ل دهف خودى نه وه کى ئیکن، و خودى ب خو مله تى سته مکار راسته رى ناکه ت. ﴿۲۰﴾ ئه ویت باوه رى ئینایین و مشه خت بووین و جيهاد ب خو و مالى خو دریکا خودیدا کرین، ل دهف خودى پایه و په ییسکیت وان بلند ترن، [نانکو قه درى وان مه زنه ره]. و ئه ها ئه فه نه ییت سهر فه راز.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا
 نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ
 عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءَابَاءَكُمْ
 وَءِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ
 وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَوَلَّيْكُمُ اللَّهُ الْفَظْلُ مَوْتٌ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِن
 كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَءَبْنَاؤُكُمْ وَءِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ
 وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ
 كَسَادَهَا وَمَسْكِنٌ تَرْضَوْنَهَا أَحَبُّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
 وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ
 بِأَمْرٍ ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ صَرَّفَكُمُ
 اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ
 كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمْ
 الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنزَلَ اللَّهُ
 سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا
 لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

﴿٢١﴾ خودایى وان مزگینیى ب دلخوئانیى ژ دهف
 خو، و ب رازیبونى و بهحه شتیت بو وان خوئشى
 تیتدا بهردهوام، ددهتئى. ﴿٢٢﴾ ههروهه ر دئى تیتدا بن،
 ب راستى خه لاتئى مهزن ئه وه ئه وئى ل دهف خودئى.
 ﴿٢٣﴾ گهلى خودان باوه ران، باب و باپیر و برایت
 خو نه هه لگرن هه فال و خوئشتئى، ئه گهر وان گاوری
 شوینا باوه رییى هه لپزارت، و هه ر که سئى ژ هه وه وان
 بو خو بکه ته خوئشتئى [پشتى گاوری هه لپزارتئى]،
 ئه شه ئه و ژ سته مکارانه. ﴿٢٤﴾ بیژه: ئه گهر بايئت هه وه
 و زارو کیت هه وه و برایت هه وه و ژئیت هه وه، و
 عه شیره تا هه وه و مالئى هه وه ب دهست خوئشه ئینایى،
 و باز رکانیسا هوین ژئى بترسن بشکیت و نه چیت، و
 خانسیئت هه وه پئى خوئش، ل دهف هه وه شریتر و
 خوئشتئیر بن ژ خودئى و پیغه مبه رئى وى و ژ جیهادا
 درپکا خودییدا، فئيجا خو بگرن هه تا فهرمانا خودئى
 دئیت، و خودئى ب خو مله تئى ژ رئى ده رکه قئى
 راسته رئى ناکهت. ﴿٢٥﴾ ب سویند خودئى هوین ل
 گه له ک جهان ب سه ر ئیخستن، و هاریکاریسا هه وه کر

[وه کى به درئى و حوده بیسی و خه بیه رئى و فه کرنا مه که هیئ]، و پوژا حونه ینى ژئى [هاریکاریسا هه وه کر]،
 گه له کیسا هه وه هوین گه ر مکران [وه وه گئوت: ئه فوړو گه له ک به رامبه ر کیمه کا ناشکین] و فئى گه له کیسی
 چو فایده ژئى نه گه هانده هه وه، و چو ژ هه وه نه دا پاش، و ئه رد ب به رفه هیسا خوئش ل هه وه به رته نگ بوو،
 پاشى هه وه به رئى خو و هه ر گپرا و هوین ره فین. ﴿٢٦﴾ پاشى خودئى [پشتى هوین ره فین] دلخوئشیا خو ب
 سه ر پیغه مبه رئى خو و خودان باوه راندا ئینا خواری، و له شکه ره ک [بو پشته ئانیسا هه وه] ئینا خواری، هه وه
 نه ددیتن، و ئه وئیت گا ور بو وین ئه شکه نه جدهان و ئه فه یه جزایى گا وران.

﴿٢٧﴾ پاشی خودی پستی فی توبه یی دده ته سهر وی یی وی بقیّت و خودی ب خو گو نه هژیه ر و دلؤفانه. ﴿٢٨﴾ گهلی خودان باوهران، ب راستی هندی موشرکن دیسن [پساتیا وان یا شرکی و سالؤخهت و هزرویرانه]، فیجا بلا پستی فی سالی [کو سالا نه هی مشه ختی بوو] نیزیکی مزگه فتا که عبه یی نه بن، [و نابت ژ نوکه و پیقه بینه که عبه یی بو حه جی و عومره یی] و ته گهر هوین [ژ نه هاتنا وان بو مزگه فتی] ژ خیزانیی (هه ژاریی) بترسن [چونکی ب هاتنا وان ره و اجهک دکه فیه کپین و فروتنا هه وه]، فیجا ته گهر خودی بقیّت دی هه وه ژ که ره ما خو ده وله مه ند که ت. ب راستی خودی یی زانا و کاربنه جهه. ﴿٢٩﴾ [گهلی خودان باوهران] شه ری د گهل وان بکه ن ته ویت باوهریی ب خودی و رؤژا قیامه تی نه ئینن، و ته و خودی و پیغه مبه ری وی حه رامکری، حه رام نه که ن، و دینی راست بو خو نه که نه دین، ژ وان ته ویت کتیب بو هاتین [جو هی و فله] هه تا ب ده ستیت خو ژیره سه ری دده ن و ته و ییت شکه سستی. ﴿٣٠﴾ و جو هیان گو ت:

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْهُ بَعْدَ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرُ ابْنُ اللَّهِ وَفَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضِلُّهُنَّ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ إِنَّ يَوْفَهُمْ كُفْرًا أَتَّخَذُوا أَجْدَارَهُمْ رُؤُوسًا لَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَمَا أُمْرُو إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣٠﴾

عوزه ر کورپی خودییه، و فله یان گو ت: عیسا کورپی خودییه، ته فه گو تنا وانه ته و ب ده فی خو [فی] دبیزن [بی نیشان و بی به لگه و گو تره]، چا فل وان دکه ن بیت به ری وان گاور بووین [دچه رخ و سه رده میت بو ریدا و هکی یونان و رومانان]، خودی وان بکوژیت [له عنه تان ل وان بکه ت]، چا واته و به ری خو ژ هه قیسی وهر دگپرن بو پویچیسی؟! ﴿٣١﴾ ته وان [مه خسه د جو هی و فله] زانا و عیاده تکه ریت خو و عیسی کورپی مه ریهمی بو خو خودا دانیسینه، و فهر مانا وان نه هاتیسه کرن ژ خودایه کی زیده تر به ریسن، کو ژ وی پیقه تر چو خوداییت دی نینن، و ب راستی ته و یی پاک و پاقره ژ وی سالؤخی ته ویت موشرک دده نی.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ
يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٣٢﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ
رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ تِلْكَ آيَاتُ الَّذِينَ
آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
يَكْزُرُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَسْخَرُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ قَبَضَتْهُمُ بَعْدَ ذَلِكَ أَيْمُهُمْ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُخَمَّى عَلَيْهِمُ
فِي تَارِحَتِهِمْ فُتُكُونَ بِهَا جَبَاهُكُمْ وَجُؤُهُمْ
وَأُظْهِرَهُمْ هَذَا مَا كَزْتُمْ أَنْفُسَكُمْ فَذُفُّوا مَا كُنْتُمْ
تَكْزُرُونَ ﴿٣٥﴾ إِنْ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا
أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِ
أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا
يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

﴿۳۲﴾ دَفِین [ول بهر دگهړن] رڼناهییا خودی
[کو قورئانه] ب دهښت خو بښه مرین، و خودی
ناهیلیت، ههتا رڼناهییا خو تهمام نهکته و ب
سهرنه ټیخت، خو گاوران پی نهخوش زی بیت.
﴿۳۳﴾ نهو [خودی] نهوه پی پیغه مبهری خو ب ریکا
راسته ریکرنی [کو قورئانه] و ب دینی راست هنارتی،
دا بکه ته سه ریشکا همی دینان، و ب سه رهمی
دینان بیخت، بلا موشرکان پی نهخوش زی بیت.
﴿۳۴﴾ گهلی نهو یت ههوه باوهری ټینابین، ب راستی
گهله ک ژ زانا و عبادته تکه ران [ژ فله و جوهیان]
مالی خه لکی ب نه هقی دخون [ب ریکا بهرتیلی
و سه له فی و حه رامیسی]، و ریکا خودی ژ خه لکی
دگرن، و نهو یت زیر و زیخان ددانه سه ریک [و هه فی
خودی ژی دهر نه ټیخن] و د ریکا خودیدا نه مه زیخن،
ټیجا [ههی موحه مه د] تو مز گینیسی ب ټیزیه کا ب ژان
و دژوار بده وان. ﴿۳۵﴾ رڼا [زیر و زیف] د ناگری
جه هه میدا دټینه سوړکرن و گهر مکرن، و نه نیسی
وان و نه نشیت وان و پشیت وان پی دټینه داخکرن،

[دی بیژنه وان] نه هه ټه ټه ههوه یا ههوه بو خو دانایه سه ریک، ټیجا تامکه نه وی [بخون] یا ههوه بو خو
دانایه سه ریک. ﴿۳۶﴾ ب راستی رڼا خودی نه رد و نه سان چیکرین، هه ژمارا مه هان ل دهف خودی دوا زده
مه هن، ههروه کی خودی دکتیبا خو دا [ده پی پارستی] ب نه جه کری، ژ وان مه هان چار ژی ب پرویمه تن [د وان
مه هاندا] ژو القعه ده، ژو الحجه، موحه رهم و ره جه ب) شه ر و کوشتن تیدا نه دورسته، ټه فیه [ټیسلامه]
دینی راست و دورست [نهو ټی قدری فان مه هان دگریت]، ټیجا د فان مه هاندا سته می ل خو نه کهن [ټانکو
کوشتنی تیدا نه کهن]. و هوین هه می پیکفه شه ری موشرکان بکه ن، ههروه کی ټه و هه می پیکفه شه ری
ههوه دکه ن، و بزنان خودی دگهل پاریزکارانه.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُخَلِّتُونَ وَعَامًا وَيَحْتَمُونَهُ وَعَامًا يُلَاطِفُوا إِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُخَلِّتُوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنَ لَهُمْ سُوءَ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾

يَنَاقِظُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْتِلَافُكُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَّعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٨﴾

عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبَدِّلُ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَخْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَّنْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى ﴿٣٠﴾

وَكَلِمَةَ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣١﴾

﴿۳۷﴾ ب راستی گیر و کرنا [پاشیختنا] رویمەتا مەھى بۆ مەھەکا دى [ئانكو گوھورينا وان ھەيڤىت خودان رویمەت و شەر تیدا حەرام ب ھەندەك مەھیت دى، دا رویمەتئى وئ بشکینن] زیڤەبوونە د گاورىيیدا، ئەوئیت گاوربووین یئ بەرزە و گومرادېن، سالەكئى حەلال دكەن و سالادى حەرام دكەن، داھندى وئ ھەژمارئى لئ بکەن یا خودئى حەرامکرى، ئیجا ئەو ب قئى کریارا خو حەرامئى خودئى حەلال دكەن. کارئى وان یئ خراب یئ بۆ وان ھاتیبە خەملاندن، و خودئى ب خوژئى ئەوئیت گاور راستەرى ناکەت.

﴿۳۸﴾ گەلى خودان باوهران ھەوہ خیرە، ئەگەر بۆ ھەوہ ھاتە گوئتئى، ھوین ھەمى د ریکا خودیدا دەرکەشن بۆ جیھادئى، [ھوین] د ئەر دیدالەش گران دېن، ئەرئى ھەوہ ژيانا ئاخەرەتئى دا ب ژيانا دنیاىى؟ ئیجا [بزانن] خو شىیا ژيانا دنیاىى ل بەر یا ئاخەرەتئى چو نینە، یا کیم و بئى قیمەتە. ﴿۳۹﴾ و ئەگەر ھوین [گەلى خودان باوهران] ھەمى پیکشە نە چنە جیھادئى، دئى خودئى ب ئیزابەکا دژوار ھەوہ ئیژادەت، و دئى

هه‌وه ب‌غەیری هه‌وه گو‌هۆریت. و هۆین نه‌شێن چۆ زبانی ژێ بگه‌هینی، ب‌پاستی خودێ ل سه‌ر هه‌می تێشان یێ ده‌سته‌له‌لاتاره. ﴿٤٠﴾ ئه‌گه‌ر هۆین [گه‌لی خودان باوه‌ران] پشته‌فانی و هاریکاریا وی [پێغه‌مبه‌ری من، موحه‌مه‌د] نه‌که‌ن، نێ ب‌پاستی خودێ هاریکاریا وی کر، و هه‌ختی گاوران ئه‌و [پێغه‌مبه‌ر ل مه‌که‌هی] ئێک ژ دویان [کو ئه‌بو به‌که‌ره] ده‌رئێخستی، و هه‌ختی ئه‌و هه‌ردو د شه‌که‌فێقه‌ بوون، ده‌می دگۆته‌ هه‌فالی خۆ [ئه‌بو به‌که‌ری] ب‌خه‌م نه‌که‌فه، نێ خودێ یێ دگه‌ل مه‌، [هه‌نگی] خودێ دلره‌حه‌تیا خۆ ب‌سه‌ردا داڕپت و پشته‌فانییا وی ب‌له‌شه‌که‌ره‌کی کر هه‌وه نه‌ددیت، و داخوازا گاوران بۆ [شرکی و گاوریی] ب‌بن ئێخست، و داخوازا خودێ [بۆ ئیسلامی] ب‌سه‌رئێخست و بلندکر، و خودێ ب‌خۆ سه‌رده‌ست و کاربه‌جه‌ه.

﴿٤١﴾ و هوين [گهل خودان باوهران] ب دلخوازی و دلنه خوازی و ب گهنج و پیره میژفه و ب سوار و په یاده شه و د خوښی و نه خوښیایندا و ب زاروک و بی زاروک شه و ب بارسفکی و ب بارگرانیشه و ب مال و جانئ خوښه، جیهادی درپکا خودیدا بکهن، نه شه بوه وه چیتره نه گهر هوين بزائن. ﴿٤٢﴾ نه گهر [گازیکرنا ته هه ی موحه مه د بوه شیری نه بایه] و بوه ده سکه فتییه کی نیزیک بایه یان زی بوه و غه ره کا نافجی بایه [نیا دویر و نه یا نیزیک بایه]، ب راستی دال دویف ته ئین، به لی ب راستی زه حمت و وه ستاندنی ته و دویر ئیختسن و له شگران کرن، و دئ ب خودی سويند خون [ودئ بیژن]: نه گهر نه م شیا بایه، ب راستی دا د گهل هوه دهرکه ئین [ب فه مانا خوژ جیهادی] خو به رئاتاف دکهن، و خودی ب خو درانیت ته و دره وینن. ﴿٤٣﴾ خودی ل ته نه گریت و ته نازاکت [هه ی موحه مه د]، بوجی ته ده ستویرا وان دا، به ری ته ویت راستی گوتین، بوه دیار بن و تو دره وینان بنیاسی. ﴿٤٤﴾ ته ویت باوهریی ب خودی و پوژا قیامه تی دئینن، ده ستویرییی ژ ته ناخوازن کو ته و ب خو و مالی خو جیهادی درپکا خودیدا بکهن، و خودی ناگه ژ پاریزکاران هیه. ﴿٤٥﴾ به لی به س ته و ده ستویرییی ژ ته دخوازن [ژ جیهادی فه مینن] ته ویت باوهری ب خودی و پوژا قیامه تی نه ی، و دلیت وان ب گو مان، فیتجا ته و د گو مان و دودلییا خو دا دزفین. ﴿٤٦﴾ و نه گهر [راست دیژن] وان فیابایه دهرکه ئن [بوه جیهادی] دا کاری بوه کهن، به لی خودی رابوونا وان نه فیا، فیتجال بهر وان گران کر، و گو تنه ئیکدو د گهل روینشتیان [بجویک و پیره میژ و ژنان] بروینن. ﴿٤٧﴾ و نه گهر ته و د گهل هوه دهرکه فتابانه زی، ژ خرابییی پیقه تر ل هوه و زیده نه دکرن، و دا د ناف هوه و دا ئین و چن و خرابییی هه لئخن، سهر گپرییی بوه هوه دخوازن، و د ناف هوه و دا ییت هه ین [سست و لاواز] گوهدارییا وان دکهن، و خودی ناگه ژ سته مکاران هیه.

أَفْرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَتْ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَلًا قَاصِدًا لَآتَبَعُوكَ وَلَٰكِن بَعْدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَبَّحْتَ بِأَمْرِ اللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٢﴾ عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَنْدِئُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَن يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَنْدِئُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَآزَنَاتٌ فَلوْ بُهِتُهُمْ فَبِهِمْ فِي رِيحِهِمْ يَرْدَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَٰكِن كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا ضَعُفًا خَلَّلَكُمْ يَبْعُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمْعُونُ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

لَقَدْ ابْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى
جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَرِهُونَ ﴿١٨﴾ وَمِنْهُمْ
مَنْ يَقُولُ أَسْذَنَ لِي وَلَا تَنْصُرُنِي إِلَّا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا وَإِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ إِنْ نُصِيبَكَ
حَسَنَةً فَنُصِيبْكَ بِمِثْلِهَا وَنُصِيبَكَ مُصِيبَةً يَقُولُوا قَدْ
أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ﴿٢٠﴾ قُلْ
لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى
اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٢١﴾ قُلْ هَلْ تَرْتَضُونَ بَنَاتِ
إِخْوَتِ الْحَسَنِيِّينَ وَنَحْنُ نَرْتَضِي بِكُنَّ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ
بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ يَأْخُذَ بِنَاتِ تَرْتَضُونَ إِنَّا مَعَكُمْ
مُتَرَبِّصُونَ ﴿٢٢﴾ قُلْ أَنْفَعُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنَتَقَبَّلَ
مِنْكُمْ إِنْكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٢٣﴾ وَمَا
مَنْعَهُمْ أَنْ تَقَبَّلَ مِنْهُمْ نَفَقَتَهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا
بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ
كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَرِهُونَ ﴿٢٤﴾

﴿١٨﴾ ب راستی وان بهری نوکه ژی [بهری ته بو وکی] کارئ خرابیی بۆ هه وه دکر، وهه می کار بۆ ته دئینان و دبرن [پیلان و ئوبین بۆ ته دگپران، دا ته ژ جیهادی سست بکهن]، هه تا رۆژا هه قیئ هاتی [هاریکاری و پشته فانییا ته هاتییه کرن] و دینی خودی ب سه رکه فتنی، و وان [ئه فیت فه مایین ژ جیهادی] ته فه نه دفا و د سه ر وانرا ته فه هاته کرن. ﴿١٩﴾ هه یه ژ وان دبیژته ته ده ستویرا من بده [ئه ز نه ئیمه شه ری رۆمی]، و من نه ئیخه د گونه هیدا، بزنان گونه هه وه یا ئه وه که فتنی یا ئه وه تیدا [کو چه ز دکه ن فه مین]، ب راستی جههنهم یا وههاتییه ل دۆر گاوران. ﴿٢٠﴾ ته گهر فهنجیهک [سه رکه فتن و ده سته که فتییهک] بگه هیه ته پی نه خو ش دبن، و ته گهر خرابیهک [د ریکا خودیدا بیته سه ری ته چ بریندار کرن چ کوشتن] دی بیژن: ب راستی مه بهری نوکه کارئ خو کربوو، [له وائهم دهر نه که فتن] و بهری خو دده نه مالیت خو و ئه و ییت که یفخو ش. ﴿٢١﴾ بیژه ب راستی چو به لا و ئاتاف مه ناهنگیشتن، ئه وه نه بن ییت خودی بۆ مه

نقیسین، هه ره ئه وه [خودییه] پشته فان و هاریکاری مه، فئجا بلا خودان باوه ر پشتا خو ب خودی گری بدهن. ﴿٢٢﴾ بیژه [هه ی موحه مه د] ما هوین ل هیقیینه چ ب سه ری مه بیت، ژ بلی ئیک ژ دو قهنجیان [سه رکه فتن و سه ربلندی، یان ژ شه هیدبوون و لیبورین]، و ب راستی ئهم ژی بۆ هه وه ل هیقیینه [ئیک ژ دو یان ب سه ری هه وه بیت]، خودی ب ئیزایه کی ژ ده ف خو هه وه ههنگیفت یان ب ده ستیت مه [هه وه بده ته کوشتن ل سه ر گاوریی]، فئجا چافه ری بن، ئهم ژی د گهل له وه چافه ریینه. ﴿٢٣﴾ [هه ی موحه مه د] تو بیژه: [وان دورویان] چ ب دلّی خو و چ بی دلّی خو، مالی خو بدهن، هه ره ژ هه وه نایته قه بو یلکرن. ب راستی هوین مله ته کی ژ ری دهر که فتنه. ﴿٢٤﴾ و چو نه هیلا مه زاختن و خیریت وان ژ وان بیته وه رگرتن، ئه و نه بیت کو وان باوه ری ب خودی و پیغه مبه ری وی نه ئینا، و نشیژی ناکه ن ته گهر ب خرچ و خافی نه بیت، و چو نادهن و نامه زیخن ته گهر ژ نه چاری نه بیت.

﴿٥٥﴾ فَيَجِا بِلَا مَالٍ وَ زَارٍ وَ كَيْتٍ وَ ان [بَيْتٍ گهلهك] ته عه جیگر تی نه كهن، خودی دقت د ژيانا دنيايیدا وان پی ته زیهت بدهت، و پاشی وان بمرینیت و نهو گاور. ﴿٥٦﴾ [دوروی] ب خودی سونید دخون کو نهو ژ هه و نه و ییت د گهل هه وه، و نهو ب خو نه ژ هه و نه، بهلی نهو دهسته كه كن دترسن [نهو هاتیسه سه ری گاوران ب سه ری وان زی بیت، ژ بهر هندی ژ دره بو هه وه سونید دخون، کو موسلمانن و خودان باوهرن وه کی هه وه، و نهو ب خو و هسا نینه]. ﴿٥٧﴾ و نه گهر وان ئاسیگه ههك [كو تیدا هاتبانه پارستن]، یان شكه فتهك [كو تیدا نه هاتبانه دیتن]، یان ژیرزه مینهك [كو چوبانه تیدا] دیتبیه، داب لهز به ری خو دهنی [ژ ترساندا]. ﴿٥٨﴾ و هندهك ژ وان د لیکه فته كرنا دهستكه فتیاندا، ته له كه دار دكهن، و تانان دهافتر نه ته، فچا نه گهر ژ وی مالی گه هشته وان رازی بوون، و نه گهر نه گه هشته وان عیجز و نه رازی دبن. ﴿٥٩﴾ و نه گهر ب وی تشتی کو خودی و پیغه مبه ری وی داییه وان [ژ دهستكه فتی و غه نیمه یان] رازی بانه،

و گوتبانه: خودی به سی مهیه، خودی دی ژ كه ره ما خو دته مه و پیغه مبه ری وی زی [ژ كه ره ما خودی دی دته مه]، و ب راستی هم ل هیثیا خودایی خوینه [نهفه دا بو وان چتر بیت]. ﴿٦٠﴾ ب راستی زهكات بهس بو وانه نهو بیت هه ژار و بهلنگاز، و نهو بیت ل سه ر شول دكهن [بو کومكرنا زهكاتی]، و نهو بیت دلی وان بهر ب ئیسلامیته دئته كیشان [ژ كه سیب موسلمان بووین و هیژ موکوم نه بووین، یان گر ه گریت گاوران داژ زیانا وان بیت ه پاشقه برن و دلی وان بو ئیسلامی بیت ه نه مكرن]، و بو ئازا دكرنا بهنده یان و بو دهنداران، و بو ریبا خودی [جهادی] ب هه می رهنگانقه) و ریقنگانه، نهفه فه رزه ژ دهف خودی، و خودی ب خو یی زانا و کارینه جهه. ﴿٦١﴾ و ژ وان [دورویان] هه نه نه زیه تی دگه هینه پیغه مبه ری و دبیزن: نهو گو هی خو دده ته هه می تشتان و هه میی باوهر دكهت، بیژه: بهلی نهو گوهدارییا هه می تشتی دكهت، بهلی گوهدارییا وی بو خیرا هه وهیه، باوهری ب خودی دئیت و باوهر ژ خودان باوهران دكهت، و دلوقانییه بو نهو بیت باوهری ئیناین ژ هه وه، و نهو بیت نه زیه تی دگه هینه پیغه مبه ری خودی، ئیازیاه كاب ژان و دژوار بو وان ههیه.

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾
وَيَخْلِفُونَ بِأَلْفِهِمْ أَنْهُمْ لَمَنْكُمْ وَمَا هُمْ بِكُمْ وَلَكِنَّهُمْ
قَوْمٌ يَفْقَهُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ يَجِدُونَ مَلَجًا أَوْ مَعْرَظًا أَوْ مَدْخَلًا
لَوَلَوْ إِلَيْنَا وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي
الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا
هُمْ يَسْتَخْطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ
إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ
وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ
وَالْغَدِيرِ مِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً
مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾ وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ
النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ ذُنُّ قُلْ أَذُنٌ خَيْرٌ لَكُمْ يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ بِالْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ لِلَّذِينَ آمَنُوا
مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

الجزء العاشر

يَخْلِقُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِرُضْوَعُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ
 أَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنِ
 يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا
 ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ الْمُتَّقُونَ أَنْ
 تُنْزَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهِزُّوْا
 إِنَّ اللَّهَ مُخَيِّجٌ مَا تُخْذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
 لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلِ ابْتَغِ اللَّهَ وَآيَاتِهِ
 وَرَسُولَهُ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ
 بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ تَعْفُ عَنْ طَائِفَةٍ فَمِنَ طَائِفَةٍ
 لَّيَأْنَهُمْ كَأَنُفُوسُ كَذِبِينَ ﴿٦٦﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُمْ
 كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٦٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَانُوا
 مُجْرِمِينَ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ
 عَنْ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ
 إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٩﴾ وَعَدَّ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ
 وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ
 حَسْبُهُمْ وَلَعَنَّ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٧٠﴾

﴿٦٢﴾ بۆ ههوه ب خودی سويند دخون، دا ههوه رازی بکه، و خودی و پیغمبهری وی هیژاترن نهو رازی بکه، نه گهر راست نهو ژ خودان باوه ران بن. ﴿٦٣﴾ نهری ما وان نهزانییه، ههر کهسی دژاتی و دژمناتیبا خودی و پیغمبهری وی بکه، نی ب راستی ئاگری دژه هی بۆ وییه و دی ههروههه تیدا بیت، نهقیه رسواتی و شه رمزارییا مه زن. ﴿٦٤﴾ دوروی دترسن سورته که دهرهقی واندا [ئان ل سه ر وان] بیته خواری، یا دلی واندا [فهشارتی] بۆ وان بیژیت، [ههی موحه مه د] بیژه [وان]: ترانه یان بکه، نی نهوا هوین ژی دترسن، خودی دی ئاشکه را کهت. ﴿٦٥﴾ و نه گهر تو پسپارا وان بکهی [ژ وی تشتی وان گوتی] دی سويند خون و بیژن مه بهس ترانه د ناچه را خودا دکرن و بهس ئاخفتن بوو، و مه چو مه خسه د پی نه بوون. بیژه: نهری ههوه ترانه ب خودی و ئایه تیت وی و پیغمبهری وی دکرن؟! ﴿٦٦﴾ [ههی موحه مه د بیژه دورویان:] مهانه و ههجه تان نه گرن (عوزران نه خوازن) [ژ ههوه نائینه وهر گرتن]، ب راستی هوین گاوربوون پشتی ههوه باوه ری ئینایی، نه گهر نه م ل دهسته که کی ژ ههوه ببۆرین و ئازا بکهین [نهو یت دورویاتییا خو هیلایین] دهسته که کی دی ئیزا دهین، چونکی نهو ب راستی گونه هکار بوون. ﴿٦٧﴾ دوروی ژن و میران ژ ئیکن [ئانکو هه می وه کی ئیکن د دورویاتییییدا]، فه رمانی ب خرابییی دکه و ری ل باشییی دگرن، و دهستیت خو دگرن (دمچینن) و قه لساتییی دکه، خودی ژ بیرکرن [فه رمانا وی ب پشت گو هی خو فه ها قیتن] خودی زی نهو هیلان [و دلوفانی و که ره ما خو ژ وان بری]، ب راستی دوروی نهون ییت ژ ری دهرکه فتنن. ﴿٦٨﴾ خودی بۆ دورویان ژن و میران و گاوران ئاگری دژه هی به ره هف کرییه، و ههروهه ر دی تیدا بن و نهو بهسی وانه، و خودی نهو ییت ژ دلوفانییا خو دوبریختستین، و ئیزایه کا ههروهه ر بۆ وان ههیه.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَآكَثَرُوا مَالًا
وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلْقِكُمْ
كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلْقِهِمْ وَخُضُّهُ
كَالَّذِي حَاضِرًا أُولَئِكَ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ يَأْتِهِمْ
نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودَ وَقَوْمُ
إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَنْتُمْ نُزِّلْهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ يظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾
وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ
وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

﴿٦٩﴾ [گهل دورویان] هوبن زى وهكى ئهویت بهرى خو، ئه وژ هه وه ب هیز تر بوون، و پتر ژ هه وه مال و زار و هه بوون، قیجا وان خوشی ب بارا خو ژ دنیایی بر، و هه وه زى كه یف و خوشی ب بارا خو بر، و هوبن كه فتنه د پویچاتییدا هه وه کی ئه وه كه فتنه د پویچاتییدا، [خودانیت فان سالوخان] ئه شان کار و کریاریت وان د دنیا و ئاخره تییدا پویچ بوون، و هه ره ئه فتنه زیانکار. ﴿٧٠﴾ ما بۆ [دورویان] به حسی ییت بهرى وان نه هاتییه کرن [کاچ ب سه ری وان هات]، مله تی نوح، و عاد [مله تی هوود پیغه مبه ر]، و (سه موود) [مله تی صالح پیغه مبه ر]، و مله تی ئیبراهیم پیغه مبه ر و خه لکی مه دیه نی [مله تی شوعه یب پیغه مبه ر]، و گوندیت هاتییه سه ر و بنکرن [گوندیت (لووط) پیغه مبه ر]، پیغه مبه ریت وان ب نیشان و به لگه ییت ئاشکه راکه ر بۆ وان هاتن [وان باوه ری ب پیغه مبه ریت خو نه ئینا، قیجا خودی ئیزا ب سه ردا داریت]، قیجا خودی نه ئه وه یی سته می ل وان بکه ت، به لی وان ب خو سته م ل خو کر.

﴿٧١﴾ زه لام و ژنیت خودان باوه ران هاریکار و پشته فانیت ئیکن، فه رمانی ب قه نجی و باشیی دکه ن و ریکی ل خرابیی دگرن، و نشیژیت خو [ب ره نگی پیدفی] دکه ن و زه کاتی دده ن، و گوهدارییا خودی و پیغه مبه ری وی دکه ن، ئه شان خودی دی دلوفانیسی پی به ت، ب پاستی خودی سه رده ست و کاربه جهه. ﴿٧٢﴾ خودی سوژا داییه خودان باوه ران، ژ ژن و میران، کو به حه شتیت رویار د بنرا دچن و دئین و هه ره وه ر تیدا بن، و خانییت خوش د به حه شتا عه دهنده بکه ته بارا وان، و رازیبونا خودی ژ قی هه مییی مه زنتره، و ئه فیه سه ره فره زییا مه زن.

﴿۷۳﴾ هه‌ی پیغه‌مبه‌ر جیهادی د گهل گاور و دورویان بکه، و ل سهر وان بشدینه، و جهی وان جه‌هنه‌مه و پیسه دوبهایکه. ﴿۷۴﴾ [دوروی] ب خودی سوند دخون، وان نه‌گوتیه [ته‌گهر راست موحه‌مه د پیغه‌مبه‌ر بیت، ته‌م ژ که‌ران زی خرابترین] و ب راستی وان په‌یقا گاوریی گوت، و پستی موسلمان بووین گاور بوونه‌شه، و ته‌و کر نه‌دلی خو یا ب ده‌ست وان‌شه نه‌هاتی [کو کوشتنا پیغه‌مبه‌ریه]، و چو کیاسی و په‌خنه‌ل سهر [پیغه‌مبه‌ری] نه‌بون، ته‌و نه‌بیت خودی و پیغه‌مبه‌ری وی ته‌و ژ که‌رهما خودی بی منه‌ت کرن. فیجا ته‌گهر ته‌و توبه‌ بکه‌ن، توبه‌ بو وان چیتره و ته‌گهر ته‌و رویی خو [ژ توبه و باوهریی] وهر گیرن، ب راستی خودی دی وان دنیا و تاخره‌تیدا ب به‌ر ئیز ایه‌کا ب ژان و دژوار ئیخت، و وان د‌ه‌ر دیدا چو ه‌قال و پشته‌فان و هاریکار نابن [وان ژ ئیز ایی رزگار بکه‌ن]. ﴿۷۵﴾ و ژ وان [دورویان] هه‌نه په‌یانی د‌گهل خودی دده‌ن، ته‌گهر [خودی] ژ که‌رهما خو مالی بده‌ته‌مه، ب راستی و ب سوند ته‌م دی خیر

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ جَاهَدُوا الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَبَسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ بِمَا لَزِمُوا وَهُمْ لَا يَتُوبُونَ ﴿٧٤﴾ إِلَّا أَنْ غَنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتُوبُوا يَعِدْهُمْ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٧٥﴾ الَّذِينَ وَالُوا الْأَخِرَةَ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نصِيرٍ ﴿٧٦﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهُ لَنْ لَا يَنْتَهِوا عَنْ ذُنُوبِهِمْ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ يَصِدْقَ وَتَكُونُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا أَتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٨﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٩﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٨٠﴾ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٨١﴾

و سه‌ده‌قیان ده‌ین، و ته‌م دی بینه ژ مروفتیت قه‌نجیکار. ﴿۷۶﴾ فیجا وه‌ختی [خودی] ژ که‌رهما خو مال داییی، [وان دورویان] قه‌لسی و چرویکی کرن [و چو خیر نه‌دان، وه‌کی سوند خوارین]، و پشتا خو دانئ [دانه‌په‌یانا خو] و ته‌و دروی وهر گیرانا خودا په‌ک‌ه‌شک. ﴿۷۷﴾ فیجا [چرویکیی] دورویاتیسه‌کا به‌رده‌وام هیلا د‌لی واند، هه‌تا ر‌وژا د‌گه‌نه‌ خودی، ژ به‌ر جهنه‌ئینانا په‌یانا وان دایی، و ژ به‌ر دره‌ویت وان د‌کرن. ﴿۷۸﴾ ته‌ری ما وان نه‌زانیسه، خودی نه‌ینی و پسته‌پستا وان دزانی، و ب راستی خودی زنده‌زانیی نه‌ینانه. ﴿۷۹﴾ ته‌و [دوروییت] چکیان دده‌نه‌ خودان باوهرین، ژ دل و گیان [گه‌له‌ک] سه‌ده‌قیان دده‌ن [دییژن: ته‌شه‌ بو رویه‌تییسه‌ نه‌ ژ ر‌ازبوونا خودییه]، و [ژ خودان باوهران] ته‌ویت چو نه‌بینن بده‌ن ژ بی پیچیبوونا خو، [دوروی] ترانه‌یان بو خو پی د‌کهن [و دیژن: خودی چو پاکی ب فی کیمی نینه]، خودی ته‌و جزادان ل سهر ترانه‌ییت وان، و ئیزیه‌کا ب ژان و دژوار بو وان هیه.

﴿۸۰﴾ چ تو داخوازا گونه ه ژېبرنی بؤ وان [دورپويان] بکهی، یان ژی داخوازا گونه ه ژېبرنی بؤ وان نه کهی، خو ته گهر هفتی جاران داخوازا گونه ه ژېبرنی بؤ وان بکهی، هر خودی گونه هیئت وان ژی ناهت، چونکی ب راستی وان باوهری ب خودی و پیغه مبهری وی نه ینا، و خودی ب خو مله تی ژ ری دهر کهفتی، راسته پئی ناکهت. ﴿۸۱﴾ ته فیت فه مایین [ژ دورپوییته ده ستور خواستین، و نه چوینه ته بووکی] ب روینشتنا خو [د مالیت خو دا]، پشتی پیغه مبهری خودی چوپی، خوشبون، و نه فیان ب خو و مالی خو جیهادی درپکا خودیدا بکهن، و گوته [خه لکی] د گهرمیدا دهر نه کهفن، بیژه: ئاگری جه هنه می گهر مته، ته گهر نه و تی بگه هن. ﴿۸۲﴾ فیجا بلا پیچه ک بکهنن، و گه له ک بکه نه گری، جزایی کار و کرباریت وان کرین. ﴿۸۳﴾ فیجا ته گهر خودی تو [ژ ته بووکی] فه گهراندیسه مه دینه یی ل نک دهسته که کی ژ وان [ژ بیته فه مایی]، و ده ستور ژ ته خواستن بؤ دهر کهفتی [بؤ خه زایه کا دی ژ بلی ته بووکی]،

بیژه: هوین چو جاران د گهل من دهر ناکهفن، و هوین چو جاران د گهل من شه پئی چو دژمنان ناکه، ب راستی هوین جارا ئیکی ب روینشتنا خو د خوش بوون، فیجا هوین ژی د گهل فه مایین بمیننه روینشتی. ﴿۸۴﴾ [هه ی موحه مه د] ههر که سی ژ وان بمریت نفیژئی ل سهر نه کهی، و ل سهر گوړی وی [د وهختی فه شار تیندا] رانه وهسته، ب راستی وان باوهری ب خودی و پیغه مبهری وی نه یناییه، و مرن و نه و ژ ری دهر کهفتی. ﴿۸۵﴾ و ب مال و زار و کیت وان عه جیگری نه به، ب راستی خودی د فیت د دنیا پیدا وان پی ئیزا بدهت، و وان بمرینیت و نه و گاور. ﴿۸۶﴾ و ته گهر سورته ک هاته خوارئی، و تیدا هاتیت باوهری ب خودی بینن، و د گهل پیغه مبهری وی جیهادی بکهن، ته ویت ده وله مه ند ده ستور بیی ژ ته دخوازن و دبیزن: بهیلن هم ژی د گهل روینشتیان بمینن.

أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَوَيْحَ الْمَخْلُوقِينَ يَمْعُدُهُمْ خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرَهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تَضِلْ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَا تَوَّابٌ أَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ فِتْنَةٌ وَلَئِنْ جِئْتُمُوهُمْ وَأُولَادُهُمْ إِنَّهُمْ يُدُّوهُمُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَذَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٤﴾ وَإِذَا أَنْزَلْتَ سُورَةَ أَنْ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَغْنَى عَنْكُمْ أُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٥﴾

﴿۸۷﴾ ۛو پازى بوون د گهل ژنان بمینن، و خودی دلی وان مؤرکر، فیجا ئه و ژ بهر هندى تی ناگه هن [کاج سهرکه فتن و خو شى د جیهاد پدايه، چ نه زیهت و نه خو شى د روینشتی دایه]. ﴿۸۸﴾ بهلى پیغه مبهرى و ئه ویت باوهرى د گهل ئینابین، ب خو و مالى خو جیهاد کرن، خیر و بیریت دنیایى و ئاخره تی بو وانن، و ئه ون ییت سهر فراه. ﴿۸۹﴾ خودی به حشیت روبر دینرا دچن بو وان به ره فکرینه، ههروهه ر دى تیدا مینن، و ئه فیه سهرکه فتن مه زن. ﴿۹۰﴾ و کوجه ریت عه ره بان [ئه ویت ل ده شتى ئاکنجی] ئه ویت هه جهت گرین، دا ده ستویری بو وان بیته دان [کو بمینن و پشکدار یی د ته بو و کیدا نه کهن]، و ئه ویت خودی و پیغه مبه رى وى دره وین دانابین، ئه و روینشتن [هه ر نه هاتن عوز رى ژى بخوازن]، ئه ویت گاوربو وین ژ وان، نزیک دى ئیزایه کا ب ژان و دژوار وان گریه. ﴿۹۱﴾ گونه هل سهر لاواز و نه ساخ و ئه ویت چو نه بینن [بو جیهادی] خه رج بکه ن نینه [ئه گه ر پشکدار یی د جیهاد پدا نه کهن]، ئه گه ر

الجزء
الحزب ۱۱

رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿۸۷﴾ لَكِنَّ الرُّسُولَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۸۸﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۸۹﴾ وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۹۰﴾ لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا صَحُّوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُخْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۹۱﴾ وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿۹۲﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُوكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿۹۳﴾

ئه و باوهر یی ب خودی و پیغه مبه رى بینن، و گوهداریا وان بکه ن، چو گونه هل سهر خودان عوزران نینه و گازنده ژى نایته کرن، خودی ب خو گونه هژ بیه ر دلوفانه. ﴿۹۲﴾ و چو گونه هل سهر وان نینه ئه ویت و هختی بینه ده ف ته دا تو وان سویار بکه ی، ته گوت: من چو نینه هه وه لى سویار بکه م، به ری خو وه ر گپران و چاقیت وان تری رۆندک دبوون ژ خه ماندا، چونکی وان چو نه ددیت د رپکا خودیدا بمه زیخن. ﴿۹۳﴾ ب راستی رپکا جزادانی و ژى وه نه گرتنی و گونه هکار کرنی، به س ل سهر وانه ئه ویت ده ستویری ژ ته دخوازن [کو نه ئینه جیهادی]، و ئه و ب خو ییت ده وله مهنه ن، پازى بوون د گهل ژنان [روینشتی] بمینن، و خودی دلی وان مؤرکریه، فیجا ژ بهر هندى ئه و نوزانن.

﴿٩٤﴾ [هه‌ی پێغه‌مبه‌ر] ده‌مى ھوین ژ جیهادى فهدگه‌پن، [دوروى] دى ئین داخوازا لیۆرىنى ژ هه‌وه‌ که‌ن، بیژه: داخوازا لیۆرىنى نه‌که‌ن [چو عوززان نه‌خوازن]، ئەم باوه‌ ژ هه‌وه‌ ناکه‌ین، ب پاستى خودى ئه‌م ب سه‌ر ساڵوخیته‌ هه‌وه‌ هلکرین، و خودى و پێغه‌مبه‌رى وى دى کریاریته‌ هه‌وه‌ بینن [کا دى خرابى و دورویاتیایا خو هیلن، یان دى هه‌ر ل سه‌ر مینن]، پاشى دى ژفرنه‌ ده‌ف زانیایى نه‌په‌نى و ئاشکه‌رایان، و دى هه‌وه‌ ئاگه‌هدارى کار و کریاریته‌ هه‌وه‌ که‌ت [دى هه‌وه‌ ل دویف کریاریته‌ هه‌وه‌ ئیزاده‌ت].

﴿٩٥﴾ گاڤا هوين زڦرينه دهڦ وان، دئ بؤ هه وه ب
 خودئ سويند خوڻ، دا هوين ل وان ببورن و لئ
 نه گرن، فيجا هوين رويئ خوڻ وان وهر گيڙن، ب
 راستي ته و د پيسن و جهئ وان دۆڙه هه، جزايئ
 كريارت وان كرين. **﴿٩٦﴾** بؤ هه وه سويند دخوڻ،
 دا هوين ژ وان رازي بين، و ته گهر هوين ژ وان رازي
 ژي بين. ب راستي خودئ ژ مله تئ ژ ري دهر كه فتئ
 رازي نايبت. **﴿٩٧﴾** گاوري و دوروياتييا كۆ چهر يت

عہدہ بان [تہ عربان] پترہ [ژ یا خہ لکی باژیران]، و شایسترن، تہو ہر یار و تہ حکامیت خودی ل سہر پیغہ مہری
خو ئنایینہ خواری نمران [پد فیہ ہزانین زدہ گاوری و دورویا تیا وان یا ہندیہ تہو ل دویف سہری
خو بیٹ رابو وین، و کہس نہ بو و وان شیرت بکت و ژ زانایان دور بوون، و چو ژ کتیا خودی و سونہ تا
پیغہ مہری وی نوزانن]. و خودی ب خو یی زانا و کاربنہ جہہ. ﴿۹۸﴾ و ژ وان تہ عربان، ہنہ تشتی دکہ نہ
خبر ب خوشارہ تی ددانن، و ل ہیشیہ بہ لا و تاتاف بیٹہ سہری ہہوہ، بہ لا و تاتاف ب سہری وان ہیئن و
خودی ب خو یی گوہدیرو زانایہ. ﴿۹۹﴾ و ژ تہ عربان ژ ی ہنہ باوہریی ب خودی و رورژا قیامہ تی دینن،
و تشتی دمہ زیخن، نژیکیبوون ژ خودی دینن، و [ژ مہ زاختنا خو] دو عایت پیغہ مہری و داخو ازا گونہ ہ
ژیبرتی دقین. بلا ب ناگہ ہ بن کو تہف مہ زاختنہ نژیکیبونہ بو وان [وان نژیکی رازیبون و دلوفانیہ
خودی دکہ ت]، خودی دی وان ئیختہ بہر دلوفانیہ خو [نانکو دہ حہ شتید]، ب راستی خودی گونہ ہ
ٹیہر و دلوفانہ.

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَّا تَعْتَذِرُوا
لَنُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأَ اللَّهُ مِنْ أخبارِكُمْ وَسَيَرَى
اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ يُبَيِّنُ تَرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
فَيَبَيِّنُكُمْ لِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَخْلِفُونُ بِاللَّهِ
لَكُمْ إِذَا أَقْبَلْتُمُ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا
عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ وَمَآ وَهُمْ جِهَنَّمُ جَزَاءُ ِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِن
تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَ اللَّهُ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾
الْأَعْرَابُ أَشدُّ كُفْرًا وَفَقَا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ
مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ
الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُبْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمْ
الَّذِينَ أُوتُوا عَلَيْهِمْ دَائِرَةً السُّوءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ
الْأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُبْفِقُ
قُرْبَةً عِندَ اللَّهِ وَصَلَاتِ الرَّسُولِ ۚ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ
سَمِعَ خَلْفَهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۚ وَالَّذِينَ
 اتَّبَعُوهُمْ يَفْزَحُونَ يَحْتَفِلُونَ ۚ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ
 لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ وَمَنْ حَوْلَ كُفْرًا ۚ الْأَعْرَابُ
 مُتَّفِقُونَ ۚ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُّوا عَلَىٰ الْبَيْتِ لَا يَلْعَبُونَ
 فِي الْحَضَرَةِ ۚ سَعِدَ لَهُمْ مَقَرَّتَيْنِ ثُمَّ يَرُدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ
 عَظِيمٍ ۝ وَآخَرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا
 وَآخَرًا سَيِّئًا ۚ عَسَىٰ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝
 خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ
 إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ ۚ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ أَنَّ
 اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ ۚ وَأَنَّ
 اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝ قُلْ أَعْمَلُوا فَسَيَرَىٰ اللَّهُ عَمَلَكُمْ
 وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسُدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَاللَّهِ هُوَ
 فَاعِلُنَّهُ ۚ إِمَّا يَعِدُّنَهُمْ وَإِمَّا يَنْتَوِبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝

﴿۱۰۰﴾ و پیشیبت یتکی ژ مشهخت و هاریکاران و
 نهویت ب قهنجی ب دویف وان کهفتین، خودی ژ
 وان رازی بووییه و نهو ژى [ب تشتی خودی داییه
 وان] رازی بوویینه، بهحشتیت رویار د بنرا دچن
 بو وان بهرهه فکرینه، و ههروهه دى تیدا مینن،
 نهقهیه سهه کهفتنا مهزن. ﴿۱۰۱﴾ و ژ وان نهعرایت
 دورماندوری ههوه دوروی ههنه، و ژ خه لکی
 مه دینه یی ژى ههنه پهله وان ل سهه دورویاتییی،
 تو وان نانیاسی، نهه وان دنیاسین، دوقات نهه دى
 وان ئیزادهین [د دنیا ییدا ب شهه مزاریی و ئیزایا
 گوړی، و ل ئاخه رته ی ب ئیزایا دوره هی]، پاشی
 دى ئینه فه گپران بو ئیزایه کا مهزن [روژا قیامه تی].
 ﴿۱۰۲﴾ و هنده کیت دى ژ خه لکی مه دینه یی [ژ وان بوون
 نهویت ژ ته بووکی فه مایین] گونه هییت خو ل سهه
 خو ئاشکه را کرن، کارى خو یی چاک [جیهادا خو
 یا بهری ته بووکی] و هنده کى دى یی خراب [فه مانا
 خو ژ ته بووکی] یتکه ل کرن، به لکی خودی توبه یا
 وان قه بویل بکهت، ب راستی خودی گونه ه ژ بهر و

دلوفانه. ﴿۱۰۳﴾ زه کاتى ژ مالى وان وه گر، وان پى پاک و پاقر بکه ژ گونه هان، و بو وان [پشتى توزه کاتى
 ژ وان وه دگری] دوعایان بکه، ب راستی دوعاییت ته بو وان فهه سیان و دلره حه تییه، و خودی ب خو
 گوهدیر و دلوفانه. ﴿۱۰۴﴾ نه ری ما نوزانن ههه خودییه یی توبه یا بهنده ییت خو و زه کاتا وان وه دگری، و
 ب راستی ههه خودییه توبه وه گر و دلوفان. ﴿۱۰۵﴾ [هه ی موحه مه د] بیژ: [وان نهویت توبه کرین] [چ کارى
 ههوه پى خو ش] بکهن، خودی و پیغه مبه ری وى و خودان باوه دى کارى ههوه بینن، و ب راستی هوین
 هه می دى ب بال زانایى نهینى و بهر چافانقه ئینه فه گه راندن، فیتجا نهو دى ههوه ب کریاریت ههوه دکرن،
 ئاگه هدار کهت. ﴿۱۰۶﴾ و هنده کیت دى [ژ وان ییت ژ ته بووکی فه مایین: (موراره یی کوړی په بیع و که عبی
 کوړی مالک و هیلالی کوړی ئومه یه)] هه نه، کاروباری وان یی راوه ستیاییه هه تا فه مانا خودی د راستا
 واندا دیار دیبت، ئان دى وان ئیزا ده ت ئان [خودی] دى توبه یا وان قه بویل کهت، و خودی ب خو یی زانا
 و کاربته ججه.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا زَاوًى كُمْرًا وَتَقَرُّقًا بَيْنَ
 الْمُؤْمِنِينَ وَارْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
 وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
 لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٣﴾ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لِّلْمَسْجِدِ أُسُسٌ عَلَىٰ التَّقْوَىٰ
 مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُمْ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ مُّجْتَبَوْنَ أَنْ
 يَنْظُرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿١٠٤﴾ أَفَمَنْ أَسَسَ بُنْيَانَهُ
 عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَسَ بُنْيَانَهُ
 عَلَىٰ شَفَا جُرْفٍ هَارِقَانَّ هَارِيَةً فِي تَارِكِهِمُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
 الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٥﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً
 فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ يَقْطَعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾
 * إِنْ اللَّهُ أَشْرَقَ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسُهُمْ وَأَمْوَالُهُمْ
 بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقْنِتُوهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُوهُمْ
 وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقٌّ فِي التَّورَةِ وَالْإِنْجِيلِ
 وَالْفُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا
 بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْقَوْلُ الْعَظِيمُ ﴿١٠٧﴾

الْحَزْنُ

﴿۱۰۷﴾ و تهویت [ژ وان دورویان تهویت قه مایین
 ژ ته بووکی] مزگه فته ک بو زیان گه هاندنی
 [ب موسلمانان]، و ب هیژ کرنا گاورییی و ژیکشه کرنا
 خودان باوهران، و بو خو به ره فکر و خو گرتنی ل
 هیقیسیا وی یی بهری نوکه شه ری خودی و پیغه مبه ری
 وی کری، ئافا کرین، و سویند ری دخون کو مه ژ
 قهنجیی پیقه تر [ژ ئافا کرنا مزگه فنی] چو یی دی
 نه فیاییه، و خودی شادییی ددهت کو نه و ب راستی
 [د فی سویند خوارنا خودا] دره وینن. ﴿۱۰۸﴾ چو جا
 لی رانه وهسته و نفیژئی تیدا نه که، نه و مزگه فتا جارا
 ئیککی ل سهر ته قوا و ترسا خودی هاتییه ئافا کرین،
 هه ژیره تونفیژئی تیدا بکهی، هنده زه لام ییت تیدا
 ههین دقین خو باقر بکهن [ب دهستنفیژگرتی و
 خوشویشتنی و دوبرکهفتنا گونه هان]، و خودی ب
 خو ژی حه ژ خو باقر که ران دکهت. ﴿۱۰۹﴾ نه ری ته وی
 خیم و بنیاتی (بنسری) ئافاهییی دینی [خول سهر
 پاریزکاری و رازیوونا خودی ئافا کری چیتره، یان
 زی ته وی خیمی] ئافاهییی دینی [خول سهر لیقا
 که نداله کی هه رفته ئافا کری، فیجا] ئافاهییی وان یی ل سهر لیقا که ندالی [نه و هه رفاندنه د ئاگری دوزه هیدا،
 و خودی ب خو مله تی سته مکار راسته ری ناکهت. ﴿۱۱۰﴾ نه و ئافاهییی وان ئافا کری دی هه ر مینیت، گو مان
 و دودی دلی و اندا، هه تا دلی وان ژیکشه دیبت و دمرن [ئانکو هندی دساخن دی نه و ئافاهی گو مانی
 دلیت و اندا هیلیت]، و خودی ب خو زانا و کاربنه جهه. ﴿۱۱۱﴾ ب راستی خودی جان و مالی خودان
 باوهران، ژ وان کرییه به ران به ری هندی به حه شتی بدهته وان، نه قه چونکی نه و دریکا خودیدا جیهادی دکه ن،
 فیجا نه و [گاوران] دکوژن و دئینه کوشتن ژی، نه قه په یانه کا بنه جهه ل سهر وی [خودی] د ته ورات و
 ئنجیل و قورئانیدا، و کی هه یه وه کی خودی په یانا خو ب جه بنیت؟ فیجا هوین ب وی کرینا خو یا هوین
 پی هاتییه فروتنی [کو به حه شته] شاد و که یفخوش بن، نی سهر فه رازییا مه زن نه ها نه قه یه.

﴿۱۱۲﴾ [خودان باوهر] توبه دارن ژ هه مى گوننهان، و ل بهر فەرمانا خودى د پاره ستيايينه، و دلسوزن د پهرستنا خودا، و سوپاسيا خودى ده مى کراساندا دکهن، و رۆژيگر و گهريدهنه د ريکا خوديدا، و نفيزکهرن و فەرماندهنه ب چاكييان، و پينه دهنه و وريگرن بۆ خرايبيان، و پاريزهرن بۆ بريار و نه حکام و تخوييت خودى، و مزگينيسى [ب بهحهشتى] بده خودان باوهرىت هؤسا. ﴿۱۱۳﴾ نه دورسته بۆ پيغه مبهري و خودان باوهران، داخوازا گوننه ژيبرنى بۆ موشرکان بکهن، خو ته گهر مروقيت وان ژى بن [و حه ژ وان ژى بکهن]، پشتى بۆ وان دياربووى، کوئه و موشرک ب راستى دۆزهيته. ﴿۱۱۴﴾ و داخوازا گوننه ژيبرنا ئيبراهيم بۆ بابى خو نه دها ته کرن، ته گهر ژ به يانه کى نه بابه کو وى دابوو بابى خو [وهختى گوتيسى ب راستى ته ز دى داخوازا گوننه ژيبرنى بۆ ته ژ خودى کهم]، فيجا وهختى بۆ دياربووى [کو بابى وى] نه يارى خوديه، دهست ژى بهردان و بهرائه تا خو ژى کر، ب راستى ئيبراهيم ژ خودى ترس و ب نالنال و ليئور و نه رم و حه ليمه. ﴿۱۱۵﴾ و خودى چو مله تان گومرا و بهرزه ناکهت پشتى راسته پى کرين، هه تا بۆ وان ديار نه کهت کادى خو ژ چ پاريزن، و ب راستى خودى ب هه مى تستان يى زانايه. ﴿۱۱۶﴾ ب راستى ملکى ئهر د و نه سنانان يى خوديه، ئه و ساخ دکهت و ئه و دمريت، و ژ بلى خودى هه وه چو هاريکار و چو پشته فان نينن. ﴿۱۱۷﴾ ب راستى خودى توبه دا سه ر پيغه مبهري [گوننه هيت وى ژيبرن ژ بهر دهستور دانا وى بۆ دوروييان، کو رۆزا ته بو کى فمين] و مشهختيان و هاريکاران [خه لکى مه دينه يى]، ته و يت وهختى ته نگافييى خو دابينه د گهل پيغه مبهري، پشتى نيزيک بووى دلپت دهسته که کى بۆ هندى بچن، فه مين [و ژ بهر گرانى و زهحه تى خو نه دهنه د گهل پيغه مبهري]، پاشى خودى توبه دانا سه ر وان و گوننه هيت وان ژيبرن. ب راستى ئه و بۆ وان زيده ب ره حم و دلوفانه.

الَّتِيبُونَ الْعِدُونَ الْحَمْدُونَ السَّيِّئُونَ
الرَّكْعُونَ السَّجِدُونَ الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَفَظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالنَّبِيِّاتِ
أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ
مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا
كَانَ اسْتَغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا
إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ
لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَتْ أَلَلَةُ يٰصِلُ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ
هَدَيْتَهُمْ حَقَّ تَبَيَّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي
وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾
لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ
اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ
فَرِيقٍ مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ يَهْدِي لِمَنْ يَشَاءُ فَرِيقًا

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّىٰ إِذَا صَافَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ
يَمَارِجَهُمْ وَصَافَتْ عَلَيْهِمُ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّمْ يَجَأْ
مِنْ اللَّهِ إِلَّا إِلَهُهُمُ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ
الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
مِّنَ الْأَعْرَابِ أَن يَتَخَلَّفُوا عَنِ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يُرِغُوا
بِأَنْفُسِهِمْ عَنِ نَفْسِهِ ذَٰلِك بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ
وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطُونُ مَوْطِنًا
يَعِظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَتَأَلَوْنَ مِنْ عَدُوِّ نَبِيٍّ إِلَّا كُتِبَ
لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾
وَلَا يُنْفِقُونَ فَنَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ
وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً
قُلْ لَا تَمَرُّ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ
وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

الجزء
الحادى عشر

﴿١١٨﴾ [هروهسا] توبه دا سهر وان ههرسيكتي
[ل مهدينه يى مابين و ژ تهبووكى] فهمايين، [هاتنه
جزاكرن ب فهبرينا پهيوهندييان، و ب تيكهلى نهكرنا
وان و ژ فهمانا خو وهسا په شيان بيون]، ههتا ئهرد
ب بهرفره هيبا خو ه ل وان تهنگ بوويى و بينا وان
چك بوويى و وان زانى، چوپهنا و پاريزهر ژ نيزايا
خودى نينن ژ بلى ته و بزفرنه خودى [ب توبه كرنى
و ب داخوازا گونه ه ژيبرنى]، پاشى خودى توبه
دا سهر وان، دا خو ل سهر توبهيا خو راكرن و دا ژ
توبه داران بن، ب راستى خودى زيده توبه وهرگر
و دلوفانه. ﴿١١٩﴾ گهلى خودان باوهران پاريز كارييا
خودى بكه و د گهل راستگويان بن. ﴿١٢٠﴾ نايبت
بو خه لكى مهدينه يى و نه عرايبت [كو چهره عهره ب
ل دوريت مهدينه يى خو ژ پيغه مبهري خودى فهيلن
[و خو نه دهنه د گهل د جهاديدا]، و جاني خو ژ گياني
پيغه مبهري خوشتر بشن [كول خو هشيار بن، و خو
پباريزن، و پيغه مبهري نه..] چونكى چو تيناتى و
وهستيان، و چو برساتى دريكا خوديدا ناگه هيته وان،

و ناچنه چو جهان [ب پييت خو يان ب سوميت دهواريت خو] كو پى كه رببت گاوران فهكه و دليت
وان بئيشين و زيانه كى ناگه هيننه دژمنى [ب كوشتنى يان تيخسير كرنى يان بريندار كرنى]، ته گهر خودى پى
كاره كى چاك بو وان نه نفيسيت، ب راستى خودى خيرا قه نجيوخوازان بهرزه ناكهت. ﴿١٢١﴾ و چو مالى نادهن،
چ كيىم چ گه لهك، و چو نهالان نابرن ته گهر خودى بو وان ب خير نه نفيسيت، دا خودى ژ كربارييت وان
چيتر، وان خه لات بكهت [شان كاران ب خير بو وان دنفيسيت]. ﴿١٢٢﴾ و نايبت خودان باوهر ههمى پيگه
دهركه فنه جهادى، فيجا بلا ژ ههر تيه كى ژ وان كيمهك بچن و دهركه فن، دا خو د ديندا شارها بكه و، و دا
مله تى خو [تهويت چويينه جهادى] ناگه هدار بكه و هختى دزفرنه دهف وان، دا نه و [مله تى] خو پباريزن
ژ وى تشتى دفتت خو ژى پباريزن.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَقْبِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ
 الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
 مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا مَا أَنْزَلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَن
 يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ ءِيمَنًا قَالُوا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا فزَادَتْهُمْ ءِيمَنًا وَهُمْ يَسْتَشِيرُونَ ﴿١٢٤﴾
 وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى
 رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾ أَوَلَا يَرَوْنَ
 أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ
 لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ وَإِذَا مَا أَنْزَلَتْ
 سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرِيكُمْ مَن
 أَحَدُكُمْ أَنْصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
 لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٢٧﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ
 عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
 رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ
 إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

﴿۱۲۳﴾ گهلى خودان باوهران شه پرى وان گاوران بکهن
 ئه ویت نیزیکی هه وه، و بلا هه وه ب هیز و میرخاس
 و چه سپان بینن، و بزائن ب راستی خودی د گهل
 پارێزکارانه. ﴿۱۲۴﴾ و ههر و هختی سوره تهك بیته
 خوارى، هندهك ژ وان [دوروییان بو ئیکدو] دبێژن:
 ئه رى ئه قى [سوره تى] باوهرییا کى ژ هه وه پتر لى
 کر؟ [بێژه: به لى] ئه ویت باوهری ئیناین [ههر گاهه کا
 سوره تهك بیته خوارى] باوهرییا وان پتر لى کر، و
 ئه و پى دلشاد و که یفخوش دبن [چونکی باوهرییا
 وان پتر لى دئیت]. ﴿۱۲۵﴾ و به لى ئه ویت گومان و
 دوروییاى و شرک و گاوری د لیت و اندا، [هاتنا
 سوره تان] پسی ل سهر پیسی ل وان زیده کر، و
 ل سهر گاوریی مرن. ﴿۱۲۶﴾ ئه رى ما ئه و نابینن
 سالى جاره کى یان دو جاران، ئه م وان [ب نه ساخی
 و هسکاتى، و ب بهرتهنگی و برسى، و ب به لا و
 ئاتافان] دجه ربینن و ئمتیحانه دکهین، پاشى نه
 توبه دکهن و نه ژى دئینه بىرا خو، و نه پیقه دچن.
 ﴿۱۲۷﴾ و ههر و هختی سوره تهك بیته خوارى هندهك

ژ وان [دوروییان] به رى خو ددهنه هنده کان [و دبێژن]: ئه رى کهس [ژ خودان باوهران] هه وه دبیینت؟
 [دال فیرى بچین] پاشى فهره قین، خودی دلیت وان [ژ هه قیى و راسته پرسیی] وهرگیران، چونکی ب
 راستی ئه و مله ته کن بى فامن و هه قیى تى ناگه هن. ﴿۱۲۸﴾ ب راستی پیغه مبه ره کى و هسایى ژ هه وه بو
 هه وه هاتى، و هسایانا هه وه ل سهر وى یا گرانه [ئانکو وى پى نه خوشه هوین زهحه تى بکیشن و ئیزا بگه هیه
 هه وه]، ل سهر راسته پتر نا هه وه یى پرژده [ویى هشیاره ل سهر باوهرییا هه وه]، و بو خودان باوهران زیده
 دلسوژ و ب په حه. ﴿۱۲۹﴾ قیجا ئه گهر وان رویی خو ژ باوهریى [و هه قیى] وهرگیرا، بێژه: ئه و خودایى
 کوژ بلى وى چو خودا و چو په رستى نه یى، به سى منه، ب راستی من پشتا خو ب وى گهرم و موکوم کر،
 و ئه وه خودانى عهر شى مه زن.

سُورَةُ يُونُسَ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۱۰۹) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فی رهنگی دئیته خواندن (ئهلف، لام، را) سئ تیپن ژ (۲۸) تیپت زمانی عهره بی، نیشانن ل سهر ئیعبجازا قورئانی کو عهره بان پی چینایت قورئانه کا وهکی فئ بدانن، ههر چنده ئهف قورئانه ژ عهینی وان تیپان پیکهاتییه ئهویت ئه و ئاخفتنا خو پی چی دکهن. ئهفنه ئایه تیپت کتیبایر و ز و بنه جه و دویژ گؤمانئ. ﴿۲﴾ ئه ری ئهف بؤ خه لکی جهی عه جیبیبیه مه بؤ زه لاهه کی ژ وان وه حی هنارت، [مه وه حی بؤ وی هنارت و مه گؤتی:] خه لکی ئاگه هدار بکه [و ژ پؤزا قیامه تی بترسینه]، و مز گینیبی بده ئه ویت باوهری ئینابین، کو ب راستی بؤ وان ل دهف خودایی وان به راهیبیه کا کهره می و خه لات و پیکه کا بلند ههیه، گاواران گؤت: ب راستی ئهفنه [ئهف پیغه مبه ره]

سیر به نده کی ئاشکه رایه. ﴿۳﴾ ب راستی خودایی هه وه ئه و خودایه یه یی ئه رد و ئه سمان د شه ش پؤژاندا چی کرین، پاشی بلند بوو سهر عهرشی خو [بلند بوو نه کا هیژایی وی، و بی چاوی]، ته کبیرا کاروباران دکهت، چو مه هدر چی نینن، پشتی ده ستویر دانا وی نه بیت، ئه و [خودایی ب قان سالو خه تان دئیته سالو خدان] خودایی هه وهیه، فیجا وی بهیر یسن، ما هوین بؤ خو چامه کی ناگرن. ﴿۴﴾ فه گه ریانا هه وه هه مییان ب بال و یقه یه، [و ئهفنه] ب راستی به یمانا خودییه و راسته، ب راستی ئه و جارائیکه ده ست ب ئافراندنی دکهت، پاشی [پشتی مرنئ] دئ زفرینته فه، دا ئه ویت باوهری ئینابین و کار و کریاریت قه نچ کرین ب دادی و ب عه دالهت خه لات بکهت، و ئه ویت گاوروبوین بؤ وان فه خوارنه کا زیده که لیایی و ئیزایه کا ب ژان و دژوار هه یه، ژ بهر وی گاورییا دکرن. ﴿۵﴾ و ئه وی [خودئ] پؤژ بؤ هه وه کرییه چرا و هه یف کرییه پؤناهی، و کره قویناخ قویناخ دا هوین هه ژمارا سالان و حسیبا خو بزنان، و خودئ ژ قه سته ئهفنه چی نه کرییه ئه گه ر بؤ هه قیبی نه بیت [هه قی و راستی پی بیته زانین و ئه م بگه هینه مه ز ناتیبیا خودئ و وی بهیر یسن]. نشان و ئایه تان ب در یژئ [خودئ] بؤ وان ئاشکه را دکهت ئه ویت دزانن. ﴿۶﴾ ب راستی د هاتن و چؤنا شهف و پؤژاندا، و دهر تشتئ خودئ د ئه رد و ئه سماناندا چی کری، نیشان و به لگه نه بؤ وان بیپت پاریز کارییی دکهن، و ژ خودئ دترسن.

سُورَةُ يُونُسَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّيْلَكَ ابْتِئَاسَ الْكَافِرِ ۝ اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ اَوْحَيْنَا اِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ اَنْ اَنْذِرَ النَّاسَ وَيُسِّرَ الْاَيْنَ اَمْنًا اَنْ لَهُمْ قَدَمٌ صَدَقَ عَنْهُمْ قَالَ الْكَافِرُونَ اِنْ هَذَا اَلْسَحْرُ يُبِينُ ۝ اِنْ رَبُّكَ اَللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اَسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدِيرُ الْاَمْرَ مَا مِنْ شَيْءٍ اِلَّا اَمِنْ بَعْدَ اِيَّاهُ ذَلِكُمْ اَللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ اَقْلَامُ تَذَكُّرُونَ ۝ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا اِنَّهُ يَبْدُو الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الْاَيْنَ اَمْنًا وَعَمَلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ اَلِيمٌ يَمَّا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوْا اَعْدَادَ الْاَيِّنِ وَالْحِسَابِ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْاَيَّتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ اِنْ فِيْ اَخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ۝

﴿۷﴾ ب پاستی ئه ویت چه ژ دیتنا مه نه کهن، و ب ژيانا دنیایی رازی بووین و پیغه رسیان [پیغه مان]، و ئه ویت ژ نیشان و ئایه تیت مه بئ ئاگه هـ.

﴿۸﴾ ئه فشان جهی وان ئاگره، ژ بهر کار و کریاریت وان کرین. ﴿۹﴾ ب پاستی ئه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت قهنج کرین، خودی ژ بهر باوهریا وان دئی وان راسته ری که ته به حه شتا پر خیر، کو پروبار د بنرا دجن. ﴿۱۰﴾ دوعا و گازییا وان د به حه شتیدا ئه فیه یه: خودیو ئه م ته ژ هه می کیماسییا پاقژ دکهین، و دروودا وان سلاقه، و دویماهیگ دوعایا وان ئه فیه یه: هه می به سن و شوکور بو خودی، خودانی هه می جیهانان. ﴿۱۱﴾ ئه گهر خودی بو خه لکی له ز ل خرابیی کرایه، وه کی له زانه و دکهن بو باشیی [ئانکو خه لکی چاوا دقیت له ز ل دوعایا وان یا خیری بیته کرن، وه سا خودی له ز ل دوعایا وان یا خرابیی ژی کرایه، دا وان تی به ت وهختی وان نفرین ل خو دکرن]، دا مرن، و دا روحا وان ئیته ستاندن، فینجا ئه ویت هزرا دیتنا مه نه کهن، ئه م دئی وان هیلین د

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ﴿۷﴾ أُولَٰئِكَ مَا لَهُمْ أَلْتَارُ يَمَّا كَانُوا يُكْسَبُونَ ﴿۸﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿۹﴾ دَعَوْنَهُمْ فِيهَا سُبْحَنَكَ اللَّهُمَّ وَنَحْمُكَ فِيهَا سَلَامٌ وَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْهَا إِلَى الْحَمْدِ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱۰﴾ وَلَوْ يَعْلَمُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَسْرَرَ أَسْتَعِجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَفُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجْلُهُمْ فَبَدَّرَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿۱۱﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَا لِحِيزِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّكَانَ لَوْ يَدْعَانَا إِلَىٰ ضُرِّ مَسَّهُ كَذَٰلِكَ زَيْنَ لِمَنْ فِيْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۲﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿۱۳﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لَنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿۱۴﴾

الجزء الحادى عشر

خراپیا خودا بزقرن. ﴿۱۲﴾ و هه وهختی نه خو شیهه که بگه هیته مروقی، ل سهه ته نشتا خو [ئانکو درێژ کری] یان روینشتی یان راوهستیایی گازی و هه وارا خو دگه هینیته مه، فینجا وهختی مه نه خو شیهه وی را کر، و هه سا دجیت [ژ بیر دکهت] هه وه کی چو نه خو شیی ب سهه ری نه هاتین و هه وارا خو نه گه هاندیهه مه، هه سا بو زیده خرابان کار و کریاریت وان هاتینه خه ملاندن و جوانکرن. ﴿۱۳﴾ ب سویند مه خه لکی چه رخیت بهری هه وه دهیلاک برن و ئیزادان وهختی وان [ب شرک و گاورییی] سته م کری، و پیغه مبه ریّت وان ب به لگه و نیشان و موعجیزاتیّت ئاشکه را کهر بو وان هاتین [دا باوهریی پی بینن، و باوهری پی نه ئینان]، و ئه وه نه ئه و بوون باوهریی بینن [ئه گهر هیلابانه، و دهیلاک نه بر بانه]، و هه سا ئه م ئه ویت گونه هکار جزا دکهین. ﴿۱۴﴾ پاشی، پشتی وان، مه هوین کر نه جهنشینیت وان د ئه ردیدا، دا ببینین کا هوین دئی چ کار و کریاران که ن.

﴿١٥﴾ و وهختی نیشان و ئایهتیت مه ییت ناشکهراکهر
ب سهر واندا دتینه خواندن، ئهویت نه ل هیقییا دیتنا
مه [و باوهری ب پوژا قیامهتیی نهیی، دبیتون:] کا
قورئانه کا دی ژ بلی فئی بینه، یان ژ ی فئی [قورئانی]
بگوهوره. بیژه: ئه ز نهشیم و من ههق نینه ئه ز ژ دهف
خو بگوهورم، ئه ز ل دویف چو ناچم ژ وی پیغه تر یا
ب وهی بو من دتیت، ب راستی ئه ز ژ ئیزا پوژه کا
مه زن دترسم، ئه گهر نه گوهدارییا خوداییی خو بکه م.
﴿١٦﴾ بیژه: ئه گهر خودی قیابایه [ئهف قورئانه] من بو
هه وه نه خواند و هه وه هه یی نه دزانی ژ ی [ئانکو
خودی ئهف قورئانه ل سهر زمانئ من نیشا هه وه
نه دا]. نی [هوین ب خو ژ ی دزان] من بهری نوکه
ژئیکی د ناف هه ودا بری، [ئه گهر ئه ز ئه و بامه یی
ژ نک خو قورئانی چیکه م، دا بهری نوکه ژ ی چیکه م]
ئه ری ما هوین ئه فلی خو نائینه سهری خو [بزان
ئهف قورئانه ژ دهف خودییه و پیغه مبهری ژ دهف خو
نه ئیناییه هه تا بشیت بگوهوریت]. ﴿١٧﴾ قیجا ما
کی ژ وی سته مکارتره ئه وی دره وان ب نافیی خودی

دکه ت، یان ژ ی ئایهتیت خودی دره و ددانیت، ب راستی گو نه هکار سهر فهراز نابن. ﴿١٨﴾ و ژ بلی خودی وی
دهر یسن یی نه زیانی دگه هینیه وان نه مفایی.. و دبیتون: ئه فه مه هدر چیییت مه نه ل دهف خودی، [هه ی
موحه مه د] بیژه: ئه ری ما هوین دی وی تشتی نیشا خودی دهن یی کو نه زانیت یی د ئه رد و ئه سماناندا
هه ی؟! و ب راستی خودی یی پا ک و پاقره ژ وی شرکا ئه و دکه ن. ﴿١٩﴾ و ده سپیکی خه لک هه می مله ته ک
بوون، پاشی ژیک جودا بوون و ئه گهر ژ بهر فه رمانا خودی نه بایه [کو وان پیگفه ئیزا ناده ت]، دا حوکی
و دادگه رییی د وی تشتی دکه ت ئه وی ئه و ل سهر ژیک جودا. ﴿٢٠﴾ و دبیتون: بلا مو عجیزه یه ک و نیشانه ک
ژ خوداییی وی بو هاتبایه [دا مه ژ ی باوهری یی ئینابایه] بیژه: غه یب کاری خودییه و مو عجیزه ب فه رمانا
وینه، قیجا چاهه ری بن ب راستی ئه ز ژ ی دگه ل هه وه ژ چاهه رییانم.

وَإِذْ أَنْتَلَىٰ عَلَيْهِمْ إِبْرَاهِيمُ نَبَاتٍ قَالَ الْكَافِرُ إِنَّهُ لَا يَرْجُونَ
لِقَاءَنَا أَنْتَ بَقَرَةٌ غَيْرُهَا هَذَا أَوْ بَدَلَهُ قُلْ مَا يَكُونُ
لِي أَنْ أَبْدَلَهُ مِنْ تِلْقَائِي فَخَسِبَنِي أَنْ أَتَّبِعَ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ
إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رِيقَ عَذَابٍ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ قُلْ
لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ
فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾
فَمَن أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ
إِنَّهُ لَا يَفْهَمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ يَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعُونَ
عِنْدَ اللَّهِ قُلْ اتَّبِعُونِ اللَّهَ يَمَّا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا
فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَمَا
كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَفُضِّي بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾
وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا
الْقَلْبُ لِلَّهِ فَاتَّبِعُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ ﴿٢٠﴾

وَإِذَا أَدْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ بَعْدِ صَرَاءٍ مَّسَّهُمْ إِذَا هُمْ مُكْرَرُونَ ﴿٢١﴾
 فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مُكْرَرًا إِنَّ سُلْطَانَنَا يَكُونُ مَآ تَمْكُرُونَ ﴿٢٢﴾
 هُوَ الَّذِي يُسِرُّكُمْ فِي الظُّلِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ
 وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ
 وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ
 دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الْاَلِينَ لَئِنْ أَجَبْنَاهُمْ مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ
 مِنَ الْآثِلِينَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا أَجَبَهُمْ إِذَا هُمْ يَبْعُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
 الْحَقِّ بِآيَاتِهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ مَتَّعَ الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَتُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾
 إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أُنْزِلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ
 بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا
 أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازْبَيَّتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ
 عَلَيْهِمْ أَنْتَاهَا أَمْرًا يَلِيلًا أَوْنَهَا فَأَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَّمْ تَعْنِ
 بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ لِقَوْمٍ تَتَمَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَاللَّهُ يَدْعُوا
 إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٦﴾

﴿۲۱﴾ و وهختی ئەم بەر فرە هییه کی ددەینە خەلکی
 [ئانکو خەلکی مەکه هی] پشتی تەنگافی و هسکاتییی
 هنگاقتین، دئی بینی ئایەت و نیشانیت مە درەو ددان، و
 تانان تئی دقوتن و نەخشەیان بۆ دکتیشن، بیژە: خودی
 د جزیایی خوداب لەز ترە، ب راستی ئەو فەند و فیلا
 هویین دکەن، ملیاکەتیت مە دتقیسن. ﴿۲۲﴾ ئەو هەو
 د هسکاتی و ئافیدا دگێڕینیت [ئانکو ئەو شیانئ
 ددەتە هەو، هویین ب پییان و دەواران و گەمییان و
 ئالافیت دی قوبناخت درێژ بپرن]. هەتا هویین دچنە
 د گەمییدا، و بایەکی نەرم گەمییی دبەت و [تەفیت
 تیدا] پیی کەیف خووش بوون، وی وهختی بایەکی ب
 بارۆفە بەر ب گەمییە بیت و بیلیت ئافی ژ هەمی
 رەخان ل وان بیئە ئیک، و ئەو هزر بۆ وان چیبوو کو
 دۆرماندۆری وان هاتە گرتن و مانە د ناف پیلانرا،
 دوعا ژ دل و میلاک ژ خودی کرن، ئەگەر تە ئەم
 ژ فئی تەنگافییی رزگار کرین، ب راستی ئەم دئی ژ
 شوکورداران بین. ﴿۲۳﴾ فێجا وهختی ئەو رزگار کرین،
 [جارەکا دی] بیی کو وان ماف هەبیت ستمی د

ئەردیدا دکەن، گەلی مرووفان ب راستی ستمە ما هەو هەر ل سەر هەو ب خۆیە [ئانکو زیانا ستمی هەر دئی
 ل هەو زفریت]، ئەفە خو شیییت ژ یانا دنیا یینە، پاشی زفرینا هەو هەمییان بۆ دەف مەیه [ب بال مەفەیه]،
 فێجا ئەم دئی هەو ئەگە هەداری وئ کەین یا هەو د دنیا ییدا دکر. ﴿۲۴﴾ ب راستی هندی ژ یانا دنیا یییە وەکی
 ئافەکیە مە ژ ئەسمانی باراندی، فێجا ب فئی ئافی ئەو شینکاتییی گەلەرەنگ و تیکەل دەر کەفت یی کو
 مرووف و جانەوهر [هەردو] دخۆن، گاڤا کو ئەرد ب شینکاتییا خو دخەملیت و جوان دبیت، و خودائیت
 وئ [خەلکی ئەردی] هزر دکەن ئەو دشین بچین و مفایی ژئ وەر گرن، [هنگی] فەرمانا مە ب شەف یان
 ب رۆژ ب سەردا هات، فێجا مە وەکی زەفیا دوری لی کر، هەر وەکی بەری نوکە ئەو شینکاتی نەیی.
 ئەها ب فئی رەنگی ئەم ئایەت و نیشانیت خو ب درێژی ئاشکەرا دکەین بۆ وان ییت هزرا خو دکەن.
 ﴿۲۵﴾ و خودی بۆ ئافاهییی ئاشتی و تەناهییی [کو بەهەشتە] بانگ و گازیی هلدیتریت، و یی وی بقییت
 دئی بەری وی دەتە رپکا راست.

﴿٣٤﴾ بیژە: ئەڕی ئیک ژ وان ئەوێت هەوێ کرینه هەڤشک بۆ خودی هەیه دەست ب ئافراندنی بکەت؟ پاشی جارەکا دی [پشتی مرنی] بفرزینیته؟! بیژە: بەس خودیە جارای ئیکی تشتی چی دکەت پاشی [پشتی مرنی] دفرزینیته، فێجا چاوا هوین بەری خۆ ژ ریکا راست وەر دگیرن. ﴿٣٥﴾ بیژە: ئەری ئیک ژ بوت و پەرستییت هەوێ هەیه راستەریکرنی بۆ راستی و هەقیی بکەت؟! بیژە: خودی راستەریکرنی بۆ راستی و هەقیی دکەت، فێجا یی راستەریکرنی بۆ راستیی و هەقیی دکەت هیزا ترە دویفچۆن بۆ بیته کەرن، یان یی خۆ راستەری نە کەت ئە گەر نەیتنە راستەریکرن؟ فێجا هەوێ خێرە، هوین چاوا وان و خودی دئینە پزەکی؟! ﴿٣٦﴾ باراپەر ژ وان ژ گۆمانی پێڤە تر ل دویف چو یی دی ناچن [ل وئ هزری کو دی بویت وان بەرە فانیی ژئ کەن یان راست پەرستیەن]، ب راستی گۆمان مروفی ژ هەقیی یی منەت ناکەت [نانکو گۆمان جهی هەقیی ناگریت]، و ب راستی خودی ب ئەوا ئەو دکەن ئاگە هدارە. ﴿٣٧﴾ نەدورستە

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يَعْبُدُهمْ قُلْ اللَّهُ يَبْدُوا
الْخَلْقَ ثُمَّ يَعْبُدُهمْ وَأَنْتُمْ تُؤْفِكُونَ ﴿٢٦﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي
إِلَى الْحَقِّ قُلْ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ
يُتَّبَعَ أَمَّنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدِيَهمْ هَلْ لَكُم كَيْفُ تَحْكُمُونَ ﴿٢٧﴾
وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظُلْمًا إِنَّ الظُّلْمَ لَا يَفْعَلُ مِنْ الْحَقِّ شَيْئًا
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٨﴾ وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ
لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأَنزِلُوا
سُورَةَ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٠﴾
بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا بَلَغَ أَهْلُهَا نَجْوَاهُ أَسْوَأَ
كُذِّبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْظِرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾
وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِالْفَاسِقِينَ ﴿٣٢﴾ وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلٍ وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ
بِرَبِّكُمْ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ
يَسْتَمْعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَسْمَعُ الصَّخْرَ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٤﴾

وَمَنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْى أَوْ لَوْ كَانُوا لَا يَبْصُرُونَ ﴿٤٣﴾
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ الْإِنْسَانَ شَيْئًا وَلَكِنَّ الْإِنْسَانَ أَنْفُسُهُمْ
 يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ كَانٍ لَوْ يَلْبَسُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ
 يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خُسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِقَوْلِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا
 مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾ وَإِنَّا نُرِيتُكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ تَتَوَقَّعُكَ
 فَإِنَّا نَمَرِّجُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَكَلَّ
 أَمْرٌ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
 لَا يظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾
 قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ
 أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿٤٩﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن تَنَادَكُمُ عَذَابُ رَبِّتُمْ أَوْ نَهَارًا مَادَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ
 الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَنَّهُ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ ؕ أَلَمْ تَكُنْ مِنْهُمْ يَوْمَ
 تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ
 هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَفْتِيكَ
 الْحُوتُ بِحَقِّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

الْجُزْءُ الْخَامِسُ

﴿٤٣﴾ و هندهك ژ وان بهرئ خو ددهنه ته [نیشانیته
 پیغه مبه راتیا ته دینن، د گهل هندئ ژى باوهریسی
 ب ته نائینن، هه چکو کوره مفایى بو خو ژ وئ
 دیتنى ناینن]، فیجا نه گهر نهو کوره بن نه بینن،
 نه رئ تو دشى هه قیسی پی بدهیه دیتن، خو نه گهر
 دلئارى ژى بن. ﴿٤٤﴾ ب راستى خودئ چو سته مى
 ل مروقان ناکهت، بهلى مروف ب خو سته مى ل
 خو دکهن. ﴿٤٥﴾ و روژا خودئ وان کوم دکهت
 [کو روژا قیامه تییه]، نهو د وسانه ههروه کی نهو
 ژ بیسته کی ژ روژئ پیغه تر د نه ردیدا نه ماینه ئیکدو
 دنیاسن [ههروه کی نهو ژ میژ نینه ژیک فه بووین]،
 ب راستى نهو یت دیتنا خودئ [روژا قیامه تی] دره و
 دانایین، خوسارهت بوون و نه ل سهر ریکا راست
 بوون. ﴿٤٦﴾ و نه گهر نهو د ژيانا ته دا، هندهك ژ وئ
 ئیزیا مه بو وان پهیمان پی دایى، ب بهر چاقیته ته
 بیخین [دا چاقیته ته پی روژ بن (نهو ب جه هات)]
 یان نه گهر ته بمرنین ژى [بهرى ب بهر چاقیته ته
 بیخین]، نئ زفرینا وان ههر ب بال مه فیه [روژا

قیامه تی دئ ههر ئینه جزا کرن، نه د دنیا یتدا د ناخره یتدا]. پاشى خودئ ب خو ژى شاهدهل سهر نهو نهو
 دکهن. ﴿٤٧﴾ و ههر مله ته کی پیغه مبه رهك هیه، فیجا وهختی پیغه مبه رئ وان [روژا قیامه تی] بو وان هات
 [وشاده یی ل سهر مله تی خو دا، کو وی په یاما خودئ روژ و ناشکرا یا گه هاندی، و کا وان چ هه لویست
 ژ وی و په یاما خودئ هه بوو] ب دادگهری حوکم د نافهرا واندا هاته کرن، و سته م ل وان نائیتنه کرن.
 ﴿٤٨﴾ و دیژن: کهنگی نهو پهیمان و ژان [نهو هوین مه ب ئیزیا وئ دتر سینن] دئ یت، نه گهر هوین
 راست دیژن. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: نه ده سته مندایه مفایه کی بگه هینمه خو، یان زیانه کی ژ خو
 بدهمه پاش، نهو نه بیت یا خودئ چه زکری، ههر مله ته کی دویماهی که کا ناشکرا یا هه ی [یتدا بیته جزا کرن
 یان ژى تیدا بمرن]، فیجا نه گهر وهختی وان هات، نه بیسته کی دئنه پیش، و نه بیسته کی دچنه پاش.
 ﴿٥٠﴾ کا بو من بیژن نه گهر ئیزیا خودئ د شه فیدا [و هوین ییت رازایى] یان ژى د روژیدا [و هوین ل سهر
 شولی] بو هه وه مه یت [هوین دئ چ که ن؟]، فیجا گوهکار له زئ ل هاتنا چ دکهن؟! ﴿٥١﴾ فیجا نه رئ پشتی
 نهو ئیزا دئیت ژ نوی دئ باوهریسی ئینن؟! نه رئ قئ گا فئ؟ [هوین باوهریسی دئینن] و هه وه بهری نوکه
 له زل هاتنا ئیزایى دکر. ﴿٥٢﴾ پاشى بو نهو یت سته م کرین هاته گوژتن: تامکه نه ئیزیا ههروه ر [بخون]،
 نه رئ ما هوین ژ یا هه وه کرى پیغه تر دئنه جزا کرن. ﴿٥٣﴾ و ژ ته دپرسن: نه رئ [نهو ئیزیا نهو پی دئینه
 ترساندن، و ژان بو مه پی دئنه دان] نهو راسته؟ بیژه: نه رئ ب خودئ، نهو هه وه و راسته [تشتی پهیمان
 بو هه وه ب هاتنا وئ هاتیه دان، دئ ههر یت]، و هوین نه شین فه گرن، یان خودئ نه چار بکه ن کو نهو
 نه ئینته سهرئ هه وه.

﴿۵۴﴾ و ئەگەر هەر کەسێ ستهم [گاوری] کرى، هندی د ئەر دیدا یى وى بیت، دى [رۆژا قیامەتى] پێش خۆشه دەت [بەس دا ژ ئیزابا وى رۆژى قورتال بیت]، پەشیمانیا خۆ فەدشێرن دەمى ئیزایى دبین [دا کە یفا موسلمانان پى ئەیت، بەلى وەختى دکه ئه تیدا نەشێنە خۆ، و ب دەنگى بلند پەشیمانیا خۆ ئاشکەرا دکهن]، و ب دادگەرى فەرمان و حوکم د نافەرا و اندا هاتە کەرن، و ستهم ل وان نائیتە کەرن. ﴿۵۵﴾ ئاگە هدار بن [هشیار بن]، ب راستى هندی د ئەرد و ئەسماناندا یى خودی، هشیار بن ب راستى پەیماناندا خودى یا راستە [و هەر دى ئیت]، بەلى باراپەر ژ وان فى نوزان. ﴿۵۶﴾ و هەر ئەو یى زیندى دکهت و دمرینیت، و ب راستى هوین هەر دى ب بال ویشە زفرن. ﴿۵۷﴾ گەلى مەرفان ب راستى شیرەتەك بۆ هەوێ ژ بەرى خودایى هەوێ هەت [کو قورئانە]، و ئەو دەرمان و سلامەتییە بۆ دا دل و سینگاندا، و راستە پێی و دلۆقانییە بۆ خودان باوهران. ﴿۵۸﴾ [هەى موحەمەد] بێژە: بلا ب کەرەم و دلۆقانییا

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِى الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسْرُوا
الْأَنفُسَ مَنَارًا وَالْعَذَابُ يُضَى بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يَظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْإِن
وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُخَيِّ
وَالِيهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ وَشِقَاقٌ لِّمَا فِى الصُّدُورِ وَهَدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾
قُلْ يُفَضِّلُ اللَّهُ وَبِرَحْمَتِهِ قَدْ لَكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا
يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِّن رَّزْقٍ
فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ أَللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى
اللَّهِ تَقَرُّونَ ﴿٥٩﴾ وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَا تَكُونُ فِى شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ
فِيهِ وَمَا يُعِزُّ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِى الْأَرْضِ وَلَا فِى
السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِى كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾

خودى شاد بین [بلا شاد بین ب وى قورئانا خودى ب رزقى وان كرى و بهرى وان دایىیه راستە پێیى، ئانكو هیدایەتى]، قیجا بلا ئەو ب فى شاد بین، چونكى [کەرەم و دلۆقانییا خودى، ئانكو هیدایەت] بۆ وان چیتە ژ یا ئەو کۆم دکهن و بزافى بۆ دکهن. ﴿۵۹﴾ [هەى موحەمەد] بێژە: کا بۆ من بێژن ئەو رزقى خودى دایىیه هەو [و هوین پارچه پارچه دکهن]، هنده كى ژ دەف خۆ حەلال دکهن و هنده كى حەرام دکهن، بێژە: ئەرى خودى دەستویرا هەو ب فى چەندى دایىیه؟! یان هوین درەوان ب نافى خودى دکهن. ﴿۶۰﴾ ئەو چ هزر دکهن ئەو پیت درەوان ژ کيس خودى دکهن کا رۆژا قیامەتى خودى دى چ ئیزا دتە بەر وان، ب راستى خودى خودان کەرەمەل سەر مەرفان [وەختى پێغەمبەریت خۆ بۆ وان هەنارتین و راستى و نەراستى بۆ وان دیار کرى]، بەلى دگەل هندی ژى باراپەر ژ وان سوپاسییا خودى ناکەن. ﴿۶۱﴾ [هەى موحەمەد] هەر کار و کراسە كى تیدا بى و هەر پشکەکا قورئانى یا تو بخوینى، و هەر کار و کریارەکا هوین بکەن، ئەگەر ئەم سەر زێرەفان و شاھد نەبین دەمى هوین چنە دنافا [هەمیان ئەم دەه ژ مێرین و دفتسین]، و چوشت د ئەرد و ئەسماناندا ل بەر خودایى تە بەرزە نایب، ژ دندکا تۆزى بگرە، و چ بچو بکتر و چ مەزنتەر، ئەفە هەمى ییت د کتیبەکا ئاشکەرا کەردا [کو دەپى پارستییە].

الْحَمْدُ لِلَّهِ

* وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذِكْرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجَرٍ إِنَّ أَجْرِي إِلَى اللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾ فَكَذَّبُوهُ فَجَعَلْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلْقًا وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَبُوا آيَاتِنَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عِقَابُ الْمُضْذِرِينَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْعُ عَلَى قُلُوبِ الْمُتَعَذِّبِينَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا السِّحْرُ مُتَّبِعٌ ﴿٧٦﴾ قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرُ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السِّحْرُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَكَ وَأَعْبُدَ آلِهَاءَنَا إِنَّتَ مِنَ الْمُنْشَرِكِينَ ﴿٧٨﴾ وَتَكُونُ لَكُمْ أَلْكِبَرِيَّةٌ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٩﴾

﴿٧١﴾ [هه ی موحه مه د] تو سه رها تیا نوحی [بؤ گاوری ت مه که ه ی] بخوینه وه ختی گو تیه مله تی خو، مله تی من ته گهر مانا من دنا ف هه وه دا، و شیره تی ت من ب ثایه ت و نیشانی ت خودی ل سه ر هه وه یا گران و مه زن بیت [هه ر تشی هه وه پی چی بیت د راستا مندا بکه ن]، من خو هه لپه سارته خودی و پشتا خو پی گریدا. فیجا خو بکه نه تیگ و خو و په رستی تی خو کو مکفه سه ریگ، و یا هه وه ل بهر ناشکه را بکه ن [کا هه وه چ پی چی دیت د راستا مندا بکه ن، بکه ن] و پاشی ته و کریارا هه وه دقیت د دهره قی مندا بکه ن [و ب سه ری من بینن] بکه ن، و مؤله تی زی نه دهنه من. ﴿٧٢﴾ فیجا ته گهر هه وه پشتا خو دا شیرت و بیرئنانا من، من چو هه ق و بهرانبه ر ژ هه وه نه خواستی هه [هه تا هوین ژ بهر هندی شیرتا من و هرنه گرن و روپی خو ژ من و هر گیرن] کریا من [هه ق و بهرانبه ری من] ل سه ر خودیه. فه رمانا من یا هاتی هه کرن کو ته ز ژ موسلمانان بم. ﴿٧٣﴾ به لی وان ته و دره وین دانا، فیجا مه ته و و ته ویت د گهل وی

د گه مییدا رزگار کرن، و مه کر نه جهنشینت گاوران، و مه ته ویت باوهری ب ثایه تی ت مه نه ئینا یین و دهر و داناین، خه ندقاندن. فیجا به ری خو بدی کا دویمه ایکا وان ییت گه ف لی هاتی نه کرن و هاتی نه ترساندن کا یا چاوا بوو. ﴿٧٤﴾ پاشی مه پشتی نوحی، پیغه مبه ر بؤ مله تی ت وان هنارتن، فیجا ب نیشان و به لگه یی ت ناشکه را که ر بؤ وان هاتن، به لی ته و نه ته و بوون ییت باوهری بی ب وی تشی بین یی کو وان به ری هنگی دره و دانایی، هؤ سا ته م دلی ت زیده گا فیکه ران مؤر دکه یین. ﴿٧٥﴾ پاشی مه پشتی وان، موسا و هاروون ب نیشان و به لگه یی ت خو بؤ فیرعه ونی و گره گری ت وی هنارتن، خو مه زنکرن و خو قبه دیتن، [و باوهری پی نه ئینان] ب راستی ته و مله ته کی گونه کار بوون. ﴿٧٦﴾ فیجا وه ختی هه قی و راستی ژ ده ف مه بؤ وان هاتی، گو تن ب راستی ته ف هه سحر و سی ره به ندیه کا ناشکه رایه. ﴿٧٧﴾ موسایی گو ت: ته ری هوین دیژ نه هه قیی پشتی بؤ هه وه هاتی، ته ف هه سی ره به ندیه، ته ری ته ف هه سحر و سی ره به ندیه؟! ب راستی سی ره به ند ب سه رنا که فن و سه رفه راز نابن. ﴿٧٨﴾ گو تن: ته ری تو بؤ مه هاتی، دا مه ژ وی بده یه پاش یا مه باب و باپی ریت خو ل سه ر دیتین؟! و دا مه زنا تی د ئه ر دیدا به س بؤ هه وه هه ر دو یان بیت، ته م باوهر ژ هه وه هه ر دو یان نا که یین.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتَمُنُونِي بِكُلِّ سَجَرٍ عَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ
قَالَ لَهُمْ مُوسَى الْقَوْلُ مَا أَنتُمْ مُلْقُونَ ﴿٩٠﴾ فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ
مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحْرَ إِنَّ اللَّهَ سَيُظِلُّهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يَصْلِحُ
عَمَلُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ وَيُحْيِي اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٢﴾ فَمَاءٌ آمِنٌ لِّمُوسَى إِلَّا ذُرِيَةً مِّن قَوْمِهِ عَلَى
خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ
فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٩٣﴾ وَقَالَ مُوسَى يُقَوْمُ إِن
كُنْتُمْ آمِنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٩٤﴾
فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾
وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِّنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٩٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى
وَأَخِيهِ أَن بَوِّءَا الْقَوْمَ مَكْرَهًا بِمُضَرِّيَّتِهِمَا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ
قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ وَقَالَ مُوسَى
رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا أَخْلُصْ عَلَيْنَا أَقْوَامَهُمْ
وَاشْدُدْ عَلَيْنَا قُلُوبَهُمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٨﴾

﴿۷۹﴾ و فیرعهونی گوت: کا هه ر سیره به نده کی زیده زانا بو من بینن. ﴿۸۰﴾ فیتجا وهختی سیره به نده هاتین، موسایی گوته وان: کا بافیژن یا هه وه دفت بافیژن [ژ رستک و وهریست خو]، سحرا هه وه دفت بکهن، بکهن. ﴿۸۱﴾ فیتجا وهختی وان [وهریست خو] هافیتین [وسحرا خو کرین]، موسایی گوت: نه و تشتی هه وه کری و ئینایی سحره، ب راستی خودی زوی دی پویچکته، ب راستی خودی کارئ خرابان راست نائینت. ﴿۸۲﴾ و خودی دی ب که لامی خو [تهوی ب وه حی بو وان ئینایی] هه قیئی ناشکه راکته و سه ریخت، خو ته گهر گونه هکار و خرابان نه قیت زی. ﴿۸۳﴾ فیتجا [دگهل دینا فان موعجیزه و ئایه تان زی] که سی باوهری ب موسایی نه ئینا، کیمه کا دوینده ها ئسرائیلیان نه بیت، و دلی وان زی بی ب ترس بو ژ فیرعهونی و که نکه نه بیی و ی، نه کو ب خورسی وان ژ دینی وان فه کهن و نه زیته بدنه، ب راستی فیرعهون یی زال و دهسته ه لاتدار بو و نه ریددا، و ب راستی نه و ژ گونه هکاریت زیده خراب

بوو. ﴿۸۴﴾ و موسایی گوت: مله تی من، نه گهر هه وه راست باوهری ب خودی ئینایییه، پا خو هله په سیرنی و پشتا خو پی گریدهن، نه گهر هوین نه و بن ییت هه وه خو سپار تیهته خودی. ﴿۸۵﴾ ئینا گوتن: ب راستی مه خو هله په سارته خودی، و مه پشتا خو پی موکوم کر، خودایی مه تو مه ب دهستی گاور و سته مکاران جهربه نه که ی [و مه نه ئیخییه د بن ئیزا و نه زیته تا وان، کو مه ژ دینی مه فه کهن]. ﴿۸۶﴾ و ب ره ها خو مه ژ مله تی گاور رزگار بکه. ﴿۸۷﴾ و مه وه حی بو موسایی و برایی وی هنارت، هوین هه ردو د مسریدا هنده خانیشان بو مله تی خو ئاماده بکهن، و خانییته خو بکه نه مزگه فت و بهر قیبله بکهن [و هوساب نهینی] نفیژان د وان خانیشانفه بکهن، و مزگینی [ب سه رکه فتنی] بده خودان باوهران. ﴿۸۸﴾ و موسایی گوت: هه ی خودایی مه، ب راستی ته د ژینا دنیا ییدا زینته و گه له ک جوینت مالی بیته داینه فیرعهونی و که نکه نه بیی و ی، و خودایی مه ته فه زی یا بوویه نه گهر اهندی به نده بیته ته ژ ریکا ته دهر بیخن و بهرزه بکهن، خودایی مه، تو مالی وان بی سه روشوین بکه و دلیت وان ره ق بکه، نی هه تا نه و ئیزا ب ژان و دروار نه بینن، باوهریسی نائین.

﴿۸۹﴾ [خودى] گوتته وان [ئانكو موساى و هاروونى]: ب راستى دوعاى هه وه هاته قه بويلكرن، قيجا هوين هه ردو خو راگرن [بمينه ل سهر باوه ريسا خو]، و ريكا ئه ويت نه زان نه گرن. ﴿۹۰﴾ و مه ئسرائيل ژ ده رياسى ده ربا زكرن، و فیره ون و له شكه رى خو ژ نه هه قى و ژ بى به ختى دانه دويف وان، هه تا فیره ون كه قيسى بهر خه ندقاندنى گوت: من باوه رى ئينا كو ب راستى ژ بلى وى خوداى ئسرائيليان باوه رى پى ئينايى، چو خودايت دى نين، و ئه ز ژ خودان باوه رانم. ﴿۹۱﴾ ژ نوى ته باوه رى ئينا [ژ نوى تو باوه ريسى دئنى، پشتى تو ژ زيانى بى هيشى بووى؟]، و ته به رى نوكه نه گوهدارى دكر، و تو ژ خرابكاران بووى؟! ﴿۹۲﴾ ئه فرۆ ئه م دى كه له خى ته ژ ئافى ده ر ئيخين، دا تو بويت دويف خو دا ببسيه چام و عيره ت. ب راستى گه له ك ژ خه لكى ژ نيشان و ئايه تيت مه، دى ئاگه هن. ﴿۹۳﴾ و مه ئسرائيل جبه كى باش ئاكنجى كرن، و مه رزقه كى پاقر دا وان، و ئه ول سهر دينى خو ژيك جودا نه بوون هه تا

قَالَ قَدْ أُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمْ فَأَنْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانِ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾ * وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجَحُّوهُ رَبْعًا وَعَدَّ أَحْقَى إِذَا ذَرَكَهُ الْفَرَقُ قَالَ ءَأَمِنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي ءَأَمَنْتَ بِهِ بَنُو إِسْرَءِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ءَالْفَنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَأَيُّ يَوْمِ نُنَجِّكَ بِبَدَنِكَ لَمَّا كُنْ لَمَنَ خَلَقَكَ ءَابَةً وَإِنْ كَثُرَ مِنَ النَّاسِ عَنْ ءَايَتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مَبْوَءَ صَدَقٍ وَرَزَقْنَهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ فَإِنْ كُنْتَ فِي شکٍ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَتَلِ الذِّبْنَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بَآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ الذِّبْنَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَوْ جَاءَهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

ته ورات بو وان نه هاتى، ب راستى خوداى ته رۆزا قيامه تى دى حوكمى دنا به را واندا كه ت، ل سهر وى تشتى ئه و تيدا ژيك جودا. ﴿۹۴﴾ قيجا ئه گهر تو ب وى تشتى مه بو ته ئيناييه خوارى يى دودل، پسارا وان بكه ئه ويت به رى ته كتيبت ئه سماني [ته وراتى و ئنجيلى] دخوين، ب سويند هه قيه ژ خوداى ته بو ته هاتى، قيجا هشار به ژ دودلان نه به. ﴿۹۵﴾ و نه به ژ وان ئه ويت نيشان و ئايه تيت خودى دره و دانايين، ئه گهر تو ژى دى ژ زيانكاران بى. ﴿۹۶﴾ ب راستى ئه ويت عه زابا خودى ل سهر واجب بووى، باوه ريسى نائين [ئانكو دى مرن و ئه و گاور]. ﴿۹۷﴾ و ئه گهر هه مى نيشان و ئايه تيت خودى بگه هه وان، باوه ريسى نائين هه تائيزابا ب ژان و دژوار نه بينن [هنگى ژ نوى دى باوه ريسى ئين و هكى فیره ونى، به لى هنگى باوه ريسا وان فايده وى وان ناكه ت].

قَالُوا لَكَ أَنْتَ قَرِيْبٌ ۖ أَمَنْتَ فَنَفَعَهَا إِيْمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُوْسُفَ
لَمَّا آمَنُوا كَسَفْنَا عَنْهُمْ غَداَبَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ۝۸۸ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ الْآرْضِ
كُلُّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُنْكِرُ الْنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۝۸۹
وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُوْمِتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرَّجْسَ
عَلَىٰ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ۝۹۰ قُلْ أَنْظِرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ۝۹۱
فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ آيَاتِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ
قُلْ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۝۹۲ ثُمَّ نُنْجِي
رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نَجِ الْمُؤْمِنِينَ ۝۹۳
قُلْ يَتَّخِذُ النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ
أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝۹۴ وَأَنْ أَقْرُبَ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
وَلَا تَكُونَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝۹۵ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝۹۶

﴿۹۸﴾ فَيُجَا بلا گونده کی ژ وان گوندیت مه برینه
هیلاکی باوهری ئینابایه بهری مه ئیزا ب سهری وان
دئینا، دا باوهرییا وان مفا گه هاندبایه وان، وه کی مله تی
یوونس پیغه مبه ر [ئانکو ژ بلی مله تی یوونس پیغه مبه ر
چو گوند و باژیران بهری هاتنا عه زابی باوهری
نه ئیناییه کو باوهرییا وان فایده ی وان کریت]، فئجا
وه حتی مله تی یوونس پیغه مبه ر [بهری هاتنا عه زابی]
باوهری ئینایی، مه ژ ی عه زاب و ئیزایا هه تکبه ر د
ژیانا دنیا پیدال سهر وان راکر، و مه هه تا دمه کی
دیارکری [ئانکو ده می مرنی] خوشی و چاکی پی
دانه وان. ﴿۹۹﴾ و ته گهر خودایی ته فیابایه، دا هندی
ل سهر رویی شه ردی هه می باوهری بی ئینن، فئجا ما
تو دی خورتیی ل خه لکی که ی دا باوهری بی بینن؟!
﴿۱۰۰﴾ و کهس نه شیت باوهری بی بینت شه نه بیت
یی خودی ده ستوریا وی دایی [ئانکو ژ بلی وان ییت
خودی ده ستوریا باوهری بیئانا وان دایی، که سی دیتر
نه شیت ژ ده ف خو باوهری بی بینت]، و خودی دی ئیزا
و رسوایی ب سهر واندا ئینیت، شه ویت عه قلی خو د
نیشان و نایه تیت خودیدا ب کار نه ئینن. ﴿۱۰۱﴾ بیژه: [گه لی گاوران] کا به ری خو بدنه شه رد و شه سمانان کا
چ تیدا هه یه؟ به لی نیشان و نایه ت و ترساندن دی چ گه هینه وان شه ویت باوهری بی نه ئینن. ﴿۱۰۲﴾ فئجا شه ری
شه ول هیقییا وان روژانه شه ویت بو ییت بهری وان هاتین [باوهری ب پیغه مبه ران نه دئینان و ژ بهر هندی
خودی ئیزادان]، [هه ی موحه مه د] بیژه: خو بگرن شه ژ ی د گه ل هه وه دی خو گرم [دی ژ چافه ریپان بهم].
﴿۱۰۳﴾ باشی شه م [وه حتی هاتنا ئیزایی و ئاتاف] پیغه مبه رییت خو و ییت باوهری ب وان ئیناین رزگار
دکه بن، و هؤسا حه قی و راستی ل سهر مه دکه فیت، شه م خودان باوهران رزگار بکه یین. ﴿۱۰۴﴾ [هه ی
موحه مه د] بیژه: گه لی مروشان شه گهر هوین د دینی مندا ییت دودل و ب گومان بن، شه ژ شه ویت هوین ژ بلی
خودی دهر یسن، ناپه ریسم، به لی شه وی خودایی ب تنی دهر یسم شه وی هه وه دمرینیت، و فهر مانا من یا
هاتییه کرن شه ژ خودان باوهران بهم. ﴿۱۰۵﴾ و [فهر مانا من یا هاتییه کرن] شه ژ خو راست و دورست بکه م
بو دینی راست و دویر ژ خواری و نه هه قیی، و شه ژ موشرکان بهم. ﴿۱۰۶﴾ و ژ بلی خودی شه زگازی و
هه وارا خو نه گه هینه می، یی نه مفای دگه هینه من و نه زیانی [و هؤسا فهر مانا من یا هاتییه کرن]، فئجا
ته گهر ته شه فه [نه گه هاداریا خودی] کر، ب راستی وی وه حتی دی ژ سته مکاران بی.

وَأَن يَسْأَلَكَ اللَّهُ بَصُرَ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَأَن يُرَدِّكَ
بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مَن عِبَادِهِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ
مِن رَّبِّكُمْ فَمَن آهَتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ
فَأِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِمَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٨﴾ وَأَتَّبِعْ مَا بَوَّأْتُ
إِلَيْكَ وَأَصْبِرْ حَتَّىٰ يَخُصَّكَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٩﴾

سُورَةُ هُود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ كَيْبٌ أَخْبَتَ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِّن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾
أَلَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُم مِّنْ ذُنُوبٍ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾ وَأَن أَسْتَغْفِرُوا
رَبَّكُمْ تُؤْتُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعُكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مَُّسْئٍ وَيُؤْتِ
كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ أَلَا أَنهَمْ
يَتَنَوَّنُونَ صُدُورُهُمْ لِيَسْتَخَفُوا مِنْهُ أَلَا جِنَّةٌ يَسْتَعِشُونَ ثِيَابَهُمْ
يَعْلَمُونَ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَزِيزٌ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

﴿١٧﴾ و ئەگەر خودی [بۆ جەرباندنا تە] زیانی
بگەهینیته تە، کەس نینە ڕاکەت، ئەو نەبیت، و ئەگەر
خودی خیرەك بۆ تە فیما، کەس نینە بشیت ڕیکێ ل
کەرەما وی بگریت، خودی کەرەما خو ددە تە وی،
ژ بەندەبیت خو، یی وی بقیث، و هەر ئەو گونە ه
ژبەر و دلۆفان. ﴿١٨﴾ بیژە: گەلی مەروغان ب سویند
هەقی ژ بەری خودیقه بۆ هەو هات [کو ئەف
قورئانیە]، فێجا هەر کەسی راستەری بوو، ئەو بۆ
خو راستەری بوو، و هەر کەسی ژ ڕی دەر کەفت و
سەرداچۆ، ب راستی زیان ل خو کر، و ئەز ل سەر
هەو هە پارێزغان نینم [ئانکو ئەز نە پارێزغانی هەو هە].
﴿١٩﴾ و ل دوی وی وەحیی هەرە یا بۆ تە دتیت، و
بێنا خو فرەه بکە هەتا خودی حوکی [دنا بەرە تە و
ملەتی تەدا] دکەت، و هەر ئەو چێترین حاکم.

سُورَةُ هُود

ل مه که هئی هاتیسه خوارئ (۱۲۳) ئایه تە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [ئەلف لام را، ئەفە سی تیپن ژ (۲۸) تیپت زمانی عەرەبی، نشانن ل سەر ئیجازا فی قورئانی کو
عەرەبان پی چینیایت قورئانەکا وەکی فی بدانن، هەر چەندە زمانی وان ژ عەینی تپان پیک هاتیسه]، ئەفە
کتیبه کە ئایه تیپت وی ب ڕیک و پیک و موکومی هاتیسه دارپتن، پاشی هاته جودا کرن [ئایه تیپت ئە حکامان
جودا، و شیرەت و چیرۆک جودا... هتد] ژ بەری خودایی کاربنه جەه و شارە افە. ﴿٢﴾ [ئانکو نافە پوکا
وان ئایه تیپت هاتیسه موکومکرن و جودا کرن ئەفەیه] ژ بلی خودی کەسی دی نە پەرسن، ب راستی ئەز ژ نک
خودیقه بۆ هەو مزگینین و ئاگە هدار کەرم. ﴿٣﴾ و داخوازا گونە هژبەرنی ژ خودایی خو بکەن، پاشی
ژ کریاریت خو پەشیمان بن، و تۆبە بکەن و ل خودی بزقن، دا ئەو ژ یانا هەو ب چاکی هەتا دەمەکی
ئاشکەرا کری خو ش بکەت، و دا کەرەما خو د گەل هەر خودان تاعەت و کارەکی قەنج بکەت، و ئەگەر
بەری خو [ژ فی فەرمانی] وەرگیرن، فێجا ب راستی ترسا من ژ ئیزا پوژەکا مەز نە ب سەر هەو دا بپیت
کو پوژا قیامە تییه. ﴿٤﴾ [بزائن] زفرینا هەو ب بال خودیقهیه، و ئەو ب خو ژی ل سەر هەمی تستان یی
دەستە لاتدارە. ﴿٥﴾ ئاگە هدار بن، و هشیار بن، ئەو سینگی خو ب دژنییی دیچن [ئانکو دورپینه] دا خو
ژ پیته مەبری فەشیرن، هشیار بن دەمی ئەو جلکیت خو ل خو دیچن، خودی ب ئاگە هەر ژ وی یا ئەو نە پەنی
و ئاشکەرا، دکەن. ب راستی ئەو یی ب ئاگە هەر ژ وی یی د دلان و سینگاندا فەشارتی.

الجزء ١٢
القرآن ٢٢

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ
مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ١ وَهُوَ
الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ
عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ
قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مَعْبُودُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُكُمْ ٢ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى
أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ ٣ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ
مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ٤
وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ
لَيَكُونُ مِنْكُمْ كَفُورًا ٥ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ
مَسَّاهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتِ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ٦
إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ٧ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا وَحَىٰ إِلَيْكَ
وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كُتُبٌ آجِلَةٌ
مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ٨

﴿٦﴾ چو جاندار د ئه دریدا نینن ته گهر رزقی وان ل
سهر خودی نه بیت، و دزانیته جهی ئه و لی [د ئه دریدا
یان د پشاندنا بهری هه بیت]، و جهی لی خوچه دبیت
[د مالچوپیکاندا یان د گوراندنا، و جهی لی دمریت]،
ئه فه هه می د کتیبه کا ناشکهرادانه کو ده پی پارسیتییه.
﴿٧﴾ و ئه و ئه وه یی ئه رد و ئه سمان د شه ش روژاندا
چیگری، و عهرشی وی ل سهر ئافی بو [بهری ئه رد
و ئه سمان بینه چیکن] دا هه وه بهر بینیت کا کاری
کی ژ هه وه باشته [ژی یی کی]، و ئه گهر بیژی، ب
راستی هوین پشی مرنی دی ساخ بنه فه، ئه ویت
گاوربووین دی بیژن: ئه فه ژ سیره بنه دییه کا ناشکهر
پیقه تر نینه. ﴿٨﴾ و ئه گهر ئه م ئیزا و جزا کرنا وان هه تا
دهمه کی ناشکهر گیرو بکهین، [ئه ویت گاور] دی
بیژن: کا ئه و ئیزایا دا بو مه ئیت، چ پی لی گرتیه؟
هشیار بن! روژا ئه و ئیزا بو وان دتیت، ژ وان نایته
فه گرتن، و ئه و ئیزایا وان ترانه پی دکر و له ز لی دکر،
دورماندوړیت وان گرتن. ﴿٩﴾ و ئه گهر ئه م ژ ره خي
خو فه نيعمهت و دلوفانییه کی بگه هینینه مرو فی پاشی

مه ژي فه گرت، ئه و [ژ دلوفانییا مه] زوی بی هیفی دبیت، و ئه و قه نجییت به ری، مه د گهل کرین ژ بیرا
خو دبه ت. ﴿١٠﴾ و ب راستی ته گهر ئه م پشی ته نگافی و نه خوشی نی نيعمهت ان د گهل بکهین و بگه هینینی دی
بیژیت: نی ته نگافی و نه خوشی ل سهر من نه مان [چون]، فیجایی به تران و قه بهیه. ﴿١١﴾ ژ بلی وان مرو فان
ییت بینا خو فره کرین و کار و کریاریت قه نج کرین [ئه فه د هه ردو کراساندال بهر خو رادوهستن، و
ئه گهر خودی خیر و کهرمه هک د گهل وان کر، سوپاسییا خودی دکه ن و ئه گهر ئاتافه ک یان نه خوشییه ک
ب سهری وان هات، ژ ره ها خودی بی هیفی نابن] بو فان گونه هه ژیرن، و خه لاته کی مه زن ههیه.
﴿١٢﴾ تی ههیه تو هنده ک ژ وه حیا بو ته هاتی، بهیلى و دلی ته ته نگ بیت، چونکی دبیزن: بلا گه نجخانهیه ک
بو هاتبایه خواری، یان ملیاکه ته ک د گهل هاتبایه شاده یی بو دابایه، [دا مه ژى باوهری پی ئینابایه] تو بهس
ئاگه هدار کهری، و خودییه ل سهر هه می تستان پاریزفان و چاقدیر.

﴿۱۳﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ دَبَّيْرُنَا: [موحه مه دي ئهف قورئانه] ژ نك خو يا چيكرى [وژ دره و ب بال خوديغه لى ددهت] بيژه: ته گهر هوين راست دبيژن: كادهه سوره تيت وهكى وى ژ دهف خو بينن، ته گهر راسته ته ز نك خو چى دكه م. و بو قى چهندي و بو هاريكاريا خو، هه كه سى هوين بشين ژ بل خودى داخوازي ژى بكه ن، داخوازي ژى بكه ن. ﴿۱۴﴾ فيججا ته گهر وان بهر سفا هه وه نه دا [و نه چار بوون و نه شيان وى بكه ن يا هوين ژى دخوازي]، بزنان ب راستى تهف قورئانه ب زانينا خودى ب تنى هاتيه خوارى، چو بهرستى ژ خودى پيغه تر نينن، فيججا ما هوين موسلمان نابن. ﴿۱۵﴾ هه كه سى ژيان و خه ملا دنياسى بقت، ئه م دى بى كياسى بهرانبه ر كارى وان دهينه وان و د دنيابيدا چو ژ وان نائيه كيمكرن. ﴿۱۶﴾ ته فان د ئاخره تيدا ژ ناگرى پيغه تر چويى دى بؤ نينه، و كار و كريارت وان د دنيابيدا كرين، د ئاخره تيدا پويچ بوون، و كارى وان دكر هه مى يى پويچه [چونكى بو خودى نه هاتيه كرن]. ﴿۱۷﴾ ئه رى يى بهلگه و

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُورٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ
وَادْعُوا مِنْ أَسْطَعْتُمْ مَنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾
فَالَّذِينَ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّما أُنْزِلَ بِهِمُ اللَّهُ وَأَنَّ
لِلَّهِ الْآخِرَةَ أَهْلُهَا قُلْ لَّيْسَ لِي مِنَ الْخَيْرِ
أَلَدُنْيَا وَزِينَتَاهَا نُوْفٌ إِلَيْهِمْ أَعْمَلُهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا
لَا يَحْصُونَ ﴿١٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
النَّارُ وَحِطَّ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطُلَّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾
أَفَمَنْ كَانَ عَلَى يَتِيَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ
كُتِبَ لَهُ مِنْ سِمْىِٕ إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَإِنَّآ لَنُؤْعِدُّهُ فَإِلَآتُكَ فِي مَرْجِعِهِ إِنَّهٗ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَٰكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾ وَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ
رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ
أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٨﴾

نیشانه كا ئاشكه را ژ ره خى خوديغه ههبيت، و شاهدهك ژى ژ بهرى خوديغه دگهل ههبيت و ب هيژ بيخيت [كو قورئانه]، و بهرى قورئانى ژى كتيبا موساىي كو پيشى و دلوفانى بوو، شادهيىيى بو بدهت، تهفيت ههنى [تهفيت ب فان سالو خه تان هاتينه په سنكرن كو بهلگه و نيشان دگهلن، و شاهد ل دويف شاهدى، شادهيىيى بو ددهن] باوهريىي ب پيغه مبهري و قورئانى دئينن، و هه كه سى ژ خهلكى مهكهى و هه مى خودانيت دينان، باوهريىي ب پيغه مبهري و قورئانى نه ئينيت و گاور بيت، ب راستى ئاگر جهى وييه، فيججا بلا بو ته چو گومان د ده ره قا قورئانيدا چى نه بيت، ب راستى تهف قورئانه ژ خودايى تيه، بهلى باراير ژ مرو فان باوهريىي نائينن. ﴿۱۸﴾ ئه رى ماكى ژ وى سته مكار تره ئه وى دره وان ژ كيسى خودايى خو دكه ت، تهفيت هؤسا دى بهرانبه رى خودى ئينه راوهستاندن، و شاهد [ژ مليا كه ت و پيغه مبه ران] دى بيژن: تهفه نه دره و ژ كيسى خودى دكرن، بزنان! ب راستى له عنه تا خودى ل سته مكاران بيت. ﴿۱۹﴾ ته و [سته مكار] يىت ريكا خودى ژ خهلكى دگرن و دفين يا خوار و فيچ بيت [دا خهلكى ژى بدهنه پاش]، و وان ب خو باوهري ب روژا قيامه تى نهى.

وَيَقُولُ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا
بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلْقَوْنَ رَبَّهُمْ وَلِكُم مَّوَدَّةُ كَرَمٍ
تَبْهَلُونَ ﴿٣١﴾ وَيَقُولُونَ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا
أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي
أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي
إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٣﴾ قَالُوا يَنْبَغِي قَدْ جَدَلْنَاكَ فَأَكْثَرْتَ جِدَلَنَا
فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٤﴾ قَالَ إِنَّمَا
يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنَا بِمُعْجِزٍ ﴿٣٥﴾ وَلَا يَنْفَعُكُمْ
نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أُنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ
يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ يَقُولُونَ أَفَتَرَدُّهُ
قُلْ إِنْ أَفْتَرَيْتُهُ فَقَلْبِي أَجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تُجْرَمُونَ ﴿٣٧﴾
وَأَوْحِي إِلَيَّ نُوْحٌ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ
فَلَا تَتَّبِعِ الْبَاطِلَ بَلِ الْبَاطِلُ بَاطِلٌ وَأَصْحَ الْأَفْكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحْيًا وَلَا تَخْطُبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٣٨﴾

﴿۳۱﴾ هه ی مله تی من، شهز بهرانبه ری گه هاندنا نامه یا خودی، چو مالی ژ هه وه ناخوازم، چونکی خه لاتتی من بهسل سهر خودیی، شهز وان که سیئت باوهری ئینایین [شهویت هوین فه قیر و ژار دبیین] ژ دهف خو ناکه مه ده ری، چونکی ب راستی شه و دی گه هنه خودایی خو [دی وان خه لات کهت]، به لی ب راستی شهز دبیین هوین مله ته کن، خو نه زان دکهن [دهمی هوین وان کیم دبیین و خو چیترب دبیین].

﴿۳۲﴾ هه ی مله تی من، شه ری کی دی هاریکاریا من کهت بهرانبه ر خودی [شه گهر شهز ئیزادام و تولا وان ژ من شه کر] گاغا من دره ئیخستن، ما هوین هزرا خو ناکهن؟ ﴿۳۱﴾ [هه ی مله تی من] و شهز نابیزمه هه وه خزینه و گه نه جخانه ییئت خودی ییئت ل دهف من [کا وهرن دا بدهمه هه وه]، و ب راستی تشتی نه دیار و نه بهرچاف ری شهز نوزانم، و شهز نابیزم شهز ملیاکه تم ری، و شهز نابیزمه وان شهویت د چاقیت هه وه دا کیم و شکهستی، خودی کهرمی د گهل وان ناکهت، خودی چیترب یا دلی واندانیت، شه گهر من وه گوئ

هنگی شهز ژسته مکارانم. ﴿۳۲﴾ گوئن: هه ی نوح ب راستی ته چره پد گهل مه کر، و ته زیده د گهل مه دریزکر، شه گهر تو راست دبیزی شه و ئیزایا تو مه پی دترسینی بو مه بین. ﴿۳۳﴾ گوئ: شه گهر خودی فیا دی ب سهر هه وه دانیت، و هوین نه شین ریکی لی بگرن، و خودی نه چار بکن کو هه وه ئیزا نه دهت.

﴿۳۴﴾ و شیره تیئت من فایده یی هه وه ناکهن، شه گهر من فیا هه وه شیرهت بکه م و خودی فیا هه وه گو مر او بهرزه بکهت، شه وه خودایی هه وه و هوین دی ب بال ویشه زفرن. ﴿۳۵﴾ یان ری [موشرکیئت مه که هی] دبیزن: چیروکا نوو حی شه فاهه [یان شهف قورثانه موحه مه د] ژ دهف خو چیکریه، [هه ی موحه مه د] بیژه: شه گهر من ژ دهف خو چیکریهت و ئینایت، گونه ها من بو منه و شهزی یی بهریمه ژ وی گونه ها هوین دکهن [ب بالفه لیدانا دره وی ب بال منشه]. ﴿۳۶﴾ و وهی بو نوو حی هاته هنارتن، ژ وان پیقه تر شهویت باوهری ئینایین که سی دیترب مله تی ته باوهری بیئ نائینیت، فیجا [ماده م که سی دی ژ مله تی ته باوهری بیئ نائینیت] ب خه م نه که شه ژ کارئ وان دکر [کو وان تو دره وین ددانایی و شه زیه تا ته دکر، و مختی توله کرنی ژ وان هات].

﴿۳۷﴾ کا تو گه مییی ل بهر چاقیت مه و ب چافدی ری و پاریزییا مه و ب و حیا مه چیکه، و تو مه هده ری ژ من نه خواهه بو وان شهویت سته م کرین، بی گو مان شه و د خه ندقینه [دی ههر خه ندقن].

﴿۲۸﴾ نوح پیغمبره گه می چئی دکر، و هر گاهه کا
 گره گریت مله تی وی د بهر را بۆریبانه، ترانه بۆ خو پی
 دکر، نوو حی گۆته وان ته گهر هوین [ژ بهر چیکرنا
 گه میسی ل سهر ناخی] ترانه یان ب مه دکهن، نی تم
 زی [وهختی نیزا و توفانی] کا چاوا هوین [ته فرو]
 ترانه یان ب مه دکهن، تم زی و هسا دی ترانه یان ب
 هه وه کهین. ﴿۳۹﴾ فیجا نیزیک هوین دی زانن، کا
 نیزا دی بۆ کئی یت کو وی رسوا و شهر مزار بکهت؟
 و نیزا به کا هه وه هر [کو یا پوژا قیامه تییه] ب سهر دا
 بیت؟ ﴿۴۰﴾ و [نوو حی گه میسیا خو چئی دکر، و مله تی
 وی د بهر دهوام بوون د ترانه پیکرنا خو دا] هه تا وهختی
 فهرمانا مه هاتی، و نیزا یا مه ب سهر و اندا هاتی، و
 ئاف د ته نویری زایی و هلاقیسی، مه گۆته نوو حی ژ
 هه ر نیر و مییه کی [ژ جان هه ریت د ئه ردیدا] و کهس
 و کاریت خو، ئه و نه بن ئه ویت فهرمانا مه ب نیزادانا
 وان بۆری، و ئه ویت باوهری ئینایین د گه مییدا
 بهلگره و سوارکه، و ژ هه ژماره کا کیم پیقه تر
 باوهری پی نه ئینا بوو. ﴿۴۱﴾ گۆت [نوو حی گۆته

وَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكَلَّمَ رَبُّهُ مَلَأَ مِنْ قَوْهٖ سَخِرُوا مِنْهُ
 قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿۲۸﴾
 فَسَوْفَ نَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ
 مُّقِيمٌ ﴿۲۹﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا
 مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
 وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿۳۰﴾ * وَقَالَ أَكْبُرُ فِيهَا
 بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبُهَا وَرَسُولُهَا إِنَّ رَبِّي لَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۳۱﴾
 وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوْحٌ أَبْنَاهُ
 وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَب مَعَنَا وَلَا تَكُن مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿۳۲﴾
 قَالَ سَوِّىْ إِلَىٰ جِبِلٍّ يَعْصُمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ
 مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ
 الْمُغْرَقِينَ ﴿۳۳﴾ وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَسْمَأِي أَقْلَعِي
 وَغَبِضِ الْمَاءَ وَفُضِيَ الْأَمْرُ وَأَسْوَتْ عَلَىٰ الْجُودِيِّ وَقِيلَ
 بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿۳۴﴾ وَنَادَىٰ نُوْحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي
 مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿۳۵﴾

۲۲۶

هه قالیت خو] ب ناخی خودی سوارى گه مییی بین، و ناخی خودی بین و هختی گه می دجیت و وهختی
 رادوهستیت، ب راستی خودایی من گونه هژیبه و دلوفانه [فیجا نه ترسن، خودی دی هه وه رزگار کهت].
 ﴿۴۲﴾ و گه مییی ئه و د ناف هنده ک پیلاندا دهرن وهکی چیا یان بوون، و وی وهختی نوو حی گازی کوپری
 خو کر، و کوپری وی یی ژى دوبر و فهدهر بوو: کوپری من، د گهل مه سوار بیه و نه مینه د گهل گاواران و
 [ژ گاواران نه به ئه فرو ئه ویت خه ندقینه]. ﴿۴۳﴾ کوپری وی گۆت: ئه ز دی خو دمه چیا به کی من ژ خه ندقینی
 بهاریزیت، [نوو حی] گۆت: ئه فرو [بۆ کهسی] چو پاریزی بهرانبهر فهرمانا خودی نینه، ئه و نه بیت یی
 خودی دلوفانی پی بری، [ته فرو کهس ژ نیزا یا خودی نایته پارسستن]، و پیلا ناخی کهفته د نافه را و اندا،
 فیجا ئه و زی بوو ژ وان ییت خه ندقین. ﴿۴۴﴾ [پشتی مله تی نوح پیغمبر ب توفانی چۆیین، ژ بلی وان
 ئه ویت د گه مییدا] فهرمانا هاته دان، ئه ردو ئافا خو فه خو، و ئه سمانو تو ژى ئافا خو رابگره و به سکه، و
 ئاف غه وری، و فهرمانا خودی ب جه هات [نوح و ییت باوهری د گهل ئینایین رزگار بوون و ییت دی ب
 توفانی خه ندقین]، و گه می ل سهر چیا یی جوودی راوهستیا [چیا به که دکه فیه کوردستانا بن دهستی تورکیا]
 و هاته گۆتن [ملیا که تان گۆت]: هیلاک و بنیری بۆ مله تی سته مکار بیت. ﴿۴۵﴾ و نوو حی گازی خودایی
 خو کر و گۆت: خودیو ب راستی کوپری من ژ مالا منه، و ب راستی په یانانا ته یا هه قه [کو دی مالا من
 رزگار کهی]، و تو ژ هه می حاکمان زانا و دادپه روه تری.

قَالَ يَنْوُحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْتَلِنَ
 مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾
 قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَتَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَلَا
 تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٧﴾ قِيلَ يَنْوُحُ
 أَهَظِطَ بِسُلُوكِنَا وَبَرَكْتَ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ
 وَأَمْرٌ سَمِعْتَهُمْ ثُمَّ يَمْسُرُهُمْ رَبُّنَا عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٤٨﴾ تِلْكَ
 مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ
 وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقِيبَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾
 وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ
 إِلَهِ غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْرِتُونَ ﴿٥٠﴾ يَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 أَجْرًا إِنْ أَجَرْتُمْنِي إِلَّا عَلَىٰ الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾
 وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ
 عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
 مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا يَهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
 بِتَارِكِينَ آلَ هَارُونَ عَلَىٰ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

﴿٤٦﴾ [خودئ] گوت: هه ی نوح ب راستی ئه و نه ژ مالا ته یه، ئه و کاره کی نه هاتیه [مهده را ته بۆ کوپئ ته کاره کی نه هیژا و لایقی ته یه]، قیجا پسار و ی تشتی ژ من نه که یئ ته ناگه ه ژئ نه یی، ب راستی ئه ز شیره تان ل ته دکهم، دا تو ژ نه زانان نه بی. ﴿٤٧﴾ نووحی گوت: خودیوؤ ب راستی ئه ز خوؤ ب ته دپار یزم کو ئه ز پسار و داخوازا تشته کی ژ ته بکه م من ناگه ه ژئ نه بیت، نه خوؤ ئه گهر تول من نه بۆری و دلوفانیسی ب من نه به ی [ژ بهر ئه قسا من کری]، ب راستی ئه ز دئ ژ خوساره تان بم. ﴿٤٨﴾ گوتئ: هه ی نوح، ب سلامه تی و تیمناهییا مه په یابه (داکه شه)، و خیر و نیعمه تیت بهرده وام بۆ ته و مله تیت د گهل ته [مله تیت ژ دوینده ها وان بیئت د گه مییدا]، و هنده مله تان [ئه ویت بووینه گاور و هه ژ دوینده ها وان] دئ ژینه کا خوؤش د دنیا ییدا دهینه وان، پاشی رۆژا قیامه تی ئیزابه کا ب ژان و دژوار، دئ ژ نک مه، وان هنگیثیت. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] ئه قه [چیرۆکا نوح پیغه مبه ره] ژ سالوخ و به حسیت غه بیینه، ب

وه حی بۆ ته ده نیرین، بهری نوکه نه ته چو ژئ دزانی نه مله تی ته.. قیجا بیئا خوؤ فره ه بکه، ب راستی دویا هیکا باش بۆ پار یز کارانه. ﴿٥٠﴾ و مه بۆ مله تی عاد، برایئ وان هوود ب پیغه مبه ری هنارت، گوت: هه ی مله تی من، خودئ به ریسن هه وه ژ وی پیغه تر چو خودا و په رستی نین [ئه ویت هوین بۆ خودئ دکهنه هه قشک، ب فی کاری خوؤ] ژ دره وان پیغه تر هوین ناکهن. ﴿٥١﴾ هه ی مله تی من، ئه ز بهر انبه ری فی راگه هاندنئ و قان شیره تان چو کرئ و هه قئ ژ هه وه ناخوازم، هه قئ من به سل سه ر ویه یئ ئه ز داییم و چیکریم، قیجا ما هوین تی ناگه هن. ﴿٥٢﴾ و هه ی مله تی من، داخوازا گونه ه ژ بیرن و لیبۆرینی ژ خودایی خوؤ بخوازن، پاشی ل خودئ بزقړن و توبه بکه ن، دئ بارانیت بۆش ب سه ر هه وه دا بارینیت، و دئ هیژئ ل سه ر هیژا هه وه زیده که ت، و پشتا خوؤ نه ده نه گازییا ئه ز را به ری هه وه دکهم، و رویمی خوؤ ژ هه قیسی وهر نه گپړن و هوین گونه هکار. ﴿٥٣﴾ گوتن: هه ی هوود ته چو به لگه و نیشانیت ئاشکه را بۆ مه نه ئینا یینه [ل سه ر راستیا پیغه مبه راتیا خوؤ]، دا ئه م باوهر ژ ته بکه ین، و ئه م [ژ بهر ئاخفتنا ته] ده ست ژ په رستییت خوؤ بهر ناده ین و ناهیلین، و ئه م باوهر یسی ژ ب ته ناینین.

﴿٥٤﴾ و ئەم ژ فئ ئاخفتئ پېغه تر نايېژنه ته [چونكى تو دژمناتيا پهرستيت مه دكهى]، هندكه پهرستيت مه تويى هنگاقتى و زيانا گه هانديسه ته، و توفان ئاخفتان ژ دهف خو ديژرى، [هوودى] گوت: ب راستى ئەز خودئ دكه مه شاهد، و هوين زى شاهد بن كوب راستى ئەز ژ وان ييت هوين ژ بلى خودئ بو خودئ دكه نه هه فېشك، يى بهريمه. ﴿٥٥﴾ فئجا هوين ههمى پېكشه پيلان و ئويىنان بو من بگيرين، پاشى قهت موله تئ نه دهنه من [بهلى د گهل هندئ زى چو ژ هه وه نائيت]. ﴿٥٦﴾ ب راستى من پشتا خو ب خودئ گرئدا، ئەو خودايى منه و خودايى هه وه يه زى، جانداره ك ل سهر رويى ئهردى نينه، ئەمرئ وى د دهست خودئدا نه ييت و د بن دهسته لاتا ويشه نه ييت، و ب راستى خودايى من د گهل هه قيسييه [و هه وه ل سهر من زال ناكهت]. ﴿٥٧﴾ فئجا ئەگەر هوين رويى خو ژ باوهرىيى وەرگيرن، ب راستى ئەوا ئەز پئ هاتيم، من گه هانده هه وه [و ژ بهر فئ راوه ستيانا

هه وه، خودئ دئ هه وه د هيلاك بهت]، و دئ مله ته كئ ديتل شوينا هه وه ئينيت، و هوين چو زيانئ زى ناگه هينئى. ب راستى خودايى من پاريز فانه ل سهر ههمى تستان. ﴿٥٨﴾ فئجا وهختئ ئيزايا مه هاتى، مه هوود و ييت د گهل باوهرى ئينايين ب په ما خو رزگار كرن، و مه ئەو ژ ئيزايه كا گران و دژوار قورتالكرن. ﴿٥٩﴾ و ئەفه عادن [ئانكو ئەفه گور و شوينواريت وانن، بهرئ خو بدهنئ كاچ ب سهرئ وان هات و ژ بهر چ؟] باوهرى ب نشان و نايهت و موعجيزه ييت خودئ نه ئينان، و نه گوهدارييا پيغه مبهريت وى كر [يى پيغه مبهركى دره وين بدانيت، و هيه هه چكو وى ههمى پيغه مبهر دره وين دانايين]، و ب دويف فەرمانا ههر خو مەزنكەرەكئ زيده خراب و ههق دژمن، كه فتن. ﴿٦٠﴾ دقئ دنياييدا و رورزا قيامه تئ زى له عهت ب دويف هاتينه ئيخستن، مله تئ عاد باوهرى ب خودايى خو نه ئينا، فئجا هيلاك بو عادن، مله تئ هوودى. ﴿٦١﴾ و بو مله تئ [سه موودى]، مه براىيى وان صالح پيغه مبهر بو وان هنارت، گوت: هه ي مله تئ من خودئ بهرئسن، هه وه ژ وى پيغه تر چو خودا و پهرستى نين، ئەوى هوين ييت ژ ئاخى چيكرين [بابئ هه وه ئادهم يى ژ ئاخى چيكرى و هوين دويندها وينه]، و هوين كرنه ئافاكه ر و ئاكنجىييت ئهردى، فئجا داخوازا گونه هژيرنئ و ليبورينئ زئ بكهن، پاشى لئ بزفرن و توبه بكهن، ب راستى خودايى من يى نزيك و بهر سقده هه. ﴿٦٢﴾ گوتن [مله تئ وى گوت]: هه ي صالح ب راستى تو بهرى نوكه جهئ هيقيما مه بووى [كو تو بيه سهر وهرئ مه]، ئه رئ تو چاوا مه ژ بهرستنا وان پهرستيان ددهيه پاش، ئەويت باب و بايريت مه بهرستنا وان دكر، و ب راستى ئەم ب خو ژ وى تئستئ تو گازيسا مه بو دكهى [كو بهرستنا خودئ ب تئيه و هيلانا پهرستيت مه يه] ب شك و دودلين.

إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْرَجْنَا بِبَعْضِ آيَاتِنَا بِسُوءِ مَا أَشْهَدُ اللَّهَ وَأَشْهَدُوا أَنِّي بَرَاءٌ مِمَّا تَشْكُرُونَ ﴿٥٤﴾ مِنْ دُونِهِ فَكَيْدُوفِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظَرُونَ ﴿٥٥﴾ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَآئِيَةٍ إِلَّا هِيَ أَخَذُ بِنَاصِيَتِهَا إِنِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَبَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُمْ شَيْئًا إِنِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَظِيطٌ ﴿٥٧﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا لَنَجِيَنَّهُمْ أَهْلَ الْأَيْمَنِ آمَنُوا مَعَهُ وَرَحِمَهُ قَوْمًا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الَّتِي كُنَّا نَقُودُ فِيهَا وَتَتْلُو فِيهَا وَأَتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾ وَأَتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَنَوْمًا لِقِيمَةٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا يَخَافُونَ ﴿٦٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قَالُوا لَا تَقُولُوا لِمَنْ يُعْبُدُ اللَّهَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَالٌ لَكُم مِّنْ آلِهِ عَزِيزٌ هُوَ آتِشَاءُ مِمَّنْ أَلَّا تَرْضَ وَأَسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوا لَهُمْ تَتَوَلَّوْا إِلَيْهِ إِنِّي رَبُّكُمْ قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ﴿٦١﴾ قَالُوا يَصْلِحْ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّ لَنَا فِي شِكِّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مِرْيَبٌ ﴿٦٢﴾

قَالَ يَقَوْمِ اَرَأَيْتُمْ اِنْ كُنْتُمْ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّيْ وَءَاتٰنِيْ
مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَصْرِفُ مِنْ اِلٰهِ اِنْ عَصَيْتُمْ فَمَا تَرْجُوْنَ
عِزِّيْ ۝۶۳ وَلَقَوْمٌ هٰذِهِ نَاقَةٌ اِلٰهِ لَكُمْ ؕ اِيَّاهُ
قَدَرُوْهَا تَاْكُلُ فِيْ اَرْضِ اٰلِهَيْكُمْ وَلَا تَمْسُوْهَا سُبُوْعًا خٰذِلُوْكُمْ
عَذَابٌ قَرِيْبٌ ۝۶۴ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا فِيْ دَارِكُمْ
ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ ذٰلِكَ وَعَذَابُكُمْ شَدِيْدٌ ۝۶۵ فَلَمَّا جَاءَ اَمْرُنَا
بَنِيْنَا صٰلِحًا وَّالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَنَاصِرٍ
خَرِيْ يُّوْمٍ مِّذٍ اِنْ رَّبِّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ۝۶۶ وَاَخَذَ الَّذِيْنَ
ظَلَمُوْا الصَّيْحَةَ فَاصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ جُنُودٌ ۝۶۷
كَانَ لَمْ يَخَفُوْا فِيْهَا اِلَّا اِنْ تَمُوْدًا كَفَرُوْا اَرْهَقَهُمُ الْاَلَا
بُعْدًا لِّتَمُوْدٍ ۝۶۸ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلًا اِِبْرٰهِيْمَ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالُوْا
سَلٰمًا قَالَ سَلٰمٌ فَمَا لِيْٓ اَنْ جَاءَ بِعَجَلٍ حٰزِيْ ۝۶۹ فَلَمَّا رَاَ
اٰتِيْدِيَهُمْ لَا تَفِيْلُ اِلَيْهِ نَكَرَهُمْ وَاَوْحَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً
قَالُوْا لَا تَخَفْ اِنَّا اَرْسَلْنَا اِلَيْكَ قَوْمَ لُوطٍ ۝۷۰ وَاَمْرًاۤ اَنْهٰ اِيْمَةً
فَضَحَكْتَ فَصَبْرُنَا بِاِسْحٰقٍ وَمِنْ وَّرَآءِ اِسْحٰقَ يٰعَقُوْبُ ۝۷۱

﴿۶۳﴾ گوئ [صالح پيغمبر گوت]: هه‌ی مله‌تئ من بپژنه من، نه‌گهر من نيشان و به‌لگه‌ييت ناشکهر ا ژ خودايئ خو هه‌بن [کو بو هه‌وه ناشکهر ا بيت، نه‌ز پيغمبرم]، و ره‌حم و دلوفاني ب من بريت [کو پيغمبراتي دايته من]، فيجا نه‌گهر [پشتي في خري] نه‌ز نه‌گوهدارييا وي بکهم، [و ب راگه‌هاندئ رانه‌م و د ريکا پرستنا بوتاندا رانه‌وستم] کي دشيت به‌رانه‌ري خودئ هاريکارييا من بکته، و ئيزايا وي ژ من بده‌ته پاش، فيجا [مله‌تئ من هوين ب في ئاخفتنا خو: (چاو ا تو مه ژ پرستنا وان پرستييان دده‌يه پاش نه‌ويت باب و باپريت مه پرستنا وان دکر)] هوين ژ زيانئ پيغه‌تر چول من زيده ناکه‌ن. ﴿۶۴﴾ هه‌ی مله‌تئ من، نه‌فه حيشترا خوديه بو هه‌وه نيشان و موعجزيه‌يه کا ناشکهر ا، فيجا بهيلن د نه‌ردئ خوديدا به‌چهرت و نه‌تيشين و نه‌زيه‌ت نه‌ده‌ن [بکوژن يان فه‌کوژن]، دا ئيزا و ئاتافه‌کا نيزيک هه‌وه نه‌گريت. ﴿۶۵﴾ فيجا [وان گوئ خو نه‌دا صالحئ] حيشتر کوشتن، ئينا صالحئ گوته وان، سي روظان ب شاهي

و که‌يف، د ماليت خودا بريڼ، پاشي هوين دئ ئيزايا خودئ بين، ب راستي نه‌فه ژفان و په‌يانه‌کا راسته، بي دروه. ﴿۶۶﴾ فيجا وه‌ختئ ئيزايا مه‌هاتي، مه‌صالح و ييت باوه‌ري د گهل ئينايين، ب ره‌ما خو ژ ئيزا و شه‌رمزاري و رسواييا وي روظري رزگار کرن، ب راستي خودايئ ته‌يي ب هيژ و ده‌سته‌لا تداره. ﴿۶۷﴾ فيجا ده‌نگه‌کئ ب هيژ [ژ نه‌سانيه‌هات] نه‌وه‌نگافتن، فيجا نه‌ول سهر چوکان د خانييت خودا مرن، و بي بزاف مان. ﴿۶۸﴾ [نه‌فه ب سه‌ري وان هات و بي سه‌روشوين بوون] هه‌روه‌کئ نه‌ول ويژ ئاکنجئ نه‌بووين و چو ئافهي ل جهئ وان نه‌ي، و مله‌تئ (سه‌موود) باوه‌ري ب خودايئ خو نه‌ئينا، فيجا هيلاک و دويري ژ دلوفانييا خودئ بو مله‌تئ (سه‌موود). ﴿۶۹﴾ و ب راستي هنارتييت مه [کو ملياکه‌تن] ب مزگنيشه‌هاتنه ده‌ف ئيراهيمي و گوژتن: نه‌م سلافان ل ته‌دکين، ئيراهيمي گوژتن: سلاف ل سهر هه‌وه‌بن، فيجا گه‌له‌ک پيغه‌نه‌چو هه‌تا ئيراهيمي، گوژکه‌کئ ل سهر به‌ران براشتي، بو ئينايي. ﴿۷۰﴾ فيجا گافا ئيراهيمي ديتي ده‌ستيت وان ناگه‌هنئ [ئانکو ده‌ستيت خو دريژ ناکه‌نه گوشتئ گوژکئ بو خواري] نه‌نياسين، و دلي خودا ژ وان ترسيا، ئينا ملياکه‌تان گوژتن: نه‌ترسه نه‌م بو مله‌تئ (لووطي) ييت هاتينه هنارتن. ﴿۷۱﴾ و کابانييا ئيراهيمي ژ پيغه‌يا راه‌ستيياي بو، ئينا که‌ني [ژ که‌يفا نه‌مانا تر سا ئيراهيم، يان زي ژ که‌يفا هندي کو مله‌تئ (لووطي) دئ گه‌هيه‌جزيئ خو]، فيجا مه‌مزگيني ب بوونا ئيسحاق دايئ، و مه‌مزگيني دايئ دئ ئيسحاق کوره‌ک هه‌بيت کويه‌عقوبه.

﴿۷۲﴾ [کابانیسا ئیبراهیمی] گوت: وهیلا ل من خوئی سهرئ شه زئی، من دی بچویک بن؟! و شه زی پیره ژن، و شه زه لامی منه پیره میره، ب راستی شه شه تشته کی عه جیه. ﴿۷۳﴾ [ملیاکه تان] گوتن: شه زئی تو ژ فهرانا خودی عه جیگری دی [چو تشته ل دهف خودی ب زه همت نینه، و هوین ماله کمال پیغه مبهرن، دقت شه ل هه وه عه جیب نه بیست، شه گهر تو بزانی شه مرئ خودیه]، شه دلوفانی و بهر هکته و پیروز یاییا خودیه داییه هه وه خه لکی مالا ئیبراهیمی، ب راستی شه هیژایی سوپاسییه و یی پایه بلنده. ﴿۷۴﴾ فیجا وه ختی ترسا ئیبراهیمی چویی و مزگینی بو هاتی، دهست ب جره بری دگهل هنارتییت مه کر، دهره قی مله تی [لووط] پیغه مبهردا [به لکی ئیژایی ل سهر وان گیرؤ بکته]. ﴿۷۵﴾ [چونکی] ب راستی ئیبراهیم ژ وان بوو شه ویت ل سهر خو و نهرم و حه لیم و توبه کار، و دل ب ئیش ژ ترسیت خودیدا. ﴿۷۶﴾ [ملیاکه تان گوته ئیبراهیمی] هه ی ئیبراهیم فی جره بری بهله، فهرانا خودایی ته ب ئیزادانا وان یا

هاتی، ب راستی ئیژایه ک دی وان گریته شه گرتن بو نینه [نه ب دوعایان و نه ب جره بری]. ﴿۷۷﴾ فیجا وه ختی هنارتییت مه [ل سهر رهنگی میفانان] هاتینه دهف (لووطی)، ب هاتنا وان نه خوش بوو و پی ته نگاف بوو [ترسیا دهستدریژی ل سهر وان بیته کرن و شه میفانیت وی]، و گوت: ب راستی شه شه ره ژه کا گران و ب به لایه. ﴿۷۸﴾ [وه ختی مله تی وی ب میفانیت وی زانی] مله تی وی ب لهز هاتنه دهف (لووطی)، و بهری هنگی وان کریتی دکران [تالوقه تی زه لامان دپرون، ژ بهر هندی ب لهز هاتن، و شه ب کریتی نه هاته بهر چاقیت وان، پی شهرم بکن]، ئینا (لووطی) گوته وان، هه ی مله تی من شه ژنکیت هه وه بو هه وه ژ فان میفانان باقرترن، فیجا ژ خودی بترسن و من دمیفانیت مندا شهر مزار نه کهن، شه زئی ما که سی تیگه هشتی و ب ئاقل دناف هه وه دانه! ﴿۷۹﴾ [مله تی وی] گوتن: تو دزانی دلی مه ناچیه ژنکیت مه، و ب راستی تو دزانی کا مه چ دقت! ﴿۸۰﴾ [لووطی] گوت: خوژی من هیزه که هه بایه، یان زی پشته فانه کی ب هیز من هه بایه [هوین دایین کا شه دا چاوا هه وه پاشقه بهم]. ﴿۸۱﴾ [ملیاکه تان] گوتن: هه ی (لووط)، ب راستی شه هنارتییت خودایی تهینه، شه نه شین دهستی خو بکهنه ته، فیجا تو مروقت خو دوه خته کی شه فیدا ژ گوندی دهر بخه، و بلا که سه ژ هه وه ب پشت خو شه نه زفریت، ژنا ته تی نه بیست، ب راستی شه واه ب سهری وان دتیت دی ب سهری وی ژئی، ب راستی وه ختی ئیزادانا وان سپندهیه، شه زئی ما سپنده یا نیری که نینه؟! ﴿۸۲﴾

قَالَتْ يَوٰىلَيَّ اَلَا وَاَنَا عَجُوزٌ وَهٰذَا بَعْلِي شَيْخًا اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا اَتَعْجَبِينَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحِمَتُ اللّٰهِ وَبَرَكَتُهُ عَلَيْكُمْ اَهلَ الْبَيْتِ اِنَّهٗ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ اِبْرٰهِيْمَ الرُّوحُ وَجَآءَتْهُ الْبُرْصَةُ يَجِدُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَكَلِيْمٌ اَوْهٌ مُّنبِتٌ ﴿٧٥﴾ يٰ اِبْرٰهِيْمُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا اِنَّهٗ قَدْ جَآءَ اَمْرٌ رَبِّكَ وَاِنهٗمْ اَتٰهُمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُوْدٍ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِىِّءَ يَوْمِهٖمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذُرْعًا وَقَالَ هٰذَا يَوْمُ عَصِيبٍ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهُمْ قَوْمُهُمْ يَهْرَبُوْنَ اِلَيْهٖ وَمِنْ قَبْلِ كَآلٍ اُولَٔئِ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَتَوَفَّرُ هٰؤُلَاءُ بِنَاقٍ هُنَّ اَظْهَرُ لَكُمْ فَاَتَقُوا اللّٰهَ وَلَا تَخْزُوْنَ فِي صَبِيٍّ اَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيْدٌ ﴿٧٨﴾ قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَاِنَّكَ لَتَعْلَمُوْنَ مَا نُرِيْدُ ﴿٧٩﴾ قَالَ لَوَ اَن لِّيْ بِكُمْ قُوَّةٌ اَوْ اَوْى اِلٰى رُكْنٍ شَدِيْدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُوا يٰ لُوطُ اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ نَصِلُوْا اِلَيْكَ فَاَنْسِرْ بِاَهْلِكَ يَقْطَعْ مِنْ الْاَيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ اِلَّا اَمْرًا نَّكَ اِنَّهٗ مُصِيبُهَا مَا اَصَابَهُمْ اِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ ﴿٨١﴾

﴿۸۲﴾ فَيُجَاوِهُ خَتَّىٰ يُزَايَا مَه هَاتِي، مه گوندی وان سهروبن کر، و مه که فریت تاخی ل دویف تیک ب سهر واند باراندن. ﴿۸۳﴾ ئەه که فریت هه ریبی ییت ب نیشان بوون ژ بهری خودایی تهفه، و ئەه که فره ژ سته مکاران نه ییت دوبرن [هه ر سته مکاره کی هه بیت، ئەو بن یان قوره یشی، یان هه ر سته مکاره کی دی]. ﴿۸۴﴾ و مه بۆ مده نیی، برایی وان شوعه یب هنارت، گۆت: هه ی مله تی من خودی بهر یسن، ژ خودی پیقه تر هه وه چو خودا و بهرستی نین، و پیقان و کیشانی کیم نه کهن، ئەز هه وه، هه یی و دهوله مهنه دبیم. [و ئەگه ر هوین دهست ژ کیمکرنا پیقان و کیشانی بهر نه دهن] ب راستی ئەز ژ ئیزایا رۆژه کال هه وه وهرهاتی دترسم. ﴿۸۵﴾ و هه ی مله تی من هوین ب دورستی پیقان و کیشانی [د کرین و فروتنیت خودا] بکهن، و دادییی تیدا بکهن، و تشتیت خه لکی [ب چو ریکان] ژئی کیم نه کهن، و دئه ریدنا نه گه رن خرایییی تیدا بکهن. ﴿۸۶﴾ ئەه بۆ هه وه ژ حه لالی هه وه دمینیت بۆ هه وه چیره [ژ وئ یا ب کیمکرنا

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَابًا مِّن سِجِّيلٍ مَّضُودٍ ﴿۸۲﴾ مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿۸۳﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَبْقَوْنَ آعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّن إِلَهٍ غَيْرُهُ وَلَا تَنقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَأَيْتُمْ بَخِيلًا وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿۸۴﴾ وَبَقَاؤُهُمْ أَشْيَاءَ هُمْ وَلَا تَعْمَلُوا فِي الْأَرْضِ مُمْسِكِينَ ﴿۸۵﴾ بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ﴿۸۶﴾ قَالُوا يَشْعَبُ أَصْلَانَا تَأْمُرُنَا أَنْ تَنُكِرَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَأَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا لَمْ نَشَأْ لَكَ لَأَنَّا الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿۸۷﴾ قَالَ يَبْقَوْنَ آرَاءُيْتُمْ إِن كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقْنِي مِّنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنهَنكُمْ عَنْهُ إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿۸۸﴾

الجزء

کیشان و پیقانی دگه هیه هه وه، ئەگه ر هوین ب راستی خودا ناوه رن، و ئەز ب خو نه زیره فانه ل سه ر هه وه [دا حسیی هه وه بکه م، به لی ئەز به س ئاگه هدار که رم]. ﴿۸۷﴾ [مله تی وی] گۆتن: هه ی شوعه یب، ئەری نفیژیت ته ئەمری ته کهن ئەم دهست ژ وان بهرستییان بهردهین ئەویت باب و باپیریته مه دهرستن، یان ئەم ب که یفا خو و وه کی مه دقیت دهستکارییی دمالی خودا نه کهین [ژ دان و وه رگرتن و کیمکرن وزیده کرنی] ب راستی تو مروقه کی نه رم و حلیم و شاره زایی!! ﴿۸۸﴾ گۆت: هه ی مله تی من کا بیژنه من، ئەری ئەگه ر من نیشان و به لگه ییت ئاشکه را ژ خودایی خو هه بن [ل سه ر وی تشتی ئەز داخوازا هه وه بۆ دکه م]، و رزقه کی باش [کو پیغه مبه راتیه یان دهوله مهنه دیه] ژ دهف خو دابیه من [ئەری ما ئەز دی شیره تکرنا هه وه هیلیم، ئەگه ر هوین شیره تی ژ من وهر نه گرن]، و من ب خو دبیرا نه قیت ئەز هه وه ژ تشته کی بده مه پاش، و ئەز ب خو بکه م، ژ چاکخوازییی پیقه تر هندی بشیم من چو یی دی بۆ هه وه نه قیت [ژ فی تشتی ئەز بۆ هه وه دیژم]، و ب سه ره له بوونا من به س ب خودیه، من پشتا خو پی گریدا، و ده می کارو باریت خودا ئەز به س ل وی دز قرم.

وَيَقُولُ لَا يُجْرِمَكُمُ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ
 قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِنْكُمْ
 بِبَعِيدٍ ۝۸۱ وَأَسْتَغْفِرُكُمْ وَأُغْفِرُكُمْ ثُمَّ نُوحُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي
 رَحِيمٌ وَدُودٌ ۝۸۲ قَالُوا يَشْعَبُ مَا تَفْقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ
 وَإِنَّا لَنَرِيكَ فِيْنَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنْتَ
 عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ۝۸۳ قَالَ يَقَوْمِ أَهْطِ اعْرِضْ عَلَيَّ كُمْ مِنْ اللَّهِ
 وَاتَّخِذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ ظَهْرِيَّ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
 مُحِيطٌ ۝۸۴ وَيَقَوْمِ أَعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَسِيطٌ
 سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ
 وَأَنْتُمْ قَبُولُكُمْ عَنْكُمْ فَاقْبَلُوا إِلَيْنَا إِنَّا مُجَابِتُونَ
 شُعَبًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَرَحِمَةٌ مِنَّا وَلَاحِذَاتِ
 الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جِثَمِينَ ۝۸۵
 كَانُوا يَرْغَبُونَ فِيهَا لِأَلَّا يُعَذِّبَ الْمَدِينِ كَمَا بَعْدَتْ تَمُودُ ۝۸۶
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۝۸۷ إِلَى فِرْعَوْنَ
 وَمَلَائِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ۝۸۸

﴿۸۹﴾ هه ی مله تی من بلا دژمنی و نه فیانا هه وه بو
 من، هه وه بهر ب هندیکه نه بهت، تهو بیته سهری هه وه
 یا ب سهری مله تی نو وحی و مله تی هوودی و مله تی
 صالحی هاتی، و مله تی (لووطی) ژ هه وه نه یی دویره.
 ﴿۹۰﴾ و داخو ازا گونه هژیرن و لیویرینی ژ خودایی
 خو بکه، پاشی لی بزقین و توبه بکه، ب راستی
 خودایی من دلوفان و حهژیکه ره بو قه نجیکاران.
 ﴿۹۱﴾ [مله تی وی] گو تن: هه ی شو عیب، هم گله که
 ناخفتنیست تو دیوژی تی ناگهین، و ب راستی هم ته
 لاواز و بی چاره د نافع خودا دینین، و نه گهر ل سهر
 خاترا عه شیره تا نه بایه، دا ته ب بهران کوژین، و تو
 ب خو نه هند بی ب ریز و رومه تی ل دهف مه، یان
 نه هند بی ب زهمه تی، ﴿۹۲﴾ [شو عیبی] گو تن: هه ی
 مله تی من، ته ری عه شیره تا من ل دهف هه وه ژ خودی
 خوشقیتر و ب قه درتره، و هه وه فه رمانا وی یا ب
 پشت گو هی خو فیه هاقیتی، ب راستی خودایی من
 ب کار ی هوین دکه ن زانایه، و چول بهر بهرزه نابیت.
 ﴿۹۳﴾ و هه ی مله تی من، کا هوین ل سهر چ کارینه،

بکه، نه ز ری دی ل سهر کار ی خو بم، فیجا هوین دی زانن کا ئیزا دی بو کی ئیت کو وی رسوا و شهر مزار
 بکه، و کا کی دره وینه، فیجا چافه ری بن نه ز ری د گهل هه وه چافه ری مه. ﴿۹۴﴾ فیجا وه ختی ئیزایا مه
 هاتی، مه شو عیب و ته ویت باوهری د گهل ئیناین ب دلوفانیسا خو رزگار کرن، و دهنگه کی ب هیز
 ته ویت سته مکاری کرین گرتن و هنگافتن، فیجا تهو ل سهر چوکان د خانیسیت خودا مرن و بی بزاف مان.
 ﴿۹۵﴾ ههروه کی تهو ل ویری نه د ئاکنجی، و ویری چوجا ئافا نه بووی، فیجا هیلاک و دویری ژ دلوفانیسا
 خودی بو خه لکی مه دیه نی، ههروه کی (سه موود) ژ دلوفانیسا خودی دویرکه فتی. ﴿۹۶﴾ و ب راستی مه
 مووسا ب نشان و موعجیزه ییت خو، و ب بهلگه و نشانیت ئاشکه را هنارت. ﴿۹۷﴾ بو فیرعه ونی و
 گره گریت وی، به لی تهو ل دویف فه رمانا فیرعه ونی چو و گو هی خو دانه وی، و فه رمانا فیرعه ونی ب خو
 نه یا دورست بو.

﴿٩٨﴾ [فیرعهون] دئی رۆژا قیامه تی کەڤتیه پێشیا مله تی خو، و دئی وان به ته ناف ئاگری، و چ پیسه جهه، ئاگر جهی مروقی بیت. ﴿٩٩﴾ و ئەو د قی دنیایدا و رۆژا قیامه تی زی هاتنه دویر ئیخستن ژ دلۆفانیسا خودی، و چ دانه کا خرابه هاتیسه دان بو وان [کو د دنیا یی و ئاخره تیدا هاتیسه دویر ئیخستن ژ دلۆفانیسا خودی]. ﴿١٠٠﴾ و ئەڤه به حس و خه به ریت گوندانه ئەم بو ته ڤه دگیرین، هنده ک ژ وان گوندان بیت مایین، و هنده ک ژ بئ سهروشوینن. ﴿١٠١﴾ و مه سته م ل وان نه کریه [وهختی مه ئەو ژ بهر کرباریت وان ئیزا دایین] به لی وان ب خو سته م ل خو کر [ب گاوری و گونه هیئت بووینه ئەگه ری تیچونا وان]، ئیجا وهختی ڤه مانا خودایی ته هاتی [ب ئیزادانا وان]، بوت و په رستییت وان ئەویت وان ژ بلی خودی هه وار دکرئی و دپه رستن ڤایده یی وان نه دا، و ئیزا ژ وان نه دا پاش، و ژ زانی و هیلاکی پێڤه تر سه نه میت وان چو یی دی ل وان زیده نه کر. ﴿١٠٢﴾ و هؤسا ئیزادانا خودایی ته، خه لکی وان

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَيَسْ أَلْوَرُو ﴿٩٨﴾ وَأَتَّبِعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَسْ أَلْوَرُو ﴿٩٩﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْفَرَى نَفْصُهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَابِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾ وَمَا ظَلَمْتَهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَىءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُهُمْ غَيْرَ تَتَبِيبٌ ﴿١٠١﴾ وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخْذَ الْفَرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنْ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١٠٢﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ﴿١٠٣﴾ وَمَا تُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَعْدُودٍ ﴿١٠٤﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ سُقٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١٠٥﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَنُفِ النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٠٦﴾ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنْ رَبُّكَ فَعَالٌ لَمَّارٌ ﴿١٠٧﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فَنُفِ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرُ مَجْذُورٍ ﴿١٠٨﴾

الجزء الثاني عشر

گوندان دگریت وهختی ئەو سته مکار، ب راستی ئیزادانا خودایی ته زیده ب ژان و گرانه. ﴿١٠٣﴾ ب راستی ئەڤه [سهراتییت بۆرین] نشان و دهر سن بو وان ئەویت ژ ئیزا رۆژا قیامه تی دترسن، و ئەو رۆژه که هه می مروڤ دئی بو ئینه کۆمکرن و دئی بینن. ﴿١٠٤﴾ و ئەم [وئ رۆژی] گرو ناکه یین، و ب پاش نائیخین، ئەگه ر بۆ رۆژه کا دیار کری نه بیت. ﴿١٠٥﴾ رۆژا دئیت که س نااخثیت ب ده سویرا خودی نه بیت، ئیجا هنده ک ژ وان بهخت رهش و بهر ئیزانه، و هنده ک ژ بهخته وهر و که یفخو شن. ﴿١٠٦﴾ ئیجا هندی ئەون ئەویت بهخت رهش بووین، ئەو دئاگریدانه، و وان تیدا بین بهردان و بین هلکیشانه کا ب کول و کوفان هیهه. ﴿١٠٧﴾ و ههروهه ر دئی تیدا بن، هندی ئهرد و ئەسهان هه بن [ئهر د و ئەسهانیت قیامه تی]، ژ بلی گونه کاریت موسلمانان، ته مه ت گونه هیئت خو دئی ئیزایی خو، و ب هه زکرنا خودی دئی ژ دهر که فن، ب راستی خودایی ته چ یا بقیئت دئی که ت. ﴿١٠٨﴾ و هندی ئەون ئەویت بهخته وهر بووین د به شتیدانه، ههروهه ر دئی تیدا بن، هندی ئهرد و ئەسهان هه بن، ژ بلی هندی ئەگه ر خودی بقیئت وان دهر بیخیت، و ئەڤه خه لاته کی بی ڤه ر و بی دویا هیکه.

فَلَا تَكُ فِي مِرْمَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ
 آبَاءَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوفُونَ هُمْ نَصِبْنَهُمْ غَيْرَ مَقْصُودٍ ﴿١٧١﴾
 لَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ فَوَلَّوْا كُمِهِ
 سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَعْنَةُ ابْنِهِمْ وَآلِهِمْ لَعْنَةُ شَاكٍ مِنْهُ مَرِيبٌ ﴿١٧٢﴾
 وَإِنَّا كَلَّمْنَا مَوْصِيَّهُمْ رُبُّكَ أَعْمَلُهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
 خَبِيرٌ ﴿١٧٣﴾ فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا
 إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٧٤﴾ وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ
 لَا تُنصَرُونَ ﴿١٧٥﴾ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي الْتِهَارِ وَرُفَعَا مَنْ
 الْيَلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذَكَرَى
 لِلذَّاكِرِينَ ﴿١٧٦﴾ وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٧٧﴾
 فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَهُودَ
 عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ
 الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أَتَوْا بِهِمْ وَكَانُوا مَجْرِمِينَ ﴿١٧٨﴾ وَمَا
 كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ يَظْلِمُوا وَأَهْلُهَا مُصِلُونَ ﴿١٧٩﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۚ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾
إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾ ۖ وَكَذَٰلِكَ نَقُصُّ
عَلَيْكَ مِنۢ نَّبَاِ الرُّسُلِ مَا نُنَبِّئُ بِهِ فَؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَٰذِهِ
الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾ ۖ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَاتِكُمْ إِنَّا عَمِلُونَ ﴿١٢١﴾ ۖ وَانْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٢٢﴾
وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ
فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

سُورَةُ هُودٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا
عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ
الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَٰذَا الْقُرْآنَ وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِ
لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٣﴾ إِذْ قَالَ يُسُفُّ لِأَبِيهِ يَبَابُ إِنِّي رَأَيْتُ
أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ رَايَهُمَا لِي سَجْدِينَ ﴿٤﴾

۲۳۵

[و دى هوین زانن کا دویا هیك بؤ کیه؟] ﴿۱۲۳﴾ و زانینا غهیا ئهرد و ئهسانان ل دهف خودییه، و هه می کاروبار دى ب بال ویشه زفرن، قیجا وی بهر یسه و خو هلهپه سیړه وی، و پشتا خو ب وی گری بده، و خودایى ته ژ کار و کریاریت هوین دکه نه یی بى ئاگه هه.

سوره تا یوسف

ل مه که هی هاتیه خوارى (۱۱۱) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن ئهلف، لام، را، ئهفه سى تپین ژ (۲۸) تپیت زمانى عهره بى، نیشانن ل سهر ئیعجازا فئى قورئانئى کو عهره بان پئى چئى نابت قورئانه کا وه کى فئى بدانن، ههر چهنده زمانئى وان ژ عهینى تپیان پیکهاتیه و ئهفه نایه تپیت قورئانا پونکه رن. ﴿۲﴾ ب راستى مه ئهف قورئانه ب زمانئى عهره بى ئینا خوارئى، دا هوین تئى بگه هن. ﴿۳﴾ ئهم باشرین چیرۆك و سهرهاتیبیان [بیت مله تپیت بهرئى] بؤ ته فه دگیرین، ب ریکا وه حیا مه بؤ ته ئینایى ژ فئى قورئانئى، ههر چهنده بهرئى ئهف قورئانه بؤ ته بهیت، تو ژئى ژ بئى ئاگه هان بوویى [ژ چیرۆکا یوسفى و چیرۆکیت دى ژئى]. ﴿۴﴾ وهختى یوسفى گوتیه بابئى خو: بابؤ... من د خه ونا خؤدا ددیت یازده ستیر و روژ و هه یف بؤ من د سوجه ییدا بوون.

قَالَ يَبْنَى لَا تَقْضُ رُؤْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا ۖ إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ۝ وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِن قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ ۚ وَإِسْحَاقَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِّلسَّاعِلِينَ ۝ إِذْ قَالَُوا لِيُوسُفُ أَأَحِبُّوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا أَمِينًا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ ۚ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝ اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَمْلِكُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِن بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ۝ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهُ فِي غَيِّبَتِ الْحَبِّ بَلْ يَقْطَعُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ۝ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَصْحُونَ ۝ أَرْسَلَهُ مَعَنَا غَدًا يَزْنَعُ وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۝ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنَّ تَذْهَبُوا بِهِ ۚ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ۝ قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ ۚ إِنَّا إِذَا لَخِيرُوتٌ ۝

الْحُزْنَةُ

﴿۵﴾ [بابی وی] گوت: کورپی من، خه ونا خو بۆ براییت خو نه بیژه، ته گهر [تو خه ونا خو بۆ وان بیژی] دئ پیلانان بۆ ته دانن، ب راستی شه یان بۆ مروقی دژمنه کی ناشکهرایه [دئ حه سویدی بی تیخیه د لئ واند، و وان د بهر دژمناییا ته را کهت].
 ﴿۶﴾ هوسا خودایئ ته، ته هه لدبژیریت و رافه کرنا خه ونان نیشا ته ددهت، و نیعمه تا خو ل سهر ته و مالا به عقوب ته مام دکهت ههروه کی بهری نوکه ل سهر ههردو بابیت ته، ئیراهیم و ئیسحاقی ته مام کری، ب راستی خودایئ ته یئ زانا و کاربنه جهه.
 ﴿۷﴾ ب راستی بۆ پسیار کهران ژ جو هییان به لگه و نیشان [ل سهر راستیا پیغه مبهه راستیا ته] و بۆ مروقان چامه و عبرهت یئت د چیروکا یوسف و براییت ویدا هه یئ. ﴿۸﴾ وهختی براییت یوسفی گوتین: یوسف و برایی خو ژ مه خوشفیرتن ل دهف بابی مه، و ئەم ب خو کۆمه کین، ب راستی بابی مه یئ د خه له تیهه کا ناشکهرادا [وهختی ئەو پتر حه ژ یوسف و برایی وی دکهت، و وان ب سهر مه دتیخیت].

﴿۹﴾ [براییت وی گوتن:] یوسفی بکوژن، یان ژی بافیژ نه ئه رده کی دویر [کو نه شیت بزفیرت] بابی هه وه دئ بۆ هه وه ب تنی مینیت، و پشتی فی گونه هی [تۆ به بکه ن]، و بینه مروقیئت قه نجیکار. ﴿۱۰﴾ ئیک ژ وان گوت: یوسفی نه کوژن، و ئە گهر هه وه بقیئت تشته کی ب سهری بینن بافیژ نه د تارییا بنی بیریدا، هنده ک کاروانی دئ هه لگرن [و د گهل خو دئ به نه جهه کی دویر کو ژ بابی خو به رزه ببیت]. ﴿۱۱﴾ [پشتی نه خشه کیشایین و ئیک دهنگ بووین ل سهر پیلان و ئویینا خو، دهست ب پینگافیت ب کار کرن، و هاتنه دهف بابی خو] گوتن: بابو... بۆچی باوه ریا ته ل سهر یوسفی ب مه ناییت، و ب راستی مه خیرا وی دقیت، و ئەم بۆ وی دلسوژین. ﴿۱۲﴾ سوبه هی د گهل مه هینره، داتیر فیقی بخۆت و تیر یارییان بکهت، و ب راستی ئەم بۆ وی پارێزفانین. ﴿۱۳﴾ [به عقووبی بابی یوسفی] گوت: ب راستی بینا من ناییت، و دئ ب خه م کهفم هوین وی بیهن، و ئەد ترسم هه وه های ژئ نه، گورگ وی بخۆت. ﴿۱۴﴾ گوتن: ئە گهر گورگ وی بخۆت، و ئەم ب خو کۆمه کا ب هیز، هنگی ئەمین یئت خوسارهت.

﴿١٥﴾ ڦڻجا وهختی وان ئەو د گەل خو بڕی، هەمیان خو کر نه ٿيک وی بێخە د بنی بێریدا [و وهختی وان ئەف نه خشهیه بو دگتیرا، و کار دکر باڤێژنه د بێریدا]، مه وهحی بو یوسفی هنارت، دی ڤی کارێ وان بو وان بێژی، و وان های ژ خو نه. ﴿١٦﴾ و ب شهف هاتنه دهف بابی خو و دکر نه گری. ﴿١٧﴾ گوتن: ب راستی ئەم چۆبووین مه بهریکانه دکر، و مه یوسف هیلابوول دهف تشتیت خو، و گورگی ئەو خوار، و توقهت ژ مه باوهر ناکهی، خو ئەگەر ئەم د راستگو ژ ی بین. ﴿١٨﴾ و خوینه کا ژ درهول قه میسی وی دابوون [و قه میسی ب خوینغه بو بابی خو ئینان، دا باوهر ژ وان بکهت کو گورگی یوسف یی خواری]. یه عقووبی گوت: [نه خیر وهنینه چو گورگان یوسف نه خواریه، و ئەفه خوینه کا ژ درهوه ههوه ل قه میسی وی دایی] به لی دلخوازییا ههوه کاره کئ مه زن د ده رهقهی یوسفیدا بو ههوه خه ملاندیه، و ل بهر ههوه ب ساناهی ئیخستیه، ڦڻجا بێنهره هیا من بێنهره هیه کا جوانه، گازنده تیدا به س بو خودییه، و

فَلَمَّا دَبُّوا إِلَيْهِ وَاجْتَمَعُوا أَن يَجْعَلُوا فِي عَيْتِ الْجَبِّ وَأَلَوْحِنَا
إِلَيْهِ لَنَسْتَبِنَّهُمْ بِأَمْهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَسْعُرُونَ ﴿١٥﴾ وَجَاءَهُ
أَتَاهُمْ عَشَاءٌ يَكُونُ ﴿١٦﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ
وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتْعَةٍ فَأَكَلَهُ الذِّبُّ وَمَا أَنتَ
بِعُومٍ مِنَّا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَاءَهُ عَلَى قَمِيصِهِ
يَدْمٍ كَرِيهٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ
وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ
قَالُوا سَلُّوْا أَرَادَهُمْ قَالُوا دُلُّوهُ قَالَ يُبَشِّرُ بِهَذَا غُلَامٌ وَأَسَرُّوهُ
بِضَاعَةٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَنَزَرُوهُ بِمَنِّ نَحْسٍ
دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ
الَّذِي اشْتَرَاهُ مِن مِّصْرَ لَا مِرَّةَ أَكْرِمِي مَوْلَاهُ عَسَى
أَن يَفْعَلَنَا أَوْتَارِكًا لَّهُ وَاللَّهُ وَكَذَلِكَ مَكَانُ يُوسُفَ فِي
الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى
أَمْرِهِ وَلَكِن أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ
عَاقَبْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

﴿۳۳﴾ و ئەوا یووسف د مالا ویدا [کابانییا سەرورەری مسرئ] بۆ دەستیڤه دانا خو [بۆ نڤنا خو] ب فندوفیل داخوازا یووسف کر، و دەرگه هه می گرتن، و گۆته یووسف: دئی ب لەز پێشڤه وەرە [یووسفی] گۆت: ئەز خو ب خودی دپارێزم ژ وی تشتی توژ من دخوازی، ب راستی مالخوئی مالی [سەرورەری مسرئ] سەرورەری منه، وی قهنجی ییت د گەل من کرین و جهی من یی خوشکری، ب راستی خودی خائین و ستهمکاران سەرفەراز ناکەت. ﴿۳۴﴾ ب راستی وئ ئەو کرە د دلی خو دا و قەستای کر، و ئەگەر یووسف زی نیشان و بەلگە ییت خودایی خو نەدیتبان، دا کەتە دلی خو دربه کی دانیتی، یان دا بەر ب و پێه چیت، وەسا مه نیشانا خودایی وی نیشادا، دا خیانهت و دەهمنه نپسیی ژئ بدینه پاش، ب راستی ئەو ژ بەنده ییت مه ییت هەلبژاتییه. ﴿۳۵﴾ و هەردو بەزینە دەرگه می [یووسفی دڤیا دەرگه می فەکەت و بره فیت، و ژنا سەرورەری دڤیا د بەرپا بکەت، دا نەهیلێت دەرکە فیت]، و قەمیسێ وی ژ پشیتڤه گرت

و کیشا و دراند، و هەردووکان زەلامی ژنی دەرگه هیدا دیت، ئینا ژنی گۆت: جزایی وی کەسی چیه یی خرابی بۆ مالا ته بڤیت و خیانهتی ل ته بکەت، ژ هندی پێڤه تر بێته زیندان کرن یان ب ئیزایه کا دژوار بێته ئیزادان. ﴿۳۶﴾ [یووسف] گۆت: وئ ب خورتی ئەز داخواز کر مه دهڤ خو [ئەز ژ بەر وئ پەڤیم دا دەرکەم، تو هاتییه دەرگه هیدا] و دوی و مەختیدا شاهده کی ژ مالا وئ شادهیی دا [و گۆت]: ئەگەر قەمیسێ وی [یی یووسفی] ژ بەرفه درپاییت، ژنا ته راست دیڤیت، و ئەو [یووسف] ژ دره وینانه. ﴿۳۷﴾ و ئەگەر قەمیسێ یووسف ژ پشیتڤه درپاییت [ئەوئ] دره و کر و [یووسف] ژ راستگۆیانە. ﴿۳۸﴾ فینجا وەختی دیتی قەمیسێ وی ژ پشیتڤه یی هاتییه دراندن، ئینا گۆت: ب راستی ئەڤه ژ فندوفیلێت هه وه نه، ب راستی فندوفیلێت هه وه ژنان د مه زنن. ﴿۳۹﴾ [زەلامی ژنی] (سەرورەری مسرئ) گۆت: هه می یووسف چافی خو ژ فی تشتی بگره، و بۆ کەسی نەبێزه و [گۆته ژنی] توژی داخوازا لیۆرینی ژ گونەها خو بکە، ب راستی توژ مروفت خەلەت بووی. ﴿۴۰﴾ و کۆمه کارنان د باژیریدا گۆتن: ژنا سەرورەری مسرئ بەر دەستکی خو داخواز دکەته دهڤ خو، ب راستی ئینا وی بەردهیا دلی وئ هنگاڤتییه، ب راستی ئەم وئ دخەلە تییه کا ئاشکەرادا دبیین.

وَرَوَدَتْهُ الْمَلَأَىٰ هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَعَلَّقَتْ الْأُجُوبَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنَّ رَأَىٰ بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لَصَيَّرَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٣٤﴾ وَأَسْبَقَ الْأَبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْأَبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٥﴾ قَالَ هِيَ رَوَدَّتْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٦﴾ وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٧﴾ فَلَمَّا رَأَىٰ قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ أَنْ كِيدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٣٨﴾ يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفَرَ لِذُنُوبِكُمْ إِنَّكَ كُنْتَ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٣٩﴾ * وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَوِّدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٠﴾

﴿۳۱﴾ فَيَجَا وَهَختى [ژنا سهره‌رى] نه كامبیا وان بهیستی، هنارته دویف وانرا، و بالگهه بۆ ئاماده‌کرن، و ههر ئیکى کیره‌ک بۆ ئینا و دافى، ئینا گۆته یووسف: دهرکه‌فه ناف وان [خۆ نیشا وان بده]، فئيجا وه‌ختى چافى وان ب یووسفى که‌فتى، مه‌زن و بى نمونه دانان [های ژ خۆ نه‌مان]، و ده‌ستیت خۆ برین و گۆتن: حاشای خودى ئەفه مروف بیت، ئەفه ژ ملیکه‌ته‌کى ب ریز و خودان قه‌در پیقه‌تر نینه. ﴿۳۲﴾ [ئینا ژنا سهره‌رى مسرى] گۆت: ئەها ئەفه بوو یا هه‌وه بۆ من دکره‌ کیماسى و ئەز پى لۆمه‌دار دکر، و ب راستى من ئەو پى داخواز کریسه ده‌ف خۆ، و خۆ دا پاش و خۆ ئاسى کر، و ئەگه‌ر ئەو تشتى ئەز ژى دخوازم نه‌که‌ت، بى گۆمان دى ئیته زیندانکر، و دى بیته ژ وان ئەو پیت رسوا و ره‌زىل. ﴿۳۳﴾ یووسفى گۆت: خودیو، من زیندان پى خوشتره ژ وى یا ئەو داخوازا من بۆ دکه‌ن، و ئەگه‌ر تو فندوفیلیت وان ژ من نه‌دهیه پاش، دى ب نک و انقه‌چم، و دى بمه ژ نه‌زانان. ﴿۳۴﴾ فئيجا خودى دو‌عا یا وى قه‌بویل کر، و

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَأً وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا أَرَّيْنَهُنَّ أَكَرَّهِنَّ وَقَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾ قَالَتْ فَلَوْلَا لَكِنَّا الَّذِي لَمَنَعْنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَدَدْنَاهُ عَن نَّفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ لَيَسْجَنَ رَأْسِيَّ وَلَيَكُونَنَّ مِنَ الصَّغِيرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَلَا أَصْرَفُ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِن بَعْدِ مَا رَأَوُا الْآيَاتِ لَيَسْجُنَهُنَّ فَتَيَّ جِبْنَ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَّانَ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أُحْمَلُ فَوْقَ رَأْسِ خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبْتُهَا بِئْسَ الْوَيْلُ إِنَّكَ لَفِي تَرْكٍ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَاتُكُمَا بِتَابِلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

فندوفیلیت وان ژى دانه پاش، ب راستى خودى گوهدیر و زانایه. ﴿۳۵﴾ پاشى بۆ وان [کاربده‌ستان] وه‌سا دیاربوو، پشتی به‌لگه و نیشان ل سهر بى گونه‌ه‌ی و ږوى سپیاتییا یووسفى دیتین، [یا باش ئەوه] هه‌تا ده‌مه‌کى نه‌پى ئاشکه‌را زیندان بکه‌ن [دا هزرا گونه‌هکاری پى ژى بیته‌کرن، و شه‌ر ما خۆ ژى پى بفه‌ستیرن]. ﴿۳۶﴾ و دو‌گه‌نج دگه‌ل وى چۆنه دزیندانتقه [ئیک ناپیژى خوندکاری بوو، پى دى ئافگپى وى بوو]، ئیک ژ وان گۆت: من دخه‌ونا خۆ دا ددیت من تری دگفاشت و مه‌ی (عه‌ره‌ق) چى دکر، و پى دى گۆت: من ددیت نان ل سهر سه‌رى من بوو و بالنده‌یان ژى دخوار، فئيجا تو بۆ مه‌رافه‌کرنا فى بیژه، ب راستى ئەم ته‌خۆش مروف و جوامیر دبیین. ﴿۳۷﴾ [یووسفى گۆت] هیژ خوارن نه‌هاتیه به‌ر هه‌وه ئەگه‌ر من بۆ هه‌وه نه‌گۆتیت کاچ خواره‌نه، به‌رى بۆ هه‌وه به‌یت، و ئەفه ئەو زانیه‌یه یا خودابى من نیشا من دایى، ب راستى من دینى مله‌ته‌کى پى هیلا یی باوه‌ری پى ب خودى نائین، و ژ ئاخه‌رتى ژى بى باوه‌رن.

﴿٢٨﴾ و من دینی باب و باپریت خو ئیبراهیم و ئیسحاق و یه عقوبی گرت، و بۆ مه [مال پیغه مبهرا] دورست نینه ئەم تشته کی بۆ خودی بکهینه هه فیشک، و ئەفه [کو ئەم پیغه مبهر ژ گۆنه هان پارستینه] که ره ما خودییه، ل سهر مه و ل سهر مروشان [ده می پیغه مبهر بۆ راسته پرکرنه وان هاتینه هنارتن]، به لی پا بارا پتر ژ مروشان [قی نوزانن] سوپاسیا خودی ناکهن.

﴿٢٩﴾ هه ی هه فالیت من یت زیندانی، ئەری په رستییت به لاف و جودا جودا چیترن، یان خودای تۆ ته نیا، ئەوی هه می تشته بۆ مه زنا تیا خۆ داچه ماندین. ﴿٤٠﴾ ئەو په رستییت هوین ژ بلی خودی دپه رستن ژ نافان پیغه تر نینن، هه وه و باب و باپریت خو یت ناکهرین [و په رستی دانایین]، خودی چو به لگه و نیشان پی نه هنارتینه، ژ خودی پیغه تر کهس حوکی د چیکریاندا ناکهت، ئەمری کری کو هوین ژ وی پیغه تر چو نه په رستن، ئەفه یه دینی راست و دورست به لی پارا پتر ژ خه لکی قی نوزانن. ﴿٤١﴾ هه ی هه فالیت من یت زیندانی، هندی

ئیک ژ هه وه یه دی زقریته شه سهر کارئ خو، و دی مه یی (عه ره قی) ده ته سه ره وه یی خو، و هندی یی دیه دی ب داریشه ئیته هه لاویستن و دی ئیته کوشتن، و بالنده دی سه ری وی خو، و ئەو کارئ هوین هه ردو ژ من دپه رسن ب دویا هیک هات و [ئه و] من گۆتیه هه وه [دی هه چئ بیت ژ ی. ﴿٤٢﴾ و یوسفی گۆته وی، یی وی هه ردکر، ژ هه ردو وکان ئەو دی ئیته به ردان، به حسی من ل ده ف خوندکارئ خو بکه [چپرۆکا من بۆ بیژه به لکی من ژ قیری ده ریخت و بزانیته ئەز یی بی گۆنه هم] به لی شه یانی ژ بیرئ بر به حسی یوسفی بۆ خوندکارئ خو بکهت. قیجا چهنه ساله کان یوسف ما دزیندانیته. ﴿٤٣﴾ [پشتی ده مه کی خوندکارئ مسری ب خو، خه وه ک دیت و هه می خه ونزان کۆمکر، به لی کهس ب سهر راهه کرنا خه ونا وی هه لنه بوو] خوندکاری گۆت: ب راستی من د خه ونیدا ددیت، هه فت چیلیت قه له و، هه فیت لاواز ئەو [یت قه له و] دخوارن، و من ددیت هه فت گولییت کهسک ییت دانگرتی، هه فیت دی ییت هه شک خو تی ئالاندبوون و که قتبوونه سهر، قیجا گه لی روپسی و ماقویلان، راهه کرنا قی خه ونا من، بۆ من بیژن، ئە گه ر هوین راهه کرنا خه ونا بزانن.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٨﴾ يَصْجِي السَّجْنَاءُ رَبَّابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَحِيدُ الْقَهَّارُ ﴿٢٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءً سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاءُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْكُفْرُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ لِلَّذِينَ أَلْفَيْهِمْ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ يَصْجِي السَّجْنَاءُ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ الْأَطْيَرُ مِنْ رَاسِهِ فُضِيَ الْأَمْرُ لِلَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٣١﴾ وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنَسَدَهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السَّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعُ سُبُلَاتٍ خُضِرٍ وَأَخْرَ يَأْسِتُ بَنَاتُهَا أَلَمَلَا أَفْتُونِي فِي رُؤْيَايَ أَتَاعْبُرُونَ ﴿٣٣﴾

﴿۴۴﴾ گوتن: ئەفە تېكەلەخەونن، ئەم چو ژ رافە کرنا تېکەلەخەونان نوزانین. ﴿۴۵﴾ و ئەوئ ژ وان هەردووکان [ئەوئ د گەل یووسفی د زیندانیفە] هاتییە بەردان، و پشتی دەمەکی درێژ ژ نوی یووسف هاتییە بیرئ، گوت: ئەز دئ بۆ هەوہ رافە کرنا فئ خەونئ بیژم، کا من بهێرنە زیندانی دەف یووسفی. ﴿۴۶﴾ [فئجا وەختئ چۆیە دەف یووسفی د زیندانیفە] گوت: یووسف هەی مڕۆفئ زێدە راستگۆ، کا بۆ مە فئ خەونئ رافە بکە، حەفت چیلئ لاواز حەفت چیلئ قەلەو دخوارن، و حەفت گولیئ هشک خۆ ب سەر حەفتئ کەسک دادابوو، دا ئەز بزفمە ناف خەلکی، و رافە کرنا فئ خەونئ بزائن و قەدرئ تە ژئ بزائن، و تە ژ زیندانی دەریخن. ﴿۴۷﴾ [یووسفی] گوت: حەفت سالان ل سەرئێک و بئ قەبرین، وەکی هەر جار چاندنا خۆ بکەن، فئجا یئ هەوہ دروی بهێلنە د گولیا ویدا، ئەو کیم نەبیت ئەوا هوین دخۆن. ﴿۴۸﴾ پاشی پشتی هنگی [ئان سالان] دئ حەفت هشکە سالیئ گران هئ ئەفا هەوہ بۆ هلگرتی و

قَالُوا أَضَعَتْ أَحْلَمَ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَمِ بِعَلِيمِينَ ﴿۴۴﴾ وَقَالَ الَّذِي نَجَّا مِنْهُمْ مَا أَذْكَرَ بَعْدَ أَمْرِ أَنَا أَنْتُمْ كُنْتُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُون ﴿۴۵﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُبُلَاتٍ خُضِرٍ وَأُخْرٍ يَابِسَاتٍ لَعَلَّ نَجْعًا إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿۴۶﴾ قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سَنِينَ دَأْبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُّوهُ فِي سُبُلٍ مُّسْتَوٍ ۖ وَلَا قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿۴۷﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ ۖ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَحْصُونَ ﴿۴۸﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْرِصُونَ ﴿۴۹﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتِنِي بِهَؤُلَاءِ قَلَمًا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿۵۰﴾ قَالَ مَا خَطْبُكَ؟ إِذْ رَاوَدْتَن يُوسُفُ عَنْ نَفْسِهِ ۖ قُلْ خَشِيَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ لَنْ حَصَحَّ الْحَقُّ بِنَا ۖ وَأَرَادَتْهُ عَنْ نَفْسِهِ ۖ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿۵۱﴾ ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِبِينَ ﴿۵۲﴾

دانایە سەرئێک، هەمیئ دئ خۆن، ئەو کیم نەبیت یئ هەوہ بۆ تۆفی پاکری. ﴿۴۹﴾ پاشی پشتی ئان سالان، سالەک دئ ئیت، باران دئ ب خەلکیرا گەهن [دئ بیتە بەرفرەهی]، و دئ بۆ خۆ ئیدا دۆشافی و شەرەتی و پروینی فەگرن. ﴿۵۰﴾ و خوندکاری گوت: کا یووسفی بۆ من بینن، فئجا وەختئ ئیلچیی خوندکاری هاتییە دەف، [یووسفی] گوتئ: بزفمە دەف خوندکاری خۆ، و بیژئ [پسیاری ژئ بکە] وان ژنان چ بوو ئەوئ دەستئ خۆ برین؟ ب راستی خودایی من ئاگەهژ فندوفیلئ وان هەیه. ﴿۵۱﴾ [خوندکاری گازی وان ژنان کر] و گوتئ: هەوہ چ بوو وەختئ هەوہ یووسف داخواز کریه دەف خۆ [ئەرئ هەوہ خرابییەک ژئ دیتبوو] گوتن: حاشایی خودئ [ئەو خرابییەکی بکەت] مە چو خرابی ژئ نەدیتییه [وئ گافی] ژنا سەرورە گوت: ئەها فئ گافی راستی دیاربوو، من ئەو یئ داخواز کری و ئەو یئ بەرییه، و ئەو ب راستی ژ راستگۆیانە. ﴿۵۲﴾ یووسف گوت: من ئەف داخوازه کر [کو خوندکار پسیرا وان ژنان بکەت، کا وان چ بوو، بەری ئەز ژ زیندانی دەرکەفم] دا سەرورە [عەزیزئ مسرئ] بزانیئ من دپشترایانەت لی نەکرییه، ب راستی خودئ فندوفیلئ خائنان ب سەر نائیخت.

الْحِزْبُ
الْقَائِلَةُ
عَشْرُ

﴿٥٣﴾ وَمَا أَتَى نَفْسِي إِلَّا النَّفْسُ لَأَمَارَةٌ إِلَّا مَا مَرَّ رَجِيَّ
إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتِي بِهِ؟ أَسْتَخْلَصُهُ
لِنَفْسِي فَلَمَّا كَتَمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ ﴿٥٥﴾ آمِينَ ﴿٥٦﴾
قَالَ أَجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ﴿٥٧﴾ وَكَذَلِكَ
مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ شَاءَ نُصِيبُ
بِرَحْمَتِنَا مَنْ شَاءَ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ وَلَا أَجْرُ
الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٩﴾ وَجَاءَ
إِخْوَتُ يُوسُفَ فَخَلَوْا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمُّهُمْ يُرِيدُونَ ﴿٦٠﴾
وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ أَتُؤْتِي بِأَخٍ لَكُمْ مِنْ بُرْجٍ إِلَّا
تَرَوْنَهُ أَتَى فِي الْكَوْكَبِ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٦١﴾ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي
بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونَهُ ﴿٦٢﴾ قَالُوا سَوِّدْنَا بَابَهُ
وَأَنَّا لَفَاعِلُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَ لِفَتَاتِهِ أَجْعَلُوا بِضْعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ
لَعَلَّهُمْ يَرْعَوْنَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٤﴾
فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَى إِيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعْ مِنَّا الْكَيْلَ
فَأَرْسِلْ مَعَنَا لَحَنَ نَكْتَلُ وَإِنَّا لَهُ لَحَفِظُونَ ﴿٦٥﴾

﴿٥٣﴾ و ئەز ب راستی خو بەری ناکەم کو چو
خە لە تیایان ناکەم [یووسفی ئەف ئاخشتە ژ جوامیرییا
خو گۆت]، ب راستی ئەفس زێدە خرایخووازە،
ئەو [ئەفس] تێ نەبیت یا خودی دلوفانی پی بری
و پارستی، ب راستی خودایی من گونەه زێبەر و
دلوفانە. ﴿٥٤﴾ و خوندکاری گۆت: وی [یووسفی]
بو من بینن، ئەز دی وی بو خو ب تێ گرم [فێجا
و مەختی یووسف هاتییه دەف خوندکاری] د گەل
ئاخشت و گۆتی: تو ئەفرۆل دەف مە خودان جە و
خودان دەستەهلات و ئەمبنداری ل سەر هەمی
تشتان. ﴿٥٥﴾ یووسفی گۆت: تو من دانە سەر
گەنجخانە ییت مسری [گەنجخانە ییت بارە و خوارن
تێدا، دا ب عەدالەت بە لاف بکەت و بکەتە ریکەک
پی بگەهیتە خەلکی مسری، دا پەرستنا بوتان بپلن
و باوەری پی ب خودی بینن]، ب راستی ئەز پی
ئەمین و پارێزەرم، و زانامە ب ریکیت بە لافکرنا وان.
﴿٥٦﴾ و هوسا [مە ئەو ژ زیندانی دەرئێخست و ئێخستە
دلی خوندکاری، دا بدانیته سەر گەنجخانە ییت

مسری] مە یووسف د مسریدا ب جە کر کو خودان شیان و ئەم بیت، هەر جە پی بقیت ل مسری بو خو
بکەتە جە و خانێ، و ئەم ب دلوفانییا خو قەنجی و کەرەمان دگەهینیە وی پی مە بقیت، و ئەم خەلاتی
قەنجیکاران بەرزە ناکەین. ﴿٥٧﴾ و خەلاتی ئاخەرەتی بو وان، ئەو ییت باوەری ئینایی و ژ خودی دترسیان،
چیتەر. ﴿٥٨﴾ و براییت یووسف هاتن و چۆنە دەف، وی ئەو نیاسین، و وان ئەو نەدنیا سی. ﴿٥٩﴾ فێجا وەختی
یووسف بارێ وان داگرتی، گۆت: ئەگەر هوین جارەکا دی هاتن برایی خو پی بابی بو من بینن، ما هوین
نابینن ئەز ب دورستی دپشم، و ئەز چیتەرین قەدرگرم بو میثانان. ﴿٦٠﴾ فێجا ئەگەر هوین وی برایی خو بو
مە نەینن، هەوە چو بار ل دەف من نینن، و نیزیکی من ژێ نەبن. ﴿٦١﴾ گۆتن: ب راستی ئەم دی داخواری
ژ بابی وی کەین و د بەررا کەین، و ئەم دی کەین و پی تەفسیری. ﴿٦٢﴾ و یووسفی گۆتە خەم تەکاریت خو:
متایی وان بێخە د نای باریت و اندا، بەلکی وەختی دزفرنە نای مرفیت خو پی بچەسن [وان خوارن پی
بەرانبەر یا ژ مسری ئینایی]، و بەلکی جارەکا دی دزفرنە فە. ﴿٦٣﴾ فێجا وەختی دزفرنە دەف بابی خو، گۆتن:
بابو ژ پێشانێ [ژ ئێرە و پێشە] ئەم هاتییه بی بارکن [ئەگەر تو برایی مە د گەل مە نەهتیری]، فێجا برایی
مە د گەل مە هەنرە داتشتی مە بقیت بو مە پێشە پێشان، هەبیت، و ب راستی ئەم دی چاخی خو باش دەنی.

﴿۷۰﴾ فَيُجَا وَهَتْتِ بَارِيتَ وَاَن دَاگَرْتِیَن، تَرَارِیْ
 ثَاقِفَه خَوَارِنِیْ کَرِه د بَارِیْ بَرَايِیْ خَوِیْ دِه بَايِیدَا
 [بِشْتِیْ کَارَوَان ب رِیْ کَه فُتِیْ]، بِاشِیْ بَانْگَه لِیدِرَه کِی
 گَازِیْکِر گَه لِی کَارَوَانِیْیَان [رَاوَه سْتَن] هَوِیَن دَزِیْکِه رَن
 [هَه وَه دَزِیْ یَا کَرِیْ]. ﴿۷۱﴾ [بَرَايِیْتِ یُووسُفِیْ]
 ل وَاَن زَفَرِیْن وَگُوتَن: چ یِیْ هَه وَه بَه رَزَه بُووِیْیَه.
 ﴿۷۲﴾ گُوتَن: تَرَارِیْ ثَاقِفَه خَوَارِنَا خَوْنْدَکَارِیْ یِیْ
 بَه رَزَه بُووِیْی، وَ هَر کَه سِیْ بِنِیْت [بَه رِیْ تَه م
 سَه حَکِه یَنه هَه وَه]، دِیْ بَارَه کِیْ حِیْشْتِرِیْ دِه یِیْیْ وَ
 تَه ز کَه فِیل. ﴿۷۳﴾ [بَرَايِیْتِ یُووسُفِیْ] گُوتَن: ب
 خَوْدِیْ هَوِیَن ب خَو دَزَانَن، تَه م نَه هَاتِیْنه دَا خَرَايِیْیْ
 د تَه رِیدَا بَکِه یَن، وَ مَه چَو جَا دَزِیْ نَه کِرِیْیَه [وَ تَه م
 نَه دَزِیْکِه رِیْن]. ﴿۷۴﴾ گُوتَن: بِا جَزَايِیْ وَ یِیْ
 تَرَار دَزِیْ چِیْه، تَه گَه ر هَوِیَن دَره وَیَن دَه ر کَه فُتَن؟
 ﴿۷۵﴾ [بَرَايِیْتِ یُووسُفِیْ] گُوتَن: هَر کَه سِیْ تَرَار د
 بَارِیْ وِیدَا هَاتَه دِیْتَن، تَه وَ ب خَو شَوِیْنَا تَرَارِیْیَه، تَه م
 هَوَسَا دَزِیْکِه رَاَن جَزَا دَکِه یَن. ﴿۷۶﴾ تِیْنَا ژ بَارِیْ وَاَن
 دَه سْت پِیْ کَر، بَه رِیْ یِیْ بَرَايِیْ خَو [دَا شَکِیْ نَه بَن]

کَو تَه فَه پِیْلَا نَه کَه هَاتِیْیَه دَانَان]، بِاشِیْ [تَرَار] ژ بَارِیْ بَرَايِیْ خَوِیْ دِه بَايِیْیْ تِیْنَادَه ر، وَ هَوَسَا مَه تَه وَ کَار
 نِیْشَادَا [دَا بَگَه هِیْتَه وَ یِیْ تَشْتِیْ وَ دِفِیَا]، وَ تَه وَ نَه دُشِیَا بَرَايِیْ خَو ل دَوِیْف بَرِیَارَا [حَو کَمِیْ] خَوْنْدَکَارِیْ
 بَگَه هِیْنِیْتَه خَو [تَه گَه ر تَه فَه نَه کَر بَايَه] ژ بِلِیْ حَه ز کَر نَا خَوْدِیْ، هَر کَه سِیْ مَه بَقِیْت دِیْ پَايَه بِلَنْد کِه یَن، وَ د سَه ر
 هَه ر زَانَا يَه کِرِیْ یِیْ ژِیْ زَانَا تَر وَ شَارَه زَا تَر هِیْه. ﴿۷۷﴾ [بَرَايِیْتِ یُووسُفِیْ] گُوتَن: تَه گَه ر وَ یِیْ کَرِیْیْت، ب
 رَاسْتِیْ بَرَايَه کِیْ وَ یِیْ ژِیْ بَه رِیْ وَ یِیْ کَرِیْو، وَ یُووسُفِیْ ثَاخْفَتْنَا وَاَن دَا عَوِیْرَا وَ خَو ب سَه رَفَه نَه بَر، یَا د
 دَلِیْ خَو دَا بُو وَاَن دِیَار نَه کَر، گُوتَن: کَه س ژ هَه وَه خَرَابْتِر نِیْنَه [هَوِیَن تَه وَ یِیْ تَه م هَه وَه بَرَايِیْ خَو ژ بَايِیْ
 خَو دَزِیْ]، وَ تَه وَ هَوِیَن دِیْیَزَن، خَوْدِیْ چِیْز دَزَانِیْت. ﴿۷۸﴾ گُوتَن: تَه زَبَه نِیْ، ب رَاسْتِیْ وَ یِیْ [مَه خَسَه د بَرَايِیْ
 دِه بَايِیْ یِیْ یُووسُفِیْ] بَابَه کِیْ پِیْر وَ دَانَعَه مَرِیْیْ هَه یِیْ [بِنَا وَ یِیْ وَ یِیْ نَائِیْت]، فِیْجَا تَوِیْکِیْ ژ مَه شَوِیْنَا
 وَ یِیْ بَگَره، ب رَاسْتِیْ تَه م تَه ژ قَه نِجِیْکَارَان دِیْیَن [فِیْجَا فِیْ قَه نِجِیْیْ د گَه ل مَه بَکَه].

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السَّقَاةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ
 ثُمَّ أَذِنَ مَوْذُنٌ أَيْتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَّرِقُونَ ﴿۷۰﴾ قَالُوا
 وَأَقْبِلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ﴿۷۱﴾ قَالُوا لَفَقْدَ صُوعِ الْمَلِكِ
 وَلَمَنْ جَاءَ بِهِ جُمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿۷۲﴾ قَالُوا تَاللَّهِ
 لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْتُمُ لِنَفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿۷۳﴾
 قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۷۴﴾ قَالُوا جَزَاؤُهُ
 مَنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿۷۵﴾
 فَتَدَايَا وَعِيتُهُمْ قَبْلَ وَعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ أَسْتَخْرَجَهَا مِنْ
 وَعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ
 فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ
 وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿۷۶﴾ قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ
 فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوْسُفُ فِي نَفْسِهِ
 وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ سَرَّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
 تَصِفُونَ ﴿۷۷﴾ قَالُوا يَا أَبَا نَبِيْطَةَ الْعَزِيزِ إِنَّ لَهُ أَيْتَامًا كَثِيرًا
 فَخُذْ أَحَدًا مَكَانَهُ إِنَّا تَرَيْنَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿۷۸﴾

﴿۷۹﴾ [یوسف] گوت: خودی نه کهت، هم ټیکی ژ وی پیښه تر بگرین، یی مه متایی خو ل دهف گرتی [خودی مه ژ فی پاریزیت]، ب راستی [نه گهر هم وه بکین]، وی وهختی هم دی ژ سته مکاران بین. ﴿۸۰﴾ فیجا وهختی نه و ژ یی هیفی بووین، خو فهدر کرن و بوو پست پستا وان د گهل ټیک، برایی وان یی ژ هم میان مه نتر گوت: ټهری ما هوین نوزان بابی هه وه په پانا ژ هه وه وهر گرتی [کو هوین کورپی وی پاریزن، و بو بزفر پینه شه]، و ما هوین نوزان هه وه بهری نوکه چ سستی یا د دهره هقی یوسفدا کری. فیجا ټه ز ټهر دی مسری ناهیلیم هه تا بابی من ده ستوریا من نه دهت، یان خودی بریارا خو د دهره هقی مندا بدت [کو ژ دی دهره هقی یان بمرم، یان شیانې بده ته من ټه ز برایی خو ژ وان بستیم]، و ټه و چیرین حاکمه. ﴿۸۱﴾ بزفر ټه شه دهف بابی خو و بیژنی: بابو.. کورپی ته دزی کر، و مه شاده بی ل سهر نه داییه ب وی نه بیت یی مه [ژ شهره تی ته] زانی [کوی دزیی بکهت، دی پیښه ټیته گرتن]، و مه

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ أَخْذَلَ الْإِمْنَ وَجَدْنَا مَتْلَعًا عِنْدَهُ إِنَّآ إِذَا لَطَلِمُوتٌ ﴿۷۹﴾ فَلَمَّا اسْتَيْسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَوْ تَعْلَمُونَ أَنَّ آبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا قَرِطُسُ فِي يَوْسُفَ فَلَنْ أَبْجَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي ابْنُ أَوْيَحُكُمُ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿۸۰﴾ أَنْزِعُوا إِلَيْنَا آبَاكُمْ فَعُولُوا بِآبَائِنَا إِنَّ ابْنَكُ سَرَقٌ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿۸۱﴾ وَسَلَّ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿۸۲﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿۸۳﴾ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفَى عَلَى يَوْسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿۸۴﴾ قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْفُتْ نَذْكُرْ يَوْسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿۸۵﴾ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿۸۶﴾

چو ژ غه یی نه دزانی [وهختی مه په پانا داییه ته، مه نه دزانی دی دزیی کهت و ټیته گرتن]. ﴿۸۲﴾ [و ټه گهر تو باوهر نه کهی] پسپارا خه لکی وی گوندی بکه ټه و یی ټه چو یینی [مه خسه د ټیکی بهیره مسری و پسپارا خه لکی و یی بکه]، دیسا پسپارا وی کاروانی بکه ټه و یی ټه د گهل هاتین، و ب راستی ټه پاست دبیزین. ﴿۸۳﴾ [پشتی ټه و بزفر پینه دهف بابی خو و ټاخفتنا برایی مه زن بو گوتی]، ټینا [یه عقوبی] گوت: به لی دلی هه وه کاره ل بهر هه وه جوان کر و هه وه کر، فیجا پیښه هیسا من پیښه هیسه کا جوانه و یا بی گازنده یه، هیفی دکه م خودی هم میان ل من بزفر پینیت [یوسف و برایی وی و ټه فی دی ټه و یی مایسه ل مسری]، ب راستی خودی یی زانایه [ب په وشا من]، و کاربڼه جهه [د فی جهه باندیندا بو من]. ﴿۸۴﴾ [یه عقوبی بهری خو ژ وان وهر گیرا، و گوت: ټاخ بو کول و کوفانیت یوسف، و هه ردو چافیت وی ژ خه میت یوسفیدا سپی بوون [هندي روندک باراندن]، و یی تیر و تری بوو ژ که ربی، و کهر با خو دادعویرا. ﴿۸۵﴾ گوتن: ب خودی تو هه ردی مینی هزارا یوسفی کهی، هه تا تو بهر ب هیلا ټیغه دچی یان ژی دمري. ﴿۸۶﴾ گوت: ب راستی ټه ز کول و کوفانیت خو بهس حه واله ی خودی دکه م، و یا ټه ز ژ خودی دزانم، هوین نوزان [خه ونا یوسف خه و نه کا پراسته و دی هه ر چی بیت].

﴿۸۷﴾ کورپیت من، هه ږن ل یوسف و برایی وی بگهړن و ژړه‌ما خودی بی هیڅی نه‌بن، و ب راستی ژبلی گاوران که‌سی دی ژړه‌ما خودی بی هیڅی نایست. ﴿۸۸﴾ ښجا وه‌ختی ټه و چوپینه ده‌ف یوسفی، گوتن: هه ی وه‌زیر، ب راستی ټه و مروفتیت خو ییت بی چاره بووین [ژبرساندا]، و مه متایه کی بی سهر و بهر و بی بهای ټینایی، ښجا [ب‌فی متایی مه یی بی سهر و بهر] یان تمام بو مه بیښه و خیرا خو د گهل مه بکه [ل مه نه‌گره ژ بهر بی سهر و بهر یا متایی مه، یان زیده ی متایی مه بده مه، یان برایی مه ژ که‌ره‌ما خو به‌رده]، ب راستی خودی دی خه‌لاتی خیر که‌ران ده‌تی. ﴿۸۹﴾ [یوسفی] گوت: ټه‌ری هوین دزان هه و هه چ ب سهری یوسف و برایی وی ټیناییه، ده‌می هوین ییت نه‌زان؟! ﴿۹۰﴾ گوتن: ټه‌ری تو یوسف ب خوئی، گوت: ټه‌ری ټه‌ز یوسف و ټه‌فه ژی برایی منه [یی ده‌یابی]، ب راستی خودی که‌ره‌م د گهل مه کر، ب راستی هه‌ر که‌سی پاریز کاریا خودی بکه‌ت، و بی‌نا

خو فره‌ه بکه‌ت، خودی خیرا [چو] قه‌نجیکاران به‌رزه ناکه‌ت. ﴿۹۱﴾ گوتن: ب خودی، خودی توب سهر مه ټیخستی، و ب قه‌در تر و بلند تر لی کری، و ب راستی ټه‌م ب خو د خه‌له‌ت بووین. ﴿۹۲﴾ [یوسفی] گوت: ټه‌فر و ټه‌ز ل هه و هه ناگرم، و گازنده ل سهر هه و هه نینه [ما ده‌م هه و هه خه‌له‌تی ل سهر خو ټاشکه‌را کر، ټه‌ز ل هه و هه ناگرم]، خودی ل هه و هه ناگریت یان خودی ل هه و هه نه‌گریت [و گونه‌هیت هه و هه بغه‌فرینیت]، و ټه‌و ژ هه‌می دل‌و فانان دل‌و فانتره. ﴿۹۳﴾ ټه‌فی قه‌میس یی من بیه‌ن، بدانه سهر سهر و چاقت بابی من، چاقت وی دی ر‌ون بن، و هوین هه‌می مالیت خو بیننه ده‌ف من. ﴿۹۴﴾ ښجا وه‌ختی کاروان ژ مسری ده‌ر که‌فتی، بابی وان گوت [بو حازریت ل ده‌ف جهی خو ل ټه‌ردی که‌نعان]: بی‌نا یوسفی یا دټیته من، و ټه‌گر هه و هه ټه‌ز بی هوش و بیر خه‌رفتی نه‌دانا بم، دا ژ من باوه‌ر که‌ن. ﴿۹۵﴾ گوتن: ب خودی هیژ تو یی ل سهر ټیک و دویا خو یا که‌فن [زیده هه‌ژ پکرنا یوسفی].

يٰٓيٰٓسَىٰ اَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَآخِيهِ وَلَا تَأْتِسُوا
مِنْ رَّوْحِ اللَّهِ اِنَّهُ لَا يَأْتِسُ مِنْ رَّوْحِ اللَّهِ اِلَّا الْقَوْمُ
الْكٰفِرُونَ ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ
مَسْنَا وَاهْلُنَا الضَّرُّ وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ مُّزَيَّنَةٍ قَاوُفٍ لَّنَا
الْكَبِيلُ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا اِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾
قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ يُّوسُفَ وَآخِيهِ اِذْ اَنْتُمْ
جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوا اِنَّكَ لَا تَنْتَ يُّوسُفَ قَالَ اَنَا يُّوسُفُ
وَهٰذَا اَخِي قَدْ مَرَّ بِاللَّهِ عَلَيْنَا اِنَّهُ مِنْ بَيْنِ وَبَيْنِ قَرَيْنَ
اللَّهِ لَا يُضَيِّعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ
ءَاثَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِئِينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثِيبَ
عَلَيْكُمْ اَلْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾
اَذْهَبُوا بِقِمَمِكُمْ هٰذَا قَالُوْهُ عَلٰى وَجْهِ اٰبٰى يٰٓا
بَصِيْرًا وَاَتُوْا بِاَهْلِكُمْ اٰجْمَعِيْنَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ
الْعِيْرُ قَالَ اَبُوْهُمْ اِنِّيْ لَاجِدُ رِيْحَ يُّوسُفَ لَوْلَا اَنْ
تَقْعِدُوْنَ ﴿٩٤﴾ قَالُوا تَاللَّهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلٍكَ اَلْقَدِيْرِ ﴿٩٥﴾

﴿۹۶﴾ فَيَجَا وَهَتْخَىٰ مَزْكِئِيْنِ هَاتِي، قه ميسىٰ يوسفى ثافيتيه سهر سه رو چافيت وى، چافيت وى رُون بونه فه، گوت: من نه دگوت هه وه [بين يوسفى يا دئيه من، يان من نه دگوت هه وه هه رن لى بگه رن ژ ره ها خودى بى هيشى نه بن]، و يا نه ز ژ خودى دزانم، هوين نوزان. ﴿۹۷﴾ گوتن: بابؤ.. داخوازا لینه گرتن و گونه ه ژيرنى بؤ مه [ژ خودى] بکه، ب راستى ثم ييت گونه هکار بووين. ﴿۹۸﴾ [يه عقوبى] گوت: پاشى نه ز دى بؤ هه وه داخوازا گونه ه ژيرنى ژ خودايى خو کم، ب راستى ههر نه وه بى گونه ه ژيه ر و دلوفان. ﴿۹۹﴾ فَيَجَا وَهَتْخَىٰ چؤينه ده ف يوسف، ده ياييت خو برنه ده ف خو، و گوت: خودى هه زکته، ب پشت راستى و ئيمنى وهر نه مسرى. ﴿۱۰۰﴾ و يوسف، ده ياييت خو بلند کړن و دانانه سهر ته ختى، و هه مى [ده يباب و برايت وى پيکفه] بؤ چونه سوجه يى [و نه ف سوجه يه ل ده ف وان يا دورست بوو، و ل جهى سلافى و قه درگرتنى بوو، و هکى د پيشقه بابوونى

فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِمَّا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا يَبْنَائَانَا أَسْتَغْفِرُ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبْوِيَهُ وَقَالَ ادْخُلُوا مَعِيَ إِن شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبْوِيَهُ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَبْنَائَانَا هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُم مِّنَ الْأَنْدَلُومِينَ بَعْدَ أَنْ نَزَعَ السَّيْطَانَ مِنِّي وَبَيْنَ إِخْوَتِ إِنِّي رَأَيْتُ لِطُيُفٍ لِّمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ رَبِّ قَدْ ءَاتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مَا تَأْوِيلُ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّ فِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠١﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَتَوْا مُرْتَمِلِينَ وَهُمْ يَمُكِّرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

الجزء الثالث عشر

و ماچکړنا ده ستى]، و [يوسفى] گوت: بابؤ.. نه فه رافه کړنا خه ونا منه يا من به رى نوکه ديتى، خودايى من نه و کره راستى، و قه نجى و که رهم د گهل من کر، و هختى نه ز ژيندانى رزگار کريم و هوين ژ ده شتى و کوچه راتى ئينايينه فئرى، پشتى شه يتانى ناهه را من و برايت من نه خوش [خراب] کرى، ب راستى خودايى من چ بئيت، هويرک دکته، ب راستى نه و بى زانا و کارينه جهه. ﴿۱۰۱﴾ خوديوؤ.. ته ژ ملک و مالداريى دا من، و ته رافه کړنا خه ونا نيشا من دا، توى هه چيکه رى نه رد و نه سانان، توى پشته فان و هاريکارى من دنيايى و ئاخره تيدا، من موسلمان بمرينه، و من بگه هينه راستکاران. ﴿۱۰۲﴾ [هه مى موحه مه د] نه فه [چيرؤکا يوسف پيغه مبه ر و برايت وى] ژ به حس و سالوخت نه ديارن، ب وهى ثم بؤ ته دبئرين، و تول ده ف وان [برايت يوسفى] نه بووى و هختى خو کرينه نيك [دا يوسف بافيتنه د بريدان]، و وان پيلان بؤ دگپرا. ﴿۱۰۳﴾ براپتر ژ مروشان باوه ريسى نائين، خو تول سهر يى پژدى بى رى.

وَمَا تَسْتَأْذِنُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٥﴾
وَكُنَّا مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا
وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللهِ إِلَّا
وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٧﴾ أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ
اللهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٨﴾ قُلْ
هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي
وَسُبْحَنَ اللهُ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٩﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ
قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى أَفَلَا يَسِيرُونَ
فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَتْ عِقَبَةُ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١١٠﴾
حَتَّى إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا
جَاءَهُمْ نَصْرٌ مِّنَّا فَخَرَّجْنَا مِنْ نَجَاتٍ وَلَا يَرُدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١١١﴾ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ
مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَى وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١٢﴾

﴿١٠٤﴾ و تو ژى [هه‌ى موحه‌مه‌د] چو حه‌ق و كرّيان
ژ وان ناخو‌زى [به‌رانبهر قورئاننى و ئە‌فا تو بو وان
ديئىژى، وه‌كى زاناييت جوه‌يسان دكه‌ن]، و ئە‌ف
قورئانه ب تنى دهرس و بيرئينانه بو هه‌مى خه‌لكى [نه
به‌س بو قوره‌يشيان ب تنى]. ﴿١٠٥﴾ و چهند گه‌له‌كن
ئايه‌تيت خودى د ئە‌رد و ئە‌سه‌اناندا ئە‌ويت ئە‌و د
به‌را دبۆرن، و رويى خۆ ژى وهر دگيرن. ﴿١٠٦﴾ و
باربتر ژ وان باوهرىيى ب خودى نائين، ئە‌گه‌ر ئە‌و
هه‌ر دوى وه‌ختيدا هه‌فېشكان بو خودى چى نه‌كن.
﴿١٠٧﴾ فينجا ئە‌رى ئە‌و پشت راست بوون، ئيزايه‌كا
دژوار ژ ده‌ف خودى بو وان ناييت، يان رۆزا قيامه‌تى
ژ نشكه‌كېفه ب سه‌ر واندا ناييت، و وان هاى ژ خۆ
نه‌؟! ﴿١٠٨﴾ [هه‌ى موحه‌مه‌د] بيژه: ئە‌فه رېكا منه
[كو ده‌عوه و بانگهلديرييه بو فى دينى]، و ئە‌ز ب
زانين و ب به‌لگه‌ييت ئاشكه‌را بانگى بو رېكا خودى
هلدديرم، ئە‌ز و هندى ب دويى من كه‌فتين، و پاقرى
بو خودى بيت ژ هه‌مى كېناسيان، و ئە‌ز نه‌ ژ وانم
ييت هه‌فېشكان بو خودى چى دكه‌ن. ﴿١٠٩﴾ و مه‌

به‌رى ته‌ چو پيغه‌مبه‌ر نه‌شاندينه ژ خه‌لكى گوندان، مه‌ وه‌حى بو هنارتيت، ئە‌گه‌ر زه‌لام نه‌بن [ئانكو مروف
بوون نه‌ مليكه‌ت..]، فينجا ما ئە‌و د ئە‌رديدا ناگه‌رن [و بزائن]، كا دويهايكاييت به‌رى وان بووچ؟ و
ب راستى ئاخه‌رت بو پاريزكاران چيتره، فينجا ما هوين فى نوزائن. ﴿١١٠﴾ گا‌فا پيغه‌مبه‌ر [ژ باوهرى ئينانا
مله‌تيت خۆ] بى هيفى بووين، و هزر كرين كو ئە‌و دره‌وين هاتنه‌ دانان ژ به‌رى مله‌تيت خۆ‌فه، و سه‌ر كه‌فتنا
ئە‌و ل هيفيى نه‌هات، وى دهمى سه‌ر كه‌فتن و هاريكارييا مه‌ گه‌هسته‌ وان، فينجا ئە‌و هاته‌ رزگاركرن يى مه‌
فيايى [پيغه‌مبه‌ر و ييت باوهرى د گه‌ل ئينايين]، و ئيزايا مه‌ ژ مله‌تى گونيه‌كار نايته‌ فه‌گرتن و ژى ناده‌ينه
پاش. ﴿١١١﴾ ب راستى د سه‌ره‌اتييت واندا دهرس و چامه‌هه‌بوون بو ئاقلداران، ئە‌ف قورئانه نه‌ ئاخفتنه‌ كا
چيكرييه [هه‌روه‌كى گا‌ور ديئون]، به‌لى راسته‌درئىخا كتييت به‌رى خويه‌، و دياركه‌ر و رۆنكه‌ره ب دريژى
بو هه‌مى كاروباريت دينى، و راسته‌رپى و دلۆفانييه بو وان ئە‌ويت باوهرىيى دينن.

سوره تا پره ده

ل مه دینه یی هاتیسه خوارئ (۴۳) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فی رهنگی دئیته خواندن ئه لف لام، میم، پ، و ئه ف تیبه ئیشاره تن ل سهر ئیعجازا قورئانی، و ئه ف ثایه تیت فی سوره تی ثایه تیت قورئانیته، قورئانا ژ ده ف خودایی ته بو ته هاتیسه خوارئ، کو قورئانه کا هه ق و دورسته، به لی باراپرت ژ مرؤشان باوهریسی ب فی هه قیسی نائین، ئه فه [سوره ته] ثایه تیت کتیا (قورئانا) پړنکه رن. ﴿۲﴾ ئه و خودایی ئه سمان وه کی هوین دبین بئ ستوین بلندکرین، پاشی بلندبوو سهر عهرشی [بلندبونه کا بی چاواپی و لاقی وی] و پوژ و هه یث بن ئه مرئ خو کرن [ئیخستنه د بهر ژه و هندبیا به نیساندا]، و هه می دئین و دچن هه تا پوژه کا دیار کری ل ده ف خودئ [کو پوژا قیامه تییه] و کاروباریت ئافراندنی ب ریقه دبه ت و ثایه ت و نیشانان بو هه وه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ الْحَقَّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۱﴾ اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَمْرِ مُسَمًّى يُدِيرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بَلِقَاءَ رَبِّكُمْ تُوفُّونَ ﴿۲﴾ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رِجًا وَأَنْهَارًا وَجَعَلَ كُلَّ الشَّجَرِ جَعْلًا فِيهَا زَوْجَانِ اثْنَيْنِ يُغْشَى اللَّيْلُ أَلْهَارًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿۳﴾ وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مِّنْ جَبَلٍ وَجَعَلْنَا مِّنْهُ زَرْعًا وَغَبَابٌ صَبَاءٌ وَعَظْمٌ صِوَانٌ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَحِدٍ وَنُفِضَ لَهَا عَلَيَّ بَعْضُ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿۴﴾ وَإِن تَعَجَّبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا ءَأَنَّا لِنُحْيِي خَلْقَ حَدِيدٍ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۵﴾

پوژ دکه ت [دا هوین بی بگه هه تاك و ته نیاسیا خودئ و دهسته لاتداریسا وی بی بنیاسن]، به لکی هوین بی گو مان باوهریسی ب ژفانی خودایی خو بینن کو پوژا قیامه تییه. ﴿۳﴾ ئه و خودایی ئه رد ژ بهر یك کیشایی و دهستکری [کو ب کیژ ژبانی مهت]، و چیا ییت بنه جهـ [کو بو ئه ردی بنه سنگ و نه هیلن ژ بهر یك بچیت]، و پو یار ئیخستنه تیدا، و ژ هه می رهنگیت فقی جوت جوت ته دان [نیر و می، بچویک و مه زن، ترش و ته حل، تیژ و شرین... هتد] شه فی ب سهر پوژئ دادده ت، و ب راستی ئه فه [ئه فیت بۆرین ژ بهر یك کیشانا ئه ردی، هه تا دان و چیکرنا فقیبی رهنگ رهنگ] نیشان و به لگه نه بو وان ئه ویت هه زرا خو تیدا دکهن. ﴿۴﴾ و د ئه ردیدا هنده پارچه ییت ب ره خیکفه و نیزیکی ئیک [به لی نه وه کی ئیکن، ئه فه بی قه له وه و ئه فه نه] و جنیکیت تری و چاندنی و دارقه سپت وه کی ئیک [دو تا ژ ئیک بنئ ده ره کفتی] ییت هه بین نه وه کی ئیک [هه ر ئیک ل سهر بنئ خو]، ییت هه بین هه می ب ئیک ئاف دئیته ئافدان، و ئه م خوارنا هنده کان ب سهر هنده کان دئخین، ب راستی ئه فه هه می [کو ئه رد ب سهر یکه فه و نه وه کی ئیکه، و ئیک ئه رد چهند رهنگیت شینکاتی ژئ ده رکه فن، و گه له رهنگیت فقی ل سهر ئاخه کی شین دین، و ب ئافه کی دئیته ئافدان به لی تام و رهنگیت وان ژیک جودانه]، نیشان و به لگه نه بو وان ئه ویت تی دگه هن و ئه قلی خو دده نه شو لی. ﴿۵﴾ و ئه گه ر تو بو تشته کی عه جیگر تی بی، ئاخفتنا وان جهی عه جیگر تنییه و عه جیه، ده می دبۆن ئه ری پشتی ئه م دینه ئاخ، جاره کا دی دئ ساخ بینه فه؟! ئه فه ئه ون ییت باوهری ب هیز و شیانا خودئ نه یی، و ئه فه ئه ون ییت زنجیر و قهید د ستویاندا، و ئه فه دۆزهینه و هه ره هه ر دئ د دۆزهیدا مین.

وَسَتَعْلَمُونَكَ بِالْحَسَنَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ
 قَبْلِهِمُ الْمَثَلُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ
 وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا
 أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ
 هَادٍ ﴿٧﴾ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَى وَمَا تَغِيصُ الْأَرْحَامُ
 وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَلِيمُ الْغَيْبِ
 وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَاءٌ مَعَكُمْ مَنْ
 أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ
 بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
 يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُعَذِّبَهُمْ
 مَا يَأْتِيهِمْ وَإِذَا آرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَ لَهُ وَمَا
 لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ آلٍ ﴿١١﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ خَوْفًا
 وَطَمَعًا وَيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيَسْخِرُ الرُّعْدَ بِحَمْدِهِ
 وَالْمَلَائِكَةَ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا
 مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ﴿١٣﴾

﴿٦﴾ و ئەو لەزا جزا کړنئ ل تە د کەن بەری باشیی
 [ژ لە کەشە د گۆتن کا ئیزایا تو مە پی د تر سینی، بۆچی
 بۆ مە نایئ؟]، و ب راستی بەری وان جزایئ بۆرین،
 ئەو جزایئ ب سەری یئ وەکی وان هاتین، ئەویئ
 نایەت و پیغە مەریئ خو درەوین دانایین، ب راستی
 خودایئ تە بۆ مەرفان د سەر ستمە و انرا لێنەگر و
 گونە هەژێرە، و ب راستی خودایئ تە یئ ئیزاگرانە.
 ﴿٧﴾ و ئەویئ گاوریو وین دبیژن: بلا موعجیزە یەك
 ژ دەف خودایئ وی بۆ هاتبا خواری [ببی کو چو بۆ
 فی قورئانی و موعجیزە یئ دی یئ دیتین وەکی
 کەربوونا هەشی و زانا ئافی د ناف تاندا... هتە،
 بدانن] ب راستی بەس تو ئاگە هدار کەری [ئانکو تو
 یئ هاتیە هنارتن، دا وان هشیار بکە و بتر سینی]
 و هەر ملەتەکی پیغە مەریئ خو یئ هەی [ئانکو هەر
 پیغە مەرهکی دی رەنگەکی موعجیزە یان دەینی].
 ﴿٨﴾ و ب راستی خودی دزانیئ کا هەر مێیەك ب چ
 ئافس و ئافا دبیت و کا مالبجوبک ب چ کیم دبیت
 [ب بوونا بجویکی] و کا ب چ زی دە دبیت [ب چیبوونا

بجویکی]، و هەر تەشەکی هەبیت ل دەف وی [ل دەف خودی]، وەختی خو یئ دەستیشانکری یئ هەی،
 نەدچیتە پاش و نەدتیئە پێش. ﴿٩﴾ زانایئ تەشتی فەشارتی [غەیی] و تەشتی بەر چافە، یئ مەزە هەمی تەشت د
 بن ویدانە، و یئ بلندە د سەر هەمی تەشتانراپە ب خو یاتی و سالتخ و کرباریئ خو فە. ﴿١٠﴾ ل دەف وی ئیکە،
 چ ئیک ژ هەو دەلی خودا ئاخفتنا خو بیژیت یان ئاشکەر... و چ ئیک ژ هەو خو ب شەفی فەشیریت، و
 چ رۆژی ب ریکا خو بچیت، هەر دزانیئ. ﴿١١﴾ بۆ فان [مەخسەدی ئاخفتنا خو دلی خودا دبیزیت یان
 ئاشکەرە د کەت، و یئ خو ب شەفی فەدشیریت و رۆژی ب ریکا خو دچیت] ملیاکەتیت هەین ل دویف
 ئیک و ددۆر وەر دئین، و وان ب ئەمری خودی ژ سینگ و پەشتی فە دپاریزن، ب راستی خودی سەر و بەری
 چو ملەتان ناگو هۆریت و خیر و کەرەمیت خو ژ وان نابریئ، هەتائەو ژ دەف خو نەگو هۆرن، و ئەگەر
 خودی بەلایەك و ئاتافەك بۆ ملەتەکی فیا، چو فە گرتن بۆ نینە، و وان ژ بلی خودی چو پەشتە فان نینن [هەوارا
 خو بگە هیننی]. ﴿١٢﴾ و ئەوە برویسیان بۆ ترسی و تەماییی [تەمایسیا هاتنا بارانی] نیشا هەوە ددەت، و
 هەر ئەوە عەوریئ گرائیت بارانی چئ د کەت. ﴿١٣﴾ و هەر ئەوە برویسی تەسبیح و پەسنا وی د کەن، و
 ژ کێناسیان پاقر د کەن، و ملیاکەت ژێ ژ تر سائیایا وی تەسبیحا وی د کەن، و برویسیان دهنیزیت هەر
 کەسی بقیئ دی پی هنگیفیت [دگەل فی ژ هیژ] ئەو ب خو جەرەبێ د دەرەقی خودیدا د کەن، و ل شیانا
 خودی ب شکن، و ب راستی خودی یئ تەکبیر موکومە بۆ نە یاریئ خو.

﴿۱۴﴾ که لیما ته وحیدئ (لا إله إلا الله) یا ویه و داخوازا دوعایا راست ژ ویه، و تهویت گازیا غهیری خودئ دکهن گازیا وان ب تشته کی نائیتته وهرگرتن، و ئهفه وهکی ویه یی ههر دو مستیت خو درئ کرینه ئافئ دا ئاف بگه هیتته دهئئ وی، و ئاف ب خو ناگه هیتئ، و دوعا و عیاده تی گاوران بو بوتان، ژ گومرایی و بهرزه بوئئ بیقه ترینه. ﴿۱۵﴾ و کا چ د ئهرد و ئهسلاناندا هیه، و سیهرا وان زی سپیده و ئیشاران بئین نهئین سو جده یی بو خودئ دهن [ئانکو د بن بریار و فرمانا خودیقه نه]. ﴿۱۶﴾ [هه موحه مه د] بیژ: کی خودانی ئهرد و ئهسلانان؟ بیژ: خودیه، [پاشی] بیژ: ئه ری چاوا هه وه ژ بلی خودئ بشته فان و بهرستی گرتنه، نهئین مفایه کی یان زیانه کی بگه هیننه خو ب خو؟ [پاشی] بیژ: ئه ری مرفئ کوره [گاوری] و ب چاف [موسلمان] وهکی ئیکن، یان زی تاریاتی و پونا هی وهکی ئیکن [گاوری و باوهری]، یان زی وان هنده هه فیشک بو خودئ دانایینه، چیکری وهکی چیکریست وی

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبْطِطِ قَهْرِهِ إِلَى الْمَاءِ لَیْبَغُ فَاءُ وَماهُو یبلغه و ما دعاء الکفرین إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿۱۴﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلُّهُمْ بِالْأَغْدَىٰ وَالْأَصَالِ ﴿۱۵﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ قُلْ أَفَاتُخَذُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا الْخَلْقَ فَهَسْبُهُ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلْ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿۱۶﴾ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُ بَرٍّ كَذَلِكَ يُضَرِبُ اللَّهُ الْحَقُّ وَالْبَاطِلُ فَاَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَبْتَغِي النَّاسُ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ﴿۱۷﴾ لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْخَيْرُ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْجِبُوا لَهُمْ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مِمَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَفِي السَّيِّئِينَ ﴿۱۸﴾

سجده

ئافران دینه؟! ئیجا چیکری ل دهف وان وهکی ئیک لی هاتینه، ئیک نایاسن؟! بیژ: خودئ چیکه ری هه می تشتیه، و تهو یی تاك و ته نیا و سه رده ت و دهسته لانداده ل سه ره می تشتان. ﴿۱۷﴾ [مه ته لا هه قیی و پوچیئ و په رستنا خودئ و په رستنا پویچ و بوتان وهکی قیی] خودئ باران ژ ئهسلانان داریت، ئیجا هه ر شیف و نهاله کی ته مه تی وئ ئاف تیرا چو [نهالا بجویك کیم ئاف تیرا چو، و یا مه زن گه له ک]، ئیجا له یی و لیمشت چو و کفه کا بلند د گه ل خو راکر [ئهفه ئه و مه ته له یا خودئ گوئی، د ده ره قی هه قیی و پوچیئیدا، مه ته لا هه قیی د به جهییا خودا، و پوچیئیدا د نه مانا خودا، وهکی بارانیته ژ ئهسلانان بیته سه ر ئهردی و بیته له یی و لیمشت و کفه د گه ل خو راکه ت، هن دی هه قیه ئه و ئافا سپیه ئه و د ئه ر دیدا دمینیت، و هن دی پوچییه ئه و کفه ئه و اب کیر چو نه ئیت و که س مفایی ژئ نه که ت]، و [مه ته لا دی] وهکی وی تشتیه ئه وئ هوین ئاگری ل سه ره له دکهن، دا بو خو بگه هنه چه که کی ژنان وهکی زی پری و زیقی، یان دا بگه هنه متایه کی دی وهکی رساسی و سفری، ئهفه زی وهکی وئ ئافئ کفه ک ب سه ر دکه فیت، و ب فی رهنگی خودئ بو دیار کرنا هه قیی و پوچیئیدا مه ته لان دئینیت، ئیجا ئه و کفه اب سه ر دکه فیت [چ ب سه ر ئافئ و چ ب سه ر حه لاندا مه عدنه نان وهکی زی پری و زیقی و رساسی] بی مفادجیت و نامینیت، به لی ئه و مفایی دگه هینته خه لکی و ب کیر دئیت [وهکی ئافئ و مه عدنه ی پافر] د ئه ر دیدا دمینیت [ئانکو هه قی هؤ سادئ مینیت و پوچی دئ چیت و ب کیر نائیت]، هؤ سا خودئ مه ته لان دئینیت. ﴿۱۸﴾ بیت به رسفا خودایی خو دایین به حه شت بو وانه، و تهویت به رسفا خودایی خو نه دایین [پوژا قیامه تی] ئه گه ر هن دی د ئه ر دیدا هه ی یی وان بایه، و هن دی دی زی دگه ل، دا د پیش خو فه دن [به لی ژ وان نائیتته وهرگرتن، و ژئیزیی رزگار نابن]، ئه ها فان حسابه کاره ش یا هه ی، و جهی وان دۆزه هه و پیسه جهه.

الحزب

﴿١٩﴾ أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَمْرًا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كُنْ هُوَ أَعْيًى إِمَّا يَنْذَكُرُ
 أُولَئِكَ إِلَّا لَأَلْبَسَ ﴿٢٠﴾ الَّذِينَ يُوَفُّونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْعَيْثَ ﴿٢١﴾
 وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
 وَيَخْلُقُونَ سُوءَ الْجَسَابِ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ
 وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرءُونَ
 بِالْحَسَنَةِ أَلَسَيِّئَةً أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٣﴾ جَنَّتٌ عَنْ دِخْلُهَا
 وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّتهمُ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ
 عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٤﴾ سَلَامٌ عَلَيْهِمْ بِمَا صَبَرُوا فَرِحْهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٥﴾
 وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ
 مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ
 الْعَذَابُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٢٦﴾ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
 وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
 مَتَاعٌ ﴿٢٧﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ
 إِنَّ اللَّهَ يَصْلُحُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أُنَابَ ﴿٢٨﴾ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٩﴾

﴿١٩﴾ ئەرى ئەوى دزانىت ئەقابۆ تە ژ دەف خودایى
 تە ھاتىيە خوارى وەحيە و راستە، وەكى و يەى
 كۆرە و قى نەزانىت [كو ئەفە راستە و ھەقە]، و
 ب راستى ئەو ب تنى دى بۆ خۆ پێقەچن ئەوئىت
 تىگەھستى و ئاقلدار. ﴿٢٠﴾ [و ئاقلدار] ئەون ئەوئىت
 پەيانا خودى ب جە دئىن، و ئەو پەيانا وان دايىيە
 خودى ناشكىن. ﴿٢١﴾ و ئەون ئەوئىت يا خودى
 فەرمان پى دايى ب گەھىننە ئىك، دگەھىننە ئىك
 [وەكى مروفائىي و چافدیرىيا تىتىم و ھەزاران]،
 و ژ خودایى خۆ دترسن و پارىزكارىيا وى دكەن، و
 سەھمى ژ حسابا رۆژەكا رەش دكەن. ﴿٢٢﴾ و ئەون
 يىت بۆ نكارى [رازىبونى] خودى بىنا خۆ فرەھ
 دكەن [ل سەر گوھدارىيا خودى، و ل سەر تىتى
 ھەرام، و ل سەر قەدەرە خودى]، و نئىژىت خۆ
 وەكى خودى ژى قىايى دكەن، و ئاشكەرا و نەپەنى
 ژ وى رزقى مە دايىيى ددەن و دكەنە خىر، و باشىيى
 شوبنا خرابىيى ددانن، و خرابىيى ب باشىيى ددەنە
 پاش، ئەفان خەلاتى وان بەھەشتە. ﴿٢٣﴾ بەھەشتىت

ئاكنجىبونى، ئەوئىت ئەو و ئەوئىت قەنج ژ دەباب و ھەفسەر و دویندەھا خۆ دچنە تىدا، و ملیاکەت دەھمى
 دەرگەھانرا ب سەر وانقە دچن [سەرا وان ددەن]. ﴿٢٤﴾ [دبىژنى] سلافل ھەو ھەن ژ بەر وى بىنفرەھىيا
 ھەو ھەل سەر پارىزكارىيا خودى كرى، ھەو پىرۆز بىت ئەف دوياھىكا ھۆسا يا جوان. ﴿٢٥﴾ و ئەوئىت
 پەيانا خودى پشتى موكمەرنى دشكىن، و ئەو تىتى خودى فەرمان پى كرى بگەھىتە ئىك دېر، و
 خرابىيى دئەردىدا دكەن، ئەفان لەعنەت و دویركەفتن ژ دلۆفانىيا خودى بۆ وان بىت، و دوياھىكەكا خراب
 ژى بۆ وان يا ھەى. ﴿٢٦﴾ خودى بۆى بقیىت رزقى بەرفرەھ و كىم دكەت، و ئەو ب ژىنا دنایى [ئەو
 تىتى خودى دايىيى] شایى بوون، و ژيانا دنایى ل بەر ئاخەرەتى ژ متایەكى كىم پێقەتر نینە. ﴿٢٧﴾ و ئەوئىت
 گاوربووین دبىژن: دى بلا موەجىزەيەك بۆ وى [ژى] ژ دەف خودایى وى ھاتبايە [وەكى موەجىزەيىت
 مووسا پێغەمبەر و عىسا پێغەمبەر]، بىژە: [ئەو كارەكە دەستى خودىيە، قىجايى خودى راستەرى
 نەكرى، موەجىزە ژى فايدهى وى ناكەن]، خودى ھەر كەسى بقیىت دى بەرزەكەت، و ھەر كەسى ب
 تەوبەيى ب بالقە بزفريت، دى راستەرى كەت. ﴿٢٨﴾ [ئەوئىت ب بال خودیە زقپن و ھاتىتە راستەرىكرن]
 ئەون ئەوئىت باوهرى ئىنايىن و دلى وان ب بىرئىنان و زكرى خودى قەدەھەسىت و تەنا دبىت، [باش] بزنان
 دل ب بىرئىنان و زكرى خودى قەدەھەسن و تەنا دبىن.

﴿۲۹﴾ ئەوئیت باوهری ئینایین و کار و کریاریت قەنج کرین، خوشتترین ژیان و باشتترین دویاھیک بو وان هەیه. ﴿۳۰﴾ و هۆسا [کا چاوا مە پیغەمبەر بەری تە ھنارتینە] مە توژی ھنارتیە ناف ئومەتەکی، بەری وان گەلەك ئومەت ییت ھاتین و چۆیین، دا ئەوامە بو تە ب وەحی ھنارتی بو وان بخوینی، و ئەو ب خو بی باوهرن ژ خودی، بیژ: ئەو خودایى منە، ژ وی پیقەتر چو خودا نین، من خو ھەلپەسارتی و پشتا خو پی موكوم كر، و زفرینا من ھەر ب بال و یقەیه. ﴿۳۱﴾ و ئەگەر ب [خواندنا] کتیبەکی چیا ژ جەھى خو چۆبانە و ئەرد پی بەق بەق بووبایە، و مری پی ھاتبانە ئاخافتن [دا ئەف قورئانە بیت]، بەلى ھەمى کاروبار ب خودینە، ئەرى ئەوئیت باوهری ئینایین ژ باوهری ئینانا گاوران بی ھیشی نەبووینە، و بزنان نى ئەگەر خودی قیابایە، دا ھەمى مرفشان راستەرى کەت، و ئەوئیت گاوربووین ژ بەریا وان کری بەردەوام ئاتاف و نەخوئى دى ب سەرى وان ئین، یان ژى ئەو بەلا و ئاتاف دى ئیزیکى مالیت وان بن [فیعجا بلا بترسن

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَتَابٍ ﴿۲۹﴾ كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ فُلْهُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٌ ﴿۳۰﴾ وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُفِّرَتْ بِهِ الْمَوْتُ بَل لِّلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا فَلَمَّا بَيَّنَّ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَن لَّوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا نُصِيبُهُم بِمَا صَبَّوْا قَارِعَةً أَتَوَحَّلُ قَرْيَةً مِّن دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْوَعْدَ ﴿۳۱﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا بِرُسُلِنَا قَبْلَكَ فَاتْلُمْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿۳۲﴾ أَفَمَن هُوَ قَابِلٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْزُبُ عَنَّا فِي الْأَرْضِ أَمْ يَظْهَرُونَ الْقَوْلَ بَل لِّئِنَّ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَضُدَّوْا عَن السَّبِيلِ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿۳۳﴾ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَّاقٍ ﴿۳۴﴾

نەکو سەر شەقی وە ب سەر و اندا بێنە خواری یان وان ھەنگیفت [ھەتا ژفانی خودی دتیت [بو وان، بمرن یان قیامەت ل وان راییت]، خودی ژ پەیاننا خو ئیثە نابیت. ﴿۳۲﴾ ب راستی ترانە ب پیغەمبەریت بەری تە ژ ییت ھاتینە کرن، فیعجا مە دەلیفە و مۆلەت دا وان ییت باوهری نەئینایین [و مە ل دویف وان بەردا]، پاشی مە ئەو ب ئیزایا خو ھنگافتن، فیعجا بەری خو بدی کا جزا و ئیزایا من بو وان یا چاوا بوو. ﴿۳۳﴾ ئەری ئەوئیت ژیرەفان و شاھد ل سەر ھەمى کەسان و ئاگەھدار ب ھەمى کار و کریاریت وان، چ قەنج چ خراب، و ھەر ئیکى جزایى وی ل دویف کارى وی بدەت، وەکی و ییە یى ئەفە ھەمى نەبى، کو بوت و سەنەمیت ھەو ھە [ئانکو ئەو خودایى ب ئاگەھژ ھەمى تستان و ریفە بەرى جیھانی، نەو ھەمى وان بوتانە ئەوئیت موشرکان بو کرینە ھەفشک] و [گاوران] ھەفشک بو خودی چیکرینە، [ھەمى موھەمەد] بیژ: کا ناف و سالوخی وان ھەفشکیت ھەو ھەو بو خودی چیکرین بیژن [وان چ سالوخی ھەنە پی ھیزایى پەرستى ببن]، یان ژى ھوین خودی ئاگەھدارى وی دکەن یا ئەو دەریدار ئی بی ئاگەھ؟! [کو ئەو - ب دیتنا ھەو ھەفشک ھەنە پی نوزانیت]، یان ژى ھوین ئاخفتنە کا بى بنیات و نەراست دکەن.. [نەخیر وەنینە یا ئەو دبیژن و دکەن، خودی چو ھەفشک نین]، بەلکی فەند و فیلیت وان [شەیتانی و گاوری و دژمنیا وان بو ئیسلامی و چیکرنا ھەفشکان بو خودی] بو وان ھاتینە خەملاندن، و ژ ریکا خودی ییت ھاتینە پاشقەبرن، و ھەر کەسى خودی گومرا و بەرزە بکەت، راستەریکەر بو نین. ﴿۳۴﴾ د دنیایدا دى فان گاوران ھەفتووشى ئیزایەکی کەین [ب کوشتنی و ئیخسیر کرنی و ھەمى رەنگیت ئاتافان]، و ب راستی ئیزایا ئاخەرتی ل سەر وان گرانتەر و مەزنتەر، و وان چو پارێزفان نین وان ژ ئیزایا خودی پاریزن.

الْحَزْبِ

* مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظُلُمَاتُهَا تَنْكَرُ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى
الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ
بِمَا أُتِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْأَحْزَابِ مِنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا
أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أَشْرِكُ بِهِ إِلَهًا إِلَيْهِ أَدْعُوا إِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٦﴾
وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا وَعَرَبِيًّا وَلَنْ تُنْبِتَ أَهْوَاهُمْ بَعْدَ
مَاجَاءِكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ
لِرُسُلٍ أَنْ يَأْتِيَ بِبَيِّنَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٨﴾
يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ﴿٣٩﴾ وَإِنْ مَا
رُئِيَكَ بَعْضُ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ
وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا
مِنْ أَطْرَافِهَا وَأَنَّهُ يُخَمِّرُكُمْ لَا مَعْشَرٌ لَكُمْ فِيهَا وَهُمْ سَرِيعٌ
الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَهُ الْعَصْرُ جَمِيعًا
يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسِعَ الْعِلْمُ الْكُفْرَ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٤٢﴾

﴿۳۵﴾ رهوشا وئ به حشستئ شهوا ژفان بؤ پاريز کاران
پئ هاتيه دان، رويبار دنبرا دچن و فيقي و سيهرا وئ
به رده وامن [نه فيقي خلاص ديت وهکي يئ دنيايئ،
و نه سيهر کيم ديت و دجيت]، و نه فقيه دويماهيکا
وان شهويت پاريز کاری کرين، و دويماهيکا گاوران
ژي ناگره. ﴿۳۶﴾ و شهويت کتيب بؤ هاتين [جوهي و
فله يئت موسلمان بويين وهکي عه بدوللايئ کورئ
سهلامي و نه جاشي ... هند] کهي فوان ب وئ دئيت
يا بؤ ته هاتي [کوئ شه قورئانه به، چونکي د کتيبئ
واندا شاهد و مزگيني پئ هه نه]، و هندهک دهستک و
کوم يئت هه يين [ژ جوهي و فله يان شهويت باوهرئ
ب موحه مدهئ نه ئينايين] باوهر يئ ب هندهک قورئاني
نائين، بيژه: ب راستي فهرمانا من يا ب هندي هاتيه
کرن، شهز خودئ ب تنئ بهر تسم و چو هه فپشکان بؤ
چئ نه کهم، و شهز خه لکي بهس بؤ ريک و بهرستنا
وي تنئ فهخوينم، و زفرينا من هه ر ب بال ويقيه.
﴿۳۷﴾ [کا چاوا مه کتيب بهري ته ب زمانئ وان
مله تان هنار تينه يئت پيغه مبه ر بؤ چؤيين] وهسا مه

شه قورئانه بؤ ته ب زمانئ عه رمبي ئيناييه خوارئ، و شه گهر تو ب دويف دلخوازيا وان بکهفي پشتي وئ
زانينا بؤ ته هاتي [شه گهر پشتي فئ تو گوهي خو بديه دلخوازيا وان]، فيجا ته ژ بلي خودئ چو هاريکار
و پاريزفان نينن [ته ژ ئيزايا خودئ بپاريزن]. ﴿۳۸﴾ و ب راستي مه بهري ته پيغه مبه ر يئت هنارتين [شه
ژي وهکي ته مروف بوون] و مه ب ژن و دوينده هئخستبون، و بؤ چو پيغه مبه ران بهري ته چئ نه دبوو
موعجيزه يه کئ بينيت، شه گهر ب دهستويرا خودئ نه بايه، هه ر تشته کئ هه بيت وهختئ خو يئ ديارکري
و کتيا خو يا تيدا نفيسي هه يه [نه دئيت به پئش و نه دجيت به پاش]. ﴿۳۹﴾ [ودفئ کتيبئدا] هه چيا خودئ
بقيت ژئ دبهت، و هه چيا بقيت دهئليت، و کتيا سه ره کي و شه سلي [کو ده پئ پارستيه] ل دهف ويه.
﴿۴۰﴾ و ب راستي شه گهر شه هندهک ژ وئ ئيزايا مه ژفان و په يان پئ داييه وان، ب سه ري وان بينين [هيژ تو
يئ ساخ] و نيشا ته بدنه يين، يان ژي [هيژ مه نيشا ته نه دايئ] شه ته بمرينين، فيجا ب راستي بهس گه هاندنا
فئ په يامئ ل سه ر ته يه، و حساب و جزايئ وان ل سه ر مه يه [نه ل سه ر ته يه]. ﴿۴۱﴾ شه ري ما شه نابين
شه شه ردئ ل دؤرماندؤريت وان کيم دکه يين، [و شه ردئ وان بهر بهر کيم دکه يين، و موسلمانان ل سه ر وان
سه ر دهست دکه يين، و ب دهست موسلمانان شه بهر دده يين]، و خودئ حوکمي دکهت و کهس نينه حوکمي وي
فه گريت، و شهوب خو يئ حسيب سفقه. ﴿۴۲﴾ و ب راستي گاويرئ بهري وان [بهري خه لکئ مه که هئ]
پيلان و ئوين ب خرابي بؤ پيغه مبه ر يئت خو گيران، و خودئ ب هه مي پيلان و ئوينان يئ ناگه هداره
[ئانکو نه خشه کيشانا که سي بهر انبهري نه خشه کيشانا خودئ نينه]، دزانيت کا هه ر که سه ک چ دکهت، و گاور
دئ زانن کا دويماهيکا کئ [يا وان يان يا موسلمانان] دئ يا باش بيت.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿١٣﴾

سُورَةُ تِئِرَاهِيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّكَعَاتِ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾
اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ
لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ
الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَيَعْبُوْنَهَا عَوَجًا أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَا
أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ إِيَّاكَ يَزِيدُ
فِيضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِنَا
اللَّهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

﴿١٣﴾ و ئەو ئیت گاوربووین دبیژن: تو نه پیغه مبهری، [هه ی موحه مه د] بیژه: به سی منه خودی د نا قهه را من و هه و ه دا، و ئەو ئیت زانینا کتییان ل ده ف هه ی [ژ وان ئەو ئیت موسلمان بووین و هکی عه بدول لای ئی کور ئی سه لامی و نه جاشی]، شاهد بن ل سه ر پیغه مبه رینییا من.

سُورَةُ تِئِرَاهِيم

ل مه که هئ هاتییه خوار ئ (٥٢) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ ب فی رهنگی د ئیته خواندن، ئەلف، لام، را، ئەف قور ئانه کتیه که مه بۆ ته ئیناییه خوار ئ دا مرو ف ئان ژ تار یستان ئ [تاریستانا شرک و گاور ی ئی] ب ده ستویر ییا خود ئی ده ریخییه پۆ ئاهییا با وه ری ئی، ر یکا خودای ئی سه ر ده ست و هیژای ی شوکور و سو با سی ئی. ﴿٢﴾ ئەو خودای ئی هندی د ئه رد و ئە سه ئاندا هه ی ی ئی و ی، و هیلاک و نه خۆشی

بۆ گا ورا ن بیت ژ ئیزایه کا د ژ وارا و گرا ن. ﴿٣﴾ ئەو ئیت ژ یانا دنیای ئی ب سه ر یا ئاخ ره تی د ئیخن، و ر یکا خود ئی ل به ر خه لکی دگرن، و خوار و فیچ دخوا زن، دا خه لکی ژ ئی بده نه پاش، ئەفه ی ئت د گو م را یییه کا دویر و ئاشکه را دا. ﴿٤﴾ و مه چو پیغه مبه ر نه هئارتینه ئە گه ر ب زما ئی و ی مله تی نه بیت ی ئی مه بۆ هئارتی [دا فه رما ن و به ر نا مه ی ئی خود ئی] بۆ وان دیار بکه ت، [پشتی پیغه مبه ر بۆ وان دیار دکه ت، ئەو نه ش ئت که سی راسته ر ئی بکه ت]، ف ئیجا ی ئی خود ئی ب ئیت د ئی گو م را و به ر زه که ت، و ی ئی ب ئیت ژ ی د ئی راسته ر ئی که ت، و ئەوه ی ئی سه ر ده ست و کار به جه ه. ﴿٥﴾ و ب سویند مه مو سا ب مو ع جیزه ی ئت خۆ [کو نه هه مو ع جیزه بوون] هئارت، [و مه گۆ ئی] مله تی خۆ ئس را ئیلییان [ئەو ئیت که ف ئینه د بن عه بدینییا فیر عه ونیدا] ژ تار یستانا گا وری ئی ده ریخه پۆ ئاهییا با وه ری ئی، و رویدان و قه و مین ئت خود ئی [ئەو ئیت ب سه ر ئی مله تا ن ها ئین و یی د هیلاک چۆ ی ئی] بینه بیرا وان، ب راستی د ئینانه بیرا فان رویداناندا نیشان و به لگه ی ئت [مه زن] ی ئت هه ی ن [ل سه ر شیا ن و ده سه ته لات دا رییا خود ئی] بۆ هه ر ئیک ئی گه له ک سه بر ک ئش و زی ده سو با سدا ر بیت.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَ كُنُفُسَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
وَيَذْبَحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ
لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي
لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ إِن تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَفِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ وَالَّذِينَ
مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَذُوقُوا آثِدِيَهُمْ فِي أَقْوَاهُمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا
بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾
* قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِ اللَّهِ شَكٌّ فَأَطِيعُوا أَمْرَ اللَّهِ وَالْأَرْضِ
يَذْعُرُكُمْ لِيُغْفَرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ
مُّسَمًّى قَالُوا إِنَّا أَنُحْمٌ إِلَّا نُشْرُكُ مَا تَرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأَنُوتَ بِرُسُلِنِ مُبِينٍ ﴿١٠﴾

الجزء
الثاني

﴿٦﴾ و بیننه بیرا خو و هختی موسایی گوتیه مله تی
خو: نیعمه ت و کهره میت خودی بیننه بیرا خو، و هختی
هوین ژ فیرعه و نییان رزگار کرین، کو وان ئیزایه کا
خراب و دژوار ددا بهر هه وه، کوریت هه وه دکوشتن
و ژن و کچیت هه وه [بۆ خدامینیا خو] دهیلان، ب
راستی ئه فه ئه زموون و جهرباندنه کا مه زن بوو بۆ
هه وه. ﴿٧﴾ و بیننه بیرا خو و هختی خودایی هه وه
راگه هاندی [و هوین ئاگه هدار کرین] ئه گهر هوین
شوکور و سوپاسیا خودی بکه ن، ئه ز دی نیعمه تیت
خول هه وه زیده که م، و ئه گهر هوین چافکوره ییی
بکه ن، و نیعمه تیت من نه بیننه بهر چاقیت خو [ئانکو
سوپاسیا نیعمه تیت من نه که ن] هنگی بزائن ئیزایا
مه یا گران و دژواره. ﴿٨﴾ موسایی گوت: ئه گهر
هوین و هندی ئه ویت ده زیدیدا هه یین گاور بین [یان
سوپاسیا نیعمه تیت خودی نه که ن]، ب راستی خودی
یی بی منه ته و چوپاکی ب هه وه نینه [و سوپاسی و
شوکورا هه وه چولی زیده ناکه ت، و نه سوپاسیا
هه وه چولی کیم ناکه ت]، و هیترایی سوپاسییه

[چونکی نیعمه تیت وی گه له کن، و فایده یی سوپاسدارییا وی هه ر له وه دزفیت]. ﴿٩﴾ ئه ری به حس و
خه به ریت ئه ویت به ری هه وه بۆ هه وه نه هاتییه، مله تی نوح و عاد و (سه موود) و ییت پشتی وان هاتین،
ژ بلی خودی که س نوزانیت کا چه ند بوون، پیغه مبه ریت وان ب موعجیزه و نشانیت ئاشکه راکه ر بۆ هاتن،
فیجا هه ردو ده ستیت خو ژ که رباندا کیشانه ده فیت خودا و گه زتن، و گوتن: ب راستی ئه م باوه رییی ب
وی تشتی ناینین یی هوین بی هاتین، و ب راستی ئه م به رانه ری وی تشتی هوین داخوازا مه بۆ دکه ن ب
گۆمانین [ژی بی باوه رین]. ﴿١٠﴾ پیغه مبه ریت وان گوتن: ئه ری [هه وه] شک و گۆمانه ک د خودیدا هه یه،
چیکه ری ئه رد و ئه سه لان داخوازا هه وه دکه ت، دا گونه هی ت هه وه ژی به ت [ییت وی بقی ن]، و هه وه هه تا
وه خته کی دیار کری به یلیت و گیرو بکه ت، گوتن: هوین ژی مروفن وه کی مه، هه وه دقتی هوین به ری مه
ژ وان په رستییان و هر گپرن، ئه ویت باب و باپریت مه دپه رستن، فیجا [ئه گهر هوین راست پیغه مبه رین] کا
به لگه و نیشانه کا رو ن و دیار بۆ مه بین.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ يَئُشًا
يُذْهِبُكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٩﴾ وَمَا ذَاكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ
وَيَرْزُقُوا اللَّهَ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا قَهْلَ أَنَّهُمْ فُغِنُوا عَنْ مَن عَذَابِ اللَّهِ
مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَنَا اللَّهُ لَهْدَيْتَ كُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا
أَجْرَعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا
فُضِيَ الْأَمْرُ إِلَى اللَّهِ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَعَدْتُكُمْ
فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا
أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُمُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ
مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنتم بِمُصْرِخِي إِنْ كَفَرْتُمْ
بِمَا أَشْرَكْتُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ أُلَاحِظَ مِنْ لَدُنْ عَذَابِ
الْعِزِّ ﴿٢١﴾ وَأَدْخِلَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ
فِيهَا سَلَامٌ ﴿٢٢﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ صَرَّبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً
كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٣﴾

﴿١٩﴾ ئەرئ ما ته نه زانييه خودئ ئورد و ئهسان
ب زانايي و حيكمت چيكرينه [كو ب ريكا وان
بگههنه دهستهه لاتدارییا خودئ]، ئه گهر بقیئت دئ
ههوه بهت و مرینیت، و هندهك مرقیئت نوی دئ
ئینیت. ﴿٢٠﴾ و ئهقه ل بهر خودئ نیاب زهههته.
﴿٢١﴾ و [رؤزا قیامهتی] ئهوهه می [ب کار و کرباریت
خوئه] دئ بهرانبه ری خودئ ئاشکهرابن، قیجا [وی
وهختی] بندهست و بهلنگاز دئ بیژنه وان ییت ئهوه
تهپهسه رکرین و خو مه زنگرین [ئهویت ئهوه سهردابرین
و نه هیلابین باوه رییی بینن] ئهم دویکه قتیییته ههوه
بووین، ئهرئ هوین دشین تشته کی ژ ئیزایا خودئ ژ
مه بدنه پاش، دئ بیژن: ئه گهر خودئ ئهم راسته ری
کربینه ئهم زی دا ههوه پاسته ری کهین، وه کی ئیکه
بو مه، چ ئهم نالنالی بکهین، و چ ئهم بینا خو فرهه
بکهین، رزگار بوونا مه نینه. ﴿٢٢﴾ قیجا وهختی حهق
و حساب ب دویباهیک دئیت، و بهحهشتی دچنه د
بهحهشتیدا، و دؤژه هی دچنه د دؤژه هیدا [شهیتان دئ
بیژیت: ب راستی خودئ پهیمان ب دورستی دابوو

ههوه، و من زی پهیمان دابوو ههوه [کو چو حساب و بهحهشت و دؤژهه نینن]، قیجا من درهول ههوه
کر، و من چو دهستهه لات ل سه ره ههوه نه بوو [ئهب ز خورتی و کۆته کی پی به ری ههوه بدهمه گاورییی و
گونه هان]، ژ بل هندئ من گازی ههوه کر، و هوین زی ل دویف گازییا من هاتن [ههوه گوهی خو دا من و
بونه گاور]، قیجا گازندهیان ژ من نه کهن، و گازندهیان ژ خو بکهن، ئه ز نه شیم دههوارا ههوه بهیم و ههوه
ژ ئیزیی رزگار بکهیم، و هوین زی نه شین دههوارا من بهین و من ژ ئیزیی رزگار بکهن. ب راستی ئه زیی
به ریمه ژ کربارا ههوه ئه ز دنیایدا پی کریمه هه قیشک بو خودئ، بی گو مان بو سته مکاران ئیزایه کا ب
ژان و دژوار ههیه. ﴿٢٣﴾ و ئهویت باوه ری ئینایین و کار و کرباریت قهنج کرین، پهوانه ی وان بهحهشتان کرن
ئهویت روبیار دبنرا دچن، و ب دهستویرییا خودایی خو دئ ههروهه ر تیدا مینن، و ملیاکهت سلاقی وان
دکهن. ﴿٢٤﴾ ئهرئ ما ته نه دیت کا چاوا خودئ مه تهله ک ئینا و رۆنکر، په یفا پاک و پاقر [کو لا إله إلا الله] ه
وه کی داره کا پاقره، بنی وی و ره و رویشالیت وی ییت دئه ردیدا چۆیین، و یا بنهجهه و تاییت وی ییت ل
به ره ئهسانی.

﴿۳۴﴾ و هەر تشیی هه وه ژئی خواستی یی داییه هه وه،
و نه گهر هوین نیعمهت و که ره میّت خودی به ژمیرن
هوین نه شین به ژمیرن [چونکی هندی گه له کن ب
دوبهاهیک نائین]، ب راستی مروّف زیده سته مکار و
زیده چافنقه. ﴿۳۵﴾ و بیننه بیرا خو و هختی ئیبراهیم
پیغه مبه ره گوتی: خودیو تو فی باژیری [مه که هی]
ئیمن بکه و بکه جهی ئیمنیی، و من و زاروکیّت من
ژ په رستنا بوتان دوبریخه. ﴿۳۶﴾ خودیو ب راستی
وان بوتان گه له ک مروّف بیّت د سه ردا برین، فیجا
هه چیی ل دویف من هات و ریکا من گرت نه و ژ
منه، و یی گو هی خو نه دا من، ب راستی تو یی
گونه ره ژ بهر و دلوفانی. ﴿۳۷﴾ خودای می مه ب راستی
من هنده ک ژ د وینده ها خو [ئیساعیل و بچو بیکیّت
وی]، بیّت ل نهاله کا بی شینکاتی ل دهف مالا ته یا
موحه پهم [که به یی] ئاکنجی کرین، خودای می مه، دا
نفیژان [تیدا] بکه، فیجا دلی هنده ک مروّفان ب نک
وانشه به [بچه دهف وان، و نه و ب تنی نه مینن]، و
فینقییّت رهنگ رهنگ ب رزقی وان بکه، دا سوپاسییا

ته بکه. ﴿۳۸﴾ خودای می مه ب راستی نه واته م فه دشیرین و نه فه شیرین تو دزانی، و چو تشت د نه رد و
نه سهانیدا ل بهر خودی به رزه نابن. ﴿۳۹﴾ هه می شوکور و سوپاسی بو وی خودای می نه وئی ب پیراتی
ئیساعیل و ئیسحاق دایینه من، ب راستی خودای می من یی گوهدیر و دوعا قه بویلکه ره. ﴿۴۰﴾ خودیو تو
من و هنده کان ژ د وینده ها من ژ نفیژکه ران [ب رهنگی پیدی] دانه، خودای می مه، و دوعایا مه قه بویل بکه.
﴿۴۱﴾ خودای می مه گونه هیّت من و دهیابیّت من و خودان باوهران، پوژا حه ق و حساب دئیته کرن، ژئی به
[دوعا بو دهیابیّت خو کرن بهری بزانیّت نه و دژمنیّت خودینه]. ﴿۴۲﴾ و هزر نه که خودی یی بی ئاگه هه
ژوئی یا سته مکار دکه، نی [ب تنی] حسیب و جزایی وان بو روزه کی ب پاش دئیخت، چاف تیدا به ق
دبن و ژ ترساندا نانقن.

وَاَتَذَكَّرُ مِنْ كُلِّ مَاسٍ لَّئُمْوَةً وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ
لَا تُحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ
رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ
الْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلُّنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ هُمَن
تَتَّبِعُنِي فَإِنَّهُمْ مِّنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾ رَبَّنَا
إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ دُرِّيٍّ يُوَادُّ غَيْرِي ذِي رِزْقٍ عِنْدَ بَيْتِكَ
الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ
تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الشَّجَرِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾
رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ
مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعٌ
الْبَدَاءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ دُرِّيٍّ رَبَّنَا
وَقَبِلْ دُعَاءَ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَلَدِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ
يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهُ غَفْلًا عَمَّا يَعْمَلُ
الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾

﴿۴۲﴾ وئی پوژئی ئەو ب لەزن [ول کەسی نازقن]، و سەریت وان سەرئەقرازن [ژ ترساندا کەس بەرئ خۆ نادەتە کەسی، و چاقیت هەمیان سەرئەقرازن کادی حسیبا وی چاوا بیت]، و چاقیت وان زیق دمیسن و ناکەفنه سەرئک، و دلێت وان فالادبن ژ تیگەهشتی [ژ ترس و گوەشینی]. ﴿۴۳﴾ [هەی موخەمەد] مروشان ژ وئی پوژا ئیزا بو وان دئیت [کو پوژا قیامەتیە] بترسینە، قیجا ئەوێت سەتمکاری کرین دی بیژن: خودایی مە، هەتا وەختەکی نێزیک مە بێلە، دا ئەم بەرسقا بانگ و گازیا تە بدەین، و ریکا پیغەمبەران بگراین و ل دویف وان بچین [و ملیاکەت دی بیژنی]، ما هەو بەری نوکە سویند نەخواربوو هوین دی د ئەردیدا مینن و چو قیامەت نینن. ﴿۴۴﴾ و ما هوین نە ئەو بوون، ئەوێت هوین ل جهی وان ئاکنجی بووین ئەوێت سەتم ل خۆ کرین؟ و بو هەو دیاربوو کامە چ ل وان کر، و مە بو هەو مەتەل دیار کرن و ئینان [بەلی هەو بو خۆ چو ژئی نەگرت]. ﴿۴۵﴾ ب راستی وان [موشرکیت مەکەهی]

مُطِيعِينَ مُقْبِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفِئْدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿۴۲﴾ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِنا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ نَحْبِ دَعْوَتِكَ وَتَتَبِعَ الرَّسُولُ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلِ مَا كُنتُمْ مِنْ زَوَالٍ ﴿۴۳﴾ وَسَكَنْتُمْ فِي مَسْكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمُ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ ﴿۴۴﴾ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿۴۵﴾ فَلا تُخْسَبَنَّ اللَّهُ مَخْلَفٌ وَعَدُهُ رُسُلُهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿۴۶﴾ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿۴۷﴾ وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿۴۸﴾ سَرَابِلُهُمْ مِّنْ ظِلِّانٍ وَقُفُوسُ وَجُوهِهِمُ النَّارُ ﴿۴۹﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿۵۰﴾ هَذَا بَلَّغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذِرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّما هُوَ اللَّهُ وَحْدٌ وَلَيْدَكِرْ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿۵۱﴾

پیلان و ئوین [بو پوچکرنا ئیسلامی و بەرسنگرگرتنا هەقیقی و کوشتنا پیغەمبەری] گێران، و جزایی پیلانگیران یی ل دەف خودی، و خودی پی ئاگەهە، و هەرچەندە ئەو پیلانیت ئەوان گێراپن، دا چایان ژ جەهەبن [و پیلانیت وان ئەو نەبوون ییت بشین چایان (کو ئیسلام و بانگ و گازیا ئیسلامیە) ژ بن بکەن و ژ جەهەبن]. ﴿۴۷﴾ هزر نەکە ئەو پەیان خودی دایییە پیغەمبەرت خۆ لیقە بیت و ب جەهەننیت، ب راستی خودی یی سەردەست و تۆلقە کەرە. ﴿۴۸﴾ پوژا ئەف ئەردە ب ئەردەکی دی، و ئەسمان ب هەندە ئەسمانیت دی دئیتە گوەزین، و هەمی ژ گۆران بو خودایی ب تنی و ستۆجەمین دەرکەفن. ﴿۴۹﴾ و دوی پوژیدا [پوژا قیامەتی] دی بینی گاور و موشرک پیکفە ییت هاتینە قەید و زنجیر کرن [یان دەست و پیییت وان د قەید و زنجیرانداییت گەهانیدنە ئیک]. ﴿۵۰﴾ جلکیت وان ژ قەترانینە [قەتران دۆنەکە ژ دارەکی دئیتە وەرگرتن دیژنی] (ئەبەل) و دئیتە کە لاندن، حیشترا گوری پی دئیتە دۆنکرن، و ئەو ب خویا نوپسەک و بیهن پیس و تیژ و ئاگرگەر، جەهەمی پوژا قیامەتی دی پی ئینە هونین، هەتا وەکی جلکان لی دئیت ل بەر وان، دا تیژی و گەنیاتی و گەزتن و زوی ئاگر گرتن ل سەر وان کۆم بین]. و ئاگر ل سەر سەرو چاقیت وان بلند دیت و هەمی قەدگریت. ﴿۵۱﴾ دا خودی جزایی هەر مروفەکی کاج کار و کریار کرینە [ژ باشی و خرایییان] بدەتی، و ب راستی خودی د حەق و حسابیدا یی دەست سفقە. ﴿۵۲﴾ ئەف قورئانە راگەهانەنەکە بو هەمی مروشان، و دا پی بیئە شیرەتکرن و ترساندن و ئاگەهدار کرن، و دا بزائن [ب وان بەلگە و نیشانیت پۆن و ئاشکەرا تیدا] ب راستی ئەو [یی هیژایی پەرستنی] خودایەکی تاک و تەناییە، و دا خودان ئاقل و ئاقلدار بو خۆ چام و عبیرەتان ژئی وەرگرن.

سُورَةُ هَا حِجْر

ل مه كههئ هاتيهه خواري (۹۹) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [ب فئ رهنگئ دئيهه خواندن، ئهلف، لام، را، ئيشاره تن بؤ ئيعجازا قورئانئ] ئهفه ئايه تيت كتيب و قورئانا رؤنكه رن. ﴿۲﴾ ئهويت گاوربووين [وهختئ سهر كهفتنا موسلمانان دبين يان وهختئ بؤ وان ديار دبیت ئه و د خه لت بوون، و دين ل ده ف خودئ بهس موسلمانانه تيهه]، تئ ههيه خوږيان بخوازان كو د موسلمانانه. ﴿۳﴾ بهيله بخوئن و فه خوئن و خوږسيان بهن، و هيشئ و ئوميد، وان ژ بيرفه بكهن، دئ زانن [كا دويماهيكا كار و كريارت وان دئ بيته چ؟!]. ﴿۴﴾ و مه خه لكئ چو گوندان د هيلاك نه برييه ئه گهر [هيكبون و وان] وهخته كئ ديار كرى نه ييت. ﴿۵﴾ و چو مله ت د بهرى وهختئ خوږا [وهختئ مرنئ و تيجوئنئ] ناكهن، و ژ وهختئ خوږئ نائينه

گيرؤكرن. ﴿۶﴾ و [گاواران] گوئن، ههئ وه كه سئ قورئان بؤ هاتيهه خواري، ب راستئ تويئ دينئ. ﴿۷﴾ كا بلا ته مليا كه ت بؤ مه ئينابانه [كو مه ديتبان و شادهي بؤ ته دابانه، يان ئه م جزا كراينه ل سهر دره وين دانانا مه بؤ ته]، ئه گهر تو راست ديئري [و تو پيغه مبهري]. ﴿۸﴾ و ئه م مليا كه تان نائينه خواري ئه گهر بؤ حيكمه ته كئ نه ييت، ئينانا وان بخوازي، و ئه گهر مه مليا كه ت ئينابانه خواري [وهكئ وه پيشنيار دكه ن]، دهر فته بؤ وان نه دها ته دان. ﴿۹﴾ ب راستئ مه قورئان يا ئينا ييه خواري و ب راستئ ئه م ب خوږئ بؤ پاريزقاني و دئ پاريزين. ﴿۱۰﴾ ب سويند مه پيغه مبه بؤ مله تيت بهري ته رئ ييت هنارتين. ﴿۱۱﴾ و چو پيغه مبه بؤ وان نه دچوئن، ئه گهر وان [ئهويت بؤ هاتين] ترانه پئ نه كرابانه. ﴿۱۲﴾ و وه سائهم بهرزه بوونئ دئ خينه د دليت گونه هكاراندا. ﴿۱۳﴾ باوهر يئ ب قورئانئ نائين، و ريكا خودئ د مله تيت بو ريدها هؤ سا يا چوئ [ههر مله ته كئ پيغه مبه دره وين دانايئ، خودئ ييت د هيلاك برين]. ﴿۱۴﴾ و ئه گهر مه دهر گه ههك بؤ وان ل ئه سماني فه كرابايه و تيرا سهر كه فتبانه. ﴿۱۵﴾ [ديسا] دا بيژن: چاقيت مه ييت هاتينه گريدان و گرتن، بهلكئ سي ره (سحر) يال مه هاتيهه كرن.

الجزء
الجزء ۱۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنِ مُبِينٍ ﴿١﴾ رَبِّمَا يُؤَدُّ
الَّذِينَ كَفَرُوا لَوُكُلَا مَسْلَمِينَ ﴿٢﴾ ذَرَهُمْ يَأْكُلُوا
وَيَمْتَنِعُوا وَيُلْهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ وَمَا أَهْلَكْنَا
مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤﴾ مَا تَسْقٍ مِنْ أَمَةٍ
أَجَلُهَا وَمَا يَسْتَخِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُوا يَأْتِيُنَّهَا الَّذِي نَزَّلَ عَلَيْهِ
الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾ لَوْ مَا تَأْتِيُنَا بِالْمَلَكِ إِنَّ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧﴾ مَا نَزَّلَ الْمَلَكُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا
إِذَا مُنْظَرِينَ ﴿٨﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَفَظُونَ ﴿٩﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْعِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ
مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ
فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾
وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرَجُونَ ﴿١٤﴾
لَقَالُوا إِنَّمَا سَكْرَتُ الْأَبْصَارِ تَآخُذُ قَوْمًا مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَرَافَتْهَا الْاَنْظِلَاتُ ﴿١٦﴾
وَحَفِظْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٧﴾ اِلَّا مَنْ اَسْتَرَفَ الْاَسْمَاعَ
فَاتَّبَعَهُ يَرْشَبُ مِنْ مَيْمِنٍ ﴿١٨﴾ وَالْاَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَالْقَيْنَا فِيهَا
رَوَاسِيَ وَابْنَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا لَكُمْ
فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَنْتُمْ لَهُ بِرِزْقَيْنِ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا
عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ اِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَاَرْسَلْنَا
الرِّيْحَ لَوَفِّحَ الْاَنْزِلَآءَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ
لَهُ بِخَيْرِيْنَ ﴿٢٢﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِيْ وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾
وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَقْدِمِيْنَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَخْرِجِيْنَ ﴿٢٤﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ رَحِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَآءٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَالْجَانَ خَلَقْنَاهُ مِنْ
قَبْلُ مِنْ نَارِ السُّمُورِ ﴿٢٧﴾ وَادَّعَا رَبُّكَ لِمَلِكِكَ اِنِّيْ خَلَقْتُ بَشَرًا
مِّنْ صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَآءٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَاِذَا اسْوَيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيْهِ
مِنْ رُّوْحِيْ فَقْعُوْا لَهُ سَجْدًا ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ
اٰجْمَعُوْنَ ﴿٣٠﴾ اِلَّا اِبْلٰسَ اَبٰى اَنْ يَكُوْنَ مَعَ السَّٰجِدِيْنَ ﴿٣١﴾

﴿۱۶﴾ و مه رېك يټ ټيخستينه د تهسمانيدا
[ستريت گهړوك تيدا دټين و دچن]، و مه [تهسماني
دنيايي] بؤ ته ماشه كهران يټ خه ملاندي. ﴿۱۷﴾ و مه
تهسمان ژ هر شه يثانه كي ره هاندي يټ پارستي.
﴿۱۸﴾ ژ بلي وي يټ ب دزيقه گوهدار يټي بكهت، فينجا
دئ بزوته كي ديار [پارچه په كه ژ هه ساري] (كه و كه بان) [د
ب دويف كه فټ. ﴿۱۹﴾ و مه ئه رد يټ د هشت كري،
و مه چيا يټ بنه جه يټ ټيخستينه تيدا [دا بؤ بنه
سنگ و نه لفلثيت]، و مه هه مي تشت ب پيشان و
كيشان [ل دويف هه وجه يټي] تيدا يټ شينكرين.
﴿۲۰﴾ و مه ژيارا بؤ هه وه و بؤ وان زي، يټ هوين
نه راز قيت وان، ټيخستيه تيدا [وه كي عه يال و
خز مه تكار و جانه وهران، دا هوين هزر نه كهن هوين
رزقي وان ددهن]. ﴿۲۱﴾ و چو تشت نينه [به نده مفايي
ژئ بكهن] ته گهر ژيدهر و سهروكانيا وان ل دهف
مه نه بيت، و ته گهر ب نه نذازيه كا ديار كري نه بيت
ثم نادهين و ناهنيرين. ﴿۲۲﴾ و مه با دارثا فزكه
[و عهوره لگر] يټ هنارتی، فينجا مه باران ژ

تهسماني داريت و مه هوين پټ ئاقدان [هوين و ئهرد و جانه و هريت هه وه]، و هه وه ب خو نه دشيا هوين
فه گرن [ته گهر مه بؤ هه وه فه نه گرتابه]. ﴿۲۳﴾ و ب راستي ثم ب تني ژياني ددهين و دميرين، و ميراتگر
[يټ دنيايي هه ميب] ته مين. ﴿۲۴﴾ و ب راستي ثم دزانين پيشييت هه وه [ژ دوينده ها ناده مي] كي بو وييه
و كي مرييه، و كي ماييه و كي دئ بيت هه تا رؤژا قيامه تي. ﴿۲۵﴾ و ب راستي خودايي ته دئ وان هه ميسان
[رؤژا قيامه تي] كوم كهت، ب راستي خودي يټ كار بنه جه و زانايه. ﴿۲۶﴾ و ب راستي مه مروف ژ ته فنه كا
ره شا گه نيسا كزرا و ټنه كري يټ چيكري. ﴿۲۷﴾ و بهري وان مه ته جنه يټ ژاگره كي سنجرى چيكرين.
﴿۲۸﴾ و هختي خودايي ته گوټيه مليا كه تان: ب راستي ته ز دئ مروفه كي ژ ته فنه كا ره شا گه نيسا كزرا
و ټنه كري چي كه م. ﴿۲۹﴾ و ته گهر من دورست كر و من روح دا يټ، فينجا هوين هه مي بؤ هه رنه سوجه يټي.
﴿۳۰﴾ و مليا كهت هه مي بؤ چونه سوجه يټي. ﴿۳۱﴾ ئبليس (شه يتان) تي نه بيت، نه ثيا د گهل وان بيت ته وټ
چؤينه سوجه يټي.

﴿۳۲﴾ [خودى] گۆت: هه ی ئېلیس ته چیه، بۆجی تو د گهل سوجه بران نه بووی. ﴿۳۳﴾ گۆت: ئەز نه ئەوم [نه لایقی منه] یی بۆ مروفه کی کو ته ژ ته قنه کاره شا گهنیا کزرا وینه کرى چىکرى، بجمه سوجه یی. ﴿۳۴﴾ [خودى] گۆت: فئجا تو ژى [ژناف ملياکه تان، يان ژ به حه شتى، يان ژ ئەسمانى، يان ژ ناف که ره میت من] ده ره قه، ب راستى تو یی زربارى ژ دلفانییا من. ﴿۳۵﴾ و له عنه ت ل ته بن هه تا رۆژا قیامه تى. ﴿۳۶﴾ [شهیتانى] گۆت: خودایى من هه تا رۆژا قیامه تى و رابوونى، خۆل من بگره [و من نه مینه]. ﴿۳۷﴾ [خودى] گۆت: تو ژ خۆلنگر تى یانى. ﴿۳۸﴾ هه تا وهختى ديار کرى [وهختى پفکرنا بۆقا ئیکى، کو هه مى دمرن و کهس نامینت]. ﴿۳۹﴾ [شهیتانى] گۆت: خودیو چونکی ته ئەز [بۆ خاترا وان] گومرا و به رزه کرم، ب سويند ئەز دى گونه هان بۆ وان د دنیايدا خه ملینم [و وان د بهر خرايیپرا کهم]، و هه مییان دى د سهردا بهم [د بهر گومرایى و به رزه بوونپرا کهم]. ﴿۴۰﴾ ژ بلی وان

به نده ییت ته، ئەو ییت بژاره و سه رپشک. ﴿۴۱﴾ [خودى] گۆت: [ئەف ئاخفتنا تو دیژى کو تو نه شى به نده ییت من ییت بژاره و سه رپشک د سهردا به ی] ئەفه ریکه که ل سهر منه ئەز رابگرم و بپاریزم. ﴿۴۲﴾ ب راستى ته ده سته لات ل سهر به نده ییت من نینه، و ژ بلی وان ئەو ییت ب دویف ته دکه فن ژ سهردا چۆییان. ﴿۴۳﴾ و ب راستى دۆژه ه ژفان و جهی وان هه مییانه [سهردا چۆییانه]. ﴿۴۴﴾ [دۆژه ی] حه فته دهر که ه ییت هه یین، و هه ر دهر که هه کی پشکه کا ديار کرى یا بۆ هه ی. ﴿۴۵﴾ ب راستى پارێزکار د ناف باغ و کانیا نده. ﴿۴۶﴾ [ملياکه ت دى بیژنى] ب سلامه تى و ئیمنى هه رنه د ناف و باغ و کانیا نده. ﴿۴۷﴾ و مه ئەو که رب و کینا د لیته و اندا هه ی ئیناده ر، فئجا ئەو برا [وهکی برا ییت ئیک] ل سهر ته ختان به رانه رى ئیکن. ﴿۴۸﴾ تیدا [د به حه شتیدا] ناوه ستن، و ئەو ژى نایینه دهر ئیخستن. ﴿۴۹﴾ [هه ی موحه مه د] به نده ییت من ئاگه دار بکه، کو ب راستى ئەزم گونه ه ژیه ر و دلفان. ﴿۵۰﴾ و ب راستى ئیزایا منه ئیزایا دژواره. ﴿۵۱﴾ و به حسى میثانیت ئیبراهیمی بۆ وان بکه.

قَالَ يٰإِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمْ أَكُن لِّأَسْجُدْ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلَافٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٣٣﴾ قَالَ فَأَخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٣٦﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣٧﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنْ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾ لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ أَدْخُلُوها بِسَلَامٍ أَمِينٍ ﴿٤٦﴾ وَزَعْنَامٌ فِي صُورٍ هُمْ مِنْ عُلَىٰ إِيخْوَانًا عَلَىٰ سُرِّ مَقْعَلِينَ ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرِجِينَ ﴿٤٨﴾ * نَحْنُ عِبَادِي إِنِّي أَنَا الْعَفْوَورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾ وَتَبِعْتُهُمْ عَنْ صَفِيفٍ يُزْهِيمُهُ ﴿٥١﴾

﴿٥٤﴾ وهتختی چۆیینه دهف، و گۆتن: سلافل ته بن، [ئبراهیمی] گۆت: ب راستی ئەم ژ هه وه دترسین. ﴿٥٥﴾ گۆتن: نه ترسه ب راستی ئەم مز گینیا کوره کی زانا ددهینه ته. ﴿٥٦﴾ گۆت: ئەری پستی ئەز پیربویم هوین مز گینیی ددهنه من؟ فیجا ب چ مز گینیی ددهنه من؟! ﴿٥٧﴾ وان گۆت: مه مز گینیا راست و درست دا ته، فیجا ژ بی هیقیان نه به. ﴿٥٨﴾ ئبراهیمی گۆت: ما کی ژ دلوفانیا خودی بی هیفی دیت، ژ بلی ژ ریده رکه فیسان. ﴿٥٩﴾ [پستی ئبراهیمی زانی ملیاکه تن] گۆت: گه لی هنارتیان هه وه خیره [هوین بوچ هاتینه هنارتن]؟ ﴿٦٠﴾ گۆتن: ئەم ب ئیزیه کا دژوارفه، بو مله ته کی گونه کار ییت هاتینه هنارتن [کو مله تی (لووط) ییه]. ﴿٦١﴾ ژ بلی مالا (لووطی)، ب راستی ئەم وان هه مییان دی رزگار کهین. ﴿٦٢﴾ ژنا وی تی نه بیست، ب راستی مه ئەو یا دانایی، ژ وان ئەویت دنا ف ئیزاییدا دمین. ﴿٦٣﴾ فیجا وهتختی ئەو هنارتی، هاتینه دهف بنه مالا (لووطی). ﴿٦٤﴾ (لووطی) گۆت: هوین مله ته کی بیانی و نه نیاسن. ﴿٦٥﴾ گۆتن: [ئەم ب

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجَلُونَ ﴿٥٤﴾ قَالُوا لَا تَحِجْ إِنَّا نَبُشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٥٥﴾ قَالَ أَشَرُّنَا عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكَرْبُ فَمِمَّ نَبُشِّرُونَ ﴿٥٦﴾ قَالُوا بَشِّرْكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْقَلْبِطِينَ ﴿٥٧﴾ قَالَ وَمَنْ يَقْطَعُ رَحْمَةً رَّبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٨﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٦٠﴾ إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمَنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٦١﴾ إِلَّا أَمْرًا تَقْدَرْنَا إِنَّا هُمُ الْغَايِبُونَ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦٣﴾ قَالُوا كَرِهُوا مَعْرُوفًا ﴿٦٤﴾ قَالُوا أَوَلَيْسَ جَنَّاتُ بَعَّاكُنَا فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٥﴾ وَأَتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَنسِرْ بِأَهْلِكَ يَقْطَعُ مِنَ النَّارِ وَالنَّارُ أَذْبَرَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتُ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَأَمْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٧﴾ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هُوْلَاءَ مَقْطُوعٌ مُّصْحِحَاتٍ ﴿٦٨﴾ وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٩﴾ قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءَ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٧٠﴾ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٧١﴾ قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٧٢﴾

چو تشتی و هسانه هاتینه کو تو مه نه نیاسی، ئەم قاسدیت خودیینه [ئەم ب وی ئیزاییفه بو ته ییت هاتین، یا مله تی ته د هاتنا ویدا ب شک. ﴿٦٥﴾ و مه راستیا بو ته ئینایی (کو ئیزادانا وانە)، و ب راستی ئەم راستییژین. ﴿٦٦﴾ فیجا د و هخته کی شه ئیدا، مرقیت خو دهریخه و تول دویف وان هه ره [نه کو ئیک ژ وان بمینیت یان ب پاش خو ف بز فزیت، و د ئیزایا و اندا بکه لیت]، و بلا که س ژ هه وه ب پاش خو ف نه ز فزیت [و به ری خو نه ده تی کاچ ب سه ری وان د ئیت]، و هه رنه وی جهی یی فەرمانا هه وه پی هاتیه کرن. ﴿٦٧﴾ و مه وه حی بو (لووطی) هنارت، کو ئەفان هه مییان وهتختی سپیده ب سه ر و اندا د ئیت، دی ئینه قوت ب کرن. ﴿٦٨﴾ و خه لکی باژیری هاتن ب که یفخو شی مز گینی ددانه ئیک و دو [بو کرنا خرابیی]. ﴿٦٩﴾ (لووطی) گۆت: ئەفه میفانیت من، من شه ر مزار نه کهن. ﴿٧٠﴾ و ژ خودی بترسن [د دهره قا میفانیت مندا]، و هه تکا من نه بهن. ﴿٧١﴾ [خه لکی باژیری] گۆتن: ما مه تو ژ میفانکرنا بیانیان نه دابو و ییه پاش.

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٧١﴾ لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلْنَا عَلِيَهَا
سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّمَن تَوَسَّعَ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهَا لَلسَّبِيلُ مَقِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِن كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾
فَاتَّقِمُوا فَنَاءَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَمَالِمٌ مُّئِينٌ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ
الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَآتَيْنَهُمُ آيَاتِنَا فَكَأَنَّهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨١﴾
وَكَاؤُلُوا يَنْجُونَ مِّنَ الْجِبَالِ يَوْمَئِذٍ أَمِينٌ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ
الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَاؤُلُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾
وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ
السَّاعَةَ لَآيَةً فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٨٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
الْحَقُّ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي
وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمْدَن عَيْنُكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَاهُ أَزْوَاجًا
مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفَضْ حَنَافَكَ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلْ
إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

﴿٧١﴾ گوت: ئەفە ژنبت ھەوہ کچیت منن، ئەگەر
ھەوہ دقیت ھەرن نشینا وان و گریئ خو داریژن.
﴿٧٢﴾ سویند ب ژبیئ تە [سویندە ژ خودی ب
ژبیئ پیغەمبەری]، ئەو د پەرشان و گیژن، د گریئ
خودا. ﴿٧٣﴾ دگەل رۆژھەلاتی قێرپەکا ب ھیز
ئەو ھنگافتن. ﴿٧٤﴾ فینجا مە باژیری وان سەروربن
کر [و ئەو ھیلانە د ناڤدا]، و مە ھندەک خرەبەریت
ئاخا سوئی ب سەر واندا باراندن. ﴿٧٥﴾ و ب راستی
ئەف رویدائیت ھەنئ ئایەت و نشانن بۆ کەسیت
ھشیار و شارەزا. ﴿٧٦﴾ و ب راستی [کافلیت وان]
ل سەر ریکان [ری و پباریت وان]، ھیز وەکی خو
ییت مایین. ﴿٧٧﴾ و ب راستی ئەفە [سەرھاتییا
وان، و کاج ب سەری وان ھات وەختی د ریکا
خودیدا راوەستیاین و مایینە ل سەر سەررەفی و
خراپیا خو] دەرس و نیشانەکە بۆ خودان باوەران.
﴿٧٨﴾ خەلکی واری تیر داروبار و تیکرا [ملەتی
شوعەیی] د ستەمکار بوون. ﴿٧٩﴾ فینجا مە تۆل
ل وان فەکر، و ب راستی ئەف ھەردوو کە [مەدیەن

باژیری شوعەیب پیغەمبەر، و سەدووم گوندی [لووط] پیغەمبەر] کافلیت وان ل سەر ریکەکا دیارن.
﴿٨٠﴾ و خەلکی حیجری [گوندی صالح پیغەمبەر و مالیت (سەموود)، کو دکەفتە د ناڤەرا (مەدیەنە) یی و
تەبوو کیدا] پیغەمبەر درەوین دانان. ﴿٨١﴾ و مە موعجیزەیی خو بۆ وان ئینان [ژ وان موعجیزەیا حیشتری]،
فینجا پشتا خو دانی و رویی خو ژئی وەرگیران [ژ بەر ھندی ژئی ئەو حیشتەر کوشتن، و بی ئەمرییا پیغەمبەری
خو کرن]. ﴿٨٢﴾ و وان خانیییت ئیمن بۆ خو د چیاپاندا دکۆلان [دنا ھەرفن و دویری دزیکەر و دژمنان بن،
یان ل دویف ھزرکنا وان دا ژ ئیزایا خودی د ئیمن بن]. ﴿٨٣﴾ فینجا دگەل ھەلاتنا سپیدەیی، قێرپەکا ب ھیز
ئەو ھنگافتن [و قوتبکرن]. ﴿٨٤﴾ و ئەو وان ب دەست خو فەئینایی [ژ کۆلانا خانیییت ئاسی د چیاپاندا]،
ئەو ژ ئیزایا خودی رزگار نەکرن [و مفا نەگەھاندە وان]. ﴿٨٥﴾ و مە ئەرد و ئەسمان و ھندی د ناڤەرا
واندا، چئ نەکرینە ئەگەر ب ھەقیی نەبیت [ئانکو مە ییت ب دادپەرورەری چیکرین، دا ھەر ئیک ب کریارا
خو بیتە جزاکرن]، و ب راستی رۆژا قیامەتی ھەر دئی ئیت، فینجا تول وان ببۆرە، لیبۆرینەکا نەرم و ھەلیم.
﴿٨٦﴾ و ب راستی خودایی تەبە زیدەچیکەر و زیدەزان. ﴿٨٧﴾ و مە ھەفت ئایەتیت ھەر دئینە دوبارە کرن
[کو فاتحەیا، و قورئانا مەزن ییت دایینە تە. ﴿٨٨﴾ فینجا [ھەی موحەمەد] چافئ خو نەبە وئ خوشی و
نیعمەتا مە دایینە ھندەک ژ وان [نەموسلمانان]، و خەمی ژ وان نەخو [کو باوەریی ب تەنائین]، و خو
بۆ خودان باوەران بشکینە [خو بۆ وان ب ساناهی بیخە]. ﴿٨٩﴾ و بیژە: ب راستی ئەز ناگەھدار کەرەکی
رۆنکەرم [ب ئاشکەرای ئەز دبیژمە ھەو، ژ ھەو نەفەشیرم، دئی ئیزا ب سەر ھەو دا ئیت]. ﴿٩٠﴾ ھەروەکی
مە ب سەر جوھی و فەلەپاندا ئیناییە خواری.

الَّذِينَ جَعَلُوا الْفَرْقَ أَنْ عَضِيَتْ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسَعَنَّهِنَّ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَأَصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُنْكَرِ ﴿٩٤﴾ إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٥﴾ الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ عَلِمْنَا أَنَّكَ ضَيِّقُ صَدْرِكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

سُورَةُ النَّحْلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَنَّا أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلْهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾ يُنْزِلُ الْمَلَكُ الْمَلَكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٤﴾ وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْضَوْنَ وَحِينَ تُسْرَخُونَ ﴿٦﴾

المؤمنين ٩٧

ته، ته سییحات و زکری خودی و نفیث، دی ل سهر ته سفك كه ن. ﴿۹۹﴾ و هه تا دمری [ئانكو هندی یی ساختی] خودای یی خو پهریسه.

سوره ناهحل

ل مه كه هی هاتییه خوار یی (۱۴۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ته مر یی خودی هات [ئانكو قیامهت نیزیك بو]، فیجا له زی لی نه كه ن، ب راستی خودی ژ وی شرکا ته و دكه ن یی پاقر و بلند. ﴿۲﴾ [خودی] ملیا كه تان [جبریل و ته ویث د گهلدا ژ پارێز قانیته و هییی] ب و هییی و ب ته مر یی خو ل سهر وی بنده یی خو یی وی بقیث دینیته خوار یی [دا مرو فان هشیار بكه و]، دانیشا مرو فان بدنه: كو ب راستی چو خودی نین ژ بلی من، فیجا ژ من بترسن و پارێز کارییا من بكه ن. ﴿۳﴾ ته رد و ته سان ب هه قیی و بو حیکمه ته کی [نه گو تره] چیکرینه، فیجا خودی د سهر وی شرکپرا یه یا ته و دكه ن [حاشای خودی ژ وی شرکا ته و دكه ن]. ﴿۴﴾ مرو ف یی ژ چپكه کی چیکری، فیجا [پستی ئافراندا وی تمام بووی] ته و هکی هه فرکه کی ئاشکه رایه [بو خودای یی خو ته وی ته و ژ ئافه کا کیم چیکری]. ﴿۵﴾ ته رشر [حیشر و چیل و په ز و بز ن] زی ییت چیکرین، بو هوه گهر ماتی یا تیدا [ئانكو ته و جلیکت هوین خو پی گهرم دكه ن ژ هری و مویی و ان چی دكه ن]، و هنده ک فایده ییت دی زی بو هوه و ییت تیدا هه یین، و هوین دخون زی. ﴿۶﴾ و بو هوه و جوانی یا د هاتنا و اندا هه یی [وهختی ئیقاری ژ چه ری فهدگه رن]، و د بهردانا و اندا زی [وهختی سپیده یی بهر دده نه چه ری].

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بِلْغِيهِ إِلَّا شِقَاقَ
الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَالْحَبْلُ وَالْأَقَالُ
وَالْحَمِيرُ لَتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَمَخْلُقًا مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾
وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِدٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ يُنْبِتُ لَكُمْ
بِهِ الزَّعْنَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَبَ وَمِنْ كُلِّ
الشَّجَرِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾
وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
وَالنَّجْمُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِي إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
أَلْوَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذْكُرُونَ ﴿١٣﴾
وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لَكُمْ لَاحِمًا طَرِيقًا
وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ جَلِيَّةً تَكْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفَلَكَ مَوَاجِرَ
فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

﴿٧﴾ و باریت هه وه ییت گران بۆ باژیره کی هه لدگرن،
کو هوین نه دگه هشتنی ب زه همه ته کا زه همه ت نه بایه،
ب راستی خودایی هه وه یی میهره بان و دلوفانه.
﴿٨﴾ و هه سب و حیشت و کهر ییت بۆ هه وه چیکرین
دا هوین لی سوبار بین [و باریت خو پی قه گو هیژن]،
و جوانیه زی بۆ هه وه [وه ختی هوین لی سوار دبن
و ب سواریا خو شاهی دبن]، و ژ تشتی هه وه زانین
پی نهیی زی دی چی کت [وه کی لافیت هاتن و
چونی]. ﴿٩﴾ و ل سهر خودیه ریکا راست [نیشا
بهنده ییت خو بدت و بۆ روځ بکت] و هنده ک ری
هه نه ییت خوار و فیچن [ئه و زی ریکیک بهرزه بوون
و گاوریی و ریکیک خه لکیک سهر داچو بینه، ئه و ییت
ب دویف دلخو زیان کتین]، و ئه گهر خودی
قیابایه دا هه وه هه مییان راسته ری کت. ﴿١٠﴾ ئه و
ئه وه یی ئاف بۆ هه وه ژ عه وراڻ ئیناییه خوار،
هوین ری قه دخون، و ژ وئ ئافی شینکاتی و دارو بار
شین دبیت، و هوین تهرشیخ خو لی دچهرین.
﴿١١﴾ و خودی بۆ هه وه پی [ب وئ ئافی] چاندن و

زهیتوین و دارقه سب و تری و هه می پهنگیت فیتی شین دکت، ب راستی دفی چه ندیدا به لگه و نیشان
بۆ وان ییت هه یین ئه ویت هزارا خو دکهن. ﴿١٢﴾ و خودی شهف و روژ، و هه یف و روژ ییت ئیخستینه د
بهر ژه وه ندیا هه وه دا، و ستیر زی ب ئه مری وی سهر نه رم و موسه خه رن. ب راستی ئه قه نیشان و به لگه نه
بۆ وان ئه ویت عه قلی خو دده نه شولی. ﴿١٣﴾ و هه ر تشته کی پهنگ پهنگی د ئه ردیدا بۆ هه وه چیکری
[ژ جانه وهر و شینکاتی و مه عدنه نان]، ب راستی ئه قه نیشان و به لگه نه بۆ وان ئه ویت بۆ خو چام و عیبه تان
وه ردگرن. ﴿١٤﴾ و هه ر ئه وه ده ریا ئیخستیه د بن خزه تا هه وه دا، دا هوین گوشتی نوی و تهر زی بخون و
دا هوین لؤلؤ و مهر جانان ری دهر ییخن و بکه نه بهر خو، و تو گه میییت مه زن تیدا دینی ئافی شهق دکهن و
دچن، و دا هوین ب ریکا ده ریایی بازر گانیی بکه ن و دا هوین سوپاسییا وی بکه ن.

﴿۲۷﴾ باشی رۆژا قیامتیی خودی دئی وان رسوا و رهزیل کت، و دئی بیژیتیه وان: کا هه وهه فیشکیت من هه ویت هه وهه ل سهر خاترا وان هه فرکی و دژمنی [با پیغمه بهر و موسلمانان] دکر، [دوی وهختیدا] هه ویت خودی زانین داییی [ژ زانا و بانگهلدیران] دئی بیژن: ب راستی هه فرۆ [کو رۆژا قیامتیه] شهر مزاری و رسوایی و نیزا بو گاورانه. ﴿۲۸﴾ هه ویت سته م ل خو کرین، وهختی ملیاکهت روحیت وان دکیشن دهست ژ هه فرکی و دژمنیی بهردان و تهسلیمی هه مرئی خودی بوون، دئی بیژن: مه چو خرابی نه دکر. بهلی [کاری هه وهه خرابی بو] ب راستی خودی دزانیت کا هه وهه چ دکر. ﴿۲۹﴾ فیتجا د ده رگه هیت جه هه مپرا هه رنه ژور، هه روهه ر تیدا (د جه هه میدا) بمینن، فیتجا جهی خومه زنکهران چهن دئی پیسه. ﴿۳۰﴾ و گوته پاریز کاران: خودایی هه وهه چ ئیناییه خواری؟ گوئن: قهنجی. ییت قهنجی دئی دنیاییدا کرین دئی قهنجی بو وان هه بیت و خیر و خه لاتی ئاخره تی [بو وان ژ قهنجیا د دنیا ییدا گه هشتیه وان]

چیر و پتره، و ب راستی باشتین ئافاهییی پاریز کاران ئافاهییی ئاخره تییه. ﴿۳۱﴾ هه و ئافاهی [به حه شیت خوجیهیته دئی چنه تیدا، رویار د بنرا دچن و وان چ بقیته یی تیدا هه ی، و هوسا خودی پاریز کاران خه لات دکهت. ﴿۳۲﴾ هه ویت ملیاکهت روحیت وان دکیشن، و هه ویت پاک و پاقر ژ شرک و گونه هان، ملیاکهت سلاف دکهنه وان و دبیزنی (السلام علیکم) سلاف ل سهر هه وهه بن [د خوشییدا بمینن] و ژ بهر کار و کریاریت هه وهه کرین هه رنه د به حه شتیدا. ﴿۳۳﴾ هه ری هه ول هیقییا چنه، هه ول هیقییینه ملیاکهت [ییت روحکینانی] بو وان بین [روحا وان بستین]، بان ژ لی هیقییینه هه مرئی خودایی ته [ب نیزادانا وان] بهیت، هوسا هه ویت بهری وان ژ چوین وهکی وان دکر [وژ بهر کار و کریاریت وان، خودی دهیلاک برن]، و خودی سته م ل وان نه کرییه بهلی وان ب خو سته م ل خو کر. ﴿۳۴﴾ فیتجا جزایی کریاریت وان هه و هنگافتن، و هه و وان ترانه بو خو پی دکر [کو نیزایا خودیه] ب سهر واندا هات و دۆر ماندو ریت وان گرتن.

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ اِنَّ شُرَاكَايَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تُشْفِقُوْنَ فِيْهِمْ قَالِ الَّذِيْنَ اَوْثَرُوْا الْعِلْمَ اِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالْسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِيْنَ ۝۲۷ الَّذِيْنَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلٰٓئِكَةُ طٰلِبِيْ اَنْفُسِهِمْ قَالُوْا اَلَسْتُمْ مَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ مِنْ سُوْعٍ بَلٰٓ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۲۸ فَاَدْخَلُوْا اَنْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا فَلْيَسِّرْ مَوْتِي الْمَتَكِرِيْنَ ۝۲۹ وَقِيلَ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا مَاذَا اَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوْا خَيْرٌ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِيْنَ ۝۳۰ جَنَّتْ عَدْنٌ يَدْخُلُوْنَهَا الْجَحْرٰى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ لَّهُمْ فِيْهَا مَا يَشَاءُوْنَ كَذٰلِكَ يُجْزٰى اللّٰهُ الْمُتَّقِيْنَ ۝۳۱ الَّذِيْنَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلٰٓئِكَةُ طٰلِبِيْنَ يَقُوْلُوْنَ سَلِّمْ عَلٰيْكُمْ اَدْخَلُوْا الْجَنَّةَ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۳۲ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا اَنْ تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يٰٓاْتِيَ اَمْرٌ رَبِّكَ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمُوْهُمْ اللّٰهُ وَلٰكِنْ كَانُوْا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۝۳۳ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ مَا عَلَيْكَ صَاۤءِلَةٌ مِّنْ اَعْمَالِهِمْ اَوْ حَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝۳۴

﴿۳۵﴾ و ئەوئیت هه فال و هه فیشک بۆ خودی چیکرین گۆتن: ئەگەر خودی فیابایه نه مه و نه باب و باپیریت مه، کهسی دی ژ بلی خودی نه دپهرست، و مه چو تشت [ل دهف خو] بپی وی حهرام نه دکر، و هۆسا ئەوئیت بهری وان ژى خودانیت خو و فی بوون [عهینی درهوی دکرن]، فیجا ما تشتک ل سهر پیغه مبه ران ههیه ژ بلی راگه هاندنا ئاشکه را. ﴿۳۶﴾ ب سویند مه بۆ ههر مله ته کی پیغه مبه ره ک هنارتیه [دا بیژنه وان] خودی ب تپی بهریسن، و په رستنا غهیری خودی نه کهن [وه کی سهره گاوران و شهیتانی و بوتان و خیفزانکان]، فیجا هنده ک ژ وان خودی بیت راسته پری کرین، و هنده کان ژى گومرایى و بهرزهبوون بۆ کهفت. فیجا دهردیدا بگه پرن و بهری خو بدهنی کا دویماهییا دره وینان [وه کی مله تی عاد و (سه موود) و مله تی نووح و شوعه یب] بووچ؟! ﴿۳۷﴾ هندى تو خو بیئیشینی و هندى تو یی هشیار بی ل سهر راسته پیکرنا وان [تو نه شیى وان راسته پری بکه ی]، و ب راستی خودی وی راسته پری ناکهت، ئەوئى وی گومرا و بهرزه کری [ئانکو یی خودی گومرایى بۆ فیایی و ریکا گومراییی گرتی، کهس نه شیئ راسته پری بکهت]، و وان چو پشته فان و هاریکار نینن [دهستی وان بگرن و راسته پری بکهن، یان ئیزایا خودی ژ وان بدنه پاش]. ﴿۳۸﴾ و وان سویندیت مه زن ب خودی سویند خوارن کویى مر خودی ساخ ناکه ته فه، به لی.. [خودى دى هه می مرییان ساخ که ته فه] و ئەفه سۆز و په ییانه ژ دهف خودی، به لی باراپتر ژ مرو فان نوزانن. ﴿۳۹﴾ [وان پشتی مرنی دى ساخکه ته فه] دا بۆ وان ئەوا ئەو تیدا ژیک جودا دیار بکهت، و دا ئەوئیت گاوربووین [باوهری نه ئیانیین کو خودی دى وان ساخکه ته فه] بزنان کو وان دره و دکر. ﴿۴۰﴾ ب راستی ئاخفتنا مه ئەفه یه گاڤا مه بقیئت تشتک هه بیت، ئەم بیژین هه به دى هه بیت. ﴿۴۱﴾ و ئەوئیت بۆ خودی مشهخت بووین پشتی سته م لی هاتییه کرن، ئەم دى وان ل جهه کی دی یی باش دفی ژیانیدا ئاکنجی کهین، و خه لاتى ئاخره تی هیژ مه زنتره ئەگه ر ئەو بزنانن. ﴿۴۲﴾ ئەو ئەون [ئەوئیت سته م ل وان هاتییه کرن و هاتییه ئیزادان و ژ وه لاتى خو هاتییه ده ر ئیخستن] ئەوئیت بیهنا خو فره کرین و سهر کیشاییین [ل سهر نه خو شییان]، و پشتا خو ب خودی گهرم دکهن.

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَبَلَّ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَّغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ تَعْبُدُوا اللَّهَ وَأَجْتَنِبُوا الصَّلَاحَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَبِئْسَ مَا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾ إِنَّ تَحْوِصَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ لِيَبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلَفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَذِبِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَاهَرُوا لِنَبِيِّنَاهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جَزَاءَ لَآخِرَةٍ أَكْبَرُوا لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ فَسَلُوا أَهْلَ
الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ يَا بَنِي إِدْرِيسَ وَأَنْتُمْ وَلَكُمْ
الذِّكْرُ لَتَمُنَّ لِلَّهِ وَالْكِتَابِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾
أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ
أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ
فِي تَغْلِبِهِمْ فَمَأْهُمْ بِمُفْجِرِينَ ﴿٤٦﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ
رَبَّهُمْ لَرُءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ
يَتَفَقَّهُوا لِمَلَأَهُ رَحْمَةً أَلَيْسَ الْإِيمَانُ وَالشَّمَالُ سَجْدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾
وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ
وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يُسْكَرُونَ ﴿٤٩﴾ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ
وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهِينَ
أَشْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ فَإِنِّي فَارَهُبُونَ ﴿٥١﴾ وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَهُ الَّذِينَ وَأَصْبَا أَفَعَيَّرَ اللَّهُ تَتَفَقَّهُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَا يَكُ مِنْ
نِعْمَةٍ مِنْ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمْ الضَّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْرَعُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ إِذَا
كُشِفَ الضَّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

سجدة
الجزء
٢٨

﴿٤٣﴾ و مه بهری ته کهس نه شانديسه، ثم وه حیسی بؤ بهنیرین، ته گهر زه لام نه بن [ئانکو ههر پیغه مبه ره کی هاتیسه هنارتن زه لامه و مروقه و نه ملیاکه ته]، فیجا ته گهر هوین [فی] نه زانن ژ زانا و خودان زانینان بیرسن [ئانکو گهلی قوره یشیان ته گهر هوین فی نه زانن پسارا خودان کتیبان (جوهی و فله یان) بکه، دا بؤ هه وه بیژن کو هه می پیغه مبه ره مروف بوون، نه ملیاکه ت...]. ﴿٤٤﴾ مه [تهو پیغه مبه ره] ب نیشان و بهلگه ییت ئاشکهراکهر [کو بنه نیشایت رؤون ل سهر راستییا وان] و ب کتیبان هنارتن، و مه قورئان بؤ ته ئینا خوار، دا تو بؤ مروقان تهوا بؤ وان هاتی، ئاشکهراکه ی، و بهلکی هزارا خو بکه و ل خو بزفرن. ﴿٤٥﴾ ئه ری ما ئه ویت پیلان و ئویسیت خرابیی گترایین [دا خه لکی د سهر دا بهن یان دا ته ب دربی زه لامه کی بکوژن]، پشت راست بووینه کو خودی وان د ئه ریدانا به ته خوارئ، یان ئیزا ژ وی ره خیفه بؤ وان نایت یی وان هزر ژئ نه دکر؟! ﴿٤٦﴾ یان ژئ ئیزا د وه غهر و کار و چوون و هاتن و

بازرگانیا و اندا وان بهنگیفت، فیجا نه بشین ژئ پرهن و نه بشین ژ خو بدنه پاش. ﴿٤٧﴾ یان ژئ ده می تهو ب ترس [کو ژ بن بچن و یا ب سهری ییت بهری وان هاتی بیته سهری وان ژئ] وان بهنگیفت و ئیازی بدته وان، ب راستی خودایی هه وه میهره بان و دلوقانه. ﴿٤٨﴾ ئه ری ما تهو بهری خو ناده نه وان تشیت خودی چیکرین، کا چاوا سیه را وان راست و چه پ دئسته فه گوهاستن و خوار دبیت، و خو شکاندی سوجه یی بؤ خودی دبهن. ﴿٤٩﴾ و هندی دئهر د و ته سماناندا هه ی، ژ جانه وهران و ملیاکه ت ژئ هه می سوجه یی بؤ خودی دبهن و خو مه زن ناکه ن. ﴿٥٠﴾ تهو ژ خودایی خو یی د سهر خورا دترسن، و ته مرئ وان ب چ هاتیسه کرن وئ دکه ن. ﴿٥١﴾ و خودی ئه مر کر: دو په رستییا نه گرن [په رستنا دو خودایان نه کهن]، ب راستی خودایی هه وه ب تنی ئیکه، و ژ من ب تنی ترسن. ﴿٥٢﴾ و چ دئهر د و ته سماناندا هه یه بؤ ویسه، و تاعه ت و گوهداری و په رستن و دبیشیا به ردهوام بؤ ویسه، ئه ری فیجا هوین خو ب ئیککی دی ژ بلی خودی دپاریزن و دترسن. ﴿٥٣﴾ و ههر نیعمه ت و که ره مه کا هوین تیدا بن ژ خودییه، پاشی ههر و مخته کی نه خو شییه که گه هشته هه وه، فیجا دی هوین لافلافا خو ب هه وار و دهنگی بلند گه هینه وی. ﴿٥٤﴾ پاشی ههر و مخته کی تهو نه خو شلی ل سهر هه وه راکر، دهسته که که ژ هه وه هه فشان بؤ خودایی خو چی دکه ن.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا أَفْسَوْفَ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ
لِمَا لَا يَعْمَلُونَ ضُفَيْبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللَّهِ لَتَسْتَأْذِنَ عَمَّا كُنْتُمْ
تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَنَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾
وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾
يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِن سُوءِ مَا بُشِّرَبِهِ ۚ أَيَسْكَرُ عَلَىٰ هُونٍ
أَمْ يَدُسُّ فِي التُّرَابِ ۗ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ مِثْلُ النُّعْثِ ۚ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾
وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَابَّةٍ
وَلَكِن يُّؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَجِرُّونَ
سَاعَةً ۚ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ
أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ
وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ
فَزِينَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَغْنَاهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمْ الْيَوْمَ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

﴿٥٥﴾ [ئەو قى كاری دكەن] دا چاڤت خۆ ژ وان كهرەم و نيعمه تان بگرن ئەو پت مە د گەل وان كرين، ڤئيجا هوين د خو شيعيدا بمينن بەلى هوين دى زانن [كا دويها هيا هەو دى بته چ ؟]. ﴿٥٦﴾ ئەو پشكه كى ژ وى رزقى مە داييه وان، بۆ وان [بوتان] ددان ئەو پت چو تشتى نه زانن، ب خودى [رۆژا قيامه تى] پسارا هەو دى ل سەر وان دره وان ئيتە كرن ئەو پت هەو دكرن. ﴿٥٧﴾ و وان [ملياكەت] كچ بۆ خودى دانان، [حاشاى خودى] خودى ژ قى گۆتسا وان يى پاك و باقره، و كا وان چ دڤيا ئەو بۆ خو ددانان. ﴿٥٨﴾ و هەر وهختى مزگينى ب كچى بۆ ئيكى بيتە دان [كو خودى كچه كا داييى]، دى نافچاڤت وى تيكچن و رهش بن، و دى كهربرى بيت و دى كهرى داوويريت. ﴿٥٩﴾ ژ بهر مزگينيا خراب و ل سەر گران، خو ژ خەلكى ڤه دشتيرت [و نوزايت] ئەرى وى كچى شكەستى و رەزىل بهيت، يان ژى ب ساخى بن ئاخ بكەت، هشار بن پيسە حوكمە ئەو دكەن [وهختى ئەو كچيت ئەو پى نه خوش ب بال خوديڤه لى ددەن،

و كوران ب بال خوڤه لى ددەن]. ﴿٦٠﴾ ئەو پت باوهرىيى ب ئاخره تى نه ئينن سالو خەتى پيس و خراب بۆ وانه، و سالو خەتى پاك و بلند بۆ خوديە و ئەو يى سەر دەست و كار به جهه. ﴿٦١﴾ و ئەگەر خودى مرفان ب سته ما وان ئيزا بدەت [ئانكو ژ بهر سته ما وان ئيزا بۆ وان ئيناباىه]، تشتى ل سەر رويى ئەردى بلڤلثيت نه دهىلا، بەلى وان بۆ وهخته كى ديار كرى گيرۆ دكەت [كو رۆژا قيامه تيه]، ڤئيجا ئەگەر وهختى وان هات، نه بيسته كى ل پاش و نه بيسته كى پيش دكهفن. ﴿٦٢﴾ و وى بۆ خودى ددانن يا وان بۆ خو نه ڤيت [ئانكو كچان بۆ خودى ددانن، و وان ب خو كچ نه ڤين] و ژ دره و ديژن: ب راستى به حەشت بۆ ميه به [ئەگەر قيامه تى هەبىت]، ب راستى ئاگر بۆ وانه و ئەو دى ل پيشيى بن، و دى تيدا ئينه هيلان و ئينه ژ بير كرن. ﴿٦٣﴾ ب خودى بهرى ته مه بۆ گەلەك مله تان پيغه مبه رهنار تينه، ڤئيجا شه يتانى كريات وان يىت خراب بۆ وان خەملاندن، ڤئيجا ئەڤرۆ [كو رۆژا قيامه تيه] شه يتان سەر كار و ته كى وانه [ڤئيجا بلا ل هيشيى بن كا شه يتان دى چ هاريكاريا وان كەت]، و ئيزا به كا دژوار بۆ وان هيه. ﴿٦٤﴾ و مه ئەڤ قورئانه بۆ ته ئيناييه خوارى، دا تو بۆ وان ديار بكەى ئەو ئەو تيدا ب گۆمان و دودل و [مه ئەڤ قورئانه بۆ ته ئيناييه خوارى]، دا بيهتە ريكار پاسته رپيى و دلوفانيى بۆ وان ئەو پت باوهرىيى دئين.

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُنْقِضُوا بِمَا فِي بُطُونِهِمْ مِنْ بَيْنِ قَرْنٍ وَدَمِ لَبَأٍ خَالِصًا سَائِعًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾ وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأعنابِ تَنخَضُونَ مِنْهُ سَكْرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوْحَى رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا سَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَنُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يُؤَفِّكُكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْدَلِ الْعُمرِ لِكُلِّ لَآئِعَةٍ بَعْدَ عَمرٍ سَبَّحًا إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادَى رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِعِزَّةِ اللَّهِ يَتَّخِذُونَ ﴿٧١﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدةً وَرِزْقَكُمْ مِنْ أَلْيَسَبَاتٍ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِالنِّعْمَةِ اللَّهُ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾

﴿٦٥﴾ و خودی ثاڤ [باران] ژ ئه سمانی ئینا خواری،
 قیجا ئه رد پستی مری [هشک بوئی] ساخر و
 شینکر، ب راستی ئه شه به لگه و نیشانه کا ناشکه رایه بو
 وان ئه ویت ژ دل گوئی خو ددهنی. ﴿٦٦﴾ و ب راستی
 بو هه وه د ترشاند [د بهز و چیل و حیشراند، د
 چیکرن و سه رنه رمکرنا و اندا بو هه وه] دهرس و
 چامه هه نه، و دزکی و اندا د ناڤه را ریخی و خویندا
 شیره کی زه لال و پارزنی ددهینه هه وه کو ب ساناهی
 د گه وریسا و اندا بهییت قه دخون. ﴿٦٧﴾ و هوین
 ژ فیکیبی دارقه سپی و میویت تری مهیی [تاره قی] و
 رزقی پاک و چاک [وه کی ترشی و ریچولی و قه سپ
 و میوژان و دوشافی و شه ربه تی... هتد] ژی دگرن و
 چی دکه ن، ب راستی ئه شه به لگه و نیشانه که بو وان
 ئه ویت ئه قلی خو ددهنه شولی. ﴿٦٨﴾ و خودایی ته
 ئیلهام دا میشا هنگفینی، کو جهی خو ل چیا و داران
 و د وان ئافاهییت دئینه ئافاگردا بکه. ﴿٦٩﴾ پاشی
 ژ هه می فیکیبان بخو، قیجا ئه و ریکیته خودایی ته
 ئیلهاما ته پی کری ب ساناهی بگره و تپرا هه ره. و

د ناڤ هنافییت ویدا قه خو ارنه کا رهنک رهنک دهر دکه فیت، دهرمانه بو مرو فان، ب راستی ئه شه نیشانه کا
 ناشکه رایه بو وان ئه ویت هزارا خو دکه ن. ﴿٧٠﴾ و خودی هوین ییت چیکرین پاشی دئ هه وه مرینیت
 و هنده ک ژ هه وه دئ ئینه هیلان هه تا زیی نه هشیی، دایی هاتییه هیلان پستی زانیی چونه زانیت، ب
 راستی خودی خودان شیان و زانایه. ﴿٧١﴾ و خودی هنده ک ژ هه وه ب سه ر هنده کان ئیخستینه د رزقیدا،
 قیجا ئه ویت خودی رزق داییی و ب سه ر ییت دی هاتییه ئیخستن، به ره هف نین رزقی خو بدنه کوله ییت
 خو دا هه می وه ک ئیک لی بین [پا چاوا ئه و دورست دکه ن بهنده ییت خودی د ملکی خودیدا پشکدار بکه ن
 و بیننه ریزه کی]. ئه ری ئه و نیعمه تیت خودی نائینه بهر چافیت خو؟! ﴿٧٢﴾ و خودی بو هه وه ژ نفسی هه وه
 هه فسه ر و هه فگیان چیکرینه، و کور و نه فی ژ وان هه فسه ران دایینه هه وه، و تشی پاک و پاقر کرییه رزقی
 هه وه، ئه ری قیجا ئه و باوهریی ب پویچی و باتلی دئین [کو بوتیت وان زانیان مفایی دگه هینه وان]،
 و چافیت خو ژ که ره م و نیعمه تیت خودی دگرن.

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٢﴾ فَلَا تَضُرُّهُمُ الْأَمْثَالُ
إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٣﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا
مَّمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَن رَزَقْنَاهُ مِثْرًا زَقًّا حَسَنًا
فَهُوَ يَنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَورِي أَلْحَمْدُ لِلَّهِ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ
أَحَدُهُمَا أَتٰكُمْ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ
أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَن يَأْمُرُ
بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٥﴾ وَلِلَّهِ عِشْبُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ
الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٦﴾
وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِّنْ بُطُونٍ أَمْهَتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا
وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمْ يَرْوُا إِلَى الظَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ
مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٨﴾

﴿٧٢﴾ و وان ژ بلی خودی دهر یسن نه ویت نه شیان
هه ی رزقه کی ژ نه سمانان بو وان بهنیرن [وه کی بارانی]
و نه دشین رزقه کی بو وان ژ نه ردی دهر بیخن [وه کی
داروبار و شینکاتی]، و خو نه گهر بزافئ ژ ی بکه نه
ههر نه شین. ﴿٧٣﴾ فیجا چو نمونه یان بو خودی
نه نینن [چونکی خودی ئیکه و کهس وه کی وی نینه، و
وان دگوت خودی خودانی هه می گهر دوو نیسه، نه و ژ
هندی مه زنتره هم ئیکسه ر وی بهر یسین، فیجا دقت
هنده ک د ناهه را مه و ویدا بن]، ب راستی خودی
[خرابییا نمونه یا هوین دنینن] دزانی و هوین
ب خو نوزانن [کا نهف نمونه یه چنده نه یا دجهی
خودیه]. ﴿٧٤﴾ خودی نمونه یه ک ئینا، کوله یه کی بی
هیز و نه چار کو نه شیت چو ب دهست خو نه بینیت،
و ئیکه دی مه که ره م دگهل کریبت و رزقه کی باش
ژ دهف خو مه دایتی، فیجا نه بهنی و ناشکه را ژ
دمه ز یخیت [در پکیت خیریدا]، نه ری ما نه فقه و هکی
ئیکن [نه ری بهنده یی ئازاد و یی د بن کوله تیقفه و ب
خودان و هکی ئیکن، نه ها هوسا خودایی رزقدار و

چیکه ر، و بهریت نه و دهر یسن نه وه کی ئیکن]، و همد و سه نا هه می بو خودینه به لی بارپر ژ وان نوزانن.
﴿٧٥﴾ و خودی نمونه یه ک ئینا و دیار کر، دوزه لامان، ئیک ژ وان یی که پر بیت و نه شیت چو بکه ت [چونکی
یی بی فامه و نه شیت باخفیت]، و نه و خو ب خو باره ل سه ر خودانی خو و سه رکاری خو [چونکی
نه شیت ب کاری خو رایت]، ههر جهی به ری وی بده تی سه رفراز نابیت و خیر ژ چی نابیت. فیجا نه ری
نه فقه و [یی دورست و زیر و زبانی] نه وی فه رمانی ب داد به ره وهر یسی دکه ت و نه و خو ب خو ژ ی ل سه ر پرکا
راست و دورست بیت و هکی ئیکن [مه خسه د ژ ئینا فی نمونه یی نه وه کو نه بو تیت هشک و بی نه زمان
نه ویت نه و بو خو دکه نه هه فیشک و هکی خودی نابن]. ﴿٧٦﴾ و زانینا غه یبا نه رد و نه سمانان یا خودینه
[و کهس دگهل پشکدار نینه]، و کاری رورزا قیامه تی ل دهف خودی [دهاتن و له زوبه ز و ساناهییونا خودا]
وه کی گرتن و فخرنا چاقیه یان هیژ نیریکتره، و ب راستی خودی ل سه ر هه می تشتان یی دهسته له تداره.
﴿٧٧﴾ و خودی هوین ژ زکیت ده یکیته هه وه دهر ئیخستن [بچویک و لاواز] هه وه چو نه دزانی، و گوهر و
چاف و دل دانه هه وه، دا هوین سوپاسی و شوکورا خودی بکه نه [دا هوین ههر نه ندانه کی ژ شان دجهی وی
یی دورستدا ب کاریبنن]. ﴿٧٨﴾ نه ری ما نه و به ری خو ناده نه بالنده یان، و سه ایت هاتینه چیکر کوب
ساناهی ل نه سمانی بفرن، و کهس وان پانا گری و نا پاریزیت خودی نه بیت، ب راستی نه فقه به لگه و نیشان
[ل سه ر دهسته له تدار ییا خودی] بو وان نه ویت باوهر یسی دئینن.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّن بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ
الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ
وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْنَا وَثَمَنًا إِلَى حِينٍ ﴿٨٠﴾
وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّن
الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُم سَرَابًا تَقِيهِمُ
الْحَرَّ وَسَرَابًا تَقِيهِمُ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ
عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨١﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾ يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يَمُكِّرُونَهَا
وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ
شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾
وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخَفُوا عَنْهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ أَشْرَكُوا شَرَكًا هُمْ قَالُوا
رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شَرَكَاؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ
فَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَعِنْدُنَا ﴿٨٦﴾ وَالْقَوْلُ إِلَى
اللَّهِ يَوْمَ يُنْزِلُ السَّمَاءَ سَلَامًا عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

﴿۸۰﴾ و خودی خانیهی هه وه بۆ هه وه کرینه جهی
ئاکنجیوونی، و ژ پیستیت تهرشان بۆ هه وه خانی
چیکرینه [وه کی کوین و رهشالان] کو رۆژا هوین
ئاکنجی دبن و کویست خۆ فه ددهن، و رۆژا هوین
وه غه ری دکهن د سقکن بۆ هه وه و ژ هریبا په زی و
لغایا حیشتران و موبیی بزنان نافالی بۆ هه وه چی
کرییه، مفاپی بۆ خۆ ژ وهر گرن هه تا دمه کی [هه تا
وهختی مرنی]. ﴿۸۱﴾ و خودی بۆ هه وه ژ وی تشتی
وی چیکری سیهر و سه داییی [دا ژ گهرما رۆژی بینه
پارستن] و بۆ هه وه شکفت ئیخستینه د چیاپاندا، و
جلك [ژ هریبی] بۆ هه وه چیکرین، هه وه ژ گهرما
رۆژی پاریزن و دیسا هنده جلك یست دایینه هه وه
[وه کی زری کومزریان] هه وه ژ دژواریا شهری
پاریزن، و هوسا کهره م و قهنجیست خۆ ل سهر هه وه
تمام دکهت، دا هوین ب دورستی خۆ بسپرنه خودی
[ل بهر ئه مری وی راوهستن]. ﴿۸۲﴾ قیجا ئه گهر وان
رویی خۆ وهر گپرا [و موسلمان نه بوون پشتی شان
نیشان و بهلگه یان ژ، چول سهر ته نینه و تو چو

خوسارهت نابی] یال سهر ته، ب راستی بهس راگه هاندنا ئاشکه رایه. ﴿۸۳﴾ ئه و نیعمهت و کهره میست
خودی [ب ده فی] دزانن، پاشی [ب کریاریت خۆ] ئینکار دکهن [وهختی ئه و ئیکی دی ژ بلی خودانی فان
نیعمه تان دپه ریسن] و بارپتر ژ وان چافتنن، و نیعمه تیت خودی ئینکار دکهن. ﴿۸۴﴾ و رۆژا ئه م ژ ههر
مله ته کی شاهده کی [کو پیغه مبه ری وانه] بۆ دئینن، پاشی ده ستویری بۆ گاوران نائیه دان کو عوزرا خۆ
بخوازن و ژ وان نائیه خواستن ئه و ژ خرابیا خۆ بزفین، و ژ نوی خودایی خۆ ب گۆته کی یان ب کریاره کی
رازی بکهن [چونکی رۆژا قیامه تی نه رۆژا کارییه، به لی رۆژا جزا کرن و خه لاتانه ل سهر کار و کریاریت
دنایی]. ﴿۸۵﴾ و وهختی سته مکار ئیزا و عه زابی دبینن، قیجا ئیزایا وان نه ل سهر وان سقک دبیت، و نه
ژی مؤلهت و ده رفهت بۆ وان دئیه دان [سهر ژ نوی تۆبه بکهن]. ﴿۸۶﴾ وهختی موشرک ئه ویت بۆ خودی
کرینه هه قیشک [کو په رستییت وانن] دبینن، دی بیژن: خودیو ژ هه وه هه قیشکیت مه نه ئه ویت مه بۆ
ته چیکرین و مه شوینا ته دپه رستن [قیجا هه قی مه ژ وان چیکه، وان ئه م د سهر دابیرن]، قیجا په رستییان
ئاخشتنا وان ل وان زفراند، ب راستی هوین دره وینن [مه چوجا نه گۆتیه هه وه مه په ریسن]. ﴿۸۷﴾ د وی
رۆژیدا ئه ویت سته مکار و گاورد ته سلیمی حوکی خودی دبن، و ئه و هه زرا وان دکر [کو بوت و په رستییت
وان دی مه هدهر و به ره فانیی بۆ کهن] ل وان بهرزه بوو.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا أَلْسِنَةَ يَمَاصِدٍ دُشْمٍ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٦﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَذْنًى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿١٠٠﴾ إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿١٠١﴾ إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٢﴾ وَإِذَا بَدُلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنْزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٤﴾

﴿۹۶﴾ و هوین [گهلی موسلمانان] سویندیت خو نه‌کهنه ری‌کا حیل‌ه و حه‌واله و غه‌در و خیانه‌تی د نا‌به‌را خو‌دا، فی‌جا ژ به‌ر هندئ پی‌ل سهر ری‌کا راست بته‌حسن و ژ هه‌قیبی دهر‌که‌فن پشتی بنه‌جه بو‌یین، و ئیزا و عه‌زاب [ل دنیا‌یی] هه‌وه به‌نگی‌ثیت ژ به‌ر دانه‌پاشا خه‌لکی ژ دینی خودئ [ب سویند و به‌یه‌نیت ژ دره‌وا] [و پو‌ژا قیامه‌تی] بو‌هه‌وه ئیزا‌یه‌کا مه‌زن هه‌یه. ﴿۹۷﴾ و په‌یانا هه‌وه د گه‌ل خودئ دابی [کو هوین پشته‌فانی و هاری‌کاری‌یا پی‌غه‌مبه‌ری بکه‌ن و ری‌کا وی بگرن و به‌رنه‌ده‌ن]، ب به‌ایه‌کی کیم نه‌گو‌ه‌و‌رن و نه‌فر‌وشن، ب راستی ئه‌وال ده‌ف خودئ بو‌هه‌وه چیره‌ته‌گه‌ر هوین بزانش. ﴿۹۸﴾ [چونکی] ئه‌وال ده‌ف هه‌وه [ژ سامان و زیر و زینه‌تان] نامینیت [چهند گه‌له‌ک زی بیت]، به‌لی ئه‌وال ده‌ف خودئ دئ مینیت، و ب راستی ئه‌و‌یت [ژ به‌ر مه‌هاتینه ئیزادان و نه‌خو‌شی گه‌ه‌شتی‌یی] و سه‌بر کیشایین، ب راستی ئه‌م دئ ژ کار و کریاریت وان چیر وان خه‌لات که‌ین. ﴿۹۹﴾ ههر که‌سی کارئ قه‌نج بکه‌ت

و خودان باوهر زی بیت ژ ژن و میران، دئ ژبانه‌کا سه‌ره‌راز و پا‌ق‌ژ دئ دنیا‌یتدا ده‌ینی [و پو‌ژا قیامه‌تی] ئه‌م دئ ژ کار و کریاریت وان چیر وان خه‌لات که‌ین. ﴿۱۰۰﴾ فی‌جا ئه‌گه‌ر ته‌ فی‌ا قورئانی بخوینی، ژ خودئ بخوازه ته‌ ژ وه‌سواس و ئاوازی‌ت شه‌یتانی له‌عه‌تی و ژ ره‌ما خودئ دهر‌ئی‌خستی به‌اری‌زیت [ئانکو بی‌ژه (أعوذ بالله من الشیطان الرجیم) دا شه‌یتان ته‌ ژ تی‌گه‌ه‌شتنا قورئانی و کار‌پیکرنا وی دوبر نه‌ئی‌خیت]. ﴿۱۰۱﴾ ب راستی وی چو ده‌سته‌ه‌لات ل سهر وان نینه ئه‌و‌یت باوهری ئینایین، و پشتا خو‌ب خودابی‌ی خو‌گه‌رم دکه‌ن. ﴿۱۰۲﴾ ب راستی ده‌سته‌ه‌لات‌داریا‌وی به‌س ل سهر وانه ئه‌و‌یت ب دو‌یف وی که‌فتین، و وی دکه‌نه دؤستی خو‌ و بو‌ خو‌ دکه‌نه سه‌ر‌کار و ری‌به‌ر، و ئه‌و‌یت بو‌ خودئ هه‌فیشکان چی دکه‌ن. ﴿۱۰۳﴾ و ئه‌گه‌ر ئه‌م ئایه‌ته‌کی ل جه‌ی ئایه‌ته‌کا دی بین [ئانکو فه‌رمانا ئایه‌ته‌کی ب فه‌رمانا ئایه‌ته‌کا دی راکه‌ین و نه‌سخ که‌ین]، و خودئ چیر دزانی‌ت کا ئه‌و چ دئیننه‌ خواری [ئانکو خودئ چیر دزانی‌ت کا چ ب کیر مر‌وفان دئیت و چ پتر د‌خیرا و اندایه] دئ بی‌ژن: تو [هه‌ی مو‌حه‌مه‌د] دره‌وان ب نا‌فئ خودئ دکه‌ی، به‌لکی باراپتر ژ وان [چو ژ حیکمه‌ت و نه‌ینسیا نه‌سخ‌کرنئ] نوزانش. ﴿۱۰۴﴾ [هه‌ی مو‌حه‌مه‌د] بی‌ژه وان: ب راستی جبریل ئه‌ف قورئانه ژ ده‌ف خودایی ته‌ ب هه‌قیی‌غه [بی‌خه‌له‌تی و گریدایی ب حیکمه‌تی‌غه] ئیناییه خواری، دا ئه‌و‌یت باوهری ئینایین مو‌کوم بکه‌ت، و دا بیته‌ مز‌گینی و راسته‌پ‌پی بو‌ موسلمانان.

وَلَقَدْ عَلِمُوا أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ
 الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِي وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾
 إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ
 وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا يَتَرَى الْكَذِبَ الَّذِينَ
 لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿١٠٥﴾
 مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقُلُوبُهُ
 مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ
 صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ عَذَابٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى
 الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾
 أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ
 وَأَبْصَرِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٠٨﴾ لَاجِرَمَ
 أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ
 لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا أَنَّهُمْ جَاهِدُوا
 وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٠﴾

﴿۱۰۳﴾ و ب سویند ئەم دزانین کو ئەو دبیژن: [ئەفیی قورئانی] مرۆفەك [بەنی ئادەمەك نە ملیاکەتەك وەکی ئەو دبیژیت] نیشا وی ددەت. [ئەفە دی چاوا کەفتە بەرێك] و ئەوی هزراوان بۆ دجیت [کو وی موحمەد یی فیری قورئانی کری]، زمانی وی بیانی و نە عەرەبیە [چوژ رەوانیژییا عەرەبی نوزانیت]، و ئەف قورئانە زمانەکی عەرەبی یی خودان بەیان و فەساحەتە. ﴿۱۰۴﴾ ب راستی ئەوێت باوەریی ب ئایەتێت خودی [قورئانی] نەئینن، خودی وان [هندی ل سەر گاوریی بن] راستەڕی ناکەت، و [رۆژا قیامەتی] بۆ وان ئیزایەکا دژوار و ب ژان هەیه. ﴿۱۰۵﴾ ئەو درەوان دکەن ئەوێت باوەریی ب ئایەتێت خودی [قورئانی] نەئینن، [قیجا چاوا درەو دی کەفتە رەنگی پیغەمبەری و ئەو کەسی ئیککیە باوەری ب قورئانی ئینایی] و ئەفیت هۆ دبیژن ئەون درەو کەر. ﴿۱۰۶﴾ هەر کەسی پشتی باوەری ئینانی باوەریی ب خودی نەئینیت [و گاوری بیت]، ژ بلی وی یی خورتی لی هاتییە کرن و دلی وی یی تژی باوەری، بەلی ئەوی

دلی وی بۆ گاوریی فەبیت و پی خووش بیت، غەزەب و کەریا خودی ل سەر وان بیت، و ئیزایەکا مەزن بۆ وان هەیه. ﴿۱۰۷﴾ ئەفە [ئیزایا ژینگۆتی] چونکی وان ژيانا دنیا یی هەلبژارت و ب سەر ئاخەرەتی ئیختست و پتر فیا، و ب راستی خودی ئەوێت گاوریوین راستەڕی ناکەت. ﴿۱۰۸﴾ ئەفە ئەون ئەوێت خودی مۆر ل سەر دل و گوهر و چافیت وان دانایی، و ئەفەنە ییت بی ئاگەهن. ﴿۱۰۹﴾ ب راستی و بی شک ئەفەنە ییت خوسارەت رۆژا قیامەتی. ﴿۱۱۰﴾ پاشی ب راستی خودایی تە بۆ ئەوێت مشەخت بووین [ژ مەکەهی] پشتی هاتینە ئیزادان، پاشی [پشتی مشەختبوونی] جیهاد کرین، و سەبر [ل سەر جیهادی] کیشایین، ب راستی خودایی تە پشتی فی [مشەختبوون و جیهاد و سەبر کیشانی] یی گونەه ژییەر و لینه گەر و دلۆفانە.

الجزء الرابع عشر

﴿ ١١٠ 〉 يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ مُّجْدِلٌ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿ ١١١ 〉 وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامَنَةً مُّظْمِئَةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿ ١١٢ 〉 وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿ ١١٣ 〉 فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَلًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْبُدُونِ ﴿ ١١٤ 〉 إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلُ الْبَيْتِ يَغْتَرِبُونَ عَلَيْهِمْ فَتَنَ أَضْطَرَّ غَيْرَ بَإِغٍ وَلَا عَادٍ قَاتَ اللَّهُ عَفْوَ رَحِيمٌ ﴿ ١١٥ 〉 وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكُذْبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكُذْبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذْبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿ ١١٦ 〉 مَتَّعْ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿ ١١٧ 〉 وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا مَّا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿ ١١٨ 〉

﴿ ۱۱۰ 〉 [بینه بیا خو] رُوژا هر کهسه ک دیت [کو رُوژا قیامه تیه] و د بهر خو ب تیتدا جرہ بری دکست، و جزایی کاری هر کهسه کی دی تیه دان و ستم ل وان نائیته کرن [نه خیریت وان کیم دبن، نه زی خرابی ل سهر وان زیده دبن]. ﴿ ۱۱۲ 〉 و خودی [خهلکی] گونده کی دکسته نمونه، زین و ژیارا خو تهنا و تهسل دبورانندن، و ژهمی رهخانقه رزقه کی بهر فراه بو وان دهات، بهلی شوینا شوکور و سوپاسیا خودی بکن، نیعمت و کهرمیت وی [ییت خودی] نه نینانه بهر چاقیت خو و نه شوکوراندن. خودی زی کراسی برسی و ترسی کره بهر وان و ژار و ژیر کرن، ژ بهر وان کار و کریاریت نه وان دکرن. ﴿ ۱۱۳ 〉 ب سویند پیغمبره ک هر ژ وان ب خو بو وان هات، باوهری پی نه نینان و دره وین دانان، فینجا نیزی پی نه و هنگافتن و نه و ییت ستمکار. ﴿ ۱۱۴ 〉 فینجا هوین [گهلی مرو فان] ژ وی رزقی خودی داییه هه وه ب دورستی [ب حه لالی] و پاقری بخون، و سوپاسیا نیعمه تا خودی بکن نه گهر هوین راست

وی ب تنی دپهریسن. ﴿ ۱۱۵ 〉 ب تنی [گوشتی] مرار و خوین [یارون] و گوشتی به رازی، و پی نه بو خودی هاتیه سهر ژیکرن، ل سهر هه وه هاتیه هه رامکرن، بهلی پی نه چار و مه جبوور بیت [ئه فیت بوری بخوت]، ب وی شهرتی دل ل سهر نه بیت و ژ هه و جهیی پی نه بوزینیت [خودی لی ناگریت چونکی]، ب راستی خودی گونه هژیه ره و دلوفانه. ﴿ ۱۱۶ 〉 نه کو هوین ژ دره و [بی بهلگه و نشان] فی حه لالکهن و فی هه رامکهن و بیژن: ئه شه دورسته [حه لاله] و ئه شه نه دورسته [هه رامه]، دا هوین پی دره وان ژ کیسی خودی بکن. ب راستی ئه ویت دره وان ب نافی خودی دکهن سهر فراه ناین. ﴿ ۱۱۷ 〉 دفی دنیا ییدا دی خوشیه کا کیم بهن، و رُوژا قیامه تی دی کهنه د نزیاه کا زیده ب ژاندا. ﴿ ۱۱۸ 〉 و ل سهر جو هییان زی، ئه و تشتی بهری نوکه مه بو ته گوتی [کو هه رامه] مه هه رام کریه. و مه ب فی [هه رامکرنی] ستم ل وان نه کریه، بهلی وان ب خو ستم ل خو دکر.

﴿۱۱۹﴾ باشی ب راستی خودایی ته بۆ ئەوێت ژ نهزانين گۆنهه کرين، و پشتی هنگی په شينان بووین و تۆبه کرين و کار و کرباریت قهنج کرين، ب راستی خودایی ته پشتی فێ [په شينانی و تۆبه کرنی] گۆنهه ژبهر و دلۆفانه. ﴿۱۲۰﴾ ب راستی ئیبراهیم، ب تنی، ملهتهك بوو [ئانكو قهنجیا ملهتهكى ل دهف وى ب تنی هه بوو، یان زانایی خیری بوو، و هه چیی دویفرا هاتی بۆ خو [خیر] ژێ وەرگریه، یان د وى شهريعتیدا یی زانا بوو ئەوێ خودی بۆ هه می ملهتان هنارتی، یان وهختهكى ئەو ب تنی خودان باوهر بوو، و مروفیت وى هه می د گاوریون] ل بهر ئەمری خودی یی پراوهستانی بوو، و ژ خواری و خرابیی یی قهدهر بوو، و ئەو ب خو ژى نه ژ موشکان بوو. ﴿۱۲۱﴾ شوکورداری نيعمهتیت خودی بوو، خودی ئەو ههلبژارت بوو، و راسته پێ کر بوو بۆ دینی راست و دورست. ﴿۱۲۲﴾ و مه د دنیايدا كهره م د گهل كر [كره پیغه مبهر، یان کوریت باش دانی، یان نافدیر کر د ناه هه می دیناندا، یان ئەو كهره م گۆتنا

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۱۹﴾ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۲۰﴾ شَاكِرًا لِلْنِّعَةِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿۱۲۱﴾ وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّا فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿۱۲۲﴾ ثُمَّ وَحِينَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّعَجَّ مَلَأَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۲۳﴾ إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۱۲۴﴾ أَنْعِ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدَلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿۱۲۵﴾ وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِعِشْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُمْ خَيْرٌ لِّلصَّابِرِينَ ﴿۱۲۶﴾ وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَلُوقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿۱۲۷﴾ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿۱۲۸﴾

مهيه ده می ئەم دیژین: [کما صلیت علی ابراهیم] و ب راستی ئەو د ئاخره تیدا ژ بهحه شتیانە. ﴿۱۲۳﴾ باشی [هه می موحه مه د] مه وه حی بۆ ته هنارت [و مه گۆته ته] دینی ئیبراهیمی بگره، دینه کی قهدهره ژ خواری و پویچی، و ئەو ب خو ژى نه ژ موشکان بوو. ﴿۱۲۴﴾ ب راستی شه نبی ل سهر وان ب تنی هاته دانان [کور پیزی لی بگرن و شۆل تیدا نه کهن] ئەوێت تیدا ژێك جودا بووین، و ب راستی پۆزا قیامه تی خودایی ته دی حوکمی و بریاری د ناههرا واندا کهت ل سهر وی تشتی ئەو تیدا ژێك جودا. ﴿۱۲۵﴾ و ب حکمهت [ئانكو ب ئاخفتنا بنه جهه و موکوم و ب دهلیل و نیشان و ب نهر می و ب ئاوايه کی کارلیکهر] و شیره تا قهنج [کو پی بزانی ته ب وان شیره تان خیرا وان دقیت، و ته چو مه ره میت دی نینن یان ژى ب قورئانی ئەوا کو ئەو ب خو حکمهت و شیره تکاره کا قهنج]، بانگهلدیره بۆ ریکا خودایی خو [کو ئیسلامه]، و ب وێ ریکی دان و ستاندنی د گهل وان بکه یا ژ هه مییان چیت. ب راستی خودایی ته چتر دزانیست کا کینه ریکا وی بهرزه کرین، و کا کینه راسته پێ بووین [ئانكو خودی چتر وان دنیاسیت، یی خیر تیدا بیت دی راسته پێ کهت، و یی گومرا بیت راسته پیسیا وی نه ب تهیه]. ﴿۱۲۶﴾ و ئەگه ره وه تو لفه کرن فیا فیجا هندى (ته مه تی) ئەوا ب سهری هه وه هاتی تۆلی بستین، و ئەگه رهوین سه بری بکیشن [و یی به رانه ری خو ئازابکه ن و تۆلی ژێقه نه کهن، پشتی هوین سه رده ستی وی دبن]، نێ ئەفه بۆ بیفهره هان باشت و چیت. ﴿۱۲۷﴾ و سه برا خو بکیشه [ل سهر وێ ئەزیه تا بۆ ته چی دیت] و ئەگه ره سه برا ته ژ خودی نه بیت، بی هاریکارییا وی سه برا ته سه رناگریت، و خه ما وان نه خو [گاغا باوه ری نه نینان] و دلته نگ نه به ژ بهر پیلان و ئۆیسیت ئەو ددانن. ﴿۱۲۸﴾ ب راستی خودی یی د گهل وان ئەوێت پارێزکار و قهنجیکار و قهنجخواز [ب پشته فانی و هاریکارییا خو].

سُورَةُ إِسْرَاءِ

ل مه که هی هاتیسه خوارئ (۱۱۱) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ژ هه می کیناسییان پاک و باقره، نه وی بهنده یی خو د شهفه کیدا ژ مزگه فتا مه سجدولحرام بو مزگه فتا نه قسا [کو قودسه] ب شف بری، نه و مه دورماندوری وئ ب خیر و بهرکه ت ئیخستی [ب رویار و فیکئ ئیخستی و کریسه جهی چهند پیغمبه ران]، دا هم نیشان و ثایه تیت خو [ل سهر دهسته لاتاریسا خو] نیشا [پیغمبه ری] بدهن، ب راستی نه و ب خو یی گوهدیر و بینره. ﴿۲﴾ و مه تهورات دا مووسای، و مه بؤ سرائیلیان کره ریکا هیدایه تی، [و مه گوته وان] ژ بلی خودئ چو پرستییان نه گرن کو کاروباریت خو ب هیقیقه بهیلن. ﴿۳﴾ دوینده ها نه ویست مه د گهل نووخی هه لگرتین [ورزگار کین، مه باییت هه وه ژ توفانی

رزگار کرن، فیجا سوپاسیا نیعمه تا خودئ بکن] ب راستی نووچ بهنده یه کی زیده شوکوردار بو. ﴿۴﴾ و مه سرائیلی دهوراتیدا، ناگه هدارکرن کو ب راستی هوین دئ دوجا خرابییی دهریدیدا کهن، و ب راستی [ب خرابی و سته ما خو] هوین دئ ب سهر خه لکی که فن سهر که فتنه کا گه له که مه زن. ﴿۵﴾ فیجا گاغا وهختی جزادانا جارا ئیکئی هات، هم دئ هنده که بهنده ییت خو ییت خودان هیژ و شیان د شه راندا ب سهر هه وه دا هنیزین، کو د ناف و لهاتی هه وه دا بین و بچن و کوشتنی بیخنه ناف هه وه، و نه فه ژفانه کی راست و دورسته و هه ر دئ بیت. ﴿۶﴾ باشی [پشتی هه وه تویه کری و هوین په شیان بووین] مه هیژا هه وه جاره کا دی زفرانده فه، دا هوین ل سهر وان زال بین و سهر بکه فن، و مه هوین ب مال و کوران ب هیژ ئیخستن، و مه لهشکه ری هه وه ژ یی نه یاریت هه وه پتر لی کر. ﴿۷﴾ و نه گهر هوین قه نجیسی [چ گوتن چ کریار] بکن، هوین دئ ل خو کهن، و نه گهر هوین خرابیسی [چ گوتن چ کریار] بکن، هوین دئ [زیانی] ل خو کهن. فیجا گاغا ژفانی جزادانا دووئ هات [و هه وه دهست ب خرابییان کر، دیسا هم دئ وان بهنده ییت خورت و ب هیژ ب سهر هه وه دا هنیزین و هکی جارا ئیکئی]، دا [وئ ئیزا و نه زیه تی پی بدنه بهر هه وه] سهر و چاقیت هه وه ب کول و کوفان بیخن و دا بچنه د مزگه فتیقه [مزگه فتا قودسی]، هه وه کی جارا ئیکئی چۆینه تیقه [و که فتنه د ناف و لهاتی هه وه دا و کوشتن ئیخستیبه ناف هه وه و ب خورتی هوین دهر ئیخستین]، و دا هه ر تشتی نه و ل سهر زال بین کافل و ویران بکن و ژ بین بهن.

الجزء ۱۵
القرآن ۱۹

سُورَةُ الْاِسْرَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَنَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾ وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ أَلَّا يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكِيلًا ﴿٢﴾ ذُرِّيَّةً مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾ وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولَى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَا كُرْ أَكْثَرِ نُفُورًا ﴿٦﴾ إِنَّ أَحْسَنَهُمْ أَحْسَنُكُمْ لَافْتِسًا كُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسْتَوْفُوا وَجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتِبَةً ﴿٧﴾

﴿۸﴾ [پشتی جارا دووی ژى ته گهر هوین په شیمان
ببن و جاره کا دی توبه بکه و گونه هان بهیلن] دبیت
خودایى هه وه په حى ب هه وه ببه و هه وه نازا
بکه و، و ته گهر هوین زفرینه فه [سه ر کار و کریاریت
خو ییت خراب] ته م زى دى زفرینه فه [سه ر ئیزادانا
هه وه] و دۆزه مه بو گاوران یا کرییه زیندان.
﴿۹﴾ ب راستى ته ف قورانه به رى مروقى دده ته وى
رىكى یا ژ هه میان راستر، و مزگینیى دده ته خودان
باوهران، ته ویت کار و کریاریت راست و درست
دکه ن کو وان خه لاته کى مهن یى هه ی. ﴿۱۰﴾ و ب
راستی ته ویت باوهریى ب ناخره تی نه ئینن، مه ئیزا
و عه زابه کا دژوار و ب ژان بو وان یا به ره فکری.
﴿۱۱﴾ و مروف کا چاوا دوعایا خیرى بو خو دکه ت،
وه سا نفریان زى ل خو دکه ت [فئجا ته گهر نه و
نفرینا مروقى ل خو کرى خودى قه بویل کربیه د
جهدا مروف دا تی چیت، به لى خودى ژ که ره م و
په حها خو وان نفریان قه بویل ناکه ت]. و مروف
هه ر یى ب له زه [و ژ به ر وى له زى کا چاوا داخو ازا

عسى زکمران یرحمکم وان عذرتنا وجعلنا جهنم للکفرین
حصیرا ﴿۸﴾ ان هذا القرءان یرهدى للتى هی اقوم و یبشر
الْمُؤْمِنِینَ الَّذِینَ یَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ اَنْ لَهُمْ اَجْرًا کَبِیرًا ﴿۹﴾
وَأَنَّ الَّذِینَ لَا یُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ اَعَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِیْمًا ﴿۱۰﴾
وَنَدْعُ الْاِنْسَانَ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَیْرِ وَكَانَ الْاِنْسَانُ عَکْوَلًا ﴿۱۱﴾
وَجَعَلْنَا اللَّیْلَ وَالنَّهَارَ اٰیَتَیْنِ فَمَحْوَاةٌ اٰیَةُ اللَّیْلِ وَجَعَلْنَا اٰیَةَ
النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّکُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ
السَّیِّنِینَ وَالْحَسَابِ وَکُلُّ شَیْءٍ فَضْلُنَا نَقْصِیْلًا ﴿۱۲﴾ وَکُلُّ اِنْسَانٍ
اَلَزَمْنَاهُ طَرْفَ رَءْیٍ عُنُقُهُ وَخُجَّجْ لَهُ یَوْمَ الْقِیَمَةِ کِتَابًا یَلْقَاهُ
مَنْشُورًا ﴿۱۳﴾ اَقْرَأْ کِتَابَکَ کَفٰی بِنَفْسِکَ الْیَوْمَ عَلَیْکَ حَسِیْبًا ﴿۱۴﴾
مَنْ اَهْتَدٰی فَاِنَّمَا یَهْتَدِی لِنَفْسِهٖ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا یَضِلُّ
عَلٰیهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰی وَمَا کُنَّا مُعَذِّبِیْنِ حَتّٰی نَبْعَثَ
رَسُوْلًا ﴿۱۵﴾ وَاِذَا اَرَدْنَا اَنْ نُّهْلِکَ قَرْیَةً اَمَرْنَا مَلٰٓئِکَتَنَا فَاَنْفَسُوْا فِیْهَا
حَقّٰی عَلَیْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنٰهَا تَدْمِیْرًا ﴿۱۶﴾ وَکُنَّا اَهْلَکْنَا مَنَ الْقُرُوْنِ
مِنْۢ بَعْدِ نُوْحٍ وَکَفٰی بِرِیْکَ بِذُنُوْبٍ عٰبِدِهٖ خَیْرًا بَصِیْرًا ﴿۱۷﴾

خیرى دکه ت، و ه سا داخو ازا خرایى ژى بو خو دکه ت]. ﴿۱۲﴾ و شه و پوژ [دويف ئیک هاتنا وان و د
نافیکداچونا وان، کورتى و دريژىسا وان] مه کر نه دوه لیل و نشان [ل سه ر ده سته لاتنار یا خودى]، فئجا
مه نشانا شه فئ کره تارى و مه نشانا پوژى کره پونا هى، دا هوین [ب پونا هیا پوژى و ب کارى تیدا
دکه ن] ژ که ره ما خودایى خو بخوازن، و دا هوین هه ژمارا سالان [وه یغان] و حسیبى بزنان، و هه مى تشت
[ژ دینى و دنیایى] مه یى ب به رفه ی نا شکه را کرى [مه دویر و دريژ یى دیار کرى]. ﴿۱۳﴾ و هه مروقه کى
مه کارى وى یى ئیخستیه ستویى وى، و پوژا قیامه تی ده فته را کار و کریاریت وى دى بو دهر ئیخین، دى
فه کرى بینیت. ﴿۱۴﴾ [ته فه ده فته را کار و کریاریت ته یه] ده فته را خو بخوینه، فئجا تب بو خو ته فرو به سى
خو یى حسیبى د گهل خو بکه ی. ﴿۱۵﴾ هه که سى راسته رى بووی، ب راستى بو خو یى راسته رى بووی،
و هه که سى گومرا و به رزه بووی زیانى به س ل خو دکه ت، و که س گونه ها که سى رانا که ت، و هه تا ته م
پیغه مبه ران نه ئیزادان و عه زابى ناده یین. ﴿۱۶﴾ و ته گهر مه قیا ته م [خه لکى] گونده کى ده یلاک به یین،
ته م دى فه رمانى ب گوهدارى و تاعه تی ده ینه ده وله مند و سه ر کار و سه ره دیت وان، فئجا ژ ریکا راست
ده ره فتن و فه رمانا مه ب جه نه ئینان، فئجا هیژابى ژشان و گه ف بوون و مه گوند کافل و ویران کر و مه ژ
بن کر. ﴿۱۷﴾ و مه چهنه [نانکو گه له ک] مله ت ژ چه رخت بو رى ییت پشتى نوحى ده یلاک برینه [وه کى
سه موود و عاد]، و به سه کو خودایى ته ناگه هدار و بینه رى گونه هیت به نده ییت خو بیت.

مَنْ كَانَتْ يَرْيُدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلًا لَمْ يَفِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ يُرِيدُ ثُمَّ
 جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ
 الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَتْ
 سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ كَلَّا تَبْذُرُهُمْ هَؤُلَاءِ وَهُمْ لَا يَخِفُّونَ
 عِظَاءَ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عِظَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ أَنْظِرْ كَيْفَ
 فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَلَآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ
 تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾ لَّا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا
 مَكْذُوبًا ﴿٢٢﴾ وَفَضَّلْنَا رَبَّكَ أَلَّا تَعْبُدَ إِلَّا إِلَهًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا
 إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
 أَيْ وَلا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَأَخْفِضْ لَهُمَا
 جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
 صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ رَبُّكَ أَغْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَادِقِينَ
 فَإِنَّهُمْ كَانُوا لَآ أَعْيُنَ عَفُورًا ﴿٢٥﴾ وَإِنَّ ذَا الْقُرْآنَ لَحَقُّهُ
 وَالْمُسْكِينَ وَأَنْتَ السَّبِيلُ وَلَا تَبْذُرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنْ أَلْمُذْرِبِينَ
 كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾

الجزء

﴿۱۸﴾ و هەر که سی [ب کرباریت خو] دنیا بقیث،
 ئەم دنیا بیدا بو وی تشتی مه بقیث [نه یی وی
 بقیث و دخوازیت] ب لهز دی دهنی، پاشی [پوژا
 قیامه تی] دۆر هه مه یا بو ئیخستی و ئاماده کری، دی
 ره زیل و دویر ئیخستی ژ دلوفانیسیا خودی چینه تیدا.
 ﴿۱۹﴾ و هەر که سی [ب کار و کرباریت خو] ئاخره ت
 بقیث و کاری ئاخره تی بکه ت و بی خودان ئیمان زی
 بیت، ئەفان کاری وان دی زی ئیته وەرگرتن و قه بویل
 کرن. ﴿۲۰﴾ ئەم ژ دانا خودایی ته ددهینه هه مییان و
 که سی زی بی بار ناکهین، چ ییت ژ یانا دنیا یی قیاین
 و چ ئەویت ژ یانا ئاخره تی قیاین، و چ ئەویت هه ردو
 قیاین و چ کافر و چ خودان باوهر، و دانا خودایی ته
 ژ که سی یا فه گرتی نینه. ﴿۲۱﴾ [هه ی موحه مه د] به ری
 خو بده یی کامه چاوا هنده ک ژ وان ب سه ر هنده کیت
 دی ئیخستینه [ب مالی و قه دری و ساخله میی و...
 هتد]، و دهره جه ییت ئاخره تی مه زرتن و فهر قترن.
 ﴿۲۲﴾ و چو هه فیشکان بو خودی چی نه که، و ژ بلی
 وی که سی دی نه په ریسه ئەگه ر دی بی رسوا و لو مه دار

و بی هاریکار بی. ﴿۲۳﴾ و خودایی ته فەرمانا دایی هوبن په رستنا وی ب تنی بکه ن، و د گهل ده یابان د
 قه نج بن، و ئەگه ر ئیک ژ وان یان هه ردو ل ده ف ته په ربون، تو [د خزمه تکرنا و اندا] نه بیژه وان (توف ژ ی
 [کو تو و هه ستیان و بیزارسیا خو ژ وان دیار بکه ی]، و ل وان نه خو په و وان پاشقه نه به و [شوبنا (توف توف)]
 ئاخفتنه کانه رم و جوان د گهل وان بکه. ﴿۲۴﴾ و خو زیده بو وان بشکینه و زیده دلوفانیسی د راستا و اندا بکه
 [زیده خو بو وان نه رم بکه و خو بشکینه، و وان بینه ده ف خو و خودان بکه، هه وره کی وان ب بچویکاتی
 توب بهر خو فه ئینایی و خودان کری] و بیژه: خودیو دلوفانیسی ب وان ببه هه وره کی وان ب بچویکاتی
 دلوفانی ب من بری، و ئەز مه زن کریم. ﴿۲۵﴾ خودایی هه وه ئەوا دلایت هه وه ده هه ی چیت دزانی، و
 ئەگه ر هوبن د باش بن و توبه بکه ن [دی ل هه وه بۆریت چونکی]، خودی بو وان ئەویت زیده ل خو
 دزقرن گونه هه ژبه ره. ﴿۲۶﴾ و ماف و هه قی که س و کاران [ژ سه ره دان و هه ژیکرن و هاریکاریسی... هتد]،
 و به لنگاز و ریفتنگان بده یی، و ده ستدپایی ده ستدپایی [د مالی خو دا] نه که [ده ستدپان هه وه مرو ف مالی
 خو د نه گوهداریسیا خودیدا به مزیحیت یان بیخسته نه د جهی هه ژیدا]. ﴿۲۷﴾ ب راستی ییت ده ستدپایی
 برایت شه یتانینه، و شه یتان د نیعمه تیت خودایی خو دا یی چافق بو و [و براینسیا وان د فیریدایه شه یتانی
 شوکور و سوپاسییا نیعمه تا خودی نه کر، ئەفه ژ ی و هختی مالی خو د گوهداریسیا خودیدا نه مه زبخن، ئەفه
 وان سوپاسییا خودی نه کر، و ئەمو و شه یتان بوونه برایت ئیک].

وَأَمَّا نَعُضُّنَ عَنْهُمْ أَتَبَعَاءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَّهُمْ قَوْلًا
مِّبْشُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوا
أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ
خِطَاءً كَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا الزَّوْجَ إِنَّهُ كَانَ فَجْشَةً وَسَاءَ
سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ
وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي
الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مُنْصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ
مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كُنْتُمْ وَزَنُوا بِالْقِسْطِ أَسْبَغِيرِ
ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ
السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾
وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ
الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

﴿۲۸﴾ و ئە گەر تو پوویی خۆ ژ شهروماندا و ژ بهر نه بوونا رزقی خودایی خۆ ژ وان وەرگیری [چونکی چو ددهستی ته داینه بدهیه وان]، فیجا تو ناخفته کا خۆش و نه رم د گهل وان بکه. ﴿۲۹﴾ و دهستی خۆ ژ قهلسی نه ئافیزه هه فکا خۆ [کو چو ژ دهستی ته دهر نه که فیت]، و دهستیت خۆ ئیکجار ژی فه نه که [کو تو دهر ئیزی بکه ی. ریکه کا نافجی د نافیهر ا چرویکی و دهر ئیزییدا بگه ر]، و [ئه گه ر و نه که ی] دی بیسه ژ لومه دار و دهستالا و پرویتان. ﴿۳۰﴾ ب راستی خودایی ته بی بقیث رزقی وی بو زیده و کیم دکه ت، ب راستی ئه و ئاگه هدار و بینهری بهنده ییت خویه. ﴿۳۱﴾ و بجوکیکت خۆ ژ ترسا هه ژارییی نه کوژن، هه ر ئه م رزقی وان و بی هه وه ژی ددهین، ب راستی کوشتنا وان گونه هه کا مه زنه. ﴿۳۲﴾ و نیزیکی زنايي و ده همن پیسییی نه بن، ب راستی ئه و کاره کی زیده کریته و ریکا وی پسه ریکه. ﴿۳۳﴾ و ئه و نه فسا خودی کوشتنا وی هه رامگری ژ بلی هندئ ب بهر تولی بیته ئیخستن، نه کوژن، و هه ر که سی بی غال و

غه ره ز بیته کوشتن، فیجا ب راستی مه دهسته ه لاتا داییه خوینوهر گری وی، فیجا بلا ژ تخویان نه بۆریت [کو ئیکی دی بکوژیت یان پشتی کوشتنی کاره کی دی لی بکه ت]، و خودی ئه و دهسته ه لات دایییی و هاریکاری بو کری. ﴿۳۴﴾ و نیزیکی مالی سیوی نه بن، ئە گه ر ب باشتین رینک نه بیت [کو پی مالی وی بهاریزی و شۆل پی بکه ی] هه تا بالغ و ئاقل نه بن، و به یانا خۆ ب جهه بین، ب راستی پساراپه یانی دی ژ هه وه بیته کرن. ﴿۳۵﴾ و پیقانی ب دورستی [بی کیماسی] بیقن ئە گه ر هه وه پیقان کر، و ب ترازیا راست و دورست بکیشن، ئە فه بو هه وه چینه و دوپاهیکه کا باشتره. ﴿۳۶﴾ و تشتی تو چوژنی نه زانی ل دویف نه چه، ب راستی مروّف ژ گوهر و چاف و دلی خۆ بهر برسه. ﴿۳۷﴾ ب شاهی و مه زنا تی ل سه ر ئه ردی ب ریشه نه چه، ب راستی تو ب چونا خۆ نه شیئ ئه ردی کون بکه ی و بکه لیشی، و تو ب دهر ئیزی ژی ناگه هییه چایان. ﴿۳۸﴾ ئە فه هه می [کریاریت بۆری ییت خودی فهر مانا مه ب نه کرنا وان کری]، کرنا وان هه مییان ل دهف خودایی ته گونه هه.

﴿۳۹﴾ ئەقە [مەخسەد ئەو بېرىپت بۆرىن ژ گوتنا خودى ﴿وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ﴾ هەتافى ئايەتى].
 ھەندەك ژ وان حىكمەتانه ئەو پت خودایى تە ب وەحى
 بۆتە ھنارتىن، و چو پەرستىيان د گەل خودى نەگرە
 [ئەگەر وەبکەى، دى شەرماز و دویرتختى ژ
 دلوفانىيا خودى بۆ جەھنەمى ئىيە ھاقتىن. ﴿۴۰﴾ فینجا
 ئەرى خودایى ھەو ھەو کور خۆسەر بۆ ھەو ئىخستىن،
 و بۆ خۆ ژ ملیاکەتان کچ دانان؟! ب راستى ھوین
 ئاخفتنە کا گەلەك مەزن [د کرپتى و نەجوانىيا خۆدا]
 دکەن، [وەختى ھوین خۆ ب قەدرتر دىین و کوران بۆ
 خۆ ددانن، و ئەو پت ھەو ھەو نەقین کو کچن بۆ خودى
 دتبخن. ﴿۴۱﴾ ب راستى مە دوبارە و ب درپژى و ب
 گەلەرنگان [بەلگە و نموونە] دق قورئانیدا ئىنایىنە،
 دا بىرا خۆ بینن، بەلى [دوبارە کەرن و درپژى ئىنانا فان
 نیشانان] ژ بلى دویرکەفتن ژ قەقسى چو پى دى ل
 وان زیدە ناکەت. ﴿۴۲﴾ بیژە ئەگەر د گەل خودى
 ھەندەك پەرستىیت دى ھەبانە ھەروەكى ئەو دپژن، دا
 بزافى کەن ب ریکەكى خۆ نپزىكى خودانى عەرشى

بکەن [یان ژى دا بزافى کەن ل سەر خودانى عەرشى زال بىن ھەروەكى ھەمى خویندکار د دنیایدا فى
 کارى دکەن. ﴿۴۳﴾ خودى پى پاک و پاقر و زیدە بلند ژ وئ یا ئەو دپژن. ﴿۴۴﴾ و ھەر حەفت ئەسمان
 و ئەرد و ھەندى تیدا ھەمى خودى ژ کىاسىيان پاقر دکەن، و چو تشت نینن سوپاسىيا خودى ب پاقرى
 نەکەن، بەلى ھوین تەسبیحا وان تیناگەھن، ب راستى خودى لەزى ل جزایى ناکەت و پى گونە ھژپەرە.
 ﴿۴۵﴾ و ھەر وەختى تو قورئانى دخوینى، ئەم پەردە کى دانقەرەتە و ئەو پت باوەرى پى ئاخەرەتى نەینن
 ددانین [کو قورئانى تینەگەھن. ﴿۴۶﴾ مە پەردە ل سەر دلپت وان پت دانایین دا قورئانى تینەگەھن، و
 مە گرانى یا ئىخستىیە دگوپت واندا [کو گول قورئانى نەبن]، و ھەر وەختى د قورئانیدا تە نافی خودایى
 خۆ ب یەکتایى ئینا [تە گۆت خودایى من تاك و تەناپە، و بى ھەقال و ھۆگر و ھەفشکە]، پشتا خۆ ددەنە
 تە و درەفن [دا گولئ نەبن خودى تیکە]. ﴿۴۷﴾ ئەم چپتر دزانن کا بۆچى ئەو گوھدارىیا تە دکەن وەختى
 ئەو گوھدارىیا تە دکەن، [گوھدارىیا تە دکەن بۆ ترانە کرنى ب تە و قورئانى] و [دیسا] مە چپتر ئاگە ھژى
 ھەپە وەختى پستە پستى دکەن، و دەفئى خۆ دپەنە بەر گوپت ئیکدو، وەختى ستمەکار دپژن: ئەوئ ھوین
 ل دوپش دچن مروفەكى سیرەلپکرى و عەقچۆپى پپقەر نینە. ﴿۴۸﴾ بەرى خۆ بدئى کا چاوا ئەو نموونەیان
 بۆ تە دئینن [دپژن: ساحرە، شاعر و ھەلبەستفانە، دینە... ھتەد]، ئەو [ب فان بى بەختىيان] گومرا و
 بەرزە ھوون، و نەشپن ریکە ھەقسى بگرن [یان ب سەر چو ریکان ھەلنابن د بەرەقل بن، کو بشپن پى تانان
 د تە بقوتن. ﴿۴۹﴾ و گۆتن ئەرى ئەگەر ئەم بووینە ھەستى و ھەلوەرپایین و پرت و بەلاقە بووین، جارە کا
 دى دى زیندى بپنەفە و بپنە مروفەكى نوى.

ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
 آخَرَ فَتَقَافِي فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمُ
 بِالْبَنِينَ وَالنَّحْلِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَّا نَعْلَمُ لَكُمْ تَقْوِيلًا ﴿٤٠﴾
 وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾
 قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَّابْتَعُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾
 سُبْحَنَهُ وَعَلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٣﴾ سُبْحَنَهُ لِمَا تَسْمُوْنَ
 السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ فِيهِمْ مَنْ شِئَ الْأَيْسِخَ يَحْمَدُ وَلَكِنْ
 لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾ وَلَآ أَقْرَأَتْ
 الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا
 مَّسْتُورًا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ
 وَقْرًا وَإِذَا ذُكِّرْتُمْ بَكَتُمْ فِي الْقُرْآنِ وَحَدُّوا وَلَوْ أَعْلَىٰ أَذْرِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٦﴾
 نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ
 إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنَّا تَبِعُونَ الْإِبْرَاحِيمَ مَسْحُورًا ﴿٤٧﴾ انْظُرْ
 كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾
 وَقَالُوا آءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرُفًّا آءِذَا نَا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾

الجزء

﴿قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ۝٥٤﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِدُّنَا لِلَّذِي فَعَلْنَا أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيَنْغَضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قَوْلُ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ۝٥٥﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَقُولُونَ إِنَّ لَيْسَ لَنَا إِلَّا قَلِيلًا ۝٥٦﴾ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ۝٥٧﴾ وَذِكْرُكُمْ أَكْبَرُ إِن يَسْأَلْكُمْ عَنْهُ فَأَنْشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۝٥٨﴾ وَرَبُّكَ أَكْبَرُ بِمَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ۝٥٩﴾ قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ رَزَعْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ۝٦٠﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ۝٦١﴾ وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝٦٢﴾

﴿٥٤﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: هوین بنه بهر یان ئاسن. ﴿٥٥﴾ یان ژ ی هه ر تشته کی دی یی کو هوین د دلی خو دا مه زتر (ب زه مه تر) دببن [هوین بنه چ، بنه نه وه، هه ر پشی مرنی دئ ساخ بنه فه]، فیجا نه وه دئ بیژن: کی دئ مه زفرینته فه [پشی نه م پویچ دببن] بیژه: نه وه دئ هه وه زفرینته فه نه وی هوین جارا ئیکی چی کرین، نه وه دئ سه ری خو [بو ترانه پیکرنی] ل ته هه ژین و دئ بیژن: نه فه که نگیه، بیژه: دبیت یا نیزیك بیت. ﴿٥٦﴾ پوژا گازی هه وه دکه ت [دا ژ گوران راببن]، و فیجا هوین دئ ب سو پاسیا و یفه بهر سقی دن [و ژ گوران دئ رابن و دئ بهر ب مه دانا حه شریفه چن]، و هوین دئ هه رکه ن ژ ده مه کی کیم بیفه تر هوین د گوریدا نه مایینه. ﴿٥٧﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه بهنده ییت من [خودان باوه ران] وهختی [دگهل هه فپشک چیکه ران] دناخشن، بلا باشتین ناخفتنی بکه ن، ب راستی شه یان [ب ریکا ناخفتنی ره ق و زفر] خرابیی دئیخیه د نا فیه را و اندا، ب راستی شه یان بو مروقی دژمنه کی ئاشکه رایه.

﴿٥٤﴾ خودایی هه وه، هه وه چیتر دنیا سیت، نه گه ر بقیث دئ دلؤ فانییی ب هه وه بهت، و نه گه ر بقیث دئ هه وه ئیزادهت، و مه تو نه هنارتی دا تول سه ر وان بییه زیره فان و بهر پرس [کو ب کوته کی وان بینیه سه ر ئیمانی]. ﴿٥٥﴾ و خودایی ته ب وان ییت دهر د و نه سماناندا هه یان زانتره [کا کینه و کا چاوان و هه ر ئیک هیژایی چیه؟] و ب راستی مه هنده ک پیغه مبه ر ییت ب قه در تر ئیخستین ژ هنده کیت دی، و زه بوور مه یا داییه داوودی. ﴿٥٦﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [موشرکان] کا گازی وان بکه ن نه ویت هه وه هه ر دکر کو نه وه خودینه ژ بلی خودی [بلا هاریکاریا هه وه بکه ن]، نی نه و نه شین چو زیانی ل سه ر هه وه راکه ن یان ژ هه وه فه گو هیژن بو هنده کیت دی. ﴿٥٧﴾ نه ویت نه وه [موشرک] دپه ریسن [و بو خو خودا حسیب کرین وه کی ملیاکه ت و مروف و نه جنه یان]، کا کی ژ وان پتر نیزیکی خودییه، نه ها نه و دا بگه هه رازیو نا خودایی خو بو خو ل رپکان دگه رن، و ب بهر ستنه خودی دلؤ فانییا وی دخواژن و ژ ئیازی وی دترسن، ب راستی ئیازی خودایی ته گه له کا گرانه، هه می ژئی دترسن و خو ژئی دپاریژن. ﴿٥٨﴾ نینه گونده ک [ژ گوندیت گاوران یان گونده کاران] نه گه ر نه م بهری پوژا قیامه تی د هیلاک نه به یان یان ژ بهر هنگاری ئیازییه کا دژوار نه که ین، نه فه دکتییدا [ده پی پارستیدا (له وحی مه حفوز)] یا نفیسیه.

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ
وَاتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
إِلَّا تَخَوِيفًا ٥٩ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا
الرُّءُوبَا لِيَئِيَ أَرْبَابَكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةُ الْمَعْلُومَةُ
فِي الْقُرْآنِ وَنُحِفُّهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ٦٠
وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ
قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتُ طِينًا ٦١ قَالَ أَرَأَيْتَ هَذَا الَّذِي
كَرَّمْتَ عَلَى لِبْنٍ آخَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَأُحْثَبَنَّ
دُرِّيَّةً إِلَّا قَلِيلًا ٦٢ قَالَ أَهَبْ قِمْنَ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ
جَهَنَّمَ خَيْرٌ أَوْ كَرَجَاءَ مَوْفُورًا ٦٣ وَأَسْتَفِزُّ مِنْ أَسْطَفَعَتْ
مِنْهُمْ بَصُوتِكَ وَأَجْلَبَ عَلَيْهِمْ بَحْثِكَ وَرَجَلِكَ وَشَرُّكَهُمْ
فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَذَهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا
غُرُورًا ٦٤ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى
بِرَبِّكَ وَكِيلًا ٦٥ رَبُّكُمْ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ تُلَاحِظُ لَكُمْ السَّحَابَ فِي
الْبَحْرِ لِيَتَنَبَّهُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهٗ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ٦٦

﴿٥٩﴾ چو تشت نه‌بوو ریگر ئەم موعجیزەیان [هەرەوێکی خەلکی مەکەهێ ژ تە دخوازان کو تو سەفایێ بۆ بکەیه زیر و چاییت مەکەهێ ژ وان دویریخی] بهێرین، ئەو نه‌بیست، ییت به‌ری وان موعجیزە مە بۆ هەنارتن و باوهری پی نه‌ئێنان و دره‌و دانان [فێجا مە به‌رئاتف کرن، نه‌کو ئەفه‌ ژێ وه‌کی وان بکه‌ن و وه‌کی وان هیژایی ئاتافه‌کی بین] و مە حیشتەر دا [سەموود] [مله‌تی صالح پیغه‌مبه‌ر وه‌ک موعجیزه‌یه‌ک] نیشانه‌کا رۆنکه‌ر، فێجا وان سته‌م ل گوھی خو نه‌دا صالحی و حیشتەر کوشت] و ئەم موعجیزەیان ناهێرین ئەگەر بۆ ترساندنێ نه‌بن. ﴿٦٠﴾ و بینه‌ بیره‌ خو وه‌ختی مە گوژییه‌ ته‌، ب پاستی خودایێ ته‌ ب دورستی ده‌سته‌لات ل سه‌ر هه‌می مروشان هه‌یه‌ [و هه‌می ییت د بن ده‌ستی ویشه‌، و ئەو دیتنا مە ب ته‌ [شه‌فا میعراجی] [چونا ته‌ بۆ ئەسمانان]] داییه‌ دیتنی، مە ب ته‌ نه‌دا دیتنی ئەگەر بۆ جه‌رباندنا خەلکی نه‌بایه‌ [کا دی چاوا سه‌ره‌ده‌ریی

د گه‌ل فی رویدانا عتیکه‌ که‌ن]. و دارا له‌عنه‌ت لی کری د قورائیدا هاتی [کو دارا زه‌قوومییه‌] مە نه‌ئیناییه‌ ئەگەر ژ به‌ر جه‌رباندنا مروشان نه‌بیست. و ئەم وان [ب به‌لگه‌ و نیشان و موعجیزه‌یه‌ت ئاشکه‌را کو وان راوه‌ستین و پاشه‌ به‌ن] دترسین، به‌لی ئەف ترساندنه‌ چول وان زیده‌ناکه‌ت ژ بلی زیده‌ سه‌رداچۆنی. ﴿٦١﴾ و وه‌ختی مە گوژییه‌ ملیا که‌تان بۆ ئاده‌می هه‌ره‌ نه‌ سوچه‌یه‌ی [سوچه‌یا ریزگرتنی نه‌یا په‌رستنی] هه‌مییان سوچه‌ به‌ر [ئبلیس] تی نه‌بیست، گوٲ: ئەز چاوا سوچه‌یه‌ی بۆ وی به‌م، ئەوئ ته‌ ژ هه‌ریی چیکری؟! ﴿٦٢﴾ [شه‌یتانی] گوٲ: کا بۆ من بیژه‌، ئەفی ته‌ قه‌دری وی ب سه‌ری من ئیخستی، و ئەز ب خو ژ وی ب قه‌درتر، ب پاستی ئەگەر تو من هه‌تا رۆزا قیامه‌تی به‌ی لی دی ب سه‌ر دوینده‌ها ویدا گرم، و د سه‌ردا به‌م و دی ڤه‌ و رویشالیت باشیی ژ ناف وان هه‌لکیشم، کیه‌مک ژ وان تی نه‌بن [ئهو ژێ ئەون ییت خودی پاستین ب گوٲنا خو ﴿إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ﴾، ئانکو ب پاستی به‌نده‌یه‌ت من ته‌ چو ده‌سته‌لات ل سه‌ر وان نینه‌]. ﴿٦٣﴾ [خودی] گوٲ: هه‌ره‌ [ئفه‌ مە تو هیلائی و یا ته‌ پی چی بیبت بکه‌]، فێجا هه‌ر که‌سی گوھی خو بده‌ ته‌ و ب دویف ته‌ بکه‌فیت، دۆژه‌ جه‌زایی هه‌وه‌ هه‌میانه‌ کو جه‌زیه‌کی تمامه‌. ﴿٦٤﴾ هه‌چی ته‌ شایێ ژ وان، ب گازییا خو بئارینه‌ و د سه‌ردا به‌ه‌، و ب سویار و په‌یاییت خو فه‌ گازی وان بکه‌، و د مال و زاروکیٲ واندا پشکه‌دار به‌ه‌، و سوژ و په‌یانان بده‌ وان، و شه‌یتان ژ خاپاندنی پیقه‌تر چو ناده‌ ته‌ وان. ﴿٦٥﴾ ب پاستی به‌نده‌یه‌ت من [ییت پاریزکار و راستکار] ته‌ چو ده‌سته‌لات ل سه‌ر وان نینه‌، به‌سی وانه‌ خودایێ ته‌ بۆ وان زیره‌فان و پشته‌فان بیست. ﴿٦٦﴾ [گه‌لی مروشان] خودایێ هه‌وه‌ ئەو یی ب سانه‌ی و هیدی گه‌مییان ده‌ربایاندا دیه‌ت، دا هوین ل دویف خیر و که‌ره‌ما وی بکه‌رن [ئانکو دا هوین داخوازا قازانجی بازر گانیی بکه‌ن]، ب پاستی خودی بۆ هه‌وه‌ یی دلۆفانه‌.

﴿۶۷﴾ و نه گهر نه خوښه په ك د دهر يايځدا بگه هپته هه وه،
 فېجا نه وېت هوين ژ بلى خودى دپهر يسن و هه وارى
 بو دېن، ژ بيرا هه وه دچن و خودى ب تنى دمپته
 ل بيرا هه وه [ژ خودى پښه تر هوين كه سى نابېنن
 د هانا هه وه بهيت، و هه وه رزگار بكهت]، فېجا
 وهختى هوين رزگار كړن و برنه ديمى هه وه رويسى
 خو ژ باوهر يى وهر گپرا [و دز فرنه سهر ټيك و دويا
 خو كو پهر ستن بوتانه]، و ب راستى مړوځ يى نه
 شو كورداره، بو نيمه تيت خودى نائينته بهر چاځيت
 خو. ﴿۶۸﴾ نه رى هوين پشت راست بوون كو خودى
 هه ول په خى ديمى د نه رديدا نابه ته خواري، يان رى
 هور بهايه كى ب بهر شيشك ب سهر هه وه نائينت،
 پاشى هوين كه سى نه بېنن خو ل هه وه بكه ته خودان،
 و ب كارو باريت هه وه رابيت و هه وه ژ نيزا يا خودى
 بپاريزيت. ﴿۶۹﴾ يان رى هوين ټيمن بوون كو جاره كا
 دى خودى هه وه ناز فرينته هه وه دريائى و بايه كى ب هيز
 كوهر تشتى بكه فېته بهر بېته و باقريت ب سهر
 هه وه نائينت، ژ بهر گاوريا هه وه [يان چاقتيا

الجزء
الخامس
عشر

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُوا إِلَّا إِلَهُ قَلَمًا
 نَجِدُكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمْسِمْ
 أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ
 لَا يَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمْسِمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً
 أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيحِ فَيَغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ
 ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْهَا نَاصِرًا يَنْصِرُكُمْ ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي
 آدَمَ وَجَعَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ رَوَاقَهُمْ فَمَنْ أَلَطَيْتَ
 وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا
 كُلَّ أَنَسَابٍ بِأَمْرِ آلِهِم مِّمَّنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِرِسْمِهِ فَاُولَٰئِكَ
 يَبْقَرُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يَظْلَمُونَ قِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَنْ كَانَ
 فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِنْ
 كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ
 عَلَيْنَا غَيْرَةً وَإِذَا لَا تُحِذُّوكَ حِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ
 لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَتًّا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذَا لَذِقْنَاكَ ضَعْفَ
 الْحَيَاةِ وَضَعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

هه وه] هه وه بخه ندقنيت، پاشى هوين كه سى نه بېنن ټولا هه وه ژ مه بخوازيت. ﴿۷۰﴾ و ب راستى مه
 دوينده ها ناده مى يټ ب ريز و رويمه ت ټيخستن، و مه ټهو د ديمى و نافيځدا يټ هه لگرتين و گپراندين
 [ټانكو مه شيانا داييه هه وه، هوين ب پيان و ده واران و گه ميان و ټاله تيت دى قوبناخت دريژ برن]،
 و رزقى پاك و پاقر مه دا وان، و مه ټهو ب سهر گه له ك چيكر يټ خو ټيخستن و ب قه درتر لى كړن.
 ﴿۷۱﴾ [بو مله تى خو بيژه]: پوژا هم گازی هم مى مړوفان دكهين هه ر ټيك ب پيشيى خوځه [خودايت
 ته وراتى ب ته وراتى، و يټ ټنجيلى ب ټنجيلى، و يټ قورټاننى ب قورټاننى، يان رى ب پيغه مبه ريت
 خوځه يان رى ب كټيا كارو باريت خوځه]، فېجا هه ر كه سى كټيا وى ب ده ستى راستى بو بېته دان، نه فې
 دى كټيا خو خونين و ته مه تى ده زيى پشته بهر كى قه سپى سته م ل وان نائيه كړن [كو خير هكا وان كيم بيت
 يان گونه هه ك ل سهر وان زيده بيت]. ﴿۷۲﴾ ټهو دى دنيا يځدا يى كوره بيت [دلټارى بيت و هه قبيى
 نه بېنيت]، ټهو د ئاخره ټيدا رى يى كوره وه و گومراته رى [و نائيه راسته رېكرن بو ريكار رزگار بوونى].
 ﴿۷۳﴾ و چو نه مابوو هه ټيشك چيكر (موشرك) دا ته د سهر دا بهن، و ته خاپينن ژ وى و ه حيا مه بو ته
 هنارتى، دا تو ژبلى وى و ه حيا مه بو ته هنارتى ب سهر مه فې نه، ټه هه ننگى، دا ته بو خو كنه دؤست
 و هه فال. ﴿۷۴﴾ و نه گهر مه تو رانه گرتباى و نه پارستابى، نيزيك بوو تو دا پيچه كى ب په خى وانه چى.
 ﴿۷۵﴾ فېجا نه گهر ته وهر بايه [و ته گوځى خو دابايه وان]، ټه م دا ته دوقات دنياى و ئاخره ټيدا ب بهر نيزا
 ټيخن، پاشى ته بو خو كه س نه دديت پشته فانييا ته بكهت، و دهستان بو ته ل سهر مه بهلنيت.

وَاِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا
وَإِذَا لَا يَتَّبِعُونَ خَلْقَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا
قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَفَمِمَّا
أَصْلَوْنَا لِدُنُوكَ الشَّمْسِ إِلَى عَسْكَي الْأَيْلِ وَقُرْءَانَ الْفَجْرِ
إِنَّ قُرْءَانَ الْفَجْرِ كَانَتْ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ الْأَيْلِ فَتَهَجِدُ
بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾
وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ
وَأَجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ
الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُزِّلَ مِنَ الْقُرْءَانِ مَاهُو
شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾
وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَسَى بِنِعْمَتِنَا وَهُدَاهُ
إِلَّا لَنُرَاكَ يَوْمًا ﴿٨٣﴾ قُلْ كُلُّ يَعْمَلْ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَوَيْلٌ لِّعَالَمٍ
يَمُنُّ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ
أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ
بِالَّذِي أُوحِيَآ إِلَيْكَ ثُمَّ لَنَجِدَ لَكَ بِهِ عَلِيمًا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

﴿۷۶﴾ و چو نه مابو داب دژ منابیا خو ته عیجز و
ته نگاف کهن، دا ته ژ مه که هی دهر بیخن [و نه گهر وان
نه شه کربایه و وان تو دهر بیخستایی]، هنگی پشتی
ته، نه و ژ دهمه کی کیم پیغه تر نه دمان. ﴿۷۷﴾ نه فیه
رپکا مه یه د گهل پیغه مبه ریت مه، نه ویت مه بهری
ته هنارتین [کو هم وی مله تی بهرئاتاف کهین نه وی
پیغه مبه ری خو ژ ناف خو دهر دئیخت]، و تو چو
گوهر رینی بو رپکا مه [فی] نایینی. ﴿۷۸﴾ وهختی
روژ ل نیفا نه سانی وهر دگه ریت هه تا شه فثاریی تو
نفیژان بکه، و نفیژا سپیدی ژ بیر نه که [نفیژا سپیدی
ب قورئانی هاته ب نا فکرن چونکی قورئان ب دیری
ل سهر دئیته خواندن]، چونکی ب راستی نفیژا
سپیده بیان ملیاکهت ل سهر شاهدن [ب شهف و
روژ تیدا حازر دهن، و خو تیدا پتک دگوهورن، فینجا
ههر دو جوین ل سهر دبنه شاهد]. ﴿۷۹﴾ وهخته کی
ژ شهفی، رابه نفیژان ب قورئانی بکه [نانکو قورئانی
تیدا بخوینه] کو فهرزه کا زیده یه [ل سهر ههر
پینج نفیژان] بو ته ب تنی، دا خودایی ته ب وان

نفیژان ته بگه هینته جهی به سنکری [نه و جهی سوپاسیا ته تیدا دئیته کرن روژا مه هدره مه زن دهی].
﴿۸۰﴾ بیژه: خودیو و ههر کاروباره کی هه بیت ب پهنگه کی تو پی رازی، ب من بده کرن و من بکه دنا فدا،
و ههر کاروباره کی هه بیت ب پهنگه کی تو پی رازی من ژی دهر بیخه، و تو ژ دهف خو من ب هیژ بیخه
و هاریکاریا من بکه. ﴿۸۱﴾ و بیژه: ههقی و ئیسلام و نه و ژفانی خودی ب سهر که فتنه وان دایی هات، و
پویچی و شیرک چو نه ما، ب راستی پویچی و شیرک ههر یا چویییه. ﴿۸۲﴾ و نه م هنده ک ثایهت و سوره تان
ژ قورئانی دئینه خوارئ، دهرمان و دلوقانینه بو خودان باوهران، و ژ زیانی پیغه تر ل سته مکاران زیده ناکهن.
﴿۸۳﴾ و ههر وهخته کی مه که رهم و نیعمهت د گهل مروقی کر، رویی خو وهر گیرا [ژ بیرئینان و سوپاسیا
خودی]، و ژ مه زنانی خو [ژ مه] دوبریخست، و ههر وهختی نه خوشبیه کی هنگافت گه له ک بی هیفی
دبیت. ﴿۸۴﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: ههر تیک وه کی خو [کایی چاوا یه و هسا] کار دکهت، فینجا خودایی
هه وه چیت دزانیست کا کی راسته ریتره. ﴿۸۵﴾ و نه و پسارارو حی ژ ته دکهن [کا چیه؟] بیژه: روح ژ کارئ
خودایی منه [نانکو نه و ب تنی و ب دورستاهی دزانیست کا چیه]، و ژ کیمه کا زانیی پیغه تر بو هه وه نه هاتییه
دان. ﴿۸۶﴾ و ب سویند نه گهر مه فیابایه، نه و قورئانا مه بو ته هنارتی دا ژ سهر دلی ته بهین، و پاشی ته بو
خو کس نه ددیت پشته فانییا ته بکهت.

﴿۸۷﴾ به لئی مه شه، ژ دلۆفانیسا خودایی ته، بۆ ته نه قیاییه [کوئهم ژ سهر دلی ته راکهین و ژ بیرا ته بهین]، ب راستی که ره ما خودی ل سهر ته گه له که. ﴿۸۸﴾ بیژه: ب سویند ته گهر مروؤف و شه جنه ههمی پیکشه کوئم بین کوئه و قورئانه کا وهکی فی قورئانی بین، نه شین وهکی وئ بینن خو ته گهر ههمی بۆ ئیکدو پشته فان و هاریکار زی بن. ﴿۸۹﴾ و ب راستی مه بۆ مروؤفان ههمی نموونه، و گه له ک جاران و ب ریکیت جودا جودا، د فی قورئانیدا ییت ئینابین، به لئی باراپتر ژ مروؤفان ریکا رازی نه بوون و ئینکاری گرتن. ﴿۹۰﴾ و گوئن: قه ده م باوهریی ب ته ناینین هه تا تو کانیه کی بۆ مه ژ ئه ردی دهر نه تیخی. ﴿۹۱﴾ یان زی جنیکه کا دارقه سپان و میویت تری ته هه بیت، فیجا تورویباران د ناقراده ریخی و د بزا بهی. ﴿۹۲﴾ یان زی ئه سمانی پرت پرت ب سهر مه دا بینی ههروهکی تودیژی، یان زی تو خودی و ملیاکه تان بین و ئهم بینن. ﴿۹۳﴾ یان زی ته خانیه ک ژ زیری هه بیت، یان زی بچییه ئه سمانان، خو تو بچییه ئه سمانان زی

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾ قُلْ لَّيِّنَ أَجْتَمَعْتَ الْإِنسَ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذِهِ الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذِهِ الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾ أَوْ تُكْوِتَ لَكَ جَتَّةً مِّنْ نَّجِيلِ وَعَنَبٍ فَتَفْجُرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتْ عَلَيْنَا مِثْقَالَ حَبَّةٍ أَوْ تُاتِيَنَا بِالسَّمَاءِ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾ أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ نُحُوفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَن نُّؤْمِنَ بِرُفُوقِكَ حَتَّىٰ تُنْزِلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَّقْرُؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيَ هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٣﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَن قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾ قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مِلْكَةٌ يَّمْشُونَ مُظْمِئِينَ لَنُزِّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿٩٥﴾ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ أَنَّهُ كَانَ يُعَادِيهِ خَيْرًا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾

دیساهم باوهریی ب ته ناینین، هه تا تو کتیه کی بۆ مه نه ئینی کوئهم بخوینن [و ببته شاهد و به لگه ل سهر پیغه مبه راتییا ته]، بیژه: پاک و پاقری بۆ خودایی من بیت، ما ئه ز چه م ژ مروؤفه کی پیغه مبه ر پیغه تر. ﴿۹۴﴾ و چو تشتان مروؤف [مه خسه ده لکی مه که هی] پستی هاتنا راسته ریسی ژ باوهریی نه دا پاش، ئه و نه بیت [ژ نه زانین] دگوئن: ئه ری خودی مروؤفه ک، پیغه مبه ر هه راتییه؟! ﴿۹۵﴾ بیژه: ئه گهر خه لکی ئه ردی ملیاکه تان، و وهکی هه وه ب سانهی ل سهر ئه ردی هاتن و چۆن کرانه، دا ئهم زی ملیاکه ته کی پیغه مبه ر ژ ئه سمانان بۆ وان هتیرین. ﴿۹۶﴾ بیژه: به سی منه خودی د ناچه را من و هه وه دا شادهیی ل سهر پیغه مبه ر نیسیا من بدهت، ب راستی ئه و شاره زا و بینهری بنده ییت خو یه.

الجزء

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أُولِيَاءَ
 مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يُومَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا
 وَصُمًّا مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾
 ذَلِكَ جَزَاءُ الْوَهْمِ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظْمًا
 وَرُفَّتْ أَعْيُنُنَا وَمُتَّعْنَا بِحُلَاٍّ جَدِيدٍ ﴿٩٨﴾ أَوَلَمْ نَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
 الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
 وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَإِنِ الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾
 قُلْ لَوْ أَنَّكُمْ تَعْلَمُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
 الْإِنْفَاقِ وَكَاتِ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
 آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَمَسَّاهُ بَيْنَ يَدَيْ إِسْرَءِيلَ إِذْ جَاءَهُ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ
 إِنِّي لَا أَطْنُكَ يَمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ
 هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ
 يَكْفُرُونَ مَشْهُورًا ﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَفِرَ مِنْهُم مِّنَ الْأَرْضِ
 فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَّعَهُ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا لِمَنْ بَعْدَهُ لَبِئْسَ إِسْرَءِيلَ
 أَسْكَنُوا الْأَرْضَ فَأَذْجَاءَ وَغَدُ الْآخِرَةِ جَعَلْنَاكُمْ لِقِيفًا ﴿١٠٤﴾

۲۹۲

﴿۹۷﴾ و ئەوئى خودئى راسته پرى بکەت، ئەوە يئى راسته پىکرى، و هەر کەسى خودئى [ژ بهر کار و کريارىت وى] وى گومرا و بهرزه بکەت، فيجا ژ بلى خودئى تو چو هاريکاران بو نايينى، و ئەم روژا قيامه تئى دئ وان ل سەر سەروچاڤان کۆره و کەپ و لال کۆمکەين، و جهئى وان دۆژهه و هەر وهختئى گورپيا وئ داهات، ئەم گورپى و سۆتنئى لئ زىده دکەين. ﴿۹۸﴾ ئەفە جزايئ وانه چونكى وان باوهرى ب نيشان و بهلگه يئت مه نه دئنيان [و باوهر نه دکرن دئ رابنه فە] و دگۆتن: ئەرئ ئەگەر ئەم بووينه ههستي و ئاخ، جاره کا دئ دئ زيندى بينه فە کو بينه چيکريه کئ نوى. ﴿۹۹﴾ ئەرئ مائه و نايين ب راستى ئەو خودايئى ئەرد و ئەسمان چيکرين [ئەفئ بشيئ فان ئەرد و ئەسمان چيکەت]، دشيت وهكى وان [ژ مرو فان] چيکەت، و وهختەك بو وان [مرنا وان و رابوونا وان ژ گۆران] يئ دانايى شك تيدا نينه، بهلئ سته مکاران ژ رپکا گاورپيئ پيئفه تر نه گرت. ﴿۱۰۰﴾ [ههئى موحه مه د] بيژه: ئەگەر هوين خودانيئ

گه نجيئه و گه نجخانه يئت کهره ما خودايئى من بانه، هوين دا قەلسيئى کەن [و هه وه نه ددا کەسى] ژ ترسا خلاسبوونا وئ، نئى مرو فە گەله کئى چرويك و چاقتر سيباييه. ﴿۱۰۱﴾ و ب راستى مه نه هه موعجيزه يئت ئاشکەرا دانه مووسايى، فيجا پسيارا ئسرائيلىيان بکه وهختئى ئەف موعجيزه بو هاتين [دا بو هه مى جوهييان راستيا فئ تشئى پيغه مبه رى گۆتى ديار بيت، و ل سەر خو بينه شاهد]، فيجا فيرعه ونى گۆتى: ههئى مووسائەز و ساهزر دکەم تو يئى سيهره ليکرى و ئەقچۆيى. ﴿۱۰۲﴾ [مووسايى] گۆت: ب راستى تو دزاني ئەف موعجيزه يئت بو من هاتين کو نيشان و بهلگه يئت ئاشکەرا نه، ژ خودايئى ئەرد و ئەسمان پيئفه تر کەسى دئ نه ئينايينه خوارئ، و ب راستى ههئى فيرعه ون ئەز ته هيلاکچۆيى دينم. ﴿۱۰۳﴾ و فيرعه ونى قيا [ئسرائيلىيان] ژ مسرئ دهر بيخيت و وان تەنگاف بکەت، فيجا مه ئەو و هندى دگەل، هه مى [د دهر ياييدا] خه ندقاندن. ﴿۱۰۴﴾ و پشتى فئى مه گۆته ئسرائيلىيان ل وئ ئەردى ئاکنجى بين [ئەوئى فيرعه ونى دقيا هه وه ژئ دهر بيخيت]، فيجا ئەگەر وهختئى روژا قيامه تئى هات، هه وه هه ميسيان پيکفه دئ ئنين [ژ گۆران پراکەين، دا حوکوم د نابه را هه وه دا بيته کرن].

﴿١٠٥﴾ و مه قورئان ب هه قیسیفه ئینابییه خوارئ، [دا هه قیسی و راستیی ئاشکهره بکته] و ب هه قیسیفه یا هاتییه خوارئ، و مه تو نه هنارتی بۆ هندی نهیت ببییه مزگینئین و ئاگه هدارکهر. ﴿١٠٦﴾ و مه قورئان جودا جودا بۆ ته ئینا خوار دا تو هییدی هییدی بۆ خه لکی بخوینی، و مه پیچ پیچه [ل دویف بهرژه وهندیان] ئینا خوارئ. ﴿١٠٧﴾ بیژه: چ هوین باوهریسی پی بینان پی نه ئینن، ب راستی ئه ویت زانین [ب قورئانی و ب هاتنا پیغه مبهری] بهری نوکه بۆ هاتی، گاڤا قورئان بۆ وان هاته خواندن، ب لهز دکه فنه سهر سهرو چاقیت خو، بۆ سوجه برنی. ﴿١٠٨﴾ و دبیزن: پاک و پاقرئی [ژ هه می کیماسییان] بۆ خودایی مه بیت، ب راستی بهیماننا خودایی مه دایی، هات. ﴿١٠٩﴾ و دکه فنه سهر سهرو چاقیت خو و سوجه هیی دهن، و دکه نه گری و [خواندنا قورئانی] ترسا وان پتر لی دکته. ﴿١١٠﴾ بیژه: هه زکه ی ب ناڤی خودی گازی بکهن، هه زکه ی ب ناڤی دلوفان گازی بکهن، ب کیژ ناڤی گازی دکهن، گازی بکهن، نی خودی باشناڤ ییت

سجدة

تکلیف لیه
الکونیا

وَالْحَقُّ أَنزَلْنَاهُ بِالْحَقِّ نَزْلًا وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾ وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِقُرْآنِهِ عَلَى النَّاسِ عَلَى مَكٍّ وَنَزَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿١٠٦﴾ قُلْ ءَامِنُوا بِهِ ءَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿١٠٩﴾ قُلْ أَدْعُوا اللَّهَ أَدْعُوا الرَّحْمَنَ أَيُّمَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرُوا بِصَلَاتِكُمْ وَلَا تَخَافُوهَا وَاتَّبِعْ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ رِشْرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ رُوفًى مِنَ الدَّلِّ وَكَبِيرَةً تُكْبَرُ ﴿١١١﴾

سُورَةُ الْكَهْفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ﴿١﴾ قِيمًا لِنَدْرِ بِأَسَاسِ دِيْدَا مِنْ لَدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَلَكَ فِيهِ أَبَدًا ﴿٣﴾ وَيُبَذِّرُ الذَّرِيَّةَ قَالُوا أَتَتَّخِذُ اللَّهُ وَلَدًا ﴿٤﴾

ههین، و تو نفیژا خو ب دهنگی بلند نه که و ددلی خودا زی نه که [کو که سی گول دهنگی ته نهیت]، و ریکه کی بگره دناڤه را ههردو کاندایت. ﴿١١١﴾ و بیژه: په سن و سوپاسی هه می بۆ وی خودایی ئه وئ چو زارۆک بۆ خو نه گرتن، و چو هه فیشک د مالداریییدا بۆ نهیی، و یی چو هاریکار و پشته فان ژ هه وجهی بۆ نهیی، و وی ژ هه می کیم و کاسییان مه زنتر لی بکه [کو زارۆک یان هه فیشک یان پشته فان و هاریکار هه بن].

سُورَةُ كَهْفٍ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (١١٠) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سوپاس و په سن هه می بۆ وی خودایی، ئه وئ قورئان بۆ بهنده یی خو ئینابییه خوارئ، و چو خوارئ و کیماسی نه کرییه تیدا. ﴿٢﴾ کتیه کا راست و بی جودایییه و پاریزقانا کتیییت بهری خو به، دا گاور و گونه کاران ژ ئیزایه کا دژوار ترسنیت و مزگینیی بدته خودان باوهران، ئه ویت کار و کریارت قهنج دکهن، کو ب راستی خه لاته کی باش بۆ وان ههیه کو بهحه شته. ﴿٣﴾ و ههروهر دئ دناڤدا [دناڤ بهحه شتیدا] مینن. ﴿٤﴾ و [دیسا] دا ئه وان، ئه ویت گوتین خودی زارۆکه کی بۆ خو گرتی [ژ یزایی] بترسنیت.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنَّ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ بِخُبْرِ تَفْسِكَ عَلَىٰ آثَرِهِمْ إِنَّ لَهمْ يُؤْمِنُوا بِهِذَا حَدِيثٍ آسَفًا ﴿٦﴾ إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَالِ الْبَالُغُوا إِلَيْهِمْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٧﴾ وَإِنَّا لَجَعَلُوا مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ﴿٨﴾ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ﴿٩﴾ إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾ فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَى الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَالِ الْبَشَرِ أَمَدًا ﴿١٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ بَنَاهُمْ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾ وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذْ شَطَطًا ﴿١٤﴾ هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾

﴿٥﴾ نه ئەو و نه باب و باپیری و ان چو ژ هندی نوزانن، ئەفە ئاخفتنه کا مهز نه ژ دهقی و ان دهردکهفیت، و ئەو ژ درهوی پیفته تر نایژن. ﴿٦﴾ قیجایتی ههیه توژ خه م و کوفانان خو بکوژی، ئەگەر ئەو باوهری بی ب قی قورئانی نهئین. ﴿٧﴾ و ب راستی تشتی ل سهر ئهردی هه ی، مه یی بو کرهیه خهمل و جوانی، دا وان (مروغان) بجهربینن کا کی ژ وان یی کار باشتره. ﴿٨﴾ ب راستی هندی ل سهر ئهردی [ژ خهمل و جوانیی و ههر تشتی تیدا پروژا دویماهییکا دنیایی]، دئی کهینه ئاخه کا رویت و رهوال و بی شینکاتی. ﴿٩﴾ ئهری ته هزر کر [هه ی موحه مه د] کو خه لکی شکهفتی و ره قیمی [ره قیمی یان نافیی وی چیا به یی شکهفت لی، یان ئەو نهاله ئەفا شکهفت تیدا، یان نافیی گوندی وانه، یان نافیی وی ته حته بهری بوو یی نافیی وان ل سهر نفیسی، و بارپتر ژ تهفسیرزانان ل سهر ئەفا دویماهییهینه] ژ نیشان و موعجیزه ییت مه ییت عه جیییه [ئانکو هزر نه که ئەفە ژ هه می نیشان و موعجیزه ییت مه عه جیتره]. ﴿١٠﴾ بیژره وان، ده می

وان گهنج و لاوان خو گه هاندیهیه شکهفتی، و وان گوت: خودیو، تو دلوفانییه کی ژ دهف خو ب مه بهه [ل ئاخهره تی ل مه بیژره، و مه ئیمن بکه ژ نه یاران، و رزقی ل قی دنیایی بده مه]، و فی کار یی مه راست بکه و ب ساناهی بیخه. ﴿١١﴾ و د شکهفتیدا چه ندقه ده ر سال و زه مانان، مه پهردا خه وی ب سهر گو هی و ان دادا [کو وان گول چو نه بیت و ههر نفستی بمین]. ﴿١٢﴾ پاشی مه ئەو ژ خه وی هشیار کرن، دا بزاین کا کی ژ هه ردو جوینان دزانی، کا ئەو چه ند ما یینه [ئەفە ئیشاره ته کو ئەو ل سهر و هختی مانا خه لکی شکهفتی د شکهفتیدا، د ژیک جودا بوون]. ﴿١٣﴾ ئەم سهر هاتیا وان ب دورستی بو ته فهدگپرین، ب راستی ئەو هنده ک خورت و لاو بوون باوهری ب خودایی خو ئینابوون، و مه ژ ی پتر راسته پرین کرن [و مه راگرتن و دلی وان موکو متر لی کر، کو خو ل بهر هه ره خو شیهیه کا هه بیت بگرن]. ﴿١٤﴾ و مه دلیت وان [ب سه بر و راستی و راگرتنی] قاهیم کرن، و هختی [به رانه ری خوندکاری] را بووین، و گو تین: خودایی مه، خودایی ئهرد و هه سه لانه، ژ بلی وی ئەم چو خودایی د ناپه ر یسین [و ئەگەر مه ژ بلی وی ئیکی دی په رست] هنگی ب راستی ئەم ئاخفتنه کا دویر ژ هه قیسی دیژین. ﴿١٥﴾ ئەفیت هه، مله تی مه [خه لکی بازیری مه] شوینا خودی، چه ند په رستییه کیت دی دپه ر یسن. کا بلا نیشانه کا ئاشکه رال سهر خودایینیا وان بینن، ما کی ژ وی سته مکار تره یی دره وان ب نافیی خودی بکه ت؟

﴿۱۶﴾ و گافا هه وه خو ژ وان و بیت ته و شوبنا خودی دپهر یسن [ژ بوتان]، دویر یتخت و خو ژئی دا باش، قیجا خو بگه هینه [هه رنه] شکه فتی، خودایی هه وه دئی بهر و بیافئی دلوفانییا خو ل سهر هه وه فره هت، و کار و بارئ هوین تیدا و تشتی هوین مفایی ژئی و هر دگرن، ژ خوارن و فه خوارنی، دئی بو هه وه ب ساناهی یتخت. ﴿۱۷﴾ و تو دئی یبئی و هختی رورژ ده لیت تیر ژر کیت وئی ریکا خو ل سهر رهخی راستی یی شکه فتی دگو هیزت، و وهختی ئافا دبیت ژ ملی چه پیغه ل وان نادهت، و ژ وان دپوریت و تهو د نیفا شکه فتیغه بوون [ئانکو نه هه لاتنی و نه ئافا بوونی، رورژئی ل وان نه ددا هه ره چنده ده ری شکه فتی یی فه کری زی بوو، و تهو د نیفا ویدا بوون]، ته فه ژ نیشانیت [دهسته لاتدارییا] خودینه، و هه ره که سی خودی راسته ری بکهت، نی ته وه راسته ریکری، و هه ره که سی گومرا و بهرزه بکهت، نی تو چو هاریکار و ریبه ر و ریسانان بو نابینی. ﴿۱۸﴾ و یا ژ ته فه دهشیارن و تهو ب خو د نفستینه [چونکی چاقیت وان د فه کری

الجزء

وَإِذْ أَعْرَضْنَا عَنْهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْرَأْنَا إِلَى الْكُفِّ
يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَهْتِكُمْ أَعْمَلُكُمْ مِمَّا قَفَا ﴿١٦﴾
* وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزْوَرُّ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ
الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرِّضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ
مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ
يُضِلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ﴿١٧﴾ وَنَحْسَبُهُمْ آيَاتُنَا
وَهُمْ رُفُودٌ وَنُقَرِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلَّهِمْ
بَسِطَ ذُرَايِهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ
فِرَارًا وَلَمُلَمْتَ مِنْهُمْ رُعبًا ﴿١٨﴾ وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ
لِئَسَاءَ لَوْ بَيَّنَّهُمْ قَالِ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا
يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا
أَحَدَكُمْ بِرُوحِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى
طَعَامًا فَلْيَأْكُمْ بِرِزْقِ مَنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ
بِكُمْ أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ
أَوْ يُعَذِّبُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٢٠﴾

بوون و تهو ب خو د نفستی بوون]، و مه تهو ل سهر ته نشتا راستی و چه پی دقو لیاندن و دز قپاندن، و سه یی وان ژئی هه ردو ده ستیت وی ل بهر ده رازینکا شکه فتی ددریژ کری بوون، و ته گهر ته تهو دیتانه [ل سهر وی حالی] دا [دلی ته] تژی ترس بیت و دا ژئی رهقی. ﴿۱۹﴾ [و مه چاوائه و نغاند بوون] و هه سا مه تهو هشیار ژئی کرن، دا دناقهه را خودا پسپار بکهن [کا تهو چهند مایینه د شکه فتیغه]، یتکی ژ وان گوت: ته ری هوین چهند مایینه؟ گوتن: رورژه کی یان دانه کی رورژئی [و تهو بیت بو وان نه دیار کا چهند مایینه نفستی] گوتن: خودی دزانیته کا هوین چهند مایینه، قیجا کا یتکی ژ خو ب قان پار هیت خو بهنر نه باژیری، بلا بهری خو بدتهی کا چ خوارن ژ هه مییان هه لالتر و پاقرتره بلا بو هه وه بینیت، به لی بلا یی هشیار بیت [هویر بهری خو بدتهی، دا نه یتته نیاسین و دا که س د سهر دا نه بهت و نه خاپنیت]، که سی ب هه وه نه هه سینیت. ﴿۲۰﴾ ب راستی ته گهر تهو ب سهر هه وه هه لبن دئی هه وه ب که قران کوژن، یان دئی هه وه زفرینه سهر دینی خو [و ته گهر هوین زفرینه سهر دینی وان]، هوین وی و هختی چوجا سهر فراز نابن.

وَكَذَلِكَ أَغْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيُعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ
السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّعُونَ مِنْهُمْ أَمْرُهُمْ قَالُوا
أَبْنُوا عَلَيْهِمْ بُيُوتًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ
عَلَبُوا عَلَى
أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ
رَأَيْنَاهُمْ كَذِبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَذِبُهُمْ
رَجَعْنَا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَنَأْمُنُهُمْ كَذِبُهُمْ قُلْ رَبِّي
أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَعَائِنُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً
ظَاهِرًا وَلَا تَتَّبِعْتُمْ فِيهِمْ مَنَّهُمْ أَحَدًا ﴿٢٢﴾ وَلَا تَقُولَنَّ لِيَأَنَّى
إِنِّي قَاعِلٌ ذَلِكَ عَدًّا ﴿٢٣﴾ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَادْكُرْ رَبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنَّ رَبِّي لِأَقْرَبٍ مِنْ هَذَا ارْتَدَّ ﴿٢٤﴾
وَلِئَلَّا تُفِي كُفْرَهُمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تَسَعًا ﴿٢٥﴾
قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لِيَسْأَلُوهُ عَنِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
أُبْصِرُ بِهِ وَأَسْمِعُ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ
فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ وَأَنْزِلْ مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنْ كِتَابٍ
رَبِّكَ لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَتِهِ وَلَنْ يَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٧﴾

﴿٢١﴾ و هؤسا مه خه لك ب وان حه ساندن و ب سهر وان هه لكرن ده مئ خه لكئ د ناقبه را خؤدا جرهب ر و گهنگه شه ل سهر رابوونا پشتئ مرئئ دكرن، دا [ئهو خه لك] بزائن په يانا خودئ [ب رابوونا پشتئ مرئئ] راسته و ههر دئ تئيت، و شك و گوومان د قيامه تئيدا نينه [مه ئه و چاوا د خه و برن وهسا مه هشيركرن]، د وئ وهخيدا [وهخئئ وان ئه و هؤسا ديتن، و ئه و ل پئش چافان مراندين] د ناف خؤدا جرهب ر دكرن، فئيجا هنده كان دگؤت: گونبه ته كئئ ل سهر وان ئافا بكه ن، خودايئ وان چئتر دزانيت [ژ وان ئه وئيت ب سهر وان ههلبوويين و جرهب رئئ ل سهر وان دكه ن، كا ئه و كئ بوون و كا كارئ وان چ بوو]، و ئه وئيت ب سهر وان ههلبوويين گؤتن: ئهم دئ مزگفته كئئ [ل بهر دهرئ شكه فئئ] ل سهر وان ئافا كه ين. ﴿٢٢﴾ ئه وئيت به حسئ وان كرئن ژ جوهييان ل سهر وهخئئ پئغه مبه ري] دئ بيژن: ئه و سئ بوون، يئ چارئ سه يئ وان بوو [و هنده كئيت دئ ژ وان] ديژن: پئنج بوون، يئ شه شئ سه يئ وان بوو، هه ما ژ نك

خؤ و بئ به لگه هؤ ديژن، [و هنده كئيت دئ ژ وان] ديژن: ئه و حه فت بوون و يئ هه شئئ سه يئ وان بوو، بيژه: خودايئ من هه ژمارا وان چئتر دزانيت [كا ئه و چهند بوون]، كه س [هه ژمارا وان] نوزانيت كيئه كه تئ نه بن، تئدي تو د راستا وان خؤرت و لاواندا ژ گهنگه شه به كا بهر چاف و ئاشكه را [وه كئ ئه فا مه بؤ ته وه حئ پئ هنارتئ، بئ كيئم و زيده يئ] پئغه تر نه كه، و پسيارا وان ژ كه سئ نه كه [ئف وه حيا مه بؤ ته هنارتئ د دهره قئ واندا به سئ تيه]. ﴿٢٣﴾ و [ههئ موحه مه د] تو بؤ كرنا چو تشئئ نه بيژه، ئه ز سو به ئي دئ فئ [تشئئ] كه م. ﴿٢٤﴾ ئه گهر نه بيژئ: هه كه خودئ حه ز بكه ت [ئانكو بيژه: ئه گهر خودئ حه ز بكه ت ئه ز دئ فئ تشئئ كه م]، و ئه گهر ته ژ بير كر [تو بيژئ (ئه گهر خودئ حه ز بكه ت)] خودايئ خؤ بينه بير خؤ [داخوازا ليؤورينئ ژئ بكه، و بيژه: (ئه گهر خودئ حه ز بكه ت - إن شاء الله)]، و بيژه: ئه ز هيئئ دكه م خودايئ من به رئ من بده ته ريكا ژ فئ چئتر [ئانكو هيئئ دكه م شوينا فئ ژ بير كرئئ خودئ به رئ من بده ته خير ه كئ ژ فئ ژ بير كرئئ يا چئتر بيت]. ﴿٢٥﴾ و ئه و سئ سه د سالان [نقستئ] د شكه فتا خؤدا مان [ل دويف حسييا رؤژئ] و نه ه ساليئ دئ لئ زيده كر ن [ل دويف حسييا هه يقئ]. ﴿٢٦﴾ بيژه: خودئ چئتر دزانيت كا ئه و چهند مايينه [نقستئ د شكه فتئدا]، و غبيا ئه رد و ئه سمانان يا وييه، چه ندي ب چافه و چه ندي ب گوه ه. و وان [خه لكئ ئه رد و ئه سمانان] ژ بلي خودئ چو هاريكار نينن و خودئ كه سئ د حوكمئ خؤدا يشكه دار ناكه ت. ﴿٢٧﴾ [وههئ موحه مه د] ژ كئتيا خودايئ خؤ ئه و اب وه حئ بؤ ته هاتئ بخوينه، و چو گوؤرپن بؤ په يقئيت وئ نينه [ئانكو كه س نه شئيت بگوؤرپت]، و ته ژ بلي وئ ژئ، كه س نينه ته فه حه وينيت.

﴿۲۸﴾ [هه ی موحه مه د] تو سه بری خو ل سهر وان بکیشه، و وان نه هیله نه ویت سپیده و ئیشاران گازی خودایی خو دکهن [و خودایی خو دهر یسن، و ب پهرستن و گازیبا خو]، قایل بوون و رازیبوونا خودایی خو دقین، و بهری خو ژ وان وهر نه گپره [چهنده هژار و ده ست تهنگ بن بو هنده که نکه نه و گره گران]، و ته دقیت زهنگین و خه لکی دنیا یی ل دیوانا ته بن و گو هی خو نه ده وی یی مه دلی وی ژ بیرینانا خو بی ناگه ه کری، و ب دویف دلخوازیبا خو که تی، و کاری وی زیده خرابیه. ﴿۲۹﴾ و بیژه: هه ق [ههر] نه وه نه وی ژ ده ف خودایی هه وه هاتی [کو ئیسلام و قورئانه]، فیجا ههر که سی بقیث بلا باوهریمی بینیت، و ههر که سی بقیث ری بلا گاور بییت، ب راستی مه بو سته مکاران ناگره کی و هسای بی به ره فکری، کو گوریا وی یال وان هاتییه ئیک، و نه گهر هه وار کرن [نافه ک خواستن] دی به رسفا وان ب نافه کا وه کی سفری حلیایی ئیته دان [وهسا یا شارایه] سهرو چافان دهریژیت، چ پیسه فه خوارنه و چ پیسه

الجزء

وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَشيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَقْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدَ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطْعَمَنَ أَعْفَانَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَتَأْتِجُ هَوْنَهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرْطًا ﴿۲۸﴾ وَقُلْ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَهَنَ شَاءَ قَلْبُومَن وَمِنَ شَاءَ فَلْيَكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِن يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿۲۹﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿۳۰﴾ أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُخَلِّوْنَ فِيهَا مِن أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِفِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نَبْشُ الثَّوَابِ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿۳۱﴾ وَأَصْرَبَ لَهُمْ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿۳۲﴾ كُنَّا الْجَنَّتَيْنِ ءَاتَا كُلهَا وَلَهُمْ تَطْلُومُهُ سَخِرَ لَهَا قَوْمٌ لَّا يَخْلُفُونَ ﴿۳۳﴾ وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ ثَمَرًا وَأَعْرَضَا ﴿۳۴﴾

جهه لی خو جه دبن. ﴿۳۰﴾ ب راستی نه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و قهنج کرین، ب راستی نه م خه لاتی وی یی کاری راست و قهنج کری بهرزه ناکهین. ﴿۳۱﴾ نه فان به حه شتیت ناکنجیبوونی بو وان، کو رویار دبر ا دجن، نه و دی به حه شتیدا ب بازیت زیری دئینه خه ملاندنی، و جلکیت که سکیث ئارمیشی تهنگ و ستور دی که نه بهر خو، و د پالدا یینه ل سهر ته ختیت چارچه فکری، چ خه لاته کی باشه و چ خو ش جهه لی خو جه و ناکنجی. ﴿۳۲﴾ و نموونه یا دوزله مان بو وان بیژه، مه ئیک ژ وان دو جیکیت هه می جوبیت تری تیدا دابووی، و مه دوزماندوریت هه ردو جیکان ب دارقه سپان گرتبوو، و نافه را هه ردو جیکان ری کربوو چاندن. ﴿۳۳﴾ هه ردو جیک که فتبوونه بهری، و چو [چو سالان] ری کیم نه دبوو [هه ردو بهری وان یی تمام بوو]، و مه رویار ئیخستبوو د نافه را هه ردو وکاندا. ﴿۳۴﴾ و [خودانی هه ردو جیکان] هنده ک مالی دی ژی هه بوو، فیجا دان و ستاندن د گه ل هه فالی خو کر، و گوئی: نه ژ ته ب مالترم، و نه ژ ته ب هیزتر و ب پشته فانترم.

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ
أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدْتُ إِلَى رَبِّي لَأَجِدَنَّ
خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ
بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ تُظْفِقُهُ ثُمَّ سَوَّيْنَاكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾
لَّكَ تَأْوِيلُ آلِهَةِ رَبِّي وَلَا أَشْرُكَ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ
جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِن تَرَىٰ أَنَا أَقْلَ مِنْكَ
مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَكَ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ
عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحُ صَِيعِدًا زَلْفًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ
مَاؤُهَا غُورًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَأُحِيط بِشَمْرِهِ
فَأُصْبِحَ يَقْلِبُ كَفْتِهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ
عُرْوِشِهَا وَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَوْ تَكُنْ لَهُ
فِتْنَةٌ يَبْصُرُ وَهَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنْصَرًّا ﴿٤٣﴾ هَٰذَا لَكَ الْأُولَٰئِيَّةُ
لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلُ الْخَنُوزِ
الَّذِينَ كَفَرُوا أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ
فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

﴿٣٥﴾ و چو د نافع جنیکا خودا، د گهل وئ سته می
نهوای ل خو کری، گوت: نهز باوهر ناکهم پوژهک
هه بیت نهف جنیکه نه مینیت، و دویماهیکهک بو
هه بیت. ﴿٣٦﴾ و نهز باوهر ناکهم قیامهت زی هه بیت،
و نه گهر [هه بیت زی و نهز خودانی فی ریز و باغ و
مالیه تی و] نهز بییمه زفراندن ب بال خودایی خو فیه،
ب راستی نهز دی جنیکه کار فی چیر و جهه کی چیر
بو خو بینم. ﴿٣٧﴾ هه فالی وی لی زفراند و گوتی:
نه ری ته خو بی باوهر کر زی وی خودایی، نه وی تو
جارا ئیکی ژ ئاخ، پاشی ژ چکه کا ئافی چیکری،
پاشی تو کریه زهلامه کی دورست و بی کیم و
کاسی. ﴿٣٨﴾ به لی نهز مروفه کم باوهری بی دینم کو
خودی خودانی منه، و نهز چو هه فیشکان بو خودایی
خو چیناکهم. ﴿٣٩﴾ بلا و هختی تو دچیه د نافع جنیکا
خودا، ته گوتایه: نهفه نهوه یا خودی هه زکری، بی
خودی چو هیز و شیان نین، و نه گهر تو من بینی
مال و زارو کیت من ژ ییت ته کیم ترن. ﴿٤٠﴾ نهز
هیخی دکهم خودایی من جنیکه کار یا ته چیر بدهته

من، و ئاتافه کی ژ نهسمانی [وه کی بروسیان] ب سهر جنیکا ته دا بینیت، و بکه ته نه رده کی رویت و
ره وال و حولی. ﴿٤١﴾ یان زی ئافا وئ دهر دیدا به ته خواری، کو تو نه شیی ل دویف بچی و بزفرینه فیه.
﴿٤٢﴾ و فیقیبی وی هه می پویچ بو، نه ما، فیجا ده ستیت خو [لینکدان]، به روپشت کرن [ژ په شیمانیی] ل
سهر وی مالی لی مه زاختی، و جنیک هه می ب سهر یکدا هاتبو و خواری، ئینا گوت: خو زی من چو شریک
بو خودایی خو چی نه کر بانه. ﴿٤٣﴾ وی چو دهسته که نه بوون ژ بلی خودی، ده واری بی و هاریکاریا
وی بکه، و وی ب خو زی پی چی نه دبوو به ره فانیی ژ خو بکهت. ﴿٤٤﴾ نه ها دفی کراسیدا هاریکاری
به س ژ خودیه [که سی دی نه شیت هاریکاری بی بکهت]، چیرین خه لات نهوه یی نهوه ددهت، و چیرین
دویماهی که نهوه یا نهوه ددهت. ﴿٤٥﴾ بیژه وان هن دی دنیا به وه کی ئافه کیه مه ژ نهسمانان ئینا بیته خواری،
و ب فی ئافی گل و گیایی نه ردی هه می تیکراشین بوو، و پاشی بوو پویش و په له خ و بای به لافه کرو
ته رابه را کر، و خودی ل سهر هه می تشان خودان دهسته لاته.

﴿٤٦﴾ مال و زاروځ رهوشا ژيانا دنيايېته، و کار و کرياريت قهنج و گوهداريا خودي، بوهوه ل دهف خودايي ته ب خيرتر و ب هيقيترن. ﴿٤٧﴾ و بيژه وان روژا هم چيايان ژ بن دکهين، و توهه ردی ناشکرا [بي گر و چيا و کهند و کور] ديني، و هم وان ههميسان کوم دکهين، کهسي ژ وان ناهيلن. ﴿٤٨﴾ و ههمي پيڅه بهرانبهري خودايي ته ب ريز هاتنه راوهستاندن، ب راستي کا جارا ټيکي مه هوين چاوا دابون [رويس و پيخواس و سه رکول و بي مال و زاروځ]، هوين وهسا جاره کا دی هاتنه بهر دهستي مه، ههوه هزر دکر هم چو ژفانان بوهوه نادانين [ههوه هزر دکر قيامت نينه]. ﴿٤٩﴾ و کتيب [ييت کار و کرياريت وان] هاتنه دانان [نانکو هه ر ټيک ب سه رکار و کرياريت خو هلبوو]، فيجا وي روژي دي گونه هکاران بيني، وهختي هه و کرياريت خو د کتيبدا دينن ژي دترسن، و ديژن: وهی خو ل ب سه ري مه، هه هه چ کتيب؟ چو هوير و گر نينن هيلابن و تي بوري بيت و نه نشيسين، و هه ر گونه هه کا وان دنياييدا کري

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَةُ الصَّالِحَةُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسِرُّ الْجِبَالَ نُرًى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعَرَضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْتُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوَضَعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ فَمَافِيَهِ يَقُولُونَ يَوَلَّيْنَا مَالَ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظُنُّ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ مَّا أَشْهَدُكُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقِ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا ﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُم مُّوَافِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

الجزء الخامس عشر

ديتن يا نفيسييه، و خودايي ته سته مي ل کهسي ناکهت. ﴿٥٠﴾ و بيژه وان، ده مي مه گو تسيه ملياکه تان بو ئاده مي هه ر نه سوجه دي [سوجه يا ريز گرتني نه يا بهر ستن]، فيجا هه مي چونه سوجه دي [بليس] تي نه بيت، هه و ژ هه جنه يان بوو، و ژ هه ري خودايي خو ده رکه فت، هه ري هوين وي و دويندها وي شويانا من بو خو دکه نه پشته فان، و هه و دژمنيت هه وه، چ پيسه گو هوري نه سته مکار دکه [وهختي خودي دهيلن و شهيتاني بو خو دکه نه پشته فان]. ﴿٥١﴾ من هه و [بليس و دويندها وي] ل سه ر چيکرنا هه رد و هه سمانان نه حازر کر بوون، و نه ل سه ر چيکرنا وان ب خو ژي، و هه ز نه هوم يي هه وي ت خه لکي د سه ردا ديهن، بو خو بکه مه هاريکار. ﴿٥٢﴾ و روژا [خودي] ديژيت: کا گازی وان هه فيشکان بکه نه هويت هه وه دکر نه هه فيشک بو من [کا دي فايده ي هه وه کهن و دي شين مه هه ري بو هه وه بکه ن!]، ئينا هه وار کر نه وان، به لي بهر سفا وان نه دان، و مه جهي هيلاکي [کو دوژه هه] ييخسته د نا بهر ا واندا. ﴿٥٣﴾ و گونه هکاران ناگر ديت و ل دهف وان بوو ټيقين و گومان نه ما، هه و دي که فته تيدا و چو چاره بو خو نه ديتن کو وان ژي [ژ ناگري] بده ته پاش.

وَلَقَدْ صَرَفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ
 الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شِرْقٍ جَدًّا ٥٤ وَمَا مَعَ النَّاسِ أَنْ يُؤْمِنُوا
 إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ
 الْأُولَى أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ٥٥ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ
 إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ
 لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَالتَّخَذُوا آلِيَهُمْ مَتَرًا ٥٦ وَمَا نُنَادِئُهُمْ إِلَّا
 وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَكَرَ بَيِّنَاتٍ مِنْ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسَى
 مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ
 وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِلَّا
 أَجْدًا ٥٧ وَرَبُّكَ الْعَفْوَ رُذُوحُ الرِّجْمَةِ لَوْ يُؤْخَذُ لَهُمْ بِمَا كَسَبُوا
 لَعَجَلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجْدُوا مِنْ دُونِهِ
 مَوْبِلًا ٥٨ وَتِلْكَ الْقُرَى أَلْهَكْنَا عَنْهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا
 لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ٥٩ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ لَا تَبْرَحُوا حَتَّى
 أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ٦٠ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ
 بَيْنَهُمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ٦١

﴿٥٤﴾ و ب راستی مه بؤ مرقشان دثی قورئانیدا ژ همی
 رهنگان نمونه ینایینه، بهلی مرقف ژ همی تستان
 پتر بی مهدهړك و قاویش کیسه. ﴿٥٥﴾ و چو تستی
 مرقف ژ هندئ نهدانه پاش کو باوهرییی بینن،
 و داخووا لیئورینی ژ خودایی خو بکهن، پستی
 راسته رییی پیغه مبهړ و قورئان] بؤ وان هاتی، نهو
 نه بیت دویماهییا نهو بیت بهری ب سهری وان بهیت،
 یان ژی همی رهنگیت ئیزایی ب ناشکهرایی بؤ
 وان بهین. ﴿٥٦﴾ و هم پیغه مبهړان ناهنرین نه گهر
 بؤ هندئ نه بیت دا بینه مزگینئن و ناگهدار کهر، و
 نهو بیت گاوریوویین ب پویچییی جرهبړی دکهن، دا
 هه قیسی پی بی هیز بکهن و نه هیلن و بهن، و بهلگه و
 نیشائیت من [کو قورئانه] و ئیزایا پی هاتینه ترساندن
 ب ترانه وهر دگرن. ﴿٥٧﴾ و ماکي ژوی سته مکارتره
 یی ب نشان و نایه تیت خودی بیته شیره تکرن،
 پاشی پشتا خو بدتهی [هزرا خو تیدا نه کت و خو
 تی نه گه نیت]، و کریاریت ب دهستی خو کرین
 [ژ خرابی و گونه هان] ژ بیر بکهت [هزرا خو د

دویماهییا و اندا نه کت]. و دا د قورئانی نه گه هن، مه پهرده ییئت ئیخستینه سهر دلئت وان، و مه که راتی و
 گرانئ یا ئیخستیه د گو هیت و اندا، و نه گهر داخووا وان بکهی بؤ راسته رییی ژی [باوهرییی و قورئانی]
 نهو چو جا راسته ری ناین [چونکی نه هه قییی دبینن، و نه گولی دبن، و نه تی دگه هن]. ﴿٥٨﴾ و خودایی
 ته گونه هر ژیهړ و خودان دلؤ قانییه، نه گهر خودی ل وان گرتبایه ژ بهر نهوا وان کری، دا له زئی ل ئیزادانا وان
 کت، بهلی وان ژفانه ک یی هه [گاڅا هات]، وان چو جه نینن وان فعه وینیت. ﴿٥٩﴾ نهغه نهو گوندن
 نهو بیت مه د هیلاک برین ده می وان سته م کری، و مه بؤ د هیلاک برنا وان ژفانه کی ناشکهر ا دانا بوو [گهلی
 قوره شییان دیر نه دانن نهوا ب سهری وان هاتی، ب سهری هه وه ژی بیت]. ﴿٦٠﴾ و بیژه وان وهختی
 موو سایی گوئییه خزمه تکاری خو نهز دی هنگی راوه ستم هه تا دگه هه جهی تیکه لبوونا هه ردو دهر یایان،
 یان ژی وهخته کی دریژ، ب سالان نهز دی چم [هه تا بگه همه وی جهی]. ﴿٦١﴾ فیجا وهختی گه هشتیه جهی
 تیکه لبوونا هه ردو دهر یایان، ماسییی خو ژ بیر کرن، فیجا [ماسییی وان] ریکا خو د ناف دهر یاییدا گرت و
 چو .

﴿٦٢﴾ فَيُجَاوِهُ خَتَّىٰ رُوبِرَىٰ [جهنمی گه هشتا هه ردو ده ریا یان] بۆرین، مووسایی گۆته خزمه تکارئی خو، کا زادی مه بینه، ب راستی مه زهحه مه دئی وهغه را خودا دیت. ﴿٦٣﴾ گۆت: دئته بیرا ته وهختی ئەم ل بهر كه فیری پوینشتین؟! من ماسی ل ویری هیلا و ژ بیرکر، و ژ شه پتاننی پیقه تر ژ بیرا من نه بر ئەز بیژمه ته، وی ماسی [ئهوئ مری] ریکا خو ب ئاوایه کی عه جیب د ناف ده ریا پیدا گرت و چۆ. ﴿٦٤﴾ [مووسایی] گۆت: ئەها تشتی مه دفا ئەقه بوو، فئجا هه ردو ل ده وسا (شوپا) خو زفرینه فه. ﴿٦٥﴾ و هه ردو و کان بهنده بهك ژ بهنده ییت مه [خدر پیغه مبه ر] دیت، مه دلوفانی ژ نك خو پئی بر بوو [و تیگه هشتن و ئەقل ژ نك خو دابوویی]، و مه ژ دهف خو فیری زانینه کی کر بوو. ﴿٦٦﴾ [مووسایی] گۆت ئەرئ دئ هیل ئەز دگه ل ته بیم، بهلی تو وئ زانینی نیشا من بدهیی یا نیشا ته هاتیسه دان، کو بۆ من ببته ربه ر؟ ﴿٦٧﴾ گۆت: ب راستی تو نه شی بیهنا خو د گه ل من فرهه بکه ی. ﴿٦٨﴾ و دئ چاوا بیهنا خو ل

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتْنَةٍ إِنَّا عَدَدْنَا لَلَّذِينَ آمَنُوا سَفَرَنَا هَذَا نَضَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوْفَيْنَا إِلَى الْأَصْحَفِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْخُوتَ وَمَا أَسْئِدُنِي إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّ عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُمُوسَىٰ هَلْ أَتَيْتُكُمْ عَلَىٰ أَنْ تُعْلِمُنِي مَا عَلِمْتُ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ سَتَجِدُنِي إِنِ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾ فَأُظْلَمَ لَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْنَاهَا لِنُعْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتَ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَأُظْلَمَ لَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَفَتَنَاهُ قَالَ أَقْتُلْ نَفْسًا يَكْتُمُ الْيَهُودِيَّةَ وَقَدْ خَشِيَ أَنْ يَكُونَ يَهُودِيًّا قَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ﴿٧٤﴾

سهه تشته کی فرهه بکه ی، تو تینه گه هی و چو بو ته ل سهه نه هاتیته گۆتن؟ ﴿٦٩﴾ [مووسایی] گۆت: خودی چه زکته دئ من بینی بینفرهه، و ئەز [د چو تشتاندا] بی ئەم ریا ته ناکه م. ﴿٧٠﴾ گۆت: ئەگه ته خو دا د گه ل من، پسار چو تشتان ژ من نه که، هه تا ئەز ب خو وی تشتی بو ته نه بیژم. ﴿٧١﴾ فئجا هه ردو ب رئ که فتن، ده مئ ل گه میئ سویار بووین، یئ مووسا دگه ل، گه می کونکر، [مووسایی] گۆتئ: ته کونکر دا خه لکی تیدا بخه ندقینی؟! ب راستی ئەفه تشته کی مه زن بوو ته کری. ﴿٧٢﴾ گۆت: ما من نه گۆتبوو ته ب راستی تو نه شی بیهنا خو د گه ل من فرهه بکه ی؟ ﴿٧٣﴾ [مووسایی] گۆت: ل من نه گره تشتی من ژ بیر کری، و بارئ من هند گران نه که کو ئەز نه شیم د گه ل ته بهیم. ﴿٧٤﴾ فئجا هه ردو چۆن هه تا بچو یکه ک دیتین، ئینا [یئ مووسا دگه ل] ئەو بچو یك کوشت [مووسایی] گۆت: ئەرئ ته چاوا مرو فقه کی باقر و بی گونه هه و نه د بهر که سیدا کوشت؟! ب راستی ئەفه تشته کی زیده خراب بوو ته کری.

﴿٧٥﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ لَكَ إِنَّا لَنَسْتَطِيعُ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ إِن سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِن لَدُنِي عُذْرًا ﴿٧٦﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلُهَا فَأَبَوْا أَن يُصَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدَانِ يَفْضُلَا عَلَيْهِمَا قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَمَخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَ هُمُ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَأَمَّا الْكُلْبُ فَكَانَ أَبُوهُمَا مُنْقِنًا يَأْتِيهِمَا فَيَخْسِيهُمَا أَن يُزْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ رَعَىٰ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْقَرْيَتَيْنِ قُلْ سَأُنَبِّئُكُم بِمَنَّهُ دِكْرًا ﴿٨٣﴾

﴿٧٥﴾ [یئ مووسا د گهل] گوت: ما من نه گوته ته تو نه شی بیهنا خو د گهل من فرهه بکه ی؟ ﴿٧٦﴾ [مووسایی] گوت: نه گهر من پشتی فی، پسیرا تشته کی دی ژ ته کر، هه فالینیا من نه که، و ب راستی تو ژ په خی منفه یی ده ستویردایی. ﴿٧٧﴾ ئینا جاره کا دی هه ردوکان، دارئ هه تا گه هشتینه گونده کی، خوارن ژ خه لکی گوندی خواستن، به لی خه لکی گوندی خوارن نه دا وان و میقان نه کرن. دیواره ک لی گوندی دیتن نیزیگ بوو بهر پرفت و ب سه ریگدا بهیت، ئینا [یئ مووسا د گهل] نهو دیوار راکر و دورستکر، [مووسایی] گوت: ته دشیا تو پاله تسیا خو وهر گری [ئانکو بلا ته تشته که بهر انبهری دورستکرنا دیواری وهر گرتایه، دا مه زی خوارنه که بو خو پی کر بیایه، ژ خه لکی فی گوندی نان نه دایسیه مه و نه م میقان نه کرین]. ﴿٧٨﴾ [خدری] گوت: نه ها نه شه و هختی ژیک شه بوونا من و تیه، [ژ نوی] نه ز دی بو ته راهه کرنا وان تشتان بیژم، نه ویت ته نه شیایی بیهنا خو ل سهر فرهه بکه ی. ﴿٧٩﴾ هندی گه می بوو

یا هنده که بهلنگازان بوو د ده ریاییدا بو خو شول دکرن، من فیا نه ز ب عیب بیخم چونکی خوندکاره که دریکا و اندا بوو، هه ر گه مییه کا دورست و بی عیب هه بایه ب خورتی ژ خودانان دستاند [فیجا من فیا نه ز کون بکه م، دا ببینیت یا کونه و ب کیرنا هیت]. ﴿٨٠﴾ و هندی بچویک بوو، ده بیاییت وی د خودان باوهر بوون، نه م ترسیاین [وهختی مه زن دبیت] ده بیاییت خو ب خرابیا خو بهر ب گاوری و سه رداچو نیقه بهت [هندی هند چه ژئ دکرن]. ﴿٨١﴾ فیجا مه فیا، خودایی وان، شوینا وی بچویکی، بچویکه کی چیر و پاقرتر و دلوفانتر بده ته وان. ﴿٨٢﴾ و هندی دیوار بوو، یئ دو بچویکیت سیوی بوو ژ خه لکی باژیری، و گه نجخانه یه کا وان هه ردو سیویان دبن وی دیوار یقه بوو، و بابئ وان زی یئ راستکار و قه نج بوو، فیجا خودایی ته فیا [نه ز دیواری وان دورست بکه م] هه ردو بچویک بگه هه تمامیا عه قلی خو، و گه نجخانه یا خو دهر بیخن، نه شه دلوفانییه که ژ خودایی ته ب وان بری، و من نه ف تشته ژ ده ف خو نه کرینه، و نه قه یه راهه کرنا تشتی من کری و ته نه شیایی بیهنا خو ل سهر فرهه بکه ی. ﴿٨٣﴾ [هه ی موحه مه د] نهو پسیرا خودانی روزه لات و روزه نا فیایئ [زیلقه رنه نیی] ژ ته دکه ن [کا کی بوو، و چیرو کا وی چاوا بوو؟]، بیژه: نه ز دی بو هه وه د راستا ویدا قورئانی خوینم.

﴿٨٤﴾ و ب راسٲى مه ٲه و د ٲه رديدا ب هيٲز و شيان ٲيخستبو و [چاوا بقيٲ وٲ د ٲه رديدا بكهٲ]، و [دا بگه هٲته ٲارمانجا خو] مه هه مٲ ريٲكيٲ زانين و شيانٲى دابوونٲى. ﴿٨٥﴾ ٲئيجا [دا بگه هٲته رٲوژ ٲافايٲى] ريٲكه ك گرت [و چو]. ﴿٨٦﴾ هه ٲا گه هشٲسيه جهٲى ٲافابونا رٲوژئ، دٲٲ رٲوژ د كانٲيه كا ٲه ٲنه ره شيٲدا ٲافا دبٲٲ، و مله ٲه ك ل وٲريٲ دٲٲ، مه گٲوٲ: ٲه ٲى زيلقه رنه ين يان وان ب ٲيزا بكوژه، يان ژى چاك و نهرم به د گهل وان [و هيٲدى هيٲدى و ب خو شى وان بينه سهر ريٲكا راسٲ]. ﴿٨٧﴾ [زيلقه رنه ينٲى] گٲوٲ: هنٲى ٲه وه ٲى سٲهم كرى [هه ٲيشك بو خودئ چيكرين] ٲهم دئ وى ب ٲيزا كوژين، پاشى ٲه و دئ ب بال خودا ٲى خو ٲه ٲٲنه ز ٲرانٲن، و [خودا ٲى وى] ٲيزا يه كا زيده و دژوار و نه دٲٲى [كه سٲى نه دٲٲى] دئ ده ٲه بهر وان. ﴿٨٨﴾ و بهلى ههر كه سٲى باوهر ٲى بينٲ و كار و كريارٲٲ قهنج و راسٲ بكهٲ، خه لائى وى به حه شٲه و ٲهم ژ ره خٲى خو ٲه دئ ٲهر مانٲٲ ساناهى لئى كه ين [ٲانكو ٲهم بارئ وى گران ناكه ين و ل سهر ب زه ههٲ ٲائٲخين].

إِنَّا مَكِّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ۚ فَاتَّبَعَ سَبَبًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ ۖ وَوَجَدَ عَنْهَا قَوْمًا لُّغْتًا يَذُنُّونَ ۚ إِنَّمَا أَنْ تَعْلَبَ وَإِنَّمَا أَنْ تُتَّخَذَ فِيهِمْ حُسْنًا ۚ قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نَعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ ۖ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نَكِرًا ۚ وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ أَلْحَقٌ ۚ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ۚ ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سَبِيلًا ۚ كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ۚ ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ۚ قَالُوا لَيْدَا الْقُرَيْنِ ۖ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ ۖ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ نَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ۚ قَالَ مَا مَكِّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۚ ءَاتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۚ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انفُخُوا ۚ حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ۚ فَمَا اسْطَعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَعُوا لَهُ نَقْبًا ۚ

﴿٨٩﴾ و [دا بگه هٲته رٲوژه لائى] ريٲكه ك گرت [و چو]. ﴿٩٠﴾ هه ٲا گه هشٲسيه جهٲى ده سٲٲيكيٲ [ٲه ولى] رٲوژ لئى دهٲٲ، ل وٲريٲ رٲوژ دٲٲ، ل سهر مله ٲه كى ده لٲٲ مه چو بو وان چئ نه ك ربو و كو رٲوژ ل وان نه دهٲ [بئى جل ك و بئى ٲافاهى بوون]. ﴿٩١﴾ وه سا [كاچ ب سهرئ خه لكئ رٲوژ ٲافايٲى ٲٲنا، ٲه و ب سهرئ خه لكئ رٲوژه لائى ژى ٲٲنا، ٲى باوهرئ ٲٲناى هيٲلا، و ٲى گاور بووى و ل سهر گاور ٲيا خو مائى كو شٲ] و ب راسٲى مه ٲا گه هٲر هه مٲٲى هه بوو چ ٲه وئ هه ٲى و چ ٲه وئ دهاته كرن. ﴿٩٢﴾ پاشى ريٲكه ك گرت [و چو]. ﴿٩٣﴾ هه ٲا گه هشٲسيه د ٲافه را دو چيا ياندا، ل وٲريٲ مله ٲه ك دٲٲ چو زمان نه دزانين [ٲى وان ب خو نه بايه]. ﴿٩٤﴾ وان گٲوٲ: هه ٲى زيلقه رنه ين يه ٲجووچ و مه ٲجووچ خرابٲىٲ د ٲهر دئ مه دا دكهٲ، ٲه گهر ٲهم پشه كه كئ ژ مالى خو بو ٲه بدانين، ٲو دئ د ٲافه را مه و واندا ٲافه ره كئ چي كه ٲى؟ ﴿٩٥﴾ [زيلقه رنه ينٲى] گٲوٲ: ٲه و مال و ملك و شيانا خودا ٲىٲى من دا ٲييه من، ژ وئ پشه كا هوٲن ژ مالى خو بو من دٲٲخن چٲٲره، ٲئيجا ب هيٲزئ [ب زه لمان و ٲالافان] هارى من بكهٲ، دا د ٲافه را هه وه و واندا ٲافه و سكره كئ مو كوم چي كه م. ﴿٩٦﴾ قه د و ٲرٲٲٲ ٲاسنى بو من بينن [ٲئيجا ٲه و قه د و ٲرٲ د ٲيٲه كا هه ردو ره خاندا دانانه سهر ٲك]، هه ٲا هه ردو ره خ گه هاندينه ٲٲك [پاشى زيلقه رنه ينٲى] گٲوٲه [وان]: ب كوٲره ان ٲفكه نئى و ٲا گرى خو ش بكهٲ [وان ژى ٲا گر خو ش كر هه ٲا ٲاسن سٲور بووى] و بووييه ٲا گر [زيلقه رنه ينٲى] گٲوٲ: سٲريٲ خه ليا ٲى بو من بينن دا دارٲٲزه سهر. ﴿٩٧﴾ [ٲئيجا ٲافه و سكره كئ زيده مو كوم و قايم د ٲافه را واندا چيكر] وان نه شيا د سهر را بهٲئ [هنٲى ٲى بلند بوو]، و نه شيان كون بكهٲ ژى [هنٲى ٲى قايم بوو].

﴿٩٨﴾ [زېلقره نېنۍ] گوت: ئهغه [مهخسه ده ئهف نافر]ه دلو فانيه كه ژ خودايى من، گاغا وهختى ژفاني خودايى من [ب هه پفتا وي] هات، خودايى من دئ دگهل ئهردى دهشت كهت، ب راستى ژفاني خودايى من [ب هه پفتا فئى نافر] و دهر كه فتنايه ئجوج و مه ئجوجان [راسته و ههر دئ ئيت. ﴿٩٩﴾ و دوى رۇژىدا [رۇژا دهر كه فتنايه ئجوج و مه ئجوجان يان رۇژا قيامه تى] ئهم دئ هيلين مرووف وهكى پيليت دهر يايى ب ناف ئيك بكه فن، و بوقا دووى هاته ليدان [مه همى ساخرن] و مه همى بئكفه كۆ مكرن.

﴿١٠٠﴾ و د وی رږژېدا [رږژا ئهم وان هممیان کوم دکین، کو رږژا قیامه تییه] دئی دوژه هی بو گاوران بهر چا فک کین و نیشا وان دین. ﴿١٠١﴾ ئه ویت چاقیت وان، ژ بیر ئینان و ټیگه هشتنا به لگه و نیشایت من، گرتی و په رده ل سهر، و نه دشیان گوهداریا قورئانی بکهن. ﴿١٠٢﴾ ئه ری ئه ویت گاورو بو یین هزر کرن کو ئه و دئی شین به نده ییت من [ملیاکه ت و عیسا بیغه مبه ری و شه بیتانان] شوینا من که نه پشته فان بو

خَو، ب راسِتي مه دَوَرَه بَو گاوران يا کرييه وارگه هـ. ﴿۱۰۳﴾ [هه ی موحه مه د، بِيَرَه: ئه رَي بِيَرَه مه هه وه
[گه ی مَرَوُشَن] کا کی ژ هه مييان پتر د کرياريت خو دا د خوساره تن؟ ﴿۱۰۴﴾ [ئَه وَئَه وَن] ئه وِيت کار و
کرياريت وان د ژيانا دنيا ييدا [ب گاورِييَ] پويچ بوويين، و ئه و ل وئ هزرِي بوون کو قه نجی بو و وان
دکر. ﴿۱۰۵﴾ ئه قه ئه ون ئه وِيت باوهری ب نيشان و بهر هه مبه ربو نا خو دئ نه ئينايين، فَيَجَا [ژ بهر هندئ] کار
و کرياريت وان پويچ بوون، [ديسا ژ بهر قِي چهندئ] رَوُژا قيامه تئ ئه م چو قه در و قيمه تي بَو وان نادانين.
﴿۱۰۶﴾ ئه قه جزايي وان دَوَرَه هه ژ بهر باوهری نه ئينانا وان، و يار ييکتر نا وان ب نيشان و به لگه و پيغه مبه ريت
من. ﴿۱۰۷﴾ ب راسِتي ئه وِيت باوهری ئينايين و کار و کرياريت قه نج کرين، به حه شتا فيرده وس بَو وان
وارگه هه. ﴿۱۰۸﴾ هه ر وهه ر دئ تيدا بن، و نه قين ژئ دهر که قنه جهه کئ دئ. ﴿۱۰۹﴾ بِيَرَه: ئه گه ر دهر يا بينه
حوبر بَو په يقيث خودايي من [و پَي بِيَنه نقيسين]، دئ ئاغا دهر يايان ب دويماهي ئيت بهري په يقيث خودايي
من ب دويماهي بِن، و ئه گه ر هندئ وان ژئ بينه سه ر هه ر دئ ب دويماهي ئين، و په يقيث خودايي من
ب دويماهي نائين. ﴿۱۱۰﴾ [هه ی موحه مه د، بِيَرَه: ئه ز ژئ مَرَوُفَه کم وه کی هه وه، وه حی بَو من دئيت، کو ب
راسِتي خودايي هه وه خودايه کئ ب تنبيه، فَيَجَا هه ر که سئ خه لائئ خودئ بقيث و ژ ئيراي وئ بترسيت و
ل هيشيا بهر هه مبه ربو نا خو دئ بيت، بلا کار و کرياريت قه نج بکه ت، و که سئ نه که ته هه قشک د په ر سِتنا
خودايي خو دا.

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَاءَهُ دَكَّاهُ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿١٨﴾ وَتَرَكَآبَعْضُهُمْ يَوْمَئِذٍ بُرْجُوحًا وَبَعْضٌ وُفِّعَ فِي الصُّورِ ﴿١٩﴾ تَمَعَّنَهُمْ جَعَا ﴿٢٠﴾ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿٢١﴾ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غَطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿٢٢﴾ أَغْشَبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَذَكَّرُوا فِي دُفُنِ أَوْلِيَائِهِمْ إِنَّا نَعْتَدُ نَارَ جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزْلًا ﴿٢٣﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿٢٤﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُخْلِصُونَ مِنْهَا ﴿٢٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقْبِضُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَرِثَةً ﴿٢٦﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٧﴾ بِمَا كَفَرُوا وَأَتَّخَذُوا آلِهَتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزْلًا ﴿٢٩﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿٣٠﴾ قُلْ لَوْ كُنَ الْبَشَرُ مَدَادًا لَكُنتَ رَبِّي لَنَفَذَ الْآخِرَ قَبْلَ أَنْ يَنْفَذَ الْأُولَى وَرَبِّي لَوَجِّعُنَا بِمِثْلِهِ مَذَدًا ﴿٣١﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُ الْوَاحِدُ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ﴿٣٢﴾ أَحَدًا ﴿٣٣﴾

سوره تا مەريەم

ل مەكەهني ھاتىيە خوارى (۹۸) ئايەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [ھۆسا دئىتە خواندن: كاف، ھا، يا، عەين، صاد، و ٲافە كرنا شان ٲەنگە تىيان د سۆرەتت بۆريدا ھاتىيە دياركرن]. ﴿۲﴾ [ئەشا بۆ تە دئىتە خواندن] بىرئىنانا دلۇفانىيا خودايى تەيە ب بەندەيى خو زەكەريا [ئەم بۆ تە ڧەدگيرىن]. ﴿۳﴾ [۲] ۋەختى ب دەنگەكى نزم گازى خودايى خو كرى. ﴿۴﴾ گۆت: خوديوۆ ب ٲاستى ھەستىيى من [ژ ٲىراتى] بى سست و خاڧ بووى، و سەرئى منى سېى بووى، خوديوۆ ئەز چوجا ژ دوەكرنا تە بئ ھىقى نەبوويمە، و چوجا ھىڧىيان ژ تە نابىرم. ﴿۵﴾ [خوديوۆ] ب ٲاستى ئەز ژ مرؤڧىت خو يىت خوئى [ٲىسام و كەس و كارىت خو] دترسم، [كو ٲشتى من ب دورستى ب كارى ڧى دىنى نەرابن، و ئەمانەتى نەٲارىزن و ب دنيايىڧە مژويل بىن، و ڧى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
كَمِيعَص ۱ ذَكَرَ رَحْمَتَ رَبِّكَ عَبْدُكَ زَكَرِيَّا ۲ إِذْ نَادَى رَبَّهُ رُبِّهِ نَدَاءً خَفِيًّا ۳ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۴ وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِكَ مِنْ وَّرَاءِي وَكَانَتِ أُمْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۵ يَرِنُ مِنِّي بَيْرُتًا مِّنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۶ بَنَّا زَكَرِيَّا ۷ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ۸ قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِيَ غُلَامٌ وَكَانَتِ أُمْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۹ قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَئِثٍ ۱۰ وَقَدْ خَلَقْنَاكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ۱۱ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّي آيَةً ۱۲ قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۱۳ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۱۴

دىنى بەرزە بکەن] و [تو دزانى] كابانىيا [ژنا] من ژى بچويك نابن، ڧىجا تو ژ دەڧ خو [ژ کەرەما خو] کورەكى بدە من. ﴿۶﴾ دا بىتە وىرسى من و وىرسى بنەمالا يەعقوبى [ویرسیيا زانین و ٲیغەمبەرانیيى نەيا مالى]، و خوديوۆ بکە ژ وان ئەوئت تو ژى ٲازى. ﴿۷﴾ ھەى زەكەرييا ب ٲاستى ئەم مزگىنييا کورەكى ددەينە تە، ناڧى وى يەحيايە، مە بەرى نوکە کەس ب ڧى ناڧى ب ناڧ نەکريە. ﴿۸﴾ [زەكەرييايى] گۆت: خوديوۆ چاوادى من کورەك ھەبىت؟ و ژنا من بچويك نابن، و ئەز ب خو ژى ھندى ٲىربوويىم، ئەزئى کەڧتىم. ﴿۹﴾ [خودى] گۆت: ھۆسا خودايى تە ھەزکرييە، و گۆت: ئەڧە ل بەر من يا ب ساناھىيە، و بەرى وى من، تو ب خو ژى يى چىكرى و تو چو نەبووى. ﴿۱۰﴾ [زەكەرييايى] گۆت: خوديوۆ، نىشانەكى بدە من [ئەز ٲى بزائىم كابانىيا من يا گرانبە]، [خودى] گۆت: نىشانانە ئەڧە تە نەشئى سى شەڧ و ٲوژان، و تو يى دورست، د گەل خەلکى باخڧى. ﴿۱۱﴾ ئىنا ل سەر ميحرايى بەرانبەرى ملەتى خو ٲاوەستيا [نەشيا د گەل وان باخڧىت]، ڧىجا ب ئىشارەتان گۆتە وان سڧىدە و ئىڧاران خودايى خو ژ کىياسيان ٲاڧز بکەن.

﴿١٢﴾ هه ی یه حیا فئی کتیی [کو ته وراته] ب هیز و رژد وهر بگره و حوکی پی بکه، و ههر ژ بچویکاتی مه عقل و تیگه هشتا ته وراتی دابوویی. ﴿١٣﴾ و مه ژ دهف خو دلوفانی پی بریوو، و دابوویی [کویی دلوفان بیت بو دهیابیئت خو و خه لکی]، و مه نهو پاقر و پرور کر، و نهو ب خو ژ یی پاریزکار بوو. ﴿١٤﴾ و یی باش بوو بو دهیابیئت خو، و خو مه زن نه دکر و یی نه گوهدار نه بوو. ﴿١٥﴾ و سلاف ل سهر بن پرژا بووی، و پرژا دمریت، و پرژا پشتی مرنی زیندی دبیته فه. ﴿١٦﴾ [هه ی موحه مه د] تو د فی قورئانیدا به حسی مریه می بکه، ده می خو ژ مروفتی خو فه ده رکری، و پرژا هه لاتا مزگه فئی [قودسی] بو خو کریه جه [دا عبادتی تیدا بکه ت]. ﴿١٧﴾ فیجا وی پهردهیه کئیخسته د ناقره را خو و واندا، مه جبریل هنارته دهف، و خو بو ئینا سهر رهنگی مروفه کی دورست. ﴿١٨﴾ [ئینا مریه می گوت] نهز خو ب خودی ژ ته دپاریزم، نه گهر تو نهو بی یی ژ خودی برسی [نیزیکی من نه به].

﴿١٩﴾ [جبریلی] گوت: ب راستی نهز بهس هنارییی خودایی تمه [نهز یی هنارتیم] دا کوپه کی پاک و پاقر بدهمه ته. ﴿٢٠﴾ [مریه می] گوت: چاوا دی من کوپه ک بیت، و هه تا نوکه که سی دهستی خو نه کریه من [که س نیزیکی من نه بوویه]، و نهز ب خو ژ ی نه یا ده همن پیس؟! ﴿٢١﴾ گوت: هوسا خودایی ته چه ز کریه [ته بچویک هه بیت یی شوی بکه ی و بیی که س دهستی خو بکه ته ته]، و گوت: نهفه ل بهر خودایی ته تشته کی ب سانا هییه [نهم هوسا دی وی دهین]، دا بکه ی نه نیسانه ک [ل سهر شیان و دهسته لاتدارییا خو] بو مرو فان، و دا بکه ی نه دلوفانییه ک ژ مه [ههر بو مرو فان]، و نهفه تشته خودی چه ز کریوو، و دا ههر ئیت. ﴿٢٢﴾ فیجا [مریه م] ب حال که فت، فیجا ژ بهر هندی چو جهه کی دوبر. ﴿٢٣﴾ فیجا ژا ئیت بچویکبونی، به ری وی دا قورمی دارقه سپی [ههر وه کی دفا خو ب تشته کیفه بگریت] و گوت: خوژی نهز بهری فئی مر بامه، و تشته کی بی قیمه ت و هافیتی بامه و هاتبامه ژ بیر کرن [نه کو نهفه ب سهری من هاتبایه]. ﴿٢٤﴾ فیجا [وهختی نهفه ئاخفتنه گوتی و هوسا ب خهم که فئی] [جبریلی یان عیسای] د بنقه گازی کری، خهمی نه خو، خودایی ته جو که کا ئافی یا ئیخستییه بن ته. ﴿٢٥﴾ و قورمی دارقه سپی ب نک خو فه به ئینه، (رطه ب) یت ته ر و گه هشتی دی ب سهر ته دا وهر یین [و دا بزانت خودی که ره ما د گهل کری و خهمیت وی سفک بین کانیا ئافی ل دهف دهر ئیخست و جو ک ژی دچو، و قورمی دارا هشک شینکر و ئینا بهری، و ب هه ژ یانا وی و نهو ب خو یا لاواز، (رطه ب) ژ ی وهر اندن].

فَكُنِي وَأَسْمِي وَفَرَىٰ عَيْنًا فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي
إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾ فَأَتَتْ
بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلَةً قَالُوا يَبْرُمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾
يَا آخَتَ هَذِهِ مَوْلَاكَ إِنْ أَمَرَ سُوءٌ وَمَا كُنْتَ
أَتُكَ بَعِيًّا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ تُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي
الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي
نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالْصَّلَاةِ
وَالزَّكَاةِ مَا ذُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا بِوَالِدِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي
جَبَّارًا سَفِيًّا ﴿٣٢﴾ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ
الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ
إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ
فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾ فَخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ
بَيْنِهِمْ قَوْلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدٍ يَوْمَ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ
وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَ الْكَلْبَ الْأَعْلَىٰ يَوْمَ الْيَوْمِ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾

﴿٢٦﴾ فَيُجَا [وان روتە بان] بخو و [وئ ئافى] فە خو،
و چافىت تە بلا [ب وى بچويكى كو عيسايە] روڤ
و گەش بىن، و بلا دلى تە پى خوڤ بىت، و ئە گەر
تە مروفەك دىت، بىژە: ب راستى من بو خودايى
دلوفان نەزرا دايى، ئەز ژ خەلكى يا ب روژى بىم
و نە ئاخشم، فَيُجَا ئە فرۆ ئەز چو مروفان نا ئاخشم.
﴿٢٧﴾ فَيُجَا پاشى [مەريەمى] بچويكى خو هەلگرت،
و ئينا دەف مروفىت خو [ملەتى وئ بەر سىنگى وئ
گرت] و گوتن: هەى مەريەم ب سويند تە تشەكى
زىدە خراب و نە بووى، يى كرى. ﴿٢٨﴾ هەى
خويشكا هاروونى نە بابى تە يى خراب بوو، و نە
دەيكا تە يا دەهمەن پىس بوو. ﴿٢٩﴾ فَيُجَا [مەريەمى]
ئىشارەت كره عيسايى، گوتن: ئەم چاوا د گەل
بچويكه كى سافا د لاند كيدا باخفين. ﴿٣٠﴾ [عيسايى]
گوت: ئەز بەندەيى خوديمە، ئنجىلا دايىيە من،
و ئەز يى كرىمە پىغەمبەر [ئانكو خودى يا بو من
نقىسى، ئنجىلى بدەتە من و من بكە تە پىغەمبەر].
﴿٣١﴾ و ئەز يى پىروژ كرىم ئەز ل كىفە بىم، و ئەمرى
من يى ب نقىژ و زەكاتى كرى، هەندى ئەز يى ساخ بىم. ﴿٣٢﴾ [ديسا ئەمرى من يى كرى] ئەز بو دەيكا
خو يى باش بىم [وقەدرى وئ بگرم]، و ئەز نە كرىمە خو مەز نكەر و نە گوهدار، و ئەز ژ پەها خو بى
هيقى نە كرىمە. ﴿٣٣﴾ سلافل سەر من بىن، پوژا ئەز بووىم و پوژا ئەز دىرم، و پوژا پىشتى مرنى زىندى
دبمەفە. ﴿٣٤﴾ ئەفەيە راستىيا عيسايى كورپى مەريەمى [نە ئەوا فەلە دىژن]، و ئەوا ئەو تىدا ب گومان.
﴿٣٥﴾ نە شايى [لائقى] خوديە كورەك هەبىت [وى پاكى ب كەسى نىنە]، ئەو [ژ شان گوتان] يى پاقرە،
ئە گەر كار و فەرمانەك فيا، دى بىژىتى هەبە دى بىت. ﴿٣٦﴾ ب راستى خودى خودانى من و هەو هە، فَيُجَا
وى پەريسن، ئەفەيە رىكا راست. ﴿٣٧﴾ بەلى پىشتى عيسايى، دەستەك و كۆمىت [ئىسرائىليان] د راستا ويدا،
ژىك جودا بوون [هەرىكى تشەك دگوت، هەندەكان كره خودى ب خو، و هەندەكان كره كورپى خودى،
و هەندەكان كره ئىك ژ سى خوديان، هەندەكان دەيكا وى ب دەهمەن پىسيى گونەكار كر]، فَيُجَا ئىزا و
نەخوشى بو وان بىت ئەو پىت بى باوهر ژ دىتار پوژەكا مەزن [كو پوژا قىامە تىيە]. ﴿٣٨﴾ پوژا دىتە دەف
مە [كو پوژا قىامە تىيە] چەند باش گول دىن و چەند باش دىنن، بەلى سەمكار ئەفرۆ [دفى دنيايدا] د
بەرزەبوونەكا ئاشكەرادانە.

﴿۳۹﴾ [هه ی موحه مه د] تو وان ژ پوژا که سه ری و زیده په شیانایی بترسینه [پوژا خراب ل سهر خرابییا خو په شیان دبیت، و باش ل سهر کیمیا باشییا خو په شیان دبیت]، پوژا حسیب ب دویا هیك دبیت [پوژا به حه شتی دچنه به حه شتی و دوزه هی دچنه دوزه هی]، و به لی شه و [ژ فی پوژئی] دبئی ناگه من، و باوهریسی پی نائین. ﴿۴۰﴾ ب راستی شه م دئی یینه ویرسیته شه ردی و هندی ل سهر شه ردی، [و ژ بلی مه که س نامینیت] و هه می دئی ب بال مه شه زفرن. ﴿۴۱﴾ [هه ی موحه مه د] تو د فی قورثانییدا به حسیی سهر هاتییا ئیبراهیمی بکه، ب راستی شه و پیغه مبه رکئی زیده راستیژ بوو [یان زیده باوهری ب ئایه تیت خودی هه بوو]. ﴿۴۲﴾ ده می گوتیسه بابی خو، بابو تو بوچی وی دیهریسی، بی نه گولی دبیت و نه دبینیت، و نه شیت ته ژ چو تشتی بی منهت بکهت [نانکو نه شیت چو ژ ته بده ته پاش]؟! ﴿۴۳﴾ بابو، ب راستی شه و زاین یا بو من هاتی [کو و هحیه] بو ته نه هاتیسه، فیجا گو هی خو بده من و ل دویف من و هره، شه دئی

به ری ته ده مه ریکه کا راست یا بی کیماسی. ﴿۴۴﴾ بابو گو هی خو نه ده شه یتانی، و بوتان نه په ریسه، ب راستی شه یتان شه و یی نه گو هداریا خودایی دلوفان کری. ﴿۴۵﴾ بابو ب راستی شه دترسم ئیایه ک ژ نک خودایی دلوفان، ته بهنگیفت، فیجا ژ بهر هندئ بییه هه فال و تاگری شه یتانی. ﴿۴۶﴾ [بابی وی گوتی]: هه ی ئیبراهیم شه ری تو به ری خو ژ په رستییت من و هردگری؟! شه گهر شه فا تو دبیزئی تو نه هیلی، شه دئی ته ب بهران کوژم، و وه خته کی دریژ ری من بهیله. ﴿۴۷﴾ [ئیبراهیمی] گوت: سلا ل سهر ته بن [ب خاترا ته]، شه دئی داخوازا لینه گرتنی بو ته ژ خودایی خو که م، خودایی من زیده خیر و کهرم، ییت دگه ل من کرین، و زیده چاقدیرییا من یا کری. ﴿۴۸﴾ و شه دئی خو ژ هه وه و ییت هوین ژ بلی خودی دیهریسن، دویرئخیم و ده مه پاش، و شه دئی دوعایی ژ خودایی خو ب تنی که م [و وی ب تنی په رتسم]، هیقی دکه م شه ز ب گازیکرنا خودایی خو بی هیقی نه بم. ﴿۴۹﴾ فیجا ده می ئیبراهیم، شه و شه ویت وان ژ بلی خودی دیهرستن هیلایین، مه ئیسحاق [کورئی وی] و یه عقوب [نه فیسی وی] دانئ، و مه هه می ژری کرنه پیغه مبه ر. ﴿۵۰﴾ و مه ژ دلوفانییا خو خیریت دنیا یی و ئاخره تی دانه وان، و مه نافی وان ب قهنجی و سهر فزاری دناف خه لکیدا هیلا [کو هه می ئایین ب باشی به حسیی وان دکه ن]. ﴿۵۱﴾ و د فی قورثانییدا به حسیی مویایی بکه، ب راستی شه و یی بزاره بوو، و شه و پیغه مبه ریت مه زن بوو.

وَأَنذَرَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِذْ كَانَ صَادِقًا نَبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَأْتِيتَ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٤٢﴾ يَأْتِيتَ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَأْتِيتَ لَا تَعْبُدُ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَأْتِيتَ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ ءَالِ هَاطٍ يَتَّبِعُ إِبْرَاهِيمَ لَنْ لَمْ تَنْتَهَ لِأَرْجَمَنَّكَ وَأَهْرَجَنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ سَلِمَ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾ وَأَعِزَّنَا لَهُمَا وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَى أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ فَلَمَّا أَغْتَرَّ لَهُمَا وَمَا يَعْبدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾ وَوَهَبْنَا لَهُمُ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صَدِقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥١﴾

﴿٥٤﴾ و مه ژ ره خي پاستي يي چيايي (طور) گازی کړي، و مه نيزيکي خو کر [نيزيکيا پک و پايه يي، نه نيزيکيا جهي] هتا مه ناخفتي، و وي گول ناخفتنا مه بووي. ﴿٥٣﴾ و مه ژ دلواني و کهرهما خو برايي وي هاروون د گهل کره پيغه مبه ر. ﴿٥٤﴾ و دفي قورثانيدا به حسي ئيسماعيل پيغه مبه ر بکه، ب راستي ته وي پهيان راست بوو و پيغه مبه ر بوو. ﴿٥٥﴾ وي ته مري مالا خو ب نفثو کړن و زه کانداني دکر، و تهو ب خو ژي ل دهف خودايي خو جهي رازيوني بوو. ﴿٥٦﴾ و تو دفي قورثانيدا به حسي تدريس پيغه مبه ر بکه، ب راستي تهو پيغه مبه ر کي زيده راستگو بوو. ﴿٥٧﴾ و مه تهو هلدا جهه کي بلند. ﴿٥٨﴾ ته فه [پيغه مبه ريت بوري] تهو پيغه مبه رن تهو ویت خودي کهرهما خو د گهل کړي، تهو ویت ژ دوينده هاناده مي و ژ وان تهو ویت د گهل نوح پيغه مبه ر راکرين [د گه مبيدا]، و تهو ویت ژ دوينده ها ئبراهيمي و ژ دوينده ها يعقوبي و ژ وان تهو ویت مه راسته ر يکرين و هه لبرارتين، هه ر وه ختي ثايه تيت خودايي دلواني ل

سجدة
٥٥
٥٦
٥٧
٥٨

وَتَدْنِيَهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبَهُ نَجِيًّا ۖ وَهَبْنَا لَهُ مِنْ دُونِهَا إِخَاهَهُ هَارُونَ نَبِيًّا ۖ وَذَكَرْنَا الْكِتَابَ إِسْمَاعِيلَ ۖ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ ۖ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۖ وَكَانَ بِأُمِّهِ أَهْلًا ۖ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ ۖ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۖ وَذَكَرْنَا الْكِتَابَ إِدْرِيسَ ۖ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۖ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۖ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ۖ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا بُكِيًّا ۖ ﴿٥٤﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَةَ فَسُوفَ يُلْقَوْنَ عَذَابًا ۖ ﴿٥٥﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۖ أُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظَاهَمُونَ شَيْئًا ۖ ﴿٥٦﴾ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ ۖ بِالْغَيْبِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا مُتَشَاكِكِينَ ۖ ﴿٥٧﴾ وَلَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا ۖ وَلَهُمْ فِيهَا زُفُفٌ بَدِيدٌ ۖ ﴿٥٨﴾ وَعِشْيَا ۖ ﴿٥٩﴾ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۖ ﴿٦٠﴾ وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۖ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ ۖ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۖ ﴿٦١﴾

سهر وان دئنه خواندن [ژ ترسا خودي] دکه فن و ب گريغه دچنه سوجه يي. ﴿٥٩﴾ فيجا پشتي وان [باشان] دوينده هه کا خراب هات، نفثو هيلان و ب دويف دلخوازيان که فتن، فيجا تهو دي نه خوشي و ئيزايي بينن. ﴿٦٠﴾ ژ بلي وان تهو ویت توبه کرين [ژ کريارييت خو په شيمان بويين]، و باوهري ئينايين و کار و کريارييت باش کرين، فيجا تهو دي چنه به حه شتي و چو ستم ل وان نايته کړن [چو ژ خه لاتي وان نايته کيمکړن]. ﴿٦١﴾ تهو به حه شت به حه شتيت ئاکنجيو و ئنه تهو ویت خودايي دلواني ژ فان پي دايييه به نده ييت خو، و وان باوهري پي ئينايي بي بينن، و ژفاني خودي هه ر دي ب جه ئيت. ﴿٦٢﴾ د به حه شتي و وان گول ناخفتنا پويچ و په لاج نايست، ژ سلافي پيغه تر، و سپيده و ئيفاران [به رده وام و بي فهيرين] رزقي وان دئنه به ر وان. ﴿٦٣﴾ تهو تهو به حه شته تهو اتم دکه ينه رزقي وان به نده ييت خو، تهو ویت پاريز کار. ﴿٦٤﴾ [وه ختي جبريل ل پيغه مبه ري گرو بووي و پيغه مبه ر به ر هندي نه خوش بووي، خودي تهو مر دا جبريلي بي ئيت]: و تهو ملياکه ت نايته خوارئ ته گه ر ب ته مري خودايي ته و ب ده ستوري يا وي نه بيت، هندي به ري مه و هندي پشتي مه و هندي دناقه را هه ر دووياندا، هه مي يي خوديه و ب ته مري وييه، و خودايي ته [چو ژ کاروبارييت به نده يان] ژ بير ناکه ت [فيجا تو ژ بير نه کرييه].

﴿۷۷﴾ [ہے موحہ مد] نہری تہ دیت و بۆ تہ بیڑم سہرہاتیسیا وی تہوی باوہری ب ئایہ تیت مہ نہ ئینایی و ئینکار کریں [و باوہر نہ کری جارہ کا دی پشتی مرئی دئی ساخکھ ینہ فہ]، و گۆت: [پۆژا ئەز ژ گۆژی رادبم و زیندی دبمہ فہ] دئی مال و عہیالہ کئی زیدہ تر بۆ من ئیتہ دان [ئەف ئایہ تہ د دەرہەقی (وائیلی کورئی عاسی) یدا ہاتیسیہ خوارئ (خہ بابئی کورئی تہرتی) دہینہ ک ل سہر بوو، دہینئی خوژی خواست، گۆتی: ہەتا تو خو بی باوہر نہ کە ی ژ موحہ مدی، ئەز دہینئی تہ نادہ مہ تہ، ئینا گۆت: ب خودئی ئەز ژئی بی باوہر نابم ہەتا تو نہ مری و ساخ بیسیہ فہ، ئینا گۆت: دہمی رادبمہ فہ و مہ دہف من، دئی دہینئی تہ دہ مہ تہ]، ﴿۷۸﴾ نہری تہو ب سہر غیبئی ہلبووبیسیہ، یان زی سۆز و پەیانہ ک [ب فی چہ ندئی] ژ خودئی و ہ گرتیسیہ، ﴿۷۹﴾ نہ خیر و ہسانینہ [بلا پاشفہ بیجت فی ناخفتنی نہ کەت] تہو ناخفتنا تہو دکەت ئەم دئی نفیسین، و ئەم دئی ئیزایی ل سہر زیدہ درێژ کەین، ﴿۸۰﴾ و ئەوانہو دہیژت [ژ مال و عہیالی] ئەم دئی بینہ و یرس [پشتی ئەم وی دہیلاک

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِينَ مَا لَا يُؤْتَىٰ ۖ أَتَطَّلِعُ عَلَى الْغَيْبِ ۖ أَمْ أَتَأْخُذُ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۖ كَلَّا ۖ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ۖ وَنَرُدُّهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ۚ وَأَخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ۚ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ۚ أَلَمْ نَرَأِنَا أَنزَلْنَا الْفَلْجَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَوْرَهُمَ ۚ أَلَمْ نَجْعَلْ عَلَيْهِمْ نَمًّا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ۚ أَلَمْ نَجْعَلْ لِّلْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفَدًّا ۚ أَلَمْ نَجْعَلْ لِّلْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَرَدًّا ۚ أَلَيْسَ لِّلشَّافِعَةِ إِلَٰهٌ مِّنْ أَتَاخُذُ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۚ وَقَالُوا أَتُخَذُ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ۚ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا ۚ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۚ أَن دَعَا لِّلرَّحْمَنِ وَلَدًا ۚ وَمَا يَنْبَغِي لِّلرَّحْمَنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ۚ إِن كُلُّ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا إِلَىٰ الرَّحْمَنِ عَبْدًا ۚ لَقَدْ أَحْصَيْنَاهُمُ وَعَدَهُمْ عَدًّا ۚ وَكُلُّهُمْ أَتْبَعُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرْدًا ۚ

دہین]، و ئەو ب تنئی تہ ک زەلام دئی ئیتہ دہف مہ، ﴿۸۱﴾ و ئەوان غیری خودئی بۆ خو کر نہ پەرستی، دا بۆ وان بینہ هیز و پشتەفانی، ﴿۸۲﴾ نہ خیر و ہسانینہ [بلا وئ ہزری نہ کەن]، پەرستییت وان پۆژا قیامہ تی دئی ئینکارا پەرستنا وان کەن، و دئی بۆ وان بنہ دژ، ﴿۸۳﴾ نہری ما تو نابینی، مہ شہیتانیت سہر دەستی گاوران کریں، دا وان بزخین و ب ئارینن و د بہر گونہ ہانرا بکەن، ﴿۸۴﴾ فیتجا تو [ل ہیلاکا وان] یی ب لەز نہ بہ، ئەم پۆژیت وان [یان کریاریت وان] بۆ وان دہہژ میزین [پۆژ و کریاریت وان ل سہر وان ب حسین]، ﴿۸۵﴾ پۆژا [قیامہ تی] ئەم پاریزکاران دہستہ ک ل دہف خودایی دلوفان [ب ریز و رویمہت] کۆم دکەین، ﴿۸۶﴾ و پۆژا ئەم گونہ ہکاران ژئی ب تنئی [وہکی حیشترا تینئی ئەوا قہستنا ئافی دکەت] دہاژوینہ دۆژہی، ﴿۸۷﴾ [وئ پۆژی] نہ کەس مہ ہدہری دکەت و نہ مہ ہدہر بۆ کەسی دئیتہ کرن، بۆ وی نہ بیت یی خودایی دلوفان پەیان ب [لا إله إلا الله] دا بیت، ﴿۸۸﴾ [و گاوران] گۆتن: خودایی دلوفان زارپوکہ کئی بۆ خو دایی [و ئەفہ گۆتنا جوہی و فہلہ و وان عہرہ بانہ ئەو بیت دگۆتن: ملیاکەت کچیت خودیتہ]، ﴿۸۹﴾ ب سویند [گہلی موشرکان] ہەوہ ناخفتنہ کا زیدہ کریت و زیدہ مەزن کریہ، ﴿۹۰﴾ [ناخفتنا ہەوہ ہند یا مەزنہ] وختہ ئەسەان ژ بہر تیک تیک بب، و ئەرد بکەلشیت و کەرکەر ببیت، و چیا ب سہر یکدا بہرفن، ﴿۹۱﴾ چونکی ہەوہ زارپوک بۆ خودایی دلوفان دانان، ﴿۹۲﴾ و نہ شایی (لاقئی) خودایی دلوفانہ زارپوکان بۆ خو بدانیت، ﴿۹۳﴾ تشتہ ک نینہ د ئەرد و ئەسەاناندا ب بەندہیی نہ ئیتہ دہف خودایی دلوفان [فیتجا خودئی چ پاکئی ب زارپوکان ہہیہ ؟]، ﴿۹۴﴾ ب سویند [خودئی ئەو ہەمی] ب حسیب ییت زہبت کریں، و ہویر ہویر ییت ہەژمارتین [کەس بہر زہ نابیت و کەس گیرۆ نابیت، ہەمی دئی ل بہر دەستیت وی بہر ہف بن]، ﴿۹۵﴾ و پۆژا قیامہ تی ہەمی کتکتہ و ب تنئی، دئی ئیتہ بہر دەستی خودئی،

﴿۹۶﴾ ب راسِتی ئەوێت باوهری ئینایین و کار و کریاریت قهنج کرین، خودایی دلۆڤان دئی وان خوشتقی کهت [ئانکو هه‌ژیکرنا وان دئی ئیخیته د دلی مروفاندا]. ﴿۹۷﴾ فێجا ب راسِتی مه قورئان ب زمانی ته ب ساناھی هنارت، دا تو بئی مزگینییی بدهیه پاریز کاران، و دا تو مله‌ته‌کی جره‌به‌ر زفر و ره‌ق بئی بترسینی. ﴿۹۸﴾ و مه‌هه‌ند مله‌ت به‌ری وان ییته د هیلاک برین و فه‌براندین، ئه‌ری ما پیژنه‌کا ئیک ژ وان دئیته‌ته، یان زی تو کیپنا ئیک ژ وان گولی دبی؟! [هه‌می بئ سهروشوین چۆن و نه‌مان، کا چاوا مه‌ئهو بنبرکرن، ئه‌م دشیین ئان زی وه‌سا بنبر بکه‌ین].

سُورَةُ طَاهَا

ل مه‌که‌ه‌نی هاتییه خوارئ (۱۳۵) ئایه‌ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [هۆسا دئیته‌هه‌ن (طاها)، ئه‌قه‌ و هه‌می تیپت ده‌ستپیکا سۆره‌تان ئیشاره‌تن ل سهر ئیعجازا قورئانی]. ﴿۲﴾ [هه‌ی موچه‌مه‌د] مه‌ قورئان ل سهر ته‌ نه‌ئیناییه‌ خوارئ، دا تو به‌وستی و زه‌هه‌تی به‌ی [ژ به‌ر زیده‌هه‌مخوارنا ته‌ ل سهر گاووری و نه‌باوهری ئینانا وان، و راوه‌ستیانا ته‌ یا زیده‌هه‌دریژ ل سهر نفیژئ]. ﴿۳﴾ [مه‌ ئه‌ف قورئانه‌ نه‌ئیناییه‌ خوار] ژ به‌ر هندی ئیبت دا بیته‌هه‌ر ئینان بو وان ئەوێت ژ خودئ دترسن. ﴿۴﴾ [ئه‌ف قورئانه‌] ژ نک وی یا هاتییه‌ خوارئ، ئەوئ ئه‌رد و ئەسه‌انیت بلند چیکرین. ﴿۵﴾ خودایی دلۆڤان ل سهر هه‌رشئ خو بلندبوو [بلندبوونه‌کا لا ئقی وی و یا بئ چاواپی]. ﴿۶﴾ و هندی د ئه‌رد و ئەسه‌اناندا و هندی د ناغه‌هه‌را واندا، و هندی د بن ئه‌ردی ژیفه‌هه‌ر یئ ویه. ﴿۷﴾ و ئەگه‌ر تو ده‌نگئ خو [بو دوعایی و زکری] بلند بکه‌ی [یان زی د دلی خو دا بیژئ، ل ده‌ف خودئ هه‌ر ئیکه‌]، ب راسِتی خودئ نه‌ینی، و تشتئ ژئ فه‌شارتیر و نه‌په‌نیر ژ دزانیت. ﴿۸﴾ خودئ ئیکه‌ و ژ وی پیقه‌تر چو خوداییت دی نین، و باشناف و ناقت گه‌له‌په‌روژ هه‌ر ییت وینه. ﴿۹﴾ ما سهراتییا مووسای بو ته‌ نه‌هاتییه‌؟! ﴿۱۰﴾ ده‌می ئاگه‌رک [ژ دویفه‌] دیتی، ئینا گۆته‌مالا خو: ل قیرئ بن، ب راسِتی ئاگه‌رک ب به‌رچاخی من که‌فت [ئه‌ز دئ چم به‌رئ خو ده‌می] به‌لکی ئەز بو هه‌وه‌هه‌و به‌ژۆتکه‌کی ژئ بینم، یان ئەز ریناسه‌کی ل ده‌ف ئاگری بینم [ریکی نیشا مه‌ به‌دت]. ﴿۱۱﴾ فێجا و مخته‌ی هاتییه‌ ده‌ف [ئاگری]، گازیه‌که‌ هاتی: هه‌ی مووسا. ﴿۱۲﴾ ب راسِتی ئەز خودایی ته‌مه‌، فێجا تو پیلاقت خو بیخه‌، تو یئ ل نه‌الا په‌روژ، (طوا) یئ.

سُورَةُ طَاهَا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طه ١ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ٢ إِلَّا تَذَكَّرَ ٣ لَنْ يَخْتَضِيَ عَلَى الْعَرْشِ أُسْتَوًى ٤ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ٥ وَإِنْ تَجْهَر بِالْقَوْلِ ٦ فَإِنَّهٗ يََعْلَمُ الْئِسرَ وَأَخْفَى ٧ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ٨ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ٩ إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ ١٠ أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ١١ فَلَمَّا أَتَاهَا ذُودَى بِمُوسَى ١٢ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ خَلَقْنَاكَ عَلَيْنَا إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ١٣

الجزء السادس عشر ٣١٢

وَأَنَا أَخَذْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٣﴾ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِيُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا سَعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَذَارَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تِلْكَ بِمَعِينِكَ يُمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَفَأَنتَ يَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَالْقَهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ سَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْجُبْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِئَلَّيْكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾ أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ امْرَأَتِي فِي صَدْرِي وَإِنِّي أَخَافُ أَنْ يُسَوِّدَ لِي وَجْهِي أَوْ يُخَذِّبَ لِي أَسْجَانِي ﴿٢٥﴾ يَقْفَهُوهُ أَفْقَالِي ﴿٢٦﴾ وَأَجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ﴿٢٧﴾ هَارُونَ أَخِي ﴿٢٨﴾ اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٢٩﴾ وَأَشْرِكْ فِي أَمْرِي ﴿٣٠﴾ كُنْ سَمِيعًا كَذِيمًا ﴿٣١﴾ وَتَذَكَّرْ أَكْثَرًا ﴿٣٢﴾ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٣﴾ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٥﴾

﴿١٣﴾ و من تو [بۆ پیغمبره راتیپی] یی هه لبارتی، فێجا تو گو هه داریا وئ بکه یا ب وهی بۆ ته دئیت. ﴿١٤﴾ ب راستی ئەزم خودی [ئانکو ئەفی گازی ته دکهت، ئەوه خودی]، و چو په رستی ژ بلی من هێزایی به رستنی نین، فێجا من ب تنی به ریسه و نفیژی بکه، دا ئەز ل بیرا ته بم [یان ژ ی ل وهختی بیرینانا من (کو نفیژه) نفیژی بکه]. ﴿١٥﴾ ب راستی قیامهت دئ هه ر ئیت، ئەز کهسی پی ناحه سینم [کا کهنگی دئ ئیت، فێجا کهس نوزانیت کا کهنگی دئ ئیت]، دا هه ر کهس ب کار و کریاریت دکهت، بته جزا کرن. ﴿١٦﴾ فێجا بلا ئەو ئیت باوه ریی پی [ب هاتنا رۆژا قیامهتی] نه ئین، و ب دو یف دخوازییا خو که فتن، به ری ته ژ و نه گپرن [و ته ژ باوه ریینان و خو کار کرنی بۆ وئ رۆژی سارنه کهن]، ئەگه ر تو ژ ی دئ دیلاک چی. ﴿١٧﴾ هه ی مووسا ئەو چیه د دهستی ته یی راستیدا؟ [دا مووسا بزانیته داری ویه، نه تشته کی دییه د دهستی ویدا]. ﴿١٨﴾ [مووسایی] گۆت: ئەو داری منه، ئەز ددهمه بهر

خو، و ئەز به لگیت داران بۆ په زێ خو پی دوه رینم، و هنده که هه و جه یییت دی ژ ی من ییت پی هه یین. ﴿١٩﴾ [خودی] گۆت: هه ی مووسا وی داری [ژ دهستی خو] باقیژه. ﴿٢٠﴾ فێجا مووسایی [دار] هافیت، هند دیت [ب قودره تا خودی] بوو ماره که ب له ز و سفک دچۆ. ﴿٢١﴾ [خودی] گۆت: راکه و نه ترسه، جاره کا دی ئەم دئ وه کی به ری زفرینه شه. ﴿٢٢﴾ و دهستی خو بی به بن که فشی خو، دئ بی نه ساخی و بی ئیش، سپی و برسقی دهر که فیت [هه ر چهنده دهستیت وی د رهش ئەسه مه ر بوون]، ئەفه ژ ی موعجیزه که دیه [ژ بلی یا داری]. ﴿٢٣﴾ [فی موعجیزه یی ژ ی د گه ل یا دی وهر گره] دا ئەم هنده که نشان و موعجیزه ییت خو ییت مه زن نیشا ته بده یین [ل سه ر دهسته لاندارییا خو ل سه ر هه می تشتان]. ﴿٢٤﴾ هه ره دهف فیره وونی، ب راستی ئەو زیده یی د سه ردا چۆیی. ﴿٢٥﴾ گۆت: خودیو بئینا من فره هه بکه [دا بشیم خو ل بهر بار یی پیغمبره راتیپی بگرم، و سه بر ی ل سه ر ئەزه یهت و ئاخفتیت فیره وونی و دهسته کا وی بکیشم]. ﴿٢٦﴾ و کاروباری من، بۆ من ب سانه یی بیخه. ﴿٢٧﴾ و [خودیو] گرێکه کا ئەزمانی من فه که. ﴿٢٨﴾ دا ئاخفتنا من تی بگه هن. ﴿٢٩﴾ و ئیکی ژ مالا من، بۆ من بکه پشته فان و هاریکار. ﴿٣٠﴾ و بلا ئەو ژ ی هاروونی برایی من بیت. ﴿٣١﴾ پشتا من پی قاییم بکه، و پی ب هێز بیخه. ﴿٣٢﴾ و تو وی بکه هه فال و هه فیشکی من د پیغمبره راتیپیدا. ﴿٣٣﴾ دا ئەم پیکفه و گه له که، ته ژ کیم و کاسییان پاقر بکه یین. ﴿٣٤﴾ و دا پیکفه و گه له که زکری ته بکه یین، و ته ب دو عایی و په رستنی بیننه بیا خو. ﴿٣٥﴾ ب راستی ته ئاگه هژ مه هه یه. ﴿٣٦﴾ [خودی] گۆت: هه ی مووسا یا ته دفیا و ته دخواست، بۆ ته هات. ﴿٣٧﴾ ب سویند جاره کا دی ژ ی مه که ره م و نیعمهت د گه ل ته کربو و [رۆژا مه تو ژ دهستیت فیره وونی رزگار کری، ده می کور د ناف ئسرائیلییاندا بووبانه دکوشتن].

إِذَا وَجَبْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَاوِجِنَ ﴿٣٨﴾ أَنْ أَقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَأَقْذِفِهِ
فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوِّي وَعَدُوُّ لَرَبِّكَ وَالْقَبْتُ
عَلَيْكَ مَحَبَّةٌ مِنِّي وَلَضَعُ عَلَىٰ عَيْنِي ﴿٣٩﴾ إِذْ تَمَضَىٰ أَخْتُكَ فَقَوْلُ
هَلْ أَذْكَرُ عَلَىٰ مَنْ يَكْفُلُهُ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا
وَلَا تَحْزَنَ وَفَعَلْتَ نَفْسًا فَجَنَحْنَاكَ مِنَ الْعَمْرِ وَقَتْنَاكَ فَعَوْنَا
فَلَيْسَتْ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ فَرَجَعْتُ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمْسُو سِي ﴿٤٠﴾
وَأَصْطَفَعْتُكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾ أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِعَاقِبَتِي وَلَا
تُبْنِ فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾ أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقَوْلَا لَهُ قَوْلَا
لَيْنَا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ
عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَبْطُلَ ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾
فَأَنبَأَهُمَا قَوْلَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَلَا نُعَذِّبُهُمْ وَقَدْ جِئْنَاكَ بِبَيِّنَاتٍ مِّنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ
الْهُدَىٰ ﴿٤٧﴾ أَنَا قَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ قَالَ هَٰمَنْ رَبُّكُمَا يَمْسُو سِي ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ
كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ وَهُوَ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾ قَالَ هَٰمَا بَالُ الْفُرُونِ الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

﴿۳۸﴾ وهختی [تو بووی] مه‌ئو و ئیلهام داد ده‌یکا ته، یا
مه‌دایسیی. ﴿۳۹﴾ [ئه‌و و ئیلهام زی‌ئه‌فه‌بوو] کو‌ئه‌وی
[کو‌رکی‌خو، مووسایی] بکه‌د سندوقه‌کیدا، و بافیژه
درویساری نیلیدا، دا ئاف وی‌بده‌ته ره‌خه‌کی، ئیک دئی
وی بهت دژمنی منه‌زی و دژمنی ویسه‌زی، و من ژ
دهف خو تو خوشتشی کربووی، دا د بن چافدیریا منقه
بییه‌خودانکرن. ﴿۴۰﴾ وهختی خویشکا ته‌ل دویف
ته‌دهات، و دگوته‌مالا فیرعه‌ونی [وهختی بو ته‌ل
دایینه‌کی دگه‌ریان، پشتی ته‌شیرئ که‌سی نه‌خواری]
ئهرئ ئه‌ز وی مالی نیشا هه‌وه‌بدهم یا خودانی و
سه‌ره‌گو‌هیی ژئ بکه‌ت [ئه‌وان گوته‌خویشکا ته:
به‌لی، خویشکا ته‌زی ده‌یکا ته‌نیشا وان دا]، فئیجا
جاره‌کا دی مه‌تو زفراندیه‌دهف ده‌یکا ته، دا چاقیت
وئ ب ته‌پژن ببن، و دا ب خه‌م نه‌که‌فیت [و پشتی تو
مه‌زن بووی] وهختی ته‌ئیک [ب خه‌له‌تفه] کوشتی،
فئیجا مه‌تو ژ خه‌ما وئ کوشتنی رزگار کری، و مه‌تو
ب بهر گه‌له‌که‌به‌لا و ئاتافان تیخستی، به‌لی هه‌رگاف
مه‌تو قورتال دگری. و چهند ساله‌کان تو ماییه‌دناف

خه‌لکی مه‌دیه‌نییدا [بازئری شو‌عه‌یی]، باشی ل دویف وهختی مه‌دانایی [کو‌ئه‌ز دئی تییدا د گه‌ل ته‌ئاخه‌م و
دئی ته‌که‌مه‌پیغه‌مبه‌ره‌] تو‌هاتی هه‌ی مووسا. ﴿۴۱﴾ و من تو‌ژیگرتی و هه‌ل‌ب‌ار‌تی بو‌وه‌حی و پیغه‌مبه‌ره‌اتیبا
خو. ﴿۴۲﴾ هه‌ره‌تو و برایی خو، ب موعجیزه‌ییت منقه، و سستیی د بیرئینانا مندا نه‌که‌ن [دا بو‌هه‌وه‌ببته
هاریکار د جه‌ئینانا ئه‌رکی هه‌وه‌دا]. ﴿۴۳﴾ هه‌ردو هه‌رنه‌دهف فیرعه‌ونی، ب راستی ئه‌و زیده‌یی سه‌رداچویی.
﴿۴۴﴾ فئیجا ب ئاخفتنه‌کانه‌رم د گه‌ل باخفن، به‌لکی ل خو‌ب‌ز‌فریت، و گو‌هی خو‌ب‌ده‌ته‌هه‌قیی یان زی [ژ‌هاتنا
ئیزایا هوین ژئ دبیزن] بترسیت. ﴿۴۵﴾ [مووسا و هاروونی] گوتن: خودپو‌ئ‌هم دترسین [ده‌ره‌ف‌تی نه‌ده‌ته‌مه
ئهم د گه‌ل باخفن] له‌زئ ل ئیزادانا مه‌بکه‌ت، یان زیده‌تر د سه‌ردا بچیت [د ده‌ره‌ف‌تی ته‌دا وئ بیژیت یا نه‌لائیق
و یا نه‌ئیته‌گوتن، یان زی مه‌هند بی‌ش‌سینیت ژ هه‌میی بی‌ته‌ده‌ری]. ﴿۴۶﴾ [خودئ] گوت: نه‌ترسن ئه‌زی د گه‌ل
هه‌وه‌[هه‌می تستان]، گولی دهم و دبینم [کا‌چ د ناهه‌ره‌هه‌وه‌دا دقه‌ومیت]. ﴿۴۷﴾ فئیجا هوین هه‌ردو هه‌رنه‌دهف
و بیژنی: ب راستی ئهم هنار تییت خودایی ته‌ینه، ئسرائیلیان د گه‌ل مه‌هنه‌یره [ژ‌وان فبه، و ژ بن تیخسیری و
کو‌له‌تیی ده‌رب‌یخه‌] تییدی وان ئیزانه‌ده، و ب سویند مه‌نیشان و موعجیزه‌ییت ئاشکه‌را ژ دهف خودایی ته‌بو
ته‌ئینایینه [کو‌بو مه‌بنه‌نیشان و شاهد کو‌ئهم راست پیغه‌مبه‌ریت خودیینه]، و سلامتی ژ ئیزایا خودئ، بو
ویسه‌یی ر‌یکار‌است‌گرتی و باو‌ه‌ری ب خودئ ئینایی. ﴿۴۸﴾ ب راستی و‌حی بو‌مه‌هاتییه، کو‌ئیزا و هیلاک
[د دنیایی و ئاخه‌ره‌تیدا] بو‌وییه‌یی ئایه‌ت و پیغه‌مبه‌ره‌ان دره‌و بدانن، و پشتا خو‌ب‌ده‌نی و باو‌ه‌ریی پی نه‌ئینن.
﴿۴۹﴾ [فیرعه‌ونی] گوت: خودایی هه‌وه‌کییه، هه‌ی مووسا؟ ﴿۵۰﴾ [مووسایی] گوت: خودایی مه‌ئه‌وه
یی هه‌ر تشته‌کی چیکری، ئه‌و دایسیی [ژ‌ره‌نگ و وینه‌یان] یی ب کیر وی به‌یت، باشی هه‌می راسته‌ر‌یکرن
[بو‌وئ ئارمانجی یا ئه‌و بو‌هاتییه‌چیکرن]. ﴿۵۱﴾ [فیرعه‌ونی] گوت: باشه‌پا‌حالی‌مله‌تیت به‌ری دئی چ‌بیت؟
[ب‌و‌چ نائیته‌ساخ‌کرن و حساب د گه‌ل نائیته‌کرن؟ ئه‌گه‌ر ئه‌فا هوین دبیزن یا راست بیت].

﴿۵۲﴾ [موسایی] گوت: زانینا کار و کریار و حالّی وان ل دهف خودایی من د دهپی پارسیتدا نفیسییه، خودایی من د چو تشناندا خه له ت نایب، و چو ژ بیر ناکهت. ﴿۵۳﴾ نهوئی ئه رد بؤ هه وه خوشکری و دهشتکری [و به ره فکری بؤ ژيانا هه وه]، و پیک بؤ هه وه ئیخستینه تیدا، و باران ژ ئه سانی (ژ ئه وران) بؤ هه وه باران دین، فیجا مه هه می ره نگ و جوییت گل و گیایی و شینکاتی، ئه ویت نه وه کی ئیک و ژیک جودا [د فایده یی خودا و د ره نگیی خودا و د تاما خودا و د بیئا خودا] پی دهر ئیخستن. ﴿۵۴﴾ ژئی بخوون و تهرش و که والی خو لی بجه رینن، و ب راستی ئه فیه نشان و ئایه تیت رؤنن بؤ ناقلداران. ﴿۵۵﴾ مه هوین بیت ژ ناخی چیکرین و دی هه وه زفرینه فیه تیدا [بشتی هوین دمرن]، و جاره کا دی دی هه وه ژئی دهر ئیخینه فیه. ﴿۵۶﴾ ب سویند مه هه می موعجیزه ییت خو [هه ره نه هـ] نیشا فیرعه ونی دان [ئیخستنه بهر چاقان]، به لی هه می دره و دانان، و رازی نه بو و باوهریی بینیت و پیکا هه قییی بگریت. ﴿۵۷﴾ [فیرعه ونی] گوت: هه ی

المیزاب

قَالَ عَلَّمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَصِلُ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ﴿٥٢﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَوَّكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى ﴿٥٣﴾ كُلُوا وَارْزُقُوا أَعْلَمَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ أَلْبَنِي ﴿٥٤﴾ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٥﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ﴿٥٦﴾ قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَمْوَسَى ﴿٥٧﴾ فَلَنُؤَيِّنَنَّكَ بِسِحْرٍ مُثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلَفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَنَا سُوَّى ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُخَشِّرَ النَّاسَ ضَبْحِي ﴿٥٩﴾ فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَنْتَفِرُوا عَلَى اللَّهِ كَذَبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنْ أَفْتَرَى ﴿٦١﴾ فَتَنَزَّعُوا أَمْرَهُمُ بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا أَلْتَجَوَى ﴿٦٢﴾ قَالُوا إِنَّ هَذَا لَسِحْرَانِ بُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرَفَيْكُمْ الْمَثَلِ ﴿٦٣﴾ فَاجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ أَتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ أَسْتَعْلَى ﴿٦٤﴾

موسا ئه ری تو بؤ مه هاتی، دامه ب سیره به ندییا خو ژ ئه ردی مه دهر بیخی. ﴿۵۸﴾ فیجا [ژ بهر هندئی] ئه م ژئی دی ب سیره به ندییه کا وه کی یاته ئینه ته، فیجا ژفانه کی بؤ مه و خو بدانه ل جهه کی دهشت، که س ژ مه پشتا خو نه ده ته فی ژفانی، نه ئه م، نه تو. ﴿۵۹﴾ [موسایی] گوت: ژفانی هه وه [کو ئه م و هوین تیدا بگه هینه ئیک] بلا رؤژا جه ژئی [رؤژا خو خه ملاندنی] بیت [دا هه می ئاماده بین]، و خه لک تیشه گه هی کؤم بین. ﴿۶۰﴾ فیجا فیرعه ونی پشتا خو دا موسایی و چو، و هه می فندوفیل و سیره به ندیت خو کؤمکران، پاشی [رؤژا جه ژئی] هات. ﴿۶۱﴾ موسایی گوت ته وان، وه ییزا و نه خوشی بؤ هه وه بیت، دره وان ب نافئی خودی نه که ن [نه بیژن موعجیزه ییت وی سحران]، ئه گهر دی هه وه ب ییزایه کی بنه کت، و ب راستی ئه و خوساره ت بوو، نهوئی دره وان ب نافئی خودی بکه ت. ﴿۶۲﴾ [سیره به ند، پشتی موسا بؤ وان ناخفتی] ژیک جودا بوون [هنده کان گوت: ئه و ژی وه کی مه سیره به ند، و هنده کان گوت: ئه فیه نه ناخفتنا سیره به ندانه]، و خو خلوه کرن و بوو پسته پستا وان. ﴿۶۳﴾ گوتن: ئه فیه هه ردو سیره به ندن، دقین هه وه ب سیره به ندییا خو ژ ئه ردی هه وه دهر بیخن، و دقین دینی هه وه یی ژ هه مییان چیتر نه هیلن. ﴿۶۴﴾ فیجا هیژ و نه خشه ییت خو کؤمکه نه سه ریگ و کاری خو باش بکه ن، پاشی ئیک ریز [بؤ ژفانی] وهرن، و ب سویند ئه فرؤ نهوئی سه ره فراهه نهوئی سه ره بکه فیت.

﴿٦٥﴾ [سیره‌بندگان] گوتن: هه‌ی مووسا یان تو باقیژه یان ئەم به‌راهیکێ دێ هافیزین، [ته‌ دفتیت ده‌ستیکی تو دارێ خو‌ باقیژ، ته‌ دفتیت ئەم دێ وهریست خو‌ هافیزین؟]. ﴿٦٦﴾ [مووسایی] گوت: نه‌ هوین باقیژن، فێجا وه‌ختی وان وهریس و داریت خو‌ هافیتین، ژ سیره‌بندییا وان وه‌سا هاته‌ به‌ر چافیت مووسایی کو ییت دلفلشن و دجن. ﴿٦٧﴾ فێجا [وه‌ختی مووسایی هوسا دیتی] دلی خو‌دا ترسیا. ﴿٦٨﴾ مه‌ گوتی: نه‌ترسه‌، سه‌رکه‌فتن هه‌ر یا ته‌یه‌. ﴿٦٩﴾ و ئەو تشتی ده‌ستی ته‌ یی راستیدا باقیژه [کو دارێ ته‌یه‌]، دێ وهریس و داریت وان داعوبریت، و سیره‌بندییا وان دێ پویچ که‌ت، ب راستی ئەفا وان کری فندوفیلا سیره‌بندانه [و نه‌راستییه‌]، و سیره‌بند سه‌رفه‌راز نابن ل هه‌ر جهه‌کی هه‌بن. ﴿٧٠﴾ فێجا سیره‌بند داچه‌میان و چۆنه‌ سوچه‌دی [پشتی هه‌قی ناشکه‌را بووی و کارێ وان پویچ بووی]، و گوتن: مه‌ باوه‌ری ب خودایی هاروونی و مووسایی ئینا. ﴿٧١﴾ [فیره‌عونی] گوت: ئەری هه‌وه‌ باوه‌ری پی ئینا

به‌ری ئەز ده‌ستوریا هه‌وه‌ بده‌م؟ ب راستی ئەو مه‌زنی (ماموستایی) هه‌وه‌یه‌ یی سیره‌بندی نیشا هه‌وه‌ دایی [فیره‌عونی ب فی ئاخفتنی فیال به‌ر خه‌لکی به‌رزه‌که‌ت، و وه‌سا دیارکه‌ت کو ئەفا مووسایی ژێ کری هه‌ر سحره‌، و وی دزانی وان چو تشت ل ده‌ف مووسایی وهر نه‌گرتیه‌، و مووسا ب خو‌ژی نه‌ مه‌زن و سه‌یدایی وان]، فێجا ب سویند ئەز دێ ده‌ست و پیست هه‌وه‌ چه‌پ و راست ژێقه‌که‌م، پاشی ئەز دێ هه‌وه‌ هه‌میان ب قورمیت دارقه‌سه‌پانه‌ هه‌لاویسم [هه‌تا دمرن]، و هنگی هوین دێ زانن کا ئیزایا کی ژ مه‌ [یا من یان یا خودایی مووسایی] دژوارتر و ب دۆمتره‌. ﴿٧٢﴾ گوتن: قه‌ده‌م ته‌ ب سه‌ر وان نیشان و به‌لگه‌ییست ناشکه‌را ئەویست بۆ مه‌ هاتین، و وی خودایی ئەم چیکربن نایخین و هه‌لنابژیرین، فێجا توچ ده‌کی بکه [و بزانه‌] به‌س تو دشیی دفی دنیایدا شته‌کی بکه‌ی [تشتی ته‌ دفتیت تو بکه‌ی به‌س یی فی دنیا ییه‌، و پشتی فی ئەم دێ چینه‌ ده‌ف خودایی خو‌، و ته‌ چو ده‌سته‌لات ل سه‌ر مه‌ ناییت]. ﴿٧٣﴾ ب راستی مه‌ باوه‌ری ب خودایی خو‌ ئینا، دال گونه‌هیت مه‌ [خه‌له‌تییست مه‌]، و گونه‌ها سیره‌بندیی ئەوا ته‌ ب خورتی ب مه‌ داییه‌ کرن ببۆریت و ژێ به‌ت، و خه‌لاتی خودی چیتره‌، و جزایی وی دژوارتر و ب دۆمتره‌. ﴿٧٤﴾ ب راستی هه‌ر که‌سی، گونه‌هکار ل سه‌ر گاوریی، بجیته‌ به‌ر ده‌ستی خودایی خو‌ دۆزه‌بۆ و ییه‌، نه‌ تیدا دمریت [دا ته‌نا بیت]، و نه‌ زیندی دبیت [دا وه‌کی مرو‌فان بژیت]. ﴿٧٥﴾ و هه‌ر که‌سی خودان باوه‌ر و ب کار و کریاریت قه‌نجفه‌ ب بال [خودایی خو‌] فه‌ بزفیریت، ئەها ئەفان پێک و پایه‌ییست بلند بۆ وان. ﴿٧٦﴾ [ئهو پێک و پایه‌] به‌حه‌شتیت ئاکنجیوونینه‌، پووبار دبنرا دئین و دجن، و ئەو [خودانیت پێک و پایه‌یان] هه‌روه‌ر دێ تیدا بن، و ئەفه‌ خه‌لاتی و ییه‌ ئەوی خو‌ ژ گونه‌هان پاقر ده‌کته‌ و خو‌ژی دویر دئیخیت.

قَالُوا يَمْوَسِي اِمَّا اَنْ تَلْقَىٰ وَاِمَّا اَنْ تَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقَىٰ ۚ قَالَ بَلْ اَلْقُوا فَاِذَا جِبَالُهُمْ وَعَصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَهَا تَسْعَىٰ ۚ فَلَوْ حَسَّ فِي نَفْسِهِ خِيفَةُ مُوسَىٰ ۚ فَلَمَّا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلَىٰ ۚ وَالْقَوٰى فِى يَمِيْنِكَ تَلْقَفُ مَا صَنَعُوْا اِلٰمًا صَنَعُوْا كَيْدُ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاجِرُ حَيْثُ اَتَىٰ ۚ فَلَمَّا لَقِيَ السَّحْرَ يُجْعَلُ قَالُوْا اَمْ اَتَا رَبَّ هٰرُونَ وَمُوسَىٰ ۚ قَالَ اَمَنْتُمْ لَهُ قُلُوبُكُمْ اَمْ اَدْرَنَ لَكُمْ اِنَّهُ لَكَبِيْرُكَ الَّذِى عَلَّمَكَ السِّحْرَ فَلَا قَطْعَانَ يَدِيْكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ ۚ وَلَا صَلْبَتُكُمْ فِى جُذُوْعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمَنَّ اَنْبِيَآءُ اَشَدَّ عَذَابًا وَّاَبْقَىٰ ۚ قَالُوْا لَنْ نُؤْتِيَكَ عَنَ مَا جَاءَنَا مِنْ الْبَيِّنٰتِ وَالَّذِى فَطَرَنَا قَافِضٌ مَا اَنْتَ قَافِضٌ اِنَّمَا تُقْضِىٰ هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ۚ اِنَّا اَمْثَارُ بَرِيْءٍ لَا يَغْفِرُ لَنَا خَطِيْئَاتٍ وَمَا اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَّاَبْقَىٰ ۚ اِنَّهُمْ مِنْ بَآئِ رَبِّهٖ فُجُوْرًا ۚ فَاِنْ لَّهٗ جَهَنَّمُ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ۚ وَمَنْ يَّاتِهٖ مُّوَسًا قَدْ عَمِلَ الصَّٰلِحٰتِ فَلَوْ لَيْتَ لَهُمْ اَلَّذِى رَجَعْتَ اِلَيْكَ ۚ جَنَّتٌ عَدْنٍ تَجْرِىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِيْنَ فِيْهَا ۚ وَذٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكٰى ۚ

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعَبَادِي فَأَصْرَبَ لَهُمْ طَرِيقًا
فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَافُ دَرْكًا وَلَا نَجَسًا ﴿٧٧﴾ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ
بِحُجُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ
وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ قَدْ أَفْجَيْتَكُم مِّنْ عَذَابِكُمْ وَعَدِّتْكُمْ
جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلَوىٰ ﴿٨٠﴾ كُلُوا مِنْ
طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي
وَمَنْ يَحِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ﴿٨١﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ
وَمِنَ الْعَمَلِ صَلَاحًا ۖ أَهْدَىٰ ﴿٨٢﴾ وَمَا أَعْجَلَكَ عَن
قَوْمِكَ يَمْوَسَىٰ ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمْ أَوْلَىٰ عَلَيَّ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ
رَبِّ لِيَرْضَىٰ ﴿٨٤﴾ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِن بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ
السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَنَ ۖ أَسْفًا قَالَ
يَقَوْمُ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ
أَمْ أَرَأَيْتُمْ أَن يُجَلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمُ
مَّوْعِدِي ﴿٨٦﴾ قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلَكِنَا وَلَكِنَّا حُمِلْنَا
أَوْ رَأَيْنَا مِن زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَدْ تَفَنَّنَّا ۚ فَكَذَّبَكَ الْقَلِيُّ السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾

الجزء
السادس عشر

﴿۷۷﴾ ب سویند مه وه حی بؤ مووسایی هنارت: ب
شهف بنده ییت مه [ئسرائیلیان] ژ [مسرئ] دهر بیخه،
و رپکه کا زوها ژ دهر یایی بؤ وان بگره [ئانکو دارئ خو
ل دهر یایی بده، دا رپکه کا زوها بؤ وان قه ییت و تپرا
بچن]، نه هوین بترسن [فیرعه ون و قولپا وی] بگه هه
هه وه، و نه هوین ژ خه ندقاندنی بترسن. ﴿۷۸﴾ فئججا
فیرعه ون ب له شکه ری خو شه ب دو یف وان که فتن، و
دهر یاییدا ئه و ب سه ری وان هات یا ب سه ری وان
هاتی [دهر یال وان هاته یتک و هه می خه ندقاندن].
﴿۷۹﴾ [ب فی کارئ خو] فیرعه ونی مله تی خو گو مر
و بهرزه کر، و به ری وان نه دا رپکا راست. ﴿۸۰﴾ گه لی
ئسرائیلیان، ب راستی مه هوین ژ دژمنی هه وه رزگار
کرن، و مه ژفان له ره خئ راستی یئ چپایی (طوور)،
دا هه وه [کو خودئ ته وراتئ بده ته هه وه پشتی مووسا
حه فتئ ژ ئسرائیلیان بؤ وی ژفانی هه لدبژیرت]، و مه
گه زؤ و سو یسک [باله فره که] بؤ هه وه ئینه خوارئ.
﴿۸۱﴾ فئججا ژ حه لالی پاک و پاقرئ مه ب رزقی هه وه
کری بخوئن، و پی د سه ردا نه چن، دا که ربا من هه وه

نه گریت، و هه ره که سی که ربا من ژئ گرت، [ئه و] که فته دئا گریدا. ﴿۸۲﴾ ب راستی ئه ز، بؤ هه ره که سی
تؤبه بکه ت و باوهریسی بینیت و کار و کریاریت قه نج بکه ت، پاشی خو ل سه ر فئ چه ندئ رابگریت هه تا
دمریت، گونه هژیبهرم. ﴿۸۳﴾ [پشتی ئسرائیل ده شتا سینایی ئانکجیو وین، مووسایی هاروون هیلا د
ناف و اندا، و چؤ چپایی (طوور) د گه ل حه فتئ زه لامیت ژیگریتی، ل دو یف ژفانا خودئ دایی یئ کو
ته وراتئ بده تی، و مووسا هندی ی ب له ز بوو هه ره حه فتئ هیلانه ل پشت خو، و د به ری وانرا کر، و گوته
وان: د دو یف منرا وهرن]، هه ی مووسا [ئه و] چ بوو تول مله تی ب له ز ئیخستی [کو تو وان به یلی و د
به ری وانرا بکه ی]. ﴿۸۴﴾ [مووسایی] گو ت: ئه و ییت د دو یف منرا دئین، و من له ز کر، دا تو ژ من رازی
ببی. ﴿۸۵﴾ [خودئ] گو ت: ب راستی پشتی تو هاتی، مه مله تی ته یئ جه رباندی، و سامری ئه و ییت د
سه ردا برین. ﴿۸۶﴾ ئینا مووسا زیده که ربگریتی و خه مگین زفری ناف مله تی خو، و گو ت: مله تی من، ما
خودایی هه وه په یانه کا قه نج نه دابوو هه وه [کو ته وراتئ بده ته هه وه] ئه ری ما وه خئ وئ [په یانی] هندل
هه وه درئز بوو بوو؟ [هوین ب فی کارئ رابین] یان زی هه وه دقیا ب فئ کریاری که ربه ک ژ خودایی هه وه
[ئیزایه ک] هه وه بگریت، فئججا هه وه ئه و په یانا دایسیه من [کول سه ر فی دینی بمین و چو خه له تسیان
نه که ن، هه تا ئه ز دژفرمه شه] شکاند و ب جه نه ئینا. ﴿۸۷﴾ گو تن: ب راستی مه نه ب که یفا خو په یانا ته
شکاندیی، به لی هنده ک زیر و زینه یتت فیرعه ونی ل ده ف مه بوون، مه هافیتن [مه هافیتنه د ناف ئاگریدا دا ژ
گونه هی رزگار بین]، و هه ره و سا سامری زی کا چ د گه ل بوو هافیت [و قالبی گو لکه کی دئاخیدا چیکر، و
ئاگر تیدا هه لکر، و ئه و زیر هافیته تیدا، هو سا گو لکه ک ژ زیری چیکر].

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ
وَأَلَهُ مُوسَى فَقَسَى ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّ إِلَاحَهُمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ
مِنْ قَبْلُ يَقُولُ إِنَّ مَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي
وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿٩٠﴾ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ
إِلَيْنَا مُوسَى ﴿٩١﴾ قَالَ يَهْدُوا مَآمِنَكُمْ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿٩٢﴾
أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُونَ قُلُوبًا يَلْحِقُ
وَلَا يَرَأِيَنَّ إِلَى خَشِيئَتِي أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَلَمْ تَفْقُبْ قَوْلِي ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَسْمُرِي ﴿٩٥﴾ قَالَ
بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ
الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾ قَالَ
فَإَذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَوةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَا
إِلَهُكُمْ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

﴿۸۸﴾ فَيُجَا [سامری] بۆ وان [په يک ره کي] له شی گۆلکه کي بی گیان چیکر، دهنگی چیلې هه بوو، ئینا گۆتن: ئەفەیه خودایێ هه وه و خودایێ موسای، وی (موسای) یی ژ بیر کری [کو خودایێ وی ئەفەیه ل فیری، و یی چۆیه چایێ (طوور) لی دگهریت]. ﴿۸۹﴾ فَيُجَا ما ئەو نایین [ئەو گۆلک] چو ئاخفتان ل وان نازفرینیت و چو زیان و مفا یی ل وان ناکهت؟ ﴿۹۰﴾ و ب سویند بهری موسا بزفریتەفە، هاروونی ب خو ژ ی گۆته وان: مله تی من، ب راستی هوین ب فی گۆلکی ییت هاتینه جه پاندن و یی بۆ هه وه بوویه فتنه، و ب راستی خودایێ هه وه، خودایێ دلوفانه، فَيُجَا ل دویف من وهرن و گوهی خو بدەنه من. ﴿۹۱﴾ ئەوان گۆت: ئەم دی هەر مینیه ل سەر پەرستنا گۆلکی، هه تا موسا دزفریتەفە دهف مه. ﴿۹۲-۹۳﴾ [پشتی موسا ژ ژفانا خودی داییی زفریتەفە، و هوسا مله تی خو دیتی، گۆت: هه ی هاروون چ وهل ته کر، تو وهکی من نه که ی [وهکی من که رییت ته فەنه بن]، و بهری

وان ژ سهر داچۆنی وهر نه گیری وهختی ته دیتین د سهر داچۆن، ئەری ته فەرمانا من ب پشت گوهی خو فە هافیت؟ ﴿۹۴﴾ [هاروونی] گۆت: هه ی کوړی دهیکا من، سهر و رهیت من نه کیشه، ئەز دترسیام [ئەگەر من خورتیه ک ل وان کر بایه، و ژ کریارا وان کری دابانه پاش، نه یاره تی دنا فەرا و اندا چۆ ببایه، و ب ناف ئیک که فبنانه و]، تو بیژی ته ئسرائیلی ژیکفه کرن، و ته خو ل هیفیا من نه گرت [ژ بهر هندێ من هیلان هه تا تو بزفری]. ﴿۹۵﴾ [موسا ل سامری زفری و] گۆتی: هه ی سامری ته بۆچی ئەفە کر و ژ بهر چ؟ ﴿۹۶﴾ [سامری] گۆت: من ئەو دیت یا وان نه دیتی [من دیت وهختی جبرائیل هاتیه دهف ته و چۆی]، فَيُجَا من مسته کا ناخی ژ شوین پی هه سپی جبرائیلی راکر، و هافیتە د ناف ناگریدا [دگهل وی زیر و زینه تی]، و هوسا نه فسا من ئەف کاره بۆ من خه ملاند و جوان کر. ﴿۹۷﴾ [موسای] گۆت: هه ره ژ ناف مه دهر که فە، و جزایی ته دفی دنیا ییدا [هندي تو تیدا بژی] ئەوه، نه تو دهستی خو بکهیه که سی، و نه کهس دهستی خو بکه ته [ئانکو نه تو بشی تیکه لیا که سی بکه ی، و نه کهس بشیت تیکه لیا ته بکه ت]، و ته ژفانه کي هه ی رۆزا قیامه تی تو ژ نا هییه فە گرتن. و بهری خو بدە پهرستی یی خو ئەوی تو ماییه ل سهر پەرستنا وی، ب سویند ئەم دی سۆزین، پاشی خو لیا وی دی به لافکه یین، و هافیزینه د ده ریا ییدا. ﴿۹۸﴾ ب راستی پهرستی یی هه وه، یی راست و دورست، بهس خودیه و ژ بلی وی چو پهرستی یی راست و دورست نین، و زانیا وی هند یا بهر فره هه هه می تشتان فە دگریت.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءٍ مِمَّا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا
ذِكْرًا ۖ مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ۖ
خَالِدِينَ فِيهِ ۚ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ۖ يَوْمَ يُنْفَخُ
فِي الصُّورِ وَتُخْسَرُ الْمَجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ۖ يَتَخَفَتُونَ
بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ۖ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ
أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ۖ وَيَسْتَأْذِنُكَ عَنِ الْجِبَالِ
فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۖ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۖ
لَا تَبْقَى فِيهَا غِوَاظٌ وَلَا أَمْثَلٌ ۖ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ أَعْوَجَ
لَهُ وَخَسَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۖ
يَوْمَئِذٍ لَا تَنفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ آذَنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ
قَوْلًا ۖ يَعْلَمُ مَا بَإَيْتِ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلَعُوا ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ
عِلْمًا ۖ وَتَعَدَّتِ الْجُودَى لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ
ظُلْمًا ۖ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ
ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۖ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا
فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۖ

﴿۹۹﴾ و هوسا ئهه سالوخ و سههاتییئ بوری بو ته فه دگیرین، و مه ژ دهف خو قورئان یا دابییه ته. ﴿۱۰۰﴾ فیجا ههه کهسی بهری خو ژئ وهرگیریت [و باوهریی بی نهئینیت]، ب راستی ئهه وړژا قیامه تی دی باره کی گران [ژ یزایی و گونه هی] هه لگريت. ﴿۱۰۱﴾ ههروههه دی د بن فی باریفه مینن، و چ پیسه باره وړژا قیامه تی وان هه ی. ﴿۱۰۲﴾ وړژا پفل بوئی دئته کرن، و ئهه سته مکار و گونه هکاران وئ وړژئ دی چافشین و کوره کو مکهین. ﴿۱۰۳﴾ وئ وړژئ دی پسته پستی د نابههرا خو دا کهن [و دی پسیاری ژئیکدو کهن، ئهه ری ئهه چهند د دنیا پیدایینه]، فیجا د ناف خو دا دیژن: ژ دهه وړژه کان پیقه تر ئهه نه مایینه. ﴿۱۰۴﴾ و ئهه ب ئهه و ئهه [د نابههرا خو دا پسته پستی ل سههر دکهن] دیژن، ئاگه هدارتر و زاناترین، ده می یی ژ هه مییان هشیارتر دیژیت: هوین ژ وړژه کی پیقه تر نه مایینه. ﴿۱۰۵﴾ و ئهه پسیارا چیایان ژ ته دکهن [کا وړژا قیامه تی دی چ لی ئین] بیژه: خودایی من دی ژ بن کهت، پاشی دی و هکی توژی لی کهت

و بهر با کهت [و دی و هکی هرییا ژه نی لی کهت]. ﴿۱۰۶﴾ فیجا دی رویت و ره وال کهت، و که ته دهشت. ﴿۱۰۷﴾ [وهسا دی که ته دهشت] تو خو کهند و کور و گر که کی تیدا نابینی. ﴿۱۰۸﴾ وئ وړژئ [کو وړژا قیامه تییه] هه می دی ل دویف گازییا خودی چن [بو مهیدانا حه شری]، و ب پشت گو هفه هافیتن بو [گازییی] نینه [کول دویف گازییی نه چن و چه پان ل خو بدهن]، و هه می دهن گ بو خودایی دلوفان که ربوون، وئ وړژئ ژ پسته پستی پیقه تر تو نابهیسی. ﴿۱۰۹﴾ وئ وړژئ مه هدههرا که سی فایده ناکهت، ئهه نه بیت یی خودایی دلوفان دهستور دایییی، و ژ گو تنای رازی [ب تنی مه هدههرا وی فایده دکهت]. ﴿۱۱۰﴾ خودی یی ئاگه هداره ژ وان کریاران ئه ویت وان کرین، و ئه ویت ئهه دی کهن، و ئهه چو جاب سهه زانینا وی هه لنابن. ﴿۱۱۱﴾ [و وئ وړژئ] هه می سههرو چاف بو خودایی ههروههه مایی و ریبهه، [ده می کار و کریاریت هه بوونیدا] شکهستن و سههه میایی بوون، و ب راستی ئهه خو سارهت بوو، ئهه وئ شرک و گاوری دگهل، و کری. ﴿۱۱۲﴾ و ههه که سی کار و کریاریت چاک بکهت، و ئهه ب خو ژئ یی خودان باوهر بیت، فیجا ئهه، نه ژ سته مه کی دترسیت نه ژئ ژ کیمکر نه کی [ئانکو نه دترسیت گونه هیئت وی بیته زیده کرن، و نه ژئ دترسیت خیری و بیته کیمکرن]. ﴿۱۱۳﴾ [کا مه چاوا کتیب بهری ته ب زمانی وان مله تان هنارتینه، ئه ویت پیغه مبهه مه بو هنارتین]، و هوسا ئهه قورئانه ژئ مه بو ته ب زمانی عه ره بی هنارتیه، و مه دفی قورئانیدا ب گهله رهنگان نشان و گهف [ب یزادانی] بو وان ئینایینه، دا خو [ژ گونه هی گاورییی] بپارینن، یان ژئ دا پیقه چونه کی بو وان چیکهت.

فَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١٣١﴾ وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَىٰ وَلَمْ يُجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١٣٢﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١٣٣﴾ فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِرَوْحِكَ فَلَا تَخْرُجَنَّ كَمَا مِنْ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١٣٤﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ﴿١٣٥﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١٣٦﴾ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَتَّخِذُ هَٰذَاكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٌ لَآبِتٌ ﴿١٣٧﴾ فَأَكْلَا مِنْهَا فَبَدَّتْ لُهُمَا سَوْءٌ لُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٣٨﴾ ثُمَّ أَجْنَبَهُ رَبُّهُ رَبِّهُ قَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَهْطَأَمْنَاهُ جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَلَمَّا يَأْتِيَ كُفِّرُ بَنِي هَٰذِي فَمَنِ اتَّبَعَ هَٰذَا فَلَا يَصِلْ وَلَا يَشْقَى ﴿١٤٠﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ﴿١٤١﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٤٢﴾

﴿۱۱۴﴾ فَيُجَا خودايی راست و خوندکار [بی] همه می خوندکار هه وجهی وی، یی [ژ وی شرک و سالوخته تی موشرك ددهنی] بلند و پاقره، و له زئی ل [خواندنا] قورثانی نه که، هه تا وه حیا خودی بو ته ب دوبها هیك نه تی، و بیژره: خودیو زانینا من زیده بکه. ﴿۱۱۵﴾ و ب سویند بهری نوکه مه فرمان ل ناده می کربو و [کوژ داره کی نه خوت]، فُیجا وی [قه ویاتی و فرمانا مه] ژ بیرکر، و مه سه بر و خوژاگرتن [ژ نه خوارنا وی داری] ل دهف نه دیت. ﴿۱۱۶﴾ و بیژره وان: وهختی مه گوژیسه ملیا که تان سوجه دی بو ناده می بیهن [سوجه دیا سلاف و ریژگرتنی، نه سوجه دیا بهرستنی]، ئبلیس تی نه بیت، ییت دی همه می [بو ناده می] چونه سوجه دی. ﴿۱۱۷﴾ فُیجا مه گوژ: هه می ناده م، ب راستی نه فه دژمنی ته و ژنا ته یه، فُیجا [هشیار بن] هه وه ژ به حشیتی دهر نه تیخت، نه گهر دی زه مهت و وهستیانی بینی [ب ژینا خو یا دنیا یقه]. ﴿۱۱۸﴾ ته نه و بیت، نه تو تیدا [د به حشیتیدا] برسی بی، و نه ژی تیدا روپس بی. ﴿۱۱۹﴾ و نه تیدا تینی دبی، و نه ژی گهر ما هه تافی ل ته ددهت. ﴿۱۲۰﴾ فُیجا شهیتانی وه سواس و گوژمان تیخته دلی وی [و د بهر خه له تیپرا کر]، گوژ: هه می ناده م نه ز دارا هه رمانی و ملک یی فیه برین، نیشا ته بده م؟ ﴿۱۲۱﴾ [فُیجا ب فندو فیلی خاپاندن و د بهر خه له تیپرا کرن] وان ژ وی داری خوار [نه و دارا خودی نه هییا وان ژی کری، فُیجا وهختی خوارین] شهر مگه ها وان (عه و ره تا وان) بو وان دیار بوو، و ده ست هافیتنی به لگیت به حشیتی ژ یقه کرن و دانانه سهر، و ناده می نه گوهدارییا خوداییی خو کر، فُیجا نه گه هشته ئارمانجا خو [یان ژی ژینا وی نه خوژ بوو، ب هاته نه خوارا وی بو دنیا یی]. ﴿۱۲۲﴾ پاشی [ناده م ژ کریارا خو پشه یان بوو، و توبه کر و] خوداییی وی نه و بو پیغه مبه راتییی هه لبارت، و توبه ژی قه بویل کر و ل سهر قایم کر. ﴿۱۲۳﴾ [خودی] گوژ: هوین هه ردو ژ به حشیتی داکه فن [بو سهر نه ردی] هنده ک ژ هه وه ل هنده کان نه یار و دژمن، و هه ر گاڤا راسته ریژر نه ک ژ به ری منفه بو هه وه هات [کو کتیا خودییه یان هنار تننا پیغه مبه ره کییه]، فُیجا هه ر که سی ریژا راسته ریژر نا من بگریت، نه بهرزه دیبت و نه بهر هنگاری نه خو شیی دیبت. ﴿۱۲۴﴾ و هه ر که سی روپی خوژ من و کتیا من [کو قورثانه] و هر گیریت [و باوه ریپی پی نه تیبت]، ب راستی دفی دنیا ییدا بارا وی ژینا که تنگ و تارییه، و وژا قیامه تی نه م دی وی کوژه کومکه یین. ﴿۱۲۵﴾ دی بیژیت: خودیو بوچی ته نه ز کوژه ئیناییمه مه دانا حه شری؟ و نه ز ب خو [د دنیا ییدا] یی ب چاف بووم.

قَالَ كَذَلِكَ أَنتَكَ ءَايَاتُنَا فَنَسِيَتْهَا كَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى ﴿١٢٦﴾
 وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَشْرَفَ وَلَوْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ
 أَشَدُّ وَأَثَمٌ ﴿١٢٧﴾ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كُرْهُهُمُ الَّذِي هُمْ مِنَ الْقُرُونِ
 يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَانِ ﴿١٢٨﴾
 وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزِمَا وَاجِلٌ مِّنْهُ مَسْجِدٌ
 مُّحَرَّقٌ عَلَى الْمُبْرِكِينَ وَسَبَّحَ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلُ طُلُوعِ الشَّمْسِ
 وَقَبْلُ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبَّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
 تَرْضَى ﴿١٢٩﴾ وَلَا تَمْدَدْ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَعَنَاهُ أَرْجَاؤُهُمْ وَهَوَى
 نَفْسِكَ إِلَى النَّبَاِ لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَثَمٌ ﴿١٣٠﴾ وَأَمْرُ أَهْلِكَ
 بِالصَّلَاةِ وَالصَّطِرِ عَلَيْهَا لَأَسْأَلَكَ رِزْقًا تَحْنُ رِزْقُكَ وَالْعَاقِبَةُ
 لِلتَّقْوَى ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِيَنَا بَيِّنَاتٌ مِنْ رَبِّهِ ؕ أَوَلَمْ تَأْتِهِمُ
 بَيِّنَاتٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٣٢﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ
 مِّنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنُتَّبِعِ
 ءَايَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَجْزَى ﴿١٣٣﴾ قُلْ كُلُّ مُرْصَقٍ فَتَرَى صَوْرًا
 فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَبُ الصَّرْطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى ﴿١٣٤﴾

﴿۱۲۶﴾ [خودى] گوت: هؤسا نیشان و ثایه تیت مه بؤ ته هاتن، و ته خو لى كوره دكر، و ته ددانه پشت خو، و ئه فرؤ تو رى و هسا دى [دئاگریدا] ئییه هیلان و ژ بیركرن. ﴿۱۲۷﴾ و هؤسا ئهم ئه ویت زیده د ناف گونه هیدا چۆین، و باوهرى ب نیشان و ثایه تیت خودایى خو نه ئینایین، جزا دكهین، و ئیزایا ئاخره تى دژوارتر و بهرده و امتره. ﴿۱۲۸﴾ ئه رى ما ئه و دبى ئاگه ه بون، و خودى بؤ وان دیارنه كربو و كا مه چهند [مله ت] بهرى وان د هیلاك بربون؟ و ئه و د ناف كافله خانیه تى و انرا دچن [و ب چافى خو وان كافله خانیه تى دبینن]، ب راستى ئه قه [شونواریت مله تیت د هیلاك چۆى] ثایه ت و نیشان، بؤ مرقیت خودان ئه قل. ﴿۱۲۹﴾ و ئه گهر به یانا پاشیخستنا ئیزادانا وان [بؤ رؤزا قیامه تى] ژ خودایى ته نه هاتبايه دان، و ئه گهر وهخته كى دیار كرى [كو رؤزا قیامه تیه] وان نه بابیه، دا ئیزادانا وان یا پیدفى بیت. ﴿۱۳۰﴾ فیتجا سه بر ا خو ل سهر ئه و ئه و دیژن بكیشه، و بهرى رؤزه لاتنى [نفیژا سپیدى] و بهرى رؤژا فابونى

[نفیژا ئیشارى]، و هنده ك ژ وهختیت شه فى [نفیژا عیشا]، و سه ربیت رؤژى [نفیژا مه غره ب و نیفرؤ]، خودى پاك و پاقر بكه، و حه مداوى بكه، دا بگه هییه وى یا پى رازى ببى. ﴿۱۳۱﴾ و تو چافیت خو نه به وان خو شییان، ژ خه مل و جوانیه دنیا یى، ئه قیت مه دایینه هنده ك گاوران، دا وان پى بجه ربینن، و رزقى خودایى ته [كا چهند ژ دنیا یى داییه ته، و ئه و خه لاتى ئاخره تى ئه وى دى ده ته ته كو به حه شته] چیت و دؤمدریژتره. ﴿۱۳۲﴾ و فهرمانا مالا خو [مله تى خو] ب نفیژى بكه، و تو رى ل سهر یى بهرده و ام به، ئهم چو رزقى ژ ته ناخوا زین [كو تو رزقى خو یان یى مالا خو بدهى]، ئهم یى رزقى ته ددهین، و دویا هیكا ب خیر یا پاریزكارانه. ﴿۱۳۳﴾ و گوتن: بلا وى موعجزه یه ك ژ ده ف خودایى خو بؤ مه ئینابا به [دا مه باوهرى كربا به]، ئه رى ما مزگینیه هاتنا پیغه مبه رى دكیتیت به رى نو كه دا بؤ وان نه هاتبو و؟! ﴿۱۳۴﴾ و ئه گهر مه ئه و، به رى هاتنا پیغه مبه رى و ئینا خوارا قورئانى، ب ئیزا به كى د هیلاك بربانه، دا بیژن خودیو بلا ته پیغه مبه ركه بؤ مه هنار تبا به، دا ئهم ل دویف ثایه ت و نیشانیت ته چۆ با یینه، به رى ئهم [ب ئیزا داییه تى] بیینه رسوا كرن، و [ب ئیزا ئاخره تى] بیینه شهر مزار كرن. ﴿۱۳۵﴾ [هه ی مو حه مه د] بیژه: ئهم هه مى [ئهم و هوین] دچا فیه رینه [كا دویا هییا مه و هه وه دى بیته چ؟] فیتجا هوین خو بگرن و به رى خو بده نى، دى زانن كانى كینه خودانیت رپكا راست و ییت راسته رى.. [كا ئه مین یان هوینن].

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَوْمٍ كَانَتْ ظِلْمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
 آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحْسَسُوا بِأَسَاسِنَا إِذْ هَمُّنَهَا يَرْكَضُونَ ﴿١٢﴾
 لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكَنُكُمْ عَلَيْكُمْ
 تَشْلُكُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يُونُسَ إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زِلْنَا بِكَ
 دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خِلْمِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
 السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعِينٍ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ
 لَهُمْ آلَاءَ تَتَذَكَّرُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا مُعَذِّبِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى
 الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾
 وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
 عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ تَتَّخِذُ أُولَ الْأَلِهَةِ مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿٢١﴾
 لَوْ كُنَّا فِيهِمَاءَ الْهَلَاةِ إِلَّا اللَّهُ فَسَدَّ تَابُ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ
 عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَأُسْلِفْنَا عَمَالَهُمْ وَلَهُمْ سَائِرٌ ﴿٢٣﴾ أَمْ تَتَّخِذُ
 مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ
 مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

﴿١١﴾ و خه لکي گهله گوندان سته مکار بوون، مه همی د هيلاک برن، و مه هندهک مله تيت دی د دويث وانرا ئينان. ﴿١٢﴾ فيجا وهختی وان ئيزا مه ديتی و پی حه سیایین، ل خو دان و ژي ره فین. ﴿١٣﴾ [ملياکهت دی بیژنی] نه که نه غار و نه رهفن، و ل وان نیعمه تان بزفرن، نه ویت هوین پی به تران بووین، و ل خانسییت خو بزفرن، به لکی پسیار ژ هوه بیته کرن [کا نه فیه چیه ب سه ری هوه هاتی، و کا دی چاوا خو ژي پاریزن، هه ژ له که شه]. ﴿١٤﴾ گو تن: وهی ئیزا و نه خو شوی بو مه بیت، و خو لی ب سه ری مه وه بیت، ب راستی ئهم د سته مکار بووین. ﴿١٥﴾ فيجا بی فه برین، نه فیه نفرینا وان بوو [وهی خو لی ب سه ری مه وه بیت]، هه تا مه نه وه کی گیایی دوری لی کریں و ته مران دین [بی دهنگ کریں]. ﴿١٦﴾ و مه نه رد و نه سمان و هن دی د ناهه را واندا هه ی، بی مفا و ژ فه ستا نه دایینه. ﴿١٧﴾ و نه گه ره مه فیابیه خو ب تشته کیفه مژویل بکهین [وه کی کوری و ژنی]، دا تشته کی ل دهف خو بو خو گرین [نه نه ویت هوین

دیژن]، نه گه ره ئهم نهو باینه ییت مه وه کرایه. ﴿١٨﴾ [نه وه نینه وه کی نهو دیژن] به لی ئهم هه قی و راستیی ب سه ره پویچیئی دئیخین، [هه قی و راستی] پویچیئی ناهیلیت و پویچ دکهت، فيجا پویچی دچیت و نامینیت، و ئیزا و نه خو شوی بو هوه بیت ژ بهر وان سالو خه تیت هوین ب بال خودیقه لی ددهن. ﴿١٩﴾ و هن دی د نه رد و نه سماندا هه می یی خودییه، و نه ویت ل دهف ژي [ئانکو ملياکهت] خو ل سه ره په رستنا وی مه زن ناکه ن، و قهت ناوهستن. ﴿٢٠﴾ شهف و پروژان، خودی ژ هه می کینا سییان باقر دکهن، و سست نابن. ﴿٢١﴾ یان ژي وان هندهک په رستی بو خو ل نه ردی گر تینه، نهو [په رستی] مریمان ساخ دکهن [ب روح دئیخن]. ﴿٢٢﴾ و نه گه ره ژ بلی خودی هندهک په رستی د نه رد و نه سماندا هه بانه، دا نه رد و نه سمان ب سه ری کدا ئین و ویران بن، فيجا پاک و باقری بو خودی بن خودانی عه رشی، ژ وی سالو خه تا نهو ب بالقه لی ددهن. ﴿٢٣﴾ و پسیار ژي نایته کرن کا چ دکهت، به لی پسیار ژ وان دی بیته کرن [کا وان چ دکر چونکی نهو به نده نه و به نده ژي ژ کاری خو یی بهر په سه]. ﴿٢٤﴾ نه ری وان هندهک په رستییت دی شوینا خودی بو خو کرینه خودی؟ [هه ی موحه مه د] بیژه وان: [نه گه ره راسته نهو بوتیت هوین دپه ریسن خودیته، وه کی هوین دیژن] به لگه و نیشانا خو [ل سه ره خوداتسیا وان] بینن [و هوین نه شین چونکی وه ساینه] و نه فیه، نهو کتیب بو من هاتی و کتیبیت به ری من ژي هاتین [چو به لگه و نیشان بو پشته فانسیا هه وه تیدا نینن]، به لکی بارا پر ژ موشرکان هه قیئی نوزانن، فيجا لهوا پوییی خو ژي و هردگپر و ژي بی ئاگه هن.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَكْفُرُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْصِبَ وَهُمْ مِنْ حَسْبِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ * وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَلْيَاكُفِّرْ بِنَجَرِهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ أَسْمَوَاتٍ وَالْأَرْضَ كَانَتْ نَارًا تَتَّقِفَتْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرَضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا الْبَشَرَ مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا خَلْدًا أَفَلَا يَمَنُّ مَتَّ فُهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالنَّارِ الْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

﴿۲۵﴾ و مه چو پیغمبر بهری ته نه نارتنه، نه گهر مه وهی بۆ نه نارتنیت، و مه نه گوتیتی چو پهستییت راست و دورست ژ من پیقهترین، قیجا من ب تنی بهریسن. ﴿۲۶﴾ و گوتن: خودایی دلوفان زاروکیت بۆ خو چیکرین، و نهو ب خوئی پاک و پاقره ژ فی چندی، و [نهویت نهو دکهنه زاروک بۆ خودی کو ملیاکهتن] بهندهییت وی ییت ب ریز و رومهتن. ﴿۲۷﴾ و نهو [ملیاکهت] چو ناخفتنان ناکهتن بهری ناخفتنا خودی [ههتا خودی نهیژیت و فرمانی نهدهت، نااخفتن]، و نهو ب خو ل بهر نهمری وی د راهستیاینه و بی نهمریا وی ناکهتن. ﴿۲۸﴾ و خودی دزانیته کاوان چ کریسه و کادی چ کهن [نهو چو کار و گوتنان بیی خودی ناکهتن]، و مهدهری بۆ کهسی ناکهتن، بۆ وی نهییت یی خودی بی خوش و بۆ بقیته [نهو زی خودانیت خو و فی گوتنینه (لا اله الا الله)]، و نهو [ملیاکهت] بهردهوام د ترسا خودیدانه. ﴿۲۹﴾ و هه رئیکی [ژ ملیاکهتان] بیژیت: نهز پهستیمه شوینا خودی، نهو د دی دۆر هه

کهینه جزیی وی، و هوسا نهو سته مکاران جزا دکهن. ﴿۳۰﴾ نهری ما نهویت گاوربووین، نهددین و ههزا خو ناکهتن کو ب راستی نهرد و نهسمان پیکهه بوون، قیجا مه ژیکهه کرن، و هه ر تشته کی خودان روح مه یی ژ نافی چیکری، نهری دگهل فی ژ هیژ نهو باوهریسی نائین؟! ﴿۳۱﴾ و مه چیا ییت بنهجهییت ئیخستینه د نهردیدا، دانهییت و نهجیت [ژ جه نهجیت]، و مه ریکیت فره ییت ئیخستینه تیدا، دانهو ب سه ر کاروباریت خو ههلبن. ﴿۳۲﴾ و مه نهسمان یی کریسه بانه کی پارستی [ژ کهفتنی]، و نهو ژ نیشان و بهلگه ییت مه کرینه تیدا [وه کی رۆژی و هه یفی و ستیران] بی ئاگههن. ﴿۳۳﴾ و خودی نهوه، بی شهف و پۆر، و پۆر و هه یف دایین، و هه ر ئیک دچه ر خا خودا دجیت و دگهریت. ﴿۳۴﴾ و مه بۆ کهسی بهری ته، نهمری [ههروهه ر ساخی] نه دایییه، نهری نهگهر تو مری نهو نامرن؟ [نهف ئایه ته دده ره قی و اندا هاته خورای نهویت دگوتن: نهو د دی خو لی گرین ههتا دمریت، و وان ههز نه دکر نهو زی د مرن]. ﴿۳۵﴾ ب راستی هه ر نهفسه که هه ییت د مریته، و نهو ههوه ب قهنجی و خرابییان دجه ربینین، و هه ر هوین د دی ب بال مهفه زفین.

وَإِذْ أَرْسَلْنَاكَ الْإِسْمَ الْكَبِيرَ أَنْ يَقُولُوا لِلَّهِ حُكْمٌ وَهُوَ الْبَاقِي
 الَّذِي يَذْكُرُ الْهَيْكَلُ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ
 كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَجٍ سَأُورِيكُمْ
 آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ
 إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حَيْثُ
 لَا يَسْئَلُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا
 هُمْ يُبْصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا
 يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ
 بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا
 بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
 مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾
 أَمَّا لَهُمُ الْهَتْكَةُ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِهَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ
 أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مَتَّاعُونَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ
 وَآبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي
 الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾

﴿٣٦﴾ و وهختی ئەوێت گاوربووبین ته دبینن ترانه یان ب ته دکهن، و دبێژنه ئیکدو: ئەفهیە ب خرابی بهحسی بویتت ههوه دکهت؟ [و ئەو پیغه مبهری عه بیدار دبینن، کو بهحسی بویتت وان ب خرابی بکهت] و ئەو ب خو باوهریسی نائینن کو خودایسی دلوفان یسی بی هه قال و هه فیشکه، فیتجا ههر وهخته کی بهحسی تاک و تنایسیا خودایسی دلوفان هاته کرن، په سهند ناکهن و باوهریسی پی نائینن. ﴿٣٧﴾ مروف یسی ل سهر لهزی هاتییه خورستکرن و چیکرن [بهری وهختی لهزی ل تشتی دکهت]. [ئەف ئایه ته ده رههقی قورهشیاندا هاتییه خواری، وهختی وان لهز ل وئ ئیزی یی ذکر ئەوا پیغه مبهری ژئ دگوت] نیزیك ئەز دئ نیشان و ئایه تیت خو نیشا هه وه دم، فیتجا لهزی ل من نه کهن [کو ئەز بهری وهختی دیارکری بو هه وه بینم]. ﴿٣٨﴾ و دبێژن: کا کهنگیه ئەو ژفان [هاتنا ئیزی یی]، ئەگهر هوین راست دبێژن. ﴿٣٩﴾ ئەگهر ئەوێت گاوربووبین زانیانه وهختی ئاگر دۆماندوړیت وان دگربت، ل وان دئته ئیک، و نهشین ئاگری ژ

سهر وچاف و پشتیت خو بدنه پاش، و هاریکاری و پشته فانی ژئ بو وان نایته کرن، وان لهز ل ئیزی یی نه ذکر. ﴿٤٠﴾ بهلی ئەو ئیزا دئ ژ نشکه کێفه بو وان ئیت، و دئ وان شه پرزه و مهنده هوش کهت [و نوزانن کاچ بکهن]، و نهشین پاشقه بهن و دهرهت ژئ بو وان نایته دان کو ئەو بو خو توبه بکهن، و ل خو بزقرن. ﴿٤١﴾ و ب سویند ترانه ب پیغه مبهری بهری ته ژئ ییت هاتییه کرن، فیتجا تشتی وان ترانه پی ذکر، ب سهری وان هات و ئەو هنگافتن. ﴿٤٢﴾ [هه ی موحه مه د] بێژه: کیه هه وه ب شهف و وژ ژئ یایا خودایسی دلوفان دپاریزیت؟ بهلی ئەو نه ئەون بیننه بیرا خو کو خودییه وان دپاریزیت. ﴿٤٣﴾ یان ژئ وان ژ بلی مه هنده ک په رستییت دی هه نه، وان ژ ئیزایا مه دده نه پاش؟! ئەو [په رستییت وان گرتین] نهشین هاریکارییا خو بکهن [هه تا هاریکارییا وان بکهن]، و بهرە فانیی ژ وئ ئیزی یی ناکهن یا ئەم دئیننه سهری وان [یان هاریکاری ژ مه بو وان نایته دان]. ﴿٤٤﴾ و مه نیعمهت دگهل وان و باب و باپیریت وان کرن، ژیه کی درێژ خوشیاندا بوړان دین [فیتجا وان هزر ذکر ئەف نیعمه ته ههر دئ مین، و ئەو ههر دئ دنیا پیدا ساخ مین و نامرن، فیتجا د سهر داچون]، ئەری ما ئەو نابینن [و تینا گه هن] ئەم ئەردیت وان ژ هه می په خانفه کیم دکهن [ب دهستیت موسلمانفه دیه ی، و ژ دهستیت وان دهر دئخین]، یان ژئ ما ئەو نابینن ئەم ئەردی دیم بهر بهر کیم دکهن و بهر ئافی دئخین، فیتجا ئەو ییت سهر که فنی [یان هه مین]؟!

﴿٤٥﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: ئەز به س ب وه حی ی هه وه هشیار دکهم و پی دتر سینم، به لی یی کهر (نه بهیس) گول گازی یی نایب دهمی دتیته ئاگه هدار کرن [ئانکو گلی موشرکان هوین وه کی مروفیت کهرن، هوین چو فایده یی ژ فی هشیار کرنی نابینن]. ﴿٤٦﴾ و ئەگەر پیچه کا ئیزا یا خودای یی ته وان بگریت، دی بیژن: وهی بو ئیزا و نه خو شیا مه، ب راستی ئەم ییت سته مکار بووین. ﴿٤٧﴾ و ئەم ته رازو بیی ت راست و دورست بو ژوژا قیامه تی دی دانین، فوجا که سی کی مترین سته م زی لی نایته کرن [نه خیرت وی کیم دبن، و نه زی گونه هی ت وی زی ده دبن]، خو ئەگەر [خرابی یان باشیا وی] ته مه تی دندکه کا توفی خه نده لکی زی بیت، ئەم دی ئینین [و بو کیشین]، ژ خو بو حسیب و هه ژمارتنی، ئەم به سی خوینه. ﴿٤٨﴾ و ب سویند مه کتیا جودا کهر [د ناهه را هه فی و نه هه قیید] و راسته پرێکه ر، و یا ب بیر ئین بو پارێز کاران، دا مووسایی و هاروونی. ﴿٤٩﴾ [پارێز کار ئەون] ئەو ی ت دهمی ب تنی [کو که س

وان نه بییت زی] ژ خودای یی خو دتر سن، و ئەو خو ژ ژوژا قیامه تی زی دتر سن. ﴿٥٠﴾ و ئەف قور ئانه شیرت و بیر ئینانه کا پیروژه، مه ئینا ییه خوار ی، فوجا چاوا هوین باوهر ناکه ن یا ژ ده ف خودی هاتی [هه ر چه نده هوین دهه قینن، کو ته ورات یا ژ ده ف خودی هاتی]. ﴿٥١﴾ ب سویند مه تیگه هشتن و راسته پرێکرن هه ر ب جویکاتی دابو و ئیبراهیمی، و ب راستی مه دزانی ئەو هیژای یی دانا مه یه. ﴿٥٢﴾ و هختی گۆتیه بابی خو و مله تی خو، ئەهه چ بوت و په یکه رن هوین پیقه رسیاین و دپه ر یسن. ﴿٥٣﴾ گۆتن: ب راستی مه ددیت باب و باپیر ی ت مه ئەو دپه رستن [ئەم زی ژ بهر فی چه ندی وان دپه ر یسن]. ﴿٥٤﴾ گۆت: ب راستی هوین ب باب و باپیر ی ت خو فیه ییت د بهر زه بو نه کا ئاشکه رادا. ﴿٥٥﴾ گۆتن: ئەری ته راستی بو مه ئینا ییه [ئانکو تو یی مجدی]، یان زی تو ترانه یان بو خو ب مه دکه ی. ﴿٥٦﴾ گۆت: [نه خیر ئەو نه خودای ی ت هه وه نه] به لی خودای یی هه وه خودانی ئەرد و ئەسه انانه، ئەو ی ئەرد و ئەسه ان چیکرین، و ئەز ل سه ر فی چه ندی [کو خودا خودای یی هه وه یه، و چیکه ری ئەرد و ئەسه انانه] ژ شاه دامه. ﴿٥٧﴾ و سویند ب خودی ئەز دی بوتیت هه وه شکیتم، پشتی هوین ژ ده ف دچن.

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٥٥﴾ وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يُوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٥٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٥٨﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٥٩﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُكِرُونَ ﴿٦٠﴾ * وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٦١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَادِينَ ﴿٦٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٦٤﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِينَ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَى ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٦٦﴾ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْبِرِينَ ﴿٦٧﴾

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كِبْرَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾
 قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِإِلَهِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾
 قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَأْتُوا
 بِهِ عَلَى آعِينَ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا إِنَّكَ
 فَعَلْتَ هَذَا بِإِلَهِنَا يَا ابْنِ هَٰؤُلَاءِ جَاهِلِينَ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ
 هَٰذَا أَفْتَبُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطَفِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوا إِلَى
 أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نَكِسُوا
 عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰؤُلَاءِ يَنْطَفِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ
 أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا
 يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَكُمْ بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾
 وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَاهُ
 وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا
 لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾

﴿٥٨﴾ فَيَجَا [پشتی چوبین] ئیبراهیمی هه می بوتیت وان پرت پرت کرن، یی مه زن تی نه بیت، دا بو پساری لی بزفرن [پسار ری بکهن کا کی شکاندینه، و بزائن وان چوپئی چئی نابیت، یان ری دا بزفرنه ئیبراهیمی، دا وی سه نه می بو وان بکه ته نشان کو ئه و ییت خه له تن]. ﴿٥٩﴾ [وهختی زفرین و هوسا بوتیت خو شکاندی و پرت پرت کری دیتین] گوتن: کی ئه فه ب سه ری په رستییت مه ئیناییه؟ کی وه کریت، ب راستی ئه و ژسته مکارانه [و دقت بیته جزا کرن]. گوتن: مه یا بهیستی، لاوه کی ب خرابی به حسئی وان دکړ، دبیزئی ئیبراهیم. ﴿٦٠﴾ گوتن: کا وی بیننه پیش چافیت خه لکی، دا ئه ویت دیناسن شاده بیسی ل سه ر بدن. ﴿٦١﴾ [وهختی ئیبراهیم ئیناین] گوتن: هه ی ئیبراهیم ئه ری ته ئه فه ب سه ری په رستییت مه ئیناییه. ﴿٦٢﴾ [ئیبراهیمی] گوت: [نه من وه نه کرییه] به لکی یی ژه میان مه زتر یا وه کری، فیجا پسارا وان [بوتیت شکهستی] بکهن ئه گهر ئه و بن ییت باخفن [یان تی بگه هن]. ﴿٦٣﴾ فیجا [ئو بوتپه رست] ل خو زفرین [وان ب خو گوته یتکدو پشتی بو وان دیار بووی، ئه و بوتیت وان دپه رستن هنده ک له شیت هسکن، و وان سته مال خو کری وهختی ئه و په رستین ییت نه شین باخفن]. و گوتن: ب راستی هوین ییت سته مکارن [ئانکو ئه ییت سته مکارین وهختی ئه م فان دپه رستین، نه ئه وئی ئه و شکاندین]. ﴿٦٤﴾ پاشی زفرینه سه ر نه زانین و رکنا نا خو، و گوتن: نی تو ری دزانی ئه ف بوتنه نا باخفن. ﴿٦٥﴾ [ئیبراهیمی] گوت: فیجا پا چاوا هوین وان شوینا خودی دپه رستن، ئه ویت نه چو مفایی دگه هینه هه وه و نه چو زیانئ. ﴿٦٦﴾ ئوف بو هه وه و بو وان ییت هوین شوینا خودی دپه رستن، ما هوین ئاقله کی بو خو ناگرن [بزائن هوین ییت خه له تن، وهختی هوین وان دپه رستن]. ﴿٦٧﴾ [فیجا وهختی چو نشان و دهلیل دهست و اندانه ماین] گوتن: ئیبراهیمی بسوژن و په رستییت خو ب سه ریخن، ئه گهر هه وه ل به ره هوین تشته کی ل ئیبراهیمی بکهن [هوسا هوین دی تولا بوتیت خو فه که ن]. ﴿٦٨﴾ [پشتی وان ئیبراهیم هافیتییه ناف ئاگری] مه گوته [ئاگری] ئاگرو بو ئیبراهیمی سار به، و بو وی به سلامه تی. ﴿٦٩﴾ و وان دفیا ئیبراهیمی ب ئاگری بسوژن، به لی مه ئه و خوساره تر و زیانکار تر لی کرن. ﴿٧٠﴾ و مه ئه و [ئیبراهیم] و [لووط] پیغه مبه ر ژ وان قورتال کرن، و مه بر نه ئه ردی مه بو خه لکی پروز کری، و تری خیر و به ره که ت کری. ﴿٧١﴾ و [پشتی مه قورتال کری] مه ئیسحاق دایی، و به عقوب ژی د سه ر را زیده یی دوعایا وی، مه دایی، و مه ئه و هه می [ئیبراهیم، لووط، ئیسحاق، به عقوب] کر نه خودانیت خیری و باشییی.

﴿۷۳﴾ و مه‌ئەو کەرنه پێشی، ب فەرمانا مه راسته‌ریکرنی دکه‌ن، و مه‌وه‌حی بۆ وان ه‌نارت کو کاریت چاک بکه‌ن، و ن‌قیژان بکه‌ن، و زه‌کاتێ بدەن، و هه‌میان ئەم دهره‌ستین. ﴿۷۴﴾ و (ل‌ووط) ژێ مه‌ ک‌رب‌و‌و پێشی، و مه‌ پ‌ی‌غ‌ه‌م‌به‌راتی و ت‌ی‌گ‌ه‌ه‌شتن و زانی‌ن د‌اب‌و‌ویی، و مه‌ئەو ژ وی گ‌و‌ند‌ی پ‌و‌ی‌چ‌اتی د‌ک‌رن [کو زه‌لام ت‌ال‌و‌قی زه‌لامی د‌ب‌و‌و] ر‌ز‌گ‌ار ک‌ر، ب ر‌استی ئەو م‌ل‌ه‌ت‌ه‌کی خ‌راب و ژ ر‌ی د‌ه‌ر‌ک‌ه‌فتی ب‌و‌ون. ﴿۷۵﴾ و مه‌ئەو [ل‌ووط] پ‌ی‌غ‌ه‌م‌به‌ر [ئ‌ی‌خ‌س‌ت‌ه‌ د‌نا‌ف د‌ل‌و‌ف‌انی‌ا خ‌و‌دا، ب ر‌استی ئەو ژ ق‌ه‌ن‌ج‌ان ب‌و‌و. ﴿۷۶﴾ و به‌ری شان پ‌ی‌غ‌ه‌م‌به‌ران، نو‌و‌ح‌ی ژێ گ‌ازی خ‌ودا‌یی خ‌و ک‌ر [کو ئەم وی ر‌ز‌گ‌ار ب‌که‌ین و م‌ل‌ه‌تی وی د‌ه‌ی‌لاک ب‌ه‌ین، ب‌شتی ب‌ی ه‌ی‌قی ب‌و‌وی ئەو با‌و‌ه‌ر‌یی ب‌ین]، ف‌ی‌ج‌ا مه‌ د‌و‌ع‌ایا وی ق‌ه‌ب‌و‌یل ک‌ر، و مه‌ئەو و م‌الا وی ژ ت‌و‌ف‌انی، و ک‌و‌ف‌انه‌کا مه‌زن ر‌ز‌گ‌ار ک‌رن. ﴿۷۷﴾ و مه‌ئەو ژ وی م‌ل‌ه‌تی ن‌ی‌شان و ئ‌ایه‌ت‌یت مه‌ د‌ره‌و د‌دانان، ب‌ار‌است و به‌ر‌ه‌ف‌انی ژێ ک‌ر [کو نه‌ش‌ین چ‌و ئە‌زیه‌تی ب‌گ‌ه‌ه‌ین‌ی]، ب ر‌استی ئەو م‌ل‌ه‌ت‌ه‌کی خ‌راب ب‌و‌ون،

ف‌ی‌ج‌ا ژ به‌ر ه‌ند‌ی مه‌ئەو هه‌می [ب‌چ‌و‌یک و مه‌زن] د‌ئا‌ف‌ید‌ا خ‌ه‌ند‌ق‌اند‌ن [چ‌ون‌کی ی‌ت‌ت به‌ر‌د‌ه‌وام ب‌و‌ون ل‌ سه‌ر گ‌ونه‌هی]. ﴿۷۸﴾ و به‌ح‌سی دا‌و‌ود و س‌وله‌ی‌مانی ب‌که‌ و ه‌خت‌ی هه‌ر‌د‌و‌و‌کان ح‌وک‌م د‌ه‌ره‌ه‌قی زه‌ف‌ی‌ا چ‌اند‌ید‌ا ک‌ری، و ه‌خت‌ی به‌ز‌ی ه‌ند‌ه‌کان ب‌ شه‌ف که‌ف‌تی‌ه‌ د‌نا‌ف‌دا [و پ‌و‌ی‌چ ک‌ری] [و هه‌ر‌د‌و‌و‌کان ش‌ری‌عت د‌نا‌ف‌ه‌را هه‌ر‌د‌و‌و‌ی‌ان‌دا د‌ک‌ر، خ‌ودا‌ن‌یت به‌زی و ی‌ت‌ت زه‌ف‌یی]، و ئەم ل‌ سه‌ر ح‌وک‌می هه‌ر‌د‌و‌و‌کان ش‌ا‌ه‌د ب‌و‌و‌ین، و مه‌ ئ‌ا‌گ‌ه‌ژ‌ی هه‌ب‌و [و دا‌و‌ودی گ‌و‌ت: د‌ف‌یت خ‌ودا‌نی به‌زی، به‌ز‌ی خ‌و ش‌و‌ینا ز‌ی‌انا (ز‌ه‌ره‌را) گ‌ه‌ه‌شت‌یه زه‌ف‌ی‌ا چ‌اند‌ی، ب‌ده‌ته خ‌ودا‌نی زه‌ف‌یی]. ﴿۷۹﴾ و مه‌ س‌وله‌ی‌ان ب‌ ق‌ی ح‌وک‌می ت‌ی‌گ‌ه‌ه‌اند [و گ‌و‌ت: د‌ف‌یت به‌زی ب‌ده‌ینه‌ف خ‌ودا‌نی زه‌ف‌یی، م‌ف‌ای بۆ خ‌و ژێ و‌ه‌ر‌گ‌ری‌ت و زه‌ف‌یی ب‌ده‌ینه‌ف خ‌ودا‌نی به‌زی، و چ‌ا‌ف‌ی خ‌و ب‌ده‌ته زه‌ف‌یی هه‌تا و‌ه‌کی و‌ی شه‌ف‌ی ل‌ی د‌که‌ت، ئەو شه‌فا به‌ز‌ی وی که‌ف‌تی‌ی، پ‌اش‌ی ئەو [خ‌ودا‌نی به‌زی] زه‌ف‌یی بۆ به‌ی‌لی‌ت و ی‌ی د‌ی ژێ به‌ز‌ی وی بۆ به‌ی‌لی‌ت، ئ‌ینا دا‌و‌ودی گ‌و‌ت د‌ی ح‌وک‌م ئەو بیت ی‌ی ته‌ گ‌و‌تی]، و مه‌ پ‌ی‌غ‌ه‌م‌به‌راتی و زانی‌ن و ت‌ی‌گ‌ه‌ه‌شتن د‌اب‌و‌ونه‌ هه‌ر‌د‌و‌و‌کان، و مه‌ چ‌یا و ته‌یر و ته‌وال بۆ دا‌و‌ودی سه‌ره‌ن‌ه‌رم ک‌رب‌و‌ون، د‌گ‌ه‌ل وی ح‌ه‌مد و ته‌س‌بی‌ح‌ا خ‌ود‌ی د‌ک‌رن، و ئەم ف‌ان ت‌ش‌تان د‌ش‌ی‌ن ب‌که‌ین، و ئەم د‌که‌ین ژێ. ﴿۸۰﴾ و مه‌ چ‌یک‌ر‌نا ز‌ری و ک‌وم‌ز‌ری‌ان ن‌ی‌شا دا‌و‌ودی د‌اب‌و‌و، دا‌ه‌ه‌وه‌ ژ چه‌کی د‌ژ‌من‌ی هه‌ه‌و به‌پ‌ار‌یز‌یت، ئە‌ه‌ر‌ی ه‌و‌ین سو‌پ‌اس‌ی‌ا ف‌ان ن‌ی‌عه‌مان د‌که‌ن؟ [ئ‌ان‌کو سو‌پ‌اس‌ی‌ا ف‌ان ن‌ی‌عه‌مان ب‌که‌ن]. ﴿۸۱﴾ و مه‌ ه‌و‌ر‌ه‌با بۆ س‌وله‌ی‌انی سه‌ره‌ن‌ه‌رم ک‌رب‌و‌و، ب‌ه‌م‌ر‌ی وی ب‌چ‌ی‌ته وی ج‌ه‌ی مه‌ پ‌ی‌ر‌و‌ز ک‌ری، و ت‌ژی خ‌یر و به‌ره‌که‌ت ک‌ری [کو ئە‌ر‌د‌ی ش‌ام‌یه‌]، و ب ر‌استی مه‌ ئ‌ا‌گ‌ه‌ژ‌ هه‌می ت‌شتی هه‌ب‌و [ئ‌ان‌کو هه‌می ت‌شت ب‌ زانی‌ن و ب‌ ئە‌م‌ر‌ی مه‌ چ‌ی د‌ب‌و‌و].

وَجَعَلْنَاهُمْ أَسْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلَوْ طَآءَ أَتَيْنَهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَاتِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاسْقِينَ ﴿٧٤﴾ وَأَذَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَضَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَعَرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَخْتَصِمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَاهُمْ حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِيُخَفِّيَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَخِصِّمُ الْعَاصِفَةَ نَجَّيْنَاهُ بِأَمْرِنَا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨١﴾

﴿۸۲﴾ و ژ شه یتانان، مه هندهك بۆ سه رنه رم كربون، خو بۆ نفۆم دكرنه بنی ده ریا یان، دا بۆ لۆلۆ و مه رجانان ده ربیخن، و ژ بلی فی زی، شۆله کی دی زی بۆ دكر [وه کی ئافكارنا باژیران، و ئافاهییت بلند، ییت كو مروف نه شین پی رابین]، و ئەم بۆ وان پارێزفان بووین [دا ئەو خرابیی نه كهن، و ژ ئەمری سوله یانی ده رنه كه فن]. ﴿۸۳﴾ و ئە ییووب وه ختی نه ساخ بووی گازی خودای خۆ كر، خودیووب راستی ده رده کی گران ئەز یی گرتیم، و تو ژ ه می دلۆفانان دلۆفانتری. ﴿۸۴﴾ ئینا مه دوعایا وی قه بویل كر، و ئەو ده ردی گرتی، مه ژێ دا پاش، و مه كوړ و كچیت وی، و جاره كا دی ته مه تی وان ژ دلۆفانییا خو دانئ، دا عیاده تكه ر بیا خو بینن، و بینا خو فره بكه ن، هه ره وه کی ئە ییووبی بینا خو فره هكری. ﴿۸۵﴾ و به حسی ئیسا عیل و ئدریس و (ذا الكفل) بكه، كو هه می ژ ده سته كا سه بر كیشان بوون. ﴿۸۶﴾ مه ژێ ئەو ئیخسته ن د نا ف دلۆفانییا خو دا [د نا ف پیغه مبه راتییی یان به حه شتیدا]، ب راستی ئەو

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَغُوصُّ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ﴿۸۲﴾ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَتَىٰ مَسْجِدَ الضُّرِّ وَأَنَّتْ آرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿۸۳﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِن ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِن عِنْدِنَا وَذَكَرَىٰ لِلْعَالَمِينَ ﴿۸۴﴾ وَاسْمَاعِيلَ إِذْ رَسَدَا الْكَفْلَ كُلَّ مِنَ الصِّدِّيقِينَ ﴿۸۵﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿۸۶﴾ وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغْضًى فَلَمْ يَقْرَأْ فَلَمْ يَكُنْ فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنَا سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿۸۷﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَجَعَلْنَاهُ مِن الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿۸۸﴾ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿۸۹﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَاهُ لَهُ رَزْقَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رِعَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ﴿۹۰﴾

ژ باشان بوون. ﴿۸۷﴾ و به حسی خودانی نه هنگی بكه، وه ختی كه ربگرتی ده ركه قتی، و هزر كر ئەم ب چو جزایان وی ته نگاف ناكه یین [فئجا ئەو ژ گه مییی هاته هافیتن، و نه هنگی داعویرا]، ئینا د تاریستاناندا [تارییا شه قی، تارییا ده ریا یی و تارییا زکی نه هنگی] هه وار كر.. خودیووب راستی ژ بلی ته چو به رستی نینن، پاکی و پاقری [ژ هه می کیناسیان] هه ر بۆ ته یه، ب راستی [ئەز هیزایی فی جزایمه و]، من سته م ل خو كر. ﴿۸۸﴾ فئجا مه دوعایا وی قه بویل كر، و مه ئەو ژ كۆفان و ته نگافییی رزگار كر، و هۆسا ئەم خودان باوه ران [ژ ته نگافیان] رزگار ده یین [ئەگه ره وارا خو بگه هیننه مه]. ﴿۸۹﴾ و به حسی [پیغه مبه ری مه] زه كه ریا یی بكه، وه ختی گازی خودای خۆ کری، خودیووب، من نه هیله ب تنی [بی کوړ.. کو ئەو کوړ بیته ویرسی من و جهی من بگریت، و ئەگه ر تو نه ده یه من زی، ئەز ب خه م ناکه قم]، ب راستی تو باشترین ویرسی. ﴿۹۰﴾ مه دوعایا وی قه بویل كر و مه یه حیا دایی، و مه ژنا وی ب بچو یك ئیخست [كو به ری هنگی بچو یك نه دبوون]، [مه دوعاییت وان پیغه مبه ران قه بویلكرن] چونکی ب راستی وان له زل خیران دكرن، و ژ ترسا ئیزایا مه، و ته مایی بۆ نیعمه تیت مه دوعا ژ مه دكرن، و وان به س بۆ مه خو دشكاندن، و ل به ر فره مانا مه دپاوه ستیایی بوون.

وَالَّتِي أَحْصَتْ فَرَجَهَا فَفَعَلْنَا فِيهَا مِنْ رُوحٍ
وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَذِهِ
أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾
وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلُّ إِلَهِنَا مَجْعُوتٌ ﴿٩٣﴾
فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْرَ الصَّلَاحِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاشِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَى قَرِينَةٍ
أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَقٌّ إِذَا فُتِحَتْ
يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾
وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَيَوَالِنَا فَذَلَّكَ نَافِيَ عَقْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ كُنَّا
ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّا كُنَّا وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَرَدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَتْ
هَؤُلَاءِ إِلَهًا مَّا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾
لَهُمْ فِيهَا زُفُوفٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ
سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠١﴾

﴿٩١﴾ و به حسنی مهربانی بکند، و او را خود دهمن پاقز
راگرتی و پارستی، و مه فرمانا جبریلی کر پفکه ته
سینگی وی [و مه عیسا تیخته زکی وی]، و مه تهو
و کوری وی، کر نه نیشانه ک [ل سهر دهسته ل تداریا
خودی] بو هه می خه لکی. ﴿٩٢﴾ ب راستی تهف
دینه، دینی ئیسلامی [دینی تهو حیدیه، و دینی هه می
پیغه مبرانه] دینه کی ب تنیه، [ئانکو ئیک دینه و
تهو یی هه می پیغه مبر پی هاتین] و تهز خودایی
هه و مه، فیجا [گهی موسلمانان] پهرستنا من ب
تنی بکن. ﴿٩٣﴾ [تهف پیغه مبره و هکی خه له کی
زنجران ل دویف ئیک هاتینه، و هه می ئیک دین
بوون، دینی وان دینی تهو حیدی بوو] و دویکه فیتی
وان ل سهر دینی خو ژیک فقه تیان، و بوونه دهسته ک
دهسته ک و ژیک جودا بوون، و هه می دی هه ب بال
مهقه زفرن. ﴿٩٤﴾ فیجا هه که سی کار و کریاریت
باش بکته و باوهری زی هه بیت، بزاقا وی بهرزه
نایت، و هم هه می کار و کریاریت وی بو دنیسین.
﴿٩٥﴾ و ل خه لکی وی گوندی تهو وی مه [ژ بهر خرابیا

وان] دهیلاک بری، هه رام بیت تهو جاره کا دی بزفر نه دنیا یی. ﴿٩٦﴾ هه تا وختی سکر یی یه ئجوج و
مه ئجوجان فقه بیت، و تهو ژ هه می جهیت بلند ب لهز دادکه فن [ئانکو هندی هند گه له کن، ژ هه می ریکان
دئین، دا خرابیی بکن]. ﴿٩٧﴾ و وختی رابوونا پشتی مرنی نیزیک بوو [چونکی دهر که فتنایه ئجوج
و مه ئجوجان ژ نیشانیت قیامه تنیه]، فیجا وی وختی چاقیت تهو بیت گاوربووین، فکه ری و بهق دمین
[و ژ ترساندا ناکه فنه سه ری ک و دیژن]: وهی ئیزا و نه خو شی بو مه بیت، ب راستی تهم ژ قی ییت بی
ئاگه هه بووین [و مه کاری خو بو قی نه کر بوو]، به لکی تهم ییت سته مکار بووین. ﴿٩٨﴾ ب راستی هوین
و تهو بیت هوین شوینا خودی دهر یسن، ئار دووک و دارو دویسی جه هه مینه، هوین [دگهل وان] دی چنه
تیدا. ﴿٩٩﴾ و ته گهر تهفه (بویت هوین دهر یسن) پهرستییت دورست بانه، نه دچونه دجه هه میدا، و تهو
هه می ژی تیکدا [بوت و بوتهر یس] دی هه ره هه تیدا مینن. ﴿١٠٠﴾ دبته ناله نال و خر خرا سینگی وان د
دوژه هیدا [و ژ بهر دژواریا ئیزایا دوژه هی]، تهو چو یی دی ناهیسن. ﴿١٠١﴾ تهو بیت بهری نوکه سوز و
په یانا پرگار بوونی، مه ب پر قی وان کری [وهکی عوزهیری و عیسی و ملیاکه تان]، تهو ژ (ژ دوژه هی)
د دویرن.

﴿١٠٢﴾ وان گول پيژنا دۆژهه ي ژى ناييت [ئانكو دهنگى ئاگرى دۆژهه ي ناچيته گوهى وان]، و كا دلى وان د به حشيتدا دچيته چ، دى هه وهه ر بؤ وان هه بيت. ﴿١٠٣﴾ ترسا مه زنا رۆژا قيامه تى وان ب خه م ناييخت [چونكى ئەو ژى د ئيمن و ژ وان ناگريت]، و مليكه ت [ل بهر ده رگه هيت به حشيتى] ب بهر وانفه دئين [و ديژنى]: ئەفه رۆژا هه وهيه، ئەو رۆژه ئەو ژفان بؤ هه وه پى دهاته دان. ﴿١٠٤﴾ [به حسى وى رۆژى بؤ بكه] رۆژا ئەم ئەسمانى وهكى پيچانا تۆمارى دپيچين، و [پاشى] كا جارا ئيكى مه ئەو چاوا چيكر بوون، وهسا ئەم دى وان زفريينه شه [ئانكو كامه چاوا ئەو ژ زكيت دهيكيت وان، پيخواس و رويس و نه سونه تى دان، رۆژا قيامه تى ژى وهسا ئەم دى وان زفريينه شه]، و ئەفه په يانه كه ل سه ر مه [دقيت ب جه بيت]، و ئەم دى هه ر ب جه ئينين. ﴿١٠٥﴾ و ب سويند مه د زه بووريدا [كتيپا داوود پيغه مبه رى] نفيسى بوو پشتى تهوراتى، كو ب راستى به نده ييت من بيت قهنجيكار [مه خسه د پى مله تى پيغه مبه رى مه يه] دى

لَا يَسْمَعُونَ حَيِّسَهَا وَهُمْ فِي مَا شَتَّتَتْ أَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَخْزُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ تَطْلُو السَّمَاءُ كَطَيِّ السَّجِلِ لِلْكِتَابِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ يُعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَالِمِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّكُمْ إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَعَلِمَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ آذَىٰ أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدٌ مَا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾ وَإِنْ آذَىٰ لَعَلَّهُ فِتْنَةً لِّكُمْ وَمَنَعَ إِلَيْنَا جَنِّينَ ﴿١١١﴾ قُلْ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

بنه وئرسيت ئه ردى. ﴿١٠٦﴾ و ب راستى ئەفه [ئەف سورته يان ئەف قورئانه] به سى وان، ييت ب دورستى خودى دپه ريسن [ئانكو ئەف قورئانه به سى مروفىيه، مروفى بگه هينيه خو شيا دنيايى و تاخه رتى]. ﴿١٠٧﴾ و [هه ي موحه مه د] مه تو نه هنارتى، ئەگه ر بؤ هندى نه بيت، بؤ خه لكى هه مى جيهانان ببسيه دلؤفانى. ﴿١٠٨﴾ بيژه: ب راستى به س ئەو وه حيا بؤ من هاتى ئەفه يه، كو خودايى هه وه، خودايه كى ب تنبيه، فيجا موسلمان ببن. ﴿١٠٩﴾ فيجا ئەگه ر وان به رى خو ژ ئيسلامى وه گيڤا [و موسلمان نه بوون]، بيژه: من هوين هه مى وهكى ئيك ب ئەمرى خودى ئاگه هدار كرن، و ئەز نوزانم ئەو ژفانى بؤ هه وه هاتيه دان [كو رۆژا قيامه تى و ئيزايا ويه]، يى نيزيكه يان يى دويره [به لى هه ر دى ئيت]. ﴿١١٠﴾ و ب راستى خودى ئاخفتنا ئاشكه را دزانيت، و يا هوين فهدشيرن ژى دزانيت [ئانكو ئەو دژمنا تيا هوين ئاشكه را دكه ن بؤ ئيسلامى و موسلمانان، و ئەو نه فيان و كه ر ب و كينا هوين بؤ ئيسلامى و موسلمانان د سينگى خو دا فهدشيرن، خودى پى ئاگه هداره، و دى هه وه ل سه ر جزا كه ت]. ﴿١١١﴾ و ئەز نوزانم، ديت [گير بؤ و نا جزا كرنا هه وه] جهر باندن بيت بؤ هه وه [كا هوين دى چ كه ن]، يان ژى ديت خو شيه ك بيت، هه تا وه خه كى ئاشكه را ل ده ف خودى هوين تيدا بمينن. ﴿١١٢﴾ [پيغه مبه رى] گو ت: خودى و تو حوكمى ب هه قيسى د ناڤه را مه و فاند ا بكه، و خودايى مه يى دلؤفان هاريكارى مه بيت، ل سه ر وان دره وى ت هوين د راستا خوديدا دكه ن.

ل مه دینه یی، هاتییه خواریی (۷۸) ئایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱ گەلى مەۋفان پارىژكارىيا خودايى خۇبكەن،
ب راستى بېقەلەرز رۇزا قىامەتتى تىشەككى مەنە.
۲ رۇزا ھوین [وئ بېقەلەرزى] دېینن، ھەمى
دایین و ماك، سافاشیرى خۇ، ژبیر دكەن و دھیلن،
و ھەمى ئافس و گرانە، بەردھاقىژن، و دئ مەۋفان
بېنى سەر خۇشن، و ئەو ب خۇنە د سەر خۇشن، بەلئ
ئىزایا خودايى تە یا گرانە. ۳ و ھندەك مەۋف ھەنە
[وھكى (نەضرئ) كورئ (حارثئ)ى و موشركان]
گەنگەشەيى د دەرھەقئ خودیدا دكەن، بئى كو
زانینەك ھەبیت [و ھەز دكەن خودئ نەشیت جارەكا
دى، پىشتى مرنئ وان ساخكەتەفە]، و ب دویف ھەر
شەیتانەكئ خىپایى و خرابىخواز دكەفن. ۴ ل سەر
وى شەیتانى پئى ھاتبە نەقسین، كو ب راستى ئەوئ

ب دویف وی بکه فیت و ریتکا وی بگریت، ئەو دئی وی بەرزە و گومرا کەت، و بەرئ وی دئی دەتە ئیزایا ئاگری. ﴿هه﴾ گەلی مرفوئان ئە گەر هوین ژ رابوونا پشتی مرنئ ب گوومان و دودلن [هوین بەرئ خو بدەنە چیکرنا خو یا جارائیکئی]، ب راستی مە هوین [ئانکو بابئ هەو ئەدەم] جارائیکئی یئت ژ ئاخئی چیکرین، پاشی ژ چپکە کئی، پاشی ژ خوینپارە، پاشی ژ گۆشتپارە کە بئی کێاسی و تە کووز، و ژ ئیکا نە تە کووز، دا بۆ هەوە دیار بکەین [ئەم خودان شیانی ل سەر هەمی تستان]، و ئەم وئ دمالبچو یکاندا خو جە دکهین و رادگرین، هەتا وەختە کئی دیار کری، یئ مە بقیت، پاشی دئی هەوە بجو یگ دەین [پچ پیچە دئی هەوە مەزن کەین] دا ب دورستی تئ بگەهن و بالغ بین، و هەندە ک ژ هەوە [بەری بالغ بین] دمرن، و هەندە ک ژ هەوە دمیمن هەتا زیدە پیر و بئ چارە دبن، دا چو تستان پشتی دزانی نەزانی، و نو ئەردی دینی هشک و بئ شینکاتی، گافا مە باران ب سەردائنا، ئەو ئەردئ هشک ب شینکاتی دەه ژ یئت و دوەر میت، و ژ هەمی رەنگیت جوان یئت شینکاتی، شین دکەت.

سُورَةُ الْحَجِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحزب
٣٤

يَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّفَقُوا رَبُّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾
يَوْمَ تَرَوْهُنَّ ذَاتَ هُلٍّ كُلٌّ مِرْصَعَةٌ عَمَّا آصَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ
ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ
وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ﴿٣﴾ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ
مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ النَّسِيرِ ﴿٤﴾
يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ
مِّن نُّرَابٍ ثُمَّ مِّنْ نُفُثَةٍ ثُمَّ مِّنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّنْ مُّضْغَةٍ
مُّخَلَّقَةٍ وَعَوَىٰ مُخَلَّقَةٍ لِّبَيِّنٍ لَّكُمْ وَنُفِرَ فِي الْأَحْوَاشِ
إِلَىٰ أَجْلِ مَسْئَةٍ ثُمَّ نَحْنُ حُكْمُ طِفْلٍ ثُمَّ لَتَوْا لَتَابَعُوا أَشَدَّكُمْ
وَمِنْكُمْ مَّنْ يَتُوفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّنْ يَبُورُ إِلَىٰ أَزْدَلِ الْعُمْرِ لِكَيْلَا
يَعْلَمَ مَن بَعْدَ عَلِيمٍ شَيْئًا وَتَرَى النَّاسَ هَامِدَةً فَاذًا أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ
الْمَاءَ أَهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٌ ﴿٥﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّمُ الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنبِئٍ ﴿٨﴾ ثَالِثِي عَظْفِهِ يُضِلُّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الْأَلْبَانِ إِخْوَةٌ وَنُذِيرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلِيمٍ لِلْعِدِىِّ ﴿١٠﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعَذِّبُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَيْرَ الْأَلْبَانِ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَمَا لَا يَنْفَعُهُمْ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا لَمَنْ ضَرُّهُمْ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَيْسَ الْمَوْتَىٰ وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾ إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الْأَرْبَابَ عَمَلُوا الصَّالِحِينَ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَن لَّنْ يَمُوتَ اللَّهُ فِي الْأَلْبَانِ وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

﴿٦﴾ ئەفە [دانا مەروغان، و شەنکرنا ئەردى ھەشک و رویت و رەوال، ب ھەمى رەنگىت شەنکاتىيى] دا بزانن، ب راستى ھەبونا خودى يا بنەجھە [ئانکو چو گومان تەیدا نینە]، و ئەو ھەمى رەبىيان ساخ دکەت، و بى گومان ئەو ل سەر ھەمى تەشتان یى دەستەھ لاتدارە. ﴿٧﴾ [و دا بزانن] بى گومان رۆژا قىامەتى ھەر دى ئىت، و چو گومان و دودل د ھاتنا ویدا نینە، و بى گومان ھندى د گوراندا، خودى دى وان ھەمىيان ساخکەت و پاگەتەفە. ﴿٨﴾ و ژ مەروغان ھندەك یىت ھەمى بى زانین و بى رەنیشاندەر، و بى وەحى و بى کتیبە کا رۆنکەر [ھەبیت]، مەدەر کىيى د دەر ھەقى خودیدا دکەن. ﴿٩﴾ ئەو ستۆيى خۆ ژ مەزنانى و ژ روى وەر گىران ژ ھەقىيى باددەن، دا مەروغان ژ ریکا خودى دوبریخن، رساوى و شەرمزارى د دنیایدا بو وانە، و رۆژا قىامەتى ژى دى وان کەینە د ئیزیا دۆژەمى یا مەروفسۆژدا. ﴿١٠﴾ ئەف ئیزیا ژ بەر وئیە یا تە ب دەستىت خۆ بەرى نوکە کرى، و خودى ب راستى د راستا بەندەبیت خۆدا نەیی ستەمکارە.

﴿١١﴾ و ژ مەروغان ھندەك یىت ھەمى ل ھەجەتن [نە د بنەجھن، و ب گومانن] د پەرستنا خودیدا، قیجا ئەگەر قەنجیەك گەھشتى، دى ل سەر دینى خۆ مینیت، و ئەگەر نەخۆشیەك [ھەر نەخۆشیەك ھەبیت بۆ جەرباندنا وى] گەھشتى، دى جارەکا دى زفرتەفە سەر گاورییى، [و ھۆسا] دنیا و ئاخەرەت ژ دەست خۆ کرن، نى خوسارەتیا بەرچاڤ و ئاشکەر ئەھا ئەفەیه. ﴿١٢﴾ [ئەففى ھۆسا زفرتیە سەر گاورییى] وى شوینا خودى دپەرستىت، یى کو نە فایدەیی دگەھینىتى نە ژى زیانى، ئەھا ئەفەبە بەرزەبوون و گومراپىیا کویر و دوبر. ﴿١٣﴾ ئەفە وى دپەرستىت یى کو زيانا وى [د دنیاىى و ئاخەرەتیدا] ژ مفایى وى [یى ئەو بو ددانن] نیزیگتر، ئەو چ پەسە پەشتەفانە، و چ پەسە ھەفاله [بۆ خۆ گرتى]. ﴿١٤﴾ ب راستى خودى دى وان ئەویت باوهرى ئینایین و کار و کریاریت راست و قەنج کرین، بەتە وان بەحەشتان ئەویت رۆبیار د ناڤدا دئین و دچن، ب راستى خودى وى دکەت یا وى بقیث. ﴿١٥﴾ ھەر کەسى ھزر بکەت، خودى ھاریکارییا پیغەمبەرى خۆ د دنیاىى و ئاخەرەتیدا ناکەت و وى ب سەر نائیخیت، بلا [ژ کەربیت خۆدا] وەرپەسەکی بیخیتە بانى و ستۆيى خۆتى دانیت و خۆ یخەندقینیت، و بلا بەرى خۆ بدەتى کا ئەفا وى کرى، سەرکەفتنا خودى بۆ پیغەمبەرى، ئەوا [گاوری] بۆ کەربگرتى بوویى، دى بەت.

وَكَذَلِكَ أَرْسَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِيَ مَن يُرِيدُ ﴿١٦﴾
 إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِقِينَ وَالنَّصَارَى
 وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
 الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
 يَخْسِدُ لَهْوَ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ
 وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ
 النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن
 مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾ هَٰذَا نَحْنُ خَصَمَانِ
 أَخَصَّمُوا فِي رَيْبِهِمُ الْقَذِيبَ كَفَرُوا فَوُضِعَ لَهُمُ نِيَابٌ
 مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَاجِمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهِ
 مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَقَمٌ مِّنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَا
 أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ
 الْحَرِيقِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِن
 أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾

سجدة
الحزب
۳۳

﴿۱۶﴾ و هؤسا مه قورئان ئینا خوار، و قورئان هه می
 نیشان و ئایه تیت تاشکه راکهر، و ب راستی خودی
 وی راسته ری دکهت، یی وی بقیث. ﴿۱۷﴾ ب راستی
 ئهویت موسلمان بووین [و باوهری ب موحه مه دی
 ئینایین]، و ئهویت بووینه جوهری [دویکه فثییت
 موسایی] و سابین [جوینه که ژ جوهری و فله یان
 فبووینه، ستران دپهر یسن، و هنده ک دیژن
 ملیکه تان دپهر یسن] و فله و ئاگر پهر یسن، و ئهویت
 هه فیشک بو خودی دانایین [کوهره بیث بوتپهر یسن
 بوون]، خودی رژوا قیامه تی دی حوکمی د ناچه را
 واندا کهت و وان ژیکفه کهت، ب راستی خودی
 ل سهر هه می تستان یی شیانداره. ﴿۱۸﴾ ئهری ما
 تو نابینی، هندی د ئهر د و ئهسلاناندا هه ی، و رژ
 و هه یف و ستر و چیا و دار و جانه وهر، و گهله ک ژ
 مرقشان زی بو خودی دچنه سوجده یی و بن ئه مر
 وینه، و گهله ک ژ وان زی هیزایی ئیزایی دبن [ئهویت
 خو مه زن دینن و گوهدارییا خودی نه کهن]، و ههر
 که سی خودی وی [ب گاوریی و نه خوشیی] رسوا

و په زیل بکهت، فئجا وی کهس نینه وی ب قهر بدیخت [و که یفخوش بکهت، و ئیزایا خودی ل سهر
 راکهت]، ب راستی خودی چ بقیث وی دکهت. ﴿۱۹﴾ ئهفه دو جوینیت هه فکرن [جوینا موسلمانان و جوینا
 گاوران] د راستا خودایی خودا ب هه فک چوینه، فئجا ئهویت گاوروبووین [جوینا گاوران]، دی جلاک ژ
 ئاگری بو وان ئینه که رکن، و ئافا زیده کهلیایی دی ب سهر سهری واندا ئینه ریسن. ﴿۲۰﴾ تئستی دزکی واندا
 هه ی [ژ رویشیک و بهزی] و پیستی وان، دی هه لینیست. ﴿۲۱﴾ و گورزیث ئاسنی ل وان دئینه دان [ملیاکه تیت
 زیره فان د دژه هیدال سهریث وان ددهن، ئه گهر فیان ژ دژه هه ی دهر کهفن]. ﴿۲۲﴾ و ههر و هختی وان فیا
 ژ ئاگری دهر کهفن، ژ بهر وی هنافسوئنا ژ ئاگری دگه هیته وان، جاره کا دی دی بو ناف ئینه فه گپران، و
 تامکه نه ئیزایا دژه هه ی [و ملیاکهت دی بیژنه وان: دی تامکه نه ئیزایا دژه هه ی یا مرقفسوژ]. ﴿۲۳﴾ ب راستی
 خودی، ئهویت باوهری ئینایین [جوینا موسلمانان] و کار و کریاریت راست و قهنج کرین، دی وان به ته
 وان به حه شتان، ئهویت رویار دبنرا دئین و دچن، و تیدا دئینه خه ملانندن، ب باز نیت زیری، و ب لؤل و
 مرارییان، و جلاکی وان تیدا ئار مویشه.

﴿٢٤﴾ ۛف جوبنه [جوبنا موسلمانان د ژيانا دنبايدا] بؤ ناخفتنا پاقر و بږوين [كو ۛو ژى په يفا ټيكتا يسيه (لا اله الا الله)] هاتنه راسته پيكرن، و بؤ ريكا خودي [كو ئيسلامه] راسته پي بون. ﴿٢٥﴾ ب راستي ۛو پي گاوربووين، و ريكا خودي و مزگه فتا كه عبي لي خه لكى دگرن، و خه لكى ژي ددهنه پاش، ۛو مزگه فتا مه بؤ هه مې خه لكى و هكي ټيكت دانايي [بي فهورق و جودايي]، چ يي ويري بيت [نانكو ټاكنجي مې كه هې بيت]، يان ژي ژ دهر شه هاتيت [هه قې هه ميبان و هكي ټيكت، تيدا نفيران بكهن، و ته وافي وي بكهن]، و ههر كه سي بقت و بكه ته دلي خؤدا، د مزگه فتا كه عبييدا گونه هه كي بكهت، و ژ ريكا راست دهر كه قيت، ۛم دي ئيزايه كا دژوار دهيني. ﴿٢٦﴾ و بيژه وان: ده مي مه جهي كه عبي لي بؤ ئيراهيمي دياركري، و كريه جهي ليز فريني و پهرستي، و مه گوتي چو تشتان بؤ من نه كه هه قال و هه فېشك، و مالا من [كو كه عبيه] بؤ ته و افكه ر ټاكنجي و داجه ميايي و سوجه كه ران [نفير كه ران] پاقر بكه. ﴿٢٧﴾ و گازی مروقان بكه

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَلَفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُدَقُهُ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾ لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا أَصْنَافَ مَا نَحْنُ مُعَلِّمُونَ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكَلُومَهَا وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْفَقِيرِ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نَدْوَهُمْ وَلِيُطَوُّوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ذَلَّلْتُ مِنَ الْمُعْظِمِ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّي وَأَجَلْتُ لَكُمْ الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا مَلَكَ عَلَيْكُمْ فَأَجْتَبُوا الرَّجَسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾

بؤ حه جي، فيجا په ياده و سوياري حيشرتيت لواز و وهستيبي، ژ هه مې رهخ و پوي و كناريت دنبايي، دي قهست كه ني. ﴿٢٨﴾ دا بؤ خو مفايان [ييت ديني و دنبايي] بينن، و زكري خودي ل سهر فه كوشتنا قوربانان، ژ په زي و چيلان و حيشرتار، بكهن [نانكو نافي خودي بينن]، د هنده ك روتيت ناشكه رادا [كو روترا قوربانيسه و هه رسي روتيت د دويغرا] ل سهر وي رزي خودي دايسه وان ژ گيانداريت راگرتني ييت گياخور [وه كي كه والي و حيشرتار و چيلان]، فيجا هوين ژي [ژ قوربانان] بخون، و ژي بدنه ژاري دهست تهنك. ﴿٢٩﴾ پاشي [پشتي فه كوشتنا قورباني، و ره هه ټيكي] بلا قريژا خوراكهن و باقيرن [هه فا ژ بهر ئيحرمان نه دشيان ژ خو فه كهن، فيجا بلا سهر وي خو كورت بكهن يان بتراشن، و موبيت دي ژيغه كهن، و نينوكان بتراشن]، و بلا قوربانيت ئيخستينه سهر خو، بدنه، و بلا ته وافي مالا پيروز بكهن [نانكو بلا ته وافي (افاضه) يي بكهن]. ﴿٣٠﴾ كاروباريت حه جي ۛفه نه ۛو پي مه ۛمهر پي كرين، و ههر كه سي ۛو تشتي خودي ۛمهر پي كري بكهت، و ۛهوي ههر امكري نه دهنه سهر و مه زن بدانيت، و ريزي لي بگريت، ني ۛفه ل دهف خودايي وي بؤ چيتره، [گه لي مروقان] هه مې تهرش [ژ په زي و حيشرتار و چيلان] بؤ هه وه هاته هه لالكرن و دورستكرن، ژ بلي وان، ۛهويتره هه مياي وان، بؤ هه وه دايه تا ههر امكري تيدا هاتنه خواندن [بفرنه دايه تا (٣) ژ سوره تا مائده]، فيجا خو ژ پيسيي [نانكو بوتان] پاريژن، و خو ژ گوتنا پويچ و دره وي و شه هده زوريي پاريژن، و خو ژي دوير بينن.

﴿۳۱﴾ بهرئى خو ژ ههمى دينيت پويج وه گرگيرن، و بهرئى خو بدهنه دينى راست و دورست، و هه فېشكان بۆ خودئى چئى نه كهن، ب راستى ههر كه سئى هه فېشكان بۆ خودئى چئى كهت، ههروهكى ژ بلنداييى ژوردا كه تى [ئانكو ژ بلندايييا ئيمانى ژوردا كه تيه نزماتيا گاورىيى]، فئيجا بالنده يه كه هئى ل ههوا خو لى بدت، يان زى باوى باقير يته جهه كى دوير و كوير. ﴿۳۲﴾ ئەف ئەمره خودئى بۆ ههوه ناشكه راكر و ههر كه سئى ئەمرىت خودئى [رئى و نيشانيت دينى وى ژ وان، قوربان و رئى و نيشانيت حه جئى] مه زن بدانيت، وهكى ئەمر پئى هاتى، ب جهه بكهت، ب راستى ئەفه [ئانكو مه زن وه گرگرتا ئەمرىت خودئى يان قوربانى]. نيشانا ترسيانا دلانه ژ خودئى. ﴿۳۳﴾ و فايده و مفا بۆ ههوه، دوان قورباناندا، يئيت ههين [سواربونا وان و شير و موى و هرييا وان] ههتا وهخته كى دياركرى [ئانكو ههتا رۆژا قوربانى ب خو]، پاشى جهئى فه كوشتنا وان مالا پيرۆزه. ﴿۳۴﴾ و بۆ ههر مله ته كى، مه قوربانگه ههكه [جهئى سه ره ژيكرنا قوربانان] يا

دانايى، دانا ئى خودئى ل سه ره وان قوربانان، ژ ته رشيت مه ب رزقى وان كرين، بينن، فئيجا خودايى ههوه [ئه وئى ههمى دينيت ئەسه انى ئينايينه خواري] ئيك خودايه، فئيجا خو هه له سه رنه وى ب تئى، و مزگينىيى بده وان ئەوئيت خو بۆ خودئى دشكئين، و به رده وام به رئه مرى وى بن. ﴿۳۵﴾ ئەوئيت گاغا نا ئى خودئى دئيتنه ئينان، دلى وان ژ ترساندا دلهرزيت، و گاغا نه خو شيه كه گه هشته وان، سه برئى خو ل سه ره دكيشن، و به رده وام نئيژان ب رهنكى پيدفى دكهن، و ژ تشئى مه ب رزقى وان كرى، دكه نه خير. ﴿۳۶﴾ و مه چئل و حيشتر يئيت داين و دورستكرين، بۆ ههوه ببنه قوربان، و بۆ ههوه هندكه مفاييت دى زى يئيت تئيدا ههين [وهكى سواربون و شيرى و... هتدا]، فئيجا گاغا ههوه دهست و پيئيت وان ب رپنز گرئيدان [ئانكو ههوه فه كوشتن]، نا ئى خودئى ل سه ره بينن، و وهختى دكه فنه سه ره ته نشتا خو [پشتى دئيتنه فه كوشتن] ژئى بخون، و ژئى بدهنه هه ژارئى رازى ب رزقى خو [ل مالا خو]، و يئى خو نيشا ههوه ددهت، دا هوين ژئى بدهنى بئى ژ ههوه بخوازيت، و هؤسا ئەفه [جان وه ريت مه زن] مه بۆ ههوه يئيت سه ره نهرم كرين، دا هوين سوپاسى و شو كورا خودئى بكهن. ﴿۳۷﴾ د بئيرا نه گوشتى وان [قوربانان] و نه خوينا وان ناگه هيته خودئى، به لئى ترسيان و گوهدار ييا ههوه بۆ خودئى، دئى گه هيتى، و هؤسا مه بۆ ههوه يئيت سه ره نهرم كرين، دا هوين خودئى مه زن بنياسن [ئانكو يئژن (الله اكبر)]، چونكى وى هوين يئيت راسته رپيكرينه ئەحكاييت دينى خو، و مزگينىيى بده شؤل بنه جهان. ﴿۳۸﴾ ب راستى خودئى زئده زئده به رة فانييى ژ وان دكهت، ئەوئيت باوه رى ئينايين، ب راستى خودئى حه ژ ههمى خائين [ئه وئيت خيانه تئى دئه مانه تئى خوديدا دكهن] و نيعمهت ژ بيركه ران ناكهت.

اِذْ لِلَّذِيْنَ يُقَسِّمُوْنَ اٰنْهٰهُمْ ظٰلِمُوْاۤ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ
 لَقَدِيْرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِيْنَ اٰخْرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ اِلَّا اَنْ يَقُوْلُوْا
 رَبَّنَا اللّٰهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّهٰدَمَتْ
 صٰوْمِعٌ وَبٰعٌ وَصٰلٰتٌ وَمَسٰجِدٌ يُذَكَّرُ فِيْهَا سَمُ اللّٰهِ
 كَثِيْرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللّٰهُ مَنْ يَّصُرُهُۥۤ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ
 عَزِيْزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِيْنَ اِنْ مَّكَّنْهُمْ فِى الْاَرْضِ اَقَامُوْا الصَّلٰوةَ
 وَءَاتَوْا الزَّكٰوةَ وَاَمَرُوْا بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ
 وَلِلّٰهِ عٰقِبَةُ الْاُمُوْر ﴿٤١﴾ وَاِنْ يَّكَذَّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ
 قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَعَادٌ وَتَمُوْدٌ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ اِبْرٰهِيْمَ وَقَوْمُ
 لُوْطٍ ﴿٤٣﴾ وَاَصْحٰبُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسٰى فَاَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِيْنَ
 ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَتْ نَكِيْرٌ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ
 اَهْلٰكْنٰهَا وَهِيَ ظٰلِمَةٌ فَمِنْهَا خٰوِيَةٌ عَلٰى عُرْشِهَا وَبَنِي
 مُعْتَصِلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيْدٍ ﴿٤٥﴾ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَمَنَ كُوْنَ
 لَهُمْ قُلُوْبٌ يَعْقِلُوْنَ يَهٰۤاۤ اَوْءَاۤ اَذٰنٌ يَّسْمَعُوْنَ يَهٰۤاۤ فَاَنۢهٰا
 لَا تَعۡمٰى الْاَبۡصٰرُ وَلٰكِنۡ تَعۡمٰى الْقُلُوْبُ الَّتِىۡ فِى الصُّدُوْر ﴿٤٦﴾

﴿۳۹﴾ دهستوريبيا شهرى بؤ وان هاته دان ئه ویت
 شهرى وان دئیته کرن، ژ بهر وئ سته مال وان هاتیه
 کرن، ب راستى خودئ ل سهر هاریکرن و پشته فانییا
 وان، خودان شیانه. ﴿۴۰﴾ ئه ویت ژ نه هقی ژ مالیت
 وان هاتینه ده رئیخستن [گونه ها وان بهس ئه و بو]
 دگوتن: خودانى مه خودییه، و نه گهر خودئ هنده ک
 مرؤف ب هنده کان نه دابانه پاش، گه له ک سه و مه عه و
 دیر و کنیشته و مزگه فت، ئه ویت گه له ک نافئ خودئ
 تیدا دئینه گوتن، دا ئینه هه رافتن (کا فلکرن)، و ب
 راستى خودئ دئ وى ب سهر ئیخیت و هاریکاریا
 وى دئ که ت، ئه وئ دینئ خودئ ب سهر بیخیت و
 هاری دینئ وى ب که ت، ب راستى خودئ یئ ب هیز
 و ده سته لانداره. ﴿۴۱﴾ [ئه ویت ژ مالیت خو هاتینه
 ده رئیخستن و مشهخت بووین، یان ژئ ئه ویت دینئ
 خودئ ب سهر دئخن] ئه و ئه ویت گا فا مه جهئ
 وان د ئه ریدیدا کرو ب هیز ئیخستن، دئ نفیثران که ن،
 و زه کاتئ ده ن و ئه مری ب قهنجیئ که ن و نه هییا
 خراییی که ن، و ب راستى دویمه هییا هه مى تشتان

ب دهستئ خودییه [ئانکو دینئ خو ههر دئ ب سهر ئیخیت]. ﴿۴۲﴾ و [هه ی موحه مد] ئه گهر [قوره یشى]
 ته دره وین بدانن [ئه فه نه تشته کئ نوییه]، ب راستى بهرى وان، مله تئ نوح و عاد و (سه موود) ژئ،
 پیغه مبه ریت خو دره وین یئت دانایین. ﴿۴۳﴾ هه ره و سه مله تئ ئیرا هیم پیغه مبه ر و مله تئ (لووط) پیغه مبه ر
 ژئ... ﴿۴۴﴾ و هه ره و سه خه لکئ مه دیه نئ ژئ [مله تئ شوعه یب پیغه مبه رى ژئ، پیغه مبه رى خو شوعه یب
 دره وین دانان]، و مووسا ژئ [ژ بهرئ فیرعه و نییانقه] دره وین هاته دانان، فیجا مه ده رفه ت و مؤ له ت دا
 گاوران [و مه تۆله کرن ل وان گیرۆکر]، پاشى مه ئه و ب ئیزایئ هنگافتن، فیجا بهرئ خو بده یئ، کا
 نه رازیبونا من و گوهر پنا من ل سهر وان، یا چاوا بوو. ﴿۴۵﴾ فیجا گه له ک گوند، مه ییئت د هیلاک برین،
 و ئه و ییئت سته مکار بوون، فیجا خانییئت وان کا فلن و دیوار ب سهر یکدا هاتینه، و بیر بئ خودان، و
 قه سریت ب گئچئ ئافاکرى، فالامینه. ﴿۴۶﴾ ئه رئ ما ئه و د ئه ریدیدا نه گه ر یانه [بینن] کا مه چه ند مله ت
 بهرى وان بهر ئاتاف کرینه، و کافلیت وان پئش چافن]، دا بو خو پیغه بچن، و دل هه بن ئافله کى بو خو پئ
 بگرن، و گو هه بن شیر هان گولئ بین، نئ نه چافیت وان د کۆر نه [کو هه قیئئ نه بینن]، به لئ دلئت وان
 ئه ویت د سینگئ واندا د کۆر نه.

﴿٤٧﴾ [هه ی موحه مه د] ئه و له زاهاتنا ئیزایی ژ ته دکهن [و دبیزنه ته: ئه گهر تو راست دبیز ی، بلا ف ی گاف ی] ئه و ئیزایا تو مه پی دترسینی، ب سه ری مه بی ت، و خود ی ب راستی په یمانا دای و لیقه نایب، [هنگی ئیزا دی ئب ت، ده می و ی ده ستیشانگری، و له زوان چو کار لی کرنا خو د حوکمی خودیدا نینه]، و ب راستی هزار سالیت هه وه، روزه که ل ده ف خود ی [تانکو خودایی ته زیده یی حه لیمه، له ز ی ل جزادانی ناکه ت]. ﴿٤٨﴾ و مه دهر فته و مؤ له ت دا چهن د گوندان، و ئه و یب ت سته مکار بوون [وه کی هه وه]، پاشی مه ئه و ب ئیزایی ده یلاک برن، و هه می هه ر ب بال مه فه دی زقر نه فه. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: گه لی مرفغان ئه ز به س ئاگه هدار که ره کی ئاشکه رame بو هه وه [و من ده ست ده ئینانا ئیزاییدا نینه]. ﴿٥٠﴾ فیجا ئه و یب باوهری ئینایین، و کار و کربارت راست و قه نج کرین، بو وان لینه گرتن [گونه هه ژبهرن]، و رزه کی باش یی هه ی. ﴿٥١﴾ و ئه و یب به رگه ریان دراستا قورئانا مه دا کرین، دا به تال بکه ن،

وخه لکی ژ باوهری پی ئینانی گران دکهن ئه و دوزهینه. ﴿٥٢﴾ و مه چو پیغه مبه ر به ری ته نه ه نارتینه، ئه گهر وه ختی ئه و [وه حیا بو هاتی] دخوینیت، شه ی تانی هنده ک وه سواس نه ه افیتیه د نافدا، به لی خود ی ئه و شه ی تانی ه افیتیه د نافدا [ژ وه سواس ی] رادکه ت و پویچ دکه ت، پاشی ئایه تیت خو د دلی پیغه مبه راندا موکوم و بنه جه دکه ت، و خود ی زیده زانا و کار بنه جه ه. ﴿٥٣﴾ خود ی فی ری ده ته شه ی تانی، دا ئه و وه سواسا شه ی تان چی دکه ت، بو ئه و یب شک و دور ویسایاتی دلی وانداهه ی، و ئه و یب دلیت وان ره ق [کو ئیمان نه چیه تیدا، ژ بهر شرکا وان] بیته به لا و جه رباندن، و ب راستی سته مکار [موشرک و دوروی] یب ت د هه ی، و جوداییی د نافه را هه قی و نه هه قییدا دکهن [بزائن، ب راستی ئه ف قورئانه وه حیا دورسته ژ خودایی ته، دا باوهری پی بینن، و دلی وان به رانه ر ته نا بیب و بو مه فه بیب، ب راستی خود ی به ری وان ئه و یب باوهری ئینایین، ده ته ریکا راست. ﴿٥٤﴾ و ئه و یب گاوربووین، به رده وام دی مینه د دودلییدا، دراستا قورئانیدا، هه تا ژ نشکه کیفه قیامه ت ل وان رادبیت، یان زی ئیزایا روزه قیامه تی ب خو، بو وان بیب.

وَيَسْتَعِجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ تُخْلَفَ اللَّهُ وَعَدَّهُ وَإِنَّ يَوْمًا
عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرِيحٍ
أَمْلَيْتَ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْنَاهَا وَالَّتِ الْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾
قُلْ يَتَذَكَّرُ النَّاسُ إِنَّمَّا أَنَا الْكُذِّبُ مُبِيرٌ ﴿٤٩﴾ قَالَتِ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا
إِذَا تَمَنَّيَ الْفِتْنَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي
الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُخَوِّدُ اللَّهُ ءَابِتُهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِيَجْعَلَ
مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فَتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ
قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ
الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّ الْحَقَّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ
فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مَرِيَّةٍ مِنْهُ حَتَّى
تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَقِيبِهِ ﴿٥٥﴾

﴿۵۶﴾ وِی رَوْزِی [کو رَوْزا قیامه تییّه] ملک و دهسته لات بهس بۆ خودییّه، خودی دئی حوکمی د ناهبه را واندا کهت، فُیجا ئەوئت باوهری ئینابین و کار و کرباریت قهنج کرین، دئی د بهحه شتیت خوشدا بن. ﴿۵۷﴾ و ئەوئت گاوریو بین و نشان و ئایه تیت مه دره و دانابین، ئەها ئەفان، دئی ئیزایه کا رسواکه ر و شه رمزار که ر بۆ هه بیت. ﴿۵۸﴾ و ئەوئت د ریکا خودیدا مشهخت بووین [مه خسه د پئی ئەوئت ژ مه که هئی مشهخت بووینه مه دینه یی]، پاشی هاتینه کوشتن [شه هید بووین]، یان ژی د مشهختبونا خوڤا مرین، بئی گوڤان خودی دئی رزقه کئی باش دهته وان، ب راستی خودی چتیرین رزقداره. ﴿۵۹﴾ خودی دئی وان بهته جهه کی [کو بهحه شته]، ئەو پئی رازی ببن، و ب راستی خودی یی زیده زانا و حه لیمه [ئانکو له زئی ل ئیزادانی ناکهت]. ﴿۶۰﴾ [برپارا مه دابی، ئەفه یه] ههر که سی سته م لی هاتبته کرن، و ئەو ته مه تی سته مالی هاتیه کرن، تولا خوڤه کهت، پاشی [جاره کا دی] سته م لی بته کرن، ب راستی خودی دئی هاریکاریا وی کهت، و ب راستی خودی لیئور و لیئنه گره [گونه ه ژیه ره]. ﴿۶۱﴾ ئەفه [ئانکو ئەف هاریکاریه] ژ بهر هندیه خودی [یی خودان شیان] شه فی دکه ته د رۆژیدا [فئيجا رۆژی درێژ دکهت]، و رۆژی دکه ته د شه فیدا [فئيجا شه فی درێژ دکهت]، و ب راستی خودی گوهدیر و بینه ره. ﴿۶۲﴾ چیکرنا شه ف و رۆژان هۆسا، دا بزنان خودی یی هه قه، و چو په رستییت راست و دورست، ژ بلی وی نینن، و دا بزنان ئەوئت ئەو شوینا خودی دپه ریسن ییت پویچن، و ب راستی خودی یی بلند و مه زنه. ﴿۶۳﴾ ئەه ری ماتو نابینی، کو ب راستی خودی ئافی ژ ئەسهانی دئینته خواری، فئيجا ئەرد پئی کهسک دبیت، ب راستی خودی زیده هویرین و شاره زایه. ﴿۶۴﴾ هندی د ئەرد و ئەسهاناندا هه ی یی ویه، و ب راستی خودیه یی زهنگین، و هئزایی سوپاسیی.

أَمَلْتُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ بِكُمْ بَيِّنَةً مِّنْ أَمْنٍ
وَعَمَلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾
كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قِيلُوا
أَوْمَاتُوا لَمْ يَرْزُقْهُمْ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَهَوَّ
خَيْرُ الرَّزُقِينَ ﴿٥٨﴾ لِيَدْخِلَهُمْ مُدْخَلَ بَرَئُوتٍ ۖ
وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ
مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ
لَعَفُوءٌ عَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي
النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۚ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ
بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ
مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ ۚ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾
أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ
مُخْضَرَّةً ۚ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَهَوَّ الْغَفُورِ الْحَمِيدِ ﴿٦٤﴾

﴿۷۳﴾ گهلی مروّقان نمونونههك هاته دياركرن،
 فئيجا گوھى خو بدھنى، ب راستى ئه وئىت هوين
 شوينا خودى دپهرئسن، نه شئین مئشه كى چئى بكنه
 (بدنه)، خو ته گهر ههمى پئكفه [بو چئكرنا مئشى]
 كؤم بين زى، و ئه گهر مئش تشته كى ژ وان پاكهت،
 ئه و نه شئین زئ بستين، داخوازكه ر [كو بوته، ئه وئى
 دخوازيت تشئى مئشى ل سهر راكرى بيته زفراندن]
 و داخوازكرى [كو مئشه، داخوازكرى به رى بوئفه
 كو تشئى وئ برى بزفرئنيته فه]، ههر دو زى [ئانكو
 مئش و بوت] لاوازن و بئ هيژن. ﴿۷۴﴾ [ب راستى
 وهختى ئه و فان بوئيت لاواز و بئ هيژ دپهرئسن]
 وان ب رهنگه كى پئدفى قه درئ خودى نه گرتيه
 [و ب دورستى نه نياسيه]، ب راستى خودى هيژدار
 و سهرده سته. ﴿۷۵﴾ ب راستى خودى ژ ملياكتان و
 ژ مروّقان زى، هنارتيان هه لدرئيت، و بئ گؤمان
 خودى گوهدئر و بينه ره. ﴿۷۶﴾ خودى ژ كار و
 كريات وان كرين و يئت دئ كهن، ب ئاگه هه، و
 ههمى كاروبار دئ ب بال خودئفه زفرن. ﴿۷۷﴾ هه

سجدة

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاستَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ
 تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ
 وَإِنْ يَسْأَلُهمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ
 ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ
 إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ اللَّهُ يَصْطَلِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ
 رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ
 مَا بَيْنَ أَيْدِيهمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا انكسِعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا
 رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾
 وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ
 وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مَلَّةً أَيْكُمُ
 إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي
 هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا
 شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ
 وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

ئه و كه سئت هه وه باوه رى ئينايين، داچه ميئن و هه رنه سوجده يئى [ئانكو نفئزان ب پهنگى پئدفى بكنه]،
 و خودايئى خو پهرئسن، و باشيئى بكنه، دا هوين سهر فراه بين. ﴿۷۸﴾ و جيهادئى دريكا خوديدا بكنه،
 جيهاده كا درست بو خودى كو هوين ژ لؤمه يا كه سئى نه تر سن، و شيائيت خو هه ميان تيدا بهم زىخن.
 وى هوين [گهلى موسلمانان، بو دينئى خو] يئت هه لزارتين، و چو بهرتهنگى و گراني [يا زئده شيانا
 هه وه] نه كريبه دينيدا، دينئى هه وه يئى بهر فراهكرى، بهر فراهيسا دينئى بابئى هه وه ئيراهيمى، و خودئى
 بهرى قورئانئى بينيته خوارئى دكئيتت بهريدا، هوين ب نافئى موسلمان ب ناف كرينه، و دقئى قورئانيدا زى،
 مه هوين ب عهينى نافئى ب ناف كرينه، دا پئغه بهر ل سهر هه وه بيتته شاهد [كو په ياما خودئى گه هانده
 هه وه]، و دا هوين زئى ل سهر خه لكى [روژا قيامه تئى] ببنه شاهد، فئيجا نفئزيت خو ب رهنگى پئدفى و
 بهرده وام بكنه، و زه كاتا مالى خو بدنه، و خو ب ريكا خودئى يا راستفه بگرن، ئه و (خودئى) پشته فان و
 هاريكارئى هه وه يه، و ئه و چهند پشته فان و هاريكاره كئى باشه.

وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَنَازَلًا عَلَيَّ
 ذَهَابَ بِهِ لَعْنَةُ الرَّؤُوفِ ﴿١٨﴾ فَأَنشَأْنَا لَكَ بِهِ جَنَّتٍ مِّنْ تُحِيلُ
 وَأَعْنَبَ لَكَ فِيهَا فَوْكَةً كَثِيرَةً وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً
 تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالدِّهْنِ وَصَبِغٍ لِّلَّذَلِيلِ ﴿٢٠﴾
 وَإِنَّ لَكَ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسْقِطُكُم مِّمَّا فِي بَطُونِهَا وَلَكِنْ فِيهَا
 مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفَالَكِ نَحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَتَقَوَّمُوا عِبَادُ اللَّهِ
 مَا لَكُمْ مِّنَ إِلَهِ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَأُوا الَّذِينَ
 كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَائِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا
 الْأُولِينَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جَنَّةٌ مَّا نَصُوصُ بِهِ وَهِيَ جِنَّةُ
 قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كُنتَ بِنَاءً ﴿٢٥﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ
 الْفَالَكَ يَا غَيْرُنَا وَأَوْحَيْنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ
 فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ
 الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطَبُنِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعَذَّبُونَ ﴿٢٦﴾

﴿۱۸﴾ و مه ئافهك ب پيخان ژ عه وران ئيناييه خوارى
 [ئانكول دويث هه و جه ييى، نه هند گهلهك بيت
 ئهردى هه ييى بن ئاف بكهت و بغه قينيت، و نه هند
 كيم بيت ييت ل سهر ئهردى تينى بيمين، و داروبار
 نه مينن]، فئيجا مه ئه و باران [بؤ هه وه] د ئهرديدا هئلا
 و راگرت [د كانى و رويباراندا ... هتد]، و [كامه
 چاوا شيا وئ ئافى بينن] ئهم و هسا دشين وئ ئافى
 بهين زى. ﴿۱۹﴾ فئيجا مه بؤ هه وه جه نيكيك دارقه سپان
 و رهزيت ترى پئ چيكرن، و بؤ هه وه دوان جنيكاندا
 ژ بلى قه سپان و ترى، گهلهك رهنگيت دى ييت فيقى
 ييت ههين و ژ وى فيقى هوين [هه مى سالو هختان]
 دخون. ﴿۲۰﴾ و مه [ب وئ ئافى] دارهك دال چيايى
 (طورى سيناء) شين دببت [كو زميتونه]، و فيقيى
 وئ دببته روين و پئخوارن بؤ يى بغيث بخوت.
 ﴿۲۱﴾ و ب راستى چام و عيبرت بؤ هه وه ييت د
 چيلان و حيشتران و پهزيدا [كو هوين پئ بگه هه
 مه زنايسا خودى، ئه گهر هوين هزرا خو تيدا بكن]
 ئهم شيرئ وان ددهينه هه وه و گهلهك مفاييت دى زى

بؤ هه وه ييت تيدا ههين، و هوين گوستى وان زى دخون. ﴿۲۲﴾ و هوين سواري وان و گه ميبان دبن و ل
 سهر دئيه لهگرتن [و دئاف و دئيدا دئينه فه گوهازن]. ﴿۲۳﴾ و ب سويند مه نوح [ب پيغه مبه راتى] بؤ
 مله تى وى هنارت، گوت: مله تى من.. خودى ب تئ بهر يسن، هه وه چو بهر ستييت راست و دورست
 ژ بلى وى نينن، ئهري ما هوين ژ ئيزايا وى ناترسن، ئه وه خودايى هه وه، و هوين غهبرى وى دپهر يسن.
 ﴿۲۴﴾ كه نكه نه ييت مله تى وى ئه وييت گاوروبوين گوتن: ئه فه ژ مروفه كئ و هكى هه وه پيغه تر نينه، و
 نه پيغه مبه ره، دقيت خو ل سهر هه وه مه زن بكهت [ئان دقيت ب فئ گوتنى خو ل سهر هه وه ب قه در
 بيخت]، و ئه گهر خودى فيا بابه پيغه مبه ره كى بهنريت داملياكه ته كى هنريت، مه ئه فه ژ باب و باپريت خو
 ييت بهري گولئ نه بوويه كو پيغه مبه ره مروف بن. ﴿۲۵﴾ ئه وه مروفه كئ دينه، فئيجا ژ بهر هندئ هه تا دهمه كى
 خو لئ بگرن [بهلكى چئ بببت يان زى بمریت]. ﴿۲۶﴾ [نوحى] گوت: خوديو چونكى وان ئه ز دره وين
 دانام، تو هاريكاريا من بكه، و من ب سهر وان بيخه [ئانكو وان دهلاك به و بهر ئاتاف بكه]. ﴿۲۷﴾ فئيجا
 مه وه حى بؤ نوحى هنارت، و مه گوتئ گه ميبى ل بهر چافيت مه و ب چافديريسا مه و ل دويث وه حيا
 مه چيكه، فئيجا گاغا فهرمانا مه هات [كو ئيزا ب سهر واندا بيت]، و ئاف د تهنويرئ زا و هلاقيت، و تو ژ
 هه ر نير و ميه كى [ژ وان جان وهريت د ئهرديدا]، و مالا خو و كهس و كاريت خو، ژ بلى وان ييت فهرمانا
 مه ب هيلاك برنا وان هاتى و بوري، بكه د گه ميبدا، و پسپارا وان ژ من نه كه ئه وييت ستمه كرين [كو ئه ز وان
 رزگار بكه م]، ب راستى ئه وه د خه ندقينه [دئ دئافيدا خه ندقن].

﴿۲۸﴾ فَيَجَا غَافًا تَوَّاهًا وَهِيَ سَوَاسِي وَشُكُورٌ وَحَمْدٌ
بِوَيْ خُودَايِي، ثُمَّ زَمَلَتِي سَتَمَكَارِ رِزْكَارِ كَرِيمٍ.
﴿۲۹﴾ وَبَيْزُهُ: خُودِيُوْ مِنْ ثِيَانَهْ خَوَارَهْكَ پِيرُوزِ بِيْنَهْ
خَوَارِي [كُوْ ثُمَّ پِيْ زَهْمِي نَهْ خُوشِيَانِ دِ پَارَسْتِي
بِيْنِ]، وَتَوَّاهًا هَمِي خُودَانِ كَهْرَهْمَانِ كَهْرَهْمَدَارَتَرِي.
﴿۳۰﴾ وَبِ رَاسْتِي ثَقَه [سَهْرَهَاتِيَا نُووَحِي] بَهْلَهْ
وَ نِيْشَانِنِ [لِ سَهْرِ شِيَانِ وَ دَهْسْتَهْ لَا تَدَارِيَا خُودِي]،
هَهْرَهْ چَهْنَدَهْ مَهْ وَ پِيْ دَجَهْرَهْ بَانْدِنِ [دَا دِيَارِ بِيْتِ كَا كِي
گُوْهْدَارَهْ، وَ كِي نَهْ گُوْهْدَارَهْ]. ﴿۳۱﴾ پَاشِي مَهْ دُوِيْف
وَ انْپَا، مَلَهْ تَهْ كِي دِي ثِيَا. ﴿۳۲﴾ وَ مَهْ پِيْغَهْ مَبَهْرَهْ كِي بُوْ
وَ انْ هَهْرُ وَ انْ هَنَارَتِ [وَ گُوْ تَهْ وَ انْ] خُودِيْ بَهْرِيْسَنِ،
هَهْ وَ هُ زِ بِلِي وَ چُوْ بَهْرَسْتِيِيْتِ رَاسْتِ وَ دُورَسْتِ
نِيْنِنِ، فَيَجَا مَا هُوِيْنِ زِ خُودِيْ نَاتَرَسَنِ، غَهْيَرِي وَ يِ
دَبَهْرِيْسَنِ. ﴿۳۳﴾ وَ كَهْنَهْ نَهْيِيْتِ مَلَهْ تِي وَ يِ ثَهْ وِيْتِ
گَاوَرُ بُوِيْنِ، وَ رُوْژَا قِيَا مَهْ تِي دَرَهْ دَانَايِيْنِ، وَ ثَهْ وِيْتِ
مَهْ خُوشِي وَ بَهْرَهْ هِي دِ رِيَا نَا دِنَايِيْدَا دَايِيْنِي
[گُوْتَن]: ثَقَهْ پِيْغَهْ مَبَهْرَهْ زِ مَرُوْفَهْ كِي وَ هِي هَهْ وَ

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفَلَاحِ فَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿۲۸﴾ وَقُلْ رَبِّ انْزِلْنِي مُنْزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنْتَ
خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿۲۹﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنَّ كَذَّابِينَ لَيُضِلُّونَا
مِنْ بَعْدِهِمْ قُرْآنًا آخَرِينَ ﴿۳۰﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا
اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۳۱﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنَ قَوْمِهِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا الْآخِرَةَ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ
مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿۳۲﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخَسِرُونَ ﴿۳۳﴾
أَعِدُّوا لَهُمْ إِذَا مِتُّ وَكَنتُمْ مُرْتَابًا وَاعْظِمُوا أَنْتُمْ مَخْرُجُونَ ﴿۳۴﴾
* هَيَّاهُتْ هَيَّاهُتْ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿۳۵﴾ إِنَّ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا
الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿۳۶﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا
رَجُلٌ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿۳۷﴾ قَالَ رَبِّ
أَنْصُرْنِي بِمَا كُنْتُ دَاعِيًا قَلِيلًا لِيُضِلَّ عَنِّي الَّذِينَ يَدْعُونَ
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غَنَاءً قَعِيدًا لِلْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿۳۸﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرْآنًا آخَرَ ﴿۳۹﴾

الجزء الثامن عشر

پِيْغَهْ تَرِ نِيْنَهْ، وَ نَهْ پِيْغَهْ مَبَهْرَهْ، هُوِيْنِ چِ دَخُوْنِ وَ فَهْ دَخُوْنِ، وَ هُوْ زِي وَ يِ دَخُوْتِ وَ فَهْ دَخُوْتِ. ﴿۳۴﴾ وَ ثَهْ گَهْر
هُوِيْنِ گُوْهِيْ خُوْ بَدَهْ نَهْ مَرُوْفَهْ كِي وَ هِي خُوْ، بِ رَاسْتِي هَنَگِي هُوِيْنِ خُوسَارَهْتَنِ. ﴿۳۵﴾ ثَهْرِيْ ثَهْ وَ پَهْيَانِيْ
دَدَهْ تَهْ هَهْ وَ دَبِيْزِيْتِ، گَافَا هُوِيْنِ مَرِنِ وَ بُوونَهْ ثَاخِ وَ هَهْسْتِي، جَارَهْ كَا دِي [رُوْژَا قِيَا مَهْ تِي] دِيْ رَابَنَهْ فَهْ.
﴿۳۶﴾ يَا دُوِيْر دُوِيْرَهْ، پَهْيَانَا بُوْ هَهْ وَ هَاتِيْ سِهْ دَانِ بِ جَهْ بِيْتِ، وَ جَارَهْ كَا دِي هُوِيْنِ سَاخِ بِنَهْ فَهْ. ﴿۳۷﴾ چُوْ
زِيَانِ نِيْنِنِ، زِ رِيَا نَا مَهْ يَا دِنَايِيْ پِيْغَهْ تَرِ، هَنْدَهْ كِي مَهْ دِيْ مَرِنِ وَ هَنْدَهْ كِي دِيْ بِنِ وَ زِيْنِ [وَ دِنَا هَهْرِ يَا هُوْ سَايَهْ]،
وَ پَشْتِي مَرْنِيْ ثَهْمِ سَاخِ نَابِيْنَهْ فَهْ. ﴿۳۸﴾ ثَهْ وَ زِ بِلِي هَنْدِيْ كُوْ زَهْ لَامَهْ كِي دَرَهْ وَ يِنَهْ، دَرَهْ وَ انْ زِ كِيْسِيْ خُودِيْ
دَكَهْتِ، چُوِيْ دِي نِيْنَهْ، وَ ثَهْمِ بَاوَهْرِ زِيْ نَاكَهْيِنِ. ﴿۳۹﴾ [پِيْغَهْ مَبَهْرَهْ وَ انْ] گُوْتِ: [پَشْتِي بُوْ دِيَارِ بُوِيْ كُو
ثَهْ وَ دَبِيْ رَا بَاوَهْرِيْ پِيْ نَائِيْنِنِ] خُودِيُوْ هَارِيْ مَنِ بَكَهْ، وَ مَنِ بِ سَهْرِ وَ انْ بِيْخَهْ، وَ تَوَلِيْتِ مَنِ لِ وَ انْ فَهْ كَهْ
چُونَكِيْ ثَهْ مَنِ دَرَهْ وِيْنِ دَدَانِنِ. ﴿۴۰﴾ [خُودِيْ] گُوْتِ: نَبِيْزِيْ كِي ثَهْ وَ دِيْ [زِ كَارِ وَ كَرِيَارِيْتِ خُوْ، وَ دَرَهْ وِيْنِ
دَانَا نَا تَهْ] پَهْ شِيْمَانِ بِنِ. ﴿۴۱﴾ فَيَجَا هَشَكَهْ قِيْرِيْ سِهْ كِي ثَهْ وَ هَنَگَا فَنِ، وَ مَهْ ثَهْ وَ هِي لِيْمَشْتِي [كَلِيْشِيْ ثَا فِ بِ
خُورَا دِيْنِيْتِ] لِيْ كَرِنِ، فَيَجَا هِيْلَاكِ، وَ دُوِيْرِيْ زِ دِلُوْ قَانِيَا خُودِيْ، بُوْ مَلَهْ تِي سَتَمَكَارِ بِيْتِ. ﴿۴۲﴾ پَاشِي
پَشْتِي وَ انْ، مَهْ هَنْدَهْ كِي دَهْسْتَهْ كِيْتِ دِيْ ثِيَانِ.

﴿۴۲﴾ و ب راستى چو ملەت دئىزادان و نەمانا خۇدا،
ب پېش و پاش وى وەختى بۇ وان ھاتىيە دانان،
ناكەشن. ﴿۴۳﴾ پاشى مە پېغەمبەرئىت خۇ ئىك ل
دويىف ئىكى ھنارت، و ھەر ملەتى پېغەمبەرئى وان
بۇ دەھات پېغەمبەرئى خۇ درەوين ددانان، فېجا مە زى
ئىك ل دويىف ئىكى بەرئاتاف كرن و دھىلاك برن، و
مە كرنە سەرھاتى و پى ئاخفتنا خەلكى، فېجا ھىلاك
و دويىرى ژ دلۇفانىيا خودى بۇ وى ملەتى بيت ئەوى
باوهرىيى نەئىنىت. ﴿۴۴﴾ پاشى مە مووسا و براىى
وى ھاروون، ب موەجىزەيىت خۇفە و ب بەلگە و
نیشانىت ئاشكەرافە ھنارتىن. ﴿۴۵﴾ بۇ دەھ فیرعەونى
و ملەتى وى، بەلى خۇ مەزن كرن [وباوهرى
بى نەئىنان]، ئەو ملەتەكى دفن بلند بوون.
﴿۴۶﴾ و گۆتن: ئەم چاوا باوهرىيى ب دو مرقۇفان
بىنن، كو ئەو زى وەكى مە مرقۇفن و ملەتى وان
سەپان و خزمەتكارىت مەنە. ﴿۴۷﴾ فېجا [فیرعەونى
و قولپا وى] مووسا و ھاروون درەوين دانان، فېجا
دويپاھىيا وان د ھىلاك چۆن. ﴿۴۸﴾ و ب سویند

مَا تَسْقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَحْزُونَ ﴿۴۲﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رَسُولَنَا
تَرَى كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأْتَبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا
وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبَعَدَ الْقَوْمَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۴۳﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى
وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿۴۴﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿۴۵﴾ فَقَالُوا أَوَلَمْ نَكُنْ لَكُمْ آيَاتٍ
وَقَوْمُهُمْ لَتَأْخِذُونَ ﴿۴۶﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿۴۷﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿۴۸﴾ وَجَعَلْنَا
ابْنَ مَرْيَمَ وَآلَهُ آيَةً وَآتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَتَوَكَّدُوا فَرَارًا وَمَعِينٍ ﴿۴۹﴾
يَأْتِيهِمُ الرُّسُلُ كُتُوبًا مِنَ الطَّبِيبِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿۵۰﴾ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ
فَاتَّقُونِ ﴿۵۱﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ
فَرِحُونَ ﴿۵۲﴾ فَلَزَّوهُمْ فِي عَمَزِهِمْ حَتَّى جَاءَ ﴿۵۳﴾ الْيَحْيُسُونَ أَنَا يُدْعَمُ
بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ ﴿۵۴﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۵۵﴾
إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ حَسْبَةِ رَبِّهِمْ شَفِيعُونَ ﴿۵۶﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
بِاتِّبَاتٍ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿۵۷﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿۵۸﴾

مە تەورات دا مووسایی، دا ئسرائیلی پى راستەرى بىن. ﴿۵۰﴾ و مە عىسايى كورنى مەريەمى و دىكا وى
مەريەم كرنە موەجىزە و نىشانەكا ئاشكەرا [ل سەر ھىز و شىانداریا خودى، وەختى عىسايى باب دایى]،
و مە ل جھەكى بلند و دەشت و ب داروبار و ب كانى ئاكنجى كرن. ﴿۵۱﴾ گەلى پېغەمبەر ان ژ پاك و پاقرى
حەلال بخۆن، و كار و كرىارىت باش بكەن، ب راستى تىتى ھوين دكەن ئەز پى ئاگە ھدارم. ﴿۵۲﴾ و بزىن
[گەلى پېغەمبەر ان] ئەفە دىنى ھەوہى، ئىك دىنە [كو دىنى تەو حىدىيە]، و ئەز خودايى ھەوہە [بى ھەفال و
ھەفېشكەم]، فېجا پارىز كاریا من بكەن و ژ من بترسن. ﴿۵۳﴾ فېجا [دويكە فتيىت پېغەمبەر ان] د كارى دىنى
خۇدا [ھەر چەندە ئىك دىنە و د بنیاتا خۇدا ئىكە، دىنى تەو حىدىيە] ژىكفە بوون و ژىك فەقە تیان، و بوونە
دەستەك دەستەك و كۆم كۆم، ھەر كۆمەك [ئەوئى ژىكفە بووین، و ل سەر دىنى خۇ ژىك جودا بووین]،
ب وئى با وان ھەى، دلخۆش و شادن. ﴿۵۴﴾ فېجا [ھەى مو حەمەد] وان د ناف نەزانىن و بى ئاگە ھىيا و اندا
بېلە [و تەنگاف نەبە ژ بەر گىرۆبونا ئىزادانا وان]، ھەتا دمرن [پاشى خودى دى وان ب ئاگرى دۆرەھى
ئىزادەت]. ﴿۵۵﴾ ئەرى [گاور] ھزر دكەن، ئەو مال و عىالى ئەم [د دنيايىدا] ددەینە وان. ﴿۵۶﴾ لەزە ئەم
بۇ وان ل خىر و خۇشيان دكەین؟ نەخىر [و ھسانىنە وەكى ئەو ھزر دكەن] نوزانىن ئەفە سەردابرنە، دا پتر
گونەھان بكەن و پتر ھىژايى جزايى بىن، ئەو ب خۇ ناھەسن زى. ﴿۵۷﴾ و ئەوئى ژ ترسا جزايى خودايى
خۇ، بەردەوام ب ترس و فەجنى و ھشيار. ﴿۵۸﴾ و ئەوئى باوهرىيى ب ئايەتت خودايى خۇ [ئانكو
كتىبىت خودايى خۇ، ھەمىيان بى فەرق و جوداھى] دئىنن. ﴿۵۹﴾ و ئەوئى چو ھەفال و ھەفېشكان بۇ
خودايى خۇ چى ناكەن.

﴿۶۰﴾ و ئەو ئىت سەدەقەيان ژ وى مالى ددەن، بىى خودى دايىيە وان [يان ژى وى خىر و باشيا ئەو دكەن، دكەن]، و دلى وان بىى ب ترسە [دترسن خودى ژ وان قەبويل نەكەت] چونكى دى ھەرب بال خودىقە زفړن. ﴿۶۱﴾ خودائىت فان سالوخە تانن لەزى ل خىران دكەن، و بەرى خەلكى، خو دھافىز نە خىرى. ﴿۶۲﴾ ئەم كەسى ژ شىيانا وى زىدەتر ژى ناخوازين [فئيجا چاوا بشت، بلا وەسا باشى و خىران بكەت، ئەگەر نەشيا ژ پىقە نفىژى بكەت، بلا پرونىشتى بكەت...]، و كىتپە كال دەف مە ھەى [كو كىتبا كار و كرىبانە] ھەقى پى ئاشكەرا دىيت و راستىيى دىژىت، و چو ستمە ل وان نائىتەكرن [نە گونەھىت وان ل سەر زىدە دىن، و نە خىزىت وان كىم دىن]. ﴿۶۳﴾ بەلى دلىت گاوران ژ فى قورئانى [يان ژ كىتبا كار و كرىبان] دىي ئاگەھن، و وان ژ بلى وى ئەوا دكەن [كو شرك و گاورىيە]، ھندەك كارىت خرابىت دى يىت ھەين، بۆ كار دكەن. ﴿۶۴﴾ فئيجا گاڤا مە زەنگىن و مەزنىت وان ئەو ئىت د خىر و خو شىياندا رابوويىن، بەرھنگارى ئىزا و

عەزابى كرن، دىتە ھەوار ھەوارا وان. ﴿۶۵﴾ چو زارزار و ھەوار ھەوارى ئەفرۆ نەكەن، چو ھارىكارى ژ دەف مە بۆ ھەو نىنە [ھوين پى بىنە رزگار كرن ژ وى ئىزايا ھوين تىدا]. ﴿۶۶﴾ ب سويند قورئانا من د دىيايىدا بۆ ھەو دەھتە خواندن [و ھەو گولى دبوو]، و ھوين ل سەر پاشپانىيت خو دزفړىن، و ھەو پشتا خو ددايى، و گوھدارىيا وى نە دكر. ﴿۶۷﴾ و ھەو خو ب كەعبەيى [ل سەر موسلمانان] مەزن دكر [و ھەو دگوت: ئەم خودائىت كەعبەيىنە، و كەس ب سەر مە ناكەفت]، و ھەو د شەففىزىت خو دا تەعن ددانە قورئانى، و دەرھەقى وىدا ھوين كرىت دئاخفتن. ﴿۶۸﴾ [ئەو وى دكەن يا دكەن، و گاور دىن و باوهرىيى نائىن، چونكى ئەو د قورئانى ناگەھن و ھەزرا خو تىدا ناكەن، دا بزائن موعجىزەيە و نىشانان راستىيا پىغەمبەريە، و دا باوهرىيى پى بىنن] ئەرى ئەو د قورئانى ناگەھن؟ يان ئەو بۆ وان يا ھاتى، يا بۆ باب و باپىرىت وان نەھاتى [ژ بەر ھندى دوير ددانن، و باوهرىيى پى نائىن]. ﴿۶۹﴾ يان ژى وان پىغەمبەرى خو [بەرى نوكە ب راستىيى و دلىشى و ئەمىنىي] نەناسىيە، لەو باوهرىيى پى نائىن. ﴿۷۰﴾ يان ژى دىژن: [موحەمەد] يى دىنە [و ئەو دزان ئەو ژ وان ھەمىيان ب ئاقلترە]؟ وەسا نىنە وەكى ئەو دىژن، باوهرى نەتئانا وان نە ژ بەر فان ھەجە تانە، بەلى [موحەمدى] راستى [كو ئىسلامە و دىنى دورستە] يا بۆ وان ئىنايى، و باراپتر ژ وان ھەز راستىيى ناكەن. ﴿۷۱﴾ و ئەگەر ھەقى و راستى ل دوىف دلخوازى و ھەزكرنا وان ھاتبايە، دا ئەرد و ئەسمان و ھندى تىدا پويچ بن، بەلى مە قورئان دا وان، كو سەر بلندىيا وان يا تىدا، بەلى ئەو پرويى خو ژ فى قورئانى و سەر بلندىيا خو وەر دگىرن. ﴿۷۲﴾ يان ژى تو خويك و خەراجەكى ل سەر پىغەمبەراتىيا خو ژ وان دخوازى؟ [ژ بەر ھندى باوهر ژ تە ناكەن]، و ب راستى رزقى خودايى تە و دانا وى بۆ تە چىترە، و ئەو باشتىن رزقدارە. ﴿۷۳﴾ و ب راستى تو بەرى وان ددەيە رىكا راست [كو ئىسلامە]. ﴿۷۴﴾ و ئەو ئىت باوهرى ب رۆزا قىامەتە نەيى، ئەو ژ رىكا راست دقەدەرن.

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَاءً آتًا وَفَلَوْ بُهْمُ رَجَلَهُ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَجْعُونَ ﴿٦٠﴾
أُولَٰئِكَ يَسْجُرُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَلَافُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا تُكَلِّفُ
نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَبْطِيقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾
بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرٍ مِّنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ
هُمْ لَهَا عَمَلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ
يَجْتَرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْعَلُوا الْيَوْمَ لَكُمْ مَنًّا لَا تَتَضَرَّوْنَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ
ءَايَاتِي تُنْتَلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾
مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَعِرَ الْأَنْهَارُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَذَرُوا أَأَقُولَ أَنَّمِ
جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمْ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ
فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ
وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوَاتَّبَعِ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ بَلْ أَنِيتُهُمْ بذِكْرِهُمْ فَهُمْ
عَنِ ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَقُلْ عَن رَّبِّكَ خَيْرٌ
وَهُوَ خَيْرُ الرَّزْقِينَ ﴿٧٢﴾ وَأَنَّا لَنَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾
وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَيِّسُنَّهُمْ ﴿٧٤﴾

الجزء الثامن عشر

﴿۷۵﴾ و ئەگەر ئەم دلوڤانیی ب وان بیهین، و ئەو نەخۆشی و تەنگاڤیا گەهشتییه وان ل سەر وان ڕاکهین، بئى گۆمان ئەو دئ پتر ڕژدیى د زیدە خرابیا خۆدا کەن، و هەر دئ تیدا زفرن. ﴿۷۶﴾ و ب سویند مه ئەو بەرهنگارى ئیزایى کرن، [دگەل هندئ ژى] ئەو خۆ بۆ خودایى خۆ ناشکینن، و خۆشکاندى دوایان ناکەن. ﴿۷۷﴾ [و مانە دڤى سەر و بەریدا] هەتا مه دەرگەهه کى ئیزا و عەزابەکا دژوار ل سەر وان ڤه کرى [نانکو هەتا ئەمرئ خودئ ب قیامەتئ ھاتى، ڤیجا ب بەر وئ ئیزایى کەڤتن یا وان هزر بۆ نەدکر]، ڤیجا ژ نوئ ڤه ڤاوهستیان و بئى ھیشى بوون. ﴿۷۸﴾ و خودئ ئەو یى گوھ و چاف و دل داينە ھەو، و کیمەك ژ ھەو سوپاسیا خودئ دکەن. ﴿۷۹﴾ و خودییه یى ھوین داینە سەر ئەردى، و ب بال و یشە دئ زفرن و کۆم بن. ﴿۸۰﴾ و ئەو یى ساخیی و مرنئ ددەت، و گوھۆرینا شەف و رۆژان [کیمکرن و زیدە کرنا وان] کارئ و ییە، ئەرئ ما ھوین ھزرا خۆ ناکەن، داتئ بگەھن. ﴿۸۱﴾ نە [وان ئەقل نینە، و تئ ناگەھن] ئەوان ژى ئەو گۆت ئەوا ئەو یت کەڤن، بەرى وان گۆتى. ﴿۸۲﴾ گۆتن: ئەرئ ئەگەر ئەم مرین و بووینە ئاخ و ھەستى، ئەرئ جارەکا دى پشئى مرنئ ئەم دئ ساخیینەڤه؟ ﴿۸۳﴾ ب سویند ئەڤ پەیانە [کو جارەکا دى پشئى مرنئ ئەم دئ ژ گۆران ڤابین] دگەل مه و باب و باپیرت مه ھاتبوو دان، بەرى ھاتنا موحمەد دى [بەلئ پاكا، مه چو باب و باپیرت خۆ نەدیتن ژ گۆران ڤابووین]، و ئەڤه ژ ئەفسانە و چىقانۆكان پڤڤه تر نینە. ﴿۸۴﴾ [ھەى موحمەد بێژە وان]: باشە ئەرد و ھندئ تیدا، یى کىيە؟ ئەگەر ھوین راست تشتە کى دزانن. ﴿۸۵﴾ دئ بێژن یى خودییه، بێژە [وان]: ڤیجا ما ھوین بۆ خۆ چامە کئ ناگرن [پئ بزائن، یى ئەرد و ئەسمان دایین ھوین ژى ییت دایین، دئ ھەو بەت و ساخکە تەڤه]. ﴿۸۶﴾ [ھەى موحمەد بێژە وان]: کىيە خودانئ ھەر حەفت ئەسمانان، و خودانئ عەرشى مەزن؟ ﴿۸۷﴾ دئ بێژن ییت خودیینه، بێژە: ڤیجا ما ھوین ژ ئیزایا وى ناترسن، ھوین غەیری وى دپەریسن؟ ﴿۸۸﴾ بێژە: ملکئ مەزن و گەنجخانە ییت ھەمى تشتان د دەستئ کئ دانە؟ و ئەو کىيە، یى بڤیت بەرەڤانیی ژئ دکەت، و دەھوارا وى دئیت، و کەس نەشیت کەسئ ژ ئیزایا وى بدەتە پاش و بەرەڤانیی ژئ بکەت، ئەگەر ھوین راست تشتە کى دزانن [کا بۆ من بێژن ئەو کىيە؟] ﴿۸۹﴾ دئ بێژن: ئەو ھەمى ییت خودیینه، بێژە: ڤیجا پا چاوا ھوین دئینە خاپاندن، و بەرئ ھەو ژ پەرسنا خودئ دئیتە وەرگێران.

﴿۱۰۵﴾ [وہختیٰ ئەو زارزارى دكەن، خودى دبیژیتە وان]: ئەرى ما نیشانیٓت من (ئایەتیت قورئانا من) بۆ ھەوہ دنیایدا نەدھاتە خواندن، ھەوہ درەو ددانان. ﴿۱۰۶﴾ دى بیژن: خودیوۆ خرابى و دلخوازییا مە، سەر ژ مە ستاند، و ئەم ملەتە کى گومرا و سەرکۆرە بووین. ﴿۱۰۷﴾ خودیوۆ، مە ژ ئاگرى دۆزەھى دەریخە [و مە بزفرینەفە دنیایى]، فیجا ئەگەر ئەم [پشتى تو مە ژ ئاگرى دەردیخی، و دزفرینیەفە دنیایى] جارەکا دى ل گاورىی و خرابیى و گونەھى زفرین، ھنگى ئەم ییت ستمەکارین. ﴿۱۰۸﴾ [خودى] دى بیژیت: رەزىل و رسوا تیدا بىمین [توبن وەکی سەیان] و بى دەنگ بن، و دگەل من نەئاخشن. ﴿۱۰۹﴾ [ژ بىرا ھەوہ چۆ، کا ھەوہ چاوا ترانە بۆ خوۆ ب موسلمانان دکرن؟] ب راستى دەستەکە ژ بەندەییٓت من ھەبوون دگۆتن: خودیوۆ مە باوەرى ئینا، فیجال مە نەگرە، و گونەھیت مە ژى بىە و دلوفانییٓ ب مە بىە، و تو چیترین دلوفانى. ﴿۱۱۰﴾ [چونكى وان بۆ خوۆ ئەف دوغایە ژ من دکر] فیجا ھەوہ کرنە پىیاریکەر و

أَلَمْ تَكُنْ أَتَىٰ تِلْكَ عَلَیْكُمْ فَاذْكُرُونَهَا كَذِبُونَ ﴿۱۰۵﴾ قَالُوا رَبَّنَا عَلَّمَتْ عَلَیْنَا شِقْوَتَنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿۱۰۶﴾ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنَّا عِذْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿۱۰۷﴾ قَالَ أَخَسُّوْا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿۱۰۸﴾ إِنَّهُ كَانَ قَرِیْبًا مِّنْ عِبَادِی یَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَبِیْرُ الرَّحِیْمِ ﴿۱۰۹﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُ سَخِرَیًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُم ذِكْرِی وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ ضَعِیْکُونَ ﴿۱۱۰﴾ إِنِّی جَزَّیْتُهْمَ الْیَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَٰزُونَ ﴿۱۱۱﴾ قُلْ كَلِّمْتُهُمْ فِی الْأَرْضِ عَدَّةَ سِنِیْنٍ ﴿۱۱۲﴾ قَالُوا لَیْسَتْ یَوْمًا أَوْ بَعْضَ یَوْمِ فَتَلَّ الْعَادِیْنَ ﴿۱۱۳﴾ قُلْ إِن لَّیْسَتْ إِلَّا قَلِیْلًا لَّوْ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۱۴﴾ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿۱۱۵﴾ فَتَعَلَّىٰ اللَّهُ الْمَلِکَ الْحَقَّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْکَرِیْمِ ﴿۱۱۶﴾ وَمَنْ یَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ ۚ فَاِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۚ إِنَّهُ لَا یُفْلِحُ الْکَافِرُونَ ﴿۱۱۷﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَبِیْرُ الرَّحِیْمِ ﴿۱۱۸﴾

پیتراکیٓت خوۆ [ھوین ھندمانە ب ترانە پیکرنا و انشە]، ھەتا [ترانە پیکرنا] وان ئەز ژ بىرا ھەوہ برىم، و ھەوہ [د دنیایدا] ب وان دکرە کەنى. ﴿۱۱۱﴾ ب راستى من ئەفروۆ ژ بەر سەبرا وان [ل سەر ئەزىەت و ترانە پیکرنا ھەوہ] کیشایى، ئەو خەلاتکرن، ب راستى ھەر ئەون ییت سەرفەراز. ﴿۱۱۲﴾ خودى دى بیژیتە وان: ھوین چەند سالان دنیایدا مایینە؟ ﴿۱۱۳﴾ دى بیژن: ئەم پۆزە کى یان ژى دانە کى پۆزى ییت مایین، کا پسىارا حسابداران بکە. ﴿۱۱۴﴾ گۆت: [راستە] ھوین ژ وەختە کى کیم پیتەتر نەمایینە، ئەگەر ھەوہ زانیایە [ھوین نەدمانە ب فى ژىی کیمقە، و ھەوہ پشتا خوۆ نەددا ژيانا ھەر و ھەر و خوۆ شىیٓت بەردەوام]. ﴿۱۱۵﴾ [گەلى مروۆان] ئەرى ھوین ھزر دكەن، مە ھوین ژ قەستایٓت دایین [جزا و خەلات نینە]، و ھوین جارەکا دى ب بال مەفە نائینە زفراندن. ﴿۱۱۶﴾ فیجا خودى ژ ھندى [کوۆ قەستا ھەوہ چى کەت و بدەت] بلندتر و باقترە، ئەوہ خوندکارى راست و دورست، چو پەرستیٓت راست و دورست ژ بلى وى نینن، ئەوہ خودانى عەرشی پیرۆز. ﴿۱۱۷﴾ و ھەر کەسى پەرستیٓیە کى دى دگەل خودى پەرستیٓت، وى چو بەلگە و نیشان نەبن، حسیٓا وى بەس ل دەف خودایى وىیە [تەو دى جزایى وى دەتى]، ب راستى گاور سەرفەراز نابن. ﴿۱۱۸﴾ [ھەى موحمەد] بیژە: خودیوۆ گونەھان ژى بىە و دلوفانییٓ ب من بىە، و تو چیترین دلوفانى.

سوره تا نور

ل مه دینه یی هاتییه خواری (۶۷) ئایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿۱﴾ تہا فہ سورہ تہ کہ مہ ئینا ییہ خواری؁ و تہ حکامیت
تیدا؁ مہ ییت فہ زر کرین؁ و مہ نشانیت ئاشکہ راییت
تیدا ئینا یینہ خوار؁ داہوین پتھ بچن [و کار ب وان
پرپاران بکن]. ﴿۲﴾ زناکہرا شوینہ کری و زناکہری
ژن نہ ئینای؁ ہەر ئیکی سہد قامچیان لی بدہن؁ و
بلا دلی ہہوہ ل سہر حسییا دینی خودی؁ نہ میتہ
ب وانقہ [کوہوین تہ مری خودی ب جہ نہ ئین]؁
تہ گہرہوین تہو بن تہو یت ہہوہ باوہری ب خودی
و پورژا قیامہ تی ہہی؁ و بلا کومہ ک ژ موسلمانان
جزادانا وان ببینن [دا پتر پتھ بچن و جزای و وان
پتری گران بیت؁ و دانیزیکی فی گونہ ہی نہ بن].
﴿۳﴾ زہلامی زناکہر نہ ہیژایہ دہمہن پاقرہ کی مارہ
ککھت؁ بازناکہریان یا موشرک ہیژای و بیہ؁ و ژنا

زناڪەر نه هيڙايه شوى ب دههمن پاڦڙهه ڪي بڪهت، زه لامي زناڪهريان موشرڪ هيڙايي ويهه، و نهف ڪاره (زنا) ل سهر خودان باوهران يي هايتيه ههرا مڪرن. ﴿٤﴾ و نهوئيت ب زنايي، بي بهختيي ل ژئيت دههمن پاڦڙ دڪهن، پاشي چار شاهدان ل سهر نهئين، فيجا ههشتي قامچيان ل وان بدن، و چو جاران شادهييا وان قه بويل نه ڪن، و پ راستي نهه [نهوئيت ژ بي بهختي ژئيت دههمن پاڦڙ گونههڪار دڪهن] ژ ريڪا راست دهر كهفتينه. ﴿٥﴾ نهو نهبن ييت پشتي هنگي توبه ڪرين، و ڪريارا خو دورستڪرين [بي بهختيا خو ههقاندن، و ديار ڪرين ڪو نهو د شادهييا خو دارهوين و بي بهخت بوون، و توبهيا خو ناشڪهراڪرين] ب راستي خودي يي گونهه ژبهر و دلوانه. ﴿٦﴾ و نهوئيت ههفسهر ريت خو ب زنايي گونههڪار دڪهن، و ژ بلي خو چو شاهد ل سهر نهبن، شادهييا ٿيڪ ژ وان [ڪو جزايي ل سهر وان ڀاڪهت] چار جاران بيژيت و شادهيياي بدت [ب سويند نهز د شادهييا خودا ژ راستگويانم]. ﴿٧﴾ و جارا پينجي بيژيت لهعنهتيت خودي ل سهر من بن، نه گهر نهز [د شادهييا خودا] ژ درهوينان بم. ﴿٨﴾ و ئيزايا دنياي دي له سهر ژني رابيت، نهو چار جاران شادهيياي بدت [و بيژيت: نهز سويند دخوم] نهو [ب في شادهييا خو] ژ درهوينانه. ﴿٩﴾ و د شادهييا پينجيدا بيژيت: غهزهبا خودي ل سهر من بيت، نه گهر نهو [د شادهييا خودا] ژ راستگويان بيت. ﴿١٠﴾ و نه گهر ڪهرم و دلوانيا خودي ل سهر ههوه نهبايه [داهوين د هيلاك چن و شهرمزار بن، و دا خودي لهزي ل ئيزادانا ههوه ڪهت]، و خودي ب راستي توبهوهر گر و ڪاربهجهه.

سُورَةُ النُّورِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحزب
٣٥

سُورَةُ الزَّالِزَةِ وَقَصَصُهَا وَآزِلْنَا فِئَاءَ آيَاتٍ بَيَّنَّتْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾
الزَّالِيَةُ وَالزَّالِي فَأَجِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مَآةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْ بِهِمَا
رَافَةٌ مِنْ دِينِ اللَّهِ إِنَّكُمْ تُوقِنُونَ بِآلِهِ وَآلِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ عَذَابُهُمَا
خَاطِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الزَّالِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَالِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّالِيَةُ
لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَالٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحَرَّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ
يُزَوِّجُونَ الْمُصْحَبَاتِ فَمَنْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَأَجِدْهُمْ تَحْمِينَ
جَلْدَةٍ وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤﴾ إِلَّا
الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾ وَالَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَدَتْ أَحَدِهِمْ أَرْبَعَ
شَهَدَاتٍ بِآلِهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦﴾ وَالْخَمْسَةَ أَنْ لَعَنَ اللَّهُ عَلَيْهِ
إِنْ كَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾ وَيَذَرُوا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَدَاتٍ
بِآلِهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٨﴾ وَالْخَمْسَةَ أَنْ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٩﴾ وَلَوْ لَا فَضْلَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ كُورَتْ رَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ وَفَّاءٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكَ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَبَرٌ لِّكُلِّ أَمرٍ مِّنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَبَرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ لَوْلَا جَاءَ عَلَيْهِمْ بِآيَةٍ مِّنْ رَبِّهِمْ قَدْ لَزِمَ بِأَنبَاءُ الشُّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾ إِذْ تَلَقَّوهُ بِآيَاتِنَا يُدْعَوْنَ لَمْ يَلِمْ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَنٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَيَعِزُّ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفِتْنَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

﴿١١﴾ ب راستی تهوئیت تهو بی بهختی [د راستا عایشایی دهیکا موسلماناندا] کرین دهسته که که [چهنده کن] ژ هه وه، حسیب نه کن [گهلی مالا تهو به کیری] تهف دره وه بۆ هه وه یا خرابه، بهلی [تهف دره وه] بۆ هه وه قهنجی و خیره [چونکی خودی بۆ هه وه دئی ب خیر نفیسیت، دئی بهرائته هه وه ب وه حییی دیار کت، و پاک و پاقرییا وئ دئی کته قورئان و دئی مینیت، و پیقه چۆنه بۆ موسلمانان، کو بۆ خو پیقه بچن و زوی گوئی خو نده نه همی ئاخفتن، و ههر خیر بۆ هه وه یه] و ههر ئیک ژ وان ته متهی گونه ها خو بی گونه هکاره [گونه ها ههر ئیکی ل دویف پی ئاخفتن و تیکفه دانا و ییه]، و تهوئ ژ وان باراپتر بوویه سهرئ سه به باقی بی بهختی، ئیزا و عه زابه کا مه زن یا بۆ وی هه ی. ﴿١٢﴾ بلا وهختی هه وه [تهو دره و د راستا عایشاییدا] بهیستی، زه لام و ژنیت خودان باوهر، هزرا باشی بی ژ خو کر بایه [پیدفی بوو وان خو ل جهی عایشایی و سه فوانی دانابانه، ته ری تهو ب خو دئی کاره کی هۆ سا کن، دا

زانابانه (عایشا و سه فوان) هه ردو ژ فی کاری دویر تر و پاقرترن]، و بلا گو تبا نه: تهفه دره وه کا ئاشکه رایه. ﴿١٣﴾ بلا وان [تهوئیت ب فی بی بهختی و دره وئ ئاخفتن] چار شاهد ل سهر بی بهختی و دره و خو ئینابانه [و نه شین بینن چونکی بی بهختیه]، فیجا ته گهر تهو شاهدان نه ئین، تهفه تهو ل دهف خودی دره وین. ﴿١٤﴾ و ته گهر که رهم و دلۆفانییا خودی ل دنیا یی و ئاخره تی ل سهر هه وه نه بایه، دا ژ بهر وئ بی بهختییا هه وه د دره هه قی عایشاییدا کری، ئیزایه کا مه زن هه وه هنگیفت. ﴿١٥﴾ وهختی هه وه تهف ئاخفتنه ژ ئیکدو فه دگو هاست و هوین پی دئاخفتن، و هه وه ب دهفی خو تهو دگوت یا چو راستی بۆ نه ی، و هه وه ئاگه هه ک ژئ نه ی، و هوین هزر دکن تهفه چو نینه و تشته کی کیمه، و تهو ب خو ل دهف خودی زیده یی مه زنه. ﴿١٦﴾ و بلا وهختی [هه وه تهو بی بهختی و دره و، د راستا عایشاییدا] بهیستی، هه وه گو تبا نه: بۆ مه نه دورسته و ناییت ته م ب فی بی بهختی باخفتن، پاکی و پاقری بۆ خودی بیت، تهفه چهنه زره بی بهختیه کا مه زنه. ﴿١٧﴾ خودی شیره تان ل هه وه دکته، دا هوین جاره کا دی نه زفر نه بی بهختیه کا وه کی فی، هندی هوین ییت ساخ بن، ته گهر هوین تهو بن ییت راست هه وه باوهری ئینایی. ﴿١٨﴾ و خودی به لگه و نیشانان [ل سهر ته حکام و بریاریت موکوم] بۆ هه وه روؤ و ئاشکه را دکته [دا پیقه بچن، و ب سنج و ره وشت بکه فن]، و خودی زیده زانا و کاربه جهه. ﴿١٩﴾ ب راستی تهوئیت حه ز دکن [و پی خوش]، کریاریت زیده کریت و خراب [وه کی زنا یی] د ناف و اندا به لاف بن، تهوئیت باوهری ئینایی ئیزایه کا دژوار و ب ژان بۆ وان د دنیا یی و ئاخره تیدا یا هه ی، و خودی [تهو اد دلاندا] دزانی [کا کی دثیت، و حه ز دکته خرابی و پویچی به لاف بیت]، و هوین نوزانن. ﴿٢٠﴾ و ته گهر که رهم و دلۆفانییا خودی ل سهر هه وه نه بایه [هوین دا بهر هنگاری ئیزایه کا مه زن بن]، و ب راستی خودی زیده یی ب پرهم و دلۆفانه.

الحزب ۳۱

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنِ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢١﴾ وَلَا يَأْتِلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَى وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَزُمُونَ الْمَحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنَوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ يَوْمَ نَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلَيْسَتْهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ يَوْمَذِي يُوفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْمَلُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾ الْأَخْيَارُ لِلْخَيْرِيْنَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

﴿۲۱﴾ گهلی که سیّت هه وه باوه ری ئینایی، ب دویف پینگافیت شهیتانی نه که فن، و ههر که سیّ ل دویف پینگافیت شهیتانی بیچیت [بلا بزایت]، ب راستی شهیتان فرهمانی ب کر یاریت زیده کریت و خراییی دکت، و نه گهر ژ کههرم و دلوفانییا خودی نه بایه [کو دهر گههی توبهیی ل هه وه فه کری]، کهس ژ هه وه [ژگونه ها وی بی به ختییا د راستا عائیشاییدا هاتییه کرن] باقر نه دبوو، به لی یی خودی بقیت [و هه ری بیت] دی باقر کت، و خودی ب خو گوهدیر و زیده زانیه. ﴿۲۲﴾ و بلا خودانیت خیر و سه دهقه و کههرم و بهر فرهییی [نه ویت دهست بهری ههمییان د دینی خودیدا هه ی، کو نه بو به کره] سویند نه خون، کو قهنجی و خیری د گهل کهس و کاریت خو ییت هه ژار و بهلنگاز و مشهختی ییت ریکا خودی ناکه ن، و بلا ل وان بپورن و چائی خو ژ وان بگرن و ئازا بکه ن، ما هه وه نه قیت خودی ل هه وه نه گریت و گونه هیّت هه وه ژیی بهت، و خودی ب خو گونه هه ژبهر و دلوفانه. ﴿۲۳﴾ ب راستی نه ویت ژنیت دهه من

باقز و دلساخ و بی غال و غه رز و ناگه هژ چو نهیی و خودان ئیمان [نه ویت نه چو خرابی دکرن، و نه خرابی دلیدا، مه خسه د عائیشایه و ژنیت دی ییت پیغمه بهری، و هه ژنه کا دی یا خودانا فان سالوختان] ب زانیی گونه هکار دکه ن، دنیایی و ئاخره تیدا، له عنت ییت لی هاتینه کرن [ئانکو هاتینه دهر ئیخستن و دهر ئیخستن ژ دلوفانییا خودی]، و ئیزایه کا مه زن بو وان یا هه ی. ﴿۲۴﴾ [و نه و ئیزایا مه زن دی دوی رپوژا ب سه هم و تر سدا بیت، کو رپوژا قیامه تیه] رپوژا نه زمان و دهست و پییت وان، شاده ییی ل سه ر وان دده ن، ل سه ر وی نه و وان دکر. ﴿۲۵﴾ وی رپوژی خودی جزایی وان یی قه بری [بی یی کیم و زیده هی] دی دته وان، و [وی رپوژی] دی زانن خودی یی عادلّه، و سته می ل که سی ناکهت. ﴿۲۶﴾ و ژنیت دهه من پس بو زه لامیت دهه من پیسن، و زه لامیت دهه من پیس بو ژنیت دهه من پیسن، و ژنیت پاک و دهه من باقر بو زه لامیت پاک و دهه من باقرن، و زه لامیت پاک و دهه من باقر بو ژنیت پاک و دهه من باقرن [عائیشا یا پاک و باقر بو، له و خودی کره هه فسه را پیغمه بهری خو]، نه فه [نه ویت دهه من باقر، پیغمه بهر و عائیشا و سه فوان] ژ وی ئاخفتنا نه و دکه ن، ییت پاک و بهرینه، بو وان گونه هژبهرن و رزقه کی پیروزی هه ی. ﴿۲۷﴾ گه لی نه ویت هه وه باوه ری ئینایی، نه چنه د چو خانییانقه ژ بی خانییّت خو، هه ها هوین دهستوریی وهر نه گرن، و سلاف نه که نه خودانیت وان [کو بیژن (السلام علیکم) بیمه ژور؟ جاره کی یان سی جارن]، نه فه بو هه وه چیره [کو هوین بی دهستوری و ژ نشکه کتفه بچه ژور]، دا هوین کار ب فان ره وشتان بکه ن [د دهره قی دهستور وهر گرتیدا بهری بچه د خانیه کتفه].

قَانَ لَمْ يَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُوْذَنَ لَكُمْ
وَأَنْ قِيلَ لَكُمْ أَنْ جَعُوا فَأَرْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّونَ أَبْصَارَهُمْ وَيَحْفَظُوا
أَرْوَاحَهُمْ ذَلِكُمْ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾
وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ
فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ
أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ
أَوْ إِخْوَانَهُنَّ أَوْ إِخْوَانِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ نِسَاءَهُنَّ
أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوَاتَّبَاعِ عِبَرِ أُولَى الْأَرْبَةِ مِنْ
الرِّجَالِ أَوْ الْأَطْفَالِ الَّذِينَ لَمْ يَرْوُا عَلَى عَوْرَتِ النِّسَاءِ
وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا
إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا إِنَّهُ السَّمِيعُ الْغَفُورُ ﴿٣١﴾

﴿۲۸﴾ و ئەگەر هەوێ کەس تێقە (دوان خانیاڤە، ئەوێت هەوێ دقێن بچنێ) نەدیت، دیسا نەچنە ژۆر هەتا دەستویری بۆ هەوێ دقێتە دان، و ئەگەر [خودانی مالی] گۆتە هەوێ بزقێن، فێجا [بێ دلمان] بزقێن، و زقێن بۆ هەوێ باشتر و پاڤترە، و خودی ئاگەهداری وێه ئەوا هویڤن دکەن. ﴿۲۹﴾ گۆنەهل سەر هەوێ نینە کو هویڤن [بێ دەستویری] بچنە دوان خانیاڤە، ئەوێت بۆ مالان نەهاتینە ئافاکرن [وەکی ئۆتیلان و دەزگەهیت گشتی] ئەوێت هەوێ هەوێ هەوێ پێ هە، و تەشتی هویڤن ئاشکەرا دکەن یان نەپەنی.. خودی پێ ئاگەهە [و ئەقە گەفە بۆ وی یی ل دوێف رەوشتی دەستویر وەرگرتی نەچیت، بۆ چۆنە ژۆرا خانیاڤی خەلکی]. ﴿۳۰﴾ و بیژە خودان باوەران، بلا چافێ خۆ ژ بەر یخۆدانا نەدورست و حەرام وەرگێرن، و بلا دەهمن و نامویسا خۆ بپاریزن، ئەقە بۆ وان چێتر و پاڤترە [بکەفنه دە پساتیا گۆنەهیدا]، ب راستی خودی ئاگەهداری وێه، ئەوا ئەو دکەن. ﴿۳۱﴾ و بیژە ژنیت خودان باوەران بلا چافیت خۆ ژ بەر یخۆدانا

نەدورست و حەرام وەرگێرن، و بلا دەهمن و نامویسا خۆ بپاریزن، و بلا جەهێ خەمل و چەکیێت خۆ [کو جەهێ باز و حنجۆل (خلخال) و گوهار و رستکیێت حەفکی و رستکیێت دکەفنه سەر سینگێ و توقا سەری] دەر نەئێخن، و دیار نەکەن [بۆ بیانیان]، ژ بلی جەهێ دیاربوونا، وئ بقی نەقی، و بێ ئنیەتا خراب [وەکی هەردو دەست و سەر و چافان و گوستیرک و کلی چافان]، و بلا دەرسۆکا خۆ ب سەر سینگێ خۆدا بەردەن [بلا دەرسۆکا وان، پەرچ و ستۆ و سینگێ وان، ژ بیانیان فەشیریت]، و بلا جەهێ خەملا خۆ [ژ بلی هەردو دەست و سەر و چافان] و جوانیا خۆ [یا سینگێ و پەرچ و لنگان]، [بۆ کەسی] دیار نەکەن، ژ بلی بۆ زەلامیت خۆ یان بابیت خۆ یان خەز ویریێت خۆ یان زارۆکیێت خۆ [یان نەقیبیت خۆ] یان زارۆکیێت زەلامیت خۆ [ئانکو نەفسیێت خۆ] یان براییێت خۆ یان برازاییێت خۆ یان خوارزاییێت خۆ یان ژنیت دگەل خۆ [بۆ خەمەتی یان هەقالبینی] یان جاریبیت خۆ، یان ئەو زەلامیت تیکەلیسا وان دکەن ئەوێت هەوێ جەهێ ب ژنان نەمایێ [وەکی خولام و پالە و ساویلکەیان]، یان بچوکیێت چو ژ شەهوەتی نەزانن، و ب سەر شەرمگەها ژنان هەلنەبووین و بلا پیبیت خۆ ل ئەردی نەدەن، دا چەکی خۆ یی فەشارتی [حنجۆلیت پیان] ئاشکەرا بکەن، و هویڤن هەمی گەلی خودان باوەران بپال خدیڤه تۆبە بکەن، دا سەرفەر از بین.

رَجَالًا لَّهُمْ فِيهِمْ تَجَرَّةٌ وَلَا يَبِيعُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَاقَامَ الصَّلَاةَ
وَأَتَا زَكَاةً يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَابُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَلَا أَبْصَرَ ﴿٣٧﴾
لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ
يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَعَمَلُهُمْ كَسْرًا
بِقَبِيحَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّالِمَانُ مَاءً حَلَالًا إِذَا جَاءَهُمْ بِحِذِّهِ شَيْئًا
وَوَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ رُفْقَهُ حِسَابُهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ
سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكِدْ
يُرْزِقْهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَوْتٌ كُلٌّ
قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٤١﴾ وَاللَّهُ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيُّ الْاَلَمِينَ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي
سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ
وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَاذِبُونَ سَتَابَهُ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَرِ ﴿٤٣﴾

﴿٣٧﴾ [شان خانیشان ئانكو مزگهفتان] هندهك زهلام
ييت تيدا، بازرگانی و کرین و فروتن، وان ژ زکر
و بیرئینا خودی و کرنا نفیژان و دانا زه کاتی [بی]
ئاگه ه و مژویل [ناکه، ژ روزه کی دترسن [کو رۆژا
قیامه تیه] دل و چاف تیدا دزفرن و پاناوهستن [دل خو
دقوتن، و دنافه راهی و بی هیثییدا دئین و دجن،
و چاف ژ فی ملی بؤ ملی دی دزفرن، کا دی که فیه
دگهل کیژ ملی، ملی دۆدهی یان به حهشتی یان].
﴿٣٨﴾ دا خودی ژ کار و کریاریت وان کرین، چیت وان
خه لات بکهت، و که ره ما خو بؤ وان پتر لی بکهت،
و بی خودی بقیث بی حسیب و بی هه ژمار، رزقی
دده تی. ﴿٣٩﴾ و ئه ویت گاور بووین، کار و کریاریت
وان وه کی له یلانه کییه، ل ئه رده کی دهشت و بی
شینکاتی، یی تینی [ژ دویرفه] هزر دکهت ئافه، ده می
دگه هیته دهف دبینیت چو نینه [ئانکو نه ئافه فه خوت،
فیتجا بی هیفی دبیت، هزر دکهت کار و کریاریت باش
ییت کرین، و دی مفای گه هینیتی، هه وه کی یی تینی
هزرا ئافی ژ له یلانی کری، فیتجا ده می گه هشتیه

دهف، دیت چو نینه و تهسته یسوه، هؤسای گاور ژ ل دویف هزرا خو، رۆژا قیامه تی دی ئیت، کو
کار و کریاریت هین، به لی دی بینیت چو کار و کریار نین، چونکی ب گاوریا خو، ییت پویج کرین،
و دی بینیت خودی یی ل بهر پاره و هسویه، فیتجا جزای کار و کریاریت وی ب دورستی دی ده تی، و خودی
د حسابیدا یی دهست سفکه. ﴿٤٠﴾ یان ژ ل [کار و کریاریت وان] وه کی تارستانه کینه، د ده ریا به کا پر ئاف
و کویردا بیت، پیل ل سهر بلند بن و ل سهر وان پیلان پیلان دی هه بن و بلند بن، و ل سهر وان پیلان
عه و ره کی ره شی تاری هه بیت، ئه فه تارستانن [تارستانا عه واران، تارستانا پیلان، تارستانا ده ریا بی ب
خو] تارستان ل سهر تارستانیه [تارستانه کا و هسایه] ئه گهر مروف دهستی خو ده بیخیت، نه شیت دهستی
خو بینیت [فیتجا فان گاوران ژ ریکا خو یا تژی تاری کری، چو سیناهیسی نابین کو ژ دی ده ره کفن]، و
ههر که سی خودی پاسته پری نه کهت، کهس نینه وی پاسته پری بکهت. ﴿٤١﴾ ما ته نه زانیسه هندی دهر د و
ئه سماناندا هه ی، و بالنده ییت چهنگ فه کری ل ئه سمانان، هه می تیکدا، خودی ژ تشتی نه هیژا پاقر دکهن، و
ب راستی هه ر ئیککی [ملیاکه تان، مروفان، جناه واران و گیانه وهران] نفیژ و ته سیبها خو یا زانی، و خودی
زیده زانا و ب ئاگه هه ژ وی یاهه و دهکن. ﴿٤٢﴾ و خودانیا ئه رد و ئه سمانان یا خودیه [ئه و ب تنی ئه رد و
ئه سمانان دگپرت، و دهستکاری یی تیدا دکهت]، و زفرین و دویا هیک هه ر ب بال خودیه یه. ﴿٤٣﴾ ما تو
نابینی خودی، هیدی عه واران [بؤ جهی بقیث] دبهت و دها ژوت، پاشی دده ته ئیک و کرم دکه ته سهر یک،
و پاشی دتیخته سهر یک، فیتجا دی بینی باران دی ژ باریت، و ژ عه وریت وه کی چیان ته رگی دبارینیت،
فیتجا یی بقیث [ژ بهنده ییت خو] پی دهنگیثیت، و بی بقیث ژ دی دده ته پاش، نیزیکه شه ووق و رونا هسیا
برووسی، چافان کۆره بکهت.

﴿٤٤﴾ خودییه شهف و پوژان وهر دگپریت [ل دویف
ئیک دئینیت، ئیک کورت دکهت، ئیک درپر دکهت،
و ئیک سار دکهت، ئیک گهرم دکهت]، ب راستی
ئهفه [ئینان و برنا عهوران، و ئینانه خوارا بارانی و
تەرگی، و وهر گپران شهف و پوژان] چامه و عیبه ته که
بو ئاقلداران. ﴿٤٥﴾ و خودی ههمی جاندار (خودان
روح) ژ ئافئ ییت دابن، هندهک ژ وان ل سهر زکی
دچن [وهکی مار و کرمان]، و هندهک ل سهر دو بیان
دچن [وهکی مروشان و بالندهیان]، و هندهک زی ل
سهر چار بیان دچن [وهکی تهرش و دهواران]، و
خودی چ بقیث و چاوا بقیث، و هسا چی دکهت، ب
راستی خودی ل سهر ههمی تستان خودان شیان.
﴿٤٦﴾ و ب سویند مه نیشان و به لگه ییت ئاشکهر اکهر
ییت هنارتین، و یی خودی بقیث دی بهری وی دهته
رپکا راست. ﴿٤٧﴾ و [دوروی] دبیزن: مه باوهری
ب خودی و پیغه مبهری ئینا، و مه گوهداریا وان
کر، پاشی پشتی فی، دهسته کهک ژ وان پویسی خو
وهر دگپرن، و ئهفه، نه ئهون ئهویت باوهری ئیناین.

﴿٤٨﴾ و ئه گهر داخوازا وان هاته کرن بو حوکی خودی و پیغه مبهری، دا [پیغه مبهری] حوکی دناقهرا واندا
بکهت، دهسته کهک ژ وان پشتا خو ددهنی، و رویی خو وهر دگپرن. ﴿٤٩﴾ و ئه گهر ئهوییت ههق بن، ب
لهز دی قهستا پیغه مبهری کهن، و دی گوهداریا وی کهن. ﴿٥٠﴾ ئه ری [خودانه پاشا وان و قه بویلنه کرنا
حوکی ته، ژ بهر هندیه چونکی] نه ساخیه که دلی و اندایه، یان زی ل ته ب شکن [هیژ باوهر ناکه تو
پیغه مبهری]، یان زی دترسن خودی و پیغه مبهری وی سته می ل وان بکهن؟! [نه خیر ئهفه ههمی و هسانینه]،
به لی ئه و ب خو د سته مکار بوون [لهوا نه چونه دهف پیغه مبهری، دا حوکی دناقهرا واندا بکهت].
﴿٥١﴾ و هختی خودان باوهر بو حوکی خودی و پیغه مبهری دئینه داخواز کرن، دا [پیغه مبهری] حوکی د
ناقهرا واندا بکهت، ئاخفتنا وان بهس ئهفهیه، دبیزن: مه گولی بوو، و مه ب جه ئینانا، و ئهفه نه ییت
سهر فراز. ﴿٥٢﴾ و ههر کهسی گوهداریا خودی و پیغه مبهری وی بکهت [ئه مرئ وان ب جه بینیت]، و
ژ خودی برتسیت و پاریزکاریا وی بکهت، ئها ئهفه نه ییت سهر کهفتی و سهر فراز. ﴿٥٣﴾ و [دورویان]
ژ کهل سویند خوار، ئه گهر تو ئه مرئ وان بکهی [ژ وهلاتی خو دهر کهفن، یان بو خهزایی دهر کهفن] دی
دهر کهفن، بیژ: [ژ دره و] سویند نه خون، تاعهت و گوهداریا هه وه یا ئاشکهرایه [ئه زمانه و کریار دگهل
نینه، و سویندا هه وه دره و]، ب راستی خودی شارهایی کاری هه وهیه.

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ۝
وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّا فِيهِم مِّن يَّمشي عَلَىٰ بَطْنِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مَّن يَّمشي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّن يَّمشي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝
وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝
إِنَّمَا بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فِرْقٌ مِّنْهُمْ مِّن بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۝
وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فِرْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ۝
وَأَن يَكُن لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعَبِينَ ۝
أَفِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ أَمْ آتَاوُا أَمْ يُخَافُونَ أَن يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ ۚ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝
إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَأُطِيعَا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝
وَمَن يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخُفِ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ۝
* وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَنِ أَمْرَهُمْ لَيُخْرِجَنَّ قُل لَّا تَقْسِمُوا طَاعَةً مَّعْرُوفَةً إِنَّ اللَّهَ سَخِيمٌ ۝
بِمَا تَعْمَلُونَ ۝

الجزء الثامن عشر

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ مِنَ النَّارِ وَلَئِنَّ الْمَصِيرَ ﴿٥٧﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَزِنُوا الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَنُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَلْعَنُوا الْحِلْمُ مِنْكُمْ لَوْلَا أَنَّ اللَّهَ يُبَيِّنُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

﴿٥٤﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: گوهداریا خودی و پیغه مبهری بکهن، و نه گهر وان [گوهداری نه کرو] رویی خو و هر گپرا، فیجا بزنان پیغه مبهری یا ل سهر خو [کورا گه هاندنه] راکر، و یا هه وه ل سهر هه وهیه [کو هوین گوهداریا وی بکهن، و بهر نه مرئی وی بن]، و نه گهر هوین گوهداریا وی [پیغه مبهری] بکهن، دی راسته ری بن، و ژ بلی گه هاندنا رو نکهر و ناشکهر، چوی دی ل سهر پیغه مبهری نینه. ﴿٥٥﴾ ژ هه وه نه ویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت قه نج کرین، خودی په یانا داییه وان، ل جهی هنده کیت دیترا تانگی بکهت، هه وه کی بیتر بهری وان [ئسرایلی] ل جهی هنده کیت دیترا تانگی کرین، و دینی وان نه وی خودی بو وان هه لبارتی دی سهر فراز و بنه جه کت، و ترسا وان دی گوهوریت و که ته ته ناهی و ئیمناهی، [چونکی] په رستنا من دکهن و چو هه فیشکان بو من چی ناکهن، و هه ره که سی پستی فی گاور بییت، نه و ژ ریکا راست شه دهر و دهر که فتنه. ﴿٥٦﴾ [گهلی خودان باوهران] نفیژان

به رده و ام و ب رهنگی پیډفی بکهن، و زه کاتی بدن و گوهداریا پیغه مبهری بکهن، دا دلوفانی ب هه وه بیته برن. ﴿٥٧﴾ و هزر نه که نه ویت گاور بووین، دشین خودی نه چار بکهن، کو وان دهر دیدا ئیزا نه دهدت [یان نه و ژ ئیزا خودی بره فتن، و ژ وان نه گریت] و جهی وان ناگره، و ناگر چ پیسه جه و پیسه دویمایه که. ﴿٥٨﴾ گهلی خودان باوهران، بلا کوله ییت هه وه و دیسا بچویکیت هه وه زی [کچ و کور]، نه ویت هیژ بالق نه بووین، سی و هختان ده ستوری سی ژ هه وه بخوازن [بهری بیته وئ مه زه لا هوین تیغه] بهری نفیژا سپیدی، و وهختی هوین پستی نفیژا نیفرو خو دشه لین [جلکیت خو دتیخن]، و پستی نفیژا عیشا، نه فقه سی و هختن، جلکی هه وه ب دورستی ل سهر هه وه نامینیت، ژ بلی فان هه رسی و هختان، نه گونه هل سهر هه وهیه و نه ل سهر وانه [بی ده ستوری بیته ده ف هه وه] نه و دتیته ده ف هه وه و دچن، هنده ک ژ هه وه زی دین و دچنه ده ف ئیکدو، و هوسا خودی نه حکام و ئایه تان بو هه وه دیار دکت، و خودی ب خو یی زانا و کار به جهه.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَذِنُوا كَمَا
 أَمَرْتَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
 آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ
 الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
 يَسَابِهَهُنَّ غَيْرَ مُتَرَجِّبٍ بَرِيَّةٍ وَأَنْ يَسْتَغْفِنَ حَرِّ
 لَهْتٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا
 عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَنْفُسِ
 أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ
 أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 أَخَوَالَتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ
 مَقَاتِلُهُمْ أَوْ صَدِيقَهُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
 تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا
 عَلَى أَنْفُسِكُمْ فَحَيَّةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ
 يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

﴿۵۹﴾ و گافا بچوبکیّت هه وه بالق بوون، بلا ئه و
 ژى دهستورییی بخوازان [بهی بیته دهف هه وه]
 هه وه کی ئه ویت بهی وان [ژ ئه ویت بهی وان مه زن
 بووین و بالق بووین، هه می وهختان نه بهس فان
 سی وهختان] دهستورییی دخوازان، هؤسا خودی
 بریار و ئه حکامیت خو بؤ هه وه دیار دکهت، و خودی
 زیده زانا و کاربنه جهه. ﴿۶۰﴾ و ژیت ژ بچوبکان و ژ
 عوزران بووین، و دل [ژ بهر پیراتییی] ل سهر
 شوپکرنی نه مایی، گونه هل سهر وان نینه ئه وهندهک
 جلکیت خو نه که نه بهر خو [وه کی دهر سوکی]،
 ئه گهر ئیه تا وان ئه وه نه بیت له شی خو نیشا که سی
 بدهن، و ئه گهر ئه و جلکیت خو هه مییان بکه نه بهر
 خو، بؤ وان چیره، و خودی گوهدیر و زیده زانایه.
 ﴿۶۱﴾ چو گونه هل سهر کوره و سه قهت و نه خو شان
 نینه [دگهل هه وه خوارنی بخون، یان ژ جیهادی
 فه مینن]، و ل سهر هه وه ژى گونه ه نینه هوین ل
 مالیّت خو [ل مالا کور و کچیت خو، یان مالا
 هه فسه را خو بیی دهستویه کا تاییهت] بخون، و دیسا
 گونه هل سهر هه وه نینه، هوین ل مالیّت بابیت خو، یان ل مالیّت دهیکیت خو، یان ل مالیّت برابیت خو
 یان ل مالیّت خویشکیت خو، یان ل مالیّت مامیت خو، یان ل مالیّت مه تیت خو، یان ل مالیّت خالیت خو،
 یان ل مالیّت خاله تیت خو، یان ل وان مالیّت کللیت وان دهست هه وه دا [ئه ویت هه وه هقی دهستکارییی
 تیدا هه ی]، یان ل مالیّت هه فالیت خو، بی دهستوری بخون، و چو گونه هل سهر هه وه نینه، هوین پیکشه
 بخون یان جودا جودا.. فیجا ئه گهر هوین چونه دهندهک مالانقه، سلافکه نه یتکدوب سلافا خودی یا
 دلقه کهر، و هؤسا خودی بریار و ئه حکامان بؤ هه وه دیار دکهت، دا هوین تی بگه هن.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوا إِنْ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا أَسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَسْتَلُونُ مِنْكُمْ لَوْ أَدَّاهُمْ فَأَيُّ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

سُورَةُ النُّورِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾ الَّذِي لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ نَجْدٌ وَلَدًّا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدْ رُءُوهُ تُقَدِّرًا ﴿٢﴾

پیغمبره (خودى)، ب سویند خودى ناگه هژ وان هیه، ئه ویت ژ هه وه خو قه ددزن و خو ددهنه به ریک، و ئیک ئیکه دهر دکفن، فیجا بلا ئه ویت ب گوتنا پیغمبره نه کنه هشیار بن، و ژ خو برسن ئانافه [چ کوشتن و هه رشتته کى دى دنیا ییدا] ب سه رى وان بیت، یان زى ئیزایه کا ب ژان و دژوار [ل ناخره تی] وان هنگیشیت و بگریت. ﴿٦٤﴾ بزنان [و هشیار بن، ب گوتنا وى بکنه] ب راستى هندى دهر د و نه سماندا هه ی، یى خودیه، ب سویند هوین ل سه رچ بن [چ نارمانج و ئیه تا هه ول بهر بیت]، خودى پى ناگه هه و دزانیته، و رۆژا ئه و ب بالقه دزقرن، هندى وان کرى دى وان پى ناگه هدار کته، و خودى زیده زانایه ب هه ر شسته کى هه ی.

سوره تانور

ل مه که هى هاتیه خوارى (۷۷) ثابته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ پاك و بلند بوو، و پر خیر و بهر کته بوو، ئه و خودایى، فورقان [ئانکو فورقان، ئه و افاقیرى دخیته راستیى و پویچیى، و حه لالیى و حه رامیى] بۆ بهنده یى خو هنارتى، دا بۆ خه لکى بیته پیغمبر و ناگه هدار کهر. ﴿٢﴾ ئه وى خودانیسا ئه ر د و نه سمانان یا وى، و چو کوپ و کچ بۆ خو نه دانایین و نه گرتین، و چو هه قال و هه فیشک د خودانیى و ملکیدا بۆ نه یى، و یى هه مى شتت دایین و چیکرین، فیجا کا چ ب کیر وان دتیت، بى کیاسى بۆ وان پهیدا کرن.

وَأَتَّخِذُوا مِن دُونِي آلِهَةً لَّا يُخْلِقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يَخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا
وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا
إِفْكٌ أَفْتَرْتَهُ وَآعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا
وَزُورًا ۝ وَقَالُوا أَأَسْطُرُ الْأَوَّلِينَ أَكُتِبَ بِهَا فَعْيَى ثَمَلٍ
عَلَيْهِ بُعْرَةٌ وَأَصِيلًا ۝ قُلْ أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ الْغَيْبَ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝
وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الظَّالِمَ وَالْمُتَشَبِّهِ فِي
الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنزَلَ إِلَهُهُ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ زَنْبِيرًا ۝
أَوْ يُنْزِلُ إِلَيْهِ كَنزًا أَوْ تَكُونُ لَهُ رُجُتٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ
الْقَائِلُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ۝ أَنْظِرْ
كَفَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَل فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا ۝ تَبَارَكَ الَّذِي إِن شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذَلِكَ
جَنَّتْ تَحْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ فُصُورًا ۝ بَلْ
كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَن كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ۝

﴿۳﴾ و وان هندهك په رستی شوینا خودی په رستن،
چونادهن و چو چی ناکهن، و نهو ب خو [ژ لایى
مروثانفه] ییت هاتینه چی کړن، و نه شین زیانه کی یان
مفایه کی بگه هیننه خو ب خو [فیجا چاوا دى گه هیننه
هه وه]، و نه ژیان وان پى چی دیت، و نه مرن، و نه
ساخکرنا پشتی مرنى.. ﴿۴﴾ و نهو یت گاور بووین،
گوئن: نهف [قورثانه] دره وه ژ دهف خو یا چی کړی و
ثینایى، و هنده کان [ژ جو هی و فه له یان] هاریکاریسا
وی ل سهر چی کړنا فی دره وى یا کړی، و ب سویند
وان گاوران [ب فی گوئنا خو، کو پیغه مبه ری
عهره ب، نهف قورثانا موعجیزه، ژ هنده کیست
نه عهره ب، یا وهر گرتی] سته م و بى به ختیه کا مه زن
کریه. ﴿۵﴾ و گوئن: [نهف قورثانه] نهفسانه و
چیړوک و چیفانو کیست پیشیانه، نهو ی [موحه مه دی]
ییت داینه نفیسین، فیجا نهو [ییت بو نفیسی] سپیده
و ئیشاران بو دخوینن [داژ بهر بکهت]. ﴿۶﴾ [هه ی
موحه مه د] بیژه: نهو ی نهینى و فه شار تیست نهرد و
نهسانان دزانیت، نهف قورثانه یا ثیناییه خوارى، ب

راستی خودی گونه هر ژبه ر و دلوثانه [لهو له زى ل یزادانا هه وه ناکهت، ل سهر دره و بى به ختیا، هوین
دکهن]. ﴿۷﴾ و گوئن: نهف چه پیغه مبه ره؟ [نانکو چاوا نهفه دى بیته پیغه مبه ر، و نهو وه کی مه] خوارنى
دخوت، و ل سویکان دگه ریست [بو خز مه تان، هه وه کی نه م دچین]، بلا ملیاکه ته ک دگه ل هاتبایه خوارى،
و بو بایه شاهد [دا مه باوهرى پى ثینابایه]. ﴿۸﴾ یان ژى جنیکه ک هه بایه ژى خواربایه [دیسا هه وجهى که سى
نه بایه]، و نهو یت سته مکار گوئن: هوین ل دویف مروفه کی سحر لیکری پیغه تر ناچن [نهفی هوین ل دویف
دچن ژ مروفه کی سحر لیکری پیغه تر نینه]. ﴿۹﴾ بهر ی خو بدیهی کا چاوا نمونه یان بو ته دئینن، فیجا
گومرا و بهر زه بوون، و ب سهر چوړیکان هه لنابن [فه گه رنه فه هه قیسی وړیکا راست]. ﴿۱۰﴾ پاک و بلند بوو
و پر خیر و بهر کهت بوو [نهو خودایى] نه گه ر فیادى ژ گه نچخانه و جنیکان چیتر ده ته، جنیکیت روپار
دنا فرادئین و دچن، و دى قه سران ژى [دگه ل وان جنیکان] ده ته. ﴿۱۱﴾ [باوهرى نه ثینانا وان ب ته، نه ژ
بهر زادخوارن، و چو نا ته بو سویکانه، وه کی نهو دبیزن] به لى وان روژا قیامه تی ب خو، دره و دانا و باوهرى
پى نه ئینا، و مه بو وان نهو یت قیامه تی دره و ددانن، ناگره کی دژوار یى بهر هه فکری.

﴿۱۲﴾ وه ختئى ئەو ئاگر ژ جهه كئى دوير وان دينيت، گورگور و گورپه گورپا وى، ژ دوير دهيسن [و دگه هيته وان]. ﴿۱۳﴾ وه ختئى ئەو گرپدايى، و د جهه كئى تهنگرا بؤ ناف دۆره هئى دئينه ئافيتن، هنگى دئى نفرينان ل خو كهن، و داخو ازا نه مانا خو كهن. ﴿۱۴﴾ ئەفرۆ جاره كئى ب تنى داخو ازا نه مانا خو نه كهن، به لئى گه له ك جاران داخو ازا نه مانى بكن [ئەفرۆ ئيزايا ل سهر هه وه گه له كه، و يا بئى قه بره، و ژ هندى پتره هوين جاره كئى ب تنى داخو ازا نه مانى بكن، و ل گه ل هندى ژى بئى هيشى بن ژ نه مانى]. ﴿۱۵﴾ [هه ي موحه مه د] بئزه [وان]: ئەرى ئەفه [ئاگرئ هؤ سا يى دژوار] بؤ هه وه چيتره، يان ژى به حه شتا ههروهه ر هه ي، ئەوا به يمان بؤ پاريزكاران پئى ها تسيه دان، كو دئى بيته خه لاتئى وان و دويها يى وان. ﴿۱۶﴾ وان چ بقت يى تيدا هه ي، و ههروهه ر دئى تيدا مينن، و ئەفه به يانه كه ژ خودايى ته، هئى ايه ژى بيته خواستن. ﴿۱۷﴾ و رۆژا خودئى وان و ئەويى وان شويىنا خودئى دپهرستن كۆم دكه ت، و دئى بيژيته وان [پهرستيان]:

إِذَا رَأَوْهُمْ مِّن مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيَّطًا وَزَفِيرًا ﴿۱۲﴾
وَإِذَا أَلْفَوْا مُنْهَامَا كَانَا صَيِّقًا مُّقْرَيْنَ دَعَا هَٰذَا لَئِكَ بُرُورًا ﴿۱۳﴾
لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ بُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا بُرُورًا كَثِيرًا ﴿۱۴﴾
قُلْ أَذَلَّكَ خَيْرٌ أَم جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَصِيرًا ﴿۱۵﴾
لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَسْئُولًا ﴿۱۶﴾ وَيَوْمَ يَخْشَعُ رُؤُوسُهُمْ وَنَادُوا بِرَبِّهِمْ فَيَقُولُ أَلَمْ أَضِلَّكُمْ عِبَادِي هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿۱۷﴾
قَالُوا سُبْحَنَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿۱۸﴾
فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمِ مَسْكُومٍ نَّذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿۱۹﴾
وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا أَنَّهُمْ لِيَآكُلُوا الْأَطْعَامَ وَيَمْسُحُوا فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ يَافِكِينَ فَتَنَةً آتَصِرُورَةً وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿۲۰﴾

ئەرى هه وه به نده يئى من ئەفه، دسهر دابرينه و به رزه كرينه، يان وان ب خو رئى به رزه كر و دسهر داچۆن؟ ﴿۱۸﴾ ئەو دئى بيژن: ئەم ته ژ هه مى كئيا سيسان پاقر دكه ين، بؤ مه دورست نه بوو، ئەم چو پشته فانان ژ بلى ته، بؤ خو بگريى [هه تا كو ئەم بيژينه وان مه به ريسن]، به لئى ته خوشى دانه وان و باب و باپيريت وان، هه تا بيرئينا ته ژ بير كرين، و سوپاسييا نيعمه تيت ته نه كرين، و ئەو ب خو مله ته كئى چۆيى بوون. ﴿۱۹﴾ [خودئى دئى بيژيته وان] فيجا [ئەفه ئەون يئى هه وه دپهرستن] وان هوين ب وئى ئاخفتنا هه وه دكر، هوين دره وين دهر ئيخستن، فيجا هوين [وى وه ختى، گه لى گا واران] نه شين ئيزا و عه زابئى ژ خو بدنه پاش، و نه شين هاريكارىيا خو [يان يا ئيكدو] ژى بكن، و كئى ژ هه وه سته مى بكه ت [ئانكو هه فيشكان بؤ خودئى چئى بكه ت]، ب راستى ئەم دئى ئيزا به كا مه زن ده ينئى. ﴿۲۰﴾ و مه چو پيغه مبه ر به رى ته نه هئار تينه، ئەگه ر وان ب راستى زاد نه خوارييت و ل سويكان نه گه ر يابن، و مه هنده ك ژ هه وه بؤ هنده كيت دئى يئىت كرينه جهئى جه ر باندنئى [هه ژاران ب زهنگينان دجه ربينن كا دئى سه برى كيشن، و زهنگينان ب هه ژاران دجه ربينن كا دئى سوپاسييا خودئى كهن، و هنده ك ژ هه ژاران دئى به رى زهنگينان موسلمان بن، كا گر گه دئى چ كهن] كا دئى سه برئى [به رانه ر ئيكدو] كيشن؟ و خودايى ته ئاگه ه ژ وان هه يه [كا كئى دئى سه برا خو كيشيت، و كئى خو ل به ر ناگريت].

الجزء ۱۹
الفرق ۳۷

﴿۲۸﴾ وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ
أَوْ نُنْزِلُ رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿۲۹﴾
يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجْرًا مَحْجُورًا ﴿۳۰﴾ وَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ
هَبَاءً مَنْثُورًا ﴿۳۱﴾ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا
وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿۳۲﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَمِ يُنْزِلُ الْمَلَكَةُ
تَزِيلًا ﴿۳۳﴾ أَلَمْ لَكُمْ يَوْمَئِذٍ الْخَلْقُ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى
الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿۳۴﴾ وَيَوْمَ يَعْصِي الْأَطْلَافُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ
يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿۳۵﴾ يَوَالِقُ لَيْتَنِي لِمَ
اتَّخَذْتُ فَلَانًا خَلِيلًا ﴿۳۶﴾ لَقَدْ أَضَلُّوا عَنْ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَهُمْ
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا ﴿۳۷﴾ وَقَالَ الرَّسُولُ يَذَرُ
إِنْ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿۳۸﴾ وَكَذَلِكَ
جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا
وَنَصِيرًا ﴿۳۹﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً
وَحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿۴۰﴾

﴿۲۸﴾ و ئەو ئېيت باوەری ب پوژا قیامەتی نە ی
[و نە ل و ئ هیقیی، ل بەر دەستی خودی راوەستن]
گوتن: بلا ملیاکەت ب سەر مەدا ھاتبانە خواری،
یان مە خودایی خۆ دیتبایە [دامە باوەری ئینابایە]،
ب سویند خۆ مەزن دبتن و خۆ مەزن کرن، و
مەزناتی یا ژ قامی دەرئێخستین. ﴿۲۹﴾ پوژا ئەو
ملیاکەتان دینن، و ئ پوژی نەخۆزییا گونەھکاران، و
ملیاکەت دی بێژنە وان: مزگینی ل ھەو ھەیا ھەرام و
ھەرامکرییە. ﴿۳۰﴾ و دی کار و کریاریت وان کرین
[ئەو ئېيت وان ھزر دکر کو باشینە، و دی فایدە ی
گەھیننە وان] ئینن، و دی وەکی توژا بەربا لی کەن.
﴿۳۱﴾ و بەھەشتیان و ئ پوژی، جھ ی وان خۆشتەر
و چیتەرە، و وان چیتیرن جە بۆ بیتھەدانا نیفرۆ یی
ھە ی. ﴿۳۲﴾ پوژا ئەسمان ب ھەور ی سپی پرت پرت
دیی، و ملیاکەت ل دیو ف ملیاکەتی دتتە خواری.
﴿۳۳﴾ و ئ پوژی خودانی و ملک، ب دورستی یی
خودایی دلوفانە، و ئەو پوژ ل سەر گاوران پوژەکا
زیدە گران و ب زەھمەتە. ﴿۳۴﴾ و پوژا ستەمکار ھەردو

دەستت خۆ دکرینیت و دگەزیت و لەق دەت، و دیو ئیت: خۆزی من ریکا سەر فەرازیی د گەل پیغەمبەری
گرتبایە. ﴿۳۵﴾ وە ی ھەوار، خۆزی من فلان [ئەف ی ئەز ژ ریکا راست دەرئێخستیم، و ئەز د سەردا بریم،
من بۆ خۆ] نە کربایە ھەفال، و من ھەفالینیسیا وی نە کربایە. ﴿۳۶﴾ ب سویند وی بەری من ژ ریکا راست
و ھەر گتیرا، پشتی ئەز راستەری بویسیم و من باوەری ئینایی، ن ئ شەیتان زیدە یی ھفال ھیلە [پشتی مرفان
سەردا دەت، و ژ ریکا راست دەر دتتیت، وان ب تنی دھیلت]. ﴿۳۷﴾ و پیغەمبەری گوت: خودیو، ب
راستی ملەتی من ژ ف ی قورئانی ییت دویر کەفتین، و دەست ییت ژ ی بەردایین. ﴿۳۸﴾ و [کا چاوا ملەتی تە
دژمنییا تە دکەت] و ھەسا مە بۆ ھەر پیغەمبەرەکی، دژمن ژ گونەھکاران ییت داناین، و بەسی تە یە خودایی
تە راستەریکەر و ھاریکاری تە بیت. ﴿۳۹﴾ و ئەو ئیت گاوروویین گوتن: بلا قورئان ب جارەکی و پیکفە بۆ
ھاتبایە خواری [و ھەکی ھەمی کتیت دی ییت ئەسمانی]. پیچ پیچە و جودا جودا ئەم قورئانی بۆ تە دئیننە
خواری، دادلی تە پی موکوم بکەین و ب ھیز بێخین [و تو دلێت موسلمانان پی ب ھیز بێخی، داب ساناهی
ژ بەر بکەن و تی بگەھن، و دابەردەوام بەر سفا گاوران بەدی، ل سەر وان تشتیت وان دتتین تە تیدا ئاسی
بکەن]، و مە قورئان ئایەت ئایەت [ئانکو پیچ پیچە] ب تە [ب ریکا جبریلی] دا خواندنی.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾
 الَّذِينَ يُخَسِّرُونَ عَلَى وُجُوهِهِ إِلَى جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ
 شَرُّ مَكَانًا وَأَصْلُ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
 وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾ فَقُلْنَا أَذْهَبَا
 إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِعَايِنِنَا فَذَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾
 وَقَوْمُ نُوحٍ لَمَّا كَذَبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَا لَهَا لِبَاسٍ
 آيَةً وَاعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادَ وَثِمُودُ
 وَأَصْحَابُ الرَّيِّ وَقُرُونُ بَيْتِ ذَالِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾ وَكُلًّا
 صَبَرْنَا لَهُ الْأَمَلُ وَكُلَّاتِ بَرِّيَّةٍ لِّنُفِثَهُمْ وَلَقَدْ بَدَّلْنَا لُبَ
 الْقَارِيَةِ الَّتِي أَمُطِرَتْ مَطَرِ السَّوَاءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنها
 بَلْ كَانُوا لَا يَتَّخِذُونَ شُورًا ﴿٣٩﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُوكَ
 إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤٠﴾ إِنْ كَادَ
 لَيُضِلَّنَا عَنْ الْهَيْمَتِ لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ
 يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَصْلُ سَبِيلًا ﴿٤١﴾ أَرَأَيْتَ
 مَنْ أَخَذَ إِلَهُهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٢﴾

﴿۳۳﴾ [هه ی موحه مه د] و نهو [مه خسه د پی موشرك]
 چو پسیار و پیشنیاریت عتیکه ییت وهسا [ژ بو
 شکاندنا ته] بو ته نائین، نه گهر نه م بو ته به رسقا
 وان دورست، و هیژ ژ پسیارا وان پورتر و ب پامانتر
 نه نین. ﴿۳۴﴾ نه ویت ل سهر سه و چافان بهر ب
 دوزه هی دتیه کومکرن و راکیشان، نه فان جهی وان
 هیژ خرابتر، و ریژه رترن زی. ﴿۳۵﴾ ب سویند مه
 تهورات دا موسایی، و مه برایی وی هاروون زی
 دا دگل، و بو کره هاریکار و پشته فان. ﴿۳۶﴾ فیجا
 مه گوته وان [مه خسه د پی موسا و هاروون]:
 هوین هه ردو هه رنه دهف وی مله تی، نه وی نشان
 و موعجیزه ییت مه دهرو دانایین [به لی مله تی
 زیگوتی گوهی خو نه دا وان، و ب گوتنا وان نه کر]،
 فیجا مه زی ژ بهر هندئ ب دژواری دهیلاک برن.
 ﴿۳۷﴾ و مله تی نوو حی زی [مه فهراندن] وهختی وان
 پیغمبر دهروین دانایین [وی پی پیغمبره کی دهروین
 دانیت و باوهریی پی نه نیت، نهو هه می پیغمبره
 دهروین ددانیت و باوهریی پی نائیت]، مه نهو

[دانائیدا] خه ندقاندن، و بو خه لکی کر نه چامه، و مه ئیزیه کا ب ژان و دژوار بو سته مکاران بهر هه فکریه.
 ﴿۳۸﴾ و مه عاد و (سه موود) [مله تی هوود پیغمبره و مله تی (صالح) پیغمبره] و خودانیت بیرئ [مله تی
 شوعیب پیغمبره، و هاتییه گوتن خه لکی بیرئ: ژ گوندیت سه مووده و هاتییه گوتن: خه لکی گوندئ
 اتناکیانه نه ویت چیروکا وان دسوره تا یاسیندا هاتی و هاتییه گوتن: مله ته که ل دور بیرئ کوم بوو بوون
 و ژ بهر نه باوهری پی تینانا وان خودئ تیخستنه دبیریدا و هه می هیلاک برن، و هاتییه گوتن: مله ته کی
 گونه کاره پیغمبره خو کر نه دبیریدا و ل سهر سه رده کر]، و گه له که مله تیت دی زی، د نافه را واندا
 مه فهراندن. ﴿۳۹﴾ و مه بو هه مییان بهلگه و نشان [و سه رهای و سه ربوریت مله تیت بوری] نینان، فیجا
 وهختی وان نهف بهلگه و نشانه ب پشت گوهی خفه هافیتین [و چو بو خو زی و هه رنه گرتین]، مه هه می
 فهراندن و قکرن. ﴿۴۰﴾ و ب سویند [قوره یی] ییت هاتینه وی گوندی و ییت تیرا چوبین، نه وی مه
 بارانا بهران ب سه ردا باراندی [گوندئ سه دووم کو ژ مه زنترین گوندیت (لوط) ییه]، نه ری ما وان بهری
 خو نه ددایی کاچ ب سه ری وان هاتییه؟ به لی نهو باوهری ب رابوونا پشتی مرئی نائین [لهو بو خو چو
 چامه و غیره تان ژئ ناگرن]. ﴿۴۱﴾ و هه ر وهختی نهو ته بینن، ترانه یان بو خو ب ته دکن، و دبیزن: نه فیه،
 یی خودئ کریه پیغمبره؟! ﴿۴۲﴾ و [دی بیژن] نه گهر ژ بهر وی سه ربی نه بایه نهوا مه ل سهر په رستییت
 خو کیشایی، نیریک بو نهو [مه خسه د موحه مه د] بهری مه ژ وان و هر گپیت، و نه م په رستنا وان بهلین، و
 وهختی نهو ئیزا و عزابی [یا خودئ] دبینن، هنگی دی زانن، کاکی یی گومرا و ری بهرزه یه [نهو یان
 موسلمان]. ﴿۴۳﴾ کا بیژه من: نه وی دلخوازییا خو کریه په رستییت خو [و ب دلخوازییا خو کری، و گوهی
 خو داییه دلی خو]، فیجا ما تو دی وی پاریزی [کو نهو ب دویت دلخوازییا خو نه که فیت]؟.

أَمْ نَحْشُبُ أَنْ أَكْثَرُهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا
كَأَلْغَمِرٍ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ
وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ رَسَاكًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾
ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا فَبِضَائِيسٍ ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
الَّيْلَ لِيَسَآءَ وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ
الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُخْشِيَ بِهِءَ بَلَدَةٍ مَيِّتًا وَنُحْيِيَهُ
مِمَّا خَلَفْنَا نَعْلَمًا وَأَنْزَلْنَا سَيْحًا كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ
لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَمَعْنَتَنِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطْعِ الْكَافِرِينَ وَجْهَهُمْ
بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا
عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجْرًا مَخْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ
نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

﴿۴۴﴾ یان ژى تول وى هزرېیى كو باراپتر ژ وان
[شیره تان] گولۍ دېن یان تۍ دگه هن، ب پاستى تهو
[د گولۍ سوون و ټیگه هشتنا خوډا] وهكى جانوه وړانه،
بهلكى خرابتر و پېهرزه ترن ژى. ﴿۴۵﴾ ما تو بهرئى
خو نادهیه [هیز و شيان و دورستكرنا] خودايۍ
خو، كا خودايۍ ته چاوا سيبهر دريژ كړييه [ژ
دركه فشتا روژى هتا تا فابوونا وى]، و نه گهر فبابيه
دا راوه سستينيت [ژ جهه كى نه دچو جهه كى]، پاشى
مه روژ بو كره سه بهب و نيشان. ﴿۴۶﴾ پاشى هيدي
هيدي، پيچ پيچه مه تهو سيبهر هه لچنى (مه نه هيلانا).
﴿۴۷﴾ و تهو [خودا] تهوه، يۍ شهف بو هه وه كړييه
په رده و كراس [چونكى شهف ب تارييا خو، له شان
ژ ديتنۍ فه دشيرت، هه روه كى جلك له شۍ مروقى
فه دشيرن]، و مه نشستن بو هه وه يا كړييه فه هه سيان
[بو نه هيلانا وى و هستيانا هوين د بزافا خو يا روژانه دا
دبينن، و جاره كا دى دزفر نه فه سه ر بزا فاختو]، و مه
روژ يا كړييه وه ختۍ رابوون و به لا فبوونا هه وه.
﴿۴۸﴾ و هه ر تهوه باى بهرى دلوفانييا خو (بارانى) ب

مزگينى ده نيرت، و مه ئافه كا باقر ژ عه وړان دارېت. ﴿۴۹﴾ دا هم پۍ (ب وى ئافى) ئه رده كۍ مرى و ه شك
و بۍ شينكاتى ساخكه ين و شين بكه ين، و دا گه له ك ژه وېت مه [ژ ئافى] دايين و چيكرين، ژ جانوه وړان و
ته رش و ته والان يان خه لكۍ ده شتۍ و گه له ك مرو فان [خه لكۍ بازيړان]، ئاف بده ين. ﴿۵۰﴾ و ب سويند مه
تهو باران ب گه له ك رهنگان ب سه ر و اندا باراندييه [ل هنده ك جهان دبارينين و ل هنده كان نه، ل هنده كان
گه له كۍ دبارينين و ل هنده كان كيښم دبارينين، و ل هنده جهېت ب رپه خي كفه ل رپه خه كى دبارينين، و ل رپه خۍ
دى نه]، دا مرو ف هزرا خو بكه ن و بزنان [ته وى ئه رد ساخكرى، دشت مرييان ژى ژ گوران راکه ته فه و
ساخ بكه ت]، به لۍ باراپتر ژ مرو فان به رانبه رى نيعمه تا باران هاتنۍ نه د سوباسدارن. ﴿۵۱﴾ و نه گهر مه
فيابايه، دا بو هه ر گونده كۍ پيغه مبه ركه كۍ هنيرين [وان ژ ئيزا يا روژا قيامه تۍ بتر سينيت]، [به لۍ ژ بو قه در
و رېز گر تۍ ته، مه تو كړييه پيغه مبه رۍ هه ميان]. ﴿۵۲﴾ فيجا [هۍ مو حمه د] گو هۍ خو نه ده گاوران،
و جهاده كا مه زن ب قور ئانۍ د گه ل وان بكه. ﴿۵۳﴾ و تهوه يۍ هيلايى هه ردو ده ربا بگه هه ئي ك و بكه فنه
رپه خي ك، ته فه يا شرين و خو شه، و ته فه زيده يا سويره (شوره) [نا ئيته فه خوارن] و نافر هك يا ئيخستيه د
نافه را و اندا [دا تي كه له نه بن]، و ئيكا ل ئي كۍ هه رامكرى تي كه ل ئي ك بن [نه يا شرين سوير (شور) دبيت،
و نه يا سوير شرين دبيت، و هه ر ئي ك وهكى خو دميينيت]. ﴿۵۴﴾ و تهوه يۍ مرو ف ژ ئافى چيكرى، و كړييه
مير [كو مرو فانييا خوينۍ پۍ چۍ دبيت] و ژن [كو خزمانى پۍ چۍ دبيت]، و خودايۍ ته يۍ پيغه هاتيه.
﴿۵۵﴾ [دگه ل فۍ ژى تهو] وان شوينا خودۍ دپه رېسن ته وېت نه فايده يۍ دگه هيننه وان، نه ژى زيانۍ.. و
گاور هاريكار و پشته فانييت ئيكدونه ل سه ر نه گوهدارى و نه ياره تيبيا خودايۍ خو.

﴿۵۶﴾ [هه ی موحه مه د] مه تونه هنارتیه، بۆ هندی ب تنی نه بیت بییه مزگینین و ئاگه هدار که ر. ﴿۵۷﴾ [هه ی موحه مه د] بیژ: ئەز چو کریان به رانه ری گه هاندنا فێ په یامی ژ هه وه ناخو از م، به لئ یی بقی ت رپیه کی بۆ خودای ی خۆ بگری ت، بلا بگری ت [ئانکو ئەز چو مالی ژ هه وه ناخو از م، تشی ئەز دخو از م ئە وه، کو هوین ریکا خودی بگری ن، و کریا من خودی دی ده ته من]. ﴿۵۸﴾ و پشتا خۆ ب خودای ی هه ر ساخ، ئە وئ مرن بۆ نه یی، گه ره م بکه، و ته سیح و په سنا وی بکه، و ژ کیم و کاسیان پاقر بکه، و به سی ویه ئە و ب گونه یی ت به نده یی ت خۆ یی ئاگه هدار و شار هزا بیت. ﴿۵۹﴾ ئە وئ ئە رد و ئە سە ن و هندی د نا فه را واندا هه ی، د شه ش رۆژاندا دابین، باشی بلند بو ویه سه ر عه رشی [بلند بو و نه کا هیژای ی وی، و بی چا وایی]، ئە و خودای ی دلۆ فانه، قیجا ژ وی بخو از ه، ئە و یی شار هزا یه [یان پسیرا خو د راستا خودیدا، ژ شار هزا یان بکه]. ﴿۶۰﴾ و وه ختی پیغه مبه ر دبژی ته [وان مو شرکان]: بۆ خودای ی دلۆ فان هه ر نه سو جده یی، دی بیژن:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿۵۶﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿۵۷﴾ وَعَلَىٰ آلِ الْحَبِيِّ الَّذِي الْأَيُّمُوتُ وَسَبَّحَ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ﴿۵۸﴾ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسَلِّ بِهِ خَيْرًا ﴿۵۹﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿۶۰﴾ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿۶۱﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿۶۲﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿۶۳﴾ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿۶۴﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿۶۵﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿۶۶﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿۶۷﴾

نخبة

[خودای ی] دلۆ فان کییه؟ ئە ری ئە م سو جده یی بۆ وی به ی ن یی تو دبژی ته مه [وی ی ئە م نه نیاسین]؟! و فێ گۆ تنی ئە و پتر ژ دینی دویر ئیخستن. ﴿۶۱﴾ پاک و بلند بو و، و پر خیر و به ره که ت بو و ئە و خودای ی ئە سە ن بۆ ستیران کرییه جه و قویناخ، و رۆژا گه ش و هه یفا رۆنکه ر کرینه تیدا. ﴿۶۲﴾ و ئە و خودای ی شه ف و رۆژ ئیخستینه دو یف ئیک، کو ئیک جه ی ئیکی بگری ت، بۆ یی بقی ت [که ره م و نیعه تیت] خودی بینته بیرا خو یان سو پاسیا وی بکه ت. ﴿۶۳﴾ و به نده یی ت خودای ی دلۆ فان [یی ت دور ست] ئە ون، ئە ویت ب ئە ده ب و بی مه زنا یی، ل سه ر ئە ردی ب ریشه دچن، و ئە گه ر نه زانان [ب ره قی] ئاخافتن، ئاخفتنه کا وه سا دبیزن ژ گونه یی ب سلامت بن، و وه کی وان ب ره قی وان ناخیشن. ﴿۶۴﴾ و ئە ون ئە ویت بۆ خودای ی خو، شه فان ب سو جده و رابو و نانه دبۆ رینن [ئانکو شه فقیژان دکه ن]. ﴿۶۵﴾ و ئە ون ئە ویت دبیزن: خودیو، عه زابا دۆژه یی ژ مه بده پاش، ب راستی عه زابا وئ یا به رده وامه [ئه گه ر مرو فئ گاور گرت، ژ یقه ناییت]. ﴿۶۶﴾ ب راستی دۆژه ه پیسه به جه ه و پیسه وار که هه. ﴿۶۷﴾ و ئە ون ئە ویت و ه ختی مالی دمه ز یخن، نه ده رژی یی دکه ن و نه چرو بکی یی دکه ن، و ئە و د نا فه را فان هه ردو سالۆ خه تاندا نا فنجینه.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ
النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ
يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ۖ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا ۖ إِلَّا مَنْ تَابَ
وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ
سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۖ
وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۖ
وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِالْغَوَامِرِ كُرَامًا ۖ
وَالَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا
صُمًّا وَعُمُيَانًا ۖ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا
مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْ لَنَا لِمَتَّقِينَ
إِمَامًا ۖ أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا
وُلِلُّوا فِيهَا بِمَا نَحْنُ وَوَسَّلْنَا ۖ خَالِدِينَ فِيهَا
حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۖ قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي
لَوْلَا دَعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ۖ

﴿۶۸﴾ و ئەون ئەوێت ژ بلی خودی، دوایان ژ
کەسی دی نەکن [ژ بلی خودی کەسی نەپەرێسن]
و ئەو، ئەو مەوێی خودی کوشتنای دورست
نەکری، و ب هەقی نەیت [کو بەرانبەر تێکی دی بێتە
کوشتن] ناکۆژن، و زناویی و دەهەمن پیسیی ناکەن، و
هەر کەسی فەن بکەت، دێ گونەهل سەر ستویر بن،
و دێ پی ئێتە جزاکرن. ﴿۶۹﴾ رۆژا قیامەتی ئیزا دی ل
سەر بێتە دوکان، و هەر و هەر دێ رەزێل و شەرمزار
تێدا مینیت [چونکی گونەهاری داد گەل گاوریی].
﴿۷۰﴾ ژ بلی وی یی تۆبەکری و باوەری ئینای و کار و
کریاریت راست و قەنج کرین، ئەقیت هۆسا، خودی
دێ گونەهیت وان کەتە خێر [ئانکو دێ گونەهیت وان
ژیست، و خێران دێ ل جهی وان دانیت]، و خودی
ب خو گونەه ژێبەر و دلۆفانە. ﴿۷۱﴾ و ئەوێ تۆبە
بکەت و [پاشی] کارەکی راست و باش بکەت، ب
راستی ئەو زفڕێکە دورست ب بال خودێتە زفۆری.
﴿۷۲﴾ و ئەون ئەوێت بەرهەف نەبن خرابیی و
پوچی بکەن [چ شرک چ درەوچ شەهەزۆری چ ژێ

هەر تەشتەکی پوچی دی]، و ئەوێت گافا د بەر تەشتی بی فایدەرا [چ گۆتن چ کریار] دپۆرن، رۆیی خۆ ژێ
وەردگیرن، بی خۆشکاندن [نە پشکداریا وان دکن، نە ژێ ژ وان رازی دبن]. ﴿۷۳﴾ و ئەون ئەوێت گافا ب
ئایەت قورئانی هاتنە شیرە تکران یان بۆ هاتنە خواندن، خۆ لی کەر و کۆرە ناکەن [گوهر و چافیت خۆ بۆ
فەدەکن]. ﴿۷۴﴾ و ئەون ئەوێت دپۆژن: خودیو، تو وان هەفسەر و وی دۆیندەهی بدە مە، ئەوێت چاف پی
رۆن و خۆش دبن [و دل پی فەهەسن]، و تومە بۆ پارێز کاران، بکە پیشی و جهی چافلیکرنی دباشیییدا.
﴿۷۵﴾ ئەفە [خودانیت فەن سالوختەن] دێ ب بلندترین جهیت بەهەستی ئێنە خەلاتکر، ژ بەر وی سەبرا
وان ل سەر پەرستن و گوهداریا خودی کیشایی، و ب خێر هاتن و ب سلافا، ملیاکەت دێ ب بەر فە ئین.
﴿۷۶﴾ هەر و هەر دێ تێدا بن، چ خۆش جە و چ خۆش وارگەهە. ﴿۷۷﴾ ما خودی دێ چ ل هەو هەو کەت، و چ ژ
هەو دێ گەهیتی [ئانکو دەولەمەندە، و چو پاکێ ب هەو نینە، و هوین نەداینە دا هوین مفایه کی بگەهینن]
ژ بلی پەرستنا هەو بۆ وی [ئانکو هوین بەس بۆ پەرستنا خۆ، ییت داین]، ب سویند [گەلی گاوریت خەلکی
مەکەهی] هەو پیغەمبەر و قورئان درەو دانان، فێجا هوین دێ ب بەر ئیزایی کەفن و ئیزا ژ هەو فەنابیت.

سوره تا شوعه راء

ل مه كه هې هاتيه خوارى (۲۴۷) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [هوسا دئته خواندن (طا، سین، ميم) و نهغه و هه می تیپت دهسپیکا سوره تان، نشانن ل سهر ئیعجازا قورئانی]. ﴿۲﴾ نهغه ثایه تیپت کتیار رۆنکهرن. ﴿۳﴾ تیزیکه توژ خه مان خو بکوژی و دیلاک بهی، چونکی نهو باوهریی نائینن. ﴿۴﴾ و نه گهر مه هه زکریابه، نه م دا موعجیزه یه کی ژ نهسانی بو وان هنیرین، دا ستوییت وان ههر چه میایی بو مینن [قیابانه نه قیابانه دا باوهریی ئینن، بهلی مه نهغه باوهریه ژ وان نه قییت و نه م و نه اکه یین، مه دقیت نهو، ب دلی خو و بی کۆته کی، باوهریی بینن]. ﴿۵﴾ و چو ثایه تیپت نوی ژ قورئانی، ژ دهف خودایی دلوثان [بو گاور و موشرکان] نه دهاتن، نه گهر وان رویی خو ژئ وهر نه گپریابه [و ب دره و نه دانایابه]. ﴿۶﴾ ب سویند وان [نهو هه قییا بو وان هاتی] دره و دانا [و باوهری پی

نه ئینا، قیجا تیزیک دی زانن کا دی چ ب سه ری وان تیپت [و جزایی وی، نهو وان ترانه پی دکرن، دی هه تیپت]. ﴿۷﴾ ما وان به ری خو نه ددا نه ردی، کا چاوا مه ب هه می ره نگیت پر مفا، شینکریه [نه ویت که سی شیانا وان نه ی، ژ بلی خودی]. ﴿۸﴾ ب راستی نهغه به لگه و نیشانه که [رۆن و ناشکهرایه ل سهر ئیکتاییا خودی، و ل سهر شیانا وی کو جاره کا دی مریان پشتی مرئی ساخکه تهغه]، بهلی باراپتر ژ وان باوهریی نائینن. ﴿۹﴾ و ب راستی خودایی ته یی سه رده ست و زال [زاله ل سهر وان کو وان ئیزا بدهت، و دشیت تولی ل وان فه که ت] و دلوثانه [وه ختی مۆله ت داییه به نده ییت خو، و له ز ل ئیزا دانا وان نه کری]. ﴿۱۰﴾ و بیژه وان وه ختی خودایی ته گازی مووسایی کری و گۆتی، هه ره دهف مله تی سه ته مکار. ﴿۱۱﴾ مله تی فیرعه ونی، ما نهو ژ ئیزا دانا خودی ناتر سن. ﴿۱۲﴾ [مووسایی] گۆت: خودیو، ب راستی نه ز درسم نهو من دره وین دانن، و باوهر ژ من نه که ن. ﴿۱۳﴾ و سینگی من [ژ بهر دره و دانانا وان بو من] ته نگ بییت، و نه زمانن من نه گهریت، قیجا [جبراییل ب وهیسی] به نیره بو هاروونی [دا دگهل من بیته پیغه مبه ر، و بو من بیته هاریکار]. ﴿۱۴﴾ و وان توله کال سهر من، قیجا نه ز درسم [به ری په یاما ته بگه هینمه وان، تو لا خو ل من فه که ن و] من بکوژن. ﴿۱۵﴾ [خودی] گۆت، نه خیر [نهو نه شین ته بکوژن]، قیجا تو و هاروون ب نیشان و موعجیزه ییت مهغه هه رن، ب راستی نه زیی دگهل هه وه [ب پارستن و چاقدیریا خوغه]، و من های ژئ هه یه [کا دی چ بیژن، و دی چ بیژنه هه وه]. ﴿۱۶﴾ هوین هه ردو هه رنه دهف فیرعه ونی، و بیژنی، ب راستی نه م هه ردو هنار تیپت خودانی هه می جیهانانین. ﴿۱۷﴾ قیجا ئسرائیلیان دگهل مه به نیره [و بهس وان نه زیته بده]. ﴿۱۸﴾ [قیجا وه ختی فیرعه ونی مووسا دیتی، و ناخفتییت وی بهیستین] گۆت: ما مه تو ب بجو یکتای دناف خودا خودان نه کربووی؟ و تو ب سالان دناف مه دا نه مابووی؟ [قیجا که نگی و د کیرپا تو بوویه پیغه مبه ر]. ﴿۱۹﴾ [و بهرانه ری قهنجییت مه دگهل ته کرین] ته نهو کریار زی کریا ته کری [ئانکو ته ئیک ژ مه کوشت]، و دیاره توژ چافنق و بی نان و خوینیانی [وه ختی ته قهنجییت مه ژ بیرکرین، و ئیک ژ مه کوشتی].

سورة الشعراء

بسم الله الرحمن الرحيم

طسّم ١ تلك آيات الكتاب المبين ٢ اعلّك ببحر نفّسك ألا
يكونوا مؤمنين ٣ إن نشأ ننزل عليهم من السماء آية فظلت
أعقهم لها خضعين ٤ وما يأتيهم من ذكر من الرحمن محدث
إلا كانوا عنه معرضين ٥ فقد كنوا فسّاتيهمة أثبتوا ما كانوا به
يسهون ٦ أو لو رزوا إلى الأرض كما أنشأنا فيها من كل زوج كريم ٧
إن في ذلك لآية وما كان أكثرهم مؤمنين ٨ وإن ربك لهو العزير
الرحيم ٩ ولذناذي ربك موسى أن أتت القوم الظالمين ١٠ قوم فرعون
الآيتون ١١ قال رب أني أخاف أن يكذبون ١٢ ويضيق صدري
ولا ينطق لساني فأرسل إلى هرون ١٣ ولهم على ذنوب فأخاف
أن يقتلون ١٤ قال كلا فأذبحا يائيتا إنا معكم مستمعون ١٥
فأتيا فرعون فقولا إنا رسول رب العالمين ١٦ أن أرسل معنا
بنينا لسنرى ١٧ قال ألم نترك فينا وليداً ولبت فينا من عمرِكَ
سنين ١٨ وفعلت فعلتك التي فعلت وأنت من الكافرين ١٩

﴿٢٠﴾ [موسایی] گوت: من ٲو و کرباره کر، و من نه زانی دی ٲٲته کوشتن [مه خسه دا من کوشتنا وی نه بوو، ده می من کری]. ﴿٢١﴾ ٲٲجا وه ختی ٲه ز ٲه وه ترسیایم، ٲه ز ٲه وه ره ٲیم ژ ترسا هندئ هوین من بکوژن، ٲٲجا خودایی من ٲٲغه مبه راتی و زانین دا من، و ٲه ز کر مه ژ ٲٲغه مبه ران. ﴿٢٢﴾ و توفئ ل سهر من دکه یه منه ت کو ته ٲه ز خودان کریمه، و ته ئسرائیلی بو خو کرینه کوله و سه پان [ته کو ٲٲ وان دکوشتن، و کٲٲ وان بو خو دکرنه خدام، ههر ژ بهر هندئ دهیکا من ژ ترساندا، ٲه ز ب ئاٲیدا به ردام، و ته ٲه ز ئاٲئ ٲٲنامه دهر و خودانکرم، ول بهر چاٲٲ ته ٲه ز مه زن بووم]. ﴿٢٣﴾ فیرهونی گوت: خودانی هه می جیهانان کیسه؟ ﴿٢٤﴾ [موسایی] گوت: [خودانی هه می جیهانان] خودانی ٲهر د و ٲه سانان و هندی د ئاٲه را و اندایسه، ٲه گهر هه وه ٲٲقین ب تشته کی هه بیت، ٲه ٲه ژ هه می تشتان هیژا تره هه وه ٲٲقین ٲٲ هه بیت، چونکی یئ ئاشکه رایه. ﴿٢٥﴾ [فیرهونی] گوت ٲٲت دهر و به ٲٲت خو، هه وه گولی هه یه

قَالَ فَعَلْنَاهُ اِذَا وَاَنَّا مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ فَرَزْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَجِيْ حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنْهَا عَلَيَّ اَنْ عٰبَدْتُ بَنِي اِسْرٰءِيْلَ ۝ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِيْنَ ۝ قَالَ لِمَنْ حَوْلُهُ اَلَا نَسْتَمِعُوْنَ ۝ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَائِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ۝ قَالَ اِنْ رُسُوْلُكَ الَّذِيْ اُرْسِلَ اِلَيْكُمْ لَمَجْنُوْنٌ ۝ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ ۝ قَالَ لَنْ اَتَّخِذَ الْاِلٰهَ غَيْرِيْ لِجَعَلَنِيْ مِنَ السَّجُوْنِيْنَ ۝ قَالَ اُولُوْجُنَّتْكَ بَنِيْ عَمِيْنٍ ۝ قَالَ قَاتِلْهُمْ اِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝ فَالْقَتْلُ عَصَا فَاِذَا هِيَ تَعْبَثُ ۝ مِيْنٌ ۝ وَنَزَعَ يَدَهُ فَاِذَا هِيَ بِيْضٌ ۝ لِلنَّظَرِيْنَ ۝ قَالَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ ۝ اِنَّ هٰذَا اَلْسَحْرُ عَلَيَّ ۝ يُّرِيْدُ اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَا دَا تَاْمُرُوْنَ ۝ قَالُوْا اَرْجِهْ وَاَخَاةُ وَاَلْعَثُ فِي الْمَدٰٓئِنِ حٰثِرِيْنَ ۝ يٰٓاَتُوْكَ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ ۝ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِثْقَلِ يَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ۝ وَقِيلَ لِلنّٰسِ هَلْ اَنْتُمْ مُّجْتَمِعُوْنَ ۝

[کا موساچ دبٲٲت]؟! ﴿٢٦﴾ [موسایی] گوت: [به لی] ٲو خودایی هه وه یه، و خودایی باب و باٲٲٲ هه وه بیت که ٲنه ژئ. ﴿٢٧﴾ [فیرهونی] گوت: ب راسٲئ ٲه ٲٲغه مبه رئ هه وه، ٲه ٲئ بو هه وه هاتیه هنارتن، یئ دینه. ﴿٢٨﴾ [موسایی] گوت: ٲو خودایی رٲژ هه لاتی و رٲژ ئاٲایٲیه و هندی د ئاٲه را و اندا، ٲه گهر هه وه عه قل هه بیت [چونکی ههر ٲه وه یئ هه رٲ، رٲژئ ژ ملی رٲژ هه لاتی دهر دبٲٲت، ول ملی رٲژ ئاٲایئ ئاٲا دکه ت، و هوین ٲئ چهنه دبٲ ب چاٲئ سه رئ خو دبٲن، ما ٲه ٲه عه قله کی ناده ته هه وه]. ﴿٢٩﴾ [فیرهونی] گوت: ٲه گهر ته خودایه کی دی ژ بلی من گرت، ب سویند ٲه ز دی ته که مه دزیندانیډا [و ٲه ٲه رٲکه که که ٲنه نویسه، ههر گافه کا دژمنٲٲ به یاما خودئ ٲٲ هیٲی بوون، رٲکا به یاما خودئ ب دان و ستاندنئ بگرن، ده ست ب گه ف و ٲٲشاندن و زیندانکرنئ دکهن]. ﴿٣٠﴾ [موسایی] گوت: خو ٲه گهر ٲه ز به لگه و نٲشانه کا ئاشکه را ژئ بو ته بینم [تو دی ههر من که یه دزیندانیډا؟!]. ﴿٣١﴾ [فیرهونی] گوت: کا وئ به لگه و نٲشانئ بیسه، ٲه گهر تو ژ راستگٲیان بی [داسه حکه یسنئ، کا وه سایه وه کی تو دبٲٲژئ]. ﴿٣٢﴾ ٲٲجا [موسایی] دارئ خو هاٲٲت، و بوو ماره کی دورست و ئاشکه را. ﴿٣٣﴾ و ده ستئ خو ژ ٲاخلا خو [دهر ٲٲخست، سه ٲ بو ئماشه که ران دهر که ٲت]. ﴿٣٤﴾ [فیرهونی] گوت ٲه رٲک و گره گرت دٲرماندٲری خو: ب راسٲئ ٲه ٲه سٲره بنده کی زیده زانایه. ﴿٣٥﴾ دٲٲت هه وه ب سٲره بنده یسا خو ژ ٲهر دی هه وه [کو مسره] دهر ٲٲخست، ٲٲجا کا هوین چ دبٲژن [ٲم چ لی بکه ین]، و چ فهرمانئ دهن [د راسٲا ویدا]. ﴿٣٦﴾ گوتن: وی و برایی وی گیرٲکه، و کو مکه ران به ٲٲره باژئران. ﴿٣٧﴾ بلا هه می سٲره بنده ٲت زیده زانا بو ته بینن. ﴿٣٨﴾ ٲٲجا سٲره بنده می ل وه ختی دیار کری، هاتنه کو مکرن. ﴿٣٩﴾ [وی رٲژئ فیرهونی] گوت ٲه خه لکی: له زئ بکه ن کو م بین.

فَلَمَّا تَرَاهُ الْجَمْعَانَ قَالَ أَصْحَبُ مُوسَى إِنَّا لَمُدْرُونَ ﴿٦١﴾
 قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ
 اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾
 وَازْلَفْنَا ثَمَرَ الْأَخْرَيْنِ ﴿٦٤﴾ وَأَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ وَأَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾
 ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾
 وَأَنْتَلِّ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾
 قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْتَظِلُ لَهَا عَمَّا نُكَفِّرُ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ
 يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَهُمْ أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ
 تَعْبُدُونَ ﴿٧٢﴾ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٣﴾ فَانْهَرُوا عَلَى
 الْآرَبِ الْعَلَمِينَ ﴿٧٤﴾ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٥﴾ وَالَّذِي هُوَ
 يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٧٦﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٧٧﴾ وَالَّذِي
 يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي
 يَوْمَ الدِّينِ ﴿٧٩﴾ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٠﴾

﴿٦١﴾ فَيَجَا وَهَخَتِي ههردو كۆم بۆ لِيك ئاشكەرا
 بووين، و ئيكدو ديتن، هه قاليت موسايي گوتن:
 بئى گومان ئەفە گەهشتە مە. ﴿٦٢﴾ [موسايي] گوت:
 نهخير. ئەو ناگەهە مە [نەترسن]، ب راستى خودايى
 من بئى دگەل من [ب راستەپييسى و هاريكارييا
 خوفه]، دئى ريكه كئى بۆ مە فەكەت و نيشا مە دەت.
 ﴿٦٣﴾ فَيَجَا مە وحى بۆ موسايي هنارت، مە گوتئى:
 دارئى خۆل دهرىايى بده [دارئى خۆ ليدا]، فَيَجَا دهرىا
 ژيكفەبوو، بوو دو فلق و هەر فلقەكا ئاشئى وەكى
 چىايەكئى مەزن بوو [ئبن عەباس دېيئيت: دوازده
 ريكت هشك ل دويف هەژمارا ئويجاخيت ئسرائيليان
 لئى فەبوون]. ﴿٦٤﴾ و هنگى (وى دەمى) مە ئەويئ
 دى [فيرعون و لەشكەرئى وى] نئزيكى وان كرن
 [هەتا هەمى گەهشتينە دهرىايى، و دايەنە دويف وان].
 ﴿٦٥﴾ و مە موسا و ئەويئ دگەل، هەمى رزگار كرن.
 ﴿٦٦﴾ پاشى ئەويئ دى [ئانكو فيرعون و ئەويئ د
 گەل وى، ئەويئ دايەنە دويف وان، و دفيان موسايي و
 ئسرائيليان فەگيرن] هەمى مە خەندقاندن [و مە دهرىا

لئى ئينا ئيك]. ﴿٦٧﴾ ب راستى ئەفە [د چيرۆكا موسايدا، هەر ژ دەسپيكتى هەتا فيرعون و لەشكەرئى وى
 د ئافيدا خەندقين] نيشان و بەلگە يەكا ئاشكەرا و گومانپەرە [ل سەر دەستەلا تداريا خودئى، و ل سەر هندئى
 كو خودئى دئى خودان باوهران هەر سەرئىخيت و رزگار كەت، و دئى دژمنيت وان بەر ئاتاف كەت، چەند ب
 هيز بن]، و پترىيا وان [ملەتئى موسايي] نە ژ خودان باوهران بوون. ﴿٦٨﴾ و ب راستى خودايى تە، تولى ژ
 دژمنيت خۆ فەدكەت، و دلوفانيى ب وەلييت خۆ دەت. ﴿٦٩﴾ و بەحسى ئيبراهيمى بۆ وان بكە. ﴿٧٠﴾ دەمى
 گوتبە بابئى خۆ و ملەتئى خۆ، ئەرئى هوين چ دەرئيسن؟ ﴿٧١﴾ گوتن: ئەم هەندەك بوتان دەرئيسن، و ئەم
 بەردەوامين ل سەر پەرستنا وان. ﴿٧٢﴾ [ئبراهيمى] گوت: [ئەرئى ئەفيت هوين دەرئيسن] وان هاى ژ هەو
 هەيە، وەختئى هوين گازى وان دكەن؟ ﴿٧٣﴾ يان زئى ئەو مفا و زيانەكئى دگەهينە هەو؟ ﴿٧٤﴾ [چو بەر سفا
 بۆ نەدتين ئينا] گوتن: نە [نە هاى ژ مە هەنە، و نە چو مفايى دگەهينە مە، و نە زئى چو زيانئى..] بەلئى مە ديت
 باب و بايريت مە زئى، هەر ئەفە دكرن [بوت دەرستن، فَيَجَا ئەم زئى چاف ل وان دكەين]. ﴿٧٥﴾ [ئبراهيمى]
 گوت: ئەرئى هەو هەزرا خۆ كريى، كا هوين چ دەرئيسن؟ ﴿٧٦﴾ هوين و باب و بايريت خۆ ييت كەفن
 [دزانن هوين چ دەرئيسن؟]. ﴿٧٧﴾ ب راستى ئەو هەمى دژمنيت منن، ژ بلى خودانئى هەمى جيهانان كو
 خوديە. ﴿٧٨﴾ ئەويئ ئەز دايم [ئەو خودانئى هەمى جيهانان]، و ئەو دئى بەرئى من دەتە رپكا راست
 [نە بوتيت هوين دەرئيسن]. ﴿٧٩﴾ و ئەويئ خوارن و فەخوارنئى ددەتە من [ئانكو من ب خوارن و فەخوارن
 خۆ ساخ دەهليت]. ﴿٨٠﴾ و ئەويئ گاڤا ئەز نەساخ بووم، ئەو ساخى و سلا مەيئى ددەتە من، و من ساخ
 دكەت. ﴿٨١﴾ و ئەويئ من دمرينيت، و پاشى پشتى مرئى من ساخ دكەتە فە. ﴿٨٢﴾ و ئەويئ ئەز زئى ب هيشى،
 كو گونەهيت من پوژا قىامەتئى و جزادانئى زئى ببت. ﴿٨٣﴾ خوديۆ تو زانين و تىگەهشتن و پيغەمبەر ايتيى بده
 من، و تو من [د دنيايى و ئاخەرەتيدا] بگەهينە مروفيت باش و راستكار.

وَأَجْعَلْ لِّي لِسَانَ صِدِّيقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٧﴾ وَأَغْفِرْ لَائِي إِنَّهُ كَانَ مِنْ الصَّالِحِينَ ﴿٨٨﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٩﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٩٠﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٩١﴾ وَأَرْزُقْنِي الْيَمِينَ الْمُنْفِقِينَ ﴿٩٢﴾ وَبُزِزْتُ الْجَحِيمَ لِلْغَاوِينَ ﴿٩٣﴾ وَقِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَصْرِفُونَ كُفْرًا وَيَتَصَرَّوْنَ ﴿٩٤﴾ فَكَبَّكُوا فِيهَا هُمُ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٥﴾ وَجُودُوا إِلَيْهِ لَيْسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٧﴾ تَاللَّهِ إِن كُنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٩٨﴾ إِذْ نَسُوكَ رِبًّا لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٩﴾ وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿١٠٠﴾ فَقَالْنَا مَن شَفِيعِينَ ﴿١٠١﴾ وَلَا صِدْقَ حَمِيمٍ ﴿١٠٢﴾ قَالُوا أَن لَّنَا كَرَّةٌ فَتَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٥﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٧﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا عَلَيْهِم مِّنْ أَمْرِ إِجْرٍ أَجْرٍ أَلَا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا عَلَيْهِم مِّنْ أَمْرِ إِجْرٍ أَجْرٍ أَلَا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١١٠﴾ قَالُوا أَتُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَلْدُثَرُ ﴿١١١﴾

الجزء
٣٨

﴿٨٦﴾ و تو ناغی من ب قهنجی و باشی بهیله د نافع و اندا، ییت د دویف منرا دئین [کو ب باشی به حسی من بکه ن هه تا رۆژا قیامه تی، ئەفە د دنیایدا]. ﴿٨٥﴾ و تو من [رۆژا قیامه تی] بکه ژ ویرسیت به حه شتا پر خیر و بهر ه که ت. ﴿٨٦﴾ و گونه هیئت بابی من ژئ بیه، ب راستی ئەو ژ ریه رزه و گو مرایانه. [هه لیه ت ئەف دوعایه ژ ژفانه کی بوو و بهری بزایت بابی وی باوهریی نائینیت و دی ل سه ر گاوریی چیت]. ﴿٨٧﴾ و تو من رسوا و شه ر مزار نه که، وئ رۆژا هه می خودان روح تیدا زیندی دبن، و کوم دبن. ﴿٨٨﴾ رۆژا کوپر و کچ و چو تشتی دی فایده ی نه که هینیه تره ی. ﴿٨٩﴾ ژ بلی کو مروف ب ده کی ساخه لم و دورست و ب باوهر به چیه ده ف خودی. ﴿٩٠﴾ و به حه شت بو خودیناس و پاریزکاران به ره ه ف بوو، و هاته نیزیک کرن. ﴿٩١﴾ و دۆژه ه بو سه ر داچویی و گونه هکاران پیشچاف بوو. ﴿٩٢﴾ و دی بیژنه وان: کانی ئەویت هه وه په رستین؟ ﴿٩٣﴾ نه ری ئەویت هه وه شوینا خودی په رستین هاری هه وه ده کن [نانکو هه وه ژ ئیزایا خودی رزگار ده کن]، یان ژئ دشین هاری

خو بکه ن [و ئیزایی ژ خو بدنه پاش]. ﴿٩٤﴾ فئجا ئەو و په رستییت وان، ئیک ل دویف ئیکی سه ر سه ر هافئینه تیدا [د جه نه میدا]. ﴿٩٥﴾ و هه می له شکه ری شه یانی ژئ سه ر سه ر هافئینه د جه نه میدا. ﴿٩٦﴾ گوته په رستییت خو و جره بر وان بوو د دۆژه هیدا. ﴿٩٧﴾ سویند ب خودی ئەم د خه له تی و گو مراییه کا ناشکه رادا بووین. ﴿٩٨﴾ و هختی مه هوین ئیناینه ریزا خودی [و مه هوین په رستین]. ﴿٩٩﴾ ژ گونه هکاران [سه ر گاو و که نه که نیان، ژ شه یانیت جناوهر و مروفان] پیقه تر، که سی ئەم د سه ردا نه برین. ﴿١٠٠﴾ فئجا ئەفر و مه جو مه هدر چی نین [وه کی خودان باوهران هه یین، ژ پیغه مه ر و ملیا که تان]. ﴿١٠١﴾ و چو هه فالیت نیزیک و خوشتی ژئ نین [کو هاریکاریا مه بکه ن، و مه ژ ئیزایا خودی رزگار بکه ن، یان هه فالینیا وان بکه یین، چونکی قیامه تی به س موسلمان هه فالینیا ئیکدو ده کن، و ییت دی چهند خو شتییت ئیک بوون د دنیایدا، رۆژا قیامه تی هند دبه نه یاریت ئیک]. ﴿١٠٢﴾ و ئەگه ر زفرینه کا دی، مه هه بایه بو دنیا، ئەم دا بینه خودان باوهر. ﴿١٠٣﴾ ب راستی ئەفە [به حسکرنا پیغه مه ران و دویا هیکا گاواران رۆژا قیامه تی] نیشان و به لگه یه، به لی بارا پر ژ وان [ژ قوره یشیان باوهری نه ئینان. ﴿١٠٤﴾ و ب راستی خودایی ته سه ر ده ستی دژمنیت خو یه، و دلؤفانه بو خودیناسان. ﴿١٠٥﴾ مله تی نوو حی ژئ، پیغه مه ر دره وین دانان. ﴿١٠٦﴾ و هختی برایی وان نوو حی، گو تیه وان: ما هوین ژ خودی ناترسن؟ [هوین غه یری وی دپه رینسن]. ﴿١٠٧﴾ ب راستی ئەم بو هه وه پیغه مه ر ه کی ئەمینم. ﴿١٠٨﴾ فئجا ته قویا خودی بکه ن [ب گوهدارییا وی خو ژ ئیزایی بدنه پاش]، و گوهی خو بدنه من [په رستنا غه یری خودی به یلن]. ﴿١٠٩﴾ [ول سه ر گه هاندنا فی نامه یی، و فان شیره تان] ئەز چو کرئیان ژ هه وه ناخوام [ئەز چو ژ هه وه ناخوام، هوین ژ بهر، گوهی خو نه دهنه من]، کرئیا من ل سه ر خودانی جه نانه. ﴿١١٠﴾ فئجا ژ خودی ترسن، و گوهی خو بدنه من. ﴿١١١﴾ گوتن: ئەم دی چاوا باوهریی ب ته ئین [و ب دویف ته که فین]، و ئەویت باوهری ب ته ئینا یین و ل دویف ته هاتین، ئەو ییت بی ریز و رویمه ت.

﴿۱۱۲﴾ [نوحی] گوئ: ما ئەز چ دزانم وان چ دکر؟ [ئانکویا فەرل دەف من نه شۆلی وانه، کا چ دکه؟ یا فەر ئەوه باوهریی بیین]. ﴿۱۱۳﴾ حسییا وان بهس یا ل دەف خودی، ئەگەر هوین بزانی. ﴿۱۱۴﴾ و ئەز نه ئەوم بی خودان باوهران دهرییخم [ل سهر خاترا هه وه]. ﴿۱۱۵﴾ و ئەز بهس پیغه مبهرو [ئاهیدار کرنا دینی مه، و وان ئاخفتنیست تو د راستا بوتیت مه دا دکهی] بهس نه که ی، هه ی نوح، ب راستی دی ژوان بی، ئەو یست ب بهران دئینه کوشتن. ﴿۱۱۷﴾ [نوحی] گوئ: خودیو و مله تی من، ئەز دره وین دانام [و گوهی خو نه دانه من، و عیناد دره و دانانا مندا کرن]. ﴿۱۱۸﴾ فئجا [خودیو] تو حوکی د ناهه رامن و واندا بکه، و تو من و خودان باوهریست د گهل من، رزگار بکه. ﴿۱۱۹﴾ فئجا مه ئەو و هندی دگهل، د گهمییا بارکریدا، رزگار کرن. ﴿۱۲۰﴾ باشی ئەو یست مایی، مه د ئافیدا خه ندقاندن. ﴿۱۲۱﴾ ب راستی ئەفه [رزگار کرنا نوحی و هندی د

گهل هۆسا، و خه ندقاندنا ئەو یست مایی] چامه و نیشانه که، د گهل هندی ژی، باراپتر ژوان باوهری نه ئینان. ﴿۱۲۲﴾ ب راستی خودایی ته سه ردهستی دژمنیست خو یه، و دلۆفانه بو خودینسان. ﴿۱۲۳﴾ [و مله تی] عاد ژی، پیغه مبهرو دره وین دانان [و باوهری ب وان نه ئینا، و یی باوهریی ب پیغه مبهره کی نه ئینیت، ههروه کی وی باوهری ب چویان نه ئینایی]. ﴿۱۲۴﴾ وهختی برایی وان هوود، گو تیه وان: ما هوین [ژئیزا و تولا] خودی ناترسن، هوین غهیری وی دپهریسن. ﴿۱۲۵﴾ ب راستی ئەز بو هه وه، پیغه مبهره کی ئەمینم. ﴿۱۲۶﴾ فئجا ژ [ئیزا] خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من، و ب گو تنان من بکه. ﴿۱۲۷﴾ [و ل سهر گهاندنا فی نامه یی، و شان شیرتان] ئەز چو کرییان ژ هه وه ناخو ازم [و ئەز چو ژ هه وه ناخو ازم، هوین گوهی خو نه دهنه من]، کرییا من بهس ل سهر خودانی هه می جیهانانه. ﴿۱۲۸﴾ ئەفه چیه بو پویچییی و خو مه ز نکرئی، هوین ل سهر هه ره جهه کی بلند، و ل سهری هه ره پیکه کی ئافاهییه کی بلند [وه کی چیا هه کی]، ئافا دکهن؟! ﴿۱۲۹﴾ و هوین ئافاهییه یست زیده موکوم و ئاسی بو خو ئافا دکهن، ب ئیه تا هندی، هوین ههروه ره دی مین و نامرن. ﴿۱۳۰﴾ و گافا هه وه ئیک گرت و که فته له پی هه وه [بو تولفه کرن و جزادانی]، هه وه ب دورندهیی و دژواری ئیشاند و ئیزادا. ﴿۱۳۱﴾ فئجا ژ خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من. ﴿۱۳۲﴾ و ژوی بترسن و پارێزکاریا وی بکه، ئەو ی ئەف که ره مه د گهل هه وه کری، یا هوین دزانن. ﴿۱۳۳﴾ ئەو ی تهرش و که وال و زارپوک دایینه هه وه. ﴿۱۳۴﴾ و ئەو ی جنیک و کانی ژی دایینه هه وه. ﴿۱۳۵﴾ ب راستی ترسان من ل سهر هه وه، ترسان ئیزایا رۆژها گرانه [ئەگەر هوین د فی گاوری و نه گوهدارییا خودا بمینن]. ﴿۱۳۶﴾ ئەوان [هۆسا بهر سفا هوود دا]، گو تن: تو شیره تان ل مه بکه ی یان نه که ی، ل دهف مه ئیکه [ئهم پوبته ب ئاخفتن و شیره تیته ناکه یین، و دبیرا ئەفا ئەم ل سهر ئەم ناهیلین، و ب دویف ته ناکه فین].

قَالَ وَمَا عَلَيَّ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنَّ جَسَابَهُمْ إِلَىٰ رَبِّي لَأُشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَيْنَ لَمَّا تَنْتَبِهُنَّ تُنَبِّحُنَّ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَأَفْتَحَ بَنِي وَيْهُمْ فَفَتَحًا وَنَجَّى وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِ الْمَسْحُورِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَعْرَفْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٢١﴾ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهْوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٣﴾ كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٤﴾ إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٥﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٦﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٢٧﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٨﴾ أَتَنْتَوْنَ بِكُلِّ رِيحٍ ءَايَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٩﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْذَرُونَ ﴿١٣٠﴾ وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣١﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٣٢﴾ وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣٣﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَعْيُنٍ وَبَيْنَ وَجْهَتِ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٧﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿٣٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَعْلَىٰ رَبِّي الْعَالَمِينَ ﴿٣٩﴾ اتَّاتُونَهُ الذِّكْرَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٤٠﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَرْوَاحِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿٤١﴾ قَالُوا لَنْ نَمُوتَ بِمَا نَعْمَلُ وَلَوْ لَمْ تَنْهَ بِمَلُوكِ مِنَ الْمُفْرَجِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ إِنِّي لَمَكِيدٌ مِنَ الْفَالِغِينَ ﴿٤٣﴾ رَبِّ بَنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾ فَتَجَنَّبْهُمْ وَاهْلُكُمْ وَأَهْلُكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٥﴾ أَلَا جُؤَارِي الْفَالِغِينَ ﴿٤٦﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِينَ ﴿٤٧﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا قِسَاءً مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٤٨﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٥٠﴾ كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لَهُمُ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿٥٣﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَعْلَىٰ رَبِّي الْعَالَمِينَ ﴿٥٤﴾ وَأَوْفُوا بِعَهْدِكُمْ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُنْكَرِينَ ﴿٥٥﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَسْوَاسٍ الْمُسْتَقِيمِ ﴿٥٦﴾ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْنُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٥٧﴾

الجزء ۳۸

﴿۱۶۰﴾ مله تی (لوط) پیغمبر ری، پیغمبر دره وین دانان [و نه وی پیغمبره کی دره وین دانیت، یی وهیه هه چکو هه می دره وین دانایین]. ﴿۱۶۱﴾ وهختی برایی وان (لوط) پیغمبر، گوتیه وان: ما هوین ژ [ئیزایا] خودی ناترسن؟ ﴿۱۶۲﴾ ب راستی نه ز بۆ هه وه پیغمبره کی نه مینم. ﴿۱۶۳﴾ قیجا ژ خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من، و ب گوتنا من بکهن. ﴿۱۶۴﴾ و نه ز چو کرییان [به رانه ر گه هاندنا نه مریت خودی و باوه ری ئینا هه وه] ژ هه وه ناخو ازم [دا هوین باوه ری نه ئین و ل هه وه یا گران بیت]، کریا من به سیال سهر خودانی هه می جیهانان. ﴿۱۶۵﴾ نه ری چاوا ژ خه لکی هه می، هوین تالوقی زه لامان دن؟! ﴿۱۶۶﴾ و هه فسه ریت خودی بۆ هه وه دورستکرین، و ژ بهر هه وه دایین دهیلن، ب راستی هوین مله ته کی زیده سهر داچویینه. ﴿۱۶۷﴾ گوتن: هه ی (لوط)، نه گهر تو فی نه هیل و ژیه نه بی، نه م دی ته ژ ناف خو ده رتخین. ﴿۱۶۸﴾ [(لوط) پیغمبر] گوت: ب راستی که رییت من گه له ک ژ کار ی هه وه یی کریت فه دبن. ﴿۱۶۹﴾ خودیو، تو من و مالا من، ژ کار ی نه وه دکهن، رزگار بکه [مه د ناگری و اندا نه سوژه]. ﴿۱۷۰﴾ قیجا [وهختی هاتا ئیزایا مه هاتی] مه وه و مالا وی، هه می رزگار کرن. ﴿۱۷۱﴾ پیره نه ک تی نه بیت [کوژنا (لوط) پیغمبر ب خو بوو] ژ وان بوو، نه ویت مایینه د ناف ئیزاییدا. ﴿۱۷۲﴾ و بشکا مایی ری، مه د هیلاک برن. ﴿۱۷۳﴾ و مه بارانه ک ب سهر و اندا ئینا [بارانه کا ئنتیکه، به ریت سو تی و هشلک ب سهر و اندا باراندن]، قیجا پیسه باران بوو، بارانا وی مله تی ژ لای پیغمبره ری وانقه، هاتیه تر ساندن و هشیار کرن [به لی د گهل هند ی ری، ل خو نه زفرین]. ﴿۱۷۴﴾ ب راستی نه فه [چیروکا (لوط) پیغمبر، و رزگار کرنا وی و ئیزادانا مله تی وی] چامه و نیشانه که، د گهل هند ی ری باراپتر ژ وان باوه ری نه بینان. ﴿۱۷۵﴾ و ب راستی خودایی ته سهر دهستی دژ منیت خو یه، و دلوقانه بۆ بنده بییت خو. ﴿۱۷۶﴾ ب راستی خه لکی جهی تیر دار، و دار لی تیکرا [مه خسه د پی خه لکی مه دیه نییه، مله تی شوعیه ب پیغمبره]، پیغمبر دره وین دانان. ﴿۱۷۷﴾ وهختی شوعیه یی گوتیه وان: ما هوین ژ [ئیزایا] خودی ناترسن؟ ﴿۱۷۸﴾ ب راستی نه ز بۆ هه وه پیغمبره کی نه مینم. ﴿۱۷۹﴾ قیجا ژ خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من، و ب گوتنا من بکهن. ﴿۱۸۰﴾ و نه ز چو کرییان [به رانه ر گه هاندنا فهر مایت خودی، و موسلمانو نا هه وه] ژ هه وه ناخو ازم [دا گوهداریا من ل هه وه یا گران بیت، و هوین گوهی خو نه ده نه من]، کریا من به سیال سهر خودانی هه می جیهانان. ﴿۱۸۱﴾ ب دورستی پیقانی بکهن، و نه به ژ وان بییت پیقانی کیم دکهن [دزیی پیقانی نه کهن]. ﴿۱۸۲﴾ و ب ته رازویا راست و دورست بکیشن. ﴿۱۸۳﴾ و تشتیت خه لکی [دکیشان و پیقانی] کیم نه کهن، و خرابیی د نه ریددا نه کهن و به ردوام و ل سهر بییت به رده وام بن.

وَأَتَقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِلَّةَ الْأُولَىٰ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّیْ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ يُّومِ الظَّلَامَةِ ﴿١٨٩﴾ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٩٠﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩٢﴾ وَإِنَّ لَازِلَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٣﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٤﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٥﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٦﴾ وَإِنَّ لَبَنِي زُبُرِ الْأُولَىٰ ﴿١٩٧﴾ أَوَّلَ بَشَرٍ لَّهْمُ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُمُ مُّعَلِّمُونَ الْبُحَىٰ إِسْرَءِيلَ ﴿١٩٨﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٩﴾ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٠٠﴾ كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠١﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْةٌ وَهُمْ لَا يُسْعَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٥﴾ أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٦﴾ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٧﴾

﴿١٨٤﴾ و هوين [گهل مله تی من] ژ وی بترسن،
 نه وی هوين و مله تی به ری، دایین. ﴿١٨٥﴾ گوتن:
 ب راستی تو ژ وانی یی زیده سحر لی هاتیه کرن
 [و چو ثاقل ل دهف نه مایی]. ﴿١٨٦﴾ تو زی ههر
 مرو فیه کی وه کی مایی [و تو نه پیغه مبه ری، چونکی
 تو مرو فی]، [ب هزرا وان مرو ف نانبه پیغه مبه ر، و
 پیغه مبه ر دثیت ژ ملیکا ه تان بن]، و ژ هزرا دره وینان
 پیغه تر، هم ژ ته ناکه یین. ﴿١٨٧﴾ فیجا کا چهند کهر
 و پرته کان ژ تهسانی ب سهر مه دا بینه، نه گهر تو
 راست دیبژی [کو تو پیغه مبه ری]. ﴿١٨٨﴾ [شوعه یب
 پیغه مبه ر] گوت: خودایی من چیر ناگه هدراری کار
 و کریاریت هه وهیه [نه گهر هوبن هیژیایی وی نیزیایی
 بن یا هه وه خواستی، دی هه وه پی نیزاده ت، و
 نه گهر هوبن هیژیایی نیزیایی کا دی بن، نه ویال دهف
 خودی، وی چاوا بقیث دی و هسا هه وه نیزاده ت].
 ﴿١٨٩﴾ فیجا وان شوعه یب دره وین دانا، ئینا نیزیایا ر ژوا
 عه وری نه و هنگافتن [چهند ر ژره کان خودی گهر م ب
 سهر و اندا ئینا، ژ مالیت خو دهر که فتن و به ری خو دانه

دهشتی، خودی عه وره ک ب سهر و اندا هنارت، سیهر ل وان کر، فیجا هه مییان خو دابن، ئینا خودی ناگر
 ب سهر و اندا باراند، و هه می سوتن]، ب راستی نه وی نیزیایه، نیزیایا ر ژره کا گران بوو. ﴿١٩٠﴾ ب راستی نه فیه
 نیزادانا مله تی شوعه یب پیغه مبه ر ب فی ناوایی [چامه و نیشانه که، د گهل هندی زی بارپتر ژ وان باوهری
 نه ئینان. ﴿١٩١﴾ و ب راستی خودایی ته سهر دهستی دژ منیت خو یه، و دلوفانه بو خودیناسان. ﴿١٩٢﴾ ب راستی
 نه ف قورئانه، خودائی هه می جهانان، یا ئینایییه خواری. ﴿١٩٣﴾ جبریلی یا ئینایییه خواری. ﴿١٩٤﴾ ئینا سهر
 دلی ته، دا بییه پیغه مبه ر [وه کی پیغه مبه ریت به ری خو]، و ژ ناگه هدراکه ران بی. ﴿١٩٥﴾ ب زمانی عه ره بی،
 یی ر ژ و ناشکهر [مه ئینا خواری]. ﴿١٩٦﴾ و ب راستی مزگینی و سالو خه تیت فی قورئانی، ییت د کتیبیت
 دی ییت تهسانیدا هاتین [کو یا راسته، و ژ دهف خودیه، و بو موحه مده دی دئیتته خواری]. ﴿١٩٧﴾ نه ری
 ما نه فیه نه نیشان و به لگه یه، بو وان [بو خه لکی مه که هی] زاناییت ئسرائیلیان [ییت جو هییان، وه کی
 عه بدولایی کورئ سله لای]، شاده ییی بو قورئانی بدن [کو یا ژ دهف خودی هاتی]. ﴿١٩٨﴾ و نه گهر
 نه ف قورئانه مه ل سهر هنده ک بیانیان [نه عه ره بان] ئینابایه خواری. ﴿١٩٩﴾ و [ب دورستی و ره وانیبزییا
 قورئانیفه] فان بیانیان نه ف قورئانه بو وان خواندبایه، وان ههر باوهری پی نه دئینا. ﴿٢٠٠﴾ هوسا مه [باوهری
 نه ئینان ب قورئانی، یان شیرک و گاوری] یا کرییه د دلیت گونه هکاراندا. ﴿٢٠١﴾ نه و [گاوری] هه تا نیزیایا
 ب ژان و دژوار نه بینن، باوهری پی (ب قورئانی) نائین [به لی وی ر ژری باوهری فایده ی وان ناکه ت].
 ﴿٢٠٢﴾ و نه و نیزار نشکه کشفه، دی بو وان یت، و وان های ژ خو نه. ﴿٢٠٣﴾ [فیجا وه ختی نیزیایی ب چاقیت
 خو دینن] دی بیژن: نه ری هم نائینه گیر و کرن، و دهر فته بو مه نائینه دان [داهم باوهری بی بینن]؟!
 ﴿٢٠٤﴾ نه ری نه و چاوا له زلی هانتا نیزیایا مه دکه؟! ﴿٢٠٥﴾ کا بیژه من نه گهر مه نه و - ب سالان - ب
 خوشی ئیخستن. ﴿٢٠٦﴾ پاشی نه و نیزیایا په یان پی هاتیه دان، ب سهری وان هات.

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَالُهُمْ وَمَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا أَهْلَكْنَا
مِنْ قَبْلِهِ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٣٨﴾ ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا
ظَالِمِينَ ﴿٣٩﴾ وَمَا تَزَلَّتْ بِهِ السَّيْطَانُ ﴿٤٠﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ
وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُونَ ﴿٤٢﴾
فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴿٤٣﴾
وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٤٤﴾ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤٦﴾
وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحِيمِ ﴿٤٧﴾ الَّذِي يَرِنُكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾
وَتَقْلُبُكَ فِي السَّجْدِينَ ﴿٤٩﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥٠﴾
هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ السَّيْطَانُ ﴿٥١﴾ تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ
أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٥٢﴾ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْتَرُهمْ كَذِبُونَ ﴿٥٣﴾
وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ
يَهِيمُونَ ﴿٥٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٥٦﴾ إِلَّا الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ
بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسِعَعُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٥٧﴾

﴿۲۰۷﴾ هنگی دئی چ فایده‌ی وان که‌ن، ئەو خو شیئی وان [ب سالان] برین؟ ﴿۲۰۸﴾ و مه چو گوند د هیلاک نه‌برینه، ئە‌گەر [به‌ری هنگی] مه ئەو ناگه‌دار نه‌کرین [و پیغه‌مبه‌ر بو وان نه‌نارتب‌ن، و ژ فئی رۆژی نه‌ترساندن]. ﴿۲۰۹﴾ دا [هیلاک‌رنا وان] بیته چامه و دهرس [دا که‌سی دی چاف ل وان نه‌که‌ت]، و ئەم [دئیزادانا واندا] نه‌ییت سته‌مکار بووین. ﴿۲۱۰﴾ شه‌یتانان ئەف قورئانه نه‌ئیناییه خوارئ [وه‌کی گاور دبیزن، ئەف قورئانه وه‌کی وان ئاخشتانه ئەو‌یت شه‌یتان بو خیفزانکان دئینن]. ﴿۲۱۱﴾ و بو وان ناییت و نه‌دورسته، و نه‌شین‌زی [فئی قورئانی بینن]. ﴿۲۱۲﴾ ب راستی ئەو [شه‌یتان] ژ بهیستی [یا قورئانی یان یا ملیاکه‌تان] د دویر ئیخستینه [ب ریکا ملیاکه‌ت و ستیران]. ﴿۲۱۳﴾ چو په‌رستیان د گهل خودئ نه‌په‌ریسه [و بو نه‌که‌هه‌فیشک]، ئە‌گەر دئی بییه ژ وان یییت ب به‌ر ئی‌زیی دکه‌فن [ئانکو هه‌ی موحه‌مه‌د، توژ خوشفیت‌ترین به‌نده‌یی منی، به‌لئ د گهل هندئ زی، ئە‌گەر تو په‌رستییه‌کی دی ژ بلی من به‌ریسی، دئی ته‌ئیزاده‌م]. ﴿۲۱۴﴾ و [ل پیشیی و ب ئاشکه‌رایئ] مروّف و لی‌رمییت خو یییت نیزی، ناگه‌دار بکه. ﴿۲۱۵﴾ یی نه‌رم و قه‌دەرگه‌ به، بو وان خودان باوه‌ریت ب دویف ته‌هاتین. ﴿۲۱۶﴾ و ئە‌گەر وان گو‌هئ خو نه‌دا ته، بیژه: ب راستی ئەز یی به‌ریمه ژ وئ یا هوین دکه‌ن. ﴿۲۱۷﴾ و پشتا خو، ب خودایئ خودان هیز و دلوفان، گهرم بکه و گری بده. ﴿۲۱۸﴾ ئەوئ ته‌دینیت، ده‌می تو ب تنی رادییه نفیژئ. ﴿۲۱۹﴾ و ته‌دینیت، وه‌ختئ تو د گهل نفیژکه‌ران رادیی و دروینی. ﴿۲۲۰﴾ ب راستی هه‌ر ئەوه یی گو‌هدیر و زی‌ده‌زانا. ﴿۲۲۱﴾ ئەرئ ئەز بیژمه هه‌وه، کا شه‌یتان ب سه‌رکیدا دئینه خوار. ﴿۲۲۲﴾ ئەو ب سه‌ر هه‌ر زی‌ده دره‌ینه‌کی زی‌ده گونه‌ه‌کاردا [وه‌کی خیفزانکان] دئینه خوار. ﴿۲۲۳﴾ ئەو [مه‌خسه‌د شه‌یتان] گو‌هه‌چنیی دکه‌ن [گو‌هئ خو دده‌نه‌بانی بلند، دا تشئ گولی دین بدزن، و بو هه‌فالیت خو یییت خیفزانک بیژن، و ئەو سه‌د دره‌وان تیکه‌لی وئ دکه‌ن، یا شه‌یتان بو وان دبیزیت] و باراپتر ژ وان دره‌وین و دره‌وکه‌رن. ﴿۲۲۴﴾ و هۆز انقان [ییته نه‌موسلمان، و ییت گاور] مروّفیت سه‌رداچویی، ب دویف وان دکه‌فن [و گو‌هئ خو دده‌نه‌وان]. ﴿۲۲۵﴾ ما تو نابینی ئەو ده‌می ریک و هونه‌ریت دره‌ویدا، ل دویف سه‌رئ خو دچن [جار ده‌افیژنه‌فی، و جار یی دی، جار فئی بی به‌ختی، جار یا دی، دکه‌ن]. ﴿۲۲۶﴾ و ب راستی ئەو وئ دبیزن، یا ناکه‌ن. ﴿۲۲۷﴾ ژ بلی وان ئەو‌یت باوه‌ری ئینایین و کار و کریاریت راست و باش کرین، و گه‌له‌ک زکری خودئ کرین و خو ب سه‌ر ئیخستین، پشتی سته‌م ل وان هاتییه کرن (ئانکو هه‌افیینه وان گاوران ئەو‌یت هه‌افیینه موسلمانان)، و ئەو‌یت سته‌م کرین، دئی زانن کا ئەو دئی بو چ دویمه‌هیک زفړن.

سوره تا نهمل

ل مه که هئی هاتیسه خوارئ (۹۳) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن: (طا، سین)، و ئهف رهنگه تییه نشانن ل سهر ئیعجازا قورئانی. ئهفه نایه تیته قورئانی و کتیباً پونکهرن. ﴿۲﴾ راسته ریئی و مزگنیسه بؤ خودان باوهران. ﴿۳﴾ ئهویت بهر دموام و ب رهنگی پیدفی نفیئران دکهن، و زه کاتی ددهن، و باوهریه کابی گومان، باوهریئی ب ئاخهرتئ دئین. ﴿۴﴾ ب راستی ئهفیت باوهریئی ب ئاخهرتئ نه ئینن، مه کار و کریاریت وان یئت ل بهر وان شرینکرین، و د چاقیت واندا یئت جوانکرین، و ههر دئ د خرابیسا خؤدا زهپن [ئانکو چوجا ژئ دهرناکهفن]. ﴿۵﴾ ئهفه ئهون ئهویت بؤ وان [د دنیا یئ و ئاخهرتیدا]، دژوارترین ئیزا هه ی، و ئهو دئاخهرتیدا ژ هه مییان خوساره ترن. ﴿۶﴾ و ب سویند تو قورئانی، ژ دهف خودایی

کاربنه جه و زیده زانا، وهر دگری. ﴿۷﴾ [بیژه وان] وهختئ مووسایی گو تییه هه فسه را خو، ئه زئ ژ دویره ئاگره کی دینم، [خؤ ل فیرئ بگرن] ئه ز دئ بؤ هه وه ئاخشتنه کی [ل سهر ریکی ئینم، کو ئهم ب ریکا خؤ بکه فین]، یان ژئ دئ بؤ هه وه بزؤته کی ژئ ئینم، دا [ئاگره کی بؤ خؤ هه لکه یین] هوین خؤ پی گهرم بکه ن. ﴿۸﴾ فئجا وهختئ مووسا گه هشتیه دهف ئاگری، هاته گازیکرن: ئه فئ ل دهف ئاگری [کو مووسایه] و یئت ل دؤر ئاگری [کو ملیا که تن] پیرو زبون [پر خیز و بهر هکته بوون]، و پاک و پاقرئ ژ هه می کئیا سییان، بؤ خوندائی هه می جیهانان بیت. ﴿۹﴾ هه ی مووسا ب راستی [ئه وئ گازی ته دکته، و د گهل ته دئاخشت] ئه زم، خودایی سهر دهست و کاربنه جه. ﴿۱۰﴾ و دارئ خؤ باقیژه، فئجا وهختئ مووسایی دارئ خؤ دیتی، ب له ز وهکی تیره ماره کی خؤ دهاقیژیت و دچیت [ژ ترساندا]، ره فی و ل پشت خؤ نه زفری، [مه گوئی] هه ی مووسا، نه ترسه، ب راستی پیغه مبه ر ل دهف من ناترسن. ﴿۱۱﴾ به لئ ئه وئ سته م کری [ژ مروفان، ئه ویت نه پیغه مبه ر] ئه و [ژ بهر گونه هیت خؤ دترسیت] پاشی توبه بکه ت، شوینا خرابیئی قهنجیئی بکه ت، ب راستی ئه ز گونه نه ژیه ر و دلؤ فانم [ئهفه مزگنیسه بؤ مروفان، ههر که سی پشته گونه هئ توبه بکه ت، خودئ دئ توبه یای و وهر گریت]. ﴿۱۲﴾ و دهستی خؤ بکه دپاخلا خؤدا، دهستی ته بی تیش و برسقی دئ دهرکه فیت، و ب فان نه مو عجزه یان هه ره دهف فیرعه ونی و مله تی وی، ب راستی ئه و مله ته کی ژ ریکا راست دهرکه فینه. ﴿۱۳﴾ فئجا پشتی مووسا ب مو عجزه ییته مه، یئت رؤن و ئاشکه رافه، هاتیسه دهف وان، گوئن: ئهفه سیربه ندیه کا ئاشکه رابه.

سورة التَمِيز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابِ مُبِينٍ ﴿١﴾ هَذِي وَبُشْرَى
لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يَفْقَهُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ
هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ
يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ
الْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَمُنْكَرٌ الْقُرْآنِ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ
مُوسَى لِأَهْلِي عِاقِي عَاسَتْ نَارُ آبَائِكَ مِنْهُمَا خَبِرُ آبَاءِكَ بِشَهَابٍ قَبَسَ
لَعْنُكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُ لُؤْيُ أَنْ بُوْرِكَ مِنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا
وَسَيَحْنُ اللَّهُ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾ يَمُوتُنِي إِنَّهُنَّ أَلَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾
وَأَلِي عَصَاكَ فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَّى وَعْقَبٌ
يَمُوتُنِي لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدُنِيَ الْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَلْ
حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ
بَيْضًا مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فَنَسِيعَ آيَاتِي إِلَى رُحُوعٍ وَقَوْمِهِ إِتْمَهُمْ كَأَلْفِ قَوْمٍ
فَلَمَّا جَاءَهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١٢﴾

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَقِبُهُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عَلِمًا
وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾
وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عِلْمَنَا مَبْنُوعٌ
الطَّيْرِ وَأَوْتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾
وَحِشْرَ لُّسُلَيْمَانَ جُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ
يُؤْرَعُونَ ﴿١٧﴾ حَتَّى إِذَا أَتَوْا عَلَى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا
النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَكِنُكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي
أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ
صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَذْخُلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾
وَتَقَفَّ الطَّيْرُ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَىٰ الْهَيْدَةَ أَمْ كَانَ
مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأَعْبُدَنَّكَ عِبَادًا شَدِيدًا أَوْ لَا أَذْبَحْتَهُ
أَوْ لِيَأْتِيَنِي بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ
أَحْطُتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِءَ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

﴿١٤﴾ و هەر چه نده ژ دل دزانین [ئهفه موعجیزه نه ژ دهف خودی، و نه سحره]، به لی ژ سته م و مه زانی دره و دانان و باوهری پی نه ئینان، قیجا برینی، کا دویا هیسا خرابکاران یا چاوایه. ﴿١٥﴾ ب سویند مه زاینه ک دابو و داوود و سوله یانی [ئه و ژ زانینا زمانئ باله فر و ته و الان بو]، و ههردووکان گوت: هه می په سن و سوپاسی بو خودی بن، ئه وئ قه درئ مه ههردوویان ب سهر قه درئ گه له ک ژ بهنده ییت خو ییت خودان باوهر ئیخستی. ﴿١٦﴾ و سوله یان بو ویرسی داوودی [د پیغه مبه راتییدا]، و گوت: گه لی مرو فان، ب راستی خودی زمانئ باله فرمان یی نیشا مه دایی، و هه می تشت ییت دایینه مه [نانکو که ره مییت مه زن، د گه ل مه ییت هاتینه کرن]، ب راستی ئهفه که ره مه کا ناشکه رایه. ﴿١٧﴾ و بو سوله یانی، له شکه ری وی ژ ئه جنه و مرو ف و تهیران هاتنه کو مکر، [هندی هند گه له ک بوون، و دا ژیک فه نه قه تن] ریزیت پیشیی دهاتنه راوه ستانن، دا ییت دویا هیکی بگه هنی. ﴿١٨﴾ هه تا له شکه ری وی گه هشتیه نهالا میریان

[نهاله که ل شامی، گه له ک یا ب میریه]، میریه کی گوت: گه لی میریان هه نه د جهیت خو فه، سوله یان و له شکه ری خو هه وه نه هه رشین، بی کو هه ست پی بکه ن و پی به سن. ﴿١٩﴾ قیجا سوله یان ب ئاخفتنا وئ، گر نژی و که نی، و گوت: خودیو، دهستی من بگره ئه ز سوپاسیا ته بکه م، ل سهر وان که ره مییت ته د گه ل من و ده بیاییت من کرین، و ئه ز وان کار و کریاریت قه نج بکه م ئه ویت تو ژئ رازی، و ب دلوفانیسا خو من ژ بهنده ییت خو ییت باش، حسیب بکه [یان من بیخه د گه ل وان، و نافئ من د گه ل نافئ وان دانه، و من د گه ل وان د به حه شتا خو دا کو م بکه]. ﴿٢٠﴾ و سوله یانی چافئ خو ل باله فرمان گیرا، و گوت: بوچی ئه ز هو دهودی نابینم، یان ژئ ئه و نه یی حازه. ﴿٢١﴾ یان ئه ز دئ ئیزایه کا مه زن دمه بهر وی، یان دئ فه کو ژم، یان ژئ ئه و [ژ بهر نه هاتا خو] دئ نیشانه کا رو و ب هیز بو من ئینیت. ﴿٢٢﴾ و گه له ک پیقه نه چو [هو دهود هات] گوت: ئه ز ب سهر وئ هه لووم یا تو ب سهر هه لنه بووی، و من سالو خه کی راست و بی گو مان ژ سه به ئی، یی بو ته ئینایی.

﴿۲۳﴾ ب رَاسَتِي [ل وَيَرَى] مِنْ دَيْتِ زَنْهَكَي سَهْرُوكَاتِي
ل وان دكر، و چو نينه خودی ژى نه داييتی، وى
ته خته كی مه زن [یى سهر و كاتى و میراتى] یى هه ی.
﴿۲۴﴾ مِنْ دَيْتِ وِی و مَلَهَتِی وِی، شَوینَا بُوْ خُودِی
سُوجده یى بیهن، بُو رُوژِی سوجده دبرن، و شه یتنای
ئهف كاری وان، بُو وان یى خه ملاندى، قیجا [شه یتنای
ب فى كاری خو] ته و ژ ریکا راست ییت داینه پاش،
و ته و راسته ری ناین. ﴿۲۵﴾ [و شه یتنای كاری وان بُو
جوانكر] دا سوجده یى بُو خودی نه بن، ته و خودایى
تشتی فه شارتی [وه كى بارانى و شینكاتى و نه نیی
گهردوونى] د ئهرد و ئهساناندا ئاشكهره دكهت، و
تشتی هوین ب فه شارتن و ئاشكهرایى دكهن، دزانیت.
﴿۲۶﴾ خُودِی ئه وه یى چو بهرستی ییت راست و
دورست ژ وى پیقه تر نه ی، ته و خودانى عهرشى
مه زنه. ﴿۲۷﴾ [سوله یمانى] گۆت: دى بهرى خو
دهینى كا تو راست دبیژى، یان ژى تو دره وان دكه ی.
﴿۲۸﴾ تُو ئه فِی نامه یا من بیه، باقیژه بهر وان، پاشى
خو ژ وان بده پاش، و برینى كا دى چ بهر سفى ده ن؟.

سُجْدَةُ
الْحُزْنَةُ
الْبُزْنَةُ
۳۸

إِنِّي وَجَدْتُ أَمْرًا تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا
عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿۲۳﴾ وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيْنُ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلُهُمْ فَصَدُّوا عَنْ السَّبِيلِ
فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿۲۴﴾ أَلَا يَسْجُدُونَ لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبَاءَ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿۲۵﴾ اللَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿۲۶﴾ قَالَ سَتُنظرُ
أَصَدَقْتُ أَمْ كُنْتُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿۲۷﴾ أَذْهَبَ يَكْفِي هَذَا
قَالَ لَهُ إِلَهُهُمْ تُرَوِّلْ عَنْهُمْ فَأَنْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿۲۸﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا
الْمَلُوكُ إِنِّي الْغَى إِلَى كِتَابٍ كَرِيمٍ ﴿۲۹﴾ إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ
بِسْمِ اللَّهِ الْخَمْرُ الرَّحِيمِ ﴿۳۰﴾ أَلَا تَعْلَمُونَ أَنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً
قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِ فِي أَمْرِى مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى
تَشْهَدُونَ ﴿۳۱﴾ قَالُوا نَحْنُ أَوْلُوا قُوَّةً وَأَوْلُوا بِأَسْ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ
إِلَيْكَ فَأَنْظِرْ مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿۳۲﴾ قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً
أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعْرَ أَهْلِهَا أَذَلَّةً وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿۳۳﴾
وَأِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿۳۴﴾

﴿۲۹﴾ [قیجا وهختی هودهدی، نامه هافیتییه بهر وان و خوندکارا وان] گۆت: گهلی رو یسپیان، نامه یه كا
ب قهدر یابو من هاتى. ﴿۳۰﴾ ته و ژى ژ دهف سوله یمانیه، و یا تیدا هاتى: (بسم الله الرحمن الرحيم). ب
نافی خودایى دلوفان و پر دلوفین. ﴿۳۱﴾ و خو ل سهر سهرى من مه زن نه كن، و موسلمان و هرنه دهف
من [ئانكو موسلمان بین]. گۆت: گهلی رو یسپیان د راستافى كاریدا بیژن، كا نه ز چ بكه و ته ز بی
هه وه چو بریاران نادهم، هوین تیدا پشكدار و حازر نه بن. ﴿۳۲﴾ گۆتن: ئه م خودان هیز و دهسته لاتین، و
د شه راندا میرخاسین، و فهرمان فهرمانا ته یه، برینى كا دى چ فهرمان ده ی [ئهم دى فهرمانا ته ب جه ئینین].
﴿۳۳﴾ گۆت: ب راستى گاغا خوندكار [ب خورتى] چۆنه د گونده كیدا، گوندی كافل و ویران دكهن، و
رو یسپى و ماقولیت وان دشكپین و په زیل دكهن، و كاری وان هه ره فه یه. ﴿۳۴﴾ و ته ز دى دیاربیه كى بو
وان هنیرم، و دى بهرى خو ده مى، كا ته ویت من هنارتین دى ب چ سهر، زفرن [ژ نو ی ئهم دى بریارى دین،
كا ئهم دى چ كهین؟].

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنْ قَالَ أَتُمِدُّونَ بِمَا لِي فَمَا آتَنِيَ اللَّهُ خَبَرٌ مِمَّا
 ءَاتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدْيِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾ أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَمَّا تَبَيَّنَهُمْ
 يَجْتَوِدِلُوا فَجَلَّ لَهُمْ بَهَاوُهُمْ خَرَجْنَاهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَبِرُونَ ﴿٣٧﴾
 قَالَ يَبْنَؤُنَّهَا الْمَلَأُوا أَكْوَافَهُنَّ بِعَرِيشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُوْنَ مُسَيِّرِينَ ﴿٣٨﴾
 قَالَ عَفَرْتُ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا ءَاتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَّقَامِكَ
 وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيْ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا
 ءَاتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَءَاهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ
 قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي ءَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا
 يَـُٔسْكُرْ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّيَ غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَسْكُوا لَهَا
 عَرِشَهَا نَتَطَّرُ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونِ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا
 جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكَ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِيْنَا الْغَلَامَ مِنْ قَبْلِهَا
 وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ
 قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٤٣﴾ قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً
 وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقِهَا قَالِ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ
 إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

﴿۳۶﴾ فَيُجَا وَهَخْتَى [هنارتی] هاتینه دهف سوله یانی،
 [سوله یان پیغه مبر] گۆت: هوبن مالی ددهنه من
 [هوبن ب مالی، من رازی دکهن، دا هه وه هیلم، و
 دهینه کهمه هه وه چو نه بیژمه هه وه]، و تشتی خودی
 داییه من ژ پیغه مبراتی و خوندکاری و کهرمان،
 چپتره ژ وی تشتی یی داییه هه وه، ئەز نه هوم
 یی که یف ب دیاریان دئی، به لی هوبنن که یفا
 هه وه ب دیاریان دئی. ﴿۳۷﴾ بزقره دهف وان،
 و بیژه وان: ئەم دی له شکه رکە و هسا بهینه سەر
 وان، نه شین بهر سینگی وان بگرن، و ئەم دی وان
 ره زیل و شکهستی ژ ویری [ژ سه بهئی] ده رتخین.
 ﴿۳۸﴾ [سوله یانی] گۆت: گهل رویسییان، کی ژ
 هه وه دی ته ختی خوندکاری سا سه بهئی، بۆ من نینت،
 بهری ئەو موسلمان بینه دهف من. ﴿۳۹﴾ غفرته کی ژ
 ئەجنه یان گۆت: ئەز دی بۆ ته ئینم، هیژ تو ژ دیوانا
 خو نه رابوو یی، و ب راستی ئەز بۆ ئینانا ته ختی
 خوندکاری یی، خودان شیان و ئەمینم. ﴿۴۰﴾ و ئەوی
 زانیه ک ژ کتیی هه ی [کو نافی خودی، یی مه زن
 دزانی] گۆت: ئەز دی بۆ ته ئینم، بهری چافیت ته ژ بهر بخودانا دویر بینه وەر گپران، فیجا وهختی ل دهف
 خو دیتی یی داناییه، گۆت: ئەه ژ کهرهما خودایی منه، دا من بجه ربینیت، کا ئەز دی سوپاسیا وی
 کهم، یان زی دی چافقیی کهم [و کهرهمیت وی ناینمه بهر چافیت خو]، و ئەوی سوپاسیی دکهت نی
 بۆ خو دکهت [ئانکو مفای سوپاسیی هه ر بۆ ویه]، و ئەوی چافقیی دکهت و سوپاسیی نه کهت [بلا
 بزانت]، ب راستی خودی پاک ب سوپاسیا وی نینه، و یی بی منهت و خودان کهرهمه. ﴿۴۱﴾ [سوله یانی]
 گۆت: ته ختی وئ، یی خوندکاری یی، بگو هوړن [گو هوړینه کا و هسا بینخه تیدا، کو نه نیاسیت]، دا بزانی کا
 دی پی هه سیت، و ته ختی خو نیاست یان نه.. ﴿۴۲﴾ فیجا وهختی [به لقیس] هاتی، گۆتی: ئەری ته ختی ته
 یی هۆ سایه؟ گۆت: ههروه کی ئەه هه وه و [سوله یانی گۆت]: بهری به لقیسی خودی زانی دابوو مه، و ئەم
 بهری وئ [به لقیس] بۆ خودی موسلمان بووین. ﴿۴۳﴾ و ئەو په رستی یی وئ شوینا خودی دپه رست، ئەو
 ژ موسلمان بوئی و ریکا راست] دا پاش، ب راستی ئەو ژ وان بوو ییت گاور. ﴿۴۴﴾ [سوله یانی] گۆته وئ
 (گۆته به لقیسی): کهرهمکه هه ره د قه سرنقه، فیجا وهختی [وئ ریکا قه سرنی] دیتی، هزرکر ئافه کا کویره،
 ده لنگیت خو هه لدان [دا به ته ناف وئ ئافی]، [سوله یانی] گۆت: [ده لنگیت خو هه لنده] ب راستی ئەه
 قه سه ره کا حولیکرییه و ژ شوبشه ییه، [فیجا وهختی به لقیسی ئەه زانی] گۆت: خودیو، ب راستی من
 ستهم یال خو کری [وهختی من پوژ په رستی]، و ئەز د گهل سوله یانی بۆ خودی، خودانی هه می جیهانان،
 موسلمان بووم.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ
فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ يَقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ
بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَدَّكُمْ
عَذَابًا ﴿٤٩﴾ قَالُوا أَطِيعُوا يَا بَنِي كَعْبٍ وَمَنْ مَعَكُمْ قَالَ طَائِفَةٌ
عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٥٠﴾ وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ
بَسْعَةٌ رَهْطٌ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٥١﴾
قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ
مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَكَرُوا
مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يُشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مُكْرِهِمْ أَنَّا دَمَرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٥٤﴾ فَبَلَكَ يُؤْتِيهِمْ حَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا
وَكُنَّا أَوْيَتُهُمْ ﴿٥٦﴾ وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنِّي أَنُوتُ
الْفَجَسَةَ وَانْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَبِكُمْ لَتَأْتُونَ الْبِحَالِ
شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّجْهَلُونَ ﴿٥٨﴾

﴿٤٨﴾ و ب سویند بۆ (سه موود)، مه برایی وان (صالح) هنارت، گوته وان: خودی پهریسن، قیجا نهو بوونه دو جوین، و هه فرکیا تیک و دو کرن، و مانه پیکشه [جوینا موسلمانان، و جوینا گاوران].
﴿٤٩﴾ [(صالح) ی] گوت: مله تی من، هوین بۆچی له زئی ل ئیزایی دکه ن بهری دلوفانییی [ئانکو بۆچی هوین باوهری ئینانی گیرۆ دکه ن، نهو باوهری ئینانا دلوفانییی بۆ هه وه دینیت، و هوین گاورییی ب پیش دئیخن، نهو گاوریا ئیزایی بۆ هه وه دینیت]. بلا هه وه داخوازا لیویرینی ژ خودی کرابه، دا دلوفانی ب هه وه هاتبیه برن [و هوین نه هاتبانه ئیزادان].
﴿٥٠﴾ و گوتن [هه ی (صالح)]: نه م بی وه غهریا خو ژ ته و بیّت دگهل ته دبیین [چونکی پشتی تو هاتی، نه خوشی ل دویت تیک بیّت ب سه ری مه دئین] [(صالح) پیغمبر] گوت: [بزان] ب راستی هه ر خوشی و نه خوشیه کا بگه هیته هه وه ژ خودیه [به لی باراپتر ژ وان نوزان کو هه ر نه خوشیه کا ب سه ری وان بهیّت یان هاتبیت، ژ گونه هیّت وانه و نه

ژ (صالح) ییه]، به لی هوین مله ته کن، ب قی چهندی [ب هاتنا خوشی و نه خوشییان] دئینه جهرباندن.
﴿٥١﴾ و د باژیریدا [د باژیری حیجر دا] نه ه کهس [ژ کوریت که نکه نه یان] هه بوون، خرابی دئه ریدیدا دکرن و باشی نه دکرن. ﴿٥٢﴾ بۆ ئیکدو سویند خوارن، و گوتن: ب شهف نه م دی ب سه ر (صالح) ی و مالا ویدا گرین [و دی کوژین، و که سی های ژ نه]، پاشی دی بیژینه سه میانی وی [بی خوینا وی دخوازیت]، مه کوشتنا مروقی ته نه دیتییه، و مه ئاگه ه ژ نه، و نه م راست دبیزین [و دره وان ناکه یین]. ﴿٥٣﴾ و وان [بۆ کوشتنا (صالح) ی، و بیّت دگهل] نه خشه و پیلان گیران و خودی بهر سینگگی وان گرت، بیی وان های ژ خو هه بیت. ﴿٥٤﴾ قیجا برینی، کا دو بیا هیکا نه خشه یی وان بوو چ؟! مه نهو و مله تی وان، هه می پیکشه فه براندن. ﴿٥٥﴾ و نهفه خانییّت وان، کافل و فالانه ژ بهر سته ما وان کری، ب راستی نهفه بهلگه و نیشانه کا ئاشکه رایه، بۆ وان نهو یّت دزانن. ﴿٥٦﴾ و نهو یّت باوهری ئیناییین و پارێزکارییا خودی دکرن، مه رزگار کرن. ﴿٥٧﴾ و بیژه وان: و مختی (لووط) پیغمبر ژ ی گو تییه مله تی خو، نه ری هوین فی کار ی پویج و زیده کریّت ل بهر چاقلان دکه ن، و هوین دزانن یی پویج و کریته؟. ﴿٥٨﴾ نه ری چاوا هوین ژ حیزا تسیا خو تالوقه تی زه لامان دبن، شوینا ژنان؟! به لی هوین مله ته کی ساویلکه و نه فامان [لهو هوین هۆ دکه ن].

الجزء
العشرون

۞ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ آلَ
لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّطْهَرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ
وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرًا تَهُدَّ قَدَرْنَاهَا مِنَ الْغَايِبِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا
عَلَيْهِمْ مَّطَرًا فَنَسَاءَ مَطَرًا لَّمْ نَذَرِيَتْ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ أَصْطَفَى اللَّهُ خَيْرًا مَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾
أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَنْ
تُتَبِّعُوا شَجَرَهَا ؕ أَلَمْ يَكُن مَعَهُ اللَّهُ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعِدُونَ ﴿٦٠﴾
أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خَلْقَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ
لَهَا رَوَاسِي وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ؕ أَلَمْ يَكُن مَعَهُ اللَّهُ
بَلْ أَكْتَرْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا
دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُ لَكُم خُلَفَاءَ الْأَرْضِ
أَلَمْ يَكُن مَعَهُ اللَّهُ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي
ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُزِيلُ الرِّيحَ يُمْسِكُ بَرْقًا بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهِ ؕ أَلَمْ يَكُن مَعَهُ اللَّهُ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

﴿٥٦﴾ فَيُجَا مَلَهْتِي وَي جُو بهر سَف نه بوو، ژ وئ
پښه تر نه بیت، گو تن: بنه مالا (لوو ط) ی ژ گوندی
خو دهر بیخن، ب راستی تهو خو باقر ددان.
﴿٥٧﴾ فَيُجَا مه تهو و مروفیت وی [تهو یت باوهری
ثینابین] رزگار کرن، ژ بلی ژنا وی، مه تهو داد گهل
وان تهو یت دناف ئیز ایډا مایین. ﴿٥٨﴾ و مه بارانه ک
ب سهر و اندا باراند [بارانا، بهریت سوتی]، فَيُجَا
بارانا وان، تهو یت هاتینه ناگه هدار کرن [و فایده بو خو
ژئ نه کرین] پیسه باران بوو. ﴿٥٩﴾ [هه ی موحه مه د]
بیژه: حمه د و سواسی بو خودی [ل سهر که ره میت
وی، و نه هیلانا مله یتت گاور ژ بهر ی و یقه]، و سلاف
ل سهر بهنده ییت وی، تهو یت وی هلبزار تین [کو
پیغه مبهرن]. ئه ری خودی و بهر ستن وی چیتره، یان
ژی هه فیشکیت هوین چی دکهن و بهر ستن وان. ٩٠٠!
﴿٦٠﴾ ئه ری تهو یت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک
چیترن، یان تهو ی ئه رد و ئه سمان چیکرین و باران
بو هه وه ژ عه وران باراندی. ٩٠٠! فَيُجَا مه باخچه ییت
دلغه کهر و جوان پی شینکرن، هه وه نه دشی دارو بار ی

وان شین بکه ن [ته گهر مه بو هه وه شین نه کر بایه]، ئه ری بهر ستنیه کی دی د گهل خودی په [هتا هوین بهر یسن
یان ژ ی چیکرن و دانئ ب بالقه لی بدن] نه خیر و هسانینه، به لی تهو مله ته کن، هه قبه ران بو خودی چی
دکهن، و بهر ی خو ژ هه قیسی و هرد گپرن. ﴿٦١﴾ ئه ری تهو یت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان ژ ی
تهو ی ئه رد بو هه وه ل سهر ناوایسی هیک ی راستکری و بو ژین ی خو شکری، و رو یبار یت ئاف ی ئیخستینه تیدا،
و چیا بو کرینه سنگ، دا نه ه ژیت، و ناقر دانایینه د ناقره اهر د دهر یایاندا [دا ئافا شرین و سویر (شور)
تیکه لی ئیک نه بن]؟ ئه ری بهر ستنیه کی دی د گهل خودی هه یه [هتا تهو، وی بهر یسن، یان ژ ی خودی
ب تنی تهفه دایینه]؟ [نه خیر.. تهو بی هه فیشکه، و چو بهر ستنی د گهل نینن]، به لی بار اپتر ژ وان نوزانن.
﴿٦٢﴾ ئه ری تهو یت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان ژ ی تهو ی بهر سقا ته نگافی دده ت، گا فا
هه وارا خو دگه هینیتی، یان ژ ی نه خو شی یی [ل سهر وان] رادکته و دده ته ناله کی، و هه وه دکته و ورسیت
ئهر دی [ب نه هیلانا هنده ک مله یتت بهر ی هه وه]. ٩٠٠! ئه ری بهر ستنیه کی دی د گهل خودی هه یه [کو هوین
بهر یسن، یان ژ ی خودی ب تنیه، تهفی دکته]؟ و هوین کیم که ره م و نیعمه یتت خودی، دئینه بیرا خو.
﴿٦٣﴾ ئه ری تهو یت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان ژ ی تهو ی هه وه د تار یستانا دیمی و دهر یاییدا
راسته ری دکته، و بهر ی په حمه تا خو [ئانکو بارانی] مزگینی دهنی ریت. ٩٠٠! ئه ری بهر ستنیه کی دی د گهل
خود ی هه یه [کو هوین بهر یسن، یان ژ ی خودی ب تنیه فی کاری دکته]؟ خودی بلند تر و پاقر تره ژ وئ
شرکا، تهو دکهن.

أَمَّنْ يَدُ الْخَالِقِ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْفَعُ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 أَوَّلَهُ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَانُوا بَرَهْنَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٥﴾ قُلْ
 لَا يَعْلَمُونَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ
 أَيَّانَ يَبْعَثُونَ ﴿٦٦﴾ قُلْ أَدْرَاكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي
 شَكٍّ مِنْهَا بَلْ هُمْ عَنْهَا عَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا
 كُنَّا تُرَابًا وَآبًا أُنْزِلْنَا أَلَمُخْرَجُونَ ﴿٦٨﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا هَذَا
 نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٩﴾
 قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٧٠﴾
 وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَلٰٓئِلِ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧١﴾
 وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧٢﴾ قُلْ عَسَىٰ
 أَنْ يَكُونَ رَدْفٌ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
 لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾ وَإِنَّ
 رَبَّكَ لَبَعْلَمٌ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٥﴾ وَمِمَّا مِنْ عَابِدِهِ
 فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ
 يَقُصُّ عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٧﴾

و باب و بايريت خو بوويينه ناخ، ئهري جاره كادي، دي ژ گوران رابينه فه؟ ﴿٦٨﴾ ب سويند بهري نوكه
 ژي، سوژ و پهيمان بو مه و باب و بايريت مه، ب في چهندي هاتبونونه دان [ته گهر وهسابايه، دا باب و
 بايريت مه، ژ گوران رابينه فه]، ب راستي ته فه [ته فه په يانه] ژ چيروك و چيخانوكيت بهري پيغه تر نينه.
 ﴿٦٩﴾ [هه ي موحه مه د] بيژه وان: د ئه رديدا بگهرن، پاشي برينسي، كا دويها هيكه گونه هكاران بوو چ؟
 ﴿٧٠﴾ [هه ي موحه مه د] ب خه م نه كه قه ل سه ر [نه باوهري ئينانا] وان، و ته نكاف نه به ژ بهر پيلان و ئوبيينيت،
 نه و دگيرن [خود دي ته پاريزيت، و دي هاريكاريا ته كهت]. ﴿٧١﴾ و دييژن: ژفان و په يانا هوين مه ب
 ئيزايا وي دترسينن، كا كهنگي دي ئيت، ته گهر هوين راست دييژن. ﴿٧٢﴾ بيژه: دبیت هنده ك ژ وي [ئيزايي]
 نه و هوين له زي لي دكه ن، گه له ك يا نيزيكي هه وه بيت [وه وه هه هنگيشيت]. ﴿٧٣﴾ و ب راستي خودايي ته،
 خودان كه ره مه ل سه ر مروفان، به لي باراپر ژ وان نه د شو كوردان. ﴿٧٤﴾ و ب راستي خودايي ته، دزانيت
 كا چ د سينگي خو دا دغه شيرن، و كا چ ناشكه را دكه ن. ﴿٧٥﴾ و چويي فه شارتی و نه ديار د ئه ر د و نه سماندا
 نينه، ته گهر د ده پي پاراستيدا نه بيت [ژ وان تستان: نه و ئيزايا نه و له زي لي دكه ن، يا ده ستيشانكريه، فيجا
 چاوا نه و له زي لي دكه ن؟]. ﴿٧٦﴾ ب راستي ته ف قورثانه، پرائيسا تستي ئسرائيلي تيذا ژيك جودا، بو وان
 [ئسرائيلييان] فه دگيريت و ناشكه را دكهت، [وه كي جودا بونا وان دكار عيسايدا].

وَأَنَّهُ لَهْدَى وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمِعُ الْأَمْمَةَ إِذَا وَلَوْ أَمَدُّرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنتَ بِهَدَى الْعُمَىٰ عَنْ صَلَاتِهِمْ ۖ إِنَّهُم يَسْمَعُونَ ۖ وَالْأَمْنُ يُؤْمِنُ بِمَا يَتَنَبَّأُ بِهِمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَخْسِفُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ وَقَالَ أَكَدَنتُمْ بِآيَاتِي وَلَوْ نَحْطُوا بِهَا عُلَمَاءُ مَا تَدَاكُنْهُمْ يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَظْفِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا آلَآءَ الْيَمِّ لَيْسَ كُنُوفِهِمُ وَالنَّهَارُ مُبْصِرًا ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَقَرَّبَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ ۖ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلُّ أَتَوَةٍ دَاخِرُونَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُغَّ اللَّهُ الَّذِي أَنْفَخَ كُلَّ شَيْءٍ ۖ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

﴿٧٧﴾ و ب راستی ئەف قورئانە، راستەپرسی و دلوفانیە بۆ خودان باوەران. ﴿٧٨﴾ ب راستی خودایی تە، دئی ب بپاریت خو حوکمی دانابەرە و انداکەت [ل سەر تشتی ئەو تیدا ژیک جودا]، و هەر ئەو یی سەردەست و زیدەزانا. ﴿٧٩﴾ قیجا تو پشتا خو ب خودی گەرم بکە، ب راستی تو یی ل سەر هەقیبا ناشکەرە. ﴿٨٠﴾ ب راستی تو مرییان [گاوریت دلی وان ژ هەقیبی تاری بووی]، و کەرەن [ئەو پت گو هیت وان ژ هەستنا هەقیبی گرتی]، نەشی وەلی بکە، گول گازیبی بین، ئەگەر وان پشتا خو دا هەقیبی. ﴿٨١﴾ و تو نەشی ئەو پت کۆرە، ژ بەرزەبوون و گو مرییان تیدا، فەگیزی و راستەری بکە، ب تنی ئەو نەبن ئەو پت باوەری ب قورئانا مەئیناین، تو دشی وەلی بکە گولی بین، نئ هەر ئەو ئەو پت خو سپارتنە خودی. ﴿٨٢﴾ و ئەگەر قیامەت [و ئەفا ئایەتان ژئ دگوت، ژ هاتنا قیامەتی و ترس و سەهما وئ] نیزیکی وان بوو، ئەم دئی بۆ وان گیانەوەرەکی ژ ئەردی دەرئێخین، دگەل وان باخشیت [و بیژیت]: ب راستی مەرئوشان باوەریە کا موکوم نەبوو کو ئەم دئی دەرکەفین [وەک نیشانەک ژ نیشانیت مەزنا تیا خودی].

﴿٨٣﴾ و پۆژا ئەم ژ هەر ملەتەکی کۆمەک، ژ وان ئەو پت ئایەت و نیشانیت مە درەو داناین [و باوەری پئ نەئیناین] کۆم دکەین [کو پۆژا قیامەتیە]، قیجا ئەو پت بەراهیکی دئینە پراوەستاندن، داییت دو بپا هیکی بگەهنی، و بنە ئیک ریز. ﴿٨٤﴾ گافا دئینە مەیدانا حەشری [و جەهی حسابی]، خودی دئی بیژتە وان: هەو نیشان و ئایەتیت مە درەو دانان، بیی هوین تشتەکی ژئ بزائن، و ئەو چ بوو هەو دکر [ئەو چ بوو هوین ژفی پۆژی دایینە پاش، و وەل هەو کەری، هوین درەو بدانن]. ﴿٨٥﴾ و ئیزال سەر وان پیدفی بوو، ژ بەر سەما وان کەری، قیجا ئاخشتن ژ وان ناییت [چونکی وان چو هەجەت نین، بۆ خو بگرن]. ﴿٨٦﴾ ما نایین مە شەف یا دایینیە وان، داتیدا بگەهەسن، و مە پۆژا پەرۆنکری [دا کاروباریت خو تیدا ب ریشە بینە]، ب راستی ئەفە [شەف کەرنە جەهی فەهسینی، و پۆنکرنا پۆژی] چامە و نیشانن، بۆ وان ئەو پت باوەریی دئین. ﴿٨٧﴾ و پۆژا پەل بوقی دئینە دان، هنگی ئەو پت دئەرد و ئەسەلاندە هەین، هەمی دئی ترسن، ژ بلی وان ئەو پت خودی نەقیایی بترسن [ئەو ژئ شەهید و پیغەمبەرن]، و هەمی مەلویل و پەزێل دئی تینە دەف خودی. ﴿٨٨﴾ [وئ پۆژی کو پۆژا قیامەتیە] دئی چایان بینی، یا ژ تەفە دپراوەستانە، و ئەو ب خو کا چاوا عەور دچن، وەسا دچن، ئەفە چیکرنا خودیە، ئەوئ هەمی تشت موکوم و بنەجە چیکری، و خودی ئاگەه ژ وئ هەیه یا هوین دکەن.

﴿۸۹﴾ [وئى رۇژى] ھەچىيى بىت خىر ھەبن، دئ گەھىتە خىرەكا چىتر [خودئ دەھقات دئ دەئى]، وئەوژ ترس و سەھما وئى رۇژى ئىمنن. ﴿۹۰﴾ و ھەر كەسىي بىت، و كار و كرىارىت وى ھەمى گونەھ بن، يان ھەفال و ھەفېشك بۆ خودئ چىكرىن، دئ سەروسەر كەفتە د دۆژەھىدا [دەر گەھقانیت دۆژەھى دئ بىژئى]، ھوین نائىنە جزاكرن ب وئى نەبىت يا ھەوہ دكر. ﴿۹۱﴾ [ھەى موھەمەد بىژە] ب راستى فەرمانا من يا ھاتىيە كرن، كوئەز خودايىي قى باژىرى ب تنى بپەرىسم، ئەو باژىرىي خودئى ب رىز و روىمەت ئىخستى و ئىمنكرى، و ھەمى تىشت [دگەل قى باژىرى] يىي وىيە، و ئەمرئى من يىي ھاتىيە كرن، ئەزل بەر ئەمرئى وى پاوہستم، و ژ خوسپارتىان بم. ﴿۹۲﴾ و [ئەمرئى من يىي ھاتىيە كرن] ئەز قورئانئى [بۆ ھەوہ] بخوینم [دا ھەوہ بىي بترسىنم، و داخواز كەمە گوھدارىيا خودئى]، فېجا ھەر كەسىي راستەرىي بىت، ب راستى بۆ خۆ ب تنى دئ راستەرىي بىت، و ھەر كەسىي گومرىا بىت [زىانئى ل خۆ دكەت]، فېجا بىژە:

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُم مِّنْ فَحْشِ يَوْمِئِذٍ آمِنُونَ ﴿۸۹﴾
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۹۰﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ أَنَّ عَبْدَ رَبِّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمْرُهُ أَنَّ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۹۱﴾
وَأَن أَتْلُوا الْقُرْآنَ فَمَنْ أَهْتَدَىٰ فَأِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿۹۲﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيَرْبِحُهُ يَوْمَئِذٍ فَعَرَفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۹۳﴾

سُورَةُ النَّحْلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَمَ ﴿۱﴾ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۲﴾ تَشْلُوا عَلَيْهِكَ مِنْ نَّبَأٍ مَّوْئِي وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۳﴾ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا أَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَذِخُّ أُنْيَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿۴﴾ وَرِيدُكَ أَنْ تَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴿۵﴾

ئەز بەس ژ ئاگەھدار كرانم [يال سەر خۆ من گەھاندە ھەوہ، و چو يىي دى ژ بلى قىي، ل سەر من نينە]. ﴿۹۳﴾ و بىژە: ھەمد و سوپاسى ھەمى بۆ خودئى، نىزيك دئ ئايەت و نىشايت [ل سەر دەستەھلاتدارىيا] خۆ نىشا ھەوہ دەت، فېجا ھوین دئ نياسن و زانن، و خودايىي تە ژ تىشتى ھوین دكەن، نەيىي بىي ئاگەھ.

سۆرەتا قەصەص

ل مەكەھى ھاتىيە خوارئى (۸۸) ئايەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ھۆسا دىيئە خواندن (طا، سين، ميم)، [بۆ رافەكرنا ئان رەنگە تىپان بزفەر سەرىي سۆرەتا بەقەرە]. ﴿۲﴾ ئەفە ئايەتت كىتبا (قورئانا) رۆنكەرن. ﴿۳﴾ ئەم بۆ وان ئەويت باوهرى ب قورئانئى ھەى، سالوخي مووسايى و فيرعونى وەكى چىيووى، ب وەحى بۆ تە دەنيزين. ﴿۴﴾ ب راستى فيرعونى، ل سەر ئەردئ مسرى، زىدە خۆ مەزىنكر، و زۆردارى ژ قامئى دەرئىخست، و خەلكئى وئى كرنە دەستەك دەستەك و ژىكفەكرن، و كۆمەك ژ وان [كوئسرائيلىنە] تەپەسەر كرن، كورپت وان دكوشتن، و كچيت وان [بۆ خدامينييا خۆ] دھىلان، ب راستى ئەوژ خرابان بوو. ﴿۵﴾ و مە دىيئە كەرەمئى دگەل وان بكەين ئەويت د مسرىدا ھاتىنە تەپەسەر كرن، كوئسرائيلىنە [و وان ژ زۆردارىيا فيرعونى رزگار بكەين]، و وان بكەينە پىشى و جھى چاڤلىكرنى، و وان بكەينە وىرس [ل مسرى].

﴿۶﴾ و ئەوان د ئەردیدا بنهجهه بکهین [و تیدا دهستهه لاتدار بکهین]، و تشتی فیرعهون و هامان لهشکهری و ان ژئ دترسیان [مهخسهه نه مانا ملک و دهستهه لاتداریسا وان]، نیشا فیرعهون و هامان لهشکهری و ان ههردوویان، ژ ئیسرائیلیان، بدهین. ﴿۷﴾ و [وهختی موسا بووی] مه ئیلهام بو دهیکا موسایی هنارت کو شیرى بده موسایی، و ئەگەر تو ژئ ترسیای [بیتهه کوشتن ههروهکی ههمی کورپیت ئیسرائیلیان دئینهه کوشتن]، فئجا وی [بکهه د سندوقهه کیدا و] باقیزهه د روباریدا [دنیلیدا] و نهترسه [ناخه ندقیت] و ب خهه نه کهفه، ب راستی دئی ئهوی بو ته زفرینینهفه، و دئی وی کهینه پیغه مبهه. ﴿۸﴾ فئجا مالا فیرعهونی ئهه ژ ئافئ ئینادهه، دا [بو وان وهکی کورهکی لی بیت، و بیتهه رۆناهیسا چاقیت وان، بهلی دوبهاهی] بو وان بیتهه نه یار و کۆفان، ب راستی فیرعهون و هامان و لهشکهری وان، ههمی ییت گونهکار بوون. ﴿۹﴾ و ژنا فیرعهونی [وهختی موسا دیتی، که ته دلی وئ] گۆت: [ئههه بچویهکه]

دئی بو من و ته بیته جهی کهیف و دلخویشی، نه کوژن، بهلکی ب کیر مه بیته، یان ژئ بکهینه کورپی خو، و ئهه نوزانن [هیلاکا وان دئی ل سهه دهستی وی بیت، و دئی بو وان بیتهه نه یار و کۆفان]. ﴿۱۰﴾ و چو هزرل سهه دلی دهیکا موسایی نهه [ژ موسایی پیغه تر، کاج ب سهه ری هات] ئیزیک بوو دا ئاشکههراکهت [کو موسا کورپی ویهه]، ئەگەر مه دلی وئ موکوم نه کربایهه و ب هیز نه ئیخستهبایهه [ب وئ ئیلهاما مه داییی، کو فیرعهون کورپی وئ ناکوژیت، و جاره کا دی دئی کورپی وئ بو زفرینینهفه]، دا بیتهه ژ وان ئهویت خودان باوهه [و باوهه ب ژفانا خودی ههه]. ﴿۱۱﴾ و گۆته خویشکا وی: ل دویف هههه [کا دئی چ لی ئیت]، [خویشکا وی ئهه] ژ دویره دیت، و وان نه دزانی ئهه خویشکا ویهه [ل دویف دئیت]. ﴿۱۲﴾ و مه نه هیلا ئهه شیرئ چو دایینان بخۆت، بههه ئهه وی بزفرینینه دهه دهیکا وی، [ئینا خویشکا وی] گۆت: [بشتی زانی ئهه وی ل دایینهه کئ دههه] ئهه ری ئهه ماله کئ نیشا هههه بدهه، وی بو هههه خودان بکهت و سهههه گوهیی لی بکهت، و وان خیرا وی بقیته و بو دلبیش بن. ﴿۱۳﴾ فئجا مه ئهه زفراندهفه دهه دهیکا وی، دا چاقیت وئ پی رۆن بین، و دا ب خهه نه کهفیت، و دا بزانیته کو ب راستی فهه مانا خودی یا راستهه و یا ب جهی خویهه، بهلی باراپتر ژ مورفان فی نوزانن.

وَمُمْكِنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنَرَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيْهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيْهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِي لِي وَلَئِكَ لَا تَسْتَلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ قُودًا فُؤَادًا لِّمُوسَىٰ فَذَرَانِ كَذَّابٌ لِّئُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَّبَّنَا عَلَيَّ قَلْبُهَا لَمَكُنْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيْهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١١﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلٍ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصْحُونَ ﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ لَآئِمِهِمْ كَمَا تَقَرَّبْتَ إِلَيْهَا وَلَا تَحْزَنِي وَلَتَعْلَمَنَّ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَئِنْ أَكْثَرْتُمُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا
 فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَتِهِ ۖ وَهَٰذَا مِن عَدُوِّهِ
 فَاسْتَعَاذَ الَّذِي مِّن شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِّنْ عَدُوِّهِ ۖ فَوَكَرَهُ
 مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌ
 مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۚ إِنَّهُ
 هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَفْعَمْتُ عَلَىٰ فَلَن أَكُونَ
 ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ فَإِذَا
 الَّذِي ائْتَمَرَ بِهِ ۖ بِالْأَمْسِ يَسْتَصِرُّهُ ۖ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَنَوَسِيُّ
 مُيَمِّنٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَن ارَادَ أَنْ يَنْجُسَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ
 يَمُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَنْ نَقْتُلَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ ۖ إِن تُرِيدُ
 إِلَّا أَنْ نَكُونَ جَبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ نَكُونَ مِنَ
 الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ ۖ قَالَ يُمُوسَىٰ
 إِنَّ الْأَمْلَأَ يَأْتَمُرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ ۖ إِنِّي مِنَ الْمُنْصِحِينَ ﴿٢٠﴾
 فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

﴿١٤﴾ و وهختی [موسا] گه هشتیه کاملا خؤ [ژئه قلی و هیژی]، مه پیغه مبهراتی و زانین دایى، و هؤسا ئهم قه نجیکاران خه لات دکهین. ﴿١٥﴾ و بیى کو خه لکى باژیرى [مسرئ] پى بحه سیت، چؤ ناف باژیرى، فیجا دیت دو زه لام تیدا ب شهړن، ئه فه ژمله تى ویه و ئه فی دی ژ دژمنى ویه، فیجا ئه فی ژمله تى وی هه وارا خؤ گه هاندئ، و داخواز ژئ کر هاریکاریا وی بکعت ل سهر دژمنى وی، ئینا موسایى کوله ک دانایى کوشت، گؤت: ئه فه ژ کارى شه یتانییه [شه یتانى ب من دا کرن]، ب راستى ئه و دژمنه کى گومړاکه رى ناشکهرایه. ﴿١٦﴾ گؤت: خودیوؤ، ب راستى من سته م ل خؤ کر [ب کوشتنا فی مروفى، و ب فى کرپارا شه یتانى ب من داییه کرن]، فیجا ل من نه گره و گونه هیت من ژئ بیه، فیجا خودئ گونه هیت وی ژئ برن، و ئه وه گونه ه ژیه ر دلؤ فان. ﴿١٧﴾ و گؤت: خودیوؤ، ژ بهر وئ کهره ما ته دگه ل من کرى [کو ته ئه زیى ب هیژ ئیخستیم]، ئه ز چوجا نابمه پشته فان و هاریکار بو گونه هکاران.

﴿١٨﴾ فیجا ب ترس ما دناف باژیریدا، و زیره فانی ل خؤ دکر [دترسیا نه خؤ شیهه ک ب سهرى بیت ژ بهر کوشتنا وی مروفى فیرعه ونى]، دیت ئه وئ دوهى هاریکاری ژئ خواستى، [جاره کا دی] یى هه وارا خؤ دگه هینیتى، موسایى گؤتى: ب راستى تو گومړایه کى ناشکهرایى. ﴿١٩﴾ فیجا وهختى موسایى فیایى ئه وئ دژمنى هه ردو وکان (ئه وئ قوبتى) ب هیژ بگریت، ئه وئ ئسرائیلی [هزرکر موسا دى وی گریت و کوژیت، ژ بهر هندئ ترسیا و] گؤت: ته دقیت تو من ژى بکوژى، ههروهکى دوهى ته ئیک کوشتى، ته دقیت [ب فى کارى خؤ] بییه ژ بهر ده سیت خوینرژ دهر دیدا، و ته نه قیت تو ژوان بی بیت قهنجیى دکهن. ﴿٢٠﴾ زه لامه ک [ژ فیرعه و نیان ژ حه ز ژیکه ریت وی] ژ دویا هییا باژیرى ب له ز هاته دهف موسایى، و گؤت: هه ی موسا، ب راستى مه ز نیت باژیرى ییت کؤم بووین، و یى ته کیری دکهن دا ته بکوژن، فیجا [ژ باژیرى] دهر کهفه، ب راستى من خیرا ته دقیت. ﴿٢١﴾ فیجا موسا ب ترس ژ باژیرى دهر کهفت، و زیره فانی ل خؤ دکر [نه کو تشته ک ب سهرى بیت] گؤت: خودیوؤ، من ژ مله تى سته مکار رزگار بکه.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ
الطَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ
النَّاسِ يَسْفُوتُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ
مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَوْثًا يُصْدِرُ الرِّعَاءَ وَأُوتِنَا
سَمِيعٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ إِنِّي لَمَّا أَتَيْتُكَ مِن خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا
تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ ابْنِي يَذْغُوكَ لِيَجْزِيَكَ
أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ
لَا تَحْزَنْ حَوْتِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا
يَبْنَوتُ اسْتَفْجِرُهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَجَارَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿٢٦﴾
قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ بِكَ وَنَتَّبِعَ هَدْيَكَ عَلَى أَنْ
تَأْجُرَنِي ثَمَنِي حِجَابٍ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرَ أَفْهِنٍ عِنْدَكَ
وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَسْقِيَ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَلِكَ بَنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَةَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

﴿۲۲﴾ فَيَجَا وهختي [مووساي] بهري خو دايبه
ملي [باژيري] مهديهني، گوت: من هيثيه خودايي
من بهري من بدهته ريكا راست [وري ل بهر من
بهزده نهيت]. ﴿۲۳﴾ فَيَجَا وهختي هاتيه سهر ئافا
مهديهني، كومهكا مروشان ل سهر ئافي ديتن، بهزي
خو ئاف ددان، وژ وان پيدا [يان دب بن واندا] دوژن
دبتن بهزي خو ددانه پاش و فهدگيران [دا نهچيته
ئاف يي خهلكي، ئينا دلي مووساي ماب وانقه]،
گوت: ههوه خير، بوجي هوين بهزي خو ددنه
پاش؟! وان [ههردويان] گوت: بابي مه پره ميره كي
ب ناف سالفه چوييه [ومه ژ وي پيئه تر كهس نينه
بو مه بيته بهر بهزي، وژ نه چاري ئهم پيت هاتينه
بهر..] و ئهم بهزي خو ئاف نادهين، ههتا شقان
هممى بهري مه بهزي خو ئاف نهدهن و نه بهن.
﴿۲۴﴾ ئينا [مووساي] بهزي وان بو وان ئافدا، پاشي
پشتا خو داوان، و چو بن سيبهري، فَيَجَا [بو خو]
گوت: خوديوو، ب راستي ههر كه ره ما تو د گهل
من بكه ي، ئه ز يي ههوجه مه [و ئه ز يي برسيمه].

﴿۲۵﴾ [پاشي] ئيك ژ وان ههر دو ژنان ب شهر مقه هاته دهف [مووساي] و گوت: بابي من داخوازا ته
دكهت، دا ههقي ئافدانا ته بو مه كري، بدهته ته، فَيَجَا وهختي مووسا هاتيه دهف، و چيروكا خو بو فهدگيري
[بابي وان كچان]، گوت: نه ترسه، تو ژ مله تي سته مكار قورتال بووي. ﴿۲۶﴾ ئيكي ژ وان ههر دو كچان،
گوت: باب ب شقاني بگه، ب راستي يي ژ هه ميبان چيتر تو ب شقاني بگري، ئه وه يي ب هيژ و ئه مين.
﴿۲۷﴾ [بابي كچان گوت هه مووساي]: من دقيت ئيك ژ ههر دو كچيت خو ل ته مار بكه م، ب شهرت تو
ههشت سالان شقانيا من بكه ي، ژ خو ئه گهر تو تمامكه ي و بكه يه دهه، ئه فه قهنجيه كه ژ دهف ته، من
نه قيت ئه ز ههه تي بو ته چي كه م [كو تو بكه يه دهه سال]، و ئه گهر خودي حه زكه ت، دي من ژ مروقيت
باش بيني. ﴿۲۸﴾ [مووساي] گوت: ئه فه په يانه (قهوله) دنا فبه را من و ته دا، و كيشك ژ ههر دو وهختان من
ب جه ئينا، [ههشت سال يان دهه سال] زيده ژ من نايته خواستن و چول سهر من نينه، و خودي شاهده
ل سهر ئه فا ئهم دبيري.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿٢٩﴾ فَيُجَاكَاها مَوْسَىٰ وَهَتَّىٰ خَوْبَ دُوبَاهِي
ثِيَابِي وَمَالَ خَوْبِ بَرِي، [ب شَهَف] ثَاكَرَهُ ل رَهْخِي
[رَاسَتِي يِي جِيَايِي (طُور)] دِيَت، [ثِيَا] كُوتَه
مَالَ خَوْ: ل فَيْرِي رَاوَه سَتَن، ثَه زِي ثَاكَرَه كِي رُ دُوبِر
دِينِم [ثَه ز دِي جَم بَه رِي خَوْ دَه مِي]، بَه لَكِي ثَه ز
بُو هَه وَه ثَاخْتَنَه كِي [كُو رِي كِي فَي بَكَه فِين] يَان
بَزُوتَكَه كِي ثَاكَرِي يِينِم، دَا هُو يِن خَوْ بِي كَه رَم بَكَه ن.
﴿٣٠﴾ وَوَهْتِي هَاتِيَه دَهْف [ثَاكَرِي]، رُ رَهْخِي رَاسَتِي
يِي نَهَالِي، رُ وِي جَهِي پِيرُوز رُ دَارِي، هَاتَه كَا زِي كَرَن:
هَه ي مَوْسَا، ب رَاسَتِي ثَه ز خُودِي مَه، خُودَانِي هَه ي
جِيَهَانَان. ﴿٣١﴾ وَدَارِي خَوْ بَاقِيْزَه، فَيُجَا وَهْتِي دِيْتِي
وَه كِي تِيرَه مَارِي ب لَه ز وَ سَفَك دِيْت، رُ تَرَسَان رَهْفِي
وَل خَوْ نَه ز فَرِي، [خُودِي] كُوت: هَه ي مَوْسَا، بَزْفَرَه
و نَه تَرَسَه، تُو رُ وَانِي يِيْتِ ثِيَمِن. ﴿٣٢﴾ وَدَه سَتِي خَوْ
بَكَه دَا خَلَا خُودَا، دَه سَتِي تَه بِي نَه سَاخِي وَ بِي ثِيَش،
دِي سَهِي وَ سِيَس (بِرَسَقِي) دَه رَكَه فِيت [هَه رَجَه نَدَه
دَه سَتِي وِي يِي رَهْش ثَه سَمَه ر بُو] ثَه شَه دُو نِيْشَان وَ
مَوْعِيزَه نَه رُ دَهْف خُودَا يِي تَه بُو فِيرَه وَنِي وَ مَلَه تِي

وِي [رُ كَه نَكَه نَه وَ مَه زَن وَ دُوبِي جُوبِيْت وِي]، ب رَاسَتِي ثَه وَ مَلَه تَه كِي رُ رِي دَه رَكَه فِيتَنَه. ﴿٣٣﴾ [مَوْسَايِي]
كُوت: خُودِي وَو، ب رَاسَتِي مَن ثِيَكِي رُ وَان كُوشَتِي، فَيُجَا ثَه ز دَتِرَسَم مَن بَكُورَن [و تُو لَا خَوْ فَه كَه ن].
﴿٣٤﴾ وَ هَارُ وَنِي بَرَايِي مَن رُ مَن بَ ثَه ز مَانَتَرَه، فَيُجَا دَگَه ل مَن فَرِي كَه هَارِي كَار وَ پَشْتَه ثَان، كُو مَن رَاسَت
دَه رِي خِيْت، ثَه ز دَتِرَسَم ثَه وَ مَن دَرَه وَيِن دَانَن. ﴿٣٥﴾ خُودِي كُوت: ثَه م دِي پَشْتَا تَه ب بَرَايِي تَه قَايِم كَه يِن،
وَ هَارِي كَارِيَا تَه كَه يِن، وَ ثَه م دِي ب نِيْشَان وَ مَوْعِيزَه يِيْت خَوْ دَه سَتَه لَا تِي دَه يِنَه هَه وَه، فَيُجَا ثَه وَ نَه شِيْن
نِيْزِي كِي هَه وَه بِنَن رُ بَه ر وَا ن ثَا يَه ت وَ مَوْعِيزَه يِيْت مَه دَا يِنَه هَه وَه، هُو يِن وَ يِيْت ب دُوبِي ف هَه وَه دَكَه فَن،
دِي سَه رَكَه فَن [نَه ثَه وَ].

﴿۳۶﴾ فَيُجَاوِزُهَا وَهَتَّىٰ مُوسَىٰ بِنِشَانِ وَثَايَةٍ وَ
مَوْعِزَةٍ يَشِيَّتْ مَهْ يَشِيَّتْ ثَاشْكَهْرَا بُوَ وَان [فیرعه ونی و
کوما وی و مله تی وی] هاتی، گوتن: ئەفه [ئەفا تو
دکە، داری دکەیه مار، و دەستی خۆ سپی ژ پاخلا
خۆ دەر دێخی] ژ سحره کا چیکری پێقه تر نینه، و مه
ئەفه ژ باب و باپیریٔ خۆ ییت به ری، نه بهیستییه.
﴿۳۷﴾ موسایی گوت: ب راستی خودایی من
چیتر دزانیت کا کی ب راسته پرسیی ژ دهف خودی
هاتیسه، و کا دویا هییا خیری و سه ره کەفتنی یا کییه،
ب راستی خودی سته مکاران سه ره فەراز ناکهت.
﴿۳۸﴾ فیرعه ونی گوت: گەلی مه زن و ما قوبلان، ژ
بلی خۆ، ئەز چو خودایان بو هه وه ناینم [ئانکو ژ
بلی من، هه وه چو به رستی نینن]، فئجا هامانو، تو بو
من ئاگری بده بن هه پرسی [ئانکو تابوکان چیکه]،
و قه سه ره کا بلند بو من ئافاکه، ئەز به جمه سه ربانی
وی، به لکی خودایی موسایی ببینم، و ب راستی
ل دهف من ئەو ژ دره وینانه. ﴿۳۹﴾ و ب نه هه قی وی
[فیرعه ونی] و له شکهری وی د ئه ردی مسریدا خۆ

مه زن کرن، و هزر کرن ئەو ب بال مه شه ناز قرن. ﴿۴۰﴾ فئجا مه ئەو و له شکهری وی گرتن، و هافیتنه د
ده رباییدا [و مه هه می خه ندقاندن، و کهس ژئ نه ما]، فئجا به ری خۆ بدی کا دویا هییا سته مکاران، یا چاوا
بوو؟ ﴿۴۱﴾ و مه ئەو [د دنیا ییدا] کر نه سه ریٔ گاوریی [چا فل وان بیته کرن]، و [خه لکی] بو ئاگری
گازی دکه، و پوژا قیامه تی هاریکارییا وان نایته کرن. ﴿۴۲﴾ و دفی دنیا ییدا مه له عنهت [و دویر کهفتن ژ
دلوفانییا خودی] ب دویف وان ئیخست [ژ خودی و ملیاکهت و باوه ریداران]، و پوژا قیامه تی ژئ، ئەو ژ
وانن ئەو یٔ ژ دلوفانییا خودی دویر ئیخستی. ﴿۴۳﴾ ب سویند مه کتیب [ته ورات] دا موسایی، پشتی مه
مله تیٔ چهر خیت بو ری د هیلک برین [وه کی مله تی نوح و عاد و سه موود] و فیرعه ون و مله تی وی، دا
[ئەو کتیب] بو مرو فان بیته رو ناهیا دلان [کو هه قیی پی ببین] و ریکا راسته پرسی و دلوفانیی، دا بو خۆ
شیره تان ژئ وهر گرن.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا يَبْتَهِتٌ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ
مُفْتَرٍ وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولَىٰ ﴿٣٦﴾
وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّیْٓ أَغْلَمُ يَمُنْ جَاءَ بِالْهَدَىٰ مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ
تَكُون لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾
وَقَالَ فِرْعَوْنُ بَنَیْتُهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهِ
غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهْمُنْ عَلَى الظِّلِينِ فَأَجْعَلْ لِي صَرْحًا أَعْلَىٰ
أُظْلِعْ إِلَيَّ إِلَهُ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَا أَظُنُّهُ مِنَ الْكَذِبِينَ ﴿٣٨﴾
وَأَسْتَكْبِرُ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا
أَنَّهُمْ إِلَٰهِنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ
فِي الْبَحْرِ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾
وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْخُلُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً
وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
مُوسَىٰ الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ
بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْعَرْشِ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَا كُنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَسْلُوًا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْلَا أَن نُّصِيبَهُمْ مُّصِيبَةً يَمَّا قَدَّمْتَ أَيْدِيَهُمْ قَيِّمُوا رُبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْنَا إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَاتِكَ وَتَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوْحِيَ إِلَيْنَا مِثْلَ مَا أُوحِيَ مُوسَىٰ أَوَّلَ مَا يَكْفُرُوا بِمَا أُوحِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلَ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَفْرًا ﴿٤٨﴾ قُلْ فَأَنذَرْتُكُمْ يَوْمَ لَوْلَا بِكُتِبَ مِن عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِنْ لَّوَيْتُمْ جِبُودَ الْكَلْبِ فَأَعَلِمَ أَنَّ مَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ أَتَّبَعَ هَوَاهُ بَعْدَ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٠﴾

نهبووی، وهختی مه گازی کریسه موسایی [و مه ناخفتی] به لی خودایی ته ژ دلو فانیسا خو [و هحی بو ته هنارت، و بو ته گوت]: دا مله ته کی هشیار و ناگه هدار بکهی [نانکو دا بو وان بیسه پیغه مبه ر]، کو به ری ته چو پیغه مبه ر بو وان نه اتبسون، وان ناگه هدار بکهن و دال خو بزقرن. ﴿٤٧﴾ و نه گهر ژ بهر هندئ نه بایه، وهختی به لایه ک ژ بهر کار و کریاریت وان دهاته سهری وان، بیژن: خودیو، دی بلا ته پیغه مبه ر ک بو مه هنار تبایه، دا هم زی ل دویف نیشان و ثایه تیت ته هاتبایه [و نه ف نه هاتبایه سهری مه]، و هم بو بایسه ژ خودان باوهران [مه تو پیغه مبه ر نه دهنارتی، چونکی نه گهر مه نهو به ری هنارتا ته نیز ادا بانه، دا بیژن نه ف نه گه نگی و هره پیغه مبه ر بو مه نه هاتینه، بلا خودی پیغه مبه ر ک بو مه هنار تبایه، دا مه زی گو هی خو دابایی و باوهری پی ئنابایه، فیجا دا وان نه ف هه جه ته نه مینیت، مه تو هنارتی پیغه مبه ر]. ﴿٤٨﴾ فیجا وهختی هه قی ژ دهف مه، بو [خه لکی مه که هی] هاتی [کو هاتنا پیغه مبه ر یه ب فی قورثانی]، گوتن: بلا تشتی بو موسایی هاتی [ژ موعجیزه یان] بو وی زی هاتبایه، نه ری ما وان [نه ویت وه کی وان] به ری نوکه، نه واپی موسا پی هاتی دره و نه دانا، و گوتن: [ته ورات و قورثان] دو سحرن، پشته فانیسیا ئیکدو دکه ن [ل سهر دره وی بو ئیکدو دبه شاهد]، و گوتن: مه باوهری ب هه ردو وکان نینه. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: نه گهر هوین راست دیژن [کو نه ف هه ردو کتیه و هسانن وه کی هوین دیژن]، کا هوین کتیه کی ژ دهف خودی بینن، ژ فان هه ردو کتیه ن [ته ورات و قورثانی] یا راسته رپتر بیت، دا نه ز بگرم ول دویف بجم. ﴿٥٠﴾ و نه گهر وان به رسفا ته نه د [و نه شیان کتیه کا ژ قورثانی و ته وراتی راسته رپتر، ژ دهف خودی بینن، یان زی ل دویف ته نه هاتن و باوهری ب ته و قورثانا بو ته هاتی نه ئینان]، فیجا بزانه نه و بهس ییت ل دویف هه و و دلخوازیسا خو دچن [و وان چو به لگه و نیشان نین]، و ما کی ژ وی ریبه رزه تر و گو مراره یی ب دویف دلخوازیسا خو بکه فیت، بی کو وی راسته رپتر نه ک ژ دهف خودی هه بیت، ب راستی خودی مله تی سته مکار [نه وی ب دویف هه وایی سهری خو دکه فیت] راسته رپتر ناکه ت.

الجزء

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ
ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلَى
عَلَيْهِمْ قَالُوا ءَأَمَّا بِنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ
مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَبِذَرُوا
بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا
الْلَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلَّمْ
عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ
وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾
وَقَالُوا إِن تَتَّبِعِ الْهْدَىٰ مَعَكَ تَخْطِفُ مِنْ أََرْضِنَا أَوْ لَوْ
كُنَّا لَهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُحْجَىٰ إِلَيْهِ تَمَرُنْ كُلُّ شَيْءٍ زَرْقًا
مِنْ لَدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَوْهَلُكُمْ أَمِنْ
قَرْيَةٍ بَطَرْتُم مَعِشَتَهَا فَبَلَكَ مَسَلِكُهُمْ لَمْ تَنسِكْ مِنْ
بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَتْ رُبُّكَ
مُهْلِكِ الْفَرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
ءَاتَيْنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْفَرَىٰ إِلَّا وَأَهْلَاهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

﴿٥١﴾ و ب سویند مه ئایه یتیت قورئانی ناڤهین ناڤهین
و ل دویف ئیک، بۆ وان هنارتن [ئانکو مه ئه حکامیت
قورئانی بۆ قورهیشیان ل دویف ئیک هنارتن]،
دا بۆ خۆ شیرهان ژئی وهر بگرن، و ل خۆ بزځرن.
﴿٥٢﴾ ئه ویت بهری قئی قورئانی مه کتیب دایینی
[مه خسه د پی جوهی و فهله، ئه ویت موسلمان
بووین]، ئه و باوهریی ب قئی قورئانی دئین.
﴿٥٣﴾ و وهختی [ئهف قورئانه] بۆ وان دئیه خواندن،
دبیژن مه باوهری پی ئینا، ب راستی ئه فه هه قیه
ژ نک خودایی مه، ب راستی بهری وی ژئی [بهری
قورئان بیته خواری] ئه م د موسلمان بووین [و مه
باوهری هه بوو دی پیغه مبه ره ک ئیت، و قورئان دی
بۆ ئیته خواری]. ﴿٥٤﴾ ئه فه دوجا دی خه لاتی خۆ
وهر گرن [ئانکو خیرا وان دوقات دی ئیته نفیسین]
ژ بهر سه برا وان کیشایی، و ژ بهر باشیا ئه و شوینا
خراپیی دکهن، و خرابیا ئه و ب باشی دده نه پاش،
و ژ بهر وان خیر و سه ده قیه ئیت ژ وی تشتی ددهن،
ئهوئی مه داییه وان. ﴿٥٥﴾ و ده می وان گول قه سه و

گۆتیت سه قه ت و شکهستی دییت [ژ گاوران]، پشته خۆ ددهنی و دیژن: ئه م ل سه ر ږیکا خۆ و هوین ل
سه ر ږیکا خۆ، پشته راست بن ئه م بهر سفا هه وه نادهین و ل هه وه نازځرینین، و مه نه قیت تیکه لیا نه زانان
بکهین. ﴿٥٦﴾ و تو نه شیئ ئهوئی ته بقیث راسته ږی بکهی، به لی خودییه یی بقیث راسته ږی دکهت، و ئه و
چیتر دزانیته کا کی دی باوهریی ئینیت، و کا بهری کی ل ږیکا راسته. ﴿٥٧﴾ و [موشرکیته مه که هی] گۆتن:
ئه گهر ئه م بینه سه ر دینی ته [هه ی موحه مه د]، ئه م دی ژ ئه ردی خۆ ئیننه ده ر ئیخستن [ئانکو عه ره ب هه می
دی نه یاره تیا مه کهن، و ل سه ر مه کۆم بن، و مه هیژا بهر سینگر تئا وان نینه]، ما مه ئه و د حه ره مه کا ئیمندا
بنه جه نه کربون [ئه و د گا ور، که سی زیده کافی ل سه ر وان نه دکر، فیجا چاوا ئه گهر موسلمان بوون ژ خۆ
دترسن، زیده کافی ل سه ر وان بیته کرن]، و ژ که ره ما مه، فیقییی هه می جهان و هه می تشتان دئیتی، به لی
باراپتر ژ وان قئی نوزانن [کو ئیمنکرن و په یدا بوونا فیقییی هه می جهان ل ویرئ، وی جهی هشک و بی دار
و ده رامهت، که ره مه که ژ ده ف خودی]. ﴿٥٨﴾ و گه له ک گوند، مه قر کرن ل سه ر پی خۆ چۆ بوون و به تران
بسوون، و سوپاسیا خودی نه دکرن ل سه ر که ره مییت وی، فیجا ئه فه مالیته وانن [کاڤلن]، پشتی وان ئاڤا
نه بووینه و که س لی خۆ جه نه بووینه، ب ږیباری نه بیت [ئه گهر جاره کی ږیښنگ و ږیبار تپرا چۆ بن، و بیتا
خۆ لی فه دابن]، و ئه م بووینه و ږرسیت وان [که س ژ وان و دوینده ها وان نه مابوون]. ﴿٥٩﴾ و خودایی ته
چو گوندان د هیلاک نابهت، بهری پیغه مبه ره کی بهیژیه ناف، نیشان و ئایه تیت مه ب سه ر واندا بخوینیت
[وان هشیار بکهت، و ږیکا راست بۆ وان دیار بکهت]، و مه چو گوند د هیلاک نه برینه، ئه گهر خه لکی وان
ب خۆ پی سته مکار نه بیت.

﴿٦٠﴾ و هەر تشته کئی خودی داییه هه وه، خه مل و متای دنیا ییه، و یی ل دهف خودی چیره و پتر دمنیت، ما هوین تینا گه هن [یی مای چیره، ژیی پویچ دیت]؟ ﴿٦١﴾ ئه وئ ئه وئ مه ژ دهف خو، په بیان ب به حه شتی داییی کو هه ر دئ گه هیتی، وه کی ویه یی مه ب متای ژیا نا دنیا یی که یفخوش کری [ئه وئ ب کول و کوفان و زوی دجیت، و نه مینیت]، پاشی رۆژا قیامه تی ئه و دئ ژ وان بیت، ئه ویت د دۆژه هیدا دئینه به ره هه فکرن؟ ﴿٦٢﴾ و رۆژا خودی گازی وان دکه ت، و دبێژیت: کا هه فیشکیت هه وه ژ دره و بۆ من چی دکرن ل کیه نه [هاریکاریا هه وه بکه ن]؟ ﴿٦٣﴾ و ئه ویت هیژایی گه ف و ئیژایا مه بووین، گۆتن: خودیو ئه ویت مه د سه ردا برین ئه فنه، کا ئه م چاوا د سه ردا چۆبووین، مه ئه و ژ و ه سا د سه ردا برن [ب دلی وان، نه ب کۆته کی]، فئیجا ئه م ژ وان ییت به رنه، وان ئه م نه ده پرستین [ئه و ب دو یف دلخو زیبا خو که فنبوون]. ﴿٦٤﴾ و رۆژا [خودی] دبێژیت: کا گازی وان هه فیشکان بکه ن، ییت هه وه

وَمَا أُوْتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَنْعَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا وَزِينَتِهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَنَعْنَاهُ مَنَعَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِي الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا آيَانَا بَعْدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَّتَ عَلَيْهِمُ الْأَنْبِيَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَرَ وَاعْمَلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْحَيَوةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحُكْمُ فِي الْأَوَّلِ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

بۆ خودی چێکرین [کا دئ فایده ی هه وه که ن، و به رفانییه کی ژ هه وه که ن]، فئیجا گازی وان دکه ن به لی به رسقا وان ناده ن، فئیجا وه ختی هه می ئیژایی و دۆژه ی دین [هنگی ژ دل، په شیان دین و دبێژن]: خوژی ئه م د دنیا ییدا ژ راسته پری و خودان باوه ران باینه. ﴿٦٥﴾ و رۆژا [خودی] گازی وان دکه ت، و دبێژیت: هه وه چاوا به رسقا پیغه مبه ران دا؟ ﴿٦٦﴾ وئ رۆژی هه جه ت و به رسقا ل به ر وان به رزه دین [و نوزانن دئ چ بیژن]، و پسایا ئیکدو زی نا که ن [ئیک تشته کی ژ ئیکی بگریت، یان تشته کی بۆ بیژیت، چونکی که سی چو هه جه ت نین]. ﴿٦٧﴾ به لی هه چیی تۆبه بکه ت و باوه ری بی بینیت، و کار و کریاریت باش بکه ت، ئه فه دئ د سه رفه راز بن. ﴿٦٨﴾ و خودایی ته، چ بقیت وی چئ دکه ت، و وی ده له بژیریت، هه له ژارتن شۆلی ویه، نه یی وان [ئه ف ئایه ته د راستا وئ چه ندیدا هاته خو ار، و هختی قوره شییان گۆتی: بلا ئه ف قور ئانه بۆ ئیک ژ هه ردو ماقو یلیت مه که هئ و تائیفی هاتبا یه خو ار، یان وه ختی جو هییان گۆتی: به س ئه گه ر جبرائیل نه بایه یی وه حییی بۆ موحه مه دی دئینیت، ئه م دا باوه ری بی پئ ئینین]، و ب راستی خودی یی پاک و پا قوه ژ وئ شرکا ئه و دکه ن. ﴿٦٩﴾ و کا ئه و چ دلی خو دا فه دشیرن، یان زی ئاشکه را دکه ن، خودایی ته پئ دزانی ت. ﴿٧٠﴾ و ئه وه خودایی تا ک و ته نیا، چو په رستی ییت راست و دور ست ژ وی پیغه تر نین، و حه مد و سو پاسی د دنیا یی و ئاخ ره تیدا هه ر بۆ ویه، و حو کم د نا فه را بن ده یاندا هه ری ویه، و زفرینا هه وه هه ر ب بال و یقه یه .

﴿۷۱﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: کا بیژنه من نه گهر خودی هتا پوژا قیامه تی، بهرده وامل هه وه بکته شهف [و بی قه برین درپژ بکته] کیژ بهرستی [ژ نه ویت هوین دهر یسن] ههیه ژ بلی خودی بشیت، بو هه وه پونا هییه کی بینیت؟! فیجا ما هوین گو هییت خو فها نکه، تی بگه هن. ﴿۷۲﴾ بیژه: کا بیژنه من نه گهر خودی هتا پوژا قیامه تی، بهرده وامل هه وه بکته شهف، کیژ بهرستی ژ بلی خودی ههیه، بشیت بو هه وه شهفه کی بینیت، هوین تیدا فها هه سن؟! فیجا ما هوین د بی چافن، نابینن. ﴿۷۳﴾ و ژ دلوفانیسیا خو شهف و پوژ ییت بو هه وه دایین، داد شه فیدا فها هه سن، و داد پوژیدا ژ رزقی وی بخوازن [تیدا شول بکه ن]، و دا هوین سوپاسیسیا خودایی خو بکه ن. ﴿۷۴﴾ و پوژا [خودی] گازی وان دکته، و دبیزیت: کا هه فیشکیته هه وه ژ دره و بو من چی دکرن، ل کیفه نه [بلا هاریکاریسیا هه وه بکه ن]. ﴿۷۵﴾ و پوژا هم ژ ناف هه ر مله ته کی شاهد کی دهر دتخین [دا شاده ییسی ل سهر کریاریت وان بده ت،

نه و ژ ی پیغه مبه ری وان ب خو به] و دبیزنه وان [موشرکان]: کا به لگه و نیشانیته خو بینن [کو هه فیشک من ییت هه ین]، هنگی دی زانن خودی ئیکه، و یی بی هه فال و هه فیشکه، و نه و هزر و ته خمینا وان دکر [ئانکو مه هدر و بهر فانیسیا بوتان]، ل وان بهر زه بو [و نه ما]. ﴿۷۶﴾ ب راستی قاروون ژ مله تی مووسایی بوو، فیجا خو مه زن کر ل سهر سهری مله تی خو، و سته م ل وان کر، و مه هند گه نجخانه دابوونی، هتا پارکنا کللیت وان زی، بو ده سته که کا ب هیژ ازه لمان یا گران بوو، و هختی مله تی وی [نه ویت باوهری ئیناین] گو تیی: د سهر دا نه چه و به تران نه به، ب راستی خودی حه ژ به ترانان ناکه ت. ﴿۷۷﴾ و ب وی تشتی خودی داییه ته، ئاخره تی بخوازه، و بارا خو ژ دنیایی زی ژ بیر نه که، و کا چاوا خودی قه نجی دگه ل ته کرییه، تو ژ ی وه سا قه نجیی [دگه ل بنده ییت وی] بکه، و دهر دیدا ل دویف خراییی نه گهره، ب راستی خودی حه ژ خراییکه ران ناکه ت.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَوْ لَسَمَعُونَ ﴿٧١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِاللَّيْلِ تَسْكُونُ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَ مِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَ يَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَ نَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعِلِمُوا أَلَّا الْحَقُّ لِلَّهِ وَ ضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ إِنْ قَرُّونَ كَانَتْ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَقِيَ عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُتُبِ مَا أَنْ كُنُوزَ مَا أَنْ مَفَاحِجُهَا لِنُؤَا بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَ اتَّبَعَ فِيمَاءَ ذَلِكَ اللَّهُ الذَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

﴿۷۸﴾ قاروونی گۆت: ب راستی [ئهف زهنگینییه، و ئهف ماله] من ب زانیا خۆیی پهیدا کری، ما وی نه درانی کوب راستی خودی بهری وی، گه له ک مله تیت ژ وی ب هیزتر و تیرمالتر، ییت د هیلاک برین؟! و پسیارا گونه هکاران ژ گونه هیت وان نایته کرن [هه جه ته کئی بۆ خۆ بگرن، بۆ هه جه تی پسیار ژ وان نایته کرن، هه که وهکی دی پسیار ب خۆ هه ریا هه ی، خودی دیبژیت: ﴿قَوْرَبِكَ لِنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ﴾].

﴿۷۹﴾ قیجا [جاره کی] قاروون ب خه مل و که شخه یییا خۆشه، ده ره که شه ناف مله تی خۆ، ئه ویت گه له ک هه ژ ژیا نا دنیا یی دکهن، گۆتن: خۆزی ئه و تشتی خودی داییه قاروونی، دابایه مه ژ ی [ئانکو خۆزی ئه م ژ ی وهکی وی زهنگین بباینه]، ب راستی ئه و خودان شه نسه کی مه زنه. ﴿۸۰﴾ و ئه ویت تیگه هشتی گۆتن: وهی بۆ هه وه، خه لاتی خودی بۆ وان ئه ویت باوه ری ئیناین و کار و کرباریت باش کرین چیت ره [ژ دنیا یی هه میی، نه به س ژ ئه فا خودی داییه قاروونی]، و که س ناگه هیته فی خه لاتی [یان

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۖ أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَن هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿۷۸﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۚ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَلِيتُ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قُتُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿۷۹﴾ أُوْتُوا آلَ الْعِلْمِ وَتِلْكَ لَكُمْ قَوَابِلُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّمَن ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلَقِّهَآ إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿۸۰﴾ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبَدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِن فِتَةٍ يَضُرُّهُ ۖ مِن ذُنُوبِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿۸۱﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّوْا مَكَانَهُم بِآلِ آمِسٍ يَقُولُونَ وَيَكَانَ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِن عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَن مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَكَانَ لَا يَفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿۸۲﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿۸۳﴾ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا ۖ وَمَن جَاءَ بِالْسَيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۸۴﴾

بۆ که سی هه لئا که فیت بگه هیتی]، ئه و نه بن ییت سه بر کیش [ل سه ر عیبا ده تان، و هیلانا دلخوا زیان].

﴿۸۱﴾ قیجا مه ئه و [مه خسه د قاروون] ب مال و خانیشه، د ئه ر دیدا بره خوار، و وی چو ده سته ک نه بوون، غهیری خودی، هاریکارییا وی بکه ن، و ئه و ب خۆ ژ ی نه دشیا هاریکارییا خۆ بکه ت. ﴿۸۲﴾ و ئه ویت دو ه ی خۆزی دخوا ست، شوینا قاروونی بانه [ئه فرۆ] یی دیبژن: ئاخ! [ئه و چ خۆزی بوو، مه خواستی] هۆ سانه خودی بۆ هه ر بنده یی بقیّت ژ بنده ییّت خۆ، رزقی وی به رفه هه و کیم دکه ت [ئانکو دان و نه دانا رزقی، ب قه دریقه نه یا گریدا ییه]، و ئه گه ر خودی که ره م د گه ل مه نه کربایه، دا مه ژ ی د ئه ر دیدا به ت، [قیجا په شیان بوون، و گۆتن: هه چکو گاور سه رفه راز نابن. ﴿۸۳﴾ ئه فا ته هه یسی، و سالو خا وی بۆ ته هاتی ژیا نا ئاخ ره تییه، ئه م دی ده ینه وان ئه ویت نه مه ز نا تی و نه سته م د ئه ر دیدا د قیّت، نه ژ ی خرابی، و دو یه هیکا باش هه ر یا پار یز کارانه. ﴿۸۴﴾ هه ر که سی ییّت و خیره ک هه بیّت، ژ وی خیری چیت ره دی بۆ هه بیّت، و هه ر که سی ییّت و گونه هه ک هه بیّت، ئه ویت گونه هه کرین ب وان گونه هیت وان کرین پیقه تر نایته جزا کرن.

﴿۸۵﴾ ٓتَئِي قُورَٰثَانُ بُوَ تَهْ ٓتَيْنَايِيهِ خَوَارَ، وَ لَ سَهَر تَه وَاجِبَ كَرَى [بِخُونِي وَ كَارِ پِيْ بَكَهِي، وَ بَكَهِيْنِي] جَارَهَا دِي دِي تَه زَفَرِيْنِيْتَه فَه مَه كَهِي [يَانِ پَشْتِي مَرْنِيْ جَارَهَا دِي دِي تَه سَاخَكَتَه بُوَ قِيَامَه تِي، دَا پَسِيَارَا تَه لَ سَهَر قُورَٰثَانِيْ بِيْتَه كَرَن] بِيْزَه: خُودَايِيْ مَن [زَمَن وَ هَوَه] جِيْتَرِ رَاسْتَه رِيْكَرِيَانِ دُنْيَا سِيْت [وُ دِرَٰنِيْتِ كِيْ پَتَرِ هِيْزَايِيْ خَه لَا تِيْيَه]، وَ كَا كِيْ دُ گُومَرِ اِيِيْيَه كَا نَاشِكِه رَا دَايَه [ٓتَه زِيَانِ هَوِيْن]؟ ﴿۸۶﴾ وَ تُو نَه لَ هِيْشِيْ بُوِي، ٓتَه فِ قُورَٰثَانَه بَ وَحِيْ بُوَ تَه بِيْتَه خَوَارَ، بَه لِيْ دِلُوْ قَانِيِيْهَكِ بُوُوْ رُ خُودَايِيْ تَه، فَيِيْجَا بُوُ گَاوَرَانِ نَهَبَه پَشْتَه فَاَن [نَانِكُو دَه فَتَه رَمِيْ بُوُ وَ اَن نَه كَه]. ﴿۸۷﴾ بَلَا ٓتَه [گَاوَر وَ مُوْشَرَك] تَه رُ جَهْشِيَانِ وَ كَارِيْ كَرَنَا قُورَٰثَانِيْ نَه دَهَنَه پَاشَ، پَشْتِيْ بُوُ تَه هَا تِيِيْه خَوَارِيْ، وَ بُوُ رِيْكََا خُودَايِيْ خُوْ گَا رِيْ خَه لَكِيْ بَكَه، وَ نَهَبَه رُ وَ اَن يِيْتِ هَه فَالِ وَ هَه فُشْكَانِ بُوُ چِيْ دَكَهَن. ﴿۸۸﴾ وَ چُو پَه رَسْتِيِيَانِ دَ گَهْلِ خُودِيْ نَه پَه رِيْسَه، چُو پَه رَسْتِيِيْتِ رَاسْتِ وَ دُورَسْتِ نِيْنِ، ٓتَه وَ نَهَبِيْتِ، وَ هَه مِيْ تَشْتِ دِيْ چَن وَ نَامِيْنِ، ٓتَه وَ نَهَبِيْتِ، رُيْ كَهْ كَرَن وَ حُوكَمِ دَ نَافِيْهَرَا بَه نَدَه يِيْتِ وِيْدَا يِيْ وَيِيْه، وَ هَوِيْنِ هَهَرِ دِيْ بَ بَالِ وَيِيْه زَفَرِنَ.

سُورَةُ عَنْكَهَبُوتِ

لَ مَه كَهِيْ هَا تِيِيْه خَوَارِيْ (٦٩) ٓتَايَه تَه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿۱﴾ هُوَسَا دِيْتَه خَوَانْدَن (ٓتَه لَف، لَام، مِيْم) لَ دُورِ رَا فَه كَرَنَا فَاَن تِيِيَانِ، بَزْفِرَه دَه سَتِيْپِيْكََا سُورَهَا بَه قَهَرَه. ﴿۲﴾ ٓتَه رِيْ مَا رُوْفَ لَ وِيْ هَزِيْنَه، گَا فَا گُوْتَن: مَه بَاوَهَرِيْ [بَ خُودِيْ] ٓتِيْنَا [دِيْ ٓتِيْنَه هِيْلَانِ، وَ ٓتَه زِيَه تَا گَه يِهْتَه وَ اَن]، وَ نَا ٓتِيْنَه جَهَرِ بَاَنْدَن وَ ٓتَمِيْحَانَكِرَن [بَ گَه لَه كَ رَه نَكِيْتِ جَهَرِ بَاَنْدَن وَ ٓتَمِيْحَانَانِ]. ﴿۳﴾ وَ بَ سُوِيْنْدَه ٓتَه وَيْتِ بَهَرِيْ وَ اَن [رُ تَا گَرِيْتِ پِيْغَه مَبَهَرَانِ]، مَه [بَ هَه مِيْ رَه نَكِيْتِ نَه خُوْشِيِيَانِ] جَهَرِ بَاَنْدَن [وُ فَاَن رِيْ، مَادَه ٓتَه دِيْبِيْژَن مَه بَاوَهَرِيْ ٓتِيْنَا، وَ خُوْ رُ خُودَانِ بَاوَهَرَانِ دَدَانِنِ، دِيْ وَ اَن بَ نَه خُوْشِيِيَانِ جَهَرِ پِيْنِيْنِ]، دَا خُودِيْ ٓتَه وَيْتِ رَاسْتِ [دَ گُوْتَا خُوْ يَا بُوْرِيْدَا: (مَه بَاوَهَرِيْ ٓتِيْنَا)] رُ ٓتَه وَيْتِ دَرَهَوِيْنِ، نَاشِكِهَرَا بَكَهْتِ [وُ دِيَارِ بَكَهْتِ كَا كِيْ يِيْ رَاسْتَه، وَ هَخْتِيْ دِيْبِيْژِيْتِ مَه بَاوَهَرِيْ ٓتِيْنَا، وَ كَا كِيْ دَرَهَوَانِ دَكَهْتِ؟]. ﴿۴﴾ يَانِ رِيْ ٓتَه وَيْتِ كِرِيَارِيْتِ خِرَابِ كَرِيْنِ [ٓتَه وَيْتِ چُو بُوِيْنَه يِ نَدَه نَه گُوْنَه يِيْ، وَ گُوْنَه هَلِ دَهْفِ وَ اَن چُو نَه]، وِيْ هَزَرِيْ دَكَهَن ٓتَه مَه نَه شِيِيْنِ وَ اَن ٓتِيْزَا بَدِيْنِ، وَ ٓتَه دِيْ رُ ٓتِيْزَايَا مَه رَهْفَنِ، پِيْسَه هَزَرَه ٓتَه دَكَهَن [وَهَخْتِيْ ٓتَه وِيْ هَزَرِيْ دَكَهَن، كُو ٓتَه دِيْ رُ ٓتِيْزَايَا خُودِيْ قُورَتَالِ بَن]. ﴿۵﴾ وَ هَهَرِ كَه سِيْ هِيْشِيَا خَه لَا تِيْ خُودِيْ هَه يِ [يَانِ رِيْ رُ حَسَابَا وِيْ بَتَرَسِيْتِ، يَانِ رِيْ رُ دِيْتِنَا وِيْ بَتَرَسِيْتِ]، [بَلَا كَارَه كِيْ بَاشِ بَكَهْتِ وَ چُو هَه فُشْكَانِ بُوُ خُودِيْ چِيْ نَه كَهْتِ]، بَ رَاسْتِيْ وَ هَخْتِيْ خُودِيْ بُوُ قِيَامَه تِيْ وَ حَسَابِيْ دَه سَتِيْشَانَكِرِيْ، هَهَرِ دِيْ ٓتِيْتِ [فَيِيْجَا بَلَا بُوُ وِيْ رُوْژِيْ بَكَهَن]، وَ خُودِيْ بَ خُوْ گُوْهَدِيْه [بُوُ هَهَرِ تَشْتَه كِيْ بَه نَدَه يِيْتِ وِيْ دِيْبِيْژَن]، وَ زِيْدَه زَانَايَه [بُوُ هَهَرِ تَشْتَه كِيْ]. ﴿۶﴾ وَ هَهَرِ كَه سِيْ جِيْهَادِيْ [دَ گَهْلِ خُوْ، يَانِ دَ گَهْلِ شَه يَتَانِيْ، يَانِ دَ گَهْلِ گَاوَرَانِ] بَكَهْتِ، بَ رَاسْتِيْ ٓتَه بُوُ خُوْ جِيْهَادِيْ دَكَهْتِ [چُوْنِكِيْ مَفَا وَ فَيِيْجِيْ وِيْ جِيْهَادِيْ، هَهَرِ لَ وِيْ دَزْفَرِيْتِ، وَ خُودِيْ پَاكِيْ بَ جِيْهَادَا كَه سِيْ نِيْنَه، چَ دَ گَهْلِ خُوْ وَ نَه فَسَا خُوْ، چَ رِيْ دَ گَهْلِ ٓتِيْكَِيْ دِيْ]، بَ رَاسْتِيْ خُودِيْ پَاكِيْ بَ كَه سِيْ نِيْنَه [نَه هَه وَ جِيْهِيْ بَ پَه رَسْتِنَا وَ اَن هَه يِه، نَه رِيْ گُوْنَه هَه وَ نَه گُوْهَدَارِيِيَا وَ اَن زِيَانِيْ دَ گَه يِهِيْنِيْ].

الْحَزْبُ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
 ٓاَلَمْ أَحْسِبْ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْقَهُونَ ۖ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَٰذِبِينَ ۚ ٓأَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۚ ٓمَنْ كَانَتْ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَكَ لَآئٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۖ وَمَنْ جَهِدْ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۝

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِرَبِّهِ خُسْتًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِيْءَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعِكَ فَآتِ بَاكَ مَا كُنْتَ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُ فِي الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾
وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ
فِتْنَةً لِلنَّاسِ كَذَّابٍ اللَّهُ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾
وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا
وَلْنَحْمِلَ خَطِيئَتَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطِيئَتِهِمْ
شَيْءٌ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَنَّا لَا مَعَ
أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٣﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا الْخَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

﴿٧﴾ و ئەوێت باوەری ئیناین و کار و کاریاریت باش کرین، ب راستی ئەم دئی گونەهیت وان راکهین و ژبهین، [و رۆژا قیامەتیی] و ئەم دئی ب چێترین کاریاریت وان، وان خەلاتکهین. ﴿٨﴾ و مە ئەمری مروفان یی کری، قەنجی و باشیی دگەل دەبیاییت خو بکەن، و ئەگەر ئەو ژ تە بخوازن و خو ب تەفه بوەستین، دا تو وی تشتی تە زانین پی نهی، بو مە بکەیه هەفال و هەفیشک، فێجا تو گوئی خو نەده وان [بو گونەهیی، چ شرک چ هەر گونەهەکا دی] و زفرینا هەهە ب بال من فەیه، فێجا هەر ئیککی ل دویف کاری ئەو دکەت دئی جزاکهین [تەفه مزگینیەکا خو شه، بو وی یی باش دگەل دەبیاییت خو و ریکا راست گرتی، و گەفه بو وی یی دگەل دەبیاییت خو خراب و ریکا خراب گرتی]. ﴿٩﴾ و ئەوێت باوەری ئیناین و کار و کاریاریت باش کرین، ب راستی ئەم [دەهەشتیدا] دئی وان دینه دگەل خو ش مروفان. ﴿١٠﴾ و ژ مروفان یی هەی دیژیبت من باوەری ب خودی ئینا، و گاڤا ئەو [ژ بهر باوەری ئینانا خو و] بو خودی [و دریکا خودیدا]

هاته ئەزیه تەدان [و نەخو شیی و زیان گەهشتی]، ئەزیه ت و زیانا مروفان وەکی ئیزایا خودی ددانیت [دا بو خو بکەتە هەجەت، باوەریی بێلێت و سەبری نەکیشت، و گوهداریا وان مروفان بکەت ل سەر تشتی ئەو ژ دێ دخوازن، هەلبەت ژ تر سائیزایا وان، کا چاوا مروفی موسلمان ژ تر سائیزایا خودی گاوریی دەلیت، و گوهداریا خودی دکەت و تشتی ئەمری وی پی هاتییه کرن ب جەه دینیت]، و ئەگەر سەر کەفتنە ژ خودایی تە بیت، دئی بیژن: نئی ئەم ژ دگەل هەهە بووین [مە ژ د دەستکەفتیاندا پشکدار بکەن]، ئەری ما خودی ئەو دلی خەلکید، چێتر نوزانیت [ئانکو ئەو ژ وان چێتر دزانیت، کا چ دلیت وان ب خو دا هیه]. ﴿١١﴾ ب راستی خودی ئەوێت باوەری ئیناین [و دلسۆژ د باوەریا خو دا] و دوپویان، دئی ژیک ئاشکەر اکەت. ﴿١٢﴾ و ئەوێت گاور بووین [ئانکو گاوران] گۆتە ئەوێت باوەری ئیناین [ئانکو موسلمانان]: ل دویف مە وەرن و وەرن سەر ریکا مە، ئەم دئی گونەهیت هەهە ب ستویی خو شه گرین، و ئەو چو ژ گونەهیت وان هەلناگرن [ئەوێت وان ب ستویی خو شه گرتین]، ب راستی ئەو درەوان دکەن. ﴿١٣﴾ [بەلێ] ب راستی ئەو [گاور و خودانیت ئاخفتنا: (ئەگەر گونەهیت، ئەم دئی گونەهیت هەهە هەلگرین)] دئی گونەهیت خو، و هەندەک گونەهیت دی ژ دگەل گونەهیت خو هەلگرن [گونەهیت خو و گونەهیت وان ئەوێت وان د سەردابین و ژ ریکا راست دەریخستین]، و بی شک رۆژا قیامەتیی، دئی پسارای و درەوا وان دکەر [کو دئی گونەهاغیری خو هەلگرن] ژ وان ئیتە کرن. ﴿١٤﴾ و ب سویند مە نووح، پیغەمبەر هەنار تە دەف ملەتیی وی، فێجا هەزار کیم پینجی سالان، ما دناڤ واندا [بەردەوام گازی وان دکەر، دگەل هندی ژ بلی کیمەکی، کەسی دی باوەری پی نهینا و بەردەوام ئەزیه تا وی دەهاتە کرن و وی سەبر دکیشا، فێجا دقیت، هەی موحمەد، تو پتر بینا خو فرەه بکە، چونکی ئەفه چەندەکا کیمە تو دناڤ ملەتیی خو دا، دگەل هندی ژ هەژمارا ئەوێت باوەری ب تە ئینایی، گەلەکن]، فێجا ئەو ب بهر توفانی [ئاڤا بۆش و گەلەک] کەفتن، و ئەو ییت سەمکار بوون.

فَأَجْبَنُهُ وَأَصْحَبَ السَّفِينَةَ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٥﴾
وَابْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ أَوتُنًا وَتُخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَاتَّبِعُوا عِنْدَ اللَّهِ الزُّرْقَ
وَأَعْبُدُوهُ وَأَشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِنْ تَكْذِبُوا
فَقَدْ كَذَبَ أُمَمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلْغُ
الْمُبِينُ ﴿٥٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٥٩﴾ فَلْيَسْرُوا فِي الْأَرْضِ
فَانْظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٠﴾ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ
مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٦١﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٦٢﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ
أُولَئِكَ يَكْسِبُونَ مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

﴿۱۵﴾ فیجا مه ئه و هندی دگهل دگه مییدا رزگار
کرن، و مه ئه [گهمی، یان ئه و پویدان، یان
رزگار بون، یان جزا کرنا گاوران ب هندا قاندنی]
کره چامه و نیشان بو خه لکی. ﴿۱۶﴾ و ئیرا هیم زی،
مه پیغه مبه راتی دابی، و مه بو مله تی وی هنارت،
وهختی گو تیه مله تی خو خودی ب تنی بهر یسن و ژ
وی ب تنی بتر سن، ئه فه [به رستنا وی ب تنی، و ترس
ژ وی ب تنی] بو هه وه [ژ شرکی و به رستنا بوتان]
چیتره، ئه گهر هوین بزائن [کا چ بو هه وه باشه، و
چ بو هه وه خرابه]. ﴿۱۷﴾ ب راستی ئه ویت هوین
شوینا خودی دهر یسن، به س بوت و په یکه رن، و
هوین دره وان دکهن [وهختی هوین وان به رستی یان
دهر یسن، و دکهن هه فیشکی خودی، و دبیزن دی بو
مه بنه مه هدر چی ل دهف خودی]، ب راستی ئه ویت
هوین شوینا خودی دهر یسن، چو رزقی ناده نه هه وه،
فیجا رزقی بو خو ژ خودی ب تنی بخوازن، و وی
ب تنی بهر یسن، و شوکور و سوپاسیا وی ب تنی
بکهن، و هوین دی هه ر بال وی ب تنیغه زفرن.

﴿۱۸﴾ و ئه گهر هوین [پیغه مبه ری خو] دره وین دانن، ب سویند هنده ک مله تیت دی زی، به ری هه وه پیغه مبه ری
خو دره وین دانان [فیجا بو هه وه دیار بو، کا چ ب سه ری وان هات ژ بهر دره وین دانان وان بو پیغه مبه ری
خو، فیجا ژ خو بتر سن و فی دویا هیکتی]، و ژ راگه هاندان ناشکه را پیغه تر، چو یا دی ل سه ری پیغه مبه ری نینه.
﴿۱۹﴾ ما ئه و [ئه ویت باوهری ب روژا قیامه تی نه ی] نابین، و نوزانن کا چاوا خودی جارا ئیکتی ئه و دایینه و
چیکرینه [ئه و ژ نه ییی ییت دایین، و وان ژ چیکه کا ئافی پشتی دچهند قوناخه کانرا دهت، دهر دئیخه سه ر
دنیا یی، بلا بزائن ئه وئ ئه و هۆ سا دایین، دی وان ساخکه ته فه زی]، پاشی دی وان پشتی مرئی ساخکه ته فه
زی، ب راستی ئه فه [دان و مراندن و زفراندن] ل بهر خودی یا ب ساناهییه. ﴿۲۰﴾ بیژه [وان ئه ویت باوهری
ب روژا قیامه تی نه ی]: دئه ردیدا هه رن و به ری خو بده نی، کا چاوا بو جارا ئیکتی خودی چیکریان [دگهل
گه له کییا وان، و جودا ییا سروشت و زمان و په نگی وان] چی دکهت [دا هوین عه جیسیا چیکرییت خودی
ب چاف بینن، و بزائن یی جارا ئیکتی ددهت، جارا دویی ب ساناهیر دشتی ساخکه ته فه]، پاشی خودی
[پشتی مرئی] دی وان بو قیامه تی راکه ته فه، ب راستی خودی ل سه ر هه می تستان یی خودان شیانه.
﴿۲۱﴾ هه ر که سی بقیت [وهیژایی هندی بیت] دی ئیزا دهت، و هه ر که سی بقیت دی دلوفانیی پی بهت، و
هوین دی ب بال ویشه زفرن [ئانکو جزادان و خه لاتکرن ددهستی وی ب تنی دایه]. ﴿۲۲﴾ [گهل مرو فان]
هوین نه شین خودی نه چار بکهن کو هوین ژ ئیازی قورتال بین، نه ل ئه ردی و نه ل ئه سانی، و ژ خودی
پیغه تر هه وه چو هاریکار و پشته فان نین. ﴿۲۳﴾ و ئه ویت باوهری ب قورئانی و روژا قیامه تی نه یین، ئه و
ییت ژ دلوفانییا من یی هیفی بووین، و بو فان ئیازییه کا ب ژان و دژوار یا هه ی.

﴿٢٤﴾ فَيَجِا به رسفا مله تي ئيراهيمي ژ في پيښه تر نه بوو، گو تن: [هوين ئيراهيمي] بكوژن يان بسوژن، و [پشتي وان نه خشي يي سوني بو كيشايي، و هافيتييه د ناف ټاگريدا] خودي ټه و ژ ټاگري رزگاركر، ب راستي ټه ښه [رزگار كرنا ئيراهيمي ژ ټاگري شاري يي] چامه و نيشانن، بو وان ټه ويټ باوه ربي دني ن. ﴿٢٥﴾ [و ئيراهيمي] گو ت: ب راستي هوين ژ بلي خودي په يكه و بوتان دپه ريسن، داښان و چه ژيكرن د ژيانا دنيا يدا د نابه را هه ودا هه بيت [ول سهر كوم بين]، پاشي روژا قيامه تي [ټه و چه ژيكرنا ل سهر پويچي يي هاتي، نامينيت]، هوين دي به راته تا خو ژ ټيكدو كهن، و دي له عنه تان ل ټيكدو كهن، و جهي هه وه ټاگره، و چو هاريكار زي بو هه وه نابن. ﴿٢٦﴾ فَيَجِا (لووط) ي باوه ري پي ئينا [برازايي وي بوو، و كه سي ټيكي بوو باوه ري پي ئينايي]، و ئيراهيمي گو ت: ب راستي ټه ز دي ژ بو خودايي خو مشه خت بم [ټانكو ټه ز دي ژ ناف مله تي خو ده ركه ټمه وي جهي خودي بو من هز كري]، ب

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٦﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ مِّن بَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّصِيرٍ ﴿٢٧﴾ فَتَأَمَّرَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَى رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٨﴾ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَآتَيْنَاهُ فِي الْآخِرَةِ لِمَنِ الصَّالِحِينَ ﴿٢٩﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُم لَأَتَّخِذُونَ الْفَوَاحِشَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾ أَتَبْكُم لَأَتَّخِذَ الرَّجَالَ وَقَطَّعُونَ أَلْسِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتَّيْنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٢﴾

الجزء العشرون

راستي خودي يي ده سته لاتدار و كار به جهه. ﴿٢٧﴾ و مه ئيسحاق و [كوړي ئيسحاق] په عقوب دانئ، و مه پيغه مبه راتي و دانا كتيان ئيخسته د ناف دوينه ها ويدا، و هيژ د دنيا يدا مه خه لاني وي دايي [ژنه كا باش و عياله كي قه نچ، كو پيغه مبه راتي هه د ناف واندا يا به رده وام بيت]، و ټه و ټاخره تي دا زي ژ كي رهاتي و سهر راستانه. ﴿٢٨﴾ بيژه وان وه ختي مه (لووط)، پيغه مبه ري بو مله تي وي هنارتي، و گو تيه مله تي خو: ب راستي هويني پويچا تيه كي دكهن كه سي ژ خه لكي به ري هه وه نه كرييه. ﴿٢٩﴾ ټه ري چاو [هوين ژنان دهيلن و] دچنه دهف زه لامان، و ريكان دگرن [كوشتني دكهن، و مالي تالان دكهن، يان زي ريكي ل ريښگان دگرن، دا پويچي يي دگه ل وان بكهن]، و هوين كاري كريت [ويي خودي پي نه خوش، ب ناشكه رايي] د ديوانيت خو دا دكهن؟ فَيَجِا به رسفا مله تي وي ژ هندي پيښه تر نه بوو، گو تن: ټه گه ر تو راست ديږي، ئيزا يا خودي [ټه و تو مه پي دتر سيني] بو مه بينه. ﴿٣٠﴾ گو ت: خودي و، هاريكاريا من ل سهر مله تي خرابكار بكه.

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبَشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا
 أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾
 قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا لَنَجِيْنَهُ
 وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرًا تَعَرَّكَ كَانَتْ مِنَ الْغَيْرِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا
 أَن جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيقَ بِهِمْ وَصَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا
 وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجِيكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا
 أَمْرًا تَكُنْ مِنَ الْغَيْرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَى أَهْلِ
 هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْرَاءَ مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾
 وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾
 وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَقْوُوا عِبَادُ اللَّهِ
 وَأَرْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾
 فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
 جِثِيمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُم
 مِّن مَّسْكِ نَجْمُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ
 فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُصْتَبِرِينَ ﴿٣٨﴾

﴿٣١﴾ و وهختی هنارتییّت مه [کو ملیاکه تن] ب مزگنیثه هاتینه دهف ئیبراهیمی، گوتن: ب راستی ئەم بیّت هاتین، دا خه لکی فی گوندی [گوندی (لوط) ی سه دووم] د هیلاک بیهین، ب راستی خه لکی وی گوندی بیّت سته مکار بوون. ﴿٣٢﴾ ئیبراهیمی گوت: نئی (لوط) یی تیدا [هوین دی چاوا د هیلاک بهن] گوتن: ئەم چیتر دزانین کا کی تیدایه، ب راستی ئەم دی وی و مرقویت وی [ئهو بیّت باوهری پی ئیناین رزگارکەین]، ژنا وی تی نه بیّت، دی ژ وان بیّت ئەو بیّت د ناف ئیزاییدا دمین. ﴿٣٣﴾ فینجا وهختی هنارتییّت مه [ل سهر رهنگی میثانان] هاتینه دهف (لوط) ی، هاتنا وان پی نه خوش بوو، و ب هاتنا وان تهنگاف بوو [ترسیا ده ستردیژی ل سهر وان بیته کرن]، و گوتن: نه ترسه [ل سهر مه ژ مله تی خو] و ب خه مه نه کهفه، ئەم دی ته و مالا ته [ئهو بیّت باوهری ب ته ئیناین] رزگارکەین، ژنا ته تی نه بیّت، ئەو دی ژ وان بیّت ئەو بیّت د ناف ئیزاییدا دمین. ﴿٣٤﴾ ب راستی ژ بهر ده رکه فتنا

وان ژ گوهداریسا خودی و پیغه مبهری، ئەم دی ئیزایه کی ژ ئەسانی ب سهر خه لکی فی گوندیدا ئینین. ﴿٣٥﴾ ب سویند مه نیشانه کا ناشکه را ژ گوندی هیلا [ئهو ژی کافلن]، بو وان ییّت ئەقلی خو دده نه شو لی و تی دگه هن. ﴿٣٦﴾ و مه بو مه دیهن، برایی وان شوعه یب هنارت، گوت: مله تی من، خودی به ریسن و ژ روژا قیامه تی بترسن، و خرابیی دئه ردیدا نه کهن. ﴿٣٧﴾ فینجا وان شوعه یب دره وین دانا، و ژ بهر هندی بیقه له رزا ب هیژ ئەو هنگافتن، و ئەو ل سهر چۆکان د خانییّت خو فیه مرن و بی بزاف مان. ﴿٣٨﴾ و مه عاد و (سه موود) ژی د هیلاک برن، و ب سویند [گه لی خه لکی مه که هی] هیلاکا وان ژ کافلیت وان بو هه وه یا ناشکه رایه، و شه یثانی کار و کریاریت وان بو وان جوانکرن [فینجا هزرکرن ئەو گاوری و نه گوهداریسا ئەو دکهن، یا دورسته و ژ وی چیتره یا پیغه مبهر دبژن]، و ریکا باوهری ئینانی ب خودی و پیغه مبهری ل وان گرت، و ئەو ب خو ییّت تیگه هشتی بوون [ئه گهر هزرا خو کرپانه، دشیان هه قی و نه هه قیسی ژیک فافین، به لی ئاقلی خو نه دانه شو لی و هزرا خو نه کرن].

الجزء ٢٩
الجزء ٢٩

وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأَنْزَلَ
إِلَيْكُمْ وَالْهُنَاءُ وَاللَّهُمَّ وَحْدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٤٦﴾
وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمْ
الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا
يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ
قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذْ أَلَّا زَنَابَ
الْمُطْبُوعِ ﴿٤٨﴾ بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ
أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُوا
لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ
وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ
الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةٍ وَذِكْرٍ
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَنِي وَبَنَاتٍ
شَهِيدًا يَعْلَمُونَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا
بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾

﴿٤٦﴾ د گهل خودانیت کتیبان [جوهی و فله بیان] مهدهرکانی نه کهن، ب باشترین ریک نه بیت [ب نهرمی و جوان وان باخفتن، و نه گهر وان خو نه زانکر و رهق د گهل هه وه ناخفتن، وه کی وان نه کهن]، نهفه ژ بلی وان نهویت زیده سته م کرین و زیده دژمن ژوان [ییت ریکا نهرم نه وهر گرین و بهرده وام دژمنکارییی دکهن و دهست ژ نه یارییی و بهر گهر یانا نه یارییی بهر نه دهن]. و [گهلی موسلمانان] بیژن: مه باوهری ب وی ئینا یا بؤ مه هاتیسه خواری [کو قورئانه]، و یا بؤ هه وه ژی هاتیسه خواری [کو تهورات و ئنجیلن، ئانکو مه باوهری ئینا کو هه ردو ییت ژ دهف خودی هاتین، و هه ردو شه ریعه تیت خودی بوون، هه تا قورئان و پیغه مبه ر هاتی]، و خودایی مه و خودایی هه وه ئیکه، و ئهم [بهس] ل بهر فهرمانا وی ب تنی د راوهستیاینه. ﴿٤٧﴾ و کا چاوا مه بؤ ییت بهری ته کتیب هنارتن، و هسا مه بؤ ته ژی نهف قورئانه ئینا خواری [و هنارت]، فیجا نهویت کتیب بؤ هاتین [مه خسه د پی خودان باوهریت وانن، وه کی عه بدولایی کوری سه لامی] باوهری پی دینن، و ژ شان ژی [ئانکو نهویت موسلمان بووین ژ خه لکی مه که هی] ییت ههین باوهری پی دینن، و ژ بلی گاوران [نهویت سه ره قل سه ر گاورییی]، کهس نینه باوهری پی ب قورئانی نه ئینیت. ﴿٤٨﴾ و بهری قورئان بؤ ته بیته خواری، ته خواندن نه دزانی، و ته چو کتیب نه خواندینه، و ته نفیسین نه دزانی و چو کتیب ب دهست نه نفیسینه، و نه گهر ته بهری نوکه خواندن و نفیسین زانیایه، هنگی دا گاور [ل قورئانی] ب شک که فن. ﴿٤٩﴾ نه خیر و هسا نینه وه کی نه و هزر دکهن، نهف قورئانه نیشان و بهلگه ییت ئاشکه را ییت پارستینه د سینگ زانیاندا، و بهس نه و باوهری پی ب قورئانی نائینن، ییت زیده سته مکار. ﴿٥٠﴾ و دیژن: دئی بلا موعجیزه و نیشان ژ خودایی وی بؤ هاتبانه [دا مه ژی باوهری پی ئینابایه]، بیژه: ب راستی موعجیزه ییت ل دهف خودی [کهنگی نه و موعجیزه بقین و بؤ کی بقین دئی ئینیت، و نه د دهست مندانه]، و هندی نه زم، نهز بهس ئاگه هدار که ره کی ئاشکه راکه رم. ﴿٥١﴾ نه ری ما نه بهسی وانه، نهف کتیب [کو قورئانه] مه بؤ ته هنارتی، و بؤ وان دئیته خواندن، ب راستی نهف قورئانه دلوقانی و شیرت و بیرئانه، بؤ وان نهویت باوهری پی دینن. ﴿٥٢﴾ هه ی موحه مه د، بیژه وان: د ناچه رامن و هه و هدا خودی شاده ییی بدت بهسه، هندی د نه رد و نه سناندا هه ی نه و ژ بی ب ئاگه هه، و نهویت باوهری ب بوتان ئینایین و باوهری ب خودی نه ئینایین نه و د خوساره تن.

الجزء الحادى والعشرون سورة العنكبوت

وَمَا هَذِهِ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِىَ
الْحَيَوةِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠﴾ فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَاوُا اللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ يَمَاءَ الَّذِينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿١١﴾
لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَسْتَعِزُّوا قَسُوفَ يَعْمُوتُونَ ﴿١٢﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيَتَخَفَّفُ النَّاسُ مِنْ
حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿١٣﴾
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ
أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿١٤﴾ وَالَّذِينَ جَاهَلُوا
فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٥﴾

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ غُلِبَتِ الرُّومُ ﴿١﴾ فِي أَذْنِ الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ
بَعْدِ عَلَيْهِمْ سَعِيلُونَ ﴿٢﴾ فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ
مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْحَشُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾
يَنْصُرِ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤﴾

٤٠٤

۱) هؤسا دٲٲته خواندن: (نهلف، لام، ميم) و نهف رهنگه تپه نيشانن ل سهر ئيعجازا قورئانئ.
 ۲) رۆم هاته شانندن [ب دهستئ فورسئ]. ۳) د نٲٲزٲكرٲن ئهرددا [ژ مهكههئ يان ژ فورسئ]، و ئه و پشٲى شكهستنا خو دئ ب سهر كهفن. ۴) د چهند سالت بٲندا [ژ سيان هه تادهان] و ئه مر و فهرمان ههر يئ خوديّه، بهرى سهر كهفئنئ و پشٲى سهر كهفئنئ ژئ [چو تشٲ بيئ خودئ چئ نايٲ]. ۵) وئ رۆژئ [رۆژا سهر كهفتنا رۆمئ ل سهر فورسئ] دئ كه يفا خودان باوهران ئٲٲ ب سهر كهفن و هاريكارييا خودئ [چونكى سهر كهفتنا خودان كٲٲيان ل سهر ئاگر بهرسان و سهر كهفتنا موسلمانان ل سهر قورهيشيان د بهدر ٲدا كه فٲنه د رۆژه كيدا]، يئ خودئ بٲٲٲ دئ هاريكارييا وى كهت و ب سهر ئٲخٲٲ، و ههر ئه وه يئ سهر دهست و دلۆ فان.

﴿١٦﴾ و هندی ئەون ئەوئیت گاور بووین، و نیشان و ئایەتیت مە [ئانکو قورئان] و رۆژا قیامەتێ درەو دانابین، ئەو ئە د ئیزاییدا دێ ئینە کۆمکر [و ژێ دەرناکەفن]. ﴿١٧﴾ و هەر دەمێ ل هەوێ دیتە سپێدە و ئیشار، خودی [ژ هەمێ کیماسیان] پاقر بکەن. ﴿١٨﴾ د ئەرد و ئەسماناندا و هەمێ ئیشاران، و هەر دەمکێ ل هەوێ دیتە نیفرۆ، پەسن و شوکور هەر ییت خودینە. ﴿١٩﴾ خودی زیندی ژ مری ددەت و مری ژ زیندی ددەت، و ئەردی پستی هسکبونا وی ساخ دکەت، و هوی زی هۆسادێ [ژ گۆریت خو] رابنەفە. ﴿٢٠﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، ئەو وی هوی ز ئاخێ چیکر [ئانکو بابێ هەوێ ئادەم ژ ئاخێ چیکر]، باشی هوی بوونە گەلەک مروف [ول سەر ئەردی] بەلاقبوون. ﴿٢١﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، ئەو وی هەر ژ هەوێ [ژ گیانی هەوێ] بۆ هەوێ هەفسەر چیکر، دا سەر و هەدارا هەوێ پێ بیت، ول دەف فەهەسن و فیان و دلوفانی ئیخستە د ناڤەرا هەوێدا، ب راستی ئەفە [دان و چیکرنا

هەفسەرانا هۆسا] نیشانیت ئاشکەرانه [ل سەر مەزناتی و دەستەلاتداریا خودی] بۆ وان ئەوئیت هزرا خو [تیدا] دکەن. ﴿٢٢﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، چیکرنا ئەرد و ئەسمانان و جودایی و نەو کەفەفیازمان و پەنگیت هەوێ، ب راستی ئەفە نیشانیت ئاشکەرانه [ل سەر مەزناتی و دەستەلاتداریا خودی] بۆ مروفیت زانا و تیگەهستی. ﴿٢٣﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، نفستنا هەوێ د شەف و پۆراند و بەرگەریان و داخواز کرنا هەوێ بۆ رزقی خودی ب شەف و پۆر، ب راستی ئەفە نیشان و بەلگە ییت ئاشکەرانه [ل سەر مەزناتی و دەستەلاتداریا خودی] بۆ وان ئەوئیت گۆهداریی دکەن، داتێ بگەهن. ﴿٢٤﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، ئەو بروسیان بۆ ترسی و تەمایا بارانی نیشا هەوێ ددەت و بارانی ژ ئەوران دبارینیت، فێجا ئەردی پستی هسکبونا وی پێ ساخ دکەت و [شین دکەت] ب راستی ئەفە نیشانیت ئاشکەرانه [ل سەر مەزناتی و دەستەلاتداریا خودی] بۆ وان ئەوئیت ئەقلی خو ددەنە شوێ و تێ دگەهن.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُمِئِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتَلَفَ الْأَلْسِنَتُكُمُ وَالْوَسْمُكُمُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ مَا مَكُمُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمِعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْرِجُ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ إِذْ أَدْعَاكُمْ
دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذْ أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّ لَهٍ قَنِينُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ الَّذِي بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ﴿٢٧﴾ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا
مِّنْ أَنفُسِكُمْ هَلْ لَّكُمْ مِّن مَّالِكُمْ آيْمَنُكُمْ مِّنْ
شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْتُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ
كَخَفَتِ أَنْفُسُكُمْ كَذَلِكَ نَقُصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٢٩﴾ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَ هُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ
فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نَّاصِرِينَ ﴿٣٠﴾ فَأَقْرَرُوا
وَجْهَهُ لِلَّذِينَ حَنِيفًا فُطِرَتِ اللَّهُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا
لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الَّذِينَ الْفَاسِقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾ «مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾ مِنَ الَّذِينَ قَرَعُوا
دِينَهُمْ وَكَانُوا شَيْعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٣﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ

﴿۲۵﴾ و ژ نشانیت مه زاتای و دهسته لاتداریسا وی،
ئهوه ئهرد و ئهسمان [بی ستوین] ب ئه مرئی وی
راوه ستاینه، پاشی ئه گهر [رؤژا قیامه تی] جاره کی ب
تنی گازی هوه بکهت [کوژ گوران رابین]، ئیکسه ر
هوین ههمی دی ژ گوران رابین. ﴿۲۶﴾ و هندی د
ئهرد و ئهسماناندا ههین [ژ ملیکته و مروّف و
ئهجه یان] ییت خودینه، و ههمی ل بهر فرمانا وینه.
﴿۲۷﴾ و خودی ئهوه یی جارائیکی مروّف چیکری
و دابی، پاشی دی وان [پشتی مرنا وان] ساخکه تهفه،
و ئهفه [زفراندن و ساخکرنا وی پشتی مرئی] یاب
سانهیتیه [ژ چیکرنا جارائیکی] و پهسن و سالوخه تا
ژ ههمیان بلندتر دئهرد و ئهسماناندا یا ویه، و ئهوه
سه رده ست و کاربنه جه. ﴿۲۸﴾ هه ر هوه ب خو،
خودی نموونه یه که بۆ هوه دیارکر، ئه ری کی ژ هوه
ههیه رازی بیت کۆله یی وی [کو ئه و ژ و کی هوه
مروّفه، و هوه ئه و نه داییه] بیته هه فیشکی وی د
وی رزقیدا یی من داییه هوه، فیجا هوین ههردو
[د وی رزقیدا] و هکی ئیک بن، و ئهفه بیته ئه گهرا

هندی هوین و هساژ وان بترسن کا چاوا هوین ژ هه فیشکی خۆ ییت ئازاد دترسن [فیجا ئه گه ر هوین
قه بویل نه که ن کۆله ییت هوه ئه ویت و هکی هوه مروّف و هوه نه دایین بینه هه فیشکی هوه، پا چاوا
هوین چیکری و بهنده ییت خودی بۆ خودی دکه نه هه فیشک]، و هۆ سائهم نشان و ئایه ییت خۆ پۆن و
ناشکه را دکهین، بۆ وان ئه ویت ئه قلی خۆ دده نه شۆلی و تی دکه هن. ﴿۲۹﴾ [نه خیر.. وان چو هه جهت و
نیشان نین، هه فیشکان بۆ خودی چی بکه ن] به لی ئه ویت سته م کرین، ئه زانین ب دویق دلخوازیسا خۆ
که قتن، فیجا کی دی وی راسته یی که ت ئه ویت خودی گو مپا کری [و ری ل بهر بهرزه کری]، و چو هاریکار
ژی وان نابن [وان ژ ئیزایا خودی بپارین]. ﴿۳۰﴾ [هه ی موحه مه د] فیجا تو ب دورستی به ری خۆ بده دینی
راست و دورست، و رویی خۆ ژ ههمی هزرو بریت نه دورست و هر گپه، و به ری خۆ بده ئیسلامی، دینی
خودییه، ئه ویت خودی مروّف ل سه ر دایین. دابی و چیکریی خودی گو هۆرین بۆ نینه، ئه فه یه دینی راست
و دورست، به لی باراپتر ژ مروّفان فی [راستی] نوزانن. ﴿۳۱﴾ و هوین ههمی به ری خۆ بده دینی راست
و دورست کو ئیسلامه، و ل خودی بزقن و ژ وی بترسن، و نفیژان ب پهنگی پیدای بکه ن، و ژ وان نه بن
ئه ویت هه فال و هه فیشکان بۆ خودی چی دکه ن. ﴿۳۲﴾ ژ وان [نه بن] ئه ویت دینی خۆ پارچه پارچه کرین و
ژیکه کرین و بووینه جوین جوین، و هه ر جوینه ک ب وی شاییه ئه و وان هه ی.

﴿٣٣﴾ و هەر وهختى نهخوشيهك بگههيتته مروشان،
دوعا ژ خودايى خو دکهن و ل وى دزقرن [و توبه
دکهن]، پاشى ته گهر خودى ژ نك خو دلوفانيهك دا
وان [دوعايا وان قهويل کر و نهو ژ وى نهخوشيهي
دهر نيخستن] دى بينى دهسته که ژ وان پشتى في ژى
هه فپشکان بو خودايى خو چى دکهن. ﴿٣٤﴾ فيجا
بلا نهو که ره ميت مه د گهل وان کرين ژ بيرا خو
بيهن و سوپاسيا نيعمه تيت مه نه کهن و بلا خو شيهي
بيهن، نى نيزيك نهو دى زانن [کاچ ئيزال دويش
وان خو شيهيت بهروخت دى تيت]. ﴿٣٥﴾ يان ژى
مه نيشانه کا ب هيژ [يان کتبهك] بو وان هنارتيه،
شاده بيهي ل سهر وى شرکى ددهت يا نهو دکهن.
﴿٣٦﴾ و گاها مه که ره مهك د گهل مروشان کر پى به تران
دبن، و که يفخوش دبن [که يفخوشيا سهر داچونى نهيا
سوپاسداريى]، و گاها نهخوشيهك هه ژ بهر وى
نهوا وان کرى، نهو هنگافتن، وى گافى دى بينى
ژ دلوفانيه خودى. بى هيشى دبن. ﴿٣٧﴾ ما نابين
کوب راستى خوديه، يى رزقى زيده و کيم دکهن

بو وى يى بښت [ئانکو نهو ددهت و دبهت، فيجا گاها دايى بلا د سهر دا نه چيت، و ههر گاها ژى ستاند بلا
بى هيشى نه بيت]، ب راستى نهفه چامه و نيشانن بو وان نهو يت خودان باهر. ﴿٣٨﴾ فيجا هه قى مروفت
خو و بهلنگاز و ريشنگان [ژ خيرى و مروفينى] بدهيى، نهفه [دانا هه قيسى] بو وان نهو يت رازيپونا
خودى دفين چيره، و ههر نهفه نه ييت سهره راز. ﴿٣٩﴾ و نهو مالى هوين ب سهلف ددهنه خه لکى، دا
د مالى خه لکيدا زيديهى بچيته سهر [و ب سهر بکهفيت] خودى بهر که تى نايخيى، و نهو مالى هوين ب
ئيه تا پاقرنا گونهان ددهن، و ئيه تا هه وه ژ دانا وى رازيپونا خودى بيت. نهفیت هوسا مال ددهن، نهون
نهو يت خودى خه لاتى وان چهند قات ددهت. ﴿٤٠﴾ خوديه يى هوين دايين، پاشى رزقى هه وه دا، پاشى
دى هه وه مريبت، پاشى دى هه وه ساخکه تهفه، نهري ئيك ژ بوتيت هه وه [نهو يت هه وه کرينه هه فپشک بو
خودى] هه يه تشته کى ژ فان بکهت؟! خودى يى پاك و پاقره ژ وى شرکا نهو دکهن. ﴿٤١﴾ خرابى و نهخوشى
و نهنگافى ل گوند و بازي ريت سهر ثافى و ل بيت نه ل سهر ثافى، ئاشکرا بو ژ بهر گونه هيت مروشان، دا
تاما جزايى هندهك ژ وان گونهان نيشا وان بدهت، بهلکى توبه بکهن و ل خو بزقرن.

وَإِذْ أَمْسَأَسَ النَّاسُ ضُرُوعًا رَّبَّهُمْ مُنِيرِينَ إِلَيْهِ شُرَادًا أَذَقَهُمْ
مِنَهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا
ءَاتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ نَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنْزَلْنَاهُ عَلَيْهِمْ
سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذْ أَذَقْنَا
النَّاسَ رَحْمَةً فَرَحُوجَاهَا إِنَّ تُبُوعَ بْنَ سَيْفَةَ إِيمَانًا فَمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
إِذَا هُمْ يَقْتُلُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَتَاتِذَا الْفُرْقَى
حَقَّهُ وَالْمُسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ
وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا أَتَيْنَاهُمْ مِنْ رِزْقٍ
لَا يَرَوْنَ فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرَوْنَ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا أَتَيْنَاهُمْ مِنْ
زَكَاةٍ يُرِيدُونَ رَحْمَةَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُضْغَعُونَ ﴿٣٩﴾
اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ
شَرَكَاكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَ شَيْءٌ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

﴿٤٢﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [گه لی خه لکى مه که هی]:
 د ئه ریددا هه رن [و بگه رن] برینى کا دوپا هییا
 ئه ویت به ری هه وه هاتین یا چاوا بوو، باراپتر وان
 هه فیشک چیکه ربوون. ﴿٤٣﴾ قیجا به ری خو بده
 دینى راست و دورست [کو ئیسلامه] به ری رۆژه
 بیت، دانه پاش بۆ نینه، وئ رۆژى هه مى مروف دئ
 ژیکفه بن [هنده ک دئ چنه به حه شتى، و هنده ک دئ
 چنه دۆژه ی]. ﴿٤٤﴾ هه ر که سى باوه ربی نه ئینیت
 ئه و زیانى ل خو دکه ت، و هه ر که سى کاره کى باش
 بکه ت ریکى بۆ خو خوش دکه ت. ﴿٤٥﴾ [وئ رۆژى
 خودئ مروفان ژیکفه دکه ت] دا ئه ویت باوه ری
 ئینایین و کار و کرباریت قهنج کرین ژ که ره ما خو
 وان خه لات بکه ت، و ب راستی خودئ حه ژ گاوران
 ناکه ت. ﴿٤٦﴾ و ژ نیشانیت مه زناتى و ده سته لاتداریا
 وئ، ئه وه بابی ب مزگینى دهنییت، دا ژ دلوفانیسا خو
 بارانى بده ته هه وه، و دا گه مى ب قودره ت و فهرمانا
 وئ ل سه ر ئافى بى و بچن، و دا هوین بازگانى
 ب ریکا ئافى بکه ن، و دا هوین شوکور و سوپاسیا

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ
 كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقْرَجَهُمْ لَعْنَةُ اللَّهِ لِيَذِلَّ الْفَاسِقِينَ
 قُلْ إِنْ يَأْتِيَنَّكُمْ رَسُولٌ مِّنْ اللَّهِ يَمْذُكُكُمْ أَنَّ لَهُمْ هَبْطًا مِّنْ سَمَوَاتٍ
 فَذَلِكُمُ الْفِتْنُ الَّتِي كُنْتُمْ تُفْتَنُونَ ﴿٤٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ
 أَنْزَلْنَا فِي الْتَابِ مِنْكُمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ
 فَتَنَّا الَّذِينَ أَنْزَلْنَا فِي الْتَابِ مِنْكُمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٤٥﴾
 وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ أَنْزَلْنَا فِي الْتَابِ مِنْكُمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٤٦﴾
 وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ أَنْزَلْنَا فِي الْتَابِ مِنْكُمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٤٧﴾
 وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ أَنْزَلْنَا فِي الْتَابِ مِنْكُمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٤٨﴾
 وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ أَنْزَلْنَا فِي الْتَابِ مِنْكُمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٤٩﴾
 وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ أَنْزَلْنَا فِي الْتَابِ مِنْكُمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٥٠﴾

خودئ بکه ن. ﴿٤٧﴾ ب سویند [هه ی موحه مه د] مه به ری ته پیغه مبه ر ییت بۆ مله تییت وان هنارتین، قیجا
 ئه و ب موعجیزه و نیشانیت ئاشکه رافه [ل سه ر راست پیغه مبه راتیا خو] بۆ وان هاتن، [به لى وان باوه ری
 ب پیغه مبه ریت خو نه ئینان و نه یاره تیا وان کرن]، قیجا مه تۆل ل گونه هکاران فه کر، و ب سه ر ئیخستن
 و هاریکاریسا خودان باوه ران هه قه ل سه ر مه. ﴿٤٨﴾ خودییه ئه وئ بای دهنییت [قیجا ئه و با] ئه و ران
 رادکه ت و دبه ت، چاوا بقییت و سه ل ئه سنان به لاف دکه ت و دکه ته پرتی پرتی، قیجا تو دئ بینى باران
 ژ وان ئه و ران دهر دکه قیت، و گاڤا خودئ ئه و باران ب سه ر هنده ک به نده ییت خو ییت وئ بقیین باراند،
 پی که یف خوش دبن و دبشکورن. ﴿٤٩﴾ هه ر چه نده ئه و [به نده] به ری هاتنا وئ بارانى، ژ هاتنا وئ دبى
 هیقى بوون. ﴿٥٠﴾ قیجا [هه ی موحه مه د] به ری خو بده نیشانیت دلوفانیسا خودئ [ئه ویت ب هاتنا بارانیته
 گریدایى، وه کى شینبونا گل و گیایى و داروبارى و هه مى ره نگیت فیتى، و ساخرنا ئه ردئ هشک و
 مری] کا چاوا خودئ ئه ردی پشتی هشک بووی ساخ دکه ت، ب راستی ئه وئ ئه ردی پشتی هشکبوون و
 مرنا وئ ساخ دکه ت، ئه و دئ مرییان ساخکه ته فه، و ئه و ل سه ر هه مى تستان خودان شیانه.

وَلَيْنَ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَّادَةً مِّنْ بَعْدِهِ يُكْفَرُونَ ﴿٥١﴾
 فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْكُفَّاتِ وَلَا تَسْمَعُ الصَّهَّاءَ إِذَا وَلَّوْا
 مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَا أَنتَ بِهَادٍ الْعُمَىٰ عَنْ صَلَاتِهِمْ إِنَّهُمْ لَسَمِعُوا
 مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ ۞ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ
 قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾
 وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لِيُؤْتُوا عَذْرَ
 سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ
 فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ
 لَا يُنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا عَذْرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾
 وَلَقَدْ ضَرَبْتَ لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ
 وَلَٰكِن جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَّيْقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
 مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾
 فَأَصْبُرْ ۖ وَاعْدِ اللَّهَ حَقًّا وَلَا يَسْخَفَنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوَفُّونَ ﴿٦٠﴾

﴿٥١﴾ ب سویند ئەگەر ئەم بایەکی [ب سەر چاندنا
 واندا] بهێرین، قیجا [ئەو با ئیشەکی بەرهنگاری
 چاندنا وان بکەت پشتی کەسک بوونی، و زەر بکەت]
 و ئەو چاندنا خو زەر بینن، دئی بینی پشتی فئی
 [زەربوونا چاندنا وان] دەف ب گازندەنە و شوکور و
 سوپاسییا نیعمەتا خودی ناکەن و دئی کەرەمەت خودی
 ژ بیرکەن، هەر وەکی خودی چو جا کەرەم و نیعمەت د
 گەل وان نەکرین. ﴿٥٢﴾ قیجا ب راستی تو نەشی و
 ل مرییان بکە ی گول تە بین [ئەف گاوەرە ی ل پزرا
 مریانە، چونکی چو فام ناکەن]، و تو نەشی گازییا
 خو ژ ی بگەهینیە کەرەن، ئەگەر چۆن و پشتا خو دانە
 تە. ﴿٥٣﴾ یی خودی کۆرە و گو مراکری تو نەشی
 راستەری بکە ی، تو نەشی گازییا خو ب گو هی
 کەسی بیخی کو تی بگەهن، ئەو نەبن ییت باوەریی
 ب نیشان و ئایەتیت مە دئینن، و ئەقەنە خو سپارتینە
 خودی و ل بەر فەرمانا وی راوەستیایی. ﴿٥٤﴾ خودی
 ئەو یی هوین ژ لاوازیی [ئانکو ژ چپکە کائافی]
 چئی کرین، و پشتی وی لاوازیی هوین ب هیز
 ئیخستن [مەخسەد هیزا تولا زینیی]، و پشتی ب هیز ئیخستنا هەو هوین لاواز و پیرکرن، ئەوی چ بقیث
 چئی دکەت و ئەو یی زانا و خودان شیانە. ﴿٥٥﴾ و پوژا قیامەت رادیت گونەهکار دئی سویند خو، ئەو
 [د دنیایدا] ژ بیستەکی پێقەتر نەماینە، [د دنیایدا ژ ی] وەسا بەری خو ژ هەقیی وەر دگێران [و دگۆتن: هەما
 هەر ژ یانا دنیا یی، و چو ژ یان پشتی مرنی نین]. ﴿٥٦﴾ و ئەو ییت خودی زانین و باوەری ب پزقی وان کری،
 گۆتن: ب سویند هوین هندی ییت مایین هندی خودی بو هەو نقیسی هەتا پوژا قیامەتی، ئەها ئەقەیه پوژا
 قیامەتی بەلێ هەو نەدزانی [ئەو پوژ هەر دئی تیت]. ﴿٥٧﴾ قیجا وی پوژ ی هەجەتگرتنا ستمکاران فایدە ی
 وان ناکەت، و نایینە دەستویر دان ژ ی هەجەتان بگرن، و داخواز ژ ی وان نایینە کرن خودایی خو ژ نوی ب
 گۆتنەکی یان کریارەکی رازی بکەن. ﴿٥٨﴾ ب سویند دفی قورئانیدا مە ژ هەمی نموونەیان [ئەو ییت دبنە
 نیشان ل سەر ئیکتایسیا خودی، و راست پیغەمبەر اتییا پیغەمبەری وی] بو مرو فان ییت دیار کرین و ئینایین،
 و ئەگەر تو مو عجزیە کی بو وان بینی [هەر وەکی ئەو ژ تە دخوازن]، ئەو ییت بی باوەر دئی بیژن: ئەفا هوین
 دبیژن ژ درەوی پێقەتر نینە. ﴿٥٩﴾ هۆسا خودی دلێ چو نەزانان تاری دکەت. ﴿٦٠﴾ قیجا سەبرا خو [ل سەر
 ئەزیەت و نەخوشییا وان] بکیشە، ب راستی پەیاننا خودی یا راستە [دئی تە ب سەر ئیخت، و دئی دینی تە ب
 سەر هەمی دینان ئیخت]، و بلا ئەو ییت باوەری نە ی سار نەکەن، ژ خو پراگرتن و سەبر کیشانی.

سوره تا لوقمان

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۳۴) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (ئهلف، لام، میم) و ل دؤر رافه کرنا ثان تیپان بزقره دهسپیکا سوره تا به قهره. ﴿۲﴾ ئەفه ثایه تیت کتیه کا ریک و پیک و موکومه. ﴿۳﴾ ریکا راسته ریتی و دلوفانیسییه بؤ قهنجیکاران [ئهویت خودئ دیهریسن ههروهکی دینن، و ل وئ هزیننه ئه گهر ئه و خودئ نه بینن خودئ وان هه دینیت]. ﴿۴﴾ [قهنجیکار] ئه و ئه ویت بهرده وام و ب رهنگی پیدئی نفیزان دکهن، و زه کاتی ددهن و ژ ئاخهره تی بی گومانن. ﴿۵﴾ ئەفه نه ل سه ر راسته ریتییا خودایئ خو، و هه ر ئەفه نه ییت سه ره راز. ﴿۶﴾ و هنده ک مرؤف ییت ههین [مه خسه د پئ] (نضری کورئ حارثی) به [ئاخشتیت پویچ و بی تام دکپن، دا ژ نه زانین ریکا خودئ ل بهر خه لکی بهرزه کهن] و وان

ژ ئیسلامی بده نه پاش]، و دا بؤ خو ترانه یان ب ئایه تیت خودئ بکهن، و بؤ ئەفیت هه ئیزایه کا هه تکبه ر یا هه ی. ﴿۷﴾ و ئەفئ ژ فان مرؤفان، گاغا ئایه تیت مه بؤ دهاته نه خواندن ژ مه زاتی پشتا خو دابئی و دچؤ هه چکو نه بهیستین، ههروهکی ژ هه ردو گو هیت خو یئ کهر و گران، فیجا مزگینییا ئیزایه کا ب ژان و دژوار بده وی. ﴿۸﴾ ب راستی ئه ویت باوه ری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، به حه شیت تیر خیر و بئیر بؤ وانه. ﴿۹﴾ و ههروه ره دئ تیدا مینن، و ئەفه په یانه کا هه قه ژ دهف خودئ، و ئەوه یئ سه ره ده ست و کار به نه جه. ﴿۱۰﴾ و هکی هوین دینن ئەسه ان بی ستوین ییت چئ کرین، و چیا ییت مه زن و بنه جه ییت ئیخستینه دئه ردیدا دا ئه رده وه نه هه ژینیت، و ژ هه می رهنگان جانه وه ر تیدا به لافکرن، و مه ئافه ک (بارانه ک) ژ ئەسه انی (ژ ئه و ران) داریت، مه بی ژ هه می رهنگیت جوان و پرر مفا شینکاتی دئه ردیدا دا و شینکر. ﴿۱۱﴾ ئەفه یه دان و چیکرنا خودئ، فیجا کا بیژنه من ئەفیت هوین شوینا خودئ دیهریسن، چ دایسیه و چ چئ کرییه؟ [نه خیر وان چو نه دایسیه و چو چئ نه کرییه] به لی سته مکار ییت دگو مپراسیه کا ئاشکه رادا.

سورة لقمان

بسم الله الرحمن الرحيم

المر ﴿۱﴾ تلك آيت الحكيم ﴿۲﴾ هدى ورحمة للمحسنين ﴿۳﴾ الذين يقيمون الصلوة ويؤتون الزكاة وهم بالآخرة هم يوقنون ﴿۴﴾ أولئك على هدى من ربهم وأولئك هم المفلحون ﴿۵﴾ ومن الناس من يشرى أهوا الحادي ليلضل عن سبيل الله يغير علمه ويتخذ هاهنا وأولئك لهم عذاب مهيئ ﴿۶﴾ وإذا أنشئ عليه آيتنا وأولى مستكبرا كأن لم يسمعه كأت في أذنيه وقرأ فيتره بعدا بآلهم إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم جنت التعيم ﴿۷﴾ خالدين فيها وعد الله حقا وهو العزيز الحكيم ﴿۸﴾ خلق السموات بغير عمد ترؤها وألقى في الأرض رويس أن يمد بكم رؤيت فيها من كل دابة وأنزلنا من السماء ماء فأنبثنا فيها من كل زوج كريم ﴿۹﴾ هذا خلق الله فأروني ماذا خلق الذين من دونه بل الظالمون في ضلال مبين ﴿۱۰﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَبْنَىٰ لَكَ شَرِكٌ بِاللَّهِ إِنَّ الشَّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفَصَّلَهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدِكَ إِلَهَ الْمَصِيرِ ﴿١٤﴾ وَإِن جَهَدَاكَ عَلَىٰ أَن تَشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَبْنَىٰ إِلَهُانِ تَكَ وَتُقَالُ حَيَّةٌ مِّنْ خَزْدَلٍ فَتَكُفُّ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِيهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَبْنَىٰ أَعْمَارَ الصَّالُوةِ وَأَمْرٍ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنَّهُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِّنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصْعِقْ ذَلِكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَقِشْ فِي الْأَرْضِ مِرْحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَأَغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

﴿١٢﴾ و ب سویند مه ئەقل و تیگه هشتن و زانین و حیکمهت دابوو لوقمانی [و مه گوتی] شوکور و سوپاسییا خودی بکه، و ههر که سی سوپاسییا خودی بکهت، ب راستی ئەو بهس یی بو خو [شوکورا خودی] دکهت، و ههر که سی سوپاسییا نیعمه تیت وی نه کهت [خودی منهت ب سوپاسییا وی نینه]، و خودی یی دهوله مهنده و هیژایی بهسن و سوپاسییییه. ﴿١٣﴾ و چیرۆکا لوقمانی بو وان بیژه: وهختی کورئ خو شیرهت کری و گوتیی: کورئ من چوهه فیشکان بو خودی چی نه که، ب راستی هه فیشک په ریسی [شرک] سته مه کا مهنه. ﴿١٤﴾ و مه ئەمرئ مروفا کر د گهل ده بیایت خو د باش بن نه خاسمه [دگهل] ده یکی، نه خوشی و بی تاقه تی ل دویف نه خوشی و بی تاقه تیسی پی برن ده می دزکیدا، و دو سالان ل سه ریک شیر دایی ژ نوی ژ شیر فەر، و مه گوتی: سوپاسییا من بکه من تو دایی، و شوکور و سوپاسییا ده بیایت خو بکه تو خودانکری، و هوبن ههر دئ ب بال منقه زفرن. ﴿١٥﴾ و ئەگەر

ده بیایت ته مانه ب ته فه، ته د بهر هندپرا بکهن تو تشته کی بو من بکه یه هه فیشک تو چو ژئ نه زانی، گوئی خو نه ده وان، و د دنیا ییدا ب قهنجی و باشی د گهل وان بۆرینه [خو ژوان دویر نه ئیخه، و یی باش به د گهل وان، بهس گوهدارییا وان د شرکیدانه که]، و [و دینی خودا ده که نه ییت موسلمان بن، د دنیا ییدا د گهل یی باشبه بهل ریکا وان و دینی وان نه گره و] ریکا وی [دینی وی] بگه یی بهرئ خو داییییه من [بو توبه کرن و دلپیشی]، باشی دئ ههر ب بال منقه زفرن، [تو و ده بیایت ته و ئەو] فیجا [هنگی] یا هه وه کری دئ بو هه وه بیژم [و هه وه پی ئاگه هدار کهم]. ﴿١٦﴾ کورئ من گونه هه و خرابی ئەگەر [چه ندان بچو ییک بیت] ته مه تی دندکا توفی خهنده لکی بیت، و د ناف که فره کیدا بیت، یان ژ ی ل ههر جهه کی بیت ژ ئەرد و ئەسهانان، خودی دئ ههر ئینیت، ب راستی خودی یی هویرین و شاره زایه. ﴿١٧﴾ کورئ من نفیران ب رهنگی پیدفی بکه، و داخو از کرنا باشییی بکه و داخو از دانه پاشا خرابییی و گونه هی بکه، و سه بری ل سه ر نه خو شییا دگه هیه ته به کیشه، ب راستی ئەفه [پارستنا نفیرئ]، و داخو از کرنا باشییی، و دانه پاشا خرابییی، و سه بر کیشان ل سه ر نه خو شییان [ژوان کارانه ئەو ییت دقیت مروفل سه ر یی هشیار و پرژد بیت. ﴿١٨﴾ [کورئ من] ژ مه زناتی رویمی خو ژ خه لکی وه نه گپه، و قبه و دفن بلند ب ریشه نه چه، ب راستی خودی حه ژوان ناکهت ئەو ییت قبه و دفن بلند و زیده ب خو شاهی. ﴿١٩﴾ [کورئ من] د ریشه چو نا خودا یی نافنجی به [نه هیدی هیدی و نه حیل، و نه ب مه زناتی و نه مریچوک] و دهنگی خو نزم بکه و زر نه که، ب راستی دهنگی ژ هه مییان نه خو شتر ز پنا که رانه [ئه گه دهنگ بلندی جوانی بایه چو دهنگ ژ یی کهری د بلندتر نین].

﴿۲۰﴾ ما هوین نابین خودی هندی دئەرد و ئەسەلانا دا یی بۆ هەوێ سەر نەرم و بەر دەست کرى، و کەرەمىت خو یی ت ئاشکەرا [وێكى ئیسلامەتیی... هتەد] و نە ئاشکەرا [وێكى ئەقل و زانین و تێگەهشتن... و هتەد] ل سەر هەوێ یی ت بەرفەرە کرین، و د گەل هندی ژى هەندەك مەرووف یی ت هەین بى زانین و بى راستە پێی یی ت و بى کتیبەکا رۆنکەر، جەرە پێ دەر هەقی خودیدا دکەن. ﴿۲۱﴾ و گاڤا موسلمانان دگۆتە وان: ل دویف وئ بکەشن یا خودی ئینا یی خوارى دگۆتن: نەخیر ئەم دى ب دویف وئ کەفین ئەو امە باب و با پیریت خو ل سەر دیتی. [ئەرى ئەو هەر دى ل دویف وان چن خو ئەگەر د خەلەت ژى بن] و شەیتان بەرى وان بەدەتە ئاگرى دۆرە هى ژى؟! ﴿۲۲﴾ و هەر کەسى خو بسپێریتە خودى و ل بەر فەرمانا وى یی راوەستای بیت [شۆل بنەجه بیت]، و ئەو ب خو ژى یی قەنجیکار بیت، ئەفە وى خو ب چنبلى [قولپا] ژ هەمیان موکومتە گرت [ئانکۆ ریکا سەرفرازیی، و ترس ب دویفە نینە]، و

الجزء الحادى والعشرون

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِى السَّمَوَاتِ وَمَا فِى الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَهَّرَهُ وَبَاطِنَهُ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجِدُ فِى اللَّهِ بَغْزًا غَيْرَ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٢٠﴾ وَإِذْ أَقْبَلَ لَهُمُ آتِسْعُونَ مَآ أُنْزِلَ اللَّهُ قَالَ أَوْ بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آيَةً نَّأُولُو كَانَ الْأَشَاطِينُ يَدْعُوهُمْ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢١﴾ وَمَن يُسَازِرْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزَنُكَ كُفْرُهُ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٣﴾ ثُمَّ نَعْلَمُ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّن خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلَّهِ مَا فِى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِى الْأَرْضِ مِن شَجَرٍ أَكَلُهُمَّ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمَتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْزُبُ عَنْكُمْ مِنَ الْأَعْيُنِ وَحْدَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

دوێ هیکامەمى کاروباران هەر ب بەل خودی قەیه. ﴿۲۳﴾ و هەر کەسى گاور بیت قیجا بلا گاورییا وى تە ب خەم نە ئیخت [چونكى تە ئەوال سەر خو راکر، تە گازیا خو گەهاندە وان]، زفرینا وان هەمیان ب بەل مەقەیه، قیجا تەشتى وان کرى ئەم دى بۆ وان بیژین [پى جزا و خەلات کەین]، ب راستى خودى دزانیت کاج د دلاندایه و پى ئاگەهه. ﴿۲۴﴾ [د دنیایدا] ئەم دى وان هیلین پىچەكى خو شىبى بهن، پاشى [رۆژا قیامەتى] دى وان نە چار کەین بکەفنه د ئیزاىه کا دژوار و گراندا. ﴿۲۵﴾ و ئەگەر تو پسپارا وان بکەى کى ئەرد و ئەسمان دا یینه؟ دى بیژن: خودى.. بیژە هەمى پەسن و شوکور بۆ خودى [ل سەر قى هەقاندنا هەوێ د راستا خودیدا، و پەسەند کرنا هەوێ خودایى ئەرد و عەسمانان خودییه و ل سەر ئاشکرا کرنا هەوێ ئەو هیژایى پەرسنتییه و یا هوین ل سەر یا خەلەتە و نە یا دورستە پا چاوا هوین ئیکى دى ژ بلى وى دپەریسن و دکەنە شریک]، بەلى باراپتر ژ وان نوزانن [کامەخسەدا قى هەقاندنى چیه؟]. ﴿۲۶﴾ هندی دئەرد و ئەسماناندا هەى یى خودییه، ب راستى خودى یى دۆلە مەندە و هیژایى شوکورا ندییه. ﴿۲۷﴾ و ئەگەر هەر دارەکا د ئەردیدا هەى قەلەم و خامە بن، و دەریاییت هەین حەفت دەریاییت دى ژى بیته سەر و هەمى حوبر بن [و ب وان قەلەم و خامەیان و ب وى حوبرى ئاخفتن و پەیشیت خودى بیته نفیسین] هەر زانین و ئاخفتن و پەیشیت خودى ب دویمایى نائین، ب راستى خودى یى سەر دەست و کاربنەجهه. ﴿۲۸﴾ چیکرنا هەوێ [ل دەستپیکى] و ساخکرنا هەوێ ژ گۆران [پشتى مرنى] وەکى [دان و چیکرنا] مەروفە کى ب تنییه، ب راستى خودى یى گوهدی و بینەرە.

﴿٢٩﴾ ما تو نابینی خودی شه فی دکته دناف رورژیدا، و رورژی دکته دناف شه فیدا [ههردوکان ب فی چهندی کورت و دریژ دکته]، و رورژ و هه یف ییت بو هه وه خزمهت خو ش کرین [ییت یخستینه د خزمه تا هه ودا] هه ر ئیک هه تا وه خته کی دیار کری دئی ئیت و چیت، و تشتی هوین دکهن خودی ژئی ب ناگه هه. ﴿٣٠﴾ خودی فی دکته دا هوین بزنان خودی یی هه قه و ئه ویت شوینا وی دئینه په رستن د پوچ و به تالن، و خودییه یی بلند و مه زن. ﴿٣١﴾ ما تو نابینی گه می ژ که رهم و دلوفانییا خودی دهریاییدا دئیت و دجیت، دا خودی نیشانیت دهسته لاندارییا خو نیشا هه وه بدهت، ب راستی ئه قه چامه و نیشانن بو وان ئه ویت زیده بینفره هه و زیده شوکوردار. ﴿٣٢﴾ گاغا پیله کا ئاغا دهریاییی وه کی ئه ووران یان وه کی چیایان ب سه ر واندا گرت، ژ دل به س دئی دوعاییی ژ خودی ب تنی کهن، فیجا گاغا خودی قورتالکرن و گه هاندنه ئه ردی دیم، دئی بینی هنده ک ژ وان نیف نیقه نه [هنده ک ب دورستی سوپاسییا خودی

ناکهن، و هنده ک د بنپرا سوپاسییا خودی ناکهن و نیعمه تیت خودی نائینه به رچا فیت خو] که س نیشانیت مه دره و نادانیت و ئینکار ناکهت زیده په بیان شکین و زیده گاور نه بن. ﴿٣٣﴾ گه لی مرو فان پاریز گارییا خودی بکهن، و ژ رورژه کی بترسن [کو رورژا قیامه تیه] نه باب شوینا عه یالی و نه عه یال شوینا بابی دئینه جزا کرن [باب و زارو ک چو مفایي ناگه هیننه ئیک]، ب راستی په یانا خودی دایی یا راسته [و دئی هه ر وه سائیت]، فیجا بلا ژيانا دنیاییی هه وه نه خاپینیت، و هه وه د سه ردا نه بهت، و بلا شه یتان ژي هه وه ب که رهما خودی نه خاپینیت [کو هوین گونه هان بکهن و بیژن که رهما خودی یا مه زنه و توبه نه کهن]. ﴿٣٤﴾ ب راستی خودی دزانیت کا قیامهت کهنگی دئی ئیت، و ئه وه بارانی دبارینیت، و دزانیت کاچ د مال بچوپکاندایه [به ری بیته مرو ف]، و که س نوزانیت کا سوبه هی چ دئی ئیت هه ری، و که س نوزانیت کال کیری و ل کی شه دئی مریت، ب راستی خودی زانا و شارمه زایه.

الَّتِ تَرَأَتْ اللَّهَ يُؤَلِّجُ الْبَلَدَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي الْبَلَدِ وَسَحَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَرَبَّ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَرَبَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهم مَوجٌ كَأَلُطْلُكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾ يَتَأَيَّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا تَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُجَارٌ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

سوره تا سه جده

ل مه که هئی هاتیسه خوارئ (۳۰) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (ئهلف، لام، میم)، ل دۆر رافه کرنا شان رهنگه تییان بزفره دهستیکا سوره تا به قهره. ﴿۲﴾ هنارتن و ئینانه خوارا قئی قورئانی گۆمان تیدا نینه ژ دهف خودائی هه می جیهانانه. ﴿۳﴾ یان ژی دبیزن [موحه مه د]: ئەف قورئانه ژ نک خو چئی کریسه [وی یا دانایی، و ب بال خودیقه لی ددهت]، نه خیر و هسانینه وه کی ئەو دبیزن، به لی ئەو راستیییه ژ نک خودایی ته، دا تو مله ته کی پی هشیار بکه ی و بترسینی، کو به ری ته چو پیغه مبه ر بۆ نه هاتینه دا راسته ری ببین. ﴿۴﴾ خودیییه، ئەو ی ئەرد و ئەسمان و هندی د ناقه را و اندا د شهش رۆژاندا ییئت چئی کرین، پاشی بلندبوو سه ر عهرشی [بلندبوونه کا بی چاواپی و هیژایی وی]، و هه وه ژ غهیری خودئی چو

الْم ۱ تَنْزِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝
أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ
مِنْ نَذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝
اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى
الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَيْعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝
يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ
مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ۝
ذَٰلِكَ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝
الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَيدَّ خَلْقَ الْإِنسَانِ
مِنْ طِينٍ ۝
ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ ۝
ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُّوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝
وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ
أَأَتَاكَ خَلْقٌ جَدِيدٌ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ۝
قُلْ يَتَوَفَّكُم
مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۝

الجزء

هاریکار و بهرەشان و مهدهرچی نین، قیجا ما هوین پیقه ناچن و چامان وهرناگرن. ﴿۵﴾ ئەو (خودئی) ژ ئەسمانی کاروباری ئەردی [هه تارۆژا قیامه تی] ب پیقه دبهت. پاشی ئەف کاروباره د رۆژه کیدا [کو رۆژا قیامه تییه] دئ بلندبنه دهف وی، درێژا هییا وی رۆژی ب هه ژمارا هه وه هزار سالیته هه وه نه. ﴿۶﴾ ئەفه [ئەوئی ئەرد و ئەسمان و هندی د ناقه را و اندا دایین، و ئەوئی کاروباریت دنیاپی بهس د دهست ویدا] زانایی نهیئی و ئاشکه رایانه، سه ردهست و دلۆفانه. ﴿۷﴾ ئەوه یی دان و چیکرنا هه می تستان موکوم و بنه جهه و باش چیکری، و ژ ته قئی [جارا ئیکئی] دهست ب چیکرنا مرو فان [مه خسه ده پی ئاده مه، بابی مرو فان] کر. ﴿۸﴾ پاشی دوینده ها وی ژ چیکا ئافه کا کیم بها چئی کر. ﴿۹﴾ پاشی دورستکر و روح دایی، و گوهر و چاف و ئەقل دانه هه وه، و کیم ژ هه وه هه نه سوپاسی و شوکورا خودئی بکه ن، یان ژی هوین کیم شوکور و سوپاسییا خودئی دکهن. ﴿۱۰﴾ و [ئەوئی باوه ری ب رۆژا قیامه تی نه یی] گۆتن: ئەری ئەه گهر ئەم د ئەردیدا بهرزه بووین [و بووینه ئاخ]، ئەری جاره کا دی سه ر ژ نوی ئەم دئ ئینه چیکرن و ساخرن؟! به لی ئەو باوه ری ب رۆژا قیامه تی نائین [له و قئ دبیزن]. ﴿۱۱﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه به لی ئەو ملیاکه تی بۆ ستاندا روجا هه وه هاتیسه دانان دئ روجا هه وه ستینیت، پاشی هوین دئ ب بال خودایی خو شه زفرن.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُرْعُومَاتِ نَاصِبًا سُوْرَةُ وَسِيْهُرٍ عِنْدَ رَبِّهِنَّ
رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا لَعَمَلٍ صَدِّقًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾
وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَلَكِنْ حَقَّ
الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾
فَذُوقُوا يَمَّا تَسِيْدُكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِيْدُكُمْ
وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يَوْمُنَا
بِعَيْنِنَا الَّذِيْنَ إِذَا نَكِرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ
عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُسْفِكُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ
جَزَاءً يَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا
لَّا يَسْتَوُونَ ﴿١٨﴾ أَمَّا الَّذِيْنَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ
جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ نُزُلًا يَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا الَّذِيْنَ فَسَقُوا
فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا
وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

سجدة

﴿١٢﴾ [هے موحه مه د] ته گهر ته گونه هکار وه ختی
سه ری وان یی شؤر و چه میایی، ل دهف خودایی
وان دیتبانه [دا عه جییان بینی]، [دیژن]: خودیو
مه دیت و مه گولی بوو [ژفانی ته دایی مه دیت
و راستیا پیغه مبه ری ته مه گولیو]، فیجا تو مه
بزفرینه فه [دنیا یی] ثم دی کار و کریاریت باش
کین [هه وه کی ته ثم ری مه پی کری]، ب راستی
ثم پشتراست بووین و گو مان ل دهف مه نه ما
[کو موحه مه د راست پیغه مبه ره، و قیامت ری یا راسته].
﴿١٣﴾ و ته گهر مه قیابایه، دا [ب خورتی] هه می
مرفوفان راسته ری کین [به لی مه دقیت ته و ب که یفا
خو ریکا راست بگرن]، به لی سؤز و په یبانا من دایی
ب جهی خو به، دی جه هه می ژ نه جه و مرفوفان تری
که م. ﴿١٤﴾ دی تامکه نه [ئیزیا جه هه می] ژ بهر ژ
بیرکنا هه وه بو دیتنا فی پوژی، ثم زی ب راستی
دی هه وه هیلنه دفی ئیز اییدا، دی فیجا تامکه نه ئیز یا
به رده وام ژ بهر وان کار و کریاریت هه وه [د دنیا ییدا]
دکرن. ﴿١٥﴾ ب راستی، ته و باوهریی ب ثایه تیت مه

دینن و بو خو مفایی ری وهر دگرن، ته ویت ته گهر پی دیننه شیره تکرن دکهن [دادچه میین]، و ب گریقه
دچنه سوجه هی، و خودی ژ هه می کیناسییان پاک و پاقر دکهن و همد و سوپاسییا وی دکهن، و خو
[ل سهر په رستنا وی] مه زن ناکهن. ﴿١٦﴾ قهوی ته نشیت و ناکه فته سهر نفینان [نانکو کیم دنقن]، و پادبن
شه فشتیزان دکهن]، و ب ترس و هیثیه دوعایان ژ خودی دکهن، و رزقی مه داییه وان خیر و سه ده قیان
ژی ددهن. ﴿١٧﴾ که س نوزانیت چ خه لات یی بو وان هاتیبه فه شارتن، چاقیت وان پی پون بن و ب دیتنا
وی شاد بین، ژ بهر وان کار و کریاریت وان دکرن. ﴿١٨﴾ فیجا ئه ری ته ووی خودان باوهر بیت، وه کی ویه
ته ووی ژ ریکا راست دهر که فتی... نه خیر، نه وه کی ئیکن. ﴿١٩﴾ هن دی ته ویت باوهری ئینایین و کار و
کریاریت راست و دورست کرین، جهی وان به حه شیت خو جهیینه، ته فه قه درگرتنه بو وان ژ بهر وان کار و
کریاریت ته وان [د دنیا ییدا] دکرن. ﴿٢٠﴾ و هن دی ته ویت ژ ریکا راست دهر که فتن جهی وان ناگره،
ههر گا فا فیان ژ ناگری دهر که فن [وه ختی گو رییا ناگری وان بلند دکه ت و ب سهر دتیخت، جاره کا دی
ناگر ب خو وان ب بن خو دتیخته فه]، جاره کا دی بو ناف ناگری دی ئینه زفراندن [فیجا دهر که هفایت
جه هه می] دی بیژنی: دی تامکه نه ئیزیا ناگری هه وه دهره و دانا.

وَلَذِيقَتْهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْآدَنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ
رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿١٢﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرَّةٍ
مِّنْ لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٣﴾
وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ آيَةً يَّهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَّوْاْ
وَكَاوَرَاءُ يَازِيدُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يُقْضِلُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ
كَمَآ هَدَيْنَاكَ مِّن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ يََسْمُونَ ﴿١٦﴾
فِي سَلَاسِلِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿١٧﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ
زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿١٨﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩﴾
قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ ﴿٢٠﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرِ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٢١﴾

﴿٢١﴾ بئى گومان ئەم ئىزايا دىيائى بەرى ئىزايا مەزنىر
[يا قيامەتئى] دئى دەينه بەر وان، دا ئەول خۆ بزفړن.
﴿٢٢﴾ و ما کى ژ وى ستمکار تره ئەوئى ب ئايەتيت
خودايى خۆ بيته شيره تکر، پاشى پشتا خۆ بدهتئى،
بئى گومان ئەم دئى تولى ژ گونه هکاران فه کهين.
﴿٢٣﴾ ب سويند مه ته ورات دا موسايى، فيجا تو
[هه ي موحه مه د] د راستا وي دا دودل نهبه کومه يا
داييئى، و مه يا کر بيه راسته پيئى بو ئسرائيلييان.
﴿٢٤﴾ و مه هندەک ژ وان کر نه پيئى و جهئى
چاڤليکرنئى، ب ئەمرئى مه راسته پيکر دکر، وهختئى
وان سهر کيشايى [ل سهر بهر سستئى و ل سهر
ئەزيه تيت دريکا خوديدا گه هشتيئى]، و ژ دل باوهرى
ب ئايەتيت مه ئينايى. ﴿٢٥﴾ ب راستى خودايى
ته روژا قيامهتئى، دئى حوکمى د ناڤهرا واندا کهت
[ئانکو د ناڤهرا موسلمان و گاواندا، يان پيغه مبهرا
و مله تيت واندا] ل سهر وى تشتى، يئى ئەو تيدا نه
ئىک و ژيک جودا. ﴿٢٦﴾ ئەرى ما قړ کرن و فه براندا
خه لکئى چه رخيئت بهرى وان [وهکى عادو (سه مودو)

و.. هتد] ئەويئت د ماليت خوډا [ب کهيف و شاهى] دهاتن و دچون، بو وان راستى ديار نه کر؟ ئەفه [قړ کرن
و فه براندا وان هه ميان] نيشانن ل سهر سهر دهستى و دهسته لاتداریا مه، فيجا ما گو هيت خۆ فه ناکه ن؟! .
﴿٢٧﴾ ئەرى ما ئەو نابینن ئەم بهرئى بارانئى ددهينه ئەردئى هشک و بئى شينکاتى، و چاندنئى پئى دهر دئين،
ته رشيت وان و ئەو ب خۆ ژى ژئى دخون، فيجا ما نابینن [و بزنان ئەوئى ئەردئى هشک ساخکرى، دشت
وان ژى پشتى مرنئى ساخکه ته فه]. ﴿٢٨﴾ و ديئژن کا کهنگى ئەو حوکوم د ناڤهرا مه و هه وهدا دئى بيته کرن
[ئانکو کهنگى دئى روژا قيامهتئى ئيت]، ئەگەر هوين راست ديئژن. ﴿٢٩﴾ بيژه: روژا قيامهتئى فايده ي گاوران
ناکهت ژ نوى باوهر يئى بينن و دهر فەت ژى بو وان نايته دان، ژ نوى توبه بکه ن و ل خۆ بزفړن. ﴿٣٠﴾ فيجا
ژ وان بگهړه و خۆ بگهړه [کا دئى چ ئيزا ئيته سهرئى وان]، و ب راستى ئەو ژى يئى خۆ دگرن [کا دئى چ ب
سهرئى هه وه ئيت].

سُورَةُ تَه حَزَاب

ل مهدينه یی هائیه خوار ی (٧٣) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هه ی پیغه مبه ر ل سه ر پاریز گاریسا خود ی بمینه و زیده تر لی بکه، و بهرده و امبه ل سه ر نه گوهدانا گاور و دور و بیان [گوهی خو چو جانه ده وان]، ب راستی خود ی یی زانا و کاربنه جهه. ﴿٢﴾ و هه ر وهییه کا ژ خود ایی ته بو ته دتیت ل دویف هه ره، ب راستی خود ی یی ناگه هداره ب وئ تهوا هوین دکهن. ﴿٣﴾ و پشتها خو ب خود ی گهرم بکه، و بهسی تهیه خود ی پشته فانی ته بیت. ﴿٤﴾ خود ی دو دل نه کرینه د سینگی چو زه لاماندا [دله کی گاور ی تیدا بیت، و ئیکی ئیسلام]، و ژنیت هه وه تهویت هوین دبیز نیی هوین وه کی دهیکا منه [نانکو هوین وه کی دهیکا مه ل مه حه رام بن]، خود ی نه کرینه دهیکیت هه وه، و زر کوریت هه وه [تهویت هوین ب کورینی خودان

دکهن، و نه کوریت هه وه]، خود ی نه کرینه کوریت هه وه. تهفه [گوتنا هه وه بو ژنیت هه وه: هوین وه کی دهیکیت منه ل مه، و دانانا زر کوران ل جهی کوران] ناخفته که هوین بو خو دبیزن [چو بریار و حوکم ل سه ر نایینه دانان، نه ژنیت هه وه پی دبنه دهیکیت هه وه، و نه زر کوریت هه وه پی دبنه کوریت هه وه]، و خود ی راستی دبیزیت: [نه ژن دهیکیت هه وه نه و نه زر کور کوریت هه وه ییت دورستن]، و هه ره ته وه ریکا راست دیار دکهن. ﴿٥﴾ هوین ب نافی بابیت وان گازی وان بکه، تهفه [گازی کرنا وان ب نافی بابیت وان] ل دهف خود ی دورستره، فیجا ته گهر هوین نه زانن بابیت وان کینه تهو برایت هه وه ییت دینیه و هه فالیت هه وه نه، و گونه هل سه ر هه وه نینه ته گهر هوین ب خه له تیقه [ب نافی کورینی] گازی وان بکه، به لی بو هه وه گونه هه ته گهر هوین ب مه خسه د و ژ دل بیژن، و خود ی یی گونه هه ژبهر و دلوفانه. ﴿٦﴾ پیغه مبه ر ژ خودان باوهران هیژا تر و فهر تره بو وان، تهو گوهی خو بدنه ی [دهمی کاروباریت ژيانا خودا، و ته گهر پیغه مبه ر فهرمانه کی ل وان بکه و دلی وان تشته کی دی بیژیت، دقیت گوهی خو بدنه پیغه مبه ری، نه دهنه دلی خو چونکی پیغه مبه ر ژ وان ب خو دلوفانتره بو وان]، و ژنیت پیغه مبه ری دهیکیت وان، و لیزم و نیزیکیت مروفی هنده ک ژ وان هیژا تر و هه قترن د میرا تخوریسییدا ژهنده کیت دی ژ خودان باوهر و مشه ختیان، ژ بلی هند ی هوین هه نهجیه کی د گهل برایت خو ییت خودان باوهر و مشه خت د ژيانا خودا بکه، یان ب وهسیهت بو وان فه برن تهفه دورسته، و تهف حوکمه [میرا تخوریسا مروقیت ئیک بو ئیکدو] د کتیا خودیدا [نانکو ده پی پارسیتدا] یا نفیسی بو.

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ أَنْتَ اللَّهُ وَلَا تُنْعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُشْفِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَأَنْتَ مَا يُؤْتِي إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ يَمَاقِلُونَ خَيْرًا ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِلرَّجُلِ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي خَوْفَةٍ ۝ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ الَّتِي تَنْظُرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَلِكَ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝ ادْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَاخْتَرُوا فِي الدِّينِ وَمَوْلَاكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝ الَّذِينَ أُولُوا بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُمْ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَقُولُوا إِلَى أُولِيائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝

﴿٧﴾ بَوَّانٌ بِيْزُهُ وَهَخْتَى مَه پَهِيَان ژ پَيَغَمبَهَران وهر گرتی [من ب تنی پهر یسن و داخو ازا پهر ستننا من ب تنی بکنه، و باوهر یسی ب ٲیکدو بینن و ب دلپیشی شیر هتان ل مله ٲیت خوَ بکنه و پهیانا خودی بگهینن] و مه پهیان ژ ته زی وهر گرت و ژ نوو حی زی و ژ ئیراهیمی زی و ژ مووسایی زی و ژ عیسانی کورپی مهربمی زی.. و مه پهیمانه کا موکوم ژوان وهر گرت [کوئهو پهیمانا خوَ ب جه بینن].

﴿٨﴾ [مه ئهف پهیانه ژوان وهر گرت] دا خودی پسیارا راستگو یان ژ راستگو تننا وان بکته [دا رُوژا قیامه تی پسیارا پَيَغَمبَهَران ل سهر راستیا وان، و ئهو پهیامه ئهو پی هاتینه هنارتن بکته کا دورست ب جه ٲینان]، و مه بَوَّ گاوران ئیزا به کا ب ژان و دژوار یا به ره فکری. ﴿٩﴾ گهل خودان باوهران نیعمه ٲیت خودی بیننه بیرا خوَ، ده می لهشکهر کی [مه زن] ب سهر هه وه دا گرتی [ئهو زی قوره شی بوون، و به نی ئهسه د و به نی (غه طفان) و به نی عامر و به نی سولهیم و به نی (قوره یظه) و به نی (نهضیر) بوون، نیژیکی

وَاذْأَخَذْنَا مِنْ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾ لَيْسَ لَكَ الصِّدْقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٨﴾ يٰأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّنَا تَرَوُهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظَّنُونَا ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ مِّنْهُمْ يٰأَيُّهَا أَهْلُ يَثْرِبَ لَا مَقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَوْقَ مَنَّهُمُ النَّبِيُّ يَقُولُونَ إِنْ يَبُوءْنَا عَوْرَةً وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا تَسْبِيلًا لَّفَتَنَتْهُ لَأَوَّاهَا وَمَا لَكُنَّ لَهُنَّ إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كُنُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤَلُّونَ لَآذِنَةً وَأَنَّهُ كَانَ عَهْدُ اللَّهِ مُسَوَّلًا ﴿١٥﴾

دوازده هزاران]، ئیجا مه هور به به که و لهشکهره ک [مه خسه د ملیا که تن] هنارتنه سهر وان، هه وه نه ددیتن و ئهوا هوین دکه خودی دینیت. ﴿١٠﴾ وهختی ئهو ژ [رهخی] سلال و خواریقه هاتینه هه وه، و وهختی چاف، زیق مایینه ل دژمنان، و وهختی دلان ژ ترساندا خوَ ل گهوریان دایی [قوتینه کا زیده که تیسی ژ ترساندا]، و وهختی ههر ئیک ژ هه وه هره ک ژ خودی دکر. ﴿١١﴾ ل ویری خودان باوهر [ب ترسی و سهر کیشانی] هاتنه جهرباندن، و زیده شه پره بوون. ﴿١٢﴾ و وهختی دورویان و ئهو ٲت نه ساخی دلی و اندا هه ی [ئهو زی ههر دوروینه، و نه ساخی سالوخه ته بَوَّ وان] گو ٲتن: ئهو پهیمانا خودی و پَيَغَمبَهَری وی داییه مه [کوئهم دی ب سهر که ٲین]، ژ خاپاندنی ٲیقه تر نه بوو. ﴿١٣﴾ و وهختی دهسته که کی ژوان [دورویان] گو تی: گهل خهلکی (یه ثریبی) ئی (خهلکی مه دینه بی) جهی هه وه ل ٲیری نه ما [ههر بمیننه ل سهر فی دینی]، ئیجا بز ٲر نه مالیت خوَ [و دینی خوَ یی به ری] و دهسته که ک ژان ده ستوریسی ژ پَيَغَمبَهَری دخوازن [دا بز ٲر نه مالیت خوَ]، دیژن: مالیت مه د به ر دینه، و ئهو ب خوَ مالیت وان نه د به ر دینه، و وان ژ ره ٲینی ٲیقه تر چوی یی دی نه ٲیت. ﴿١٤﴾ و ئه گهر ئهو دژمن ژ هه می ره خانه بینه وان و ب سهر و اندا بگرن، پاشی ژوان بخوازن گاور ببن و شهر ی موسلمانان بکنه، دی گو هی خوَ دهنه وان و هنده ک خوَ بَوَّ وان گیر و ناکه نه ده مه کی کیم نه بیت. ﴿١٥﴾ و ب سویند وان به ری نوکه پهیان دابو خودی کوئهو نه ره ٲفن، و ٲشتا خوَ نه دهنه دژمنی، و پهیانا وان داییه خودی دٲیت ب جه بینن.

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ قَرَرْتُمْ مَتَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِى يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمَعْقُوفِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلْمْ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِى يُغْتَنى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ تَحْسَبُونَ الْأَنْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَنْزَابُ يَُوَدُّوا أَلَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَتَسَلَّوْنَ عَنْ أَنْبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَنْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

﴿١٦﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: رهقین فایده ی هه وه ناکه ت نه گهر هوین ژ مرئی یان ژ کوشتنی برهفن، و نه گهر هوین برهفن زی ژ دهمه کی کیتم پیقه تر هوین خوشیسی نابهن [چونکی ئه وی ب شیر ی نه مریت دی ب تشته کی دی مریت، و ژ مرئی قورتال نابیت].

﴿١٧﴾ بیژه: ئه و کیسه هه وه ژ خودی پباریزیت، نه گهر نه خوشیسه ک بۆ هه وه فیایان زی دلوقانیسه ک بۆ هه وه فیایان؟ و چو هاریکار و پشته فانان ژ بلی خودی بۆ خو نابینن. ﴿١٨﴾ ب سویند خودی ئاگه هژ وان

ههیه، و وان [ژ هه وه] دنیا سیت ئه وی ت هه فالیت خو سست دکر ن و ئاسته نگ دئیخستنه د پیشیا و اندا، و ئه وی ت دگۆتنه هه فالیت خو، خو بدنه د گهل مه [نهم دتر سین هوین بیته کوشتن]، ژ کیسه کی پیقه تر ژ وان نائینه شه ری [ئهو زی هه ژ نه چاری یان زی بۆ رویمه تی]. ﴿١٩﴾ دلره شن د گهل هه وه [و ژ دلره شی هاریکاریا هه وه ناکه ن و د گهل هه وه خه نده کی ناکۆلن و وان باشی بۆ هه وه نه قییت]، قیجا نه گهر بوو شه ر، و ترس بۆ وان چی بوو، دی بینی به ری خو

دده نه ته و چاقییت وان وه کی وی دزقرن ئه وی ل بهر مرئی، قیجا نه گهر شه ر و ترس نه ما ب نه زمانییت تیژ و دژوار تانان د هه وه دقوتن [و ئه زیه تا هه وه دکه ن و پشک و باران ژ ده سته قتییان دخوا زن]، ئه و ب خو ل سه ر ده سته قتییان د هشیارن، ئه فان با وه ری نه ئینایه، قیجا خودی کار و کریاریت وان پویچ کرن، و ئه قه ل ده ف خودی یا ب سانا هیسه. ﴿٢٠﴾ وی هزری دکه ن [له شکه ری] کۆمییت هه فالبه ند ژ دۆر مه دینه یی نه چۆینه، و نه گهر جاره کا دی ئه و کۆمییت هه فالبه ند [قوره یشی و قولپا وان] بیته قه، ئه و دوروی دی خو زییا خوا زن ئه و ل ده ستنی بانه ل ناف کۆچه ران [نه کو ئه قو ل مه دینه یی بانه]، ل و یرئ پسپارا حالئ هه وه کریانه، و نه گهر ئه و د ناف هه وه ژیدا بانه [وه ختی شه ری] ژ شه ره کی کیتم (بیخیر) پیقه تر نه دکر ن [وی کتیا شه ری زی بۆ رویمه تی بی دکه ن]. ﴿٢١﴾ ب سویند پیغه مبه ری خودی بۆ هه وه با شترین نمونه بوو چاف لی بیته کرن [د با وه موکو میییدا و د خو را گرتن و سه بر کیشانیدا، وه ختی ته نگافی و نه خو شییان] بۆ وی یی ژ خودی و رۆژا قیامه تی بترسیت و گهل ه ک زکری خودی بکه ت [و خودی هه ر لیری بیت]. ﴿٢٢﴾ و وه ختی موسلمانان (خودان با وه ران) کۆمییت هه فالبه ند دیتین [قوره یشی و قولپا وان] گۆتن: ئه قه ئه و په یانه ئه و خودی و پیغه مبه ری وی داییه مه، و خودی و پیغه مبه ری وی راست دیژن و وان کۆمییت هه فالبه ند ژ با وه ری و را وه ستیانال بهر ئه مرئ خودی پیقه تر ل خودان با وه ران زیده نه کر.

﴿٢٣﴾ د نافع خودان باوهراندا هندك زهلام ييت ههين ئهو په يمانا وان د گهل خودى دايى، ب جه ئينا، فيجا هندك ژ وان شهيد بوون و مرن و هندك ژ وان يى ل هيشيى شهيد ببن، و په يمانا خو د بنيرانه گوهورينه [و ليقه نه بويينه]. ﴿٢٤﴾ دا خودى راستگو بيان ب راستيا وان خهلات بكهت [ژ بهر مانا وان ل سهر په يمانا دايين]، و دوروييان رى ئيزا بدهت ئه گهر بقت، يان رى رى ل بهر وان خووش بكهت توبه بكن، ب راستى خودى يى گونه هژبهر و دلوفانه. ﴿٢٥﴾ و خودى ئه ويىت گاور بوويين [قوره شى و هه قالبه نديت وان] ب كه رب و كينا وانفه زفرانده، بى كو سهر كه فتنه كى ب دهست خو فنه بينن و بگه هنه باشيه كى [بهلى شكه ستي و خوشارهت و وهستايى زفرين]، و خودى [ب مليا كه تان و بوى هوهر بايى هنارتى] به لا شه پرى ژ موسلمانان فه كر، و خودى يى ب هيز و دهسته لاتداره. ﴿٢٦﴾ خودى ئه ويىت هاريكارييا كوميىت هه قالبه نديت كرين ژ جوهييان [مه خسه د جوهيىت (قوره يطينه) ئه ويىت هاريكارييا

مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ رَجُلٌ صَدَّقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَظِيمِهِمْ لِيَبَدِّلُوا آخِرَتَهُمْ وَكَفَىٰ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا ﴿٢٥﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَّيْسَ بِهَا نَارُ اللَّهِ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَأَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُمْ تُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْتُمْ أَمْ تَخْشَوْنَ اللَّهَ وَتُحِبُّونَ سِرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنِينَ مِكَانًا جَدِيدًا ﴿٢٩﴾ يٰأَيُّهَا النَّبِيُّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُمْ بِفَحْشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضْلَعْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

قوره شيان كرين ل سهر موسلمانان، و ئهو په يمانا د نابهرا خو و پيغه مبهريدا شكاندين]، ژ كه له يىت وان ئينانه خواري، و ترس و له رز ئيخسته دل و هنافيت وان، دهسته كه هه وه كوشتن و دهسته كه هه وه ئيخسركرن. ﴿٢٧﴾ و خودى ئه ردى وان و خانسيى وان و مالى وان بو هه وه هيلان، و ئه رده كى دى رى هيشتا هوين نه چويينى [مه خسه د پى ئه ردى خه يه رييه، خودى مزگينى پى دا موسولمانان، هيز نه هاتيه فه كرن]، و ب راستى خودى ل سهر هه مى تشتان خودان شيانه. ﴿٢٨﴾ هه ي پيغه مبهريي ژ نيت خو: ئه گهر هوين خه ژ ريانا دنيايى و جوانيا وى دكهن [پتر ژيانا خودى و پيغه مبهري]، فيجا وهرن دا هه قى هه وه بدهمه هه وه، و ئه ز هه وه ب دلخوشى به ردهم. ﴿٢٩﴾ و ئه گهر هه وه خودى و پيغه مبهري وى و خوشيا ناخه رته و قيامه تى بقتين، ب راستى خودى بو يىت قهنجيكار ژ هه وه، خه لاته كى مه زن يى به ره فكري. ﴿٣٠﴾ گه لى ژ نيت پيغه مبهري هه چيا ژ هه وه گونه هه كا كريت نا شكه را بكهت، دوقات دى ئيته جزا كرن، و ئه فه ل دهف خودى يا ب ساناهيه.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتُخْفِي النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٣٨﴾ الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكُنْ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ الَّذِي بَصَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَمْ تَلِكُمْ هَٰذَا لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

﴿٣٦﴾ بۆ چو زه لاميئت خودان باوهر دورست نينه، نه گهر خودي و پيغمبهري خو فهرمانهك دان، نه و ب كه يفا خو بن ب جه بينن يان نه ئينن، و ههر كه سي بي نه مرييا خودي و پيغمبهري وي ب كه ت ب راستي نه و گومرا بوو، گومرا بوونه كا ناشكه را. ﴿٣٧﴾ بينه بيرا خو وه ختي ته دگوته نه وي خودي ب راسته پيكرنا خو كه ره م د گهل كرى، و ته زي ب نازا دكرنا وي كه ره م د گهل كرى: زنا خو به رنه ده و ژ خودي بترسه (له زي د بهردانا ويدا نه كه)، و تو وي د دلي خو دا فهدشيري [ماركرنا وي پشتي نه و بهردت] با كو خودي دفتيت ناشكه را ب كه ت، و تو ژ لومه يسييا خه لكى دترسي و خودي هيواتره تو زي بترسي و شهرمي زي ب كه ي، فيجا وه ختي زه يدي هه و جه يي پي [ب زه ينه با كچا جه حشي] نه ماي و بهرداي، مه ل ته ماركر، دا چو تهنگافي ل سهر خودان باوهران نه مينيت د ماركرنا ژنيت زركورپيت خو دا نه گهر زركوران بهردان، و ب راستي نه مري خودي هاته دان [بيي ليثقه بوون].

﴿٣٨﴾ چو ليگرتن و په خنه و عهيداري ل سهر پيغمبهري نينه، دوى تشتيدا يي خودي بۆ ئيخستى و بۆ دورستكرى [وه كي ماركرنا زه ينه بي يان ماركرنا گه لهك ژنان]، ريكا خودي بۆ پيغمبهرييت بۆرين زي ههر نه فهد بوو [تشتي خودي نه م كرى بي ترس ب كه ن]، و نه مري خودي يي فهد برييه. ﴿٣٩﴾ و پيغمبهرييت بهري نوكه بۆرين نه و نه ويته په ياما خودي دگه يينن و ژ خودي دترسن، و ژ بلى خودي ژ كه سي دي ناترسن، و بهسه خودي [بۆ هه وه] زي ره شان و حسابدار بيت. ﴿٤٠﴾ موحه مه د نه بابي كه س ژ زه لامييت هه وه يه، به لي پيغمبهري خودييه و پيغمبهري دويها يييه، و ب راستي خودي هه مي تشتان دزانيت و پي ئاگه هه. ﴿٤١﴾ گه لي خودان باوهران، خودي گه له بيننه بيرا خو و گه له زكري وي ب كه ن. ﴿٤٢﴾ و سپنده و ئيفاران خودي ژ كييا سيبان پاقر ب كه ن. ﴿٤٣﴾ نه وه دلوفانيي ب هه وه دبته، و مليا كه ت دوعايا گونه هه ژ بيرني بۆ هه وه دكه ن، دا خودي هه وه ژ تاريستانا گونه هان دهر بيخيت و به ته رونا هيبا باوهر يي، و ب راستي خودي بۆ خودان باوهران يي دلوفانه.

فَيَجْتَنِبُهُمْ يَوْمَ تُلْقَوْنَ آلَهُمْ سَلَامًا وَأَعَدَّ لَهُمْ جَزَاءَ كَرِيمًا ﴿١١﴾ يَأْتِيهَا
الَّتِي إِنَّا أَنزَلْنَاهَا فِي هَذِهِ وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٢﴾ وَدَاعِبًا
إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿١٣﴾ وَيَشِيرُ الْمُؤْمِنِينَ إِلَىٰ آلِهِمْ
مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَا تَطْغَى الْكَافِرِينَ وَالْمُتَفَقِفِينَ
وَدَعَّ أَدْنَاهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٥﴾
يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَكَخَّرُ الْمُؤْمِنَاتُ ثُمَّ طَلَقَتْهُنَّ
مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عَدُوٍّ عَنَدَ رَبِّهِنَّ
فَتَمْسُوهُنَّ وَسَرْجُوهُنَّ سِرَاحًا جَمِيلًا ﴿١٦﴾ يَأْتِيهَا النَّبِيُّ
إِنَّا أَخْلَلْنَا لَكَ أَرْوَاحَكَ الَّتِي آتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَمِينُكَ مِمَّا آفَاءَ اللَّهِ عَلَيْكَ وَبَنَاتُ عَمَتِكَ
وَبَنَاتُ خَالِكَ وَبَنَاتُ خَالَتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَأُمَرَاءُ
مُؤْمِنَةٍ إِن وَهَبْتَ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَكْبِحَهَا
خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ فَتَرَوْنَهُمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا
يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٧﴾

﴿٤٤﴾ و سلافا وان [ئهوال خودان باوهران دئيته کرن]
رؤزا دگههنه خودی [وهختی مرنی یان وهختی ژ
گورپان رادبن، یان وهختی دچنه د بهحهشتیدا] تهناپی
و ئیمنیه، و خودی خه لاته کی باش و بهر هره یی
بو وان بهر هه فکری. ﴿٤٥﴾ هه ی پیغه مبهه مه تویی
هنارتی، دا بییه شاهد و مزگینین و ناگه هدار کهر.
﴿٤٦﴾ و دا ب دستورییا خودی داخوازا ریکا
خودی بکه ی، و دا بییه چرایه کی رونه کهر و گهش.
﴿٤٧﴾ و مزگینی بده خودان باوهران، کو ب راستی وان
ل دهف خودی کهر همه کا مه زن یا هه ی. ﴿٤٨﴾ گوهی
خو نه ده گاور و دورویان و پویته ب ئه زیه تا وان
نه که، و پشتا خو ب خودی گهرم بکه، و به سی ته یه
خودی پشته قانی ته بیت. ﴿٤٩﴾ گه لی خودان باوهران
ئه گهر هه وه ئنیت خودان باوهر مار کرن، پاشی هه وه
به ردان بهری هوین بچنه نفینا وان، هه وه چو مؤله ت
(ژشان) ل سهر وان نینن وان بهیلنه تیدا [شوی نه که ن
هه تا ئه و مؤله تا دستیشان کری ب دوبهاهی دئیت]،
فیبجا هه قی وان [خه لاته کی قهنج و هاریکاریه کی]

بده نه وان، و ب تازه یی و بی ئه زیه ت ده ست ژ وان به رده ن. ﴿٥٠﴾ هه ی پیغه مبهه ب راستی هه شه ریته ته
ئه ویت ته مه هریته وان داین، مه بو ته ییت حه لالکرین، هه وه سا جاریته ته و دۆتامت ته و کچ مه تیت
ته و کچ خالیت ته و کچ خاله تیت ته ئه ویت د گهل ته مشه خت بووین، و هه ر ژنه کا خودان باوهر - ب
شه رته کی خو پیشکیشی پیغه مبهه ری بکه ت و پیغه مبهه ری بقیته مار بکه ت - ئه فه ژ ی بو ته ب تنی دورسته ژ
بلی خودان باوهر و موسلمانان [ئه فه هه می خودی بو ته ییت دورست کرین تو مار بکه ی]، ب سویند ئه م
دزاینن مه چ ل سهر موسلمانان د راستا هه قسه ریته وان و جاریته و اندا فه رز کریه [ژ خودان کرنی و دانا
مه هری و گرتنا شاهدان و هه ژ مارا هه شه هه ران کو ژ چاران ده رباز نه بن]، مه ئه فه بو ته تایه ت کر دا ته نگافی
ل ته نه بیت، و خودی یی گونه هه ژ بهر و دلوفانه.

الحزب

﴿٥١﴾ يا ته بهيْت [ژ هه فسه ريْت خوْ] شه فا وي گير و كهي گير و كهي، و يا ته بهيْت شه فا وي بينيه پيش بينه پيش، و يا ته بهيْت نه شه فا وي، چول سهر ته نينه تو بچيه دهف، شهف حوكمه [كو تو يى ب كه يفا خو يى، شه فا خو بدهيه كي دى دهيه وي، حوكمى خود نيه] باشتر و چيتر دى وان رازى كهت، كو چو نه چيته د دليت واندا و ب خهم نه كهفن، و خودى دزانيت كاچ د دليت هه وه دايه، و خودى يى زانا و بيغره هه ل سهر جزا كرنى. ﴿٥٢﴾ بهشى فان هه فسه ريْت ته هه ين، چو ژن بو ته دورست نينن [تول خو مار بكهى]، و بو ته نه دورسته هنده كيْت دى شويى وان بينى [ئيكي بهردهى ئيكا دى شويى بينى، يان ئيك بمرىب ئيكا دى شويى بينى]، خو ته گهر جوانيا وان بكه فيتته دلى ته ژى ژ بلى جارييت ته، ب راستى خودى ل سهر هه مى تستان زي ره فانه. ﴿٥٣﴾ گهلى خودان باوهران نه چنه د خانييت پيغه مبه ريفه، ژ بلى هندى ته وه دستوير بيا هه وه بدهت بو خوار نه كي، بهلى وه خته كي وه سا نه بيت خوارن نه يا حازر بيت و هوين خو ل هيفيشي بگرن [هه تا چيديت]، بهلى ته گهر هوين هاته داخواز كرن بو خوارن هه رن، و ته گهر هه وه خوارن خوار فهره فن (به لاف بين) و نه مينه رو ينشتى، بمينه با خشتنيغه، ب راستى كارى هه وه ته فه [چونا مالا پيغه مبه رى بى ده ستويرى يان ژى مانه ل هيفيشيا خوارن ل ويرى هه تا چيديت يان ژى مانا با خشتنيغه] ته زيه تى بو پيغه مبه رى چى دكهت، فيجا ته و شهرم ژ هه وه دكهت [فى بو هه وه بيژيت]، بهلى خودى شهرم ژ ديار كرنا هه قيسى ناكهت، و هه ر وختى هه وه هه وه يسيه ك ژ نيت پيغه مبه رى خواست يان هه وه فيا وان باخيئن، فيجال پشت پهرده يى ژى بخوازن يان باخيئن، ته فه بو دلى هه وه دلى وان ژى چيتره، و د بنپرا بو هه وه نه دورسته هوين ته زيه تى بو پيغه مبه رى خودى چيكنه، و بو هه وه نه دورسته ژى هوين پشتى وي ژ نيت وي مار بكهن، ب راستى ته فه [مار كرنا ژ نيت پيغه مبه رى پشتى وي] ل دهف خودى گونه هه كا مه زنه. ﴿٥٤﴾ ته گهر هوين تشنى ناشكهر ا بكهن يان ژى [د دليت خودا] فه شي رن [ل دهف خودى ئيكه]، و خودى ژ هه مى تستان ب ناگه هه.

﴿٥١﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا اَمْرًا مِنْهُمْ حَتّٰى يَكُوْنَتْ مِنْكُمْ اَمْرًا ۚ وَتَوَكَّلْ عَلٰى اللّٰهِ ۚ هُوَ الَّذِيْ يَرْزُقُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۚ ﴿٥٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غُيُوْصَكُمْ ۚ وَهُوَ الَّذِيْ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَهُوَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۚ ﴿٥٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غُيُوْصَكُمْ ۚ وَهُوَ الَّذِيْ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَهُوَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۚ ﴿٥٤﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غُيُوْصَكُمْ ۚ وَهُوَ الَّذِيْ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَهُوَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۚ

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ فَلَاِ اِنتِمَاعِهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٦﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَلَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٧﴾
يَوْمَ تَقُصُّ أُنُوفُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ
وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٦٨﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
فَأَصْلَحْنَا السَّبِيلَ ﴿٦٩﴾ رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
وَالْعَنَهُمُ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٧٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
ءَادُوا مُوسَى قَبْرَهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا ﴿٧١﴾
يَتَّبِعُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْقُوا اللَّهَ وَفُؤُولَا سَدِيدًا ﴿٧٢﴾ يُصْلِحْ
لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَقَدْ فُزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٤﴾ لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ
وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٥﴾

﴿٦٣﴾ خهلك بسيارا قيامه تى ژ ته دكهن [پسيارا
وهختى وى ژ ته دكهن، كا كهنگى دى ئيت] بيزه:
ب راستى بهس خودى دزانيت، و ما توچ دزانى،
تى هيه قيامهت يا نيزيك بيت؟. ﴿٦٤﴾ ب راستى
خودى له عنه تال گاوران كرى، و ژ دلؤفانيا خؤ بيت
دوير ئيخستين، و ئاگره كى سنجرى و شارياىى يى بؤ
وان بهر هه فكرى. ﴿٦٥﴾ ههروهه ردى تيدا بن، و چو
هاريكار و پشته فانان بؤ خؤ ناينن. ﴿٦٦﴾ و رؤزا
سهرو چافيت وان د ئاگرى جهه نميدا دئينه وهر گيران،
دى بيزن: خؤزى مه گوهى خؤ دابايه خودى و
مه گوهى خؤ دابايه پيغه مبهرى [ئانكو خؤزى مه
باوهرى ب خودى و پيغه مبهرى ئينابايه، دائه مه ئه فرو
نه كه فتباينه د قى حاليذا]. ﴿٦٧﴾ و گوتن: خوديوؤ،
ب راستى مه گوهى خؤ داسهروك و مه زنييت خؤ،
و وان ريكا راست ل بهر مه بهرزه كر. ﴿٦٨﴾ خوديوؤ
وان دوقات ئيزا بده [ئيزايا گاوريا وان، و ئيزايا ژ
رى دهر ئيخستنا مه]، و له عنه تاژ هه ميان مه زنتر (يان
گهلهك و زيده له عنه تان) ل وان بكه. ﴿٦٩﴾ گهلى

خودان باوهران [پيغه مبهرى خؤ نه ئيشين] وهكى وان نه بن ئه ويئت مووسا ته زيهت داين [و تشت ب دويغه
ناين]، فيجا خودى ديار كر ئه وي پاقژه ژ گوتنييت وان، و ئهوب خؤ ل دهف خودى يى ب ريز و رويمهت
بوو. ﴿٧٠﴾ گهلى خودان باوهران ژ خودى بترسن [دهمى كاروباريت خؤ دا]، و ئاخفتنا راست بيزن [ديسا
دهمى كاروباريت خؤ دا]. ﴿٧١﴾ دى پهرستنا هه وه قه بويلكهت، و بهرى هه وه دهته كار و كرياريت راست و
دورست، و دى گونه هيت هه وه ژيهت، و هه كه سى گوهى خؤ بدهته خودى و پيغه مبهرى وى، ب راستى
ئهفه ئهوب سهر فه رازيه كا مه زن سهر فه راز بوو. ﴿٧٢﴾ [گهلى مرو فان] ب راستى مه ئه مانهت [ئهفه دينه
و فهرمانيت تيدا] دانا بهر ئه رد و ئه سمان و چيان [ب كهيفا خؤ بؤ خؤ هه لبزيرن، ئه گهر بقين پاكه و
ئه گهر نه قين نه] نه قيان پاكه و ژى ترسيان، و مروفى هه لگرت، ب راستى ئهوب [بؤ خؤ] يى سته مكار بوو
وى نه زان بوو [دويهايسيا خؤ نه دزاني]. ﴿٧٣﴾ [و خودى ئهفه ئه مانه ته دا مرو فان] دا زه لام و ژنييت دوروى
وزه لام و ژنييت موشر ك ئيزا بدهت، و دا خودى توبه يى بدهته سهر زه لام و ژنييت خودان باوهر، و خودى
يى گونه هه ژيهر و دلؤفانه.

سُورَةُ سَبْعَةٍ

ل مه که هی هاتیه خوارئ (۵۴) ثایه ت

بسم الله الرحمن الرحيم

۱﴿ هه می شوکور و سوپاسی بۆ وی خودایی،
 ئه وی هندی دئهر د و ئه سماناندا هه یی وی، و
 همد و شوکور د ئاخره تیدا ژ ی بۆ وینه [بهنده ییت
 وی ئه وییت دچنه به حه شتی دبیرن: (سوپاسی بۆ
 وی خودایی ئه وی سۆز و په یمانا خو بۆ مه ب جه
 کری)]، و ئه وه یی کاربنه جه و شاره زا. ۲﴿ دزانی
 کاج د ئه ریدادا دجیت [کاج د ناخدا دجیت، ژ ئافی و
 خزینه یان و هه ر تشته کی دی]، و کاج ژئ دهر دکه فیت
 ژ شینکاتی و کانی و بیران و مه عدنهان... هتد]، و
 کاج ژ ئه سمایی دتیه خوارئ [ژ بارانی و گژلۆکی و
 به فری و برویسیان و ملیاکه تان و کتبان... هتد]، و
 کاج بلند دبته ئه سمایی ژ کریاریت باش و دوعایی
 و روحان و ملیاکه تان و تهیر و ته والان و هه لمی و...

هتد]، و ئه و دلۆفان و گونه ه ژیه ره. ۳﴿ و ئه وییت گاوربووین گۆتن: قیامه ت ل مه نارایت و ناییت،
 بیژه: [نه خیر و نهینه و هکی هوین دبیرن] به لی ب خودی زانایی نهینان، دئ ل هه وه راییت، و ته مه تی دندکا
 توزکی نه د ئه سماناندا نه زی د ئه ریدال بهر بهرزه ناییت، و نه به چو بکتر و نه مه زنتر ژئ نینه ئه گه ر ئاگه ه
 ژئ نه بییت، و د ده پی پارستیدا نه یی نفیسی بیت. ۴﴿ [قیامه ت هه ر دئ ئیت و هه می کار و کریاریت وان
 ل سه ر وان دئ ئینه نفیسین] دا خودی ئه وییت باوه ری ئینیین و کار و کریاریت راست و دورست کرین
 خه لات بکه ت، ئه فان گونه ه ژیه رن و رزه که کی باش [کو به حه شته و خو شیییت به حه شتینه] بۆ وان یی هه ی.
 ۵﴿ و ئه وییت بزافی دکه ن گۆمانی بیخه د قورئانا مه دا، و باوه ری پی نه ئیته ئینان، و هزر دکه ن پیغه مبه ری
 ئاسی دکه ن ب هلیخستنا گۆمانیت خو، ئه فان ئیزایه کا ب ژان و دژوار بۆ وان یا هه ی. ۶﴿ و ئه وییت خودی
 زانین ب رزقی وان کری، دزانن ئه فا بۆ ته ژنک خودایی ته هاتیه خوارئ [کو قورئانه] راسته، و به ری
 مرو فی دده ته خودایی سه رده ست و هیژایی سوپاسی و شوکوری. ۷﴿ و ئه وییت گاوربووین گۆتن: ئه ری
 هه وه دفتت ئه م زه لاهه کی نیشا هه وه بده ی بۆ هه وه تشته کی [ئتیکه] بیژیت: ئه گه ر هوین ژیک په رپین و
 بوونه ئاخ، جاره کا دی سه ر ژنوی دئ ساخ بنه فه.

سُورَةُ سَبْعَةٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ
 فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ۝ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا
 يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ
 الرَّحِيمُ الْعَفُوفُ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ
 قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَلِيمٌ ۝ الْغَيْبُ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مَقَالٌ
 ذَرَقٌ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ
 وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۝ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَجْلِيكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
 كَرِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِرِينَ ۝ أُولَٰئِكَ
 لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجَرٍ أَلِيمٍ ۝ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
 الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
 الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ
 يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُرِقْتُمْ كُلٌّ مَّرَقٍ ۝ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝

﴿۸﴾ ئەرئى ئەمە درەوان ژ کيسى خودى دکەت يان ژى يى دینه [فى ئاخىتى دکەت]؟ [و وان دزانى يى راستگويه و ئەمە ژ ھەمیان يى ب ئاقلترە]، نەخیر ھەسا نینە ھەكى ئەمە دینژن، بەلى ئەمەت باوەرىسى ب قیامەتئ نەئینن، ییت د ئیزایى و بەرزەبەونە کا کویردا. ﴿۹﴾ ئەرئى مائەمە تشتئ ل پشیشیا خۆ و ل پشت [دۆرماندۆرى] خۆ ژ ھەردى و ئەسمانى نابین؟ [و ھەر جەھى بچنى و ھەر پەخسى بەرى خۆ بدەنئ دئ ئەرد و ئەسمانان بینن، مائەفە بەسى وان نینە پئ بزائن خودئ ئیکە، و پئ بزائن ئەمەت ئەرد و ئەسمانە دایین دشتئ وان پشتى مرنئ ساخکەتەفە] ئەگەر مە بقت دئ وان د ئەردیدا بەینە خوارئ [ھەر ھەكى مە ب سەرئ قاروونى ئینایى] یان ئەسمانى پارچە پارچە ب سەر و اندا بینینە خوارئ [ھەر ھەكى مە ب سەرئ ملەتئ شوعەبى ئینایى]، ئەفە چامە و نیشانن بۆ ھەر بەندەبە کئ ل خودئ بزفريت و تۆبە بکەت. ﴿۱۰﴾ ب سویند مە ژ دەف خۆ کەرەم [پەغەمبەرەتئ، زەبەور، نەرمکرنا چپایى، نەرمکرنا ئاسنى و نیشادانا

بسم الله الرحمن الرحيم
الحزب الثاني والعشرون
۱۳

أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿۸﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ شَأْنَهُمْ خَفِيفٌ ﴿۹﴾ أَوْ تُسْقِطُ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ فِي ذَلِكَ آيَةٌ لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿۱۰﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا يَجِبَالٍ أَوْيَ مَعَهُ وَالظُّلُمَ وَاللَّيْلَ الْحَدِيدَ ﴿۱۱﴾ أَنْ أَعْمَلَ سَلَاطَتٍ وَقَدَّرَ فِي السَّيِّئِ وَأَعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۱۲﴾ وَلَسْتَ مِمَّنْ رَزَقَهُمُ الرِّيحَ غُدُوًّا شَرُّهُ وَوَحْشًا شَرُّهُ وَأَسْأَلُهُ عَيْنَ الْفَطْرِ وَمِنْ آيَاتٍ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَنْزِعْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرٍ نَذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿۱۳﴾ يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحْرَبٍ وَتَمْثِيلٍ وَجَقَانٍ كَلْجَوَابٍ وَقُدُورٍ رَاسِمَاتٍ أَعْمَلُوا أَلْ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرِينَ ﴿۱۴﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنَّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۱۵﴾ الْعَذَابُ الْمُبِينُ ﴿۱۶﴾

چیکرنا زرى و کومزریان... هتد] د گەل داوودى کربوو، [و مە گۆت:] گەل چیايان و گەل بالەف و تەوالان تەسبیحئ لئ فەگپرن، و مە ئاسن ژى بۆ نەرم و بەردەست کربوو [چاوا بقت وەلئ بکەت]. ﴿۱۱﴾ و مە گۆتئ: زرى و کومزریئت شوپ چیکە، و موکوم و ل قایدە [ب کپراتئ، نە مەزن و نە بچویک] چیکە، و کار و کرپاریت راست و دورست بکەن، ب راستى ھەر تشتە کئ ھوین دکەن ئەز دیننم. ﴿۱۲﴾ و مە با (ھەوا) بۆ سولەیانى سەرنەرم بن دەست کربوو [ب ئەمرئ وى دچۆ و دەتات]، سپیدەیان قویناھا ھەیفە کئ دچۆ و ئیشاران قویناھا ھەیفە کئ دچۆ، و مە سفر بۆ حەلاند ھەكى کانپئ دچۆ، و ژ ئەجنەیان دەستەکە ب دەستویریا خودئ ل بەر دەستت وى شۆل دکرن، و ھەچپئ ژ وان ژ ئەمرئ مە دەر کەفت، ئەم دئ ئیزایا ئاگرئ دژوار دەینە بەر وان. ﴿۱۳﴾ تشتئ سولەیانى بقت [ئەجنە] بۆ چئ دکەن، ژ ئافاھى و مزگەفت و پەیکەرەن، و لەگەنت مەزن ییت ھەكى جاییان (برکیت مەزن)، و قازائت ل سەر کوچکان راوەستیایى [ھندى ھند د مەزن بوون نەدھاتنە راكرن]، [و مە گۆتە وان:] مالا داوودى سوپاسى و شوکورا خودئ بکەن، و کیمەك ژ بەندەییئت من سوپاسدارن. ﴿۱۴﴾ ئیجا وەختئ مە برپارا مرنا وى دایى [سەرئ خۆ دانا سەر دارئ خۆ و مە ئەجنە ب مرنا وى نەدھەسیان، ژ ترساندا بەردەوام شۆل دکرن]، چو تشتئ ئەجنە ب مرنا وى ئاگەھدار نەکرن، خوێرک نەبیت، دارئ وى دخوار، ئیجا وەختئ کەتئ [پشتى دارئ وى، خۆل سەر گرتئ، شکەستى و کەفتئ] بۆ ئەجنەیان ئاشکەرا بوو و زانى، ئەگەر وان نەینى و غەیب زانیایە، ئەمە ھند نەمانە ب کاریت گرانفە.

﴿١٥﴾ ب سویند بۆ خه لکێ سه به ئێ د جهی واند
[مه ئربى] نیشانهك [ل سه ر دهسته ه لاتداریا خودی
و قهنجییت وى و پیدفیا سوپاسیا وى] هه بو، دو
جنىکیت مه زن هه بوون، ئیک ل ره خى راستى و ئیک
ل ره خى چه پى [و مه گۆته وان]: ژ رزقى خودایى
خۆ [ئانکو فقیی فان جنىکان] بخۆن و سوپاسى
و شوکورا وى بکه، باژیه کى ب خیر و بى و باقره
[باژیرى هه وه]، و خودایى هه وه یى گونه ه ژیه ره.
﴿١٦﴾ فیجا وان روپى خۆ وەرگیرا [سوپاسیا خودی
نه کړن و گاوبوون]، مه ژى لیمشته کا چو خۆ ل بهر
نه گرت، ب سه ر واند ه نارت، و مه هه ردو جنىکیت
وان [ییت ب خیر و بهر ه کت] کر نه دوو جنىکیت
فیقى، یى زیده ته حل و ب گه ز، و کیمه کا کنیران د
نافدا. ﴿١٧﴾ ژ بهر گاوری و نه شوکورداریا وان، مه
ئه وه هۆسا ئیزادان، و مائه م ژ زیده نه شوکورداران
پیشه تر، ئیزا ددهین؟! ﴿١٨﴾ و مه د نافه را وان
[خه لکى سه به ئى] و وان گونداندا ئه ویت مه ب
به ره کت ئیخستین [کو گوندیت شامى بوون] ریزه

گوندیت بهر چاف دانابوون [ژیه مه نى بۆ شامى گوند ب گوند دهاتن، و هه وه جه نه دبوون خوارنى د گهل
خۆ بینن]، و مه ته مه تى ئیک ژ ئیکدو دوبر ئیخستبوون [و مه گۆته وان] ب شهف و وژ و ئیمن [وبى ترس]
هه رن و وهرن. ﴿١٩﴾ فیجا شوینا ئه وه سوپاسیا خودی بکه کوه هۆسا خودی گوندیت وان پیز کرین، بى
زه مه ت و بى ترس ژ فى گوندی بچه یى دى، د سه ر پى خۆدا چۆن و گۆتن: خودیو گوندیت مه ژیک
دوبر بیه، و وان [ب فى داخوازى] سته م ل خۆ کر، فیجا مه ئه وه کر نه چیرۆک و ئیخستنه سه ر ئه زمانى
خه لکى و مه ئه وه ته را به را کړن، ب راستى ته فه نیشان و دهر سن بۆ هه ر زیده بینه ره هه کى زیده سوپاسدار.
﴿٢٠﴾ ب سویند شه ی تانى هه زرا خۆ د راستا واند [کو ئه گه ر ئه وه وان د سه ردا بیه ت، دى د سه ردا چن]
دور ست دهر ئیخست، فیجا دهسته که ک ژ خودان باوه ران تى نه بیت، ته قیت دى هه مى ب دویف وى که قتن.
﴿٢١﴾ و شه ی تانى چو هیژ و دهسته لات ل سه ر وان نه بوو [ب خورتى وان د بهر گاوری پرا بکه ت]، به لى
[مه ریک داشه ی تانى ب وه سواسا خۆ، مروفان د سه ردا بیه ت] دا ئه م ئه ویت باوه رى ب ئاخره تى هه ی ژ
وان ئه ویت باوه رى ب ئاخره تى نه ی و ژى ب گۆمان، ژیک بنیاسین و ژیک جودا بکه ین، و خودایى ته
زیره فانه ل سه ر هه مى تشان. ﴿٢٢﴾ بیژه: [گه لى موشرکان] کا گازی وان بکه نه ویت هه وه هه ز دکر،
کو ئه وه په رستییت راست و دورستن شوینا خودی [بلا هاریکاریا هه وه بکه ن]، هندى دندکا توژکى
[ژ خرابى و باشیى] د ده ست واندانیه، نه ل ئه ردی و نه ل ته سمانان، و وان چو هه فیشکى د [چیکرن
و خودانى و پیه برنا] ئه رد و ته سماناندا نینه، و چو پشته فانی و هاریکاری [بۆ ریه برنا ئه رد و ته سمانان]
ژ وان ناگه هیته خودی.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِهُمْ آيَةٌ جَاءَتْهُنَّ جَنَّاتٌ مِنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ
كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾
فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أَكُلٍ خَمْطٍ وَأَثَلٍ وَتَوَّيَّ وَفِي سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾
ذَلِكَ جَزَاءُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَهَلْ يُجْزَى إِلَّا الْكَفُورُ ﴿١٧﴾
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمُ الْوَبْنَ الْفَرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا فَرْقًى ظَاهِرَةً
وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ وَسِيرُوا فِيهَا لِيَالِي وَآيَ مَاءٍ آمِنَةٍ ﴿١٨﴾
فَقَالُوا رَبَّنَا بَعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ وَمَزَقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا
فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ
إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ
وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِظٌ ﴿٢١﴾ قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍَ وَمَا لَهُمْ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّىٰ إِذَا فُجِعَ عَنِ
 قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾
 قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنْ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ
 وَإِنَّا أَوْ أَتَابَعُكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُلْ
 لَا تَسْأَلُونِي عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا تَسْأَلُونِي عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ
 يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾
 قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا قَفَّةً لِّلنَّاسِ
 بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾
 وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾
 قُلْ لَّكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَحْزِنُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن نُّؤْمِرَ بِهَذَا الْفُرْقَانِ وَلَا
 بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْفُونُونَ عِنْدَ
 رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ
 اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَغْبَرُوا لَوْلَا أَسْرُكُنَا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

﴿۲۳﴾ و مهده را که سیل دهن خودی فایده ناکهت،
 یا وی نه بیت یی خودی دستویریا وی بدت
 [ژ ملیاکهت و پیغمبه ران، ویی خودی ویی رورزی
 که ره می دگهل بکهت]، گاها ترس ل سهر دلی وان
 [مه خسه دی مهدهر چیان] نه ما، دی بیژنه تیکدو:
 خودای یی هه وه چ گوت [د دهر هه قی مهدهر ید]، دی
 بیژن: هه قی گوت [ئه وری دستویردانه ب مهدهر یی
 بو وی یی بثیت] و ئه وه یی بلند و مهزن. ﴿۲۴﴾ بیژنه:
 کیسه رزقی هه وه ژ ئه رد و ئه سمانان ددهت؟ بیژنه:
 خودی یی، و [بیژنه] ب راستی ئه م یان هوین، [ئیک ژ
 مه فان هه ردو جوینان] یان بیی ل سهر ریکا راست
 یان یییت د بهرزه بونه کا ئاشکه رادا. ﴿۲۵﴾ تو [هه ی
 موحه مه د] بیژنه [وان]: پسیرا هه وه نایته کرن ژ وی
 یا مه کری، و پسیرا مه زی نایته کرن ژ وی یا هوین
 دکهن. ﴿۲۶﴾ بیژنه: خودای یی مه، دی مه و هه وه پیکفه
 کو مکهت، پاشی ب دورستی دی حوکی د ناقه را مه
 و هه وه داکهت، و ئه وه حاکی زانا. ﴿۲۷﴾ بیژنه [گه لی
 موشرکان]: کا وان ئه ویت هه وه هه فیشک بو خودی

دانایین نیشا من بدنه [دا بینم و بزنام کا وان چ پی چی دیبت]، نه بلا هه فیشکان بو خودی چی نه کهن،
 ب راستی خودی یی سهردهست و کارینه جهه. ﴿۲۸﴾ [هه ی موحه مه د] مه تو نه هه ناریسه بو هندی نه بیت،
 تو بو هه می مرو فان بیسه مزگینکار و هشیارکهر، به لی بارایتر ژ مرو فان قی نوزانن. ﴿۲۹﴾ و بیژن: کهنگی
 ئه و ژ فان و په یان [ئه و هوین مه ب ئیزایا ویی دتر سینن] دی ئیت، ئه گهر هوین راست دیژن. ﴿۳۰﴾ [هه ی
 موحه مه د] بیژنه: بو هه وه روره کا هه ی، هوین نه بیسته کی ژ پاش دکهن، و نه بیسته کی ژ پش دکهن.
 ﴿۳۱﴾ و ئه ویت گاوریو بین گوتن: ئه م د بنیرا نه باوهری یی ب قی قورئانی، و نه ب کتبیبت بهری وی
 [هاتین] دینین، و ئه گهر تو بین و ختی سته مکار راوهرستیایی بهرانه ر خودای یی خو، هنده ژ وان ناخفتنی
 [ب جره بر و گازنده] ل هنده کان دزفرینن [داتشته کی ب سه هم بین]، ئه ویت هاتینه ته په سه ر کرن دیژنه
 ئه ویت خو ل سهر سهری وان مه زن کرین، ئه گهر هوین نه بانه ئه م دا ژ خودان باوهران بین.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا انْصَبْ دَنَّاكُمْ
عَنِ الْهَدَىٰ بَعْدَ اِذْ جَاءَكُمْ بِمَا كُنتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ اِذَا
تَأْمُرُونَا اَنْ نَّكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ اٰنِدًا وَاَسْرُوا الْاَدَامَةَ
لَمَّا رَاُوا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْاَغْلَالَ فِيْ اَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا
هَلْ يُخْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ
مِّنْ نَّذِيرٍ اِلَّا قَالُوا مُتْرَفُوهَا اِنَّمَا اَرْسَلْنَا بِهِ كُفْرًا ﴿٣٣﴾
وَقَالُوا لَنْ نَّكْفُرَ اَمْوَالًا وَاَوْلَادًا وَاَمَّا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾
قُلْ اِنْ رَّبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلٰكِنْ اَكْثَرُ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾ وَمَا اَمْوَالُكُمْ وَلَا اَوْلَادُكُمْ بِالَّذِيْ تَقْرَبُوْهُ
عِنْدَنَا زُلْفٰى اِلَّا مَنۢ ءَامَنَ وَعَمِلَ صٰلِحًا قٰلُوْا لَكُمْ لَهٗمْ جَزَآءٌ
الَّذِيْعَفِ بِمَا عَمِلُوْا وَهُمْ فِي الْغُرُفِ اٰمِنُوْنَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ
يَسْعَوْنَ فِيْ اٰيٰتِنَا مُعْجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ﴿٣٧﴾
قُلْ اِنْ رَّبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ
وَمَا اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّٰزِقِيْنَ ﴿٣٨﴾

﴿٣٢﴾ و ئەوێت خو مەزن کرین [کو گرەگرە و سەرۆکن] گۆتنە تەپەسەرکریان [کو دوپشەلانی و دوپشچۆیینە]: ئەرئ ما مە هۆین ژ رێکارا راست و باوەریی دانەپاش پشتی بو هەو هاتی؟! نەخێر وەسانینە، بەلێ هۆین ب خو د گونەهکار بوون. ﴿٣٣﴾ و ئەوێت هاتی تەپەسەرکرن گۆتنە وان ئەوێت خو ل سەر سەرئ وان مەزن کرین: نەخێر وەسانینە وەکی هۆین دیژن، بەلێ پیلان و ئۆییت هەو هەو ب شەف و رۆژ، وەل مە کر ئەم نە ژ خودان باوەران بین دەمی هەو ئەمرئ مە دکر ئەم باوەریی ب خودی نەئین، و هەقەرەن بو چیکەین و هەردو جویان [سەرۆکان و دوپشچۆیینە وان] پەشیا نیسا خو فەشارتن [کو باوەری نەئینا نیسا] دەمی ئیزا دیتین، و قەید و زنجیر مە کر نە ستییت وان ئەوێت گاوربووین، و ئەو ل سەر کار و کریاریت وان دکر، پشەتر نائی تە جزا کرن. ﴿٣٤﴾ و مە بو خەلکی چو گوندان پیغەمبەر نەهارتینە، دەوله مەند و گرەگرە و سەرکرەیی و وان نە گۆتب: ب راستی تشتی هۆین

پێ هاتین مە باوەری پێ نینە. ﴿٣٥﴾ و گۆتن: ئەم ژ هەو د تیر مال و عەیاڵترین [و ئەقە نیشانا هندییە خودی ژ مە رازییە، لەوا ئەف بەرفرەهیە د مال و عەیاڵیدا یا دایییە مە]، و ئەم [رۆژا قیامەتی ژی] نائی تە ئیزادان. ﴿٣٦﴾ بێژ: ب راستی خودایی من بۆیی بقی ت رزقی بەرفرەه و بەرتەنگ دکەت، بەلێ بارا پتر ژ مروغان فی نوزانن. ﴿٣٧﴾ و نە مالی هەو و نە عیالی هەو، ئەو یی هەو نیزیکی مە بکەت، ناییژم خودانی ت وان باوەریی بینن و کارەکی راست و دورست بکەن، ئەقان دوقات خەلات یی بۆ هە، ژ بەر وان کار و کریاریت وان کرین، و ئەو ب خو د بلندەجھیت بەحەشتیدا دئیمنن. ﴿٣٨﴾ و ئەوێت بزاقی دکەن گۆمانی بیخەنە د قورئانا مەدا و باوەری پێ نەئیتە ئینان، و هزر دکەن پیغەمبەری ئاسی دکەن ب هلیخستنا گۆمانی ت خو، ئەقە دی کەقنە د ئیزا ییدا. ﴿٣٩﴾ بێژ: ب راستی خودایی من بۆ بەندەیی خو یی بقی ت، رزقی بەرفرەه و بەرتەنگ دکەت، و هەر تشتەکی هۆین د خێریدا بەزیخن [بکەنە خێر]، ئەو خەلاتەکی ل شوینی ددانیت [چ ل دنیا یی و چ ل ئاخەرەتی]، و ئەو ب خو ژێ چێترین رازقە (رزق دەهه).

﴿٤٠﴾ و پوژا خودی وان هه مییان کوم دکهت [مهزن و دویکه قتیبت وان]، پاشی دئی بیژنه ملیاکه تان: ئه ری ئه شان هوین دهرستن؟ ﴿٤١﴾ [ملیاکه تان] گوتن: ئه مه ته ژ هه می کپاسیان باقر دکهین [کو هه قشکه ک ته هه بیت] تویی سه میان و هاریکاری مه، نه ئه و، به لی وان ئه جنه دهرستن [ئانکو شه یان و له شکه ری وی] باراپتر ژ وان باوهری یا ب وان هه ی. ﴿٤٢﴾ قیجا ئه فرۆ که س ژ هه وه نه فایده ی نه زی زیا نی نا گه هینته که سی [ئانکو نه په رستییان و نه زی په رستکاران تشته ک ژ مفا و زیانی ده ستیدانه و دئی بیژنه ئه ویت سته م کرین: تامکه نه ئیزیا وی ئاگری ئه وئی هه وه دره و ددانا و باوهری پی نه دئینا. ﴿٤٣﴾ و وه ختی ئایه تیت مه بیئت ئاشکه را که ربو وان دئینه خواندن، دبیزن: ئه فه [ئانکو موحه مه د] نه پیغه مبه ره، تنی زه لامه که دقیت هه وه ژ وان په رستییان بده ته پاش ئه ویت باب و باپیرت هه وه دهرستن. و گوتن: ئه ف قورئانه ژ دره وئی پیغه تر نینه، [موحه مه دی یا ژ ده ف خو ئینای] و

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَكَةِ اَهْلَوْلَا اَيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ اَنْتَ وَلِيْنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ اِلٰهَ اٰكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ قَالَتِ يَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ اَلَيْسَ كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾ وَاِذَا نُنْفِثُ عَلَيْهِمْ اَبْنَانًا يَنْتَبِهُ قَالُوا مَا هَٰذَا اِلَّا اَرْجُلٌ يَرِيْدُ اَنْ يَصْدُرَ عَنْهَا كَانِ يَعْبُدُ اَبَاؤَهُمْ قَالُوا مَا هَٰذَا اِلَّا اَفْكٌ مُمْتَرٍ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ اِنْ هَٰذَا اِلَّا اَسْحَرٌ مُّؤْمِنٌ ﴿٤٣﴾ وَمَا آتَيْنَهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا اَرْسَلْنَا اِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا مَعْسَارَ مَا اْتَيْنَهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِيْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ ﴿٤٦﴾ اِنَّمَا اَعْظَمَكُمْ بِوَدْعَانِ تَقُومُوا لِلَّهِ مَشْئِيْ وَفَرَدَيِّ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيرٌ لَّكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٧﴾ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ اَنْ تَكُوْنُوْا اِلٰهَ اِلَّا اَعْلٰى اِلٰهٍ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٨﴾ قُلْ اِنْ رَئَيْتُمْ اِلٰهَ اِلٰهِيْ الْعُلُوْبِ ﴿٤٩﴾

الجزء

ئه ویت گاوربووین دهره قی قورئانیدا پشتی بو وان هاتی گوتن: ئه فه ژ سحره کا ئاشکه را پیغه تر نینه. ﴿٤٤﴾ و مه به ری قی قورئانی چو کتیب بو [خه لکی مه که ی] نه هنار تبوون ئه و بخوین [و بو وان بیته به لکه ل سهر شرکا وان]، و مه به ری ته زی چو پیغه مبه ربو وان نه هنار تبوون [کو داخوازا وان بو شرکی بکه ن، یان وان ژئی بترسین، قیجا ئه و چاوا ته دره وین ددان]. ﴿٤٥﴾ و ئه ویت به ری وان زی پیغه مبه ریت خو دره وین دانان، و ئه فه [ئانکو قوره یشی] ناگه نه ده هیکا وی یا مه داییه وان [ژ مال و هیژی]، د گهل هندئی زی پیغه مبه ریت من دره وین دانان، قیجا به ری خو بده یی کا نه رازیبونا من و گوهورینا من ل سهر وان یا چاوا بو [و ئه ز چاوال وان قولیم]. ﴿٤٦﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ئه ز به س ئیک شیره تی ل هه وه دکه م، ئه و زی ئه فه یه: هوین ئیک ئیکه و دو دویه بو خودی رابن [ئانکو بو دیار کرنا رستی ب تنی]، پاشی هزارا خو [د موحه مه دی و په یاما ویدا] بکه ن، [هنگی دئی بو هه وه ئاشکه را بیت] چو دینانی ل ده ف هه فالی هه وه نینه [و ئه و پیغه مبه ره و نه یی دینه، و نه ساحره وه کی هوین دبیزن]، و ئه و تنی پیغه مبه رب و ئاگه هدار که ره، هه وه ژ ئیزیا رۆژه کا ب ترس و دژوار دترسینیت. ﴿٤٧﴾ بیژه: ئه گهر من [به رانه رب گه هاندنا په یاما خودی] ماله ک ژ هه وه خواستییت، بلا بو هه وه بیت [ئانکو من چو مال به رانه ربی قی په یامی ژ هه وه نه خواستییه و ناخوازم زی]، خه لاتی من ل سهر خودیه، و ئه و زی ره فان و شاهده ل سهر هه می تشتان. ﴿٤٨﴾ بیژه: ب راستی خودایی من وه حییی بو پیغه مبه ریت خو دهنریت [یان زی خودایی من هه قییی دئینیت، پویچییی پی ناهیلیت]، و ئه و زانایی نه یینه.

﴿٤٩﴾ بَيِّضُهُ: راستی هات [کو ئیکینیا خودییه و ئیسلام و قورئانه]، و پویچی نه‌ما، ژ نوی پیئشه نازفریته‌شه. ﴿٥٠﴾ بَيِّضُهُ: نه‌گهر ئه‌ز هاتبمه خاپاندن و به‌رزه‌بوویم، ب راستی ئه‌ز بۆ خوی بی به‌رزه‌بوویم [ئانکو زیانا من به‌س بۆ منه]، و نه‌گهر ئه‌ز راسته‌پری بوویم، نه‌فه ژ به‌ر وی وه‌حیییه ئه‌وا خوداییی من بۆ من هنارتی، ب راستی خوداییی من یی گوهدیری و نیزیکه. ﴿٥١﴾ و نه‌گهر تو وان بینیی ده‌می فه‌دجنقن [ده‌می دم‌رن یان ژ گور‌ان پادبن یان ئی‌زیا دۆ‌ژه‌یی دبینن]، [دی تشته‌کی حییه‌تی و عه‌جیب بینیی] نی ره‌فین و قورتال‌بوون [ژ ئی‌زیا خودی] نینه، و ئه‌و ژ جهه‌کی نیزیك [مه‌یدانا حه‌شری] هاتنه‌گرتن. ﴿٥٢﴾ و گو‌تن: مه‌باوه‌ری ب موحه‌مه‌دی ئینا، و ئه‌و چاوا ژ جهه‌کی دوبر دی گه‌هنه‌ئیمان و باوه‌رییی [وان دشیان نیزیك دنیا‌ییدا باوه‌رییی بی بینن، و جهی باوه‌رییی دنیا بو نه‌ئاخ‌رته، نه‌فرۆ ژ فی دوبراتییی کو ئاخ‌رته ئه‌و ناگه‌هنه‌ باوه‌رییی]. ﴿٥٣﴾ ب سویند [ئه‌وا وان نوکه باوه‌ری پی ئینایی] وان به‌ری نوکه

[د دنیا‌ییدا] باوه‌ری پی نه‌بوو، و ئه‌و دوبر ژ راستیی د ده‌ره‌قه‌ی غه‌یییدا دئاخ‌قن [دگو‌تن: قیامه‌ت و جه‌هنه‌م و به‌حه‌شت نینن]. ﴿٥٤﴾ و نافه‌را وان و یا وان دفا و دلی وان دچویی [ژ تۆبه و باوه‌ری ئینانی و قورتال‌بوونی و زفرینا دنیا‌یی] هاته‌نافر کرن، هه‌روه‌کی ب سه‌ری هه‌فالیت وان ییت به‌ری وان هاتی، ب راستی ئه‌و [د ده‌ره‌قه‌ی دینی و پیغه‌مبه‌ری و قیامه‌تییدا] دگو‌مانگه‌هه‌کا (جهی) گو‌مانییدا بوون.

سُورَةُ سَبَأٍ

ل مه‌که‌هی هاتبیه‌ خواری (٤٥) ئایه‌ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هه‌می شوکور و په‌سن بۆ خودی، چیکه‌ری ئه‌رد و ئه‌سمانان، ئه‌وی ملباکه‌تیت خودان چه‌نگ، دوو چه‌نگ و سی چه‌نگ و چار چه‌نگ کرینه‌قاسد، و نشتی خودی بقییت ل چیکریان زنده‌دکه‌ت، ب راستی خودی ل سه‌ره‌می تشتان یی ده‌سته‌لا تداره. ﴿٢﴾ هه‌ر تشتی خودی ژ دلۆفانییا خو‌بدته‌ مرو‌فان [ژ خزینه‌ییت که‌ره‌ما خو و ژ نیعمه‌تا بارانان و ژ ته‌ناییی و ژ زانین و تیگه‌هشتی... هتدا]، که‌س نینه‌فه‌گریت، و چیی وی فه‌گرت ژی که‌س نینه‌پشتی فه‌گرتنا وی بینیت، و ئه‌و ب خو‌یی سه‌رده‌ست و کاربه‌جهه. ﴿٣﴾ گه‌لی مرو‌فان قه‌نجییا خودی د گه‌ل هه‌وه‌کری بیننه‌بیرا خو، ئه‌ری چیکه‌ره‌کی دی غه‌یری خودی د ئه‌رد و ئه‌سمانییدا هه‌یه‌ رزقی هه‌وه‌ده‌ت؟ [نه‌خیر نینن، یی رزقی ده‌ت به‌س خودییه]، چو په‌رستییی راست و دورست ژ بلی وی نینن، قیجا چاوا هوین ژ هه‌قییی و ئیکینیا خودی وه‌ر دگیرن.

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِي الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿١﴾ قُلْ إِنْ صَلَّكَ
فَلَمَّا أَضَلَّ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ أَهْتَدَيْتُ فِيمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ
سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٢﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ فَرَغُوا فَلَا قُوَّةَ وَأُخِذُوا مِنْ
مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٣﴾ وَقَالُوا لَأَمَّا بِهِءٌ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَاقُشُ مِنْ
مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤﴾ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِءٍ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥﴾ وَجِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ﴿٦﴾

سُورَةُ سَبَأٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكِ رُسُلًا أُولَى
أَجْنَحَةٍ مَقْنًى وَثُلُثَ وَرُبْعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنْ اللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا
وَمَا يُمْسِكُ فَلَا يُرْسِلُ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾
يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ
يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآتُوا تَوْفِيقُونَ ﴿٣﴾

﴿۴۳﴾ و [هه ی موحه مه د] نه گهر [مله تی ته، قوره یشی] ته دره وین دانن [نه شه ته کی نویسه]، ب راستی پیغه مبه ریت بهری ته زی دره وین بیت هاتینه دانان، و هه می کاروبار دی ب بال خودیغه زفرن. ﴿۴۴﴾ گهلی مروفان ب راستی په یانا خودی [د راستا قیامه تی و حیسابی و به حه شتی و دوزره هیدا] یا راسته، فیجا بلا ژیا نا دنیا یی هه وه د سهر دا نه بهت و هه وه نه خپنیت، و بلا [شهیتان] هه وه ب [به رفره هییا دلوفانی] یا خودی نه خپنیت. ﴿۴۵﴾ ب راستی شهیتان دژمنی هه وه یه، فیجا هوین زی وی ب دژمن بنیاسن، ب راستی نه وه دسه ته کا خو بو هند ی گازی دکهت دا د گهل بچنه دوزره هی [و دا د جه هه مهیدا ب هه فال بکه فیت]. ﴿۴۶﴾ نه ویت گاوربو وین بو وان نیزایه کا دژوار و گران یا هه ی، و نه ویت باوه ری ئینا یین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، گونه هژیرن و خه لاته کی مه زن بو وان یی هه ی. ﴿۴۷﴾ فیجا نه ری نه ویت کار ی وی یی خراب بو هاتیسه خه ملاندن، فیجا بینیت یی باشه [وه کی ویه یی کار ی باش و خراب

وَإِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿۴۳﴾ يَتْلَاهَا النَّاسُ إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا فَلَا تَعْرَكُكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَعْزُبُكُمْ إِلَهُ الْعُرُوفِ ﴿۴۴﴾ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حُزْنَهُ رِيًا كُفْرًا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿۴۵﴾ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿۴۶﴾ أَفَمَنْ زَيْنَ لَهُ سُوءَ عَمَلِهِ قَدْ أَعَدَّ اللَّهُ حَسَنًا فَإِنْ أَلَّهُ بُخْلَ النَّاسِ يَشَاءُ مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٌ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿۴۷﴾ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُبْرِسَ حَبَا فَسَقَتْهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَخْبَيْنَاهُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ الشُّشُورُ ﴿۴۸﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكُلُّ الْقَلْبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُؤُا لَكُمْ هُوَ يُؤْرَخُ ﴿۴۹﴾ وَاللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ثُمَّ يَنْظُرُ إِلَيْهِ فَعَلَّكَمُ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعْمَرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿۵۰﴾

ژیک دنیا سیت، و نه فسا وی و شهیتان نه شین وی د سهر دا بیه، و کار ی خراب د چاخی ویدا باش بکه نه؟ نه خیر... نه وه کی ئیکن، فیجا ب راستی یی خودی بقیث گومرا دکهت و یی بقیث راسته ری دکهت، فیجا ژ خه میت واندا خو د هیلاک نه به، ب راستی خودی ناگه هژ ویت هه یه یا نه و دکه. ﴿۴۹﴾ و خودییه نه ویت بای دهنریت و نه ورا ن پی ب بزاف دتیخت و به لاف دکهت، فیجا نه به ری وی ددینه جهه کی مری (هشک و تیتی)، و نه مه ردی پستی مرنا وی پی ساخ دکهین، رابونا مرییان زی [پشتی مرنا وان] یا هو سایه. ﴿۵۰﴾ هه ره که سی هیز و پشته فانی بقیث، ب راستی هیز و پیغه هاتن هه می یا خودییه [یان زی هه ره که سی ریز و پرویمهت و سهر فهرازی بقیث بلا په رستن و گوهدارییا خودی ب تنی بکهت، خودی دی وی سهر فهر از کهت]، ناخفتنا خیری [هه می چ زکر چ داخوا کرنا باشیی و دانه پاشا خرابیی، چ خواندنا قورثانی، چ زی هه ره تشته کی دی یی پاقر و باش] بلند دیته دهف خودی، و کار ی راست و دورست خودی قه بویل دکهت [یان کار ی راست و دورست ناخفتنا خیری بلند دکهت، چونکی نه گهر ناخفتن نه بوو کریار، خودی و نه ناگریت و بلند ناکهت، یان زی کار ی راست و دورست خودانی خو بلند دکهت]، و نه ویت فند و فیلان بو خرابیی دکه ن بو وان نیزایه کا دژوار و گران یا هه ی، و فند و فیلیت وان دی پویچ بن و نامین [نه شه تیه ته ئیشاره ته بو ویت پیلانا قوره هیشیان دانایی ده می پیگه کوه موبو وین، و ته کبیرا کوشتنا پیغه مبه ری یان گرتنا وی یان زندان کرن و حه بسکرنا وی یان سه رگو مکرنا وی کرین]. ﴿۵۱﴾ و خودی هوین ژ ناخی چی کرن، پاشی ژ چپکه کا ناخی، پاشی هوین کر نه ژن و میتر [نانکو نیر و می]، و چو ناکه فته زکی چو مییان و چو می بار ی د زکی خو دا نادانن، نه گهر ب زانین و ته قدیرا وی نه بیت، و زیسی چو زی دریزان زی دریز نابیت و زیسی که سی کیم نابیت، نه گهر خودی ناگه هژ نه بیت و دده پی باراستیدا نه یی نفیسی بیت، و ب راستی نه شه ل بهر خودی یا ب سانه هییه.

﴿١٢﴾ ۞ تَهْ هَهْرَدُو دَهْرِيَا هِهْ وَهَكِي ۞ تِيكَ نَابِن، تَهْ فِهْ
يَا خَوْش وَ شَرِينَه وَ تَهْ فِهْ يَا زَيْدَه سَوِيْرَه (شُورَه)
[و نَائِيْتَه فِهْ خَوَارِن]، وَ ژ هَهْرَدُو وَكَانَ رِي هُوِيْن
گُوشْتَهْ كِي تَهْر دَخُوْن وَ هُوِيْن لُولُو وَ مَهْر جَانَان رِي
دَهْر دِيْخِن، وَ دَكْنَه خَهْمَلَا بَهْرْنَا خُو وَ [تَو] گَهْمِيِيْت
مَهْزَن تِيْدَا دِيْنِي ثَاقِي شَهَق دَكْنَه وَ دِيْن وَ دَجِن، دَا
هُوِيْن ژ كَهْرَهْمَا خَوْدِي رَزَقِي بُو خُو پَهِيْدَا بَكْنَه وَ
بَاَزْر گَانِيْسِي پِي بَكْنَه، وَ دَا هُوِيْن شُوْكَوْر وَ سُوْپَاسِيْسِيَا
وِي بَكْنَه. ﴿١٣﴾ ۞ شَهْفِي دِيْخِيْتَه د نَاف رُوْژ پِرَا، وَ رُوْژِي
دِيْخِيْتَه د نَاف شَهْفِيْرَا [هَهْرَدُو وَكَانَ هُوْسَا كُوْرَت
وَ دِرِيْژ دَكْت]، وَ رُوْژ وَ هَهْيَف يِيْت بَهْر تَهْمَرِي
خُو كَرِيْن، هَهْر تِيكَ هَهْتَا دَهْمَهْ كِي دَهْسْتِيْشَانْ كَرِي
دَكِرِيْت، تَهْوِي قَان كَارَان دَكْت خَوْدِيْه، خَوْدَا يِي
هَهْوَه، مَلِكْ هَهْمِي يِي وَ يِيَه، وَ تَهْوِيْت هُوِيْن شُوِيْنَا
خَوْدِي دَهْرِيْسِن، وَ انْ تِيْقَلِي بَهْر كِي قَهْسِي رِي نِيْنَه.
﴿١٤﴾ ۞ تَهْ گَهْر هُوِيْن گَازِي وَ انْ [بُوْتَان] بَكْنَه، گَازِيَا
هَهْوَه گُوْلِي نَابِن [چُونَكِي بَهْرِن]، وَ تَهْ گَهْر خُو گُوْلِي
بِيْن رِي بَهْر سَفَا هَهْوَه نَادَهْن، وَ رُوْژَا ئَاخِرَهْتِي رِي [پَشْتِي

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذَبٌ فُرَاتٍ سَافِعٌ شَرَاهُ وَ هَذَا
مِلْحٌ أَجَاجٌ وَ مِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَ تَسْتَخْرِجُونَ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَ تَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاجِرٌ تَلْبَغُونَ مِنْ قَضِيْهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ اللَّيْلُ فِي النَّهَارِ وَ يُولِجُ
النَّهَارُ فِي اللَّيْلِ وَ سَخَّرَ الشَّمْسُ وَ الْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي
لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِنْ
تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دَعَاءَكُمْ وَ لَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ
وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بَشِرْكُمْ وَلَا يُبَيِّنُكُمْ مِثْلَ حَبِيبٍ ﴿١٤﴾
يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ
الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾
وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَ إِنْ
تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَى جِهَيْهَا لَا يَحْمِلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَ لَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى
إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَ مِنْ تَزَكَّى فَإِنَّمَا يَتَزَكَّى لِنَفْسِهِ وَ إِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

الجزء الثاني

خَوْدِي وَ انْ ب تَهْ زَمَان دِيْخِيْت]، دِيْ خُو ژ شَر كَا هَهْوَه بَهْرِي كَهْن، وَ كَهْس وَ هَكِي مَنِي شَارَهْزَا، تَهْ ئَاگَهْ هِدَار
نَاكَهْت. [و چ شَارَهْزَا تَهْ ئَاگَهْ هِدَار نَاكَهْن وَ هَكِي فِي شَارَهْزَا يِي تَهْ فِهْ بُو تَهْ گُوْتِي كُو خَوْدِيْه]. ﴿١٥﴾ ۞ گَهْلِي مَرُوْفَان
هُوِيْن هَهْوَه يِي خَوْدِيْنَه، وَ خَوْدِي ب خُو يِي دَهْوَلَهْمَهْ نَدَه، وَ مَنَهْت ب كَهْسِي نِيْنَه وَ هِيْزَا يِي سُوْپَاسِيْسِيْه.
﴿١٦﴾ ۞ وَ تَهْ گَهْر بَقِيْت دِيْ هَهْوَه بَهْت [وَ نَاهِيْلِيْت] وَ خَهْلَكَهْ كِي نُوِي دِيْ [شُوِيْنَا هَهْوَه] ثِيْنِيْت. ﴿١٧﴾ ۞ وَ تَهْ فِهْ
[نَهْيَلَا نَا هَهْوَه وَ ثِيْنَانَا هِنْدَهْ ك مَرُوْفِيْت دِي شُوِيْنَا هَهْوَه] ل دَهْف خَوْدِي نَهْيَا ب زَهْمَهْ تَه. ﴿١٨﴾ ۞ [وَ كَهْس
گُوْنَهْمِي نَاكَهْت تَهْ گَهْر ل سَهْر نَهْيِيْتَه جَزَا كَرِن] وَ كَهْس بَارِي گُوْنَهْمَا كَهْسِي پَانَاكَهْت، وَ تَهْ گَهْر تِيْكِ بَارْ گَرَان
[ژ گُوْنَهْمَان] ژ تِيْكِ دِي بَخَوَا زِيْت هِنْدَهْ ك ژ بَارِي وِي پَاكَهْت، پَانَاكَهْت، بَلَا خُو مَرُوْفِي وِي رِي يِيْت.
وَ بَهْس تَو وَ انْ نَهْيِيْنِي رِي [بَهْس تَهْو بُو خُو فَايْدَهْيِي ژ ئَاگَهْ هِدَار كَرْنَا تَه دِيْبِيْن]، تَهْوِيْت دَهْمِي تَهْو ب تَنِي
[وَ كَهْس وَ انْ نَهْيِيْنِي رِي] ژ خَوْدَا يِي خُو دَتْرَسِن، وَ بَهْر دَهْوَام وَ ب پَهْنَكِي پِيْدَفِي نَقِيْژَان دَكْنَه، وَ هَهْر كَهْسِي
[ب تُوْبَهْيِي وَ كَار وَ كَرِيَارِيْت بَاش وَ ب بَاوَهْرِيِي] خُو [ژ پِيْسَاتِيْسِيَا گَاوَرِيْسِي وَ گُوْنَهْمَان] پَاقُرْ بَكَهْت، ب
رَاسْتِي تَهْو بُو خُو، خُو پَاقُرْ دَكَهْت [خَيْر وَ خَهْلَات هَهْر بُو وِي دَزْفَرِن، وَ خَوْدِي چُو پَاكِي پِي نِيْنَه]، وَ
دُوِيَا هِيْكَ رِي هَهْر ب بَال خَوْدِيْهْيَه.

﴿١٩﴾ وَيَسَّىٰ كَوْرَهُ وَيَسَّىٰ بَ جَافٍ وَهَكَى ئِيكَ نِينَن [ئانكو خودان باوهر و گاور وهكى ئيك نينن].
 ﴿٢٠﴾ وَتَارِيَاتِي وَرَوْنَاهِي زِي (پويجي وهقي) وهكى
 ئيك نينن. ﴿٢١﴾ وَسيهر وهتاف زِي (بههشت و
 جهنهم) وهكى ئيك نينن. ﴿٢٢﴾ سَاخ وَ مَرِي زِي
 وهكى ئيك نينن [ئانكويي سَاخ ب ئياني، ويي مَرِي
 ب گاوربي]. ب پاستي خودي يي بَقِيَّتْ گازيبا
 رَاسْتِيي ب گوهي دَتِيخِيَّتْ [و رَاسْتَهِي دَكهت]،
 بهلي تو نهشي مَرِييَّتْ د گوراندا وهلي بكهي گول
 ته ببن. ﴿٢٣﴾ تَو بهس پيغهمبر و ئاگه هداركهري.
 ﴿٢٤﴾ ب پاستي [ههي موحه مه د] مه توب هه قيسي
 يي هنارتى، دابيسي مزگينكار و ئاگه هداركهري، و چو
 ملت نه بوينه ئه گهر پيغهمبرهك بو وان نه هاتيت.
 ﴿٢٥﴾ وَ ئه گهر ئهو ته درهوين دانن [و باوهر ژ ته
 نه كهن، خهمي نه خو]، ب پاستي ئه ويَّت بهري وان
 زِي پيغهمبريَّت خو درهوين دانان، پيغهمبريَّت وان
 ب نيشانيَّت ئاشكهر و ب كتييَّت ئه سماني و ب كتيبا
 رَوْنَكه رَفَه [وهكى تهوراتي و ئنجيلي] بو وان هاتبون

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمُتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢٠﴾
 وَلَا الظُّلُّ وَلَا الْحُرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَخْيَافُ وَلَا
 الْأَمْثُورُ ﴿٢٢﴾ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي
 الْقُبُورِ ﴿٢٣﴾ إِنَّ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا
 وَنَذِيرًا وَإِن مِّن أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٥﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ
 فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ
 وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ أَخَذْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا
 فَنَكَفُوا كَانُوكَ نَكِيرٌ ﴿٢٧﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَخْلًا مِّن مَّخْتَلِفِ الْوُحُوشِ وَمِنَ الْجِبَالِ
 جُدَدٌ بَيَضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَعَرَابِيٌّ سُودٌ ﴿٢٨﴾
 وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ أَلَّا يَعْلَمُ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ
 إِنَّمَا يَخْتَفَىٰ اللَّهُ مِّنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٩﴾
 إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا
 رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٣٠﴾ لِيُؤْتِيَهُم
 أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣١﴾

[دگهل هندئ زِي پيغهمبريَّت خو درهوين دانان]. ﴿٢٦﴾ پاشي مه ئه ويَّت گاوربووين ئيزادان، قيجا بهري
 خو بدهيي كا نه رازييون و نازيان و ئيزيان ل سهر وان يا چاوا بوو؟. ﴿٢٧﴾ ما تو نابيني كوب پاستي خودي
 باران ژ ئه سماني دارپت، و مه گهله فيقيي رَنگ رَنگ پي دهر تِيخست [ههر چهنده ئيك ئافه، بهلي فيقي
 نه وهكي ئيكه]، و مه چيا زِي ب رِيك و رِيزيَّت سپي و سور و زيده رهشيت، رَنگ نه وهكي ئيك ييَّت
 چيكرين [ئانكو ژ بلي فيقي مه جودايي يا ئيخستيه د چيان زياد]. ﴿٢٨﴾ و مه مروف و جانوهور و كهوال
 و پيره زِي هوسا نه وهكه هف ييَّت چيكرين، ب پاستي ژ بهنده ييَّت وي بهس زانا ب دورستي ژ خودي
 دترسن، ب پاستي خودي يي سهردهست و گونه هژيهره. ﴿٢٩﴾ ب پاستي ئه ويَّت بهردهوام كتيبا خودي
 [كو قورئانه] دخوين، و بهردهوام و ب رَنگي پيدفي نفيران دكهن، و ژ رَقِي مه دايسيه وان ب ئاشكه رايي
 و ب بهرزه ييشه دهن، ئه هه بازار گانييه كابئ زيان كو نه شكيت، دخوازن. ﴿٣٠﴾ [ئهو في دكهن] دا خودي
 خهلاتي وان ب دورستي بدهته وان، و ژ كه ره ما خو پتر زِي بدهته وان، ب پاستي ئهو گونه هژيهر و زيده
 شو كورداره [ئانكو بهرانبهري تشتي كيتم گهله كي ددهت].

﴿٣١﴾ و ئەوامە ژ فێ کتیبی [کو قورئانە] بۆ تە ب
 وەحی ھنارتی، ب راستی ھەر ئەوە ھەقی [و گومان
 تێدا نینە] و راستدەر ئیخا کتیبی بەری خۆیە [کو
 ئنجیل و تەوراتن]، ب راستی خودی شارەزا و
 بینەرێ بەندەیی خۆیە. ﴿٣٢﴾ پاشی مە ئەف قورئانە
 دا ملەتی تە و مە دا وان ئەوی ت مە ژ ناف بەندەیی ت
 خو ھەلبژارتین، فێجا ھندەك ژ وان ستە مکارن بۆ خو
 [ئەون ئەوی ت خودانیت گونەھیت مەزن]، و ھندەك
 ژ وان نافنجینە [د کار و باریت دیندا]، و ھندەك ژ وان
 ب دەستویریا خودی لەزێ ل قەنجیان دکەن و
 بەردەوام دبن ل سەر، و ئەفەیه (دانا قورئانیە) کەرەما
 مەزن. ﴿٣٣﴾ [خەلاتی وان] بەحەشتیت ئاکنجیوونینە
 دی چنە تیدا، و خەملا وان دوتی بەحەشتیدا: بازی ت
 زبیری و لولۆنە، و جلکی وان تیدا ئارموشە.
 ﴿٣٤﴾ و ئەو دی بیژن: ھەمی شوکور و پەسن بۆ
 خودی، ئەوئی ھەمی خەمیت مە فەرەفاندین و
 نەھیلاین، ب راستی خودایی مە گونەھ ژبەر و
 خەلاتەخشە (خەلاتدەھە). ﴿٣٥﴾ [ئەو خودایی]

ژ کەرەما خو ئەم کرینە د بەحەشتا ئیورینیدا، نە وەستیان تیدا دگەھیتە مە و نە کەرخین. ﴿٣٦﴾ و ئەوی ت
 گاوربووین ئاگرێ دۆژەھی بۆ وانە، نە وان تمام دکەت دا بمرن [و پێ رەحەت بین]، و نە ئیزایا وی ل سەر
 وان سفک دبیت، ھۆ سائەم ھەمی زیدە گاوران ئیزا ددەین. ﴿٣٧﴾ و تیدا دبیتە ھەوار ھەوارا وان [و دبیزن]:
 خودیو مە دەر بیخە، دا ئەم کارێ راست و دورست بکەین، نە ئەوئی بەری نوکە مە دکر، [خودی دی بیژیتە
 وان] ما مە ھند دەر فەت و ژێ [د دنیایدا] نە دا ھەو، کوی بقی تیدا ل خو بز فزیت، ل خو بز فزیت
 و پیغە مەر ژێ بۆ ھەو ھەتابوون [کو ھەو ھە ژ فێ جەھی بتر سینن]، دی فێجا بخوون و تامکەنێ، ب راستی
 چو ھاریکار و پشەتەفان بۆ ستە مکاران نینن. ﴿٣٨﴾ ب راستی خودی زانایی غەیا ئەرد و ئەسمانانە، و
 ئاگە ھداری وییە یا د سینگاندا فەشارتی.

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
 يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْقِتَابَ
 الَّذِينَ أَصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ
 مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذْنُ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ
 الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّتٌ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ
 فِيهَا مِنْ أَسَاوِرٍ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾
 وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ
 شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا
 فِيهَا تَصَبُّ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ
 نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ
 عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِّخُونَ
 فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ
 أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرْ وَجَاءَكُمُ الْآذِنُ
 فَذُوقُوا الْعَذَابَ لِمَلِكِيَّتٍ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ
 غَنِيٌّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

﴿۳۹﴾ و ئەو ھەي ھوین دەردیدا کرینە و یرسیت ملەتیت بۆری، قیجا ئەوئ گاور بیت زبانا گاوریا وی بۆ و بیە، و گاوریا گاوران لە دەف خودئ ژ بلی کەرب و نەقیانی چول وان زیدە ناکەت، و گاوریا گاوران ژ خوسارەتی و زبانی پیقەتر چو یی دی ل وان زیدە ناکەت. ﴿۴۰﴾ [ھەي موحەمەد] بیژە: [گەلی موشرکان] بیژنە من ھەفیشکیت ھەو ئەوئ ھوین شوینا خودئ دەرپسەن، کا وان چ ژ ھەردی دابیە! یان ژ ی وان پشکدار بیەک دەسماناندا ھەبە [دچیکن و خودانییا واندا]، یان ژ ی مەکتیبەک بۆ وان ئینیاییە، و ئەو پئی [ل سەر شرکا خو] خودان بەلگە و نیشانن! نەخیر [چو تشتی وەسا نینە دا ئەو وان بۆ خودئ بکەنە ھەفیشک] بەلی ستمکار ژ پەبانیئت درەو ییت خاپاندنی پیقەتر نادەنە ئیکدو. ﴿۴۱﴾ ب پاستی خودیە ھەرد و ئەسمانان رادگریت کو نەکەفن، و ئەگەر بکەفن ژ ی کەس نینە ژ بلی وی وان [ھەردووکان] رابگریت، ب پاستی خودئ یی پیقەرە ھە لەز ئی ل جزا کرنی ناکەت و یی گونەھ

الجزء
الثاني
والعشرون

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ مِنَ السَّمَوَاتِ أَمْ أَتَيْنَهُنَّ كِتَابًا فَهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِّنْهُ بَلْ إِن يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ إِنَّ اللَّهَ يُمِصُّكَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ عِندِي إِنَّهُ لَكَانَ حَلِيمًا عَفُوًّا ﴿٤١﴾ وَأَنصَبُوا لِلَّهِ جَهْدَ أَعْيُنِكُمْ لَيْنَ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنْ أَهْدَى الْأُمُورِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٢﴾ أَسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ لَا يَأْتِيهِمُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا أَهْلًا بِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٤٣﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكُنُوا لَهُمْ قِسْرًا شَدِيدًا فَهُمْ قَوَّةٌ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾

ژبەرە. ﴿۴۲﴾ و [قورەیشیان بەری ھاتنا پیقەمبەری] ژ کەل سویند خواران [پشتی زانین جوھی و فەلەیان پیقەمبەریت خو درەوین ییت داناین] کو ئەگەر پیقەمبەرەک بۆ وان ھاتبایە، ئەو دا ژ جوھی و فەلەیان پاستەرپتر بن [یان دا زوی پاستەرپتر بن و باوەریی ب پیقەمبەری خو ئینن]، قیجا وەختی پیقەمبەر بۆ وان ھاتی چول وان زیدەنەکر ژ ھندئ پیقەتر، کو پتر ژ ھەقیی دوبرکەفتن. ﴿۴۳﴾ [دوبرکەفتنا وان ژ پیقەمبەری، و باوەری نەئینا وان ب پەياما وی، نە ژ بەر ھندئ بوو کو وان پیقەمبەر حاشا درەوین ددانابوو، بەلی] ژ بەر خۆمەزنکرنی دەردیدا و ژ بەر خرابی گێرانی [دەرەھەقی پیقەمبەری و موسلماناندا] باوەری نەئینان، و ژ ھەقیی دوبرکەفتن، و پیلانگێرانا خراب ژ خودانی خو پیقەتر کەسی ناھنگیفت، ئەری ئەو ل ھیشیا ھندینە دویاھیکا ییت بۆرین ب سەری وان ھیت، قیجا توچ گوھۆرینی بۆ ریکا خودئ نابینی [ئەو وی ملەتی د ھیلاک دہت ئەوئ د ریکا پیقەمبەری خو دا رادوەستیت] و تو نابینی ئیزایا خودئ ژ ھندەکان [کو ھێزای ئیزایی بن] بۆ ھندەکیت دی بێتە فەگواستن. ﴿۴۴﴾ ئەری ما ئەو دەردیدا ناگەرن [نائین، ناچن]، دا ببینن کا دویاھییاییت بەری وان یا چاوا بوو؟ و ئەو ژ وان ب ھێزتر بوون، و تشتەک نینە دەرد و ئەسماناندا بشیت خودئ نەچار بکەت وان ئیزا نەدەت، ب پاستی خودئ یی زانا و پیقەھاتییە.

﴿٤٥﴾ ٥٤ گهر خودی مروشان ژ بهر کار و کریاریت وان کریں [ژگونه ه و خرابیسان] نیزا دابانه، چو خودان روح ل سهر پوییی نهردی نه دهیلان، بهلی وان بو وهخته کی فیهری گیرو دکهت [کو پوژا قیامه تیه]، فینجا نه گهر وهختی وان هات [ههر ئیک ل دویف کاری خو دی ئیتیه جزا کرن]، و خودی ناگه ژ بهنده ییت خو هیه [و دزانیته هر ئیک هیژیی چیه].

سُورَةُ يَاسِينَ

ل مه که هی هاتیه خوارئ (٨٣) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ ٥٥ هوسا دئیه خواندن (یاسین)، و ل دور رافه کرنا شان پهنگه تپیان ل دهستپیکا سورته به قهره بزقره. ﴿٢﴾ ٥٦ سویند ب قورئانا نایه تیت وئ پامان موکوم و ب ریک و پیک. ﴿٣﴾ ٥٧ ب راستی [هه ی موحه مه ده] توژ ریکا خودایی سهردهست و دلوفان هنارتی. ﴿٤﴾ ٥٨ مه تو هنارتی و مه وه حی بو ته فریکر، و قورئان بو ته ئینا خوارئ [دا مله ته کی [کو قوره یشیت سهرده می پیغه مبهری بوون] ناگه دار بکه ی، [و دابو وان بییه پیغه مبهری] بهری ته، چو پیغه مبهری بو باب و باپیریت وان نه هاتبوون ژ بهر هندئ دبی ناگه هن [ژ باوهرییی و ریکا راست]. ﴿٥﴾ ٥٩ ب سویند باراپتر ژ وان هیژای ئیزایی بوون، ژ بهر رژییا وان ل سهر بی باوهرییی. ﴿٦﴾ ٦٠ ب راستی مه ستوییت وان ییت ئیخستینه د قهید و زنجیراندا، نه و قهید و زنجیر هه تا نه رنکینه، فینجا ستوییت وان بلندن و نه شین بچه مین، [ژ بهر قهید و زنجیران]. ﴿٧﴾ ٦١ و مه ل پیشییا وان ناقره ک دانا، و مه ل پشت وان ناقره ک دانا، و مه په رده یه ک ئیخسته بهر چاقیت وان، فینجا نه و [هه قییی] نابین. ﴿٨﴾ ٦٢ [ژ بهر گاورییا وان] ل دهف وان ئیکه تو وان بترسینی یان نه ترسینی ههر باوهرییی نائین. ﴿٩﴾ ٦٣ تو ب تنی وی دترسینی و ناگه دار دکه ی [ئانکو ب تنی نه و بو خو مفایی ژ ترساندنا ته و هر دگریت] نه وی ل دویف قورئانی دجیت، و وهختی نه و ب تنی و ب نهی ژ خودایی دلوفان دترسیت، فینجا نه وی هوسا مزگینیا گونه هر ژیرنی و خه لاته کی ب ریز و ریمه ت بده وی. ﴿١٠﴾ ٦٤ ب راستی نه مین مرییان ساخ دکه ی، و کریاریت وان [دژیانا خودا کریں] و ییت [پشتی مرنا خو] ب پاش خو فیه هیلا یین، نه م هم میان دنفیسین و هه می تشت [ژ کار و کریاریت بهنده یان] مه ییت د کتیه کا دیار که ردا [مه خسه د پی ده پی پارستییه] هه ژمارتین و دیار کریں [ئانکو ب هه ژمار مه ییت نفیسین].

وَلْيُواْخِذْهُ اللّٰهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوْا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا
مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخَّرُهُمْ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّى فَاِذَا
جَاءَ اَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَرْجِعُوْنَ ۝١٥

سُورَةُ يَاسِينَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يَس ۝١ وَالْقُرْءَانَ الْحَكِيْمَ ۝٢ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝٣ عَلَىٰ
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝٤ تَنْزِيْلَ الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ۝٥ لِنُنْذِرَ قَوْمًا
مَا نُنْذِرُ اَبَاؤَهُمْ فَهُمْ غٰفِلُوْنَ ۝٦ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰٓى اَكْثَرِهِمْ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝٧ اِنَّا جَعَلْنَا فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلَاقًا فَيَصْحٰى اِلَى
الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ۝٨ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ سَدًا
وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًا فَاَعْشَيْنَاْهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ۝٩ وَسَوَاءٌ
عَلَيْهِمْ اَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝١٠ اِنَّمَا تُنْذِرُ
مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ الْغَلِيْبَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ
وَاَجْرٍ كَرِيْمٍ ۝١١ اِنَّا نَحْنُ الْمُغْنٰىوْنَ وَنَحْنُ الْكَافُّوْنَ ۝١٢
وَاَنْشُرْهُمْ كُلَّ شَيْءٍ اَخْصَيْنَاْهُ فِىْٓ اِمَامٍ مُّبِيْنٍ ۝١٣

وَأُخْرِجَ لَهُمْ مَثَلًا أَحَبَّ الْقُرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا ثَلَاثًا فَقَالُوا
 إِنَّا إِلَهُكُم مُّرْسَلُونَ ﴿٣٢﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
 وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ سَمَاءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا كَذَّابُونَ ﴿٣٣﴾ قَالُوا
 رَبَّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَهُكُم مُّرْسَلُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾ قَالُوا إِنَّا نَظُنُّكَ تَابِعُ كُوفَةٍ لَمْ تَنْتَهُ هُوَ لَمْ تَرْجِعْ كُفَّكُمْ
 وَلَيْسَ سَتُكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾ قَالُوا طَائِفُكُمْ مَعَكُمْ أَيْنَ
 ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٣٧﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ
 رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَدْعُوكُمْ أَتَبْعُوكُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٨﴾ أَتَبْعُوكُمُ
 مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣٩﴾ وَمَالِي لَا أُعْجِدُ
 آلِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ أَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً
 إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِي عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٤١﴾ إِنِّي إِذَا لَبِيتُ صُلَيْمَ بْنَ مِثْلَيْنِ ﴿٤٢﴾ إِنِّي أَمِنْتُ
 بِرَبِّكُمْ فَاسْمِعُونِ ﴿٤٣﴾ قِيلَ أَدْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلَيْتُ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ يَمَآ غَفَر لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٤٥﴾

﴿١٣﴾ [هه ی موحه مه د] بۆ قوره یشییان سه رها تیبیا خه لکی وی گوندی [گوندی ئەتاکیا، ئەوئ نوکه دکه فیه تورکیا] فه گپره، وهختی پیغه مبهه بۆ هاتین. ﴿١٤﴾ وهختی مه دو [پیغه مبهه] بۆ وان هنارتین، و وان هه ردو دره وین دانایین، مه یی سیی بۆ پشته فانییا وان هنارت، و گوتن: ب راستی ئەم بۆ هه وه ییت هاتینه هنارتن. ﴿١٥﴾ [خه لکی ئەتاکیا] گوتن: ب راستی هوین ژێ مروفن وه کی مه، و خودایی دلوفان چو تشتی وه سا نه هنارتیه [هوین پی ژ مه چیت بن]، و هوین ژ دره وئ پیغه تر نابیتن. ﴿١٦﴾ گوتن: خودایی مه دزانیته ئەم بۆ هه وه ییت هاتینه هنارتن [ئه گهر ئەم دره وین باینه خودی بۆ مه نه دهیلا]. ﴿١٧﴾ و ژ گه هاندنا فی بهیما ناشکهر اکهر پیغه تر، تشته کی دی ل سه ره مه نینه [و ئەفه مه گه هاند]. ﴿١٨﴾ و گوتن: [گه لی هنارتیان] ب راستی ئەم بی وه غریبا [بی تیغالییا] خو ژ هه وه دبیین، و ئەگهر هوین فی نه هیلن ئەفا هوین دبیتن هوین بهس نه کهن، ب راستی دی هه وه بهر باران کهین، و دی ئیزایه کا مه زن ژ مه گه هیه هه وه.

﴿١٩﴾ پیغه مبهه ران گوت: بی وه غه ریبیا هه وه یا د گه ل هه وه [ئهو ژێ گاورییا هه وه یه، و هوین ب خو نه] ئەرئ هه ر گافه کا هوین هاتنه شیره تکران [و هوین ژ دو یه ییکا کریت هاتنه تر ساندن] دی بی وه غه ریبیا خو ژ مه بینن، و گه فان ل مه کهن، وه سا نینه وه کی هوین دبیتن و هزر دکهن، به لی هوین ب خو مله ته کی زیده سه رد اچو یینه. ﴿٢٠﴾ زه لامه ک ژ دو یه یییا باژیری ب له ز دهات، گوت: گه لی مله تی من گو هی خو بدنه فان هنارتیان [پیغه مبهه ران]. ﴿٢١﴾ گو هی خو بدنه وان ئەو ییت چو کرییان [به رانه ری خیرا بۆ هه وه دفتن و دبیتن] ژ هه وه نه خوازن، و ل سه ره ریکا راستن. ﴿٢٢﴾ و ما بۆج ئەز وی نا په ر یسم بی ئەز چیکریم و داییم، و هوین هه می هه ر دی ب بال و یقه زقرن [بۆج هوین وی نا په ر یسن ئەو ی هوین دایین، و هه ر دی پشتی مرنی ب بال و یقه زقرن]. ﴿٢٣﴾ ئەرئ ئەز هنده ک په ر ستییت دی شوینا وی بهر یسم؟! [نه خیر ئەز وه نا که م] ئەگهر خودایی دلوفان نه خو شیه ک بۆ من بقیت، به ره فانییا وان قهت فایده ی من نا کهت و چو ژ من ناده ته پاش، و ئەو نه شین من قورتال زی کهن. ﴿٢٤﴾ [ئه گهر ئەز غهیری وی بهر یسم] ب راستی هنگی ئەز یی د گومرایییه کا ناشکهر ادا. ﴿٢٥﴾ ب راستی من باوهری ب خودایی هه وه ئینا، فیجا هه وه گول من هه بیت [دا هوین پوژا قیامه تی بۆ من بینه شاهد]. ﴿٢٦﴾ [مله تی وی پشتی ئەف ناخفته ژێ گولی بووی کوشت، فیجا پشتی هاتیه کوشتن] خودی گوتی هه ره د به حه شتیدا [فیجا وهختی چۆیه د به حه شتیدا] گوت: خوژی مله تی من زانیایه. ﴿٢٧﴾ کا چاوا خودایی من گونه هیت من ژێ برن، و کا چ قه در دا من [وهختی ئەف که ره مه د گه ل من کری].

الجزء ٢٣
الجزء ٤٤

﴿٢٨﴾ وَمَا أَرْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُزْلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَمِدُونَ ﴿٣٠﴾ يَحْسَرَةُ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَأَنَّهُمْ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣١﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣٢﴾ وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِعَ لَدُنَّا مُحْضَرُونَ ﴿٣٣﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ أَحْيَيْتُهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٤﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجْرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٥﴾ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ سُبْحَنَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٨﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٩﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٤٠﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤١﴾

﴿٢٨﴾ و پشتی کوشتنا وی مه چوله شکەر ژ ته سمانی [بۆ نه هیلانا وان] ب سهر مله تی ویدا نه ئینا خوار و مه نه دنیا خوار زی [چونکی تهو ژ هندئی کیمرت].
 ﴿٢٩﴾ هه ما هندبوو تنی هشکه قیرییه کی تهو هنگافتن، فیجا ئیکسه ر ته مرین [ئانکو مرن و بی دهنگ بوون، وه کی ئاگری وهختی فه دمريت].
 ﴿٣٠﴾ مخابن بۆ وان بندهیان، چو پیغه مبه ر بۆ وان نه دهاتن وان ترانه بۆ خو پی نه کر بان. ﴿٣١﴾ ما وان نه ددیت کا مه چه ند مله ت به ری وان دهیلاک بریوون، و تهو جاره کا دی نازفر نه دنیا ییغه. ﴿٣٢﴾ و ب راستی تهو هه می ل دهف مه دی به ره هف بن. ﴿٣٣﴾ و ته ردی هشک و مری بۆ وان نشان و به لگه یه که [کو خودی دی مرییان ژ گوران پراکه ته فه]، ته م وی ته ردی [پشتی مرنا وی، ب بارانی] ساخ دکه یین و شین دکه ینه فه، فیجا مه دان و ده رامه ت بۆ وان ژ ته ردی ده ریئخست، و تهو ژئی دخون و پی دژین. ﴿٣٤﴾ و مه جنیکیت دارقه سپان و بیته تری کر نه تیدا، و مه گه له کانی ژئی ده ریئخستن. ﴿٣٥﴾ دا ژ فنیقیی وان جنیکان و تشی

وان ژئی چیکیری [وه کی خو شافی و دوشافی] بخون، ته ری فیجا ما سوپاسیا خودی ناکه ن! ﴿٣٦﴾ پاک و پاقری ژ هه می کیناسیان و ژ تشی نه هیژا [بۆ وی خودایی ته وی هه می تشت جوت [نیر و می] دایین، چ ژ وی یی ته رد شین دکه ت، و چ ژ وان ب خو [کو کرینه ژن و میژ]، و چ ژ وی یی تهو نه زانن. ﴿٣٧﴾ و شه ف ژئی بۆ وان به لگه و نیشانه کا دییه [ل سهر شیان و دهسته ه لاتداریا خودی]، ته م پوژژی ژئی ده ردیئخین، فیجا تهو دیمین د تاریییدا. ﴿٣٨﴾ [و نیشانه کا دی ژئی بۆ وان] پوژژی به ر ب بنه جهییا خو دجیت [تهو خودی بۆ دانایی و ژئی ده ر ناکه فیت]، ته فه ژ دانانا خودایی سهر ده ست و زانایه. ﴿٣٩﴾ و هه یف ژئی مه چو نا وی یا کرییه قویناخ قویناخ [هه ر شه فه کی یال جهه کی، د شه فا دوپا هیییدا جاره کا دی وه کی ده ستییکی لی دئیته فه]، و هؤا قویناخ قویناخ دجیت هه تا جاره کا دی وه کی بستیکا ئویشیی قه سپی یی که فن لی دئیته. ﴿٤٠﴾ نه بۆ پوژژی دبیت، بگه هیته هه یفی، و نه بۆ شه فی ژئی دبیت، به ری پوژژی بیته، و هه ر ئیک د چه ر خا خو دا دزفریت.

وَاٰیةٌ لَهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِ الْمَشْحُونِ ﴿١١﴾ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ وَاِنْ نَّشَأْغُفْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَدُونَ ﴿١٣﴾ اِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا اِلَىٰ حِينٍ ﴿١٤﴾ وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ اَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥﴾ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ اٰیَةٍ مِنْ اٰیَاتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿١٦﴾ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا اَنْظِعُمْ مِّنْ لَّوْشَاءِ اللّٰهِ اَطْعَمَهُ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٧﴾ وَيَقُولُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٨﴾ مَا يَنْظُرُوْنَ اِلَّا الصَّيْحَةَ وَجِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُوْنَ ﴿١٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُوْنَ تَوْصِيَةً وَّلَا اِلٰى اٰهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٠﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَاِذَا هُمْ مِنَ الْاَجْدَاثِ اِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ﴿٢١﴾ قَالُوْا اَيُّوْبُلَمَّا مِّنْ بَعْثًا مِّنْ مَّرْقَدِنَا هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٢٢﴾ اِنْ كُنْتُمْ اِلَّا صٰيْحَةٌ وَاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ بِجَمِيْعٍ اٰدِنًا مُّحْضَرُوْنَ ﴿٢٣﴾ قَالُوْمْ لَا تَنْظُرْ نَفْسٌ شَيْئًا وَّلَا تَنْجُرْ وَاِلَّا مَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٤﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿٤١﴾ و نیشانە کا دی بۆ وان، مه دوینده ها وان د گه مییا بار کردا هه لگرتن [یان مه باییت وان د گهل نوو حی د گه مییا تزییدا قورتالکرن]. ﴿٤٢﴾ و مه بۆ وان تشتی وهکی گه مییی یی شهو لی سوار دبن دان و چیکرن. ﴿٤٣﴾ و نه گهر مه بقیث شه دئی وان [د ئافیدا] خه ندقینین، کو کهس نه بیت دهه وارا وان بیت، و نه شهو دئینه قورتالکرن. ﴿٤٤﴾ [ئانکو نائیته رزگار کرن] ژ بلی هندتی شه دلوفانییه کی ژ دهف خو ب وان بهین، و دا خوشییی ب ژ یانی بهن هتا و هخته کی شه بری [کو و هخته میرنا وانه]. ﴿٤٥﴾ و ههر و هخته کی پیغه مبهری دگوته وان: خو ژ ئیزایا دنیایی و یا ئاخره تی بیاریژن [بترسن و وی تشتی نه کهن یی هوین پی هیژایی ئیک ژ ههردو ئیزایان بین]، دا دلوفانی ب ههوه بیته برن [بهلی ههوه گوهداری نه دکر و بهری خو وهر دگیرا]. ﴿٤٦﴾ و چو بهلگه و نشان ژ نیشانیت خودایی وان بۆ وان نه دهاتن، نه گهر وان روییی خو ژئ وهر نه گیرابایه. ﴿٤٧﴾ و نه گهر بیژنه وان: ژ رزقی خودی داییه ههوه د ریکا خیریدا بمه زیخن شهو یت

گاوربووین دئ بیژنه شهو یت باوهری ئیاین: شه چاوا خواری بدهینه وی شهو یت نه گهر خودی بقیث دی ده تی [ئانکو مادهم خودی نه داییی شه ژئ ناده نی و خودی یی قیایی یی برسی بیت، فینجا چاوا شه دئ دژی ههز کرنا خودی پابین]، ب راستی هوین [گهل خودان باوهران ب فی داخوازا هوین ژ مه دخوازان] یی دخه له تی و گومراییه کا ئاشکه رادا. ﴿٤٨﴾ و دبیزن: کا کهنگی شه ژشان و په بیان [ئانکو رۆژا قیامه تی] دئ ئیت نه گهر هوین ژ راستگو یانن. ﴿٤٩﴾ شه بهس یی ل هیفشییا هشه که قیرییه کی ب تنی [پفا ئیکیه ل بوقی] وان بگریت، و شهو ب جره بریقه [و شهو ژ ئاخره تی دبی ئاگه هه]. ﴿٥٠﴾ فینجا [دهمی شهو رۆژ دهیت] شهو نهشین قهویاتیه کی بکهن [ئانکو وهسیه ته کی ل کهس و کاریت خو بکهن کاچ وان هیه و چ ل سهر وان هیه]، و نهشین بزقرنه مالا خو ژئ [دهف کهس و کاریت خو هندی هاتنا رۆژا قیامه تی یا ب لهزه]. ﴿٥١﴾ و هختی پف ل بوقی هاته دان [پفکرنا رابوونی ژ گوران]، وی گافی هه می ب لهز دئ ژ گوران ده رکهفن، و قهستا خودایی خو کهن. ﴿٥٢﴾ دئ بیژن: وهی خو لی ب مه وهر بیت، کی شهو ژ گوریت مه راکرین؟ [دئ بهر سفا وان هیته دان] نه شه ههوه یا خودایی دلوفان په یمان پی دایی، و پیغه مبهران راست دگوت. ﴿٥٣﴾ [رابوونا ژ گوران] ژ په کی ب تنی پیقه تر نه بوو، و هنگی شهو هه می ل دهف مه دئ ئینه حازر کرن. ﴿٥٤﴾ و شهرفو [ئانکو د رۆژا قیامه تیدا] چو سته م ل کهسی نائیته کرن، و هوین نائیته خه لا تکران و جزاکرن، ب وان کار و کریاران نه بیت ییت ههوه کرین.

﴿٥٥﴾ و به حه شتی ئە فرۆ ب خو شیانقه ییت مژویلن.
 ﴿٥٦﴾ ئەو و هه فسهریت خو ل بهر سییه ران و ل سهر
 ته ختان ییت پالدا یینه. ﴿٥٧﴾ وان د به حه شتیدا هه می
 رهنگیت فیتی ییت ههین، و ههر تشتی ئەو بخوازن.
 ﴿٥٨﴾ و سلا ف، ب گۆتن ژ ده ف خودایێ دلۆ فان،
 ل وان دئیه کرن. ﴿٥٩﴾ گهلی گونه هه کاران ئە فرۆ که
 خو بدنه ره خه کی [وژ خودان باوه ران جودا بین].
 ﴿٦٠﴾ گهلی دوینده ها ئاده می ما من فه رمانا هه وه
 نه کربوو هوین شهیتانی نه به ر یسن، و گو هێ خو
 نه ده نی، بی گۆمان ئەو بو هه وه دژمه کی ئاشکه رایه.
 ﴿٦١﴾ و هوین من به ر یسن، ئە فه به ر یکا راست.
 ﴿٦٢﴾ ب سویند [شهیتانی] گه له ک مرو ف ژ هه وه
 ییت د سهر دابرین و گو مپا کرین، ما هه وه عه قل
 نه بوو بزائن دژمه ؟! ﴿٦٣﴾ ئە فه ئەو جهه نه مه ئەوا
 [هوین د دنیا ییدا و ل سهر ئە زمانێ پیغه مبه ران] سۆز
 و په یان بو هه وه پی دهاته دان. ﴿٦٤﴾ دئ ئە فرۆ
 هه ر نه تیدا و تامکه نه گه ر ما وئ، ژ بهر وئ گاوری یی
 ئەوا هه وه دکر. ﴿٦٥﴾ ئە فرۆ ئەم دئ ده فیت وان
 مۆر که یین [کو ده فیت وان بینه گرتن و نه شین باخفن]، فیتا ده ستیت وان دئ د گه ل مه ئاخفن، و پییت

وان دئ شاده ییی دهن کا وان چ دکر. ﴿٦٦﴾ و ئە گه ر مه فیابایه دا چا فیت وان [قوریشیان] کۆره که یین، ب
 وئ کۆره ییقه بکه فنه سهر ریکی [دا وه کی ههر جار بچن]، ما چاوا دئ [ریکی] بین [و چا فیت وان ییت
 هاتینه کۆره کرن]، [ئانکو ئە گه ر مه فیابایه دا وان کۆره که یین ژ راسته ری ییی، کر بانه و نه کر بانه راسته ری
 نه بوو بانه]. ﴿٦٧﴾ و ئە گه ر مه فیابایه دا وان د جهی کرنا گونه هیدا گو هۆر پین و کهینه تشته کی دی، کو وان
 نه شیابایه نه بچن، نه بزفر نه فه. ﴿٦٨﴾ و ههر که سی ئەم ژێ در یژ ژێ بکه یین، دئ سهر و دیم و خولکی وی
 گو هۆر پین [کو هی دی هی دی بی هیز بیت، و بگه هیته ژیی ژ بهر خو ئاخفتنی و خه رفینی]، ما ئەو تی ناگه هن.
 ﴿٦٩﴾ و مه موحه مه د فیری هوزانی نه کریسه و بو نه دورسته ژێ فیر بیت، و ئە فه [ئانکو کتیبه موحه مه د
 پی هاتی] بهس زکر و بیر نیان و قور ئانه کا ئاشکه رایه. ﴿٧٠﴾ مه ئە ف قور ئانه بو موحه مه دی یا هنار تی، دا
 زین دیان ئاگه هدار بکه ت [ئانکو دا ئاقل دار و خودان باوه ران ئاگه هدار بکه ت، چونکی ئەو ب تنی مفایی بو
 خو ژ ئاگه هدار کرنی دینن]، و دا گه فا مه دراستا گاواراندا [کو ئەم دئ وان ئیزا دهین] راست ده ریخت.

الْحُزْنَةُ

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكَّهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ
 فِي ظِلِّ لَيْلٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِنُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ
 وَلَهُمْ مَائِدَ عُونٍ ﴿٥٧﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَجِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَأَمْتَدُّوا
 أَيْوَمُ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ أَعْهِدْ إِلَى كُمْ يَتِيءَ آدَمُ
 أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَإِنْ
 أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ
 جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي
 كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ أَصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾
 الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ
 بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ
 فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ
 عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾
 وَمَنْ نَعْمُرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا
 عَلَّمْنَاهُ السِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُبِينٌ ﴿٦٩﴾
 لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِنَّا صُفًى أَيْدِيًا أَلْعَمَاءُ
 فَهُمْ لَهَا مَلِكُوتٌ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ
 وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبٌ
 أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
 لَّعَلَّهُمْ يُصْرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ
 لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ
 مَا يُبْشِرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ
 مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا
 مَثَلًا وَلَسَىٰ خَلْقُهُ قَالَ مَنْ مَّحْيِ الْعَظْمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾
 قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾
 الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ
 مِنْهُ تُوقَدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾
 إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾
 فَسُبْحَنَ الَّذِي يَبْدُءُ الْمَلَكُوتَ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

﴿٧١﴾ ما ئه و نابینن مه كه وال و پیره ژ چیکرنا خو
 ییت بو وان چیکرین، و ئه و خودانیت وانه؟ [وب
 كه یفا خو مالمکییی تیدا دکهن]. ﴿٧٢﴾ و مه ییت
 بو وان سهرنهرم کرین و ئیخستینه د خزمه تا واند،
 فیجا ئه و ل هنده کان سوار دبن و هنده کان دخون.
 ﴿٧٣﴾ گهلهك مفاییت دی و گهلهك فه خوارنیت
 دی زی، بو وان ییت تیدا ههین، فیجا ما شوکور و
 سوپاسیا خودی ناکهن. ﴿٧٤﴾ و وان شوینا خودی
 بوت بهرستن، بهلکی هاریکاریا وان بهیته کرن.
 ﴿٧٥﴾ و [ئهو بوت] نهشین هاریکاریا وان بکهن، و
 ئه و ب خو [د دنیایدا] بو وان بوتان لهشکه بوون،
 و ل بهر خزمه تا وان ییت راوهستیایی بوون [بهلی
 ئه و نهشین ئه قرو هاریکاریا وان بکهن]. ﴿٧٦﴾ فیجا
 بلا تاخفتنیت وان [د دهره قی ته دا و د دهره قی وان
 بوتاندا ییت ئه و دهر یسن] ته ب کو فان نه تیخن، ب
 راستی یائهو ناشکه را دکهن و فه دشیرن، مه ناگه ه
 ژئ ههیه [و دی وان ل سهر ئیزادهین]. ﴿٧٧﴾ ئه ری
 ما مروف نابینیت و نوزانیت مه ئه و یی ژ چپکه کی

چیکری، و ئه و قی گا قی قی زنده جره بری دکهت و دژمنه کی ناشکه رایه [ئهف ئایه ته د دهره قی (ئهو
 جه هل) دا هاتییه خوارئ]. ﴿٧٨﴾ [ئهف مرو قی قی جره بری د دهره قی روژا قیامه تیدا دکهت] خو و
 چیکرنا خو ژ بیر کر و نمونه یهك بو مه ئینا، و گوئ: کی دی فان ههستییت پزی و پیتی ساخکه ته فه؟! .
 ﴿٧٩﴾ بیژه: ئه و یی جارا ئیکی دابین ئه و دی [وان ههستیان] ساخکه ته فه، و ئه و ل سهر چیکرنا هه
 تشته کی زانا و خودان شیان. ﴿٨٠﴾ ئه و یی بو هه وه ژ دارا شین ناگر دایی، فیجا هوین ناگری پی هه لدکهن.
 ﴿٨١﴾ ئه ری ما ئه و یی ئه رد و ئه سمان دابین و چیکرین [دگه ل مه زنا تیا پی چیکرین]، نه شیت ییت وه کی
 وان چئ بکهت و بدهت؟ بهلی ئه و دشیت و ئه وه چیکه ر و زیده زانا. ﴿٨٢﴾ ب راستی کار و فره مانا وی
 ئه وه: گا فا تشتهك قیا دی بیژتی هه به دی بیت. ﴿٨٣﴾ فیجا پاک و پا قزی ژ هه می کیاسیان بو وی خودایی،
 ئه و یی ملکینی و خودانییا هه می تشتان د ده ستدا، و هوین هه ر دی ب بال ویشه زقرن.

سُورَةُ صافات

ل مه که هئی هاتیسه خوارئ (۱۸۲) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱. سویند ب ملیکه تیت ب ریز راوهستیاین.
 ۲. سویند ب ملیکه تیت ل عه وران دخورن و دهاژون.
 ۳. سویند ب ملیکه تیت قورئان خوین.
 ۴. ب راستی خودایی هه وه هه ر تیکه.
 ۵. خودانی شهرد و تهسمانانه و هندى د ناهه را واندا، و خودانی روزه لاتانه.
 ۶. ب راستی مه تهسمانی دنیایی یی ب خه ملاستیران جوانکری.
 ۷. و مه تهسمانی یی ژ هه می شهیتانیت خرابایی و سهرداچویی پارستی.
 ۸. دا گول ئاخفتنا روینشتییت جیهانا بلند نه بن [و ته گهر پیکولی بکه ن گوهداریی بکه ن، ژ هه می رهخافه سستیر دجنی].
 ۹. دا دویر بکه فن [و گوهفه چینی نی که ن، و ئیزایه کا بهردهوام و بی قه برین بۆ وانه].
 ۱۰. [و شهیتان ئاخفتنا ملیکه تان

گولی نابن] ژ بلی وی یی ب دزیفه ئاخفتنه کی به فینیت [ئه و ئاخفتن ژى وه حى نه بیت، چونکی وه حى یا ژ وان پارستییه، به لى هه ره ئه و ئاخفتنا ملیکه ت د ناهه را خودا دکهن]، و ئه وی ژى گورییه کا ناگری یا کونکهر ب دویف دکه فیت. ۱۱. پسیرا وان [گاور و موشرکان، ئه ویت باوهری ب پوژا قیامه تی نه ی] بکه، کا چیکرنا وان مه زتره یان یا ئه ویت مه چیکرین [ژ شهرد و تهسمان و ملیکه تان]، ب راستی مه مروف یی ژ هه ریه کا نویسه ک چیکری [فیجا چاوا ئه و ساخکرنا پشتی مرئی دویر ددانن]. ۱۲. به لى تو [ژ چیکرنا خودی] حییه تی دبى، و ئه و ترانه یان ب ته دکهن [ژ بهر حییه تیوونا ته، و ته کیدکرنا ته ل سه ر هاتنا پوژا قیامه تی]. ۱۳. و هه ر وهختی ئه و بینه شیره تکران، پیقه ناچن و ل خو نازفرن. ۱۴. و هه ر وهختی ئه و موعجیزه یه کی [ژ موعجیزه ییت پیغه مبه ری] ببینن، زیده ترانه یان پی دکهن، و غه بری خو د بهر هندیرا دکهن ترانه یان پی بکه ن. ۱۵. و دبیزن: ئه فه ژ سیره نه دیه کا ئاشکهر پیقه تر نینه. ۱۶. ئه ری ئه گهر ئه م مرین و بوینه ئاخ و هه ستی، ئه ری جاره کا دی ئه م دى ساخینه فه. ۱۷. و باب و باپریت مه ییت پیشیى ژى [دی رانه فه]؟ ۱۸. [هه ی موحه مه د] بیژه: به لى هوین و باب و باپریت خو دى ساخینه فه، و هوین درسو و ره زیل. ۱۹. [دویر نه بینن] ب پفا دووی هوین دى ساخ بن، فیجا هوین دى بینن [کا خودی دى چ ئیزایی دته بهر هه وه]. ۲۰. [و پشتی ئه و پوژا قیامه تی دبینن] دى بیژن: وه ی خو لی ب سه ری مه، ئه فه یه پوژا جزادانی. ۲۱. ئه فه پوژا ژیکجودا کرنا فه نجی و خراییییه، پوژا کو مبوون و ژیکفافارتیه ئه و هه وه دره و ددانا. ۲۲. ئه ویت سته م کرین و هه فالیت وان [ییت وه کی وان] و ئه ویت وان شوینا خودی دپهرستن کو م بکه ن. ۲۳. و [سته مکاران و هه فالیت وان و په رستییت وان] به ری وان بده نه ریکا دژه هی. ۲۴. و وان [سته مکاران] راوهستینن، ب راستی ئه و ییت بهر پرسن، دقیت پسیر ژ وان بیته کرن.

سُورَةُ الصَّافَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّفَاتِ صَفًا ۱ فَالْزَجْرُ زَجْرًا ۲ فَاتْلَيْتَ ذِكْرًا ۳ إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ ۴ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرُبُّ الْمَشْرِقِ ۵ فَإِنَّا نَتَنَزَّلُ أَلَمْ نَكُنْ مِنَ السَّمَاءِ إِلَهًا بَرِيًّا ۶ وَحَفَظْنَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ۷ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُفْعَدُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۸ نُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۹ إِلَّا مَنْ خَفِيَ الْخَطْفَةَ فَاتَّبَعْنَاهُ شَهَابًا ثَالِثًا ۱۰ فَاسْتَفْتَيْنَاهُمْ أَهْلَ الْأَشْدِّ خَلْقًا أَمِنْ خَلْقًا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ۱۱ بَلْ عَجَبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۱۲ وَإِذْ ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۱۳ وَإِذْ أَرْوَأُ أَيْةَ يَسْخَرُونَ ۱۴ وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۱۵ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۱۶ أَوْ بَاوَأُنَا الْأَوَّلُونَ ۱۷ قُلْ نَعَمْ وَأُنشِءُ دَخْرُونَ ۱۸ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۱۹ وَقَالُوا يَوْمَئِذٍ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۲۰ أَخْشَرُوا الْأَلْبِينَ ظَلَمُوا وَأَوْرَجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۲۱ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۲۲ وَقَفَّوهُمْ لَهْمُ مَسْئُوتُونَ ۲۳

سُورَةُ الصَّافَاتِ

٤٤٦

مَا لَكُمْ لَا تَنْصَرُونَ ﴿٣٥﴾ بَلْ هُمْ آيَوْمَ مُّسْتَسَامُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَبِلْ بَعْضُهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ يَسَاءَ لَوْ ﴿٣٧﴾ قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَنِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾
قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُّؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٤٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَٰبِقُونَ ﴿٤١﴾
فَأَعْيَتَكُمْ إِنَّا كُنَّا غَوِينَ ﴿٤٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ
مُشْتَرِكُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ
لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَا تَرَوُنَّ إِلَهًا إِلَّا
لِشَاعِرٍ يُخَيَّلُونَ ﴿٤٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٧﴾ إِنَّكُمْ
لَذَٰبِقُونَ الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿٤٨﴾ وَمَا تَحْزَنُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٩﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٥٠﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٥١﴾ فَوَكَرَهُ
وَهُمْ مُّكْرِمُونَ ﴿٥٢﴾ فِي جَنَّتِ النَّعِيمِ ﴿٥٣﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَدَلِّينَ ﴿٥٤﴾
يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِّنْ مَّعِينٍ ﴿٥٥﴾ بَيْضَاءَ لَدَوٍّ لِّلشَّرِبِينَ ﴿٥٦﴾
لَا فِيهَا عُوقُولٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿٥٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ
الْطَّرْفِ عِينٌ ﴿٥٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٥٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى
بَعْضٍ يَسَاءَ لَوْ ﴿٦٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٦١﴾

﴿٣٥﴾ هه وه چیه هوین هاریکاریا ئیکدو ناکه.ن.
﴿٣٦﴾ نهخیر [هاریکاریا ئیکدو ناکه.ن]، بهلی
نهفرؤ چو ژ کهسی نائیت. ﴿٣٧﴾ و نهو [گره گر و
خزمه تکار] ل ئیک و دو زفرین، و گازنده ژ ئیک
کرن. ﴿٣٨﴾ [ئهوئیت خزمه تکار گوته سهرؤکیت
خو] ب راستی هوین ژ بهرئ خیریشه دهاتنه مه کو
دینه، و هه وه ل بهر مه سار دکر [ئانکو هه وه دینی
مه ژ دهستی مه دکر]. ﴿٣٩﴾ ئینا که نکه نهیان گوئن:
وهسا نینه، نه ژ بهر هندئ هوین موسلمان نه بوون،
بهلی هوین ب خو دبی باوهر بوون. ﴿٣٠﴾ و مه چو
خورتی ل هه وه نه دکر، بهلی هوین ب خو مله ته کی
زیده سهر داچویی بوون. ﴿٣١﴾ فئيجا ئیزیا خودئ
ل سهر مه و هه وه فهریو [مه خسه دا وان ئه فهیه
﴿لَا تَلَّانَ جَهَنَّمَ مَنكَ وَمَنْ يَّعَاكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ﴾ ئانکو: دئ جهه نه می
ژ ته و دویکه فئییته ته هه مییان تژی کهین]. ب
راستی و نه هه می ههر دئ تامکهینه وئ ئیزایی.
﴿٣٢﴾ و مه هوین د سهر دابرن، و نه ب خو ژ
یئته سهر داچویی بووین [نه ب خورتی مه هوین د

سهر دابرن، بهلی نه هه می سهر داچویی بووین، هوین ژ ل دویف مه هاتن]. ﴿٣٣﴾ فئيجا ب راستی نهفرؤ
نهو هه می [سهرؤک و خز مه تکار] دئیزا ئیدا ده فئشکن. ﴿٣٤﴾ ب راستی نه هه می ب سهرئ گونه هکاران
دئینن. ﴿٣٥﴾ و ههر وهختی دگوته وان: ژ بلی خودئ چو بهرستی نینن هیژایی بهرستی بن، وان خو مه زن
دکر [و باوهری نه دئینان]. ﴿٣٦﴾ و دگوتن: نهفرؤ ما نه دئ بهرستی خو ژ بهر هه لبه ستخانه کی دین هیلین.
﴿٣٧﴾ نهخیر [وهنینه نهو نهیی دینه، و نه هه لبه ستخانه] و ههر تشته کی بی هاتی راسته، و راستده ئیخی
هه می پیغه مه رانه. ﴿٣٨﴾ ب راستی هوین دئ تامکه نه ئیزیا تیر ژان و دژوار. ﴿٣٩﴾ و هوین نائینه ئیزادان ب
وان کار و کریاران نه بیت، نهوئ هه وه دکر. ﴿٤٠﴾ بهلی بهنده یئته خودئ یئته ژیگری. ﴿٤١﴾ نه فان رزقی
خو یی تاشکهره و فهبری یی هه ی. ﴿٤٢﴾ ژ هه می رهنگیت فئقی، و دقه درگرتنه. ﴿٤٣﴾ و دقه درگرتنه د وان
به حه شتاندانهوئ تیر خو شئ. ﴿٤٤﴾ ل سهر تهختان بهرانبهری ئیکن. ﴿٤٥﴾ و مه ی ژ رویاریت به حه شتی
ل سهر وان دئته گپران. ﴿٤٦﴾ نهو مه ی یا سپیه و گه له کا خو شه بو وان یئته فهدخون. ﴿٤٧﴾ نه سهرئ
وان پی دئشیت و نه گپژ دبن، و نه پی سهرخوش دبن [ئانکو نه سهر گپژ تیادیه و نه سهرخوشی].
﴿٤٨﴾ و وان بهر یئته چافیت وان بهس ل زه لامیت وان [و ژ بیانان گرتی]، و چاف گر و چاف مه زن یئته
هه یین. ﴿٤٩﴾ دئ بیژئ لؤلویا دهست تیغه نه داییه [هندی هند نهو پهری د جوان و زه لالن]. ﴿٥٠﴾ خه لکی
به حه شتی د به حه شتی دئ بهرئ خو دنه ئیک، و پسپاران ژ ئیک و دو کهن [کاچ د دنیا ئیدا ب سهرئ وان
دهات]. ﴿٥١﴾ ئیک ژ وان دئ بیژیت: من [د دنیا ئیدا] هه فاله که هه بوو [باوهری ب قیامه تی نه بوو].

﴿٥٢﴾ دگوت: ئەرئى توژ وانى ئەوئىت باوهر دكهن كو قىامەت دى رايىت. ﴿٥٣﴾ ئەرئى گاڤائەم مەرىن و بووینە ئاخ و ھەستى، ئەم دى ئېئە جزاركن و حساب د گەل مە دى ئېئە كرن؟! [ئەڤە تشتە كى دوبرە، تو چاوا باوهر دكەى]. ﴿٥٤﴾ ئەوئى دئاخفت گۆتە بەحەشتیان: كا د گەل من چاڤىت خۆل دۆرەھى بگېرن، كا حالى وى ھەڤالى من چىە د دۆرەھىدا؟! ﴿٥٥﴾ فېجا وى چاڤى خۆل دۆرەھى گېرا، ئەو [ھەڤالى خۆ] د نىڤا دۆرەھىدا دىت. ﴿٥٦﴾ گازى كرى و گۆت: ب خودى كەم نىزىك بوو تو من زى تى بىەى. ﴿٥٧﴾ و ئەگەر دلۇڤانىسا خوداىى من نەبايە، ئەز زى دا د گەل تە د دۆرەھىدا بم. ﴿٥٨﴾ [فېجا ئەو ل ھەڤالىت خۆ يىت بەحەشتى زڤرى، و گۆت: ئەرئى ھندە ئىدى ئەم نامرىن؟]. ﴿٥٩﴾ ھەما مرن بەس مرن ئىكى بوو، خلاس ئەم نائېئە ئىزادان. ﴿٦٠﴾ ئەھا ئەڤەيە سەرفەرازيسا مەزن. ﴿٦١﴾ بلا بۆ سەرفەرازيسا ژفى رەنگى، كاركەر كاربەكەن. ﴿٦٢﴾ ئەڤە سەرفەرازتر و ب قەدرترە، يان

دارا زەقوومى. ﴿٦٣﴾ مە ئەو داريا كرىيە بەلا و نەخۆشى بۆ گاوران. ﴿٦٤﴾ ب راستى ئەو دارەكە، ژ بنى دۆرەھى دەردكەڤىت. ﴿٦٥﴾ فېقىيى وئى، دى بېژى سەرئى شەيتانانە. ﴿٦٦﴾ ب راستى ئەو [گاوار] دى ژى خۆن، و دى زكى خۆپى تژى كەن. ﴿٦٧﴾ پاشى دى ڤەخوارنە كا تېكەل [ژ كىم و زۆڭ و ئاداقى] و زېدە كەل ب سەردا كەن. ﴿٦٨﴾ پاشى دى چنە دۆرەھى. ﴿٦٩﴾ ب راستى وان باب و باپىرئىت خۆ يىت دېئىن گومرا. ﴿٧٠﴾ فېجا ئەو ل دەوسا وان دېەزن. ﴿٧١﴾ ب سويند بەرى ملەتئى تە، باراپتر ژ ملەتئىت بۆرى د گومرا بوون. ﴿٧٢﴾ و ب سويند مە پېغەمبەر بۆ وان ھنارتبون، كو وان ئاگەھدار بکەن. ﴿٧٣﴾ فېجا بېرنى، كا دوياھىكا وان ئەوئىت ھاتىنە ئاگەھدار كرن، يا چاوا بوو؟. ﴿٧٤﴾ ژ بلى بەندەيىت خودى، يىت ژىگرتى ژ وان [ئەوئىت باوهرى ئىنايىن]. ﴿٧٥﴾ ب سويند نووح پېغەمبەر ھەوارا خۆ گەھاندە مە، و ئەم چ خۆش بەرسڤدەھىن [بەرسڤا وى، مە لاو دا]. ﴿٧٦﴾ و مە ئەو و مالا وى [ئانكو ئەوئىت ل سەر دىنى وى]، ژ تەنگاڤىسا مەزن [خەندىقنى] قورتالكرن.

يَقُولُ إِنَّكَ لَمِنَ الْمَصْدُوقِينَ ﴿٥٢﴾ إِذْ آمَنَّا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَمًا إِذْ نَا
لَمْدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَسْمَعُ مُطْلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَأَطْلَعَ فَرَّاهُ فِي سَوَاءِ
الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَأَلَّاهُ إِنَّ كَذِبَ لُتْرَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي
لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا تَحْنُ بِمَعِيَّتِهِ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوْتُنَا
الْأُولَى وَمَا تَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَذَا الْقَوْمَ الْقَوْرُ الْعَظِيمِ ﴿٦٠﴾
لِئِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَلِكَ خَيْرٌ لَّأَمْ شَجَرَةٌ
الزُّقْمِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ
فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ﴿٦٥﴾
فَأَنَّهُمْ لَا كِلُونَ مِنْهَا فَمَالُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ
عَلَيْهَا شَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾
إِنَّهُمْ الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَى آثَرِهِ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾
وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ
مُنذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَأَنْظَرْنَاهُمْ كَيْفَ كَانَتْ عَقِبَةُ الْمُنذِرِينَ ﴿٧٣﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلْيَنصَحْ
الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجِّنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

وَجَعَلْنَا دَرِيَّتَهُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَّمَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْأَخْرِيتَ ﴿٨٢﴾ وَإِنْ مِنْ شَيْعَةٍ لَا يَرْهِيهِ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَاءَ رَبُّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ لَيْفَكُنَّ إِلَهَةٌ دُونَ اللَّهِ تَرْيُدُونَ ﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَتَنَظَّرَ نَظَرَةً فَلِاتِجُومٍ ﴿٨٨﴾ فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَى اللَّهِ يَحْمِلُهُمْ فَتَقَالَ لَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا كُنْتُمْ تَطْفُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْأَيْمِينَ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزْفُونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ تَعْبُدُونَ مَا تَنْجُونَ ﴿٩٥﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْفُوهُ فِي الْجُبِّ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَنْفُسَاءِ ﴿٩٨﴾ وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ الصَّالِحِينَ ﴿١٠٠﴾ فَنَسْنَسْنَا بَعْلَمَ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنَئِي إِنِّي أَرَى فِي السَّمَاءِ آتٍ أَذِيحُكَ فَأَنْظُرْ مَاذَا تَنصُرُ ﴿١٠٢﴾ قَالَ يَتَأَتَّى أَفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٠٣﴾

﴿۷۷﴾ و مه دويندها وی ب تنی ل سهر ئه ردی هیلا [ئانکو ئه قیت پستی وان هاتین هه می ژ دويندها وان و ژ وان ییت هاتین]. ﴿۷۸﴾ و مه ناخی وی ب قهنجی د ناف ییت پستی ویدا هیلا. ﴿۷۹﴾ سهرانسهری جیهانی سلاف ل نوحی بن [ئانکو سهرانسهری جیهانی ب قهنجی ناخی وی دینن، و سلافان ددهنه سهر]. ﴿۸۰﴾ و هوسا ئهم قهنجیکاران خهلات دکهین. ﴿۸۱﴾ و ئهو ژ وان بنده ییت مه بوو ئه ویت خودان باوهر. ﴿۸۲﴾ باشی ییت دی هه می، مه خه نقاندن. ﴿۸۳﴾ و ب راستی ئیبراهیم ژ وان بوو، ئه ویت ربک و رببازا وی گرتین. ﴿۸۴﴾ و هختی ب دله کی پاک و پاقر [ژ شرک و گومانی]، بهرئ خۆ داییه خودی. ﴿۸۵﴾ و هختی گۆتییه بابی خۆ و مله تی خۆ، هوین چ دپهر یسن؟ ﴿۸۶﴾ ئه رئی هه وه دقیت په رستییه کی ژ دره و شوینا خودی په ر یسن. ﴿۸۷﴾ هوین چ هزر ژ خودانی هه می جیهانان دکهن [دئ فی بۆ هه وه هیلیت، هوین وی بهیلن و غهیری وی بهر یسن]. ﴿۸۸﴾ [ژ بهر وی ئیه تا د دلی خۆ دا قهشارتی، و داروژا

جه رئی د گهل مله تی خۆ دهر نه که قیت] دینا ستران، پستی بهرئ خۆ داییی، کره هه جهت بۆ نه ساخیی. ﴿۸۹﴾ و گۆت: [ئه ز نه شیم د گهل هه وه دهر که قم] ب راستی ئه ز یی نه ساخم. ﴿۹۰﴾ و وان رئی پشتا خۆ دانه ئیبراهیمی و چۆن. ﴿۹۱﴾ باشی ب بهرزه ییقه چۆ دهف بوتیت وان، و گۆت: ما هوین ناخون [هندی خوارن ل بهر وان بوو، هۆ گۆته وان]. ﴿۹۲﴾ هه وه چیه هوین بۆچی نااخفن. ﴿۹۳﴾ باشی بهر ب وان چۆ، و ب دهستی راستی و ب هیژ دانا وان [هه می هویر هویر کرن ژ بلی یی ژ هه مییان مه زتر، ئه فه هیلا دالی بزقرن، و د خۆ و بوتیت خۆ بگه هن]. ﴿۹۴﴾ ئینجا [وهختی ئه و زقرین و بوتیت خۆ ب وی رهنگی دیتن، و زانین ئیبراهیمی ئه فه یا کری] ب له ز بهرف وی چۆن. ﴿۹۵﴾ [ئینا ئیبراهیمی] گۆته [وان]: ئه رئی هوین وان دپهر یسن ئه ویت هوین ب دهستیت خۆ داد تراشن. ﴿۹۶﴾ و خودی هوین و بوتیت هوین چی دکهن، هه ردو ییت دایین [ئینجا چاوا هوین وی ناپه ر یسن، و کهس ژ وی یئقه تر هیژایی په رستنی نینه]. ﴿۹۷﴾ گۆتن: ئیتونه کی بۆ چیکهن، و باقیز نه د ناف ئاگری شارایدا. ﴿۹۸﴾ و وان فیا ئیبراهیمی ب ئاگری بسوژن، به لی مه ئه و ب بن ئیخستن. ﴿۹۹﴾ [و ئیبراهیمی] گۆت: ئه ز دئ بهر ب خودایی خۆفه چم [ئه ز دئ چمه وی جهی خودی گۆتییه من هه ری]. دئ من سهر راست و راسته ری کت. ﴿۱۰۰﴾ ئیبراهیمی گۆت: خودیو کوره کی باش بده من. ﴿۱۰۱﴾ ئینا مه مزگینی ب کوره کی نه رم و حلیم دای. ﴿۱۰۲﴾ ئینجا و هختی کورئ وی گه هشتیه ژیی بسپۆریی، کو د گهل بیت و بچیت و شۆل بکه ت ئیبراهیمی گۆتی: کورئ من، من د خه ونیدا دیت من تو سه ر ژئ دکری، ئینجا بهرئ خۆ بدی کا تو چ دبیزئ؟ [ئه فه پسیره ژئ کر، دا بزایت کا چه ند سه بر هه یه] ئینا گۆت: بابۆ وئ بکه یا ئه مرئ ته پی هاتیه کرن، خودی حه ز که ت دئ من ژ بئفهره هان بینی.

﴿١٠٣﴾ قُبِحَا وَهَتَيَّ هَهِرْدُو ل بهر ئه مرئى خودئى
هاتين و گوهداريا وى كرين، و وهختئى ئيبراهيمى
كورئى خو دَهف و دهف ئيخستيه سهر ئاخئى [و كير
دانا به سهر ستويئى وى]. ﴿١٠٤﴾ مه غازى كرئى:
ههئى ئيبراهيم. ﴿١٠٥﴾ ب سويند تشئى مه دخه ونيذا
ئه مرئى ته پئى كرى، ته ب جهئىنا [رابوون و ل
به رها تنه هه وه، مه ژ هه وه قه بويل كر]. و هؤسا ئهم
قهنجيكاران خه لات دكهين [و ژ تهنگافيان قورتال
دكهين]. ﴿١٠٦﴾ ب راستى ئه قهيه جهرباندين و ئمئىحانا
مه زن. ﴿١٠٧﴾ و مه قوربانه كئى مه زن، ژ پيش كورئى
ويشه، هنارت. ﴿١٠٨﴾ و مه نافئى وى ب باشى د ناف
يئت پشتى ويدا هئىلا. ﴿١٠٩﴾ سلاف ل ئيبراهيمى
بن [هه مى كهس سلافان ددنه سهر، ب باشى نافئى
وى دئين]. ﴿١١٠﴾ هؤسا ئهم قهنجيكاران خه لات
دكهين. ﴿١١١﴾ ب راستى ئه و ژ بهنده يئت مه يئت
خودان باوهر بوو. ﴿١١٢﴾ و مه مزگينى [ب كوره كئى
دى] ب ئيسحاقى دا يئى، كو دئى بيته پئغه مبه ر و ژ
باشان. ﴿١١٣﴾ و مه بهر كهت دا وى و دا ئيسحاقى، و

ژ دوينده ها وان هندهك دباش بوون، و هندهك بو خو سته مكاريت ئاشكه را بوون. ﴿١١٤﴾ و ب سويند مه
منهت و كه ره ما دگهل مووسايى و هاروونى ژى كرى. ﴿١١٥﴾ و مه ئه وه ههردو و مله تئى وان ژى، ژ تهنگافئى
و نه خو شيبيا مه زن، قورتال كرن. ﴿١١٦﴾ و مه هارى وان كر و مه ئه و ب سهر ئيخستن، و سهر كه قئى، بوونه
ئهو. ﴿١١٧﴾ و مه تهوراتا رپون و ئاشكه را دا وان. ﴿١١٨﴾ و مه ههردو راسته رپئى كرن. ﴿١١٩﴾ و مه نافئى وان
ب باشى د ناف يئت ددويش واندا هئىلا. ﴿١٢٠﴾ و سلاف ل سهر مووسايى و هاروونى بن. ﴿١٢١﴾ و ئهم
هؤسا قهنجيكاران خه لات دكهين. ﴿١٢٢﴾ ب راستى ئه وه ههردو ژ بهنده يئت مه يئت خودان باوهر بوون.
﴿١٢٣﴾ و ب راستى ئىلياس ژ پئغه مبه رانه. ﴿١٢٤﴾ وهختئى گوتسيه مله تئى خو: ما هوين ژ خودئى ناترسن.
﴿١٢٥﴾ هوين به على [نافئى بوتنه كئى وانه] دپه ريسن، و هوين په رستنا باشتري چي كه رى دهئيلن؟. ﴿١٢٦﴾ كو
خود يئيه، خودانئى هه وه و يئى باب و باپيريت هه وه.

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَلْتَعْلَمَ الْوَحْيُ لِلْحَجِينَ ﴿١٠٣﴾ وَتَدَبَّرْنَاهُ أَنْ يَتَابِرَ هَيْهٖمُ ﴿١٠٤﴾
قَدْ صَدَقْتَ الرَّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ
هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُؤْمِنُ ﴿١٠٦﴾ وَقَدْ يَنْبَغُ عَظِيمٌ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا
عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَاهُ
بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا
عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ
الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَاكْلُوا هُمُ الْعَلِيلِينَ ﴿١١٦﴾ وَعَاقِبْنَاهُمَا
الْكُتُبَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ
وَهَارُونَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمْ
مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنْ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾
إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ۖ لَا تَتَّبِعُوا ۖ اتَّبِعُونِي ۖ أَتَقُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
الْخَلْقِ ۖ اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبَّ ۖ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٤﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَنَّهُمْ مُحْضَرُونَ ۱۲۷ ﴿الْأَعْبَادُ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ ۱۲۸﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۱۲۹ ﴿سَلَّمَ عَلَىٰ آلِ يَاسِينَ ۱۳۰﴾ إِنَّا
كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۱۳۱ ﴿إِنَّهُمْ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۱۳۲﴾
وَإِنَّ لَوْطَا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۱۳۳ ﴿إِذْ جَعَلْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ۱۳۴﴾
الْأَعْجُونَ فِي الْغَيْرِ بَ ۱۳۵ ﴿ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ۱۳۶﴾ وَإِنَّا
لَنَمُوتُنَّ عَلَيْهِمْ مُّصِجِينَ ۱۳۷ ﴿وَبِالْأَيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۱۳۸﴾ وَإِنَّا
يُؤْتِسُّ لِمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۱۳۹ ﴿إِذْ أَقْبَىٰ إِلَى الْفَلَكَ الْمُشْحُونِ ۱۴۰﴾
فَسَاهَوْا فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ۱۴۱ ﴿فَالْتَفَمَهُ الْخَوْتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ۱۴۲﴾
فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ۱۴۳ ﴿لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ
يُخْرَجُونَ ۱۴۴﴾ * فَبَدَّلْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ۱۴۵ ﴿وَأَنبَتْنَا
عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَقُطِينَ ۱۴۶﴾ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ
يَزِيدُونَ ۱۴۷ ﴿فَقَامُوا قَمْعًا عَلَيْهِمْ إِلَىٰ جِئِ ۱۴۸﴾ فَاسْتَفْتَاهُمْ
الرَّيُّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبُتُونَ ۱۴۹ ﴿أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنثًا
وَهُمْ شَاهِدُونَ ۱۵۰﴾ أَلَا أَنَّهُمْ مِّنْ أَفْكَهٍ لِّقَوْلُونَ ۱۵۱ ﴿وَلَدَّ
اللَّهُ وَانَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۱۵۲﴾ أَصْطَغَىٰ الْبَنَاتُ عَلَى الْبَنِينَ ۱۵۳ ﴿

الجزء
الثلثالجزء
الثلث

بوی و فیاین سفک بکن، و گهمی ژ بار گرانی نه چوی [پشک د ناهه راءه ویت د گهمییدا هاته ئافیتن،
فیجا ئه، بوو ژ وان ئه ویت پشک لی که فتی. ۱۴۲ ﴿خو ئافیتنه د ئافیدا﴾ و نهنگه کی داعویرا، و ئه و
بی لومه دار بوو. ۱۴۳ ﴿و نه گهر ئه و ژ وان نه بایه ئه ویت خودی ژ کیاسییان پاقر دکه﴾ [ئانکو نه گهر وی
گه له ک زکر نه کرایه، ژ دهر فو د زکی نه هنگی ژیدا. ۱۴۴ ﴿دا هه تا روژا قیامه تی، منبته د زکی نه هنگیدا.
۱۴۵ ﴿و مه ئه مرئ نه هنگی کر بافیژیته ئه رده کی رویت و بی شینکاتی، و ئه و (یونوس) بی نه ساخ.
۱۴۶ ﴿و مه کوندکه ک (کوند زهره ک) ل سهر شینکر [داسیبه ری لی بکه، و دهمه کی د بنقه بمنیت،
هه تاب سهر خو فو دئیت. ۱۴۷ ﴿و مه ئه و بو سده هزاران یان پتر هنارت. ۱۴۸ ﴿فیجا وان ههمیسان
باوهری [بی] ئینا، فیجا مه ژی هه تا دهمه کی ئاشکه را [ئه و ژی دهمی مرنیه] خو شی دانه وان.
۱۴۹ ﴿فیجا [هه ی موحه مه د] پسارا وان (قوره شییان) بکه: ئه ری کچ بیئت خودایی ته نه و کور بیئت وان؟!
۱۵۰ ﴿یان ژی مه ملیاکه ت لهر چاقیت وان می چی کرینه؟ ۱۵۱ ﴿هشیار بن و بزائن ژ بی بهختی ئه و فی دبیزن.
۱۵۲ ﴿دبیزن [خودی زاروکی هه ی، و ب راستی ئه و دره وان دکه. ۱۵۳ ﴿ئهری [خودی] کچ شوینا
کوران بو خو ژی گرتینه.

سوره تا صاد

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۸۸) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (صاد) [ل دور رافه کرنا فان رهنکه تیپان بزفره دستپیکا سوره تا به قهره]، و سویند ب قورئانا خودان قدر و شیرت، و ئەوا هه می تشیت بهنده بۆ هه وجه ژ کاروباریت دینی، تیدا. ﴿۲﴾ [و گۆمان ب ئیکجاری تیدا نینه، و باوهری نهئینانا موشرکان ب قورئانی، نه ژ بهر هندییه کو ئەو تیدا ییت ب شکن] بهلی ئەوئت گاور بووین، ییت د خۆمه زنکرن و ژیکفه بوونیدا. ﴿۳﴾ مه گهلهک ملهت بهری وان ییت د هیلاک برین و ب بهرئیزا ئیخستین [فیجا وهختی ئیزا ب سهر واندا هاتی] کرنه ههوار، بهلی وهختی پژار بوونی نه مابوو. ﴿۴﴾ و حییه تی بوون دهمی کو پیغه مبه رهک، ژ وان ب خۆ بۆ وان هاتی، و گاواران گۆت: ئەفه سیر بهنده کی زیده دره وکه ره. ﴿۵﴾ ئەری هه می په رستی کر نه ئیک په رستی؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ﴿١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عَذَابٍ وَشِقَاقٍ ﴿٢﴾
كُؤَاهْلِكُمْ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرْنٍ فَتَدَاوَلَتْ حِينَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾ وَتَحِبُّوْا
أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرُ مَنَّهُمْ وَقَالَ الْكُفْرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾ أَجَعَلَ
الْأَلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَأُتِلِقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنْ
أَمْسُوا وَأَصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهِمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ﴿٦﴾ مَا سَمِعْنَا
بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْأُولَىٰ إِنَّ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ ﴿٧﴾ أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرَ
مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَدْعُونَ وَتُوا عَادَ ﴿٨﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ
خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ﴿٩﴾ أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ﴿١٠﴾ جُنْدٌ مَا هَآلِكَ مَهْزُومٌ مِنْ
الْأَحْزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾
وَقَوْمُ لُوطٍ وَاصْبِرْ لِنَجْوَىٰكَ الْوَلِيِّ الْأَخْرَابِ ﴿١٣﴾ إِنَّ كُلًّا إِلَّا
كَذَّبَ الْأُنْسُ فَخَىٰ عِقَابٍ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا الصَّيْحَةَ وَاحِدَةً
مَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرٍ ﴿١٥﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْنَا قِتْنًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾

۴۵۳

ب راستی ئەفه تشته کی زیده عه جیه. ﴿۶﴾ و گره گر و که نکه نه ییت وان دره که فتن، و گۆتن: ل سهر یا خۆ ب ن [و نه چنه دینی ویدا]، و خۆ ل سهر په رستنا په رستییت خۆ راگرن، ئەفه [تشته کی مه زنه]، موحه مه دی ژ مه دقیت. ﴿۷﴾ مه ئەفه [ئانکو ته وحید] د دینی دوپهاکییدا [کو مه سیحیه ته] نه بیستییه، ب راستی ئەفه تشته که وی ژ دهف خۆی ده ریخستی. ﴿۸﴾ ئەری ژ ناف مه هه میان، قورئان بۆ وی ب تنی هات؟ [ما ژ بلی وی کهس نه بوو، ژ مه فان گره گر و ما قویلان، قورئان بۆ بیت] نه خیر، نه ژ زانین، باوهریی ب قورئانی نائین بهلی لئ ب شکن (د دودلن)، ب راستی هیژ وان تام نه کریه ئیزا یا من [له وا وه دبیز، و باوهریی پئ نائین]. ﴿۹﴾ یان ژ ی گه نه جخانه ییت دلۆفانییا خودایی ته، یی سهر دهست و که ره به خش، ل دهف وانن [دا ئەو ب که یفا خۆ بدنه وی یی وان بقیت، و ژ وی فه گرن یی وان نه قیت، و گره گریت خۆ هه لیژیرن کو قورئان بۆ وان بیت، و موحه مه دی ب سهر فه نه بینن]. ﴿۱۰﴾ یان ژ ی خودانییا ئهرد و ئەسهانان و هندی د نا فبه را واندا، یا وانه؟ [فیجا ئەگه ره و سها بیت] بلال وان ریکان سهر بکه فن ئەو ییت وان بگه هیینه ئەسهانان [و وه حییی بۆ وی بیننه خوارئ یی وان بقیت]. ﴿۱۱﴾ ئاخر [خودانییت فان گۆتنان] ئەو له شکره که بۆ دژ مناییا پیغه مبه ری یی فیککه فتی، و ههر دی شکیت [و ئەف رۆژا به درئ جههات قوره یشی ره فین و شه کستن]. ﴿۱۲﴾ بهری وان مله تی نوو حی و عاد و فیرعه ونی خودان له شکره [له شکره یی ب زنده و باسک و ب هیژ، پیغه مبه رییت خۆ دره وین دانان. ﴿۱۳﴾ و مله تی (سه موود) و مله تی (لووط) پیغه مبه ری، و خه لکی جهیت تیر دارو بار و دارو بار تیکرا [مله تی شو عیپی]، پیغه مبه رییت خۆ دره وین دانان، و ئەفه بوون ییت ب هیژ [خودئ هه می د هیلاک برن]. ﴿۱۴﴾ ئەس ژ وان نه بوو پیغه مبه ری خۆ دره وین نه دانایی، فیجا ئیزا یا من ل سهر وان فهر بوو [ئانکو ل سهر وان واجب بوو]. ﴿۱۵﴾ ئەفه [مه خسه د گاوریته مه که هی و ییت وه کی وان] ئەفه خۆ ل چو نه گرتیه ژ بفکر نه کی پیقه تر نه بیت، کو ته مه تی وهختی د نا فبه را دو چریت دۆتا حیشرئ ژ ی، خۆ ناگریت. ﴿۱۶﴾ [ژ له که فه] دگۆتن: خودیو له زی بۆ مه ل بارا مه بکه [ژ وی ئیزا یا کو دی دهیه مه]، بهری رۆژا قیامه تی.

أَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾ إِنَّا
 سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعُشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴿١٨﴾ وَالطُّلُوعِ
 مَخْشُورَةً كُلٌّ لَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٩﴾ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَءَاثَيْنَاهُ الْجَحْمَةَ
 وَفَضَّلْنَا الْخَطَّابِ ﴿٢٠﴾ وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَضِرِ إِذْ تَسَوَّرُوا
 الْمِحْرَابَ ﴿٢١﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ
 خَصَمَانِ بَنَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ
 وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَجَةً
 وَلِي نَجَةٍ وَاحِدَةٍ فَقَالَ أَهْلِبْنَاهَا وَعِزَّنِي فِي الْخَطَّابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ
 لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَجَّتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنْ كُنَّا مِنْ الْخَطَاةِ لَنَبْتَغِي
 بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ
 وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ﴿٢٤﴾
 فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَّهُ عِنْدَنَا لِرُفْغِي وَحُسْنِ مَتَابٍ ﴿٢٥﴾
 بِنَادَاوُدَ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ
 وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ يَوْمَ يُنْفَخُ الْحِسَابُ ﴿٢٦﴾

الْحُزْنَةُ

نَجَّة

﴿١٧﴾ [هه ی موحه مه د] سه بری خو ل سهر گوتنا
 نه و دکن بکیشه، و بنده یی مه داوودی ب هیز بینه
 بیرا خو، ب راستی نه و [د هه می کار و باریت خودا]
 زیده ل خودی دزفری. ﴿١٨﴾ مه چیا بوی سهرنرم
 کربون، د گهل داوودی تیشار و سپیده یان، خودی ژ
 کیناسیسان باقر بکن. ﴿١٩﴾ و باله فری مه بوی سهرنرم
 کربون، کو ژ هه می ره خانه کو م دبون، هه میسان
 ته سیح لی فهدگیرا. ﴿٢٠﴾ و مه دهسته لاتنداریا
 وی ب هیز و موکوم کربو، و مه پیغه بهراتی و
 تیگه هشتنا ژیکفه کرن و پیکینانا هه فرکان، دابووی.
 ﴿٢١﴾ نه ری به حسی هه ردو هه فرک و شکیاتکه ران،
 بو ته [هه ی موحه مه د] نه هاتیسه کرن، و هختی ب
 سهر دیواری میحرابی که فتین و هاتینه دهف داوودی.
 ﴿٢٢﴾ و هختی هه ردو چۆینه دهف داوود، ئینا ژ وان
 فه جنتی و ترسیا، گوتن: ژ مه نه ترسه، نه م دو هه فرکین
 ئیک ژ مه غه در و نه هه قیال یی دی کری، فیجا ب
 هه قیسی حوکمی د ناچه را مه دا بکه، و ژ هه قیسی
 دهر نه که فه، و به ری مه بده ریکا راست و هه قیسی.

﴿٢٣﴾ [ئیک ژ وان گوت]: نه فی برایی من نوت و نه ه میه بیته هین، و من میهه ک ب تنی یا هه ی، و
 دبژیته من وی ژی بده من، و ب ناخفتنی ژی دشیتته من. ﴿٢٤﴾ [داوودی] گوت: ب سویند وی ب داخوازا
 خو فی، کو میها ته بکه ته د ناف میهیت خودا، غه درال ته کری، و ب راستی گه له ک هه فیشک [شریک]
 غه دری ل تیکدو دکن، ژ بلی وان ییت باوهری ئینابین و کار و کرباریت قهنج کرین، و نه فه ژی دکتین،
 و داوودی زانی مه نه و [ب فی دوزی] جهرباند، ئینا داخوازا لیبۆرینی ژ خودایی خو کر، و که فت و چۆ
 سوجه دیی و ل خو زفری و توبه کر. ﴿٢٥﴾ فیجا مه ژی نه و [گونه ها وی] بو ژیر و نه م لی بۆرین، و ب
 راستی وی جهی خو، و فه گه ریانه کا باش، ل دهف مه هه به [کو به حه شته]. ﴿٢٦﴾ هه ی داوود مه تو کریسه
 جهگر د نه ردیدا، فیجا حوکمی ب هه قیسی د ناچه را خه لکیدا بکه، و ب دویف دلخوازیی نه که فه، نه و دی
 ته ژ ریکا خودی دهر تیخت، ب راستی نه ویت ژ ریکا خودی دهر دکه فن، ئیزیه کا ب ژان و دژوار بو وان یا
 هه ی، ژ بهر ژ بیر کرنا وان بو رۆژا قیامه تی و حسابی.

﴿٤٣﴾ و مه ژ دلوفانييا خو مالا وى زفراند، و هندى دى ژى دگهل.. دا خودان عهقل بو خو پيښه بچن [و بزنانن ټهوى سهربرى ل سهر نه خو شيبى بکيشيت، خودى دى خهلات کت، چ ل دنيايى و چ ل ناخره تى]. ﴿٤٤﴾ و [مه گوته ټهيووب پيښه مبهه] قهفته کا دارکان دهستى خو بگره، و ل ژنا خو بده، و سويندا خو ب جه بينه و نه شکينه [ژ بهر ته گهره کى سويند خواربوو، ته گهر ب سهر خو قه هات ټهو سهد قامچيان ل ژنا خو بدت، ټينا خودى ب قى رهنكى سويندا وى بو ب جه ټينا]، ب راستى مه ديت ټه و سهر وى به لايما مه داييى [يى سهر بکيش و بينفره هه، چ خوش بهنده يه، ب راستى ټه و ب ريکا تو به يى زنده ل خودى دز قى. ﴿٤٥﴾ و به حسى بهنده يىت مه ئيراهيم و ئيسحاق و يه عقوبى بکه، ټه و يىت ب هيژ د پهرستيدا، و شارها د دينيدا. ﴿٤٦﴾ ب راستى مه ټه و بو خو يىت ژيگرتين، ژ بهر سالو خه ته کى کو بهرده وام دهزرا ناخره تيدا بوون. ﴿٤٧﴾ و ب راستى ټه و ل دهف مه ژ هه لېزار تىت باشانن.

﴿٤٨﴾ و به حسى ئيسماعيل و ټه ليه سهر و [ژا الکفل] بکه، ټه و هه مى ژ باشان بوون. ﴿٤٩﴾ ټه فقه [فه گير انا سوحه تا پيښه مبهريت بوى] سهر بلنديه بو وان، و پاريزکاران دويماهيکه کا باش، يا هه ي. ﴿٥٠﴾ کو به حه شيتت ټاکنجييو و ټينه، و دهر گه ب بو وان ل تا قن [ټانکو باش دفرينه]. ﴿٥١﴾ ټه و يىت بالدايينه تيدا، گه له ک فيقى و گه له ک فه خو ارنى تيدا دخوازن. ﴿٥٢﴾ و پهرى يىت چاقيت وان بهس ل زه لاميت وان ب تنى، و يىت ټيک دهست و ټيک ژى (همر) يىت هه ين. ﴿٥٣﴾ ټه فقه ټه و خه لاته يى بو روروا حسابى، په يمان بو هه وه پى هاتيه دان. ﴿٥٤﴾ ب راستى ټه فقه ټه و رزقه، ټه و کهره مه يا مه د گهل هه وه کرى، چو قه برين و دويماهيک بو نينه. ﴿٥٥﴾ خه لاتى باريزکاران ټه فقه يه، و ب راستى سهر داچوييان پيسترين دويماهيک يا هه ي. ﴿٥٦﴾ دوز هه دى چنه تيدا دى تامکه نه گهر ما وى، و ټه و چ پيسه جهه. ﴿٥٧﴾ ټه فقه جزايى وانه، فيجا بلا تامکه نى، ټافه کا زنده کهل و ب کيم و ټادافه. ﴿٥٨﴾ و هنده ک ټيزايا دى ژى يا گه له ک رهنک و وه کى فى بو وان يا هه ي. ﴿٥٩﴾ ټه فقه کو مه که [ژ خزمه تکاريت هه وه ټه و يىت هه وه د دنياسيدا د سهر دابرين] د گهل هه وه دى ټينه د دوز هه يدا، [سهر وک و گر ه گر دى بيژن]: ب خير نه ټين، ب راستى ټه و دى چنه د دوز هه يدا، و دى تامکه نه گهر ما وى. ﴿٦٠﴾ [دويفکه فتى] دى بيژن [دى بيژنه سهر وک و گر ه گريت خو]: هوين ب خير نه ټين [هوين نه هيت خو ب سهر ده هيت مه دټيخن]، هه وه ټه فقه ب سهر ټى مه ټينا ټم ټيخسته د دوز هه يدا [هوين د دنياسيدا ل بهر مه دز قرين و دهاتن و دچون، و هه وه نه ده يلا ټم ريکا راست بگرين، و هه وه ل بهر مه بهر زه دکر]، فيجا ټه فقه پيسه به جهه [بو مه و بو هه وه]. ﴿٦١﴾ و گو تن: خوديو و ههر که سى ټه فقه ټيناييه سهر ټى مه، فيجا تو ټيزايا وى يا ټاگرى دوقات بکه [ټيزايه ک ژ بهر گاوريا وى، و ټيزايا دى ژ بهر سهر دابرنا وى بو مه].

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رَجُلًا كَمَا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَفَتَعَدُّهُمْ
سِحْرًا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاضَعُ أَهْلُ
النَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَإِنِّي إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾
رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ تَبَوُّأُ
عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَأِ الْأَعْلَىٰ
إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ إِنْ يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا نَمَاءٌ أَنَّنِّي مُرْسِيٌّ ﴿٧٠﴾ إِذْ قَالَ
رَبُّكَ الْمَلَائِكَةُ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ
فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ
أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ
يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِدَيِّ اسْتَكْبَرْتَ أَذُكَّتْ
مِنْ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِمَّنْ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُمْ مِنْ
طِينٍ ﴿٧٦﴾ قَالَ فَأَخْرِجْهُنَا مِنْكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنْ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ
الْدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
الْمُنْظَرِينَ ﴿٨٠﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَلُوقِ الْعُلُوفِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ
لَأُغَوِّيَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا الْعِبَادَ الَّذِينَ اصْطَفَيْتَ ﴿٨٣﴾

﴿٦٢﴾ و [ئەو سەرۆك و كەنكەنە] دئی بیژنە ئیكەدو مە
خیرە، ئەم وان زەلامان نابینن ئەوێت مە [د دنیا ییدا]
ژ خرابان دەه ژمارتن. ﴿٦٣﴾ ئەری ئەم د ترانە پیکرنا
خوڤا د خەلەت بووین [و ئەو د بەحەشتیدانە] یان
ژی [د دۆزەھیدانە و] ب بەرچافیت مە ناکەفن؟
﴿٦٤﴾ بئی گۆمان ئەفە راستییە [ب فی رەنگی مەزن
و دویکە فتنی دئی میننە پیکفە]، و ئەفە جەبەرا
دۆزەھیان. ﴿٦٥﴾ [هەی موخەمەد] بیژە: ئەز بەس
ئاگە هدار کەرم [هەوێ ژ جزیی خودی، و ئیزایا وی
دترسینم]، و چو پەرستییت راست و دورست، ژ
بلی خودایی تاک و تەنیا و خودان دەستەلات ل سەر
هەمی تستان، نین. ﴿٦٦﴾ خودانی ئەرد و ئەسمانان
و هندی د ناڤەرا واندا، خودایی سەر دەست و
گۆنە هژبەرە. ﴿٦٧﴾ بیژە ئەفە [ئەوا من بو هەو
گۆتی کو ئەز پیچە مەرم، و ئەز هەوێ ژ ئیزایە کا مەزن
دترسینم، و چو خودی ژ بلی خودایی نین] سالو خەکا
مەزنە [فیجاب فەر وەر گرن، و ب سڤکی نە گرن].
﴿٦٨﴾ هوین بەری خو ژ وەر دگێرن؟! ﴿٦٩﴾ من

چو ژ ملیاکەتان نەدزانی [بەری وەحی بو من بێت] وەختی وان جەبەرا [د راستا حیکمەتا چیکرنا ئادەمیدا]
دکر. ﴿٧٠﴾ وەحی بو من ناییت ئەگەر ژ بەر هندی نەبیت کو ئەز بەس ئاگە هدار کەرەکی ئاشکەرەمه [ژ
بەر ئاگە هدار کەرنا هەوێ وەحی بو من دئیت]. ﴿٧١﴾ وەختی خودایی تە گۆتیە ملیاکەتان: ئەز دئی مروفەکی
ژ هەریسی چئی کەم. ﴿٧٢﴾ فینجا ئەگەر من دورست کر و من روح و جان دا سەر، هوین هەمی بو هەرنە
سوجدەیی. ﴿٧٣﴾ ئینا ملیاکەت هەمی بو چۆنە سوجدەیی. ﴿٧٤﴾ ئبلیس تی نەبیت خو مەزن دیت، و بوو
ژ گاوران. ﴿٧٥﴾ [خودایی] گۆت: هەی ئبلیس، ئەو چ بوو نەهیلای تو سوجدەیی بو وی بەی، بی من
ب دەستیت خو چئی کری، ئەری تە فئی گاڤی خو مەزن دیت یان زی تو ژ وانی ییت هەروەر خو مەزن
دەنان؟ ﴿٧٦﴾ گۆت: ئەز ژ وی چێترم، تە ئەز یی ژ ئاگری چیکریم، و تە ئەوی ژ هەریسی چیکری.
﴿٧٧﴾ [خودی] گۆت: دئی ژ ناف کۆما ملیاکەتان یان ژ بەحەشتی یان ژ ئەسمانی یان ژ ناف کەرەمیت من
دەرکەفە، و ب راستی تو یی ژ بارای دلو فانیسا خودی. ﴿٧٨﴾ و تو یی ژ بارای دلو فانیسا من، و لەعنەتیت
من ل سەر تە بن هەتا رۆژا قیامەتی. ﴿٧٩﴾ [شەیتانی] گۆت: خودیو و هەتا رۆژا قیامەتی دەر فەتی بدە من
[و من نەمێنە]. ﴿٨٠﴾ [خودی] گۆت: ب راستی تو ژ دەستویر دایانی. ﴿٨١﴾ هەتا رۆژا وەختی دیار کری
[وەختی پکرننا بوقا ئیککی، و مرنا هەمیان]. ﴿٨٢﴾ [شەیتانی] گۆت: خودیو ئەز ب مەزناتیە تە کەم، وان
هەمیان [مەخسەد دویندەها ئادەمی] دئی د سەردا بەم. ﴿٨٣﴾ ژ بلی بەندەیی تە، ییت هەلبێارتی و خو سەر.

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَتَّبَعُ مِنْهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الزُّمَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ
الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا
لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَلِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْ دُونِهِ أُولِيَاءُ
مَا تَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُوا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ
بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
كَذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾ لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَاصْطَفَى
مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤﴾
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى
النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٥﴾

سُورَةُ زُومَر

ل م ه كه هي هاتيه خوارى (۷۵) ثايه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿۱﴾ ته فه، ئینانه خوارا قورئانی ژ خودایی سهردهست
و کاربته جهه. ﴿۲﴾ ب راستی مه تهف قورئانه ب هه قیسی بۆ ته ئینا خوارى، قیجا خودی بهر یسه، و د
په رستنا ویدا یی دلپیش به [ئانکو بلا بهس ته مهرهم ژ په رستنی، تهو ب تنی بیت]. ﴿۳﴾ هشیار بن په رستن
بهس بۆ ویسه [ئانکو چو کار نائیته قه بویلکرن، ته گهر ژ دل و خو سهر بۆ وی ب تنی نه بن]، و ته ویت غیری
خودى بۆ خو کرینه په رستی و پشته فان، [دبیژن] ته م وان ناپه ریسین ته گهر بۆ هندى نه بیت دا مه نیزیکی
خودى بکه ن، ب راستی خودى دى حوکمی د نایههرا وانداکه ت، ل سهر وی تشتی تهو تیدا ژیک جودا
بووین [ژ کاروباریت دینی]، ب راستی خودى، یی دره وین و زیده گاور، راسته ری ناکه ت. ﴿۴﴾ و ته گهر
خودى قیابایه بۆ خو ئیکى بکه ت کور یان کچ، دا ژ ناف چیکریسیت خو هه چیسى قیابایه بۆ خو هه لبریت،
پاک و پاقره [ژ زاروکان]، و ته وه خودایی تاک و سهردهست و دهسته لاتدار. ﴿۵﴾ ته وی تهرد و ته سمان ب
هه قیسی ییت چى کرین، شه فی ل رۆژى دپیچیت و رۆژى ل شه فی... و رۆژ و هه یف ییت بن ته مری خو
کرین [کو د خیرا به نیناندا بن]، و هه می دین و دچن هه تا رۆژه کا ده ستینشانکری [کو رۆژا قیامه تییه]، بزانه
ته وه یی سهردهست و گونه هه ژبهه ر.

﴿٦﴾ هوبن ههمی ژ گیانه کی ب تنی بیئت چئی کرین، پاشی هه فسه را وی ژئی چیکر، و ههشت جوت ژ تهرش و که والان بیئت چئی کرین [ژ به زئی سبی نیر و می، و ژ به زئی رهش نیر و می، و ژ حیستران نیر و می، و ژ چیلان نیر و می]، و هه وه د زکیت ده یکیت هه وه دا، چیکرن ل دویف چیکرنی [چیکا ئافیه دبیه خوینپاره، پاشی گوستپاره، پاشی ههستی و گوشت]، د سئی تاریستناندا [تاریستانا زکی و یا مال بچوبیکی و یا پزدانی] چئی دکهت، ئه وئی فی دکهت، خودییه، خودانی هه وه یه، سه روه ری بو ویه، و چو پهرستییت راست و دورست غیری وی نین، فیجا هوبن چاوارویی خور ئیکینیا خودی وهر دگیر نه هه فیشک چیکرنی. ﴿٧﴾ نه گهر هوبن گاور ببن [گهلی مرفان]، ب راستی خودی یی بی منه ته ژ [پهرستنا] هه وه، و ئه وی گآوری بو بنده یی خو نه فیث، و ئه مرئی که سئی ناکهت گاور بییت، و نه گهر هوبن سو باسییا وی بکهن هه ر ئه فیه یا وی ژ هه وه دفیث، و نینه که سه ک گونه یی بکهت و ل سه ر نه ییته

الجزء الثالث والعشرون

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَانَزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْحَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ قَاتِي تُصْرُوتٍ ﴿٦﴾ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَنِّي وَعَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾ * وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلٍ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٨﴾ أَمَّنْ هُوَ قَلِيلٌ أَمَّا إِلَ اللَّهِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَتَخَذُ الْآخِرَةَ وَيَجُودُ رَحْمَةً رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَٰؤُلَاءِ أَلَيْسَ ﴿٩﴾ قُلْ يَعْبَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

جزا کرن، و کهس گونه ها که سئی هه لئا گریت، و پاشی زفرینا هه وه هه ر ب بال خودایی هه وه فیه [فیجا وی رورژئی کورورژا قیامه تییه]، دئی هه وه ب وی تشئی هه وه دکر ئاگه هدار کهت، ب راستی هه ر تشته کی د دلاندا هه ی ژئی ب ئاگه هه. ﴿٨﴾ و مرفی گاغا نه خو شییه که گه هشتی دئی دوعایان ژ خودایی خو کهت و لی زفریت، پاشی گاغا خودی که ره مه ک ژ دهف خو د گه ل کر، نه خو شییا به ری نو که دوعا بو دکر، ژ بیر کر، و هه فیه ر بو خودی چئی کرن، دا خه لکی د سه ردا بیهت و ژ ریکا خودی دهر بیخیت، بیژه: پیچه کی خو شییی ب گآورییا خو بیه، ب راستی تو ژ دوز هه یانی. ﴿٩﴾ ئه ری ئه فیه [ئهی به ری نو که ئاخفتن ل سه ر] و ه کی ویه یی د و هختیت شه فیدا رادبیت و سوجه دیان دبهت، و ژ ئیزایا ئاخره تی دترسیت و ژ دلوفانییا خودایی خو یی ب هیقییه؟ بیژه: ئه ری ما ئه ویت [ئهر کیت خو] دزانن [و کار پی دکهن] و ئه ویت نه زانن و ه کی ئیکن؟ ب راستی بهس خودان نه فل بو خو شیر هتان وهر دگرن. ﴿١٠﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه به بنده یییت من ئه ویت باوه ری ئیناین ژ خودی بترسن [ئهری وی ب جه بین، و خو ژ نه هییا وی بنده پاش] ئه ویت د فی دنیا ییدا قه نجی کرین، بو وان قه نجی [د دنیا یی و ئاخره تیدا] ییته هه ی، و ئه ردی خودی یی به رفه هه [ئه وئی نه شیت د جهی خو دا خودی پهر یسیت و چاکییی بکهت، بلا بچیه وی جهی ئه وئی تیدا بشیت خودی پهر یسیت]، ب راستی ب تنی خو را گر و سه بر کیشان [ئه ویت سه برا خو، ل سه ر مشه ختبونوی و ئه و نه زیه تا د ریکا خودیدا دگه هیته وان، دکیشن] خه لاتی وان بی حسیب دئی ئیته دان.

﴿١١﴾ [هه ی موحهده] بیژه: ب راستی فهرمانا من یا هاتیسه کرن، ئەز خودی ب تنی و ب دلپیشی بهر یسم، و بهرستنا من خو سه ر بو وی بیت. ﴿١٢﴾ و ئەمری من یی هاتیسه کرن کو ئەز بیمه موسلمانن ئیکئی [ژ فی مله تی]. ﴿١٣﴾ بیژه: ب راستی ئەز ژ ئیزایا پوژا مهزن [کو پوژا قیامه تییه] دترسم، ئەگه ر ئەز گو هی خو نه ده مه خودایی خو [و بهرستنی ژ دل بو وی نه کم]. ﴿١٤﴾ بیژه: ئەز خودی ب تنی دپه ر یسم، و بهرستنا من خو ری بو وییه [و ئەز بهرستنا خو ب شرکی و رویمه تییی و چو تشتی دی تیکه ل نا کم]. ﴿١٥﴾ فیجا چ یی هه وه بقیث شوینا خودی بهر یسن، بهر یسن، بیژه نی خو ساره ت ئەون ئەو یث پوژا قیامه تی خو و مالی خو خو ساره ت کرین، هشیار بن، ئەفه یه خو ساره تییا ئاشکه را. ﴿١٦﴾ ئەفان [د دوژه ید] ل هندافی وان ئاگر ته خته ته خته یه، و د بن واندا ری ئاگر ته خته ته خته یه [ئانکو ئاگری دوژماندو ری و ان ییت گرتین]، خودی بهنده ییث خو ب فی ئاگری دترسینیت، گه لی بهنده ییث من خو ژ [ئیزایا] من

بپاریزن. ﴿١٧﴾ و ئەو یث خو ژ بهرستنا سه رگاوری [ئهو ی شوینا خودی دئینه بهرستن] داینه پاش و ل خودی زفرین، مزگینی [ل سه ر زمانی پیغه مبه ران یان و هختی ل بهر مرنی یان و هختی ژ گوژان رادینه فه] ل و ان بیت، فیجا مزگینی بد بهنده ییث من. ﴿١٨﴾ ئەو یث گول ئاخفتنان دبن و ل دو یف یا چیت دجن، ئەفه نه ییث خودی راسته ری کرین، و هه ر ئەفه نه خودان ئەقل. ﴿١٩﴾ ئەری ئەو یث ئیزا بو واجب بووی، و دناف ئاگریدا، ما تو دشینی وی راسته ری بکه ی کو قورتال ببیت [پیغه مبه ر ل سه ر باوه ر ئینانا مله تی خو گه له کی رژد بوو، و خه میث مه زن ری دخوارن، ئینا خودی ئاگه هدار کر کو ئەو یث خودی ئاگر بو ئیخستی، ئەو نه شیت ب خور تی باوه رییی بکه ته د سه ریدا، دا قورتال ببیت، فیجا ب بهر ناکه فیت تو خو د خه میث واندا د بهر نه مانپرا به ی]. ﴿٢٠﴾ به لی ئەو یث ته قوایا خودایی خو کرین، و ان جهیث بلند د سه ردا جهیث بلند یث ئافا کری ییت هه یں رو یبار د بنرا دجن، ئەفه به یانا خودییه، و خودی به یانا خو ئاشکییت. ﴿٢١﴾ ما تو نابینی نی خودییه ئافی ژ ئەسمانی دئینته خواری، و وی ئافی دکه ته کانی دئه ریدا، پاشی چاندنیت په نگ په نگ پی دهر دئیت، پاشی هسک دبن، فیجا دی بینی زه ر بوون، پاشی دکه ته پویشه کی پرت پرت، ب راستی ئەفه [ئینانه خواری ئافی بو شینکرنا گیای و چاندنی ب فی په نگی] نیشان و چامه یه بو خودان ئەقلان.

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ﴿١٣﴾ قُلْ اللَّهُ أَعْبَدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٤﴾ فَأَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ
دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَلْقَ لِرَبِّ الدِّينِ حَسِيرٌ ﴿١٥﴾ وَأَنْفُسُهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخَسِرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ لَهُمْ فِي النَّارِ
وَمِنْ تَحْتِهَا ظُلُمٌ ذَلِكِ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ يَكْفُرُونَ ﴿١٧﴾
وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الظُّلُمَاتِ أَنْ يَبْعُدُوا وَأَنَا بِنَا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُكْرَى
فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٨﴾ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ
أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أَهْلُ الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾
أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ﴿٢٠﴾
لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرٌّ مِنْ فَوْقِهَا غُرٌّ مَبْنِيَةٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ لَا يَخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٢١﴾
أَنْ اللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَشْبِيعُ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ
يَجْعَلُهُ حُطَلًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٢٢﴾

﴿٣٢﴾ قَمَنَ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالْحَقِّ
 إِذْ جَاءَهُ الْبَيِّنَاتُ فِي جَهَنَّمَ مَتَوًى لِلْكَافِرِينَ ۖ وَالَّذِي
 جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ بِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾
 لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾
 لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيََهُمْ أَجْرَهُمْ
 بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۚ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ
 عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ
 فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ
 أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٦﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ
 ضُرِّيهِ ۚ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِ ۚ
 قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ يَقُولُوا
 أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلْتُ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾
 مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿٣٩﴾

﴿٣٢﴾ ڦيڄا ما ڪي ژ وي سته مڪار تره يي ب نافي
 خودي درهوان بڪهت، و پيغه مبهري درهوين بدانيت
 پشتي بو هاتي، نه ري ما جهي گاوران ددوژه هيدا
 نينه؟ ﴿٣٣﴾ و نه وي هاتي، و راستي [كو قورثانه
 و نه ڦيسلاميه] نياي [كو پيغه مبهري]، و نه وي
 باور رڙي ڪرين [كو مسلمانن]، ني نه فنه ييت
 ته قوادار [ييت خوژ شرڪي پاراستين]. ﴿٣٤﴾ نه و
 وان بڻيت بو وان ل دهف خودايي وان هيه، و نه فنيه
 خه لاتي قه نجيڪاران. ﴿٣٥﴾ [خه لاتي وان نه فنيه]
 دا خودي خرابترين ڪاري وان ڪري بو ژي بيهت و
 بنخيڻيت، و ب چيترين ڪاري وان ڪري، وان خه لات
 بڪهت. ﴿٣٦﴾ نه ري ما خودي نه به سي بنده يي خوي
 [مه خسه د پيغه مبهري، كو خودي به سي ويه وي ژ
 خرابيا نه ياريي وي پاريزيت]، و ته ب غيري
 خودي [مه خسه د بوتيت وانن] دترسين [ڦيڄا نه ترسه
 هنده ڪ به ريت رهق و هسڪن، نه زيانئ دگه مين و نه
 مفاي]، و هر كه سي خودي گومرا بڪهت، كه س
 نينه وي راسته ري بڪهت. ﴿٣٧﴾ و هر كه سي خودي

راسته ري بڪهت، كه س نينه وي د سهر دا بيهت و گومرا بڪهت، ما خودي يي سهر دهست و تولقه ڪه نينه؟
 ﴿٣٨﴾ و نه گهر تو پساري ژ وان بڪهي: ڪي نه رد و نه سمان چي ڪرينه؟ دي بيژن: خودي، بيژه [وان]:
 ڪا بو من بيژن نه ري نه وي شوينا خودي دپريسن، نه گهر خودي ڦيا نه خوشيه ڪي [چ نه خوشيا
 هه بيت] بگه هينته من، نه و دشين وي نه خوشيا وي ڦياي ل سهر من وهر گيرن؟ يان زي نه گهر خودي
 ڦيا دلوفانيه ڪي [خيره ڪي] ب من بيهت [نه وي شوينا خودي دپريسن] نه ري نه و دشين ري ڪي
 ل دلوفانيا وي بگرن؟ بيژه: خودي به سي منه، و نه وه يي پشت گهر ميخواز پشتا خو پي گهرم دڪهن.
 ﴿٣٩﴾ بيژه: مله تي من، ل سهر وي ڪاري بن يي هوين دڪهن، نه زب خوژي دي ل سهر ڪاري خو بم.
 ﴿٤٠﴾ و هوين دي زانن ڪا نيزا دي بو ڪي نيت ڪو رسوا و شهر مزار بڪهت، و ڪا نيزا به رده وام دي ڪي
 گريت .

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِ ۖ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿١﴾ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢﴾ أَمْ أَخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفْعَاءَ قُلْ أُولَٰئِكَ أَنْوَلُوا لِيَمْلِكُنَّ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا ۚ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الذِّبْتُ مِنْهُ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٦﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٧﴾

﴿٤١﴾ ب راستی مه کتیب [ئهف قورئانه] ب راستییقه و ب ریکاکه ته بۆ خه لکی هنارت، فیتجا ههر کهسی راسته پئی بیت بۆ خو راسته پئی دبیت، و ههر کهسی گو مرابیت زیانی دئی ل خو کهت، و تو پاریزه ری وان نینی [ههتا وان بهر ب باوه ری ئینانیه بهی، یان ب کوته کی وه ل وان بکهی، باوه ری بی بینن].
﴿٤٢﴾ و خودی جان و روحان وهختی مرئی [کو مرنا مهزنه] و وهختی نقشستی [کو مرنا بچویکه] دستینیت، فیتجا یا مرن بۆ تیخست دگریت و نابهردهت و یا دی ههتا دهمه کی دیارکری بهردهت، و ب راستی ئهفه نیشان و بهلگه نه بۆ وان ئهویت هزرا خو دکهن.
﴿٤٣﴾ [نهخیر وان هزرا خو نهکر] بهلی وان غهیری خودی بۆ خو کر نه مهدهرچی. بیژه: نه گهر خو وان چو نه بیت و چو نه زانن زی [ههر دئی وان بۆ خو که نه مهدهرچی]. ﴿٤٤﴾ بیژه: مهدهری ههمی یا خودیه [و کهس نینه بی دهستورییا وی مهدهری بکهت]، و مالداریا ئهر د و ئهسمانان ههر یا ویه، پاشی ههر دئی ب بال و یقه زفرن [ئهو دئی حوکی دناقهرا

هه وهدا کهت]. ﴿٤٥﴾ و نه گهر نافئی خودی ب تنی هاته ئینان، دلپت وان ئهویت باوه ری ب ئاخره تی نهی تیک دچن، و نه گهر بهحسی غهیری خودی هاته کرن، وی گافی ب کهیف دکهن. ﴿٤٦﴾ بیژه: خودیو، چیکه ری ئهر د و ئهسمانان، زانایی نهینی و ئاشکه رایان، تو حوکی دناقهرا بهنده ییت خو دا دکهی، دی تشتی ئه و تیدا ژیک جودا. ﴿٤٧﴾ و ب راستی [رۆژا قیامه تی] نه گهر هندی د ئهر دیدا ههی یی سته مکاران بایه، هندی دی زی دگهل یی وان بایه، دا [وی رۆژی] ژ پیش خو فدهن ژ بهر ئیزایا گران یا وی رۆژی، و ئه و [ئیزا و نهخوشییا دۆژه هی] بۆ وان ژ نک خودی ئاشکه را بوو، یا هزرا وان بۆ نه دچۆ.

وَيَذَلُّهُمْ سَيِّئَاتٍ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ
نِعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فَتْنَةٌ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا
أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ
مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ
مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ وَلَوْ يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾
* قُلْ يَعْبَادِي الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْضُوا
مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ مِنْ
قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَأَتَّبِعُوا أَحْسَنَ
مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ
بَغْتَةً وَتَأْتُوا لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ بِحَسْرَتِي
عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ ﴿٥٦﴾

الجزء
٤٧

﴿٤٨﴾ [وئى پوژئى كو پوژا قيامه تييه] خرايبيا كار و
كربارييت وان كرين بو وان دياربوو، وئهو ئيزايا وان
ترانه بئى دكرن، دؤرماندؤرييت وان گرتن. ﴿٤٩﴾ فيجا
ههر وهختئى نه خوشيشيهك [چ نه ساخى چ خيزانى و
ژارى و... هتد] گه هشته مروئى، دئى دوعايان ژ مه
كهت [ئهم وئى نه خوشيشيى ل سهر راکهين]، پاشى
ئه گهر مه كه ره مهك ژ دهف خو دايئى، دئى بيژيت ئهفه
يا شاره زاييبا منه، نه خير وهسا نينه [نه يا شاره زاييبا
تهيه] بهلى ئهفه [كه ره ما مه دايى ته] جهر پابنده [كا
دئى سوپاسيبا خودئى كهى يان دئى سهر داجى]،
بهلى باراپتر ژ مروشان ئهفى نوزانن [كو دانا مالى
جهر پابنده و ژ بهر هندئى زى د سهر بئى خودا دچن].
﴿٥٠﴾ ب سويند ئهويت بهرى وان زى ئهفه دگؤت
[وهكى فاروونى و دهسته كاوى]، وئهو مال و ملكئى
وان كؤمكرى، ئهو ژ ئيزايا خودئى قورتال نه كرن [و
فايدهى وان نه كرن]. ﴿٥١﴾ و جزايئى كربارييت وان ئهو
هنگافتن، و ئهويت ستهم كرين ژ وان دئى جزايئى
كربارييت وان، وان هنگيفيت، و نه دشين ژئى برهفن،

و نه دشين ژ خو بدنه پاش. ﴿٥٢﴾ ما وان نه زانيه كو خودييه رزقى بو وى يئى وى بقيت بهر فرهه و
بهر تهنگ دكهت، و ب راستى ئهفه [بهر فرهه كرن و بهر تهنگرنا رزقى] نيشان و چامه نه بو وان ئهويت
باوهر يئى دئينن. ﴿٥٣﴾ [ههى موحه مه دتو ب نافئى خودايئى خو] بيژه [وان]: ههى بهنده يئيت من، ههى
ئهويت ههوه زنده گونه هه كرين و هه وه دكرنا گونه هاندا، داييبه سهر هه مى تخويبان، ژ دلؤفانييا خودئى
بئى هيفى نه بن، ب راستى خودئى ل هه مى گونه هان دبؤريت، و هه مى گونه هان ژئى دبهت، ب راستى
ئه وه گونه هه ژ بهر و دلؤفان. ﴿٥٤﴾ و ل خودايئى خو بزقړن و توبه بكنه و خو بسپېرنه وى [ل بهر ئه مرئى
وى ب تنئى دراوه ستاى بن]، بهرى ئيزاب سهر هه وه داييت، پاشى هنگى هاريكارييا هه وه نايئته كرن.
﴿٥٥﴾ و هوين [گهلى بهنده يئيت من] ل دويشف فى قورئانئى هه رن [ئه حكاييت وئى ب جه بينن]، بهرى ژ
نشكه كيئه ئيزاب سهر هه وه داييت و هه وه هاى ژ خو نه. ﴿٥٦﴾ [كار ب قورئانئى بكنه] داكهس [پوژا
قيامه تئى] نه بيژيت: حهيف و مخابن بو وئى تخسيري و سستيبا من ددگوهدانا خوديدا كرى، و حهيف و
مخابن ئهز ژ ترانه بيكه ران بووم.

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾ أَوْ تَقُولَ
حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾
بَلَى قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ
مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى
اللَّهِ وَجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌ أَلْسِنًا فِي جَهَنَّمَ مَوْتَى لَلْمُنْكَرِ بَيْنَ
وَيْسَجَى الَّذِينَ اتَّقَوْا يَمْعَازُ فِيهِمْ لَا يَمَسُّهُمْ فِي سُوَاهِ السُّوءِ
وَلَا هُمْ يَخْزَوْنَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦١﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٢﴾ قُلْ
أَغْفِرَ اللَّهُ تَابَ مَرُوفٌ أَعْبُدْ أَتُهَا الْجَاهِلُونَ ﴿٦٣﴾ وَلَقَدْ
أَوْحَى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ
لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ بَلِ
اللَّهُ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٥﴾ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ
قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ
مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٦﴾

﴿٥٧﴾ یان بیژیت ئەگەر خودی ئەز راستەپێ کرنامە، ئەز داژ پارێزکاران بـم [ئەفرو]. ﴿٥٨﴾ یان زێ وەختی ئیزایی دینیت بیژیت: خۆزی ئەز جارەکا دی زفڕیبامە [دنیایی]، و ئەز ژ قەنجیکاران بامە. ﴿٥٩﴾ بەلی نیشان و ئایەتت من [دنیاییدا] بۆ تە هاتبوون [و تو دشیایی راستەپێ ببی، ئەگەر تە باوەری پێ ئینابایە]، بەلی تە درەو دانان، و تە خۆ مەزن کر و تو ژ گاوران بووی [قینجاژ نوی تو دیژێ ئەگەر خودی ئەز راستەپێ کرنامە و جارەکا دی زفڕیبامە دنیایی، و تو ب خۆ بەری نوکە دنیاییدا بووی، و هەمی رێکیت راستەپێکرنی ل بەر چافیت تە ییت دیاربوون بەلی تە نەگرتن]. ﴿٦٠﴾ و رۆژا قیامەتی ئەوێت درەو ب نافیی خودی کرین [هەفشک بۆ چی کرین]، دی بینی روی پەشن، ما جە بۆ ئەوێت خۆ مەزن دکەن د دۆرەهیدا نینە؟ ﴿٦١﴾ و ئەوێت تەقوا خودی کرین [و خۆ ژ شرکی پارستین]، خودی دی وان قورتالکەت ژ بەر چۆنا وان ل سەر رێکا سەرفەرازیی، نە ئیزا دگەهیتە وان و نە ژ ب خەم دکەفن. ﴿٦٢﴾ خودی چیکەرێ هەمی

تشتانە، و هەر ئەو سەخپێرکەر و سەرکاری هەمی تشتان. ﴿٦٣﴾ کللیت ئەرد و ئەسمانان ییت وینە [کاری رێقەبرنا ئەرد و ئەسمانان بەس یی و ییە]، و ئەوێت باوەری ب نیشان و موعجیزە ییت خودی نە ئینایین، ئەوون ییت خوسارەت. ﴿٦٤﴾ بیژە: گەلی نەزانان، ئەری هوین ئەمری من دکەن، ئەز ئیکێ دی شوینا خودی بپەرێسم. ﴿٦٥﴾ ب سویند وەحی بۆ تە و بۆ پیغەمبەریت بەری تە یا هاتی، ئەگەر تو هەفشکان بۆ خودی چی کە ی دی کار و کاریت تە پویج بن، و دی بییە ژ وان ئەوێت خوسارەت. ﴿٦٦﴾ [نە وی نە پەرێسە یی ئەو ئەمری تە پێ دکەن] بەلی خودی بپەرێسە و ژ شوکورداران بە. ﴿٦٧﴾ وان [ئەوێت هەفشکان بۆ خودی چی دکەن] ب دورستی و ب پەنگی پێدقی، رێژ ل خودی نە گرتییە [و وەک پێدقی نە نیاسییە و مەزن نە دانایە]، و ئەرد هەمی رۆژا قیامەتی د دەستی ویدایە، و ئەسمان ژ دی دەستی وی یی راستیدا د پینجاییینە، و خودی یی پاک و بلندە ژ وێ شرکا ئەو دکەن.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَبَقَ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ
إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ تَنُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَّظُنُّونَ ﴿٦٨﴾
وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَتْ
بِالْطَّبَعِ وَالشَّهَادَةُ وَفُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾
وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾
وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا
فُيْحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ
يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ
هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾
قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِمَا نَسِيتُمْ
أَلْمَسْكِرِينَ ﴿٧٢﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ
زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُيْحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَقَالُوا
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ
نَتَّبِعُ أَمْرَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٧٤﴾

﴿٦٨﴾ و بوق [بوقا ئيکى] هاته بفكرن، فيجا هندى
دئرد و نه سماناندا هه دكهفن و دمرن، ژ بلى وى
يى خودى چه ز نه كرى بمریت [كو سرافيل ب
خويه، پاشى پشتى هنگى ئەو ژى دمریت]، پاشى
جاره كا دى پفل بوقى هاته دان، هنگى ئەو دى
ژ بيشه راوهستن و چافه رى بن [كا دى چ ب سهرى
وان تيت]. ﴿٦٩﴾ و ئەردى مه شه رى ب نوورها
خودايى خو رو ن بوو، و كتبيت كار و كريان هاته
دانان، و پيغه مبه ر و شاهد [ئەو مليا كه تيت كريان
بهندهيان دنقيسن] هاته حازر كرن، و حوكم ب
دورستى دنا به را واندا [بهنده ياندا] هاته كرن، و ستم
ل كه سى ژ وان نايسته كرن [نه خيريت وان كيم دبن،
و نه گونه هيت وان زيده دبن]. ﴿٧٠﴾ و هه ر تيك
دگه هيه وى يا وى كرى [جزايى خو دستينيت]، و
خودى ب وى يا ئەو دكه ن ژوان ب ئاگه دار تره، [ژ
خير و گونه هان و چ ژكار و كريان ياريت وان ل بهر
به ر زه ناييت]. ﴿٧١﴾ و ئەويت گاور بو ويين كۆم كۆم
بو جه هه مى دى تينه ئاژوتن، گا فا گه هشتنه دهف،

دهر گه هيت [جه هه مى] دى [بو وان] فه بن، دهر گه هفانيت دۆژه هى دى بيژنه وان: ئەرى ما پيغه مبه ر ژ هه وه
ب خو، بو هه وه نه هاتبون، ئايه تيت خودى بو هه وه بخوين، و هه وه ژ ديتنا فى رۆژى بترسين؟ دى
بيژن: به لى [پيغه مبه ر بو مه هاتبون، و ئەم ژ فى رۆژى ترساند بووين]، به لى ئەم رى خودى ب تيزادانى
دراستا مه گاوراندا ده هى خودا بوو [و ئەم هيژايى فى بو ويين ئەفا هاتيه سه رى مه]. ﴿٧٢﴾ دى بيژنه
وان، [ما دم و هسا يه فيجا] ريكا دهر گه هيت جه هه مى بگرن و هه وه ر تيدا بمين، وهى چ پيسه جهه
جهى خو مه زنكه ران [ئەويت خو ژ به رستنا خودى مه زتر ديتين]. ﴿٧٣﴾ و ئەويت پاريزكاريا خودى كرين
دهست دهست بو به حه شتى دى تينه ره وانه كرن، فيجا گا فا گه هشتنه دهف به حه شتى دهر گه هيت وى بو وان
فه دبن، و دهر گه هفانيت وى دى بيژنه وان: سلاف ل هه وه بن، هوين ژ گونه هان هاته پاقرن، و هه ر نه د
به حه شتيدا و هه ر وه ر تيدا بن. ﴿٧٤﴾ و [به حه شتى] دى بيژن: هه مى په سن و شو كور بو وى خودايى ئەوى
په يانا خو ئەوا دا ييه مه ب جه كرى، و ئەردى به حه شتى گه هاندييه مه هه ر جهى مه بشيت لى ئاكنجى
بين، و چ خوش خه لاته، خه لاتى وان ئەويت كار و كريان ت قه نچ دكه ن.

﴿٧٥﴾ و تو دئی ملیاکه تان بینی ل دۆر عهرشی وهرهاتین، و په سن و شوکور و ته سبیحا خودی دکهن، و خودی ژ هه می کیاسییا پاقژ دکهن، و ب دادوهری حوکم د ناههرا و اندا [به حه شتی و دۆژه هیاندا] هاته کرن، و به حه شتی دئی بیژن: هه می په سن و شوکور بۆ خودانی هه می جیهانان.

سۆره تا غافر

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (٨٥) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هۆسا دئیه خواندن (حا، میم)، ل دۆر رافه کرنا فان رهنگه تیپان، بزقره سه ری سۆره تا (به قهره). ﴿٢﴾ ئینانه خوارا فئی قورئانی ژ نک خودایی سهرده ست و زیده زانایه. ﴿٣﴾ گونه ه ژیهه و تۆبه وهرگر و ئیزا گران و خودان که ره مه، چو په رستی ییت راست و دورست ژ وی پئغه تر نینن، و دوپهاهییا ههر تشته کی ب بال و یقه یه. ﴿٤﴾ کهس مه ده رکیی د

ئایه تیت خودیدا ناکه ت گاور نه بن، فئجا گهریان و هاتن و چۆنا وان [ئانکو بازرگانی و سلامه تییا وان، د گهل گاوریا وان] دوه لاتاندا بلا ته نه خاپینیت [کو تو وی هزری بکه ی ئەو نا ئینه ئیزا دان و ناهینه سزا کرن ل سهر کار و کریاریت خو]. ﴿٥﴾ به ری وان، مله تی نوو حی و دهسته ک و کۆمیت پستی وان ژی هاتین، پئغه مبه ریت خو دره وین دانان، و ههر مله ته کی کره دلئ خو و ل بهر گه ریا پئغه مبه ری خو ههنگیشتن [نه خو شیه کی بیننه سه ری]، و ب نه هه قیی جره بهر کرن [ل دویف هزارا وان] هه قیی بی هیز بکه ن و نه هیلن، فئجا من ئەو ئیزا دان، به ری خو بدئ کا ئیزا دانان یا چاوا بوو! ﴿٦﴾ ئەها ب فئ رهنگی فه رمانا [ئیزا] خودایی ته بۆ گاوران واجب بوو، کو ئەو دۆژه هینه. ﴿٧﴾ و ئەو ئیت عهرشی هه لدگرن، و ئەو ئیت دۆرماندۆر ته سبیح و حه مدا خودایی خو دکهن [ئانکو ب سوپاسییا خودایی خو، خودایی خو ژ هه می کیاسییا پاقژ دکهن]، و ب دورستی باوه ری پی دئینن، و داخوازا گونه ه ژیه ری بۆ ئەو ئیت باوه ری ئینایین دکهن [و دیژن]: خودیو دلفانی و زانینا ته، هه می تشت ییت فه گرتین، فئجا گونه هیت وان ئەو ئیت تۆبه کرین و ریکه ته گرتین ژئ به، و وان ژ ناگری دۆژه هئی بیاریزه.

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ غَافِرٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ﴿١﴾ تَزِيلُ الْكَتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرُ الذَّنْبِ وَقَابِلُ التَّوْبِ شَدِيدُ الْعِقَابِ ذِي الْقَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهُ الْمَصِيرِ ﴿٣﴾ مَا يُجَادِلُ فِيءَ إِلَهٍ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْزِرُكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبَلَدِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادِلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتِي عَلَيْكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾

﴿٨﴾ خودپوځ تو وان [خودان باوهران] و ښت باش ژ باب و باپير و ههفسهر و دوښدوها وان، بکه د بهحهشتا عهدهن و ټاکتجيو ونيډا، ټهوا ته سوز و په بيان پي دايښه وان، ني تويي يي سهردهست و کاربته جهه. ﴿٩﴾ و وان ژ ټيزايا خرابييان بپاريژه، و ههر کهسي وي پوژي توژ ټيزايا خرابييان بپاريزي، ټهغه [بي گومان] ته دلوفاني پي بر، و ټهغه يه سهره رازيسا مه زن. ﴿١٠﴾ و ټه وټ گاورووين دي ټينه گازيکرن [ژ بهري مليکه تانغه]، ب راستي کهربا [زيډه نه فيانا] خودي ژ کهربا ههوه بو ههوه مه زن تره، وهختي هوين بو باوهري ټيناني دهاتنه گازيکرن، ههوه باوهري نه ديئا. ﴿١١﴾ دي بيژن: خودپوځ ته دو جاران ټهم ښت مراندين، و دو جاران ري ته ټهم ښت ساخکرين [زيندي کرين]، و مه گونه ټيت خو ل سهر خو ټاشکهراکرن، ټهري ريکهک بو در کهفتني [ژ جهه نه مي] ههيه [ټهم ري در کهفين و بزفرينه سهر دنيايي]. ﴿١٢﴾ ټهف ټيزايا هوين ټيدا ب راستي يا هندييه، ههر وهختي خودي ب تني دهاته پهرستن ههوه خو نه رازي دکر، و هوختي هه فېشک بو دهاتنه چي کرن ههوه باوهري ديئا، و فهران بهس يا خودايي بلند و مه زنه [وي ټهف حوکه ل سهر ههوه يي دانايي، کو هوين ههروهه د دوژه هيذا بن]. ﴿١٣﴾ ټهوه نيشاني [شيانا] خو نيشا ههوه ددهت، و رزقي بو ههوه ژ ټهسماني ديئنه خوار، و ژ بلي وان ټه وټ بهري خو دايښه خودي، کهسي دي بو خو چام و درسان ژ فان نيشانان ناگريت. ﴿١٤﴾ ټيجا خودي پهرستن، و بلا پهرستنا ههوه ژ دل بو وي ښت، بلا گاوران پي نه خو ش ري ښت. ﴿١٥﴾ [خودي] پايه بلند و سالو خهت مه زنه، خودان عهرشه، و حبيي ب فهرانا خو بو ههر کهسي بټي ژ بهنده ښت خو دهنيريت، دا مروقان ژ پوژا ټيکهفتني [کو پوژا قيامه ټيه] بترسينيت و ټاگهدار بکهت. ﴿١٦﴾ پوژا [ههمي ژ گوران در دکهفن و] ټاشکهراکرن، چو کرياريت وان ل بهر خودي بهرزه نابن. [ههر خودي دي بيژن: ټهري ټهفرو سهره وري و ملکيني يا کيه؟] ههر خودي دي بهر سفي دت و بيژن: [سهره وري و ملکيني يا خودايي ټاک و ته نيا و سهردهسته.

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَرْوَاحِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنْ الَّذِينَ كَفَرُوا بِنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾ قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَنَا اثْنَتَيْنِ وَأَخْيَرْنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ ءَابَاتِكُمْ وَيُنْزِلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْزِلَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ هُمْ بَرْوُؤٌ لَا يُخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ
 اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَأَنْذَرُهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ
 لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظَلِيمٍ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حِمِيمٍ وَلَا شَفِيعَ
 يُطَاعُ ﴿١٨﴾ يَعْلَمُ حَاطَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿١٩﴾ وَاللَّهُ
 يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
 بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾ * وَلَمَّا بَسَرُوا فِي
 الْأَرْضِ فَتَنُورُوا كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ
 كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُ فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
 بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
 كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
 إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا
 وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَمْلَتِ وَقُرُونُ
 فَقَالُوا سِحْرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ
 عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا
 نِسَاءَهُمْ وَمَا كُنْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٢٥﴾

الجزء الرابع
١٧

و ١٧) ٢٢) ٢٣) ٢٤) ٢٥) ٢٦) ٢٧) ٢٨) ٢٩) ٣٠) ٣١) ٣٢) ٣٣) ٣٤) ٣٥) ٣٦) ٣٧) ٣٨) ٣٩) ٤٠) ٤١) ٤٢) ٤٣) ٤٤) ٤٥) ٤٦) ٤٧) ٤٨) ٤٩) ٥٠) ٥١) ٥٢) ٥٣) ٥٤) ٥٥) ٥٦) ٥٧) ٥٨) ٥٩) ٦٠) ٦١) ٦٢) ٦٣) ٦٤) ٦٥) ٦٦) ٦٧) ٦٨) ٦٩) ٧٠) ٧١) ٧٢) ٧٣) ٧٤) ٧٥) ٧٦) ٧٧) ٧٨) ٧٩) ٨٠) ٨١) ٨٢) ٨٣) ٨٤) ٨٥) ٨٦) ٨٧) ٨٨) ٨٩) ٩٠) ٩١) ٩٢) ٩٣) ٩٤) ٩٥) ٩٦) ٩٧) ٩٨) ٩٩) ١٠٠) ١٠١) ١٠٢) ١٠٣) ١٠٤) ١٠٥) ١٠٦) ١٠٧) ١٠٨) ١٠٩) ١١٠) ١١١) ١١٢) ١١٣) ١١٤) ١١٥) ١١٦) ١١٧) ١١٨) ١١٩) ١٢٠) ١٢١) ١٢٢) ١٢٣) ١٢٤) ١٢٥) ١٢٦) ١٢٧) ١٢٨) ١٢٩) ١٣٠) ١٣١) ١٣٢) ١٣٣) ١٣٤) ١٣٥) ١٣٦) ١٣٧) ١٣٨) ١٣٩) ١٤٠) ١٤١) ١٤٢) ١٤٣) ١٤٤) ١٤٥) ١٤٦) ١٤٧) ١٤٨) ١٤٩) ١٥٠) ١٥١) ١٥٢) ١٥٣) ١٥٤) ١٥٥) ١٥٦) ١٥٧) ١٥٨) ١٥٩) ١٦٠) ١٦١) ١٦٢) ١٦٣) ١٦٤) ١٦٥) ١٦٦) ١٦٧) ١٦٨) ١٦٩) ١٧٠) ١٧١) ١٧٢) ١٧٣) ١٧٤) ١٧٥) ١٧٦) ١٧٧) ١٧٨) ١٧٩) ١٨٠) ١٨١) ١٨٢) ١٨٣) ١٨٤) ١٨٥) ١٨٦) ١٨٧) ١٨٨) ١٨٩) ١٩٠) ١٩١) ١٩٢) ١٩٣) ١٩٤) ١٩٥) ١٩٦) ١٩٧) ١٩٨) ١٩٩) ٢٠٠) ٢٠١) ٢٠٢) ٢٠٣) ٢٠٤) ٢٠٥) ٢٠٦) ٢٠٧) ٢٠٨) ٢٠٩) ٢١٠) ٢١١) ٢١٢) ٢١٣) ٢١٤) ٢١٥) ٢١٦) ٢١٧) ٢١٨) ٢١٩) ٢٢٠) ٢٢١) ٢٢٢) ٢٢٣) ٢٢٤) ٢٢٥) ٢٢٦) ٢٢٧) ٢٢٨) ٢٢٩) ٢٣٠) ٢٣١) ٢٣٢) ٢٣٣) ٢٣٤) ٢٣٥) ٢٣٦) ٢٣٧) ٢٣٨) ٢٣٩) ٢٤٠) ٢٤١) ٢٤٢) ٢٤٣) ٢٤٤) ٢٤٥) ٢٤٦) ٢٤٧) ٢٤٨) ٢٤٩) ٢٥٠) ٢٥١) ٢٥٢) ٢٥٣) ٢٥٤) ٢٥٥) ٢٥٦) ٢٥٧) ٢٥٨) ٢٥٩) ٢٦٠) ٢٦١) ٢٦٢) ٢٦٣) ٢٦٤) ٢٦٥) ٢٦٦) ٢٦٧) ٢٦٨) ٢٦٩) ٢٧٠) ٢٧١) ٢٧٢) ٢٧٣) ٢٧٤) ٢٧٥) ٢٧٦) ٢٧٧) ٢٧٨) ٢٧٩) ٢٨٠) ٢٨١) ٢٨٢) ٢٨٣) ٢٨٤) ٢٨٥) ٢٨٦) ٢٨٧) ٢٨٨) ٢٨٩) ٢٩٠) ٢٩١) ٢٩٢) ٢٩٣) ٢٩٤) ٢٩٥) ٢٩٦) ٢٩٧) ٢٩٨) ٢٩٩) ٣٠٠) ٣٠١) ٣٠٢) ٣٠٣) ٣٠٤) ٣٠٥) ٣٠٦) ٣٠٧) ٣٠٨) ٣٠٩) ٣١٠) ٣١١) ٣١٢) ٣١٣) ٣١٤) ٣١٥) ٣١٦) ٣١٧) ٣١٨) ٣١٩) ٣٢٠) ٣٢١) ٣٢٢) ٣٢٣) ٣٢٤) ٣٢٥) ٣٢٦) ٣٢٧) ٣٢٨) ٣٢٩) ٣٣٠) ٣٣١) ٣٣٢) ٣٣٣) ٣٣٤) ٣٣٥) ٣٣٦) ٣٣٧) ٣٣٨) ٣٣٩) ٣٤٠) ٣٤١) ٣٤٢) ٣٤٣) ٣٤٤) ٣٤٥) ٣٤٦) ٣٤٧) ٣٤٨) ٣٤٩) ٣٥٠) ٣٥١) ٣٥٢) ٣٥٣) ٣٥٤) ٣٥٥) ٣٥٦) ٣٥٧) ٣٥٨) ٣٥٩) ٣٦٠) ٣٦١) ٣٦٢) ٣٦٣) ٣٦٤) ٣٦٥) ٣٦٦) ٣٦٧) ٣٦٨) ٣٦٩) ٣٧٠) ٣٧١) ٣٧٢) ٣٧٣) ٣٧٤) ٣٧٥) ٣٧٦) ٣٧٧) ٣٧٨) ٣٧٩) ٣٨٠) ٣٨١) ٣٨٢) ٣٨٣) ٣٨٤) ٣٨٥) ٣٨٦) ٣٨٧) ٣٨٨) ٣٨٩) ٣٩٠) ٣٩١) ٣٩٢) ٣٩٣) ٣٩٤) ٣٩٥) ٣٩٦) ٣٩٧) ٣٩٨) ٣٩٩) ٤٠٠) ٤٠١) ٤٠٢) ٤٠٣) ٤٠٤) ٤٠٥) ٤٠٦) ٤٠٧) ٤٠٨) ٤٠٩) ٤١٠) ٤١١) ٤١٢) ٤١٣) ٤١٤) ٤١٥) ٤١٦) ٤١٧) ٤١٨) ٤١٩) ٤٢٠) ٤٢١) ٤٢٢) ٤٢٣) ٤٢٤) ٤٢٥) ٤٢٦) ٤٢٧) ٤٢٨) ٤٢٩) ٤٣٠) ٤٣١) ٤٣٢) ٤٣٣) ٤٣٤) ٤٣٥) ٤٣٦) ٤٣٧) ٤٣٨) ٤٣٩) ٤٤٠) ٤٤١) ٤٤٢) ٤٤٣) ٤٤٤) ٤٤٥) ٤٤٦) ٤٤٧) ٤٤٨) ٤٤٩) ٤٥٠) ٤٥١) ٤٥٢) ٤٥٣) ٤٥٤) ٤٥٥) ٤٥٦) ٤٥٧) ٤٥٨) ٤٥٩) ٤٦٠) ٤٦١) ٤٦٢) ٤٦٣) ٤٦٤) ٤٦٥) ٤٦٦) ٤٦٧) ٤٦٨) ٤٦٩) ٤٧٠) ٤٧١) ٤٧٢) ٤٧٣) ٤٧٤) ٤٧٥) ٤٧٦) ٤٧٧) ٤٧٨) ٤٧٩) ٤٨٠) ٤٨١) ٤٨٢) ٤٨٣) ٤٨٤) ٤٨٥) ٤٨٦) ٤٨٧) ٤٨٨) ٤٨٩) ٤٩٠) ٤٩١) ٤٩٢) ٤٩٣) ٤٩٤) ٤٩٥) ٤٩٦) ٤٩٧) ٤٩٨) ٤٩٩) ٥٠٠) ٥٠١) ٥٠٢) ٥٠٣) ٥٠٤) ٥٠٥) ٥٠٦) ٥٠٧) ٥٠٨) ٥٠٩) ٥١٠) ٥١١) ٥١٢) ٥١٣) ٥١٤) ٥١٥) ٥١٦) ٥١٧) ٥١٨) ٥١٩) ٥٢٠) ٥٢١) ٥٢٢) ٥٢٣) ٥٢٤) ٥٢٥) ٥٢٦) ٥٢٧) ٥٢٨) ٥٢٩) ٥٣٠) ٥٣١) ٥٣٢) ٥٣٣) ٥٣٤) ٥٣٥) ٥٣٦) ٥٣٧) ٥٣٨) ٥٣٩) ٥٤٠) ٥٤١) ٥٤٢) ٥٤٣) ٥٤٤) ٥٤٥) ٥٤٦) ٥٤٧) ٥٤٨) ٥٤٩) ٥٥٠) ٥٥١) ٥٥٢) ٥٥٣) ٥٥٤) ٥٥٥) ٥٥٦) ٥٥٧) ٥٥٨) ٥٥٩) ٥٦٠) ٥٦١) ٥٦٢) ٥٦٣) ٥٦٤) ٥٦٥) ٥٦٦) ٥٦٧) ٥٦٨) ٥٦٩) ٥٧٠) ٥٧١) ٥٧٢) ٥٧٣) ٥٧٤) ٥٧٥) ٥٧٦) ٥٧٧) ٥٧٨) ٥٧٩) ٥٨٠) ٥٨١) ٥٨٢) ٥٨٣) ٥٨٤) ٥٨٥) ٥٨٦) ٥٨٧) ٥٨٨) ٥٨٩) ٥٩٠) ٥٩١) ٥٩٢) ٥٩٣) ٥٩٤) ٥٩٥) ٥٩٦) ٥٩٧) ٥٩٨) ٥٩٩) ٦٠٠) ٦٠١) ٦٠٢) ٦٠٣) ٦٠٤) ٦٠٥) ٦٠٦) ٦٠٧) ٦٠٨) ٦٠٩) ٦١٠) ٦١١) ٦١٢) ٦١٣) ٦١٤) ٦١٥) ٦١٦) ٦١٧) ٦١٨) ٦١٩) ٦٢٠) ٦٢١) ٦٢٢) ٦٢٣) ٦٢٤) ٦٢٥) ٦٢٦) ٦٢٧) ٦٢٨) ٦٢٩) ٦٣٠) ٦٣١) ٦٣٢) ٦٣٣) ٦٣٤) ٦٣٥) ٦٣٦) ٦٣٧) ٦٣٨) ٦٣٩) ٦٤٠) ٦٤١) ٦٤٢) ٦٤٣) ٦٤٤) ٦٤٥) ٦٤٦) ٦٤٧) ٦٤٨) ٦٤٩) ٦٥٠) ٦٥١) ٦٥٢) ٦٥٣) ٦٥٤) ٦٥٥) ٦٥٦) ٦٥٧) ٦٥٨) ٦٥٩) ٦٦٠) ٦٦١) ٦٦٢) ٦٦٣) ٦٦٤) ٦٦٥) ٦٦٦) ٦٦٧) ٦٦٨) ٦٦٩) ٦٧٠) ٦٧١) ٦٧٢) ٦٧٣) ٦٧٤) ٦٧٥) ٦٧٦) ٦٧٧) ٦٧٨) ٦٧٩) ٦٨٠) ٦٨١) ٦٨٢) ٦٨٣) ٦٨٤) ٦٨٥) ٦٨٦) ٦٨٧) ٦٨٨) ٦٨٩) ٦٩٠) ٦٩١) ٦٩٢) ٦٩٣) ٦٩٤) ٦٩٥) ٦٩٦) ٦٩٧) ٦٩٨) ٦٩٩) ٧٠٠) ٧٠١) ٧٠٢) ٧٠٣) ٧٠٤) ٧٠٥) ٧٠٦) ٧٠٧) ٧٠٨) ٧٠٩) ٧١٠) ٧١١) ٧١٢) ٧١٣) ٧١٤) ٧١٥) ٧١٦) ٧١٧) ٧١٨) ٧١٩) ٧٢٠) ٧٢١) ٧٢٢) ٧٢٣) ٧٢٤) ٧٢٥) ٧٢٦) ٧٢٧) ٧٢٨) ٧٢٩) ٧٣٠) ٧٣١) ٧٣٢) ٧٣٣) ٧٣٤) ٧٣٥) ٧٣٦) ٧٣٧) ٧٣٨) ٧٣٩) ٧٤٠) ٧٤١) ٧٤٢) ٧٤٣) ٧٤٤) ٧٤٥) ٧٤٦) ٧٤٧) ٧٤٨) ٧٤٩) ٧٥٠) ٧٥١) ٧٥٢) ٧٥٣) ٧٥٤) ٧٥٥) ٧٥٦) ٧٥٧) ٧٥٨) ٧٥٩) ٧٦٠) ٧٦١) ٧٦٢) ٧٦٣) ٧٦٤) ٧٦٥) ٧٦٦) ٧٦٧) ٧٦٨) ٧٦٩) ٧٧٠) ٧٧١) ٧٧٢) ٧٧٣) ٧٧٤) ٧٧٥) ٧٧٦) ٧٧٧) ٧٧٨) ٧٧٩) ٧٨٠) ٧٨١) ٧٨٢) ٧٨٣) ٧٨٤) ٧٨٥) ٧٨٦) ٧٨٧) ٧٨٨) ٧٨٩) ٧٩٠) ٧٩١) ٧٩٢) ٧٩٣) ٧٩٤) ٧٩٥) ٧٩٦) ٧٩٧) ٧٩٨) ٧٩٩) ٨٠٠) ٨٠١) ٨٠٢) ٨٠٣) ٨٠٤) ٨٠٥) ٨٠٦) ٨٠٧) ٨٠٨) ٨٠٩) ٨١٠) ٨١١) ٨١٢) ٨١٣) ٨١٤) ٨١٥) ٨١٦) ٨١٧) ٨١٨) ٨١٩) ٨٢٠) ٨٢١) ٨٢٢) ٨٢٣) ٨٢٤) ٨٢٥) ٨٢٦) ٨٢٧) ٨٢٨) ٨٢٩) ٨٣٠) ٨٣١) ٨٣٢) ٨٣٣) ٨٣٤) ٨٣٥) ٨٣٦) ٨٣٧) ٨٣٨) ٨٣٩) ٨٤٠) ٨٤١) ٨٤٢) ٨٤٣) ٨٤٤) ٨٤٥) ٨٤٦) ٨٤٧) ٨٤٨) ٨٤٩) ٨٥٠) ٨٥١) ٨٥٢) ٨٥٣) ٨٥٤) ٨٥٥) ٨٥٦) ٨٥٧) ٨٥٨) ٨٥٩) ٨٦٠) ٨٦١) ٨٦٢) ٨٦٣) ٨٦٤) ٨٦٥) ٨٦٦) ٨٦٧) ٨٦٨) ٨٦٩) ٨٧٠) ٨٧١) ٨٧٢) ٨٧٣) ٨٧٤) ٨٧٥) ٨٧٦) ٨٧٧) ٨٧٨) ٨٧٩) ٨٨٠) ٨٨١) ٨٨٢) ٨٨٣) ٨٨٤) ٨٨٥) ٨٨٦) ٨٨٧) ٨٨٨) ٨٨٩) ٨٩٠) ٨٩١) ٨٩٢) ٨٩٣) ٨٩٤) ٨٩٥) ٨٩٦) ٨٩٧) ٨٩٨) ٨٩٩) ٩٠٠) ٩٠١) ٩٠٢) ٩٠٣) ٩٠٤) ٩٠٥) ٩٠٦) ٩٠٧) ٩٠٨) ٩٠٩) ٩١٠) ٩١١) ٩١٢) ٩١٣) ٩١٤) ٩١٥) ٩١٦) ٩١٧) ٩١٨) ٩١٩) ٩٢٠) ٩٢١) ٩٢٢) ٩٢٣) ٩٢٤) ٩٢٥) ٩٢٦) ٩٢٧) ٩٢٨) ٩٢٩) ٩٣٠) ٩٣١) ٩٣٢) ٩٣٣) ٩٣٤) ٩٣٥) ٩٣٦) ٩٣٧) ٩٣٨) ٩٣٩) ٩٤٠) ٩٤١) ٩٤٢) ٩٤٣) ٩٤٤) ٩٤٥) ٩٤٦) ٩٤٧) ٩٤٨) ٩٤٩) ٩٥٠) ٩٥١) ٩٥٢) ٩٥٣) ٩٥٤) ٩٥٥) ٩٥٦) ٩٥٧) ٩٥٨) ٩٥٩) ٩٦٠) ٩٦١) ٩٦٢) ٩٦٣) ٩٦٤) ٩٦٥) ٩٦٦) ٩٦٧) ٩٦٨) ٩٦٩) ٩٧٠) ٩٧١) ٩٧٢) ٩٧٣) ٩٧٤) ٩٧٥) ٩٧٦) ٩٧٧) ٩٧٨) ٩٧٩) ٩٨٠) ٩٨١) ٩٨٢) ٩٨٣) ٩٨٤) ٩٨٥) ٩٨٦) ٩٨٧) ٩٨٨) ٩٨٩) ٩٩٠) ٩٩١) ٩٩٢) ٩٩٣) ٩٩٤) ٩٩٥) ٩٩٦) ٩٩٧) ٩٩٨) ٩٩٩) ١٠٠٠) ١٠٠١) ١٠٠٢) ١٠٠٣) ١٠٠٤) ١٠٠٥) ١٠٠٦) ١٠٠٧) ١٠٠٨) ١٠٠٩) ١٠١٠) ١٠١١) ١٠١٢) ١٠١٣) ١٠١٤) ١٠١٥) ١٠١٦) ١٠١٧) ١٠١٨) ١٠١٩) ١٠٢٠) ١٠٢١) ١٠٢٢) ١٠٢٣) ١٠٢٤) ١٠٢٥) ١٠٢٦) ١٠٢٧) ١٠٢٨) ١٠٢٩) ١٠٣٠) ١٠٣١) ١٠٣٢) ١٠٣٣) ١٠٣٤) ١٠٣٥) ١٠٣٦) ١٠٣٧) ١٠٣٨) ١٠٣٩) ١٠٤٠) ١٠٤١) ١٠٤٢) ١٠٤٣) ١٠٤٤) ١٠٤٥) ١٠٤٦) ١٠٤٧) ١٠٤٨) ١٠٤٩) ١٠٥٠) ١٠٥١) ١٠٥٢) ١٠٥٣) ١٠٥٤) ١٠٥٥) ١٠٥٦) ١٠٥٧) ١٠٥٨) ١٠٥٩) ١٠٦٠) ١٠٦١) ١٠٦٢) ١٠٦٣) ١٠٦٤) ١٠٦٥) ١٠٦٦) ١٠٦٧) ١٠٦٨) ١٠٦٩) ١٠٧٠) ١٠٧١) ١٠٧٢) ١٠٧٣) ١٠٧٤) ١٠٧٥) ١٠٧٦) ١٠٧٧) ١٠٧٨) ١٠٧٩) ١٠٨٠) ١٠٨١) ١٠٨٢) ١٠٨٣) ١٠٨٤) ١٠٨٥) ١٠٨٦) ١٠٨٧) ١٠٨٨) ١٠٨٩) ١٠٩٠) ١٠٩١) ١٠٩٢) ١٠٩٣) ١٠٩٤) ١٠٩٥) ١٠٩٦) ١٠٩٧) ١٠٩٨) ١٠٩٩) ١١٠٠) ١١٠١) ١١٠٢) ١١٠٣) ١١٠٤) ١١٠٥) ١١٠٦) ١١٠٧) ١١٠٨) ١١٠٩) ١١١٠) ١١١١) ١١١٢) ١١١٣) ١١١٤) ١١١٥) ١١١٦) ١١١٧) ١١١٨) ١١١٩) ١١٢٠) ١١٢١) ١١٢٢) ١١٢٣) ١١٢٤) ١١٢٥) ١١٢٦) ١١٢٧) ١١٢٨) ١١٢٩) ١١٣٠) ١١٣١) ١١٣٢) ١١٣٣) ١١٣٤) ١١٣٥) ١١٣٦) ١١٣٧) ١١٣٨) ١١٣٩) ١١٤٠) ١١٤١) ١١٤٢) ١١٤٣) ١١٤٤) ١١٤٥) ١١٤٦) ١١٤٧) ١١٤٨) ١١٤٩) ١١٥٠) ١١٥١) ١١٥٢) ١١٥٣) ١١٥٤) ١١٥٥) ١١٥٦) ١١٥٧) ١١٥٨) ١١٥٩) ١١٦٠) ١١٦١) ١١٦٢) ١١٦٣) ١١٦٤) ١١٦٥) ١١٦٦) ١١٦٧) ١١٦٨) ١١٦٩) ١١٧٠) ١١٧١) ١١٧٢) ١١٧٣) ١١٧٤) ١١٧٥) ١١٧٦) ١١٧٧) ١١٧٨) ١١٧٩) ١١٨٠) ١١٨١) ١١٨٢) ١١٨٣) ١١٨٤) ١١٨٥) ١١٨٦) ١١٨٧) ١١٨٨) ١١٨٩) ١١٩٠) ١١٩١) ١١٩٢) ١١٩٣) ١١٩٤) ١١٩٥) ١١٩٦) ١١٩٧) ١١٩٨) ١١٩٩) ١٢٠٠) ١٢٠١) ١٢٠٢) ١٢٠٣) ١٢٠٤) ١٢٠٥) ١٢٠٦) ١٢٠٧) ١٢٠٨) ١٢٠٩) ١٢١٠) ١٢١١) ١٢١٢) ١٢١٣) ١٢١٤) ١٢١٥) ١٢١٦) ١٢١٧) ١٢١٨) ١٢١٩) ١٢٢٠) ١٢٢١) ١٢٢٢) ١٢٢٣) ١٢٢٤) ١٢٢٥) ١٢٢٦) ١٢٢٧) ١٢٢٨) ١٢٢٩) ١٢٣٠) ١٢٣١) ١٢٣٢) ١٢٣٣) ١٢٣٤) ١٢٣٥) ١٢٣٦) ١٢٣٧) ١٢٣٨) ١٢٣٩) ١٢٤٠) ١٢٤١) ١٢٤٢) ١٢٤٣) ١٢٤٤) ١٢٤٥) ١٢٤٦) ١٢٤٧) ١٢٤٨) ١٢٤٩) ١٢٥٠) ١٢٥١) ١٢٥٢) ١٢٥٣) ١٢٥٤) ١٢٥٥) ١٢٥٦) ١٢٥٧) ١٢٥٨) ١٢٥٩) ١٢٦٠) ١٢٦١) ١٢٦٢) ١٢٦٣) ١٢٦٤) ١٢٦٥) ١٢٦٦) ١٢٦٧) ١٢٦٨) ١٢٦٩) ١٢٧٠) ١٢٧١) ١٢٧٢) ١٢٧٣) ١٢٧٤) ١٢٧٥) ١٢٧٦) ١٢٧٧) ١٢٧٨) ١٢٧٩) ١٢٨٠) ١٢٨١) ١٢٨٢) ١٢٨٣) ١٢٨٤) ١٢٨٥) ١٢٨٦) ١٢٨٧) ١٢٨٨) ١٢٨٩) ١٢٩٠) ١٢٩١) ١٢٩٢) ١٢٩٣) ١٢٩٤) ١٢٩٥) ١٢٩٦) ١٢٩٧) ١٢٩٨) ١٢٩٩) ١٣٠٠) ١٣٠١) ١٣٠٢) ١٣٠٣) ١٣٠٤) ١٣٠٥) ١٣٠٦) ١٣٠٧) ١٣٠٨) ١٣٠٩) ١٣١٠) ١٣١١) ١٣١٢) ١٣١٣) ١٣١٤) ١٣١٥) ١٣١٦) ١٣١٧) ١٣١٨) ١٣١٩) ١٣٢٠) ١٣٢١) ١٣٢٢) ١٣٢٣) ١٣٢٤) ١٣٢٥) ١٣٢٦) ١٣٢٧) ١٣٢٨) ١٣٢٩) ١٣٣٠) ١٣٣١) ١٣٣٢) ١٣٣٣) ١٣٣٤) ١٣٣٥) ١٣٣٦) ١٣٣٧) ١٣٣٨) ١٣٣٩) ١٣٤٠) ١٣٤١) ١٣٤٢) ١٣٤٣) ١٣٤٤) ١٣٤٥) ١٣٤٦) ١٣٤٧) ١٣٤٨) ١٣٤٩) ١٣٥٠) ١٣٥١) ١٣٥٢) ١٣٥٣) ١٣٥٤) ١٣٥٥) ١٣٥٦) ١٣٥٧) ١٣٥٨) ١٣٥٩) ١٣٦٠) ١٣٦١) ١٣٦٢) ١٣٦٣) ١٣٦٤) ١٣٦٥) ١٣٦٦) ١٣٦٧) ١٣٦٨) ١٣٦٩) ١٣٧٠) ١٣٧١) ١٣٧٢) ١٣٧٣) ١٣٧٤) ١٣٧٥) ١٣٧٦) ١٣٧٧) ١٣٧٨) ١٣٧٩) ١٣٨٠) ١٣٨١) ١٣٨٢) ١٣٨٣) ١٣٨٤) ١٣٨٥) ١٣٨٦) ١٣٨

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ
 أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٦٦﴾
 وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ
 بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٦٧﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
 يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ
 جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَذِبًا فَعَلَيْهِ
 كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَابٌ ﴿٦٨﴾ يَقُولُ لَكُمْ
 أَلَمْ تَأْتُوا ظَهْرَيْنِ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ
 إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ
 إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٦٩﴾ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَأْتِي فِرْعَوْنَ
 عَلَى كَرِّ مِثْلِ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٧٠﴾ مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ
 وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٧١﴾
 وَيَقُولُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٧٢﴾ يَوْمَ تُؤَلَّفُونَ
 مَعَكُمْ مِنْ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٧٣﴾

﴿٦٦﴾ و فیرعہونی گوت: ژ من بگہرن دا ئەز
 مووسایی بکوژم، و بلا پاشی گازی خودایی خو
 بکەت [بلا خودایی وی وی ژ من قورتال بکەت]،
 ئەز دترسم [ئەگەر ئەز وی نەکوژم] ئەو دینی ھەو
 بگوھۆریت، یان ژێ خرابییی د ئەردیدا بە لاف
 بکەت. ﴿٦٧﴾ و مووسایی گوت: ئەز خو ب خودایی
 خو و خودایی ھەو، ژ ھەر خو مەز نەکرەکی بی باوەر
 ژ پۆزا قیامەتی، دپارێزم. ﴿٦٨﴾ و زە لامەکی خودان
 باوەر ژ مالا فیرعەونی بە لی باوەر سیا خو فەدشارت،
 گوت: ئەری ھوین دی مروفەکی کوژن چونکی
 دبێژیت: خودانی من خودییە، و ب موعجیزە یی
 بو ھەو ژ دەف خودایی ھەو ھاتی، و ئەگەر ئەو یی
 درەوین بیت درەوا وی دی ل وی زفپیت، و ئەگەر یی
 راستگو بیت ھندە ژ وئ ئیزایا ھەو ھەو پی دترسینیت،
 دی ژ ھەو گریت [ئەو ھندە بەسە، ھەو د ھیلاک
 ببەت]، ب راستی خودی وی راستەری ناکەت یی
 زیدە خراب و درەوین. ﴿٦٩﴾ ھەی ملەتی من، ئەفرۆ
 سەرورەری یا ھەو ھەو، و ھوین د ئەردیدا [ل سەر

ئسرائیلیان] زال و سەر دەستن، فێجا ئەگەر ئیزایا خودی ب سەر مەدا ھات، کیسە ھاریکاری و پشە فانیسا
 مە بکەت و مە ژێ قورتال بکەت؟ فیرعەونی گوت: ئەز ژ وئ پێفەر بو ھەو نابیژم یا بەری نوکە من
 گوتی [ئەز ژ وئ چێتر نابینم یا ئەز دینم، کو پێتە کوشتن دا دۆزا وی ب دوپاھیک بیت]، و ئەز [ب وئ یا
 ئەز چێتر دینم] ژ ریکا راست پێفەر نیشا ھەو نادەم؟ ﴿٧٠﴾ و ئەوی خودان باوەر [وژ بنە مالا فیرعەونی]
 گوت: ھەی ملەتی من [ئەگەر ھوین باوەر یی ب مووسایی نەین، و ھەر بەرگەر پانا کوشتنا وی بکەن] ئەز
 دترسم پۆژەکا [ب ئیزا] وەکی پۆزا کۆم و دەستەکان [کۆمیت ل سەر پێغەمبەریت خو بووینە دەستەکا] ب
 سەر ھەو دا بیت. ﴿٧١﴾ و ئەز دترسم ئیزایەکا وەکی یا ملەتی نووح و عاد و ئەوود و ئەویت پشتی وان
 ھاتین ب سەری ھەو بیت، و ب راستی خودی سەم بو چو بەندەیان نەفیت [ئانکو کەسی بی گونە ھیزا
 نادەت]. ﴿٧٢﴾ و ھەی ملەتی من، ترسا من ل سەر ھەو ترسا پۆزا گازی یکر نییە (پۆزا قیامەتی) [گازی کەرن
 تیدا مشە دیت و خەلکی بە حەشتی و جەھنمی گازی تیک دکەن، و گاور ب خوژی د نافەر خۆدا گازی
 تیکدو دکەن، و دبیتە لافلافا وان و جەبەرا وان]. ﴿٧٣﴾ پۆزا ھوین پشتا خو ددەنە ئاگری و درەفن، و ھەو
 چو پارێژان نینن کو ھەو ژ ئیزایا خودی پبارێزن، و ھەر کەسی خودی گوپرا و بەرزە بکەت، کەس نینە
 وی راستەری بکەت.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي
شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّى إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ
مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
مُزْتَابٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ
أَتَتْهُمْ كُفْرًا مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ
يَطُغُّ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
يَهْنَأُنْ أَبْنَى لِي صَرَخًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٣٦﴾ أَسْبَابَ
السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لأظنُّهُ كَذِبًا
وَكَذَلِكَ يُرِي فِرْعَوْنُ سُوءَ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنِ السَّبِيلِ
وَمَا كُنْذِرْ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنَ
يَقُومُوا أَتَمِعُونَ أَهْدَكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٨﴾ يَقُومُوا
إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَّعْ وَإِنَّا لَآخِرَةُ هِيَ
دَارُ الْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِمَّنْ ذَكَرْنَا وَأَنَّى لَهُمُ ثَمَرٌ قُلْ لَكُمْ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

﴿٣٤﴾ و ب سویند بهری [موسایی] یوسف [ژدهف
خودی] ب نیشانیت ناشکرا و معجزه یانغه بۆ هه وه
هاتبوو، و هوین هیژ ژ وان نیشانان دودلن تهویت
یوسف بۆ هه وه ئیناین، قیجا گاغا یوسف مری،
هه وه گۆت: خلاس، خودی پستی یوسف چو
پیغه مبه ران نهنیریت، هؤسا خودی وی گومرا دکهت
تهوئ زیده خراب، و د ئیکنینیا خودیدا ب گومان.
﴿٣٥﴾ [ییت زیده خراب و ب شک تهفنه] تهویت
مهدهر کیی د نیشان و ئایه تیت خودیدا دکهن بی بهلگه
و نیشانهک وان هه بیت، مهدهر کییا وان کهربا خودی و
یا خودان باوهران پتر و مهزنت لی کر، و هؤسا خودی
دلی ههر خۆمهزنکه ر و زیده خراب و هه ق دژمنه کی
مۆر دکهت. ﴿٣٦﴾ و فیرعه ونی گۆت: هامانو تو
بۆ من قهسه رکا بلند ئافاکه [بچمه سه ر] بهلکی
بگه همه ده رگه ه و ریکان. ﴿٣٧﴾ ده رگه ه و ریکیت
تهسمانان، دا بهری خۆ بدهمه خودایی موسایی، و
ئه ز دینم تهوژ دره وینانه، و هؤسا کار و کریاریت وی
ییت خراب بۆ هاتنه جوانکرن و ژ ریکا راست هاته
فهدهر کرن، و پیلانگپرانا فیرعه ونی ژ خوساره تیی پیغه تر نه بوو. ﴿٣٨﴾ و تهوئ باوهری ئینایی گۆت: هه ی
مله تی من، گوهی خۆ بدهنه من ول دویف من وهرن، ئه ز دی بهری هه وه ده مه ریکا راستی و سه رفه رازیی.
﴿٣٩﴾ هه ی مله تی من، ژیانائی دنیایی ب تنی خۆشییه کا دۆمکوره، و ئاخره ته جهی ئاکنجیوون و
بنه جهیی. ﴿٤٠﴾ هه ر کهسی [دقی دنیایدا] گونه هه کی بکهت، تهو ته مه تی گونه ها خۆ دی ئیته جزا کرن،
و هه ر کهسی باشیی بکهت، چ میتر بیت چ ژن، و تهو یی خودان باوهر بیت، تهفه دی چنه د بهحه شتیدا و
رزقی وان بی حسیب و هه ژمار دی ئیته بهر وان.

الجزء
٤٨

﴿٤١﴾ وَيَقُولُ مَا لِيَ أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ
تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ
عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٢﴾ لَأَجْزِمَنَّ
تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ
وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٣﴾
فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفَوتُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْإِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَّهَ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَّا كُرُوا
وَحَاقَ بِهَا يَوْمَ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾ النَّارُ يُعْرَضُونَ
عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ
فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذْ يَتَحَفَّضُونَ فِي النَّارِ
فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ
تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَنُونَ عَلَيْنَا صِيبًا مِنَ النَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ
الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ فِيهَا إِنْ كُنَّا لَكُمْ قَدْ حَكَمَ
بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخِزْيَانَةِ جَهَنَّمَ
ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

٤٧٢

﴿٤١﴾ و هه ی مله تی من ئەفه چیه، ئەز بهر ی هه وه
ددهمه بهحهشتی و هوین بهر ی من ددهنه ئهه نه ئاگری؟
﴿٤٢﴾ هوین بهر ی من ددهنه هند ی ئەز باوه ری ی
ب خود ی نه ئینم، و وی بۆ بکه مه هه فیشک یی ئەز
چو ژ ی نه زانم، و ئەز بهر ی هه وه ددهمه خودای ی
سه رده ست و زیده گونه ه ژ ی بهر. ﴿٤٣﴾ بی گو مان
ئه وی هوین بهر ی من ددهنی نابیت بیته په رستن،
چونکی بهر سفا که سی ناده ت نه ل دنیا یی و نه ل
ئاخه تی، و زفر ینا مه هه مییان ب بال خود یقه یه، و
ب راست ی ئه ویت زیده گونه هکار ئه ون دۆژه ی.
﴿٤٤﴾ ئەفا ئەز دبێژمه هه وه، نێر یك نه دویر، دی ئیته
بیرا هه وه، و ئەز دی کاروباری خۆ هیلمه ب هیثیا
خود یقه، ب راست ی خود ی ئاگه ژ هه می بهنده یان
هه یه و دبیینت. ﴿٤٥﴾ فێجا خود ی ئه و [خودان
باوه ری شیره تکه ر] ژ خرابیا وی پیلانا وان گێرای ی
پاراست، و ئیزایه کا خراب ب سه ر بنه مالا فیرعه ونیدا
هات. ﴿٤٦﴾ سپیده و ئیشاران [ئانکو به رده وام هه تا
رۆژا قیامه تی] جانی وان ب ئاگری دئیه سو تن، و
رۆژا قیامه ت رادبیت خود ی دی بێژته ملیاکه تان: فیرعه ونیان بیخه ن ناف دژوارترین ئیزادا. ﴿٤٧﴾ و هختی
ئه و د ئاگریدا دمیینه پیکشه و جره بر ی دکهن، و ئه ویت ته په سه ر دی بێژنه وان ئه ویت خۆ مه زن کرین: نی
ئه م دویکه فنییت هه وه بووین، ما هوین پشکه کی ژ ئاگری ژ مه فه ناکه ن و هه لناگرن؟ ﴿٤٨﴾ و ئه ویت
خۆ مه زن کرین دی بێژن: ئەم هه می وه کی ئیکین د ناف ئاگریدا، خلاس، خود ی حوکم د نافه را بهنده یاندا
کر [و جره بر یابی فایده یه]. ﴿٤٩﴾ و ئه ویت د ئاگریدا دی بێژنه ده رگه هفانییت دۆژه ی: بێژنه خودای ی خۆ
بلا رۆژه کی ب تنی ئیزای ی ل سه ر مه سفا که ت.

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى قَالُوا فَأَدْعُوا وَمَا دَعَا الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۝
 إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهُدُ ۝ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ
 وَلَهُمُ الْعَذَابُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى
 الْهُدَى وَأَوْثَقْنَاهُ بِاسْتِزْلِ الْكِتَابِ ۝ هُدَى
 وَذَكَرْنَاهُ لِلْأُولَى الْأَلْبَابِ ۝ فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
 حَقٌّ وَأَسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعُشِيِّ
 وَالْإِكْبَرِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ
 بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ فِي ضُورِهِمْ إِلَّا كِبَرُ
 مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
 الْبَصِيرُ ۝ لَخَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَكْبَرُ مِنْ
 خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝
 وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءَ قَلِيلًا مِمَّا تَدْكُرُونَ ۝

﴿٥٠﴾ [ملياکت د بهر سفا و اندا] دئی بیژن: نه ری ما پیغه مبه ریټ هه وه ب بهلگه و نیشان و موعجیزه فه بو هه وه نه هاتبون؟ دئی بیژن: به لئی [پیغه مبه ریټ مه ب بهلگه و نیشان و موعجیزه فه بو مه هاتبون، به لئی مه باوهری ب وان نه ئینا] ملیاکت دئی بیژن: دئی هوین ب خو داخوازا سفک کرنا ئیزایی بو خوژ خودی بکه، و داخوازا گاوران [وئی رۆژی] ما دئی ب چ چیت؟! ﴿٥١﴾ بئ شک ئهم هه ر دئی هاریکاریا پیغه مبه ریټ خو و ئه ویت باوهری ئینایین کهین، د فئی دنیا ییدا و دوی رۆژی ژیدا یا شاهد تیدا رادبن [کو رۆزا قیامه تییه]. ﴿٥٢﴾ رۆزا عوزر خواستن و هه جه تا سته مکاران ب چو نه چیت و مفای وان نه کهت، و له عنه ت ل وان بیت و پیسه جه بو وان بیت. ﴿٥٣﴾ و ب سویند مه راسته ریټی [هه ر تشته کی دیار دینیدا، چ موعجیزه و چ ته ورات و چ ته شریع] دا مووسایی، و مه ئسرائیلی کر نه ویرسیټ ته وراتی. ﴿٥٤﴾ کو ریکا هیدا یه تییه، و بیرئینانه بو خودان ئه قلان. ﴿٥٥﴾ [هه ی موحه مه د] فئجا سه بری [ل سه ر

ئه زیه تا گاوران و هکی پیغه مبه ریټ به ری خو] بکیشه، بئ شک په یانا خودی یا راسته، و داخوازا لیویری بۆ گونه هیټ خو بکه، و سپنده و ئیقفاران (ئانکو هه می ده مان) ته سبیح و حمدا خودایی خو بکه. ﴿٥٦﴾ ب راستی ئه ویت مه ده رکیی دئایه تیټ خودیدا دکه، بئ بهلگه و نیشانه ک وان هه بیت، ژ خو مه ز نکرئی پیغه تر دلی و اندانینه، و ئه و [مه ز ناتی] وان ناگه هینیته وئی یا وان دقیت [کو ئه و رونا هییا دینی فه مرین]، فئجا خو ب خودی [ژ خرابیا وان] بیاریزه، و خو ب هیقییا خودیغه بهیله، ب راستی ئه وه یی گوهدیر و بینهر. ﴿٥٧﴾ ب سویند چیکرنا ئه رد و ئه سمانان ژ چیکرنا مرو فان مه ز نتره، به لئی بارا پتر ژ مرو فان فئی نوزانن. ﴿٥٨﴾ و مرو فئی کوره [گاور] و یی ب چاف [خودان باوهر] و هکی ئیک نابن، و ئه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریټ باش کرین، و ئه ویت گونه هکار و هکی ئیک نابن، و کیمن ژ هه وه، هه راز خو دقان نمونه یاندا دکه، و چامه یان ژئی وهر دگرن.

إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لَتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمُ خَلِيقُ كُلِّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّقُوا اللَّهَ تَتَّقُونَ ﴿٦٢﴾ كَذَلِكَ يُوقِظُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَحْكُمُونَ ﴿٦٣﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمُ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

الجزء
٤٨

﴿٥٩﴾ ب راسـتی قیامت هـر دئی تـبـت و چـو شـک تـبـدا نـبـه، بـهـلی بـار بـتـر ژ خـه لـکی بـا وـهـر نـا کـهـن.
﴿٦٠﴾ و خـودایـی هـه وـه گـوـت: دـوعـایـی ژ مـن بـکـهـن
ئـهـز دئی بـهـر سـفـا هـه وـه دـهـم، ب راسـتی تـه وـبـت خـو ل
سـهـر بـهـر سـتـنا مـن و دـوعـا کـرنـی ژ مـن مـهـز ن دـکـهـن،
دئی رـهـزـیل و رـسـوا چـنـه د دۆـژـه هـیـدا. ﴿٦١﴾ خـودایـه
یـی شـهـف بۆ هـه وـه دایـی دا هـوین تـبـدا فـه هـه سـن،
و رۆژ رۆژ نـکـر بـیـه [دا هـوین کـا رـو بـار بـت خـو تـبـدا ب
رـبـفـه بـیـه ن]، ب راسـتی خـودئـی خـودان کـه رـمـه ل سـهـر
خـه لـکی، بـهـلی بـار بـتـر ژ خـه لـکی سـو پـا سـیـا خـودئـی
نـا کـهـن. ﴿٦٢﴾ تـه فـه بـه خـودئـی، خـودانئـی هـه وـه، چـیـکـه رـی
هـمـی تـشـتی، چـو بـهـر سـتـیـبـت راسـت و دـور سـت ژ وـی
پـیـفـه تـر نـبـن، فـیـجا هـوین چـا وـا بـهـرئـی خـو ژ بـهـر سـتـنا
وـی وـه رـد گـیـرن [بۆ بـهـر سـتـنا ئـیکـی دئـی]. ﴿٦٣﴾ هـو سـا
تـه وـبـت مـهـد پـکی د ئایـه تـبـت خـودئـی د کـرن، بـهـرئـی
وـان ژ هـه قـیـی و ئـیکـی نـیـا خـودئـی د ئـیـتـه وـه ر گـیـران.
﴿٦٤﴾ خـودایـه تـه وـئ تـه ر د بۆ هـه وـه کـر بـیـه جـهـئـی
خـو جـهـی و ئا کـنـجـیـو و نئـی و بۆ ژـیـنئـی خـو شـکـری، و

ئـهـسـمان کـر بـیـه بـان، و وـیـنـه و شـکـل دا هـه وـه و وـیـنـه یـی هـه وـه جـوان کـر و رـزقـی پـاک و پـا قـژ دا هـه وـه، تـه فـه بـه
خـودئـی خـودانئـی هـه وـه، فـیـجا پـاکی و بـلـندی بۆ خـودئـی، خـودانئـی هـمـی خـه لـکی. ﴿٦٥﴾ تـه وـه یـی سـاخ و
هـه ر وـهـر مـایـی، چـو بـهـر سـتـیـبـت راسـت و دـور سـت نـبـن ژ وـی پـیـفـه تـر، فـیـجا هـوین بـهـر سـتـنا وـی ب تـنـی بـکـهـن
و چـو هـه فـشـکـان بۆ چـی نـه کـهـن، و هـمـی پـهـسـن و شـو کـور بۆ خـودانئـی جـیـهـانـان. ﴿٦٦﴾ [هـه ی مـو حـه مـهـد] بـیـژـه
وـان: ب راسـتی پـشـتی نـیـشـانـت ئا شـکـه راکـه ر ژ خـودایـی مـن، بۆ مـن هـاتـین، رـیـک بۆ مـن نـه هـاتـیـه دـان تـه ز وـان
بـهـر تـسـم تـه وـبـت هـوین شـوینا خـودئـی دـپـهـر تـسـن [پـشـت راسـت بـن تـه ز بـهـر سـتـنا وـان نـا کـهـم]، و تـه مـرئـی مـن یـی
هـاتـیـه کـرن تـه ز خـو بـسـپـیـر مـه خـودانئـی هـمـی جـیـهـانـان [و بـهـر تـه مـرئـی وـی ب تـنـی بـیـم].

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرُسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِتَايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فَفُتِحَ بِالْحَقِّ وَحَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَمَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبَلَّغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفَالِكِ تَحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَبُرِيكُمُ الْعِثَّةُ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَأَسَدُّ قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ كَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا يَمِينًا ﴿٨٤﴾ قُلْ لَّيْسَ بِكُمُ الْيَقِينُ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سَنَّتْ اللَّهُ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَحَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

﴿٧٨﴾ و ب سویند مه بهری ته پیغه مبه ریت هنارتین، مه سه رها تیا هنده ک ژ وان یا بو ته گوئی، و مه یا هنده ک ژ وان بو ته نه گوئی، و چو پیغه مبه نه نشین بی ده ستوریا خودی چو نیشان و موعجیزه یان بینن، و هر وه خته کی فرمانا خودی [ب ئیزادانا وان دنیایدا یان د قیامه تیدا] هات، کاری وان ب دویاهی هات، و هنگی ئه ویت ل سه ر پویچاتیسی و ب دویف پویچیسی دکه فن خوساره ت بوون. ﴿٧٩﴾ و خودییه تهرش و که وال [حیشر و په ز و چیل] بو هه وه دایی، دا سواری هنده کان بین، و ژ هنده کان بخون. ﴿٨٠﴾ و هنده ک فایده ییت دی ژ ی بو هه وه بییت تیدا ههین [و مه بو هه وه ییت دابین]، دا پی بگه هه وئ هه و جه یسیا د دلی هه وه دا [کو باریت هه وه ژ جهه کی به نه جهه کی دی]، و هوین ل سه ر وان و ل سه ر گه مییان دئینه هه لگرتن. ﴿٨١﴾ و خودی نیشانیت [دهسته لاتداریا] خو نیشا هه وه دده ت، فئجا هوین کیژ نیشانا وی ئینکار دکه ن، و باوه ریسی پی نائینن [چو نیشانیت وی نائینه ئینکار کرن]. ﴿٨٢﴾ ئه ری ما

ئهو د ئه ردیدا نه گه رپایینه، دا بینن کا دویاهییا ئه ویت به ری وان بوو چ؟ ئهو ژ وان پتر بوون و ژ وان ب هیزتر بوون، و ژ وان پتر شوینوار د ئه ردیدا هه بوون، فئجا ئه و وان ب ده ست خو ف ئینایی [ژ هیز و ئافاهی، یان مالداریی] ئهو ژ ئیزایا خودی رزگار نه کرن [و فایده ی وان نه کرن]. ﴿٨٣﴾ فئجا وه ختی پیغه مبه ریت وان ب موعجیزه و نیشانیت ئاشکه رافه بو وان هاتین، ب وئ زانینی ئه و وان هه ی د سه ردا چون [و پویته نه دانه وئ زانینی ئه و پیغه مبه ر پی هاتین، و خه لک لی ب گومان ئیخستن]، و ئه و ئیزایا وان ترانه پی دکر دورماندوریت وان ب خو گرتن. ﴿٨٤﴾ فئجا وه ختی وان ئیزایا مه دیتی، گوتن: مه باوه ری ب خودی ب تنی ئینا، و مه باوه ری ب وان تشتان نه ما ئه ویت مه بو خودی دکر نه هه فپشک. ﴿٨٥﴾ فئجا باوه ری ئینانا وان فایده ی وان نه کر پشتی ئیزایا مه دیتن، ئه فه ریکا خودییه د راستا هه می بهنده ییت ویدا [پشتی ئیزایی بینن ژ نوی باوه ریسی بینن، فایده ی وان ناکه ت]، و هنگی گاور دی خوساره ت بن.

سوره تا فو صیلته

ل مه که هی هاتییه خوارى (۵۴) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (حا، میم)، ول دور رافه کرنا
 فان رهنکه تیپان، بزفره دهستیپکا سوره تا به قهره.
 ﴿۲﴾ ئەف قورئانه ژ دهف خودایى دلوفان و خودان
 په حم هاتییه خوارى. ﴿۳﴾ کئیته که نیشان و ثایه تیت
 وئ ب دریژى هاتییه ئاشکه راکرن، قورئانه که ب
 زمانى عهره بییه، ئەوئیت دورست تى دگه هن قه درى
 وئ دزانى.. ﴿۴﴾ مزگینییه [بۆ مروفتیت خودى] و
 ئاگه هدارکهره [بۆ دژمنیت خودى]، بهلى باراپتر
 ژ [گاوران] بهرى خوژى و هرگپران، و گوهى خو
 نادهنى. ﴿۵﴾ و گۆتن: په رده ل سهر دلیت مهنه، و ئەفا
 تو بۆ مه دیژى ئەم تى ناگه هین، و گوہیت مه دکهرن
 مه های ژى نینه توچ دیژى، و په ردهیه کا دنا به را
 مه و ته دادهى، قیجا تول سهر دینى خو به، و ئەم

الْحَزْنِ
۵۸

سوره فو صیلت

بسم الله الرحمن الرحيم

حم ﴿۱﴾ تَنْزِيلَ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿۲﴾ كَذَّبُ قُضَيْلَتُ ۚ اَيْنَهُ
 قُرْءَانَا عَرَبِيًّا لَقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۳﴾ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ
 فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿۴﴾ وَقَالُوا أَأَلْقُونَا فِي أَكْنَفٍ مَّتَدُونًا إِلَيْهِ وَفِي
 آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنَتِنَا حِجَابٌ فَأَعْمَلْنَا عَمَلًا بَاطِلًا ﴿۵﴾
 قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ
 فَاستَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا ۚ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ ﴿۶﴾ الَّذِينَ
 لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿۷﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿۸﴾ قُلْ أَتَيْكُمْ
 لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا
 ذَٰلِكُمْ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿۹﴾ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا
 وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَانَهَا فَمِنْ أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَّاهُ
 لِّلْأَسْبَاطِ ﴿۱۰﴾ ثُمَّ أَسْوَأَ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ
 لَهَا وَلِلْأَرْضِ أَتَيْنَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ﴿۱۱﴾

یئت ل سهر دینى خو. ﴿۶﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: ئەز ژى مروفه کم وه کی هه وه، وه حى بۆ من دئیته
 کو ب راستى خودایى هه وه خودایه کى ب تیییه، قیجا راست ریپکا وی بگرن ول سهر بمینن، و داخوازا
 لیبۆرینی ژى بکهن، و ئیزا و نه خو شى بۆ موشرکان بیت. ﴿۷﴾ ئەوئیت باوهرى ب دانا زه کاتى نه یی و باوهرى
 ب پۆزا قیامه تى نه یی. ﴿۸﴾ ب راستى ئەوئیت باوهرى ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین،
 خه لاته کى بى فیه برین بۆ وان یى هه ی. ﴿۹﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: ئەرى هوین باوهریسی ب وی [خودایى]
 نائینن ئەوئى ئەرد دو پۆزاندا چیکری، و هوین هه فیه ران بۆ چى دکهن؟ ئەو چیکهر، خودانى جیهانانه.
 ﴿۱۰﴾ و چیا ییته بنه جه و بلند ییته ئیخستینه دئه ردیدا [دانه هه ژییته]، و [ب ئاف و گل و گیایى و دار و
 ده رامهت و شینکاتى] یى ب بهر هه کت ئیخستى، و د چار پۆژیته تمامدا، رزقى خه لکى ئەردى ئەوئیت
 هه وجه دیار کر. ﴿۱۱﴾ پاشى بهرى خو دا ئەسمانى و ئەو دویکیل بوو، و گۆته ئەردى و ئەسمانى هه وه بقیته
 و نه قیته ل دویف ئەمرى من وهرن [کا من چ د ناف هه وه دا بۆ مروفان چى کریسه، دهر بیخن] گۆتن: ئەم ب
 دلخۆشى و بهر ئەمرى ته هاتین.

﴿١٢﴾ و خودی دو رُژاندا کر نه هفت ته سمان، هه ره ته سمانه کی کاروباری وی دورست کر، و مه ته سمانی دنیایی ب ستران خه ملاند و پاراست [ژ شهیتانان]، ب راستی تهغه ته کبیر و ته قدیرا خودایی دهسته لاتدار و زانابه. ﴿١٣﴾ فیجا نه گهر وان بهری خو [ژ باوه ریئینان و هزر کرنی د فان چیکریانان] وهر گیرا، تو بیژ: تهغه من هوین ژ هشکه قیزیه کی ترساندن، وه کی وی هشکه قیزیی تهوا عاد و (سه موود) هنگاقتین. ﴿١٤﴾ وهختی پیغه مبه ر هه می ره خانقه بو وان هاتین [گوتینه وان]: ژ خودی پیغه تر نه به ریسن، گوتن: نه گهر خودایی مه فیابایه پیغه مبه ران بهنیریت، دا ملیاکه تان هنیریت، و ب راستی تهفا هوین بی هاتینه هنارتن، ته م باوه ریسی پی نائینین. ﴿١٥﴾ هندی عاد بوون ژ نه هه قی خو د نه دیدا مه زن کرن، و گوتن: کی ژ مه ب هیز تره؟ ما وان نه ددیت، ب راستی تهو خودایی تهو چی کرین ژ وان ب هیز تره، و وان باوه ری ب ثایهت و نیشان و موعجیزه ییت مه نه دئینا. ﴿١٦﴾ فیجا مه هور بهایه کی

ب سر و سه قه م د چهنه د رژه کیت کور و په شدا، ب سه ر واندا هنارت، دا ئیزایا رسوا کرن و شه رمزاریی دزیانا دنیایدا بدهینه بهر وان، و ئیزایا ناخره تی رسواتر و شه رمزار تره، و هاریکاری ژی بو وان نائیتنه کرن. ﴿١٧﴾ هندی (سه موود) بوون مه راسته پیکرن، به لی وان گو مریی ب سه ر راسته ریسیی ئیخست [ئانکو گاوری گرتن، و پشتا خو دانه باوه ریسی]، و ژ بهر کار و کریاریت خراب تهو یت وان دکرن، برویسییا ناگری و ئیزایا رسوا بوون و شه رمزاریی تهو گرتن. ﴿١٨﴾ و تهو یت باوه ری ئینابین و ته قوا خودی دکرن [ئانکو ژ خودی دترسیان، و پاریز کارییا وی دکرن]، مه رزگار کرن. ﴿١٩﴾ و رژا نه یاریت خودی بو دژ هه دئینه کو مکرن، و تهو یت بهراهیکی [دا ژیک نهغه قه تن] دئینه پاوه ستاندن، دا پیکفه بنه ئیک ریز و ییت دوبهاهیی بگه هنه وان. ﴿٢٠﴾ فیجا گافال دهف ناگری کو مبوون [و فیان کار و کریاریت خو ئینکار بکه ن]، گو هییت وان و چاقتیت وان و چه رمی وان دئ شادهیسیی ل سه ر وان کار و کریاران دن، ییت وان کرین.

فَقَضَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا
وَرَبَّنَا السَّمَاءُ الَّتِي بَنَيْنَا مِصْبِيحَ وَحِفْظًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
الْعَلِيمِ ﴿١٢﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صِيعَةً مِّثْلَ صِيعَةِ
عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾ إِذْ جَاءَهُمْ الرُّسُلُ مِنْ بَنِي آدَمَ يَهْتَدُونَ
خَلْفَهُمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً
فَإِنَّا يَمَّا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي
الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٥﴾
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ مِمَّنْ نَبْلِيهِمْ
عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ
لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٦﴾ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى
الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمْ صِيعَةُ الْعَذَابِ الْهَوْنِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾
وَنَجَّيْنَا الْدَّيْنَ أَمْوَأُوكَانُوا يَنْفُتُونَ ﴿١٨﴾ وَيَوْمَ نُحْشِرُ أَعْدَاءَ اللَّهِ
إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ
سَمْعُهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ وَقُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

وَقَالُوا لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ لَشَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقْنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَوُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَيْفَ إِيْمَانَكُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ أَنْ تُصَبِّحْتُمْ مِنْ الْخَيْرِ ﴿١٣﴾ فَإِنْ بَصُرُوا قَالَ تَمَتَّعُوا لَكُمْ وَلَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا لَهُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿١٤﴾ وَفَضَّلْنَا لَهُمْ قُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لَهُمْ مَبَينَ إِيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْغَنِيِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَبِيرِينَ ﴿١٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ إِنَّا أَلْفَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ فَلَنْذِيْقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَتَجْزِيَنَّهُمْ أَشْرَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ عَدَائِ اللَّهِ أَلَّا تَأْتُوا لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ إِيْمَانِكُمْ أَنْ تَبْلُغُوا إِلَى حُدُودِ ﴿١٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أُضْلَلْنَا مِنْ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ جَعَلَهُمَا نَجَاتٍ أَقْدَامًا لِيَكُونَ مِنَ الْأَسْقَلِينَ ﴿١٩﴾

الجزء الرابع
٤٨

نوی خودایی خو رازی بکن، زفرین بو وان نینه [چونکی رورزا قیامت ی رورزا جزا و خه لاتانه ل سهر کار و کریاریت دنیا یی]. ﴿٢٥﴾ و مه هه فالیت خراب [ژ مروف و نه جنه یان] بو [موشر کیت مه که هی] ییت دانایین، فینجا کار و کریاریت وان ییت نوکه و ییت باشه رورزی بو وان خه ملاندن، نیزا بو وان واجب بو، نه وری وه کی مله تیت بهری خو ژ نه جنه و مرو فان، هیژایی نیزایی بوون، و ب راستی نه و ییت خوساره ت بوون. ﴿٢٦﴾ و نه ویت گاور بووین [ژ خه لکی مه که هی] گوتن: گو هی خو نه دنه نفی قورئانی و قهره بالغی د بهر را بکن، دا هوین بشینه وان و وان بی دنگ بکن. ﴿٢٧﴾ و ب راستی نه و دئ نیزایه کا گران و دوار دینه وان نه ویت گاور بووین، و ب راستی نه و دئ نیزایه کا گران و دوار دینه وان نه ویت گاور بووین، و نه ویت گاور بووین گوتن: خودیو، کا وان هه ردو وکان، نه جنه و مرو فان نه ویت نه و د سهر دابرین و گومر اکرین نیشا مه بده، دا نه و وان بکه یه د بن پییت خو فقه، و دا نه و ب بن بکه فن [و بکه فقه د بنی بنی ناگریدا].

إِنَّ الْذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
 الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخْفُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشُرُوا بِالْجَنَّةِ
 الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلَىٰ بِكُم فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُ أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ
 فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَّلْنَا مِنْ غُفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ
 قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ
 الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ
 بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ
 وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الذِّبْرُ صَبْرًا وَمَا يُلْقِيهَا
 إِلَّا دُوحٌ عَظِيمٌ ﴿٣٥﴾ وَإِمَامٌ نَزَّكَ مِنْ الشَّيْطَانِ نَزَّغٌ
 فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ
 اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ
 وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
 إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنْ أَسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ
 رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ﴿٣٨﴾

سُجْدَةٌ

﴿٣٠﴾ ب راسِتي ئه ویت گوتین: خودانی مه خودییه،
 پاشی ل سهر فی مایین و خو راگرتین، ملیاکهت
 [وهختی مرنی] دئینه دهف وان [و دبیزنه وان]:
 نه ترسن [ژ تشتی هوین دئی ب به رفه چن]، و ب
 خه مه نه که فن [ژ تشتی هه وه د دنیا ییدا ب پاش خو فیه
 هینلایی]، و مزگینییا وی به حه شتی ل هه وه بیت ئه و
 په یمان بۆ هه وه پی هاتی دان. ﴿٣١﴾ ئه م دژینا دنیا یی
 و ئاخره تیدا هاریکار و سه میانیته هه وه یینه، و تشتی
 هه وه بقیته یی بۆ هه وه تیدا هه ی، و چ بخوازان
 ژ ی بۆ هه وه یی تیدا هه ی. ﴿٣٢﴾ ئه فیه قه در گرتنه که
 ژ دهف خودایی گونه ه ژیه ر و دلؤنان. ﴿٣٣﴾ ما
 ئاخفتنا کی ژ یا وی چیتره ئه وی به ری خه لکی دده ته
 ریکا خودی و بانگه له دی ریا ریکا وی دکهت، و کار
 و کریاریت راست و دورست دکهت، و بیژیته: ب
 راستی ئه ز ژ موسلمانانم؟ ﴿٣٤﴾ پاشی و خرابی وه کی
 ئیک نابن، خرابیی ب یا چیتر لاده و نه هیله، ئه گه ر ته
 ئه فیه کر، هنگی دئی یینی ئه وی دژمنایی دنا فیه راته و
 ویدا هه ی، دئی وه کی هه فاله کی نیزیکی و خوششتی لی

ئیت. ﴿٣٥﴾ و کهس ناگه هیته فی پله یی [کو شوینا خرابییی باشییی بکهت]، ئه و نه بن ئه ویت سه برکیش،
 و کهس وه نا کهت، خودان خیره کی مه زن نه بیته. ﴿٣٦﴾ و هه ر وهختی ئاوازه ک ژ شه یسانی بگه هیته ته، تو
 خو ب خودی پاریزه، ب راستی ئه وی گوه دی ر و زانیه. ﴿٣٧﴾ ژ نیشانیته مه زناتی و شیانا خودی شهف
 و رۆژ، و رۆژ و هه یفن، سوجه یی نه بۆ رۆژی بهن و نه بۆ هه یفی، و سوجه یی بۆ وی خودایی بهن یی
 ئه و دایین و ئه و چیکرین، ئه گه ر هوین راست وی ب تنی دپه ریسن. ﴿٣٨﴾ و ئه گه ر وان خو مه زن کر [و خو
 ب سه ر په رستنا خودی ئیخستن]، ئه ویت ل دهف خودایی ته [کو ملیاکهتن] شهف و رۆژ ته سییحا خودی
 دکهن وژ کییاسییا ن باقر دکهن و ناوهستن.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْتَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ
 اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُخْيٍ الْمَوْتِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿٣٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْهَا أَفَنُفِ
 لِقُلٍّ فِي التَّارِخِ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ
 إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ
 وَإِنَّهُمْ لَكَاكِبٌ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ لَا يَتَّبِعِهِ الْبَطُلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ
 خَلْفِهِ نَزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤١﴾ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ
 لِلرَّسُولِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٢﴾
 وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ
 أَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَ هَٰذِهِ وَشَقَّاءُ الَّذِينَ
 لَا يُؤْمِنُونَ فِي أَذَانِهِمْ وَقُفُّوا عَلَيْهِمْ عَمَّا أُولَٰئِكَ
 يَنَادُونَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٣﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
 فَاتَّخِذْ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُضِّصَ
 بِهِمْ وَلَهُمْ لَعْنُ شَرِّكَ مِنْهُ مُرِيبٌ ﴿٤٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
 فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلِيمٍ لَلْعَبِيدِ ﴿٤٥﴾

﴿۳۸﴾ و ژ نیشانیت [ژبہانتا] خودی [ل سہر ساخرنا
 پشتی مرنی] تہوہ دی تو تہردی ہشک بینی، گافا
 خودی باران ل سہر باراند گژ دبیت و دبزیت و پف
 و بلند دبیت، ب راستی تہوئی تہردی مری زیندی
 کری، ہر تہوہ دی مریبان زیندی کہ تہفہ، ب راستی
 تہو ل سہر کرنا ہمہ می تستان یی دہستہ لاتدارہ.
 ﴿۳۹﴾ ب راستی تہوئی تہوئی تہوئی تہوئی تہوئی تہوئی
 [و دہستکاری تیدا دکہن]، تہو ل بہر مہ بہر زہ نابن،
 تہرئ ما کیژ چتہرہ تہوئی ملیاکہت دہا فترنہ ناف
 ناگری، یان ژی تہوئی رورژا قیامہ تی تہمن دتیت،
 ہوہہ چ دتیت بکہن، ب راستی تہوئی تہوئی تہوئی
 خودی پی ناگہہہ. ﴿۴۰﴾ ب راستی تہوئی تہوئی تہوئی
 قورٹائی نہ ئینا یین دہمی بڑ وان ہاتی [تہو دی جزایی
 گاوری و باوہری نہ ئینانا خو و ہر گرن]، و ب راستی
 تہف قورٹانہ کتیبہ کا ب ریز و بی وینہ و پارستیہ.
 ﴿۴۱﴾ گوہرین ب چوہرنگان ناگہہیتی، و چوجا
 پویچ نابیت [و یا پارستیہ ژ کیمکرن و زیدہ کرنی،
 و پشتی وی ژی چو کتیب نائین، وی پویچ بکہن]،

چونکی تہو ژ دہف خودایی کار نہ جہہ، و شایی گہلہ بہسنی، یا ہاتیہہ خوارئ. ﴿۴۲﴾ تہو چو د راستا
 تہدا نابیزن، تہ گہر د راستا پیغہ مہریت بہری تہ ژی دا نہ ہاتیبہ گوتن [یان دی بیژن تو یی دینی، یان دی
 بیژن سیر بہندی، یان دی بیژن درہوینی]، ب راستی خودایی تہ خودائی لیورینتیہ [بؤ خودان باوہران]، و
 خودائی ئیزا یان گران و دژوارہ [بؤ گاوران]، [فتیجا خو بہیلہ ب ہیشیا ویشہ]. ﴿۴۳﴾ و تہ گہر مہ تہف قورٹانہ
 ب تہ زمانہ کی بیانی [تہ عجمہ می] ئینا بہ خوارئ، دا بیژن بلا تہ تیت وئی ب تہ زمانہ کی ہاتبانہ دیار کرن، تہم
 تیگہ ہشتبانہ [و دا بیژن] قورٹانا بیانی و پیغہ مہرئ عہرہ ب چاوا دکہفہ بہریک! بیژہ: تہف قورٹانہ بڑ وان
 تہوئی باوہری ئینا یین راستہ پرتی و دہرمانہ، و تہوئی باوہری بی نہ ئینن گوہیت وان بؤ بہیستنا قورٹائی
 دکہرن، و قورٹان ل سہر وان تاریاتی و کورہیسیہ، تہفہ [تہوئی ژ قورٹائی بی باوہر] د وہسانہ ہر وہ کی
 ژ جہہ کی دویر دتینہ گازیکن [نہ گازیکی گولی دبن، و نہ تی دکہہن، ژ بہر ہندی ل دویف ناچن].
 ﴿۴۴﴾ و مہ تہورات بڑ موسایی ئینا، و تہو ل سہر ژیک جودابوون [دناقبہرا راست دانانا وئی و درہو دانانا
 ویدا، ہر وہ کی ملہ تی تہ د راستا قورٹائی تیدا کری] و تہ گہر ژ بہر فہرمانا خودی نہ باہیہ کو وان پیکفہ ئیزا
 نادت، دا حوکی و دادوہری دناقبہرا وانداکہت [نانکو دا زوی ئیزایی بڑ وان ئینیت، تہوئی قورٹائی
 درہو ددانن]، و ب راستی تہو ل قورٹائی ب شک و گو مانن. ﴿۴۵﴾ ب راستی ہر کہسی باشیی بکہت بڑ
 خو دکہت، و ہر کہسی خرابیی دکہت ل خو دکہت، و خودایی تہ ستہمی ل بہندہ یان ناکہت [کہس بی
 گو نہ نہ نائیتہ ئیزادان].

الجزء ٥٥
القرآن ١٩

إِلَيْهِ يُرْجَعُ أَلْمَسَاعَةُ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْثَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ إِيَّانَ
شُرَكَائِي قَالُوا أَدْنَاكَ مَا مَيْنَا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَلُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَجِيصٍ ﴿٤٨﴾
لَا يُنْفَعُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الْفَقْرُ فَيَسْأَلْ
قَوْمًا ﴿٤٩﴾ وَلَنْ أَذْقَنَهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُ
لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَنْ أَرْجِعَ إِلَى
رَبِّ إِيَّانَ لِي عِنْدَهُ لِلْحُسْنِ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا
وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ
أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الْفَقْرُ دَعَا
عَرِيضًا ﴿٥١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ
مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا
فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ
أَوَلَمْ يَكْفِ يَرْبُكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾ أَلَا إِنَّهُمْ
فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُمْ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطُونَ ﴿٥٤﴾

﴿٤٧﴾ زانينا وهختي هاتنا رږڙا قيامه تي [کا دی
کهنگی ټیټ] ل دهف خودی ب تنییه، و نینه فینقی ژ
پشکوژکان دهر کهښت، و نینه می گرانه بیټ و بارئ
خو دانیت، ته گهر ب زانین و ټاگه هداریا خودی
نه بیټ. و رږڙا [خودی] گازی وان دکهت: کانی ټهو
هه پشکیت هه وه، بو من ددانان؟ [بلا بهر فانییی
ژ هه وه بکه، یان ټیرایی ژ هه وه بدهنه پاش] دی
بیژن: ټهغه مه راستی گوټ، ب راستی ټهقرؤ کهس
د ناف مه دا نینه، شاده بییی بدهت کو ټهو بو ته
هه پشکین. ﴿٤٨﴾ و ټهوټ وان د دنیا یدا دهرستن ل
وان بهرزه بوون، و ټیقین و باوهریکا بی گو مان بو وان
چی بوو ټهقرؤ وان رهفین ژ ټاگری نینه. ﴿٤٩﴾ مروف
ب دوعایا خیر ټفه ناو هستیت [و ناهیلیت، ههر دی
دوعایان ژ خودی کهت، بهر فره هییی بده تی و ریکیت
ژ یانی ل بهر ب ساناهی بیخیت]، و ته گهر نه خوشی و
ته نگافی که هشتی، دی ژ خیری بی هیفی بیت، و دی
ژ دلؤ فانییا خودی بی ټومید بیت. ﴿٥٠﴾ و ته گهر مه
ژ دهف خو کهره و نیعمه ته ک دایی، پستی نه خوشی

و ته نگافی که هشتی، دی بیژن: ټهغه هه قی منه و ټهز هه ژیمه [و دی ژ بیر کهت ټهغه ټه جه باندنه]، و ټهز
باوهر ناکه م قیامت دی رایت [و ټه گهر رایت ژی] و ټهز ب بال خود ټفه زفریم، ب راستی من خه لاته کی
باش یی ل دهف هه ی [کا چاوا خودی کهره م د دنیا یدا دگه ل من کرییه، ل ټاخره تی ژ ټه گهر هه بیت
دی و هسا دگه ل من کهت]، ب سویند ټهم دی ټهوټ گاور بووین ب وان کار و کریاران ټاگه هدار کهین
ټهوټ وان کریین، و ب سویند ټهم دی ټیزایه کا مه زن و گران دینه بهر وان. ﴿٥١﴾ و ته گهر مه نیعمه د
گه ل مروفی کرن، دی رویی خو [ژ سوپاسی] و هر گیزیت و دی خو مه زن کهت ل سهر ټه مرئ خودی، و
ټه گهر نه خوشی و ته نگافی که هشتی، دی دهست ب دوعاییت درژ کهت. ﴿٥٢﴾ [هه ی موحه مه د] بیژ: کا
بیژنه من [دی حالی هه وه چ بیت] ته گهر ټهف قور ټانه ژ دهف خودی هات بیت و هوین باوهریی پی نه ټینن،
کی ژ وی گو مراتر و پیره زه تره ټهوئ [هوسا] د در ټنایی و رکمانه کا دویر دا دژیت. ﴿٥٣﴾ نیژیک، نه دویر ټهم
دی بهلکه و نیشانیت [ټیکینی و شینا] خو بو وان د ټهرد و ټهسماناندا و دان ب خو دا ژی ټاشکه را کهین، دا
بو وان ټاشکه را بیټ کو ب راستی ټهغه (ټهف قور ټانه و یی ټیناییه خواری، و یی بو هاتی کو پیغه مبه ره)
راسته، ټهرئ ما ټهغه نه بهسی وانه کو خودایی ته ل سهر هه می تستان حازر و شاهده [ټانکو ما شاده بییا
خودایی ته، ب راستیا ته و راستیا قور ټانا بو ته هاتی، نه بهسی وانه]. ﴿٥٤﴾ هشیار بن، ب راستی ټهول
رږڙا قیامه تی ب گو مانن، هشیار بن خودی هویر و گریټ هه می تستان دزانیت، و چول بهر بهرزه نابیت.

سُورَةُ شُورَا

ل مه كههئ هاتيه خوارئ (۵۳) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱-۲﴾ هؤسا دئته خواندن (حا، ميم)، (عهين، سين، قاف) و ل دور پافه كرنا فان رهنكه تپان، ل دهستيكا سورته به قهره بزفره. ﴿۳﴾ هؤسا وهكى فئ سورتهئ خودايئ سهردهست و كاربنهجه، وهحيئ بؤ ته و بيغه مبهريت بهري ته دهنريت. ﴿۴﴾ هندي دئرد و تهسماناندا هئ يئ وييه، و تهو يئ بلند و مهزنه. ﴿۵﴾ نيزيكه [ههر هفت] تهسمان [ژ بهر مهزنا تپيا خودئ، و ژ بهر كر تپيا تاخفتنا تهو د دهره قئ خوديدا دكهن] ل سهرنك شق شق بهن، و ملياكهت په سنا خودايئ خو دكهن و وئ ژ كئياسيان پاقر دكهن، و داخوازا گونه هژيرئ بؤ تهويت د ئهريدا، دكهن، بزانب پ راستي خوديه گونه هژيره و دلوفان. ﴿۶﴾ و تهويت شوينا خودئ هه فيشك و

بوت گرتن [و دپهرسن]، خودئ ل سهر كار و كريارت وان زيره فانه، و كار و كريارت وان نه د دهست ته دانه. ﴿۷﴾ و هؤسا مه قورئان ب ته زمانئ عهره بي بؤ ته ئينا خوارئ، دا تو خه لكئ مه كههئ و دور و بهريت وئ پئ ئاگه هدار بكهئ و بترسينئ، و دا وان ژ رورژا قيامه تئ و كومبونئ، كو چو گومان تيدا نينه، بترسينئ [وئ رورژئ خه لك دئ بنه دو جوين]، جوينهك دئ چته بهحه شتئ و جوينهك دئ چته دور هئ. ﴿۸﴾ و ته گهر خودئ قيا بيه، دا وان كه ته ئيك دين، بهلئ يئ وئ بقت دئ كه ته دناف دلوفانيا خؤ دا، و سته مكاران چو دوست و هاريكار نينن. ﴿۹﴾ تهو غهيري خودئ بؤ خو دكهنه سه ميان و پشته فان؟! و سه ميان و پشته فان بهس خوديه و تهوه مريان زيندي دكهت، و تهو ل سهر هه مي تشتان يئ دهسته لاتداره. ﴿۱۰﴾ و ههر تشته كئ هوين ل سهر ژيك جودا بين [ژ كار و بارت دينئ]، حوكمئ وئ يئ ل دهف خودئ، فيجا بؤ حوكمئ وئ ل خودئ بزفرن، تهف خوديه [تهفئ حوكمئ ههر تشته كي ل دهف] خودايئ منه، من پشتا خو ب وئ گرئدا، و دهه مي كار و بارت خؤ دا دئ ل وئ زفرم.

سُورَةُ الشُّورَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ۝ عَسَىٰ ۝ كَذٰلِكَ يُوحٰى اِلَيْكَ وَاِلٰى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۝ اَللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ لَهُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ۝ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ۝ تَكٰذُبُ السَّمٰوٰتِ يَنْقَطِعُنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ ۝ وَالْمَلٰئِكَةُ يَسْبَحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِنَّ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ فِى الْاَرْضِ ۝ اَلَا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوا مِنْ دُوْنِهٖ اَوْلِيَاءَ ۝ اللّٰهُ حَفِيْظُ عَلَيْهِمْ وَمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ۝ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ فَرٰءَا نَا عَرِيْبًا لِّيُنْذِرَ اُمَّ الْفَرٰسِ وَمَنْ حَوْلَهَا ۝ وَتُذَرُ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَيْبَ فِىْهِ فَرِيْقٌ فِى الْجَنَّةِ وَفَرِيْقٌ فِى السَّعِيْرِ ۝ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِنْ يَدْخُلُ مِنْ يَشَآءَ فِى رَحْمَتِهٖ وَالظَّالِمُوْنَ مَا لَهُمْ مِنْ وَّلٰى وَلَا نَصِيْرٍ ۝ اَمْرٌ اتَّخَذُوا مِنْ دُوْنِهٖ اَوْلِيَاءَ فَاَللّٰهُ هُوَ الْوَلٰوِيُّ وَهُوَ يُجِى الْمَوْتِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَمَا اَخْتَلَفْتُمْ فِىْهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ ۝ اِلٰى اللّٰهِ ذَلِكُمْ ۝ اللّٰهُ رَبِّىْ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۝ وَالِيْهِ اُنِيْبُ ۝

وَالَّذِينَ يُخَاجَتُونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتَجِيبَ لَهُمْ حَتَّىٰ تَخْرُجَ مِنْ دَارِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ عَذَابٌ وَثِيمٌ ۖ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ اللَّهَ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ۖ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ ۚ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارِقُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۚ وَاللَّهُ لَطِيفٌ بَعِيدٌ ۖ إِيَّاهُ يُرْجَىٰ مِنْ بَشَرَةٍ مَن يُشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۚ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ وَمَنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ۚ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الَّذِينَ مَالَهُمْ بِأَنْ يُدْعُوا إِلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَلَوْ لَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۚ تَرَى الْقَاطِلِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۚ

﴿۱۶﴾ و ئەوێت جەپەرێ د راستا دینی خودیدا دکهن پشستی خەلک ب بەرفە هاتی و گرتی، هەجەتا (بەلگە و نیشانا) وان ل دەف خودایی وان یا بویج و چۆییە، و غەزەب و کەرەبا خودی ل سەر وان بیت، و نزیایە کا دژوار بۆ وان یا هە ی. ﴿۱۷﴾ خودی کتیب ییت هنارتین دا هەقیی بنهجه بکهن، و ترازى و داد دى ییت هنارتین [دا مرووف دههمى کاروباریت خودا ب دادوهریى رابن]، و ما توچ دزانى، بهلکى رۆژا قیامەتێ یا نێرێک بیت. ﴿۱۸﴾ ئەوێت باوهرى ب قیامەتێ نهى لهزێ ل هاتنا وێ دکهن [هەر ژ ترانه پیکرن و باوهرى پێ نهئینان]، و ئەوێت باوهرى ب رۆژا قیامەتێ ههین ژێ دترسن، و دزانن راسته و بێ شکه هەر دێ ئیت، بزانب ب راستی ئەوێت جەپەرێ ل سەر هاتنا رۆژا قیامەتێ دکهن و لى ب شک دکهفن، ئەو ییت د بەرزەبوونه کا کویر و دویردا. ﴿۱۹﴾ خودی زیده یی ب پەحم و ب کەرەمه د گەل بەنده ییت خو [هەر چهنده گونەهکارن ژى]، و هەر کهسێ بقیث رزقی وى بهرفره ددهتێ، و ئەوه یی ب

هێز و سەردهست و خودان دەستههلات. ﴿۲۰﴾ هەر کهسێ ب کار و کریانیت خو خیرا خهتێ و خو شیییت وئ بقیث، ئەم دێ خیرا وئ بۆ زیده کهین [هەر خیرهک ب دهه خیران]، و هەر کهسێ ب کار و کریانیت خو خو شیا دنیا یی بقیث، ئەم دێ [هند] دهینی [هندی مه بۆ نفیسی]، و وى ل ئاخهتێ چو بار و پشک ژ خیرا کار و کریانیت خو نابن. ﴿۲۱﴾ ئەرێ وان هەفیشک ههنه، بۆ وان، ئەو دین دانایه، ئەوێ خودی ئاگههژێ نهى و دهستویری پێ نه دایى؟ و ئەگەر ژ بهر هندێ نه بایه کو خودی حوکمی پاشێخستنا نزیایا وان بۆ رۆژا قیامەتێ یی دایى، دانوکه حوکمی دناقبهرا موشرک و موسلماناندا کهت، و دالهزێ ل نزیایا وان کهت، و دا ب دوياهیك ئین، و ب راستی ستهمکاران نزیایه کا دژوار یا هە ی. ﴿۲۲﴾ [رۆژا قیامەتێ] دى ستهمکاران بینى ژ بهر کار و کریانیت خو دترسن و دلەرزن، و ئەو [رۆژ کو رۆژا قیامەتیه] دى هەر ب سەر و اندا ئیت [بترسن یان نه ترسن]، و ئەوێت باوهرى ئیناین و کار و کریانیت راست و دورست کرین ییت دناف میرگیت بهحه شتیدا، و وان چ بقیث بۆ وان ل دەف خودایی وان یی هە ی، و ئەفهیه کەرەما مەزن.

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٢﴾ إِنَّ يَسَاءَ مَسْكَنَ الرِّيحِ
فَيُظَلِّلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظُهُورِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٣﴾
أَوْ يُوقِفُهُنَّ بِمَا كَسَبْنَ ۚ وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ
يُحَدِّثُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ حِصْحٍ ﴿٣٥﴾ فَمَا أُوْبِدْتُمْ مِنْ شَيْءٍ ۚ فَتَسَبَّحُوا
الْحَمْدَ لِلَّهِ نَبَأًا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَنبَأُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ يَحْتَسِبُونَ كَثِيرًا أَفْوَ وَنَالُوا الْفَوَاحِشَ ۖ وَإِذَا مَا
عَضِبُوا لَهُمْ عَظِبُوا ۖ وَهُمْ يَعْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُقْفُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ
الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ فَمَنْ عَفَا
وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنْ أَنْتَصَرَ
بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤١﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى
الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ ۚ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ
الْأُمُورِ ﴿٤٣﴾ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ ۚ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَتَرَى
الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

نهون] نهویت خو ژ گونه هیئت مه زن و زیده کریت دوبر دئیخن، و نه گهر که ربیت وان ژ ټیکی فه بوون
لی دېورن. ﴿۳۸﴾ و نهویت ل دویف نه مرئ خودایئ خو هاتین، و نفیژ به ردهوام و ب رهنگی پندفی
کرین، و کاروباری وان [دنا فبراهه قدا] مشپوره تکرنه، و ژ رزقی مه دایبیه وان [درپکا خودیدا] ددهن.
﴿۳۹﴾ و نهویت نه گهر ستهم لی هاته کرن [ژ نه هه قی]، تو لیت خو ل وی فه دکهن یی ستهم ل وان کری، و
ته عدا بیی ناکهن [دقیت موسلمان یی شکهستی و بیچاره نه بیت بهرامبر زورداری یی و نازک رنا وی ژ هیز کاری یی
بیت]. ﴿۴۰﴾ و جزایئ خرابی یی خرابیه کا وکی و ییه، و هه که سی ل وی ببوریت [نهوئ خرابی د گهل کری]
و ناقبه را خو و وی خو ش بکهت، دئ خودئ خه لاتئ وی ده تی، ب راستی خودئ حه ژ سته مکاران ناکهت.
﴿۴۱﴾ و یی تو لا خو فه کهت [بی زیده یی] پستی ستهم لی هاتییه کرن، فینجا نه فان چو ریکیت لنگرتن و
لومه یان ناچنی. ﴿۴۲﴾ نهو دئ بهر لومه و لومه دار بن نهویت زورداری ل خه لکی دکهن، و ژ نه هه قی خو د
نه ریددا مه زن دکهن، و خرابی و ده ستر دژی یی تیدال سهر جان و مالی خه لکی دکهن، نه فان ئیزایه کا ب ژان
و دژوار بو وانه [پوژا قیامه تی]. ﴿۴۳﴾ و یی سه برئ [ل سهر زولم] بکیشیت، و [ل زورداری خو] ببوریت،
نه هه [سه برکشان و لیبورین] ژ وان کارانه یی کو دقیت مرو ف ل سهر یی هشیار و رژد بیت. ﴿۴۴﴾ و هه
که سی خودئ وی گومرا و ریهرزه بکهت، نی وی پستی خودئ که س نینه، خو لی بکه ته خودان و وی
راسته ری بکهت، و دئ بیی گافا سته مکار [پوژا قیامه تی] ئیزایئ دبینن، دئ بیژن، نه ری ریکه کا زفر پنی
[بو دنیا یی] هه یه.

وَتَرَكْنَهُمْ يُخْرَجُونَ عَلَيْهَا خَشِيعَاتٍ مِنَ الدَّلِّ يَنْظُرُونَ
 مِنْ ظُرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْخَسِيرِينَ الَّذِينَ
 خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ
 فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَبْصُرُونَهُمْ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ اسْتَجِيبُوا
 لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمُ
 مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمُ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنَّ أَعْرَضُوا
 فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا أَنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ وَإِنَّا إِذَا
 أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مَتَاعَ رَحْمَةٍ فَرِحَ بِهَا وَإِنْ تُصِيبْهُمْ سَيِّئَةٌ
 يَمَاقِدْ مَاتَ أَيُّدِيَهُمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ لِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنْتَانًا
 وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنْتَانًا
 وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلَيْهِ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ وَمَا كَانَ
 لِنَبِيِّ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا لَوْحًا أَوْ مِنْ وَرَآئِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ
 رَسُولًا فَيُوحِيَ بَأْذَنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحُزْبُ
 ٤٨

﴿٤٥﴾ و دئی وان یبنی بهر ب دۆژههێقه دهینه ئازۆتن،
 و ب ترس ژ رسوایی و شهر مزاری ب ره خهکی چافی
 و بنقه بنقه چافگیریی دکهن، و تهویتی باوهری ئینایین
 [پشتی چۆینه بهحهشتی و دیتین کاج ب سهری گاوران
 هات] دیبژن: ب راستی خوسارهت ئهون تهویتی
 رۆژا قیامهتی ژ خو و کهس و کاریت خو بووین،
 بزانب ب راستی سته مکار ییت دئزایه کابهرده وامدا
 [نه ب دوپاهیك دهیت و نه ژئ دهرده کهن].
 ﴿٤٦﴾ و وان ژ بلی خودی چو هاریکار نه بوون
 هاریکاریا وان بکهن [وئزایا خودی ژ وان بدنه
 پاش]، و ههر کهسی خودی وی گومرا و ریه رزه
 بکهت، نی ریکا رزگار بوونی بۆ نینه. ﴿٤٧﴾ [گهلی
 مروفان] بهرسفا خودایی خو بدهن [ئانکوب لهز
 گوهداریا خودایی خو بکهن، و ل بهر تهمری وی
 پارهستن]، بهری رۆژک بیت کهس نه شیت فهگیرت،
 و وهلی بکهت کو خودی نه ئینیت، دوی رۆژیدا [کو
 رۆژا قیامهتیه] نه چو پارێزه [ژ ئزایا خودی] ههوه
 ههنه، و نه ئیک ههیه ئینکارا وی ئزایی بکهت [ئهوا

ب سهری ههوه دهیت، چونکی هوین دی زانب ب دورستی هوین هیزایی وی ئزاییه]. ﴿٤٨﴾ فینجا ته گهر وان
 رویی خو وهرگیرا [ول دویف تهمری خودی نه هاتن و باوهری نه ئینان، خهمی نه خو]، نی مه تو نه هنارتی
 تول سهه وان پارێز کار بی [ب کۆته کی بهری وان بدهیه باوهریی]. و ژ گه هاندنا په یاما خودی پێقهتر چو
 یی دی ل سهه ته نینه، و ته گهر ئهم ژ بهری خو فیه نیعمهت و کهه مهکی بدهینه مروفی پی که یفخوش دیب
 [به تهه دیب]، و ته گهر نه خو شیهیک ژ بهر ئهوا وان کری بگه هیهت و ان، فینجا فهنجیبت بهری نوکه مه د گهل
 مروفی کرین، ژ بیرا خو دبهت. ﴿٤٩﴾ خودانی و فهه مانداریا ئهرد و تهسمانان یا خودیه، چ بقیته چی
 دکهت، یی بقیته دی کچان دهتی و یی بقیته دی کوران دهتی. ﴿٥٠﴾ یان زی دی کور و کچان پیکفه دهتی،
 ههچی وی بقیته زی دی خرش کهت [نه کور دین و نه کچ..]، ب راستی ته وی زیده زانا و خودان شیا نه.
 ﴿٥١﴾ و نینه مروفهک خودی د گهل باخفیت، ب ریکا وه حییی [ئیلهامی] نه ییت [ههروهکی خودی ئیلهام
 داییه دهیکا موسایی، و کریهه دلی ویدا کورێ خو بدانیته د سندوقه کیندا، و باقیته زیده دهه یاییدا]، یان زی
 ل پشت په ردهیه کی [ههروهکی خودی د گهل موسایی ئاخفتی و گول ئاخفتنا خودی بووی، یی خودی
 بینیت] یان زی قاسده کی [ژ ملیاکه تان] بۆ بهنریت، فینجا [ئهو ملیاکهت] ب تهمری خودی چ یا خودی
 بقیته بۆ وی مروفی ب وهی بینیت، ب راستی خودی یی بلند و کار به نه جهه.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ
وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا
وَإِنَّكَ لَنَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ صِرَاطَ اللَّهِ الَّذِي لَهُ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٥﴾

سُورَةُ الزُّخْرُفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۝ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا آلَ الْكِتَابِ لَدَيْنَا
لَعَلَّ حَكِيمٌ ﴿٣﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا
أَن كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٤﴾ وَكُرْزَلْنَا مِنْ نَّبِيِّ فِي
الْأَوَّلِينَ ﴿٥﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَّبِيٍّ إِلَّا كَاوُؤُا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦﴾
فَأَهْلَكْنَاهُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧﴾
وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٨﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمُ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٩﴾

﴿٥٤﴾ و کا چاوا مه وه حی بؤ پیغه مبه ریّت دی
هنار تییه، وهسا مه ب ئه مرئی خو قورئان بؤ ته ب
وه حی هنارت، و ته [هه ی موحه مه د بهری هاتنا
وه حی ی] نه د زانی قورئان چیه و باوهری چیه، به لی
مه قورئان یا کرییه پؤنا هییه کا وهسا، هه چیی مه
بثیت ژ بهنده ییّت خو ئه م ب وئ پؤنا هییی راسته ری
دکه ین، و ب راستی تو [هه ی موحه مه د] خه لکی
بؤ ریکا راست [و دینی دورست] راسته ری دکه ی.
﴿٥٥﴾ ریکا خودای ی هندی د ئه رد و ئه سماناندا
هه ی یی و، و بزنان هه می کاروبار ب بال خودیغه
دزقرن.

سوره تا زو خروف

ل مه که هنی هاتییه خواری (۸۹) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هؤسا دئیه خواندن (حا، میم)، و ل دور پافه کرنا
فان رهنگه تیان، ل دهسپیکا سوره تا به قهره بزقره.
﴿٢﴾ سویند ب قورئانا پؤنکه ر. ﴿٣﴾ ب راستی مه ئه ف قورئانه ب ئه زمانی عهره بی یا ئینایییه خواری، دا
هوین تی بگه هن. ﴿٤﴾ و ب راستی هه د دهپی پاراستیدال دهف مه، کتیبه کا ب ریز و پرویمهت و حکیمه
[ئانکو نایه تیّت وئ ب ریک و پیک و موکوم هاتینه دارپتن]. ﴿٥﴾ فینجا ما چونکی هوین مله ته کی زیده
خرا بن، ئه م دهستا ژ هه وه بهرده ین و هه وه ب قورئانی شیرت نه که ین؟! ﴿٦﴾ و مه چهند پیغه مبه ر بؤ
مله تیّت به ری هنار تییه؟ [ئانکو مه گه له ک پیغه مبه ر بؤ وان هنارتن]. ﴿٧﴾ و چو پیغه مبه ر بؤ وان نه دهاتن،
ئه گهر وان ترانه پی نه کرانه. ﴿٨﴾ فینجا ئه ویت ژ وان هه مییان ب هیز تر مه د هیلاک برن، و سه ر هاتییا وان
گه له ک جار ان د قورئانیدا یا هاتی [ئانکو هه وه دهنگ و باسیت وان ییّت زانین، فینجا هشیاری دویا هیکا
وان بن ئه و ب سه ری هه وه نه تیّت یا ب سه ری وان هاتی]. ﴿٩﴾ و ئه گهر تو پسار ا وان بکه ی: کی ئه رد
و ئه سمان چی کرینه، دی بیژن: خودایی سه ر دهست و زانا ییّت چی کرین. ﴿١٠﴾ ئه وئ ئه رد بؤ هه وه
خوشکری و راییخستی، و بؤ ژیا نا هه وه به ره فکری و ریک بؤ هه وه کرینه تیدا، دا هوین [د وه غه ریّت
خودا] راسته ری بین [و بگه هنه وئ یا هه وه دئیت].

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا
كَذَلِكَ نُخْرِجُوتَ ﴿١١﴾ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنْ أَنْفَالِكُمْ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ لَتَسْتَبْشِرُوا عَلَى ظُهُورِهِ
ثُمَّ تَذْكُرُوا بِعَمَةِ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَنَ
الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا
لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنْ الْأَنْسَنَ
لَكَفُورٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمْ لَتَأْخُذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفِدَكُمْ
بِالْبَيْنِ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا
ظَلَّ وَجْهُهُ مُسَوَّدًا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوْ مَن يُنْسَوُا فِي
الْحَلِيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَاءِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ
الَّذِينَ هُمْ عِبَدُ الرَّحْمَنِ أَنْثَىٰ وَشَهِدُوا خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ
شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ
مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ أَنَا بَشَرٌ
كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ فَمَبْهُومٌ بِهِمْ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوا إِنَّا
وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّقْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

﴿١١﴾ و ئەوێ ئاف ب پیشان ژ ئەوران باراندی [ئانکو
ل دویف هەو جەییی ددەت، نە هەند گەلەك دبارینیت
ئەردی هەمیی بن ئاف بکەت و بغەر قینیت، و نە هەند
کیم دبارینیت ئەوێت ل سەر ئەردی تینی و بی ئاف
بمین، و داروبار نەمین]، فێجا مە ئەردەکی مری پی
ساخکرەفە و شینکر، هوین ژێ هۆسا دی [ژ گۆران]
دەر کەشن. ﴿١٢﴾ و ئەوێ هەمی جۆت [نێر و می، سار
و گەرم، شرین و تەحلل، باش و خراب] چی کرین،
و گەمی و تەرش دایینە هەو، هوین لی سواربین.
﴿١٣﴾ دا هوین ل پشتا وان سواربین، پاشی دا هوین
هەر وەختی ل پشتا وان سواربون، نیعمەتێت خودی
بیننە برا خۆ و بیژن: پاک و پاقرێ ژ هەمی کێپاسیان
بۆ وی خودایی، ئەوێ ئەفە بۆ مە سەر نەرم کرین، و
مە ب خۆ ئەف شیانە نەبون. ﴿١٤﴾ و ئەم هەردی ب
بال خودایی خۆفە زفڕین. ﴿١٥﴾ و وان [قورەشییان]
هەندەك ژ بەندەیی و کرە پشکەك ژ وی [ژ خودی]
[ئانکو ملیاکەت کرە کچیت خودی]، ب راستی
مروّف چافق و نەشو کوردارەکی ئاشکەراییە.

﴿١٦﴾ ئەری خودی ژ چیکرییت خۆ، کچ بۆ خۆ هەلبژارتن، و کور بۆ هەو ئەو ئەو ژارتن [ب راستی ئەفە
ئاخفتنە کە گەلەك مەزن و زیدە کریتە، چاوا هوین خۆ ژ خودی ب قەدر تر دبینن، و کوران بۆ خۆ ددانن، و
ئەوێت هەو نەفین کو کچن ب بال و بقیە لی ددەن]. ﴿١٧﴾ و هەر وەختی مزگینی بۆ ئیکی ب وئ هاتەدان
یا وان بۆ خودی دانا [کو کچە]، نافچافیت وی تیکچۆن و رەش و شین بوون، و پری کەرب و کین و خەم
بوو و کەربا خۆ داعویرا. ﴿١٨﴾ ئەری ئەو وی بۆ خودی ددانن، یی دناف زپەر و زینەتیدا مەزنبووی، و د
هەفر کییدا نەیی ب ئەزمان. ﴿١٩﴾ و وان ملیاکەت، ئەوێت بەندەیی خودی، می دانان، ما وان چیکرنا
وان دیتیە؟ شادەیییا وان دی ئیتە نفیسن، و دی پسیرا وان ل سەر ئیتە کرن. ﴿٢٠﴾ و گۆتن: ئەگەر خودایی
دلۆفان فیاپایە مە ئەو نەدپەرستن، و ئەو فی ژ دەف خۆ دیژن و وان چو بەلگە و نشان پی نینن، و ئەو ژ
دروان پیفە تر نایژن. ﴿٢١﴾ یان ژێ بەری قورانی مە کتیبە کادی دایییە وان، ئەو خۆ پیفە دگرن [کو بۆ
خۆ دکەنە نشان و بەلگە ل سەر بۆ چۆنا خۆ، کو حاشا ملیاکەت کچیت خودینە، یان ژێ خودی فیاپە ئەو
پەرستنا وان بکەن، لەوا ژێ نەداینە پاش]. ﴿٢٢﴾ نەخیر وەسانینە بەلی [بەلگەیی وان ئەفەییە] دیژن: مە باب
و باپیریست خۆ ل سەر دین و ریکەکی ییت دیتن، و ئەم ژێ ل دویف شوپ و دەوسا وان دچین.

﴿٢٢﴾ و هو سا مه چو پیغه مبه ر به ری ته بو خه لکی چو گوندان نه ه نارتینه، نه گهر دهوله مند و گره گر و سه ر کرده یی ت وان نه گو تبتی، ب راستی مه باب و با پیریت خو ل سه ر دین و ری که کی ییت دیتین، و نه م ژ ی ل دویف وان دچین. ﴿٢٤﴾ [هه ر پیغه مبه ر کی بو وان هاتیت گو تیه وان]: نه ری نه گهر خو نه ز بو ه وه تشته کی بینم ژ وی چیت و راسته ریت ری بیت، یا هه وه باب و با پیریت خو ل سه ر دیتین [هه ر دیسا هوین د ی ل شوپا وان چن] گو تن: ب راستی نه م ژ تشتی هوین پی هاتینه هنارتن بی با وه رین. ﴿٢٥﴾ و مه تو ل ل وان فه کر، فیجا به ری خو بده یی، کا دویا هییا نه ویت پیغه مبه ریت خودی دره وین دانایین، بو و چ؟ ﴿٢٦﴾ سه ر هاتیا ئیر اهیم پیغه مبه ر بو وان بیژ نه ده می گو تیه بابی خو و مله تی خو: بی گو مان نه ز یی به ریمه ژ وان ییت هوین دپه ر یسن. ﴿٢٧﴾ به لی نه ز وی دپه ر یسم یی نه ز دایسم، بی گو مان نه و د ی من راسته ری که ت. ﴿٢٨﴾ و ئیر اهیمی په یفا ئیکینیا خودی دویف خو دا هیلا، و کره په یفه کا

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُهَا
إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أَمَةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُقْتَدُونَ ﴿٢٢﴾
﴿٢٣﴾ قُلْ أُولَٰئِكَ بِأَعْيُنِكُمْ بَصَرُوا وَمِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ قَالُوا
إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٤﴾ فَانظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي
بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾
وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ بَلْ
مَنَعَتْهُمْ هَٰؤُلَاءُ وِءَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ﴿٢٩﴾
وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالُوا
لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾ أَهَمْ
يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ إِنَّهُمْ قَسَمْنَا بِبَنِيهِمْ مَعْشَرُكُمْ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا سَخِرَاءً وَرَحْمَتَ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَوْلَا
أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالْإِيمَانِ
لُيُوتَهُمْ سُفْقَاتٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾

الجزء

هه ر وهه ر هه ی، [دا بی با وه ری بقی ت لی بز ف ریت]. ﴿٢٩﴾ به لی مه خو شی دانه شان و باب و با پیریت وان [مه خسه د پی خه لکی مه که هی نه]، هه تا قورئان و پیغه مبه ری ئاشکه را بو وان هاتی. ﴿٣٠﴾ فیجا وه ختی قورئان بو وان هاتی [دا وان ژ بی ئاگه هییا وان هشیار بکه ن]، گو تن: نه فه سحره، و ب راستی نه م با وه ری پی نائینین. ﴿٣١﴾ و گو تن: بلا نه فه قورئانه بو ئیک ژ هه ردو ماقویلیت فان هه ردو گوندان هاتبا یه خواری [ل تائفی: بو عورو یی کو ری مه سه ووی (سه قه فی)، و ل مه که هی: بو و لیدی کو ری مو غیره ی، دور ست نه دیتن بو موحه مدی ئیتیم بیت]. ﴿٣٢﴾ نه ری ما لیکفه کرنا دلؤ فانییا خودایی ته ده ست واندا یه؟ [ئانکو ما پیغه مبه راتی ده ست واندا یه، دا بیژن نه فه یی هه ژ ییه و نه و ی هه نه.. یان بلا بو فی هاتبا یه و بو نه و ی هه نه هاتبا یه؟] مه رزقی وان دژیا نا دنیا ییدا نافه را واندا یی لیکفه کری، و مه هنده ک ژ وان ب سه ر هنده کان ییت ئیخستین، دا هنده ک ژ وان هنده کان بو خو بکه نه خز مه تکار [دا کاری ژیا نی پی دور ست بیت]، [ما نه و فی نابین، فیجا چا و ارازی نین، خودی پیغه مبه راتی پی بده ته وی یی وی بقی ت] و دلؤ فانییا خودایی ته [پوژا قیا مه تی] ژ وی چیت ره، یا نه و کو م دکه ن [ژ مال و سامانی دنیا یی]. ﴿٣٣﴾ و نه گهر ژ به ر هندئ نه با یه کو خه لک هه می بچه سه ر گاوری پی و بمیننه ب دنیا یی نه [و موسلمان نه مین]، نه م دا با نیت خان یی و نه ویت با وه ری ب خودایی دلؤ فان نه ئینا یین که ینه زیف، و دا په ییسیکی ت خانیا ن ب خو ژ ی که ینه زیف، پی سه ر که قتابه نه بانی.

وَأُيُوتُهُمْ آتَاوًا وَسُرًّا عَلَيْهَا يَكُونُونَ ﴿٣١﴾ وَزُحُرْفًا وَإِنْ
كُنْزُ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّعَ الْحَيَوةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ فَقَدْ لَعَنَّا سَمِطًا
فَهُوَ لَعْنٌ قَرِيبٌ ﴿٣٣﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٤﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسِفَ الْفَرِينَ ﴿٣٥﴾ وَلَنْ يَنْفَعَكُمْ أَلِیَوْمَ
إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْتُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٦﴾ أَفَأَنْتُمْ تُسْمِعُ
الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْیَ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٧﴾ فَأَمَّا
نَذْرُ هَٰؤُلَاءِ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٣٨﴾ أَوْ تُرِيتُكَ الَّذِي
وَعَدْتُهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُونَ ﴿٣٩﴾ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ
إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَإِنَّهُ لَكُنْزُكَ وَلَقَوْمُكَ
وَسَوْفَ تُنْقَلُونَ ﴿٤١﴾ وَسَلِّ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا
أَجْعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا يَعْبُدُونَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٤﴾

﴿٣٤﴾ و دا ده رگه هیت خانییّت وان و تهختیت ل سهر
پال ددهن کهینه زیف. ﴿٣٥﴾ و دا زیر و زینه تی دهینه
وان، و نه هه می په رتالی ژيانا دنیاییه، و ئاخرت
ل دهف خودایی ته، بو پاریزکار و تهقوادرانه.
﴿٣٦﴾ و ههر کهسی پشت دته بیرئنان و زکری
خودایی دلوفان و قورئانی، ثم دی شهیتانه کی بو
کهینه هه فال، کو ههروهه ر دگه ل بیت. ﴿٣٧﴾ و نه و
شهیتان، وان ژریکا خودی ددهنه پاش، و نه و هزر
دکن نه و بیت ل سهر ریکا راست. ﴿٣٨﴾ [فیجا
نه و هوسا ریکا شهیتانی دگریت] هه تا دئیته دهف
مه، دی بیژیت: خوژی ناغهینا من و ته [مه خسه د
پی شهیتانه] دیراتییا روزه لات و روزه ئافایی بایه،
چ پیسه هه فال و پیسه ته کی. ﴿٣٩﴾ و د بنیرا فابدهی
هه وه ناکهت، نه فرۆ هوین هه می دئیزاییدا هه فیشک
بن، چونکی هه وه پیکشه ستم یا کری [بهروفازی
دنیاپی، ده می به لا دبیته ته فایی، سثک دیت].
﴿٤٠﴾ نه ری ما تو دشپی [هه ی موحه مه د] پی که ر،
وه لی بکه ی گولی بیبت، یان نه وی کوره و نه وی د

به رزه بونه کا ئاشکه رادا راسته ری بکه ی [فیجا ب خه مه نه که شه ژ بهر باوه ری نه ئینانا وان، دکه رن چونکی
گولی نابن، کوره نه چونکی نابنن]. ﴿٤١﴾ و نه گه ر مه تو مراندی، به ری ثم وان ئیزادهین، [بزانه] ب
راستی ثم دی هه ر تولی ل وان که یین. ﴿٤٢﴾ یان زی دی وی ئیزایا مه په یمان پی داییه ته نیشا وان
دهین، ب راستی ثم ل سهر وان خودان دهسته لاتین. ﴿٤٣﴾ و نه و هحیا بو ته هاتی کو قورئانه باش
بگه ر، ب راستی تویی ل سهر ریکا راست. ﴿٤٤﴾ و ب راستی نه ف قورئانه بو ته و مله تی ته سهر بلندی
و سهر فره ازییه، و روزه اقیامه تی دی پسیرا وی ژ هه وه ئیته کرن. ﴿٤٥﴾ [هه ی موحه مه د] پسیرا وان بکه،
نه ویت مه به ری ته هنارتین ژ پیغه مبه ران، کا مه په رستییه ک ژ بلی خودایی دلوفان دانایه، بیته په رستن [ئانکو
چو پیغه مبه ران داخوازا په رستن غه یری خودی نه کریه]. ﴿٤٦﴾ و ب سویند مه مووسا ب موعجزه ییت
خو شه بو فیرعه ونی و گره گر و که نکه نه ییت وی هنارت، و گوژ: ب راستی نه ز پیغه مبه ری خودانی هه می
جیهانانم. ﴿٤٧﴾ فیجا و هختی مووسا ب موعجزه ییت مه فه بو وان هاتی، ب چو شه وهر نه گرتن و پی که نین.

وَمَا تُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ
بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا إِنَّا يَتْلُوا شِطْرَ الْحِجَابِ
رَبِّكَ يَمَّا عَهَدْتَ عِنْدَكَ إِنَّا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَسَفْنَا
عَنَّهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ
قَالَ يَا قَوْمِ أَوَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ
وَلَا يَكَادِبُ عَنْ قَوْلِ الْغَالِي عَلَيْهِ أَسُورَةٌ مِنْ ذَهَبٍ أَوْجَاءٌ
مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقَرَّرِينَ ﴿٥٢﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ
فَاطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٣﴾ فَلَمَّا أَسْفَوْا
انْتَفَعْنَا مِنْهُمُ فَاعْرِفْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٤﴾ فَبَجَلْنَا عَنْهُمْ
سُلْقًا وَمِثْلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مِثْلًا
إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوا أَلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ
هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٧﴾ إِنْ هُوَ
إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مِثْلَ لَبِّي إِسْرَءِيلَ ﴿٥٨﴾
وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٥٩﴾

الْحِزْبُ

﴿٤٨﴾ و مه چو موعجزه نيشا وان نه ددان، نه گهر نه و
ژيا بهري خو يا مه زتر نه بابه، و [پشتی موعجزه يان
فايدهی وان نه کری] مه نه و ئيزادان، دال خو بزقرن.
﴿٤٩﴾ [فئجا وهختی بهر هنگاری ئيزایى بووین]
گوئن: سیر به ندوژ خودایى خو بخوازه، نه و په یانا
داییه ته [په یمانا پارنا ئيزایى ل سهر وی یى
باوهریى بینیت] بو مه ب جه بکته، ب راستى هم
دئ باوهریى ب ته ئینین. ﴿٥٠﴾ فئجا وهختی مه ئيزا
ل سهر وان پارکری، وان په یانا خو شکاند [ول سهر
گاوریا خو مان]. ﴿٥١﴾ و فیرعه ونی د ناف مله تی
خودا گازی کرو گوئ: گه لی مله تی من ما ملکى
مسرئ نه یى منه؟ و ما نه ف رو بباره دبن [قه سریت]
منرا ناچن، ما هوین نابینن؟ [و بزائن نه ز چندی ب
هیزم، و ملکى من چندی مه زنه]. ﴿٥٢﴾ ما نه ز
فى، نه فئ بیخیرؤک و ب دورستى نوزانیت باخفت،
چیر نینم؟ ﴿٥٣﴾ [فئجا نه گهر راست پیغه مبه ره] پا
بلا [خودایى وی] باز نکیت زیری دابانى [و کر بانه
زهد نکیت خو، و هکی مه ز نیت وی سهرده می]، یان ژى

ده می هاتی ملیاکهت ژى د گهل هاتبانه. ﴿٥٤﴾ فئجا فیرعه ونی مله تی خو ب چو حسیب نه کرن وسفک زانین
[قیمهت نه دا وان]، ئینا وان ژى گوهداریسا وی کرن، ب راستى نه و مله ته کئ ژ ریدهر که فتى بوون. ﴿٥٥﴾ فئجا
وهختی که رییت مه فه کرین مه تؤل ل وان فه کر، و مه ه می دثا فیدا خه ندقاندن. ﴿٥٦﴾ و مه نه و [بو گاوران]
کر نه به راهیکش، و مه نه و کر نه چامه بو غیری وان. ﴿٥٧﴾ و وهختی نمونل سهر کورئ مه ریهمی هاتیسه
دانان [وهختی نه ف ئایه ته هاتیسه خواری] ﴿إِنَّكُمْ وَمَنْعَبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ﴾
ئانکو: ب راستى هوین، و نه ویت هوین شوینا خودئ دپهر یسن، داردو وی دوز هینه. قوره یشیان کو ته
پیغه مبه ری، ما نه مه سیحی، عیسایى دپهر یسن، و تو دیژى عیسا پیغه مبه ره، فئجا نه گهر نه و دئاگریدا بیت
هم ژى رازینه، هم و پهرستیى خو د گهل وی بین، گاوریت قوره یشیان کر نه که نی، و بوو تیقه لیفا وان،
مله تی ته ب وئ [نمونونه یى دلخوش بوون] و دهنکیت وان ژ یفاندا بلند بوون. ﴿٥٨﴾ و گوئن: ما بویت
مه چیرن یان عیسا [نه گهر هر که سی شوینا خودئ بیت په رستن دئاگریدا بیت، هم رازینه بویت مه د
گهل عیسایى بن]، و وان نه ف نمونونه بو ته نه ئینا نه گهر بو جرهر و گه نگه شه یى نه بیت، نئ نه و مله ته کئ
زیده چیردریژن و جرکیشن. ﴿٥٩﴾ [عیسایى کورئ مه ریهمی نه خوددیه، و نه وی گوئیسه وان من بهر یسن]
نه و بهس به نده که، مه نیمه تا د گهل کری، و مه یى کریسه نیشان و به لگه یه ک بوئ سرائیلیان [ل سهر شیان
و ده سته لاتداریا خو]. ﴿٦٠﴾ و نه گهر مه فیابابه، دا شوینا هه وه ملیاکه تان کهینه د نه ردیدا.

﴿٦١﴾ و ب راسِتی هاتنا وی [یا عیسیٰ کورِی مَریه‌می] نیشانه بۆ قیامه‌تی، قُیجا هوین د هاتنا وی رۆژیدا ب گۆمان نه‌بن، و ل دویف من وه‌ن، ب راسِتی ئەفهیه ریکا راست. ﴿٦٢﴾ و [هشیار بن] شه‌یتان هه‌وه ژ ریکا خودی نه‌ده‌ته باش، ب راسِتی ئەو بۆ هه‌وه دژمنه‌کی ئاشکه‌را ئاشکه‌رایه. ﴿٦٣﴾ قُیجا وه‌ختی عیسا ب به‌لگه و نیشانیته ئاشکه‌رافه هاتی، گۆت: ئەز پیغه‌مبه‌ر بۆ هه‌وه هاتم، دا هنده‌ک ژ تشتی هوین تیدا ژیک جودا [ژ ئەحکامیته ته‌وراتی] بۆ هه‌وه ئاشکه‌را بکه‌م، قُیجا ته‌قوا خودی [د فه‌رمانیته ویدا] بکه‌ن، و گوھی خۆ بده‌نه من. ﴿٦٤﴾ ب راسِتی خودی خودانی منه و خودانی هه‌وه‌یه ژی، قُیجا وی به‌ریسن، ریکا راست هه‌ر ئەفهیه. ﴿٦٥﴾ [به‌لی پستی عیسا‌یی]، ده‌سته و کۆمیت [تسرایلیان] د ده‌ره‌قه‌ی ویدا ژیک جودا بوون [و هه‌ر ئیکی تشته‌ک د راستیدا دگۆت، هنده‌کان کره‌ خودی ب خۆ، و هنده‌کان کره‌ کورِی خودی، و هنده‌کان کره‌ ئیک ژ سی خودییان، و هنده‌کان

ده‌یکا وی ب ده‌هه‌ن پیسی گۆنه‌ه‌کار کر]، قُیجا وه‌یل و ئیژا و نه‌خوشی بۆ وان بیت، ئەویته سته‌م کرین [ب وان ئاخفتنیته د ده‌ره‌قه‌ی عیسا‌یدا کرین]، ژ ئیژایا دژوار. ﴿٦٦﴾ ئەری ئەو خۆ ل هندی دگرن، رۆژا قیامه‌تی ب خافله‌تیقه ب سه‌ر واندا بیته، و وان‌های ژ خۆ نه. ﴿٦٧﴾ وی رۆژی [قیامه‌تی] هه‌قال [ئەویته د دنیا‌یدا خوش‌شیته ئیک] دژمنیته ئیکن، ئەو نه‌بن ئەویته ژ بۆ خودی گه‌هشتینه ئیک [هه‌قالینی و قیانا وان د ئاخه‌رتی ژیدا هه‌ر دی مینیت]. ﴿٦٨﴾ هه‌ی به‌نده‌ییته من [ئەویته هه‌وه باوه‌ری ئینایین، و هوین به‌ره‌مه‌ری من]، ئەفرۆ نه‌ ترس بۆ هه‌وه هه‌یه، و نه‌ هوین ب خه‌م دکه‌فن. ﴿٦٩﴾ [ئەو نا ترسن و ب خه‌م ناکه‌فن] ئەویته باوه‌ری ئینایین و خۆ سپارینه‌ ئەمری خودی. ﴿٧٠﴾ هه‌ر نه‌ د به‌حه‌شتیدا هوین و هه‌فسه‌ریته خۆ، دی خوشیان تیدا بینن [ب ره‌نگه‌کی وه‌سا کو ئەو خوشی ل سه‌روچا‌فیه هه‌وه دیار ببیت]. ﴿٧١﴾ و ئامانیته زی‌ری [بیته‌ خوارنی] و په‌رداغیته [فه‌خوارنا پاقر] ل به‌ر وان دئینه‌ گێران، و دل چ بخوازیته و چاف بچه‌ن چ بۆ وان د به‌حه‌شتیدا یی هه‌ی، و هوین هه‌روه‌ر دی تیدا مینن. ﴿٧٢﴾ و ئەف به‌حه‌شته [ئەوا ب شان سالو‌خه‌تان] ژ به‌ر کار و کریاریته هه‌وه د دنیا‌یدا کرین، گه‌هشتیه هه‌وه. ﴿٧٣﴾ بۆ هه‌وه تیدا [ژ بلی خوارن و فه‌خوارنی] گه‌له‌ فیتی و ژ هه‌می ره‌نگان یی هه‌ی، و هوین ژی د‌خۆن.

وَإِنَّهُمْ لَعِلَّكُمْ لِّلْسَاعَةِ فَلَا تَمْتَرْنَ بِهَا وَأَتَّبِعُونَ هَذَا صِرَاطَ مُسْتَقِيمٍ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلَفُونَ فِيهِ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا إِتْلَ اللَّهِ هُورَاقِي وَرَبِّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطَ مُسْتَقِيمٍ ﴿٦٣﴾ فَأَخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ إِلِيمٍ ﴿٦٤﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٥﴾ الْأَخْلَافُ يَوْمَئِذٍ يَوْمِئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ يَبْعَادُ لَأَخَوْفُ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٧﴾ الَّذِينَ آمَنُوا يَا بَنِي آدَمَ وَكُنُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٨﴾ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٦٩﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهُيهِ الْأَنْفُسُ وَكَذَلِكَ الْأَعْرُفُ وَأَنْتُمْ فِيهَا تَخْلَدُونَ ﴿٧٠﴾ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾

سُورَةُ دُوحَانَ

ل مه که هی هاتیسه خوارئ (٥٩) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هؤسا دئیته خواندن (حا، میم)، ل دور رافه کرنا
 شان رهنکه تیپان، ل دهسپینکا سورته بهقهره
 بزفره. ﴿٢﴾ سویند ب کتیب رۆنکر [کو قورئانه].
 ﴿٣﴾ ب راستی مه ئەف کتیبه [کو قورئانه] د شهقه کا
 پیروزدا [کو (لیلة القدر) که، شهقا ب ریژ و پرویمه ته]
 ئینا خوارئ، دا خه لکی پی هشیارکهین و بترسین.
 ﴿٤﴾ د وئ شهقیدا ههمی کاروبار ب حیکمه ت
 و شارهزایی، دئیته دیارکر و ژیک جوداکرن.
 ﴿٥﴾ ب ئەمر و فرمان و زاینما مه، ئەفه ههمی دئیته
 دیارکر، ب راستی ئەم، پیغه مبه ران دهنیزین.
 ﴿٦﴾ [هنارتنا پیغه مبه ران] دلؤفانیسه که ژ خودایئ
 ته، ب راستی خودایئ ته یه یئ گوهدیر و زیده
 زانا. ﴿٧﴾ [ئهوئ قورئان ئیناییه خوارئ] خودایئ

ئهر د و ئەسمانانه و هندی د ناهبه را و اندا، ئە گهر هه وه ئیقین هه بیت [ئەفه ژ ههمی تستان هیژاتره، هوین
 ئیقینی پی بینن]. ﴿٨﴾ چو په رستییت راست و دورست ژ وی پیغه تر نینن، و هه ره وه ژیانئ و مرئ
 دده ت، ئەفه خودایئ هه وه یه و خودایئ باب و باپیری ت هه وه ییت که شه. ﴿٩﴾ نه خیر وان ئیقین نینه کو
 خودییه چنکه ری ئهر د و ئەسمانان، به لی ییت د شک و گۆمانیدا [د راستا قیامه تیدا]، و ترانه یان پی دکهن.
 ﴿١٠﴾ فینجا [هه ی موحه مه د] خو بگره هه تا ئەسمان دویکیله کا ئاشکه را دئینیت. ﴿١١﴾ [ئهو دویکیل] ب سهر
 خه لکیدا دگرت، ئەفه ئیزایه کا ب ژان و دژواره. ﴿١٢﴾ [هنگی گاور دئ بیژن:] خودیو، فی ئیزایئ ل سهر
 مه راکه، راست ئەم دئ باوه ریی ئینن. ﴿١٣﴾ و چاوا ئەو دئ پیغه چن و فایده ی ژ ئیزایئ که ن [و ئاخفتنا
 خو ب جه ئینن]، ئە گهر ئیزال سهر وان پابو و ئەو باوه ریی بینن، و به ری نوکه [پیغه مبه ره کئ پیغه مبه راتیسا
 وی ئاشکه را بۆ وان چۆبو و]. ﴿١٤﴾ پاشی پشت دانئ، و گۆتن: ئەفه فیرکریه کئ دینه [ئیک فی بۆ دیژیت،
 و ئەفه نه وه حییه بۆ دئییت]. ﴿١٥﴾ ب راستی ئەم دئ پیچه کئ وئ ئیزایئ ل سهر هه وه گیرۆکه یین، به لی
 هوین [دیس] دئ ل گاوریا خو زفرن. ﴿١٦﴾ رۆژا ب هیژ [کو رۆژا قیامه تییه] ئەم دئ وان گرین، و ئەم
 دئ وئ رۆژئ توئ ل وان فه کین. ﴿١٧﴾ و ب سویند مه به ری وان مله تی فیرعونی [ب هنارتنا موسایی و
 هاروونی] جه پانندن، و پیغه مبه ره کئ پیروز بۆ وان هات. ﴿١٨﴾ [گۆته وان] به نده ییت خودئ [سرائیلیان]
 بسپیزنه من [ئانکو رادهستی من بکن]، ب راستی ئەز بۆ هه وه پیغه مبه ره کئ ئەمین و دهسپاکم.

سُورَةُ الدُّحَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۝ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ ۝
 إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ۝ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۝ أَمْرًا
 مِّنْ عِندِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۝ رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ
 السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
 إِنَّ كُنُوزَ مُّوَفِينَ ۝ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ
 وَرَبُّ عَابِكُمْ الْأَوَّلِينَ ۝ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۝
 فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُحَانٍ مُّبِينٍ ۝ يَغْشَى النَّاسَ
 هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ۝
 أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ۝ ثُمَّ تَوَلَّوْا
 عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ۝ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ
 عَائِدُونَ ۝ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ۝
 * وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۝
 أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝

٤٩٦

﴿١٩﴾ و خۆل سهر خودی مه زن نه کهن [کو هوین نه مری وی ب جه نه نین]، ب راستی من بو هه وه به لگه و نیشانه کا ناشکه راکه ر یا ئینایی. ﴿٢٠﴾ و من خو ب خودایی خو و خودایی هه وه پاراست، کو هوین من بکوژن. ﴿٢١﴾ و نه گهر هوین باوهر ژ من نه کهن [و باوهریی ب خودی نه نین]، دی ژ من فه بن [و نه زیه تا من نه کهن، هه تا خودی حو کمی دناقه را مه و هه وه دا دکهت]. ﴿٢٢﴾ قیجا [و هختی موسایی دیتی شه و باوهریی نائین، و موعجیزه ییت خودی دره و ددانن] دوعا ژ خودایی خو [ل وان] کر [و گوژت:] نه فه راست مله ته کی گونه هکارن. ﴿٢٣﴾ [و مه وه حی بو موسایی هنارت] ب شهف بهنده ییت من [ئه ویت باوهری ب ته ئیناین ژ سرائیلیان ژ مسری بو سهر ده ریا یا سور] ده ربیخه، ب راستی شه و دی که فه دویف هه وه. ﴿٢٤﴾ [گاها هه وه دا ده ریا یی] بسته ژ ده ریا یی ده رباز به، و ته شو له ژئ نه بیت بلا [ده ریا] وه کی خو بمینیت، ب راستی دویا هییا وی له شکه ری خه ندقینه [چو پی نه قیت]. ﴿٢٥﴾ چهند جنیک و

وَأَن لَّا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّي عَذْتُ رَبِّي رَبَّكَ إِن تَرَاجُمُونَ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّمْ تَوْتَمِنُوا لِي فَأَعْلَمُونَنِي ﴿٢١﴾ فَقَدَرْتُ بَدْءَ اللَّهِ وَأَن هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَأَسْرِ بِعَبْدِي لَيْلًا إِنَّكَ مُتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَأَتْرُكُ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَلَکَهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَٰلِكَ وَأُورِثُهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ نَارُ الْإِسْرَءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُمَّ عَلَىٰ عَمْرِو بْنِ لَٰعِينٍ ﴿٣٢﴾ وَآدَمَ لَهُمُ مِنَ الْأَلْبَتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِن هِيَ إِلَّا أَمْوَاتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَنذَرْتُ بَنِيَّ أَن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهْمُ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُّجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿٣٨﴾ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

باخچه و کانی وان هیلان. ﴿٢٦﴾ و چهند زه قییت چاندی و شوینواریت خو ش وان هیلان. ﴿٢٧﴾ و چهند نیمهت وان هیلان، تیدا خو شی دیرن. ﴿٢٨﴾ و هوسا مه شه و دیلاک برن، و مه مله ته کی دی پشتی وان کره و یرسی ملک و مالداریا وان. ﴿٢٩﴾ و شهرد و نه سمان بو وان نه گرین [پشتی مه دیلاک برین]، و ده رفهت ژ ی بو وان نه هاته دان [ل خو بزفرن]. ﴿٣٠﴾ و ب سویند مه سرائیلی ژ ئیزا یا رسواکه ر فور تالکرن. ﴿٣١﴾ ژ فیرعونی، ب راستی وی خو گه لهک مه زن کر، و زیده یی گونه هکار بوو. ﴿٣٢﴾ ب سویند مه شه و [سرائیلی] ب زانینا خو ب سهر خه لکی وی ده می ئیخستن. ﴿٣٣﴾ و مه شه و نیشان و موعجیزه دانه وان، شه ویت جه ربانندن و ئمتیحانه کا ناشکه را تیدا. ﴿٣٤﴾ و ب راستی شهفه [قورهیسی] دیژن: ﴿٣٥﴾ ژ مرنا مه یا ئیکی پیقه تر نینه، و شه [پشتی مرئی] ساخ نابینه فه. ﴿٣٦﴾ [و گوژتن] پا کا باب و باپریت مه بو مه بزفرین [نه گهر راسته وه کی هوین دیژن، کو پشتی مرئی جاره کا دی شه دی ساخ بینه فه]. ﴿٣٧﴾ شه ری ما شه و ب هیژترن یان ژ ی مله تی توبه ع [یی حیمیه ری، کو ئیک ژ میریت یه مه نی بو]، یان ژ ی شه ویت به ری وان [وه کی عاد و (سه موود)] مه دیلاک برن، ب راستی شه ویت گونه هکار بوون. ﴿٣٨﴾ و ب راستی مه شهرد و نه سمان و تشتی دناقه را و اندا ژ قه ستا چی نه کرینه. ﴿٣٩﴾ و مه شهرد و نه سمان بو هه قییی ییت دایین [دا هه قی بیته ناشکه راکرن، و مروقی خراب ب خرابیا خو بیته جزا کرن، و یی باش ب باشیا خو بیته خه لاتکرن]، به لی باراپتر ژ وان فی نوزانن.

﴿٤٠﴾ [بئى گۇمان ئەو پۇڭا ئەو تېدا دودل] پۇڭا جوداكرنا قەنجىيى و خرايىيى، پۇڭا كۆمبونا وان ھەمىيانە. ﴿٤١﴾ پۇڭا چو دۆست و كەس و كار نەشېن چو ئىزايى ژ دۆست و كەس و كارىت خۇ بدەنە پاش، و ھارىكارىيا وان زى نائىتە كرن. ﴿٤٢﴾ ئەو نەيىت يى خودى دلوفانىيى پى بېت [كو خودان باوهرن، ب دەستورىيا خودى دى مەھدەرى بۇ ئىك و دو كەن]، ب راستى خودى سەردەست و دلوفانە. ﴿٤٣﴾ ب راستى دارا زەقوومى. ﴿٤٤﴾ زاد و خوارنا زىدە گونەھكارانە [ئانكو گاوران]. ﴿٤٥﴾ ھەكى سەرى ھەلىايى د زكى واندا دكەلىت. ﴿٤٦﴾ ھەكى كە لا ئاڧا شارىايى. ﴿٤٧﴾ [خودى دى بېتە ملياكە تان:] بگرن و پاكىشە نىڧا دۆڭەھى. ﴿٤٨﴾ باشى ئاڧا زىدە كەل دارپۇنە سەر سەرى وى. ﴿٤٩﴾ [ملىاكەت دى بېتە تان:] دى تامكى، تە خۇ دەستەھلا تدار و خودان رېز و رومەت ددانا. ﴿٥٠﴾ ئەڧە ئەو ئىزايە ئەوا ھەو جەپەل سەر دكر [و باوهرى پى نەدئىنا]. ﴿٥١﴾ ب راستى پارىزكار و مروقنىت خودى يىت د جەھەكى ئىمندا. ﴿٥٢﴾ د ناڧ باغ و كانىاندانە. ﴿٥٣﴾ و جلكىت ئارموشى تەنك و يى ستوبر دكەنە بەر خۇ، و بەرانبەرى ئىك و دونه. ﴿٥٤﴾ ئەھا بەھەشتى دھۆسانە، و مە پەرىيىت چاڧگر يىت كرىنە ھەڧسەرىت وان. ﴿٥٥﴾ بى ترس [كو تىتەك ل وان بىت] ئەو ھەمى رەنگىت فىقىيان د بەھەشتىدا دخوازان [و دخون]. ﴿٥٦﴾ ژ بلى مرنا خويائىكى [كو مرنا دنيايىيە]، مرنى نابىن و [خودى] ئەو ژ ئىزايە دۆڭەھى پاراستن. ﴿٥٧﴾ ئەڧە كەرەمەكە ژ خودايى تە [دايىيە وان]، نى ئەڧەيە سەرفەرازييا مەزن. ﴿٥٨﴾ بى گۇمان مە ئەڧ قورئانە ب ئەزمانى تە بو وان ب ساناهى كر، دا پىڧە بچن و ل خۇ بزقۇرن. ﴿٥٩﴾ قىچا [ھەى موھەمەد] خۇ بگرە [و چاڧى تە لى بىت، دى چ ئىتە سەرى وان]، ب راستى ئەو زى يى ل ھىڧىيى [كا دى چ ئىتە سەرى تە].

إِنَّ يَوْمَ الْقِيَامِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَى عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٢﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٣﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الزُّقُومِ ﴿٤﴾ طَعَامٌ لِلْأَنْعَامِ ﴿٥﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٦﴾ كَغَلَى الْحَمِيمِ ﴿٧﴾ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٨﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْجَحِيمِ ﴿٩﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿١٠﴾ إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿١١﴾ إِنَّ الْمُنَاقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿١٢﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣﴾ يَكْتَسُونَ مِنَ الْأَنْدُسِ وَأَسْتَرَبِقِ مُتَقَابِلِينَ ﴿١٤﴾ كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِخُورٍ عِينٍ ﴿١٥﴾ يَدْخُلُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَلَاحَةٍ أُمْنِينٍ ﴿١٦﴾ لَا يَدْخُلُونَ فِيهَا الْمَوْتُ إِلَّا أَلْمُوتَةَ الْأُولَى وَوَقَّعَهُمْ عَذَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٧﴾ فَضَلَّامِن رَّبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٨﴾ فَإِنَّمَا يَسْتَرْتَهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿١٩﴾ فَأَرْقُبْ إِنَّا نُهُمْ مُرْقَبُونَ ﴿٢٠﴾

سوره تا جاثیه

ل مه که هئی هاتییه خوارئ (۳۷) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (حاً، میم)، ل دؤر رافه کرنا
 فان رهنگه تییان، ل دهستییکا سوره تا به قهره بزفره.
 ﴿۲﴾ ئینانه خوارا قورئانی ژ خودایی سهردهست و
 کاربنه جهه. ﴿۳﴾ ب راستی دئورد و ئه سماناندا
 [دان ب خودا، یان د چیکرنا واندا] گه لهک نیشان
 و به لگه ییت ههین [ل سهر دهسته لاتداری و ئیکینیا
 خودی] بؤ خودان باوهران. ﴿۴﴾ و چیکرنا ههوه و
 هه می رهنگیت جانوه ریت دئوردیدا به لاف، نیشان و
 به لگه نه بؤ وان ئه ویت هه قیسی په سهند دکه و دگرن.
 ﴿۵﴾ و هاتن و چؤنا شف و رۆژان، و ریژی و بارانیت
 خودی ژ ئه سمانی دادریژی، و ئه ردی پشتی مرنا وی
 پی ساخ دکهت، و ئینان و برنا بای، نیشان [ل سهر
 ههین و دهسته لاتداریا خودی] بؤ وان ئه ویت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 حم ﴿۱﴾ تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿۲﴾ إِنْ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ لَآيَاتٌ لِلَّذِينَ يَعْلَمُونَ ﴿۳﴾ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُذُّ مِنْ دَانٍ لَّآيَاتٌ لِّقَوْمٍ
 يُؤْتُونَ ﴿۴﴾ وَخَتْلُفَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَزَلَّ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ زَرْقٍ
 فَأَنَّا بِهِ الْآرَضُ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَضَرُّفِ الرِّيحِ ؕ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿۵﴾
 تِلْكَ ؕ آيَاتُ اللَّهِ تَنْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَءِآيَاتِهِ
 يُؤْمِنُونَ ﴿۶﴾ وَيَلْ لَّكُلِّ أَقْلٍ أَتَمُ ﴿۷﴾ يَسْمَعُ ؕ آيَاتُ اللَّهِ تَنْتَلِي عَلَيْهِ ثُمَّ
 يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿۸﴾ وَإِذْ أَعْلَمَ مِنْ ؕ آيَاتِنَا
 شَيْئًا فَخَذَّهَا لَهُمْ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿۹﴾ مَن رَّوَاهُ جَهَنَّمَ
 وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَأْكُسُوبُ شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ ؕ لَهُمْ
 عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۱۰﴾ هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن
 جَحِيمٍ أَلِيمٍ ﴿۱۱﴾ اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لَتَجْرَىٰ فِيهِ فَاكْرَهُمْ بِأَمْرِهِ
 وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ؕ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۱۲﴾ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِى السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِى الْآرَضِ جَمِيعًا فَمَن لَّيْسَ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿۱۳﴾

الجزء الخامس والعشرون

تئ دگههن. ﴿۶﴾ ئه نیشان و به لگه ییت خودینه ئه م بؤ ته ب ریکا وه حیسی دخوینن، فیجا ئه گهر ئه و
 (خه لکی مه که هئی) باوهر ژ که لامی خودی نه کهن، و باوهریی ب به لگه و نیشانیت وی نه ئینن، ئه ریی پا ئه و
 دئ باوهریی ب کیش ئاخفتنی ئینن؟ ﴿۷﴾ ئیزا و نه خوشی بؤ ههر زیده دره وینه کی زیده گونه هکار بیت.
 ﴿۸﴾ [ئه وی] گولی دیت ئایه تیت خودی [ئانکو قورئان] بؤ دئیته خواندن، پاشی ههر ل سهر گاوربیا خو
 دمینیت و خو ژ باوهری ئینانی مه ز نتر دبینیت، هه چکونه بهیستین، فیجا ئه قی هؤسا مگینیا ئیزایه کا دژوار
 بدهیی. ﴿۹﴾ و ئه گهر تشتهک ژ ئایه تیت مه [ئه ویت مه بؤ پیغه مبه ری ئینایینه خوارئ] زانی، بؤ خو دکه نه
 پیترانک، ئه قیت هؤسا ئیزایه کا رسواکهر بؤ وان یا هه ی. ﴿۱۰﴾ دژره هیال پیشیا وان، و نه ئه و وان ب
 دهست خو قه ئینایی [ژ مال و مالداریی] فایده ی وان دکهت، و نه ئه ویت وان شوینا خودی بؤ خو کرینه
 سه میان و پشته فان [ژ بوتان] فایده ی وان دکهن، و ئیزایه کا گران بؤ وان یا هه ی. ﴿۱۱﴾ ئه قه (ئه ف قورئانه)
 راسته رییه، و ئه ویت باوهری ب ئایه تیت خودایی خو نه ئینایین، ئیزایه کا ژ هه می ئیزایان دژوار تر بؤ وانه.
 ﴿۱۲﴾ خودییه ده ری بؤ هه وه سهر نه رم کری، دا گه می ب دهستوربیا وی تیدا بچن و بین، و دا هوین ژ که ره ما
 وی بازر گانیسی تیدا بکهن، و دا هوین سوپاسیا وی بکهن. ﴿۱۳﴾ و هندی دئورد و ئه سماناندا هه ی خودی
 ژ نک خو بؤ خبرا هه وه ییت دابین، ب راستی ئه قه [چیکرنا ئه رد و ئه سمانان هؤسا] نیشان و به لگه نه بؤ
 وان ئه ویت هزرا خو تیدا دکهن.

﴿١٤﴾ بَيِّرْهُ وانْثَوَيْتْ باوهرى ئينايين: بلال وان
 نه گرن ئه ویت نه ل هیشیا وان رَوژیت خودی
 ب سهرى مله تیت بوى ئينايين، دا خودی [رَوژا
 قیامه تی] خه لاتى وان [ئهویت ل گاوران نه گرتين، و
 بیهنا خو ل سهر ئه زیه تا وان فرهه کرین] بده ته وان، ژ
 بهر وان کار و کریاریت [باش ئهویت] وان [د دنیایدا]
 کرین. ﴿١٥﴾ ههر که سى باشی بکته بؤ خو
 دکته، و ههر که سى خرابی بکته ل خو دکته،
 باشی دى هوين هه مى ب بال خودایى خوڤه زفرن.
 ﴿١٦﴾ ب سویند مه تهورات و حوکم [تیگه هشتن و
 شاره ییبا دادوهری] و پیغه مبه راتی دا سرائیلیان، و
 تشی پاقر مه ب رزقی وان کر، و مه ب سهر خه لکی
 [وی ده مى] تیخستن. ﴿١٧﴾ و مه نیشان و به لگه ییت
 رۆن و ئاشکهره د دهره قی پیغه مبه راتیسی و دینیدا دانه
 وان، و هنگی خودایى و ژیکه بوون که قته د نافه را
 وندا، پشتی زانین و نیشانیت ئاشکهره ژ پیغه مبه ریت
 وان بؤ وان هاتین، ئه شه ژى ژ بهر زکړه شیا وان. ب
 راستی خودایى ته رَوژا قیامه تی دى حوکمى د نافه را
 وندا که ت، ل سهر وی تشی ئه و ل سهر نه بو وینه ئیک و ژیک جودا. ﴿١٨﴾ باشی مه تول سهر ریک و
 بهر نامه یه کى ئاشکهره دانایى [کو ته بگه هینته هه قیسی]، فیجا وى ریکى بگره، و ب دویف دلخوازییا نه زانان
 نه که شه. ﴿١٩﴾ ب راستی ئه و [نه زان] قهت چو ئیزایا خودی ژ ته ناده نه پاش [ئه گهر تول دویف وان بچی]،
 و ب راستی سته مکار دؤست و پشته فانیت ئیک و دونه و خودی هاریکار و سه میانی پاریزکارانه. ﴿٢٠﴾ ئه ف
 قورئانه بؤ مرفان رَوژانه ییا دلانه [هه قیسی پی دینن]، و ریکا هیدا یه تییه و دلخواییه بؤ وان ئهویت خودان
 ئیقین [د راستا رَوژا قیامه تیدا ئانکو باوهریه کاموکم پی هه ی]. ﴿٢١﴾ ئه رى ئهویت گونه هه و خرابی کرین،
 هزر دکهن ئه م دى وان و ئهویت باوهرى ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، و هکی ئیک لى
 که یین، مرن و ژینا وان دى و هکی ئیک بیت؟ چ پیسه حوکمه ئه و دکهن. ﴿٢٢﴾ و خودی ئه رد و ئه سمان بؤ
 هه قیسی ییت داین [ژ خو نه دایینه]، و دا ههر ئیک ل سهر کار و کریاریت خو بیته جزا کرن، و سته م ل که سى
 نه ئیته کرن.

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ
 قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ
 وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكَ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
 بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
 وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ
 فَمَا أَخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ
 يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾
 ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ
 أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَن يَغْنُؤُوا عَنْكَ مِثْلَ اللَّهِ
 شَيْئًا وَإِنَّ أَكْثَرَالَّذِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾
 هَذَا بَصْنُ الَّذِينَ لَئْسَ وَهْدَىٰ وَرَحْمَةُ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾
 أَمْرَحَسِبَ الَّذِينَ أَجْرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَجْعَلَهُمُ اللَّهُ كَالَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءٌ مَّخَابَهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ
 مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
 وَلِيُجْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

﴿٢٣﴾ ئه رى ته ئه و دىت ئه وى خوشى و دلخوازيه
خو كرييه په رستى بو خو، و خودى ژ بهر هندى
گومرا و رپه رزه كرى، هه رچهنده هه قى زى دزاسى
[به لى رپكا هه قيسى نه دگرت، ژ بهر هندى هيزايى
گومرايى و به رزه بوونى بو، نه هيزايى راسته پيكرنى
بو]، و خودى دل و گو هيت وى موركړن، و په رده
تيخستنه بهر چا قيت وى، ئه رى [ئه گه ر خودى
وى راسته رى نه كهت] كى هه يه پشتى خودى وى
راسته رى بكهت؟ فيجا ما هوين چامه يه كى بو خو
ناگرن. ﴿٢٤﴾ و [موشركان] گوتن: ژ زيانا مه يا
دنيايى پيغه تر چو زيانيت دى نينن، هنده ك ژ مه دى
مرن و هنده ك دى بن [و چو قيامهت نينن، زين و مرن
ئه وه يا د دنيايىدا]، و چو مه نامرينيت ژ بورينا زه مانى
پيغه تر، و وان چو بهلگه و نيشان ب فى چهندي نينن،
هه ما ژ نك خو ديژن. ﴿٢٥﴾ و هه ختى ئايه تيت مه
ييت روون و ئاشكه را [ل سه ر قيامه تى و رابوونا پشتى
مرنى] بو وان دهاتنه خواندن، وان چو هه جهت و
ده ليل نه بوون [هه قيسى پى بده نه پاش] ژ وى چهندي

أَفَرَأَيْتَ مَنْ أَخَذَ إِلَهُهُ هَوَاهُ وَأَصْلَحَ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَرَّ عَلَىٰ سَمْعِهِ
وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ عَشْمًا ۖ فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا
إِلَّا الْآلُوهَ ۖ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا نُنَادِي
عَلَيْهِمْ أَهْلُ الْأَنْبِيَاءِ يَسْتَبْشِرُونَ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَقَالُوا لَئِنْ لَمْ نَنبَأْكُمْ بِ
آيَاتِهِمْ لَخَبِيرَاتٌ ۚ قُلِ اللَّهُ يُخَيِّمُ كَمْ تَرْتِمِمْكُمْ تَرْجِعُكُمْ إِلَى
يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَيَوْمَ يَقُومُ السَّاعَةُ يُبْحِثُ الْمُظْلِمُونَ ﴿٢٦﴾ وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ هَذَا كِتَابُنَا يُنطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ
مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٢٩﴾ وَأَمَّا
الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ عَلَيَّكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا
مُجْرِمِينَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا
قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنَّا نَطُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُتَّبِعِينَ ﴿٣١﴾

پيغه تر كو بيژن: ئه گه ر هوين راست ديژن باب و بايريت مه ييت مرى بو مه ساخ بكن، دا شاده ييسى
بو هه وه بدهن. ﴿٢٦﴾ بيژه: خودى هه وه ددهت، پاشى هه وه دمريت، پاشى هه وه هميان روژا قيامه تى
كو چو گومان تيدا نينه دى كؤم كهت، به لى باراپتر ژ خه لكى فى نوزانن. ﴿٢٧﴾ خودانى و سه روه ريسا
ئهر د و ئه سمانان يا خوديه، و روژا قيامهت راديت، وى روژى خرابكار و گاور دى خوسارهت بن.
﴿٢٨﴾ و [وى روژى] دى بينى هه ر مله تهك [ئانكو خه لكى هه ر دينه كى ژ ترسا حسابى] ييت كه فتيه سه ر
چوكيت خو، و هه ر مله تهك بو وه رگرتا كتيبا كار و كريارت خو دى ئيته داخواز كرن، ئه فرو هوين دى ب
وان كار و كريارت هه وه كرين، ئينه جزا كرن يان خه لا تكرن. ﴿٢٩﴾ ئه كه كتيبا مه يه [كتيبا كار و كريارت
هه وه يه] شاده ييسى ب راستى ل سه ر هه وه ددهت، ب راستى هندى هه وه دكر مه دنقيسى. ﴿٣٠﴾ و هندى
ئهنون ئه وييت باوه رى ئينايين و كار و كريارت راست و دورست كرين خودايى وان دى وان به ته د ناف
دلوقانيسا خودا [ئانكو د به حه شتيدا] نى هه ر ئه فقيه سه رفه رازيسا ديار و ئاشكرا. ﴿٣١﴾ و هندى ئهنون ئه وييت
گاوربووين [خودى دى بيژنه وان]: ئه رى ما ئايه تيت من [ب رپكا پيغه مبه ران] بو هه وه نه دهاتنه خواندن؟
به لى هه وه خو مه زن كر [و هه وه باوه رى نه كر، و هه وه پشتا خو دايى]، و هوين مله ته كى گونه هكار بوون.
﴿٣٢﴾ و هه ر هه ختى هاتبايه گوتن، په يانا خودى [د راستا ساخكرا پشتى مرنى و حسابيدا] راسته، و روژا
قيامه تى هه ر دى ئيت و شك تيدا نينه، هه وه دگوت: ئه م نوزانين قيامهت چيه؟ به لى ل دهف مه خيال و
خوليانه، و ئه م ژى د پشتراست نينن.

﴿۳۳﴾ [وئی پوژئی، پوژا قیامه تی] خرابیا کار و کریاریت وان کریں بو وان دیاربوو، و نه و ئیزایا وان ترانه بی دکرن، دۆرماندوړیت وان گرتن. ﴿۳۴﴾ و [وئی پوژئی] دئی بیژنه وان: نه فرو هم دئی هه وه [برسی و ټینی] هیلینه دئاگریدا، هه وه کی هه وه کار بو فئی پوژئی نه کری و هیلایی، و دیتنا فئی پوژئی ژ بیرا خو بری، و جهی هه وه ناگره و چو هاریکار و پشتفان زی هه وه نابن. ﴿۳۵﴾ نه فه جزایی و بییه، هه وه نایه ټیت خودی کربوونه پیترانک، و ژینا دنیا یی هوین سهردابرن و خاپاندن، و نه فرو نه و ژئی دهر دکه فن و نه ده ستوری بو وان دټیه دان عوزری بخوازن، و ژ وان نایته خواستن زی نه و خرابیا خو بهیلن، و ژ نوی خودایی خو ب گوتنه کی یان ب کریاره کی رازی بکنه [چونکی پوژا قیامه تی نه پوژا کارییه، به لی پوژا جزا کرن و خه لاتکر نییه]. ﴿۳۶﴾ فیجا په سن و شوکور هه می بو خودایی [هه ر حه فت] ته سمانان و خودانی نه ردی، خودانی هه می جیهانان. ﴿۳۷﴾ و مه زاتی د نه رد و ته سماناندا یا و بییه، و نه وه سه رده ست و کار به جهه.

وَيَذَٰلَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمَ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسِفُكُمْ كَمَا نَسِفْنَا لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَا وَلَكُمُ الْتَارُ وَمَا لَكُمْ مِّنْ نَّصِيرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَٰلِكُمْ بِأَنَّهُمُ اتَّخَذُوا إِلَهًا هَرَوًا وَعَزَّزُوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا قَالِیْمٌ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾ قُلِیْهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ الْكِبَرِيَّاتُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

سُورَةُ الْأَحْقَافِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۝ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝ مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ۝ قُلْ آتَٰهُم مَّا تَدْعَوْنَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَتُنَوِّیْ بِكِتَابٍ مِّنْ قَبْلِ هَٰذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِیْبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنِ دَعَائِهِمْ غَفْلُونَ ۝

۵۰۲

سُورَةُ تَا هِ حَقَاف

ل مه که هی هاتییه خوارئی (۳۵) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هوسا دټیه خواندن (حا، میم)، و ل دۆر رافه کرنا فان رهنگه ټپان، ل ده ستپیکا سوړه تا به قهره بزقره. ﴿۲﴾ ټپانه خوارا فئی کتیبی ژ ده ف خودایی سه رده ست و کار به جهه. ﴿۳﴾ و مه نه رد و ته سمان و هندی د نافه را واندا بو هه قی، و هه تا دمه کی ده ستیشانکری، یت دایین، و نه ویت گاوربووین رویی خو ژ وئی و هرد گپرن، نه و ژئی هاتینه ترساندن [کو پوژا قیامه تییه]. ﴿۴﴾ بیژه: کا بو من بیژن نه ویت هوین شوینا خودی دپه ریسن کاج ژ نه ردی دایینه؟ یان ژئی وان پشکداریه که دچیکرنا ته سماناندا هه یه؟ کا کتیبه کی کو به ری قورثانی هاتیت، یان پاشا یییه کی ژ زانینا مله ټیت که فن بو من بین [شاده بییی بو هه وه بدن، هوین دپه رستنا فان بوتاندا دورستن]، نه گهر هوین راست دیژن. ﴿۵﴾ و ما کی ژ وی گومر اتره، نه وئی وی په رستی شوینا خودی دپه ریست، نه وئی هه تا پوژا قیامه تی گول وان نه بیت و به رسقا وان نه ده ت، و نه و ب خو ژئی ژ په رستن و دوعاییت وان د بی ناگه هن.

وَإِذَا أَحْسَرَ النَّاسُ أَنْ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾ وَإِذَا نُفِثَ عَلَيْهِمْ آلِهَتُنا بِنِجاتٍ قالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُؤْمِنٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ أَفَنُفِثَ لَهُ قُلٌّ إِنْ أَفْتَرَيْنَاهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئاً هُوَ أَعْلَمُ بِما تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَى بِهِ سَهيداً بَنِي وَيَتَكَبَّرُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ ما كُنْتُ بِدَعاءِ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي ما يَفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَيْتُمُ الْإِلاها بِوَحْيٍ إلیَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُؤْمِنٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ سَهِيدٌ سَهِدُكُمْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلٰى مِثْلِهِ فَقَاصِمٌ وَأَسْتَكَبَرُوا إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كانَ خَبراً ما سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا أَفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمَنْ قَبِيلُهُ كَتَبَ مُوسَى إِمَاماً وَرَحْمَةً وَهَذَا كَتَبَ مُصَدِّقٌ لِّساناً عَرَبياً لِيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَيُنذِرَ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنْ الَّذِينَ قالُوا رَبُّنا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾ أُولَئِكَ أَصْحابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيها جَزاءً بِما كانوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

﴿٦﴾ و وهختی مروف [رؤزا قیامه تی] دئینه کو مکر،
ئهو (بوتیت وان) دی بنه دژمیت وان، و دی حاشاتی
ژ بهرستنا وان کهن [و دی بهرائه تا خو ژ وان کهن].
﴿٧﴾ و وهختی ثایه تیت مه ییت ناشکهراکهر بو وان
دهاتنه خواندن، ئه ویت گاوربووین، د راستا قورئانیدا
پشتی بو وان هاتی، گوتن: ئه فیه سحره کا ناشکهرایه.
﴿٨﴾ یان زی دیژن [موحه مه دی ئه ف قورئانه] ژ
نک خو یا چیکری، بیژ: ئه گهر من ژ نک خو چی
کریبت، هوه پی چینایت چو ئیزی ژ ئیزیا خودی
ژ من بدنه پاش، و خودی ئه فا هوین د دهره هقی
قورئانیدا دیژن چتر درانیت [بیژ: خودی به سه د
ناقهره من و هوه دا شاهد بیت [ل سهر پیغه مبه راتییا
من]، و ئه وه گونه هر ژ بهر و دلوفان. ﴿٩﴾ بیژ: ئه ز
نه پیغه مبه ری ئیکیمه هاتیمه هنارتن [و بهری من چو
پیغه مبه نه هاتنه هنارتن و کتیب بو وان نه هاتن،
بهری من گه له ک پیغه مبه ری هاتن، و خودی کتیب
ییت بو وان هنارتن، فیجا چاوا کتیا ئه ز پی هاتیم
هوین د ره و دانن؟!، و ئه ز ده ف خو نوزانم کا

خودی دی چ ل من و چ ل هوه کت [ئه گهر و حی بو من نه تیت]، ژ وه حیا بو من دئیت پیغه تر ئه ز ل
دو یف چو پی دی ناچم [و یال سهر من ئه وه ئه ز هوه بر سینم]، و ئه ز ژ ئاگه دار کهر و پیغه مبه ره کی
ناشکرا پیغه تر نینم. ﴿١٠﴾ کا بیژنه من [حالی هوه دی چ بیت] ئه گهر ئه ف قورئانه [ئه فا بو من هاتی] ژ
ده ف خودی بیت، و هوین باوهری پی نه ئین و شاهده ک [زانا] ژ ئسرائیلیان شاده بیسی ل سهر راستیا
وئ بدت و باوهری پی بینیت، و هوین خو مه زن بکه و باوهری پی نه ئین، ب راستی خودی مله تی
سته مکار راسته ری ناکه. ﴿١١﴾ و ئه ویت گاوربووین گوتنه ئه ویت باوهری ئیناین: ئه گهر [ئه ف دینی
هوه و بهلنگازان، باوهری پی ئینایی کو ئیسلامه] باشی بایه [فان بهلنگازان] بهری مه باوهری پی نه دئینا،
و پشتی وان باوهری پی نه ئینایی، گوتن: ئه فیه دره وه کا که فیه [موحه مه دی ژ مله تیت که فن یا وهرگرتی و ب
بال خودیغه لی ددهت]. ﴿١٢﴾ و بهری قورئانی ته ورات پیشی و دلوفانی بو، و ئه ف قورئانه راسته ر ئیخا
کتیبیت بهری خو یه و ب ئه زمانی عهره بییه، دا ئه ویت ستم کرین بر سینیت و ئاگه دار بکه، و مزگینییه
بو قه نجیکاران. ﴿١٣﴾ ب راستی ئه ویت گوتن خودانی مه خودییه، پاشی ل سهر ئیکینیا خودی و ئیسلامی
مایین، فیجا [رؤزا قیامه تی] نه ترس بو وان هیه، و نه ب خه م دکه فن. ﴿١٤﴾ ئه فیه به حشینه هره وهر دی
د به حشیتیدا مین، ئه فیه خه لاته بو وان ژ بهر کاری وان دکر.

﴿١٥﴾ و مه ئه مرئى مروڤى بى كرى، قه نجى و باشيى د گهل دهياييت خو بكهت، دهيكايى ئه و ب نه خوښى و زه همت [د زكى خوډا] بى هه لگرتى، و ب زه همت و نه خوښى بى بووى، و هه لگرتاوى هه تا شيرڤه كرناوى سيه هه يښ [ښى وه ختى هه ميبى دهيك زه همتى پښه دهت و نه خوښيان ل سهر دينيت]، گاڤا دگه هيته كاملانا خو و ديبته چل سالى، ديبزيت: خوديوو دهستى من بگړه و هاريكارييا من بكه ئه ز سوپاسيا ته بكه ل سهر وان كره ميت ته د گهل من و دهياييت من كرين، و دهستى من بگړه و هاريكارييا من بكه ئه ز وى باشيى بكه يا تو بى رازى، و دوينده ها من بكه دوينده هه كا باش، و من بهرئ خوډا ته و ئه ز ل بهر ئه مرئى ته بى راوه ستايه.

﴿١٦﴾ ئه فنه، ئه م كار و كاريارت وان ييت باش قه بويل دكهين و ل گونه هيت وان دبورين، و ئه فنه د گهل خه لكى به حه شتى د به حه شتيدا، ئه فنه ئه و وعد و په يانا راسته ئه واد دنياييدا سوژ بو وان پى دهاته دان. ﴿١٧﴾ و ئه و كورئ ديبزيت دهياييت خو ئوف بو

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَلَدِهِ إِحْسَانًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفَصْلَتُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۚ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ تَتَّقُلْ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَاعْمَلُوا وَتَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِي قَالَ لَوْلَايَ أَفْ لَكُمَا أَعِدَانِي أَنْ أَخْرُجَ وَقَدْ خَلَيْتَ الْفُرُونَ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَكْبِرَانِ اللَّهُ وَتِلْكَ أَمْرٌ إِنَّ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا يَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسْطُورٌ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُوفيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبُ ظَنُّكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ بِمَا كُنتُمْ تَقْسِفُونَ ﴿٢٠﴾

هه وه [ئه ز هه وه بى تيرم]، ئه رى هوين من ب هندى دترسين، ئه ز [پشتى مرنى ژ گورئ] دى ساخ بمه فنه، و بهرى من ئه فنه چنده ملت و چه رخ چون [و كه س ژ وان نه زږيښه]، و ئه و دهياي هه وارا خو دگه هيننه خودى و ديبزنه كورئ خو: ئه ها بو ته! بهرئ ته بى ل هيلاكى، باوهر بى بيه، ب راستى په يانا خودى يا راسته [و هه ر دى ئيت]، فيجا [كورئ وان] دى بيزيت: ئه فنه [رابوونا پشتى مرنى] ژ چيرؤك و چيفانو كيت پيشيان پښه ترينه [هوين من بى دترسين]. ﴿١٨﴾ ئه فنه ژى [خودانيت فان سالو خه تان و كوريت هوسا و خودانيت فان ناخفتان] و هكى ملتيت بهرى خو ژ ئه جنه و مرو فان، هيژايى ئيزايا خودى بوون و ييت خوساره ت هه ر ئه و بوون. ﴿١٩﴾ و هه ر ئيك ژ فان [چ خودان باوهر، چ گاوار] ل دويڤ كار و كاريارت خو پيك و پايه و په ييسكيت خو [ژ جزا كرن و خه لا ت كرن] ييت ههين، دا خودى ل دويڤ وان پيك و پايه و په ييسكان جزايى كار و كاريارت وان دورست بده ته وان، بى ستم ل وان بيته كرن [نه خيريت وان كيم دين، و نه گونه هيت وان پتر لى دئين]. ﴿٢٠﴾ و روژا ئه و پت گاوروبووين پيشبهرى ناگرى دئينه راوه ستانن [و ناگرى ب چاښت خو دينن، مليا كه ت دى بيزنه وان]: هه وه خوښييت خو هه مى د ژيانا دنياييدا برن و هه وه كهيف پى كر، فيجا ئه فرو ژ بهر مه ز ناتييا ز نه هه قى هه وه د ئه رديدا دكر، و ژ بهر دهره فتنه هه وه ر پيكا خودى، هوين دى [ئه فرو] ب ئيزايا رسوايى و سهر شوريى ئينه جزا كرن.

الْحَقَّافِ

﴿۲۱﴾ [هه ی موحه مد سهر هاتیا] پیغه مبه ری عاد
[هوود پیغه مبه ر] بؤ [مله تی خو] بیژره وهختی مله تی
خو ل نهردی نه حقاف ژ ئیزایا خودی ترساندین، و
پیغه مبه ری ت بهری هوودی و پشتی وی زی [هه میان
دگوتن]: ژ غهیری خودی که سی نه بهر یسن، ب راستی
[نه گهر هوین غهیری وی بهر یسن] نه ز دترسم ئیزایا
رؤژره کا مهن نه وه بهنکیفیت. ﴿۲۲﴾ گوتن: نه ری تو
بؤ مه هاتی دامه ب دره وان ژ [پهرستنا] پهرستییت
مه بدهیه باش؟ کا وی ئیزایا تو مه پی دترسینی و
گه فی پی ل مه دکهی، بؤ مه بینه نه گهر تو راست
دیژی. ﴿۲۳﴾ گوت: ب راستی بهس خودی درانیت
[کا نهو ئیزا کهنگی دی ئیت]، و نهفه من نهو گه هانده
هه وه یا نه ز پی هاتیمه هنارتن، به لی نه ز دبینم هوین
مله ته کی نه زانن. ﴿۲۴﴾ فئجبا وهختی عه وره ک دیتین
بی بهر ب نهالیت وانفه دئیت [کهیفا وان هات]، و
گوتن: نهفه عه وره که دی بارانی بؤ مه ئینیت [و نهو
دهمه ک بوو خودی باران ژ وان فه گرتبون، فئجبا
وهختی وان نهو عه ور دیتی هزر کرن عه ورئ بارانیه

و کهیفا وان پی هات، و گوتنه هوودی نهف عه وره دی بارانی بؤ مه ئینیت]، [هوودی گوته وان]: نه خیر
[نهفه نه عه ورئ بارانیه، وه کی هوین هزر دکهن] به لی نهفه نهو ئیزایه یا هوین لی ب له ز، نهفه بایه که،
ئیزایه کا ب ژان و دژوار یا تیدا. ﴿۲۵﴾ [نهو با] هه می تشتان ب نه مرئ خودی ویران دکته، فئجبا [وهختی
نهو با ب سهر واندا هاتی] وه لی هاتن ژ خانیه تی خو پیغه تر نه ددیتن، هؤ سا نه م مله تی گونه هکار جزا
دکه یسن. ﴿۲۶﴾ ب سویند مه نهو شیان و هیز دابوو وان یا مه نه داییه هه وه، و مه گوهر و چاف و دل [هه می
ثالافیت تیگه هشتنی] دابوونه وان، به لی [وهختی ئیزایا خودی ب سهر واندا هاتی] گوهر و چاف و دلیت
وان فایده ی وان نه کرن، و چو ئیزا ژ وان نه دانه باش، چونکی وان باوهری ب ئایه تی خودی نه دئینان، و نهو
ئیزایا وان ترانه پی دکرو لی ب له ز دژماندوریت وان گرتن. ﴿۲۷﴾ و ب سویند مه گوندیت دژماندوری
هه وه دیلاک برن، و مه نیشان و به لگه ژ هه می رهنگان و گه له جاران بؤ وان ئینان، دال خو بزقن.
﴿۲۸﴾ بلا نهو یت شوینا خودی، و ب ئیه تا ئیزیکبونئ ژ خودی، هاتینه پهرستن هاریکاریا وان کرانه،
نه خیر شوینا هاریکاریا وان بکه ن ل وان بهرزه بون، نهفه [هاریکاری نه کرنا پهرستییت وان، و بهرزه بونا
وان ژ وان] جزایی دره وانه وهختی نهو کرینه هه فیشک بؤ خودی.

﴿۲۹﴾ و بۆ مله تی خو بیژه وه ختی مه بهری هندهك ئەجنه یان داییه ته دا گول قورئانی ببن، فینجا وه ختی ل سهر خواندنا قورئانی حازر بووین، گۆتن: خو بی دهنگ بکهن و گوهی خو بدەنی، و وه ختی خواندن ب دویمه یك هاتی، فه گه پریان و مله تی خو ئاگه هدار کرن. ﴿۳۰﴾ گۆتن گه لی مله تی مه، مه گول کتیه کی بوو، پشی مووسایی یا هاتیسه خواری، راسته ریخا کتیه تی بهری خو به، بهری خو دانێ خو دده ته دینی راست و ریکا راست. ﴿۳۱﴾ گه لی مله تی مه، بهر سفا پیغه مبه ری خودی بدەن [کو موحه مه ده] و باوهریی پی بینن، [خودی] دی ل گو نه هیته هه وه بۆریت، و دی هه وه ژ ئیزایه کا ب ژان و دژوار قورتال کەت. ﴿۳۲﴾ و ههر که سی بهر سفا پیغه مبه ری خودی نه ده ته [ئانکو ههر که سی باوهریی پی نه ئینیت] نه شیته خودی نه چار بکهت، کو وی ل سهر ئه ردی ئیزا نه ده ته، و وی ژ بلی خودی چو هاریکار و پشته فان نینن [وی ژ ئیزایا خودی بهارینن]، ئه فه [ئەشیته بی باوهر ژ پیغه مبه ری خودی] ییت د رپه ره به بو نه کا

ئاشکه رادا. ﴿۳۳﴾ ئه ری ما نوزانن [هزرا خو ناکه ن] ئه و خودایی ئه رد و ئه سمان چی کرین، و ب چیکرنا وانقه نه وه ستیایی و بی هیز نه بووی، دشیته مرییان ژی ساخ بکه ته فه، به لی ئه و دشیته مرییان ساخ بکه ته فه، ب راستی ئه و ل سهر ههر تشته کی خودان ده سته لات و شیانە. ﴿۳۴﴾ و ئه ویت گاور بووین پوژا پیشبه ری ئاگری دینه راوه ستانن [ب چافیت خو ئاگری دینن، و بی هیفی دبن کو ژێ قورتال ببن]، [ملیا که ته دی بیژنه وان]: ئه ری ئه فه ئیزایه نه راسته [هه وه دگۆت ئه م نائیینه ئیزادان، و چو دۆزه نینن]، دی بیژن: به لی ب خودی راسته [ملیا که ته دی بیژنه وان]: دی فینجا ژ بهر گاور یا خو تامکه نه ئیزای. ﴿۳۵﴾ فینجا [هه ی موحه مه ده] بینا خو [ل سهر کرن و گۆتن و ئه زیه تا گاوران] فره به بکه، هه ره کی پیغه مبه ریته نافدیتر و پرژد و مجد ل سهر فەرمانیت خودی بینا خو فره هه کری (پیغه مبه ریته ژیکۆتی ئه فه نه: (نوح، ئیبراهیم، موسا، عیسا و موحه مه ده)، و ل ئیزادانا وان ب له ز نه به، وه ختی ئه و و ئی ئیزایی دینن یا په یان بۆ وان پی هاتیسه دان، دوه سانه هه چکو ژ بیسته کی پیغه تر ژ پوژێ [د دنیا ییدا] نه ماینه، ئه ف قورئانه راگه هانده که [پیغه مبه ره دگه هینیته هه وه] ئه ری ما که س هه یه ده یلاک بجیت، ژ بلی مله تی ژ پیده ره که فتی و قاری؟! [به س ئه و دی ده یلاک چن].

وَأَذْصَرْنَا إِلَيْكَ تَفَرًّا مِّنَ الْجَنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ
فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ
مُذْرِبِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُوا يَنْقُومَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ
بَعْدِ مَوْسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيَّنَّتْ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ
وَالْإِلَاقِ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾ يَقُومَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا
بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَبُخِّرْكُمْ مِّنْ عَذَابِ الْعِلْمِ ﴿٣١﴾
وَمَنْ لَا يَجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ
مِنْ دُونِهِ أَفْوَاضٌ وَلَيْسَ فِي صُلْبِ مُيَمِينَ ﴿٣٢﴾ أُولَئِكَ يَرَوْنَ
أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَكُنْ يَخْلُقْهُنَّ
يَقْدِرُ عَلَىٰ أَنْ يَخْبِيَ الْمُؤْمِنَ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾
وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا
بَلَىٰ وَرَبَّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾
فَأَصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ
لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَوْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا سَاعَةً
مِّنْ نَّهَارٍ بَلَّغَ فَبَلَّ يَهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٥﴾

سُورَةُ مَوْحِدَةٍ

ل مەدینەیی ھاتیە خوارئ (۳۸) ئایەتە

دبێژنی سُورەتا قیتال ژێ

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ئەوێت گاوربووین و ریکا خودئ ل خەلکی گرتین، [خودئ] کارئ وان پویچ و بەرزەکر [وئەو کارئ وان فیاپی دەرەققێ پیخەمبەریدا بکەن، دسەرئ وانرا شکاند و پویچ کر]. ﴿۲﴾ و ئەوێت باوەری ئینابین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، و باوەری ب وئ کتیی ئینابین ئەوا بۆ موحەمەدی ھاتی [کو قورئانە] و ئەو راستییە ژ خودایی وان، باوەریەکا راست و دورست و بئ گۆمان، خودئ گۆنەھیت وان دئ ژبەت و کاروباریت وان دئ دورست کەت. ﴿۳﴾ ئەفە چونکی ئەوێت گاوربووین ب دویف پویچیئ کەفتن، و ئەوێت باوەری ئینابین ب دویف وئ ھەقیئ کەفتن ئەوا بۆ وان ژ دەف خودایی وان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالُهُمْ ﴿۱﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿۲﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا آمَنُوا بِالْبُطْلِ وَالْكَذِبِ آمَنُوا بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿۳﴾ فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَتَخَسَّوهُمْ فَشُدُّوا أَوْثَاقَهُمْ فَلَمَّا مَتَابَعُوهُمْ وَأَمَّا فَدَاءُ حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهُمْ ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالُهُمْ ﴿۴﴾ سَيَجْزِيهِمْ وَصْلُكَ بِالْهَمِّ ﴿۵﴾ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿۶﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَضَرُّوا اللَّهُ يَتَضَرَّكُمْ وَيُثَبِّتُ أَقْدَامَكُمْ ﴿۷﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَصْلُ أَعْمَالِهِمْ ﴿۸﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَاحْطَرُوا أَعْمَالَهُمْ ﴿۹﴾ أَفَلَا يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَلَّهْمُ أَمْثَالَهُمْ ﴿۱۰﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ﴿۱۱﴾

الجزء السادس والعشرون

ھاتی، و خودئ ھۆسا نمونەیان ب ھەمی رەنگان بۆ خەلکی دینیت و دیار دکەت [دال خو بزقن]. ﴿۱﴾ [گەلی موسلمانان] فێجا ئەگەر ھوین [دشەپیدا] بەرانبەری گاوران بوون، فێجال ستوئی وان بدەن [و بکوژن] ھەتا ھوین زیدە ژێ دکوژن، پاشی ئێخسیر بکەن و باش گرێدەن، و پاشی یان ل سەر وان بکەنە منەت و بەردەن [بئ بەرانبەر]، یان ژێ ب بەدەل و بەرانبەر بەردەن دا شەر نەمینیت، ئەفە حوکمی خودییە، و ئەگەر خودئ فیاپیە دا ئەو ب خو وان دیلاک بەت و تۆلی ل وان فەکەت، بەلی [ئەمرئ ھەوہ کر ھوین جیھادی دگەل وان بکەن] دا ھەوہ ب ئیک و دو بجەرینیت و ئەوێت د ریکا خودیدا ھاتینە کوشتن، خودئ کار و کریاریت وان بەرزە ناکەت. ﴿۵﴾ زوی دئ وان راستەپری کەت، و دئ کاروباریت وان دورست کەت. ﴿۶﴾ و دئ وان بەتە د وئ بەحەشتیدا ئەوا بۆ وان [د دنیایدا] سالو خەتیت وئ گۆتین دا بنیاسن. ﴿۷﴾ گەلی خودان باوەران، ھەکە ھوین ھاریکاریا دینی خودئ بکەن و ب سەر بیخن، خودئ ژێ دئ ھاریکاریا ھەوہ کەت، و ھەوہ ب سەر گاوران ئیخیت، و دئ ھەوہ [د شەراند] موکوم کەت. ﴿۸﴾ و ئەوێت گاوربووین، بەرئاتافبوون و شکەستن بۆ وان بیت، و خودئ دئ کارئ وان پویچ کەت و راست نائینیت. ﴿۹﴾ ئەفە چونکی ئەوان تشئ خودئ ئینابیە خوارئ [کو قورئانە]، نەفیا، فێجا خودئ کار و کریاریت وان پویچکرن. ﴿۱۰﴾ ئەرئ ما ئەو د ئەردیدا نە گەریایینە، دا بینن کا دوپا ھیا ئەوێت بەری وان چۆیین یا چاوا بوو؟ خودئ دیلاک برن، و گاوران ژێ ئیکا وەکی فئ یا ھەی. ﴿۱۱﴾ ئەفە [ھاریکرن و ب سەر ئیخستنا خودان باوەران، و پیسە دوپا ھیکا گاوران] ژ بەر ھندیە چونکی خودئ پشەقان و ھاریکار و سەرکاری وانە ئەوێت باوەری ئینابین، و ب راستی گاوران چو ھاریکار و پشەقان نین.

﴿۱۲﴾ ب راستی ئەو پەندەری ئینایین و کار و کرباریت راست و دورست کرین، خودی دئی وان کەتە د وان بەحەشتاندا ئەو پەندەری وروبار د بنرا دئین و دچن، و ئەو پەندەری گاورو بووین [د دنیا پەندەری] خو شیی [ب پەرتالی دنیا پەندەری] دبن [و د بئی ئاگەهن، و هزرا خو د دوپا هیکنیدا ناکەن]، و کا چاوا تەرش د خوئ ئەو زى وەسا د خوئ، و جەهئ وان [دو پەندەری وان] هەر ئاگرە. ﴿۱۳﴾ و گەلە کە گوندە هەبوون، ژ گوندی تە، ئەو پەندەری تو دەرتیخستى، ب هیزتر بوون، مە د هیلاک برن و چو هاریکار و پەشتەفان زى وان نەبوون، بۆ وان بەرەفانیسی بکەن. ﴿۱۴﴾ ئەرى ئەو پەندەری نیشان و بەلگە یەکا ئاشکەرا ژ نەک خودایى خو هەبیت، وەکی و یە ئەو پەندەری کار و کرباریت و ی پەندەری خراب بۆ هاتنەن خەمەلاندن، و ب دوپەندەری دلخوازی پەندەری خو کەفتین. ﴿۱۵﴾ پەسن و پەوشا و پەندەری بەحەشتی ئەو پەندەری بۆ پارێزکاران پەندەری هاتنەن دان ب فە پەندەری، وروبار پەندەری پەنگ و تاما ئافا وان نە گوهر پەندەری پەندەری تیدا، وروبار پەندەری شیرى تاما خو نە گوهر پەندەری زى. وروبار پەندەری مەیا خوئ و

ب تام، بۆ وان پەندەری خوئ زى، وروبار پەندەری نەگفتینى دۆبە زى، و ژ هەمى پەندەری فەندەری زى بۆ وان پەندەری تیدا هەین، و خودی دئ ل گونە هەیت وان زى بۆریت [ئەرى ئەو پەندەری د نەف فەندەری ئاشیاندا بۆریت] وەکی و یە ئەو پەندەری هەر وەرەر د ئاگریدا، و ژ ئافە کا زیدە شارپایی فەندەری، فەندەری و یەکی و پەندەری و پەندەری پەندەری. ﴿۱۶﴾ و هەندەک ژ وان [ئەو پەندەری وەکی تەرشى د خوئ و فەندەری، کو دورپەندەری] گوهدارییا تە د کەن، گا فەندەری تە دەر کەفتن [ژ لە کە فەندەری د پەندەری زانین دایبە وان [ژ هەفالت تە]، ئەفە فەندەری فەندەری چ دگۆت؟ ئەفە ئەو پەندەری پەندەری دلى وان مۆرکری و ب دوپەندەری دلخوازی پەندەری خو کەفتین. ﴿۱۷﴾ ئەو پەندەری پەندەری بووین خودی پەندەری پەندەری، و بەرى وان دا پارێزکاری و ترسا خو. ﴿۱۸﴾ ئەرى ئەو ل هەقییا هەندینە قیامەت ژ نەشکە کەفە ب سەر و اندا پەندەری ب سویند نەشانی و قیامەت پەندەری، فەندەری چاوا دئ تۆبە کەن ئەگەر قیامەت هات. ﴿۱۹﴾ فەندەری بزانە ژ خودی پەندەری پەندەری پەندەری پەندەری، و دورست نین، و داخوازا ل پەندەری بۆ گونە هەیت خو و بۆ گونە هەیت هەمى خودان باوەران، چ زەلام چ ژن بکە، و خودی ئاگە هز رابوون و پەندەری و بنەجها هەو هەیه [نانکو چو پەندەری هەو لى بەرزە ناییت].

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ﴿١٢﴾ وَلَكِنَّ مِنْ قَرِيبٍ هِيَ آسَفُ قُوَّةٍ مِنْ قُوَّتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكَهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٣﴾ أَفَنْ كَانَ عَلَى بَيْتِهِ مِنَ رَبِّهِ كَمَنْ زَيْنَ لَهُ سُوءَ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٤﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٥﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَفَأَنْفَأَ أَؤْتِيكَ الَّذِينَ طَعِمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٦﴾ وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴿١٧﴾ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنْفَى لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذَكَرُهُمْ ﴿١٨﴾ فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرُ لَذُنُوبِكَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿١٩﴾

﴿٢٠﴾ و ئەوێت باوەری ئینابین، [ژ ڤاننا جیهادی] دگۆتن: بلا سۆرته ته که هاتبايه خوارێ [ئه مرێ جیهادی تیدا بایه]، و ئە گهر سۆرته ته که ئاشکه راکهر [ئه مرێ جیهادی تیدا ئاشکه را] هاته خوار و جیهاد تیدا هاته فهرز کرن، ئەوێت نه ساخی د دلێت واندا هه ی، دێ بینێ [ژ ترساندا] و هه سا به رێ خو دده نه ته، و هه کی به رێ خو دانا و ی یی ل به ر مرئی، و یا با شتر ئه و بو... ﴿٢١﴾ گوهداریا پیغه مبه ری کر بانه و ئاخفتنا خیرێ گۆتانه، ڤیجا ئە گهر فهرمانا جیهادی هاته دان، بو وان چیر بوو وان ئنیه تا خو د گهل خودی راست کر بانه. ﴿٢٢﴾ و دبیت ئە گهر هوین پشتا خو بدنه ئیسلامی، خرابیی د ئه ردیدا بکه ن و به نکێ مروفاتیسی بپرن. ﴿٢٣﴾ ئە ڤه [ئهوێت پشتا خو دده نه ئیسلامی و خرابیی د ئه ردیدا دکه ن] ئه ون ییت خودی له عنه ت لی کرین [و ژ دلفانییا خو دویر ئیخستین] و که ر و کۆره کرین [نه هه قیی گولی دبن، و نه دبینن]. ﴿٢٤﴾ ڤیجا ما ئه و هه زرا خو د قورئانیدا ناکه ن؟ نه خیر.. دلێت وان د گر تینه [تی ناگه هه ن].

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ وَنَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ﴿٢٠﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ﴿٢١﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ ﴿٢٢﴾ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْقَانُ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٢٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ أَزْنَدُوا عَلَىٰ أَذْنَبِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ السَّيِّئِينَ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٤﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرَهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٥﴾ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأُذْنَبَهُمْ ﴿٢٦﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آتَبَعُوا مَا اسَّخَطَ اللَّهُ وَكَرَهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٧﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْغَنَّهُمْ ﴿٢٨﴾

﴿٢٥﴾ ب راستی ئەوێت پشتی ریکا راست بو وان دیار بووی، و ڤه گه ریا نه سه ر گاوری و گو مپا یییا خو یا به رێ، شه ی تانی ڤه گه ریا نا وان بو گاوری یی ل به ر وان شرین کر، و ب هیشی و ئومیدان د سه ردا برن. ﴿٢٦﴾ ئە ڤه چونکی وان دگۆته ئەوێت قورئان نه ڤیابین [کو جو هی و مو شر کن]: ئە م دێ گو هی خو د هنده کیدا ده ی نه هه وه [ئه م ژ دل با وه ریی پی نائینین، و دێ هه ر دژ منییا وی که یین]، و خودی یا ئه و د دلی خو دا ڤه دشیرن دزانیت. ﴿٢٧﴾ ڤیجا دێ چ که ن و حالێ وان دێ چ بیت، و هختی ملیاکه ت ل به ر و پشتیت وان دده ن و رو حا وان دستین. ﴿٢٨﴾ ئە ڤه [لیدانا به ر و پشتیت وان د گهل روح ستاندنی] ژ به ر هندییه، چونکی ئه و ییت ب دو یڤ وی تشتی که فتن یی خودی بی نه خو ش [کو هاریکرا نا گوارانه]، و تشتی خودی بی خو ش و ژێ رازی وان نه ڤیا، ڤیجا خودی کار و کریاریت وان پو یچکر. ﴿٢٩﴾ یان ژێ ئەوێت دو رو ییاتی د دلێت واندا هه ی، هه ز دکه ن خودی که رب و کینا وان ده ر نایختیت و ئاشکه را ناکه ت؟!

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرْبَتَكُمْ فَعَلَّوْهُمْ بِسَمْعِهِمْ وَلَعَفَّوْهُمْ فِي
لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَتَبْلُوُنَّكُمْ حَتَّى تَعْلَمَ
الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَتَبْلُوَاْ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ إِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُواْ وَصَدَّوْاْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَسَآءُواْ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى لَنْ يَصُرُواْ لِلَّهِ شَيْئًا وَسَيُحِطُ
أَعْمَالُهُمْ ﴿٣٢﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُواْ أَطِيعُواْ اللَّهَ وَأَطِيعُواْ الرَّسُولَ
وَلَا تُبْطِلُواْ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدَّوْاْ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ ثُمَّ مَاتُواْ وَهُمْ كُفَّارًا فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا يَهْتَوُواْ
وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَاسِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَبْرِكَ
أَعْمَالُكُمْ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا الْحَيَوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌّ وَلَهُمْ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا
يُؤْتِكُمْ أَجْرَكُمْ وَلَا يَسْأَلُكُمْ أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾ إِنْ يَسْأَلُكُمْ هَا
فِي حِفْظِكُمْ تَبْخُلُواْ وَيُخْرِجْ أَصْغَرَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَآءُنْتُمْ هَؤُلَاءِ
تَدْعُونَ لِتُبْخِلُواْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمَنْكُمْ مَنْ يَبْخُلْ وَمَنْ يَبْخُلْ
فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَن نَّفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ
تَتَوَلَّوْاْ يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُواْ أَمْثَلَكُمْ ﴿٣٨﴾

الْحَرْبِ
الْجُزْءُ
الْأَوَّلُ

﴿٣٠﴾ و ته گهر مه جهز کربایه دا وان نیشا ته دین، و دا
وان ژ سهروسیما و نیشانیت وان نیاسی، و دئی وان ب
ئه زمانئی وان نیاسی، و خودئی ناگه هژ کار و کریاریت
هه وه هیه. ﴿٣١﴾ و ب سویند ته دئی هه وه جهز بینین،
دا ته مه جیهاد کهر و سهبر کیشان بۆ خه لکی ناشکهر
بکهین، و دا ته مه سالو خیت هه وه ناشکهر بکهین [دا
بۆ خه لکی دیار بیت، کئی گوهدارییا خودئی کرییه
و کئی نه کرییه]. ﴿٣٢﴾ ب راستی تهویت گاوربووین
و ریکا خودئی ل خه لکی گرتین، و نه یاره تی و
نه گوهدارییا پیغه مبهری کریین، پشتی ریکا راست
بۆ وان ناشکهر باووی، تهغه چو زیانی ناگه هینه
خودئی، و دئی ته کبیرا وان پویچ و په لاج کهت [و دئی
د سهری وانرا شکینیت]. ﴿٣٣﴾ گهلی خودان باوهران
گوهدارییا خودئی بکهن و گوهدارییا پیغه مبهری
بکهن، و کار و کریاریت خو [ب گونه هان، یان ب
رویمه تی، یان ب دورو بیاتی، یان ب منه تی] پویچ
نه کهن. ﴿٣٤﴾ ب راستی تهویت گاوربووین و خه لک
ژ ریکا خودئی داینه پاش، پاشی مرین و تهو گاور

[و بۆ خو تۆبه نه کریین]، ته فان خودئی گونه هیئت وان تیکجار ژئی نابهت. ﴿٣٥﴾ قیجا [گهلی خودان باوهران]
[به رانه ر دژمنی] سست و خاف نه بن، و داخوازا پیکهاتن و ناشتی نه کهن و هوین د سهر کهفتی، و خودئی
[ب هاریکارییا خو] یی د گهل هه وه، و خیرا کریاریت هه وه کیم ناکهت [هه له بت تهغه ته گهر یا ناشکرا بت
ناشتی و پیکهاتن فایده ی ناکهت]. ﴿٣٦﴾ ب راستی ژيانا دنیا یی هه می ترانه و مژویلا هینه [و زوی دئی
چیت]، و ته گهر هوین باوهر یی بینن و خو بیاریزن، دئی خه لاتئ هه وه ب دورستی [ل سه ر باوهری و
پاریزکارییا هه وه] ده ته هه وه، و چو ژ مالی هه وه ژئی ژ هه وه ناخوازیت [پشکه کا کیم نه بیت، تهو ژئی هه ر
بۆ ژار و ده ست ته نگیت هه وه یه]. ﴿٣٧﴾ و ته گهر خودئی مالی هه وه هه میی ژ هه وه بخوازیت و ل سه ر یی
رژد بیت [و بمینیه ب هه وه فه کو هوین هه میی د ریکا خودیدا بمه زیخن]، هوین دئی چرویکیی کهن و دئی
که رب و کینا هه وه ده ر ئیخت و ناشکهر کهت. ﴿٣٨﴾ ته ها هوین تهغه نه، دئینه داخواز کرن دا هوین [مالئ
خو] د ریکا خودیدا [د جیهادی و ریکا خیریدا] بمه زیخن، قیجا هنده ک ژ هه وه چرویکیی دکهن و هه ر
که سی به خیلیی [و چرویکیی] بکهت، ب راستی تهو چرویکیی د گهل خو دکهت (زیانی ل خو دکهت)
و خودئی ده وله مند و بی منه ته [هه و جهیی ب هه وه نینه]، و هوین هه ژارن [و هه و جهی خودینه]، و ته گهر
هوین [گهلی مرو فان] پشتا خو بده نه گوهدارییا خودئی و گوهدارییا پیغه مبهری وی، و ته گهر مالی د ریکا
خودیدا نه مه زیخن، خودئی دئی هه وه ب مله ته کی دی گوهوریت، پاشی تهو وه کی هه وه نابن.

سُورَةُ فَاتِحِ

ل مەدینەیی ھاتییە خواریی (۲۹) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب راستی مە سەرکەفتنەکا ئاشکەرە و مەزن [کو پیکھاتنا خودەبیبییە] دا تە. ﴿۲﴾ دا خودی ل گوئەھیت تە یبت پێش و پاش ببۆریت، و کەرەم و نیعمەتا خو [ب سەرتێخستنا دینی تە، و ب فەکرنا مەکەھی] ل سەر تە تمام بکەت، و دا تە ل سەر ریکا راست راگریت و موکوم بکەت. ﴿۳﴾ و دا تە ب سەرکەفتنەکا موکوم ب سەربێخیت، شکەستن تیدا نەبیت. ﴿۴﴾ خودیە دل رەحەتی و تەناپی دارپتییە دلێت خودان باوەران، دا د سەر باوەرییا وانرا باوەرییا وان پتر لی ببت، و لەشکەرێ ئەرد و ئەسمانان یی خودیە و خودی یی زانا و کاربنەجەه. ﴿۵﴾ [و خودی ئەو سەرکەفتن و دل رەحەتیە دا] دا زەلام و ژنیت خودان باوەر بێتە دوان بەحەشتاندا

ئەو پتر روبار دبنرا دچن، ھەر ھەر دئی تیدا مینن، و گوئەھیت وان دئی راکەت و ناھیلێت، و ئەقە ل دەف خودی سەرفەرازییەکا مەزنە. ﴿۶﴾ و دا زەلام و ژنیت دوروی و زەلام و ژنیت موشرک ئەو پتر ھزریت خەلەت ژ خودی دکن [ھزر دکن خودی ھاریکارییا پیغەمبەری خو و موسلمانان ناکەت، و ئەو جارەکا دی نازقەنە مەدینەیی]، ئیزا بدەت [و ئەو بەلا و ئاتافیت ئەو ھیشی ب سەری موسلمانان بێن]، بەلا و ئاتاف ب سەری وان بێن، و خودی غەزەبی ل وان بکەت و ژ دلو فانییا خو دوبر بیخیت، و دۆزەھیا بو وان بەرھەفکری، و ئەو چ پیسە دوپاھیکەکا پەشە. ﴿۷﴾ و لەشکەرێ ئەرد و ئەسمانان یی خودی، و خودی یی سەردەست و کاربنەجەه. ﴿۸﴾ ب راستی مە تو یی ھنارتی، ببییە شاھد و مزگینشین و ئاگەھدارکەر. ﴿۹﴾ دا ھوین [گەلێ مرقۇان] باوەریی ب خودی و پیغەمبەری وی بینن، و دا ھوین ھاریکارییا پیغەمبەری وی بکەن و دا ب ریز و رویمەت بەری خو بدەن، و دا سپێدە و ئیشاران [ئانکو ھەمی دەمان ب پەرستنا خو] خودی ژ کتیا سییان پاقر بکەن.

سُورَةُ الْفَاتِحِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾
وَيَضْرِبَ لَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
الْمُؤْمِنِينَ لِيُذْكَرُوا بَأْيمَانًا مَعَ إِيْمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُمُودُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
جَنَّاتُ جَزَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفَّرُ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قُرْآنًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَبَعْدَ
الْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ
بِاللَّهِ طَبَعَ السَّوْءُ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُمُودُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّا
أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَلِيُخْشَوْهُ وَتُوقَرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ
 أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى
 بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ١٠ سَيَقُولُ
 لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا
 فَاسْتَغْفِرْنَا يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ
 فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ
 نِعْمًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ١١ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ
 يَنْفِلَكَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزِينَ ذَلِكَ فِي
 قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنًّا السَّوْءَ وَكَنتُمْ قَوْمًا بُورًا ١٢ وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ
 بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ١٣ وَلِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ
 وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ١٤ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا
 انْطَلَقْتُمْ إِلَى مَغَائِرِكُمْ لَتَذَرُونَا تَتَّبِعُكُمْ يَرِيدُونَ
 أَن يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ
 فَسَيَقُولُونَ بَلْ نَحْنُ خَشِدٌ وَإِنَّا لَكَاؤُلَا فَيَفْهَمُونَ إِلَّا قَلِيلًا ١٥

﴿۱۰﴾ ب راستی ئەو پێت بهیعتا ته دکهن و په یانێ [ل
 سه‌ر مرئ] ددهنه ته، ب راستی ئەو په یانێ ددهنه
 خودی، دهستی خودی د گهل دهستی وانه، فێجا
 هه‌ر که‌سی په یانێ خۆ بشکێت، ب راستی ئەو ب
 وێ شکاندنی به‌س زیانی ل خۆ دکهت، و هه‌ر که‌سی
 ئەو په یانێ داییه‌ خودی ب جه‌به‌که‌ت، خودی زوی
 دی خه‌لاته‌کتی مه‌زن ده‌تی. ﴿۱۱﴾ ئەو پێت فه‌مایین
 ژ کۆچه‌ریت عه‌ره‌بان [ئه‌و پێت ژ ده‌رقه‌ی باژێران
 دژیان]، دی بیژن مال و عه‌یالی مه‌ثم مژویل کرین
 [و مه‌ نه‌شیا د گهل ته‌ بیینه‌ خوده‌ییی، و نه‌ ب مه‌
 بو]، فێجا داخوازا گو نه‌ه‌ ژێرنی بۆ مه‌ ژ خودی
 بکه‌، و ئەو وێ ب ئەزمانی خۆ دیژن ئەوانه‌ دلی
 واند، بیژ: ئەری ئە گه‌ر خودی زیانه‌ک یان مفایه‌ک
 بۆ هه‌وه‌ به‌یت، کی دشی‌ت راوه‌ستینیت و خۆ بده‌ته
 به‌ر بپارا خودی، نه‌خێر نه‌وه‌ سایه‌ [نه‌هاتنا هه‌وه‌ نه‌
 ژ به‌ر مال و که‌س و کاریت هه‌وه‌ بو]، و ب راستی
 تشتی ه‌وین دکه‌ن خودی پێ ئاگه‌هه‌. ﴿۱۲﴾ به‌لی
 هه‌وه‌ [گه‌لی دو‌رو بیان] ه‌ز دکر پیغه‌مه‌به‌ر و خودان

باوه‌ر ئیدی نازفر نه‌ ناف که‌س و کاریت خۆ [و هه‌می دی ئینه‌ کوشتن، ژ به‌ر هندی ه‌وین ترسیان و هه‌وه
 فه‌مان هه‌لبژارت]، و ئەف کارێ هه‌وه‌ دلی هه‌وه‌دا هاتبوو جوانکرن [له‌وا ه‌وین ب فه‌مانا خۆ پیت شایی
 بوون]، و هه‌وه‌ ه‌زری‌ت خراب دکر و ه‌وین [ل ده‌ف خودی] مله‌ته‌کی دھیلاک چۆبی بوون. ﴿۱۳﴾ و هه‌ر
 که‌سی [راست و دو‌رست] باوه‌ریی ب خودی و پیغه‌مه‌به‌ری و نه‌ئینیت، ب راستی مه‌ ئاگری دۆژه‌ی بۆ
 گاوران یی به‌ره‌فه‌فکری. ﴿۱۴﴾ مالدار و خودانیسا ئەرد و ئەسمانان یا خودییه‌، یی به‌یت لی ناگری‌ت و
 گو نه‌هی‌ت و دی ژیه‌ت، و بی به‌یت دی ئیزاده‌ت، و خودی گو نه‌ه‌ ژیه‌ر و دلۆفانه‌. ﴿۱۵﴾ ئەو پێت فه‌مایین
 [ژ دو‌رو بیان ئەو پێت نه‌چۆینه‌ خوده‌ییی] دی بیژن: ئە گه‌ر ه‌وین ده‌ر که‌فته‌نه‌ خه‌به‌ری دا ده‌ستکه‌ف‌تیان بینن
 به‌یلن، ئەم ژ د گهل هه‌وه‌ یین، د‌ف‌ن په‌یانێ خودی [ئه‌وا داییه‌ وان ئەو پێت چۆینه‌ خوده‌یییه‌ کو دی
 ده‌ستکه‌ف‌تییه‌ت خه‌به‌ری ده‌ته‌ وان] بگو ه‌وژن، بیژه‌ وان: قه‌ت ه‌وین د گهل مه‌ ناه‌ین، خودی به‌ری نوکه
 یا گۆتی [ده‌ستکه‌ف‌تییه‌ت خه‌به‌ری به‌س بۆ وینه‌ ئەو پێت چۆینه‌ خوده‌ییی]، فێجا دی بیژن نه‌خێر خودایی
 هه‌وه‌ نه‌ گۆتییه‌، به‌لی ه‌وین ژ زک‌ره‌شی ناه‌یلن، نه‌خێر و نه‌ینه‌، ئەو کیم تی دگه‌هن [و ه‌زرا وان به‌س ل سه‌ر
 ده‌ستکه‌ف‌تیانه‌].

﴿١٦﴾ بِيْزَهٗ ٴهَوِيْتُ فِهٖ مَآيِيْنَ [ژ حوده يبيى] ژ كۆ چه ريت
 عه ره يان [ٴهويت ژ ده رفه ي بازيران ئاكنجى]، نيزيك
 هوين دى بؤ [شه رى] مله ته كى ب هيز و شه ركهر
 ئينه داخواز كرن، يان هوين دى شه رى د گهل وان
 كه ن يان دى بى شه ر مוסلمان بن، فيجا ئه گهر هوين
 گوهداريى بكهن [و ده ركه فن بؤ شه رى] خودى
 دى خه لاته كى باش ده ته هه وه، و ئه گهر هوين پشتا
 خو بدهنى و فهمينن هه روه كى هوين به رى نوكه
 [ژ حوده يبيى] فها يين، خودى دى هه وه ب ئيزايه كا
 دژوار و ب ژان ئيزاده ت. ﴿١٧﴾ چو گونه هل سهر
 كۆره و سه قه ت و نه خو شان نينه [پشكداريى د شه ريدا
 نه كه ن]، و ههر كه سى گوهى خو بدته خودى و
 پيغه مبه رى وى، خودى دى وى به ته به حه شتيت رويار
 د بنرا دچن، و ههر كه سى به رى خو [ژ گوهداريى
 خودى] و هر گيريت و پشتا خو بدته، خودى دى وى
 ب ئيزايه كا دژوار و ب ژان ئيزاده ت. ﴿١٨﴾ ب سويند
 خودى ژ خودان باوه ران رازى بوو و هختى ل بن دارى
 سؤز و په ييان ددانه ته [ل حوده يبيى]، فيجا خودى

قُلْ لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُنُدُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَأْسٌ شَدِيدٌ
 تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسَلِّمُونَ فَإِنْ طَلَبُوا يَوْمَئِذٍ اللَّهَ أَجْرًا حَسَنًا
 وَإِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ
 عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ
 وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ وَمِنْ تَحْتِهَا يَنْبُوتُ بَعْدَ بَعْثٍ أَلِيمًا ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي
 قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَعَائِهِ
 كَثِيرٌ يَأْخُذُ بِنِهَايِهِ كَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَذَّبَ اللَّهُ
 مَعَائِمَهُ كَثِيرَةً يَأْخُذُ بِهَا فَجَعَلَ لَكُمُ هَذِهِ وَلَقَدْ آتَيْنَا
 الْبَأْسَ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا
 مُسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَآخَرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا
 وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَاتَلَ كُفُّ الَّذِينَ
 كَفَرُوا أَلَوْوْا أَلَا تَذَكَّرُونَ لَا يَجِدُوتَ لَبَاسًا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةُ
 اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ يَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

الجزء
٥٢

ٴهوا دليت واندا هه ي [ژ دليشى و راستيى] زانى، ئينا دلر مه ته و ته ناهى ب سهر واندا داريت، و په ييان
 ب سهر كه فتنه كا نيزيك [كو فكه رنا خه يه رى بوو] دا وان. ﴿١٩﴾ و گه له ك ده سكه فتييت دى زى دى گه هه
 وان، و خودى يى سهر ده ست و كار به جهه. ﴿٢٠﴾ خودى په ييان ب گه له ك ده سكه فتييان يا داييه هه وه،
 هوين دى گه هنى و دى ب ده ست خو فه ئين، و بؤ هه وه له زل فى كر [كو ده سكه فتييت خه يه رى بوون]،
 و نه هيللا ده ستى خه لكى [خه لكى خه يه رى و هه فبه يانيت وان: ژ ٴهسه ديان و غه ته فان] بگه هه وه، و دا
 ٴهفه بؤ خودان باوه ران بيه نيشانه ك [ل سهر راستيا پيغه مبه رى دهر تشته كيدا كو په ييان و ژفان پى دايى،
 و دا بزانن ههر كه سى ريكا خودى بگريت، خودى دى وى خه لات و سهر فره راز كه ت]، و دا به رى هه وه
 بده ته ريكا راست [و هه وه ل سهر مو كوم بكه ت]. ﴿٢١﴾ و هنده ك غه نيمه و ده سكه فتييت دى زى [خودى
 بؤ هه وه له زل كر كو غه نيمه ييت (هه وه زان) بوون] هه وه نه دشيا ب ده ست خو فه بينن، به لى خودى
 ب ده ست هه وه فه ئيان و بؤ هه وه ب ساناهى ئيخستن، و خودى ل سهر ههر تشته كى يى خودان شيانه.
 ﴿٢٢﴾ و ئه گهر ٴهويت گاور بوو يين [خه لكى مه كه هى ل حوده يبيى] شه رى هه وه كربانه [و سولح د گهل
 هه وه نه كربانه] دا شكين و ره فن، پاشى وان چو دؤست و هاريكار و پشته فان نه ديتن. ﴿٢٣﴾ ٴهفه ريكا
 خوديه د راستا واندا ٴهويت به رى نوكه چؤ يين [ٴهوه دى پيغه مبه ران ههر ب سهر ئيخيت، و هؤ سا په ييان يا
 دايى] ﴿كُتِبَ اللَّهُ لَآ غَلَبَ أُنَّا وَرُسُلِي﴾ - خودى سؤزا دايى سهر كه فتن بؤ من و پيغه مبه ريت منه]، و تو چو
 گوهور ينى بؤ ريكا خودى نابىنى.

﴿۲۴﴾ و خودی نه هیلا ده ستیت وان بگه هنه هه وه
و ده ستیت هه وه بگه هنه وان ل حوده ییی، پستی
هوبن ب سهر وان تیخستین [و هه وه هه ژماره ک ژ وان
تیخسیر کری، ئەو ییت ل بهر گه ریاین ب سهر هه وه دا
بگرن]، و خودی ناگه ه ژ وئ هه یه یا هوبن دکهن.
﴿۲۵﴾ ئەون گاور بووبین و ریکا که عبه یی ل هه وه
گرتین، و نه هیلا یین قوربانیت بهر هه شکری [ئانکو
تەر شیت هاتینه گرتن بۆ قوربانیی] بگه هنه جهی خو
یی قه کوشتی، و ئەگەر ژ بهر هنده ک زه لامیت خودان
باوهر و ژنیت خودان باوهر [ئەو ییت د ناف مه که هیدا،
و باوهر ییا خو دیار نه کرین] نه بایه - کو هوبن وان
ناناسن - ده می هوبن ب سهر و اندا بگرن بکه فنه
به ر پیست هه وه، قیجا بیی کو هوبن بزائن هوبن
عه ییدار ببن و زیان بگه هیته هه وه، و خوین بکه فته
سهر هه وه [خودی ده ستی هه وه ل سهر وان پانه دکر،
و دا هه وه سهر ده ستی وان که ت، و خودی ئەفه کر و
هۆسا هوبن ژیکفه کرن] دا ئەو یی خودی بقیث ب بهر
دلۆفانییا خو بیخیت، و ئەگەر ئەو [گاور و خودان

باوهر ییت د مه که هیدا] ژیکفه بیانه [و ژیک هاتبانه نیاسین]، ئەم دا ئەو ییت گاور بووبین ژ وان، ب ئیزادانه کا
دژوار و ب ژان، ئیزا ده یین. ﴿۲۶﴾ و هختی ئەو ییت گاور بووبین رکا نه زانیی کرینه دلی خو دا [ریکا سهره دانا
که عبه یی ل هه وه گرتین]، ئینا خودی دلره حه تییا خو ب سهر پیغه مبه ری و ب سهر خودان باوهر اندا داریت،
و په یفا پاریز کارییی (لا إله إلا الله محمد رسول الله) بۆ وان هه ل بژارت، و ئەو بۆ قی په یقی هیزا تر بوون و
خودانیت وئ بوون، و خودی ناگه ه ژ هه ر تشته کی هه یه. ﴿۲۷﴾ ب سویند خودی خه ونا پیغه مبه ری خو
راست دهر تیخست، خودی حه ز که ت هوبن بی ترس و ب ئیمن و سهر تراشی و سهر کور تگری دئی چنه د
مزگه فتا حه رامدا [کو که عبه یه]، قیجا خودی ئەو [ژ بیکه اتنی و فایده یی وئ] دزانی یا هه وه نه دزانی، قیجا
به ری وئ سهر که فته کا نژیک دا هه وه [ئەو ژ ی قه کرنا خه یبه ری بوو]. ﴿۲۸﴾ ئەوی [خودی] پیغه مبه ری
خو ب راسته ریییی [کو قورئانه] و ب دینی راسته هنارت، دا دینی راست (کو ئیسلامه) بکه ته سهر پیشکا
هه می دینان، و ب سهر هه می دینان بیخیت، و به سه خودی شاهدی فی بیت.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّيَبَكُمْ عَنْهُمْ بِطْنِ مَكَّةَ مِنْ
بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾
هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَالْهَدْيِ مَعَكُمْ فَاَنْ يَبْلُغَ مَجَلَّةَ وَلَوْلَا رَحْمَةُ اللَّهِ لَكُنْتُمْ
مُؤَمَّنَاتٍ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ إِنْ تَعْلَمُوهُمْ فَتُصِيبْكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ
بَغَيْرِ عِلْمٍ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا
فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى
وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾
لَقَدْ صَدَّقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الْوَيْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ
الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَهُمْ وَمُقَصِّرِينَ
لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ ذَلِكَ
فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ
الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

﴿۲۹﴾ موحه مه د پیغه مبه ری خود پییه، و نه ویت د گهل د راستا گاوراندا ییت دژوارن، و د نافه را خو ب خو دا دلوفانن، هندی تو دینی هه ری د پرکوع و سوجه ییدا، که ره م و رازیبونا خودی دخوازن، نیشانا وان یال سه رو چاقیت وان ژ بهر سوجه برنی، د تهورات و ئنجیلیدا ژ ی نه فیه به سن و سالوخه تا وان، وه کی شینکاتیسه کینه زیلک دایت و ب هیز که فیتیت و ستویر بوو بیت، فیجال سه ر بنی خو راست رابوو بیت، و جوتیار ژ ی عه جیگری بمینیت [نه فیه نمو ونه یه که خودی ل سه ر هه فالیت پیغه مبه ری ددانیت، دهستیکی ییت کیمن، پاشی دی زیده بن و پتر لی ئین و ب هیز که فن، وه کی بنا شینکاتی دهستیکی یا لاوازه و رور بو رور ی ستویر دیت]، [وهوسا موسلمانان زیده دکهت]، دا که رییت گاوران بی نه فیه کت، و نه ویت ژ وان باوه ری ئینابین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، خودی په بیان ب لیبوری نی و خه لاته کی مه زن یا داییه وان.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
تَرَاهُمْ رُكْعًا سَجَدًا يَتَعَوْنَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ
فِي وُجُوهِهِمْ أَثَرُ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْبَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي
الْإِخْلَالِ كَرْجٍ أَخْرَجَ شَطْرَهُ فَتَازَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى
عَلَى سَوْفِهِ يُعْجَبُ الزَّرَّاعُ لِيَغْظِيَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿۳۰﴾

سورة الحجرات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِمُوا فِي يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۱﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا
أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ أَن تَحْطَأَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿۲﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يَعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ
اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿۳﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يُنَادُونَكَ مِنَ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿۴﴾

سوره تا حوجورات

ل مه دینه یی هاتیه خوار ی (۱۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ گهل نه ویت هه وه باوه ری ئینابین، ب پیشیا خودی و پیغه مبه ری وی نه که فن [نانکو چو کارو باران نه کهن، نه گهر هوین حوکی خودی و پیغه مبه ری وی ل دوور نه زانن]، و ته قوا خودی [ده می کارو باریت خو دا] بکهن، ب راستی خودی بی گوهدیر و زیده زانایه. ﴿۲﴾ گهل نه ویت هه وه باوه ری ئینابی، دهنگی خو ب سه ر دهنگی پیغه مبه ری نه ئیخن، و ب دهنگی بلند پیغه مبه ری نه ئاخیشن وه کی هوین ئیک و دو دئاخیشن، نه کو کار و کریاریت هه وه پویج بین بی هوین پی به سن. ﴿۳﴾ ب راستی نه ویت دهنگی خو ل ده ف پیغه مبه ری خودی نزم دکهن، نه فیه نه ون نه ویت خودی دلیت وان بو ته قوایی ته رخانکرین، گونه ه ژبیرن و خه لاته کی مه زن بو وانه. ﴿۴﴾ ب راستی نه ویت ژ پشتا خانیشان گازی ته دکهن، باراپتر ژ وان نه زانن.

﴿۵﴾ و ئەگەر وان [ئەوئیت ب دەنگی بلند گازی ته کریں] بئنا خو فرەهکربایه، ههتا تول وان دەرکه قئبای بو وان چیتەر بوو، و خودی گونه هـ ژبیر و دلۆفانه. ﴿۶﴾ گەلی ئەوئیت ههوه باوهری ئیناین، ئەگەر ئیکێ شارپی [ژ وان ئەوئیت درهل د هف چونه] سالۆخه ک بو ههوه ئینا، ل دویف هه رن [و فه کۆلن کا ئەو سالۆخ راسته یان نه، و ئیکسەر ژئ وهرنه گرن، ههتا هوین ژئ پشت راست نه بن]، دا هوین ژ نه زانین زیانێ نه گه هینه که سی، پاشی په شیمان بین. ﴿۷﴾ و بزاسن کو ب راستی پیغه مبه ری خودی یی د ناف هه وهدا [فئجا له زئ ل تشتی نه کهن، و بی دویفچۆن سالۆخان وهرنه گرن]، ئەگەر گوهی خو د گه له ک تشتاندا دابایه هه وه و ب ئاخفتنا هه وه کربایه، هوین دا که فنه د ته نگا فئیدا، و دا زه مهت بو هه وه چی بیت، به لی خودی باوهری ل بهر دلی هه وه شرینکر و د دلی هه وه دا خه ملاند، و گاوری و فارپیوون [ب ریکا کرنا گونه هیت مه زن] و هه می گونه هل بهر هه وه رهش کرن، ئەفنه سه رراست و تیگه هشتی و چه سپان.

﴿۸﴾ [ئەفنه] قه نجی و که ره م و نیعه ته که ژ خودی، و خودی زیده زانا و کاربئه جهه. ﴿۹﴾ گەلی خودان باوهران [ئەگەر دو دهسته ک ژ خودان باوهران ب شه رکه فتن وان پێک بینن، و ئەگەر ئیکێ ژ وان ده ستریزێ و سته م ل یادێ کر، هوین شه رپی وئ بکه ن ئەوا ده ستریزێ و سته می دکهت، دا بز فرتیه ئەمری خودی [ئانکو حوکمی خودی و شه رعێ وی]، فئجا ئەگەر زفری [و ده ست ژ شه ری و ده ستریزیی به ردا]، فئجا ب دادوهری [هه ردو ده سته کان] پێک بینن و عه داله تی بکه ن، ب راستی خودی حژ عا دالان دکهت. ﴿۱۰﴾ هندی خودان باوهرن براییت ئیکن، فئجا نافه را براییت خو خوش بکه ن و پێک بینن، و ته قوا خودی بکه ن، دا دلۆفانی ب هه وه بیته برن. ﴿۱۱﴾ گەلی خودان باوهران بلا چو زه لام ترانه یان ب چو زه لامان نه کهن، دبیت ئەوئیت ترانه پی دئینه کرن چیتەر بن ژ وان ئەوئیت ترانه یان پی دکه ن، و بلا چو ژن ژئ ترانه یان ب چو ژنان نه کهن، دبیت ئەوئیت ترانه پی دئینه کرن چیتەر بن ژ وان ئەوئیت ترانه یان پی دکه ن، و تانان د ئیک و دو نه قوتن و ئیک و دو له که دار نه کهن، و ب ناف و ناسنا قئت کریت گازی ئیک و دو نه کهن، و چ پیسه شته مروف ب نافی فسقی بیته نافکرن پشتی باوهری ئینانی، و هه ر که سی [ژ تانقوتان و له که دار کرنی و ب نافکرنا خه لکی ب نا قئت پیس] تۆبه نه کهت، فئجا ئەفنه ئەوئیت سته مکار.

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاللَّهُ عَزِيزٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ جَاءٍ مُّوَسِقٍ يَنْتَظِرُونَ أَن تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ فَمَا يَجْعَلُ اللَّهُ فَضْلَهُمْ عَلَيْكُمْ فَاعْلَمْتُمْ نَدِمْتُمْ ﴿٦﴾ وَأَعْلَمُوا أَن يَكُفِّرُوا رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبِيبٌ إِلَيْكُمْ إِلَّا يَمُنْ وَرَيْتُمْ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمْ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاغِبُونَ ﴿٧﴾ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَبِعَمَّةٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَفْتِنُوا إِلَىٰ تَبَعِي حَتَّى تَفْضِلَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاتَتْ فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْخَرَكُم مِّن قُوَّةٍ عَن يَدَيْهِمْ أَن يَكُونُوا فِتْنَةً وَلَا تَأْمُرُوا أُنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَّيْتَبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

﴿۱۲﴾ گهلی خودان باوهران خو ژ گهلهك گۆمانی (هزرا خهلهت) بپاریزن، ب راستی هندهك گۆمان گونههن [ئهگهر لی هاته خه بهردان یان کار شه دان ل سهر هاته کرن] و جاسو سیی ل سهر ئیک و دونه کهن، و نه کامیا ئیک و دونه کهن، ئه ری ما ئیک ژ هه وه هیه به ئیت گۆشتی برایی خوی مری بخوت؟ و هه وه ئه فه نه ئیت [کا چاوا هه وه ئه فه نه ئیت، د ئیت و هسا هه وه نه کامیا وی زی د پشت ویرا نه ئیت]، و ته قوا خودی بکهن [ب هیلانا تشتی ئه مری هه وه پی هاتییه کرن]، ب راستی خودی توبه وهرگر و دلوفانه. ﴿۱۳﴾ گهلی مروفان، ب راستی مه هوین ژ نیر و مییه کی [ئانکوز هلام و ژنه کی کو ئاده م و حه وانه] ییت داین، و مه هوین ییت کرینه ملهت ملهت و عه شیر عه شیر دا ئیک و دو بنیاسن، ب راستی یی ژ هه وه هه مییان پتر ب پیز و رومیهت ل دهف خودی، ئه وه یی ژ هه وه هه مییان ته قواتر [ئانکو یی ژ هه وه هه مییان پتر ژ خودی دترسیت]، و خودی زیده زانا و شار هزایه. ﴿۱۴﴾ عه ره ییت ژ ده رفه ی با ژیران گۆتن: مه باوهری

بشند
هه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَتُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتَقْوَىٰ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَأَمِنَّا قُلْ لَّوْ تَوَدُّونَ أَن لَّيْسَ بِيَأْمُرُكُمْ بِفُلُوحٍ أَلْمَسْتُمْ وَلَقَدْ يَدْخُلُ الْإِيمَنُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِن تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَتَعْمَلُونَ اللَّهُ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾ يٰمُنُونَ عَلَيْكَ أَن أَسْلَمْتُمْ قُلْ لَّاتَمْنُوا عَلَيَّ أَسْلَمْتُكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَن هَدَىٰكُمْ لِلْإِيمَانِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

ئینا [خیران د گهله مه بکه] بیژه: هه وه باوهری نه ئینایه، به لی بیژن ئه م [ژ تر سا کوشتن و ئیخسیر کرنی] ییت ته سلیم بووین [یان زی سه رفه سه رفه ییت موسلمان بووین]، و باوهری هیژ نه چۆیه د لیت هه ودا، و ئه گهر هوین گوهداریا خودی و پیغه مبه ری وی بکهن، خودی چو ژ خیرا کار و کرباریت هه وه کیم ناکهت، و خودی گونه ه ژیه ر و دلوفانه. ﴿۱۵﴾ خودان باوهریت دورست ئه ون، ئه ویت باوهری ب خودی و پیغه مبه ری وی ئینایین، و پاشی ب گۆمان و شک نه که فتنین، و جیهاد ب مالی خو و نه فسا خو د ریکا خودیدا کرین، ئه قه نه ییت راست [د باوهریا خودا]. ﴿۱۶﴾ ئه ری هوین دی ئه و د لی هه ودا خودی پی ئاگه هدار کهن؟ [هوین دی خودی ئاگه هدار دی دینی خو کهن، هوین دیژن مه باوهری یا ئینایی] و خودی ب خو دزانیته کاچ د ئه رد و ئه سماناندا هیه، و ژ هه ر تشته کی ب ئاگه هه. ﴿۱۷﴾ [کوچه ریته عه ره ب] ل سه ر ته دکه نه منهت کو ئه و موسلمان بوون، بیژه: [گهلی کوچه ریته عه ره ب] موسلمان بوونا خو ل سه ر من نه که نه منهت، به لی خودی منهت ل هه وه کری ده می به ری هه وه داییه به باوهری سی، ئه گهر هوین [د باوهری ئینانا خودا] د راست بن. ﴿۱۸﴾ ب راستی خودی نهینا (غه بیا) ئه رد و ئه سمانان دزانیته، و خودی دینیت کا هوین چ دکهن [و پی ئاگه هه].

سُورَةُ قَافٍ

ل مە کە هێ هاتی هە خوارێ (۱۵) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هۆسا دئێتێه خواندن (قاف)، ل دۆر ڕاڤه کرنا ڤان
پهنگه تێپان، بزڤره دەستپێکا سۆرەتا (بهقه ره). سویند
ب قورئانا ب رویمهت و پایه بلند [تو پیغه مبه ری
و ڕۆژا قیامه تی راسته]. ﴿۲﴾ [خه لکی مە کە هێ
نه بهس باوه ری نه ئینان] به لی عه جیگر تی بوون
ده می پیغه مبه ره ک هه ر ژ وان بۆ وان هاتی، و
گاواران گۆت: ب راستی ئەفه تشته کی عه جیبه و
جهی حیبه تی بوونییه. ﴿۳﴾ ئه ری ئەگه ر ئەم مرین
و بوینه ئاخ [جاره کا دی دێ زیندی بینه فه؟]، ب
راستی ئەف زڤرین و فه گه رپانه تشته کی نه به رئاڤله و
دویره. ﴿۴﴾ ب سویند ئەم دزانین کا ئەرد چه ندی
ژ له شی وان دخۆت و چه ند کیم دکهت، و [ژ بلی
قی ژی] مه کتیه کا پاریزه ر یا هه ی، هه می تشت

تیدا دنڤیسینه. ﴿۵﴾ به لی گافا قورئان بۆ وان هاتی ئەوان دره و دانا، و ئەو ییت د کاروباره کی شه پلیدا
[جار دیژن سیر به نده، و جار دیژن ناییت پیغه مبه ر مروف بیت، و جار دیژن دڤیت یی زهنگین بیت...
هتد]. ﴿۶﴾ ما ئەو به ری خو ناده نه ئەسمانی د سه ر خوړا، کا مه چاوا ئافاکرییه و خه ملانیدییه؟ و
چو کون و ده رز لی نین. ﴿۷﴾ و کا مه ئەرد ژێ [چاوا] دهشت کرییه، و مه چیا ییت به جه ئیخستیه
تیدا [دا بۆ بنه سنگ و نه لڤلڤیت]، و کا مه چاوا هه می په نگیت شینکاتیی جوان د ئەردیدا شینکرینه.
﴿۸﴾ [ئەف کاره، ئافکارنا ئەسمانی و دانانا ئەردی هۆسا] خودی کر داڤان ل سه ر هه قیسی ږۆن بکهت، و
بیته بیرئینان بۆ هه ر به نده یه کی ل خودی بزڤریت [و هزرا خو د چیکریییت ویدا بکهت]. ﴿۹﴾ و مه ئافه کا
پر خیر و به ره کهت ژ ئەسمانی باراند، و مه بیستان و باخچه، و دندکی دبنه دان و دکاک، پی شینکران.
﴿۱۰﴾ و مه دارقه سپیت بلند، ییت ڤیقی وان ئویشی و ل سه ر ټک، پی شینکران. ﴿۱۱﴾ دا بنه رزقی به نده یان،
و مه ب وئ ئافی ئەرده کی هسک و مری زیندی کر، و زیندیکرنا مرییان ژ هه ر هۆسایه. ﴿۱۲﴾ [هه ی
موحه مه د ئەگه ر مله تی ته یی قوره شی ته دره وین دان، ب راستی ئەفه نه تشته کی نوییه] به ری وان مله تی
نووحی و خودانیی بیرئ [مله تی شوعه یی ل دۆر بیرئ کۆم بوون، ڤیجا خودی هه می ئیخستیه تیدا]، و
(سه موود) ژ پیغه مبه ریت خو دره وین دانان. ﴿۱۳﴾ و مله تی عاد و ڤیره ون و مله تی (لووط) پیغه مبه ر ژ.
﴿۱۴﴾ و خه لکی جهی تیردار و دارتیکرا [مه خسه د پی خه لکی مه دیه نییه و مله تی شوعه یی] و مله تی توبه عی
ژی، هه میان پیغه مبه ریت خو دره وین دانان، و هیژای ئیزایا من بوون. ﴿۱۵﴾ ڤیجا ما ئەم ب چیکرنا جارا
ئیکتیه و هستیا یینه؟ [هه تا یا بیت بۆ مه یا ب زهحمهت بیت؟] نه خیر [بیزار نه بوویه و پیغه نه وه هستیا یه، و
زڤرینا وان پستی بوینه خوئی، یا دویره نییه وه کی ئەو دیژن] به لی ئەو د چیکر نه کا نویدا ب شکن [هه ر
چه نده ئەو دزانن جارا ئیکتی مه ئەو ییت چیکرین].

سُورَةُ قَافٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَافٌ وَالْقُرْآنَ الْمَجِيدَ ۝ بَلْ يَجْعَلُونَ آيَاتِهِمْ مُنْذِرًا فَبِئْسَ الْأَعْمَالُ ۝ أَوَدَّامُنَا وَكُنَّا تُرَابًا أَلَكْ رَجَعُ بَعِيدٌ ۝ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كَنْزٌ حَفِیْظٌ ۝ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِیْجٍ ۝ أَقَامُوا نِظْرًا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَيَّنَّاهَا وَنَزَّلْنَاهَا مِنْ فُجُوجٍ ۝ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَشْبَثْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ۝ وَنَزَّلْنَا مِنْ كُلِّ جَبَلٍ لَدْنِهَا حُفًى ۝ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ خَشْبًا ۝ وَحَبَّ الْحُمَيْدِ ۝ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَعْمٌ ضِدٌّ ۝ وَزَفًّا ۝ لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ۝ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ۝ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطَ ۝ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ۝ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ۝ أَفَعَمَّيْنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلَ ۝ بَلْ لَمْ يَكُنْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝

﴿۱۶﴾ ب سویند مه مرقف بی چیکری، و ئەم دزانین کا دلی وی بۆچ دبیزیت و کاچ دکهفته سهر دلی وی، و ئەم ژر ها ستوی وی نیزیکتری وینه. ﴿۱۷﴾ ئەم ژ وان هەردو ملیاکهتیت، ل سهر ملی وی یی راستی و ملی وی یی چهپی و کاروکاریت وی دنقیسن، پتر ئاگه هدارى وینه. ﴿۱۸﴾ و مرقف چو ئاخفتنان ناکهت [چ باش چ خراب]، ئەگەر ملیاکهتەکی کارکری و زیره فانی دگهل، نه نقیسیت. ﴿۱۹﴾ و سه که راتا مرنی د گهل هه قیسی هات، ئەفه ئەو بوو یا توژی دره فی. ﴿۲۰﴾ و پفل بۆقی هاته دان، ئەفه ئەو رۆژه یا په بیان بی هاتیه دان. ﴿۲۱﴾ و هەر ئیک دئ تیت [چ باش چ خراب] دو ملیاکهت ییت دگهل، ئیک دئیتیه مهیدانا چه شری، و بی دی شاده بیسی ل سهر ددهت. ﴿۲۲﴾ ب سویند تو [د دنیایدا] ژ فی یی بی ئاگه ه بووی، و مه پهرده ل سهر ته راکر، و تو ئەفرۆی چاف تیز و دزواری [بۆ دیتی]. ﴿۲۳﴾ و ملیاکهتێ بهر پرس ژئ دئ بیژیت: ئەفه ئەو و کتیا کار و کرباریت وی ژئ، ل دهف من یا حازره. ﴿۲۴﴾ [خودئ دئ بیژیته

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ وَتَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِنْ تَتْلُو أَمْثَلِ قَيَانَ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفُظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنَفَخَ فِي الصُّورِ دُخَانًا ذُكِّرَتْ أَلْعِيدُ ﴿٢٠﴾ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَها سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَى عَتِيدٍ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَ فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَتِيدٍ ﴿٢٤﴾ مُتَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُغْتَدٍ مَرِيْبٍ ﴿٢٥﴾ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ قَالِقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْعَمْتَهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدُنِّي وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبْدِلُ الْقَوْلُ لَدِي وَمَا أَنَا بِظَلَمٍ لَلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَنَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأَزْلَفَتْ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَذَا مَا نُوعِدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيفٍ ﴿٣٢﴾ مَنْ خَتَمَ الرَّحْمَنُ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ﴿٣٣﴾ أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

وان هەردو ملیاکهتیت د گهل دئین] هەر زیده گاوره کی زیده رکویسی بافیژنه د دۆر ههیدا. ﴿۲۵﴾ ئەوئ زیده خیر نه که و زیده سهته مکار و ب شک [د دنیایدا]. ﴿۲۶﴾ ئەوئ په رستیه کی دی بۆ خودئ دکه ته هه فیشک، قیجا هوین هەردو [مه خسه د پی هەردو ملیاکهتیت د گهل دئین]، دئ بافیژنه د ئیزیا دژوار و گراند. ﴿۲۷﴾ ته کی وی یی شهیتان دئ بیژیت: خودایی مه، ب راستی نه من ئەو د بهر سهر داچۆنرا کربوو، ئەو ب خو د سهر داچۆنەکا کویر و دویردا بوو. ﴿۲۸﴾ خودئ دئ بیژیت: هوین هەردو [مرقف و شهیتانی وی] ل دهف من چه برئ نه کهن، و من [د دنیایدا و ل سهر ئەزمانی پیغه مبه ریت خو، و ب هنارتن کتیا] هوین ژفی رۆژی تر ساند بوون. ﴿۲۹﴾ و ئاخفتن (په بیان) ل دهف من نایته گهوهرین، و ئەز سته می ل بهندهیان ناکه. ﴿۳۰﴾ رۆژا ئەم دبیزینه دۆزه هی تو تری بووی؟ دبیزیت: ما [ژ فان] هیژ هه نه؟ ﴿۳۱﴾ و به چه شت بۆ ته قواداران نیزیک دیت، و یا دویر نینه. ﴿۳۲﴾ ئەفه ئەو یا په بیان پی هاتیه دان، بۆ هەر تۆبه داره کی پارێزفان [بۆ خوبیت خودئ] ژ هه وه. ﴿۳۳﴾ ئەوئ ده می ب تنی و کهس نه ل دهف، ژ خودایی دلوفان بترسیت، و ب دلە کی ل خودئ زفری، بیته دهف خودئ. ﴿۳۴﴾ ب سلامه تی [ژ ئیزا و کول و کوفانان] هه رنه د به چه شتیدا، و رۆژا ئیزا بی دویا هیک ئەفه یه. ﴿۳۵﴾ تشتی وان بقیت د به چه شتیدا یی هه ی، و زیده تر زی بۆ وان یی هه ی [ئەو ژئ دیتنا خودایی مه زنه].

﴿۳۶﴾ و مه چهند مله تیت ژ وان زه برده ستر و ب هیزتر، بهری وان د هیلاک برن، گه له وهلات تیکفه دابوون، ئه ری ره شینه ک [ژ مرنی یان ژ ئیزیا خودی] وان هه بوو؟ ﴿۳۷﴾ ب راستی ئه فه [د هیلاک برن گوندیت سته مکار] چامه و دهرسن، بۆ وی یی خودان عه قل، یان بۆ وی یی گوهدارییی دکته و هشیته وی د سه ری وی. ﴿۳۸﴾ ب سویند مه ئه رد و ئه سمان و هندى د ناهه را واندا، د شهش رۆژاندا چیکرن، و چو وهستیان ژى نه گه هشته مه. ﴿۳۹﴾ فینجا [هه ی موحه مه د] سه برا خو ل سه ر یا ئه و دبیژن بکیشه، و بهری رۆژه لات و رۆژئا فایى، خودایى خو ژ کتیا سیان پاقر بکه، و په سن و سوپاسیا وی بکه. ﴿۴۰﴾ و چهنده کى ژ شه قى ژى ته سبیحا وی بکه، و پشتی نشیزان ژى. ﴿۴۱﴾ گوهى خو بدی، رۆژا گازیکه ر (سرافیل) ژ جهه کى نیزیك گازى دکته [ودهنگ دگه هیته هه ر که سه کی]. ﴿۴۲﴾ رۆژا [هه می مروف] وی دهنکى هه قیى گولى دبن، ئه و [رۆژ] رۆژا دهر که فتنیه [ژ گۆران]. ﴿۴۳﴾ ب راستی ئه م ب رۆژا ئه رد دکه لشیته، و ئه و ب له ز ژ گۆران بهر ب مهیدانا حه شری دچن، ئه و کۆمکر نه کا ب ساناهیه ل بهر مه. ﴿۴۵﴾ ئه م چیت دزانین ئه و چ دبیژن [د دهره قى ته و رۆژا قیامه تیدا]، و تول سه ر وان نه یی زۆرده ستی [ددا ب خورتی وان بکه یه موسلمان]، و ئه ویت ژ ئیزیا مه دترسن، وان ب قورئانی شیرت بکه.

وَكُرْ أَهْلَكَ نَاقِبًا لَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَّحِيصٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ ﴿٣٨﴾ فَأَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ ﴿٤٠﴾ وَاسْتَعِمْ يَوْمَ بُدٍ أَتِمَادٍ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمَ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِنَّا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقُّ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرُ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرَ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدَ ﴿٤٥﴾

سُورَةُ الْقَارِعَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْقَارِعَاتِ دُرُوجًا ﴿١﴾ فَالْحَمَلَاتِ قُرُوجًا ﴿٢﴾ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ﴿٣﴾ فَالْمُتَمِسِّاتِ امْرَأًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا نُعَادُوْنَ صَادِقًا ﴿٥﴾ وَإِنَّ الْبَلَاءَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

سُورَةُ ذَارِيَاتٍ

ل مه که هی هاتیبه خواری (۶۰) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب بابیته به لافکه ر. ﴿۲﴾ و ب ئه وریته باران هه لگر. ﴿۳﴾ ب گه مییته ب ساناهی دئین و دچن. ﴿۴﴾ ب ملیاکه تیت کار و باران لیکفه دکهن. ﴿۵﴾ [سویند ب فان هه مییان] تشتی په یان بۆ هه وه پی هاتیبه دان [ژ مرنی و قیامه تی]، راسته. ﴿۶﴾ و رۆژا قیامه تی و جزادانی، دی هه ر ئیت.

وَالسَّمَاءَ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكَ لَنَیْ قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ یُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ
أُفِكَ ﴿٩﴾ قَتَلَ الْقَرْصُونَ ﴿١٠﴾ الذِّینَ هُمْ فِی غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾ یَسْأَلُونَ
أَيَّانَ یَوْمَ الدِّینِ ﴿١٢﴾ یَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ یُقْسَمُونَ ﴿١٣﴾ دُفُّوا فَنُتِنَ كُمْ هَذَا
الَّذِی كُنْتُمْ بِهِءَ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ الْمُنَاقِبِیْنَ فِی جَنَّتٍ وَعُودِیْنَ ﴿١٥﴾
ءَاخِذِیْن مَاءً تَنْحَرُّ رَبُّهُمُ إِنَّهُمُ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِیْنَ ﴿١٦﴾
كَأَنَّهُمْ قُلُوبٌ لَّا یَلِیْلَ مَا یَجْعَلُونَ ﴿١٧﴾ وَإِلَّا سَحَابٌ مِّمَّنْ یَسْتَفِیضُونَ ﴿١٨﴾
وَفِی أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّابِیْلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِی الْأَرْضِ ءَايَاتٌ
لِّمُتَوَقِّئِیْنَ ﴿٢٠﴾ وَفِی أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِی السَّمَاءِ رُزْقُكُمْ
وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾ قَرِیبَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ
تَنْطِقُونَ ﴿٢٣﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِیثٌ ضَلَفَ إِبْرَاهِیْمَ الْمُكْرَمِیْنَ ﴿٢٤﴾ إِذْ
دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَأَىٰ إِلَىٰ
أَهْلِهِمْ سَفَاءً یَّعْجَلُ سَمِیْعِیْنَ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾
فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَحْزَنْ وَبَشِّرْهُ بِعِلْمٍ عَلِیْمٍ ﴿٢٨﴾
فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ فَصَنَعَتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِیْمٌ ﴿٢٩﴾
قَالُوا كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِیْمُ الْعَلِیْمُ ﴿٣٠﴾

﴿٧﴾ و سويند ب ئه سمانی جوان و خودان ريکيت
موکوم [ريکيت ستيران]. ﴿٨﴾ ب راستی هوين [د
دهره قی موحه مه ديدا] ههر جاري ناخفتنه کی دکهن
[جار ديژن سیر بهنده، و جار ديژن یی دینه، و
جار زی ديژن هه لبه ستفانه]. ﴿٩﴾ ئه و دی ژ باوهری
ئینانی [ب قورئانی و موحه مه دی] ئینه دوير ئیخستن،
ئه ویت [ژ راسته ريیسی] هاتینه دوير ئیخستن.
﴿١٠﴾ له عنه تل دره وینان بن [ئه ویت ههر جاره کی
تشته کی دهره قی پیغه مه ریدا ديژن]. ﴿١١﴾ ئه ویت
د نه زانینیدا، بی ئاگهه. ﴿١٢﴾ [بی ترانه] پسار دکهن،
پا که نگیه رۆژا جزادانی (رۆژا قیامه تی)؟ ﴿١٣﴾ ئه و
رۆژه ئه واته ول سه ر ئاگری دئینه سوئن. ﴿١٤﴾ وئی
رۆژی ملیاکه تل ديژنه وان [دی ئیزایا خو بخون و
تامکه نی، ئه فه بوو یا هوين [د دنیایدا و ژ له که فه]
ل هاتنا وئی ب لهز. ﴿١٥﴾ ب راستی پاریزکار بی
د ناف جنیک و کانیندا. ﴿١٦﴾ تشتی خودایی وان
داییه وان وهر دگرن و پازینه، ب راستی ئه و بهری
نوکه [د دنیایدا] ژ قهنجیکاران بوون. ﴿١٧﴾ ئه و

بیچه ک ژ شه قی دنفستن. ﴿١٨﴾ و ئه و بهری سپیده یان [خودی دهرستن و] و داخووا ژیر نا گونه هان ژ
خودی دکرن. ﴿١٩﴾ و خیزان و ژاریت خواسته ک و رویت، خودان بار بوون د مالی و اندا. ﴿٢٠﴾ و ده تردیدا
نیشان و بهلگه گه له کن، بو وان ئه ویت هه قی پیغه مه دیدا دکهن و پشته فانیسا وئی دکهن. ﴿٢١﴾ و ده وه ب
خودا ژی [نیشان و بهلگه گه له کن]، ما هوين نابین؟ ﴿٢٢﴾ و رزقی هه وه و ههر تشتی په یان بو هه وه
بی دئینه دان یی ل ئه سمانی. ﴿٢٣﴾ سويند ب خودایی ئه رد و ئه سمانی، ئه و تشتی په یان بو هه وه بی
هاتیه دان راسته و بی گۆمانه، ههروه کی ناخفتنا هه وه نوکه یا بی گۆمان ل دهف هه وه. ﴿٢٤﴾ ئه ری به حسی
میقاتیت ئیبراهیمی ئه ویت قه در گران، گه هشتیه ته. ﴿٢٥﴾ و هختی چۆینه دهف، و سلاف کرینی، سلاف
ل وان فه گپرا و گۆت: هوين د نه نیاسن [ئه ز هه وه نانیاسم]. ﴿٢٦﴾ فینجا ب لهز و بی میثان بی بهه سن،
چو ملی مالی و گۆلکه کی قه له و [براشتی] ئینا. ﴿٢٧﴾ و نیزیکی وان کر، و گۆت: ما هوين ناخون؟
﴿٢٨﴾ فینجا [وه هختی ئیبراهیمی دیتی ئه و ناخون] د دلی خودا ژ وان ترسیا، گۆتن: نه ترسه، و مزگینیا
کوره کی زانا دانی. ﴿٢٩﴾ ژنا وی ب دهنگه کی بلند پیشفه هات و ته په ک ل سه رو چاقیت خو دا، و گۆت:
[وهیلی ئه زئی چاوا دی من بچویک بن] و ئه ز پیره ژنم و یا خرشم. ﴿٣٠﴾ ملیاکه تان گۆت: [ئه م چاوا
ديژین، و هسایه] خودایی ته هؤسا ئه مرئی دایی، و ههر ئه وه کار به جه و زانا.

الجزء ۲۷
الجزء ۵۳

﴿۳۱﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿۳۳﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ﴿۳۴﴾ مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿۳۵﴾ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۳۶﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَنِيٍّ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۳۷﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿۳۸﴾ وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿۳۹﴾ فَقَالَ بِرُكْبَةٍ وَقَالَ سِحْرٌ أَوْ أَجْنُونُ ﴿۴۰﴾ فَأَخَذَتْهُ وَجُودُهُ فَبَدَّنَهُمْ فِي آيَةٍ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿۴۱﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿۴۲﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالْأَرْمِيمِ ﴿۴۳﴾ وَفِي نُوحٍ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّى حِينٍ ﴿۴۴﴾ فَتَوَاعَزْنِ أَمْرٍ رَّبِّهِمْ فَآخَذْتَهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿۴۵﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ﴿۴۶﴾ وَقَوْمُ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿۴۷﴾ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿۴۸﴾ وَالْأَرْضَ فَسَقْنَاهَا فَانْفَعَمُ الْعَاهِدُونَ ﴿۴۹﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿۵۰﴾ فَقَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿۵۱﴾ وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿۵۲﴾

﴿۳۱﴾ [پشتی ئیبراهیمی زانی ملیاکه تن] گوت: گهلی هنارتیان هه وه خیره، هوبن بۆ چ هاتینه هنارتن. ﴿۳۲﴾ گوتن: ب راستی ئهم بۆ مله ته کئی گونه هکار ییت هاتینه هنارتن [کو مله تی] (لووط) پیغه مبه ره. ﴿۳۳﴾ دا به ریت هه پرسی ب سه ردا ببارینن. ﴿۳۴﴾ ئه وه به ریت ل نک خودی د نیشان کری بۆ زیده گونه هکاران. ﴿۳۵﴾ و مه ئه ویت با وه ریدار ههمی ژ گوندی ده ر ئیخستن. ﴿۳۶﴾ و مه ژ ماله کا موسلمان پیغه تر، دی گونیدا، نه دیت. ﴿۳۷﴾ و مه نیشانه ک (شونوار و کافلیت وان)، بۆ ئه ویت ژ ئیزایا د ژوار د ترسن، تیدا هیلا. ﴿۳۸﴾ دیسا مه د چیرۆکا مووسایدا زی نیشانه ک هیلا، وهختی مه ب نیشان و به لگه ییت رۆن و ئاشکرافه، هنارتیه ده ف فیرعه ونی. ﴿۳۹﴾ فیتجا ب هیز و کوما خۆقه پشتا خۆ دا مووسایی، و گوت: یان [مووسا] سیر بهنده یان زی یی دینه. ﴿۴۰﴾ و مه ئه وه و له شکره ی وی گرتن، و ئافیتنه د ده ریاییدا [و مه ههمی خه ندانندن، و کهس ژئی نه ما] و ئه وه یی لۆمه کار بوو. ﴿۴۱﴾ و دیسا د

چیرۆکا عاددا زی [مله تی] هوود پیغه مبه ره، مه نیشانه ک هیلا، وهختی مه ره شه بایه کئی هشا ب سه ره واندا هنارتی. ﴿۴۲﴾ هه ر تشتی د سه ر را دبۆری، پیتی و پرت پرت دکر. ﴿۴۳﴾ دیسا د چیرۆکا (سه موود) دا زی [مله تی] صالح پیغه مبه ره، مه نیشانه ک هیلا، وهختی مه گوتیه وان هه تا ده مه کئی ئاشکرا بژین و خۆشیان به نه. ﴿۴۴﴾ و وان خۆل سه ر گوهداری و په رستنا خودی مه زن کر [و ژ ئه مرئ خودی ده رکه فتن]، فیتجا برویسی هه نگافتن و به ری وان لی بوون. ﴿۴۵﴾ نه وان رابوون پی چیی بوو، و نه هاریکارییا وان هاته کرن. ﴿۴۶﴾ و دیسا مه مله تی نوح پیغه مبه ره زی به ری وان دهیلاک برن، ب راستی ئه وه مله ته کئی ژ ریده رکه فتی بوو. ﴿۴۷﴾ و مه ئه سمان ب هیزی یی چیی کری، و ئهم خودان شیانن. ﴿۴۸﴾ و ئه رد مه یی رانیخستی و ده شتکری [کوب کیر ژیانئ بییت]، وهی ئهم چ خۆش ئه رد رانیخین. ﴿۴۹﴾ و ژ هه ر تشته کی مه جۆ ته ک دا، دا هوبن هه زرا خۆ تیدا بکه نه. ﴿۵۰﴾ فیتجا ب بال خودیغه بزقن، و ئه ز ژ ده ف وی بۆ هه وه ئاگه هدار که ره کئی ئاشکرامه. ﴿۵۱﴾ و هوبن [گهلی مروشان] چوه هه فیشکان بۆ خودی چیی نه که نه، ئه ز ژ ده ف خودی بۆ هه وه ئاگه هدار که ره کئی ئاشکرامه.

كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ
أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾ أَنْصَاوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾ فَقَوْلَ عَنْهُمْ
فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٌ ﴿٥٤﴾ وَذَكَرَ فَإِنَّ اللَّهَ كَرِيماً يُنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا
خَلَقَ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَهُ ﴿٥٦﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ
وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ﴿٥٧﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾
فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا
يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٩﴾ قَوْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ ﴿١﴾ وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ ﴿٢﴾ فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ ﴿٣﴾ وَالْبَيْتِ
الْمَعْمُورِ ﴿٤﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ
عَذَابَ رَبِّكَ لَوَفِّعُ ﴿٧﴾ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ
مَوْرًا ﴿٩﴾ وَسِيرُ الْجِبَالِ سَيْرًا ﴿١٠﴾ قَوْلُ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾
الَّذِينَ هُمْ فِي حُوضٍ يُلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى نَارٍ
جَهَنَّمَ دَعَا ﴿١٣﴾ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

﴿٥٢﴾ هؤسا چو پیغمبر بۆ نه فیت بهری شان ری نه هاتینه هنارتن، و وان نه گوتیت [ئهو پیغمبر] بان سیر بهنده بان یی دینه [فیجا ب خهه نه کهفه، ژ بهر وی یا ئه و د دهره قی تهدا دکهه و دبیرن]. ﴿٥٣﴾ ئه ری وان شیرت و وه سیهت ل ئیک و دو کرینه [دا هه می هؤسا ل سهر ئیک ئاخفتنی کوم بین]، نه خیر به لی ئه و زیده د سهر داچۆینه. ﴿٥٤﴾ فیجا ژ وان بگه ره و به ری خو ژ وان وهر گیره، تو نه یی لومه کاری [یا ته بهس گه هاندنه]. ﴿٥٥﴾ و [ب قورئانی] بهرده وام شیرتانه بکه، ب راستی بهس خودان باوهر فایده ی شیرتانه دکهه. ﴿٥٦﴾ و من نه جنه و مروف بهس بۆ هندئ ییت داین، من بهر یسن. ﴿٥٧﴾ من چو رزق ژ وان نه فیت [بدنه من بان بدنه خو بان بدنه غهیری خو، نه زم یی رزقی ددهم]، و من نه فیت ئه و خوارنی بدنه من [نه بۆ من، نه بۆ بهنده بیته من]. ﴿٥٨﴾ ب راستی خودیه رازق و خودان هیژ و هیژ موکوم. ﴿٥٩﴾ فیجا ب راستی ئه ویت ستهم کریه [ژ مله تی ته و ئه ویت گاوربووین]، پشک و بارهک ژ ئیزایی یا هه ی، وه کی پشک و بارا هه فالیت وانه [ئه ویت مه دهیلاک برین ژ مله تی نوح و عاد و (سه موود)]، فیجا بلا له زی نه کهه. ﴿٦٠﴾ و ئیزا و نه خوشی بۆ وان بن ئه ویت گاوربووین، وی رۆژی ئه و یا به بان بۆ وان پی هاتیه دان [و ئه و رۆژ، بان رۆژا به دریه بان یا قیامه تیهه].

سوره نازور

ل مه کهه ی هاتیه خوار ی (٤٩) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سویند ب [جیایی] (نازور) ئی [ئه وی خودی ل سهر، د گهل مووسایی ئاخفتی]. ﴿٢﴾ و سویند ب وی کتیبای ریز ریز نفیسی [کو قورئانه]. ﴿٣﴾ [و ئه و قورئان] د بیسته کی فه کریدا [ئانکو ئه ف قورئانه یا بهرده سته بۆ هه وه هه میان و یا فه کریه و گر تینه ل ده ف پیغمبره ی تنی کو هوین چ لی نه زانن]. ﴿٤﴾ و سویند ب ئافه یی ئافا [ئه وی دکه فته ئه سمائی هه فتی، ملیاکهت تیدا خودی دهر یسن و ته سیحا وی دکهه]. ﴿٥﴾ و سویند ب بانئ بلند کری [کو ئه سمانه]. ﴿٦﴾ و سویند ب دهر یا یا تری ئاف [بان یا رۆژا قیامه تی دبته ئاگر]. ﴿٧﴾ ب راستی ئیزا یا خودی یا هاتیه [و هه ری ئیت]. ﴿٨﴾ چو ئاسته نگ باشقه بر دریکا ویدا [ئیزایی] نینه [نه هیلیت بیت]. ﴿٩﴾ رۆژا ئه سمان دئین و دچن، و دزقین و ب ئافیک دکهفن. ﴿١٠﴾ و رۆژا چیازی ژ جهی خو دچن [و وه کی ئه و ران دچن و بهر با دین]. ﴿١١﴾ فیجا وه ی ئیزا و نه خوشی وی رۆژی بۆ وان، ئه ویت بی باوهر و رۆژا قیامه تی دره و دانان. ﴿١٢﴾ ئه ویت ب گهرمی ب نافا پویجاییتیدا دچن، و ئاگه هژ خو نه ی. ﴿١٣﴾ رۆژا بۆ دۆزه ی دئینه پالان پالانه کا حیل. ﴿١٤﴾ [دهر گه هفانیت دۆزه ی دئ بیژنه وان]: ئه فه ئه و ئاگره یی هه وه دره و دانا.

﴿١٥﴾ ٺهري ٺهه [ٺهف ٺاگره] سحره؟ ڀان ڙي هوين
 نابينن؟ ﴿١٦﴾ هه ڀنه ٿيڏا و ٺامكهني، ٺيجا هوين
 سههرا خو ٻڪيشن ڀان نه ڪيشن ٿيڪه، هوين وي ڏخون
 ڀا هه وهه ڪري. ﴿١٧﴾ ٻ ڀاسني ڀاريز ڪار و ته ڦوادار
 ڀيٽ ڊ بهه شت و خوشباند. ﴿١٨﴾ دلخوشن ٻ
 تشي خودايي وان داييهه وان، و خودايي وان ٺهو ڙ
 ٺيزا ڊوڙهه ڀاراستن. ﴿١٩﴾ بخون و ٺهه خون، هه وهه
 ٺوشي جان ڀيٽ، ڙ بهر وان ڪار و ڪرياريت هه وهه
 ڊڪرن. ﴿٢٠﴾ ڀيٽ ڀالدايهه ل سهه ته خيت ريز ڪري،
 و مهه ڀريٽ چافگر ڀيٽ ڪرينه هه ڦسهه ريت وان.
 ﴿٢١﴾ و ٺو ڀت باوهه ري ٺينايين و ڊويندهه وان ڙي
 ل سهه باوهه ريهي ريڪا وان گرتي، مهه ڊويندهه
 وان گهه اندهه وان [ڊ بهه شتيد، ڊا چافيت وان ٻ
 ڊويندهه وان رڙون ٻين و ڪه ڀفا وان ڀيٽ]، و مهه
 چو ڙ ڪار و ڪرياريت وان ڪيم نه ڪر، ههه ٿيڪ ٻ
 ڪار و ڪرياريت خو ٺهه ڀي گريڊاييهه. ﴿٢٢﴾ وههه
 فيقي و گوشته ڪي دلي وان ڊچيٽي، ٺهم ڊدهينه وان.
 ﴿٢٣﴾ و ٺهو ڊ بهه شتيد ڀهر داغت مهه ڀي ڙ ٿيڪ و

دو وهر دگړن، نه ټاخفتنیت بهروفاژۍ [ټانکو بۍ مفا] نه ژۍ یټ ب گونه ه، تیدا دیبژن. ﴿۲۴﴾ کورپه لاولو خزمه تی ل سهر وان دگهړن، دۍ بیژۍ لولویټ دهست لی نه دایبینه [هندي هند زه لال و جوانن]. ﴿۲۵﴾ و [به حه شتی] بهرۍ خو دده نه ټیک و دو، و پسپارا کاروبار یت دنیاۍ ژ ټیک و دو دکهن. ﴿۲۶﴾ دۍ بیژن: ب راستۍ هم دنیاۍ دۍ [ژ ټیزایا خودۍ] یټ دترسیای بووین. ﴿۲۷﴾ فیجا خودۍ که رهم د گهل مه کر، و هم ژاگرۍ له شسوم پاراستین. ﴿۲۸﴾ ب راستۍ دنیاۍ دۍ، مه نه و دپهرست و مه دوعا ژوی دکرن [کو نه و مه نازا بکه ت، و گونه هی ت مه ژۍ به ت]، ب راستۍ نه و ه قهنجیه خش و خودان که رهم و دلوفان. ﴿۲۹﴾ فیجا [هۍ موحه مه د] بهر دعوام شیرۀ تان ل وان بکه، و تو ب که رهما خودایۍ خو [ټانکو ب پیغه مبه راتیۍ]، نه خیفزانکی و نه یۍ دینی [ههروه کی نه و دیبژن]. ﴿۳۰﴾ یان ژۍ دیبژن نه و ه له به سستان و شاعره که، و هم یۍ ل هیشۍ به لایه کا دنیاۍ بیته سهرۍ و پۍ بچیت [و هم ژۍ ره حه ت بین]. ﴿۳۱﴾ [هۍ موحه مه د] بیژ: چافهړۍ مرنا من بن، ب راستۍ نه و ژۍ د گهل هه و دۍ ژ چافهړیان بم [و دۍ بهرۍ خو دهینۍ، کا خودۍ دۍ کی بهر ټاتاف که ت].

فَاسْخِرْ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُعْصِرُونَ ﴿١٥﴾ أَصَلَوْهَا فَأَصْبَرُوا
وَأَوْ لَا تُصْبِرُوا وَسَاءَ عَلَيْكُمْ أَنْتُمْ جُنُودٌ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾
إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُودٍ ﴿١٧﴾ فَلَا يَمْنَعُهُمْ بِمَاءٍ أَنْتُمْ رُبُّهُمْ
وَقَدْهُمْ رُبُّهُمْ عَذَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُّوْا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَى سُرُجٍ مَصْنُوفَةٍ وَوَرَجْنِهِمْ
يُحَوِّرُ عَيْنٌ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِذْنِ الْحَقِّ تَا
بِهِمْ ذُرِّيَّتُهُمْ وَمَا لِلشَّكْرَةِ مِنْ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا
كَسَبَ رَهِيْنٌ ﴿٢١﴾ وَأَمَّا ذُنُوبُهُمْ فَبِكَاهِنَةٍ وَلَوْ مِمَّا يَنْتَشِرُونَ ﴿٢٢﴾
يَنْتَرِعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَعْنُ فِيهَا وَلَا تَأْنِيهِ ﴿٢٣﴾ وَيُطَوَّقُونَ عَلَى
غُلَامٍ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ﴿٢٤﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى
بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُتَشَفِّقِينَ ﴿٢٦﴾
فَمَرَّتْ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَّنَا عَذَابَ السَّعِيرِ ﴿٢٧﴾ إِنَّا كُنَّا
مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكَرْنَا أَنْتَ بِغَمَتٍ
رَبِّكَ يَكَاهِنُ وَلَا مَجْنُونٌ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعَرٌ نَتَرَفُصُّ بِهٖ زَيْبَ
الْأَمْنِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَتَّبُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَزِعِينَ ﴿٣١﴾

۳۲ ﴿ثُمَّ رَأَىٰ ثَقَلَىٰ وَان، فهِرْمَانَا وَان ب فِئ ثَاخْتَنَى
 دكهت [جار دبیژن قورئان سحره، یان ژى شولى
 خیفزانكانه یان شعره]، نه خیر و نهینه بهلى ټه
 مله ته كى زیده سهر داجوینه [ژ كه رب و عیناد فى
 ثاختنى دبیژن]. ۳۳ ﴿یان ژى دبیژن: [موحه مه دى
 ټه ف قورئانه] یا ژ ده ف خو چیکرى؟ نه خیر و هسا
 نینه بهلى ټه و باوهریبى نائین. ۳۴ ﴿بلا ثاختنه كا
 وهكى قورئانى بین، ټه گهر راست دبیژن [كو ټه ف
 قورئانه نه ژ ده ف خودییه، و موحه مه دى ژ نك خو
 یا چیکرى]. ۳۵ ﴿ټه رى ټه و بى چیکه هاتینه
 چى کرن، یان ژى وان ب خو، خو داییه؟
 ۳۶ ﴿یان ژى وان ټه رد و ټه سمان چى کرینه؟ نه خیر
 وان چو ژ شان چى نه کرینه بهلى ټه و تیقینى نائین
 [كو خودییه چیکه رى وان و یى ټه رد و ټه سمانان].
 ۳۷ ﴿یان ژى گه نجخانه و خزینه ییته خودایى ته د
 دهست و اندانه؟ یان ژى ټه و سهردهست و خودان
 دهسته لات [ل سهر هه مى تستان، چ یا بقی دکن].
 ۳۸ ﴿یان ژى وان پیسترك هه نه [پى دچنه ټه سمانان]،

و گول [ثاختنه ملیاکه تان] دبن [و ب فى ریكى ب سهر غه یی هلدبن، و پى دزان ټه و ییته ل سهر هه قیى،
 ژ بهر هندى ریكا خو ناهیلن]، بلا گوهدیرى وان، نشان و بهلگه یه كا پو و ناشکهرابینیت. ۳۹ ﴿ټه رى
 کچ ییته وینه، و کوپ ییته هه و نه؟ ۴۰ ﴿یان ژى تو کرى [ل سهر راگه هاندنا فى په یامى] ژ وان دخوازی،
 فیجا ژ بهر هندى بارى وان یى گرانه [و موسلمان نابن و باوهریبى ب ته نائین]. ۴۱ ﴿یان ژى غه یل ده ف
 وانه، و ټه و دنفیسن. ۴۲ ﴿یان ژى ټه و ل بهر پیلانه كى دگه پ؟ نى ټه و پیلان دى ب سهرى و اندا شکیت
 ټه ویت گاوربووین. ۴۳ ﴿یان ژى وان په رستیه ك غه یرى خودى هه یه؟ ب راستى خودى ژ وى شرکا ټه و
 ب بال ویشه لى ددهن، یى پاقره. ۴۴ ﴿و ټه گهر ټه و گاور بینن پارچه یه ك یا ژ ټه سمانى دادكه فیت [هه ر
 باوهریبى نائین]، و دى بیژن عه و ره یى كه فتییه سهر ټك. ۴۵ ﴿فیجا ژ وان بگه ره هه تا دگه هه ر و ژا خو،
 ټه و ټه و تیدا دیلاك دچن [پوژا به دریه، یان یا مرنى، یان پوژا قیامه تیه]. ۴۶ ﴿پوژا نه خشه و پیلانیت
 وان چو ئیزیا خودى ژ وان نه ده ته پاش، و هاریکاریا وان ژى نه ټیته کرن [و ئیزا ژ وان نه ټیته ټه گرتن].
 ۴۷ ﴿و ب راستى ئیزیا كه دى ژى ژ بلى ئیزیا ئاخره تى [كو ئیزیا گوریه]، بو ټه ویت سته م کرین یا هه ی،
 بهلى باراپتر ژ وان فى نوزانن. ۴۸ ﴿فیجا سهرى ل سهر حوكمى خودایى خو بکیشه [و بینا خو ل وان
 فره بکه، هه تا ئیزیا مه گوتى ب سهرى وان بیت]، و ب راستى تویى ل بهر چافیت مه و دبن چاقدیری
 و پارستنا مه ټه [فیجا پویمه ب وان نه كه، و خه ما وان پانه كه]، و گاغا تو [ژ روینشتنا خو] رادى، خودایى
 خو ژ کیناسییان پاقر بکه، و په سنا وى بکه [بیژه (سبحان الله و بجمده)]. ۴۹ ﴿و ب شه فى و پشتى ستر
 ئاغا دبن، خودایى خو ژ کیناسییان پاقر بکه [یان ب شه فى فان نفیژان (مه غره ب، عه یشا و شه فنفیژان، و دو
 روکعه تیت بهرى سپیدى] بکه].

سُورَةُ النَّجْمِ

ل مه که هی هاتیسه خوارئ (۶۲) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱. سویند ب سترئ وهختئ ئافا دبیت. ۲. هه فالئ هه وه [مه خسه د پئ پیغه مبه ره] گومرا نه بوویسه، و چو جارا پویج نه ناخفتیه. ۳. و نه و ژ دهف خو و ژ دلخوایا خو ناخفتیت. ۴. و ناخفتیت نه گهر ژ وه حیئ نه بیت [ئانکو قورئان ژ وه حیئ پیغه تر نبه]. ۵. خودانئ هیزا مه زن، نهف وه حییه یا بوئینایی و نیشادایی. ۶. نه و [یئ وه حی بوئینایی، کو جبرله] خودان هیز و تیگه هشتن و خودان قه دره، و ل سهر رهنگئ خو یئ دورست (د کراسئ ملیاکه تینییدا) پراوه ستیا [و خو نیشا پیغه مبه ری دا]. ۷. و نه و ل په ریئ ته سمانی بوو، ملی روژ ئافایی. ۸. پاشی [ئانکو پشتی ل سهر وینه یئ خو یئ دورست، ل په ریئ ته سمانی دیار بووی] تیزیکی پیغه مبه ری بوو، و پتر تیزیک بوو. ۹. و قه دره دو کفنان یان کیمتر [تیزیک] بوو.

۱۰. فیجا [جبریل ب ته مرئ خودئ] نه و وه حی بو بهنده یئ خودئ ئینا نه و خودئ بو هنارتی. ۱۱. دلئ پیغه مبه ری، نه و پیغه مبه ری ب چافئ خو دیتی، دره و نه دانا [کو دیتنا جبریلیه ل سهر وینه یئ وی یئ دورست]. ۱۲. نه ری هوین جره پری د گهل وی دکهن ل سهر تشتئ وی دیتی؟ ۱۳. ب سویند دهاتنه خواره کا جبریل یا دی ژیدا پیغه مبه ری نه و (جبریل) ل سهر پهنگئ وی یئ دورست دیتبوو. ۱۴. [شه فا چو نا ته سمانان] ل دهف دار کنیرا خلاسیئ [کو دکه فیه ته سمانئ حه فتئ، ل ویری زانینا ملیاکه تان ب دیماهی دیتت، و ژ ویری و نه ژ خودئ پیغه تر، که سی دی نوزانیت کا چ هیه]. ۱۵. به حه شتا ئیور گه هی یال دهف. ۱۶. و دار دیت وهختئ یا نخافتئ، ب وی تشتئ پی نخافتئ [کو که سه ک نه شیت ژ بل خودئ، سالو خه تیت وئ بیژت]. ۱۷. چافئ وی ب چوره خیت دیدا نه هاته گپران، و ژ تخویب بو هاتیسه دانان نه بوری. ۱۸. ب سویند نه و [مه خسه د پیغه مبه ره، شه فا چو نا ته سمانان] هنده ک نیشانیت مه زن بیت خودایی خو دیتن. ۱۹. کا بیژنه من [گهل قوره شییان نه و بوتیت هوین دپهر یسن] لات و عوززا. ۲۰. وی سی مه نات، کا وان تشتک ژ وی شیان و مه زانایی هیه یا خودئ هه ی، دا هوین وان بهر یسن. ۲۱. نه ری کور بو هه وه نه و کچ بو خودئ [حاشا وان ملیاکه ت دکره کچیت خودئ، و وان ب خو کچ نه دقیا]. ۲۲. نه فیه لیگه کر نه کا نه دورسته. ۲۳. نه فیه [مه خسه د نه و بهر سستیئ ژ بل خودئ دپهر یسن] ژ هنده ک ئافان پیغه تر نین، هه وه و باب و باپیریت خو ئافیت داناینه سهر، و خودئ چو نیشان و به لگه پی نه هنارتینه، و ب راستی نه و بهس ب دویف خیال و خولیان و دلخوایا خو دکه فن، و ب سویند ریکا راسته ریسیئ [کو نه ف قورئانه یه] ژ دهف خودایی وان بو وان هات [یئ بزائن نه و بوتن]. ۲۴. نه ری ما روئی چ بقیث، دی بو ئیتته جه؟ ۲۵. دنیا و ئاخهره ت بیت خودینه [یئ بقیث دی ژ دنیای و ئاخهره تئ ده تی، وی نه فیت دی ژئ قه گریت، و نه ب که یفا مرو فینه]. ۲۶. و گه له ک ملیاکه ت له سمانان بیت هه یین [هه رچه نده ب شهف و روژ په رستنا خودئ دکهن]، د گهل هندئ ژ مه هدره وان ب چو ناچیت یا وی نه بیت یئ خودئ ده ستورییا وی بدهت و بقیث [فیجا بوت و ب فی یئ بهایا خو فیه، دی چاوا مه هدرئ کهن].

سُورَةُ النَّجْمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝۱ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۝۲ وَمَا يَبْطِئُ عَنِ
الْهَوَىٰ ۝۳ إِن هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۝۴ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝۵ ذُو مِرَّةٍ
قَاسَمَ ۝۶ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝۷ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝۸ فَكَانَ قَابَ
قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝۹ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝۱۰ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ
مَا رَأَىٰ ۝۱۱ أَفَتَمُرُّوهُ عَلَىٰ مَا بَرَىٰ ۝۱۲ وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ۝۱۳
عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ۝۱۴ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ۝۱۵ إِذْ يُخَفَّى السَّيِّدَةَ
مَا يَعْنَىٰ ۝۱۶ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝۱۷ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ
الْكَرِّ ۝۱۸ أَفَرَىٰ بَعْدَ اللَّتِّ وَالْعُرَّىٰ ۝۱۹ وَمَنْذُ الْقَائِلَةِ الْأُخْرَىٰ ۝۲۰
الْكُفْرَ الذِّكْرَ وَالْأُنْثَىٰ ۝۲۱ تِلْكَ إِذْ قَسَمْتُ لَكَ ۝۲۲ إِن هِيَ إِلَّا أَسْمَاءُ
سَمِعْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مِمَّا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۝۲۳ إِن بَنِعَوْنَ إِلَّا
أَظْلَمَ وَمَا يَهْدِي الْأَنفُسَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ الْهُدَىٰ ۝۲۴ أَمْ لَإِن لَّمْ يَلْسَنِ
مَآءَتَىٰ ۝۲۵ فَلْيَلْهُمُ الْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ ۝۲۶ وَكَمْ فِي مَلِكٍ فِي السَّمَوَاتِ
لَا تُغْنِي سَفْعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُرِىٰ ۝۲۷

الجزء التاسع

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةً الْأُنثَى
وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنَّ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ
الْحَقِّ شَيْئًا ﴿٢٨﴾ فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ دِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ
سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ اهْتَدَى ﴿٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَوُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا
بِالْحُسْنَى ﴿٣١﴾ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْأَشْوَ وَالْفَوَحِشَ إِلَّا اللَّعْمَ
إِنَّ رَبَّكَ وَسِعَ الْمَغْفِرَ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
وَإِذْ أَنْتُمْ أَجْنَةُ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ
بِمَنْ أَتَقَى ﴿٣٢﴾ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى ﴿٣٣﴾ وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْدَى ﴿٣٤﴾
أَعَنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى ﴿٣٥﴾ أَمْ لَمْ يُبَيِّنْ لِي مَا فِي صُحُفِ
مُوسَى ﴿٣٦﴾ وَابْرَهيمَ الَّذِي وَفَّى ﴿٣٧﴾ أَلَّا تَرَى وَاِزْرَ وَزُرْ أَخْرَى ﴿٣٨﴾
وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ﴿٣٩﴾ وَأَنْ سَعْيُهُ سَوْفَ يَرَى ﴿٤٠﴾
ثُمَّ يُجْزَى الْجُزَاءَ الْآوْفَى ﴿٤١﴾ وَأَنْ إِلَى رَبِّكَ الْمُسْتَهَيَّ ﴿٤٢﴾
وَأَنْ هُوَ أَصْحَابُكَ وَأَنْكِ ﴿٤٣﴾ وَأَنْ هُوَ أَمَاتٌ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾

﴿٢٧﴾ ب راس تي ته ویت ژ ئاخره تی بی باور،
ملیاه تان دکه نه کچ. ﴿٢٨﴾ و وان چو بهلگه و نیشان
ب قی چهن دئی نینن [کو ملیاکهت بیت مینه، و حاشا
کچیت خودینه]، بهس ب دویف خیال و خولیانا
دکه فن، و خیال چوجا جهی هه قیسی ناگریت.
﴿٢٩﴾ فیجا [هه ی موحه مه د] به ری خو ژ وی و هر گپه
ته وی پش تا خو داییه قورنائی، و باوهری پی نه نیایی
و ژ یانا دنیایی پیقه تر نه فیایی. ﴿٣٠﴾ ته فه ژ قی پیقه تر
نوزانن و زیده تر ژ قی ناکه ن، ب راس تی خودایی
ته چیت دزانی ت کا کی ژ ریکا وی دهرکه فتیه، و تهو
چیت دزانی ت کا کی ل سه ریکا ویه. ﴿٣١﴾ و هندی
دهرد و ته سماناندا هه ی یی خودیه [و خودی بیت
چی کرین] دا ته ویت خرابی کرین ب خرابیا وان
جزا بکه ت، و دا ته ویت قه نجی کرین ب قه نجیان
خه لات بکه ت. ﴿٣٢﴾ ته ویت (قه نجیکاریت) ژ بلی
گونه هی ت بچویک، خو ژ هه می گونه هی ت مه زن و
ته ری ف [وه کی زانیی] دپارین، ب راس تی لیورینا
خودایی ته یا بهر فره هه، خودی هه وه ژ هه وه ب خو

چیت دناسیت، بهری هه وه بده ت [وه ختی بابی هه وه ئاده م] ژ ئاختی چی کری، و وه ختی هیژ هوین دزکی
دهیکت خودا [دزانی هوین گونه هی ت بچویک هه دئی کهن]، فیجا خو پاقر نه دانن و مه دحیت خو نه کهن،
تهو چیت دزانی ت کی یی ب ته قوایه. ﴿٣٣﴾ بیژه من ته وی بهری خو ژ نیانی وهر گپرایی [مه خسه د پی
وه لیدئی کوپی موغیره یه]. ﴿٣٤﴾ ته وی پیچه ک ژ مالی خو دایی و قه لسی کری. ﴿٣٥﴾ ته ری ته وی زانینا
غه یی ل ده شه تهو دینی ت [هه قالی وی دئی دپیش ویه نیزایی خوت]. ﴿٣٦﴾ ته ری تهو ب وی نه هاتیسه
ئاگه هدار کرن، تهو باو موسایی دته وراتیدا هاتی. ﴿٣٧﴾ یان ژ ی تهو باو نیبراهیمی هاتی، تهو نیبراهیمی
ته مرئی خودی دورست ب جه کری. ﴿٣٨﴾ [بو نیبراهیمی و موسایی هاتوو کو] کس [باری] گونه ها
کسئی ناراکه ت. ﴿٣٩﴾ و ژ وی پیقه تر ناگه هی ته مروفی، یا مروفی کری. ﴿٤٠﴾ و ب راس تی [روژا قیامه تی]
مروف دئی کار و کریاریت خو بینیت. ﴿٤١﴾ پاشی خودی دئی جزایی وی [به رانه ری کار و کریاریت
وی] ب دورستی [بی کیاسی] ده تی. ﴿٤٢﴾ و ب راس تی دویا هییا هه ر تشته کی یال ده ف خودایی ته.
﴿٤٣﴾ و ب راس تی وی، گری و کهنی، ییت دایین. ﴿٤٤﴾ و ب راس تی وی، ژین و مرن، ییت دایین.

﴿۷﴾ چافشور و چافشکستی ژ گورن دهر دکهن، دئ بیژنی کولینه به لا قبووین. ﴿۸﴾ [وئ پوژنی] بیټ ب له زن [ول که سئ نازقن] به رب گازی که ری [کو سرافیل] دچن، و ئەو یت گاوربووین دئ بیژن: ئەفه پوژەکا زینده گرانه. ﴿۹﴾ بهری وان (بهری خه لکئ مه که هئ) مله تئ نوو حئ باوهری نه ئینا، و بهنده یئ مه دره وین دانا، و گو تن یئ دینه و ب پاشقه برن [و نه هیلان په یاما خودایئ خو بگه هینیت]. ﴿۱۰﴾ ئینا [نوو حئ] گازی خودایئ خو کر: [خودیو] ب راستی [تو دزانی] ئەز یئ بن دهست و بی هیزم، فئجا هاریکاریا من بکه و تولیت من ل وان فه که. ﴿۱۱﴾ فئجا مه دهر که هیت ئەسمانی بو ئافه کا بوش فه کرن. ﴿۱۲﴾ و مه کانی ل ئه ردی دهر کرن، و هه ردو ئاف [ئافا بارانی و یا کانیان] ل سه ر کاره کئ خودئ نفیسی فیک که فتن [ئهو زی د هیلاک برنا مله تئ نوو حیه ب توفانی]. ﴿۱۳﴾ و مه ئەو ل سه ر وئ گه میئ هه لگرت، ئەوا ب ده پ و بزماران هاتییه چی کرن. ﴿۱۴﴾ د بن چافدیژی و پاراستنا مه فه

خُشَعًا ابْصَرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْجَدَاثِ كَانَهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ﴿۷﴾ مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكُفْرُونَ هَذَا بُرْهَانٌ عَيسٍ ﴿۸﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدَجَرُوا ﴿۹﴾ فَدَعَا رَبُّهُ أَنِّي مَعْلُونٌ فَانْتَصِرْ ﴿۱۰﴾ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَمِرٍ ﴿۱۱﴾ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿۱۲﴾ وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوْجِ دُسْرًا ﴿۱۳﴾ نَجَّى بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِمَنْ كَانَ كُفِرًا ﴿۱۴﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ﴿۱۵﴾ كَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَمُذِرٍ ﴿۱۶﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ﴿۱۷﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ كَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَمُذِرٍ ﴿۱۸﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسَمًّى ﴿۱۹﴾ تَنَزَّلُ النَّاسُ كَانَهُمْ جَرَادٌ مُّخْلٍ مُّنْقَعِرٍ ﴿۲۰﴾ كَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَمُذِرٍ ﴿۲۱﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ﴿۲۲﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنَّدَى ﴿۲۳﴾ فَقَالُوا ابْشِرْنَا مِنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ إِنَّا إِدْأَلْنَا ذُلًّا وَشُعْرًا ﴿۲۴﴾ أَلْقَى الذِّكْرَ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنَيْهَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ ﴿۲۵﴾ سَيَعْلَمُونَ عَذَابَ الْكَذَّابِ الْأَشِرِّ ﴿۲۶﴾ إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَبِعْهُمْ وَأَصْطَبِرْ ﴿۲۷﴾

[ئهو گه می] دچو، [و بیټ مایین مه د ئافیدا خه ندقاندن] ئەفه جزایئ وانه ئەو یت گاوربووین. ﴿۱۵﴾ و ب سویند کارئ مه کری [و مه ب سه رئ وان ئینایی] مه کره نشان و به لگه یه [بو ئەو ئ پیغه بهیت]، فئجا ئیک هیه پیغه بهیت و بو بیته چامه؟ ﴿۱۶﴾ و ئیزا و ئاگه هدار کرنا من یا چاوا بوو [بو ئەو یت چو چامه بو خو ژ نشان و به لگه یټ من و هره گرتین]. ﴿۱۷﴾ و ب سویند مه قورئان بو تیگه هشتن و ژ بهر کرن و شیرت و هره گرتئ یا ب ساناهی ئیخستی، ئەرئ ئیک هیه شیرت و چامه یان ژئ و هره گرت؟ ﴿۱۸﴾ مله تئ عاد ژئ [پیغه مبه رئ خو، هوود] دره وین دانا، فئجا [به رئ خو بدنه ئی] کا ئیزا و ئاگه هدار کرنا من یا چاوا بوو. ﴿۱۹﴾ ب راستی مه بایه کئ زینده سار و ب فیزه فیز، د پوژەکا رەش و بهرده وامدا، ب سه ر وانداهنارت. ﴿۲۰﴾ [ئهو با] مرؤفان و هسا ژ جهیت وان رادکهت، دئ بیژنی قورمئ دارقه سپا هه لکیشایینه. ﴿۲۱﴾ فئجا ئیزا و ئاگه هدار کرنا من یا چاوا بوو؟ ﴿۲۲﴾ و ب سویند مه قورئان بو تیگه هشتن و ژ بهر کرن و شیرت و هره گرتئ یا ب ساناهی ئیخستی، ئەرئ ئیک هیه شیرت و چامه یان ژئ و هره گرت؟ ﴿۲۳﴾ مله تئ (سه موود) ژئ باوهری ب پیغه مبه ران نه ئینا [و دره وین دانان]. ﴿۲۴﴾ و گو تن: ئەرئ ئەم دئ چاوا ب دویش مرؤفه کی که فین، ژ مه ب خو بیت و یئ ب تنئ ژئ بیت؟ ب راستی [ئه گه ر ئەم و به کین] ئەم یټ د گو مراییه کا دویری هه قییدنا، و ئەم یټ دینن. ﴿۲۵﴾ ئەرئ ژ ناف مه هه مییان و هئ به س بو وئ هات؟ نه خیر و نه ئینه و هه کی ئەو دبیزیت، چو و هئ بو وئ نه هاتییه به لئ ئەو دره وینه کئ به ترانه [دقیت ب دره و پیغه مبه راتیئ خو ل سه ر سه رئ مه مه زن بکهت]. ﴿۲۶﴾ سوبه یی [مه خسه د پئ، و هختئ ئیزا ب سه ر و اندا دئته خواری] دئ زانن کا کی دره و که رئ به ترانه؟! ﴿۲۷﴾ [و مه گو ته (صالح) پیغه مبه ری] ئەم دئ حیشتئ بو جه ر باندنا وان هنیزین، فئجا به رئ خو بدئ کا دئ چ ب سه رئ وان ئیت، و بینا خو ل سه ر وان فره ده بکه.

﴿٢٨﴾ وان ئاگه هدار بکه کو ب راستی ئاف دناڤه را وان و حیشتیډا یا هاتییه لیکفه کرن، و هه ر ئیکی رۆژا خو یا هه ی. ﴿٢٩﴾ و وان گازی هه قالی خو کر [خراپی وان]، و دا سه ر فی ئه مری و گۆتئا وان ب جه کر و [حیشتی] کوشت. ﴿٣٠﴾ قیجا ئیزا و ئاگه هدار کرنا من یا چاوا بوو؟! ﴿٣١﴾ ب راستی مه هشه کوه قیرییه ک ب سه ر واندا هنارت، وه کی بویش و په له خی پرت پرت لی هاتن. ﴿٣٢﴾ و ب سویند مه قورئان بو تیگه هشتن و ژبه ر کرن و شیرت وهر گرتنی یا ب ساناهی ئیخستی، ئه ری ئیک هه یه شیرت و چامه یان ژئ وهر گرت؟ ﴿٣٣﴾ مله تی (لووط) پیغه مبه ر ژئ پیغه مبه ر دره وین دانان [و ئه وئ پیغه مبه ر ه کی دره وین دانیت، هه چکو هه می دره وین دانایین]. ﴿٣٤﴾ ب راستی مه بارو فیه کا به ره شیشکان ب سه ر واندا هنارت [مه هه می ده یلاک برن]، مالا (لووط) پیغه مبه ر تی نه بیت، مه ئه و به رسپیده یی قورتالکرن. ﴿٣٥﴾ [قورتالکرنا وان] نیعمه ت و قه نجیه ک بوو ژ ده ف مه، و هؤ سائهم شو کورداران

خه لات ده یین. ﴿٣٦﴾ ب سویند [(لووط) پیغه مبه ر] ئه و ژ ئیزا مه ترساندبوون، به لی ئه و ل فی ترساندنئ ب شک بوون [و دره و دانان]. ﴿٣٧﴾ و ب سویند [مله تی] (لووط) پیغه مبه ر [دفا] (لووط) میثانیئت خو ب ده ست وانفه به ر ده ت، ئینا مه چاقیت وان کۆره کرن، دئ تامکه نه ئیزا و گه فا مه [ئه و] (لووط) ی هوین پی ئاگه هدار کرین]. ﴿٣٨﴾ و ب سویند سپیده یی زوی، ئیزا به کا به ر ده وام ئه و گرتن. ﴿٣٩﴾ دئ تامکه نه ئیزا و گه فا مه [یا هوین پی هاتییه ئاگه هدار کرن]. ﴿٤٠﴾ و ب سویند مه قورئان بو تیگه هشتن و ژبه ر کرن و شیرت وهر گرتنی یا ب ساناهی ئیخستی، ئه ری ئیک هه یه شیرت و چامه یان ژئ وهر گرت؟ ﴿٤١﴾ و ب سویند پیغه مبه ر بو فیرعه و نیان ژئ هاتن. ﴿٤٢﴾ هه می موعجیزه و نیشانیئت مه دره و دانان، ئینا مه ژئ ئه و هنگافتن، هنگافتنه کا سه ر ده سه ته کی خودان شیان [کو خودیه]. ﴿٤٣﴾ ئه ری گاوریت هه وه [گهل قوره یشیان] ژ وان ئه ویت به ری هه وه چۆیین [وه کی مله تی نوو حی و عاد و (سه موود) و... هتد] چیترن [دا ده یلاک نه چن و نه ئینه ئیزادان] یان ژئ ئیمناهی و پشتراستیه ک بو هه وه د کتیئت ته سمانیدا هاتییه [کو هوین ل سه ر گاوریه یی نائینه ئیزادان ژ به ر هندئ هوین ناترسن]. ﴿٤٤﴾ یان ژئ دیبژن: ئه م کۆمه کا [گله کین و به رسینگئ مه نائینه گرتن و] سه ره قئینه. ﴿٤٥﴾ ئیزیک نه دویر، ئه و کۆم دئ شکیت و دئ ره قیت [و ئه فه رۆژا به درئ چیبوو]. ﴿٤٦﴾ و ژفانی ئیزادانا وان [پهستی به درئ] رۆژا قیامه تییه، و رۆژا قیامه تی هئژ مه نتر و ته حله ره [ژ ئیزا یا دنیا یی]. ﴿٤٧﴾ ب راستی گونه کار [د دنیا ییدا] ییت د گومرایی و دینا تییدا. ﴿٤٨﴾ و رۆژا ئه و ل سه ر ده فی دنا گریدا دئینه راکیشان [دئ بیژنه وان]: تامکه نه گهرم و گرانیا ئیزا یا دۆژه یی. ﴿٤٩﴾ هه می تشت مه ب پیشان و قه داره ییت دایین.

وَيَنْهَئُهُنَّ أَنْ يَسْمُنَّ بَيْنَهُنَّ كُلُّ شَيْءٍ مَحْضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿٣٠﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيرِ الْمُحْطَرِّ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالْأُنْدَرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِعْمَةٌ مِنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا ﴿٣٦﴾ بِالْأُنْدَرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ رَوَدُوهُ عَنْ صَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿٣٨﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمُ بَكْرَةٌ عَذَابٌ مُسْتَقَرٌّ ﴿٣٩﴾ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ الْأُنْدَرُ ﴿٤٢﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ ﴿٤٣﴾ أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكَ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٤٤﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ ﴿٤٥﴾ سُبْحَنُ الْمُجْمَعِ وَبُؤُوءُ الْأُذْبُرِ ﴿٤٦﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدهَى وَأَمْرٌ ﴿٤٧﴾ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي صَلَائِلٍ وَسْعَرٍ ﴿٤٨﴾ يَوْمَ يُسْجَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٩﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٥٠﴾

﴿۵۰﴾ و ئەمەركىنا مە بۇ دان و چىكرىنا ھەر تىشتەكى جەرگە، و د ئاقبەرا چاف و بروناندا دىتتە جەھ. ﴿۵۱﴾ و ب سويند مە گەلە گاوریست وەكى ھەوہ یىت د ھىلاك برىن، ئەرئى كەس ھەيە پىتقە بچىت. ﴿۵۲﴾ و ھەر تىشتەكى وان كرى، ھەمى د تۆماراندا یى نىسسىيە. ﴿۵۳﴾ و ھەمى [كار و كرىار] مەزن و بچوىك دنىسسىنە. ﴿۵۴﴾ ب پاستى خودىپاس و خودى ترس یىت د ئاف بەھەشت و روىباراندا. ﴿۵۵﴾ ل وى جەھى وان پى خۇش، و ل دەف خودایى خودان شیان و دەستەھلات.

سُورَةُ رَهْمَان

ل مەدینە یى ھاتىيە خوارى (۷۸) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ خودایى دلۇقان. ﴿۲﴾ قورئان نىشا پیغەمبەرى و ملەتى وى دا. ﴿۳﴾ [و ئەوى] مروۇف چى كرى. ﴿۴﴾ [و ئەوى] ئەزمان و ئاخفتن نىشادا [كو بشىت

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿۵﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاءَكُمْ فَهَلْ مِنْ مَّدَكِرٍ ﴿۶﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿۷﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُنْتَظَرٌ ﴿۸﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿۹﴾ فِي مَقْعَدِ صَدَقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿۱۰﴾

سُورَةُ الرَّحْمَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ ﴿۱﴾ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿۲﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴿۳﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿۴﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿۵﴾ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿۶﴾ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿۷﴾ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿۸﴾ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿۹﴾ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿۱۰﴾ فِيهَا فَلَکُهُمُ وَالْأَحْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ﴿۱۱﴾ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿۱۲﴾ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَّبِّكُمْ تَكْذِبَانِ ﴿۱۳﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَالْفَخَّارِ ﴿۱۴﴾ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِنْ نَارٍ ﴿۱۵﴾ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَّبِّكُمْ تَكْذِبَانِ ﴿۱۶﴾ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿۱۷﴾ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَّبِّكُمْ تَكْذِبَانِ ﴿۱۸﴾

تىشتى بقت پى ديار بکەت. ﴿۵﴾ رۆژ و ھەيف ل دويف حسييەكى [يا ب رىك و پىك] دگەرن [و ب فى گەريانى ئەم ھەژمارا ھەيف و سالوھەت و سالان دزانين]. ﴿۶﴾ گل و گيا [يى بى بن] و دار [بو خودى] سوجدەيى دىھن [ئانكول بەر فەرمانا وينە]. ﴿۷﴾ [و ئەوى] ئەسمانى بلندكرى و ترازيا عەدالەتى يا دانايى [و ئەمرى پى كرى]. ﴿۸﴾ دا ھوين نەدەنە سەر عەدالەتى [و د كىشان و پىفانيدا ستەمى نەكەن]. ﴿۹﴾ [گەلى مروۇقان] كىشانى ب عەدالەت بکەن، و د كىشان و پىفانيدا ترازىيى كىم نەكەن. ﴿۱۰﴾ [و ئەوى] ئەرد بۆ ھەمى جانەوەر و خودان روحان يى چىكرى. ﴿۱۱﴾ ھەمى رەنگىت فىقى و قەسپىت خودان قەلپك، پشكوژ يىت تيدا دايىن. ﴿۱۲﴾ و ھەمى دەخل و دان و گل و گيايىت بىن خۇش، تيدا يىت دايىن. ﴿۱۳﴾ فىجا [گەلى مروۇف و ئەجنەيان] ھوين كىژ نىعمەتا خودايى خۆ درەو ددانن و پەسەند ناكەن. ﴿۱۴﴾ خودى مروۇف ژ ئاخەكا ھەشك، وەكى يا ئامانى ئاخى، يى چى كرى. ﴿۱۵﴾ و ئەجنە ژ گورىيەكا بى دويكىلا ئاگرى يىت چى كرىن. ﴿۱۶﴾ فىجا [گەلى مروۇف و ئەجنەيان] ھوين كىژ نىعمەتا خودايى خۆ درەو ددانن و پەسەند ناكەن. ﴿۱۷﴾ [ئەو دلۇقان] خودايى ھەردو رۆژھەلاتان [يا ھافىنى و يا زفستانى]، و خودايى ھەردو رۆژئاڧيان [يا ھافىنى و يا زفستانى]. ﴿۱۸﴾ فىجا ھوين كىژ نىعمەتا خودايى خۆ درەو ددانن و پەسەند ناكەن.

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١١﴾ بَيْنَهُمَا بَرْخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿١٢﴾ فَيَأْتِيءُ الْآءَ
رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ﴿١٣﴾ تَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّوْلُ وَالْمَرْجَانُ ﴿١٤﴾ فَيَأْتِيءُ الْآءَ
رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ﴿١٥﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿١٦﴾
فَيَأْتِيءُ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ﴿١٧﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿١٨﴾ وَيَبْقَى وَجْهُ
رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ﴿١٩﴾ فَيَأْتِيءُ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ﴿٢٠﴾
يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢١﴾ فَيَأْتِي
ءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ﴿٢٢﴾ سَنَفَعُ لَكُمْ إِيَّاهُ الثَّلَاثَ ﴿٢٣﴾ فَيَأْتِي
ءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ﴿٢٤﴾ يَمَعُشَرُ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنْ أَشْطَعُ
أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَاتَّقُوا اللَّهَ أَنْ تَنْفُذُونَ
إِلَّا بِإِذْنِ السَّاطِنِ ﴿٢٥﴾ فَيَأْتِيءُ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ﴿٢٦﴾ يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ
حُمْلًا ثَوِيًّا مِنْ غَافٍ لَكُمْ فَلا تَنْصِرُونَ ﴿٢٧﴾ فَيَأْتِيءُ الْآءَ رَبِّكُمَا
تُكْذِبَانِ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٢٩﴾
فَيَأْتِيءُ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ﴿٣٠﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ
دِينِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌ ﴿٣١﴾ فَيَأْتِيءُ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ﴿٣٢﴾
يَعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسْمِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالتَّوَصِيِّ وَالْأَقْدَامِ ﴿٣٣﴾

﴿١٩﴾ خودی ههردو ده‌ریایان [یا شرین و یا سویر (شوره)]، دگه‌هینیه ئیک و تیکه‌لی ئیک نابن. ﴿٢٠﴾ ناپیره‌ک یا دناپه‌را ههردو یاندا، تیکه‌لی ئیک نابن. ﴿٢١﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٢٢﴾ ژ ههردو ده‌ریایان [ل فئری مه‌خسه‌د ده‌ریایا سویر (شور) ب تنیه، و نافی ههردو ده‌ریایان هاتیه‌ه چونکی ییت پیکه‌ه]، لؤلؤ و مهرجان دهرکه‌فن. ﴿٢٣﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٢٤﴾ و گهمییته وه‌کی چیاان بلند، ته‌ویت د ده‌ریاییدا دئین و دچن ییت وینه [نانکو خودیه‌ه] شان گهمیاان د گهل مه‌زناتیا وان، ل سهر ئافی رادگریته. ﴿٢٥﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٢٦﴾ ههر که‌سی ل سهر ئهردی هه‌ی، دئ چیت و نامینیت [نانکو دئ مریت و پویچ بیت]. ﴿٢٧﴾ و خودایی ته‌ب تنی دئ مینیت ئه‌وئ خودان مه‌زناتیا و خودان که‌ره‌م. ﴿٢٨﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ

دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٢٩﴾ ته‌ویت دئهرد و ته‌سماناندا هه‌ین، هه‌می داخوازان ژ وی دکه‌ن، و ته‌و ههر وه‌خته‌کی کاره‌کی دکه‌ته. ﴿٣٠﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٣١﴾ [پۆزا قیامه‌تی] دئ ده‌ستی مه‌ب هه‌وه‌را گه‌هیت، گهل مروّف و ته‌جنه‌یان. ﴿٣٢﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٣٣﴾ گهل ته‌جنه‌ه و مروّفان، ته‌گهر هوین بشین ژ ره‌خ و رویت ئهرد و ته‌سمانان [ژ قه‌زا و قه‌ده‌را خودی] دهرکه‌فن دهرکه‌فن، و هوین نه‌شین دهرکه‌فن ب رپکا ده‌سته‌ه لا‌ته‌کی نه‌بیت [ئه‌و ژ ی خودیه‌ه]. ﴿٣٤﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٣٥﴾ [پۆزا قیامه‌تی] گوریا ئاگری بی دویکیل و سفری حلیایی دئ ب سهر هه‌وه‌دا ئیته‌ه دارپتن، و هاریکاریا هه‌وه‌ه ژ ی نائیته‌ه کرن [و هوین ب خۆ ژ نه‌شین هاریکاریا ئیک و دو بکه‌ن]. ﴿٣٦﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٣٧﴾ فئجا وه‌ختی ته‌سمان دکه‌لشیت و وه‌کی گوله‌کا سور، و روینی داخکری لی دئیت. ﴿٣٨﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٣٩﴾ و وی پۆژی پسیرا گونه‌هی ژ که‌سی نائیته‌ه کرن، نه‌ژ مروّفان نه‌ژ ته‌جنه‌یان [چونکی ئه‌و ب سهر و سیایی دئینه‌ه نیاسین]. ﴿٤٠﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿٤١﴾ گونه‌ه‌کار ب سهر و سیایی وان دئینه‌ه نیاسین، و ملیاکه‌ت دئ وان دپه‌رچه‌م و پپلۆکیته‌ه وانرا گرن [و ئافیژنه‌ه ئاگریدا].

فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿١١﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا
الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ؕ إِنِ ﴿١٣﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ
رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿١٤﴾ وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ ﴿١٥﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ
رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿١٦﴾ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ﴿١٧﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿١٨﴾
فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿١٩﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿٢٠﴾ فِيهِمَا
مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ رَوْحَانٍ ﴿٢١﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿٢٢﴾ مُتَّكِئِينَ
عَلَى فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَّتَيْنِ ذَانِ ﴿٢٣﴾ فَيَأْتِيءَ
ءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿٢٤﴾ فِيهِنَّ قَصِيرَاتُ الْفَرْسِ لَمْ يَطْمُئِنَّا
إِنَّسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جِآنٌ ﴿٢٥﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿٢٦﴾ كَأَنَّهُنَّ
الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٧﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿٢٨﴾
هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ ﴿٢٩﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا
تُكْذِبَانِ ﴿٣٠﴾ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٣١﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا
تُكْذِبَانِ ﴿٣٢﴾ مُدْمَأْمَأَتَانِ ﴿٣٣﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿٣٤﴾
فِيهِمَا عَيْنَانِ تَصَاحَتَانِ ﴿٣٥﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿٣٦﴾
فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٣٧﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَيْكَمَا تُكْذِبَانِ ﴿٣٨﴾

﴿٤٢﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا خودايى خو دره و
ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٤٣﴾ ته فه هه دوزه هه
هوا گونه هكاران دره و ددانا. ﴿٤٤﴾ هه [ته ويت
دوزه هه دره و ددانا] د نافه را ناگرى دوزه هى و نافا
زيده شارباييدا دئين و دچن. ﴿٤٥﴾ فَيَجَا هَوِين
كيژ نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن و په سهند
ناكهن. ﴿٤٦﴾ و هوى ترسا راهه ستياى بهانه برى
خودايى خو دديدا، دو بهه شست ييت بو هه بين.
﴿٤٧﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا خودايى خو دره و
ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٤٨﴾ هه ردو بهه شستان،
داريت وان ب چهق و فيقيهه. ﴿٤٩﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ
نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.
﴿٥٠﴾ دو كانى د ناخرا دچن. ﴿٥١﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ
نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.
﴿٥٢﴾ و ژ هه ر فيقيهه كى، دو جوين ييت تيدا هه بين.
﴿٥٣﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن
و په سهند ناكهن. ﴿٥٤﴾ ل سه ر هنده ك نفينا ييت
درىژ كرينه، به ته نى وان ژ نارمويشى ستويره، و فيقيهى
هه ردو بهه شستان رى يى بهر دهسته. ﴿٥٥﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.
﴿٥٦﴾ ژ نيت چافيت وان بهس ل زه لاميت وان، ييت تيدا، و بهرى زه لاميت وان، دهستى كه سى نه گه هشتيه
وان، نه ژ نه جنه و نه ژ مروقان. ﴿٥٧﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.
﴿٥٨﴾ دى بيژى (هه ژ نيت ژيگوتى) ياقووت و مهر جانن. ﴿٥٩﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا خودايى خو دره و
ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٠﴾ و قه نجيبى، چو خه لات ژ قه نجيبى بيقه تر نينن. ﴿٦١﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا
خودايى خو دره و ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٢﴾ و ژ بلى وان هه ردو باخچه يان، دو باخچه ييت دى رى
ييت هه بين. ﴿٦٣﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٤﴾ و هه ردو رى
كه سكه كى تارينه. ﴿٦٥﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٦﴾ و دو ان
هه ردو باخچه ياندا، دو كانى ييت هه بين بهر دهه ام دزين، و ناف ژ بهر وان دچيت. ﴿٦٧﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ
نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٨﴾ هه مى رهنگيت فيقى و دارقه سپ و هنار ييت تيدا.
﴿٦٩﴾ فَيَجَا هَوِين كِيژ نيعمه تا خودايى خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.

﴿٧٠﴾ وَثَنَتْ رَهْشَت پاك و جوان يَت تيدا.
 ﴿٧١﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيِمه تا خودايي خَو دره و
 ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٧٢﴾ هَو بهري چافگر
 و چافره شن، و د چادر يَت خَو دانه. ﴿٧٣﴾ فَيَجَا
 هوين كيژ نيِمه تا خودايي خَو دره و ددانن و
 په سهند ناكهن. ﴿٧٤﴾ و بهري زه لام يَت وان، ده ستي
 كه سه كي نه كه هشتيه وان، نه ژ نه جنه و نه ژ مرو فان.
 ﴿٧٥﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيِمه تا خودايي خَو دره و
 ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٧٦﴾ بالا وان [به حه شتيان]
 يال باليفكيِت كه سك، و مه حفوير يَت جوان و ب
 رويشي. ﴿٧٧﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيِمه تا خودايي
 خَو دره و ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٧٨﴾ پيرو زه نافني
 خودايي ته، يي خودان مه زنا تي و خودان كه رهم.

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

ل مه كه هي هاتيه خوار ي (٩٦) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [بيژه وان] گاڤا قيامه ت رابوو. ﴿٢﴾ كه س نه شيِت رابوونا وي دره و بدانيت [خَو نه ويِت دنيا ييدا
 دره و ددانان، ده مي رابوونا وي نه شين دره و بدانن]. ﴿٣﴾ [هَو رَوژ كو رَوژا قيامه تيه] هنده كان نزم دكه ت
 [دبنه دَوژه هي]، و هنده كان بلند دكه ت [و دبنه به حه شتي]. ﴿٤﴾ گاڤا هَرده ژيانه كا مه زن و ب هيژ
 هه ژيا. ﴿٥﴾ و چيا پرت پرت بوون. ﴿٦﴾ و بوونه تَوژه كا به رها. ﴿٧﴾ و هنگي هوين دي بنه سي جوين.
 ﴿٨﴾ فَيَجَا خودانيت ملي راستي [نه ويِت ژ ملي راستي ه بُو به حه شتي دنيِه برن]، [يان زي] خودانيت ده ستي
 راستي [نه ويِت كتيبيِت كار و كرياريِت خَو ب ده ستي راستي و هر دگرن]، و خودانيت ملي راستي [د كار و بار
 و سالو خه تيِت خَو دا] د چاوانن؟ ﴿٩﴾ و خودانيت ملي چه پي [نه ويِت ژ ملي چه پي ه بُو دَوژه هي دنيِه
 تاژوتن]، يان زي خودانيت ده ستي چه پي [نه ويِت كتيبا كار و كرياريِت خَو ب ده ستي چه پي و هر دگرن]،
 و خودانيت ملي چه پي د چاوانن؟ ﴿١٠﴾ و [جويني سيي] نه ويِت بهري همميان خير ي دكه ن، و بهري
 همميان خَو دثاڤيژني، نه ويِت ل پيشيا همميانه [بُو به حه شتي]. ﴿١١﴾ نه فنه نيزيكي خودي. ﴿١٢﴾ ييت د
 به حه شتيِت پر خير و بيدا. ﴿١٣﴾ [هَو به حه شتي، نه ويِت نيزيكي خودي] گه له ك ژ پيشيانه. ﴿١٤﴾ و كي مه ك
 ژ پاشيانه [نانكو ژ مله تي پيغه مبهري]. ﴿١٥﴾ ل سه ر ته خيت زير كري و ريز كري. ﴿١٦﴾ به رانه ري ئيك د
 پالدينه.

الجزء

يُطَوَّفُ عَلَيْهِمْ وَلَدُنْهُمْ قُلُودٌ ﴿١٧﴾ يَا كُوفٍ وَابْرَاقٍ وَكَأْسٍ
 مِّن مَّعِينٍ ﴿١٨﴾ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُزْفُونَ ﴿١٩﴾ وَفَكَهْطَ مِمَّا
 يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَحَرَّ طَيْرٌ مِّمَّا يَسْتَهْوُونَ ﴿٢١﴾ وَحُورٌ عِينٌ ﴿٢٢﴾ كَأَمْثَلِ
 اللَّوْلِ الْمَكُونِ ﴿٢٣﴾ حِزَاءٌ بِمَآكِلُهُنَّ يَمْعَلُونَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ
 فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٦﴾ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مِمَّا
 أَصْحَبَ الْيَمِينِ ﴿٢٧﴾ فِي سِدْرٍ مَّقْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلِّ
 مَمْدُودٍ ﴿٣٠﴾ وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفَكَهْطَ كَثِيرٌ ﴿٣٢﴾ لَا مَقْطُوعَةٍ
 وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَفُزْنٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنْسَاءً ﴿٣٥﴾
 فَعَلَّاهُنَّ أَكْبَارًا ﴿٣٦﴾ عُرْيَا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثَلَاثَةٌ
 مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثَلَاثَةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿٤٠﴾ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مِمَّا
 أَصْحَبَ الشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِي سُمُورٍ وَحْمِيرٍ ﴿٤٢﴾ وَظِلِّ مَنَاجِمٍ ﴿٤٣﴾
 لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا
 يُصْرُونَ عَلَى الْيَمْنِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا
 تُرَابًا وَعِظْمًا إِذَا نَأْمُرُوعُونَ ﴿٤٧﴾ أَوْءَا بَأُونَا الْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّ
 الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾

﴿١٧﴾ کورہ لاوِیت کورین (ہر وہر د ژبیہ کیدا) ل سہر
 وان دگہرن [و خزمہ تا وان دکهن]. ﴿١٨﴾ و پهر داغان
 [ییت بی جنبل] و ثامانیت ب لیلیک و جنبل
 و پهر داغیت مهیا کانیان [ل سہر وان دگپرن].
 ﴿١٩﴾ نہ سہری وان بی دثیشیت، و نہ بی گیز و
 سہر خوش دبن [ثانکو نہ سہر گیزی تیدایہ، و نہ
 سہر خوشی]. ﴿٢٠﴾ و فیکسی وان دثیت [ل سہر وان
 دگپرن]. ﴿٢١﴾ و گزشتی بالہ فری دل وان بجیتی
 [ل سہر وان دگپرن]. ﴿٢٢﴾ و پهریت چاگر و
 چاقرہش، بو وان ییت ہین. ﴿٢٣﴾ دی بیژی
 لؤل و مراریت دەست لی نہ دایینہ [ہند زلال و
 جوان]. ﴿٢٤﴾ ئەفہ خەلاتی کار و کریاریت وانہ.
 ﴿٢٥﴾ د بہحہ شتیدا نہ گول ناخفتنا بی و ہج دبن، و
 نہ یاب گونهہ. ﴿٢٦﴾ ژ سلاقی پیٹہتر گولی نابن.
 ﴿٢٧﴾ و خودانیت ملی راستی، و خودانیت ملی
 راستی د چاوانن؟ ﴿٢٨﴾ ئەویت د ناف دارنہ بکیت
 بی ستری [دارہکە وەکی گوہیشکی ل جہیت گہرم
 شین دیت] و تیر فیکیدانہ. ﴿٢٩﴾ و ییت د ناف

دارموزیت، موزیت وان ل سہریک. ﴿٣٠﴾ و ییت ل بہر سیہرا بہر دہوام. ﴿٣١﴾ و ییت د ناف ئافہکا د
 چیتدا. ﴿٣٢﴾ و ییت د ناف فیکیہکی مشہ و بہر فرہدا. ﴿٣٣﴾ نہ ئەو فیکسی، ب دویاہیک دثیت، و نہ
 ئەو، ژئ دثینہ فہ گرتن. ﴿٣٤﴾ و ییت ل سہر نفینیت بلند و نہرم. ﴿٣٥﴾ ب راستی مہ ژنیت بہحہشتی،
 سہر ژنوی دان [ثانکو پشتی پیربویین و کریت بویین، مہ جوان کرنہفہ]. ﴿٣٦﴾ و مہ کرنہ کچ.
 ﴿٣٧﴾ ئەفینداریت زہ لامیت خوئہ، و ئیک دەست و ئیک ژینہ [ئیک عہمرن]. ﴿٣٨﴾ ئەفہ مہ بو خودانیت
 ملی راستی ییت چی کرین. ﴿٣٩﴾ [خودانیت ملی راستی] گہلہک ژ پیشیانہ. ﴿٤٠﴾ و گہلہک ژئ ژ پاشیانہ
 [ژ ملہتی پیغہ مہری]. ﴿٤١﴾ و خودانیت ملی چہپی، و خودانیت ملی چہپی ییت چاوانن؟ ﴿٤٢﴾ ئەو
 ییت د ناف ہما ئاگری و ئافا شارایدا. ﴿٤٣﴾ و ییت د بن سیہرا دویکیلا تاری تاریدا. ﴿٤٤﴾ نہ سیہرہکا
 ہین و سارہ، و نہیا ہندیہ کەس ل بہر فہہسیت. ﴿٤٥﴾ ئەو بہری نوکە [د دنیا ییدا] د خو شیاندا بوون.
 ﴿٤٦﴾ و ئەو ل سہر گونہما مہزن [کو شرکہ] د بہر دہوام بوون. ﴿٤٧﴾ و دگوتن: ئەگەر ئەم مریں و بووینہ
 ئاخ و ہہستی، ئەری جارہکا دی ئەم دی ساخ بینہفہ؟! ﴿٤٨﴾ ئەری باب و باپرت مہ ییت پیشی ژ دی
 رانہفہ؟! ﴿٤٩﴾ بیزہ: ب راستی ییت پیشی و ییت پاشی ہمی. ﴿٥٠﴾ بی گومان ہمی دی بو وەختی
 رۆژا دەستیشانکری [کو رۆژا قیامہ تیہ] ئینہ کو مکرن.

﴿۵۱﴾ پاشی هوین، گهلی گومراییت، قیامهتی دره و ددان. ﴿۵۲﴾ ب راستی هوین دی ژ دارهکی خوڼ، دارا زه قوومییه. ﴿۵۳﴾ و هوین دی زکان بی تزی کهن. ﴿۵۴﴾ و ئافا کهل و شارایی، هوین دی ب سهر داکهن. ﴿۵۵﴾ و هوین دی و ساهه خوڼ، وهکی فهخوارنا حیشترا تینی. ﴿۵۶﴾ ئهفه، رۆژا قیامهتی دی بۆ وان یتیه پیشکیشکر، و دی ل سهر بنه میقان. ﴿۵۷﴾ ب راستی مه هوین ییت چی کرین، فیجا بلا هه وه باوهری هه بیت ئه م دی هه وه ساخکهینهفه، [ههروهکی هه وه باوهری هه ی مه هوین ییت چی کرین]. ﴿۵۸﴾ کا بیژنه من، ئه و ئافا هوین دئافیزنه د مالچویکا ژنیدا. ﴿۵۹﴾ ئهری هوین وی ئافی دهن یان ئه م؟ ﴿۶۰﴾ ب راستی مه مرن یاد نافهرا هه وه دانایی، و وهختی وی یی دیار کرییه [وهندهک ژ هه وه بچویکاتی دمرن و هندهک بیری دمرن، و کهس نینه نه میریت]، و نه کو ئه م نه شیین. ﴿۶۱﴾ هه وه ب هندهکی دی ییت وهکی هه وه بگوهورپن، و هه وه ب رهنهکی دی چی کهین، هوین بی نه زانن.

﴿۶۲﴾ و ب سویند هه وه چیکرنا خو یا جارا ئیککی یا زانی [خودی هوین ژ نهیی دان، ل بهراهیی هوین چپکهک بوون، پاشی بوونه خوینپاره، پاشی بوونه گۆشتپاره، پاشی بوونه ههستی، و خودی ههستی ب گۆشتی کراسکر، و ریکا بوونی بۆ هه وه ب ساناهی ئیخست] و دهرس و چامهیان بۆ خو [ژ چیکرنا ئیککی] وهر گرن [ئه وی هوین جارا ئیککی دایین، دشت جارهاکی دی ژ هه وه بدهفه]. ﴿۶۳﴾ ئهری ما هوین نابین تشتی هوین دچینن؟! ﴿۶۴﴾ ئهری هوین شین دکهن، یان ئه مین شین دکهین؟ ﴿۶۵﴾ و ئه گهر مه فیابایه دا کهینه پویش و پهلهخ، و هوین دا عه جیگرکی مینن [چاواشینکاتی هۆسای کسهک ههشک بوو]. ﴿۶۶﴾ [و دابیژن]: ب راستی زه مهتا مه، ههروه و بی بهرانبهر چۆ، و ئه م خوسارهت بووین. ﴿۶۷﴾ بهلکی ئه م زربار بووین. ﴿۶۸﴾ ئهری ما هوین وی ئافی نابین، یا هوین فه دخوڼ؟! ﴿۶۹﴾ ئهری هوین ژ ئه و ران دئینه خواری یان ئه م؟ ﴿۷۰﴾ و ئه گهر مه فیابایه دا وی ئافی تهحل و سویر (شور) کهین، فیجا بۆ چی هوین سوپاسی و شوکورا خودی ناکهن. ﴿۷۱﴾ ئهری ما ئاگرئ هوین ههل دکهن، هوین نابین؟! ﴿۷۲﴾ ئهری هه وه دارا وی ئاگری داییه، یان مه داییه؟ ﴿۷۳﴾ مه ئهف ئاگره (یی دنیا یی) یی کرییه بیرئیان بۆ ئاگرئ ئاخره تی [فیجا وهختی وی ئاگری و کارلیکرنا وی دبینیت، دی ئاگرئ جهه نه می یتیه بیرا وی، و دی ژ خودی و ئیزایا وی ترسیت]، و مه یی کرییه فایده بۆ ریفنگان. ﴿۷۴﴾ فیجا ئافی خودایی خو یی مه زن، ژ هه می کیماسییان پاك و پاقر بکه. ﴿۷۵﴾ فیجا ب راستی ئه زب جهی ستیران سویند دخۆم. ﴿۷۶﴾ و ب راستی ئه فه سوینده کا مهزنه، ئه گهر هوین بزنان.

ثُمَّ إِنَّا كَرِهْنَا لَهَا أَصْلًا لِّلْمُكْدَرِ ﴿٥١﴾ لَا تَكُونُ مِن شَجَرٍ قَرِيبٍ ﴿٥٢﴾ فَمَالَتْ مِنْهَا الْبُطُونُ ﴿٥٣﴾ فَشَرِبُوا عَلَيْهِ مِنَ الْخَمِيرِ ﴿٥٤﴾ فَشَرِبُوا شَرِبَ الْهَيْبِ ﴿٥٥﴾ هَذَا نَزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ أَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾ عَلَىٰ أَن نَّبْدِلَ أَثْمَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْمَلُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُمْ أَمْ حَرَسُوا الزَّرْعَ ﴿٦٤﴾ لَوْ شَاءَ لَجَعَلْنَاهُ حُطَمَا فَظَلَمُوا فَتَكْتُمُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُعْرِضُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ شَاءَ لَجَعَلْنَاهُ آجَا فَلََوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ أَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمُ شَجَرَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا وَمَتَعًا لِّلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ فَلَا أَقْسَمُ بِمَوْقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾ إِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّوَعْلَمُونَ عَظِيمٍ ﴿٧٦﴾

إِنَّهٗ لَقُرْءَانٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا
الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ أَفِهَذَا الْخَبِيثُ
اتَّخَذَهُنَّ وَنُورًا ﴿٨١﴾ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ قُلُوْلا
إِذَا بَلَغَتِ الْخُلُوفَ ﴿٨٣﴾ وَأَنْتُمْ حَبِيذٌ تُنظَرُونَ ﴿٨٤﴾ وَتَحْنُ أَقْرَبُ
إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلُوْلا إِنْ كُنْتُمْ عِبْرَ مَدْيَنَ ﴿٨٦﴾
تَرْجِعُونَ إِنَّا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾
فَرَوْحٌ وَرِيحٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ
الْأَيْمَنِ ﴿٩٠﴾ فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْاَيْمَنِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ
الْمُكَذِّبِينَ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٩٢﴾ فَقُذِّبْ مِّنْ جَمِيْعٍ ﴿٩٣﴾ وَتَصْلِيَةٌ جَمِيْعٍ
إِن هَذَا الْهُوَ حَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿٩٤﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٩٥﴾

سُورَةُ الْوَاقِعَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١﴾ لَهُ مُلْكُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢﴾ هُوَ
الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٣﴾

گهوریسی [بزرگوارانه، که گهر هوین راست دبیزن. ﴿۸۸﴾ و نه گهر نهو [یسی مری] ژ نیزیکی خودی بیت. ﴿۸۹﴾ فیجا دلوفانی و دلشادی و بینفهدان و فههسیان و بین خوشی و بههشتا ب خیر و بهره کهت، ییت وینه. ﴿۹۰﴾ و نه گهر نهو مری ژ خودانی ملای راستی بیت. ﴿۹۱﴾ فیجا سلاف ژ خودانی ملای راستی ل ته بن، ههی خودانی ملای راستی [نهفه دی بوی نیته گوتن، چونکی دی چته ناف وان، و نهو دی پیشوازی و ی کهن و دی سلافکه نی]. ﴿۹۲﴾ و نه گهر نهو مری ژ وان بیت، نهو ییت پورزا قیامه تی دره و دانان، و ژ گومریان بیت. ﴿۹۳﴾ دی نائفه کا زیده شاریایی، بو نیته پیشکشکرن. ﴿۹۴﴾ و دی چته دوزه هیدا ژ. ﴿۹۵﴾ ب راستی نهفه [نهفا بو ته هاتیسه گوتن دهرهقی خه لاتکرن و جزا کرنا باش و خراباندا] راسته، و چو گومان تیدا نینه. ﴿۹۶﴾ فیجا نافای خودایی خو یی مه زن، ژ هه می کیاسییان پاک و پاقر بکه.

سوره تا هدید

ل مه دینه یی هاتیسه خواری (۲۹) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هندی د نهر د و نه سماناندا هه یین، خودی ژ کیاسییان پاقر دکهن و ته سیبها وی دکهن، و نهو سه رده ست و کارینه جهه. ﴿۲﴾ ملک و خودانیسیا نهر د و نه سمانان یا خودییه، نهو نه یانی و مرئی دده ت، و نهو ل سه ر کرنا هه می تشنان یی خودان شبانه. ﴿۳﴾ نهو یی نیک [بهری هه ر تشته کی]، و نهو یی دو بیا هه یی [نانکو یی هه ر و هه ر مایی]، و نهو بلند و سه رده ست [هه بو نوا وی ب نیشان و به لگه یان خو یا و ناشکه رایه]، و نهو زانیی تشتی فه شار تی [یان یی نه بهر چاف]، و نهو ناگه هدا ری هه می تشتانه.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١﴾ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢﴾ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣﴾ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَحْلِفِينَ فِيهِ قَالِدِينَ ءَامِنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفِقُوا لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٤﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لِمَأْمُورٍ كَرِهْتُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥﴾ هُوَ الَّذِي يُزِيلُ عَلَى عَبْدِهِ ءَايَاتٍ بِبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَعَزِيزٌ نَجِيبٌ ﴿٦﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُتَّقُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيراثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلَ أَوْلِيَّكَ أَكْثَرَ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَتْلَوْا وَكَلَّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٧﴾ مَنْ ذَا الَّذِي يَفْرِضُ اللَّهُ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ ءِالَةٌ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٨﴾

﴿٤﴾ و ئەوە یی ئەرد و ئەسمان د شەش رۆژاندا چۆ کرین، پاشی ب سەر عەرشێ خۆ کەفت [بەندبوونەکا هێزایی وی و بێ چاواپی]، و هەر تەشتەکی د ئەردیدا دچیت [ژ ئاف و خزینەیان و هەر تەشتەکی د بنشە] و ژێ دەر د کەفیت [ژ چاندن و کانی و بیران... هتد]، و هەر تەشتەکی ژ ئەسمانی د ئیتە خواری [ژ باران و گۆلۆک و بەفر و برووسی و ملیاکەت و کتییان]، و هەر تەشتەکی بەر پێی بەند دیت [ژ کریاریت باش و دوعا و جان و ملیاکەت و تەیر و تەوال و هەلی و... هتد] ژێ ب ئاگەهە، و ئەو [ب زانین و شیانا خۆ] هەر جەهەکی هوین لی بن یی د گەل هەو، و خودی هەر کار و کریارەکا هوین د کەن، ژێ ب ئاگەهە و دبیینت. سەر و سامانی ئەرد و ئەسمانان هەر یی خودی، و هەمی کاروبار هەر ب بال خودی شە دزقن. ﴿٦﴾ شەقی د کەتە د ناف رۆژی، و پۆژی د کەتە د ناف شەقرا [و هەردووکان هۆسا کورت و درێژ د کەت]، و خودی ژ هەر تەشتەکی د دلاندا فەشارتی ب ئاگەهە. ﴿٧﴾ [گەلی مەرفان] باوەریسی ب خودی و پیغەمبەری

وی بینن، و مالی خودی هوین ل سەر کرینە وەکیل ژێ [ب خیر] بدەن، و ژ هەو ئەوێت باوەری ئیناین و مالی خۆ د پیکا خودیدا مەزاحتین، خەلاتەکی مەزن بۆ وان یی هە. ﴿٨﴾ و هەو خیرە هوین باوەریسی ب خودی نائین؟ و پیغەمبەر یی داخواری ژ هەو د کەت هوین باوەریسی ب خودایی خۆ بینن، و خودی پەیمان ب باوەری ئینانی یا ژ هەو ستاندی [و مەختی هوین ژ پشتا باب ئادەمی دەر ئیختستین]، ئەگەر هوین باوەر بکەن. ﴿٩﴾ ئەو یی ئایەتێت ئاشکەرا [کو ئایەتێت قورئانینە] بۆ بەندەیی خۆ دهنیزیت، دا هەو ژ تارستانێ دەر بیختیە ناف رۆناهیی، و ب راستی خودی بۆ هەو گەلەکی دلفانە. ﴿١٠﴾ هەو خیرە هوین مالی خۆ د پیکا خودیدا نامەزین، و میراتی ئەرد و ئەسمانان هەر یی خودی، ئەوێت بەری فەکرنا مەکەهی مالی خۆ د پیکا خودیدا مەزاحتین و جیهاد کرین، پایە و پەیسکیت وان ژ ییت وان ئەوێت پستی فەکرنا مەکەهی مال مەزاحتین و جیهاد کرین مەزنترن، ئەف هەردوکه وەکی ئیک نینن، د گەل هندێ ژێ خودی پەیمان خەلاتی باش [کو بەحەشتە] یا دایییە هەردو جویان، و خودی ئاگەه ژ وئ هەیه یا هوین د کەن. ﴿١١﴾ هەر کەسی مالی خۆ د پیکا خودیدا بدەت، خودی دێ بۆ چەند قاتەکان زیڤە کەت [هەر خیرەک ب دەه خیرانە، هەتا دگەهیتە حەفت سەدان] و وی خەلاتەکی هێزاتر ژێ [کو بەحەشتە] یی هە.

﴿۱۲﴾ رۆژا تو زهلام و ژنیت خودان باوهر دینی و رۆناهییا وان ل پشییا وان، و ل ملّی وان یی راستی ب بهر وان دکه فیت [و ملیاکهت دبیزنه وان]: ئەفرۆ مزگینییا بهحه شتیت رویار دبنرا دچن، و هوین ههروهه ر دئی تیدا مینن، ل ههوه بیت، و ئەقهیه سهرفه رازیا مهزن. ﴿۱۳﴾ رۆژا زهلام و ژنیت دوروی دبیزنه وان ئەو ویت باوهری ئیناین: خو ل مه بگرن دارپکا خو ل بهر رۆناهییا ههوه بینین [ئهفه وهختی د سهر پرا سیراتیپرا دهر باز دبن]، ئەو دئی بیژنه وان: [گهلی دورویان] ب پاش خو فیه بزفرن [ئانکو بزفرنه دنیایی]، ل دنیایی بو خو ل رۆناهییی بگهرن، و دیواره ک د نافهرا ههردو جویاندا دئی ئیتنه دانان، دهر گهه کئی هه، ژ نافدا دلوفانییه و ژ دهرقه ژئیزییه. ﴿۱۴﴾ ئەو [دوروی] گازی [خودان باوهران] دکهن و دبیزن: ما ئەم د گهل ههوه نه بووین [بوچی ههوه ئەم هیلاین]، دئی بیژن: بهلی هوین [سهرفه سهرفه] د گهل مه بوون، بهلی ههوه خو ب دورویاتییی دیلاک بر، و چافی ههوه ل نه خو شیا

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرٰكُمُ الْيَوْمَ جَنَّتْ خَجْرٌ مِنْ خَتَمِهَا الْأَنْهَارُ خَلِيلِينَ فِيهَا ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُسْتَفْقُونَ وَالْمُنْفِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُوا نَفْتِنِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورَةٍ رَّبَّابٍ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهَرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٤﴾ يُبَادُوهُمْ أَمْ أَنَّكَ مُعْجَمٌ خَالٍ وَلَكِنَّكَ فَتَنَتَهُمْ أَنْفُسَهُمْ وَتَرِيصُهُمْ وَأَرْتَبْتَهُمْ وَعَزَّنْتَهُ الْأَمَانُ حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَعَزَّكَ بِاللَّهِ الْعَزَّوُزُ ﴿١٥﴾ فَأَلْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوِيَكُمْ النَّارُ هِيَ مَوْلٰكُمُ وَيَسَّ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿١٧﴾ أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّ الْمَصْدِقِينَ وَالْمَصْدَقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَعَّفَ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٩﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خودان باوهران بوو، و هوین ل دینی ب شک که فتن، و هیقی و ئومیدییت فالاهوین د سهردابرن، ههتا قیامهت ب سهر ههوه دا هاتی، و شهتانی هوین ب که ره ما خودی [و بهر فیهیا ره ها وی] خاپاندن. ﴿۱۵﴾ و ئەفرۆ چو به دهل، نه ژ ههوه [دورویان]، و نه ژئێ ئەو ویت گا و رو بووین نائیته وەر گرتن، جهی ههوه ئاگره، ئاگر هیزایی ههوهیه، و چ پیسه دویا هیکه. ﴿۱۶﴾ ئەری ما وهخت نه هاتییه دلی خودان باوهران ب بیر ئینانا خودی و قورئانی بترسیت، و ئەو وهکی وان نه بن ئەو ویت بهری نوکه [ئانکو بهری هاته خوارا قورئانی] کتیب بو هاتین، و پشتی سال و زه مان ب سهر وانفه چۆین، دلیت وان ره قبوون و باراپتر ژ وان ژرپکا راست دهر که فتن. ﴿۱۷﴾ [گهلی مرو فان] بزائن خودییه ئەردی شین دکهت پشتی مرنا وی، ب سویند مه بو ههوه نیشان و بهلگه ییت ئاشکهرا رۆنکرین، دا هوین تی بگههن و ئەقلی خو بدنه شۆلی. ﴿۱۸﴾ ب راستی زهلام و ژنیت مالی خو درپکا خودیدا داین، و مالی خو ژ دل بو رازبوونا خودی مه زاختین، خیرا وان چهن دکاته کان دئی ئیتنه دان، و وان خه لاته کئی ب ریز و رویمهت [کو بهحه شته] یی هه.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالسَّهَدَاءُ
عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِعَاثِنَا ۖ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٩﴾ اَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَوةُ
الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَهُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ
وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ بَيَآئُهُ ثُمَّ يَهْمِجُ فَتَرِبُهُ
مُضْطَرَأً ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا ۖ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ
مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَمَتَعٌ لِلْغَافِرِينَ ﴿٢٠﴾
سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ
اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢١﴾ مَا أَصَابَ
مِن مُّصِيبَةٍ فِى الْأَرْضِ وَلَا فِى أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِى كِتَابٍ مِّن
قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لِكَيْلَا
تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ
النَّاسَ بِالْبَخْلِ ۖ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

﴿١٩﴾ و ئەوێت ب دورستی باوهری ب خودی و پیغه مبهری وی ئیناین، ئەو ن راستگو، و شه هیدان ل دهف خودایی خو پوناهی و خه لاتئ خوئی هه، و ئەوێت گاوروبوین و ئایه تیت مه دره و داناین ئەو دۆژهینه. ﴿٢٠﴾ [گهلی مرقان] بزنان هندی ژبانا دنیا یی، ترانه و مژویلی و کهشخهیی و جوانی و خۆمه زنگر نه د ناچه را هه و هدا ب زندهیا مال و عه یالی، و دنیا وهکی بارانه کیه شینکاتیا وئ جۆتیا ری که یفخوش بکهت، پاشی ئەو شینکاتی هشک بیت و دئ بینی زه ربوو، پاشی بوو پویش و په لهخ، و ئاخهرت زی یان ئیزایه کا دژوار و گرانه، یان زی لئویرین و رازیبونا خودییه، و ژبانا دنیا یی ژ په رتالی خاباندنی پیغه تر نینه. ﴿٢١﴾ [گهلی خودان باوهران] له زئ ل ژبیرنا گونه هان ژ بهری خودایی خو فیه بکهن، و له زئ ل وئ به حه شتی بکهن ئەو افره هییا وئ هندی فره هییا ئەرد و ئەسمانی، ئەو به حه شتا بۆ وان هاتییه به ره هه فکرن ئەوێت باوهری ب خودی و پیغه مبهری و یی وی ئیناین، ئەفه که ره ما خودییه دده ته وی یی

وی بقیئت، و خودی خودانی که ره ما مه زنه. ﴿٢٢﴾ نینه تشته که د ئه ردیدا بقه ومیت یان بیته سه ری هه وه، و د ده پی پاراستیدا یی نفیسی نه بیت - به ری ئەم به دین - و ب راستی ئەفه ل بهر خودی یا ب ساناهییه. ﴿٢٣﴾ دا ب خه م نه که فن بۆ یا ژ دهستی هه وه چۆی، و دا به تران نه بن ب یا خودی داییه هه وه، و خودی هه ژ چو خۆمه زنگه ری ت قه به ناکهت. ﴿٢٤﴾ ئەوێت چرویکی دکهن [د راستا فه رمانا خودیدا، و د راستا ده یباب و کهس و کاریت خۆدا ... هتد، و دئین خه لک زی وهکی وان بن]، و فه رمانا خه لکی زی ب چرویکی دکهن، و هه ر که سی پو یی خۆ ژ مه زاختنا مالی د پیکا خودیدا و هه ر گپرت، ب راستی خودی منه ت پی نینه، و یی ده وه له مه ند و هیژایی شوکور و په سنییه.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَصْرُفُ وَرُسُلُهُ
بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ
وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِئْتُهُمْ مِّمَّنَّ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسْتَفُوتُوا ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابِيتَةٌ
أَتَتْهُمْ مَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ إِلَّا اتَّبَعَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ
فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمُ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسْتَفُوتُوا ﴿٢٧﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
وَءَامِنُوا بِرُسُلِهِ يُؤْتِكُمْ كُفُلًا مِّن تَحْتِهِ وَيَجْعَل لَّكُمْ نُورًا
تَمْشُونَ بِهِ وَيَعْفَ عَنْكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَنَالَكُمْ
أَهْلَ الْكِتَابِ الْأَقْدَرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّن فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ
الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

﴿٢٥﴾ ب سویند مه پیغمبریت خو ب به لگه و
موعجزه هیئت ناشکهرافه هنارتن، و مه کتیب و ترازی
و عه دل د گهل وان هنارت دا مروث [ب فان] عه داله تی
بکهن د ههمی کاروباریت خو دا، و مه ثاسن یی دای و
چیکری، هیز و قه وه ته کا دژوار یا تیدا، و مفا و قازانج
ژی بؤ مرو فان یی تیدا، و دا خودی بزانت [ثانکو بؤ
هه وه بهر چاف بکته، چونکی خودی هه ر دزانت]
کا کی دی باوهریسی ب غه بیی ثینیت، و دینی وی و
پیغمبریت وی ب سهر تیخت، ب راستی خودی
یی ب هیز و سهر ده سته. ﴿٢٦﴾ ب سویند مه نوح
و ثیراهیم پیغمبر هنارتن، و مه پیغمبرهاتی [پشتی
وان] تیخته سته د دوینده ها و اندا، و مه کتیب بؤ وان
هنارتن [هه ر پیغمبره کی پشتی وان هاتی ژ دوینده ها
وان بوو]، قیجا هندک [ژ دوینده ها وان] راسته ری
بوون، و بارپر ژ وان ژ ری دهر که فتن. ﴿٢٧﴾ پاشی
مه پیغمبریت خو د دویف وانرا هنارتن، و پشتی
وان مه عیسیی کوری مهریه می هنارت [و مه کره
پیغمبر ری ثرائیلیان یی دویا هیی]، و مه ثنجیل

دایی و مه نهرمی و دلوفانی تیخته سته دلایت و اندا، ته ویت باوهری پی ثیناین و ب دویف که تین، و ره به ناتیا
ته و ل سهر دچن [و ده ستیت خو ژ دنیایی دشون] مه بؤ وان نه نفیسیوو، ته و ان نک خو ب ثینه تا رازیبونو
خودی چی کربوو، د گهل هندی ژ و هک پیدقی ب جه نه ثینان، و ژ وان ته ویت باوهری ثیناین مه خه لاتن
وان دای، و گه له ک ژ وان ژ ریکا راست دهر که تن و خراب بوون. ﴿٢٨﴾ گهل خودان باوهران ته قوا یا خودی
بکهن و باوهریسی ب ههمی پیغمبریت وی بینن، دوشک و باران ژ دلوفانییا خو دی دته هه وه [تیک:
ژ بهر باوهرییا هه وه ب موحه مه د پیغمبره ری، و یا دی: ژ بهر باوهرییا هه وه ب پیغمبریت بهری وی]، و
دی پڑناهییه کی دته هه وه کو هوبن ل بهر [د سهر پراسیرا تپرا] بچن، و دی ل گونه هیئت هه وه بؤ ریت، و
خودی ب خو گونه هژی بهر و دلوفانه. ﴿٢٩﴾ [مه هوبن ب قی که ره ما بؤری ناگه هدار کرن] دا خودان کتیب
[کو جو هی و فله نه] بزانت چو ژ که ره ما خودی ب ده ستی وان نینه [نه ته و دگه هه فی که ره می یا خودی
داییه مله تی پیغمبره ری، و نه دشین ژ فی که گرن]، و ب راستی که ره م [پیغمبرهاتی و راسته ری و باوهری]
ههمی ب ده ستی خودییه، دته وه وی یی وی بقیئت و خودییه خودانی که ره ما مه زن.

سُورَةُ مُجَادَلَةٍ

ل مهدينه یی هاتیسه خوارئ (۲۲) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱﴿ ب سويند خودئ گوتنا وئ ژنا د راستا خو و زلامی خودا جرهبړ د گهل ته دکر، و گازنده و خه ما خو بؤ خودئ ديار دکر، هېست و خودئ ئاگه هژ دان و ستاندا هه وه هه بو، ب راستی خودئ یی گوهدیر و بینه ره. ۲﴿ و ژه وه ئه ویت دبیزنه ژنیت خو تو وه کی دهیکا من ل من حرام بی، ژنیت وان نابنه دهیکت وان، دهیکت وان بهس ئه ون ئه ویت ئه وئ بووین، و ب راستی ئه و [ب فی ئاخفتنا خو] ئاخفتنه کا دویری راستیی و شهرعی، و ئاخفتنه کا دره و دبیزن، و ب راستی خودئ لیبور و گونه ه ژبیره [وهختی در گه هی پژار بوونی ب که فاره تی بؤ هه وه فه کری]. ۳﴿ و ئه ویت دبیزنه ژنیت خو تو وه کی دهیکا من ل من حرام بی و پاشی په شیان

دبن و لیقه دبن، فیجا بهری ئه و بچه نفینا خو دثیت کوله به کی [چ ژن بیت چ میر] ئازاد بکن، ئه مرئ هه وه ب فی بریارئ دثیت کرن [دا هوین فی ئاخفتنی نه کهن] و هوین چ بکن خودئ پی ئاگه هداره [و چو ل بهر بهرزه نابیت]. ۴﴿ و یی کوله نه دیت و ب دهست نه که ثت، فیجا هیژ نه چوینه نفینا ئیک و دو، بلا دو هه یشان ل سهریک ب روژئ بیت، و یی نه شیا [دو هه یشان یی ب روژئ بیت] بلا زادی بده ته شیت به لنگازان، ئه فه [بریاریت زیهاری مه دیار کرن] بؤ هندیه دا هوین باوهریی ب خودئ و پیغه مبهری وی بینن [کار ب برپارا وی بکن، و ل سهر بریاریت نه زانیی نه مینن]، و ئه فه تحویب و بریاریت خودینه، و گاوران ئیزایه کا ب ژان و دژوار یا هه ی. ۵﴿ ب راستی ئه ویت دژاتی و دژماتیا خودئ و پیغه مبهری وی دکن کا چاوا ئه ویت بهری وان ره زیل و رسوا بوون، ئه و ژئ وه سادی ره زیل و رسوا بن، و ب سويند مه نیشان و بهلگه ییت روژ و ئاشکه راییت هنارتین، و گاوران ئیزایه کا رسوا که و شهر مزار که ر یا هه ی. ۶﴿ روژا خودئ وان هه مییان زیندی دکه ته فه [دئ هه مییان کوژم که ت]، فیجا هر کاره کی وان کری [هویر یان گر] دئ وان پی ئاگه هدار که ت، هه می [کریاریت وان] خودئ ییت نفیسین و وان ب خو ییت ژ برکرین، و خودئ ل سهر هه می تستان یی شاهده.

سُورَةُ الْمُجَادَلَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝ الَّذِينَ يَظْهَرُونَ مِنْكُمْ مَنْ نِسَاءَهُمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنَّ أُمَّهَاتَهُمْ إِلَّا الَّتِي وَلَدْنَهُمْ وَأِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ۝ وَالَّذِينَ يَظْهَرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مَنْ قَبْلَ أَنْ يَتِمَّ سَأْذُكَ لَكُمْ تَوْعَظُونَ بِهِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتِمَّ سَأْطَفَ لَمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَلِكَ لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَيَكُونُنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينٌ ۝ فَمَنْ بَغَى اللَّهَ فَجَاءَهُ يَنْبَغُ ۝ يَمَّا عَمِلُوا آخِصَهُ اللَّهُ وَسُوءُ اللَّهِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝

الجزء ۲۸
الجزء ۲۸

۵۴۲

﴿۱۲﴾ گهلی خودان باوهران ته گهر هه وه بښت ب
تنی د گهل پیغه مبهری باخفن بهری ئاخفتنا خو یا
ب تنی خیره کی [ئانکو سه ده قهیه کی] بدن، ته قه
[دانا سه ده قه یی بهری ئاخفتنا هه وه یا ب تنی د گهل
پیغه مبهری] بو هه وه باشت و باقژ تره، فیجا ته گهر
هه وه چو نه بو بدن، ب راستی خودی یی گونه ده
ژی بهر و دلؤ فانه. ﴿۱۳﴾ ئه ری هوی ن ترسیان خیزان
و ژار بین ته گهر بهری ئاخفتنا خو یا ب تنی د گهل
پیغه مبهری سه ده قه یان بدن؟ فیجا ته گهر هوی ن وی
نه کن [یا ئه مرئی هه وه پی هاتیه کرن و ل سه ره هه وه
یا گران بیت]، خودی ل سه ره هه وه سفک کر [و ل
هه وه ناگری ت هوی ن سه ده قه یان بهری ئاخفتنا خو
یا ب تنی د گهل پیغه مبهری نه بدن]، فیجا به رده وام
و ب رهنگی پیدئی نفیژان بکه ن و زه کاتی بدن، و
گوهدار بیا خودی و پیغه مبهری وی بکه ن، و خودی
ب خو ئاگه هداری و پیه یا هوی ن دکهن. ﴿۱۴﴾ ئه ری
ما ته ئو نه دی تنه ئه وی ت بوو بی نه دؤ ست و پشته فانی ت
وان ئه وی ت خودی غه زه ل ل کر ی [کو جو هینه]،

ئەو [دوروی] نە ژ ھەو ھەنە [گەلی موسلمانان] و نە ژێ ژ وانن، و ل سەر درەوئێ سویند دھۆن [ژ درەو سویند دھۆن کو ئەم موسلمانن، و نە دۆست و ھاریکاریت جوھییانن]، و ئەو دزان ئەو ژ درەو سویند دھۆن. **﴿۱۵﴾** خودئێ ئیزایەکا دژوار بو وان یا بەرھەفکری، و چ پێسەکار بوو وان کری. **﴿۱۶﴾** وان سویندیت خۆ [ییت ژ درەو] بو خۆ ییت کرینە مەتال [دا خۆ و مالی خۆ پێ پارێزن]، و پێکا خودئێ ل خەلکی گرتن، وان ئیزایەکا رسواکەر و ھەتکبەر یا ھەی. **﴿۱۷﴾** نە مال و نە عەیالی وان فایدەیی وان دکەت و نە وان ژ ئیزایا خودئێ دپارێزیت، [و بزانی] ئەفە دۆژ ھەینە و ھەر و ھەر دئ تێدا مینن. **﴿۱۸﴾** پۆژا خودئێ وان ھەمییان زیندی دکەت و بو حەق و حسابی کۆم دکەت، وئ پۆژێ کا چاوا ئەفرۆ بو ھەو ژ درەو سویند دھۆن و ھەسادی بو خودئێ ژ سویند خۆن، و ھزر دکەن سویندیت وان وئ پۆژێ دئ ب تەشتەکی چن [و دئ فایدەیی وان کەن ھەر و ھەکی سویندا دنیا یی فایدەیی وان دکر]، باش بزانی ئەفە درەوینن. **﴿۱۹﴾** شەیتانی سەرئێ وان ستانندی [ب و ھەسواس و خەملا ندنا خۆ ییت سەردابرین و ھەفشارئ خۆ یی کریبە سەرئێ وان]، خودایئ وان یی ژ بیرا وان بری، ئەفە قولپ و دەستەکا شەیتانی، باش بزانی خوسارەتی بارا قولپ و دەستەکا شەیتانی. **﴿۲۰﴾** ب راستی ئەو ییت نەبارەتی و دژمناتیا خودئێ و پێغەمبەرئێ وی دکەن، ئەو رسواترین و ڕەزەلترین مرقۆش. **﴿۲۱﴾** خودئێ ب خۆ بریار یا دای: بئ گۆمان ئەز و پێغەمبەریت خۆ، دئ ب سەرکەفین، ب راستی خودئێ خودان ھێز و سەردەستە.

لَا يَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ
أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم
بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ
اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾

سورة الحشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ
دِيرِهِمْ أَزْوَاجًا لِيُظَاهَرُوا بِأَنَّهُمْ مُنَافِقُونَ فَمَا يَصْعَقُ لَهُمْ
خُصُوبُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَنَّهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَدَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ
فَاغْتَبَرُوا يَتَأَوَّلُوا الْأَنْصَارَ ﴿٢﴾ وَلَوْ لَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمُ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾

﴿۲۲﴾ نینه هندهك باوه ریبی ب خودی و رُوزا قیامه تی بینن، و حهژ وان بکهن نهویت نهیاره تی و دژمناتیا خودی و پیغه مبه ری وی دکهن، خو ته گهر نهو باب و باپیری ت وان بن، یان زارو کیت وان بن، یان برای ت وان بن، یان عه شیره تا وان بیت، نه فان خودی باوه ریبیا دلیت و اندا نفیسی و بنه جهکری، و ب هاریکاری و پشته فانی و ب سه رکه فتنا خو نهو بی ت ب هیژ ئیخستین، و دی وان به ته به حه شتیت رویار د بنرا دچن و ههروهه ری تییدا بن، خودی ژ وان رازی بوو و نهو ژی ژ خه لاتی خودایی خو رازی بوون، و نهفه کوما خودینه و باش بزانی بی ت سه رفه راز ههه کوما خودینه.

سوره تا حشر

ل مه دینه یی هاتیه خوار ی (۲۴) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ههه تشته کی د نهرد و نهسماناندا هه ی، خودی ژ

هه می کیناسییان پاقر دکهت و ته سبیحا وی دکهت، و نهو یی سه رده ست و کار بنه جهه. ﴿۲﴾ نهو ه (ئانکو خودیه) یی نهو یی گاور بوو یین ژ خودان کتیبان [مه خسه د پی (به نی نه ظیر) سن] دهه ئیخستنا ئیککی ژ مالیت وان دهه ئیخستن، ههوه هزر نه دکر نهو دی دهه کفن و وان ژی هزر دکر کهله یی ت وان دی وان ل بهر خودی ئاسی کهن، فیجا خودی ب ریکه کا و هه هاته وان هزرا وان بو نه دچو، و هه ساترس ئیخسته دلی وان، خانیی ت خو ب ده ستی ت خو ب ده ستی ت خودان باوهه وان دهه رافتن، فیجا گه لی خودان نه قلان دهه رس و چامه یان بو خو ژ وان وهه رگرن [وئی نه کهن یا وان دکر، دا نهو ب سه ری ههوه نه یی ت یا ب سه ری وان هاتی]. ﴿۳﴾ و نه گهر خودی، دهه کفتن [ب وی رهنگی پی دهه کفتن] ل سهه وان نه نفیسیایه، دا د دنیا ییدا وان ئیزادهت [ب کوشتن و ئیخسیر کرنی ههروه کی ب سه ری (به نی قوره یظه) ئینایی] و ل ئاخهه تی ژی ئیزایا ئاگری بو وانه.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١﴾ مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَيْتَةٍ أَوْ نَرَسْتُمْ هُهَا قَائِمَةً عَلَى أَصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيْخِزِي الْفَاسِقِينَ ﴿٢﴾ وَمَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُ فَمَا أَوْحَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣﴾ مَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَنْ لَا يَكُونُ دُولُهُ بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا أَتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَكُمْ عَنْهُ فَأَنْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤﴾ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿٥﴾ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُخَيِّبُونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦﴾

﴿١﴾ و ئەفە [ئەف ئیزایە] مە ب سەرئ وان ئینا چونکی وان دژمناتیا خودئ و پیغەمبەرئ وی دکر، و هەر کەسئ دژمناتیا خودئ بکەت، ب راستی جزایئ خودئ [د راستا ویدا] جزایە کئ دژواره. ﴿٢﴾ هەر دارقەسپەکا هەوە بری یان هەوە ل سەر بنئ وئ هیلائی، ب دەستویرییا خودئ بوو، و دا خودئ ریدەر کەفتیان [کو جو هیئت (بەنی نەضیر)ن] بشکێتیت و ڕەزێل بکەت. ﴿٣﴾ و ئەو مالئ خودئ ژ وان ستاندی و دایییە پیغەمبەرئ، هەوە چو هەسپ و حیشتەر د دویقرانە دایینە بەزئ [و هەوە زەحمەت پیغە نەبریە]، بەلئ خودئ پیغەمبەرئ خۆ ل سەر هەر کەسئ حەز بکەت سەر دەست دکەت، خودئ ل سەر هەر تەشتەکی خودان دەستەلاتە. ﴿٤﴾ و ئەو مالئ بئ شەر خودئ کرییە دەستکەفتی بۆ پیغەمبەرئ خو، ئەوئ ژ خەلکئ گوندان [گوندیت بەنی (قورە یظە) و (بەنی نەضیر) و گوندئ فەدەک و گوندئ خەبەر] هاتییە ستاندن، بۆ خودئ و پیغەمبەرئ وی و مروفتت پیغەمبەرئ [ژ بابکئ هاشم و (موتەلب) ی] و سئوی

و بەلەنگاز و رێفنگانە، دا هەر نەمینتە دەستئ زەنگینت هەوەدا، و چ ئەمرئ پیغەمبەرئ ل هەوە کر بکەن، و نەهیا هەوە ژ چ کر خو ژئ بدەنە پاش، و ژ خودئ بترسن [سستئئ دئەمرئ ویدا نەکەن]، ب راستی جزایئ خودئ جزایە کئ دژواره. ﴿٥﴾ ئەو مال بۆ وان فەقیر و ژاریت مشەختن ئەوئ ژ ناف مال و جەه و واریت خو هاتیینە دەرتێخستن، داخوازا کەرەم و رازیبوونا خودایئ خو دکەن [ئانکو دا بگەنە کەرەم و رازیبوونا خودایئ خو، مشەخت بوون]، و دینی خودئ ب سەردێخن و هاریکارییا پیغەمبەرئ وی دکەن، و ئەفەنە داوەر یا خو دا راست و دورست. ﴿٦﴾ و ئەوئ بەرئ ل مەدینەئ ئاکنجی، و باوهری ئینا یین بەری مشەخت بچنە مەدینەئ، ئەو حەژ وان مشەختان دکەن ئەوئ قەست و وان کرین، و چو کەرب و دلرەشیئ دلێت خو دا نابین بەرانبەری مشەختان، ژ بەر مالئ پیغەمبەرئ دایییە وان مشەختان، و ئەو وان ب پێش خو دێخن و وان ژ خو فەرتر دانن، خو چەند دەهوجە و دەست تەنگ ژ بن، و ئەوئ خو ژ چرویکیا نەفسا خو دپارێزن، ئەون سەر فەراز.

﴿۱۰﴾ و ئەو یت د دویت و انرا هاتین دبیژن: خودیو و گونە هیئت مه و یت برایت مه یت بهری مه باوهری ئیناین ژئی ببه، و نه فیانا وان ئەو یت باوهری ئیناین نه تیخه د لیت مه دا، و مه د راستا واندا زکړه ش نه که، خودیو تو میهره بان و دلوفانی. ﴿۱۱﴾ ئه ری ما ته ئەو نه دیتن ئەو یت دورویاتی کرین، گوتنه برایت خو ئەو یت گاوربووین ژ خودانیت کتیبان [مه خسه د بی جوهییت (بهنی نه ضیر)ن]: ب سویند ته گهر هوین هاتنه دهر تیخستن ئەم ژی د گهل هه وه دئ دهر که فین، و ئەم د راستا هه وه دا گوهدارییا که سی ناکه یین، و ئە گهر شه ری هه وه هاته کرن ئەم دئ هاریکارییا هه وه که یین، و خودئ شادهییی ددهت کو ئەو دره وینن. ﴿۱۲﴾ ئە گهر ئەو [نانکو (بهنی نه ضیر)] بیته دهر تیخستن د گهل وان دهر ناکه فین و ئە گهر شه ری د گهل وان بیته کرن هاریکارییا وان ناکه ن، و ئە گهر ئەو هاریکارییا وان بکه ن ژی [دئ شکین و خو ناگرن] دئ رهفن، پاشی هاریکارییا وان ژی نایسته کرن. ﴿۱۳﴾ ب راستی [گهل خودان باوهران] سه هما هه وه

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿۱۰﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَقُولُوا بِغُلُوبِنَا إِخْوَانُهُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَيْنٌ أَمْ كُنْتُمْ لَمْ تَخْرُجْ مَعَهُمْ وَلَا تَطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنْ نَصْرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿۱۱﴾ لَيْنٌ أُخْرِجُوا لَمْ يَخْرُجْ مَعَهُمْ وَلَيْنٌ قُوتِلُوا لَمْ يَنْصُرُوهُمْ وَلَيْنٌ نَصْرُوهُمْ لَمْ يُولُوا أَلَمْ تَذَكَّرْ لَمْ يَنْصُرُوا لَنْتُمْ أَشَدُّ رَهَبَةً فِي صُدُورِهِمْ قَبْلَ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿۱۲﴾ لَا يَقْتُلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿۱۳﴾ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُ أَوْبَالٍ أَمْرُهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱۴﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿۱۵﴾

بیش

د دلیت واندا ژ سه هما خودئ پتره، چونکی ئەو مله ته کئ تیته گه هشتینه. ﴿۱۴﴾ ئەو هه می پیکشه [دوروی و جوهییت (بهنی نه ضیر)] چو جانه شین شه ری هه وه بکه ن، ئە گهر نه د ناف هنده که گوندیت ئاسیدا بن یان ل پشت دیواران بن [دا خو ل پشت شه شیرن، هندی هند تر سنو کن] نه لیکی و درمناییه که دروار یاد نا به را واندا هه ی [یان زیره کی و درواریا وان بو ئیک و دویه] یا ژ ته فه هه می ئیکن، بهس دلیت وان نه دگه لیکن، ئە فه چونکی ئەو مله ته کئ نه فام و تیته گه هشتینه. ﴿۱۵﴾ ئەو ژی وه کی ئەو یت بهری خو نه [جوهییت قه ینوقاع بهری وان، نیزی که نه دویر، پیغه مبهری دهر تیخستبون] ئەو یت تامکرینه جزایی کارئ خو، و ئیزایه که دروار ژی بو وان یا هه ی. ﴿۱۶﴾ مه ته لا وان [دورویان و سه دربارنا وان بو جوهییان] وه کی مه ته لا شه یتانییه، وهختی دبیزته مرقفی ببه گاور و گاغا گاور بوو دئ بیژیتی: ئەز ژ ته بهریمه [و من شوله ب ته نینه]، ب راستی ئەز [ژ ئیزایا] خودانی هه می جیهانان دترسم.

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا
وَذَلِكَ جَزَاءُ الْفَٰلِغِينَ ﴿١٧﴾ يَتَّيِبُهَا لَٰذِنِيَّ ءَامَنُوا
أَتَقُوا اللَّهَ وَلِتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍّ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَٱلَّذِينَ
نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُوْلَٰئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿١٩﴾
لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ ٱلْجَنَّةِ أَصْحَابُ
ٱلْجَنَّةِ هُمُ ٱلْقَٰبِرُونَ ﴿٢٠﴾ لَوَ ٱنْزَلْنَا هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ
عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُمْ رَحِشَةً مِّنْ مَّضِدٍّ ءَامِنٍ خَشِيَ ٱللَّهُ
وَذَكَ ٱلْأَمْتَلُ نَصْرُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢١﴾
هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ ٱلْغَيْبُ وَٱلشَّهَادَةُ
هُوَ ٱلرَّحْمَنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ٱلْمَلِكُ
ٱلْقُدُّوسُ ٱلسَّلَامُ ٱلْمُؤْمِنُ ٱلْمُهَيَّمِنُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْجَبَّارُ
ٱلْمُتَكَبِّرُ سُبْحَنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ ٱللَّهُ
ٱلْخَلِيقُ ٱلْبَٰرِئُ ٱلْمُصَوِّرُ لَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ
لَهُ ٱلْمَآفِ ٱلسَّمَوَاتِ وَٱلْأَرْضِ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

﴿١٧﴾ فَيَجَا دُوبِهَا هِيَا هَر دُو وَكَانَ ثَقِيهِه: هَر دُو هَتَا
هَتَا دِي دَا كَرِي دَا بَن، وَ ثَقِيهِه جَزَائِي سَتَه مَكَارَان.
﴿١٨﴾ گَهلي خُودَان بَاوَه رَان ژ خُودِي بَتَر سَن، وَ هَر
ئِيك بَلَا بَه رِي خُودِي كَا چ كَار وَ كَرِيَار بُو سَوَبَه ي
كَرِيَنه، وَ چ ل پِي شِيَا خُودِي هَنَار تِي هِيه، وَ ژ خُودِي بَتَر سَن،
ب رَاسَتِي هَر تَشْتَه كِي هُوِيَن دَكِهَن خُودِي ژِي ب
نَاگَه هَه. ﴿١٩﴾ وَ هُوِيَن وَه كِي وَان نَه بَن ثَه وَيَت خُودِي
(ثَه مَرِي خُودِي) ژ بِيَر كَرِيَن، وَ تَر سَا وَي نَه كَرِيَنه دَلِي
خُودَا [يَان خُودِي وَ زَكَرِي وَي ژ بِيَر كَرِيَن]، فَيَجَا
خُودِي وَه ل وَان كَر خُودِي بِيَر بَكِهَن [ثَه وَ نَه كَرِن يَا
فَايْدَه يِي وَان بَكِهَت، هَه چَكُو خُودِي بِيَر كَرِيَن]، وَ ثَقِي هَنه
ژ رِي كَا رَاسَت دَه رَه كَه فَتِي. ﴿٢٠﴾ بَه حَشْتِي وَ دُورْ هِي
وَه كِي ئِيك نَابَن، بَه حَشْتِيَنه سَه رَه رَاز. ﴿٢١﴾ ثَه گَه ر
مَه ثَق قُورْ ثَانَه بُو چِيَا يَه كِي هَنَار تَبَا يَه، تُو دَا [چِيَا ي]
بِيَنِي ژ تَر سِيَت خُودِي دَا تَر سَكَرْتِي وَ بَه قَه پَه قَه، وَ ثَه م
ثَان نَمُ وَ نَه يَان بُو مَرُوقَان دِيَار دَكِه يَن دَا هَز رَا خُودِي
تِي دَا بَكِهَن. ﴿٢٢﴾ ثَه وَ، ثَه وَ خُودِي هِي يِي چُو پَه رَسْتِي
يِيَت رَاسَت وَ دُور سَت ژ بِلِي وَي نَه ي، وَ ثَه وَ زَانَا يِي
نَه يَنِي وَ تَاشَكْرِيَا ن، وَ ثَه وَه خُودَان پَه هِي يَزِي دَه دِلُوقَان. ﴿٢٣﴾ ثَه وَ، ثَه وَ خُودِي هِي يِي چُو پَه رَسْتِي يِيَت دُور سَت
ژ بِلِي وَي نَه ي، خُودَان وَ خُوند كَارِي هَه مِي چِيَكْرِيَانَه، وَ يِي پَاقَرَه [ژ هَه مِي كِي مَاسِيَا ن] وَ سَه رَه كَانِيَا تَه نَا يِي
وَ سَلَامَه تِي يِي هِيه، وَ دَل تَه نَا كَه رَه [بُو بَه نَدَه يِيَت خُودِي يَزِيَا يَا خُودِي] وَ پَارِي زَه ر وَ زِي رَه فَانَه [ل سَه رَه مِي تَشْتَان]،
وَ سَه رَه سَت وَ دَه سَت بَلَنَد وَ نَه چَا رَكَه رَه، وَ خُودَان مَه زَانَا يِي هِيه، وَ خُودِي ژ وَان هَه فُشَكِيَت مَوْشَرَك بُو دَدَانِن
يِي پَاقَرَه. ﴿٢٤﴾ ثَه وَه خُودَا يِي چِيَكَه ر وَ پَه يِدَا كَه ر وَ وَيَنه وَ پَه نَگ چِيَكَه ر، بَاشَنَاف هَه مِي يِيَت وَيَنه، هِنْدِي
دَه رَد وَ ثَه سَمَان دَا هَه يَن هَه مِي وَي ژ كِي مَاسِيَا ن پَاقَر دَكِهَن، وَ هَر ثَه وَه يِي سَه رَه سَت وَ كَار بَنَه جَه.

سوره تا مومته حینه

ل مه دینه یی هاتیه خوار ی (۱۳) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ گهلی خودان باوهران، نه یاری من و نه یاری خو نه که نه دؤست و هه قال، هوین له زئی ل چه ژیکرنا وان دکه ن و ئه و ب خو باوهریی ب دینی و قورئانا بو هه وه هاتی نائین، و پشتا خو دده نی چونکی هه وه باوهری ب خودایی خو ئینابوو، هوین و پیغه مبه ر [ژ مه که هی] دهر ئیخستن، ژ بهر وی باوهرییا هه وه ب خودی ئینایی خودایی خو [قیجا چاوا هوین چه ژ وان دکه ن؟] و ئه گهر هوین بو جهادی و رازیوونا من دهر که قتب [دؤستینی و چه ژیکرنا وان نه که ن] هوین ب دزیقه ژ بهر وی چه ژیکرنی، دنگ و به حسان دگه هیننه وان، و ئه ز چیتر دزانم هوین چ فهدشیرن و چ ئاشکهر دکه ن، و هه ر که سی ژ هه وه هه قالینا وان بکه ت [نهینی موسلمانان بو وان ئاشکهر بکه ت]،

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِمُ
بِالْمُودَّةِ وَقَدَّحَرُوا بَيْنَكُمْ مَنَ الْخِي تَخْرُجُونَ الرُّسُلَ وَإِنَّا لَنَافِعُ
تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي
تُسْرُونَ إِلَيْهِمْ بِالْمُودَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَمْتُمْ وَمَن
يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝ إِن يَقُولُونَ كُفُورًا كُفْرًا
وَيَسْطُوْا إِلَيْكُمْ يَدِيْهِمْ وَأَلْسِنَتُهُمْ وَأَسْوَأُ وُجُوْدِهِمْ يُكْفُرُونَ ۝
لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ
مَعَهُ إِذْ قَالُوا الْقَوْمُ هُمُ الْبَاطِلُونَ وَإِنَّا لَنُؤْمِنُ بِمَا تَقُولُونَ مَن دُونِ اللَّهِ
كُفْرًا بِكُمْ وَبِدَابِّنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَادَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَتَدْرِكُونَ ۝
وَاللَّهُ وَحْدَهُ لَا يَقُولُ إِبْرَاهِيمَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سَتَعْلَمُونَ لَكَ وَ مَا أَمْلِكُ لَكَ مَن
اللَّهُ مَن شِئَ ۝ رَبَّنَا عَلِّمْنَا لَكَ مَا هَدَيْتَنَا وَتَنَا إِلَيْنَا الْقُرْآنَ ۝ رَبَّنَا
لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفُ عَنَّا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

ب سویند وی ریکا راست بهرزه کر. ﴿۲﴾ ئه گهر هوین ب دهست وان بکه فن و بشینه هه وه دژمنیا خو دی بو هه وه دیار که ن، و دهست و ئه زمانیت خو ب خرابی دی ل هه وه در یژ که ن، و چه ز دکه ن هوین ژ ی [وه کی وان] گاور بین. ﴿۳﴾ دبیرا که س و کار و زار و کیت هه وه فایده ی هه وه ناکه ن، خودی ر و ژا قیامه تی دی هه وه هه مییان ژیکشه که ت، و تشتی هوین دکه ن خودی ژ ی ب ئاگه هه. ﴿۴﴾ ب سویند ئیرا هیم پیغه مبه ر و ئه ویت باوهری پی ئینایین، بو هه وه نموونه که باش بوون و هختی گوئینه مله تی خو [ئه ویت گاور]، ب راستی ئه م ژ هه وه و ژ وان ئه ویت هوین شوینا خودی دهر یسن ییت بهرینه، ئه م باوهریی ب دینی هه وه نائین، [هه وه گاور دبیین، و باوهریی ب کار و کریار و دینی هه وه نائین]، و ئه فیه نه فیان و دژمنایی که فته دنا فیه را مه و هه ودا و نارایت، هه تا هوین باوهریی ب خودی ب تنی نه ئین [وده می تشتاندا چا فل ئیرا هیمی بکه ن ئاخقتنا] دگه ل بابی خو گوئی تی نه بیت [دهمی گوئی تی]: ئه ز دی داخوازا گونه هژیرنی بو ته که م، و ئه ز نه شیم ته ژ ئیزایا خودی بپاریزم ژ ی، خودیوو، مه خو هیلا ب هیقییا ته فیه و مه خو هه لپه سارته ته، و ئه م ب بال ته فیه زفرین، و زفرین و دویا هیک هه ر ب بال ته فیه. ﴿۵﴾ خودیوو، مه نه ئیخه بهر ئیزایا گاوران و وان ل سه ر مه سه رده ست نه که، کو مه ب ئیزایه کا ژ تاقه تا مه زیده بجه رپینی [و ئه و بیژن: ئه گهر ئه و ییت هه ق بانه، ئه فیه ب سه ری وان نه دهات] و گونه هییت مه ژ ی به، خودیوو ب راستی سه رده ست و کاربته جه هه ر تویی.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
وَمَن يَتَّبِعِ الْإِهْلَ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١﴾ عَسَىٰ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَ الَّذِينَ كَذَبُوا هُمْ مَوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢﴾
لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٣﴾
إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ وَظَهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تُولَّوهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَاُولَٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مِهْجَرَتٍ
وَقَامَتُ جُوهَرُهُنَّ أَغْلَمَ بِأَيْمَانِهِنَّ فَإِن عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا
تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهْلَهُنَّ جُلُودٌ لَّهُنَّ وَلَا يُحِلُّونَ لَهُنَّ وَءَاثُهُنَّ
مَآ أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْنَا أَن نَّكُوَّهُنَّ إِذَا ءَاتَيْنَهُنَّ أَجُورَهُنَّ
وَلَا نُنْكِسُكُنَّ عَلَيْكُمُ الْكُفَّارِ وَمَن نَّكُوَّهُنَّ فَانْفِقُوا مِمَّا نَفَقْتُمْ وَلَا تُنْفِقُوا
ذٰلِكُمْ حُرْمًا ۖ إِنَّ اللَّهَ يَكُونُ بَيْنَكُمْ وَأَلَّهِ عَلَيْهِ حَكِيمٌ ﴿٥﴾ وَإِن فَاتَكُمْ
شَيْءٌ مِّنْ أَرْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَلَيْتُمْ فَفَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَرْوَجُهُمْ قَتْلًا مَّا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

﴿٦﴾ ب سویند ئەو [ئېبراهیم و ئەوێت د گەل] بۆ
هەوێ نموونە و چاقلیکری یێت باشن، بۆ وی یی
داخوازا خەلاتی خودی بکەت و ژ ئیزایا رۆزا قیامەتی
دترسیت، و هەر کەسی پشتا خۆ بدەتە باوەرییی [و
چاقل پیغەمبەرێت وی نەکەت، ئەو بەس زینانی ل
خۆ دکەت]، ب راستی هەر خودیە یی دەولهەند
و پاک و هیژایی شوکور و سوپاسیی. ﴿٧﴾ [گەلی
خودان باوەران دژمناییا گاوران نەهیلن] دبیت
خودی حەژیکرنی و قیانی بیخیتە دناڤهرا هەوێ و
هەندەک ژ واندە، ئەوێت هوین نەیارەتیا وان دکەن، [ب
ریکا موسلمانبونا وان] و خودی خودان شیان و
گۆنەه ژبەر و دلۆڤانە. ﴿٨﴾ خودی هەوێ ژ وان
نادەتە پاش [و نەهیا هەوێ ژ وان ناکەت] ئەوێت (ئەو
گاوریت) شەری هەوێ ژ بەر دینی هەوێ نەکرین، و
هوین ژ وەلاتی هەوێ دەرەنەئێخستین کو هوین
باشی و قەنجیی و عەدالەتی د گەل وان بکەن، ب
راستی خودی حەژ عەدالەتکەران دکەت. ﴿٩﴾ بەلی
خودی بەس نەهیا هەوێ ژ وان دکەت ئەوێت شەری

بەر دینی هەوێ د گەل هەوێ کرین، و هوین ژ وار و جەیت هەوێ دەرئێخستین، و هاریکاری دەرئێخستنا
هەوێدە کرین کو هوین دۆستینیا وان بکەن، و هەر کەسی دۆستینیا وان بکەت، نی ئەون یێت سەتەمکار.
﴿١٠﴾ [گەلی خودان باوەران، هەر وەختی ژنیت خودان باوەر مشەخت بوون و هاتنە دەڤ هەوێ، بجهربینن
[کا وان ب دورستی باوەری ئیناییە یان نە]، و خودی چێژ ئاگەه ژ باوەرییا وان هەیه، و ئەگەر هەوێ زانی
کو وان [ژان] ب دورستی باوەری یا ئینایی وان ل گاوران نەزفرینن، نە ئەو ژن بۆ وان گاوران دورستن و
نە ئەو گاور بۆ وان دورستن، و [گەلی خودان باوەران] ئەو مەهرا زەلامیت وان ژنان [ئەوێت گاور] دایییە
وان ژنان ل زەلامیت وان بزفرینن، و چو گۆنەهل سەر هەوێ نینە هوین وان ژنان مارە بکەن، ئەگەر هوین
مارەیا وان بدەنی، و ژنیت گاور ل سەر زیمەتا خۆ نەهیلن و ئەو مەهرا هەوێ دایییە وان [ژنیت گەهشتینە
گاوران] ژ وان بستینن، و وان گاوران ژێ کا چ مەهر دایییە ژنیت خۆ [ئەوێت موسلمان بووین و گەهشتینە
هەوێ و شوی ب هەوێ کرین]، بلا ژ هەوێ بخوازن ئەڤه بریار و فەرمانا خودیە، خودی ب فان بریاران
حوکمی دناڤهرا هەوێدە دکەت، و خودی یی زانا و کاربنەجەه. ﴿١١﴾ [گەلی خودان باوەران] ئەگەر ژنەک ژ
ژنیت هەوێ بخرییت و بگەهیتە گاوران، و هوین د شەری خۆدا د گەل گاوران ب سەرکەڤتن و دەستکەڤتی
ب دەست هەوێ کەڤتن، قیجا ئەوێت ژنیت وان چۆین بووینە گاور کا چ مەهر زەلامیت وان دایییە وان،
تەمەتی وی مەهری ژ غەنیمەتی بدەنە وان، و ژ وی خودایی بترسن ئەوێ هەوێ باوەری پی هەی.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يَبَاغِعَنَّ عَلَيْ أَنْ لَا يَشْرُكَنَّ بِاللَّهِ
شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ
بِهِنَّ بِفَرْيَئَةٍ بَيْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي
مَعْرُوفٍ قَبَائِعُهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ
يَسْأَلُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَسْأَلُ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

سُورَةُ الصَّدْفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾
كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يَقْتُلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ
بُنِينَ مَرْصُوصٍ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُومُوا
تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا
أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

﴿١٢﴾ هه ی پیغه مبهه، گاڤا ژنیت خودان باوهر هاتنه دهف ته دا په یمانی بدنه ته کوئه و چو هه فیشکان بڼ خودی چی نه کهن، و دزیی نه کهن و دهه مهن پیسی نه کهن و زاروکیته خو نه کوژن، و چو زاروکان ژ بی به ختی ب دویف زه لامیت خوځه نه نن و ژ نه مرئی ته دهر نه کهن، فیجا توژی په یمانی ژ وان وهر بگره و داخوازا گونه ه ژیرنی بڼ وان ژ خودی بکه، ب راستی خودی یی گونه ه ژیره و دلوفانه. ﴿١٣﴾ گهلی خودان باوهران، دوستینیا وان نه کهن نه ویت خودی غه زه ب لی کری، ب سویند نه و ژ خه لاتنی ناخه تی بی هیقینه کا چاوا گاور [نه ویت باوهری ب روژا قیامه تی نه ی] ژ مریمان بی هیقینه [جاره کا دی ساخ بیسه ځه].

سوره تا صهف

ل مه دینه یی هاتیه خورائی (١٤) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هندی د ئه رد و ئه سماناندا هه ی ته سبیحا خودی دکهن [ژ کیماسیان پاقر دکهن]، و ئه وه یی سه رده ست و کاربنه جهه. ﴿٢﴾ گهلی خودان باوهران بڼ چی هوین دبیزن و ناکهن؟. ﴿٣﴾ ناخفتنا هوین دبیزن و نه کهن، که ربی ل دهف خودی پتر لی دکته. ﴿٤﴾ ب راستی خودی جه ژ وان دکته نه ویت ئیک ریز شه پری درپکا خودیدا دکهن، دی بیژی ناڅاهیه کی موکوم و پیکفه گریدا یسیه. ﴿٥﴾ و چیرو کا مووسایی بڼ مله تی خو بیژه وه ختی گوتیه مله تی خو: گهلی مله تی من بڼ چی هوین من ئیزا ددهن و دبشین و هوین دزان نه ز پیغه مبه ری خودیمه بڼ هه وه، فیجا وه ختی وان هه قی هیلایی و به ری خو ژئی وهر گیرایی، خودی ژی دلیت وان ژئی دانه پاش و ژئی وهر گیران، و خودی مله تی ژرپکا پاست دهرکه فتی راسته پری ناکته.

وَلَقَدْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ صَدَقَ مَا لَمَّا
بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرَ رَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي أَسْمُهُ أَهْمَدُ فَلَمَّا
جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ وَمَنْ ظَلَمَ مَوْمِنًا أَفْتَرَى عَلَى
اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝
يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْكَافِرُونَ ۝ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كِبْرَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۝ تِلْكَ آيَاتُ الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدْرَأُوهُمْ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝ تِلْكَ آيَاتُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَانُوا كَذِبًا لَمْ يُقْبَلْ
عَنْهُمْ شَيْءٌ ۝ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ اتَّخَذُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَهْلًا مِمَّا دُونَ النَّاسِ لَأَلْفُ
طَبَقَةٍ فِي جَنَّتِمْ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ اتَّخَذُوا
أَنْصَارًا لِلَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ الْحَوَارِيُّ مِنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ
قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَتَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ۝

﴿۶﴾ و وهختی عیسی کورئ مہریہ می گوتیہ
[سرائیلیان]: گہلی سرائیلیان نی تہز پیغہ مہری
خودیمہ بؤ ہوہ، و تہز راستدہ ریخی کتیا
بہری خومہ کو تہوراتہ، و تہزئی ہاتیم مزگینیا
پیغہ مہرہ کی بدہمہ ہوہ، پشتی من دی تیت نافئ وی
تہحمہدہ، و وهختی عیسا ب موعجیزہ ییت ناشکہرافہ
بؤ وان ہاتی، گوتن: تہقہ سیر بہندیہ کا ناشکہرایہ.
﴿۷﴾ و ما کی ژ وی ستہ مکارترہ تہوی درہوان ب
نافئ خودئ بکہت [پیغہ مہری وی سیر بہند بدانیت،
و موعجیزہ ییت وی سیر بہندی بدانیت]، و داخواز ژ
وی ب خو دتتہ کرن [ب ریکا پیغہ مہریت خودئ]
موسلمان بییت، و خودئ ملہ تی ستہ مکار راستہ ری
ناکتہ. ﴿۸﴾ وان [ستہ مکار و گاوران] دقیت [ٹانکو
ل بہر دگہرن] روناہیا خودئ [کو قورٹانہ] ب
دہقیت خو تہمرینن، و خودئ روناہیا خو ہر دی
تمام کتہ، خو تہگہر گاوران پی نہخوش ژ ییت.
﴿۹﴾ تہوہ (خودپیہ) پیغہ مہری خو ب راستہ ریسی
[کو قورٹانہ] و دینی راستقہ ہنارتی، دافی دینی

بکہتہ سہریشکا ہمی دینان و ب سہر ہمی دینان بیخیت، خو ہفیشک چیکہران پی نہخوش ژ ییت.
﴿۱۰﴾ گہلی خودان باوہران، تہری تہز بازگانسیہ کی نیشا ہوہ بدہم، ہوہ ژ تیزاہہ کا دژوار و ب ژان
رزگار بکہتہ. ﴿۱۱﴾ باوہریسی ب خودئ و پیغہ مہری وی بینن، و جیہادی ب نہفسا خو و مالی خو د
ریکا خودیدا بکہن، تہقہ [باوہری ئینان و جیہاد د ریکا خودیدا] بؤ ہوہ [ژ ہوہ و مالی ہوہ] چتہرہ،
تہگہر ہوین بزائن. ﴿۱۲﴾ [تہگہر ہوین فئ بکہن، باوہریسی ب خودئ و پیغہ مہری وی بینن، و ب نہفسا
خو و مالی خو جیہادی د ریکا خودیدا بکہن]، خودئ دی گونہ ہیٹ ہوہ ژ ییت بہت، و دی ہوہ بہتہ
بہحشتیت پرویار د بنرا دچن، و دی ہوہ کہتہ د ئافاہییت خو شدا د بہحشتیت ٹانجیوونیدا، و تہقہ یہ
سہرفہرازا مہزن. ﴿۱۳﴾ و نیعمہ تہکا دیتہ [یان سہرفہرازیہہ کا دیتہ] ہوین حہ ژئ دکن [خودئ دی دہتہ
ہوہ]، تہوہ ژ ی سہرکہ فتن و تہکرنا کا تیزیکہ ژ خودئ [مہخسہ د پی تہکرنا مہکہ ہیہ]، و مزگینیی بدہ
خودان باوہران. ﴿۱۴﴾ گہلی خودان باوہران ہاریکارت دینی خودئ بن [ٹانکو دینی خودئ ب سہرینخن
و بلند بکہن]، و ہکی عیسی کورئ مہریہ می گوتیہ ہہ فالیت خو ییت بڑارہ: کی دی ہاریکاریسا من
کہت بؤ سہرفہرازا دینی خودئ، ہہ فالیت وی ییت بڑارہ گوت: تہم ہاریکارت دینی خودینہ، قیجا
دہستہ کہ کی ژ سرائیلیان باوہری پی ئینا و دہستہ کہ کی باوہری پی نہئینا، قیجا مہ ژ ی پشٹانہ فانیسا تہویت
باوہری ئینا ب ل سہر نہ یاریت وان کر، و تہو ب سہرکہ فتن.

سوره تا جومعه

ل مه دینه یی هاتیسه خوار یی (۱۱) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هندی دئهرد و ئه سماناندا هه ی خودی ژ هه می کتیا سیان باقر دکه ن و ته سیبیا وی دکه ن، ئه وه خودانی هه می تشتان و ژ هه می کتیا سیان باقر، و سهرده ست و کار بنه جه. ﴿۲﴾ ئه وی پیغه مبه ره ک بو عه ره بان هه ر ژ ناف و ان ب خو هنارت، دا ئیه تیت خودی کو قور ئانه بو و ان بخو نیست، و دا و ان [ژ قریژا شرکی و گاوریی و گونه هان] باقر بکه ت و ان فیری قور ئانی و سونه تا پیغه مبه ری بکه ت، هه ر چه نده به ری قی ئه و د گومراییه کا ئاشکه رادا بوون. ﴿۳﴾ و بی [هاتیسه هنارتن] بو هنده کیت دی ژ ی کو هیژ نه گه هشتیه و ان [ئانکو ئه ویی هاتیسه هنارتن بو موسلمانیت سهرده می پیغه مبه ری و بیت پشتی و ان دئین هه تا رۆژا قیامه تی، ژ عه ره ب و نه عه ره بان]، و

ئه وه بی سهرده ست و کار بنه جه. ﴿۴﴾ و ئه قه [ریز داری و پیغه مبه راتی] که ره ما خودییه، خودی دده ته وی یی بثیت، و خودی خودانی که ره ما مه زنه. ﴿۵﴾ مه ته لا و ان ئه ویت ل سه ر و ان هاتیسه دانان کار ب ته وراتی بکه ن، پاشی کار پی نه کرین و ژ فه رمانیست وئ دهر که فتن، و هکی مه ته لا وی که ریبه ئه وئ باره کی کتیا ن ل سه ر پشتی [و نوزانیت چیه ل سه ر پشتی، ئه و ان ژ ی ته ورات یا د ناف ده ستاندا به لی چو ژ ی نوزانن] مه ته لا وی مله تی نشان و ئیه تیت خودی دره و دانیین چه ندا پیسه، و خودی مله تی سته مکار راسته ری ناکه ت. ﴿۶﴾ بیژه: گه لی جو هییان ئه گه ر ل ده ف هه وه وه سایه کو هوین ب تنی ژ هه می مرو فان، دۆست و خو شقییت خودینه، پا کا داخوازا مرئی بکه ن [دا بچه ده ف وی و ژ ئیش و ئازاریت دنیا یی دهر که فن]، ئه گه ر هوین راست دیژن. ﴿۷﴾ و ژ به ر و ان کار و کریاریت و ان کرین، چو جا ئه و داخوازا مرئی ناکه ن، و خودی ژ زور داران ب ئاگه هه. ﴿۸﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: ب راستی ئه و مرنا هوین ژ ی دره فن، هه ر دی گه هیته هه وه، پاشی هوین دی ب بال زانایی نهینی و ئاشکه رایان ئه زفن، و هندی هه وه کری دی هه وه پی ئاگه هدار که ت [ئانکو دی هه وه ل دو یف کار و کریاریت هه وه ئیزاده ت].

سورة الجمعة

بسم الله الرحمن الرحيم

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِينَ رَسُولًا مِنْهُمْ بَيَّنَّوْا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِهِ وَبَيَّنَّ لَهُمْ وَبَيَّنَّ لَهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢﴾ وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِلُوا التَّوْبَةَ ثُمَّ لَمْ يُحْمَلُوا كَمَثَلِ الْجَمَارِ يَحْمَلُ أَشْقَارًا يَنْسِفُ مَثَلُ الْقَوَارِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادَوْا إِن زَعَمْتُمْ أَنكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَتَّعُوا أَلَمُوتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَسْمَعُونَ أَبْدَانًا قَدِمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنْ أَلَمُوتَ الَّذِينَ تَعْبُرُونَ مِنْهُ فَإِنَّهُمْ مَلَكُوتُكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَلَيْهِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنسِفُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

﴿٩﴾ گەلی خودان باوهران گافا رۆژا ئەینیی بانگی نغیژئی هاته‌دان هوین بۆ بیرئینانا خودئی [و گوهدانا وه‌عزی و نغیژا ئەینیی] هه‌پن، و کرپن و فروتنی به‌یلن، ئەفه [هیلانا کرپن و فروتنی و گرتنا ریکا رازیبونا خودئی] بۆ هه‌وه‌هه‌ چێتره‌ ئەگەر هوین بزانی. ﴿١٠﴾ و ئەگەر نغیژ هاته‌کرن، [رابن] و د ئەردیدا به‌لا‌ف بین و ژ رزقی خودئی [ب کارئی خو] بخوازن، و گەله‌ک خودئی بیننه‌ بێرا خو و زکرئی وی بکه‌ن [هه‌می وه‌ختان نه‌ به‌س وه‌ختی نغیژان ب تنی]، دا هوین سه‌ره‌راز بین. ﴿١١﴾ و گافا وان بازرگانیه‌ک یان که‌یف و شاهیه‌ک دیت، ب به‌ره‌هه‌ دچن و ته‌ ده‌یلنه‌ ژپه‌قه‌ [ل سه‌ر مینه‌ری]، بیژه‌: تشتی ل ده‌ف خودئی بۆ هه‌وه‌هه‌ چێتره‌ ژ که‌یف و شاهی و کرپن و فروتنی، و خودئی باشترین رزقه‌هه‌.

سُورَةُ مَوْنٰفِقُوْن

ل مه‌دینه‌یی هاتیه‌هه‌ خوارئی (١١) ئایه‌ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ گافا دوروی دێنه‌ ده‌ف ته‌ دبێژن ئەم شاده‌ییی دده‌ین کو ب راستی تو پیغه‌مبه‌ری خودی، و خودی دزانیته‌ تو پیغه‌مبه‌ری وی [چونکی وی تو یی فپیکری و تو نه‌هه‌وجهی شاده‌یییا دورویانی]، و خودی شاده‌ییی دده‌ت کو دوروی دره‌وان دکهن [ده‌می دبێژن ئەم شاده‌ییی دده‌ین تو پیغه‌مبه‌ری، چونکی یا د دلی واندا نه‌ئه‌قیهه‌، و یی دل و ده‌قی وی نه‌ ئیک بن، دره‌ینه‌]. ﴿٢﴾ سویندیت خو [ییت دره‌و] بۆ خو ییت کرینه‌ مه‌تال، و ریکا خودی ل خه‌لکی دگرن، ب راستی پیسه‌کاره‌ ئەو دکهن. ﴿٣﴾ ئەفه چونکی وان [ب سه‌ره‌هه‌ سه‌ره‌ف] باوه‌ری ئینا، و پاشی [ددلدا] گاوربون، و ژ به‌ر هندئی خودی دلی وان مۆرکر، و ئەو [راستیانی و خیر و باشیا خو] نوزانن. ﴿٤﴾ و ئەگەر ته‌ ئەو [دوروی] دیتن، دئی مینه‌یه‌هه‌ جیگیرتی ژ به‌ژن و بالا وان، و ئەگەر باخفن دئی گوئی ته‌ مینه‌یه‌ ل ئاخفتنا وان، دئی بیژی دارن پالدینه‌ دیواری [چو خیر دوانداینه‌]، هزر دکهن هه‌ر گازیه‌که‌ه‌ بیت ژ وان دگرت [هندی هند دترسونکن]، ئەه‌ون دژمن هه‌شیاری وان بن [خو ژ وان پاریزن]، خودی وان بکوژیت [له‌عه‌تان ل وان بکه‌ت، و ژ دلۆفانییا خو، وان دویر بیخیت]، چاوا ئەو به‌ری خو ژ هه‌قیی و هردگیرن؟!

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَّوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوْا الْبَيْعَ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝۱
فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِي الْاَرْضِ وَابْتَغُوْا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاذْكُرُوْا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝۲
وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً اَوْ لَهْوًا اَوْ نَفْسًا يَّوْثَىٰ اِلَيْهَا وَتَرَكُوْكَ قٰلِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ مِنَ اللّٰهْوِ وَمِنَ التِّجْرَةِ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرَّزٰقِيْنَ ۝۳

سُورَةُ الْمُنٰفِقُوْن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اِذَا جَآءَكَ الْمُتَفِقُوْنَ قَالُوْا نَشْهَدُ اِنَّكَ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّكَ لَرَسُوْلُهُ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّ الْمُتَفِقِيْنَ لَكَذِبُوْنَ ۝۱
اَتَّخَذُوْا اٰمِنَةً جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝۲
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ ءَامَنُوْا فَكَفَرُوْا فُطِيعَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ۝۳
وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً اَوْ لَهْوًا اَوْ نَفْسًا يَّوْثَىٰ اِلَيْهَا وَتَرَكُوْكَ قٰلِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ مِنَ اللّٰهْوِ وَمِنَ التِّجْرَةِ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرَّزٰقِيْنَ ۝۴

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَلَوْ
رُءَوْهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾
سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ
يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾
هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَالِ مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ
حَقٌّ يَنْقُضُوا بِاللَّهِ خَزَائِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنْ
الْمُتَّقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَنْ رَجَعَنَا إِلَى
الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ
وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُتَّقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ
عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ ﴿٩﴾ وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَى أَجَلٍ
قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠﴾ وَلَنْ يُخْرِجَ
اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

﴿٥﴾ و هەر وهختی بۆ وان هاته گۆتن: وهرن دا پیغه مبه ری خودی داخوازا گونه ه ژیرنی بۆ هه وه بکهت، دی سه ری ت خو بادهن و دی بینی ژ مه زنا تی رویی خو وه ردگیرن. ﴿٦﴾ بۆ وان ههر ئیکه، چ تو داخوازا گونه ه ژیرنی بۆ وان بکه ی یان نه که ی، خودی ههر گونه هی ت وان ژنی نابهت، و ب راستی خودی، نه ویت ژ ریکا راست دهر که فین، راسته ری ناکهت. ﴿٧﴾ نه و نه ون نه ویت دیژن: چو نه دهنه وان نه ویت ل ده ف پیغه مبه ری خودی، دا فه ره فن و ل دۆر خر نه بن، و خزینه یی ت ئه رد و نه سمانان یی ت خودینه، به لی دوروی تینا گه هن [و فی نوزانن]. ﴿٨﴾ [دوروی] دیژن: نه گه ر نه م زفرینه فه مه دینه یی و نه ویت خودان قه در و ماقویل و دهسته ه لاتدار [مه خسه دا وان نه و ب خۆنه]، دی بی قه در و بی دهسته ه لاتان [مه خسه دا وان پیغه مبه ر و مشه ختن] دهر ئیخن، و قه در و هی ز و دهسته ه لات و سه رکه فتن بۆ خودی و بۆ پیغه مبه ری وی و بۆ موسلمانانه، به لی دوروی نوزانن [و ژ فی بی ئاگه هن]. ﴿٩﴾ گه لی خودان باوه ران بلا مال

و زار و کیت هه وه، هه وه مژویل نه که ن و بیر ئینان و به رستنا خودی ژ بیرا هه وه نه به ن، و ههر که سی فی بکهت نه و بی خوساره ته. ﴿١٠﴾ و ژ رزقی مه داییه هه وه به مزین و بدهن، به ری مرنا ئیک ژ هه وه بی ت و بیژیت: خودی و بلا ته مرنا من پیچه کی ب پاش ئیخستبایه، دا من خیر کر بانه و نه ز ژ قهنجیکاران بامه. ﴿١١﴾ و چو جا خودی مرنا که سی گیر و ناکهت و ب پاش نا ئیخیت، نه گه ر وهختی مرنا وی هات، و چ یا هوین بکه ن خودی پی ئاگه هه.

سۆره تاته غابون

ل مه دینه یی، هاتییه خوار یی (۱۸) ئایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

❶ هندی د ئەرد و ئەسماناندا ھەى خودى ژ کیماسیان باقر دکهە و تەسیحیا وی دکهە، مالداری و فەرمانداری و پەسن ھەمی ییت وینە، و ئەول سەر ھەمی تستان یی دەستەھ لاتدارە. ❷ وی ھوین ییت دایین، قیجا ھندەکان ژ ھەوہ باوہری پی نەئینا و ھندەکان باوہری پی ئینا، و چ یا ھوین دکهە خودی پی ئاگەھە و دبیینت. ❸ ئەرد و ئەسمان بۆ ھەقیی ییت دایین، و وینە و شکل دا ھەوہ، و سەر و شکی ھەوہ جوان کر و باش چنکر، و زفرین و دو بیاھیکا ھەوہ ھەر ب بال و یقەھە. ❹ ھەچییا د ئەرد و ئەسماناندا ھەى دزانیت، و ھەر تەشکەى ھوین دکهە چ ب نینى و چ ب ئاشکەرایى دزانیت، و دزانیت کا چ د لاندە ھەہە. ❺ ئەرئ ما بەحسە، ئەوئ بەرى فان

گاوربويين نه گه هشتيه هه وه، وان تامكره جزيي كارئي خو، و وان نيزايه كاب ژان و دژوار يا هه [پوژا] قبا مه تي]. ﴿٦﴾ ټه ټه [نيزا يا وان ديتي] يا هندئ بوو، پيغه مبهريت وان ب بهلگه و موعجيزه ييت ناشكه رافه بو وان دهاتن [و ټه وان باوهرى ب وان نه دنيئا]، و دگوتن: ټه ري چاوا مروښه ك دئ بيته پيغه مبه ر دئ مه راسته ري كه ت؟ گاوربوون ورويي خو [ژ باوهرى ټيناي] وهر گيړان، و خودئ پاكي ب [باوهرى ټينانا] وان نه بوو، و خودئ يي زهنگين و هيژاي په سن و سواسيسييه. ﴿٧﴾ گاوران [مه خسه ده لكئ مه كه هئ] هزر كرن ټه و [پشتي مرنئ] نارابنه ټه، بيژه: نه خيژ، و هسا نينه و هكي هوين هزر دكه ن، ټه ز ب خودايي خو كه م هوين [پشتي مرنئ] دئ رابنه ټه، پاشي هوين دئ ب كار و كرياريت خو ټينه ناگه هدار كرن، و ټه ټه ل بهر خودئ يا ب سانا هيهيه. ﴿٨﴾ ټيجا باوهر يي ب خودئ و پيغه مبه ري وى و وي رو ناهييا مه ټيناييه خوارئ [كو قور ټانه] بينن، و هه ر كارئ هوين دكه ن خودئ پئ ناگه هه. ﴿٩﴾ پوژا خودئ هه وه بو پوژا كو مبونئ كو م دكه ت، ټه و پوژ ټه وه يا خوشاره ټيا هه ر كه سه كي ديار ديت، و هه ر كه سي باوهر يي ب خودئ بينيت و كار و كرياريت راست و دورست بكه ت، خودئ دئ گونه هيت وى ژئ به ت و دئ به ته به حه شتيت پويار دبنرا دچن، و هه ر وهه ر دئ تيدا بن و ټه ټه يه سه ر فه راز يا مه زن.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
 أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبَشِئِصَ الْمَصِيرِ ﴿١٠﴾
 مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ
 يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
 وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنِّ مِنْ أَرْوَاحِكُمْ
 وَأَوْلَادِكُمْ وَعَدُوَّائِكُمْ فَأَحْذَرُوا هُمُومًا وَلَا تَقْفُوا
 وَتَضَحَّوْا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا
 أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ
 عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا
 وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ
 فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِنْ تَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ قَرَّبَنا
 حَسَنًا يَضَعُفُهُ لَكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ
 حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَلَيْهِ الْغَيْبُ وَالشَّهَادَةُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

﴿١٠﴾ و نه ویت گاوربووین و نیشان و به لگه ییت مه دره و دانایین، ب راستی نه فیه دۆزه هینه و هه ره و هه ر دئی د دۆزه هییدا بن، و چ پیسه دویا هیکه نه و. ﴿١١﴾ چو نه خوشی ب سه ری که سی ناییت نه گهر ب قه دهر و ده ستوریا خودی نه بیت، و هه ره که سی باوهرییی ب خودی بینیت [و بزایت هه ره تشته کی ب سه ری دئیت قه دهر خودییه]، خودی دئی دلی وی راسته ری که ت [نه و دئی ره فتارا دورست د گهل نه خوشییه که ت و خه له ت ناییت]، و هه ره تشتی هه بیت خودی ژئی ب ناگه هه. ﴿١٢﴾ [گهی مرو فان] گوهداریا خودی بکه ن و گوهداریا پیغه مبه ری بکه ن، نه گهر هوین رویی خو [ژ گوهداریا خودی و پیغه مبه ری] و هر گیرن، [بزائن] ژ گه هاندنا ناشکه را پیغه تر ل سه ره پیغه مبه ری مه نینه. ﴿١٣﴾ خودی نه و یی چو په رستی ییت راست و دورست ژ وی پیغه تر نه ی، و بلا خودان باوهر پشتا خو ب خودی گهرم بکه ن. ﴿١٤﴾ گهی خودان باوهران، ب راستی هنده ک ژ ژن و زار و کیت هه وه دژمنیت هه وه نه، قیجا هشیاری وان بن [نه و

کارلیکرنی ل هه وه نه که ن هوین گونه یی بکه ن یان د ریکا خودیدا سست ببن]، و نه گهر هوین ل وان نه گرن و ل وان ببۆرن و لۆمه ی وان نه که ن [و کیناسییت وان ناشکه را نه که ن و نه دهنه رویی وان]، ب راستی خودی گونه ه ژیه ره و دلۆفانه. ﴿١٥﴾ هندی مال و زار و کیت هه وه نه بو هه وه جه رباندن [دبیت به ری هه وه بدنه هه رامییی، قیجا هشیار بن]، و خه لاته کی مه زن یی ل ده ف خودی هه ی [قیجا بلا مال و زار و کیت هه وه، هه وه ژ فی خه لاتی نه که ن]، ﴿١٦﴾ و هندی هوین بشین ژ خودی بترسن، و گوهدارییی [یا وان شیرهان نه ویت ل هه وه دئینه کرن] بکه ن، و گوهداریا فه رمایت ل هه وه دئینه کرن بکه ن، و مالی [د ریکا خودیدا] بدن و به زیخن، بو هه وه باشییه، و هه ره که سی [خودی] وی ژ قه لساتیا نه فسا وی بپاریزیت، ب راستی نه و یی سه رفه رازه. ﴿١٧﴾ و نه گهر هوین ژ دل [و بی به رانه ره] مالی خو د ریکا خودیدا بدن و به زیخن، خودی دئی خیرا هه وه چه ند قاته کان زیده که ت و گونه هیت هه وه دئی ژئی به ت، و ب راستی خودی شوکورداره [ئانکو به رانه ره تشتی کییم، گه له کی دده ت و خه لاته ده ه]، و حه لیمه [له زئی ل جزادانی ناکه ت]. ﴿١٨﴾ زانایی نهینی و ناشکه رایانه، و یی سه رده ست و کاربنه جهه.

سوره طه لاق

ل مهدينه يى هاتيه خوارى (۱۲) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ هه ي پيغه مبه ر گاڤا هه وه فيا ژنان به رده ن، وان د پاقژيا واند به رده ن [پاقژيا ژ ژفانا خو دركه قتي، و چونا نغنيى د گهل چينه بوويى] و [باشى پشتى به ردانى] ژفانيت وي زه بت كهن و به زميرن، و ژ خودى بترسن [ژفانيت وان نه كيىم كهن و نه زنده كهن] و وان [ژنيت به ردايى] ژ ماليت وان دهر نه تيخن [هندي ئه و د ژفانيت خوډا بن]، و بلا ئه و ژى [ژ خانسييت خو] دهر نه كفن، ئه فه ژ بلى هندي ئه و خرابيه كا ناشكرا بكن (گه لك ديژن دهمهن پيسييه)، و ئه فه بريار و ئه حكاميت خودينه [بو هه وه دانايين بو به ردانا ژنان]، و ههر كه سيى بده ته سهر بريار و ئه حكاميت خودى، ب سويند وي سته م ل خو كر، تو نوزانى تى هه يه خودى پشتى به ردانا وان ژنان

[دهمى دمينه د ماليت خوډا و دهر نه كفن]، خودى نافه را وان خوښ بكه ت و پيك بهين [و جاره كا دى بزفر نه فه ئيك]. ۲ و ئه گهر نيزيكى دويماهيا ژفانى [ئانكو عيده ديى] بوون، قيجا ب خوښى [نه ب ئنيه تا زيان پى گه هاندنى] بگرن و بزفرين، يان ژى ب خوښى [بى ژ مافيت ماره و كهل و په ليت به ردانى بيته بى بار كرن] بهيلن، [هه تا ژفانيت وي ب دورستى دبورن، و ئه مرى وي دكه فيتته دده ستى ويدا و ئازاد دبيت]، و دو كه سيى عادل ژ خو [بو ژفراندنا وان يان به ردانا وان يا دويماهياى] بكنه نه شاهد، [داړيك ل نه خوښيى بيته گرتن] و بو خودى [ئانكو ب دورستى] شاده ييى بده ن، ئه ويى باوهرى ب خودى و پوژا قيامه تى هه ي، ئه ف برياره شيره تن بو وي، و ههر كه سيى ژ خودى بترسيت [و بريار و ئه حكاميت وي پياړيزيت]، خودى دى ريكه كى بو فه كه ت. ۳ و رزقى وي دى ب رهنه كى و هسا دت نه دهرزا ويدا، و ههر كه سيى پشنا خو ب خودى گرى بده ت خودى به سى وييه، ب راستى خودى فەرمانا خو ههر دى ب جه ئينيت، و ب سويند خودى بو ههر كار هكى و ههر تشته كى و هخته كى ده ستيشانكرى يى دانايى. ۴ و ژنيت هه وه ئه ويى ژ عوزران خلاس بوويى [ئه ويى دانعه مر]، ئه گهر هوين ل ژفانى وان ب شك كه فتن [يان هه وه نه زانى]، و [بزانن] ژفانى وان سى هه يشن، و ئه ويى نه كه فيتته د بى نفيزياندا [ئانكو ئه ويى بچويك و هيژ خوين نه دبتيان] ژفانى وان ژى سى هه يشن، و ژنيت ب حال ژفانى (عيده ديا) وان ئه وه بچويك ببن، و ههر كه سيى ته قوا خودى بكه ت و ژى بترسيت، خودى كارى وي دى بو ب ساناهى ئيخيت. ۵ ئه فه بريار و فهرانيت خودينه بو هه وه هنار تين، و ههر كه سيى ژ خودى بترسيت [و ژ ئه مرى وي دهر نه كه فيت]، خودى گونه هيى وي دى ژى به ت و دى خه لاتى وي مه زن كه ت.

الحزب
الاول

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ
وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يُخْرِجَنَّ إِلَّا أَنْ
يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ
فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا
فَإِذَا بَلَغَ الْأَجَلُ مَا مَسْكُونُهُمْ فَمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُهُمْ فَمَعْرُوفٍ
وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ يُؤْخَذُ بِهِ
مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا
وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ
إِنَّ اللَّهَ بَلِّغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا
وَالَّذِي يُدْسِنُ
مِنَ الْمَحِيضِ مِّنْ نِّسَاءِكُمْ إِنْ ارْتَبَسْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ
وَالَّذِي لَمْ يَحْضَنْ وَأُولَئِكَ الْأَحْمَالُ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِّنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۚ ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ
إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفُرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا

﴿۶﴾ [گهلی مروفان] هوین، ئەوان [ژنیت ههوه بهردایین ل ده می ژفانان] د وان خانیاغه بهیلن ئەوئیت هوین تیدا دژین [ئەقە د راستا وئ بهردائیدا یا زفراندن تیدا]، و زیانی نهگههیننه وان دا وان تهنگاف بکهن [کوئەو ب خو جهی خو بهیلن]، و ئەگەر ئەوئیت گرانه و ب حال بن وان خودان بکهن ههتا بارئ خو ددان، و ئەگەر [پشتی هنگی] وان شیر دا [بجویکت ههوه] ههقی وان بدهنی، و د ناف خو دا ب خو شی تفاقه کی بکهن [د راستا دهستویر دانا بجویکی بۆ سه ره دانا دهیکی و دیار کرنا ههقی شیر ی]، و ئەگەر هوین پیك نه هاتن [دهیکی شیر نه دا بجویکی خو، یان بابئ ههقی دهیکی نه دایئ]، هنگی بلا ئیكا دی شیر ی بدهته بجویکی. ﴿۷﴾ یی زهنگین بال ل دویف زهنگینیا خو بمه زنجیت، و یی دهست تهنگ بلا ئەو ژ ی ژ وی رزقی خودئ داییی بمه زنجیت، و خودئ ژ وی پیقه تر ژ مروفی ناخوازیت یی داییه مروفی، و پشتی تهنگافییی خودئ دی بهر فیهی دهت. ﴿۸﴾ و گه لهك ژ خه لکیت گوندان ژ ئەمرئ خودایی

أَسْكُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكُنْنَ مِنْهُ وَلَا تَنْصَارُوهُنَّ لِيَنْصَرِفُوا عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَئِكَ حَمِيْلًا فَلْيَفْضُوا عَلَيْنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَارْتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَأَتَمِرُوا بِبَنِيكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَإِنْ تَعَاَسَرْتَ مِنْهُمْ شُغْرًا فَلْيَضْحَكُوا خَرَىٰ ﴿٦﴾ لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُفْقِرْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يَكْلِفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَانَ مِنْ قَرِيْبٍ عَنَّتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حَسَابًا شَدِيْدًا وَعَذَبْنَاهَا عَذَابًا نَكْرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَقِبُهَا أَمْرٌ حَاسِرًا ﴿٩﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ الَّذِينَ ءَامَنُوا قَدْ أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾ رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ ءَايَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّوْرِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ رِزْقًا ﴿١١﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِيَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٢﴾

خو و پیغه مبه ریت وی دهر که قنبون، قیجا مه ژ ی حساب هکا دژوار د گهل وان کر و مه، ب ئیزادانه کا که سی نه دیتی، ئیزادان. ﴿۹﴾ و وان تامکره جزایی کاری خو، و دو بیا هیکا وان بوو زیان و خوساره تی. ﴿۱۰﴾ خودئ ئیزا هکا دژوار بو وان یا به ره فکری، قیجا گهلی ناقلداریت ههوه باوهری ئیناین ژ خودئ بترسن [و هشیاری ئیزایا وی بن]، نئ خودئ قورئان یا بو ههوه هنارتی [ههوه چو عوزر نینن]. ﴿۱۱﴾ و خودئ پیغه مبه رهك ژ ی بۆ ههوه [دگهل قئ قورئانی] یی هنارتی، ئایه تیت قورئانی ییت [حه لال و حه رام] ئاشکه راکه بۆ ههوه دخوینیت، دا ئەوئیت باوهری ئیناین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، ژ تاریستانئ [یا نه زانین و گاورییئ] دهر بیخیت و ببه ته پۆناهیئ [یا باوهری و زانیئ]، و ههر که سی باوهریی ب خودئ بینیت و کاره کی باش بکهت، خودئ دی وی به ته به حه شتیت رو بیار د بنرا دچن، و ئەو ههروهر دئ تیدا بیت، و ب سویند خودئ رزقه کی باش یی داییی. ﴿۱۲﴾ خودییه حهفت ئەسمان دایین و ژ ئهردی ژ ی ته مه تی وان دایین، و ئەمرئ وی د ناقههرا واندا دئیت و دچیت، دا هوین بزائن خودئ ل سه ره هه می تشتان یی خودان شیان، [و دا هوین بزائن] زانینا خودئ هه می تشتان دگریت.

سُورَةُ تَه حَرِيم

ل مهدينه یی هاتیه خوارئ (۱۲) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱﴿ هه ی پیغه مبهه، بوچی تشتی خودی بو ته دورستکری، ژ بهر پازیکرنا ژنیت خو ل سهر خو حه رام و نه دورست دکهی؟ [دگهل فی ژی] خودی یی گونه هژبهر و دلوقانه. ۲﴿ ب سویند خودی بو هه وه دورست کر [ب که فاره تی] ژ سویندا خو دهرکه فن، و خودی سه میان و هاریکاری هه وهیه، و ته وه یی زانا و کاربه جهه. ۳﴿ وهختی پیغه مبهه ری ئاخفتنه کا نه په نی د گهل ئیک ژ ژنیت خو کری [کو حه فسه بوو]، فیجا وهختی وئ ته و ئاخفتن [بو عائیشایی] ئاشکه راکری، و خودی [پیغه مبهه ری خو] پی حه سانندی و پیغه مبهه ری هنده ک [ژ وئ ئاخفتنا نه په نی ته و حه فصایی بو عائیشایی ئاشکه راکری] دیارکر و هنده ک هیلا، و وهختی

پیغه مبهه ری ته و ئاخفتنا وئ (حه فصایی) ئاشکه راکری پی حه سانندی، وئ گوت: ته فه کی تو پی حه سانندی؟ پیغه مبهه ری گوت: خودایی زانا و ئاگه هدار و شاره زا بو من گوت. ۴﴿ [فیجا] ته گهر هوین هه ردو [مه خسه د عائیشا و حه فصایه] توبه بکه ن [بو هه وه چیتره]، ته فه دلئ هه وه د گهل پیغه مبهه ری راست بوو، و ته گهر هوین هه ردو بینه پشته فان و هاریکاریت ئیک ل سهر پیغه مبهه ری، [بزائن] خودی و جبریل و باشیت خودان باوهر پشته فان و هاریکاریت پیغه مبهه ری، و پشتی فی، ملیاکه ت هه می ژی پشته فانیت وینه. ۵﴿ ته گهر پیغه مبهه ره هه وه بهر ده ت، خودایی وی هنده ک ژنیت ژ هه وه چیتر و باشتر دئ ده تی، شوینا هه وه، ته و ژن ییت موسلمان بن و خودان باوهر بن و بهر ته مری خودی بن و توبه دار بن و ژ دل عبادته تکه ر بن و روژ یگر بن و گهریده بن [درپکا خودید] ژ بیژن و کچان. ۶﴿ گهل خودان باوهران خو و مالیت خو ژ ئاگره کی بپاریزن، دارو ویی وی مروف و بهرن، هنده ک ملیاکه تیت دل ره ق و دژوار و ب هیز ییت ل سهر، و ته و [ملیاکه ت] بی ته مری و نه گوهدارییا خودی ناکه ن ل سهر وی تشتی ته مری وان پی هاتیه کرن، و وئ دکه ن بافه رمانا وان پی دتیه کرن. ۷﴿ گهل بی باوهران و گاواران، ته فرو [کو روژا قیامه تیه] لیوړینی نه خوازان [چونکی هه وه چو عوزر نینن، و چو عوزر ته فرو ژ هه وه نائینه وهر گرتن]، ب راستی هوین بهس ب وان کار و کریاران دئ ئینه جزا کرن ته ویت هه وه دکرن.

الحزب ۵۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۱
وَإِذَا سَأَلَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَنِ اللَّهِ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضُهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ قَالَتْ مَنْ أَبْكَ هَذَا قَالَ تَبَيَّنَ الْعِلْمُ الْحَقِيرُ ۲
إِنْ تَوَبَّا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ۳
عَسَى رَبُّهُ أَنْ طَلَقْتُمْ أَنْ تُبَدِّلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا لَكُمْ فَسَلِمَتْ قُلُوبُنَا فَنَبْتَ عِدَاتٍ سَلِمَتْ قُلُوبُنَا وَابْكَارًا ۴
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَتُؤْذَاهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَظُ شِدَادٍ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۵
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۶

﴿۸﴾ گهلی خودان باوهران ب بال خودیقه بزقرن، و توبهیه کا ژ دل و راست و دورست توبه بکهن [ئه گهر هوین د توبه با خودا راست و دورست بن]، خودایی هه وه دئی گونه هیئت هه وه ژئی بهت و دئی هه وه به ته به حه شیت پویبار د بنرا دچن، پوژا خودی پیغه مبه ری خو و ئه ویت باوهری د گهل ئینابین نه شکیت و نه ده ته شهرمی، پوژناهییا وان ل پیشییا وان و ل ملی وان یی راستی دچیت، و دبیزن [وه ختی دیتن پوژناهییا دوروییا فیه مری و ل وان بوو تاری]: خودیوو پوژناهییا مه بو مه تمام بکه و گونه هیئت مه ژئی بیه، ب راستی تول سهر هه می تستان خودان شیان. ﴿۹﴾ هه ی پیغه مبه ر جیهادی [ب چه کی و ب ئه زمانی] د گهل گاور و دوروییا بکه، و ل سهر وان یی دژواربه، جهی وان دژره هه و چ پیسه جهه. ﴿۱۰﴾ خودی بو گاوران ژنا نوو حی و ژنا (لووط) ی ییت کرینه نمونه، هه ردو ژئیت دو بهنده ییت مه ییت باش بوون، [وان هه ردو ژنان] خیانهت ل وان کرن [نه خیانه تا ناموسی، ژنا نوو حی دگوت نوو ح

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمُ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمُ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُؤْمَرُ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَينَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ بئس المصير ﴿٩﴾ وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتٌ مُّوجٌ وَأَمْرَأَتٌ لُّوطٌ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ ﴿١٠﴾ وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا امْرَأَتٌ فِرْعَوْنُ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمُ ابْنَتْ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَلَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُّوحِنَا وَصَدَقَتْ بِكَلِمَتِ رَبِّهَا وَكُنِيَ بِهِ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ ﴿١٢﴾

یی دینه، و ژنا (لووط) ی میثانیئت وی ئاشکه را دکرن، فینجا [هه ر چهنده هه ردو پیغه مبه ری بوون] نه شیان چو ئیزایا خودی ژوان بده نه پاش، و ژ هه ردو و کانرا (ژنا نوو حی و ژنا (لووط) ی) هاته گوتن: هوین ژئی هه رنه دئاگریدا د گهل وان ئه ویت دچنه تیدا. ﴿۱۱﴾ و خودی بو خودان باوهران، ژنا فیرعه ونی نمونه دئینیت، وه ختی گوتی: خودیوو ل دهف خو بو من خانیه کی د به حه شتیدا ئافا بکه، و تو من ژ فیرعه ونی و کار و کریاریت وی قورتال بکه، و من ژ مله تی سته مکار قورتال بکه. ﴿۱۲﴾ [و خودی بو خودان باوهران] مه ریه ما کچا عیمرانی دکه ته نمونه، ئه واده هه نا خو پاراستی، فینجا جبریلی، قاسدی مه، ب ئه مری مه پفکره بهر حه فکا وی و وی باوهری ب شهریه تیت خودایی خو [ئه ویت بو بهنده ییت خو هنارتین] و کتیبیت وی ئینا، و ئه و ژوان بوو ئه ویت بهر ئه مری خودی.

سُورَةُ مَوْلِكْ

ل مه که هی هائیه خوارئ (۳۰) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ پاکى و بلندی بۆ خودایى خودان دهسته لات و فەرماندارى، ئەو ل سەر هەر تشته کی دهسته لاتداره.

﴿۲﴾ ئەوئ مرن و ژین دایى، دا هه وه تیدا بجه ربینیت کاکى ژ هه وه دئ کار و کربار ییت باش که ت، و ئەوه سهردهست و گونه ه ژیهه. ﴿۳﴾ ئەوه یى حەفت ئەسمان ل سهریک دانایین و رانایین، و دانان و رانان و چیکرنا خودئ یا وه سایه تو چو فیکنه که قئنی تیدا نابینى، چاقیت خو بگیره تو چو تیک و دهرزان ل ئەسمان نابینى. ﴿۴﴾ باشى جاره کا دى چاقیت خو ل ئەسمانان بگیره، دئ چاقیت ته شه پرزه و وهستیایى فه گهرن. ﴿۵﴾ و ب سويند مه ئەسمانى دنیایى ب ستران یى خه ملاندی، و مه ئەو ستر ییت کرینه تیهه بۆ ره جاندا شهیتانان، و مه بۆ وان

ئیزا و نه خو شیا دۆزه ها شارایى یا به ره فکرى. ﴿۶﴾ ئیزا و نه خو شیا دۆزه هی بۆ وان ئەو ییت باوه رى ب خودایى خو نه ئینایین، و دۆزه هچ پیسه دویماهیکه. ﴿۷﴾ ده می فان گاواران دئاقیزنه د دۆزه هیدا، دهنگه کى کریت ژئ دئیت وه کى زرزرى و دغه ونیت. ﴿۸﴾ نیزیکه ئەو ئاگره خو بخوت و به قیت هندى ژ گاواران یا که رگریسه، هەر گافا ملیکه تان پیله ک ژ گاواران ئاقیتنه تیدا، زیره قانیت دۆزه هی ژئ دپرسن: ما چو پیغه مبهه بۆ هه وه نه هاتبون، هه وه ژ قئ پۆژئ بتر سینن؟ ﴿۹﴾ گۆتن: به لئ پیغه مبهه بۆ مه هات [مه بتر سینت]، مه ئەو دره وین دانا و باوه رى پئ نه ئینا و مه گۆت: خودئ چو نه هئاریسه، و هوین ییت دگومراییه کا گه له مه زندا. ﴿۱۰﴾ و گۆتن ئەگه ره مه فام هه بایه و ئەم ییت که ر (بئ گوهر) نه باینه، نوکه ئەم نه دبووینه دۆزه هى. ﴿۱۱﴾ و گونه هل سهر خو ئاشکه را کرن، دۆزه هی نه مینن و دویر بن ژ دلوفانییا خودئ. ﴿۱۲﴾ ئەو که سیت، ببی خودایى خو بینن، [یان ژى ده می ئەو ب تنى و به رئ که سئ ل وان نه] ژئ بتر سن، گونه ه ژیهه رن و خه لاته کی مه زن بارا وانه.

الجزء
الترين ۵۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَرَكَ الَّذِي يَدِرُّ الْمُلْكَ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ۝ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوتٍ فَإِنْ جِئَ الْبَصَرُ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ۝ ثُمَّ أَنْجِجَ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبُ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِمًا وَهُوَ حَسِيرٌ ۝ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصْبِيحٍ وَجَعَلْنَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ۝ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَيَسُومُونَ السَّعِيرَ ۝ إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهيقًا وَهِيَ تَفُورٌ ۝ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ۝ قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۝ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝ فَأَعْرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٣﴾
يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٥﴾
أَمِئْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿١٦﴾
أَمْ أَمِئْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ
كَيْفَ نَذِيرٌ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾
وَلَوْ رَوُّا إِلَى الظَّوْفِ فَقَدْ صَفَتْ وَبَقِضْنَ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا
الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّكُمُ
يَصْرُكُم مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَذَا
الَّذِي يَزُوقُكُمْ إِنِ أَمْسَكَ رِزْقَهُ رَبُّكَ لَجُوعًا عَنُودٌ ﴿٢١﴾ أَفَمَن
يَتَّبِعُ مُبْكًا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمَّنْ يَمْشِ سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي
الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا أَعْلَمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

﴿١٣﴾ هوين چ ناخفتنا خو شه شیرن چ ژى دهره هی (ناشکهره) بکهن، خودی ههر ژى ب ناگه هه، ههر تشتی د دلی مروئیدا خودی ژى ب ناگه هه. ﴿١٤﴾ ما نه وی مروئ چیکری پی نوزانیت؟ نی هویربین و شاره زاهه نه وه. ﴿١٥﴾ نه وه یی نه رد بو هه وه بهر ده ست و ساناهی کری، د ناقد ا بگه رن و ژ رزقی وی داییه هه وه بخون، و زفرینا هه وه یا دویا هییی ههر ب بال و یقه یه. ﴿١٦﴾ نه ری ما هوین پشت راست بووینه ژ وی نه وی ل نه سمانی [مه خسه د خودیه] کو هه وه د نه ردیدا نه به ته خوار ی، هه وه کی ب سه ری قاروونی ئینایی و نه رد بله رزیت. ﴿١٧﴾ ثان هوین پشت راست بووینه ژ وی نه وی ل نه سمانی [کو خودیه] کو بهر بهرانه کی ب سه ره هه وه د نه ریژیت [هه وه کی ب سه ری نه بهر هه ی ئینایی]، و هوین دی زانن کا گه فا من یا چاوا یه ده می هوین ب چافی خو دینن. ﴿١٨﴾ و ب سویند بیته بهری وان ژى باوه ری ب فی چهن دی نه ئینان، و من ژى چاوا خه له تیا وان دا بهر رو بیی وان [ب دار پتننا ئیزا و نه خو شی].

﴿١٩﴾ نه ری ما وان تهیر و ته وال، چهن گه کرى و چهن گه گرتی و ل هه و، و د سه ره خورا نه ددیتن کهس وان ل هه و ا رانا گریته ژ خودی پیقه، نه وه ژ هه ر تشته کی ب ناگه هه. ﴿٢٠﴾ نه ری غه بری خودی کیسه له شکهره و هاریکار بیت بو هه وه و هه وه ب سه ری بیخت؟ ب راستی گاور یی د سه ردا چونه کا ناشکهر ادا. ﴿٢١﴾ نه ری نه فه کیسه رزقی بده ته هه وه نه گهر خودی ژ هه وه فه گریته [ب فه گرتنا نه گهر یته دهرامه تی، ژ بارانی و باى و نه هیلانا ئافا کانى و دهر یایان، ئانکو هه وه کهس نینه پشتا خو پی گهرم بکهن و بو خو بکهنه پشت]، به لی د سه ره فی ژیرا ههر مانه د رکا خو دا و دویر مان ژ هه قیپی. ﴿٢٢﴾ نه ری ما هوین نار پتنی کا کیژ دور ستره، نه وی ههر ل دویفسه ری خو دچیت و سه ره میایی، یان یی راست و سه ربلند ریکا خو دینیت و دچیت. ﴿٢٣﴾ بیژره خودی هوین بیته دایین و گو ه و چاف و عه قل بیته دایینه هه وه، به لی [هوین فان که ره م و نیعمه تان کیم ب کار دئینن د باشی و تاعه تاندا] هوین کیم شوکور و سوپاسییا خودی ل سه ره دکهن. ﴿٢٤﴾ بیژره: ههر خودیه هوین د نه ردیدا دایین و زیده کرین، و ههر دی ب بال و یقه زفرن. ﴿٢٥﴾ و دبیزن: کهنگی نه و پوژ دی تیت [نه و اتومه پی دتر سینی]، نه گهر راسته وه کی هوین دبیزن؟! ﴿٢٦﴾ بیژره: ب راستی.. بهس خودی و هختی هاتنا پوژا قیامه تی دزانیت، و نه ز بهس هه وه پی ناگه هدار دکهم.

﴿٢٧﴾ و وهختی ئیزا و نهخو شیبی نیزیکی خو دینن، سهر و چاقیت گاور و بی باوهران تیک دچن و توزکی دبن، هنگی ملیاکت دئی بیژنه وان: ئەها ئەفه ئەو رۆژه ئەوا ههوه لهز لی ذکر. ﴿٢٨﴾ بیژنه من ئەگەر خودی ل دویفداخوازا ههوه، من و ئەفیت د گهل من نه هیلیت و بمرینیت یان ره هی ب مه بهت و ژیبی مه دریز بکت، ما ئەفه دئی چ گه هینته ههوه، و چ دئی گاوران ژ ئیزا و نهخو شیبیا دژوار قورتالکته. ﴿٢٩﴾ بیژنه: بهس خودایی دلوفانه مروفی ژ ئیزا و نهخو شیبیا دژوار قورتال دکته، مه باوهری پی ئینا و مه پشتا خو پی گریدا، و نیزیکی هوبن دئی زانن کی ژ مه د گومرایسیه کاشکهرادایه، ئەم یان هوبن؟! ﴿٣٠﴾ بیژنه [وان]: ئەری بیژنه من ئەگەر ئافا ههوه د ئەردیدا بهرزهبوو، کی دئی بو ههوه ب سهر ئەردی ئیخت ؟

سُورَةُ قُلُوبِ

ل مه که هی هاتیه خوارئ (۵۲) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هوسا دئیه خواندن (نوون)، [ل دور رافه کرنا فان رهنگه تپان بزقره دهسپیکا سورته (بهقهره)]، و سوبند ب قهله می و سوبند ب نفیسینا پی دئیه نفیسین. ﴿٢﴾ تو نه یی دینی و هکی هزر دکهن و نابیت تو یی دین بی، و خودی ئەف خیر و نیعمه ته د گهل ته کری و داییه ته. ﴿٣﴾ و خودی خیره کاهه دهواما پی فیه پرین دئی ده ته [ژ بهر وئ بینفره هیمیا تول سهر فان نهخو شیبیان دکیشی]. ﴿٤﴾ و بی گومان تو خودانی ره وشته کی زیده پاک و بلندی. ﴿٥﴾ نیزیکی تود دئی بین و ئەو ژ دئی بینن. ﴿٦﴾ کا کی ژ ههوه یی دینه و بی دین بوو. ﴿٧﴾ بی گومان خودایی ته چیر دزانیت کا کی یی خه له ته و ریکا خودی بهرزه کریه، و ئەو چیر دزانیت راسته ری کینه. ﴿٨﴾ قیجا گوهدارییا وان نه که، ئەو یث ژ ته بی باوهر، و ته دره وین ددانن. ﴿٩﴾ ئەو ههز دکهن تو سستی بی بکه ی و ل دویف وان بهرده ی [وهنده ک فهرانیت خودایی خو هپلی]، دا ئەو ژ ییچه کی نه رم ببن و ل دویف ته ببن. ﴿١٠﴾ و گوهی خو نه ده وی بی گله سوبند خو و پيس. ﴿١١﴾ یی تانناقیژ و عهیب درتبخ و ئەو ی کارئ وی ئاخفتن گوهیژی [بو هلیخستنا فتنه و نهخو شیبیان]. ﴿١٢﴾ ئەو ی قلس و خیره خواز و ته عداکهر و گو نه هکار. ﴿١٣﴾ ئەو ی زفر و ئەزمان رهق، پستی فی ژ ی بیژی [نه کوپی بابی خو]، و نافدیژ ب خرابیی. ﴿١٤﴾ چونکی خودان مال و عیال بوو، لهوای یی هوسا بوو. ﴿١٥﴾ وهختی ئایه تیت مه بو دهاتنه خواندن و دهیستن، دگوت: ئەفه چیرۆک و چیفانو کیت بهرینه. ﴿١٦﴾ ئەم دئی دفنا وی دروی کهین، [دا بو هه مییان ئاشکهر بیت و بنیاسن].

قَلَمًا زَاوَةً رُّفَعَتْ سَيِّئَتُ وَجْهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكْنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ ءَامَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسْتَعْمَلُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْقُلُوبِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ت وَالْقُلُوبِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ وَأَمَّا نِعْمَةُ رَبِّكَ فَمَا يُخَوِّنُ ﴿٢﴾ وَإِنْ لَكَ لَا تُجْرَعُ مِمَّنْ مُمْنُونَ ﴿٣﴾ وَتِلْكَ أَعْلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَبْصَارِكُمُ الْمَقْنُونُ ﴿٦﴾ إِنْ رَبِّكَ هُوَ عَلِيمٌ ذَمِيمٌ ﴿٧﴾ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٨﴾ فَلَا تُطِيعُ الْمُلْكُ دِينَ ﴿٩﴾ وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيَكْدُهْنُونَ ﴿١٠﴾ وَلَا تُطِيعُ كُلَّ حَلَّافٍ مِّمَّيْنٍ ﴿١١﴾ هَمَّازٍ مَشْأً بِنَمِيمٍ ﴿١٢﴾ مَتَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٣﴾ عُنَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ رَنِيمٍ ﴿١٤﴾ أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٥﴾ إِذَا تُنْزِلَ عَلَيْهِ ءَايَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ سَنَسِفُهُ عَلَى الْحُطُومِ ﴿١٧﴾

اَنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا اٰخَصَبَ الْجَنَّةِ اِذَا قَسَمُوا لِيَصْرِفْنَهَا مَصْرِحِينَ ﴿٧﴾ وَلَا يَسْتَنْتُونَ ﴿٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَافٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩﴾ فَأَصْبَحَتْ كَالْعَصْرِ ﴿١٠﴾ فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ﴿١١﴾ اَن اَعَدُّوْا عَلٰى حَرْثِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰرِعِينَ ﴿١٢﴾ فَاُظْلِفُوا وَهُمْ يَخْتَفُونَ ﴿١٣﴾ اَن لَّا يَدْخُلَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿١٤﴾ وَعَدُّوْا عَلٰى حَرْثٍ قَدِيرٍ ﴿١٥﴾ فَلَمَّا رَاَوْهَا قَالُوْا اِنَّا لَنَصٰلُونَ ﴿١٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿١٧﴾ قَالَ اَوْسَطُهُمْ اَلْاَوَّلُ لَكُمْ وَلَآ اِلٰهُ اِلَّا نُسَبِّحُكُمْ ﴿١٨﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَ رَبِّنَا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿١٩﴾ فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ﴿٢٠﴾ قَالُوْا يٰوَيْلَنَا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿٢١﴾ عَسٰى رَبَّنَا اَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا اِنَّا اِلٰى رَبِّنَا رٰغِبُونَ ﴿٢٢﴾ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ وَالْعَذَابُ الْاٰخِرُ اَكْبَرُ لَوْ كَاؤُا يَعْمُونَ ﴿٢٣﴾ اِنَّا لَمُتَّقِيْنَ عِنْدَ رَبِّنَا مِمَّا جَنَّبَ النَّبِيَّ ﴿٢٤﴾ اَفَتَجْعَلُ الْمُتَسٰلِمِيْنَ كَالْمُجْرِمِيْنَ ﴿٢٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٢٦﴾ اَمْ لَكُمْ كِتٰبٌ فِيْهِ تَدْرُسُونَ ﴿٢٧﴾ اِنَّا لَكٰوِفٌ لِّمَا تَحْكُمُونَ ﴿٢٨﴾ اَمْ لَكُمْ اٰتِنٌ عَلَيْنَا بِلٰغَةٍ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اِنَّا لَكٰوِفٌ لِّمَا تَحْكُمُونَ ﴿٢٩﴾ سَلِّمُوْا لَهُمْ يَوْمَ ذٰلِكَ زَعِيْرًا ﴿٣٠﴾ اَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَاؤُا بِشُرَكَآئِهِمْ اِن كَاُوْا صٰدِقِيْنَ ﴿٣١﴾ يَوْمَ يُكْسَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُرَدُّوْنَ اِلَى السُّجُوْدِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٣٢﴾

﴿٧﴾ ب راسى مه خه لكى مه كه هى جه رباندن ههروهكى مه خودانيت جنيكى جه رباندين، دهى سويند خوارين سپيدهى زوى فيقىى خو بجن، و چو بو فهير و ژاران پتفه نه هيلن. ﴿٨﴾ و نه گوتن (ته گهر خودى حهز بكهت) كو چو بو هه ژاران نادانن. ﴿٩﴾ هير تهو د خه و ب شهف، ناگرهك كهفته جنيك و ان. ﴿١٠﴾ و جنيك و ان سوت و وهكى شهفا تارى لى كر. ﴿١١﴾ سپيدهى زوى گازى تيك و دو كر دا بچنه ناف جنيك خو وهكى و ان ل بهر. ﴿١٢﴾ [و گوتن] زوى ههرنه د ناف جنيك خودا، ته گهر ههوه چنين ل بهر. ﴿١٣﴾ تهو بهر ب جنيكفه چون و بهرزه يشفه و نه پهنى. ﴿١٤﴾ ب دهنگى نرم د ناخودا گوتن: بلا چو فهير و ژار ب ههوه نه ههسن، و نه ئينه ناف جنيك ههوه. ﴿١٥﴾ بو ب جهكرنا مهره ما خو، زوى دهركهفتن، يا ژ و افغه دى شين فيقىى خو چن، و دى شين فهير و ژاران رى بى باركه. ﴿١٦﴾ وهخى ديتن جنيك و ان يا سوتى و شهورى، باوهرنه كر جنيك جنيك وانه، و گوتن: مه ريك خو يا بهرزه كرى و تهفه نه جنيك مهيه. ﴿١٧﴾ پشتى هشت و ان هاتينه سه رى و ان، ژ نوى زانين

ييت هاتينه جزادان ل سه ر تيهت خو د ده رهقه قى فهير و ژار اندا و گوتن: د دهست مه ژيدا نه ما، چونكى مه دثيا چو نهدينه فهير و ژاران. ﴿٢٨﴾ يى ژ هه ميان تيگه هشتير ژ و ان گوت: ما من نه گوته ههوه ته گهر هوين نافى خودايى خو نه ئين، و ژ كارى خو يى نه ر هوا ليغه نه بن، ئها تهفه دى تيهت سه رى ههوه. ﴿٢٩﴾ پشتى تهفا ب سه رى و ان هاتى، و پشتى زانين خهلهتى خهلهتيا وانه، ئينا گوتن: خوديو تو يى پاقرى ژ هه مى كيماسيان، ب راسى تهم ييت سه رداچوى بووين. ﴿٣٠﴾ به رى خو دانه تيك و دو و لومى تيك و دو كر، و هه ر تيكى كره سويچى يى دى، كو تهو بوو خودانى قى شيره تى ههتا تهفه هاتيه سه رى و ان. ﴿٣١﴾ گوتن: وهى نهخوشى و نه مان بو مه بيت، چونكى ب راسى و بى گومان تهم د خهلهت بووين د كارى خودا، مه دثيا مافى فهير و ژاران نهدينه و ان و پشك و بارا و ان ژ و ان فه گرين. ﴿٣٢﴾ تهم هيشى دكهين خودايى مه گونه هيت مه ژى بهت و ل مه نه گريت و بو مه چتر بهدل فهكهت، مرادا مه لينه گرنا خودايى مهيه. ﴿٣٣﴾ وهكى قى ئيزيا مه داييه بهر خودانيت جنيكى، دى ديه نه بهر قوره شيسان، و تهو ئيزا و نهخوشيا قيامه تى دكه هيهت و ان گهلهك دژوار تره، ته گهر بزنان و تى بگههن. ﴿٣٤﴾ بى گومان پاريزكار و خودى ترسان، خهلاتى بهحهشتى ل دهف خودايى خو ههيه. ﴿٣٥﴾ ته رى ما تهم دى موسلمانان [رؤزا قيامه تى] وهكى گونه هكاران دانين، بى گومان ههردو جوين وهكى تيك نابن. ﴿٣٦﴾ ههوه خيره، هوين چاوا وهكى تيك ددان؟! ﴿٣٧﴾ يان كتيهك د ناف دهستيت ههوه دا ههيه، هوين لى دخوين؟! ﴿٣٨﴾ تهو تشتى ههوه دقيت يى تيدا. ﴿٣٩﴾ يان [خودى] سوز و پهيان داييه ههوه، ههتا رؤزا قيامه تى زى، دى هه ره تهو بيت يا هوين بو خو ددانن و ديژن. ﴿٤٠﴾ كا ژ و ان پهرسه، كى ژ و ان كهفاله تى دكهت، كو تهو و موسلمان دى وهكى تيك بن، و چو جودايى د نافهرا و اندا نايبت. ﴿٤١﴾ يان و ان هندهك ههفال هه نه د قى بير و بوچو نيدا، بلا ههفاليت خو بينن ته گهر راست ديژن. ﴿٤٢﴾ رؤزا ل و ان ديهته نهنگافى و ئيزا كو رؤزا قيامه تيه، و داخواز ژ و ان دتيته كر بچنه سوجهيه، بهلى نه شين [چونكى د دنيايدا تهو نه دچونه سوجهيه].

﴿۴۳﴾ وئ پوژئی سهروچاقیت وان دشوړن و په زیل ورسوانه، چونکی د دنیا پيدا داخواز ژوان دهاته کرن بچنه سوجده یی، وئول سه رخو و ساخلم، و نه دچوڼ. ﴿۴۴﴾ ئهوه کسیت باوهریسی ب قورثانی نه ئینن و ته دره وین ددانن، تو وان بهله ب هیشیا منشه ئه ز دئ تولان ل وان فقه کم، و دئ وان پینگاف پینگاف راکیشمه د دژ هیدا و بیی ب خو بچه سن.

﴿۴۵﴾ وئ هز وان گیر دکم و دهره تی ددهمه وان، بهلی تولفه کرن و ئیزیا من یا دژواره. ﴿۴۶﴾ یان تو

ماله کی ژوان دخوازی و ل وان گرانه، لهو باوهریسی نائینن. ﴿۴۷﴾ یان دهی پارسستی ل دهف وانه، بو خو وان نیشان و بهلگه یان ژئی فهدگو هیزن، ئه ویت

پشته فانییا هندئ دکن کوئو د سه رگونه هکارییا خورا ژ موسلمانان چترن، ژ بهر هندئ ئه و ل سه ر

رکا خو نه. ﴿۴۸﴾ فیجا بینا خو ل سه ر ئه زیه تا وان فره بکه، و وه کی یونس پیغه مبه ری نه به [بینا خو چک بکه ی و له زئی بکه ی]، ده می دزکی نه هنگیدا، و ئه و یی خه مگین گازی خودایئ خو کری [دا

قورتال بکه ت]. ﴿۴۹﴾ ئه گهر دلوفانییا خودئ پیرا نه گه هشتباه، دامینته ل چولی و یی سویچه لو و لومه کری و له که دار کری. ﴿۵۰﴾ بهلی خودئ ب بهر دلوفانییا

خو ئیخست، و ئه و هه لبرارت و ژ قه نجیکاران دانا. ﴿۵۱﴾ وهخته گاور ب کهرب و کین و زکړه شیا خو ته چافین بکه ن و ته بیخن، ده می گول ته دبن تو قورثانی دخوینی، و ژ که رباندا دیژن [موحه مه د] یی دینه. ﴿۵۲﴾ و [فی ثا خفتنی دهره قی قورثانییا دیژن] قورثان ب خو، ریک و ریبا و بهرنامه یه بو همی مرو فان.

سُورَةُ قُلُوبِ

الْجُزْءُ الثَّامِنُ وَالْعِشْرُونَ

خَشِيعَةً اَبْصَرْتُمْ رَحْمَتَهُمْ ذَلَّةً وَقَدْ كَانُوا بِدُعْوَانِ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَامُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِي وَمَنْ يَكْذِبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ اَنْ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ اَمْ تَسْأَلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَّعْرُومٍ مُتَنَفِلُونَ ﴿٤٦﴾ اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٤٧﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ اِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾ لَوْلَا اَنْ تَدْرِكُهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَكُنْتَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَاجْتَبِهْ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَاِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا اَنْ يَزْلِقُوكَ بَاَصْبِرْهُمْ لَتَأْسِمُوا اَلْذِّكْرَ وَيَقُولُوْنَ اِنَّهٗ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ قُلُوبِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الْحَاقَّةُ ﴿١﴾ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَا اَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوٰهٖ بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَاَمَّا ثَمُودُ فَهَلَكَوْا بِالْطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَاَمَّا عَادٌ فَهَلَكَوْا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَفَنِيَةً اَيَّامًا حُسُومًا فَفَرَّقَ الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعٰى كَاَنَّهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرٰى لَهُمْ نَاقِيَةً ﴿٨﴾

سُورَةُ قُلُوبِ

ل مه که هی هاتیه خوارئ (۵۲) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ (الحاقه) ناهه بو پوژا قیامه تی، هاتیه نافکر ن به ئه لحاقه چونکی حقه و راستیه، و هه ر دئ ئیت. ﴿۲﴾ ئه لحاقه چییه؟ [ئفه ته کیده ل سه ر هاتنا پوژا قیامه تی]. ﴿۳﴾ ما توچ دزانی هه ی موحه مه د کا پوژا قیامه تی، ئه لحاقه یا چاویه؟ [تو چو ژئ نوزانی] چونکی ته نه دیتییه کا ئه و پوژه چنند ب سه همه. ﴿۴﴾ (سه موود) (مله تی صالح پیغه مبه ر) و عاد (مله تی هوود پیغه مبه ر) باوهری ب پوژا قیامه تی نه ئینان، و گوئن: دروه چو پوژ نینن دلقتوک تیدا بیته دلان. ﴿۵﴾ هندئ (سه موود) بوو (مله تی صالح پیغه مبه ر) ب هشکه قیزییه کا ب هیژ و دژوار دهیلاک چوڼ. ﴿۶﴾ و هندئ عاد بوو (مله تی هوود پیغه مبه ر)، ب په شه بایه کی ب سروسه قه م و ب فزه فز و زیده سار دهیلاک چوڼ. ﴿۷﴾ هفت شهف و هشت پوژان ل سه ریک ب سه ر واندنا هنارت، و ئه و د مالیت خو دا مری و بی بزاف مان، وه کی قورمیت دارقه سیپت خلوله لی هاتن. ﴿۸﴾ ما تو دینی شوینماییه کا وان مابیت، [بچویک و مه زن کس ژوان نه مان، هه می قربوون].

﴿٩﴾ و فیرعمون و بیٔ بهری وی و گوندیت سهریک و بیتیک کرین دهست ب گونهان کرن. ﴿١٠﴾ گوهداریسا پیغمبهری خودی نه کرن، ینا خودی نه و نیزادانه کا دژوار نیزادان. ﴿١١﴾ بی گو مان وهختی ثاف رابووی و ههمی تشت بنتاف بووین، مه هوین ل سهر پشتا گهمیی قورتالکرن. ﴿١٢﴾ دا هم [قورتالکرنا خودان باوهران و دهیلاکبرنا گاوران] بکهینه چامه و غیرهت، و دا ههر بمینته د گوہیت فه کربدا. ﴿١٣﴾ وهختی فہک ل بوقی دتیه دان [پفا ویرانکرنا دنیا بی]. ﴿١٤﴾ و دهمی تهر د و چیار ز رهان دتیه هلیکشان، و فیک دکهن و هویر و ههرادبن. ﴿١٥﴾ تها هنگی بزانه قیامهت رابوو. ﴿١٦﴾ و تسمان کهلشت، و وی رورزی تسمان یی سست و خافه. ﴿١٧﴾ و ملیاکهت ل رهخ و دوران (چونکی تسمان تیور گها ملیاکه تانه)، وی رورزی هشت ملیاکهت عهرشی خودی رادکهن. ﴿١٨﴾ وی رورزی هوین دی پیشبهری خودایی خو بن، کهس ژ هه وه نایتیه فهشارتن. ﴿١٩﴾ هنلی تها وه

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَةُ بِالْحَاطَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً رَابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَأْطَعَا الْمَاءَ حَمَلَتُكُمُ فِي الْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لُكَّةً تَذَكَّرُهَا وَتَعْبَهَا أَنْ رَعِيَهُ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ﴿١٤﴾ فَيَوْمَ ذُو قَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٦﴾ وَالْمَلِكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ ﴿١٧﴾ يَوْمَئِذٍ نَعْرِضُوهَا لَنَحْنُ مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ أَكُتِّبُوا ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلْكٌ حِسَابِيَّةٌ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٢١﴾ فِي حِجَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالٍ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَأَرْوَتَ كُبَيْبَةً ﴿٢٥﴾ وَلَأُرْدِرَ مَا حِسَابِيَّةٌ ﴿٢٦﴾ يَلَيْتَنِي كَانَتْ الْقَاضِيَةُ ﴿٢٧﴾ مَا أَعْنَى مَالِي ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِي ﴿٢٩﴾ خَذُوهُ وَفْعَلُوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ ارْجُمُوهُ صَلَوةً ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحْضُرُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ﴿٣٤﴾ فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾

کهکله
دورزی

ته وی کتیا کار و کریاریت خو ب دهستی راستی وهردگریت، ب کهیف دی بیژیت: که ره مکه کنیا من بخوینن. ﴿٢٠﴾ ته زی پست راست بووم حسابا رورزا قیامه تی یال دیوفمن، و خودایی من دی حسابا سفق د گهل من کهت. ﴿٢١﴾ و ته وی دژین و زیاره کا خو شدا. ﴿٢٢﴾ د به حه شته کا خودان ریز و قه دردا. ﴿٢٣﴾ فنیقی وی [به حه شتی] نزم و به رده سته. ﴿٢٤﴾ بخون و فه خون، هه وه نوشی جان بیت ژ بهر وان کار و کریاریت باش ته وی ت هه وه دنیا ییدا کرین. ﴿٢٥﴾ و هنلی تها وه ته وی کتیا خو ب دهستی چه بی وهردگریت ب کول و خه مفه دی بیژیت: خو زی ژ خیرا خودی را من تهف کتیه وهرنه گرتباه. ﴿٢٦﴾ و من چور هق و حسیا خو نه زانیابه. ﴿٢٧﴾ خو زی ژ خیرا خودی را مرنا من، مرنا نیکجاری بایه [و ته زی پستی مرنی ساخ نه بیا مفه]. ﴿٢٨﴾ مال و ملک من ل سهر دنیا بی کو مکی، نه مفا گه هانده من، و نه نیزا ژ من دا پاش. ﴿٢٩﴾ دهسته لانا من (پشت و پشته فانی و ناف و دهنک) ههمی ژ دهست من چو. ﴿٣٠﴾ [خودایی مه زن دی بیژیه ملیاکه تان: فی گونه هکاری تیر گونه ها] بهن و دهست و بیان لی قید و زنجیر بکهن. ﴿٣١﴾ و بافیژنه د ناف دژها سنجریدا. ﴿٣٢﴾ پاشی ب زنجیره کا حه فتی گه ز زنجیر پیچ بکهن. ﴿٣٣﴾ ته وی باوهری ب خودایی مه زن نه دینا. ﴿٣٤﴾ و نه خو و نه یی و یقه تر د بهر هندیرا نه در، برسا فه قیر و ژاران بشکینیت. ﴿٣٥﴾ ته وی ته قرو چو هه فال و هو گریت خو ل قیری نین.

﴿۳۶﴾ و چو خوارن ژى وى نینه، کیم و عه داڤا برینیت دۆزه هیسان نه بیت. ﴿۳۷﴾ کهس فی خوارنی ناخوت، گونه هکار نه بن. ﴿۳۸﴾ سویند ب یی بهر چاف (بی هوبن دینن). ﴿۳۹﴾ سویند ب یی نه بهر چاف، (بی هوبن نه بینن). ﴿۴۰﴾ بی گومان ئەف قورئانا هه نی ئاخفتنا خودایى دلوفانه، بۆ پیغه مبهری یا هنارتی. ﴿۴۱﴾ و [ئەف قورئانه] نه ئاخفتنا هوزانفانانه، هوبن ژئ بی باوهر. ﴿۴۲﴾ و [ئەف قورئانه] نه ئاخفتنا خیفزانکانه، بیچه کی ژى، هوبن خو تى ناگهین! ﴿۴۳﴾ ئەف قورئانه ژ نک خودایى هه می جیهانان یا هاتى. ﴿۴۴﴾ و هه که وى [مه خسه د موحه مه د پیغه مبهر] هنده ئاخفتن ژ کیسی مه چیکرانه. ﴿۴۵﴾ ئەم داب هیز و شیانا خو زوى تولى لی فه کهین. ﴿۴۶﴾ پاشی ئەم، دارهاب دلی و یقه گریدایى، برین و قه تبینن. ﴿۴۷﴾ هنگی ئیک ژ هه وه نه دشیا بهر فانیبی ژئ بکهت، دا نه که فیه بهر جزایى خو. ﴿۴۸﴾ و ب راستی ئەف قورئانه بیرئاننه بۆ خودان باوهریت ژ خودی ترس. ﴿۴۹﴾ و مه ناگه ه ژئ هه یه، هنده ک ژ هه وه قورئانی دره و ددانن. ﴿۵۰﴾ و ئەفه رۆژا قیامه تی بۆ گواران دى بیته هزرت و په شیانی. ﴿۵۱﴾ و ئەف قورئانه راستیه کا راسته، چو گومان ناچنى. ﴿۵۲﴾ فینجا تو پاقریبی بده بال نافى خودایى خو یى مه زن، و خودایى خو ژ هه می کیناسییان پاقر بکه.

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلَيْنِ ۚ وَلَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِلُونَ ﴿٣٦﴾ فَلَا أَفْئِسُهَا ثُبُرُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٣٩﴾ شَاعِرٌ قَلِيلًا مَّا تُوْمَنُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَا يَقُولُ كَآهِنٌ قَلِيلًا مَّا تَذْكُرُونَ ﴿٤١﴾ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٣﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٥﴾ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِيزٍ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّهُ لَتَذْكُرَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّا لَنَعْلَمَنَّ مِنْكُمْ مُكْدِرِينَ ﴿٤٨﴾ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿٥٠﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥١﴾

سُورَةُ الْمَعَارِجِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُمْ دَافِعٌ ﴿٢﴾ مِنْ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَأَصْبَحَ صُورًا جَمِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَيَرَوْنَهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْأَلُ حِمِيرٌ مِمَّا

سُورَةُ الْمَعَارِجِ

ل مه که هى هاتیه خوارى (۴۴) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ئیک ژ گاوریته مه که هى گوت: کا بلا قیامهت بیت. ﴿۲﴾ گاواران وى رۆژى چو مه فهر نینن، و چو جه نینن پیقه برهفن. ﴿۳﴾ ئەو قیامه تا ئەو دخوازن، ب فهرمانا خودی دى ب سهر و اندا ئیت، ئەو خودایى خودان پیک و په ییسک، ملیاکه تیت وى پى دچنه ئەسمانان. ﴿۴﴾ ملیاکهت و جبریل د رۆژه کیدا ژئهل بهر ب خودی دچن، درژیایا وى پینجی هزار سالن. ﴿۵﴾ تو بینا خو ل سهر نه خوشیییت وان فرهه بکه، بینفره هکر نه کا بی ترس و بی خهم. ﴿۶﴾ ئەو دینن ئەو رۆژ کو رۆژا قیامه تیه، یا دویره و چو جا نائیت. ﴿۷﴾ ئەم دینن یا نیریکه و دى هه ر ئیت. ﴿۸﴾ رۆژا ئەسمان وه کی رساسی هه لیاپی لی دئیت. ﴿۹﴾ و رۆژا چیا وه کی هرییا بهر با لی دئیت. ﴿۱۰﴾ و وى رۆژى خوشفى پسیرا خوشفیى خو ناکهت و لی ناپرسیت.

﴿۱۱﴾ تَيْبُكَ وَدُو دَبِينَن وَ تَيْبُكَ وَ دُو دَبِينَسَن، مَرُوقِي
 گونه هكار وئ رُوژئی ههز دكهت، كور و كچیت خو
 هه مییان گوری خو بكهت. ﴿۱۲﴾ وَ زَنَا خَوَّ وَ بَرَايَت
 خو هه مییان گوری خو بكهت. ﴿۱۳﴾ وَ تَيْل وَ تَوِجَاخَا
 خو، هه مییان گوری خو بكهت. ﴿۱۴﴾ وَ بِيَّ خَوْشَه
 هندی ل سه ر و بیی ئه ردی گوری خو بكهت، بهس
 قورتال بیت. ﴿۱۵﴾ نَخِرَ چو وان قورتال ناكهن و
 بلال خودی بزفرن، ئاگر و گوری یی ل پشیشیا وان.
 ﴿۱۶﴾ [ئهو ئاگره] بیستی سه ری و لهشی رادكهت
 و دره فیت. ﴿۱۷﴾ گازی وان دكهت ئه ویت پشت
 دایینه هه قیسی، و خو ژئی دایینه پاش. ﴿۱۸﴾ گازی
 وان دكهت ئه ویت مال كۆمكرین و داناینه سه ریاك
 و فه شارتن. ﴿۱۹﴾ مَرُوقَ چافترسیایی و بیتهنگ
 یی هاتییه چیكرن. ﴿۲۰﴾ ئه گهر نه خوشی گه هشتی
 (چ نه ساخی و چ هه ژاری و هه نه خوشیه كادی) یی
 خه مگین و بی هیفی و ب ئاخ و ئۆفه. ﴿۲۱﴾ و ئه گهر
 خودی قهنجی دگهل كر و دهستی وی فره هكر، چو
 ژ دهستان ده ر ناكه فیت. ﴿۲۲﴾ نَفِیژ كه ریت تی نه بن.

يَصْرُوهُمْ يَوْمَ الْمَجْزُؤِ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بَنِيهِ
 وَصَحْبَتِهِ وَأَخِيهِ ﴿۱۱﴾ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤَيِّدُ ﴿۱۲﴾ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
 ثُمَّ يُنْجِيهِ ﴿۱۳﴾ كَلَّا إِنَّهَا لَأُظْلَى ﴿۱۴﴾ نَزَاعَةً لِّلنَّاسِ ﴿۱۵﴾ تَدْعُو مَنْ أَذْبَرَ
 وَتَوَلَّى ﴿۱۶﴾ وَجَمْعًا قَوَّيْ ﴿۱۷﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَلَقَ هَلُوعًا ﴿۱۸﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ
 جَزُوعًا ﴿۱۹﴾ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿۲۰﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿۲۱﴾ الَّذِينَ هُمْ
 عَلَى صَلَاتِهِمْ دَأَمُومٌ ﴿۲۲﴾ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيِّمَ الَّذِينَ ﴿۲۳﴾ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ
 رَبِّهِمْ مُتَشَفِّقُونَ ﴿۲۴﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿۲۵﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
 لِفُرْجِهِمْ حَفْظُونَ ﴿۲۶﴾ إِلَّا الَّذِينَ أَزْوَاجَهُمْ أَقْرَبُ مَا كُنَّا أَمْتَهُمْ فَأَتَنَّهُمْ
 غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿۲۷﴾ فَمَنْ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿۲۸﴾ وَالَّذِينَ
 هُمْ لَأَمْتِهِمْ وَعَهْدُهُمْ رُغُوعٌ ﴿۲۹﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿۳۰﴾
 وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿۳۱﴾ أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿۳۲﴾
 قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قَبْلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿۳۳﴾ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ
 عِزِينَ ﴿۳۴﴾ أَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةً بَعِيرًا ﴿۳۵﴾ كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ
 مِمَّا يَعْلَمُونَ ﴿۳۶﴾ فَلَا أَفْسِسُ لِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَدِرُونَ ﴿۳۷﴾

﴿۲۳﴾ ئه ویت ل سه ر كرنا نفیژان به ردهوام. ﴿۲۴﴾ و ئه و تی نه بن ئه ویت بارا خودی دتیخه دناف مالی
 خودا. ﴿۲۵﴾ بۆ فه قیر و ژار و خوازخوازۆكان. ﴿۲۶﴾ و ئه و تی نه بن ئه ویت باوه ریسی ب رُوژا جزادانی
 دینن. ﴿۲۷﴾ و ئه و تی نه بن ئه ویت دلئ وان یی ب ترس ژ ئیزادانا خودی. ﴿۲۸﴾ ب راستی عه زابا خودایی
 وان نه یا هندییه ژئی پشت راست بین. ﴿۲۹﴾ و ئه و تی نه بن ئه ویت داف و دهه من پاقژ و شه رمگه ها خو
 دپاریزن، ژ هه ره كه سه کی. ﴿۳۰﴾ ژ بلی ژن و جیزییت خو، و ئه و بۆ قی نه دلۆمه دارن، و گازنده ژ وان
 نائیته كرن. ﴿۳۱﴾ و هه ره كه سی ب رپكه كادی شه هوه تا خو بشكینیت ئه و یی گونه هكاره. ﴿۳۲﴾ و ئه و تی
 نه بن ئه ویت سۆز و په ییان و ئه مانه تییت خو دپاریزن. ﴿۳۳﴾ و ئه و تی نه بن ئه ویت شاده یییا خو بۆ دویر
 و نیزیكان نه فه شیرن. ﴿۳۴﴾ و ئه و تی نه بن ئه ویت ب دورستی و به ردهوام نفیژیت خو دكهن. ﴿۳۵﴾ ئه ها
 ئه فه نه ده به شتاندان، خودان قه در. ﴿۳۶﴾ ئه فان گاوران خیره هۆساب له ز ژ ته دره فتن، و ته دره وین ددان
 و باوه ریسی ب ته نائین؟! ﴿۳۷﴾ دهسته كه دهسته ك له رخی ته یی راستی و چه پی، و دروینستی و به لاف
 و گو هشینه. ﴿۳۸﴾ ئه ری هه ر ئیك ژ وان له هیقییا هندییه بچیه به هه شتا تیر خیر و بتر؟ ﴿۳۹﴾ نه خیر نه ب
 كه یفا وانه، مه ئه و یی ژ وی تشتی چیكرین یی ئه و دزان [ژ چكه كی، پاشی ژ پرته كا خونیی، پاشی ژ
 پارچه یه كا گۆشتی]. ﴿۴۰﴾ سویند ب خودایی رُوژهالات و رُوژنافایان، ئه م دشیین.

﴿٤١﴾ وان ب هنده کیت ژ وان چیتَر بگوهورپن، و
 ئەقەل بەر مەنەیا ب زەحمەتە و کەس نەشیت ریکێ
 ل مە بگريت. ﴿٤٢﴾ (هەی موحەمەد) ژ وان بگەرە،
 بلا بمیننە ب پویچاتییت خۆقە، و بلا د دنیاا خۆدا
 بلەزن، هەتا وێ رۆژا ب ترس و سەھم یا توبە و
 پەشیمانی تیدا بئ مفا، دینن. ﴿٤٣﴾ رۆژا ب لەز ژ
 گۆرستانان دەرکەشن، و بەر ب جەیی کۆمبوونیشە
 دچن، دئ بیژی یی قەستابوتیت خۆ دکەن، ئەو پت
 وان ب دەستیت خۆ چیکرین. ﴿٤٤﴾ وێ رۆژی، ئەو
 چاف شوپ و رەزێل و رسوانە، ئەھا ئەقەییە ئەو رۆژا
 ئەو ل سەر دنیا یی پئ دەاتنە ترساندن [و وان یاری
 پئ دکرن و باوەری پئ نەدینان، ئەقرو دئ جزایی
 وئ بئ باوەریی ب چافئ سەری خۆ بینن].

سُورَةُ نُوحٍ

ل مە کە هەئ هاتییە خواری (٢٨) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ مە نوح بۆ ملەتئ وی هنارت، و مە گۆتئ ملەتئ خۆ بترسینە ژ ئیزا و عەزابا خودئ، بەری ئەو
 بەرهنگاری توفانی بین و دتوفانیدا بخەندقن. ﴿٢﴾ گۆت: هەئ ملەتئ من، ئەز هەوە ب ئاشکەرایئ ژ ئیزا و
 عەزابا خودئ دترسینم. ﴿٣﴾ ئەز فەرمانا هەوە دکەم هوین پەرستن و عەبدینیا خودایئ خۆ ب تنئ بکەن، و
 پارێزکاریا وی بکەن، و گوهداریا من بکەن. ﴿٤﴾ دئ گونەھیت هەوە پویچ کەت، و ژییئ هەوە دئ درێژ
 کەت هەتا وەختە کئ دەستیشانکری، ئەگەر ئەو وەختئ خودئ دەستیشانکری هات، نە هوین پێش دکەفتن
 و نە پاش دکەفتن، ئەگەر هوین بزائن. ﴿٥﴾ گۆت: خودیوۆ من ب شەف و رۆژ (ئانکو هەمی وەختان)
 گازی ملەتئ خۆ دکر بۆ ریکاتە. ﴿٦﴾ بەلئ من چەند گازی وان دکر ئەو پتر ژ ریکاتە دویر دکەفتن.
 ﴿٧﴾ و هەر جارا من داخواز ژ وان کربایە باوەریی ب تە بینن، دا گونەھیت وان نەهێل، تلێت خۆ دکرنە د
 گوھیت خۆرا، و جلکیت خۆ ب سەری خۆدا دئینان، دا من نەبینن و دا گول من نەبن، و هەر مانە ل سەر
 ئێک و دویا خۆ، و ژ مەزناتی و دفتیلندی پشتا خۆ دانە باوەریی. ﴿٨﴾ پاشی من ب ئاشکەرایئ و بئ ترس،
 گازی وان کر. ﴿٩﴾ پاشی من ب ئاشکەرایئ و نەپەنی، گازی وان کر. ﴿١٠﴾ من گۆتە وان ل خودایئ خۆ
 بزقن و ژئ بخوازن گونەھیت هەوە نەهێل، ب راستی هەر ئەو توبەیی وەردگری و گونەهان ژئ
 دپەت.

عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿١١﴾ فَذَرَهُمْ
 يَخْضِبُونَ وَيُلْبَعُونَ حَتَّى يَلْقَوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ
 يُخْرِجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاجًا كَانَهُمْ إِلَى نَضَبٍ يُفْضَوْنَ ﴿١٣﴾
 خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِفُهُمْ ذَلِكِ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ
 عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ أَنْ أَعْبُدُوا
 اللَّهَ وَأَتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخَذِّبْكُمْ
 إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾
 قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَايَ إِلَّا
 فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّي لَمَّا دَعَوْتُهُمْ لِيُغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أُصْصِعَهُمْ فِي
 عَادَاتِهِمْ وَاسْتَعْسَفُوا لِيَأْتِيَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا وَاسْتَكْبَرُوا ﴿٧﴾
 ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّي أَغْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ
 لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَلَمَّا اسْتَعْفَرُوا وَارْتَبَكُوا إِنِّي رَكَنْتُ عَقَارًا ﴿١٠﴾

يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْهِمُ دُرُجًا ۝ وَيُنذِرُكَ بِأَمْوَالٍ وَيَنْبَغِلُ
لَكَمُ جَنَّتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا ۝ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ۝
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۝ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ
طِبَاقًا ۝ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ۝
وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۝ تُرْيعِبُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا ۝ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا ۝ لِتَسْكُنُوا مِنْهَا
سُبُلًا فِجَاجًا ۝ قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْا وَاتَّبَعُوا مِنِّي بِرَدَّةٍ
مَالَهُمْ وَلَدَةٌ إِلَّا حِصًّا ۝ وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ۝ وَقَالُوا
لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسِرًا ۝ وَقَدْ أَصْلَحُوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ۝
مِمَّا خَطَبْتَهُمْ أَغْرَقُوا فَأَدْخُلُوا نَارًا فَامْتَحَدُوا لَهُمْ مِّنْ دُونِ
اللَّهِ أَنْصَارًا ۝ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ
دِيَارًا ۝ إِنَّكَ إِن تَذَرْنِي رِجُلًا لِّعِبَادِكَ وَلَا تَلِدْهُ إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ۝ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ۝

﴿۱۱﴾ دئی بارانی ل ههوه زیده کت، و دئی بارانیت
بوش و ل دویفیک بوش ههوه بارانیت. ﴿۱۲﴾ و دئی
مال و زاروکان ل ههوه زیده کت، و دئی ههوه ب
چهم و باغ یتخت، و دئی رویباریت ثافی دته ههوه.
﴿۱۳﴾ ههوه خیره هوین ب دورستی ژ خودایی خو
ناترسن، و قهدر و مهزانتیا هیژی وی ب نادانن؟!.
﴿۱۴﴾ و وی هوین د چهند قوینا خندا ییت دایبن
(چپکه کا ثافی، پاشی پر ته کا خوینی، پاشی پارچه یه کا
گوشتی و هوسا...). ﴿۱۵﴾ ما هوین دهسته لاتداریسا
خودایی خو د چیکرنا ئه سماناندا نابینن، کا چاوا
حهفت قاتیت ئه سمانان ل سه ریك نژانندینه.
﴿۱۶﴾ و کا چاوا ههیف دئهسانی دنیایدا کریهه روژناهی
بوژهردی، و کا چاوا روژ بوژ ههوه کریهه چراهه کی
گهش. ﴿۱۷﴾ و خودی بابی ههوه ئادهم ژ ناخی چیکر،
و هوین ب دویفیکه خستن د ئه ردیدا. ﴿۱۸﴾ و جاره کا
دی دئی ههوه زفرینته ههوه ئه ردی، و بی گوژمان جاره کا
دی دئی ههوه ژ ئه ردی دهریختیه ههوه بو مه حشه ری.
﴿۱۹﴾ و خودییه بو ههوه ئه رد دهریختی و رانایی بو

ژینی. ﴿۲۰﴾ دا هوین بشین بو خو ریکیک به رفه ههوه بو هاتن و چوئی و کاروانیت خو، د ئه ردیدا ببینن.
﴿۲۱﴾ نووحی گوت: خودیو و ان گوهداریسا من نه کر و ب دویفه نه گین و گره گر و که نکه نه ییت خو که فتن،
ئه ویت مال و زاروکیک و ان ژ سهردابرن و خوساره تیسی پیقه تر ل و ان زیده نه کری. ﴿۲۲﴾ و پیلان و ئویسییت
مهزن گپران. ﴿۲۳﴾ و گوژنه دویکه فیتییت خو: په رستییت خو نه هیلن، و وهدد و سوواع و (یه غووسی) و
یه عووق و نه سری نه هیلن (ئه شه بوتیت و ان بوون). ﴿۲۴﴾ و فان که نکه نه و گره گران که له ک مروف بیست د
سهردابرن، ژ بهر فی چهنندی [خودیو] تو ژ خوساره تی و گو مرایی پیقه تر ل و ان زیده نه که. ﴿۲۵﴾ ژ بهر
خرا بکاری و گو نه هکاریسا و ان، مه ئه و د توفانیدا خه ندقاندن - پاشی دئی و ان کهینه دئاگریدا - و ان ژ بلی
خودی کهس نه دیت و ان ژ توفانی قورتال بکهت. ﴿۲۶﴾ نووحی گوت: خودیو که تی ژ گاواران نه هیلن، ل
سه ر رویی ئه ردی. ﴿۲۷﴾ ئه گه ر تو و ان بهی دئی بهنده ییت ته د سهردابه ن، و یی ژ و ان زی بیت دئی هه
یی خرا بکار و گاوار بیت. ﴿۲۸﴾ خودیو تو گو نه هییت من ژ بی به، و ییت ده بیاییت من و هه ر که سی بیته د
مالا مندازی ژ خودان باوه ران، چ ژن چ میر... و ژ زیانی و هیلاکی پیقه تر نه ده بهر زوردار و گاواران.

سُورَةُ الْجِنِّ

ل مه كههئى هاتيهه خواري (٢٨) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ بَيِّضُهُ مَلَهْتَى خَوْ خَوْدَى تَه عَالَا وَه حَى بَوْ مِنْ هَنَارَت كَو كَوْمَه كَا ئَه جَنَه يَان گُو هَدَارِيَا قُورْئَانَى كَرَن وَ بَاوَه رَى پَى ئِيْنَان وَ مُوسَلِمَان بُوون، وَ پَشْتَى زَفَرِيْنَه نَاف مَلَهْتَى خَوْ گُوتْنَه وَان: مَه گُول قُورْئَانَه كَا نَه دَبْتَى [ئَانَكُو وَه كَى وَى نَه هَاتِيَه گُولَى بُوون وَ نَه هَاتِيَه دِيْتَن] وَ كَارْلِيكَه ر بُوو. ﴿٢﴾ بَه رَى مَرْوَقَى دَه دَه تَه رَاسْتِيى وَ رَوْنَاهِيى، مَه بَاوَه رَى پَى ئِيْنَا كَو كَتِيَا خَوْدِيَه، وَ ئَه م ژ ئَه فَرْو پِيْشَه چَو هَه فِشْكَان بُو خَوْدَى چَى نَاكَه يِن. ﴿٣﴾ بَى گُومَان خَوْدَى يَى پَاك وَ بَلَنْد وَ مَه زَنَه، وَ چَوژَن وَ زَارْوُك بُو خَوْ نَه گَرْتِيَه. ﴿٤﴾ بَى فَامَى مَه (كُو شَه يَتَانَه) تَشْتَى نَه لَانِيَق وَ نَه هَه ژى [وَ دُوِيَرى رَاسْتِيى] دَه رَه هَقَى خَوْدِيَا دِگُوت. ﴿٥﴾ وَ مَه هَزَر دَكِر ئَه جَنَه وَ مَرْوُف چَو

دَرَه وَان دَرَاَسْتَا خَوْدِيَا نَاكَه ن. ﴿٦﴾ وَ هَنْدَه ك مَرْوُف هَه بُوون، پَارَسْتَن ژ ئَه جَنَه يَان دَخَوَاسْتَن، وَ ئَه جَنَه يَان ئَه وَ پَتَر سَه رَدَابَرَن وَ پَتَر وَهَسْتَانْدَن. ﴿٧﴾ وَ وَان مَرْوُفَان ژى وَه كَى هَه وَه ئَه وَ هَزَرَه دَكِر، خَوْدَى كَه سَى پَشْتَى مَرْنَى سَاخ نَاكَه ت. ﴿٨﴾ ئَه م چَوِيْن دَا بَكِه هِيْنَه ئَه سَمَانَى وَ گُوْهَى خَوْ بَدَه يِنَه مَلِيَاكَه تَان، مَه دِيْت ئَه سَمَان يَى تَرَى زِيْرَه شَان وَ نَوْبَه دَارَه [ژ مَلِيَاكَه تَان]، وَ تَرَى سَتِيْرَه [مَلِيَاكَه ت دَوَان وَ هَر دَكَه ن يَى گُو هَدَارِيَا وَان بَكَه ت]. ﴿٩﴾ بَه رَى نُوَكَه مَه ل ئَه سَمَانَان جَه هَه بُوون بُو گُو هَدَارِيى، وَ هَه رَى ئِيَكَى فَى گَاْفَى گُو هَدَارِيى بَكَه ت، دَى بِيْنِيْت سَتِيْرِيْت دَرِيْكِدَا وَ ل بَه ر دَرَاوَه سَتَا يِنَه. ﴿١٠﴾ وَ ئَه م ئَه جَنَه نُوَزَانِيْن كَا بُو چَى خَوْدَى هَنْدَه زِيْرَه شَان وَ نَوْبَه دَار دَانَا يِنَه دَه سَمَانَانْدَا، ئَه رَى خَوْدَى دَقِيْت خَه لَكَى ئَه رَدَى بَيْشِيْنِيْت يَان بُو خِيْرَا وَانَه. ﴿١١﴾ وَ ژ مَه يِيْت هَه يِن مُوسَلِمَان وَ نَه مُوسَلِمَان، وَ ئَه م گَه لَه ك رِيْكَ وَ رِيْبَا زِيْن. ﴿١٢﴾ وَ مَه دَزَانَى خَوْدَا يَى مَه ل سَه ر مَه يَى دَه سَتَه لَاتَدَارَه، هَه ر جَهَى ئَه م لَى بِيْن ئَه م نَه شِيْئَن ژِيْزَا يَا وَى قُورْئَال بِيْن. ﴿١٣﴾ وَه خَتَى مَه قُورْئَان گُولَى بُووِيى ئِيْكَسَه ر مَه بَاوَه رَى پَى ئِيْنَا وَ ئَه م مُوسَلِمَان بُووِيْن، وَ هَه ر كَه سَى بَاوَه رِيى بِيْنِيْت بَلَا پَشْت رَاسْت بِيْت، نَه خِيْرِيْت وَى كِيْم دَبَن وَ نَه گُوْنَه يِيْت وَى پَتَر لَى دِيْئَن.

سُورَةُ الْجِنِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الجزء التاسع

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ﴿١﴾ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَمْ نُشْرِك بِرَبِّنَا أَحَدًا ﴿٢﴾ وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَأَنَّهُ كَانَ يَتُولَّي سَفِينَهُمَا عَلَى اللَّهِ حَطَطًا ﴿٤﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَقُولَ الْإِنسَ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَنَظَرْنَا مَا لَمْ تَكُنْ تَنظُرُ فَسَآءَ مَا يَكُونُ مِنْهُ لَكُمْ عِلْمٌ وَلَٰكِنْ كُنَّا تَقَعُدُّ مِنْهَا مَقَعِدَ الْمُسْمِعِ فَمَنْ يَسْمِعُ الْآنَ يَجِدْ لَهُ مِنْهَا بَأْسًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا لَا نَدْرَى أَشْرَارٌ يَدُ عَيْنٍ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرْادَ بِهِمْ رَهَقَهُمْ رَشَدًا ﴿٩﴾ وَأَنَّا مِمَّا الصَّلَاةِ وَمِمَّا دُونَ ذَلِكَ كَمَا طَرَفُ الْبَقْدَا ﴿١٠﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَعْجَزَ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نَعْجِزَهُ دَهْرًا ﴿١١﴾ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَى ءَامَنَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنْ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٢﴾

وَأَنَّا إِنَّمَا الْمُسْلِمُونَ وَرِمْنَا الْقَبِيضُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ
تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿١٥﴾ وَأَمَّا الْقَبِيضُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٦﴾
وَالَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ طَرِيقَةٍ لَّا سَقِيْنَهُمْ مَّاءَ عَذَا ﴿١٧﴾ لَنُفِتِنَهُمْ
فِيهِ وَمَنْ يَعْزِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّ
الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٩﴾ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُوْا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ
بِهِ أَحَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ صَرًا وَلَا رَشَدًا ﴿٢٢﴾ قُلْ إِنِّي
لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٣﴾ إِلَّا بَلَاغًا
مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَةً مِنِّي وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ﴿٢٤﴾ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضَعَفُ نَاصِرًا وَأَقْلَبُ عِدَدًا ﴿٢٥﴾ قُلْ إِن أَدْرَىٰ أَقْرَبُ مَا تُوعَدُونَ
أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ﴿٢٦﴾ عَلَيْهِمُ الْعَذَابُ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ
أَحَدًا ﴿٢٧﴾ إِلَّا مَن أَرَادَ أَنْ يَرْسُلَ مِنْ رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَرْسُلُكَ مِنْ بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٢٨﴾ لِيُعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رَسُولَاتِ
رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَخْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عِدَدًا ﴿٢٩﴾

﴿١٥﴾ پشتی مه قورئان گولی بووی هندهك ژ مه
موسلمان بوون و باوهری ب پیغه مبهری ئینان، و
هندهك فهدهربوون و باوهری نه ئینان، و تهوئیت
باوهری ئیناین تهو ب سهر ریکا راست ههلبوون.
﴿١٦﴾ و تهوئیت باوهری نه ئیناین دئی بنه داردووی
دوژه هی. ﴿١٧﴾ و ته گهر تهوئیت گاوربووین ریکا
حهقیی گرتبانه و موسلمان بووبانه، تهم دارزقی وان
بهرفره کهین. ﴿١٨﴾ داوان پی بجه ربین و ههچی
گوهداریا خودایی خو نه کهت، خودی دئی وی
ئیخته دئزایه کابی فه برین و بی فه هه سیاندا. ﴿١٩﴾ و
بی گو مان مز کهت بهس جهی هندینه خودایی مه زن
ب تنی تیدا بیته په رستن و کهسی دی تیدا نه په رستن.
﴿٢٠﴾ و هختی بندهیی خودی (موحه مه د) رابووی و
بانگ بو په یاما خودی هلدیرایی، ته جنه لی کومبوون
و نیریک بوو بجه سهر ملیت یتک، هندی هندلی
کوم بوون، دا گوهی خو بدنه قورئانی. ﴿٢١﴾ [ههی
موحه مه د] بیژه [وان گاوریت ژ ته دخوازان تو دینی
خو بهیلی، یان دبیزن ته فه موحه مه د چ دکهت]: ته ز

بهس خودایی خو دپه رستم و ته ز چو هه فیشکان بو خودایی خو چی ناکه م. ﴿٢٢﴾ بیژه: [بهس من خیرا
هه وه دفا بهلی هوین نوزانن] فیجا تهو خیرا من بو هه وه دفتی ته ز نه شیم بگه هینمه هه وه، و ئیزایا هوین
هه ز ته ز نه شیم بینمه سه ری هه وه. ﴿٢٣﴾ بیژه: ژ بلی خودی من چو مه فهر نینن، و من چو کهس نینه ژ بلی
خودی ته ز هه وارا خو بگه هینمی و من بجهوینیت [ته گهر ته ز په یاما خودی نه گه هینم یان نه گوهداریا وی
بکه م]. ﴿٢٤﴾ چو جه من ناحهوینن ته گهر ته ز په یاما خودی ب دورستی و بی کیاسی نه گه هینمه هه وه،
و ههر کهسی نه گوهداریا خودی و پیغه مبهری وی بکهت جزایی وی ئاگری دوژه هینیه، دئی هه وه هر
تیدا بیت. ﴿٢٥﴾ فیجا گاغا پوژا پی دئینه ترساندن دینن کو پوژا قیامه تیه، ته ها هنگی دئی زانن کا کی
ژ وان کیم پشت و کیم هه ژماره [تهو یان موسلمان]. ﴿٢٦﴾ بیژه: ته ز نوزانم کاروژا قیامه تی، تهوا هوین
پی دئینه ترساندن یا نیریکه یان نه [بهلی دئی هه ریت]. ﴿٢٧﴾ خودیه زانایی تشی نه بهر چاف، و غهیا
خو بو کهسی ئاشکه را ناکهت. ﴿٢٨﴾ بو وی نه بیت یی تهو بو په یاما پیغه مبهرا تیی هه لبریت، خودی
ملیاکه تان ده نیریت، دا ملیاکهت زیره فانیی ل بهر سینگ وی و ل پشت وی بکهن، و ژ ته جنه یان پبارین.
﴿٢٩﴾ [خودی تهعالا پیغه مبه ریت خو، ب ملیاکهتیت خو، ژ ته جنه یان دپاریزیت] [دا بشین په یاما خودایی
خو بگه هینن، و خودی دزانت کاج ل نک وان ههیه، و ئاگه هژ هویر و گران ههیه، و چول بهر بهرزه
نابیت.

سُورَةُ مَوْزِهِمِيل

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۲۰) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ههئ هه كه سئ جلكتت خؤ د خؤ وه ركربن.
 ﴿۲﴾ شهقئ هه ميئ رابه نفئژان بكه، كيمه ك تئ نه بيت.
 ﴿۳﴾ نفشه كا شهقئ يان كيتر رئ. ﴿۴﴾ يان ژ نفقئ زيده تر، و قورئانئ هيدي (ل سهر خؤ) بخوينه.
 ﴿۵﴾ هم دي ئاخفتنه كا گران ب سهر ته دا ئينن و دارئژين.
 ﴿۶﴾ بابونا شهقئ چئتر دل و دهقان دكه ته ئيك، و گوتئ سهر راست و دورستتر لئ دكه ت.
 ﴿۷﴾ و د رؤژيدا ته دهلقهيه كا درئژ يا ههئ بؤ ب جهئنانا كاروباران. ﴿۸﴾ ب شهف و رؤژ نافئ خودايئ خؤ بينه، و خؤ بؤ پهرستنا وئ ئالا بكه.
 ﴿۹﴾ خودايئ رؤژ هه لات و رؤژ ئافايئ، چو پهرستئ بيت راست و دورست ژ وئ پئقه تر نينن، هه وئ بؤ خؤ بكه پشت. ﴿۱۰﴾ بينا خؤ فرهه بكه ل سهر وئ

تشتئ ديبژن، و ب جوامئري پشتا خؤ بده وان. ﴿۱۱﴾ توفان بئ باوه ربت قيامه تئ دره و ددانن و حالخؤش بهئل به هئشيا منغه، هه ژ دي جزايئ وان ده مي، پيچه كئ بينا خؤ ل وان فرهه بكه. ﴿۱۲﴾ مه قهيد و زنجير و دؤژهه كا سنجري يا ههئ. ﴿۱۳﴾ و مه خوارنه ك يا ههئ، د گه ورييا كه سيذا ناچيت، و مه ئيزايه كا ب ژان و دژوار يا ههئ. ﴿۱۴﴾ رؤژا هرد و چيا دله رزن، و چيا دبه گركتت خيزئ. ﴿۱۵﴾ مه پئغه مبه ره ك يئ بؤ هه وه هنارتئ كو رؤژا قيامه تئ شاده ييئ ل سهر هه وه بده ت، هه وه كي مه پئغه مبه ره ك بؤ فيرعه وئ ئي هنارتئ. ﴿۱۶﴾ و فيرعه وئ گوه داريا پئغه مبه ري نه كر، و باوه ري پئ نه ئينا، مه هنگاقت، هنگاقتنه كا دژوار. ﴿۱۷﴾ هه گهر هوين باوه ريئ نه ئينن، دي چاوا خؤ ژئزا و نه خؤشيا رؤژه كي پاريزن، بچوپكان پير دكه ت. ﴿۱۸﴾ ژ سه هما وئ رؤژئ، تيك و دهرز دكه فنه هه ساني، و ژفانئ خودئ ب هاتنا وئ رؤژئ هه دي ئيت. ﴿۱۹﴾ هه فنه هه مي برئنانه كه، يئ بقتت ژ بي ئاگه ه و نه گوه داران ل خؤ بزقريت، بلا ريكه كي بينيت خؤ بي بگه هينته خودئ (هه وئ ريكا باوه ريئيه).

سُورَةُ الْمَرْيَمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَرْيَمُ ﴿١﴾ قُلْ أَيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢﴾ تَضَفَّهُ وَأَنْفَضَ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾ أَوْزِدَ عَلَيْهِ وَرَتَّلَ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾ وَذَكَرْ أَسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٨﴾ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾ وَأَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ﴿١١﴾ إِنَّ لَدُنَّا أَتْكَالًا وَجِجِيمًا ﴿١٢﴾ وَطَعَامًا ذَا غَصَصٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَغِيَابٍ مُهِيْلًا ﴿١٤﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكَ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكَ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَصْنِ فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخَذًا وَبِيلًا ﴿١٦﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ﴿١٧﴾ السَّمَاءُ مُفْطَرٌّ بِهِ كَانْ وَعْدُهُمْ فَعُولًا ﴿١٨﴾ إِنْ هَلْدِهِ تَذِكْرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخِذْ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

الْحَرْبِ

﴿۲۰﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنُصْفَهُ رُوْنَتْهُ رُوْطَاقُهُ
مِنَ اللَّيْلِ مَعَكَ وَاللَّهُ يَقْدَرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلَيَّ أَنْ لَنْ تُخْصَوْهُ فِتَابَ
عَلَيْكُمْ فَأَقْرَأُوا مَا تَنَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلَيَّ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ
وَأَخْرُونَ ضَرِيضُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاخْرُونَ
يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَأَقْرَأُوا مَا تَنَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا
الزَّكَاةَ وَاقْرَأُوا لِلَّهِ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تَقْدِرُوا لَأَنْفُسِكُمْ مِن خَيْرٍ يَجِدُوهُ
عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا عَفْوَ رَحِيمًا ﴿۲۱﴾

نُبُوْرُهُ لِّلْاٰرْضِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿۱﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿۲﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿۳﴾ وَبَابِكَ فَطَهِّرْ ﴿۴﴾
وَالرَّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿۵﴾ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ﴿۶﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿۷﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ
فِي النُّفُورِ ﴿۸﴾ فَلِلَّهِ يَوْمَئِذٍ نُّصْرَةٌ عَظِيمَةٌ ﴿۹﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ عَسِيرٍ ﴿۱۰﴾
ذُرِّي وَمَنْ خَلَقْتَ وَحِيدًا ﴿۱۱﴾ وَجَعَلْتَ لَهُ مَا لَا مَمْدُودًا ﴿۱۲﴾ وَبَيْنَ
شُهُودًا ﴿۱۳﴾ وَمَهَّدْتَ لَهُ تَهْمِيدًا ﴿۱۴﴾ ثُمَّ تَطَعْتَ أُنْزِيلُ ﴿۱۵﴾ كَلَّا إِنَّهُ
كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ﴿۱۶﴾ سَأَرْهَقُهُ صُعُودًا ﴿۱۷﴾ إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿۱۸﴾

خودایى ته ئاگه هداره کو تو و هندهك ژ وان
كه سان، نهویت د گهل ته [ژ خودان باوه ران]
نیزیکى دوسیكت شهفئ و جارنا نیقه كا شهفئ، و
هنده جاران سیكه كا شهفئ بو شهفئشیران رادبن، و
خودئ دریزا ییا شهف و رپوزان ددانیت و دزانیت،
دزانیت هوین نه شین ههمی وهختیت شهفئ رابن،
ژ بهر هندئ ل هه وه ناگریت، و ههر وهختی
هوین رابوون كا هوین چهند دشین هند بخوینن
(هند نقیژان بکهن)، دزانیت هندهك ژ هه وه دئ
نه ساخ بن، و هندهك ژ هه وه دئ وه غهران كه ن ژ
بو رزقی خو پهیدا بکهن، و هندهك ژ هه وه دریکا
خودیدا دئ جههادئ كه ن، و قورئانئ هند بخوینن
[د نقیژیدا] هندی هه وه پئ چئ بییت، و نقیژیت
خو بکهن و بارا خودئ ژ مالى خو بدن، و خیرئ
دریکا خودیدا بکهن، ههر خیر هكا هوین بو خو
بکهن هوین دئ ل دهف خودایى خو چیترو ب
خیر تر بینن، ژ خودئ بخوازن ل گونه هیت هه وه
بویریت، بئ گوتمان ههر خودییه گونه ه ژ بهر و
دلوان.

سوره تا مودهثر

ل مه كه هئ هاتیه خوارئ (۵۶) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ههئ كه سئ ته جلكیت خو ب سهر خو دادایین. ﴿۲﴾ رابه و كارئ خو بکه و خو بهر ههف بکه،
و خه لكی ئاگه هدار بکه. ﴿۳﴾ و خودایى خو ب تنئ، مه زن بکه [مه زنا تیئ ب بال كه سئ دیشه لئ
نه ده، بهس خودئ یئ مه زنه]. ﴿۴﴾ و جلكیت خو بزوین بکه ژ پيساتیی (ئانكو دلی خو باقر بکه).
﴿۵﴾ و خو ژ بوت په رتسیئ دویر بیخه. ﴿۶﴾ و قهنجیی نه كه منهت ل سهر كه سئ، و قهنجیی ب ئنیه تا
هندئ نه كه زیده تر بو ته بیته شویئ. ﴿۷﴾ ژ بو خودایى خو، بینا خو ل سهر ئیزا و نه خوشیئ فره بکه.
﴿۸﴾ و رپوزا پف ل بوقئ دئته دان. ﴿۹﴾ هنگی رپوزه كا گران و نه خوشه. ﴿۱۰﴾ ل سهر گاوران نه یا ب
سانا هییه. ﴿۱۱﴾ ژ من و وی قه به، (وله لیدئ كورئ موغیره یی) یئ من ئه و دایى و ئه و ب تنئ. ﴿۱۲﴾ و باشی
من كرییه خودان ملك و ماله كئ بهر فره ه. ﴿۱۳﴾ و من هند كور دایینئ، ل دور خر بین و هه ردهم د گهل
بن. ﴿۱۴﴾ و من دنیا دارى بو سقك و خوش كرى. ﴿۱۵﴾ پشتی قئ هه میئ، چافئ وی لییه ئه ز ههر بو زیده
بكه م. ﴿۱۶﴾ نه خیر ئه ز چویئ دئ ناده می، نه خیر ئه و بو قئ قورئانئ گه له كئ مه ژى هشك و سهر رهق بوو.
﴿۱۷﴾ ئه ز دئ چامار ههش ئیمه سهرئ وی. ﴿۱۸﴾ وی هزرهك بر، ئيك ئینا، فیا تشته كى دهره ه قئ قورئانیدا
بیژیت.

﴿١٩﴾ خودی کوشتی چ گۆت؟ ﴿٢٠﴾ جاره کا دی
خودی کوشتی چ گۆت، و چاوا گۆت؟ ﴿٢١﴾ جاره کا
دی دا هزرا خو. ﴿٢٢﴾ باشی نافچاقیت خو کرنه
گرئ، و خو گله که ته حل و ترش کر. ﴿٢٣﴾ باشی
پشت دا باوهریی، و خو ژ هه قیی و راستیی
مهزتر دیت. ﴿٢٤﴾ گۆت: هه بیت نه بیت ئەفه
سیره که ژ بهرئ وهره، دهست بۆ دهست دئته
فه گوهاستن. ﴿٢٥﴾ هه بیت نه بیت ئەفه گۆتا مروفانه
[نه گۆتا خودیه]. ﴿٢٦﴾ دئ وی ئافئنه د ناگره کئ
سنجریدا. ﴿٢٧﴾ تو دزانی ئەو ئاگرئ سنجری چیه؟
﴿٢٨﴾ ئاهاهی د چو ناهیلتن. ﴿٢٩﴾ ژ دوبر یا دیاره
بۆ مروفان. ﴿٣٠﴾ نۆزه زیره فان ل سهر د راوه ستاینه.
﴿٣١﴾ و مه زیره فانیت ئاگرئ دۆژهی ژ ملیکه تان
په تر چی نه کرینه، و مه هژماراوان ژ بهر هندئ یا
کریه هنده دا بی باوهران بهر بینن، و دا خودان کتیب
(جوهی و فله) پشت راست بین کو ئەف قورئانه یا
ژ نک خودی هاتی، و دا باوهریا خودان باوهران پتر

نەكەفن (ل ھەژمارا وان)، و دا ئەوئیت دلّی وان گۆمان و دورویسیاتی تیدا و گاور بیژن: خودی چ مەخسەد ب دیار کرنا ئی ھەژمارئ ھەبە، ھۆسایئ خودی بقیّت گومرا دکەت و یئ بقیّت راستەری دکەت، و کەس نوزانیت کا خودایئ تە چەند لەشکەر ھەبە و کا چنە، و ئەف ئاگرە (دۆژەھە) ژ دەرس و چامەیان پیقەتر نینە بۆ مروّفان. ﴿٣٣﴾ نە بلا ل خو بزفړن، سویند ب ھەیشئ. ﴿٣٣﴾ و سویند ب شەفئ دەمئ ب تارسیا خو فە دچیت. ﴿٣٤﴾ و سویند ب سیدەیی دەمئ ب پړوناھیا خو فە دئیت. ﴿٣٥﴾ بئ گۆمان ئەف دۆژەھە ئیزا و ئاتافە کا مەزنە، چاواژئ ناترسن و ترانەیان پئ دکەن. ﴿٣٦﴾ ئەف ئاگرە ئاگەھدار کرنە بۆ مروّفان، دا گوھدارسیا فەرمانیت خودی بکەن. ﴿٣٧﴾ بۆ یئ بقیّت بیتە پیش ب کرنا خیرئ و باشیی، یان فەمینیت ب کرنا گونەھان. ﴿٣٨﴾ ھەر کەسەک د گەرەوا کاری خو دایە و پیقە گرئدایییە [ژئ دەرناکەفیت ھەتا مافیت ل سەر، ژئ نەئینە ستاندن]. ﴿٣٩﴾ ئەو تئ نەبن ئەوئ کتیبأ خو ب دەستئ راستئ وەر دگرن. ﴿٤٠﴾ د بەحەشتاندا پسارآ ئیک و دو دکەن. ﴿٤١﴾ ژ حالئ گونەھکاران. ﴿٤٢﴾ [دیژنە گونەھکاران]: چ ھوین کرنە د [فی] دۆژەھیدا. ﴿٤٣﴾ [گونەھکار] دئ بیژن: د دنیایدا مە نفیژ بۆ خودایئ خو نەدکرن. ﴿٤٤﴾ و مە نان نەددا فقیر و ژاران. ﴿٤٥﴾ مە ژئ وەکی خەلکی خو دھاڤیتە ھەمی کاران، چ باش چ خراب. ﴿٤٦﴾ و مە دنیایدا باوہری ب پۆژا جزادانی نەدئنا. ﴿٤٧﴾ ئەم د ھۆسا بووین، ھەتا مرن ب سەر مەدا ھاتە.

﴿٤٨﴾ مه هده را مه هده رچيان، چو مفايى ناگه هينته وان. ﴿٤٩﴾ بؤچى پشتا خو دده نه قورئانئى و گوهى خو نادهئى. ﴿٥٠﴾ دئى بيژى كه ريت راته قيايينه. ﴿٥١﴾ ژ شيره كى ييت ره فين. ﴿٥٢﴾ بهلى هه رتيكى ژ وان، دثيا بؤ وى ژى كتيبه ك هاتبايه، هه روه كى بؤ پيغه مبه رى هاتى. ﴿٥٣﴾ نه خير بلال وى هيقيئى نه بن، بهلى ب راستى وان باوه رى ب رؤژا قيامه تئى نينه و ژئى ناترسن. ﴿٥٤﴾ نه خير وه نينه وه كى تهو د راستا قورئانئيدا ديژن، قورئان ناخفتنا خودييه، و بيرئنان و شيره ته. ﴿٥٥﴾ و يئى بقتيت دئى باوه رى يئى پئى ئينيت، و بؤ خو شيره تان ژئى وه رگريت. ﴿٥٦﴾ و به س تهو دئى بؤ خو شيره تان ژئى وه رگريت يئى خودئى بؤ قيايى، و هه ر خودييه خودانئى پاريزكار يئى و خودانئى گونه ه ژيبرئى.

سوره تائى لقيامه

ل مه كه هئى هاتيه خوارئى (٤٠) تايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿١﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٢﴾ كَأَنَّهُمْ حُمْرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ ﴿٣﴾ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَى صُحُفًا مُّنْتَشِرَةً ﴿٥﴾ لَّا يَخْتَالُونَ الْآخِرَةَ ﴿٦﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرٌ ﴿٧﴾ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ﴿٨﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٩﴾

سورة القيامة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ ﴿١﴾ وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَلَيْسَ الْإِنْسَانُ أَلَن يَجْمَعُ عِظَامَهُ ﴿٣﴾ بَلْ قَدِيرٌ عَلَىٰ أَن نَّسُوءَ بَنَانَهُ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ﴿٥﴾ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرَأَ أَبْصَرُ ﴿٧﴾ وَخِشَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ إِنَّ الْغَمْرَ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَازَرَّ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يَتَّبِعُوا الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِرَهُ ﴿١٥﴾ لَأَخَذَتْهُ بِئْسَ لَكَ لِغَافِلَةٍ يَدٌ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْءَانَهُ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأَهُ فَأُتْبِعْهُ فَرْءَانَهُ ﴿١٨﴾ تَرْتُلُّونَ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿١٩﴾

﴿١﴾ سويندئى ب رؤژا رابوونئى و دوياهيئى دخؤم. ﴿٢﴾ و سويند ب نهفسا خيرخواز و زيده لؤمه كارى خو [لؤمهى خو دكه ت ل سه ر خه له تئى، كا بؤچى كر، و ل سه ر باشيئى كا بؤچى نه كر]. ﴿٣﴾ ته رئى ما مروف هزر دكه ت ئه م نه شئين جاره كا دى هه ستيكيت وى ليك بده ين. ﴿٤﴾ بهلى.. ئه م دشئين سه ر تلئيت وى ژى وه كى به رئى چئى بكه ين. ﴿٥﴾ مروفى دثيت ب قئى ئينكار كرنئى چو دلى خودا نه هيليت، و ريكا خرايبيئى ل به ر هه ر يافه كرى بيت. ﴿٦﴾ ديژيت كا كه ننگى رؤژا قيامه تئى دئى ئيت. ﴿٧﴾ وهختئى چاف زي ق دبن، ژ ترساندا نه بيئن به چن. ﴿٨﴾ و وهختئى هه يف نه ما، غه يرى و تارى بوو. ﴿٩﴾ و وهختئى رؤژ و هه يف فيك دكه فن و دگه هه ئيك. ﴿١٠﴾ ته ها هنگى مروف دئى بيژيت كي هه بره قم. ﴿١١﴾ نه خير وى چو ريك نينن. ﴿١٢﴾ وئى رؤژئى زفزين بؤ نك خودييه، وئى رؤژئى هه مى ل ده ف خودئى دئى ئيورن. ﴿١٣﴾ وئى رؤژئى كار و كريات مروفى هه مى، هوير و گر، دئى بؤ مروفى ئينه گو تن، و مروف دئى بينيت. ﴿١٤﴾ مروف ب خو ل سه ر خو دئى بيته شاهد. ﴿١٥﴾ فيچا چه ند هه جه تان ژى بگريت فايدئى وى ناكه ن. ﴿١٦﴾ [هه ي پيغه مبه ر] ئه زماني خو ب له زل قورئانئى نه كه رينه ژ ترساژ بير كرنئى. ﴿١٧﴾ ب راستى ل سه ر مه يه ئه م قئى قورئانئى د سينگئى ته دا كؤم بكه ين، و بيخينه سه ر ئه زماني ته كو تو بخوينى. ﴿١٨﴾ فيجا ئه گه ر مه بؤ ته خواند، گوهى خو بده خواندنئى [وژ به ر خواندنا وئى ئه زماني خو نه لقلقينه و بي ده نگ به، پشتى ئه م بؤ ته دخوينين پاشى بخوينه، هه روه كى بؤ ته هاتيه خواندن ئه م دئى ل سه ر ته ساناهى و سفك كه ين]. ﴿١٩﴾ پاشى ل سه ر مه يه ئه م بؤ ته ئاشكه را بكه ين، و رؤنكرنا وئى نيشا ته بده ين.

﴿٢٠﴾ نەخیر نەکو ھوین ل ھاتنا رۆژا قیامەتیی ب شکن، بەلئ ھوین ل دنیا یی ب لەزن [ھوین گەلەك حەژئ دكەن]. ﴿٢١﴾ ھوین و پشتا خو ددەنە ئاخەرەتیی. ﴿٢٢﴾ وئ رۆژئ ھندەك سەر و چاف د گەش و خو شن. ﴿٢٣﴾ بەرئ وان یئ ل خودایئ وان و خودایئ خو دبین. ﴿٢٤﴾ و ھندەك سەر و چاف وئ رۆژئ د تەحل و ترشن. ﴿٢٥﴾ دزانن كو ئاتافەكا مەزن دئ ب سەر واندا ئیت، و پشئ ل وان شكینت. ﴿٢٦﴾ نەخیر و نەكەن و ل خو بزفڕن، چ گافا روح گەھشتە قولقولكا ستۆی، و مروف كەفتە د سەكەر اتیدا. ﴿٢٧﴾ و خەلكئ مالا وى گۆت: كا كى ھەيە دەرمانەكى یان چارەبەكئ بۆ بینیت. ﴿٢٨﴾ و پشئ راست بوو كو مرنە، و دئ كەس و كاریت خو ھیلیت. ﴿٢٩﴾ و پیئ وى تێك ئالیان. ﴿٣٠﴾ ئەھا ھنگى بەر ب خودیقە دئ ئینە ئازۆتن. ﴿٣١﴾ نە [وى] باوهرى ب قورائى ئینا، و نە [وى] نفیژ كرن. ﴿٣٢﴾ بەلئ درەو دانان، و پشئ دا وان. ﴿٣٣﴾ و [نە بەس ئەفە وى كر] پاشى قەبە چۆ مالا خو. ﴿٣٤﴾ ئیزال سەر ئیزایی بۆ تە بیت [ھەى بئ باوهر]. ﴿٣٥﴾ پاشى ل سەر ئیزایی بۆ تە بیت [ھەى بئ باوهر]. ﴿٣٦﴾ ئەرئ مروف ھزر دكەت، ھەما دئ ھۆسا مینیت، بئ حساب د گەل بیتە كرن. ﴿٣٧﴾ مانە چپكەكا ئافئ بوو، كەفتییە د مالبچوپكیدا؟. ﴿٣٨﴾ پاشى بوو خوینپارە، پاشى خودئ چپكر و دورستكر، دەست و پئ و چاف و گوھدانئ. ﴿٣٩﴾ و ژن و میژ ھەر ژ وى چپكرن [ئانكو كچ و كور ب دویف ئیخستن]. ﴿٤٠﴾ ئەرئ ما ئەوئ ھوین ھۆسا دایین، نەشیت مرییان ساخ بەكەتەفە؟.

سُورَةُ تَاٰهَلْقِيَامَةِ

ل مەدینە یئ ھاتییە خواری (٣١) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ ب راستی و بئ گۆمان دەمەكئ دریژیی ب سەر مروفیدا بۆرى، و ئەو نەبوو، و یئ نەنیاس بوو. ﴿٢﴾ ب راستی مە مروف ژ چپكەكا ئافا ژن و میژان ب تیکەل یئ چپكری، دا بچەربینن كا پاشى دئ چ كار و کریاران كەت، و مە ب گوھ و چاف ئیخست. ﴿٣﴾ بئ گۆمان مە رێك یا بۆ رۆنكری، فیتا یان دئ یئ شو كوردار بیت و نیعمەت و كەرەمیت خودئ د گەل كرىن ژ یر ناكەت، یان دئ ژ پئ دەر كەفیت و دئ یئ بئ نان و خوئ بیت، و رێكا خراییی دئ گریت. ﴿٤﴾ مە بۆ گا و و بئ باوهران زنجیر و قەید و ئاگرئ سنجرى یئ بەرھەفكرى. ﴿٥﴾ بئ گۆمان مروفیت قەنج و خودان باوهر، دئ ژ پەرداغەكا تیکەل كافوورئ فەخۆن.

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿١﴾ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ﴿٣﴾ إِلَىٰ ذِيهَا نَاطِقَةٌ ﴿٤﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٥﴾ تَفُتُّ أَنْ يَفْعَلَ بِهَا فَاقَةٌ ﴿٦﴾ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿٧﴾ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴿٨﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ﴿٩﴾ وَالتَّتَقَتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ﴿١٠﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ﴿١١﴾ فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿١٢﴾ وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٣﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَنَبَّأُ ﴿١٤﴾ أَوَّلَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ ﴿١٥﴾ ثُمَّ أَوَّلَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ ﴿١٦﴾ أَيْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ﴿١٧﴾ أَلَمْ يَكُنْ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ مِمَّنْىٰ ﴿١٨﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَهَسَوًى ﴿١٩﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ الْزَوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٢٠﴾ أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِرٍ عَلَيَّ أَنْ يُخْجِيَ الْمَوْتُ ﴿٢١﴾

سُورَةُ الْإِنشَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا ﴿١﴾ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَاقًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّا لَآبْرَارٌ مُّشْرِقُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾

﴿٦﴾ ئەف ئاڤه كانىيەكه خودېناس ژئ ڤه دخون،
مرؤف د دويښ خورا رادكيشيت كيښه بچيت دئ
د دويڤرا ئيت، و چاوا بښت دئ ولسا دهرېت.
﴿٧﴾ ئەف خودېناسه ئەون ئەويت تشتئ ئيخستينه
سەر خو ب جه دكهن، و ژ پوژه كئ دترسن تهنگافي
و نهخوشيا وئ يا ته فايييه، كهس ژئ ڤه دهر نينه.
﴿٨﴾ ئەو خوارنا ئەو چه ژئ دكهن و هه وچه،
ددهنه هه ژار و سئوى و ديLAN. ﴿٩﴾ دېژنه وان: ئەم
ڤئ خوارنئ د رښا خوديدا ددېنه هه وه، مه چو
به رانبر ژ هه وه نه ڤيت، نه خهلات و نه شو كوردارى.
﴿١٠﴾ ئەم ڤئ چهن دئ دكهن چونكى ئەم ژ خودايئ
خو دترسين، دا مه ژ پوژه كا ترش و تهحل و
گران پاريزيت. ﴿١١﴾ ژ بهر باشيا وان، خودئ
ئەو ژ نهخوشيا وئ پوژئ پاراستن، و پوڤهاى و
گه شاتئ ئيخسته د سهر و چاڤيت واندا. ﴿١٢﴾ و ژ
بهر بېنفره هيا وان، ب بهه شتئ و ئارمويشى
خهلاتكرن. ﴿١٣﴾ سهر ته ختيت نهرم و خوښ و
چارچه فكرى د بهه شتيدا پالداينه، نه گهرمئ دېين

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

والصلاة والسلام على من لا نبي بعده

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

عَيَّا يَشْرِبْ يَهَا عِبَادَ اللَّهِ فَجَرُّوْهَا تَقْجِرًا ﴿١﴾ يُوْثِنُ بِالْأَنْدَرِ وَيَخْفُوْنَ
يَوْمًا كَانَ شَرْهُهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٢﴾ وَيُطْعِمُوْنَ الطَّعَامَ عَلَى خُبِّهِ مَشْكِنًا
وَيَسْقِيْهِمْ مِّنْ أَسْفَلَ سَوَاهِيْهِمْ أَنْ شَرِبُوا مِنْهُمْ كَضِرَاءَ ﴿٣﴾
وَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٤﴾ إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبَّنَا يَوْمًا وَعَمَّا أَقْطَرِيْهِ ﴿٥﴾ فَوَقَّعَهُمُ اللَّهُ شَرَّ
ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّهْمُ نَصْرَهُ وَشُرُوْرًا ﴿٦﴾ وَجَزَّاهُمْ بِمَا صَبَرُوا وَجَنَّةَ
وَحْرِيْرًا ﴿٧﴾ مُتَكِيْنَ فِيْهَا عَلَى الْأَرْبَابِ لَا يَرَوْنَ فِيْهَا شَمْسًا
وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿٨﴾ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ أَمْطُلُهَا تَنْزِيلًا ﴿٩﴾
وُطُوفًا عَلَيْهِمْ بَارِيَّةً مِّنْ فَضْلِهِ وَأَكْوَابًا قَوَارِرًا ﴿١٠﴾ قَوَارِرًا مِّنْ فِضَّةٍ
قَدَرُواْهَا تَقْدِيرًا ﴿١١﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيْهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ﴿١٢﴾ عَيْنَاؤُهَا
سُتُورٌ سَلْسِيلًا ﴿١٣﴾ وَيُطَوَّفُ عَلَيْهِمْ خِلْدَانٌ مُّحْدَرُونَ أَدْنَىٰ أَيْمَنِ الْمَلَائِكَةِ
أَعْيُنُهُمْ تَتَابَعُ السُّنْدُسِ خَضِرًا وَإِسْطَرْدَقَ وَحُلُوْا أَسَاوِرًا مِّنْ فِضَّةٍ وَسَقَّاهُمُ الرَّحْمَ
شَرَابًا طَهُورًا ﴿١٤﴾ إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُم جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مِّشْكُورًا ﴿١٥﴾
إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ﴿١٦﴾ فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا يُطِعِ
مِنْهُمْ إِنَّمَا أَوْكَفُّوْهُمْ ﴿١٧﴾ وَأَذْكُرْ أَسْرَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿١٨﴾

نه سهرمايئ. ﴿١٤﴾ و سيهه را داروبارئ بهه شتئ ئيزيكي وانه، و فيقي و بهرئ وان داروباران يئ بهردهسته.
﴿١٥﴾ و خزمه تكار، ئامانيت زيشى و پهرداغيت تهنك و زهلال، ل بهر وان دگيرن. ﴿١٦﴾ ئامان ژ زيشينه و
بهس تيرا وان ياتئ ههئ نه كيم نه زنده. ﴿١٧﴾ و ئەف خودان باوهره د بهه شتيدا ژ پهرداغه كئ ڤه دخون،
تيكهلى زنجه بيليه. ﴿١٨﴾ ژ كانيه كئ ڤه دخون دېژنئ سه لسه بيل [ئانكو خوښ و نهرم و شرين و سښك].
﴿١٩﴾ و هندهك خزمه تكاريت بچوبك ل بهر خزمه تا وان دگهرن، ههروهه ر تيدانه، و ههروهه كئ خو دمينن،
ئه گهر تو ببيني دئ بېژئ لولؤ و مرارى يئت به لافن. ﴿٢٠﴾ و ئە گهر تو خو شيتت بهه شتئ ببيني، دئ بينى
ملكه كئ به رفروهه، و بئ حسيب خوشينه. ﴿٢١﴾ و جلكتت ب خهمل و كهسك ل بهر وانه، ژ ئارمويشئ
تهنك و ستوير، و باز نيت زيشى دكهنه ده ستيت خو، و خودايئ وان ڤه خوارنه كا زهلال و پاقر دئ دته وان.
﴿٢٢﴾ [خودايئ مه زن دئ بېژته وان]: ئەها ئە ڤه خهلاتئ بزاڤا ههويه، مه بزاڤا ههويه ڤه بويل كر و مه خهلات
كر. ﴿٢٣﴾ مه قورئان پيچ بيچه بو ته ياهنارتئ. ﴿٢٤﴾ فيجا بينا خو ل سهر گه هاندنا حوكمئ خودئ فرهه
بكه، و گوهداريسا چو گونه هكار و بئ باوهران ژ وان نه كه. ﴿٢٥﴾ و بهردهوام نافي خودئ بينه، سپيده و
ئيثاران.

﴿۲۶﴾ و ب شەف نفیژان بکە و شەفا خۆب نفیژان ساخ بکە. ﴿۲۷﴾ ئەف گاوری و موشرکە گەلەک حەژ دنیا یی دکن، و پشتا خو دهنه رۆژەکا گران [کو ئاخەرەتە]. ﴿۲۸﴾ مە ئەو ییت [ژ چوئەییی] چیکرین، و مە ئەندامی و ان ییت موکومکرین، و ئەگەر مە بقییت دی و ان ب هنده کیست ژ و ان چیتەر گوهورین. ﴿۲۹﴾ ئەفە شیرەت و بیرئینانە، و یی باشیا خو بقییت، بلا ریکا خودایی خو بگریت. ﴿۳۰﴾ و هوبن نەشین چو بکەن ئەگەر خودی حەز نەکەت، ب راستی خودی یی زانا و کاربنەجەه. ﴿۳۱﴾ یی وی بقییت دی ب بەر دلۆفانییا خو ئیخت، و بو گونەهکاران ئیزا و نەخۆشییەکا دژوار یا بەرەهەفکری.

سُورَةُ مَوْسَى

ل مەکەهیی هاتییه خواری (۵۰) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب بایی ل دویف ئیک دئییت. ﴿۲﴾ سویند ب هورەبایی هور. ﴿۳﴾ سویند ب و ان ملیاکەتیت عەوران بە لاف دکن. ﴿۴﴾ سویند ب و ان ملیاکەتیت فەرمانییت خودی دئین، دا راستی و نەراستی ژیک بینە فافارتن. ﴿۵﴾ سویند ب و ان ملیاکەتیت و حیا خودی بو پیغەمبەرەان دئین. ﴿۶﴾ دا خەلکی هەجەتەر بکەن، یان دا خەلکی بترسین. ﴿۷﴾ ئەو تیشی سۆز و پەیمان بو هەو پێ دئیته دان دی هەر ئیت. ﴿۸﴾ گافا ستیر رژیان و پۆناهی و ان نەما. ﴿۹﴾ و گافا ئەسمان کەلشت و دەرزی. ﴿۱۰﴾ و گافا چیا ژ بن دجن و هویر هویر دبن. ﴿۱۱﴾ و گافا وەخت بو پیغەمبەرەان هاتە دەستیشانکرن بو حوکمکرنی. ﴿۱۲﴾ بو کێژ رۆژی هاتییه باشیخستن؟ ﴿۱۳﴾ بو وی رۆژی ئەوا حساب تیدا دناقبەرەا خەلکیدە دئیته کرن کو رۆژا قیامەتییه. ﴿۱۴﴾ ما توچ دزانی، ئەو چ رۆژە. ﴿۱۵﴾ وی رۆژی نەخۆشی و ئیزا بو بێ باوەرەانە. ﴿۱۶﴾ ما مە پیشیییت و ان ییت گونەهکار د هیلاک نەبرن. ﴿۱۷﴾ پاشی ما مە گونەهکاریت پستی و ان زی، نەدانه دویف. ﴿۱۸﴾ ئەها ئەم فئی ب سەری خرابکاران دئین. ﴿۱۹﴾ وی رۆژی نەخۆشی و ئیزا بو بێ باوەرەان بیت.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿۱﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ يُجِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا قَلِيلًا ﴿۲﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿۳﴾ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿۴﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿۵﴾ يَدْخُلُ مِنَ يَشَاءَ فِي رَحْمَتِهِ وَالْعَظِيمِينَ ﴿۶﴾ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿۷﴾

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتُ عُرْفًا ﴿۱﴾ فَأَلْصَقْتَ عَصْفًا ﴿۲﴾ وَالنَّشِيرَاتُ تَشِيرًا ﴿۳﴾ فَأَلْفَزَقَتْ فَرْقًا ﴿۴﴾ فَأَلْمَقِيتِ ذِكْرًا ﴿۵﴾ عَذْرًا أَوْ تَدْرًا ﴿۶﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَفِّعَ ﴿۷﴾ فَإِذَا التَّجُومُ طُمِسَتْ ﴿۸﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ فُجِّرَتْ ﴿۹﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّفَتْ ﴿۱۰﴾ وَإِذَا الرُّسُلُ أَقْبَتَتْ ﴿۱۱﴾ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ﴿۱۲﴾ لِيَوْمِ الْفَصْلِ ﴿۱۳﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ﴿۱۴﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿۱۵﴾ أَلَمْ يُنْهَكِكِ الْأَوَّلِينَ ﴿۱۶﴾ ثُمَّ نَبَّيْنَاهُمُ الْآخِرِينَ ﴿۱۷﴾ كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿۱۸﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿۱۹﴾

﴿۲۰﴾ ما مه هوین ژ ئاقه کا بئی بها چئی نه کرینه؟
 ﴿۲۱﴾ و مه ئهف ئاقه کره د جهه کئی موکومدا
 [کو مالبچویکه]. ﴿۲۲﴾ هه تا وهخته کئی دیار کری.
 ﴿۲۳﴾ و مه شیا وی چئی کهین، و ئه م چ خووش خودان
 شیاین. ﴿۲۴﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران
 بیت. ﴿۲۵﴾ ما مه ئهرد بو هه وه نه کریسه مروق هلگر.
 ﴿۲۶﴾ ساخان ل سهر پوییی خوژا دکته، و مرییان
 د زکی خوژا فه دشیریت. ﴿۲۷﴾ و مه چیا ییت بلند
 تیدا ییت چی کرین، و مه ئاقه کا شرین و خووش یا
 داییه هه وه. ﴿۲۸﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی
 باوهران بیت. ﴿۲۹﴾ دئی بهر ب و ئفه هه رن، یا هه وه
 باوهری پئی نه دئینا و دره و دانا. ﴿۳۰﴾ دئی هه رنه
 بهر سیبه را دویکیلا سئی چهق. ﴿۳۱﴾ ئه و سیبه رانه
 هه وه ژ گهرمئی دپاریزیت، و نه ژ گوریسا ئاگرئی
 دۆزه هی. ﴿۳۲﴾ وی ئاگری هنده چریسک ژئی دچن،
 ته مه تی ئافا هی ییت مه زنن. ﴿۳۳﴾ ئه و چریسک دبنه
 دویقه ریزک، دئی بیژی حیشریت سۆرن که قئینه پشت
 ئیک. ﴿۳۴﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران
 بیت. ﴿۳۵﴾ ئه فه پۆزه که که سئی چو ئاخفتن نینه. ﴿۳۶﴾ و ده ستوری ژئی بو وان نایته دان هه جه تان بگرن.
 ﴿۳۷﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۳۸﴾ ئه فه پۆزا ژیکفه کرنیه، مه هوین دگهل ییت
 بهری هه وه، ییت کۆمکرین. ﴿۳۹﴾ هه که هه وه فند و فیله که هه بیت بکه ن. ﴿۴۰﴾ وئی پوژئی نه خووشی و
 ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۴۱﴾ هندی خودیترسن ییت دبن سه باغ و بیستانان، و ییت دناف کاناندا.
 ﴿۴۲﴾ و ییت دناف وی فقییدا ئه وئ ل دویف دلی وان. ﴿۴۳﴾ بخۆن و فه خوون، هه وه نووشی جان بیت، ژ
 بهر وان کار و کریاریت هه وه کرین. ﴿۴۴﴾ ئه ها هۆسا، ئه م قهنجیخواز و قهنجیکهر و خوشرموقان خه لات
 دکهین. ﴿۴۵﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۴۶﴾ د دنیا ییدا بخۆن و پیچه کئی که یفی بکه ن،
 هوین خرابکار و گونه هکارن. ﴿۴۷﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۴۸﴾ و ئه گهر کۆته
 وان نفیژان بکه ن، نفیژان ناکه ن. ﴿۴۹﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۵۰﴾ ئه ری ئه و پشتی
 قورئانی، دئی باوهر ژ چ گۆنتی که ن؟!

أَلَمْ تَخْلُقْهُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿۲۰﴾ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿۲۱﴾ إِلَى قَدَرٍ
 مَّعْلُومٍ ﴿۲۲﴾ فَقَدَرْنَا فِعْرًا قَدَرُونَ ﴿۲۳﴾ وَنَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۲۴﴾
 أَلَمْ تَجْعَلِ الْأَرْضَ كَهَاتَا ﴿۲۵﴾ أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا ﴿۲۶﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رِوْسَى
 شَمِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا ﴿۲۷﴾ وَنَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۲۸﴾
 أَطْلُقُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿۲۹﴾ أَطْلُقُوا إِلَى ظِلِّ ذِي ثُلَاثِ
 شُعَبٍ ﴿۳۰﴾ لَا ظُلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ الْهَبِّ ﴿۳۱﴾ إِنَّمَا تَرْمِي بِشَرَرِ
 الْفَصْرِ ﴿۳۲﴾ كَأَنَّهُ جَعَلَتْ صَفْرًا ﴿۳۳﴾ وَنَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۳۴﴾
 هَذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَ ﴿۳۵﴾ وَلَا يُؤْنَسُ لَهْزَنُهُمْ فِعْدَارُونَ ﴿۳۶﴾ وَنَلَّ يَوْمَئِذٍ
 لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۳۷﴾ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَعَلَتْهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿۳۸﴾ فَإِنْ كَانَ
 لَكُمُ كَيْدٌ فَكِيدُوا ﴿۳۹﴾ وَنَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۴۰﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ
 فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ ﴿۴۱﴾ وَفَوْقَهُمْ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿۴۲﴾ كُؤُوفٌ وَاشْرُؤُفٌ هَبِئًا
 بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۴۳﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿۴۴﴾ وَنَلَّ
 يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۴۵﴾ كُؤُوفٌ وَتَمْتَعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ تَجْرُمُونَ ﴿۴۶﴾ وَنَلَّ
 يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۴۷﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ارْكَعُوا لَا تِرْكَعُوا ﴿۴۸﴾
 وَنَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۴۹﴾ فَيَأْتِي حَدِيثٌ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿۵۰﴾

سُورَةُ النَّبَاِ

الجزء ٣٠
الحزب ٥٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾
كَلَّا سِعَامُونَ ﴿٤﴾ ثُوًى كَلَّا سِعَامُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ﴿٦﴾
وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاهُمْ رُجُوجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾
وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَيْنَنَا
وَفُوقَكُمْ سَبْعَ شِدَادٍ ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنزَلْنَا مِنَ
الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّاتٍ
الْأَلْفَاافِ ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ الْقَصْرِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ
الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِّلظَّالِمِينَ
مَعَابًا ﴿٢٢﴾ لِّئَلَّيْنِ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا
شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا لَحِيمًا وَعَسَاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وَفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا
لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ
أَخْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾ فُذِّقُوا فَلَنْ نَرِيَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

پانه ئىخستىيەت و بەرھەڭ نەكرىيە. ﴿۷﴾ و ما مە چيا نەكرىنە سنگ [بۆر اگرتنا نەردى، دا نەھيت و بېجيت، دا نەلقلىت، و داب چو پەرخان نەكەڭت، و ھەكە ئەڭ چىايە نەبانە ئەرد نەدراوەستيا، و دا ھەر يى ھەژھە ژۆك يىت]. ﴿۸﴾ و ما مە ھوين نەكرىنە ژن و مئير. ﴿۹﴾ و ما مە خەو (نفستن) بۆ ھەوہ نەكرىيە فەھەسيان [بۆ نەھيلانا وي وەستيانا ھوين د بزاقا خويا پۇژانە دا ديبنن، و جارەكا دى دزفونەشە سەر بزاقا خؤ]. ﴿۱۰﴾ و ما مە شەڤ بۆ ھەوہ نەكرىيە پەردە و كراس. ﴿۱۱﴾ و ما مە پۇژ بۆ ھەوہ نەكرىيە دەمى بزاقا ژينى. ﴿۱۲﴾ و ما مە حەفت ئەسمانىت ب ھيز د سەر ھەودا ئافانە كرینە. ﴿۱۳﴾ و ما مە چرايەكى گەش بۆ ھەوہ چى نەكرىيە. ﴿۱۴﴾ و ما مە بۆ ھەوہ ئاڧ و بارانەكا بۆژ ش عەوران دانەپرتىيە [و پاشى خودى تەعالا سوود و مفايىت بارانى ئاشكەرا كرن و گوٲ: ﴿۱۵﴾ دائەم دان و دەر امەت و شينكاتى پى بدەين. ﴿۱۶﴾ و دا باخچەيىت تڑى داروبار، پى بدەين. ﴿۱۷﴾ بى گۇمان ئەو پۇژا ئەو تيدا دودل كو پۇژا جو داركنا قەنجى و خرابىيىئە، پۇژا كۆمبون و ژىك ڧاڧارتى، يا درى و پيشيا ھەمى چىكرىياندا و ھەر دى تىت. ﴿۱۸﴾ پۇژا پڧ ل شاخكى دىتتە دان، ڧيجا ھوين پىل پىل دتىن. ﴿۱۹﴾ و ئەسما ن وي پۇژى فەبوون و بوونە دەرگەھ. ﴿۲۰﴾ و چيا ھەثيان و بوونە لەيلان. ﴿۲۱﴾ ب راستى [وي پۇژى] دۇژەھل ھيفشيا بى باوەرانە. ﴿۲۲﴾ جھە و دوياھيكە بۆ زیدە خرابكاران. ﴿۲۳﴾ كو ھەر و ھەر دى تيدا مينن. ﴿۲۴﴾ تيدا تام ناكەنە ھينكاتىيى و فەخوارنا تەزى. ﴿۲۵﴾ ئاڧا شارياى و كيتم و زوخ تى نەيىت. ﴿۲۶﴾ ئەڭ جزايە ل دويڧ كريارىت وايە. ﴿۲۷﴾ د دنيايىدا وان چو بۆ حسابا ئاخەرەت نەددانا. ﴿۲۸﴾ و باوهرى ب ئايە تىت مە نەدثيان و دگوئن درەون. ﴿۲۹﴾ ھەمى تشت مە ب نفيسين و ھەژمار، سەر كاغەز كرىيە و نفيسيىە. ﴿۳۰﴾ دى بخون ژ ئيزايى پىڧەتر ئەم نادەبنە بەر ھەوہ [و ژ ئايى پىڧەتر ل ھەوہ زیدە نايىت].

إِنِّ الْمُنْتَفِعِينَ مَقَارًا ۝ حَذَقَ وَعَتَىٰ ۝ وَكَوْاعِبَ أَتْرَابًا ۝ وَكَأَسَا
دِهَاقًا ۝ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدَابًا ۝ جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ
حِسَابًا ۝ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمُوتُ ۝ لَا يَمُوتُ
مِنْهُ خَطَابًا ۝ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَبَّرُونَ
إِلَّا مَن أَدْنَىٰ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝ ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۝ فَمَن
شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ۝ إِنَّا أَنْذَرْنٰكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ
الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ بَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝

سورة النازعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْاقًا ۝ وَالنَّشِيطَاتِ نَشْطًا ۝ وَالسَّيْحَاتِ سَبْحًا ۝
فَالسَّيْحَاتِ سَبْحًا ۝ فَالْمُتَبَرِّاتِ أَفْرَاقًا ۝ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّجِفَةُ ۝
تَتَّبِعُنَّهَا رُجْدُفَةُ ۝ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۝ أَبْصُرُهَا خَشِيعَةٌ ۝
يَقُولُونَ أَوْنَا لَمْرُدُّوْنَ فِي الْخَلْقِ ۝ أَوْنَا كُنَّا عَظَمَاءُ نَحْنُ ۝ قَالُوا
بَلَىٰ ۝ إِذَا كُنَّا خَالِصَةً ۝ فَالْمُتَابِعِينَ رَحْمَةً وَجَدَةً ۝ فَلَمَّا هُمْ بِالسَّاعَةِ ۝
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ۝ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝

﴿۳۱﴾ بئى گومان جهی سهره رازی بئى باریزکار و خودیترسانه. ﴿۳۲﴾ ژباغ و ههمی رهنگیت تری. ﴿۳۳﴾ و پهرییت مه مکهلداى و سینگهلداى و هه فزى و یه کدهست. ﴿۳۴﴾ و پهر داغیت تزی مهی [کو سهری وان پی نهئیشیت]. ﴿۳۵﴾ خه لکی بهحه شتی د بهحه شتیدا، ناخفتنی پویج و په لاج نابهیسن. ﴿۳۶﴾ [ئهفه] دان و خه لاته کی دورست و د جهی خودایه، ژ خودای ته. ﴿۳۷﴾ خودانی ئهرد و ئه سمانان و هندى د ناقهرا و اندا، خودای دلوفانه کهس نهئیت د بهرپا باخفت. ﴿۳۸﴾ پوژا کو جبریل و ملیاکهت ب ریز رادوهستن، و کهس ناخفتی مه گهر ئه و نهییت یی خودی ری بدتهی، و ناخفتنا دورست و د جهی خودا بکهت. ﴿۳۹﴾ ئه و پوژه یا راست و دورسته، قینجا یی قیا بلا ریکا فه گهریانی ب بال خودای خؤفه خوش بکهت. ﴿۴۰﴾ ب راستی مه هوین ژ ئیزایه کا نیزیتر ترساندن پوژا مروف کریاریت خؤ دینییت، و گاور دبیزیت: خؤزی ئهز ههر ئاخ بامه و ساخ نه بوو بامهفه.

سوره نازیعات

ل مه که هی هاتیبه خورای (۴۶) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب وان ملیاکهتیت ب دژواری جانئ گاوران دکیشن. [ههر ل دهستیپکا کیشانا روحی دئ کهفنه بهر ئیزا و نهخویشیان، و ب توند و دژواری و بئى رهم ملیاکهت جانئ وی دکیشن، دا ههمی گهه و باریت وی بهر ئیزا بین]. ﴿۲﴾ و سویند ب وان ملیاکهتیت ب رحهتی و نهرمی جانئ خودان باوهران دکیشن [دهمی مروفی چاک و باوهریدار دکهفته د سهکهرا تیدا، ملیاکهت رهمی پی دهن و نهرم و رحهت جانئ وی دکیشن، دا نهئیشیت، و دا بزانیب کو ئه وی ل سهر و غه ره کا خوش، و دئ بهر ب ژینه کا خوشتر چیت]. ﴿۳﴾ و سویند ب وان ملیاکهتیت فهرمانیت خودی ب لهز دیننه خورای. ﴿۴﴾ و سویند ب وان ملیاکهتیت بهر بهزینکی ب جانان دکن، بئ جهی وان یی دویاهیی. ﴿۵﴾ و سویند ب وان ملیاکهتیت کاروباری بوونی ئانکو و جودئ، ب فهرمانا خودی ب سهر و بهر دکن. ﴿۶﴾ [سویند ب فان ههمیان] پوژا ئهرد ب بارئ خؤفه دهه ژیتیت [ههر دئ ئیت، دهمی پفا ئیکئ ل شاخکی دئیته دان ههمی تشتی خودان روح پی دمرن]. ﴿۷﴾ د پشتر پفا دی ژى دئیت [کو سهری رابونا مروفانه]. ﴿۸﴾ وئ پوژئی هندهک دل د پهریشان و ب ترسن. ﴿۹﴾ د چاف شوو ب ترسن. ﴿۱۰﴾ دبیزن ئه ری پشتی مرنئ ئهم دئ ساخ بینهفه، و دئ زفرینه سهر حالی خؤ یی ئیکئ، پشتی مرنئ. ﴿۱۱﴾ ئه ری پشتی ئهم دینه کو مه کا هستیکیت ههلوهریای. ﴿۱۲﴾ [ب ترانهفه و ژ نه باوهری] دبیزن: ئه گهر وهییت و راست بیت [کو ئهم جاره کا دی دئ ساخ بینهفه، پشتی ئهم دمرین] ئهفه زفرینه کا خوسارهته. ﴿۱۳﴾ دوبرنه ئیخن ب پفا دووی هوین دئ رابهفه [و دئ ل مهیدانا حهشری حازربن]. ﴿۱۴﴾ پشتی وئ پفی، جهی زکی ئاخئ هوین دئ سهر ئاخ بن. ﴿۱۵﴾ ما ته های ژ سوچه تا موسای نه بوو یسیه؟ ﴿۱۶﴾ دهمی خودی ل نهالا پیروز (طوی) ل چیاپی (سینا) گازی کریئ.

﴿۱۷﴾ گوتی: هه‌ره ده‌ف فیره‌ونی، گه‌له‌ك یی د سهر پی خۆ‌دا چۆی و د سته‌میدا زی‌ده یی خراب بووی. ﴿۱۸﴾ بیژنی: ته دل تی هه‌یه ل خۆ‌ب‌ز‌فری، و خۆ‌ژ‌گونه‌هان بشۆی. ﴿۱۹﴾ [بیژنی]: و ئەز دێ به‌ری ته ده‌مه خودایی ته، دا تو بترسی. ﴿۲۰﴾ و مووسایی نه‌دی‌تیا (موعجیزیا) مه‌زن نیشا دا، کو دار دبوو مار. ﴿۲۱﴾ فیره‌ونی باوهر ژێ نه‌کر، و گوهدارییا خودی نه‌کر. ﴿۲۲﴾ پاشی پشت دا باوهریی (نیانی)، و له‌زل خرابیا مووسایی و خودان باوهران کر. ﴿۲۳﴾ خه‌لك ل خۆ‌كۆم‌كر و بانگ هلدیرا. ﴿۲۴﴾ گۆت: ئەز خودی و خودانی هه‌وه یی مه‌زنم، و هه‌وه ژ من پێقه‌تر چو خودی نین. ﴿۲۵﴾ ئینا خودی ل سهر دنیا یی خه‌نداق‌اند، و ل ئاخ‌ره‌تی دۆزه‌ه کره‌بارا وی [و خودی ئیزایا دنیا یی و ئاخ‌ره‌تی دا به‌را]. ﴿۲۶﴾ ب‌راستی چیرۆكا فیره‌ونی چامه‌ و عی‌ره‌ته، بۆ وی یی ژ خودی بترسیت. ﴿۲۷﴾ ئه‌ری ساخ‌کرنا هه‌وه پشتی مرنی ب زه‌مه‌تره‌یان چیرک‌نا ئه‌سمانی؟ ﴿۲۸﴾ بانی وی بلند کر و بی

أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَٰهٌ تَرَىٰ ﴿١٨﴾ وَاهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْتَنِي ﴿١٩﴾ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَذْبَرَ سَعْيِي ﴿٢٢﴾ فَخَسِرْنَا دِي ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ ﴿٢٦﴾ أَنشُرَ أَخْشُدُ خَلْقًا مِّنَ السَّمَاءِ ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْعَهَا فَسَوَّيْنَاهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ صُحُفَهَا ﴿٢٩﴾ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَّيْنَاهَا ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ أَرْسَيْنَاهَا ﴿٣٢﴾ مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَعْمَارِكُمْ ﴿٣٣﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَىٰ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٥﴾ وَبُزِزَتِ الْجَبَابِلُ لِمَن يُرَىٰ ﴿٣٦﴾ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ﴿٣٧﴾ وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ الْجَبَابِلَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٣٩﴾ وَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤٠﴾ يَسْتَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّاتٍ مَُّرْسَلَةٍ ﴿٤١﴾ فِيمَا أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهِمْ ﴿٤٢﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا ﴿٤٣﴾ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرُ مَنِ خَشِئَهَا ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ يَوْمَ يُصْرَوْنَ أَهْلَ لَيْلٍ أَوْ بَازٍ ﴿٤٥﴾ أَلَمْ تَوْحِشْهُمُ النَّارَ ﴿٤٦﴾

کیاسی دورست کر. ﴿۲۹﴾ شه‌فا وی تاریکر و رۆژا وی ب‌رۆناهی ئیخست. ﴿۳۰﴾ و ئه‌رد پشتی هنگی ل سهر ئاوا یی هیک ی راست و خۆش‌کر بۆ ژیا نی. ﴿۳۱﴾ و ئاف و چه‌ره ژێ ده‌ر ئیخست. ﴿۳۲﴾ و چیا بۆ کر نه‌سنگ، دا نه‌ه‌ژیی. ﴿۳۳﴾ دا هوین هه‌می پیکشه‌ ب‌جانه‌وه‌ریت خۆقه‌م‌فای ژێ وه‌گرن. ﴿۳۴﴾ ئەگەر ئەو رۆژا ب‌ترس و سه‌هم‌هات [رۆژا ژ ترسا وی، سهری ب‌چو یکان سپی دیب]. ﴿۳۵﴾ رۆژا کار و کریاریت مروفی دئینه‌بیرا مروفی. ﴿۳۶﴾ و رۆژا دۆزه‌هل خودان چافان دیار دیب. ﴿۳۷﴾ فیتجا ئەو که‌سی گه‌له‌ك سته‌م و زۆری کرین، د‌ده‌ره‌قا خودیدا. ﴿۳۸﴾ و ژیا نا سهر دنیا یی چیت‌رفای ژ ژیا نا ئاخ‌ره‌تی [و ژیا نا دنیا یی ب‌سهر یا ئاخ‌ره‌تی ئیخستی]. ﴿۳۹﴾ ئەها دۆزه‌ه‌جھی وییه. ﴿۴۰﴾ به‌لی ئەو که‌سی ترسا راوه‌ستیانا به‌را نه‌بری خودی د‌لیدا، و به‌ری خۆ ژ دلخواستنی وه‌رگیرای. ﴿۴۱﴾ به‌هه‌شت دئی بیته‌جھی وی. ﴿۴۲﴾ پسیرا قیامه‌تی ژ ته‌د‌که‌ن [هه‌ی موحه‌مه‌د] کا که‌نگی دئی رابیت؟! ﴿۴۳﴾ ما توچ ژێ دزانی هه‌تا پرسا وی ژ ته‌ب‌که‌ن [ئانکو توژی نوزانی که‌نگی دئی رابیت]. ﴿۴۴﴾ بی گۆمان دو یا هییا دنیا یی و هاتنا قیامه‌تی، به‌س خودایی ته‌دزانی. ﴿۴۵﴾ کاری ته‌به‌س ترساندن و ئاگه‌کرنا وی که‌سییه‌یی ژێ بترسیت. ﴿۴۶﴾ ده‌می ئەو دبینن، دئی هزرکه‌ن مرنا وان ژ بینه‌کا سپیده‌یی یا ئیثاری پێقه‌تر نه‌کیشایه‌.

سُورَةُ هَا عَه بَسَه

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۴۲) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱﴿ مړويتا وي [پيغه مبهري] نه خو شېبو و بهرئ خو ژئ و هر گړيا [مه خسه د پيغه مبهري، ده مئ (عبدالله) يئ كورئ (ام مكتوم) هاتيه دهف و ئه وي مژويل بوو ب پړوي سپيټ قوره يشيانقه، و دل تئ هه بوو باوهر يئ بين، و دده ويا وان دكر و ژ ئاگرئ جهه نه مئ دترساندن، و د وي و هختيدا و ئه وي ب فان گر ه گرانقه مژويل، (عبدالله) هاته دهف و گوتئ: ئه و تشئ خودئ نيشا ته دايي بو من ژئ بيژه و نيشا من بده، پيغه مبهري (سلاقيت خودئ ل سهر بن) نه دقيا ئاخفتنا وي د گهل فان گر ه گران بيته فته برين، ژ بهر هندئ مړويتا وي نه خوش بوو.﴾ ۲﴿ ده مئ كوره (ابن ام مكتوم) هاتيه دهف.﴾ ۳﴿ ما توج دزاني بهلكو هاتيت، خو ژ گونه هان بشوت.﴾ ۴﴿ يان پيغه بچيت و مفاي ژ شيره تيت ته و هر بگريت.﴾ ۵﴿ و هه چي پشت دا باوهر يئ، و خو بي منته كړ و پشتا خو ب مالي خو گهرم كړ.﴾ ۶﴿ تو پيغه دميني و بهر نادهي.﴾ ۷﴿ خو پيغه نه ئيشينه ئه گهر باوهر يئ ب ته نه ئينيت، يا ته ژئ بهس راگه هاندنه.

۸﴿ و هه چي ژ فيان و ژ دل، هاته دهف ته.﴾ ۹﴿ دلئ وي ژ خودئ ب ترس.﴾ ۱۰﴿ تو وي ژ بير دكهي، و دميينه ب ئيكي ديشه.﴾ ۱۱﴿ نه خيژ و نه كه، ئهف قه مينه و نايه تيت ددهر هه قدا هاتين، بو بير هاتن و پيغه چو ئينه.﴾ ۱۲﴿ هه چي بغيث دئ مفاي ژئ و هر گريت و ل سهر ريغه چيت.﴾ ۱۳﴿ و ئهف بير هاتن و پيغه چو نه، دهندهك كتيباندانه د پړوزن.﴾ ۱۴﴿ [ئو كتيب بيت] بلند و خودان ريز و رويمهت و پاؤون.﴾ ۱۵﴿ ددهستئ هندهك مليا كه تاناندانه، ئيلچينه دناقه را پيغه مبهرا اندا.﴾ ۱۶﴿ ئه و مليا كه ت بيت خودان ريز و رويمهتن، و بي فهرمانيا (بي ئه مريا) خودئ ناكهن.﴾ ۱۷﴿ وهى بو مروفي، چه ندئ بي نان و خويته و چه ندئ ژرئ دهر كه فنيه.﴾ ۱۸﴿ خودئ ژ چ چيكريه [بيرا وي دئنيته بنه تاري وي، دا خو مهزن نه كهت و ب خو نه خريپت، و خو ل سهر سهرئ به نيت خودئ مهزن نه كهت.].﴾ ۱۹﴿ ژ چپكه كي، بي كيئاسي و ئه وي تكهوز چيكري.﴾ ۲۰﴿ پاشي ريكا بوونئ بو ب ساناهي ئيخستئ [و ژيان بو ساناهي كر و هردو ريك بو ئاشكه راكرن، ريكا باشيئ و باوهر يئ و ريكا خرايبيئ و گاوريئ، كا وي كيژ بغيث بلا بو خو وي بگريت.].﴾ ۲۱﴿ پاشي مراند و بن ئاخ كر، [دا بيتنا وي ب سهر ساخاندانه تيت، و دهه به (وحش) نه خون بو هندئ بي بها نه بيت.].﴾ ۲۲﴿ پاشي ده مئ خودئ فيا، دئ زبندئ كه تفه.﴾ ۲۳﴿ نه خيژ دسهر في هه ميپزا، تشئ خودئ ژئ فيايي نه كر.﴾ ۲۴﴿ بلا مروف بهرئ خو بده ته خوارن و فه خوارنا خو [و هو بروك هزارا خو تيدا بكهت، كا چاوا ديبته خوارن و دئنيته بهر دهستئ وي.].﴾ ۲۵﴿ مه ئاف ژ عه ورا داريت.﴾ ۲۶﴿ و مه ئه رد ب گل و گيا و شينكا تيه كه لاشت.﴾ ۲۷﴿ مه دان و دهرامهت ژئ دهر ئيخست [وهكي دهخلي و جهه وي و برنجي، كو خوارنا سهره كينه بو مروفي.].﴾ ۲۸﴿ هه ورو ساتري و زهروهات ژئ.﴾ ۲۹﴿ و زهيتون و دارقه سپ ژئ.﴾ ۳۰﴿ و جنيك و بيستانيت تيكر ژئ.﴾ ۳۱﴿ و فيقي و چه ره ژئ.﴾ ۳۲﴿ سورد و مفا بو هه و تهرش و دهواريته هه و.﴾ ۳۳﴿ فيتجائه گهر رورژا مروفي ژ گوهان دكهت (كو رورژا قيامه تيه) هات.﴾ ۳۴﴿ رورژا مروف ژ برايئ خو دره فيت [و راتيا خو يا دهيا بي ژير دكهت، و ژ ترساندا پشتا خو ددهتئ.].﴾ ۳۵﴿ رورژا مروف ژ دهيا بيت خو دره فيت، و كهس خو ل كهسئ نه كه ته خودان.﴾ ۳۶﴿ رورژا مروف ژ زن و زارو كيت خو دره فيت [ئو زن و عه يالئ د دنيا بيداند جه ژئ دكر، و سهر خاترا وان، سينگي خو دئنيخسته هه مئ نه خو شيبان، ئه فرؤ دئ ژئ ره فيت.].﴾ ۳۷﴿ ههر تيك وي رورژئ ب خو فقه يئ مژويله، و حالئ وي بهسي ويه.﴾ ۳۸﴿ وي رورژئ هندهك سهر و چاف دگه شن.﴾ ۳۹﴿ دهف ب كهني و بهخته وهر و دلخوشن.﴾ ۴۰﴿ و هندهك سهر و چاف وي رورژئ دشور و توزونه.

يُؤَلِّفُ عَيْنَيْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّى ۱ اَنْ جَاءَهُ الْاَعْمَى ۲ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهٗ يَرَى ۳ وَيَذْكُرُ ۴ فَتَنْفَعَهُ الْذِكْرُ ۵ اَمَّا مَنِ اسْتَغْنَى ۶ فَلَا تُغْنِي عَنْكَ ۷ اَلْاَزْكَى ۸ وَاَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ۹ وَهُوَ يَخْشَى ۱۰ فَلَا تُغْنِي عَنْكَ ۱۱ اَلْاَزْكَى ۱۲ اَمَّا مَنْ كَذَر ۱۳ فَسَاءَ كَذَر ۱۴ فِيْ صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ ۱۵ مَرْفُوعَةٍ ۱۶ مُّطَهَّرَةٍ ۱۷ يَأْتِي سَفَرًا ۱۸ كَرِيمًا ۱۹ فَخَلَّ اَلْاِنْسَانُ مَا كَفَر ۲۰ مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۲۱ نَفْسًا خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۲۲ نَفْسًا سَبِيلَ ۲۳ ثُمَّ اَمَّا نُرْ فَافْتَر ۲۴ ثُمَّ اَدَا شَاءَ اَنْشَرَهُ ۲۵ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا اَمَر ۲۶ فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلَىٰ طَعَامِهِ ۲۷ اَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ۲۸ ثُمَّ شَقَقْنَا ۲۹ الْاَرْضَ شَقًّا ۳۰ فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانَ ۳۱ وَعَبْدًا لِّقُضْبًا ۳۲ وَنُفُوءًا وَخَلًّا ۳۳ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ۳۴ وَفَلَكَهٗ وَاَبَا ۳۵ مَتَعًا لِّكُرْ ۳۶ فَلَمَّا جَاءَتْ ۳۷ الصَّاخَةُ ۳۸ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيهِ ۳۹ وَاَهْلِهِ وَاَوْبَاهِ ۴۰ وَصَلَبَتْ ۴۱ وَبَنِي ۴۲ لِكُلِّ اَمْرٍ مِّنْهُ يَوْمَ يُؤْمَدُ شَأْنُ بَغْيِهِ ۴۳ وَجُودُ يَوْمَ يُؤْمَدُ ۴۴ مُّسْفَر ۴۵ صَاحِبَهُ مُّسْتَبْشِر ۴۶ وَوَجُودُ يَوْمَ يُؤْمَدُ عَلَيْهَا غَر ۴۷

﴿۱۱﴾ رَهْشَاتِيَّيْ هَلْجِنِيَه. ﴿۱۲﴾ ئَهْ هَا ئَهْ فَنَه، گاورِيت ژ رِي دهر كه فْتِيَّيت گونَهكار.

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

ل مه كه هِيْ هَاتِيْيه خوارِي (۲۹) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ دهمِيْ رُوژ دْتِيْته وهريچان و تاري دبيت، و رُونَاهِيْيا ويْ نه مِيْنِيْت [كو ئَهْ فَه ده سْتِيْكا خرابكرنا دنياسِيْيه]. ﴿۲﴾ و دهمِيْ سْتِيْر هلدوهرييْن و پارچه پارچه دبن، و گه شاتيا وان دچيت. ﴿۳﴾ و دهمِيْ چيا بهربا دبن، و ژ جهِيْ خُوْ دهر دكه شن و پرت پرت دبن. ﴿۴﴾ و دهمِيْ حِيْشْتَرِيْت ئافس، ژ تر سِيْت فَي رُوژيدا، بِيْ خودان دمِين [به س ئَهْ فَه نمونونه بو رُونكرن و ديار كرنا رهوشا فَي رُوژِي، چونكي رُوژا قِيامه تِي چو حِيْشْتَر نِيْن، به لِيْ ژ تر سِيْت فَي رُوژيدا مَالِي ژ هه مِيْيان عهزبِز تر ل دهف عه ربان، دِيْ هِيْلن و پاتكا خُوْ دهنِيْ، هه لِهْبت ژ ترس و له رزا فَي رُوژِي]. ﴿۵﴾ و دهمِيْ جانه وهريْت كويْشِي و دورنده دْتِيْته

كُوْ مكرن، ژ ترساندا كُوْ م دبنه سهريْت. ﴿۶﴾ و دهمِيْ كنارِيْت دهر بِيْيان دپه قن، و دهر بَا خُوْ لِيْك ددهن. ﴿۷﴾ و دهمِيْ رُوْج جاره كا دِي دز فَرِيْته سه ره لَشان. ﴿۸﴾ و دهمِيْ كچا ب ساخي هَاتِيْيه بن ئاخكرن، دپرسِيْت. ﴿۹﴾ ب كِيْژ گونَه هِيْ هَاتِيْيه بن ئاخكرن و هاته كوشتن. ﴿۱۰﴾ و دهمِيْ كاغزِيْت كار و كرياران دْتِيْته به لافكرن. ﴿۱۱﴾ و دهمِيْ ئه سمان ژ جه دچيت و پرت و په راته دبيت. ﴿۱۲﴾ و دهمِيْ دُوْژه ه دشارِيْيْت و دسنجريت. ﴿۱۳﴾ و دهمِيْ به حه شت به ره هف دبيت بُوْ خودِيْناسان. ﴿۱۴﴾ هنگي هه رِيْك دِيْ زانِيْت، كا چ بُوْ خُوْ به ره فكريْيه. ﴿۱۵﴾ ئه ز سويند دَخُوْ م، ب هه مِي سْتِيْرِيْت رُوژِي به رزه و شه فَي ديار. ﴿۱۶﴾ ئه وِيْت د چه ر خِيْت خُوْدا دز فَرِن، و ب شهف دچرسن. ﴿۱۷﴾ ئه ز سويند دَخُوْ م، ب شهف دهمِي رُونَاهِيْيِيْ هلدچنِيْت. ﴿۱۸﴾ ئه ز سويند دَخُوْ م به رسپِيْندِيْ، دهمِي ب رُونَاهِيْيا خُوْ فَه دْتِيْت. ﴿۱۹﴾ ب راسْتِي ئَهْ قور ئانه ژ ئِيْنانا جبريْلِيْ خودان رِيْز و رويْمه ته. ﴿۲۰﴾ يِيْ خودان هِيْزه، و ل دهف خودانِيْ عه رشي [كو خودِيْيه] جهِيْ خُوْ هه يه. ﴿۲۱﴾ مِلْيَاكه ت ژِيْرا گو هدارن، و ل دهف خودِيْ يِيْ ده سْتِيْپاكه [ل سه ره گه هاندنا په ياما خودِيْ]. ﴿۲۲﴾ [گه لِيْ خه لَكِيْ مه كه هِيْ]، هه فالِيْ هه وه [ئه وِيْ هه وه به رِي نوكه هه فالِيْني د گه ل كَرِي، و باش نِياسِي كُو مو حه مه ده] نه يِيْ دِيْنه. ﴿۲۳﴾ پِيْغه مبه رِي (سلا فْتِيْت خودِيْ ل سه ره بن)، جبريْل ل سه ره رَهنگِي وِي يِيْ دورست و ب ئاشكه رايِي ل په رِي ئه سمانِي دِيْت. ﴿۲۴﴾ و [مو حه مه د] يِيْ بِيْ كِتْبا سِيْيه (بِيْ ته خسيريْيه) د گه هاندنا بانگ و په ياما خودِيْدا. ﴿۲۵﴾ و قور ئان نه ئاخفتنا شه يْتانه كِيْ ره جماندِيْيه. ﴿۲۶﴾ هويْن دِيْ كِيْشه چن، و چ رِيْكا ژ فَي رِيْكِيْ باشتر دِيْ گرن؟! ﴿۲۷﴾ قور ئان شيره ت و رُونَاهِيْيه ژ بُوْ هه مِي خه لَكِي. ﴿۲۸﴾ بُوْ هه ره كه سِيْ بَقِيْت سه ره راسْت و راسْتِه رِيْ بِيْيت. ﴿۲۹﴾ هويْن نه شِيْن وِي رِيْكا راسْت ژِيْ بگرن، ب هاريْكارِيْيا خودِيْ خودايِيْ هه مِي جِيْهانان نه بِيْت، (ئانكو ئه گه ر خودِيْ حه ز نه كه ت هويْن نه شِيْن رِيْكا راسْت بگرن).

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي

تَرْهَقَهَا قَتْرَةٌ ۝ اُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجَرَةُ ۝

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ۝ وَإِذَا الْجِبَالُ

سُيِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۝ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۝

وَإِذَا الْيَحَارُ سُجِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۝ وَإِذَا الْمَوْءِدَةُ

سُئِلَتْ ۝ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ۝ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۝

وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۝ وَإِذَا الْجَحِيْمُ سُعِرَتْ ۝ وَإِذَا الْجَنَّةُ

أُزْلِفَتْ ۝ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۝ فَلَا أَفْسِيْمٌ بِالْخَبِيْثِ ۝

الْجَوَارِلُ الْكَلْبِشِ ۝ وَالْبَلْبَلُ إِذَا عَسَعَسَ ۝ وَالصُّبْحُ إِذَا تَنَفَّسَ ۝

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيْمٍ ۝ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِيْنٍ ۝ مُطَاعٍ ثَمَرٍ

أَمِيْنٍ ۝ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمُخَوِّنٍ ۝ وَلَقَدْ رَءَوْا لَأْفُفِي الْمُبِيْنِ ۝

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِيْنٍ ۝ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيْمٍ ۝

فَإِن تَدَّهَبُوْنَ ۝ إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِيْنَ ۝ لَمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ

يَسْتَفِيْهَ ۝ وَمَا تَشَاءُوْنَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِيْنَ ۝

سوره تا ئینفطار

ل مه كه هئى هاتيه خوارى (۱۹) ثابته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ده مئى ئه سمان دكه لشتيت و دكه فیت. ﴿۲﴾ و ده مئى ستیر دكه فن و دپر تكن. ﴿۳﴾ و ده مئى ده ریا هه مئى دپه فن، و هه مئى دبنه ئیک ده ریا. ﴿۴﴾ و ده مئى گۆر سهریک و بنیک دبن، و مروّف ب سهر دكه فن و ژئ دهر دكه فن. ﴿۵﴾ هنگى ههر ئیک دئ زانیت کا چ ل پیشیا خۆ کریه، و چ ریکا باش یان یا خراب ب پاش خۆفه هیلایه. ﴿۶﴾ هه مئى مروّف و چ تود سهر دابری، تو ریکا خودئ نه گری. ﴿۷﴾ ئه خودایى بئ کیماسی و راست و دورست تو چیکری. ﴿۸﴾ ئه خودایى تود وینه یه کئ لیکدایدا کو وى فیایى، تو چیکری. ﴿۹﴾ نه خیر... هوین پشته خۆ دده نه رۆژا جزادانى، و باوهریى پئ نائین و هوین دره و ددانن. ﴿۱۰﴾ و ب راستی هنده ک ملیاکه ت

دزیره فائن ل سهر نفیسنا کار و کریاریت هه وه. ﴿۱۱﴾ ئه وهنده ملیاکه تیت خودان ریز و رومنه تن، هه ر شته کئ هوین بکه ن دنفیسن. ﴿۱۲﴾ دزانن و دنفیسن، یا هوین دکه ن. ﴿۱۳﴾ هندى چاک و خودیناسن، دئ د خوشیان و د به هشتیدا بن. ﴿۱۴﴾ و هندى گونه هکار و خرابیخوازن، دئ د ناگرئ دۆژه هییدا بن. ﴿۱۵﴾ رۆژا جزادانى دئ چنه تیدا. ﴿۱۶﴾ ب چ ریکان ژئ رزگار نابن و نه شین ژئ بره فن، و ههروهه ر دئ تیدا بن. ﴿۱۷﴾ تو چ دزانى رۆژا جزادانى یا چاوايه؟ ﴿۱۸﴾ دیسا تو چ دزانى ئه و چ رۆژه؟ ﴿۱۹﴾ ئه و رۆژه که که س مفای ناگه هینیته که سئ، و نه شیت بهر په فانیى ژئ بکه ت، و وئ رۆژئ فه رمان فه رمانا خودییه و به س.

سوره تا موطه ففین

ل مه كه هئى هاتيه خوارى (۳۶) ثابته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ وهى ئیزا و نه خوشى، بو ترازى دز و پیشان دزان. ﴿۲﴾ ئه ویت ده مئى ب پیشان و کیشان ژ خه لکی دکرن، ب دورستى هه قئ خۆ دخوازن. ﴿۳﴾ به لئى ئه گهر ب کیشان و پیشان فروتن، ترازى ددزن و ب دورستى نا کیشن. ﴿۴﴾ ما ئه قیت هه نئى هزارا پابونا پشتی مرئى ناکه ن؟

سورة الانفطار

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ﴿۲﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿۳﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿۴﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿۵﴾ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿۶﴾ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا عَرَفَكَ رَبُّكَ الْكَرِيمَ ﴿۷﴾ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿۸﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿۹﴾ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالْبَلَيْنِ ﴿۱۰﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿۱۱﴾ كِرَامًا كَتِبِينَ ﴿۱۲﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿۱۳﴾ إِنْ الْأَبْرَارُ لَفِي نَعِيمٍ ﴿۱۴﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿۱۵﴾ يَصْأَوْنَهَا يَوْمَ الْبَلَيْنِ ﴿۱۶﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿۱۷﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الْبَلَيْنِ ﴿۱۸﴾ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الْبَلَيْنِ ﴿۱۹﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَلَا تَمْرُؤٌ مِذْلَ اللَّهِ ﴿۲۰﴾

سورة الملطفين

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ وَيَلِلْمُطَفِّفِينَ ﴿۲﴾ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿۳﴾ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْرَثُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿۴﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ﴿۵﴾

لَيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ
الْفَجَارِ لَفِي سِجِّينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾ كِتَابٌ مَرْفُومٌ ﴿٩﴾
وَبِئْسَ يَوْمِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ يَوْمَ الدِّينِ ﴿١١﴾ وَمَا يَكْدُبُ
بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَذِرٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذْ تُنْفَالُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَاتُهُمْ لَأَلْوِينَ ﴿١٣﴾
كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ
يَوْمِذٍ لَّمْ يَحْجُبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ هَذَا
الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَنْبِرِ لَفِي عِلِّيَّينَ ﴿١٨﴾
وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيَّينَ ﴿١٩﴾ كِتَابٌ مَرْفُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾
إِنَّ الْأَنْبِرَ لَفِي بَعِيرٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَاكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي
وُجُوهِهِمْ نَصْرَةَ الرَّحْمَنِ ﴿٢٤﴾ يَسْقُونَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْمُومٍ ﴿٢٥﴾ خَمْلُهُ
مِسْكٌ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمِرَاجُهُ مِنْ
تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَنَّا يَنْتَرِبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا
مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا بَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾
وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَؤُوفُ قُلُوبِهِمْ
إِن هَٰؤُلَاءِ لَصَّا لُوتٍ ﴿٣٢﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَفَظِينَ ﴿٣٣﴾

تَكَذَّبُوا
عَنِ النَّارِ

﴿٥﴾ بۆ رۆژەکا ب ترس و سەھەم [کو رۆژا دوپاھییە].
﴿٦﴾ رۆژا ھەمی مەرۆف ل بەر خودی و ل بەر فەرمانا
وی رادووەستن. ﴿٧﴾ نەخێر و نەکەن، ھندی دەفتەرا
بەدکارانە (گۆنەھکارانە) د تۆمارا دۆژەھیاندايە.
﴿٨﴾ توج دزانی ئەو تۆمارە چییە؟ ﴿٩﴾ دەفتەرەکا
ب نائف و نیشانە. ﴿١٠﴾ ھەئیزا و نەخۆشییا وئ
رۆژی بۆ بئ باوەر و خودی نەناس و گۆنەھکاران
بیت. ﴿١١﴾ ئەوئیت بئ باوەر ژ ھاتنا رۆژا جزادانی، و
درەو دانان. ﴿١٢﴾ ئەو ب تئیی ژئ بئ باوەرە و درەو
ددانیت، ئەوئ سەھەمکار و گۆنەھکار بیت. ﴿١٣﴾ دەمی
قورئان بۆ دئیتە خواندن، دبیزیت: ئەفە گۆتگۆتک و
ئەفسانەییەت پێشیان. ﴿١٤﴾ نەخێر و نەینە... بەلکوو
گۆنەھیت وان دلئ وان گرتییە و کۆرە کریە.
﴿١٥﴾ نەخێر... ئەو وئ رۆژی [رۆژا دوپاھییە] ژ دیتنا
خودی بئ بارن. ﴿١٦﴾ پاشی ئەو دئ چنە د دۆژەھیدا
و دئ ئیزای بینن. ﴿١٧﴾ پاشی ملیاکەتیت دەرگەھشان
دئ بیژنە وان: ئەھا ئەفە ئەو یاهەو باوەری پئ نە
و درەو دانان. ﴿١٨﴾ ب راستی دەفتەرا خۆش مەرۆف و
خودیناسان د جھەکی بەحەشتی یئ بلند دایە. ﴿١٩﴾ توج دزانی، ئەو جھئ بلند بئ چاوايە. ﴿٢٠﴾ دەفتەرەکا
ب نائف و نیشانە. ﴿٢١﴾ ملیاکەتیت خودان ریز و رۆیمەت ل دەف خودی، دئ فئ دەفتەری ئامادەکەن و رۆژا
دوپاھییە شادەیی بۆ دەن. ﴿٢٢﴾ ھندی خۆش مەرۆف و خودیناسن، دئ د بەحەشتیدا بن. ﴿٢٣﴾ دئ ل سەر
تەختیت چارچەفکری، بەری خۆ دەنە وئ خیرا خودی بۆ وان بەرھەفکری. ﴿٢٤﴾ دئ نیشانیت خۆشیی
د نائف چاقیت وانرا بینن. ﴿٢٥﴾ دئ ژ مەیکە سەر مۆر فەخۆن. ﴿٢٦﴾ دوپاھییە وئ فەخوارنئ تاما مسکی
د دەت، بلا ھەفەرک ھەفەرکیی ئەھا بۆ فئ بکەن. ﴿٢٧﴾ تیکەلئ وئ ژ کانیشەکا زیدە ب قەدرە د بەحەشتیدا.
﴿٢٨﴾ کانیشەکا خودیناس و خۆش مەرۆف ژئ فەدخۆن. ﴿٢٩﴾ ئەوئیت ژ پئ دەرکەفتین د دنیاپییدا، بۆ خۆ
ب خودان باوەران دکەنین. ﴿٣٠﴾ دەمی د بەر وانرا دبۆرین، چاقیت خۆل ھەقدوو دنقاندن. ﴿٣١﴾ دەمی
دزفینە مال بۆ خۆ دکرنە پئ ترانک، و خۆشی ژئ ددیتن د سوجەتیت خۆدا. ﴿٣٢﴾ ئەگەر ددیتن دگۆتن:
ئەفەنە بیت گومرا و پێبەرزە. ﴿٣٣﴾ ئەو ریدەرکەفتی نەھاتینە ھنارتن کو زیڕەفانیی ل وان بکەن.

﴿۳۲﴾ ئەھا ئەفرۆ (رۆژا قیامەتی) خودان باوەر دئی ب بئی باوەران کەنن. ﴿۳۵﴾ ل سەر تەختیت چارچەفکری دئی تەماشە کەنە وان. ﴿۳۶﴾ دا بزائنن کا گاور ل سەر گونەهیت خو هاتنە جزادان و یا دنیاىى بۆ وان ما!

سُورَةُ تَيْنَشِيقِاق

ل مه كههئى هاتيه خوارئ (۲۵) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ دەمئ ئەسمان پرت پرت دبیت. ﴿۲﴾ و [ئەسمانی] گوهدارییا خودایى خو کر، و گوهدارییا فەرمانا خودئ ل سەر پیددئى بوو. ﴿۳﴾ و دەمئ ئەرد راست دبیت، و چو کەند و کۆر و چیا تیدا نەمینن. ﴿۴﴾ و ناف زکئ خو ژ مریئیت تیدا و هەر تشتە کئ دئ، سەر ئەرد کر و چو د ناف خو د نەهیلا. ﴿۵﴾ و گوهدارییا خودایى خو کر، و گوهدارییا فەرمانا خودئ ل سەر پیددئى بوو. ﴿۶﴾ هەى مروفۆ، هەر تشتە کئ تو خو پێشە دوەستینى، و تو د گەل کارئ خو دئ چیه

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٢﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٣﴾ هَلْ تُؤْتِبُ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾

سُورَةُ الْاِنْشِاقِاق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾ يَتَأْتِيهَا الْإِنْسُنُ إِنَّكَ كَاجٍ إِلَىٰ رَبِّكَ كَذَّابًا لَّقِيَهُ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِرِيمَنِهٖ ﴿٧﴾ فَسَوْفَ يَحْصِبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَقْلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَأٰ ظَهْرَهُ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا ﴿١١﴾ وَيَصْلِي سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا أَهْلِيهٖ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾ إِنَّهُمْ ظَنُّوا أَن لَّنْ يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٥﴾ فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَالْقَصْرِ إِذَا أَتَقَىٰ ﴿١٨﴾ لَنَرَكُنَّ بَطِشًا مِّنْ طَبَقِ ﴿١٩﴾ فَمَّا لَهُمُ لَا يَوْمَنُوتَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا فُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْءَانُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكِيدُونَ ﴿٢٢﴾ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾

بەرانبەری خودایى خو. ﴿۷﴾ ئیجا هەر کەسئ دەفترەرا خو ب دەستئ راستئ وەر گریت [ملیاکەتا داىى و ب دەستئ راستئ وەر گرت]. ﴿۸﴾ دئ حسییه کا سڤک د گەل ئیتە کرن. ﴿۹﴾ و دئ ب دلخۆشى ب سەر کەس و کاریت خو د زفریت. ﴿۱۰﴾ و ئەو کەسئ ستۆبئ وى هاتە قرائدن، و دەفترەکا کار و کرباریت خو ژ پشتە وەر گرت [وہختئ ملیاکەت دەفترەران دئینن مروفئ چاک یى ژ خو پشتراستە و کتیبە خو ب دەستئ راستئ وەر دگریت، بەلئ گونەهکار خو دنیا سیت دئ قەدەمیت وى شکین و پیستریکئ گریت، و یەلا دشیئ ب دەستئ چەپئ وەر گریت]. ﴿۱۱﴾ هنگى دئ مرنا خو خوازیت و نفرینان ل خو کەت. ﴿۱۲﴾ و دئ چیتە دۆژەهیدا و ئیزایى بینیت. ﴿۱۳﴾ ئەو د ناف کەس و کاریت خو دال سەر دنیاىى یى دلخۆش و شاد بوو. ﴿۱۴﴾ ئەو ی هزر دکر ناچیتە بەر دەستئ خودئ، و جارەکا دى ساخ ناییتە قە پشتی مرنئ. ﴿۱۵﴾ نەخیر وەنینه چونکئ خودئ ئاگەهدارى هەمى کار و کرباریت وى بوو. ﴿۱۶﴾ سویند ب سۆراتیا رۆژئاڤابوونئ. ﴿۱۷﴾ سویند ب شەقئ، و ب هەر تشتە کئ کۆم دکەت و دجفینیت. ﴿۱۸﴾ سویند ب هەیشا چارە شەقئ. ﴿۱۹﴾ هوین دئ ژ رەوش و پەرگالە کئ چنە د رەوش و پەرگالەکا دیدا. ﴿۲۰﴾ ئیجا وان خیرە بۆچى ئەو باوەریی نائینن؟ ﴿۲۱﴾ دەمئ قورئان بۆ وان دئیتە خواندن ئەو گوهدارییا وئ ناكەن، و سوجدەىى بۆ نابەن. ﴿۲۲﴾ نەبەس سوجدەىى بۆ نابەن بەلکئ ئەقیت بئی باوەر، قورئانئ و رۆژا قیامەتئ دەروە دانان. ﴿۲۳﴾ و خودئ دزانیت کا ئەو چ دلى خو دافەدشیرن (و کا چ دلى واندایە)؟ ﴿۲۴﴾ ئیجا مزگینیا ئیزا و نەخۆشییه کا دژوار بدە وان..

﴿۲۵﴾ ژ بلی وان ئەوێت باوەری ئینایین و کار و کریاریت قەنج کرین، خەلاتەکی بێ قەبرین بۆ وان هەیه.

سُورَةُ بَرُوجٍ

ل مه كه هئ هاتيه خوارى (۲۲) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند بوى ئەسمانى، یى ستىر لى خودان جه و قويناخ. ﴿۲﴾ و سويند بوى رۆژا ژشان پى هاتيه دان (کو رۆژا قیامه تيبه). ﴿۳﴾ و سويند بوى ييت شاده ييى ددهن، و بوى ييت شاده يى بوى دان دتيه دان. ﴿۴﴾ خودانيى خەندەكى ژ رەحم و دلۆفانيى خودى هاتنه دوير ئيخستن. ﴿۵﴾ خودانيى ئاگرى بداردوى. ﴿۶﴾ دەمى ئەو ل دۆر ئاگرى د روينشتى. ﴿۷﴾ و وان نيزىك سەر پەرشيا قى نەخوشىيى دكر، و دديتن كاچ ب سەرى وان باوەرداران دەهات و بەرى خو ددانى. ﴿۸﴾ ئەوان ئەف ئيزايە دا بەر وان

ب تنى، ژ بەر هندی بوو چونكى وان باوەرى ب خودايى دەستەلاتدار و هيژاى سوپاسيى ئينابوو. ﴿۹﴾ ئەو خودايى ملك و پاشاتيا ئەرد و ئەسمانان دەستدا، و ئاگە هدار ب هەر تشته كى. ﴿۱۰﴾ بى گو مان ئەو كەسيى خودان باوەر، چ ژن چ ميژ، ئيزادايى و سوئين، و ل خو نەزفريى، ئيزايا دۆر هئى و ئيزايا سوئنى بارا وانە. ﴿۱۱﴾ و ئەو كەسيى باوەرى ئينايىن و كار و کریاریت قەنج کرین بەحەشتا گەلەك جو و ئاف د بنرا دچن، دى ييتە بارا وان، و ئەها ئەفهيە سەر كەفتنا مەزن. ﴿۱۲﴾ ب راستى ئيزادانا خودايى تە يا دژوارە. ﴿۱۳﴾ ئەها ئەوە بى مروفى ژ چو نەيى چيىدكەت، و ساخ دكەتەفە [پشتى دمریت]. ﴿۱۴﴾ و ئەوە بى گونەهان ژى دبهت و دنخيشت، و ئەوە بى بەندە دۆست. ﴿۱۵﴾ خودانى عەرشى، خودايى پايسە بلسند. ﴿۱۶﴾ تشتى بقت، دكەت. ﴿۱۷﴾ ئەرى سو حبهت و دايشا (بەحسى) لەشكەرى گەهشتيه تە. ﴿۱۸﴾ فيرەون (سەموود). ﴿۱۹﴾ بەلى ئەوێت باوەرى نەئینايىن ژ قورەيشيان، تە درەوين ددانن. ﴿۲۰﴾ و خودى ئاگەه ژ وان هەيه، و دى وان ژى وەكى لەشكەرى فيرەونى و (سەموودى) تى بەت. ﴿۲۱﴾ نى ئەفە قورئانە كا مەزن و پيرۆز و پايسە بلسند. ﴿۲۲﴾ ئەف قورئانە دەپەكى پاراستيدا نقيسيه.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٥﴾

سُورَةُ الْبُرُوجِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٣﴾ قِيلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ﴿٤﴾ أَلَمْ تَرَ ذَاتَ الْوُوقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَتَلُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فَرَّوْا يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمُ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُمْ هُوبِدُوا لِرَبِّهِمْ وَبُعِيدٌ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الْعَفْوَ الْوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَالٌ لِمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُودِ ﴿١٧﴾ فَرْعَوْنَ وَفُؤَادُ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٨﴾ وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ﴿١٩﴾ بَلْ هُوَ قَرِيبٌ أَنْ تُجِيبَ ﴿٢٠﴾ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ﴿٢١﴾

۵۹۰

سُورَةُ طَارِق

ل مه كههئى هاتيهه خوارئى (۱۷) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب ئه سمانى، و وان ستيريت ب شهف
دهردكهفن. ﴿۲﴾ توچ دزانى ئه و ستيريت ب شهف
دهردكهفن چنه؟ ﴿۳﴾ ئه و ستيره يا تاريبي دسوميت
و هلدچنيت. ﴿۴﴾ هه ر كه سه كه مليا كه ته ك دگه له، و
كار و كربياري وى دنقيست. ﴿۵﴾ بلا هه ر كه سه ك
بريتتى، كا ژ چ هاتيهه چيكرن. ﴿۶﴾ نئى يى ژ ئافه كا
هليه رڙى (بلقه) چيىووى. ﴿۷﴾ ئه ف ئافه ژ موركيت
پشتا ميران، و ژ هه ستيى سينگى ژنان دزيت.
﴿۸﴾ و خودايى مه زن ل سه ر ساخكرنا وى، پشتى
مراندنى، خودان شيانه. ﴿۹﴾ رږڙا هه مى نهينى
ئاشكه را دبن. ﴿۱۰﴾ وئى رږڙى وى مروقى چو هيىز و
پشته فان نينن. ﴿۱۱﴾ سويند ب وى ئه سمانى خودان
باران، و باران دارپڙ. ﴿۱۲﴾ و ب وى ئه ردئى خودان

كه لش [گل و گيا و شينكاتى دكه ليشن]. ﴿۱۳﴾ ئه ها ئه ف قورئانه گوتنه كا فه بره و جودا كه ره [حه قى و
نه حه قىيى ژيك جودا دكه ت]. ﴿۱۴﴾ و ئه ف قورئانه راستيهه، يارى تيدا نينه. ﴿۱۵﴾ ب راستى ئه و يت بئى
باوه ر بوويين، و باوه رى ب قئى قورئانئى نه ئينايين، فندوفيلان دگيرن. ﴿۱۶﴾ و من ئاگه هژ وان هيه ه و ئه ز
ژى ئويينان بو وان ددانم و دئى فندوفيليت وان ب سه رئى واندا دشكيتيم. ﴿۱۷﴾ فينجا بيتهنا خو ل گاوران
فره ه بكه، و پيچه كا مؤله تئى بده وان، دئى بينى كا دئى چ ئينمه سه رئى وان.

سُورَةُ طَارِق

ل مه كههئى هاتيهه خوارئى (۱۹) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب پاك و پاقرئى نافئى خودايى خو يى بلند بينه. ﴿۲﴾ ئه و خودايى هه ر تشته ك چيكرى، و بئى كئياسى
ليكدايى و ب سه روه ربه كرى. ﴿۳﴾ و ئه وئى هه ر تشته ك ب كيش و پيشان كرى، و پئى نيشادايى. ﴿۴﴾ و ئه وئى
چه ره داىى و شينكرى. ﴿۵﴾ پاشى سه واند (هشكر)، و كه ره پويشه كئى هشك و ره ش. ﴿۶﴾ ئه م دئى ته كه ينه
قورئانخوين، و تو چو رڙى ژ بير ناكه ي. ﴿۷﴾ ئه و تئى نه، يا خودئى قيايى، خودئى تشتى ئاشكه را و نه په نى
دزانيت، و ئاگه هژئى هيه ه. ﴿۸﴾ و ئه م دئى ته ب سه ر رپكا سانه هئى ئيخين [كو ئيسلامه]. ﴿۹﴾ خه لكى ب
قورئانئى شيره ت بكه، ئه گه ر بۆ خو مغايه كئى ژ شيره تئى وه ر بگرن. ﴿۱۰﴾ و ئه و دئى مفايى ژئى وه ر گريت، بئى
ژ خودئى بترسيت.

﴿۱۱﴾ و ئەو دى پشتا خو دى و گوهدارىيى لى ناکهت، يى ژ دل ل سەر گاورىيى. ﴿۱۲﴾ ئەو کەس ژدل گاور دى چيته د ناف ئاگرى مەزندا. ﴿۱۳﴾ باشى نە تيدا دمرىت، دا ژى رزگار بيت، و نە ژى خو شىيى تيدا دبهت. ﴿۱۴﴾ ب راستى ئەو کەسى سەرفەرازە يى خو ژ گونەهان پاقر بکەت. ﴿۱۵﴾ و نافى خودايى خو ژ دل بينيت و نفيژان بکەت. ﴿۱۶﴾ بەلى هوين خو شىيىت دىيى، ب سەر ئاخەرتى دتيخن و چيتر دبينن. ﴿۱۷﴾ و ئاخەرت چيترە و خودان مانە و ب دۆمە. ﴿۱۸﴾ بى گۆمان ئەفا بۆرى، د کتييت بەريدا يا هاتى، و يا هەي. ﴿۱۹﴾ د کتييت ئبراهيم پيغەمبەر و موسا پيغەمبەر دا.

سُورَةُ غَاشِيَةِ

ل مەکهەي ھاتىيە خوارى (۲۶) ئايەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ئەرى سالوخي رۆژا قىامەتى بۆ تە ھات؟ [ئانکو ئەو سالوخي بۆ تە ھاتىيە، کو دېئرنە رۆژا قىامەتى (غاشيە) چونكى ترس و لەرزا وئ ھەر گياندارەكى دگريت]. ﴿۲﴾ وئ رۆژى ھندەك سەر وچاف د رەزىل و رسوانە. ﴿۳﴾ د دىييدا كار و كىرارىت وەسا كرىنە، كو رۆژا قىامەتى بۆ وان بىنە ئىزا و نە خو شى. ﴿۴﴾ وئ رۆژى ئەو دى چنە د ئاگرەكى شاراييدا. ﴿۵﴾ دى ئافى ژ كانىيە كا كەل و گەرم، دەنە وان. ﴿۶﴾ وان چو خوارن نىنە ژ بلى سترييە كى گەنى و تە حل نەبيت. ﴿۷﴾ نە مروفى قەلەو دكەت، و نە برسى دشكىنيت. ﴿۸﴾ وئ رۆژى ھندەك سەر وچاف د گەش و دلخوشن. ﴿۹﴾ ژ كار و كىرار و خەباتا خو، پەر قايلىن. ﴿۱۰﴾ د بەحەشتە كا بلند دانە. ﴿۱۱﴾ تو تيدا ئاخختنا پويچ و بى مفا ناھىسى. ﴿۱۲﴾ كانىيت ئاف ژ بەر دچيت تيدانە. ﴿۱۳﴾ تەختيت بلند و بەر كەفتى تيدانە. ﴿۱۴﴾ ھەر وەسا پەرداغيت دانايى و رىزكرى. ﴿۱۵﴾ و بەلگە ھيت رىزكرى. ﴿۱۶﴾ و بەركيت (مەحفوريت) رايئخستى تيدانە. ﴿۱۷﴾ ما ناريننە چيسترى، كا چاوا ھاتىيە چىكرن؟! ﴿۱۸﴾ و ما ناريننە ئەسمانى، كا چاوا بى ستوين ھاتىيە بلندكرن؟! ﴿۱۹﴾ و ما ناريننە چىيان، كا چاوا د ئەرديدا ھاتىيە چىكلاندن؟! ﴿۲۰﴾ و ما ناريننە ئەردى، كا چاوا ھاتىيە راستكرن؟! ﴿۲۱﴾ بىنە بىرا وان، بەس شىرەت و بىرئىنان ل سەر تەيە. ﴿۲۲﴾ دەستى تە نە ل سەر سەرى وانە، و تول سەر وان نە يى سەردەست و زالى.

وَيَجْنِبُهَا الْأَشْفَى ﴿١١﴾ الَّذِي يَصِلُ النَّارَ الْكُبْرَى ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿١٣﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَوَّجَ ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾ إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾ صُحُفٍ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

سُورَةُ الْفَالِقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصَلَّى نَاكَرًا مِمَّيَّةٍ ﴿٤﴾ تُشْفَى مِنْ عَيْنٍ ءَابِيَةٍ ﴿٥﴾ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لُغِيَّةٌ ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا شُرُرٌ مُرْقُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَكُؤُوبٌ مُّصُونَةٌ ﴿١٤﴾ وَفَارِقٌ مُّصَوِّفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزُرَّاقٌ مُّبْتَوِّئَةٌ ﴿١٦﴾ أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِلَهِ كَيْفَ خَلَقَ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ فُتِحَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾

۱۰۰ ﴿الْأَمَنَ تَوَلَّى وَكَفَرَ﴾ ۱۰۱ ﴿فَبَعَثَ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ﴾
 ۱۰۲ ﴿إِنَّ إِلَيْنَا أِيَابَهُمْ﴾ ۱۰۳ ﴿ثُمَّ نَاعِلَيْنَا مِنْهُمْ﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ۱ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۲ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۳ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ۴
 هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ۵ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۶
 إِرْمَ ذَاتِ الْإِصْحَادِ ۷ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۸ وَتَمُودَ الَّذِي
 جَاءَ بِالصَّخْرِ وَالْحَدَادِ ۹ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ۱۰ الَّذِينَ طَعَفُوا فِي
 الْبِلَادِ ۱۱ فَأَكْفَرُوا بِهَا الْفِتَادَ ۱۲ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ
 عَذَابٍ ۱۳ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۱۴ فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ
 رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ۱۵ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ
 فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ ۱۶ كَلَّا بَلْ لَا تَكْرُمُونَ
 الْيَتِيمَ ۱۷ وَلَا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ۱۸ وَتَأْكُلُونَ
 التُّرَاتِ أَكْلًا لَمًّا ۱۹ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۲۰ كَلَّا إِذَا
 دُكِيَ الْأَرْضُ دُكًّا ۲۱ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۲۲

سوره ناه جبر

ل مه كه هي هاتيه خوراي (۳۰) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱﴾ سويند ب سپيدهي. ۲﴾ و سويند ب دهكيت جه ننا
 حاجيان (دهكيت سهرئ زى الحجه). ۳﴾ و سويند ب
 كت و جوتئ ههر تشته كي. ۴﴾ و سويند ب شهئ
 ده مي دجيت. ۵﴾ ئه رئ ئه ف تشيت سويند پئ
 هاتيه خوارن، نه هيژا و لاقئ سويند خوارننه؟
 ۶﴾ ته نه زاني كا خودايئ ته چ ب سهرئ مله تي
 هوود پيغه مبهري ئينا؟ ۷﴾ ئيره ما (ئيره م ناه كه
 بؤ عاد) خودان ستوين و پايه يان خودان هيژ و

به نوبال. ۸﴾ ئه و مله تي وه كي وان، ب قه لافه ت و خودان گه ود و هيژ، دهر ديدا نه هاتينه چيكرن.
 ۹﴾ و ته نه زاني كا چ ب سهرئ مله تي (صالح) پيغه مبه ر (سه موود) ئينا، ئه وئت به ر ل (وادي القرى)
 دبرين، [جهه كه دكه فته دنا به را شام و حيجازيدا]؟ ۱۰﴾ و كا چ ب سهرئ فيرعه وئئ خودان له شكه ر، ئه و
 له شكه رئ ب زه ند و باسك و هيژ، ئينا؟ ۱۱﴾ ئه وئت گه له ك ده سترئزي و زيده گافي د گونه هيدا كرين.
 ۱۲﴾ و گه له ك بيخري و بي شهر مي تيدا كرين. ۱۳﴾ فيجا خودايئ ته ئيزا و نه خو شيه كا ذروار، ب سهرئ
 واندا داريت. ۱۴﴾ خودايئ ته ل به ر وان يئ راوه ستيايه، و هم مي كار و كرياريت وان ل به ر دناشكه رانه
 [و هه ر ئيكي جزايئ وي دئ ده تي]. ۱۵﴾ فيجا ده مي خودئ مروقي ب خير و كه ره ما خو دجه رپينيت،
 ديئريت: [نانكو مروف ديئريت] خودئ دا من، و ئه ف قه دره بؤ من، و ئه ف خير و كه ره مه نائينه به ر چافان
 و نوزانيت جه رپانده. ۱۶﴾ و ئه گه ر خودئ جه رپاندا، ريكا زيني لي به ر تنگ كر، دئ بيئيت: خودئ ئه ز
 ره زيل و رسوا كرم. ۱۷﴾ نه خير و نه ينه [دان و نه دان، ب قه دري و نه قدر يغه، نه يا گر يداييه]، ني هوين ب
 راستي قه نجى و مه ر دينيئ د راستا سيويدا ناكه ن. ۱۸﴾ هوين تيك و دو د به ر هاريكارييا به لنگازيرا ناكه ن.
 ۱۹﴾ و هوين ميرائئ حه لال و حه رام بيكفه دخون [و حه قئ ميراخو ران ب دورستي ناده ئئ، نه خاسمه يئ
 كچان]. ۲۰﴾ و هوين گه له ك حه ژ مالداريئ زي دكه ن. ۲۱﴾ هؤ نه كه ن، ده مي ئه رد دهه ئيت و راست
 ديت، و چول سهر نه مينيت. ۲۲﴾ و خودئ هات بؤ جو دا كرنا هه قيسي ژ نه هه قيسي، و مليا كه ت ريز ريز
 هاتن.

﴿۲۳﴾ وئ پوژئی دۆر هه هاته به رهه فکرن، ئه و پوژا مروف هه می کار و کریاریت خو ل پش چاقت خو دینیت و دینیت بهیرا خو، بهلی چو مفای زئی نابینیت. ﴿۲۴﴾ دینیت خوژی من تشتهک بو ژینا خو کربایه [و ژ نوی دزانی ژینا دورست ژینا ناخره تییه، نهیا دنیایی ئه و کورت]. ﴿۲۵﴾ وئ پوژئی کهس وهکی خودی ئیزا و نه خوشیی ناده ته بهر. ﴿۲۶﴾ و کهس وهکی خودی وی نایخیته قهید و زنجیران. ﴿۲۷﴾ (د وئ پوژیدا دی ئیته گوتن:) هه ی نه فسا ب باوه ری و ئیمن و ره حه ت و پشت راست. ﴿۲۸﴾ ب بال خودایی خو فیه بزقره، قایل و رازی ب بارا خو، سه رباری رازیبونا خودی ژ ته. ﴿۲۹﴾ فیجا خو بده د گهل بهنده یی من. ﴿۳۰﴾ و هه ره د به حه شتا مندا.

سُورَةُ تَا هٍ

ل مه که هئ هاتییه خوارئ (۲۰) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب فی باژیری [کو مه که هه]. ﴿۲﴾ و تو یی دفی باژیریدا. ﴿۳﴾ و دیسا سویند ب باب و زاروکیت وی. [ئانکو ب ئاده می و دوینده ها وی] ﴿۴﴾ ب راستی مه مروفی چیکری ژ که فت و ره فت و نه خوشیی، [و د دنیا ییدا باش و خراب ده فپشکن، د دیتنا نه خوشی و وهستیانیدا ب کاری ته نگافی و خه مخوارنی]. ﴿۵﴾ ئه ری مروف هزر دکه ت کو کهس نه شیئی. ﴿۶﴾ ب شانازییه دبیریت: من گه له ک مال یی مه زاختی [و من گه له ک مال یی هه ی]. ﴿۷﴾ ما هزر دکه ت کهس وی نابینیت، ئانکو یا ژ ویفه، خودی وی نابینیت و پسیری ژئ ناکه ت [کا ئه و مال ژ کیفه ئینایه، و دچ دا مه زاختیه؟!]. ﴿۸﴾ ما مه روی و چاف نه دایینی. ﴿۹﴾ و ما مه ئه زمانه ک و دو لیف نه دایینی. ﴿۱۰﴾ و ما مه هه ردو ریک [یا قهنج و یا خراب] بو ئاشکه را نه کرینه و نیشا نه دایینه. ﴿۱۱﴾ بلا ژ ئاسته نگئ ببوریت [و گه له ک مروف ژ ئاسته نگان نه بورین - ئه و ئاسته نگیت ریکا و ئان سه رفه رازیی ددا پاش - و ریکا سه رفه رازیی نه گرتن]. ﴿۱۲﴾ و ما توچ دزانی کا ئه و ئاسته نگ چیه؟ ﴿۱۳﴾ گه رده ن ئازا دکرنه. ﴿۱۴﴾ و ناندانه د پوژا برسییدا. ﴿۱۵﴾ بو سیوییی ژ خزم و خوینا مروفی. ﴿۱۶﴾ یان بو به لنگازه کی ده ست ته نگ. ﴿۱۷﴾ پاشی ژ وان بیت ئه ویت باوه ری ئینایین، و هه قدوو ب بینفره هه ی و دلوفانیی شیره ت دکهن. ﴿۱۸﴾ ئه ها ئه فنه دلخوش و به خته وهر [کتیبا خو ب ده ستی راستی وهر دگرن].

وَجَاءَ يُؤْمِرُ بِحَمَلٍ يُؤْمِرُ بِدَكْرِ الْإِنْسَانِ وَأَنَّهُ
لَهُ الْكُرْبَىٰ ﴿١﴾ يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢﴾ فَيُؤْمِرُ
لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ﴿٣﴾ وَلَا يُؤْتِي وَثَاقَهُ أَحَدٌ ﴿٤﴾ يَأْتِيهَا
الْنَفْسُ الْمَظْمُونَةُ ﴿٥﴾ أُنْجِي إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مَُّرْضِيَةً ﴿٦﴾
فَادْخُلِي فِي عِبْدِي ﴿٧﴾ وَأَدْخُلِي جَنَّتِي ﴿٨﴾

سُورَةُ التَّوْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَالْوَدَّاعِلِ ﴿٣﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَلَيْسَ أَنْ لَّنْ بِقَدَرٍ عَلَيْهِ ﴿٥﴾
أَحَدٌ ﴿٦﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا بَلَدٌ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ أَنْ لَّوَرِيرٌ أَحَدٌ ﴿٨﴾
أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴿٩﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿١٠﴾ وَهَدَيْنَاهُ
النَّجْدَيْنِ ﴿١١﴾ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ﴿١٢﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ﴿١٣﴾
فَكَّ رَقَبَةً ﴿١٤﴾ أَوْ أَطَعْتَ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿١٥﴾ بَيْنَمَا ذَا مَقَرَّةٍ ﴿١٦﴾
أَوْ مُسْكِنًا ذَا مَقَرَّةٍ ﴿١٧﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَةِ ﴿١٨﴾ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمِيمَنَةِ ﴿١٩﴾

﴿۱۶﴾ و ئه ویت باوهری ب قورئانی نه ئیناین، ئه ون بهخت رهش و دل نه خوش [کتیب خۆب دهستی چهپی وهر دگرن]. ﴿۲۰﴾ دناف ئاگره کئی دادایی دانه، و ههمی ره خیت ئاگری ل وان یت دایئختینه [وب چو رهنگان هیفی نینه ژئ دهرکه فن].

سوره تاشمس

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۱۵) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب پوژئ و پونا هییا وئ. ﴿۲﴾ و سویند ب هه یفی ده می دکه فته دویف (ژ بۆ رۆن کرئی). ﴿۳﴾ و سویند ب پوژئ ده می ب پونا هییا پوژئ پون دبیت. ﴿۴﴾ و سویند ب شه فی ده می پونا هییی هلد چنیت. ﴿۵﴾ و سویند ب ئه سانی، و سویند ب یئ ئه سان دانای و رانای. ﴿۶﴾ و سویند ب ئه ردی، و یئ ئه رد به ره فکری و ده شتکری بۆ ژینئ. ﴿۷﴾ و سویند ب نه فسی، و یئ نه فس بی کیم و کاسی چیکری و دای. ﴿۸﴾ و پاشی قهنجی و خرابی نیشا دای. ﴿۹﴾ [سویند ب

شان هه مییان] ب راستی ههر که سئ ئه و نه فس ژ گونه هان باقر کر سه ره فراهه [پوژا ئاخره تی]. ﴿۱۰﴾ و دیساب راستی ههر که سئ نه فسا خۆب ژ گونه هان کیمکر و شکاند، زیانکاره [پوژا ئاخره تی]. ﴿۱۱﴾ (سه موود) پیغه مبه ری خۆ دره وین دانا، ژ بهر ده ستریز و زیده گافیا خۆب ژ گونه هاندا. ﴿۱۲﴾ ده می یئ ژ هه مییان پیستر [و خرابتر]، رابو وییه سه ر خۆ. ﴿۱۳﴾ و پاشی پیغه مبه ری خودئ گو ته وان: ژ حیشترا خودئ بگه رن و مایی خۆ دئاف و فه خوارینا ویدا نه کهن. ﴿۱۴﴾ باوهری پیئ نه ئینان و دره وین دانا و حیشت کوشتن، فئجا خودایی وان ئیزا و نه خوشی ب سه ر واندا دارپت، ژ بهر گونه ها وان و ههمی دانه بهر [چونکی ههمی دهه فیشک و هاریکار سوون ژ گونه هیدا]. ﴿۱۵﴾ خودئ ئه فه ب سه ری وان ئینا، و ژ دویها هیکا فی ئیزادانی ژئ ناتر سیت. [ئانکو چو ترسی ژ پاشه پوژا فی ئیزادانی ژئ رانا که ت].

سوره تالهل

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۲۱) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب شه فی ده می تاریا تیا خۆب سه ره ردی دادده ت. ﴿۲﴾ و سویند ب پوژئ ده می پون دبیت. ﴿۳﴾ و سویند ب وی، یئ نیر و می چیکرین. ﴿۴﴾ [سویند ب شان هه مییان] ب راستی بزاف و خه باتا هه وه ژیک جوابه، هنده ک بهر ب خرابیییه، و هنده ک بهر ب قهنجیییه. ﴿۵﴾ فئجا ههر که سئ مالی خۆب دپکا خودیدا مه زاخت، و پاشی خۆ پاراست و فه رمانا خودئ ب جه ئینا. ﴿۶﴾ و باوهری ب به حه شتی ئینا، و کار بۆ کر. ﴿۷﴾ ئه م دئ ریکا وی بۆ کار و کریارا باش خۆش که یین [ئو ریکا به ری وی بده ته سه ره فراهی]. ﴿۸﴾ و ئه فه و ههر که سئ قه لسی و چرویکا تیئ بکه ت، و پاکی ب خیر و خه لاتئ خودئ نه بیت. ﴿۹﴾ و باوهری ب به حه شتی ئینا، و کار بۆ نه کر و دره و دانا.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَسْئَةِ ﴿١١﴾ عَلَيْهِمْ نَارُ مُّؤَصَّدَةٌ ﴿١٠﴾

سورة التمس

بسم الله الرحمن الرحيم

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ﴿١﴾ وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَّهَا ﴿٢﴾ وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَّهَا ﴿٣﴾ وَاللَّيْلُ إِذَا بَغَّسَهَا ﴿٤﴾ وَالسَّمَاءُ وَمَا بَنَدَهَا ﴿٥﴾ وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَّهَا ﴿٦﴾ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٨﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَزَقَهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ﴿١١﴾ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ يَذِئْبُهُمْ فَنَسَوْهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ﴿١٥﴾

سورة التیل

بسم الله الرحمن الرحيم

وَاللَّيْلُ إِذَا بَغَّسَهَا ﴿١﴾ وَالنَّهَارُ إِذَا تَلَّهَا ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ﴿٣﴾ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَى ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ﴿٦﴾ فَسَنِيَرُهُ لِلْيُسْرَى ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ﴿٩﴾

﴿۱۰﴾ فَيُجَاۤءُهُمْ دَيُّ رَيْكََا وَي بُو كَار وَ كَرِيَارَا نَه بَاش
خَوْش كَهِيَن [ئَهو رَيْكََا بهرئ وَي بدهته زياني].
﴿۱۱﴾ پَاشِي مَالِي وَي بهرَه فَايَسِي رِي نَاكَهَت وَ چو
پَاكِيِي لِي نَاكَهَت، دهمي دمریت. ﴿۱۲﴾ ل سهر مهيه
ئهم ري نيشا هه وه بدهين (رِيَا بَاش دا هوين بگرن،
و رِيَا خَرَاب دا خُو رِي بدهنه پاش). ﴿۱۳﴾ و ههر
تشته كي د دنياسي و ناخره تيدا، د بن دهستي مه فيه و
يي مهيه. ﴿۱۴﴾ فَيُجَاۤءُهُ مَه هوين رُ نَاگره كي شاريي
ترساندن. ﴿۱۵﴾ نَاگره كه رُ سهر گوم و رِي بهرزه و گاوران
پيغه تر كه س ناچيته تيدا. ﴿۱۶﴾ ئهو كه سي باوه ري ب
هه قيسي نه ثينايي، و دره داناي و پشت داييه باوه ريي.
﴿۱۷﴾ و ههر كه سي خُو دويري سهر گومي و رِي بهرزه يي
و گاوريسي بگريت، دي دويري في نَاگري بيت.
﴿۱۸﴾ ئهو كه سي مَالِي خُو د رِيكا خوديدا دمه زِيخيت،
و دثيت رُ گونهان پاقر بيت. ﴿۱۹﴾ و كه سي رِي چو
منه ت ل سهر نينن، دا بو ب بهر بيخيت. ﴿۲۰﴾ رُ بُو فَيَان
و رازي بونا خودي نه بيت، و هناكه ت. ﴿۲۱﴾ پَاشِي ئهو
مرو ف دي قايل و دلخوش بيت، ب خه لاني خودي.

سورة الضحى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَى ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَى ﴿٥﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى ﴿٧﴾
وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾
وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سورة البقره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾

۵۹۶

سوره تا ضوحا

ل مه كه هي هاتييه خوارئ (۱۱) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب تيشته گه هي. ﴿۲﴾ و سويند ب شه في، دهمي همي گياندار تيدا فه دهه سن، و بينا خُو
فه دكهن. ﴿۳﴾ خودي پشتا خُو نه داييه ته، و كه رب رُ ته رانه كرييه. ﴿۴﴾ دويها ي بُو ته رُ پيشي ي
چيتره [ئفه مزگينييه بُو بهر ده و اميا پيغه مبهريني]. ﴿۵﴾ فَيُجَاۤءُهُمْ دَيُّ هِنْدِي دَه ته ته، هه تا تو پي
قابل دبي. ﴿۶﴾ ما تو سيوي نه ديتي، و تو فه هواندي. ﴿۷﴾ و ما تو شه پرزه نه ديتي، و ري نيشا ته دا.
﴿۸﴾ و ما تو ده ستكورت نه ديتي، و تو بي منه ت كرى. ﴿۹﴾ فَيُجَاۤءُهُ تُو رِي، سيوي رسوا نه كه و نه تيشينه.
﴿۱۰﴾ و خواسته كي (و خواز خازوكي) پاشفه نه به. ﴿۱۱﴾ و تو ههر به حس و داييشا خير و كه ره ما خودايي خُو
بكه، و پي باخفه و ده ي و يي پيدفيدا ب كارييه.

سوره تا شرح

ل مه كه هي هاتييه خوارئ (۸) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ما مه سينگي ته فره نه كرييه. ﴿۲﴾ و ما مه بارئ ته سقك نه كرييه.

الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۖ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۚ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝
 إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۖ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۚ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝

سُورَةُ التَّيْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ وَالَّذِينَ ۝ وَطُورِ سِينِينَ ۝ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَفِيلِينَ ۝
إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدَ الْبَلَدَيْنِ ۝ النَّبِيُّ بِالْحُكْمِ ۝

سُورَةُ الْعَلَقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَفَرَأَى بِأَسْمَارِكَ الَّذِي خَلَقَ ۙ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۖ أَفَرَأَى ۙ أَفَرَأَى ۙ
وَرَبِّكَ الْأَكْثَرُ ۚ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۖ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۖ كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ طَافٍ ۖ أَن رَّاهُ اسْتَعْجَلَ ۖ
إِنَّا إِلَهُ رَبِّكَ الْمُتَجَعِّلُ ۖ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَبْهَى ۖ عَبْدًا إِذَا صَلَّى ۖ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ ۖ وَأَوْفَرْتُ بِالْقَوَىٰ ۖ

﴿٣﴾ نهو باری پشـتا ته ئیخـستیـه بهر ته. ﴿٤﴾ و ما مه
 ناف و دهنگی ته بلند نـکریـه. ﴿٥﴾ ب راسـتی هـهـر
 تهنگافیه کی بهر فرهیههك ل دویقه. ﴿٦﴾ جاره کادی، ب
 راستی ههـر تهنگافیه کی بهر فرهیههك ل دویقه. ﴿٧﴾ فـیجـا
 ههـر دهـمی تو ژ کاره کی فهـبووی، ژ دل دهـست ب کاره کی
 دی بکه. ﴿٨﴾ و بلا ههـر خو دی داخو ازا ته بیت.

سۆرەتاتین

ل مه که همی هاتیه خوارِی (۸) ئایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿۱﴾ سويند ب وی جهی تیر هه ژیر، و ب وی جهی
تیر زهیتوون [دو جه بوون ئیک ل شامی بوو، و ئیک ل
قودسی]. ﴿۲﴾ و سويند ب چیاپی (طور) ی سینا، ئەو ی
خودئ ل سەر، د گەل مەوسایی ئاخشی. ﴿۳﴾ و سويند
ب فی باژ ئیری ئیمن و تەنا، کومە که هه. ﴿۴﴾ [سويند ب
فان هه میان] ب راستی مە مروؤف ل سەر باشتەین پەنگ
و وینە دور سترکینه و چیکرینه. ﴿۵﴾ پشەتی هنگی مە
ئیکسەستە د پەیسکا ژ هه میان نزمتردا [نزمترین جه]. ﴿۶﴾
کریاریت باش کرین، ئەوان خەلاتەکی بی فەهرین یی هه
بی باوەر دکەت، و وەل تە دکەت تو درەو بدانی. ﴿۷﴾

سوۋرەتا ەھلەق

ل مه كه هم، هاتيه خوارى (۱۹) نايه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۶﴾ بخوينه ب نافيٰ خوداييٰ خو، ييٰ هەر تشههك چيكرى. ﴿۲﴾ ئەو خوداييٰ مروڤ ژ خوينپارهيى چيكرى. ﴿۳﴾ بخوينه خوداييٰ ته، ژ هەر كهسهكيٰ بهخشندهتر و كهرمدارتره. ﴿۴﴾ ئەو خوداييٰ مروڤ ب ريكا قهلهمى (خامه و پينوسى) فيري نفيسين و زانستى كرى. ﴿۵﴾ مروڤ فيري وى تشتى كريبه، ييٰ مروڤ ژي ييٰ ئاگهه. ﴿۶﴾ نهخير بلا كه ره ميت خودي ژ بير نه كن، ب راستى مروڤ د سهردا دچيت و ژ ري دهر دكه فيت. ﴿۷﴾ دهمي خو دوهلهمه ند و بي منته ديبينيت. ﴿۸﴾ ييٰ گومان زفرين هەر بو نك خوداييٰ تيه. ﴿۹﴾ ئهري ته ديت ئەو كهسيٰ فبايي ريكيٰ بگريت ﴿۱۰﴾ ژ بندهيه كيٰ هه كه ببينيت نفيسي دكهت. [ئەف نايه ته دراستا ئەبي جههلدا هات، دهمي سوز داييه هه فاليت خو هه كه ئەو پيغه مبهري (سلافييت خودي ل سهر بن) ل كه عبي ل سهر نفيسي ببينيت دي پاشقه بهت و بي خو دانите سهر ستويي وى و پشتي هاتي نيزيكي پيغه مبهري بووى (سلافييت خودي ل سهر بن) زوى ترساندا پشت و پشت فه گريا گوتتي: ها ته چو گوتبوو و ته چو كر گوت: ب خودي خنده كه كا ئاگري كهفته دنا فبهر ا من و ويدا ئەز ترسيام و پاشقه زفريم] ﴿۱۱﴾ بيژه من، ئەگه ره ئەو كهسه ل سهر ريكا راست بايه. ﴿۱۲﴾ يان ژى داخوازا خودي ترسى و پاريز كاربيى كراباه [ما ئەف بوى چيتر نه بوو].

﴿۱۳﴾ بیژنه من کهسی دریکا کرنا نغیریدا پراوهستیایی، و باوهری نهئیایی و پشتا خو داییه باوهریی، ماژ خو ناترسن خودایی مهزن نیزایه کی ب سهر واندا داریزیت؟. ﴿۱۴﴾ نه ری ماژو نوزانیت و نه زانییه، خودی وی دینیت؟. ﴿۱۵﴾ نه خیر بلا و نه کهت، سویند نه گهر ژ خوفه نه بیت [ودهست ژ دژمنکاریا دینی بهرنه دت]، ثم دی وی د پورچکا ویرا گرین، و بهر ب دژره هی راکیشین. ﴿۱۶﴾ پورچکا دره وینا گونه هکار. ﴿۱۷﴾ و باشی بلا گازی دهسته ک و جقاتا خو بکهت. ﴿۱۸﴾ ثم زی دئی گازی زیره فانیت دژره هی کهین. ﴿۱۹﴾ نه خیر، گو هی خو نه دی و نغیریت خو بکه، و خو بو خودایی خو داچه مینه، و ب گوهدارییی خو نیزیکی وی بکه.

سُورَةُ قَهَر

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۵) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ مه قورئان د شه قه کاب ریز و پرویمه تدائینا خوارئ. ﴿۲﴾ توچ دزانی ژو شه قه اب ریز و پرویمه ت چ شه قه؟. ﴿۳﴾ ساخکرنا وی شه قی (ژو شه قه اب ریز و پرویمه ت) ب ریکا پهرستنا خودئ، چیره ژ هزار هه یشان. ﴿۴﴾ دوی شه قیدا ملیاکهت و جبریل زی، ب همی فهرمانیت خودیشه دئینه خوارئ. ﴿۵﴾ ژو شه قه [شه قه اب ریز و پرویمه ت] شه قه ناشتی و نه ناهیییه هتا بهر سپیده یی [ئانکو خودئ بهس تیدا ته قدیرا ناشتی و نه ناهییی دکهت].

سُورَةُ قَهَر

ل مه دینه یی هاتییه خوارئ (۸) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ژو ویت کو بی باوهر، ژ خودان کتیبان (جو هی و فهله) و بوتپهر یسان، دهستا ژ بی باوهریا خو بهرنادهن، هتا بهلگه و نیشانه کاشکه را بو نه یت. ﴿۲﴾ ژو زی پیغه مبه ره که ژ نک خودئ، کتیه کا پروژ ل سهر وان دخوینیت، (کو قورئانه). ﴿۳﴾ کو چه ند فهرمانیت راستگو و دورستانه تیدانه. ﴿۴﴾ ل سهر پیغه مبه رینیا موحه مدهی (سلاقیت خودئ ل سهر بن)، ژ فیت خودان کتیب ژیک جودا نه بوون، هتا پستی پیغه مبه ر ب خو بو وان هاتی. ﴿۵﴾ دگه ل فی زی فهرمانا وان نه هاتییه کرن، ژ گهر ب پهرستنا خودئ نه بیت، ژ دل و دلپیشی و دلسوژ بن ددینی خودا، و رویی خو ژ ههر بیرو باوهره ک له نگ و لور و خوار و فیچ و هر گیرن، و بهری خو بدنه ریکا خودئ و بهر دهوام و ب پهنگی پیدئی نغیران بکن و زه کاتی ژ مالی خو بدنه، ژها ژه قه دینی راست و دورست.

أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۖ
الرَّيْلَمَ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى ۖ
لَتَسْفَهًا لِلنَّاصِيَةِ ۖ
نَاصِيَةٍ كَذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۖ
سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۖ
كَلَّا لَا نَطْعُهُ وَأَسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۖ

سجدة

سُورَةُ الْقَدَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ ۖ
وَمَا أَزْكَرَنَّكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدَرِ ۖ
لَيْلَةُ الْقَدَرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۖ
تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ فِيهَا
يَأْذَنُ رَبُّهُمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۖ
سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ ۖ

سُورَةُ الْبَيِّنَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِّينَ حَتَّىٰ
تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۖ
رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ۖ
فِيهَا كُتِبَ
فَيَسْمَعُ ۖ
وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ
الْبَيِّنَةُ ۖ
وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
حَقًّا ۖ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ۖ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي تَارِحِهِمْ
خَلِيدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۝ جَزَاءُ هُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝

سُورَةُ الرَّحْمَنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝ وَقَالَ
الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ تُخْبِتُ الْأَنْبِيَاءَ ۝ بَانَ رَبُّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۝
يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَالُهُمْ ۝ فَمَنْ يَعْمَلْ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

سُورَةُ الْعَلَاكِاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَلْدِيتِ صَبَحًا ۝ أَلَمْ تُرِيتْ قَدَحًا ۝ أَلَمْ تُغِيرِ
صُبْحًا ۝ فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ۝ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ۝

﴿۱﴾ بئی گۆمان ئەقیت بئی باوەر ژ خودان کتیب و
بوته‌ریسان دئی چنه دئاگری دۆزه‌هیدا، و هه‌روهه‌ر
دئی تیدا مینن، و ئەها ئەقنه خرابترین چیکری و
دورستکرییت خودی. ﴿۷﴾ به‌لئ ئەقیت باوەری
ئینایین و کار و کریاریت قه‌نج کرین، ئەها ئەون
باشترین چیکرییت خودی. ﴿۸﴾ خه‌لاتی وان ل ده‌ف
خودایی وان چهنده‌حه‌شته‌کن، کوجهی ئیورین و
روینشتیننه، و رویار دبنرا دئین و دجن، و هه‌روهه‌ر
دئی دقان به‌حه‌شتاندا مینن، خودی ژ وان قایل بوو و
خه‌لاتکرن، و ئەوژی قایل‌بوون ب خه‌لاتی خو، ئەفه
خه‌لاته‌ بو هه‌ر که‌سه‌کیه‌ ژ خودی بترسیت.

سوره تا زلزله

ل مه‌دینه‌یی هاتیه‌ خوارئ (۸) ئایه‌ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ده‌می ئه‌رد ب بیه‌له‌زا خو فهدله‌رزیت.
﴿۲﴾ و ده‌می ئه‌رد هه‌ر تشتی دزکی خودا، ب سه‌ر
ئه‌ردی دتخیست. ﴿۳﴾ و مرو‌ف وئ رۆژی دبئزیت: ئەفه ئه‌ردی چیه‌ و بۆج هۆلی هات. ﴿۴﴾ وئ رۆژی
ئه‌رد به‌حس و دابیشا خو دکه‌ت، و کاج ل سه‌ر چی بوویه فهدگپ‌ریت. ﴿۵﴾ کو خودایی ته‌، هۆسا فه‌رمان
یا دایی. ﴿۶﴾ وئ رۆژی مرو‌ف دئی ب ته‌رابه‌رای و شه‌پزه‌یی ژ گۆران پابن، دا کار و کریاریت خو بینن.
﴿۷﴾ فئجا هه‌ر که‌سی ته‌مه‌ت گرانییا پرتا ژ هه‌میان بچو‌یکتر قه‌نجیی بکه‌ت، دئی خه‌لاتی وئ قه‌نجیی
بینیت. ﴿۸﴾ و هه‌ر که‌سی ته‌مه‌ت گرانییا پرتا ژ هه‌میان بچو‌یکتر خرابیی ژ بکه‌ت، دئی جزایی وئ
خرابیی بینیت.

سوره تا عادیات

ل مه‌که‌هی هاتیه‌ خوارئ (۱۱) ئایه‌ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب هه‌سپت به‌زا، ده‌می حلکه‌حک دئیتی. ﴿۲﴾ سویند ب سومیت، ئاگر ژ نالان دجیت.
﴿۳﴾ سویند ب هه‌سپت سپنده‌ییان، هه‌وان دده‌نه سه‌ر دژمیت خودی. ﴿۴﴾ کو ب هندئ تۆزی پادکهن.
﴿۵﴾ و ب وئ تۆزقه‌ خو دگه‌هینته مه‌یدانا شه‌رگه‌ها دژمنان.

﴿٦﴾ [سويند ب فان هه ميان] ب راستی مروف نهی شو کورداره بو خودایی خو. ﴿٧﴾ و نهو ب خوژی باشتین بهلگه یه ل سهر قی نه شو کورداری، چونکی کریاریت وی ییت نه باش دراستا خودیدا، قی نه شو کورداریی ئاشکهره دکهن. ﴿٨﴾ و نهو ل سهر فیانا مالی گهله کی رژه ده. ﴿٩﴾ فیجا ما نوزانیت ده می مریییت ناف گوران رادبن و ساخ دبنه قه. ﴿١٠﴾ و هنگی ههر تشته کی د سینگاندا قه شارتی، ئاشکهره دبیت. ﴿١١﴾ بی گو مان نه ها وی رژی، خودایی وان ئاگه همداری ههر کار و کریاره کا وانه.

سُورَةُ قَارِعَةٍ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (١١) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ (رژا قیامه تی) ژ گوهر کرنه، چونکی ب ترس و نه خوشییت خو، مروفی ژ گوهران دکهن. ﴿٢﴾ نهو رژی چیه؟ ﴿٣﴾ توچ دزانی نهو چ رژه؟ ﴿٤﴾ نهو رژه مروف تیدا، وه کی به لاتیکیت شه پرزه و به لاقه. ﴿٥﴾ و چیا وه کی هریبا زه نی لی دئین. ﴿٦﴾ فیجا نهو که سی ترازیا وی ب کار و کریاریت قهنج گران بوو. ﴿٧﴾ نهو دی دژانه کا خوشدا بیت. ﴿٨﴾ و نهو و نهو باری ترازیا وی ب کار و کریاریت قهنج سفک بیت. ﴿٩﴾ جهی وی دژه وه و ئاگره. ﴿١٠﴾ توچ دزانی نهو ئاگر چیه؟ ﴿١١﴾ ئاگره کی شارایه.

سُورَةُ تَه كَاثُور

ل مه که هی هاتییه خوارئ (٨) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ مال کومکرن و مالداریا دنیا یی، هوین ژ بیرفه کرن و بی ئاگه هکرن. ﴿٢﴾ ههتا مرن ب سهر هه وه دا دئیت، هوین دی دق پوهشیدا بن. ﴿٣﴾ نه.. وه نه کن ژ نوکه و پیقه هوین دی زانن [سهره نجاما قی ژ بیرفه کرن و بی ئاگه هی، دی بیت نه خوشی]. ﴿٤﴾ جاره کا دی ژ نوکه و پیقه هوین دی زانن سهره نجاما قی ژ بیرفه کرن و بی ئاگه هی، دی بیت نه خوشی. ﴿٥﴾ نه.. وه نییه وه کی هوین هزر دکهن، نه گهر هه وه ب دورستی زانییه سهره نجاما هه وه ههر نه خوشیه، هه وه وه دکهر. ﴿٦﴾ بی گو مان هوین دی دژه هه ب چافی سهری خو بینن. ﴿٧﴾ جاره کا دی هوین دی ب چافی راست و دورست بینن. ﴿٨﴾ پاشی وی رژی، پسارا ههر خیر و خوشیه کی دی ژ هه وه ئیته کرن.

سُورَةُ عَصْرِ

ل مه كه هي هاتيه خوارى (٣) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سويند بده مى. ﴿٢﴾ ب راستى مرؤف همى د خوسارهن (بهر خوسارهن). ﴿٣﴾ نه و نه بن ئه ویت باوهرى ئينايين، و کار و کريارت قهنج کرين، و هه قدو و ل سهر حه قيبى شيرت کرين، و هه قدو و ب بينفره هيى شيرت کرين.

سُورَةُ هُمَزَه

ل مه كه هي هاتيه خوارى (٩) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ نه خوشى و ئيزا بوهر كه سى عه بده رتيخ و تانها قير. ﴿٢﴾ نه وى ههر مال كو مكرنى دكهت، و ههر دهه ژمريت. ﴿٣﴾ هزر دكهت مالى وى، دى ههر وى هيلته ساخ. ﴿٤﴾ نه.. بلا وى هزرى نه كهت، بى گومان مليا كهت دى وى هافيز نه د دوزه هيدا، نه و دوزه ها ههر تشتهكى پرت و په راته دكهت. ﴿٥﴾ توچ دزاني نه و دوزه چيه؟ ﴿٦﴾ ئاگرى خودى يى شاريا بيه. ﴿٧﴾ نه و ئاگرى سهر و دلان دگريت. ﴿٨﴾ بى گومان نه و ئاگره ل سهر وان يى گرتى و دادا بيه [رزگار بوون ژى نينه]. ﴿٩﴾ ب ستوينت رايخستى و دريژ كريفه د گريداينه.

سُورَةُ تَافِيل

ل مه كه هي هاتيه خوارى (٥) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [هه وى موحه مه د] ما ته نه زانى كا خودايى ته چ ب سهرى خودانيت فيلان (له شكه رى ئه برهه يى حه به شى) ئينا. ﴿٢﴾ ما مه دژمنكاري و فند و فيليت وان، پويچ و بهر با نه كرن. ﴿٣﴾ و مه ره قيت په رندهيان دهسته سهرى وان كرن، و ب سهر واندا هنارتن. ﴿٤﴾ وان په رندهيان بهريت ئاخا سوتى تيوه ردكرن. ﴿٥﴾ وهكى كايا خوارى، يا كه تيه بن پيان لى كرن.

سُورَةُ الْعَصْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ خَسِرٌ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالْعَصْرِ ﴿٣﴾

سُورَةُ الْهُمَزَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ﴿١﴾ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ﴿٢﴾ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ﴿٣﴾ كَلَّا لَيُنْبَذَتِ فِي الْخُطْمَةِ ﴿٤﴾ وَمَا أَذْرَكَ مَا الْخُطْمَةُ ﴿٥﴾ نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ ﴿٦﴾ الَّتِي تَطْلُعُ عَلَى الْأَفْنِةِ ﴿٧﴾ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّصَدَّدَةٌ ﴿٨﴾ فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ﴿٩﴾

سُورَةُ الْفِيلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِي تَرَكَيْكَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾ الَّذِي جَعَلَ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ﴿٥﴾

سُورَةُ قُورَيْشٍ

ل مه كههئ هاتيهه خواري (٤) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

- ١﴿ ژ بهر وئ گورا قورهيشيان داييهه كاروانكاريئ.
 ٢﴿ ژ بهر گورا وهغهر زفستانئ (بؤ يهمنئ)، و
 يا هافينئ (بؤ شامئ)، دبرن. ٣﴿ بلا خودانئ قئ
 مالى (كو كهعبيه) بهريسن، و بننه بندهيئ وى.
 ٤﴿ ئه و خودايئ ژ برسئ تيركرين، و ژ ترسئ ئيمن و
 پشت راست كرين.

سُورَةُ مَاعُونِ

ل مه كههئ هاتيهه خواري (٧) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

- ١﴿ بيژه من، ئهري ته ئه و مروقي باوهر يئ ب پوژا
 جزادانئ (كو قيامه ته) نهئيئ ديت. ٢﴿ ئها ئه وه
 بئ پشتا خو دده ته سيوى. ٣﴿ و كهسئ د بهر ناندان و تير كرنا بهلنگازير ناكه ت. ٤﴿ ئيزا و نه خوشى
 بو وان نفير كهران. ٥﴿ ئه ويئ ژ نفير ا خو دبئ ئاگه هـ [يان ژى نه كه ن بو رويمه تى نه بيت]. ٦﴿ ئه ويئ
 رويمه تكار يئ دكاري خو دا دكه ن. ٧﴿ و ريكا هه و جه ييئ مالى ژ خه لكى دگرن [يان زه كاتئ نه دهن و
 ريكي لئ دگرن].

سُورَةُ كَهْوَثَرِ

ل مه كههئ هاتيهه خواري (٣) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

- ١﴿ [ههئ موحه مه د] مه گه له ك كه ره م و خير و خيرات يئ دايينه ته، ژ وان رويبارئ (كه وسهر)ئ.
 ده به شتيدا. ٢﴿ ئيجا نفير ا بو خودايئ خو بكه، و قوربانان بو فكه كوزه. ٣﴿ بئ گومان يئ كه ريئ
 ده افئيه ته و حه ژ ته نه كه ت، ئه وه يئ وار كوره و ژ خيرئ دادوتى و بئ سهروشين [و مال ميرات].

سُورَةُ قُورَيْشٍ وَالْمَاعُونِ وَالْكَوْثَرِ

سُورَةُ قُورَيْشٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبُّ الْقُرُونِ ۚ

فَلْيَعْبُدُوهُ رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۚ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ

مِنْ جُوعٍ ۚ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۚ

سُورَةُ الْمَاعُونِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ۚ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ

الْأَلْبَنِينَ ۚ وَلَا يَخْضُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ۚ فَوَيْلٌ

لِلْمُصَلِّينَ ۚ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۚ

الَّذِينَ هُمْ بِرَأْوٍ ۚ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۚ

سُورَةُ الْكَوْثَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۚ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۚ

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۚ

٦٠٢

سُورَةُ تَائِيَّاتِ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۴) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [هه ی موحه مه د بیژه گاوران ئه ویت دقین تو خودای خوبو وان بدهیه نیاسین] بیژه خودی ئیکه و تاک و ته نیایه. ﴿۲﴾ ئه و خودایه یی هه می پیدقی هه وجهی وی، و وه جا هه مییان دقه تینیت، و ئه و پیدقی هه وجهی که سی نینه. ﴿۳﴾ که س رئی نه بوویه، و [ئه و] ژ که سی نه بوویه. ﴿۴﴾ و چو هه فکویف ری بو نین.

سُورَةُ فَهْلَقِ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۵) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ بیژه ئه ز خو ب خودانی سپیده یی دپاریزم. ﴿۲﴾ ژ زیان و خرابیا هه ر چیکریه کی [ئانکو ژ خرابیا هه می تستان]. ﴿۳﴾ و ژ زیان و خرابیا شه فی دهمی دینیت [و دنیا تاری دیت، و تیدا خرابی دیتته کرن]. ﴿۴﴾ و ژ زیان و خرابیا سی ربه ندان ئه ویت پقان ل گریان ددهن [و ل بهر دگه رن نا به را مرو فان نه خوش بکه ن، ب سی ربه ندیی و ب پفکرنا گریان]. ﴿۵﴾ و ژ زیان و خرابیا هه ر زکپه شه که ی زکپه شیی بکه ت [ئانکو وه ختی زکپه شیی و هه سویدی یی دکه ت].

سُورَةُ نَاسِ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۶) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ بیژه ئه ز خو ب خودای مرو فان دپاریزم. ﴿۲﴾ سه روه ر و خودانی هه می مرو فان. ﴿۳﴾ و په رستی و خودای هه می مرو فان. ﴿۴﴾ ژ زیانا شه یتانی خو نه په نی دکه ت، دهمی نافی خودی دیتته ئینان. ﴿۵﴾ ئه و ی دگو هی خه لکیدا دخوینیت، و دهنگی خو دگه هینیت سه ر دل و ان، و خرابیی ل بهر دل و ان شرین دکه ت، و وه سواسی دیتته دل و اندا. ﴿۶﴾ ژ شه یتانیت ئه جنه و شه یتانیت مرو فان.

فَهْرَسْتُ بِأَسْمَاءِ السُّورِ وَبَيَانَ الْبُكْوَى وَالَّذِي فِي مَعْنَاهَا

نافهروك بناقئ ديار كرنا سورەتئ مه كههئ و مه دينئ

سورة	مه كييه يان مه ده ني	به ربه ر	سورة	ژمارا وئ
سورة الفاتحة	مه كييه	١	سورة فاتحه	١
سورة البقرة	مه ده نييه	٢	سورة با به قه ره	٢
سورة آل عمران	مه ده نييه	٥٠	سورة تا ئالي عومران	٣
سورة النساء	مه ده نييه	٧٧	سورة تا نيساء	٤
سورة المائدة	مه ده نييه	١٠٦	سورة تا مائيد	٥
سورة الأنعام	مه كييه	١٢٨	سورة تا ئه نعم	٦
سورة الأعراف	مه كييه	١٥١	سورة تا ئه عراف	٧
سورة الأنفال	مه ده نييه	١٧٧	سورة تا ئه نفال	٨
سورة التوبة	مه ده نييه	١٨٧	سورة تا ته وبه	٩
سورة يونس	مه كييه	٢٠٨	سورة تا يونس	١٠
سورة هود	مه كييه	٢٢١	سورة تا هوود	١١
سورة يوسف	مه كييه	٢٣٥	سورة تا يووسف	١٢
سورة الرعد	مه ده نييه	٢٤٩	سورة تا ره عه د	١٣
سورة إبراهيم	مه كييه	٢٥٥	سورة تا ئبراهيم	١٤
سورة الحجر	مه كييه	٢٦٢	سورة تا حيجر	١٥
سورة النحل	مه كييه	٢٦٧	سورة تا نه حل	١٦
سورة الإسراء	مه كييه	٢٨٢	سورة تا ئيسراء	١٧
سورة الكهف	مه كييه	٢٩٣	سورة تا كه هف	١٨
سورة مريم	مه كييه	٣٠٥	سورة تا مريهم	١٩
سورة طه	مه كييه	٣١٢	سورة تا طاها	٢٠
سورة الأنبياء	مه كييه	٣٢٢	سورة تا ئه نبياء	٢١
سورة الحج	مه ده نييه	٣٣٢	سورة تا حه ج	٢٢
سورة المؤمنون	مه كييه	٣٤٢	سورة تا موئمئنون	٢٣
سورة النور	مه ده نييه	٣٥٠	سورة تا نور	٢٤
سورة الفرقان	مه كييه	٣٥٩	سورة تا فرقان	٢٥
سورة الشعراء	مه كييه	٣٦٧	سورة تا شوعه راء	٢٦

سورة	مهكبيه يان مهدهني	بهريهر	سورهت	ژماراوي
سورة النمل	مهكبيه	٣٧٧	سورهتا نهمل	٢٧
سورة القصص	مهكبيه	٣٨٥	سورهتا قهصهص	٢٨
سورة العنكبوت	مهكبيه	٣٩٦	سورهتا عنكهبوت	٢٩
سورة الروم	مهكبيه	٤٠٤	سورهتا روم	٣٠
سورة لقمان	مهكبيه	٤١١	سورهتا لوقمان	٣١
سورة السجدة	مهكبيه	٤١٥	سورهتا سهجده	٣٢
سورة الأحزاب	مهدهنييه	٤١٨	سورهتا تهحزاب	٣٣
سورة سبأ	مهكبيه	٤٢٨	سورهتا سهبهء	٣٤
سورة فاطر	مهكبيه	٤٣٤	سورهتا فاطر	٣٥
سورة يس	مهكبيه	٤٤٠	سورهتا ياسين	٣٦
سورة الصافات	مهكبيه	٤٤٦	سورهتا صافات	٣٧
سورة ص	مهكبيه	٤٥٣	سورهتا صاد	٣٨
سورة الزمر	مهكبيه	٤٥٨	سورهتا زومهر	٣٩
سورة غافر	مهكبيه	٤٦٧	سورهتا غافر	٤٠
سورة فصلت	مهكبيه	٤٧٧	سورهتا فوصيلهت	٤١
سورة الشورى	مهكبيه	٤٨٣	سورهتا شوورا	٤٢
سورة الزخرف	مهكبيه	٤٨٩	سورهتا زوخروف	٤٣
سورة الدخان	مهكبيه	٤٩٦	سورهتا دوخان	٤٤
سورة الجاثية	مهكبيه	٤٩٩	سورهتا جاثيه	٤٥
سورة الأحقاف	مهكبيه	٥٠٢	سورهتا تهحقاف	٤٦
سورة محمد	مهدهنييه	٥٠٧	سورهتا موحهمهء	٤٧
سورة الفتح	مهدهنييه	٥١١	سورهتا ففتح	٤٨
سورة الحجرات	مهدهنييه	٥١٥	سورهتا حوجورات	٤٩
سورة ق	مهكبيه	٥١٨	سورهتا قاف	٥٠
سورة الذاريات	مهكبيه	٥٢٠	سورهتا ذاريات	٥١
سورة الطور	مهكبيه	٥٢٣	سورهتا طور	٥٢
سورة النجم	مهكبيه	٥٢٦	سورهتا نهجم	٥٣
سورة القمر	مهكبيه	٥٢٨	سورهتا قهمر	٥٤
سورة الرحمن	مهدهنييه	٥٣١	سورهتا رهحمان	٥٥
سورة الواقعة	مهكبيه	٥٣٤	سورهتا واقيعه	٥٦

السورة	مهكبيه يان مهدهنى	بهريهر	سورهت	ژماراوى
سورة الحديد	مهدهنييه	٥٣٧	سورهتا حديد	٥٧
سورة المجادلة	مهدهنييه	٥٤٢	سورهتا موجداهله	٥٨
سورة الحشر	مهدهنييه	٥٤٥	سورهتا حشر	٥٩
سورة الممتحنة	مهدهنييه	٥٤٩	سورهتا مومته حينه	٦٠
سورة الصف	مهدهنييه	٥٥١	سورهتا صف	٦١
سورة الجمعة	مهدهنييه	٥٥٣	سورهتا جومعه	٦٢
سورة المنافقون	مهدهنييه	٥٥٤	سورهتا منافيقون	٦٣
سورة التغابن	مهدهنييه	٥٥٦	سورهتا تهغابون	٦٤
سورة الطلاق	مهدهنييه	٥٥٨	سورهتا طه لاق	٦٥
سورة التحريم	مهدهنييه	٥٦٠	سورهتا ته حريم	٦٦
سورة الملك	مهكبيه	٥٦٢	سورهتا مولك	٦٧
سورة القلم	مهكبيه	٥٦٤	سورهتا قهلم	٦٨
سورة الحاقة	مهكبيه	٥٦٦	سورهتا ته لحاقه	٦٩
سورة المعارج	مهكبيه	٥٦٨	سورهتا معارج	٧٠
سورة نوح	مهكبيه	٥٧٠	سورهتا نوح	٧١
سورة الجن	مهكبيه	٥٧٢	سورهتا جن	٧٢
سورة المزمل	مهكبيه	٥٧٤	سورهتا موزه ميل	٧٣
سورة المدثر	مهكبيه	٥٧٥	سورهتا موده ثر	٧٤
سورة القيامة	مهكبيه	٥٧٧	سورهتا ته لقيامه	٧٥
سورة الإنسان	مهدهنييه	٥٧٨	سورهتا ئينسان	٧٦
سورة المرسلات	مهكبيه	٥٨٠	سورهتا مورسه لات	٧٧
سورة النبا	مهكبيه	٥٨٢	سورهتا نه بهء	٧٨
سورة النازعات	مهكبيه	٥٨٣	سورهتا نازيعات	٧٩
سورة عبس	مهكبيه	٥٨٥	سورهتا عه به سه	٨٠
سورة التكويد	مهكبيه	٥٨٦	سورهتا ته كوير	٨١
سورة الانفطار	مهكبيه	٥٨٧	سورهتا ئينفيطار	٨٢
سورة المطففين	مهكبيه	٥٨٧	سورهتا مو طه ففين	٨٣
سورة الانشقاق	مهكبيه	٥٨٩	سورهتا ئينشيقاق	٨٤
سورة البروج	مهكبيه	٥٩٠	سورهتا بروج	٨٥

السورة	مهكبيه يان مهدهنى	بهريهر	سؤرهت	ژماراوى
سورة الطارق	مهكبيه	٥٩١	سؤرهتا طارق	٨٦
سورة الأعلى	مهكبيه	٥٩١	سؤرهتا ئهعلا	٨٧
سورة الغاشية	مهكبيه	٥٩٢	سؤرهتا غاشييه	٨٨
سورة الفجر	مهكبيه	٥٩٣	سؤرهتا فاجر	٨٩
سورة البلد	مهكبيه	٥٩٤	سؤرهتا بهلهد	٩٠
سورة الشمس	مهكبيه	٥٩٥	سؤرهتا شهمس	٩١
سورة الليل	مهكبيه	٥٩٥	سؤرهتا لهيل	٩٢
سورة الضحى	مهكبيه	٥٩٦	سؤرهتا ضوحا	٩٣
سورة الشرح	مهكبيه	٥٩٦	سؤرهتا شرح	٩٤
سورة التين	مهكبيه	٥٩٧	سؤرهتا تين	٩٥
سورة العلق	مهكبيه	٥٩٧	سؤرهتا عهلق	٩٦
سورة القدر	مهكبيه	٥٩٨	سؤرهتا قهدر	٩٧
سورة البينة	مهدهنييه	٥٩٨	سؤرهتا بهيينه	٩٨
سورة الزلزلة	مهدهنييه	٥٩٩	سؤرهتا زهلهله	٩٩
سورة العاديات	مهكبيه	٥٩٩	سؤرهتا عاديات	١٠٠
سورة القارعة	مهكبيه	٦٠٠	سؤرهتا قاريعه	١٠١
سورة التكاثر	مهكبيه	٦٠٠	سؤرهتا تهكاثر	١٠٢
سورة العصر	مهكبيه	٦٠١	سؤرهتا عهصر	١٠٣
سورة الهمة	مهكبيه	٦٠١	سؤرهتا هومهزه	١٠٤
سورة الفيل	مهكبيه	٦٠١	سؤرهتا فيل	١٠٥
سورة قريش	مهكبيه	٦٠٢	سؤرهتا قورهيش	١٠٦
سورة الماعون	مهكبيه	٦٠٢	سؤرهتا ماعوون	١٠٧
سورة الكوثر	مهكبيه	٦٠٢	سؤرهتا كهوثر	١٠٨
سورة الكافرون	مهكبيه	٦٠٣	سؤرهتا كافيروون	١٠٩
سورة النصر	مهدهنييه	٦٠٣	سؤرهتا نهصر	١١٠
سورة المسد	مهكبيه	٦٠٣	سؤرهتا مهسهد	١١١
سورة الإخلاص	مهكبيه	٦٠٤	سؤرهتا ئيخلاص	١١٢
سورة الفلق	مهكبيه	٦٠٤	سؤرهتا فلهلق	١١٣
سورة الناس	مهكبيه	٦٠٤	سؤرهتا ناس	١١٤

إِنْ وَزَادَ الشُّؤْنُ الْإِسْلَامِيَّةَ وَاللَّحْمَةَ وَالْإِنْسَانِ

في المملكة العربية السعودية

المشرفة على

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف

في المدينة المنورة

إذ يسرّها أن يُصدر المجمع هذه الطبعة من

ترجمة معاني القرآن الكريم

إلى اللغة الكردية

(اللهجة الكُمانجية)

تسأل الله أن ينفع بها الناس

وأن يحجزني

خادم الحرمين الشريفين، الملك سلمان بن عبدالعزيز آل سعود

أحسن الجزاء على جهوده العظيمة في نشر كتاب الله الكريم

والله ولي التوفيق

وهزارهتا کاروباریت ئیسلامی و بانگه‌وازی و رابه‌ریا
ل شاهنشینا عه‌ره‌بستانا سعودی
یا سه‌رپه‌رشتیار ل سه‌ر کومه‌لگه‌ها مه‌لک فه‌هه‌د
یا چاپک‌رنا قورئانا پی‌روز ل مه‌دینه‌یا مونه‌وهر
کۆمه‌لگه‌هی پێ خوشه‌ فێ چاپا قورئانا پی‌روز دگه‌ل رافه‌ک‌رنا وئ ب
زمانی کوردی ده‌ریخیت
داخوازی ژ خودی دکه‌ین خه‌لک مفایی ژئ وهر گ‌رن
و خه‌لاتی خیری بده‌ته (خادم الحرمين الشريفین)
شاه سه‌لمان کوری عه‌بدول عه‌زیز ئال سعود
ل سه‌ره‌حه‌مه‌ت و ره‌نجا مه‌زن یا ئه‌ول سه‌ر به‌لا فک‌رنا قورئانی دبه‌ت
و خودی خودانی هاریکارییه

حُقوقُ الطَّبْعِ مَحْفُوظَةٌ

www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

ب هاریکاری و
بشته فانیبا خودی
ئهف قورثانا پیروز د گهل رافه کرنا وی ل
کومه لگه ها مه لک فیه هه د
یا چاپکرنا قورثانا پیروز ل مه دینه یا
مونه ووهر هاته چاپکرنا ب چاقدیرییا
وهزاره تا کاروباریت ئیسلامی و
بانگه وازی و رابه رییا ل شاهنشینا
عه ره بستانا سهوودی
ساللا ۱۴۴۲ مشه حتی

مافیث چاپکرنا د پاراستینه
بۆکومه لگه ها مه لک فیه هه د یا چاپکرنا قورثانا پیروز

ص. پ ۶۶۶ ل مه دینه یا مونه ووهر

www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

Ⓒ مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف، ١٤٤٢هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف

ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية) / مجمع

الملك فهد لطباعة المصحف الشريف - المدينة المنورة، ١٤٤٢هـ

٦٤٠ ص؛ ١٩,٥ × ٢٨ سم

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٣١١-٢٤-٠٠

١- القرآن - ترجمة - اللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية) أ. العنوان

١٤٤٢/٢٨١٩

ديوي ٢٢١,٤

رقم الإيداع: ١٤٤٢/٢٨١٩

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٣١١-٢٤-٠٠

تصفح الترجمة
تهماشه ی وه رگێرانی بکه

